

BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

CAS

5

Ex Libris

Parrocchia di Tapeda

BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

Q

B *

GRE m 2

OPERA
D. GREGORII
PAPAE,

HUIUS NOMINIS PRIMI,
COGNOMENTO MAGNI,

OMNIA QVAE EXTANT,
ACCURATISSIMA DILIGENTIA
à mendis multis denuò repurgata.

CVM INDICE DVPLICI, ALTERO
rerum, verborum, sententiarumq. : altero locorum S. Scripturae,
explicatorum : utroq. magna sedulitate conscripto.

VENETIIS,
Apud Bartholomæum Rotam.
MDLXXI

CATALOGVS OPERVM BEATI
GREGORII MAGNI.

Primo tomo hæc insunt.

Expositionum Moralium in B. Iob Libri XXXV. columna 1.

Cura pastoralis partes tres. 889.

Dialogorum Libri quatuor. 961.

DIVI GREGORII PRIMI

COGNOMENTO MAGNI, VITA

EX DIVERSIS AVCTORIBVS.

VITA DIVI GREGORII

Papæ ex Ioanne Stella Sacerdote Veneto.

GREGORIVS Magnus, Papa eius nominis primus, natione Romanus, patre Gordiano viro senatorio, post Pelagium Pontificē sedit annis tredecim, mensibus sex, & die-

bus decē. Doctor quidē eruditissimus, humillimusque atque sanctissimus: qui primus omnium pontificū se servum servorum dei nominavit se scripsit. Hic, ut dictum est, primō monachus & leuita existens, pontificale munus in multa rerum perturbatione constitutum, tandem inuitus suscepit: in quo sane ita uixit, usque ad tēpora nostra neminem ex successoribus habuerit parem, nedum superiorem, uel sanctitate uirum, uel diligentia in rebus agēdis, uel doctrina & scriptis. Ea propter merito terrestris angelus uocari promeruit. Hic itaque suscepta dignitate, synodū apud sanctum Petrum uigintiquatuor episcoporum habuit, in qua quidē Gratiano testante, multa sustulit quæ nocturna erāt, & multa edidit quæ profectura fidei nostrę uidebātur: & præsertim quæ subiecta sunt, ordinauit: in ea quippe synodo primō quatuor concilia, scilicet Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense decreto publico approbavit & confirmavit: necnon & quintum ueneratus est, ut habemus in Can. dist. v. c. sicut sancti Euangelij. Venit item eo in concilio, ut nullus bigamus ordinaretur presbyter. Mandauit præterea ultimam defuncti uoluntatem modis omnibus obseruari debere: xij. q. i. c. uoluntas ultima. Ve-

tuit itē monasteria monialium introire, & earum commatres fieri posse. Addidit denique quadragesimali ieiunio quatuor dies, primo uidelicet quartam, quintam, sextam feriam, & sabbatum, ut habetur de Consec. dist. v. c. quadragesimali. Introitumque missæ cum uno uersu alicuius psalmi ordinauit: eius etiam inuentum fuit, ut noties kyrie eleison diceretur: & Alleluia, & Offertorium, ac post communionem caneretur. Idem similiter in Canone addi, Diesq; nostros in sua pace disponat, mandauit: rursus in principio omnium horarum canonicarum, Deus in adiutorium meum intende, tam Gloria patri dici debere. Supplicationesque maiores propter pestē sedandam atq; stationes pro maiori parte instituit. Quid plura, omnē ecclesiastici officij institutionē ipse sanctissimus pontifex instituit & approbavit. Ipse quoque adhuc monachus in Sicilia, sex monasteria ex paternis facultatibus ædificauit. Domum insuper suam Rome religioni dedicauit. Ipse etiam Traianum Imperatorem ab inferno liberauit: pauperes præterea in domū paternam unalique confluente excepit, & in uita cibumq; ac potum semper ministravit: fuit denique uir hic omni laude dignissimus, si uitam, si mores doctrinamque inspicias, si solertiam tū in diuinis rebus, tū in humanis respicias, hic quoque anglos omnes & Visigothas hæreticos ad hilem Christi conuertit, & ad unionem ueritatis reduxit. Confirmata denique hoc pacto ex omni parte ecclesia sanctissimus hic Gregorius secundo Phœx Imperatoris anno migravit ad dominum, Cuius corpus in diui Petri basilica omnibus conlachymantibus quarto Idus Martij sepultum fuit: atque eo die eius natale celebratur. Eoque mortuo sedes uacauit mensibus quinque diebus nouemdecim.

VITA D. GREGORII PAPAE

EX PLATINA.

GREGORIUS patria Roma-
nus, patre Gordiano viro
senatorio, uno omnium
consensu, inuitus etiam
pontifex creatur anno do-
mini sexcentesimo ac deci-

monono. Monachus namque erat ac leui-
ta is autem cum principis consensus re-
quireretur (ut antea dixi) nuncios cum li-
teris miserat, qui Mauricium obsecrarent,
ne pateretur electionem cleri & populi ro-
mant ea in re ualere. Interceptae sunt lite-
re a praefecto Urbis ac discipulae, scripser-
que aliae quibus rogabatur, ut quem popu-
lus ac clerus in pontificem legisset, eun-
dem Imperator confirmaret. Quo nihil ei
nunciari iocundius ac gratius potuit cum
secum familiariter domum Constantinopoli
erat, Gregorius uisisset. filiumque eius e
fonte baptismae per leuasset. Remisit itaq;
Mauricius nuncios, ac quidam propter,
qui Gregorium confirmarent, cogentemq;
hominem sanctissimum pontificatus gu-
bernacula in tanta perturbatione rerum
suscipere. Is itaque non sibi ipse, sed utilita-
ti hominum, ac diuino honori consulens
quem certe ob religionem & pietatem rebus
omnibus semper antetulerat, spreto opi-
bus, posshabitis uoluptatibus atque omni
ambitione & potentia, gubernacula repu-
blice Christianae suscepit, ita uixit, ut
usque ad tempora nostra neminem ex suc-
cessionibus parem habuerit nedum superio-
rem, uel sanctitate uirae uel diligentia in re-
bus agendis, uel doctrina & scriptis. nam
& librum De sacramentis composuit, &
Antiphonarium, tam diuinum, quam no-
turnum. & Commentarios in Ezechie-
lem, in quadraginta euangelia, in Job quo-
que ut dixi, allegorice ad mores & histo-
riam respiciens, & librum quem Pastora-
lem appellauit, ad Ioannem episcopum Ra-
uenatensem de ratione gubernandae eccle-
siae. Instituit praeterea (ne quid ornatus
& concentus inter sacrificandum desisset)
ut antiphona caneretur, haec uulgo In-
troitus vocant. Eius quoque inuentum
est, ut nonies Kyrie eleison caneretur, &
Alleluia, interpositis septuagesime diebus
usque ad pascha. Cantatur etiam post Euan-

gelium, post communionem suo manda-
to. Idem quoque in canone redegit, Dies
que nostros in tua pace disponas. Praeterea
uero supplicationes maiores (quas Graeci Li-
tanas uocant) primus instituit. Stationu
quoque magnam partem, maxime autem
quae in basilica petri habentur, die natali
Iesu Christi, in Epiphania, in domini-
ca paschae, in albis pasche in ascensio-
ne, in trinitate, natalibus Apostoloru, in
tertia dominica aduentus, in dedicatione
eiusdem basilicae, die Iesu Christi Andree in
cathedra petri, dum maior sit Litania, in
sabbato quatuor temporu, quid plura de
hoc sanctissimo uiro commemorare, cum om-
nis institutio ecclesiasticae officii, ueteris p-
scriptum, ab eo sit inuenta & approbata, Quae
quidem ordinata utinam sequeremur. Non
abhorret hodie a lectione officii uir do-
ctus quem admodum faciunt, propter huius-
modi uelut quam illi humanitati addidit. Ne-
uero ulla in re uir sanctissimus ecclesiae de-
esset, synodum habuit apud sanctum re-
trum quatuor & uiginti episcoporum qua
eae multa sustulit quae nocitura, multa
enim addidit quae profutura fidei nostrae uide-
batur. Misit & uiros optimos in Britanniam,
Augustinum, Melitum, & Ioannem, cumque his
monachos quosdam probatissimae uitae,
quoru monitis & predicationibus fidei
nostrae dogma Angli tum primum integre
receperunt. Rediere etiam Gregorii opera
Gothi ad unionem catholicae fidei. Sunt
praeterea qui scribant Gregorium dialogu sub
de mortaliu ad Theodulindam Longobard
domini reginam misisse, cuius lectione pre-
ferocem & indomitum uirum suum. Antha-
ris animum ad religionem & minoru col-
tu redegeret. Erat enim matrona insignis
fidei Christianae studiosissima. Nam & ba-
silicam beati Ioannis Baptistae Modoretiae
aedificauit quod oppidum decem milibus
passuum a Mediolano distat, & eandem ec-
clesiam praedixit ac uasis aureis ornauit. Fe-
runt eo tempore quo Hermichildus a pa-
tre Leupigildo Gothoru rege interfectus
est quod huiusmodi catholicam confiteretur. Ie-
su Christi, tunicae, quae forte uni militu
obtigerat, inuentam esse apud urbem in Za-
phar in arca marmorea eo loci repositam.
Thome Hierosolymitanae episcopi, & Ioan-
nis Constantinopolitani, ac Gregorii An-
tiocheni

eincheni tempore. Interea vero Mauricius superatis in Hetruria & Cſpania Hexarco Romano duce, Longobardis in oia uitia & omnem arrogantiā prolapsis, legem tulit, ut qui Romanæ militiæ adscriptus eſſet, niſi finita militia, aut mâcus & debilis ex uoluntate factus, deo militare non poſſet. Hanc ob rem motus Gregorius hominē admonet, ne eius religione impugnet, cuius benignitate ex infima ſorte hominum, ad ſummū gradum dignitatis peruenerat. Præterea uero cum Ioannes Conſtantiſopolitanus epiſcopus habita Græcorum ſynodo, ſeripſum œcumenicum, id eſt uniuerſalē patriarchā creaffet, monuiſſetq; Gregoriū Mauricius, ut Ioanni obtemperaret: reſpondit homo conſtantis ingenij & ſilei, poteſtatē ligandi & ſoluendi Petro traditam, cuiq; ſucceſſoribus, nō epiſcopis Cōſtantiſopolitanis: proinde deſinere iram dei in ſe conicere, dū ſeditiones ſtudioſe nimium in eius eccleſia ſerit. Nequaquam uero his malis cōtentiſ Mauricius, reuocatis militibus ſuis, qui in Italia erant, Longobardos adhortatur, ut ſperitis fœderibus iam iſtis, Romanos aduertitur. quare Agilulphus ex Cifaſpina motus, uallatis longe ac late Hetruriæ agris qua iter faciebat, urbem Roman magnis illatis calamitatibus integrum annū obſedit. Quo quidem tempore Seuerus Aquileienſis epiſcopus in hæreſim prolapsus eſt, quæ multorum maiorum ſeminarium fuit. Nā Seuerus mortuus, Aquileienſis eccleſia hiſtoriam diuiſa eſt: cum Agilulphus Longobardorum rex Ioannem Aquileieſem, Gregorius Candianū Gradentem Friulianis epiſcopos præſecut. Agilulphus uero omnia ſpēpotiundq; urbis, obſidionem ſoluens, Mediolanum redijt: at Mauricius non ſponte, ſed coacte poenitentia ductus, cum Gregorio mitius agere cepit, quod intellexerat quendam monachi habitu indutum, ſtriſſū gladium in manu tenentē, in foro Conſtantiſopolitano clamaffe, imperatorem breui gladio morturum. Hoc idem eius ſomniū cōfirmauit, quo ſc, uxorem ac liberos eadi uidebat. Interim uero milites ſtipēdijs ſuis defraudati, Phocam centurionem Imperatorem creant, & Mauriciū obtruncant, undeigeſimo imperij ſui anno. At Gregorius exornatis quibuſcunq; rebus potuit, baſilicis Romanis, dedicatq; Gothorum

eccleſiæ, quæ in Suburra eſt, Agathæ martyris nomine: Flauij Ricimerij uiri conſularis opus (ut literæ ſuæ indicant) paternā domum in clauo Scauri poſitam, non longe à circo maximo, in monaſterium redegit. Quo in loco & hoſpites continuo accipiebat, & pauperes undiq; conſuentes, cibo & potu in uita retinebat. Vir certe omni laude dignus, ſi uitam, ſi mores, ſi doctrinā, ſi ſolertiam in rebus tum diuinis, tum humanis inſpicias. Neque eſt cur patiamur Gregoriū hac in re à quibuſdam literarum ignaris poſitiſſimum carpi, quōd ſon mandati; ueterū ædificia ſint diruta, ne peregrini & aduocę, ut ipſi fingunt, ad urbem religionis cauſa uenientes, poſt habitis locis ſacris, arcus triumphales & monumenta ueterum cum admiratione inſpicerent. Abſit hæc calumnia à tanto pontifice, Romano præſente, cui certe poſt deū, patria quāti uita charior fuit. Multa proſpecto ex collapsis ædificijs cecidit uetula, multa præterea demoliuntur homines ædificandi gratia, ut quotidie cernimus. Inſpecta illa foramina, quæ tum in cōcauo fornicum, tum in coniuncturis marum quadratorum uel lapidum uidetur, nō minus à Romanis quā à barbaris auelendi æris cauſa crediderim. In fornicibus enim quo leuior eſſet moles, ollas cū ramulſ matris collocabant: lapides uero quadratos xocis clauis firmabant. Factum id quoq; à Romanis dixi, ſi Epirotæ, Dalmatæ, Pannonij, & ſex totius orbis terrarum hac miſſa, Romani appellari poſſunt. Gregorius autē confirmata oī ratione eccleſia dei, anno xij. menſe vi. die x. pontificatus ſui moriet: Phocę uero imperatoris anno ſecundo, ſepe liturq; collachrymantibus uibus in baſilica Petri, ante ſecretariū, quarto Idus Martij. Eius uero in morte menſibus quinq; diebus undeuiginti ſedes Romana tum uacat.

VITA DIUI GREGORII EX

Hiſtoria uniuerſali Fr. Ioannis Lazardi Ceſtini excerpta.

REGORIUS primus, natione Romanus, cepit anno ccccxxvi. cuius aſſumptio gratioſa atque miraculoſa fuit. In cathedra Petri ſedit annis xij cum dimidio, & diebus x. Hic primus Romanorū pontif

cum se sensu seniorum Dei scripsit. Antiphona regulariter immutauit. Introitus in missa statuit, ad populi demulcendū. Deinde de Kyrie elision nouitas, à septuagesima usq; ad pascha tractus cantari precepit: & post predicta euangelium & offertorium ordinauit. Stantit etiam ut oratio dominica de cantaretur alta uoce, & ut semper in principis horarum Deus in adiutorium meū intende, à presbytero dicat. Hic in singulis Romane urbis ecclesiis, in remissione peccatorum, stationes singulis diebus quadragesimæ ordinauit per fideles deuotione promptissima celebras. Et quia in dictis stationibus ipsarum insinuator beatus Gregorius & plures in suo pontificio successores singulis eas digredientibus cōcessere indulgentias: unde annuatim diebus quadragesimæ plebs frequentat Romana, cōsequi arbitrans potens debere ex fonte peccati relaxationem. Dictus ē pontifex ne antiquæ idololatriæ semē de cetero pualeret, imaginibus idolorum capita & membra fecit gubiter impurari. Hiradidit in canone missæ, Diesq; nostros in tua pace disponas. Quanta gratia emicuerit, quanto scientiæ lumine spidus fuerit, quantum presentibus & futuris exemplo operis & scripturis prodelle studuerit, mortalis lingua nix explicare possit. Eodem tpe tunica dñi inconstitilis in ciuitate Iaphar, non longe a Hierosolyma, Simonis Iudæi confessione inuenta, ab ep̃s Gregorio Annochiz, Toma Hierosolymitano, & Ioanne Constantinopolitano, Hierosolymas portata est. Eodē tpe apparuit in celo stella cometa. Nata sunt eodem tpe prodigia in suburbio Byzantiæ, puer uidelicet quadrupes, & alter duos uertices habens. Eodem ē tpe signum sanguineum in celo apparuisse uisum est, & quasi haustæ sanguinæ, & lux clarissima quali per totam uidebatur noctem. Quædam mulier ē in tantē peperit sine oculis, sine manibus qui a lumbis infra erat sicut piscis. Sed & apud Aegyptum in Nilo flumine apparuerunt duo animalia humane forme, uir & mulier. Vir quidem erat pectorosus, & uoltu terribilis, rufa coma, conisq; permixta, qui usq; ad lumbos cinctus monstrabatur & nudus: reliqua uero mēbra corporis coo peribat aqua. Mulier uero mōmillas habebat, & faciem uultum, cesariemq;e

prolixam, & usq; ad horam nonā modo & forma prædicta se polam cūctis uidere uolentibus ostendebat. Eodē ē tpe sol a meridie usq; à meridie minoratus est de terra parte. Quā tpe sanctus Lupus, qui patrum est contra morbum caducum, ecclesiam regebat & nonnā Dicitur ē tpe beatus Gregorius misit Augustinum cum Melio, & Ioanne in Angliā, qui regē Athabertum una cum gente sua Christi baptizauit: insinauerunt. Hoc refert expresse historia Amotini in gestis Francorum lib. 3. dicens q; beatus Gregorius quasi in sui pontificatus initio Augustinum, Meliū, & Ioannem ad gentē destinauit Anglorū, siue Britonū, conuertendā, regiūq; Francorū & plaris ecclesiā per quos trilitum facere debebat, sui præcepit litteris, ut ipso commendatos habentes dirigerent in agendis: quosū prædicatione Anglorū plebs fidem suscepit orthodoxam: de quo beatus Gregorius in Moralibus faciens mentionē, sic dicit: Ecce lingea Britannorū, q; nihil aliud nosterat, q; barbarum frondere, tam diuinis in laudibus uerba corpit Hebræa sonare. Ecce quondam timidos, iam sublimans sanctorum pedibus seruit Oceanus. Et barbaros mores quos terreat principes domare nequiorū ferro, pro diuina formidine sacerdotū ora simplicibus uerbis ligant: & qui caenas pugnantib; infidelib; nequaquā metuerat, tam nunc fidelis humilium uerbatimies. Hoc autē Angliæ regnū qualiter originē sumpsit, referre lubet in lucē. Narrat quippe uetus Britannorum historia, q; Ascanius Aeneæ Troiani filius, de filio suo Syluio nepotem habuit nomine Brutum, qui genitricē suā nascendo, & genitorē in uenando casu peremit. Cum patricidii cū tam esotum cum parentibus suis reddidit, ut de Italia pulsus in Græciam fugeret, ubi exul cum esset, tanta corpit probitate pollere, ut confluentibus ad eum Trojanis, qui ibi caeni habebantur, ducum eorum sortirentur: quorum fretus multitudine, & animatus consilio, petiit a Pádraso Græcorum rege libertatem eundi ad alias nationes. Rex autem ita permotus bello eis cōterere uoluit, sed nequaquā potuit. Nam uictoria Bruto a Deo prospera prouenit, ut plurimos de exercitu regis interimere, et ipsosq; es improprio caperet, minasq; mortis es inulit, nisi

etargeto plurimo ditatus Brutus filius regis

us est. Transierunt autem Africam
M.itaniam, ueneruntq; ad littora Tyr-
rheni maris, ubi quatuor generationes gen-
tis suæ exules inuenerunt cum duce Cori-

iter ad fines Aquitanie ubi eis exortu est cū
Gallis plurimum grauissimū, quibus eo tpe re-

it indicibilis fuit tudo & orinzi du-
tam ualde percussit conuularem uir-
tutem in summo capitis, ut cum dissecaret in
duas partes toto corpore diuiso. Nepos au-

t solo gladio suo sexcentos ibi peremit,

romi ciuitati, quia in loco illo sepultus fuit.
Tunc Jaro illi certamini Brutus cum suis ad
naues rediit, cepitq; iter apertius, tan-

autem nomen insule illius Albion, & a lo-
tis inhabitabatur gentibus, cum quibus cer-
tamen perse habuerunt, quam insula Bru-
tus de suo nomine uocauit Britannia, ho-

bia, uel a cornu Britannie, uel ex prædicti

de successione Bruti, & qualiter Saxones

Angliam obtinuerit, locut u sic exordium:

Porro exactis 24. annis ex quo insulam in-

reliquit, mortuus est Brutus relictis tri-

patre distrauerunt inter se regnum puer-

rum, quilibet partem suam de nomine pro-

prio appellantes. Primus cui nomen erat

cui postmodum Lotria est appellata. Secū-

illus q; post Clima dicta est, & modo Gal-

lia uocatur. Tertius cui nomen erat Alca-

nactus, postea terra q; nūc Scotia dicitur,

eiq; nomen dedit Albionia. Regnauit au-

ad Insulam Cæsarem Britanni
ni h' era uolūte regnauerūt, sub cuius im-
perio Romanis tributarij facti sunt. Porro
tpe Marci, Antonij Veri, instātia Luci Bri-
tanniarum regis, per legatos Eleutherij
Papæ mysteria Christianitatis susceperunt,

romani perducti sunt. Orta enim persecu-
tione sub Diocletiano Cæsare, licet si les
desideret in pluribus, in alijs tamen frangi
nec morte potuit. Sed postquam maximus

rannus insulam Britannie militem præsi-
to euacuauit, intruerunt, Picti ceteræque
barbaræ nationes, populūque imbeci-
lem & terram totam in eade & præda uastare

cœperunt. Accessit huic malo & aliud, qd
rex Verrigerius ad sustentamen hosti-

uipugnationem mutauit gentem Sa-
adhuc Paganicam, quæ cum aliquando di-
re, ut tunc ac fortiter eos tutati fuissent, do-

minandi cupidine illece dignitates cuius
a rege perierunt, ut non iam opem ferre ci-

uitibus, sed potius tyrannidem exercere in
eos liberius possent: quod Britanni

uente expulerunt eam, sed illi repulsi multi-
phenter redierunt, pacemq; simulant

ter occiderunt Præuolentes igitur, ad tem-
pus ciuitates & castella occupauerunt, do-

ter, qui genuit Arcturum regem inuictum
atque magnificum. Post istos, sex reges de-

bus Anglis auxilio Africanorum aliarum-
que gentium, B. rones monarchiam insu-

le & diadema regni perdidit, & alij qui
den in minorem Britanniam, ubi eorum

& genus & nomen permanet, alij uero in
Galliam transiuerunt. Denique cum redi-

tempore post, urgente eos diuina ul tione,

penis gentibus inuadendam reliquerunt:

ad illi tempore Saxones, id est Angli, An-

glam de eorum nomine occupant. Sub

eorum dominiore uerit. Ad u. de eata

logo regum Britannie habendus est ter-

mo. Unde anno pri no Gratiani Imperato-

ris, & deinceps regnauit apud Britannos

Maximus annis 24. Et tunc Britannorum
virescentes. Et cum irrupti inuicem at-
tenuarent, & quia Romanis undiq, ex-
lo laborantibus nihil subsidii habere pote-
rant, tuerantur te ab eorum dominatio-
ne, & inno consilio duxerunt Londonie
sem archiepiscopum ad regem minoris
Britanniae Hildroenum, ut eis succurreret:
at ille tradidit fratrem suum Constantinum
eis cum grandi militem armatura: qui qui
dem Constantinus erectus fuit in regem,
regnavitq, annis decem habuit autem tres
filios, Constantem, qui monachus factus
est. Aurelium Ambrosium, & Vespandra-
gon. Itaque post alios annos ingentes,
quidam dicunt Anglos uenisse in Britan-
niam: scilicet anno de mini quadringente-
simo quadraginta septimo, & Aurelium
Ambrosium ibi regnare cepisse. Sed ue-
rius uidetur eos multo

fluxius annis
Calcoberius anno domini
annis uicenis

distendunt annis
credo fili
pressione liberat, & upe
triginta sex, postquam
venerunt

antem regnum Anglorum
ampliare super e deo, & ad
historia eorum te

Redo in unum Deum patre
omnipotentem, & filium,
& spiritum sanctum, tres per-
sonas, unam substantiam.
Patrem ingenitum, filium

nece genitum, nec e ingenitum,

dotem gloriæ, figuram substantiæ. Qui ma-

erit atus est iuxta finem a-

stolicam
sola possunt lavari peccata, in nomine pa-
tris, & spiritus sancti. Amen.

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

MEACIUM DE INVEN

non inuenirentur. Post aliquos

te, ubi querimonia
ne Morsum, unanimi consilio episco-
pum, prefatus rex Tagionem
stannu episcopum Romam misit cum
stolia ad papam, pro querendis eisdem
bris, Erat enim Iagio episcopus diuina
scripturæ amator seruentissimus
Romam, presentatisq;

illi quos quærebar, non possent in-
stulauit, ut talem sibi licentia daretur, una
landi & orandi. Quæ accepta, cum eni-
mus obsecraret Deum, ut iam iamq; sui iti-
neris effectus prosperaretur, ecce circa me-
diam noctem in ipso orationis seruire per-
fimine repleri. Deinde prospicit magnam
reuerendorum uirorum, niuis uetibus in-
dutorum, multitudinem, ianuam ecclesiæ
ingredientem, & decenti ordine binos &
binos ad altare sancti Petri tendentem.

dulciter saluans eum, percontatur quis es-
set, unde, & cur uenisset, & cur ea hora
spondente, totamq; itineris sui & orationis
causam referente, is qui aduenerat, digi-
tum protendens: In sermone, inquit, illo quod
cernis, continentur libri quos quæris. Tunc

inquit, mi domine, ut mihi seruo tuo pan-
dere digneris, quæ nam sit illa quam cer-
no, tam præclara uirorum procellio? Pro-
cinus ille respondens: Duo, inquit, illi quos
præcedentes, seq; inuicem manu inserta

Petrus & Paulus: Reliqui uero quos po-
rum, huius Apostolicæ sedis pontifices. Et
eodem ordine quo eos in episcopatu sunt
secuti tuam nunc eos sequuntur. Et si-

cut hanc Ecclesiam in uita sua dilexerunt,
ita & nunc post obitum
ter eam inuicere uenit.

nam tu ipse sis. Ille respondit: Ego sum

nam istorum est beatus pater Au-
lexi. Respondit: Beatum Angustinum ui-

tum aliorum redijt. Postea uidente episco-
penter submissis capitebus inclinantes, co-
repetierunt, & cum lumine quod prius ui-
con sta quæ ui-
uisionem eis deinceps prænotari
& præscribi instituit.

REVERENDISSIMVS DO-
minus Dominicus, Episcopus Briuen-

ac præstationem M,
us beati Gregorij
Pape inieruit.

NCTVS Iob
patientia, librum edidit, in
quo dei prouidentia
ex parte nobis aperit &

inmensa rebus quæ uidentur
mundi molestant; atq;
da, & contra corporis & externa bona in-
eis prorsus in incognitas, est

ta. Et iterò de eisdem. Estimabam ut cogno-
scerem, hoc labor est ante me, donec intré in
in dei, & intelligam in nouissimis co-
cuius mentis
translacione obseruari nō potuit. Multa nā-
nobis incognita.

72.

Deut 32

V currit.

Iob 5

facillima esset scriptio librorum: adeo ut a tri-

tibus, per impressionē formata sint horum
Moralium

Exo 15

ino, glorio-
stus est, & quod supra me
moratum est, eos omnes precepsit

Hesiodum & ipsum Trojanum bellum &

tum etiam nuper hae Moralia Gregorii pō-

exhortor: & siqu-

faciant, tantam negli-

uo precio comparari.

SANGUIS IMI C F I B F R -

Iob 9

emptor meus n.uit, & in nouissimo die

omnes filios superbi regem, tuu fieri

conditionibus, & multa alia
egregi, & delectari. n. in
affiant beatus Gregorius declarat

ut plurimum iuxta sensum tropologicū

que nra, tanta copia,
entate, ut qui sacra literis
fere habent,

et idcirco Moralia appellata sunt.

Idem auctoris

Aperiebatur

frater beatissime in Coniis

scens, cum me illic sedis apollinice respon-

rariis distuli: & post-
terio affatus, secula

incane religatâ, & de sinu utriusque luto-
ris unda excurrit, cum tempestas exerceat, re-
pente me sub pretextu ecclesiastici ordinis
in caularum secularium pelago reperi: & quieret
monasterij, quia habendo non

qui. Nā cū mihī ad percipiendum sacri

nitur: hoc sub eccle. s. colore susceptū est: qđ si multe liceat, iterū fugiendo deserta-
tur. Post quæ nolenti m. h. atq; remittenti
(cū graue esset altaris ministerium) pondus

nunc durius tolero, quanto me et imparem
esse sentiens, in nulla fiduciæ consolatione
respiro. Quia enim mundi iam tēpora, ma-
his crebre lēnibus, termino appropin-
te turbata sunt, ipsi nos qui internis mylie-
ris deseruire credimur, curis exterioribus
implicamur sicut en quoq; tpe quo ad mi-

1 rē: quatenus in terreno palatio licentius

fratres mei germana unctū charitate secuti
sunt, qđ diuina factū dispēsatione cōspicio
ut eorum sp̄ exemplo ad orationis placidū
litus quasi anchorę fune restringerer, cū

A _____

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

tiqua merone suæ occupationis extinxe-
 rat, inter eorū per studiosæ lectionis allo-
 quū quotidianè me aspiratio cōpunctionis
 animabat. Tunc eisdem fratrib. ét cogente re-
 placuit, sicut ipse meministi, ut libri beati
 Job exponere in portuna me petitionis cō-
 pellerent. & prout ueritas eius infunderet,
 eis mysteria itaq. profunditatis aperiré. qui
 hoc quoq. mihi in onere suæ petitionis ad-
 diderunt, ut non solū uerba historiz per al-
 legoriarū sensus excuteré, sed allegoriarum
 sensus proximus in exercitiis moralitatis in-
 clinare: adhuc aliud gratum adiungētes, ne
 intellecta quorū testimonijs uigilem, &

centur, interpolatione superaddunt caposi-
tionis enodare m.

Mox utro ut in obscuro hoc opere an-

[illegible]

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

1. The first group of variables includes the following:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

()

meã ad indagandũ fontẽ tantæ profundita

re cōpellebar, lōge me nita transcendere.

bus hominū plerūq; fittula ministrare. Vn

1

()

()

tendi. Egi ergo ut & ea quæ locutus sum, An

multitudine dictatus erigerē. & cā ō dictum

his formatum: quoniam re reitā huius operis

partem in colloquendo protuli, pene ita de
rebuſ: quia cum me frater ad alia per-

Quibus nimirum multa subeuntibus dum ea

re modo per expositionis ministerium,
modo per contemplationis ascensum. mo-

Abstract

2. *...transferring the burden of*

professione invecchiata: ...

U.S. ...
necessity

needle

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

ponis euolutus, stare non poterat.

Cap.

1111.

Quod ne querebat, qui elapsus iam nō erat,
& tamen si in natura rerum subsiste-
ret, sentire amaran hinc

S

quoniam per tota alleq
litas instrumenta discutimus

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

eam in arcem fidei

repellamus

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

persecutus.

ent: Viquequo non is mihi, nec dimu- **Iob 7.**
tu me ut gloria ne num? & tamen paulo

Quæ prius tangere nolu- **Iob 6.**

amea, nunc per angustia cel
nōt nesciat saluam facilius posse

Iob 7.

it. Nec n. reprehendit me cor meū in omni

Iob 9.

Iob 7.

qui rursus
enthonibus dicit: Elegit

et fluxibus dicit: Dum nostrā nos
in superfluo destrui, huc in nobis
linxum sibi congrue

expectare feci: si comedi: buccellam meā o-
livi, & nō comedi: pupillus ex ea: si desperi

tuus, & absq; operimento pauperē : si nō be
nedixerim inimici tui, & de uelleri
bus omū mō caletactus est. Quē uidelicet
si ad allegorię sensum iolēter inst. stamus,
cūcta eius misericordię facta uariamus. Di
vinus etiā sermo sicut mysterij prudētes
exerceat, sic plerūq; superfūte simplices re
fouet. Habet in publico unde paruulos nu
triat, seruat in secreto unde metes sublimiū
in admiratione suspēdat. Quasi quidā ouis

tis in quo & agnus amoulet, & elephas na-
 tet. Vt ergo inuiscuitq; loci opportuni
 postulat, ita se per studium expositionis im-
 mutat, quatenus rãto uerius sententiã diuinã
 locutionis inueniat, quãto ut res quæq; ex-
 erit, se per causãrũ species alternat. Quã ui-
 tudini (non quia uelut dignam debui, sed
 ti. In qua quicquid tua sanctitas tepidũ in-
 cultumq; reperit rãto mihi celerime in-
 dulgeat, quãto hoc me xgrũ dicere nõ igno-
 rar. Nam dum molestia corpus atteritur, af-
 flicta mente etiam dicendi studia langu-
 scit. Multa quippe annorum iã curricula de-
 uoluuntur, q; crebris uiscerũ doloribus cru-
 cior, horis momentisq; omnibus fracta sto-
 machi uirtute laissa, co: sensus qui

tricum qđ docta manus imperat, quassata or
pmitit, si scissa nimis stitula stredet. Quanto
itaq; grauius expositionis meæ qualitas pre
qua diuēdi gram sic fractura orga
ni dissipat, ut hāc petire ars nulla cōponat.
Quęlo aut̃ huius operis dicta percurrentes, in
his uerborū folia nō requirat: quia per sacra
eloquia ab eorū tractatorib. infructuose le
quacitatis leuitas studiose cōpescitur, dū in
templo dei nemo plantari phibet. Et cu
tē: proculdubio scimus, quā quoties in so
lis male læta segetis culmi proficiūt. mino
ri plenitudine spicarū grana turgescunt. Vn
de & ipsā artē loquendi q̃ magisteria dis
ciplinæ exterioris insinuant, seruare despe
ci. Nā sicut huius quoq; epistolæ tenor enū
ciat, nō metacritici collisionē fugio, nō bar
baritini confusione deuiro, sitis motuq; p
positionem casusq; seruare contemno, quia
indignū uehemēter existimo, ut uerba coe
lestis oraculi restringā sub regulis Donati.
Neque. n. hæc ab ullis interpretibus in scri
pturæ sacre autoritate seruata sunt. Ex qua
nimirū quia nostra expositio oritur, dignū
profecto est, ut quasi edita soboles speciem
suz matris imitetur. Nouam uero transla
tionem distero, sed ut comprobationis cau
sa: monia assumo: ut q̃ a sedes apostolica (cui
que labor studij ex utraque fulciatur.

Finis epistolæ.

PRAEFATIO D. GREGORII
Papae in expositionem beati Iob.

De qua p̄irte, nel q̄uo tempore fueris Iob. Ca. x.

Nec multos saepe queritur
beatur. Et alij quidem Moy
sen, alij unumquolibet ex

ta sunt suspicatur. Quia enim in libro Ge-
n. 10. de stirpe Esau descendisse, & Gen. 36
Balx filio Beor in

hunc beatum Iob longe ante Moyſen

Quia aduersitate nō modica laboris me-
lindij, in hoc molestia corporis obstitit, &
carnis uirtus cū locutionis ministeriū ex ha-
bere uix sufficit, mētē dignē non potest insi-
corporis, nisi organum cordis? Et quamli-
bet peritius sit cantandi artem, expleri ar-
tem non uales, nisi ad hanc libet munitio
sua exteriora concordent: quia nimirum cō-

dantur unum
plurimae aut ut
sub lege posita de
tione tangat, in
Fri

inquit extra
et huiusmodi ordine servare volumus,

nulla cohereret. Circumscripti nos divina
P

in nobis redoleat, in tribulationibus suis

Mar 17

despica

et quidq;
ibans ope

Psal 41

nullo ope cognoscendo percipitur: in no-

tranquillitate sumitur, in tribulationibus
manentatur.

Quantis viribus Iob claretur. Cap. III.

Ed subtilius perscrutandum est, cur tot
Sithella pertulit, qui tantam virtutū cu-
stodiam sine reprehensione servavit. Hu-
militatem quippe habuit, quia & ipse testa-
tus est: *meo & ancilla mea, cum disceptaret aduer-*

Iob 31

qui, & digitum superponebat oris suo. Mā ue-

Iob 29.

dicens: Cumque sederem quasi rex circum
stante exercitu, eram tamen merentium
consolator. Elcemosynarum largitate an-

Ibidem

Iob 31

cellā meā solus, & pupillus non com-
dit ex ea. Cum igitur omnium mandata virtu-
tum perficeret, unum ei deerat, ut etiam fla-

si quiescit qui

Iob 31

Iob 14

Iob 14

ret petiuit, sed ut proficeret accepit. Fieri

que postulauit. Nā cum idcirco illū expetis-

eius merita augeret. Scriptum quippe est:

Et quidem quedam uerba responsionum il-
lius, imperitis lectorib. aspera reſonāt, quia
sanctorū dicta pie intelligere (sic ut dicōt)
ignorant: & quia animum doleatis & iusti
in semetipſis alimere ne ſunt, ideo dolo-
ris uerba bene interpretari nō possunt. Mē-
tem quippe patientis bene penſare nō ſunt

rectus de timore dēi, & recedens a mā-

morum suorum

De dissimulationum machina contra

S

enim in cu-

culum ex filiorum morte pulſant. Videns

dam salute corporis. Intuens ē quia per do-

plagas inferens, quasi fortis exercitum ad-

et Communi Ecclesiae sentiamus.

tucta confpexerit, ad
mentis conuertit, ut inus
dam ciuiū corda corrūpat, quaten

ternos quoque habeat adiutores. atque in
crescente belli fons certamine, de quorum
intus fide confiditur, eorū peribidia urbs
destituta capiatur, itaque externus quali
arctice constituto, mutum cui status illu
tot ictibus percussit, quot uicibus aduersa
nuntiavit. Intus autem quasi civium cor
da corrumpit, dum foris huius urbis muni
mina persuasione destruere coningis stu
duit. Foris itaque admouet imperi. in bel
li, intus uenenae cōsiliū, ut tanto citius ur
bē caperet, quanto cō interioris exteriorque
turbaret. Quia autem nō nunquā plus con
turbat uerba q̄ uulnera, amicorū se, ut di
ctū est, linguis armavit, qui quidē quia
seniores erāt, de eorū uerbis minus fortis
se dolore poterat. Helio minor subrogas
uit sanctū pectus tanto acriori uulnere per
cuteret, quanto contra illud ictus brachii
validioris excitaret. Ecce ad tenendū ioui
suūsum robur inimicus fixū, q̄ ot tē
rationū iacula inuenit, ecce quot obsidio
num machinamēta circūposuit, ecce quot
percussionū tela transfudit, sed in his om
nibus manu mea impetrita, sicut ciui

re, qui eo licentius pugnantis latus feriat
quo is qui pergit, intentius venientes
hostes contra faciem spectat.

Quanta fuerit patientia Iob, & de diversis
perfectionum generibus. Caput 1°.

Igitur Iob in huius certaminis bello de-
pichē-us, suscepit damna quasi hostes
cōtra faciem, sult. nunt uerba consolantiū
quasi hostes ex latere, sed in his omnib. cir-
cumastis grauitatis lux clypeo ubique mu-
nitus alicui undique uenientib. gladius ui-
gilanter obuiant, amissam substantiam ta-
cite despicit, carnem in filius mortuā equa-
nimiter doler, in se carnē percussam patie-
ter tolerat, carnem in cōiuge male tuaden-
tem sapienter docet. Super hęc amici in
asperā correptionē proficiūt, & p. sedando

dolore ueniētes, nimis doloris adiūgūt. Omnia ergo machinamēta temptationū sancto uiro ueniunt in augmenta uirtutū. Per uulnera quippe probatur eius patiētia per uerba uero exercetur eius sapientia. Vbiq; fortiter occurrit, quia & flagella uoluit, & uerba ratione superauit. Amici uero eius qui ad consolationem quidem ueniūt, sed usq; ad uerba increpationis excedūt igno-

peccator percutitur, ut sine retractione pu
gatur, alia qua nōn utiq̃ quisque percutit,
non ut praeſentia corrigat, ſed ne uetura cō

nec patientia culpa corrigit, nec futura p
hibet, sed ut dū inopinata salus percussio
ne sequit̃, saluantis virtus cognita arden-
tius ametur, cumq; innoxius flagello atterit̃
ei per patientiā meritōrū summa cura cu-
muletur. Aliquādo enim peccator percuti-
tur, ut absque retractatione puniatur sicut
perituræ Iudææ dicitur. Plaga inimici per
cussit te, castigatione crudeli. Et rursum.
Quid clamas ad me super cōmittēde tua? In
sanabilis est dolor tuus. Aliquādo percuti-
tur peccator ut corripatur. Quādo percuti-

Hier. 30
Ibid.

nus factus ex iā noli Ioan. 5.
peccare ne dereris aliquid tibi cōtingat.

præcedētia habiti uim doloris exagebant. Aliquando quisq; non pro præterita culpa diluenda, sed pro futura uitanda percutit quod aperte Paulus apostolos de semetip-

num extollar me, datus est mihi stimulus
carnis meae, angelus satanae, qui me
phizet. Qui enim non ait, quis extulit sed
ne extollat, aperte indicat q̄ percussione
illa ne eueniat compescitur, non autē quā
euenit culpa purgatur. Non nunquā ictio
quisq; nec p̄ praeterita, nec pro futura ini
quitate percussus, sed ut sola diuinæ iustit
iae portio ex amputata percussione non
stretur. Vnde cum domino in Euangelio
de caeco nato diceretur. Quis peccauit, hic
an parentes eius, ut caecus nasceretur? *Ioan. 9.*

cavit, neque parentes eius: sed ut manifestetur opera dei. In qua manifestatione quid agitur, nisi ut flagello & meritorum iniquitas tergitur, magna de patientia

præfertur prius uoce iudicis, et post manus committitur tentatoris, *fla* deus dum remunerans famulus auri alitur, aperte quantum de uerbere creuerit indicator. Amici ergo beati Iob dum percussorum genera distinguere nesciunt, crebillum pro culpa crediderunt: & dum

tur asserere beatum Iob compulsi sunt de iniustitia reprobare, nescientes uidelicet ideo flagellatum, ut pro flagello eius diuinae gloriæ laus cresceret, uon autem ut per flagella peccata, quæ nunquam commiserat, emendaret. Vnde & ad ueniam ci

malitia peccauerunt. Quorum superbiam uo nequaquam illos ad suam gratiam, ni

si super quem se exaltauit, supponatur.

Ne la nolle mna gra-

Sationis opera cernere, quomodo ad il

mani generis quasi uerus lucifer, uigat. Nocturnum namque ipacium dum

Virgo noctis nostræ tenebras suo tem

tiam uenit Abel. Ad docendam

congratulationem spei & operis uen

cob. Ad

bonz re

denam mansuetudinem uenit Moyses. Ad informandam contra aduersa fiducia uenit Iosue. Ad ostendendam inter flagella ueniam uenit Iob. Ecce quæ suigentes in celo cernimus, ut innotescat po de operis, ut nostræ noctis ambulemus. Nam cognitioni hominū diuina dispensa

per peccantiū tenebras cœlū misit, quous uerus lucifer suigetur, qui æternū no

diuinitate radiaret. Quem electi omnes dum bene inuenedo prexerunt, & rebus & uocib. prophetādo promiserunt. Nullus

nūcius extiterit. Dignū quippe erat ut

de quo & omnes boni essent, & quod pro deile omnibus leuaret. Vnde & sine cella

ione dabatur percipi, & sine sine

in redemptione communi seculorum finis exhiberet. Vnde & necesse fuit etiam beatus Iob qui tanta incarnationis eius mysteria protulit, eum quem uoce diceret, ex conuersatione ligaret, & per ea quæ loque uerius passionis illius sacramenta predicaret, quanto hæc non loquen

phetaret. Sed quia redemptor unam se personā cū sancta ecclesia, quam assumpsit, exhibuit de ipso enim

sed etiam corporis teneat. Vnde & propheta eiusdem domini uerba exprinēt aut quali sponsio posuit mihi mitti, & quali sponsam ornauit me o: namento. Quia igitur ipse est in capite sponsus, se est in c

corpore typum redemptionis insinuat.

dum provocari, quia
rba
quali fideles vitari non possunt
tanto deterius, quanto & interius
ratur. Amici vero eius quia dum consu-
lunt inveniuntur, hereticorum figuram ex-
primunt, qui sub specie consulendi, agunt
a
Iob 17

tribus itaque amicorum Iob
contemnerent, nequaquam de
verba elate loquendo, com-
Iob 17

Iob 17

P 8

Q ueritur. psalmista attestante qui ait. Ve-
destruas inimicum & defensorum. Inimi-
cus quippe & defensor est qui deum quem
presentis vite fatigatione cruciatur. Ami-
ei quoque eius ex vocabulo nominis, me-
ritum suum indicant actionis. Nam Eli-
dicitur. Et quid aliud heretici faciunt
superbiendo contemnunt? saldath. inter-
pretatur vetustas sola. bene autem omnes
non intentione recta sed appetitione tem-
poralis glorie videri predicatorum appe-
tunt, vetustas sola nominantur. Ad lo-
quendum quippe non zelo novi hominis
Sophar quoque Latino sermone dicitur
dissipatio speculæ, vel speculatorem dissi-
pans. Meutes namque fidelium ad con-

Q ueritur, nisi pro eis uniuersi
nequeant, nisi pro eis uniuersi
Proa. 9.
numero reconcili-
redeundo iunguntur. bene autem tauros
& arietes pro se obrulisse sentiantur. In tau-
ro quippe ceruix superbiæ, in ariete autem
quid est ergo pro eis tauros, arietesque ma-
clare, nisi eorum ducatum superbiam inter-
ficere, ut de se humilia sentiant, & post se
la innocentium non seducant. Ceruice
canis rudenti ad ecclesiam ducunt se

B. GREGORII
MAGNI, PAPAE,
EXPOSITIONIS MORALIS
IN BEATVM IOB.

CAPVT PRIMVM.

fessio eius septem milia ovium, &
 tria milia asinorum. Quæ pecora
 quoque ovium, & quæ pecora
 asinorum, ac famulantes eius, & omnia
 illa magnus inter omnes Orientales
 habebant filius eius, & hoc sancti con-
 tulit per dominum, utque perinde sit.
 Et mittentes vocabant tres sorores
 suas, ut comederent & biberent cum
 eis. Cumque in orbem transissent dies
 convivi, mittebat ad eos Iob, & san-
 ctus. Sarcinæ enim pecoræ, & mu-
 lores, & iumenta peragelatis.
 Dicebat enim: Ne forte peccaverint
 filij mei, & benedixerint Deo in cor-
 dibus suis. Sic faciebat Iob cunctis
 diebus. Quadam autem die quum ve-
 nissent filij Dei ut assisterent coram
 Domino, affuit inter eos etiam Iob.
 Respondens ait: Circumivi terram, &
 perambulavi eam. Dixitque dominus
 ad eum: Nunquid considerasti forum
 meum Iob, quod non sit ei similis in

[illegible]

alius intrauit, & dixit: Filij eius & nati eius habitus vericentibus & bibentibus vinum in domo fratris sui primogeniti, repente ventus vehemens irruit a regione deserti, & concussit quatuor angulos domus, quæ corruens oppressit liberos tuos, & mortui sunt & effugi ego solus, ut nunciarem tibi. Tunc surrexit Iob, & scidit vestimenta sua, & tonso capite corruens in terram, adoravit & dixit: Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus reuertar illuc. Dominus dedit, dominus abstulit: sicut domino placuit, ita factum est: sit nomen domini benedictum. In omnibus non peccavit Iob labijs suis, neque stultum quid contra Deum locutus est.

MORALIS
EXPOSITIONIS
SANCTISSIMI

Gregorij Magni Ecclesie doctores
celeberrimi, in B. Iob,
super primo capite
textu.

LIBER PRIMVS.

Quia Iob in libro primo...

num? Gentili
extitit, quo
inter malos
et
boni etiam inter malos extitit. Hinc est

thionu. Hunc Petrus magnis laudibus commendat. In libro primo Iob, in conversatione eruditiorum, qui de die in die animam iusti iniquis operibus cruciabant. Qui nimirum cruciari non possent, nisi praua propinqua opera & audiret & cerneret. Et tamen aspectu & auditu iustus dicitur: quia iniquorum uita, non delectando iusti aures atque oculos. Hic Iob dicit: In nichilo nationis prauæ & peruersæ inter quos luceat sicut luminaria in mundo. Hinc Pergami ecclesie dicitur: Scio ubi habitas, ubi sedes est sarcinæ, & tenes nomen meum, & non negasti filium tuum. Bene ergo beatus Iob, memoratus: ut iuxta ipsius præconium inter ipsos amos subditur:

Quia Iob in libro primo...
Sed eo ueræ simplicitatis innocentiam ad uirtutis rectitudinem non...
Hinc rursus dicit: Nolite perire. Hinc per semetipsam ueritas discipulis...
etiam necessarii in admonitione criminis ut & simplicitate colubæ astutus serpentis...
licitas temperaret. Hinc est quod...
sed etiam in igne patitur quippe simplicitas, per ignem...

go & in igne sanctus spiritus offenditur: A
quibus etiam simpliciter inferunt, ut contra
eum, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,
nis accenditur. Sicut dicitur.

*Quod conuenit anima & Deo accepta of
ferre per se. (1. 1. 1.)*

TImens Deū, & recedens à malo. } Deū

Ecc. 7. 1. na. per se. Vnde dicitur. Vnde dicitur. O m

Deus, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

sic bona quædam faciunt, ut tamen à qui-

bundis non possint separari. Sicut dicitur.

Ps. 118. 1. a malo, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

clina a malo, & fac bonū. Neq. n. bona ac-

cepta Deo sunt, quæ ante eius oculos ma-

Ecc. 7. 1. lorū admixtione maculantur. Hinc nāq;

per se, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

ter, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

re, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

ut ostendatur q̄ mūdus in bonis existit, so-

lū, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

ut ostendatur q̄ mūdus in bonis existit, so-

lū, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

scribāt, q̄ latū ualidūq; sit pectus, q̄ sanū,

q̄ pleni tumeant lacerti: q̄ subter positus

uenter, nec nō de mēte, & in eum, & in eum,

delinnet, ut in p̄u, & in eum, & in eum,

eus ostenderit, tunc dēmi magnæ forti-

tiæ, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

mostr contra diaboliū luerat certaturus,

historia in athleta hoc spiritales uirtutes

erat, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

elū positio magna cognoscitur, ex hac ipsa

tiam uictoria prænoscat. Sequitur:

*Quod constans in amissione substantia &
formæ. (1. 1. 1.)*

NA

Am

Am

& multæ proles pater fuisse perhibet. Qui

offerēdis alienis: p̄optus autē largitati

bus etiā post a semetipso memoratur. Pen-

semus ergo quanta sortitū dāne prāditus

extitit: quē ad hereditatis tenaciā, nec tot

heredū affectus inclinauit. Sequitur: Et

sue possessio eius septē milia ouium, & tria

milium, & in eum, & in eum, & in eum,

nimis. } Scimus quia ad maiore doloem

mente cōmouent damna maiora. Vt igi-

tur ostendatur quāz uirtutis extitit mul-

ta, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

hinc amore possideret. Itaq; dū substantia

magna describit, & tñ paulo post pariter

amissa perhibetur, quam sine dolore perdi-

dit, & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

quod per se, & in eum, & in eum, & in eum,

lā seminantis exponeret, indicauit dicēs:

Q. & in eum, & in eum, & in eum, & in eum,

bum Dei audit, & sollicitudo istius seculi,

& fallacia diuitiarū suffocant uerbum & si

ne suū efficitur. Facit, & in eum, & in eum,

tales. } Orients uos esse pradiuites q̄

Magis uero inter Orientales ex-

titur, ac si aperte discreetur: quia & d. u.

tales. } Orients uos esse pradiuites q̄

Magis uero inter Orientales ex-

titur, ac si aperte discreetur: quia & d. u.

*Manh.
13. &
Loc. 8*

1. Cor. 1. pientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes. Ipsa namque sanctæ Ecclesiæ principia, literarum perhibentur ignara, ut tu
 19 uitur. Erat uir ille magnus inter omnes orientis dicitur, propheta testante perhibetur, qui ait: Et ecce uir orientis nomen eius.

Zach. 6. stant, orientales uocantur. Sed quia omnes homines tantummodo homines sunt, ipse autem orientis Deus & homo recte dicitur: Erat magnus inter omnes orientales. Acti aperte diceretur: Omnes qui in fide Deo nascuntur, superat: quia non ut ceteros adoptio, sed natura illi dicitur apparuit similis, diuinitate tamen maius super omnia singularis.

Quid per allegoricum sensum, per conuiuium

Et ibane filij eius, & faciebant conuiuium per domos. Filij facti conuiuium

per domos. Apoc. 19. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in uia.

quomodo exhiberentur ad conuiuium

habitatione, non cordis est, sed inmerito dies uocatur. Unde & per Paulū

quisque ergo filius in die suo conuiuium exhibet, quia sanctus quisque predicator iuxta mensuram illuminatæ intelligentiæ mentes audientium epulis ueritatis pascit. In die suo Paulus fecerat conuiuium, dicebat: Et ceteros erunt, si sic permā die suo unumquemque admohebatur cogitare abunde. Sequitur: Et mittentes uocabant tres sorores suas, ut comederent & biberent cum eis. Sorores filij ad conuiuium uocant, quia infirmis auditoribus sancti Apostoli refectiois supernæ ueritatis pabulo ieiunas alpicuē, diuini eloqui epulis pascunt. Bene autem dicitur

cis obscurioribus, quia quasi exponendo

tur sicut inuenitur. Cibum uidit propheta

mentis petierunt exponendo comminui, sed qui exponere, non ualeat inueniri. Porum uidit scripturam sacram propheta, cum diceret: Omnes sitientes uenite ad aquas. Si potus

bum & potum uidit propheta lux defuisse, cum diceret: Nobiles eius inteterunt tamen, & multitudo eius sitierunt. Paucorum qui est, fortia & occultata cognoscere: totum uero, hitoriz

preesse uidebantur, dum totos lectionem intelligentiæ dederant, quod de intimis delectando maderent, non habebant. Quia

in exterioribus est

1 Cor 9

Rom 14

E 10

1 Sam 1

Esai 1

aperta se intellexit testantur, qui repro-
banti se iudici conuercentes dicunt: Man-
ducauimus & bibimus coram te. & aper-
te exponendo subiungunt. Et in-
teris nobis docuisti. Quia ergo sacra clo-

guntur, in locis uero apertioribus, ita ut
inuenta fuerint, potantur, recte dicatur:
Mittentes uocabant tres sorore suas, ut
comederent & biberent cum eis. Ac si aper-
te diceretur: Infirmos quosque blanda ad
se peruatione deducebant, quatenus com-
tum mentes & magna per contemplatio-

stotiam tradentes nutrent. Sequitur.
Cumque in orbem transissent dies conuiuij,

[Solurgensque diluculo, offerrebat holocau-
stis per singulos.] In orbem dies conuiuij tra-
sissent, cum predicationis ministeria perag-
tur. Peractisque conuiuij holocaustum Iob

redemptione redeuntibus, patre Christus re-
demptor exorauit. Bene autem mittendo san-
ctificare dicitur, quia dum spiritu sanctum,
qui a se procedit, discipulorum cordibus tri-
buit: quicquid eis culpe inesse potuit, emun-
dauit. Recteque ad offerenda holocausta di-
luculo collurgere perhibetur: quia per hoc
pro nobis intercessionis lux petitione
et ceteris illustrant, ne quo pe-
ragio ex ipsa predicationis gratia mentis in
occulto polluantur, ne sibi quae agit, tribuat
ne sibi tribuendo quae agebat, amittat.

Quid male facit Deo, sit de eius beneficio
superbire. Cap. IX.

V forte peccauerunt filij mei, & benedi-
xerunt Deo in cordibus suis. Deo quippe
bene licere, id est, maledicere, est de eius
munere sibi gloriam habere. Vnde recte san-
ctus. Apud Iob post predicationem Domi-
nus pedes lauit, ut uidebatur aperte mon-
straret quia plerumque & in bono opere pec-
cati per Iob contrahatur, & inde inquinan-
tur. Iuxta loquentem in deum. Iob in
coram me mundatur. Nam pe nonnulli diuin

monis deuagatur, extollunt. Cumque, ut
nere puluerem male cogitationis sumunt. Iob. 18

Quid ergo fuit post predicationem pedes
discipulorum lauare, nisi post predicationis
gloriam cogitationum puluerem ter-
rellusque cordis ab interna clauione
mundare? Nec obitar ab omnimoda me-
diatoris scientia quod dicitur: Ne forte
peccauerint. Nam cuncta scis, sed in semetip-

suscepit docere: nonnunquam quasi ex in-
tra dubitatione loquitur, sicut dicit. Fi-
lius hominis ueniens, putas inueniet fidem. Luc. 18

ficiam pro filiis Iob offerens dicebat: Ne
forte peccauerint filij mei, & benedixerint
Deo in cordibus suis. Quia redemptor no-
ster postquam predicationes suos a malis impu-
gantibus diluit: etiam inter bona quae ege-
rant, & a temptationibus defendit.

Quid omnibus diebus sacrificium Deo pro nobis
filij offerre non cessas. Cap. X.

[Se faciebat Iob cunctis diebus.] Cun-
ctis diebus Iob sacrificium offerre non ces-
sat, quia sine intermissione pro nobis ho-
locaustum redemptor immolat, qui sine
ratione patri suum pro nobis incarnatio-
nem demonstrat.

natio, nostrae enim

sanctus uolens, & ad aeterna, nipa

It erat in terra Hus, nomen Iob. Si : 6
Iob dolens, & Hus consolator dicitur,
B nō

Sanctus uolens, & ad aeterna, nipa

It erat in terra Hus, nomen Iob. Si : 6
Iob dolens, & Hus consolator dicitur,
B nō

Sanctus uolens, & ad aeterna, nipa

It erat in terra Hus, nomen Iob. Si : 6
Iob dolens, & Hus consolator dicitur,
B nō

S
 K
 N

mini, spiritus sapientie & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientie & pietatis, & replebit eum spiritus timor.

timido, scientia, pietas, ac timor Domini in animo unicuique nostrum igitur: quasi mansura posteritas in mente propagatur, quæ supernæ nobilitatis genus eo ad uitam longius seruat, quod amor æternitatis faciat. Sed habet in nobis septem filij, tres proculdubio sorores suas, quia

1. fidei, charitatiq; coniungunt. Neq; n. ad eternam perfectionem septem filij perueniunt: nisi in fide, spe & charitate fuerit o. quod agunt. Quia uero hanc præuentum in uitam copiam multimoda bonorum operum cognitio sequitur, recte subiungitur:

1. od po, esse ouium & asinorum & camelorum, vel formido dissoluta, vel superbia in fide, vel luxuria iniquitas. Ca. XIII.

IT fuit possessio eius septem milia ouium & tria milia camelorum. Seruata quipsumus, quod carnaliter audiuimus. Ouium enim septem milia possidemus, cum cogitationes innoxias perfectæ cordis munditia, intra nosmetipsos inquisito

tionem etiam tria milia camelorum, si omne quod in nobis alij ac tortuosum est, rationi hideri subditur: & sub cognitione trinitatis, sponte in appetum humilitatis inclinatur. Camelos quippe possidemus, si quod altum sapimus, humiliter depouamus. Camelos proculdubio possidemus, cum cogitationes nostras ad infirmitatis fratrum compassionem fleuimus, & uicissim onera nostra portantes, alienis in firmitati copati condescendendo nouerimus. possunt etiam per camelos, qui ungu

terrenarum rerum bonæ dispensationes intingit, quæ quia habent aliquid seculi & aliquid Dei, per commune eas necesse est ani

19. quamuis æternæ utilitati seruiat, hinc turbatione mentis ualeat exhiberi. Quia

igitur per hanc & ad præsens mens confusa commune animal, & aliquid de lege habet, & aliquid non habet. Ungulæ namque non habet. quia non se penitus anima ab omni terreno opere diiungit: sed tamen tuminat: quia bene dispensando temporalia, per certitudinis fiduciam, æternam sperat. Terrenæ igitur dispensationes quæ alij camelorum more capite legi concordant, pede discrepant: quia & cæli sunt illa, quæ iuste uiuentes appetunt: & huius mundi sunt ea, in quibus opere uersantur. Nos ergo cum

stationes subdimis, quasi camelos intra inuitur: Quingenta quoque iuga bouum.

possessionis sunt, dum concordēs uirtutes exarant duritiam mentis. Quingentas quoque alinas possidemus, cum saluantes motus restringimus: & quicquid in nobis carnale exurgere appetit, spiritali cordis dominatu refrenamus. Vel certe alinas possidemus, cum cogitationes intra nos simplices regere. Quæ dum in subtiliori intellectu curare non ualent: quo quali pignus ambulat, eo fraternæ onera maluerunt portare. Sine namque nonnulli qui dum alta non intelligunt, per exteriora concupiscentiæ opera se humiliter premunt. Bene ergo per alinas (pignus quidem animal, sed tamen portandis

accipimus: quia dum nostram plerumque ignorantiam cognoscimus, leuius onera aliena toleramus. Cumque nos quasi singularis sapientie altitudo non eleuat, ad perferendam alieni cordis incertam mentem se nostra equanimiter inclinat. Recte autem fuit iuga bouum, hinc quingentæ alinæ referuntur: quæ uel in hoc quod prudentes sapimus, uel in hoc quod humiliter ignoramus, dum æternæ

lei numerum tenemus. Sequitur: Quod multa familia, id est, multa cognatio rum, si sub mentis domini repleda. Cap. XI.

A C. familia multa nimis. Multam stationes innumeris sub mentis dominatione

subleuando subleuati: quasi per !
numerosa toboles patendo communem
parat. Sequitur :

Tres sorores ad fratru communia vocantur et in
do gaudens ut. nec utriusque, & i. i. i.
sibi subseruiens ac ministrans. Cap. XVII.

33 **E**ut comederent & biberent cum eis.]
 ¶ In virtutes nostras in omne qd agunt,
 sps, fide & charitate ciuit: quali obo
 tes filij,

num gaudeant, quod unaquzq;

54 *Journal of Management Education* 26(1)

pinquamus: quia dum laxitiam menci
pariunt, quandam etiam securitatem gi
gnunt: dumq; mens secuta redditur, in
torporem laxatur. Nonnunquā uero uir
tutes aliquantula elatione nō pollunt:
quanto apud nosmetipsos tumidiores
reddunt. Vnde bene subiungitur:

Q. filius post communem sanctificare, est re

Cum, mittebat Iob & sanctificabat il-
los. } Peractio quippe orbe dierum coui-
uij, mittere ad filios & eos sanctificare,
est, post virtutum sensum intentionem
cordis dirigere, & omne quod agitur di-
stricta retractationis discussione munda-
re: ne bona estimetur quæ mala sunt,
ne saltem utraque bona putentur suffi-
cientia, cum perfecta non sunt. Sic enim
mens plerumq; decipitur, ut aut qualita-
te mali, aut boni quantitate fallat. Sed
hos virtutum sensus melius preces q̃ di-
scussiones inveniunt, nam ea quæ ex-
secratur in nobismetipsis plenius niti-
mur sepe verius orando quæ inuestigan-
do penetramus. Cum, o. mens per quan-

reus, sub seipsa diiudicando certius con-
templatur. Vnde & recte subiungitur:
Quod hinc, aucto per singulos offerre sit singu-
larium utrumque circumfecta & pura
incensio. Cap. XIX.

Colocauit per singulos.] Diluculo nā
que cōfurgimus, cum cōpanctiōnis luci
perfusi humanitatis nostrę noctē deseri
mus: & ad ueri luminis radios oculos
mentis aperimus. Atq; holocaustum per
singulos filios offerimus, cū pio una
aq; uirtute Domino hostiam nostrę
Bprecis immolamus, ne sapientia eleuet:
ne intellectus, dum subtiliter currit, aber
tine consilium, dum se multiplicat, cō
fundat: ne fortitudo, dum fiducia præ
bet, præcipiet: ne scientia, dum nouit &
non diligit, inseret: ne pietas, dum se extra
rectitudinem inclinat, in torqueat: ne ti
meat.

tionis foueam mergat. Cum ergo p una
quaq; uirtute, ut pura esse debeat, preces
Domino fundimus: qd alia quam iuxta
h^{ic} culos exhibemus? Holocaustum nanq;
tohim

cur dare, est totam mentem igne compun-
ctionis incendere, ut in ara amoris co-
mideat, & quasi delicta propriae sololis in-
erminamenta cogitationis exurat. Sed
hic agere nesciunt, nisi hi qui priusquam
cogitationes ad opus prodeant, inter nos
suos moras sollicitè circumspiciunt tre-
nant. Hæc cauere nesciunt, nisi hi qui uni-
li custodia munne mentē nouerint. Un-
de recte inopinata morte extinctus libo-

in domo ostiarii, sed ostiarii habuisse te-
stas, dicens: Venistis filij Remmon Bero-
tuntar Rechab & Bapaa, ingressi sunt ser-
uete die domum Israhel, q̄ dormiebat
super stratum suū meridie. Ingressi sunt

cu obdorului funcției sociale critici, la

guine. Officia tritici purgat cū mentis
turbidia discernēdo, uicutes a vitis se-
rent, in more pro-

...da tu muidatores a tunc
...onibus sollicitudo cella uenit ad ite
H 4 ciendum

V

origine perturbat. Aliquando uero inten

us repellit Quia. n. et bene inchoantibus

P. 14

spexerat: recte prophetico plenus spiritu dicebat: In uia hac qua ambulabā, absconderunt laqueū mihi. Quod bene ac subtiliter Hieremias insinuat: qui dū gesta foris referre studuit, quæ intus apud nosmetip

H. 11

ostoginta uiri de Syché. & de Sylo, & de Samaria, rasi barba, & scissis uestib. squalentes: munera & thus habebant in manu, ut offerret in domo dñi: Egressus aut Ismael filius Nathanie in occursum eorū de masypha, incedens & plorans ibat.

te ad Godoliam filiū Archam. Qui cū uenissent ad mediū ciuitatis, interfecit eos. Barba quippe radunt, qui sibi de proprijs uiribus fiducia subrahunt. Vestes scindunt, qui sibi metipsis in exterioris decoris laceratione non parcunt. Oblaturi in domo dñi thus & munera ueniūt, q̄ exhibere se in Dei sacrificio ofonem cū operibus pollicentur. Sed tñ si se in ipsa sanctæ deuotionis uia cautē circumspicere nesciunt: Ismael Nathanie filius in eorū occursum uenit: quia nimirum quislibet

delicet exemplo, in superbijs errore generat. De quo & benedī: Incedēs & plorās ibat: quia & deuotas mētes interuenire se dare se uere lugētib. simulat: ad cordis intima securus admilus, hoc qd̄ intus de uirtute later, occidit. qui plerūq; se ip̄s det ad altiora prouehere. vñ & dixit prohibetur: Venite ad Godoliam filium Ai.

H. 11

H. 11

minima subrahit. Vñ & recte dictū est: Qui cū uenissent ad medium ciuitatis, interfecit eos. Viros ergo ad offerenda Deo munera uenientes, in medio ciuitatis interfecit: q̄a diuini dedite opib. mētes, nisi magna se circumspectione custodiant, hoste surripiente, dum deuotionis hostiam portant, in ipso itinere perdunt uitā. De cuius hostis manu nō euaditur, nisi citius ad penitentia recuratur. Vñ de illic apte subiungit: Decē aut uiri reperi sunt inter eos: q̄ dixerūt ad Ismaeli: Noli occidere nos: quia habemus in agro

melis: & non occidit eos. Thesaurus q̄p pe in agro est spes in penitētia: quæ quia non cernit, quasi in terra cordis suffocata continet. Qui ergo thesauros in agro habere, seruati sunt: quia q̄ post incau suæ uitæ ad lamenta penitētiæ redeunt, nec capti moriūtur. Cū uerō antiquus hostis neq; in exordio intentionis ferit, neq; in itinere actionis intercipit, duriores in fine laqueos tēdit. Quem tanto ne ad decipiendū uidet. Hos nanq; sibi suo

dicebat: Ipsi calcaneum meū obseruabūt. Quia. n. in calcaneo finis est corporis, quid per hūc nisi terminus signatur actionis? Siue ergo maligni spūs, siue prauū quiq; homines, illorū superbijs sequaces, calcaneum obseruant, cum actionis bonæ finem uitare desiderāt. Vnde & eidem serpenti dicitur: Ipsa tuū obseruabit caput, & tu calcaneū eius. Caput quippe serpentis obseruare, est initia suggestionis eius aspicere, & manu solerte considerationis à cordis aditu funditus extirpare. Qui tñ

calcaneum molitur: quia etiā suggestionē primā intentionē non percipit, decipere in fine nō dicit. Si autē semel cor in intentione corrumpitur, sequentis actionis medietas & terminus ab hoste calido securē possidetur: qm̄ totam sibi arbore fructus terre conspiciat, quam ueneni dente in rā-

landū est, ne uel bonis operibus seruient mens, reproba intētiōne polluat, recte dicitur: Ne loerē peccauerint filij mei, si apertē diceretur: Nullum est bonū qd̄ foris agitur: si nō pro eo, intus ante Dei oculos, innocētis uictima à cordis intimo molar. Tota itaq; uirtute perspicendus est flumens operis, si purus emanat ex

deus. Noque

aromatib. cōpositū facimus, cum in alta

intra arcana cordis in rigoris uirga con-

ditis anxiis, nris. Cuius arcus i. nulla co-
gnita, in beatitudinē cogitamus. Cuius dū

S

S

pulchra

pulchra nostra cognoscimus. Ibi senti-
mus quantum proficimus ibi, à profectu
q̄ lōge distamus. Narrat autem gesta san-
ctorum: & ad imitationem corda prouo-
cat infirmorum. Dumq; illorum uictoria
facta commemorat, cōtra uictorū prēlia
debilia nostra cōfirmat, sitq; uerbis illius
ut eo quous minus inter certamina trepi-
det, quo ante se positos tot uictorum for-
tium triumphos uidet. Nonnunquā ue-
ro non solum nobis eorum uirtutes asse-
rit, sed et ea us innotescit, ut & in uicto-
ria fortitū qd imitādo trāspere, & rursum
uideamus in lapsib. quid debeamus time-
re. Ecce. n. Iob describitur tentatione au-
ctus, sed Dauid tentatione prostratus, ut
& maiorum uirtus spem nostram foceat,
& maiorum casus ad cautelam nos humi-
litate accingat: quatenus dum illa gau-
dentes subleuant, ista metuentes premāt,
& audientis animus illinc spei fiducia,
hinc humilitate timoris eruditus: nec te-
meritate superbiat, quia formidine pre-
mit: nec preliis timore desperet, quia ad
spei fiduciam uirtutis exēplo roboratur.

*Quod Satan inter filios Dei: a Tui absens pre-
sente, sicut cæcus nō uidens lumen à quo il-
lustratur. Et quomodo sancta scriptura est
qualitibus aeris uel temporis, uel ex corpo-
ris situ, uel positione locorum, sine ex-
pressis effectibus, causarum. Cap. II.*

Quadam autē die cū uenissent filij
Dei, ut assisterent corā Dño, affuit
inter eos et satan. } In ueri libet quō sa-
era eloquia in exordij narrationi qua-
litates exprimant terminosq; causarum.
Aliqñ nanque à positione loci, aliqñ à po-
sitione corporis, aliqñ à qualitate aeris,
aliquando à qualitate temporis signant,

atione quippe locorū diuina scriptura ex-
primit sublequentium merita sineq; cau-
sarū, sicut de Israel dicit: quia uerba Dei
in monte audire non potuit, sed præ-
cepta in campēstribus accepit: sublequentē
nimirum infirmitatem populi in dicans,
qui alieni sere ad summa non ualuit, sed

laxauit. A positione corū, om̄i futura de-
nunciat. sicut in actibus Apostolorū Ste-

sedet, stantem se uidisse manifestat. Stare
quippe adiunxit est. Et recte stare cerni-
tur, qui in bello certaminis opitulatur. A
qualitate aeris res subsequens demonstra-
tur, sicut Euangelista, cū prædicāte Do-
mino, nullos tunc ex Iudæis credituros
diceret, præmisit dicens: Hyems autem
erat. Scriptum nanq; est: Quoniam abun-
dauit iniquitas, refugiet charitas mul-
torum. Idcirco ergo hyemis erantit tem-
pus exprimere, ut inesse auditorum cor-

quod de nepturō Petro præmittit: Quia

bat se. Iam namq; intus à charitatis calo-
re torpuerat, & ad amorem præsentis ui-
tæ, quasi ad persecutorum prunas infirmi-
tate æstuantē, recalcabat. A qualitate quo-
que tps finis exprimitur actionis, sicut
non rediturus ad ueniam, ad traditionis
perfidia nocte Iudas exiisse perhibetur,
cū egrediente illo ab Euangelista dicitur:
Erat autem nox. Hinc n. & iniquo
diuiti dicitur: Hæc nocte repent animā
tuam abs te. Anima quippe quæ ad tene-
bras dicitur: non in die repeti, sed in no-

qui sapientiam non perseveraturus acce-
pit in hominis hanc & nocte accepisse de-
scribitur. Hinc est qd Angeli ad Abrahā
merito ueniūt, puniuntur autē Sodomitæ,
ad eam uespere uenisse memorant. Quia
igit beati Iob tentatio ad uictoriā deduci-
tur, à die cepta perhibetur, est dñ. Quidā
autē die cum uenissent filij Dei ut assiste-
rent coram Domino, affuit inter eos et sa-
tan. qui autē Dei filij. nisi electi angeli uo-
canti De quibus cum constet quod obtri-
tibus malignitatis inserviant: ualde quæ-
rē dñ est vñ ueniant, ut coram Dño assistāt.

corā in cælis semper uident facie patris
mei, qui in cælis est. De his propheta ait:
Milia milia ministrabant ei, & decies mi-
lia cetera milia assistebant ei. Si igit sem-

fos cognoscimus, vñ ueniam uenimus.

Ioh. 10
Math.
24.

La 18

Ioh. 13
Luc. 12.

3 Reg.
3.
Gen. 18.
Gen. 19.

18.
Dan. 7.

H. 1.

Selece . . .
mus, & quasi dū antiam solvere nitimur,
nodū ligamus. Quo. n. aut semper absente
re, aut uidere semper faciem patris pos-
sunt, si ad ministeriū exterius pro nostra
salute mittuntur? Quod tamen citius tol-
uimus, si quantē ubi . . .
natura pensamus. Neq. n. sic à diuina ui-
sione . . .
tionis gaudijs priuētur quia si cōditoris
rēpētū exeūtes amitterēt, nec iactis cri-
gare, nec ignorantibus uera nūciare pos-
derent, cecis nullatenus propinaret.

I . . .
nre nostrae cōditione distincta, qd nos
& . . .

diuinae sciētie angusta: sicut &
tu . . .
corporū, spiritus sunt,
summi & incirc

A testare scriptura, quae dicit: Oculi Dñi
contēplātur malos & bonos. Sed hoc qd
u nobis questione uersatur. Scriptū qp-
pe est: Beati mūdo corde, quoniam ipsi
Deum uidebunt. Satan uero qui mundo

Domino affuile potest. Sed inuendū
quia affuile coram Dño, nō autem uidit

inuit, nō autē in cōspēctū eius Domi

mē lumē nō uidet quo illustratur. Ita er-
go etiam inter angelos in cōspēctū Do-
mini Satan affuit, quia uis diuina quae in-
tuendo penetrat omnia, non se uidētem
immundum spiritum, uidet: Quia. n. &

quitur.

Quod nescire Dei, reprobare fit. Cap. III.

C Vā dixit Dñs:

ut. sicut & nescire

tanx itineia qā iudiciū
est ut quasi nesciēs requi-
rat. Hinc est quod Adā peccātū cōditoris

, post culpa seruus ad
in culpa, sū sub peccato uelut ab ocu

quod

quod eorum dānos ignorat. Satā ergo dominus non uocat, sed tamē requirit di-
cēs? Vnde uenis? quia nimirum Deus
apostatū spiritū ad penitentia nequaquā re
uocat: sed uias superbiz eius nesciēs dā-
nat. Igitur dum satan de itinere suo di-
scuitur, electi angeli requirendi unde ue-
niāt nō sunt: qā eorum uite tanto Deo
notz sunt, quāto & ipso autore peragun-
tur dimē, soli eius uoluntati inseruiūt.
eo esse incognitū nequeūt, quo p appro-
bationis oculū ex ipso semp ante ipsū
fiunt. Sequit: Respondens satan ait. Cir-

rū cūctus, laboris anxietas designari.
Satan ergo laborans terrā circumuit: quia

Cūq; se nō trāsuolasse, sed perambulasse
insinuat: quāto peccati pondere in imis
premat, demonstrat. Per ābulās ergo ter-

uolatu corruens, malitiz suz pressus
uedine, foras ad gyrum laboris uenit.
Hinc est enim quod & de eius membris
per Psalmistam dicitur: In circuitu im-
pij ambulat: qā dum interiora nō appe-
tūt, in exteriorū labore fangant. Sequit:

*Quid sit quod ad satā Domini loqui dicitur,
uel quod satan Domino respondere perhi-
betur. Cap. III.*

Nquod non sit ei similis in terra: ut
simplex & rectus ac timēs Deum, & rece-
dēs à malo? Hoc quod diuina uoce bea-
tus Iob simplex & rectus ac timēs Deum
& recedēs à malo dicitur: quia subtiliter
membratumq; supra exposuimus, replica-
re quz diximus deuitamus: ne dū discus-
sa repetimus, tardius ad indiscussa uenia-
mus. Hoc ergo nobis est toleret inuen-

minus dī, uel quod satan Domino respō-
dere perhibet. Discutēda quippe est, quz
nā sit illa locutio. Neq; n. uel a Dño (qui
suffus atq; incredūscriptus est spiritus)
uel à satan (qui nulla est carnez natura
uestitus humano modo æteus stans sol-
le uētris attrahit, ut per organ-
ris, uocis expressione reddat. Sed dū na-
turz inuicibili natura incōprehensibilis

tatem corporez locutionis excedens, ad
sublimes atq; incognitos modos locutio-
nis intimz suspendatur. Nos nanq; , ut
ea quz sentimus intrinsecus, extrinsecus
exprimamus, hæc per organū gutturis,
per sonum uocis eijcimus. Alienis quip-
pe oculis intra secretū mentis quasi post
parietem corporis stamus: sed cū mani-
festare nosmetipsos cupimus, quasi per
linguz ianuam egredimur: ut quales su-
mus intrinsecus, ostendamus. Spiritualis
autem natura non ita est, quz ex mente
& corpore composita dupliciter non est.

natura incorporea cū loq dicitur, eius
locutio nequaquam una atq; eadem qua-
litate formatur. Aliiter enim loquit Deus
ad angelos, aliter angeli ad Deum: aliter
Deus ad sanctorum animas, aliter san-
ctorum animz ad Deum: aliter Deus ad
diabolum, aliter diabolus ad Deum. Nā
quia spiritali naturz ex corporea apposi-
tione nihil obstat: loquitur Deus ad an-
gelos sanctos eo ipso, quo eorum cordi-
bus occulta sua inuicibilia ostendit, ut
quicquid agere debeant, in ipsa contēpla-
tione ueritatis legāt ut uelut quidā præ-
cepta uocis, sint ipsa gaudia contem-
plationis. Quasi enim audientibus dicitur,
quod uidentibus inspiratur. Vnde cum
eorum cordibus, Deus cōtra humanam
ethram, animaduersionem ultionis
infunderet, dixit Venite descendamus,
& confundamus ibi linguam eorum. Di-
citur eis qui adorāt, uenite, qā nimirum
hoc ipsum nunquā à diuina cōtēplatio-
ne decretere, in diuina cōtēplatione
semper adescere est: & nunq; corde rece-
dere, quasi quodā itabili motu est semper
confundamus ibi linguam eorum. Ascen-

scendunt angeli in eo quod
creatur i se in illius eugentem, exami-
ne distri/tionis premitt. Dicere ergo Dei
est: Descendamus & confundamus ibi
linguā eorū, in seipso eis hoc quod rectē
tur ostendere, & per uim internz ui-
tutis exhibenda iudi-

Gen. 11

et, sicut ait: Ecce universa quæ habet, in manu tua sunt. [Rursusque eum a tentatione prohibet, cum dicit: Tantum in eum ne extendas manum tuam.] Tribus modis loquitur diabolus ad Deum: et vel vias suas insinuat, vel electorum innocentiam suis criminibus accusat, vel tentandam eandem innocentiam postulat. Vias quippe suas insinuat qui ait: Circuiti terram & perambulavi eam. Electorum innocentiam accusat, qui dicit: Nunquid frustra Iob timet Deum? Nonne tu vallasti eum ac domum eius universamque stantiam eius per circuitum? Tentandam eandem innocentiam postulat, cum dicit: Extende manum tuam, & tange eundem possidet: nisi in faciem bene fixeris tibi. Sed dicere Dei est: Vnde venis: hinc & supra insinuamus, ut lux iustitiae tinea malitiæ eius increpare. Dicere Dei est: Nūquid contemneris Iob, quod non sit ei similis super terram? taks ele-

Dicere dei.

mentum apostata angelus possit invidere. Dicere Dei est: Ecce universa quæ habet sum, contra eos occulta ut incertum illum lux malitiæ relaxare. Dicere Dei est:

eum. Sagacitatem suam innocentibus eius oculis occultare non possit. Dicere diaboli est: Nunquid frustra Iob

tionum suarum laudula conq

o reprobationis timas exquirere. Dicere diaboli est: Extende paululum manum tuam: & tange cuncta quæ erant ad afflictionem bonorum, malitiæ autem anhelare. Quo enim eorum tentationem invidens appetit, eo illorum quasi probationem deprecans petat. Quia ipsius internarum locutionum modos succinate diximus: ad internitulum paululum ex locutionis ordinis reuertimur.

nam certamen iustis.

Cap. V.

Nunquid considerasti servum meum?

nam, ut simplex & rectus: ac timens Deum, & recedens a malo? Præcedenti iam sermone tractatum est: quia diabolus non contra Iob, sed contra Deum certamen proposuit, materia vero certaminis beatus Iob in medium fuit. Et si sermonibus suis

propositione victoriam perdidit. Nam ecce & in hoc loco intuentum est: quia non prius diabolus beatum Iob à Domino

laudavit, & nisi in sua iustitia per-

poneret. Nec periturum in tentatione concederet, de quo ante tentationem, ex Dei lau-

ad unum inflectere bona querit. Cumque de operibus vincit

a nostra perferatur. Cum nec in ver-

ne in vallasti eum ac domum eius, universamque

nocentes genti: Innocens

magnus dicitur, quem merces

comitatur? Astutus quippe adversarius

raduena testatur. Vnde recte in Apoca-

culatur frater in nostrum, qui accusat illos ante conspectum Dei nostri die ac nocte. Scriptura autem iacta sepe dicit: Iob, conspexit,

inuit: quia modo nos in prosperis, mo-
uti insinuat. In nocte accusat, cum in ad-
uersis nos non habere patientiam
sciat. Beatum ergo Iob quia necdum
la attigerat: quasi adhuc unde in nocte ac-
ocro in prosperis magna sanctitate ui-

dispensatorie utuntur hoc seculo. Et sunt
nonnulli qui ut fruantur hoc seculo, tran-

prosperitatis appetitione seruiunt, om-
ne quod innocue exterius nunt. Vires

uenq, aduersis probari uentus sciens,

iaceret. Vnde subiungit.

ad diabolum nihil

S

namque diabolus semetipso non sufficit, quia nec per
ipsum in eo quod est ip-
est quod in euangelio expellenda de homi-
ne legio dicebat. Si egeris nos, mitte nos
in gregem porcorum. qui enim per se
metipsum ire in porcos non poterat:

Luc 8.

rum si sine auctoris manu, sancti

: quia satanę uolun- 10
sed nunquā potestas

bis Regum dicitur:
lus iruebat in Saul.

ni uidelicet per hęc nram potestatis iustit,

seruit. Paululum uero manum postulat,

quid est quod ait: Nihil in faciem be-
nedixit tibi: Nos nempe quod ama-
mos respicimus: quod uero auerari uolu-

da contemnet. Cuius petitio

ustragetur. Vnde mox subditur:

Cap. III.

I num tuam.) (Contideranda est in uerbis
modo hostem nostrum permittit & ten-
net, relaxat & retinet. Alia ad tentandum

tantum ne in eum extendas manum tuam. Substantiam prodit, sed tamen

dum tentatori traditurus est, sed tamen non simul ad omnia relaxat hostem, ne undiq; seriens frangat ciuem. Mala enim cum multa electis eueniunt, mira cōditoris gratia ex tempore dispendantur: ut quæ coaceruata perimerent, possint diuila tolerari. Hinc paulus ait: fidelis Deus qui non patietur uos tentari supra id quod potestis, sed faciet cum temptatione enā exi-

1. Cor. 10

2. 25

Proba me Domine & tenta me. Ac si aper-
te dicat: Prius uires inspice, & tunc ut fer-
te ualeam tentari per mitte. Hoc tamen
quod dicitur: Ecce uniuersa quæ habet, in
manu tua sunt: tantum in eum ne exten-
das manū tuam. Intelligi & aliter potest,
quia fortem quidem pugnatorem suum
Dominus nouerat, sed tamen diuidere ei
certamina contra hostē uolebat: ut quam-
uis robusto bellatori uictoria in cūctis sup-
peteret, prius tamen de uno certamine ho-
stis ad dominum uictus rediret: tuncq; ei
aliud iterum uincendo concederet, quate-
nus fidelis famulus eo mirabilis uictor
existeret, quo uictus hostis se contra illum
iterum ad noua bella repararet. Sequi-
tur:

*uia, & supra omnia, & infra
omnia. Cap. VIII.*

12 **F** Gressusq; est satan à facie domini.]
Quid est q; satan à facie domini exel-
sus dicitur? Quod. n. exiit ab eo qui ubiq;
est: Hinc nanq; ait: Cælum & terrā ego
impleo. Hinc est q; sapientia illius dicit:
Cyrum cæli circumuius sola. Hinc de eius

Esa. 4

leuit orbem terrarum. Hinc est quod
dominus dicit iterum: Cælum mihi se-
des est, terra autem scabellum pedum meo-
rum. Hinc rursus de eo scriptum est. Cæ-
lum metitur palmo, & omnem terram pu-
gillo concludit. Sedi quippe cui prædicit,
interior & exterior manet. Cælum pal-
mo metiens & terram pugillo conclu-
dens, ostenditur: quod ipse sit circū-

tenor. Id nanque quod interius con-
cluditur, à concludente exterius conti-
netur. Per sedem ergo cui prædicit, intelli-

quo continet, exterius subterq; signatur.

omnia ipse supra omnia, ipse infra om-
nia, & superior est per potētā, & inferior
per sustentationem: exterior per magni-
tudinem, interior per subtilitatē: sursum
regens, deorsum continens: extra circum-
dans, interius penetrans, nec alia ex par-
te superior, alia inferior, aut alia ex parte ex-
terior, atq; alia manet interior: sed unus
idēq; totus ubiq; præsidendo sustinens, su-
stinendo præsidēs, circumdando penetrās,
penetrando circumdans. Vnde superius
præsidens, inde inferius sustinens, & unde
exterius ambiens, inde interius replens, si-
ne inquietudine superius regens, sine la-
bore inferius sustinēs, interius sine exten-
sione circūdans. Est itaq; inferior & superior
sine loco: est amplior sine latitudine: est
subtilior sine extenuatione. Quo igitur ab
eo exitur, qui dū per molem corporis nus-
quam est, per incircumictū tā substantiam
C nusquam deest? Sed quamdiu satan præ-

hæc exercere non ualuit, quasi ante faciē
domini stetit. A facie autem domini
exiit, quia relaxatus diuinitus ab internæ
retentionis angustia, ad sui desiderii effec-
tum uenit. A facie domini exiit, quia diu-
uinculis discipline religata quandoq; uo-
luntas noxia ad opus processit. Cū. n. sū-
cuc dictum est, id quod uoluit, implere nō
ualuit, quasi ante faciē domini stetit, quia
illum ab effectu malitiæ superna dispensa-
tio coarctauit. Sed a facie domini exiit,
quia potestatem temptationis accipiens,

*communiuibus filius Iob, ex ipsa comesta-
tione uisus uel a furem acco-*

C Um autem quadam die filij & filiz
eius comederunt, & biberant unū in
domo

nit ad Iob. cui diceret. boues arabant, & asinae pascabantur intra eos, & irruerunt Sabæi, tuleruntq; omnia, & pueros percussit gladio, & ego euasi solus, ut i. uita-
re m. tibi. Notandum quoq; tempora tenta-
tionibus congruere. I. ūc quippe diabo-
lus tēdendi tem- us elegit, cuius beati Iob
fuit: in conuulso iuuenit. Nec uen. solū-
modo inuenerit hostis quid faciat, sed etia
quando faciat. Nā quamuis potestatem ac-
ceperit, aptam tamen ad seductionem tem-

bulat omis est letitia lateralis. Intue dum
uicō est, onam callidi ipsa dīna euz illata
sunt nunciantur. Non enim dicitur. bo-
ues à Sabæis ablati sunt: sed qui ablati
sunt, boues arabant: ut uidelicet memora-
to fructu operis, causa crearet doloris. Vn-

si qualitate percuterent, amplius ea sc-

etiam solita nunciantur, aucta est inen-
ta gemituum, etiam
eorum. Nam loq-

Dum enim Deum cui
tulisse induat. Ipsi-

, in auctoribus

stantibus & diuina dispensatione concen-
tes, & prius Sabæos inuile intulit, & mox
ignem Lei de cetero cecidisse nunciavit. ut
euali omnem acutum consolationis exclu-
deret, dum & ip- um aduersantem ostende-

us dum se tentatus un-

sut nunciatem tibi.

tur. Nunciata itaq; h. erat aduersitas de Sa-
bis: nunciata diuina ani-

uerla. n. ūcia
pectori quasi tantis
membris

culsum cor feriendo repetit, ut ad impa-
nulus interrogauit. Intuendum uero est
q̄ callidè curauit hostis antiquus nō tā
iactura rerum sancti uiri patiētiā rum-
pere, quam ipso ordine nunciorum. Qui
studens prius parua, & post nūciare ma-
iora, in extremo filiorum mortem inu-
lne uilia pater rei familiarē dīna du-
ceret, si illa iam orbatus audiret, & mi-
nus percuteret rerum amissio præcogita-
ta morte filiorum: quia uideret nulla

incipiens, in ultimum grauiora nuncia-
uit, ut dum gradatim deteriora cognosce-
ret, in eius corde doloris locum omne
vulnus inueniret. Notandum q̄ callidè
tot malorum pondera & diuisa & subita
nunciantur: ut & repenti & particula-
tim crescēs, in audientis corde dolor sese
ipse nō caperet, & tanto ardentius in bla-
multiplicibus nūcijs in se angustus cōstaret.

*Quod dissolutio præpositorum sit ruina mino-
rum. Cap. X.*

IN domo fratris sui primogeniti, Sed
toꝝ filij in maioris fratris domo conui-
uantur cūm pereunt. *Domus est
supra quod conuiuia p̄ cogitacul-
pa uiz possunt. Ut ergo nostra, non illo-*

omne qd a minoribus uoluptuose agi-
tur, maiorū disciplina cohibetur. Cū ne-
rō maiores ipsi uoluptati delectantur, mi-
mirū minoribus lasciuia secula larantur.
Quis enim sub disciplinæ se restrictio-
ne retineat, quando & ipsi qui ius cōstit-
rēt. Dū ergo in maioris fratris domo co-
nuantur, pereunt quia tunc cōtra nos ho-
stis uehementius uires accipit, quādo &
ipsos qui pro custodia disciplinæ prela-
sunt, uentri seruire cognoscit. Tanto e-
nim licētius ad feriendū occupatiundi-
tos: quāto & hi qui intercedere pro cul-
pis poterāt, uoluptat. uasant, Al sit an-
tem ut tanti uiri filios per conuiuiorum
studio, iuguritando uētri uacasse suspi-

mus, quia et
si per disciplinæ quisq; custodiā necessi-
tatis metas edēdo nō trāsit, accēsa tñ mē-
tis in tēuo inter conuiuia torpescit: & mi-
nus in quāto sit tentationē bello conside-
rat, qui ē per securitatē relaxat. In domo
ergo primi fratris filios obruit quia anti-
nis aditum per negligentiam maiorum
quirit. Sed quia quantis nunciorum iaculis
superfusus, agnominus. uir fortis
nosset, qualis inter uulnera consistat au-
diamus. Sequitur:

*rauis, manifeste ostēdit q̄ immobilis in Deo
& proximi charitate exierit. Cap. XI.*

TU RE surrexit Iob, & sedit uestimēta
sua: & conso capite corruens in ter-
philosophiā putant, si disciplinæ asperi-
nititur tenere: necesse est ut inter utraque

insensibilitas cordis, quia & ualde insa-

Hier. 5

T/119

ret. At postquā mente inter flagella cor-
di cōstantia perdūt. Beatus itaq; Iob quia
uerē philosophiæ regulam tenuit: contra
utraq; mira se æquaratis arte seruauit: ut
necet: nec rurū ultra modū dolore
Cū autē uerba p̄ cogitaculū an-
l.

capite corruens in terrâ adorauit. Quod uestimenta seclit: q̄ tonso capite in terram corruit monstrat nimirum, quia flagellatus aperit ostenditur, quia in dolore positus contra flagellantis iudiciū nō excessit. Nec omnino ergo nō motus est, ne Deum ipsa insensibilitate contemneret: nec iustum omnino motus est, ne nimis dolendo peccaret. Sed quia duo sunt recepta charitatis, Dei uidelicet amor & proximi: ut dilectiōe proximi exolueret, impendit filiis luctum: ne dilectionem Dei desereret, expleuit inter gemitur adorationem. Solent nōnulli in prospectu Dei filgere, in aduersis autem potēte solum hoc q̄ motus exterius exhibuit. Per hoc q̄ adorando humilis mansit ostēdit quia auiotem patris nec in dolens in percussione corruit: ne autē se tenenti extraneum faceret, ad hoc corruit ut adoraret. Mos autē ueterum fuit, ut quisquis specie sui corporis capillos

lucis tempore capillos abscinderet eos: eius igitur Iob tranquillitatis tempore caluissimum caput torondisse memoratur: quatenus cū in cūctis eum rebus manus ludentis species diuersa fuscaret, sed exuens rebus, filiis orbatus, qui uestimenta seclit, qui caput torondit, qui in terrâ corruit, quid dicat audiamus.

Nudus egressus sum de utero matris: sed sed internū consiliū præsideret illi, q̄ factis uestibus in terra p̄stratus iacet. seruanda patientia illud tempus ad illud ut hanc in uita q̄ p̄stratus iacet.

q̄ aliquando illa non habuit, dolorem operet q̄ amisit. Magna. n. consolatio est in rerum amissione, illa tēpora ad mētem reducere: quibus nos contigit res quas perdidimus non habuisse. Quia uero omnes nos terra genuit: hanc non immerito matrem uocamus. Vnde scriptum est: Graue iugū super filios Adā a die exitus de uentre matris eorū, usq; in diem sepulchri. Iob uero in terra aduersitatus igitur Iob ut patienter luceat quod huc uenit, adhuc solentius inspicit, hanc

Quid diabolus humilitate nostra sternitur, et patientia, super. asur. Caput XIII.

Ninex, nudus reuertat illic. Ac si dicat: Nudum me huc intrātem terra protulit: nudum me hinc exeuntem terra relata perdidit quid propriū amisit? Quia ex iustitia conditoris recte subiungitur: mino placuit, ita factū est. Sanctus uir tē tante aduersario cuncta perdidit: sed tamen sciens quia cōtra se sathan tentandi uires nisi permittente domino non potuissent, non dominus dedit, dominum, si quod dominus dedit, hostis abstulisset: at postquam non abstulit, nisi ipse qui dedit, sua recepit, non nostra ab n. nos ab illo accepimus qui.

quod ipso iudicante exigimus, quo lardi tempore non coustringitur: quando subiungitur. Sicut domino placuit, ita fac nolumus patimur, necesse est ut ad eum qui inuidium uelle nihil potest, Audia uoluntatis inclinemus. Magna quippe

Luc. 24

pentè ingrediens, non solum te

discipuli: in cognitione tanti mysterij,

V

exercituum celi nullo

Ephes. 6 spiritualia nequitas in celestibus. Quorū
Ephes. 2 caput enuncians ait: Secundum principem
 potestatis aeris hi ius. A dextera ergo Dei
 & sinistra angelorum exercitus stat, q̄a &

raci concordat: & reproborū senti s lux
 malitiæ sentis, iudicio distractionis eius

in medium prohi ille describitur: p̄onē

1) totum fallacie deseruire uolunt, ut di
 ceret: I' gredias, & ero spiritus mendax in
 ore omniū prophetarum eius, sed quia
 Acab rex p̄ce. entibus peccatis di
 gnus erat, ut tali debuisset deceptione dā
 nari: quatenus qui sape uolens ceciderat
 in cul, am: quandoq, nolēs caperetur ad
 p̄onam. Occulta iustitiæ licentia mali
 gnis spiritibus datur, ut quos uolentes
 in peccati laqueo strangulant, in peccati
 p̄onam etiam nolentes trahant. Quod
 ergo illic a dextris atque a sinistris Dei,
 exercitus celi astutis describitur, hoc hic
 inter filios Dei satan astutis perhibetur.
 Ecce a dextris Dei steterant angeli, qui
 nominantur filij Dei: ecce a sinistris ange
 li stant, quia affuit inter eos etiam satan.

12

corripit, quam cum non ui uie, meret
 tandiu prauitatem illius in humani
 metis perditione tolerasse. Vnde & ei di
 uina uoce mor dicitur. Vnde uenis?]
 In die satan requirit uide uis suis: quia
 in luce manifestate sapientie occulti ho
 stis inuidia de reguntur. Quia ergo in car
 nato domino diabolus inuictus & a
 pestifera effrenatione corripitur: re
 cte subiungitur, Cui dixit dominus: Vn
 de uenis? Tunc enim satanē uis r. qui
 ten lo atz ut, cum per mediatoris aduen
 tū per uisionis eius nequitiā reprimens
 increpauit. Nec immerito in hoc die filij
 Dei coram dño astutis referuntur, quia
 uidelicet ad eternæ patriæ uocationem,
 electi omnes, luce sapientie se illustrāte,
 collecti sunt. Quos quauis incarnata la

effectū operis uenerat,
 diuinitatē tamen illius tam per eius: rē
 scientia intersecus affliciebant. Sed quia
 de uis suis antiquis hostis, redemptore
 uemente, dicitur, quid dicat audiamus:

ps. 130 Ab Adam u' que ad Aduentum Chr̄i fit,
 a ant. illum qui fidi suū rē rē
 rē erit. Cap. XI II.

[Itreui terram, & perambulauit eā.]
 Ab Adam quippe, ante aduentum
 hū, omnes post se gentium nationes tra

Bouia per corda gentium in inuicuitatis lux

humanas mentes iure possedit, quia in
 culpæ suæ uinculo uolentes astutis: tū

latius in mundo uagatus est, quan
 to a reatu illius quicquā liber per omnia
 inuentus non est. Cui quasi ex potestate
 mundi exiisse, est nullum hominem q̄ ubi
 e reuictet inuenisse. Sed iā satan re
 id est, ab effectu suæ malitiæ uis illū
 diuina constringat: quia tam apparuit in
 carne, qui in peccati contagione, ex car
 nis nihil habeat infirmitate. Venit humi

lis, quem & superbus hostis admiretur:
 us qui fortia diuinitatis eius de
 itatis eius infirma

quid considerasti seruum
 meum Iob: quod non sit ei similis in ter
 ra? Quod Iob interpretetur dolens, pau
 lon ite iā dīmus. Dolens uerō ipse uera
 ciet p̄ h̄orā dñi: qui portare dolores no
 stros propheta attestante perhibetur. Cui
 in terra simili. non est q̄ q̄is homo tan
 Dummodo homo est, i, se autē Deus & ho
 mo. In terra ei similis non est: q̄a celi ado

Esa. 53

nitar prohibet, n̄ quaquā r. ut Deus na
 i. Qui bene r. secus
 am itreui iustitiae di

T: 1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...
 51. ...
 52. ...
 53. ...
 54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 61. ...
 62. ...
 63. ...
 64. ...
 65. ...
 66. ...
 67. ...
 68. ...
 69. ...
 70. ...
 71. ...
 72. ...
 73. ...
 74. ...
 75. ...
 76. ...
 77. ...
 78. ...
 79. ...
 80. ...
 81. ...
 82. ...
 83. ...
 84. ...
 85. ...
 86. ...
 87. ...
 88. ...
 89. ...
 90. ...
 91. ...
 92. ...
 93. ...
 94. ...
 95. ...
 96. ...
 97. ...
 98. ...
 99. ...
 100. ...

te ipsum erat, dum p[ro] ipsum quod male A
 fitebat, implere nō poterat. Cum autē
 dā die filij eius & h[ab]z comederent &
 liberent vinum in domo fratris sui pri-
 Apostolorum in ordinem, uel cunctorum si-
 delium multitudinē diximus designasse.
 Incarnatus autē dñs prius ex Iudæa ad
 dinē populi gētilis aggregauit. Quis au-
 tē maior domini filius, nisi Iudaicus po-
 pulus accipi debet, qui ei dudū datz le-
 gis fuerat doctrina generatus: minor au-
 te gentilis populus, qui in mundi extre-
 mitate collectus est? Quia autē cū f[aci]t
 corruptus populus, & in omni iniqui-
 tatem conuincit passionis expetere: san-
 ctitatem nouerat, & soli Iudez fidei arca
 n[on] fuerat. In uia gētilium ne abieritis.
 sunt. Unde & in suis actibus dicunt: Vo-
 bis oportebat loqui primum, uerbum
 uos iudicatis: gētilis uice: ecce conuer-
 mur ad gentes. Hi itaq[ue], filij sp[irit]us, de qui-
 bus dicitur: In domo fratris
 ei conuuantur, quia uidelicet adhuc Apo-
 stoli sacre scripturę delictis, in Iulius Iu-
 daici populi collectione, uelcebantur:
 Nuncius uenit ad Iob, qui diceret.

terna bona sua per charitatē credunt: cum
 que inuidere alienis sensibus nesciunt,
 quasi in pastu se inuicem diuidūt. Simul
 ego se alinē cum Iobus reficiunt, quia
 p[er]uenientibus conuicti tardiores eorum
 intelligentia pascuntur. Sabæi autem ca-
 ptiuantes interpretantur. Et qui alij ca-
 ptus designantur, qui cunctos quos sibi
 subiiciunt, in infidelitatem captiuos du-
 cunt? Qui & pueros gladio feriunt, quia
 eos tentationis suę graueri iaculis uul-
 nerant, quos necdum iuuenilis constan-
 tia liberos uel robustos seruat. Qui bene
 inchoationis suę tenerritudine captiuam
 tibus immundis spiritibus subternun-
 teruitatis desperatione transigit.

perierunt hi aduersus quos mala praedi-
 cap. XIX

Nuncius uenit ad Iob.] Quid est au-
 tem hoc q[uod] nuncius uenit, qui dice-
 ret ego euasi solus? Quis est iste nuncius
 cui dum fuit
 solus redit? Dum. u. uera dixisse de perdi-
 torū casu cognoscitur: quali inter mor-
 tuos uixisse monstratur. Hinc est quod
 dam puer mittitur: quia uidelicet ad de-
 sponendam Ecclesiam domino, interpo-
 sita prophetia famulatur. Sabæis igitur
 siquid malignis spiritibus infirmorum
 mentes in captiuitatem ducenibus sen-
 captiuitatem p[re]nunciatis. Hinc. Propte-

Gen. 24

Ezra. 5

21 Boves arabū, & asinē pascebant iux-
 ta eos, & intruerunt Sabæi, tuleruntq[ue]
 hebraeos, q[uod] bene operantes: quid
 ceteri inuidentes accipimus? Quæ bene iux-
 ta boves pasci referuntur: quia mentes
 simplicium eū cum alia capere nō pos-
 sunt, eo magis uicinæ sunt, quo & tra-

22 ostenditur. Sequitur:
 23 od dum p[ro]posui gloriā propriā quærere

C. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Deu. 3. uiciorum ex ore meo Per eorum uidebuntur

illos, ut legi do-
ter accedimus, qui

debant. Sed quia ipsi summo vere in sede
pioris nostri ad ueritate commoti sunt,
quasi ignis de celo cecidit dum ad decipiē
nos docere putarentur. Nam inui hie
exaruit. Et tante quippe Euangelio noui-
oportunitate in dominice traditionis ex
quarant, sed meruentes populum, qui
Hinc etiam in eo scriptum est, quod dilua-

Sed turba hanc quæ nō
in

puerosq. cōsumpsit, id est, ad
& quicquid boni in pl. libus oriebatur,
tra uenitate honorē exigit, ab omni re
et in dilectis corda se iuranti sub

dicta causa malitiae, tanquam in
du sermo p. her. x. qui ait: Et nūc ignis
aduersarios comburit. Actus apertū dicat.
Malos non solum ignis perurit, sed
et uice. Sed nūc etiam per h. oram et
mat. quia qui perit puniendi sunt retribu-
tione supplicio, nūc semetipios afficiunt

et, quæ ait: Zelus apprehendit populū
prophetarum dicitur et plebs noluit, sed

et, relinque perire: quia in alienis inui
& illo adhuc loquente, uenit alius &
& inuaserunt camelos & tulerunt eos. nec

alii Chaldaeorum nomine

apertos clamores malitiae prorumpen-

ad

in capite uicti sunt

et cōtinuū, quasi camelorum n. ore
tan malum

unde
dicitur ista literā historiam audierant, sed
leiebant. Quos tribus turmis Chaldaei

Hic 2

12

Λ

de grege fidelium factum credimus, quo

fidelium grege credimus, quo

gentis oves grege. Sequitur:

T

tibus expectationi incarnationis illius
 adherere. Sicut enim his nunc uestitur à
 quibus diligitur, Paulo attestante qui ait:
 Vi exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam, non
 enim maculam aut rugam non habere di-
 nem munda, & peripem tentia monstra-
 tur. Ita autem incarnatus est.
 Sed post expectatum venit, veniens noua

prava tolerant. Vestem qua indutus fue-
rat, scindit dum in Iudaea alios ab infideli-
tate sustulit, alios in incredulitate derelict.

est turbatus. (1)

capite corruens

caput, nisi lumina sacerdoti

guum Israeliticum deferens, decore vir-
tutis eius amputavit. Quid vero hoc

primatur. Primo quippe peccanti homi-
ni. *Terrae ergo nomine, peccata gentilitas*

tores. Mediator igitur noster quasi deon

uenit. Capillos enim à capite rasis: quia
dono sustulit: & in terram corruit: quia
eos qui sibi iusti uidebãtur, deseruit hos
qui se iniustos & fatebantur, & nouerãt,
uoluptis. Hinc ipse in Euangelio dicit:
Ego in iudicium ueni in hunc mūdum,
ut qui non uident, uideant: & qui uident,

ignis non in die, sed in nocte radiorum: 14
videlicet redemptor noster suorum
filius, de iustitia sua confidentibus, nulla
neque timore, ignem sui amoris

ergo missum uerbum, in Israel cecidit:
quia eum quam ad se uenientem iudat-

lunt uel cadit, ad ima repente uenit. Med-
diation ergo in terram quasi corruisse, est
ratem carni suscepit, in se credentibus

4744-8

omnia plerumque bonis noſtra

S range cuncta que peſſidet : nifi in
honore

tuam.] Ac si aperte dicat: Electi uniuscuiusque bona sic tibi tentanda exterius tribuo, ut tamen ipse noueris, quia perseueras. Vbi & bene subditur: Egressusque usque ad defectum cordis preualere nequaquam permittitur, exclusus ab intimis exterius uagatur. Qui etiam si uirtutem mentis plerumque turbat: corpore fortis est, quo resistentem domino, usque ad interitum, bonorum corda non vulnerat. Intantum quippe contra illa struere permittitur, inquantum necesse est ut tentationibus eruditus tribuant, ne in securitatis torpore se desistant: & a formidinis accensione dissoluant: sed ad profectus sui custodiam tanto solertius inuigilant, quanto se contra aduersarium stare semper in acie tentationum uidet. Cum autem quadam die in domo fratris sui primogeniti: nuncius uenit ad Iob qui diceret: Boes arabant: & alinae pascabant iuxta eos, & irruerunt Sabæi, rueruntque omnia, & pueros percusserunt gladio.] In electorum corde prior bonorum sequentium sapientia nascitur, atque hæc per donum spiritus

Esai. 6. sapientia, nostra
nte, qui ait: Nil

dum sapimus, cum cunctis quæ cõditor dicit credulitatis nostræ si leu pebimus. In domo ergo fratris primogeniti conuiuantur filij, dum uirtutes reliquæ epulantur in fide. Quæ si non prima in corde nostro gignitur: reliqua quæque esse bona non possunt, etiam si bona uideantur. In domo, dum uirtutes nostræ in habitaculo fidei, sacri eloquij cibo lauantur. Scriptum quippe est, sine fide impossibile est placere Deo. Tunc ergo uirtutes nostræ utrasque epulas sumunt, cum nutriti fidei sacramentis incipiunt. In domo fratris primogeniti conuiuantur filij: quia nisi uirtutes reliquæ sapientiae epulis replerentur, ea quæ appetunt prudentes agant: uirtutes esse nequaquam possunt. Sed ecce dum bona quæ agimus, sapientiae epulis hincque

Heb. 11

A pascuntur: hostis noster arantes boes & pascentes asinas subrahit, & pueros gladio occidit. Quid arantes boes, nisi grauiiores nostras cogitationes accipimus? Quæ dum cor studiosa exercitatione conficiunt, uberes profectuum fructus reddunt. Quid pascentes intelligimus asinas, nisi simplices motus cordis? Quos dum studiosè à duplicitatis errore compescimus, quasi in campo libertatis puritatis nutramus. Sed plerumque hostis callidus cum graues cogitationes in corde cõfatione corrumpit: & dum motus cordis uidet, subtilia in uentum acumina ostenditur dum laus de subtilitate queritur, puritatis simplicitas amittatur: & hinc usque ad opus prauum peruenire non ualet, tentando tamen bonorum funditus abstulisse uideatur. Possunt etiam per arantes boes, cogitationes charitatis accipi: quibus prodesse alijs conamur, cum fraterni cordis duriciam predicando scindere cupimus. Potest etiam per asinam ferocitatis infania resistunt, patientiae mansuetudo signari. Et sæpe hostis antiquus conspicit, in quodam torpore oculi, ut aliis prodesse non possit, etiam cum à propius uacat. Arantes ergo boes subrahit, cum cogitationes mentis, fraternæ utilitatis fructibus delectas, per submissum negligentiae torporem transigit. Et quamuis electorum corda intra arcana suæ cogitationis inuigilent, & quid à tentatore iustificent, si uis inimicus aliquid rapuisse se gaudeat, reparatam mentem ad tolerantiam uirtutis, & ibi scandalum laqueos iniecit, ut quod per res quæque diligitur, eo per eam

& dum mo-

quando

quæ diu plena se intentione parauerat, repente uacua quiescat. Tanto autem longius mens à necessarijs cessat, quâto inania latius cogitat. Quia igitur dispensationis curam maligni spiritus modo torpenti uel præcipiti actione seruant: modo pigra uel immoderata locutione confundunt: penè autem semper nimij cogitationum molibus premunt: tribus turmis Caldei camelos rapiunt, quasi. o. tres turmas cõtra camelos facere, est terrenarũ dispensationum studia modo illicito opere, modo superflua locutione, modo inordinata cogitatione uastare: ut dum se ad aliquid extendere nititur, à sui consideratione separetur, & eo damna quæ de se in se ipsa patitur, nesciat, quo erga aliena fortiori studio se occupet. Rati autem mens cùm curas dispensationis suscipit, quid sibi, quid proximis debeat: attendit: & nec per alienæ sollicitudinis immoderationem sua studia negligit, nec per suæ utilitatis uigilantiam aliena postponit. Sed tamen plerumq; dum ad utraq; solet ter mens inuigilat, dum magnis, erga se & ea quæ sibi commissa sunt, circumspectionibus uacat, repente turbata cuius cepit, rapitur, ut ab ea subito cunctæ circumspectiones, & sollicitudo, & custodia camelorum pueros, Chaldaei duo ferunt: & tamen unus redit quia inter hæc discretionis ratio mentis nostræ oculis occurrit, & sollicita sibi met animæ, quid subito impulsu tentationis intus secus amittat intelligit.

Quod his qui in solia, prudentia, fortitudine, & temperantia, aliq; bonis spiritalibus præditi sunt, gratia Dei aliquando seruitur, quim in se se infirmus agnoscat.
Cap. XXXII.

A intravit, & dixit: Filij tui & filia-bus uelcentibus & bibentibus uinum in domo fratris tui primogeniti, repente uentus uehemens irruit à regione delecti, & concussit quatuor angulos domus, quæ totius domus fundamentum erat, & non uiuunt: & ego solus ut nunciamem

tibi.] Sicut supra iam diximus regio deserta est immundorum spirituum multitudo derelicta, quæ dum conditoris sui beatitudinem deseruit, quasi manum cultoris amisit: à qua uentus uehemens uenit, & domum subruit: quia ab immundis spiritibus fortis tentatio surrepit, & à tranquillitatis suæ statu conscientiam euerit. In quatuor uerò angulis domus ista consistit: quia nimirum solidum mentis nostræ ædificium, prudentia, temperantia, fortitudo, iustitia sustinet. In quatuor ergo angulis domus ista subsistit: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit. Vnde & quatuor paradisi flumina terram irrigant: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit. Sed nonnunquam dum menti ignauia surrepit, prudentia frigescit: nam cùm sessa torpet, uentura non pro- uidet. Nonnunquam dum nonnulla menti delectatio surrepit, temperantia nostra marcescit. In quantum enim ad delectationem præsentium ducimur: intantum minus ab illicitis temperamus. Nonnunquam dum fortitudo in nobis, & in nostræ fortitudinis turbat, & eo minores committimus, ex quibus quo quidam perdere immoderatis dilecta formidant. In quatuor uerò angulis domus ista subsistit: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit. Vnde & quatuor paradisi flumina terram irrigant: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit. Sed nonnunquam dum menti ignauia surrepit, prudentia frigescit: nam cùm sessa torpet, uentura non pro- uidet. Nonnunquam dum nonnulla menti delectatio surrepit, temperantia nostra marcescit. In quantum enim ad delectationem præsentium ducimur: intantum minus ab illicitis temperamus. Nonnunquam dum fortitudo in nobis, & in nostræ fortitudinis turbat, & eo minores committimus, ex quibus quo quidam perdere immoderatis dilecta formidant. In quatuor uerò angulis domus ista subsistit: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit. Vnde & quatuor paradisi flumina terram irrigant: quia in istis quatuor uirtutibus tota hominis beatitudo consistit.

nam, confilium: contra timorem, fortitu-
 tra duritiam, pietatem: cōtra superbiam,
 der timorem. Sed nonnunquam dum
 mens nostra tanti muneris plenitudine
 atq; ubertate fulcitur: continua in his se-
 curitate perficitur, à quo sibi hæc sint ob-
 liuiscitur: seq, à se habere putat, quod nū-
 quam sibi abesse considerat. Vnde fit ut
 aliquando se hæc eadem gratia utiliter
 subtrahat, & presumens menti quantū
 in se consistit, ostendat. Tunc enim

quando hæc quasi amittendo, sentimus
 quia a nobis seruari non possunt. Ad hoc
 itaque intimandæ humilitatis magiste-
 rium, sic et serunq; ut irruente tentatio-
 nis articulo, tanta stultitia sapientiā no-
 stram tenet ut turbata mens, qualiter ma-
 lis imminentibus obuiet, uel contra ten-
 tationem in quomodo se præparet, ignoret.
 Sed hæc ipsa stultitia cor prudenter erudi-
 tur, quia unde ad momentum desipit, eo
 post uerius quo & humiliter sapit, & sa-

nobis dum
 ad momentum cor humiliat
 sublimis intelli-
 do dum cuncta nos
 tate gaudemus
 ms articulo præcipitatione subita
 mur, & qui nos
 credidimus
 uastamur. sed tamen eisdem confusio-
 nis eruditione discimus ne nostris uiri-

maturius ad grauitatem restringimur:
 quanto ad hanc quasi amissam redimus.
 Aliquando dum mens fortiter aduersa
 contemnit, suboritur aduersitatis euentu-
 bus hanc meritis uehementi percunt: sed
 per hunc concussa discit cui tribuat,
 in quib; Adam fortiter stetit & tanto
 ualidius fortunam retinet, quanto
 hanc repente irruente formidine, ubi lē

nos scire gaudemus, repentinæ igno-

rantia mentis oculus ad momentū
 dicitur, eo post ad scientiam uerius apertu-
 tur ut nimirum flagello suæ cæcitatē eru-
 ditus, scire ipsum à quo habeat, sciat. Ali-
 quando dum religiosè cuncta disponi-
 mus: dum pietatis uiscera plenè nos ha-
 bere gratulamur: quadam mentis duritia
 irruente percuntur: sed quasi obdurati
 tribuamus, & pietas uerius uelut exten-

amatur. Aliquando dum subiectum

de mor timens, quia non timet, ad h
 litatem se iterum festinus in flectit, & tan

amittendo
 igitur domo moriuntur filij

uam nobis congruere credimus
 fatigamus. Sæpe dum plus quàm ne-
 cessitat. Sæpe dum inmensis curæ-

con-
t-
ut. Hic autem tyrannidis suae satellites,

super tyrannum hostis irruat: saepe mox sa-
telli tunc cessat. Intrañte namque hoste, satelli-
tes fugiunt eumque territi declinant, quē
in periculis positi callida adulatione lauda-
bant. Sub tactis uero satellitibus, ante hos-
tem solus remanet qui recedentibus elatus co-
mpromissionibus peroratus animus se solummodo
si temptatione uideret. Audis — aduersus

ter irruentibus, à praesumptionis suae con-

putatione continentiae praesumptionum co-

ut et cogitationes superfluas à men-

propriam agnoscens, infra melius humil-
tate uelut & ualde robustius quod iterat ia-
cet, cum sibi tunc diuino adiutorio cessat
tribueret quod habet. Vnde & manum mox lac-
tatoris & iudicis humiliter agnoscit, da-

absulit.] Ecce tem-
tationibus eruditus creuit, qui & in uir-
tutibus largitus dantis, & in

amittere trepidat, semper
nunquam perdat. Sicut domino placuit, ita factum
interna perturbatione concutimur: dignum
est ut ad conditoris iudicium
ut inde cor nostrum adiutori nostro

imbecillitate suae infirmitatis pen-
ne aut dicit: In omnibus his non peccauit lob
labijs suis, nec stultum aliquid contra Deum lo-
cutus est. Iquia solerti custodire dolens ani-
mus debet, ne cum se intus tentatio sumis

Aur quo propheta tunc si de se in praesenti
uera deprecatur? Sed quia eadem hora
celle sentit, de semetipso testimonium ue-
raciter intulit, dicens: Non sum prophe-

dictum est: & mox habere prophetand.
meruit, quia se prophetā non esse humi-
liter agnouit. Et si propheta ip̄s propheta
est: & mox habere prophetand.
meruit, quia se prophetā non esse humi-
liter agnouit. Et si propheta ip̄s propheta

2. Reg 7

1. Reg 7

Ioh. 1.

Ioh. 1.

est qui baptizat.

singulariter permanet: ga ei.

tem nunq̄ latente ex eu.

procedit. In illo

& oīa & semper pē

acipiunt cum signorum dona semp ha-

bitur.

1. Reg 7

1. Reg 7

Ioh. 14

Ioh. 14

discipulis dicit: Apud uos manebit, & in

uobis erit, quid est q̄

toris signum hoc, eadem sanctū sp̄s man

1. Reg 7

1. Reg 7

et cum? Si igitur iusta magi

& in discipulis manet: q̄s iat

signum est quod in mediato

net Quod tamen eius cognoscimus, si

dona eiusdem sp̄s disceramus.

1. Reg 7

1. Reg 7

presenti nua ad subsidium temporalium

necessitatem. milia. Cap. XXIX.

42

42

Abus ad uitam nequaquam pertingi

tur, alia quibus uita sanctitas pro ali

utilitate declaratur. Mansuetudo nanq̄,

homo

dona eius sunt: sed ea sine quib. ad uitam

hoīes peruenire nequaquam possunt. Pro-

phetia aūc, uirtus curationis, genera lin-

garum, interpretatio sermonum, dona

eius sunt: sed quæ uirtutis eius presentia

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

1. Reg 7

BEATI GREGORII

EXPOSITIONIS MORALIS

IN BEATVM IOB,

LIBER TERTIVS.

CAPITIS SECVNDI TEXTVS.

Bene ad uiam erant exheredat amicum
hostis unde se bona eius et, immanis exstinguere,
unde dolus multiplicat. Sed quia in primo
certamine se iucundum esse confitetur, ad alia se
torcationum bella restat, et de tanto uero
malo adhuc impudenter sperat quia bona ma-
lus credere non potest, uel ex parte. Haec autem
in primo certamine ne tremat uel
cum dicitur. Cap. I.

ACTVM est an-
tem cum

In Dei

uenisset quo iue

& ilaret in con-
do

man: Unde uenit? Qui res-
pondit: Circuiui terram,
uitam. Et dixit dominus ad
Iob, quod non sit ei similis in terra:
uir simplex & rectus ac timens Deum,
& recedens a malo, & adhuc retines
innocentiam? Tu autem commouisti
me aduersus eum, ut affligerem
eum frustra. Cui respondens satan
ait: Bellem pro pelle, & euacta quae
habet homo dabit pro anima sua:
alioquin mitte manum tuam, & tan-
ge os eius & carnem, & tunc uidebis
quod in faciem benedicat tibi. Di-
xit ergo dominus ad satan: Ecce in

illius serua. Egressus igitur satan a
pessimo a planta pedis usque ad uerti-
cem eius: qui testa saniem radebat,
sedens in sterquilinio. Dixit autem

simplicitate tua benedic Deo, &
rere, qui ait ad illam: Quasi una
stultis mulieribus locuta es. Si bona
imius de manu domini, mala
non sustineamus. In omnibus
peccauit Iob labus suis. Igi-

singuli de loco suo, Eliphaz Thema-
nites, & Baldath Suites, & Sophar
Nathathites. Concluserant enim ut

non cognouerunt
eum. Et exclamantes
scilicetque uestibus sp-
rem super caput suum in caelum. Et
cum eo in terra septem die-
bus & septem noctibus, & nemo lo-
uebatur ei uerbum. Videbat enim
rem esse uehementem.

Postquam igitur differimus, melius si-
lendo praeterimus: ne dum laxius discus-
sa repetimus, tardius ad inducendum uenia-
mus. Quia hoc quod uoce domini ad satan dicitur,
ut ueniat nequaquam assumo quod ita ei ne-
prius dicatur. Cum enim ab eo certamine in
quo relaxatus fuerat, uictus reuertitur, & uenit

liud q̄ infirmitas superbię eius in a- A [sus cum?] Nunquid satanę uerbis ueri-

ab uno & in infirma carne posito homi-
ne uincens, qui te cōtra me autorem om-
nium engere conaris. Vnde mox domi-
nus cum beati Iob bona sicut prius dice-
ret, hæc cum uictoria & triumphis enu-
merans adiungit: Et adhuc remnens in-
nocentiam tuam.] Ac si apertē dicat: Tu
quidem exercuisti malitiā: sed ille inno-
centiam non amisit: & unde te zelumasti
profectū eius imminuere: inde cōpulsus

cētā quā gloriose tenuit in trāquilitate,
gloriosius seruauit in uerbere.

*Quod in fli & frustra percutimur & nō fru-
stra: quia augetur uis meriti: fru-
stra, quia in eis non punitur pec-
catorum Cap. II.*

TV autē cōmouisti me aduersus eum,
Deus iustus & uerax: ualde querendum
est, quō beatū Iob frustra afflixisse se indi-
cetur. Quod si rectū fuisse quod fecit. Ne-
cessē quippe erat ut sanctus uir Deo soli
sibiq; cognitus, quāta uirtute polleteret, ad
imitandū cōtē innotesceret. Aperta nāq;
alijs uirtutis exēpla nō daret, si ipse sine
recitatione permaneret. Actū est ergo ut ui-
ros eius cuncti imitandas ipsa uis per-

cellis creuit uirtus patientiæ: a
tione uerbere. Ut ergo in dicto dñi ueritas re-
ctitudo autē teneat in facto: beatus Iob &
nō frustra percutit, q̄a auget meritū: & tū
frustra percutit, q̄a nullū punitur admis-
sum frustra. n. percutus est, cui culpa nō
receditur: & non frustra percutus est, cui
uirtutis meritum cumulat. Sed quid
est quod dicitur, commouisti me aduer-

ciatus instigetur? Quis hæc de Deo sen-
pedit? Sed quia nos ferire nisi commoti
nescimus, ipsa diuina percussio cōmotio
uocat: & ad nostra uerba diuina uoce de-
scēdit, ut eius factū ab homine utiq; ca-
piat. Illa. n. uis quæ abiq; necessitate oīa
creauit, & sine defectu omnibus p̄sudet,
& sine labore cūcta sustētat, & sine occu-
patione regit, etiā sine commotione cor-

Umbra a lux

transcant. Sequitur: Respondens satan

ait: Mitte manum tuā, & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

nis & t̄ge os eius & car-

Dixit ergo dominus ad satā. Ecce in

D 3 (scr. a.)

etum tuum diuina dispensatio custodit
do desit, deiecerit, custodit: alia illius
prodit, alia protegit. Si enim totum Iob
deieceret in manu tui aduersarii, homo
quid esset? In ipsa ergo iustitia permillio-
nis permiscetur quidā libra pietatis: ma-

tius humilis ex oppressione proficiat, &
hostis superbiens ex permissione succum-
bat: Manu itaq; e aduersarii sanctus vir
traditur, sed in inimis adiutoris sui

Iam. 10 aut, de quibus in Euangelio ipsa ueritas
dicit. Non rapiet eas quisquam de manu
mea & tū expectanti hosti dicitur. Ecce in
manu tua est. Idem ergo in manu Dei,
manu tua est cum protinus adiungit, ne

tuto inuouit quia tenuit quē cōcessit, &
dando non dedit, quem aduersarii sui ra-
pulis euiciens abscondit. Quid est autē
hoc quod ad satan dicitur: Adm illius ser-

Mat. 6.

minus inducere nos in tentationem
tur, si nos ab aduersario induci patitur: Dub.
tentando superare prohibet. Periculis
eius dicitur, ea quæ iam superius di-
ulcere pedimo, a planta pedis usq; ad uer-
gella pensanda sunt: n. l. perpendantur
aut qualia sint, aut quanta. Nam sepe
multa ex qualitate, sepe graua ex quan-
titate leuigantur. si uidelicet cum multa
sunt, non sunt graua: cum uero graua,

per alperitate

contra sanctum uirum non solum per ne-
quitiam qualitatis, sed etiam per pondus
quantitatis exarsit: ad demonstrandum
qualitatem dicitur, perculsit eum ulcere
periculis: ad insinuandam uero quantita-
tem subiungit tūc a planta pedis usque ad
uerticem ut uirum nihil in mente ua-
ceret à gloria, in cuius nil corpore uacat à
pœna. Sequitur:

multis considerans de gratia boni prodigi,

sermonem Iobis & considerans.

Cap. IIII.

Qui testis sanietem se habet, sedans in
sterquilino.] Vnde testis mihi ex
hinc conficitur: quid uero est sanies cor-

etis unde sumptus fuerat q
& fragmento uasis fictilis ob-
fictile radetbat. quo facto patenter osten-

& in fragmento considerans, etiam de ex-
tentione uulneris lameret curam men-
us. Quia nero

ab oculis cordis amouent, si-
cut nonnulli seculares cum temporalib.
dignitatibus iucuntur, dum locis alto-

tem suam inuerti negligunt, & nā hāc
le quod gestant, quam sit uelociter conte-
obstantes omnino non atē-
dunt: beatus Iob ut considerationem tra-
fragilitatis etiam ex circumstantibus tra-
he. et, & ante oculos suos uim suā despe-
ctum augeret, non qualibet in terra,

in sterquilino sedile perhibetur. In ster-
quilino ponebat corpus: ut ex terra as-
cenda quæ esset carnis substantia, bene
soluens

quilius ponebat corpus, ut etiam ex lo-
fectorem te

Quod sit quod Deus in hoc seculo sic despiciat

Sed ecce cum beatus Iob tot rerū di-
ua sustinet, tot funerib. pignorū per-
cussus dolet, tot uulnera tolerat, dum de-
currente sauiem testa radit: dum per pu-
tredinem defluens in sterquilino cadet,
intueri liber quid est quod omnipotens
Deus quos sibi tā charos in aeternū con-
spicit, tam uehementer quasi despiciens
attingit. Ecce autē dū beati Iob uulnera cru-
ciatusq; considero: repente mentis oculo
ad Ioannē reduco, & nō sine grauissi-
ma admiratione ppendo, q̄ ille prophete-
tiz spiritu intra matris uterū impletus:
atq; ut uita dixerim priusquā nāceretur
renatus ille amicus sponsi, ille quo inter
propheta, ut plus ē q̄ propheta, ab ini-

tatu capite truncat, & uir tante seuerita-
tis pro risu turpiū mori. Nunquid nō
illa sic despecta mors tergeret: Sed qñ

ius regminis deliquit, qui ca-
melorum pilis corpus operuit? Quid de
conuersione sua offendere potuit, q̄ de
eremo non recessit? Quid illum loquaci-
tas reatus polluit, qui diuinctus longe
ab hoīb. fuit? Qñ illum uel silentij culpa

ter increpauit, dicens Genimina uisera-
rū, quis monstrauit uobis fugere à uen-
tura ira? Quid est ergo quod Iob Dei testis
monio præterit: & rē plagis usq; ad ster-
quilinum sternitur? Quid est quod Ioan-
nes Dei uoce laudatur, & in pro temulen-
ti uerbis in saltatricis præmium montatur?
Quid est quod Deus omnipotens sic uehe-
menter in hoc seculo despiciat, quos sic tu-
blimiter ante secula elegit, nisi hoc quod
pietati fiduciam pater: quia ideo sic eos
premit in inbonis, quia uidet quō remu-
neret in summis: & solum usq; ad despe-

hensibilia perducit: Hinc ergo unoquis-

uomodo terrentur qui in iudicio argue-
so iudice teste laudantur. Sequitur:

*Quod diabolus cum nos tentat, antiquæ artis
in fidias refert, & quia sicut quomodo Adā
decipi soleat, ad Euam recurrit & quod in
fieri sit in sterquilino, qui monstris fuerat
in paradijs.* Caput. 11.

Dixit autē illi uxor sua. Adhuc perma-
nes in simplicitate tua? Benedic
Deo, & morere. Antiquus hostis huma-
num genus duob. modis tentare consue-
uit, ut uidelicet corda stantū aut tribula-
tionib. frangat, aut p̄uabonib. molliat.
In utroq; ergo cōtra beatū Iob se uehemē-
ter exercuit. Nā prius patrifamilias intra-
interius stare conspexit, & quē exterius
nudū reddidit, hunc interius ditiorē sic-

te cogitans pensat, q̄ contra se athle-
ta Dei unde premitur, unde subleuatur, vi-
ctusq; ad subtilia tentandi argumēta cō-
uertitur. Nam antiquæ artis insidias re-
petit, & quia sicut quō Adam decipi soleat
ad Euam recurrit. Beatū. n. Iob inter tor-
torem damna, inter tot percussionū uul-
te inuictum uidit. In alto quippe mentē

D aduersario, in hanc artem muniri, in
quibus gradibus ascendatur. Vicina est
autē uirgo mulier, atq; subiecta. Corrigitur
mulieris tenuitas: & quasi scālā qua ad cor
uiri ascendere potuisset, inuenit. Occurrit
autē alicui coniugis, scālā mariti. Sed uir-
hil ad artem p̄ualuit: quia sanctus uir sub-
iectam sibi mulierem, & non p̄positam
attendit: & recta loquens docuit, quā ser-
pens ut peruersa loqueretur, instigauit.
Dignum quippe erat ut fluxam mentem
uirilis censure restingeret cum profecto
& de ipso primo lapsu humani generis
nolet, quod docere mulier recta nesciret.

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 $\frac{1}{4} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{16}$

333

Q

грозит.

St. James & back 102

mb. per

la, quæ nulla sua natura subsistunt: à domino creatur: sed creare se mala dominus indicat, cum res bene conditas nobis male agentibus in flagellum format: ut ea ipsa & p dolore quo feriunt, delinquentibus mala sint, & per naturam quæ existunt, bona. Vnde & uenenum mors quæ malum est, & c.

ti. Amore enim presentium ab authoris nostri dilectione recessimus, & peruersa mens dum dilectioni creaturæ se subdidit à creatoris societate dilinquit. Ex his ergo auctori præposuerat: ut unde homo culpam non timuit superbus admittere, inde peritiam corrigendus inueniret: & tanto citius respiceret ad illa quæ perdidit, & c.

gella exterioris doloris tenebræ creaturæ, intus per eruditionem lux mentis accenditur. Faciens pacem, & creans mala: quæ tunc nobis pax cum Deo redditur, cum hæc quæ bene sunt condita, sed male conculcatur, & c.

la uertuntur. Per culpam quippe dicor Deo exultimus, dignum ergo est ut ad pacem illius per flagella redeamus: ut cum humiliter reformetur. Hæc itaq; salutis & tranquillitatis bonum quæ perturbatione feriant pensat. Sed illud ualde in eius uerbis intuen dum est, contra accepimus de manu dñi, mala quare non tribulationis est, si cum aduersa patimur innocemus. Nec frangit quod ex dolore obuiat, si menti eius hoc quod ex munere subleuat, occurrat. Hinc namq; scriptum est: In die bonorum ne immemoris malorum, & in die malorum ne immemoris bonorum. Quisquis enim dona accepit, sed donorum tempore nequaquam

da desperatione destruitur. Sic ergo utra-
que iungenda sunt: ut unum semper ex
altero immutetur. *psalmus 124.* Et
nam memoria temperet doni, & doni le-
titiam mordet suspicio ac formido fla-
gitum. *psalmus 124.* Inter
tem inter uulnera mulceat, in flagellorū
doloribus blandimenta donorum pen-
sar, dicens: Si bona suscepimus de ma-
nu domini, mala quare non sustineamus?
ubi & bene premitur dicens:
locuta es quasi flumen in ariditate,
ut non sitis. *psalmus 124.* Non
est: nequaquam arid: locuta es quasi
flumen in ariditate, ut non sitis.
mulcetur, ut uidelicet ostendatur: quia
quod prauum sapit, accidentis stultitiz,
non a re, sed a sensu nascitur. Sequitur.

Quod sic ne ininfla dicere, ita infla reticere,
peccatum est. Cap. VIII.

IN omnibus his nō peccauit Iob labiis
mus, cū aut iniusta dicitur, aut iusta re-
spondet. & tacet, cū
pa non esset, propheta non diceret: Va-
mihi quia taci. Beatus igitur Iob in cō-
fessis quæ egit, labiis suis minimè pecca-
uit: quia nec contra sententem superba di-
xit, nec contra suadentem, recta retinuit.
Nec loquens ergo, nec tacens deliquit:
& male suadenti coniugi doctrinæ sapien-
tiam ministravit. quia enim seruit quid
deberet Dgo, quid proximo: scilicet pa-
tientiam conditori, sapientia coniugi:
idcirco & hanc redarguendo docuit, & il-
lum gratias agēdo laudauit. Quis autem
nostrum si unum quodlibet uulnus tan-
q̃ huius percellionis acciperet, non mo-
ratur? nec theatrus
et mentis, &
transvolare con-
in se exterius distracta manu

172.6

Ecc. 17

tor possit. circumspiciat. in terra
 dylpeum opponit: uadiq; uen
 tera circumspiciat. contra utuentia uul
 nera mentem roborat. Sed antiquus ho
 mo increpata tacuit. prouincis alios qui
 crebrius nunciando percutere. ita nunc ro

Quod ubi uirtus discretionis perditur, inuencio
 criminis. Cap. IX.

I
 dath Suices, &
 tene eum, & consolaren
 um quantu
 uis ami
 studij & re-
 Soquitur

C
 puluerem
 Quia percussus speciem
 amici plorantes exclamant,
 dunt, capite puluere aspergunt
 mutatum ad quem
 ptam etiam consolatorum
 taneus dolor immutaret. Ordo quippe
 consolationis est, ut cum uolumus affli-
 ctum prius mercedo eius luctui co-

co ipso quo a merentis afflictione dolore
 qualitate separatur. Sed emoliri prius de-
 bet animus: ut afflictio congruat, con-
 truens inlaxeat, inhaerentes trahat.
 neque enim ferrum ferro coniungitur, si

tus inclinemur: quia dum rectitudo sit

P
 cum uulneratum illius corpus
 cum immutatum conspicerent, studuerunt
 quanto in eis sit aliquid de afflictione co
 ta is qui afflictum consolari desiderat,

temperate dolens, afflictu
 ndus desperationis pre-
 dolor noster morientium
 ungendus est, ut per temperamē-

amici beati Iob pluitquam
 percussus metem
 ita in immensum luctum uersi
 ac si percussus uir tamen fortitudi-
 in plaga corporis etiam a corde cert-

& septem noctibus, &
 enim dolorem eius esse uehementem.
 cum afflicto Iob se ierint, ac cer-

continue uacemus.
 te, sicut pro toto parte ponere obliuiscit.
 Pio

Cm. 49

Iob. 20

Pro toto n. partem loquitur: sicut in
in Aegyptum cum animabus septuagi.
rat, constat, quia intrantum & corpora
comprehendit. Rursum totum pro parte
insinuat: sicut ad monumentum Maria
quiritur, dicens: Tulerunt dominum de
monumento, & nescimus ubi posuerunt
eum. Solum quippe corpus domini qua-
sitor nenerat, & quasi totum simul do-
minu sublatum deplorat. An ergo & in
hoc loco totum pro parte dicatur, incer-
tum est. Sed tamen hoc quod diu tacue-
runt, & quandoq; loquendo reprobari B
sunt: neglecte praterendum non est.
Sunt nanq; nonnulli qui & loqui prae-

semel inchoantes, habere modum elocu-
tionis ignorant. Amici igitur beati Iob
dolorem uidentes diu tacuerunt: sed tar-
de inchoantes, indiscrete locuti sunt:
quia parcere dolenti noluerunt. Tenue-

ti sunt, ne se ex coniolatione usq; ad con-
tentionem ad consolandum uenerant: sed

uinauit. Scriptu
tem diuidas peccasti. Recte nanque offer-
tur, cum recta intentione quid agitur. Sed
recte non diuiditur, si non hoc quod pie

ta enim recte diuidere, est quolibet bona
nostra studia sollicitè discernendo pen-
sare.

1 nere cautè negligimus, quo iudicetur si-
ne, nescimus & nonnunquam hoc sit
tutis. Quilibet autem amicorum beati
Iob tanta conuersione
tentione uenerint, non ignorat. Pense-
mus enim cuius charitatis fuerit, ad af-
flictum concorditer conuenisse: quanta
uirtus longanimitatis extiterit, septè die-
bus & septem noctibus cum afflicto ta-

A cadit, qui in terra tota
ac noctibus sedisse: quæ compassio, per
cre capita cōspersisse. Sed tamē inchoan-
tes loqui, unde se estimauerunt primum
mercedis acquirere: inde eos contigit ita-
tum reprehensionis inuenire: quia incau-
tis sæpe ad peccati finem uertitur, etiam
qui in bono sunt. Ecce praecepti locutione perdidit

Et nisi diuina grana offerre eos sacrificiū

mino mirabiliter estimabant, inde iudi-
ne iudicis per effrenationem placent. Id-
circo uerò hæc dicimus, ut ad memoriam
tuum reuocemus, quatenus solici-
tè quisque consideret, ea quæ irato uoto

re puniat, si inchoata bono studio,
tanta inuentione castigat. Quis non mer-
in defensione Dei quicquam contra pro-
ximum dicere: aut certe septem diebus
ac noctibus pro proximi dolore tacuisset?

nis quidem bonum quod agebant, noue-
tionis libra, nesciebant. Vnde neces-
se est ut non solum intueamur quod agi-
mus: sed etiam cum quanta discretionem
agamus. Primum quidem ne mala quo-
quo modo: postmodum uerò ne bona in-
caute faciamus. Ad quæ nimirum dona
sollicitè peragenda, propheta nos admo-

Dei negligenter. Ad hoc uerò ista profi-
ciunt. ut ante terribilis iudicis subtile at-
que incomprehensibile examen, non solum
mala quæ commisimus, sed ipsa etiā
ut ultionis.

H. ex 48

Quid

Ad hoc quod supradicta sunt in persona Iob, A *flrē flagella tollere. Sed quia unius est*

11 **I**ta percurramus: nunc

exordio huius operis dum de unitate capitis & corporis tractarem, sollicita intentione premisimus quanta in eis sit cō-
charitatis: quia nimirum & dominus multa adhuc per corpus, quod nos sumus patitur: & iam eius corpus, ad est
Eccelesia, de suo capite, uidelicet & domino, in celo glorietur: ita nunc passionibus
ex primi eiusdem capitis debent, ut ostendatur
daturq; multa etiam in corpore suo sustineret. Si enim caput nostrum tormenta non
Eius membris persecutori suo etiā de-
queris? Si cruciatus nostri, eius poenae non essent: conuersus afflictusq; P-

re illis, ecce iam per gloriam capitis

Commouisti me aduersus eum? Mediator quippe Dei & hominum homo Christus

extingueret: uenit mortalitatis no-

nat. Mediator etenim nostris puniri pro semetipso non debuit: quia nullum

indebitam mortem non susceperet, nunquam nos a debita morte liberaret, Pater

ergo

ergo

ergo

ergo

eiusdemq; naturae est, quomodo per
tan motum se aduersus eum patet
rit? cum constet qd patris filiiq; concordiam nulla potestatis inaequalitas: nulla
uoluntatis diuersitas interrumpat? Sed iam
men idem qui patri est aequalis per diuinitatem
carnem. Quae nimirum flagella non su-

o sumpsisset. Et nisi primus homo delinqueret: secundus ad passionum

minimē ueniret. Cum ergo primus
est, tunc est dominus in homine se
commotus. Satan itaque ad huius
ctionem dominum tunc commouit,

ae culmine, in obedientiae culpa, prostravit. Nisi enim Adam primum per uoluntarium uitium in animae mortem transisset: Adam secundus sine uitio in carnis mortem uoluntariam non ueniret.

Bene ergo ei etiā de redemptore nostro

dicatur. Dum iste non sua, sed illius causa moritur: tunc me in huius

frustra frustra quippe afflictus est, qui & culpa uisione prellus est, & culpa contagio inquinatus non est. Frustra afflictus

est, qui in carne natus, propria admissa
penam carnalium
Hinc est enim quod

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

nia iuste disponit: quia per hoc cuncta iustificat, quod eum qui sine peccato est, pro peccatoribus dānat: ut eo electa omnia ad culmen iustitiae surgerent, quo is qui est super omnia, dāna iniustitiae nostrae sustineret. Quod ergo illic damnatus cum non debeat, dicitur: hoc hic afflictus frustra memoratur. Qui tamē iuxta semetipsum frustra afflictus est, iuxta verō nostra acta nō frustra. Rubigo quippe peccati purgari non potuit, nisi igne neceret sponte tormento: ut debita nobis amitterent, quo hunc à semetipsis liberum iniuste tenuissent. Frustra ergo & non frustra afflictus est: quia in se quidē admissa non habuit, sed proprio ciuore

configendo eius corpori stipitem crucis adhuc bere: & uitam illius de terra uitentium eradere se posse existimant: quem dum mortalem conspiciunt, finiri morte suspicantur. Dixit autem dominus ad satan: Ecce in manu tua est, ueruntamen animam illius serua.] Conditorum omnium satanae manus traditum quis uel desipiens credat? sed tamen edoctus ueritate, quis nesciat quod eisdē satanae membra sunt omnes qui ei peruersē uiuendo

minus membrorum satanae manibus tradidit: quid aliud quam eisdem satanae manum in se seuire permisit, ut unde ipse exterius occumberet, inde nos exterius interiusq; liberaret? Si igitur satanae manus, eius potestas accipitur, eius manum iuxta carnem pertulit, cuius uoluntatem corporis usque ad spiritum, cothinos, flagella, crucem laccamq; tolerauit. Vnde & Pilato, eius uidelicet co-

er: Non haberes in me potestatem ullā, haec potestatem quam cōtra se ei extrinsecus dederat, suis seuire uicibus intrinsecus compellibat. Pilatus enim uel satan (qui eiusdem Pilati caput extiterat) sub potestate illius super quem potestatem acceperat, tenebatur: quia & superior ipse disposuerat hoc quod inferius accedēs à persecutore tolerabat: ut cum ex mala

mente infidelium surgeret, utilitati tantas deseruaret. Sic igitur disponebat in se, quod semetipsum pati nequiter per

carnē per tantum passionis exaruit. Velut si diceret: Pellem pro pelle, & cuncta

Alioquin mitte manum tuam, & tange os eius & carnem, & tunc uidebis, quod in

Moueri ex his quae extra se sunt, negligit: sed tūc ueraciter qui sit, agnosceretur: si in ipso quod dolcat, exenatur. Hae per se

hideris dixit. Hae per mēbra sua & uerbis & desideris intulit. Ipse quippe loquitur, cū iuxta pro, hae uocem, eius se quater dicunt: Mutamus lignum in pānem eius, & eradamus eum de terra ui-

Ioan. 19

Ioan. 13

Luc. 4

II Cor. 11

perat. Qui enim omnia accepisse se nouit A

zatis in torqueret, quicquid eorum
et. Ecce in manu tua est, quia ad terne
carnem sequens licentiam accepit, sed po
testati illius nolens deferatur.

13) Anima uero illius seruare precipitur,
non quod hanc tentare prohibeatur, sed
hanc superare non posse conuincitur.

que enim sicut nos, qui puri homines su
mus, irruente ipsis tentatione concuti
mur: ita redemptoris nostri anima tenta
tionis est necessitate turbata. Huius nan
que uoluer, et in excelsum morem eum
quem permixtus assumpsit duxit: si datu
rum se regna mundi perlubuit, si quasi in
panes uertendos lapides ostendit: men
tem tamen mediatoris Dei & hominum
tentatione qualare non ualuit. Sic enim

Mat. 26

Ioan. 11

et cum sa
mictetur, ab
corpus eius ad
mens contra tentamenta solidatur. Dica
tur ergo: Ecce in manu tua est, uerun
tamen animam illius serua.) Acti aper
eccepe, & ab ele tis illius quos apud se
ante secula patiens potuider, ius prau
a facie domini, percussit loo

14

Et cum sa
mictetur, ab
corpus eius ad
mens contra tentamenta solidatur. Dica
tur ergo: Ecce in manu tua est, uerun
tamen animam illius serua.) Acti aper
eccepe, & ab ele tis illius quos apud se
ante secula patiens potuider, ius prau
a facie domini, percussit loo

ullus in hac uita electorum uenit, qui
non huius hostis aduersa sustinuit. Mē

etiam qui ab ipso mundi exordio dū pie
existerunt, etiam qui ab ipso infidi exor
dio dum pie uiuunt, crudelia passi sunt.
An non huius membra Abel se esse perhi
buit, qui eius mortem, de quo scriptum
est: Sicut agnus coram tondente se ob.

Esa. 53

lum placens in sacrificiis, sed etiam mo
riens tacendo signauit? Ab ipso itaque
mundi exordio redemptoris nostri cor
pus expugnate satan conatus est. A

existit, quo
moriens, à morte sine infirmitate surre
xit. Vnde recte et

17/2: 11

Vulnus itaque in sanie

Iesus, corpus suum

arant, quia peccatum carne de eunt. Ve
nit enim, sicut scriptum est, in similitudi
nem carnis peccati: ut de

Rom. 8

innocentiam

uos inimici tenuit, per illam nos
pura quam nos instrumen
tipe, hęc nobis per media

ergo sanies raditur, cum carne culpa su
peratur.

peratur. Bene autem subditur: Sedens in A
sterquilinio. [Non in foro, in quo lex per
in alta sustollit: sed in sterquilinio resi-
det: quia uidelicet redemptor humani
generis ad carnem ueniens, attestare Pau-
lo, in firma mundi elegit, ut confunderet
fortia. An non quasi fluentibus ædificijs
in sterquilinio residet, qui relictis Iudeis
superbientibus, in ea quam dudum abie-
cerat gentilitate requiescit? Extra habitac-
ulum reperitur in uulnere, qui in eo qd
Iudæam aduersantem pertulit, passionis
dolorē a gente propria deiectionis sentit:

Ibid. 2. **L**uxuriam & sui eum non receperunt. Sed quomodo sedens in sterquilino coquiescat: hæc eadem de semetipsa ueritas dicat. At eum: Gaudium erit in celo super uno peccatore penitentem agente. Quia per nonaginta nouem iustos, qui non in-
luto sedet, qui post perpetratas culpas li-
benter corda penitentiam possidet. An
non quasi quoddam sterquilinum sunt
corda peccatorum, qui dum mala sua
flendo considerant, quali ante se iterora,
ut Iob montem non petit, sed in sterqui-

erexerit: reprobos tamen uulnera ad
huc per suum, quod deorum tenet, cor
pus ferire. Sed quid ista de infidelibus co
mus, cum in ipsa quoque, Ecclesia mil
ites carnalium, pluri moribus contra re
demptionis uitam pugnare uideamus?
Sunt namque nonnulli qui hunc, quia gl

untur: quia dum sibi in Ecclesiam ui-
rum hunt, & non solum prae se semper
actioni inferunt: sed etiam iustorum
rectitudinem inflectere ad peruersa mo-
hantur. Aeterna quippe intueri negli-
gunt, & propterea
usillanimitate succumbunt, tantoq; ab
aeternis altius corrunt, quanto bona tem-
porum
iustorum simplicitas displicet, & cum oc-
eius arripere duplicatorem suadent. Vnde

nes in simplicitate tua? Benedic Deo, &
dens mulier tenuit, nisi quorumlibet can-
natum in Ecclesiz sinu positurum, qui
quo uerbis professi fidei intus sunt, quo
bonos incorrectis suis moribus perios
premiunt? Nam minus fortasse nocu-
sunt, si non eos sancta Ecclesia introitus
admittens, usq; ad fidei cubile recipere,
quos dum per professam fidem recipit, si-
bi proculdubio penè inuentibiles facit.

Croce[m] nostrum[m] mulier tetigit: unde &
idem redemptor noster protinus dicit:
() is me tetigit? Cui cum discipuli re-
adiunxit: Tetigit me aliquis. Nam & e-
go noui nuntium de me casse.

Multi ergo dominum comprimunt, & una tangit: quia carnales quique in Ecclesia cum premunt à quo longè sunt, & soli tangunt qui hinc ueraciter humiles ad iunguntur. Turba igitur premit: quia multatudo carnalium quo intus admittitur, eo grauius toleratur. Premit, & non tangit, quia non est in unione. Nonnunquam enim prauis nos sermonibus, nonnunquam

Mr. C.

deumcanus. Sciendū uerò est: quia car-
nales in Ecclesia aliquando metu, aliquā-
do uerò a iacta sua fere peruersa conten-
dunt: eunq; ipsi uel puillanimitate uel
elatione deficiunt: hæc iustorum cordi-
bus insundere quasi ex d. c. thone molitū-
tur. Carnalem uidelicet mentem Petrus
ante redemptoris mortem refectionē-
que retinebat. Sarum filius carnali men-
te ductus: Dauid adianctas inhælerat:
sed tamen unus formidine, alter elatione

tribuit hoc. Hic uerò iniurias d. c. non te-
nens ait: Nunq; id pro his uerbis non
occidetur Semei, qui maledixit Christo
domini? Sed illi mox dicitur: Redi post

protinus: Quid miles & uobis filij Sar-

um itaq; suadentes

ad illicita, quā diligentes, trahunt. Val-
de uerò deteriores sunt, qui huic eu-
non formidine, sed elatione si-

tenent, quæ marito suadere superba te-
tauit, dicens: Adhuc

, &
plicitatem in marito redarguit, q̄ transi-

malis presentibus

scis? Excedens æ-

prof-

16

hensi, cum uno eodemq; tempore alios
serientes, alios suadentes faciunt, illis
opponunt scutum patientiæ, illis iacula
intorquent doctrinæ: atq; ad utru-
pugnandi modum mira uirtutis arte se
erigunt: quatenus & peruersa intus sa-
pienter doceant, & totis fortiter aduersa

tolerantes premant. Insurgentes nam-
que hostes patiundo despiciunt, infir-
tes uerò ciues compatiendo ad salutem
reducunt illis resistunt, ne & alios subira-
bant, illis medentur, ne uitam rectitudi-
nis funditus perdant.

Quod ad exemplum apostoli Pauli, iussit

seruus curā priuatus alienæ. Cap. XII.

Vix pugna, intus timores. P. numerat bel-
la quæ extrinsecus tolerat, dicens: In pe-
riculis fluminum, periculis latronum, pe-
riculis

se & nudate. Sed inter tot certami-

custodiat. Nam

ligatur. intus metum tolerat, quia
passionem suam non tibi, sed discip-
obesse torquidat. Vnde & eisdem scribit,
dicens. Nemo moueatur in tribulatio-

uod ipse patitur, & curat ne quid prae-

pt in se conte amittat. iacta corporis

rant utilitatis alienæ: & cum de se a duc-
sa parietes dolent alijs necessaria docen-
tes præquidant: & quasi percussis quidā
magis medici egrotant. Ipsi tolerant scilicet
furas uulneris, & alijs proferunt medi-
camenta sanitatis. Valde autem mino-
ris laboris est, aut docere eum nihil tole-
rari: aut tolerare, eum nihil docere. Vnde
sancti uiri ad utraq; se soleriter extendunt,
& cum tribulationibus fortasse feruntur,
sic exteriora bella suscipiunt, ut soli-
cité cogitent, ne proximorum interiora

conficiant, & illinc iaculis aduersantia pe-
stora ferunt: hinc scuto postpositos
debiles tuentur: atq; ita utrobq; ueloci-
tate circūspectiois inuigilat: quatenus
& ante se audaces confodiant: & post se

sancti uiri sic sciunt foris aduersa tolera-
re, ut minus timeant. *Deinde* in p[re]se-
nti genere, dicatur rectè: Locuta es quasi una
ex istis mulieribus. Quia enim electis
dicitur: Viriliter agite, & cōfortetur cor

in intentione deseruiūt, nō immerito mu-
lieres uocantur. Si bona accepimus de ma-

Ac si dicat: Si a
quid mirum si:

Rem. **B** quando illata æquanimiter
m[ul]t[itu]dinis passionibus huius temporis ad super-
uenturam gloriam, quæ releuabitur in
nobis. In omnibus his nō peccauit Iob
labijs suis.] Sancti uiri cum perlecu-

in Dei iniurijs minime excedunt: sed ne
que contra ipsos aduersarios cōtumelio-
sa uerba iaculantur. Quod dux bonorum

1. Pet. **4** sibi patiat quasi homicida, aut fur, aut
maledicus. Maledicus, n. patit qui passio-
nis suæ tempore, in sui salu[m] iniuriā perse-
cutoris efficiatur. Sed q[uia] redemptoris cor-
porū portat ut humilitas modū per uer-
ba nō trāscat: recte de hoc dolente dicit: In
oib[us] his nō peccauit Iob labijs suis: ne
que istudum aliquid contra Deum locu-

tus est. Igitur audientes tres amici Iob
omne malū q[uo]d accidisset, uenerūt sin-
uli de loco suo: Eliphas Themanites,

quia amici beati Iob et si bona inuenio-
ne ad eum conuenerint: hæreticorum ta-
men idcirco spectem tenent: quia ad cul-
tū & illis ab eodem beato Iob dicitur: Di-
scutite eum Deo cupio, prius uos osten-
dens fabricatores mendacii, & peruerso-
rum cultores dogmatum.

Ita reproborum locus superbia Cap. XIII.

Sancta itaq; Ecclesia omni hoc tē, ore
sternuta, dum uulnera sustinet, dū mēbro-
rum suorum lapsus dolet: insuper alios
sub Christi nomine tolerat hostes Chri-
sti. Ad augmentum nanq; doloris eius,
etiam hæretici in contumaciā cōueniūt,
eamq; quasi quibusdā iaculis, irrationa-
bilibus uerbis transigunt. Bene autem

prius in corde intumescerēt, ad prauæ
assertionis certamina non conuenirent.
Ita nanq; malorum locus est superbia, si-
cut est e contra humilitas locus bonorū.

De quo loco per Salomonem dicitur: *Ecd. 10*
Si inuis potestatem habentis ascenderit
in te, locum tuum ne dimiseris. Ac si
apertè dicat: Si tentatoris spiritū con-
tra te in aliquo preualere consideras:
humilitatē penitentis nō derelinquas.
Qui quia locū nostrū humilitatē penitē-
tiæ dixerit, uerbis sequētib[us] ostēdit di-

de loco suo ueniūt: quia cōtra sanctā Ec-
clesiā ex superbia mouetur, quorū puer-

us diximus, Eliphas

& perueniunt ut uictores quæruunt

non ut conuersari

nonis inclinant.

Quid tres amici Job haereticorum typum ha-

uerentia exprimitur. Cap. XIII.

18 Bene autem loca de
congrua haereticorum actibus descri-
buntur. Dicitur enim:

Haeretici igitur quia ardentius appetunt

calorem. Desiit nam quippe torpori rigoris: &

ergo amplius quam debet calore sapientiae percipere appetunt. ab Austro uentus referuntur. Ab hoc calore immoderate sapientiae, mentes fidelium Pauli temperantur. sed sapere ad sobrietatem. Hinc est quod David uides talinarum percussit: quia uidelicet eadem.

quid de illo praua sentiunt: immoderati sapientiae extinguunt. Sui autem

Joan. 21

re desiderant. A Thema igitur & Sui, id est, a calore & loquacitate uenit reteruntur, quia per hoc uindicta seruatur. Non enim se studiosos exhibent, sed uerbis loquaciter, non autem uerbis charitatis calant. Naama uero interpretatur decor: quia enim ducti non esse, sed uideri appetunt, ex emendationis uerbis speciem bene inuentum sumunt. Per calorem loquacitatis in se imaginem ostendunt decoris, ut eo per decore linguae peruersa sa-

Condixerunt. ut pariter ueniētes uita-

bi haeretici quādo praua quādam

& in quibus a ueritate discrepant, & salutare concordant. Omnes nos de eternitate erudiunt: qui faciunt, nisi in peregrinationis noi-

tem quia sancta Ecclesia sua docere de-

ex nostra benignitate amice nominentur. Cumq.

considerant, non los lenat: quia si in uindicta in imo positi sunt, & cum eius opera reperiunt, in alto, sunt huiusque cerni, sed tamen hanc in dolore positam, non cognou-

rum purgata peruenit. Plurimique

uis hilaritatis. Haeretici igitur quia pro magno praesentia appetunt, tam in uulnibus positi non cognoscunt. Hoc namque, quod in illa sentiunt, in uoluntate cor diuini cognitione non reperiunt. Cum ex- hae & aduersitatibus proficiunt, ipsi suo uoluntate inhaerent: quia per experimentum ignorant quae uident.

Scilicet, uerbis sparserunt, super caput suum in ceruicem. Si uerbi- 19 menta Peccatorum & Sacerdotum accipimus: Unde & per prophetam dicitur: Omnia uerba huius uelut ornamento uelutis: ita haereticorum uelutis, sunt omnes qui eis concorditer

conceduntur. Habent uero hæretici hoc proprium, quod in eo gradu in quo de a cecunt, diu stare non possunt: sed ad deteriora quotidie ruunt, & sentiendo peiora, in multis se partibus scindunt: aque a semetipsis plerumque, longius contusionis suæ alteratione diffunditur. Quia ergo hos quos suæ perfidie adiungit, adhuc in multa diuisione dilatat. dicat recte, quod amici qui ueniunt, uelites rûpant. Ruptis aut uentibus corpus osti-

na eorû cogitationis aperitur, ut diabolos patefaciat, quos grauius cõcor dia culpa claudet. Puluerẽ uerò in cœlum super caput, argunt. Quid uerò per super caput, nisi terrena intelligentia: quid per caput, nisi hoc quod principale nouitū est, mens uidelicet, designatur? Quid per cœlum, nisi præceptorû supernæ uocutionis exprimit? Puluerẽ ergo intellectu mentẽ corrumperet, & de uerbis cœlestibus terrena sentire. Diuina autẽ uerba plus discuntur plerumque, quod caput.

in præceptis dei per te tenã intelligentiã ultra tuarũ mentium uires emittuntur.

ad hoc quod amici iob septem diebus cum eo

Sederuntque cū eo in terra septẽ diebus, agnoscimus: in nocte autem aut egeritate nil ceruimus, aut dubitate cali-

numero summa ueritatis exprimit. Vñ & nõ amplius quod septẽ diebus omne hoc tẽpus transitorium consummatur.

et septem diebus & septem noctibus reseruntur, nisi quod hæretici uel in his in quibus uerũ lumẽ intelligit: uel in his in quibus ignorantie tenebras patiuntur, quasi intrinseci sanctis Ecclesiis se condescendere simulant, eiq; sub blandimentorum specie dolos exceptionis parant? Et quamuis uel in his quæ intelligunt, uel in his quæ intelligere nõ possunt, cla-

estimar, nonnunquam tamen se hec electi sancti specie tenus inclinãt, & cū uerba molliunt, uires infundunt. In terra ergo cõsedere, est aliquid de imagine humanitatis ostendere ut cū humilia exhibet, persuadeat superbia quæ docent. nõ uerò per terrã ipsa etiã mediatoris incarnatione deliquit. Unde & ad Iliel dicit: Altare de terra facietis inibi. Altare enim de terra domino facere, est incarnationem mediatoris sperare. Tunc quip-

accipitur, quando in hoc altari nostra humilitas, id est, super dominicæ incarnationis fidẽ, posuerit quicquid operatur. In altari ergo de terra oblatum munus ponimus, si actus nostris dominicæ incarnationis fidẽ solidamus. Sed sunt nonnulli hæretici qui factum mediatoris incarnationẽ non denegant: sed aut de diuinitate incarnationis qualitate discordant. Qui ergo uerã nobiscum incarnationẽ redi protinus perhibet, quasi cū iob in terra pariter sedet. Septẽ uerò diebus & septẽ noctibus

hoc quod aliquid de plenitudine ueritatis intelligunt, uel in hoc quod suæ stultitiz tenebris excæcatur, incarnationis mysterium negare non possunt. Cum

carne cū sancta Ecclesia credere. Aliquando uero hæretici contra nos etiam supplicij sæuiunt: aliquando nos solis uerbis in equuntur: aliquando quiescos lacerant, aliquando si nos tacetis uideant, quiescunt: & inuicem amici sunt, lo-

tus iob necdum ad illos aliquid disciens dixerat, recte subiungitur: Et nemo loquebatur ei uerbum. Tacentes e-

hos prædicando generare negligimus. Si autem recta loqui incipimus, grauius mox

& contra nos in uocem doloris erum-

Et apud tacentem loq. dicitur: Nemo lo-
 cūderat, etioris semina spargere loquē-
 do non cessant. Cum uero mentes bono-
 rum uident, alta sapere, & ad patriam re-
 ditum querere, ce. etrumna huius exili;
 strenue dolere, circumspectione sollicita
 linguam frenant: quia uident quod con-
 tra cor. la. dolentium in eallum loquētes
 citius obmutescunt. Unde & recte cum
 diceretur: Nemo loquebatur ei uerbum,
 mos causa timentis subinfertur, cum dic-
 tur: Videbant enim dolorem eius esse
 uehementem. Cum enim amoris Dei do-
 lor uehemens corda nostra transfigit: pas-
 sum praua loqui: aduersarius metuit: quia
 uidet quod intentam mentem lacessens,
 non solum ad perueritatem trahere nō
 ualet, sed per excitatam forsitan sapien-
 tiam & quos tenuerat, perdit.

*Quod nonnunquam rei gesta in alione mala
 sint, in significatione uero aut mem-
 t. a. cōmuni. sicut in David & more p. r. q.
 accipitur. Caput XII.*

11. S.
 e. Sed sic plerumq. res quolibet per hi-
 pa: sicut aliquando rei gesta, in facto
 causa damnationis est, in
 letitia

utraq. probanda
 utiq. audiens, non solū fidelium, sed ip-

2. Re. 11

libus est, & ego in domo mea requie-
 suscepit, cuius epistolas, per quas mo-
 ridebat, tradit. Cuius autem David in
 7. 11. 11
 eius de quo scriptum est: In sole poluit

ad se perducere, nisi legem literę, carnale
 mus dicit: ita quia nimis om. per cogniti-
 at? Cuius nomen interpretatum dicit
 quia de accepta legis scientia extollitur,
 uid uxore abtuit, tibiq. coniunxit:
 pitaliter loqui legē innotuit: per
 hoc quod iuxta literam tenebatur, hanc
 tibiq. coniunxit: quia se per i-

ue David admonet, pedes lauare: quia
 lotides o. etum stictibus resgat, spiritali-

tam ductam p. ceptorū, fontem ba-
 matis inueniens, ad aquam possi-
 rem recurrat. Sed Viri qui arcam domi-
 ni esse sub pellibus meminit:
 C quod domum tuā intrare non Ac
 ludat: ut populus dicat: Ego manda-

redire ad continentia per spiritalem intel-
 nā nō requiro. Quali. n. arca esse sub
 que? Hūc tamē eū redire a d. do-
 mū nolentem, David ad mentiam

tiā reuerti cōtēnat: et tunc redemptor
 ueniens mandata spiritualia p. dicit di-
 cens: Si credentis Moī,

itacō ludat: ut populus teneat
 occidi debea-

portat, qua cōuincente moriatur. Dū n.
 mandata legis reuertiens implere reuerti-
 ipse nimirum detert iudicium unde dam-
 netur. Quid ergo per factū illud, David
 teclat: ut:

us: quid Vna mūdus dici potest: A

ad Vna infidelium inuen-

am?

nda signantur: dum virtus sacrile-

ge regit, ut inueniat

quo contradicat: sic gesta dānat, ut hęc

mora quippe

ignum est, poliare prępeditur. Sępe an-

ionū certamen influerat: ab ipso suo

uens facilius inopinatus irrumpat.

hic est qđ ad ten um beatum uirum

redi: eiusqđ

animam illius

ut custodiat: sic custodit, ut tamē

facie domini exultatqđ a plita pedis us-

ue ad uerticem acceptum feriendo nul-

terauit: quia nimirū cum licentiam per-

cepit, a minimis incipiens, atque usque

maiora perueniēs, quasi omne corpus

mentis illam tentationibus lacerando

transiit. Sed tamen ad animam ferien-

do non peruenit: quia cunctis cogitatio-

nibus interior, inter ipsa uulnera delecta-

tionum quę suscipit, ascani propositi in-

tem mordeat, deliberationem tamen san-

te rectitudinis usqđ ad cōsēsus molliuē

nō inflectat. Debemus tamen per aspe-

ritatem penitentię, ipsa delectationū

uulnera tergere, censura distinctionis ri-

de, h quid fluxum emanat in cogita-

tionem mandare. Vnde bene mox sub-

dit.

Q

testam, nisi uigor dist. actionis:

tationis accipitur: Percussit ergo testa-

nem radimus, cū post pollutionē cogita-

tionis illicitę, nolimetipios asqđ erē diuadi-

cando mundamus. Potest etiā testa fragi-

litas mortalitatis intelligi. Testa ergo ia-

niē

pen are, & pueri in: miteret de

is abilegere. Nā dū quisqđ, cū

prana menti cogitatio influit: quali ex

im non pettrahunt, ta

quali a uulneribus. redēptor sanie r

enerat, cū dicebat: Aud sis quia di-

ctū est antiquis: Non morchabens. E

ascendū eam, iā morchatus est

corde suo. Sanies itaqđ tergitur, cū

ut, ad cuius imperium pronus hędum

coris, quem super petram posuit: & ius

carnis deturpet excludit, quę angelus ui-

pit. Quid est enim frumentum uirga cę-

dere, nisi rectitudine iudicii a uitio pa-

lens nututum grana separare? Sed hęc

agentibus angelus apparet: quia tanto

magis dominus interiora denuntiat,

quanto se studiosius homines ab extero-

ribus purgant. Qui occidi hędum rē-

cepit, id est, omnem appetitum carnis

ahum signat petra, nisi cū

carues ergo super petra im ponimus, cum

corpus nostrū in Christi imitatione er-

at.

Mat. 3

Lu. 6

qui in cōuersatione Christi ipsas etiam à se
se carnales delectationes exinanit. Quasi

et is uirga tangit: quia intentionem

ius carnesq. consumit: quia affatus

ma compunctionis concremat, ut omne

uig'let: ut non sol' in peruersa

2) tationes turpi' relinquantur,
sive seors' in illis habet.

uere humilitati

V

guspi & abiecta senti
nobis quippe sedere,

nio sedet, qui infirmitatem si

Gm. 18

tiam non extollit. An

Loquar ad dominum meum

mus in quo se apud se loco posuerat, qui

faciam, et qua poena illi ferendi sunt,

tanc. Hi nimirum apud se intorsus ho-
militatis sterq. ulinum deserunt, & cla-
tionis fastigia ascendunt: illum uidelicet
le, sed eleuando prostrauit: illum imi-

peccantium dicit. Se leo

nit. Sed eo se grauius in intumesc

dem uirtutis student

mparatione suspicantur. Neq. e-

illa-

in se
neq. sit ut diu ad aliena diuide-
tur, proprii iudicii lumine
& eo durius contra alien-

perit cum alienas culpas audiunt, mox
cor proprias reducant: & tunc rectius

primit,

primit, dicatur rectè q̄ uir sanctus in ster-
quilino dolens sedet. Qui enim uerè se
humiliat, continuè cōsiderationis oculo
quibus circūscriptus sit delictorū sordibus
prohiciēs p̄s̄at. Sciēdum uerò est, quia ple-
tunq̄, in prosperis importuna tēratione
mens tangitur. Sed tamen aliquando &
tentationis impulsu fatigamur, & ut carnem
nalis suggestio inuadet. Vnde & bene post
tot beati Iob uulnera, adhuc subiuncta
sunt etiā malè suadentis uxoris uerba,
quæ ait: Adhuc permanes in simplicita-
te tua? Benedic Deo, & morere.] Vxor
quoque post hæc, mentem lacescens. Sæpe enim (ut di-
ctum est & foris flagellis attemur, &
intus carnali suggestioe fatigamur. Hinc
est eum quod Hieremias deplorat dicēs:
Iste inuadit me, & circumuehit me, &
cum nos exterius feriens undicta conti-
nentia, & flagellis, & fustibus, &
sceleribus, & tentationis sordibus munda
puluis ante faciem uenti, & ante
suo aura tentationis rapitur, quasi ante
uenti faciem puluis eleuatur. Et cum in-
tra hæc diuina distinctio pereunt
Illi. Illorum namq; corda ita tentatur, ut
consentiant: istorum uerò tentationes
quædam sunt, quædam non sunt. Illi
semper resistendo fatigantur: eth quan-
do usque ad delectationem tentata mens
capitur, ipsam tamen citius subre-
ptionem suæ delectationis eru-
bescunt, & forti censura redar-
guunt: quicquid intra se
exurgere carnale depre-
hendunt. Vnde
& bene mox sub-

Quod sub uirtutis specie blanda ad nos facie
uitia ueniunt: sed quod ueniunt non habent,
in fine offendunt. Caput XIX.

Locuta es quasi una ex stultis mulieri-
mini, mala quare non sustineamus?] Di-
corruptione comprimat, quicquid apud
se carnale insolenter immurmurat, ne ca-
ro aut loquens aspera, ad impatientiam
fluxa dissoluat. Cēsurā igitur uirilis,
siliitæ cogitationis suggestionem redar-
guens, dissolutam tēptitudinis mollitie
crimat, dicens: Locuta es quasi una ex
stultis mulieribus.] Et rursus considera-
tio munerum cogitationis aspectu impa-
uentiam refrenet, dicens: Si bona su-
sumus de manu domini, mala quare non
sustineamus?] Quicquid autem subige-
re uitia appetit, & ad æterna internæ retri-
butionis culmina ueræ intentionis
sibus tendit: quo magis uallari se uirtu-
bello undique conspicit, eo se uirtutum
sacula meruit, quanto contra hæc uenien-
tia fortiter pectus munit. Sed plerun-
que dum contra hoc tentationum bellum sul-
citi magnis uirtutibus nitimur: quædam
se nobis uitia sub specie uirtutum tegūt,
& quasi blanda ad nos facie ueniunt: sed
cuius aduersitatis sint, discussa sentiuntur.
Vnde & amici beati Iob quasi pro conso-
latione conueniunt: sed in contumelias
erumpunt: quia insidiana uitia uirtu-
tum faciem sumunt, sed hostili inuectio-
ne nos feriūt. Nam sæpe immoderata uia,
iustitia: & sæpe dissoluta remissio, miseri
cordia uult uideri. Sæpe incertus timor
libertas apparet. Ad consolandum ergo
amici ueniunt, sed ad increpationis uer-
ba dilabuntur: quia nimirum uitia uirtu-
tis inchoant: sed aspera nos contrarie-
tate perturbant. Bene autem dicitur: Con-
dixerant enim sibi, ut pariter uenientes
conuenientia coniungunt, heur
E 4 superbia

LIBER QVARTVS

CAPVT I.

QVI

Eccle. 7.

Eccl. 12.

uita si enim per electionem bonum est comedere & bibere, proculdubio me ad domum lamenti properare. quod iterum dicit Iste iuuen in adol uans sunt. Quid est hoc quod uel prius reprehendenda dixi quod ipsis literar uerbis innuitur qui dis tem exterius patitur, ueritatis intelligentiam consideret quam sequatur. Que nimirum ueritatis intelligentia est per cordis humilitatem queritur, assidue totum hominum facies cernimus. & cor da nescimus, sed si familiari eis locuti o ne coniungimus, usu colloqui eorum et cogitationes indagamus: ita cum in sa cro eloquio sola historia aspicitur: nihil duo usu coniungimus, eius nimirum me rem quasi ex colloquutionis familiaritate peruenimus. Dum enim alia ex aliis colligi mus, facile i uerbis agnoscimus, aliud esse quod intuant, aliud quod iouant.

facile ligatur. Sequitur.

da non sunt. Cap. II.

L dies in qua natus sum, & nox in qua di-
huit inuenitur? Quis aut ne-

bu otiosum qd locuti fuerint hoies, rone reddent de eo in die iudicii: ita otiosa ad mittere sicut et perniciosa formidat. Cui adhuc in se adiungitur. Dies ille uertatur non sit in recordatione, & non il-
& i mortis, occupet eum caligo, & inuoluat amaritudinem. Noctem illam te nebulosus turbo possideat, non compute in dieb. anni, nec numeretur in mensib. sit nox illa solitaria, nec laude digna,
entis aurora. Dies q elapsus cursu tpi-
staret ga non subsisteret, cur optat ut est umbra mortis obscurer, uel quem die caligo occupet, que implicatio amariendu- nis nō inuoluit? Aut quam noctem tene brosus turbo possideat: quam nullus sta- tus tener? Aut quo optatus fieri solitaria, que transeundo iam fuerat nulla? A uel u-
ret, & in proprio statu non permanet: qui bus adhuc uerbis subiecit:

Mat. 12.

Quid

Q

rum, vel pro Hebraei circumcissionis mysterio.

Quare non in uulua mortuus sum, ressus ex utero non statim perii?

silerem, & somn
Nunquid si eg
mislet, retributionis meri

cus tenetur.
Q
it apud ueteres uel pro par
t, uel pro circum
e producant, mysterium circumcisionis.

T

concepit me ma
salutis unda nō

Lect. 1

cto, non habebit us
eternam. Quid est ergo quod
eiusdem mortis beneficijs
omittat quod non

sur? uel quā difficile sit ad requiem ten
cium nexibus attinguntur? scriptura te

Sed

Lect. 2

gelio neri
t, in deū
queretur ab eo. Qui adhuc quos in ea
dem requie socios habuisset, iustitias di

aurum, & replent domos suas argento.

Respondetur. Quia si in hac uita
intrabunt in regnū celorum. Nam
qui hic multiplicandis diuitiis inhiant,
quæ alienis uitæ gaudia sperant? Quod
tamen ut redemptor noster ualde ratum

uo alia maledicta discutimus,

lius indagamus. Quid est enim quod
uidetur in hunc modum

berent, Gelboe montibus maledixit, de

ueniat super uos, neq. sint agri primitia
rum: quia ibi abiectus est clypeus for

Cui

Quid sit Hieremias dixit: Maledictus uir qui

Cap. III.

Q

uunt, in Christo, id est, uncti se morte
miserunt. Ex qua in eis unctus rex cor

perbe

perbe quippe Hebræorum mentes pri-
demetoris aduentu ex parte maxima in
perfidia remanentes, primordia fidei se-
qui voluerunt. Sancta namq; Ecclesia in
primis suis multitudine gentium sec-
undata, uix in mundi sine ludæos quos
inuenit, suscipit: & extrema colligens,
eos quasi reliquias frugum ponit. De

Esa. 10

Si fuerit numerus filiorum Israel quasi
arena maris, reliquæ saluæ sient. Possunt
tamen idcirco Gelboe montes ore pro-
phete maledici, ut dum fructus exare-
scent terræ non oritur, possessoris terræ
sterilitatis damno feriantur, quatenus ap-
si maledictionis sententiam acciperent,

4

qui apud se mortem regis suscipere, ini-
quitate sua exigente, meruissent. Sed
uid est quod à propheta maledictionis

tem illius patri nūciauit? Hoc nimirum
tanto intrinsecus maiori mysterio plenu
est, quanto extrinsecus humana ratione
natum. Nam si quod exterius rationa-
bile fortasse sonuisset, nequaquā nos ad
studium interioris intellectus accende-
ter. Eo ergo nobis plenius aliquid intus
innuit, quo foris rationabile nihil osten-
dit. Si enim ex matris suæ utero hoc in

quid

pe

pe

pe

pe

pe

pe

pe

pe

pe

pe

pe

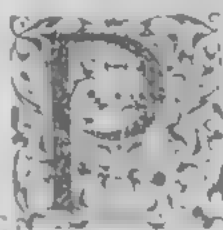
pe

pe

quid aliud quā natus masculus in mū-
perhibetur? Iure igitur uir qui mascu-
lum natum nūciat, maledicitur, quia ip-
so eius nuncio reprobum gaudium no-
stri corruptoris indicatur. His ergo scri-
pturæ sacræ maledictionibus discimus,
quid apud beatum Iob in nocte maledi-
ctionis inquiramus, nequem Deus post
uulnera & uerbera remunerat, lector uer-
ba eius redarguere non intelligens præ-
sumamus, uerba iam historię discentes cre-
quamur.

TERTIVM CAPVT

I O B.

OST hæc ape-
ruit Iob os suū,
& maledixit diei
suo, & locutus
est: Pereat dies
in qua natus sū,
& nox in qua di-
ctum est, conce-

prus est homo. Dies illa uertatur in
tenebras. Non requirat eum Deus
de uer, & non illustret lumine. Ob-
tineat eum tenebræ & umbra mor-
tis. Occupet eum caligo, & inuolu-
tur amaritudine. Noctem illam tene-

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

bræ

stellæ caligine eius. Expectet

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

stellæ

ua mortuus sum, &

perij. Quare exceptus

perij

perij

perij

perij

qui edificane sibi

qui

qui

qui

qui

qui

momenta tempus deficit, nomine
his eorum defectum uocauit,
quod sine fine omnimodo defecta dehi-
cunt, hi, qui à uisionis intus consola-
tione separantur. Quia ergo nostræ mor-
talitatis hoc tempus non ita ut male ne-
sed ita perit, ut non sit, querendum est quid
sit quod non ita ut non sit, sed ita perire
optatur, ut male sit. Humana enim ani-
ma seu angelicus spiritus, ita immortalis
est, ut mori possit, ita mortalis, ut mori
non possit. Nam beate uiuere, siue per ui-
tium, siue per supplicium perdit. Silentia-
liter autem uiuere, neque per uitium, ne-
que per supplicium, amittit. A qualitate
enim uiuendi deheit, sed omnimodo sub-
sistendi interitum nec moriens sentit.
Vt ergo breuiter dixerim, & immortaliter
mortalis est, & mortaliter immortalis.

Quod antiquus hostis, dies interpretatur, qui
in angelum lucis, humano generi peccatum
tentans per, nasci. Cap. VIII.

I Vm igitur dies ut pereat optatur,
in uolendus amaritu-
dine dicitur, quæ credamus quod uit san-
ctus dies nomine exprimere uoluit, nihil
spiritum, qui in uiuendi essen-
tialiter non subtrahit, quia in æterno
extinguit. Quia iam a beatitudinis
deiectus, adhuc
delicet retrahit.

Quod per diem ductus peccati, per noctem ui-
Cap.

I S nimirum diem se exhibet, quia per
prospera incipit, sed in noctis tene-
bras semper dehinc, quia ad aduersa per-
ducit. Diem namque se ostendebat cum di-
ceret. In quacunque die comedentis ex eo,
aperientur oculi uetri, & eritis sicut di-
s. Sed noctem intulit, cum ad mortalitatis
tenebras perducit. Dies itaque, est illata pro-
milio meliorum sed nox est exhibitio ip-
sa experientia calamitatum. Antiquus

tus, sed nox est per meritum ad tenebras
ductus. Dies est, cum pollicendo bona,

mutat, paulo attestante qui ait, ple en

Sed nox est cum mente, conscientium ex

pro
generis defluens, & nihil speciale omni-

cat ad animam originem culpæ, &

neq. Videat humanum genus, unde & quod
eccecidit, & dicat Pereat dies, in qua natus
sum, & nox, in qua dictum est, conce-
dit homo. Ac si aperte dicat: Pereat

nobis nostræ immortalitatis
Pereat autem iustus hostis, qui lucem
hominis ostendit, sed peccati tenebras con-
tulit. Quia quasi diem se blandiendo inno-

Cur Dies illa ueretur in teneb-
lucet dies illa mentibus homi-

cum iniquitas illius sicut est
dies salte promissionis quasi quibuldam

quando antiquus hostis qualis est sentia
Dialis a nobis perspicitur etiam sub blan-
dimentis latens, ne hostis prosperitatibus
quasi ex die lumine illudat, & ueris mis-
eris ad peccati tenebras pertrahat. Sequi

non ille tunc lunare. Omnipotens Deus
sicut ex nihilo bona facere potuit, ita cū
uoluit per incarnationis suæ mysteri-
etia perdit bona reque traxit. Quia uero
ad intelligendum se creaturas fecerat, an-

superbia percussit, am, ali statu in-
uiz

carne gestauit. Angelus nanq; solum
de carne gestauit. Angelus nanq; solum
caro. Misertus ergo creator ut rediret
illam ad se debuit reducere quam in per
secutione culpe, ex infirmitate aliquid
apostatam angelum repellere, quo cum
à peritenti fortitudine corruit, nihil in
firmum ex carne gestauit. Vnde & rectè
Psalms. Ita cum misertum te temptorem
hominibus diceret, ipsam quoq; causam
misericordie expressit, dicens :

*Quod ideo misertus est homini, quia cum caro
esset, ex infirmitate peccauit.*

Cap. X.

T memoratus est, quia caro sunt.
Ac si diceret: Quo eorum infirma ui
dit, eo districtè culpas punire noluit. Est
huc aliud, quo & perditus homo repa
rari debuit, & superbiens spiritus repa
rari non possit. Quia nimirum angelus sua
uit. Quia ergo humanum genus

tu reducitur apostata uero angelus ad re
lacione, reuocatur,

tenebras in
set sine hinc quod fecit, nec unquam lu
men pristini status recipiat: quia hoc est
non falsus amittit. Sequitur: Obscure
cum tenebræ & umbra mortis. Per nimb
ram mortis, obliuio lebet intelligi, quia
sicut mors interimit uitam, ita obliuio
extinguit memoriam. Quia ergo a

bra mortis obscuratur. Dicat igitur Ob
scurent eum tenebræ & umbra mortis, ita
sic eum erroris sui excitas obruat, ut ne
quaquam ulterius ad lucem peruenire per
diuina reflectus memoriam reuergat.
Sequitur: Occupet eum caligo & inuol
natus. amaritudine Antiquus hostis ne
quitia lux uinculis attritus, aliud est quod
nunc patitur, aliud quod in hac patiet.
Quia enim a lucis intus ordine cecidit,
nunc tenebrarum in tenebris erroris

A caligine confundit. Sed post hoc amari
taneq; caliginis, eterno gehennæ tormen
tatem lucis intus perdidit, quid est quod
illum poena subsequens etiam sine termi
no deuastat: Inuoluitur amaritudine.

suum quasi nusquam indicat, quia sicut
non ostendit quo incipit, ita non dete
git quo desinit. Inuoluit ergo amaritudi
ne antiquus hostis dicitur, quia superbi
eius supplicia non solum omnimoda,
sed etiam infinita preparantur. Quæ ui
cum distinctus ad extremum iudicium iu
dex uenit. Vnde bene subditur:

*Id per annum, diem, mensemq; intelli
cabilem prædicari. Cap. XI.*

N octem illam tenebrosus turbo pos
manifeste ueniet, Deus uollet & non si
lebit. Ignis in conspectu eius ardebit, &
in circuitu eius tempestas ualida. Tene
brosus ergo turbo hæc noctem possidet,
ita apostatam spiritum à conspectu di
tempestas rapit. Turbine ergo nox
quia superba eius cecitas
mauersione percussit. Se
quitur: Non computetur in diebus anni,
nec numeretur in mensibus. Annus præ
nienter accipimus, quia sicut in anno

D congestis diebus tempus perficitur, ita
in superna gratia uirtutum multiplex ui
ta completur. Potest per annum etiam
multiendo intelligi redemptionum, quia
sicut ex dierum multitudine annus du
citur, ita ex collectione bonorum om
nium illa electorum innumerabilis uni
uersitas expletur. Hunc nanque annum
peritæ multitudinis Flatus prædicat,
dicens: Spiritus domini super me, eo
quæxit me Ad annuncian dum mansue
tis mihi me, ut mederer contritis corde,
& prædicarem captiuis indulgentiam, &
clausis

P. 1. 94

Esa. 6.

placabilem domini. Annus n. placabilis domini predicatur cū futura plebs iherosolym, veritatis lumine illustranda predicet. Quid uerō per dies, nisi lingual quæque electorū mentes, quid per menses, ut multiplicare eorum Ecclesiæ quæ unā catholicam faciunt, designatur? Illa ergo nox non computatur in diebus anni, nec numeretur in mensibus, quia antiquis hostis supbia sine tenebris pressus, aduentum quidē redemptoris contemnit,

Hec 2. dit. Hinc enim scriptum est: Nusquam enim angelos apprehendit, sed semē Abrahæ apprehendit.

Quod Christus non angelus sed homo factus est. Hoc enim fieri debuit quod redemptus.
Cap. XII.

I angelus, sed homo tactus est, quia hoc et perditum angelum non apprehen-

11 Co apprehendendo separaret. Possunt

rum ordines & dignitates intelligi. Sim-

numeratur. Sic quippe illum

a claritatis intime superna agmina non

statibus admiscetur, quia tenebrarum

rum meritō semper ad ima deprimi-

na ceteris in perpetuū pmanet, recte ad-

huc subiungitur: Si nox illa solitaria, nec

quia distinctione perpetua a frequentia

patriæ supernæ separatur. quod tamen

erat amicitia, & solus cū suo corpore ho-
litis percat, dū multos quos destruxerat,
ptoris gratia reformat. Solitarie er-
go nox efficitur, cum sublati eis qui ele-
cti sunt, solus hostis antiquus æternis ge-
hennæ ignibus mancipatur. Bene autem
dicitur: Nec laude digna. Cū enim hu-
manum genus erroris tenebris pressum,

is seruiebat, quid aliud quam sedus

Paulum bene dicitur: Scimus quia nihil
est idolū, sed quæ immolant gentes, de-
monis immolant. Qui ergo idolorū ve-
nerationi substrati sunt, quid aliud quā
noctis tenebras laudauerunt? Sed ecce
de digna cognoscit, cum iam à redemptio-

probat. & nox solitaria relin-
quia cum dānato apostata spiritu ad cor-

qui maledicunt diei, qui parati sunt
tare Leuiathan. In translatione
ita non dicitur, sed maledicat eam
maledixit diei

certum.] uis enim ceteri fort. in lo in
aquis capitur, quia antiqui hostis uersu-
tia baptismi sacramento superatur. Sed
quod translatione ueteri de auctore om-
nium dicitur, hoc translatione hac, quæ
ad nos ex Hebræo est Arabicoq; sermone
denudata de electis eius angelis memoria-
tur. De his nanq; dicitur.

Quid

homini promiseris exprobrant, quorum potestas subtrahitur, & ad probandum electos excitatur, & religatur ne extinguat uisum.

Cap. XIII.

Maledicant ei qui maledicunt diei.] ritus ostentare etiam angelicis potestatibus uoluit, cum se super ceteros quasi in potentia diuinitatis extollens, tot post se ad interitum legiones traxit. Sed hi nimirum qui in auctore suo humilis corde persistenterunt, cum errori eius non esse inesse conspirerent, diem claritatis illius de semetipsis humilia sentiendo calcauerunt: qui nunc nobis doli eius tenebras indicant, & quam praerant. Dicatur ergo de tenebrosa nocte, quae humanae infirmitatis oculos claudit: Maledicant ei qui maledicunt diei, id est, illi electi spiritus erroris eius tenebras damnandas denuncient, qui magnitudinem claritatis illius iam ab exordio factam uident. Bene autem subditur: Qui parati sunt suscitare Leuiathan.] Leuiathan quippe interpretatus dicitur additamentum eorum. Quorum scilicet nisi hominum. Recte autem additamenti eorum dicitur, quia postquam primam culpam mala suggestionem in exprobrationem Leuiathan uocatus est, id est, additamentum hominum dicitur. Eos namque in paradiso immortales reperit, sed diuinitatem immortalibus promittendo, quasi ei aliquid ultra quam erant se addere

datum perhibuit, callide & habita subtrahit. Unde & eundem Leuiathan ita propheta describit dicens: Super Leuiathan serpentem uedem, super Leuiathan serpentem tortuosum. Leuiathan quippe iste in eo quod se addere homini ipso pondit, tortuosus ad eum finibus irrepsit, quia dum falso impossibilia promisit, uere & possibilis uultus. **¶** Quarendum uero nobis est, cur qui serpentem dixerat, tortuosumque, ilico subiungens, interpoluit uedem. nisi forte quod in serpentis tortitudine fluxa mollities, in uedem autem est durities rigiditas. Ut ergo hunc & durum signaret & mollem, & uedem

per malitiam, mollem per blandimenta. Vetus ergo dicitur, quia uicque ad necem percutitur, serpens autem, quia se per insidias molli ter infundit. Sed hanc

gelorum spiritus, nunc in ipsum sum pregnant. Unde scriptum est: Vidi angelum descendentem de caelo, habentem clauem abyssi & extensam magnam in manu sua & apprehendit draconem serpentem antiquum qui est diabolus & satanas, & ligauit eum per annos mille, & misit eum in abyssum. Quem tamen in mundi fine ad apertiora

B certamina reuocant, & tota moerore nos in suis uiribus relaxant. Unde illa rursum scriptum est: Cum elegerint militem anni, soluetur satanas. Ille enim apostata angelus qui ita confusus fuerat ut angelorum ceteris legionibus eminere, ita superbiendo succubuit, ut nunc tantum angelorum ditioni subtrahatur sit, quatenus uel nunc ad utilitatem nostram eis ministrantibus religatus lateat, uel tunc ad probationem nostram eis relaxantibus totis se suis contra nos uiribus solutus exercet. Quia igitur hi electi spiritus superbum apostatam comprimunt, qui humiles hunc sequi noluerunt, ipsique administrantibus disponitur, ut ad intentionem aperti certaminis destruendus funditus quandoque reuocetur, dicatur recte: Qui parati sunt suscitare Leuiathan. Quia tamen hostis callidus ad aperta bella nec suscitatus est, quomodo quorundam mentes nox ista nunc latenter obsecret, insinuat. Sequitur:

Quod hypocrita qui quasi stella in nocte nitescit, ut etiam foris in actione confundatur.

D Cap. XIII.

O benebretur stellae caligine eius.] In scriptura sacra stellarum nomine alii

faciunt ad percipiendas laudes hominum, stellae non essent, nequaquam Paulus dixit & peruersae, inter quos lucetis sicut F lumina.

qui recta opere videtur, quidam de actione sua retributionem faoris humani non querunt, nequaquam stellas Iohannes

stellatum. & traxit tertiam partem stellarum. Draconis enim cauda stellarum pars trahitur. quia extrema persequutione am chrisi quia qui videntur lucere, rapiuntur. Stella namque interram trahere,

fortis muliere. Sunt namque

bravo creantur. Quia ergo non per se quod mundo corde non faciunt, etiam opera amittunt. Quia ergo non per se trahere permittitur, quando & inter bona opera cordis interno minime mundatur, dicatur recte: Obliuiscens stellas calligine eius, id est, cui qui ante humanos oculos

habetis oblitiscere perueniat. & inter laudes deponant. Alique quidem non fore confunditur, ut nimirum actione

14 In Evangelio merita
Iam. 8 lux non sibi. Sicut autem

turn, quia ipse erat ad iniquitatem quasi ca-

rent, ut hic subiunctum caput corpus inherere. Quod ergo de hac nocte, id

ruent. Quia igitur redemptor nostri humani generis lux est, quid est quod de hac

De quibus per Paulum dicitur. Qui

ant recta opera non recto corde sectantur. Non enim de suis operibus retributiones perpetuas, sed transitorios faiores querunt, & tamen quia quasi sanctos laudare audiunt, esse se ueraciter sanctos tribuantur, & quanto se ex multorum estimatione irreprehensibiles putant, tanto

tenuerunt. qui pro humana laude in bona actione se

quia dum hanc in ostentationem faciunt ludis, primum ab humano ore rece-

Vbi & bene subiungitur.

Nec ortum surgentis aurore. Aurora

ecclesia dicitur, quae a peccatorum

Vnde & hanc sponsus in Cantico-

ortu surgentis aurore non uidet quia

nerit, iniquus quisque suorum caligine me-

ra. Tunc namque electorum mens in altu

quo eius respectu perfunditur, eo ultra e-

ia corrumpente subleuatur.

lapisum per prospera & aduersa uaria
quam despicabilem cerneret, maledicen
do declarauit, dicens :

A die nascitur, sed in nocte concipitur, ga

ni subleuauit. Dicatur ergo : Peccat dies

conceptus est homo, id est, peccat
quoque in culpa homine rapuit,

uit. Homo. n. dñ bñdimenta
nis caute nō peripiat, etiam in noctem
B nequisi

Peccat dies in qua natus sum, & nox
in qua dictum est, conceptus est ho-
mo. Quasi dies quidam est, cum mundi
huius prosperitas ardeat. Sed dies iste in
noctem deinit, quia sepe temporalis pro-
speritas ad tribulationis tenebras perdu-
cit. Hūc prosperitatis diem propheta de

Hier. 17
specerat, cum dicebat: Diē
conceptus, tu scis.
noctem postremo in
pore, aliam in te do

P. 1. 10

per quam te homo patitur
petratione prosternt. Op-
te da, ut omne quod
nitor, uigore iustitiae
fuerit. Optat enim
creata mēs

., cogitationes in iudicio exquiri

lum introitus dicunt, ante iudiciū de-

Vnde & recte subiungit :

Gen. 1

P. 1. 8

2. Cor. 1

nem ad tunc, ut & unum
Homo per culpā, sicut leu-
xi. di. cū & b
cur bonum es
cat: sicut delinqu-
apostolus Paulus

dicat: Qui discordes mētes
n. ad n. p. v.

latem dicitur,
actus hominis qui
At si aperte

Non requirat eum Deus desuper.]

itaque dies, id est, haec peccati delectatio a
domino non requiritur, si animaduerso-

mentē nostra subtiliter in iudicio, omne
quod

1. Co. 13

agare. In qua scilicet requisitione, illum tunc seuenus percipit, quē sibi nunc mollius peperisse dei rehendit. Bene autem sequitur. Et nō illustrat lumine. In iudicio namq; dominus apparet, omne qd tunc redarguit, lumine illustrat. Quali enim sub quada obsecritate tegitur, quicquid tunc in memoriā iudicis non reuocatur. Scriptū quippe est: Omnia autem quę arguuntur, à lumine manifestantur. Quia quędā tenebrę peccata penitentium absconduntur, & quib. per prophetas

inquirates, & quorū testā sunt peccata. Quia ergo omne quod tegitur, uelut in tenebris occultatur, in die extremi iudicii non illustratur lumine, quod non discitur ultione. Actus namq; nostros, tūc iuste punire noluerit, ipsa sibi aliquo modo sciēs diuina misericordia abscondit. In lumine uerō ostēditur, quicquid tunc in conspectu omnium demonstratur. Hic dies uertatur in tenebras, ut ui-

cer omne quod delinquimus, nos p penitentia seruiamus. Hunc diem dominus

quia perferutari ne uiaj possunt. Vnde & de deo scriptū est. Posuit tenebras latibulū iui. Et quia abscondi non meremur agnoscamus, sed psequente nos diuina iustitia per eius iudicia occulta liberamur. Igitur tenebrę obscurat, cōstendū nostrę delectationis gaudiū, ab illo iuste animaduersionis rad.o, inscrutabiliacius iudicia misericorditer occurrant. Vnde & apte subiungitur. Et umbra mortis. In scriptura enim sacra umbra mortis aliquando obliuio mentis accipitur, ali-

quando imitatio diaboli, aliquando mors carnis. Umbra enim mortis, obliuio mē-

tis accipitur, qd ut & superius diximus, sicut mors hoc quod interficit, agit ut

non sit in uita, ita & obliuio hoc quod intercipit, agit ut non sit in memoria. Vnde & recte quia Ioannes Hebræorum populo cum cuius obliuio fuerat Deum prædicare ueniebat, per Zachariā dicitur: Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedēt. In umbra enim mortis

obliuio accipitur, quia sicut umbra lux-

nes iniquorū de specie imitationis eius exprimunt. Vnde & recte Elias cum gentiles populos ab antiqui hostis cerneret imitatione defecile, eosq; ad ueri solis ortum resurgere quæ certō futura con-

sideat, quā ex præteritis narrat, dicens: Sedamur in tenebris & umbra mortis, sed lux orta est. Umbra enim mortis, mors carnis accipitur, quia acut uera mors est, quia anima separatur à deo, ita umbra mortis est, quia caro separatur ab anima. Vnde te uoce martyrum & prophetam dicitur. Humiliati nos in loco afflictionis, & operuit nos umbra mortis. Quos. n. conitat non spū, sed sola carne mori, nequaquam se uera morte, sed umbra mortis dicit operiri. Quid est ergo qd beatus Iob, ad cōsuetandū diem prauę delectationis, ostendat umbra mortis, nisi qd ad delectanda peccata añ Dei oculos, de & homi-

F 3 num

Quid carnales delectationis diem, eorum fle-
tunt, & penitentisq; lamenta, & reuer-
tentisq; oblationes. Cap. XII.

Obscurent eū tenebrę & umbra mortis. Diem profecto tenebrę obsecrant, quādo delectatione mentis iudicia penitentisq; lamenta transfuerant. Potunt eū per tenebras occulta iudicia designari. In luce namque quod uidemus agnoscimus, in tenebris uerō aut omnino nihil certum, aut incerto uisu caligamus. Occulta namq; iudicia quāquā

Luc. I.

Apoc. 6.

Esa. 9.

Psal. 43

nobis mortem carnis susceperet, & uerā mortem delinquentium per umbram sue mortis delecret. Ad nos quippe uenit qui in morte spiritus carnis que tenebamur & unam ad nos suam mortem detulit, & duas nostras quas repente soluit. Si. n. ipse utramque reciperet, nos à nulla libera- ret. Sed unam misericorditer accepit & ius- te utramq; damnauit. Simplam suam du- plē nostrę contulit, & duplām nostram moriens sublegit. Unde & non immerito uno die in sep. lectro & duabus noctibus

mortis, tenebris duplē nostrę mortis ad- iunxit. Qui ergo solam pro nobis mor- tem carnis suscepit, umbram mortis per- tulit, & a Dei oculis culpam quā se- cimus abscondit. Dicatur igitur, recte: Obstant enim tenebrę & umbra mor- tis. Ac si aperte diceretur Ille ueniat, qui ut a morte carnis, & spiritus debitor es eripiat, mortem carnis non debens tol- 21 uat. Sed quia nullum peccatum de mi- nus inultum relaxat. aut enim nos hoc flendo insequimur, aut ipse iudicando re- feruat, restat ut ad emendationem suam

quisque misericordi- tergat. Unde & aperte subi-

minatur. Nam sicut caligo perie obcurat diem

emus, graui mōx mērore confundi- mur. Perstrept in animo turba cogita- tionum, mēror contrit, anxietas dena- stat, in arumnā mens uertitur, & quā- quodam nubilo caliginis obcuratur. Hęc nanque caligo confutionis eorum

habuistis tunc in illis, in quibus nunc ligo occupet. blandimentam nequitie,

tur amaritudine. Dies enim amaritudi- ne inuoluitur, cum ad cognitionem mē- te redeunte, peccati blandimenta crucia- tus penitentie sequitur. Diem amaritu- dine inuoluitur, cum praua delectatio- nis gaudium, quę supplicia sequantur aspiciunt, & alperis hoc fletibus encum- damus. quia enim huc quod inuoluitur, ex latere omnis partis operitur, inuolui- dies amaritud. ne optatur, quatenus que- te quisq; conspiciat, & uoluptatis suę

d. em, quam peccati delectationem dixi-

circumdantes fletus expient, quicquid delectatus per negligentiam

sed tamen delectationi suę per spiritum na gratiam &

penitentie mens à pollutione est, quanto se per consensum

iungitur. Noctem illam tenet solus turbo

tenet lux requiritam subti- pensat, merore mentem obnubilat, & quasi concussio terrena lat. in aere, om- nem in se tranquillitatem cordis penitē- tem se animum iste turbo contrahit, ne-

menti conteret naue. Thais. Thais quippe ex loratio gaudij dicitur. Sed cum ueremens penitentie spūs mētem occ. pat. omnem in ea explorationem re- pichentibus gaudij perturbat, ut nihil etiam nisi fletu libeat, nihil ante oculos

culpe, conspiciat quo supplicio digna sit, si parentis pietas delit, quę per lamenta pēgicuta ab eterna cruce potius consue- uit.

uit. Si ſus ergo vehemens Tharſis naues
conterit, cum uis compunctionis ualida
mentes noſtras huic mundo, quali mari
deditas, ſalubri terrore confundit. Dicit
ergo: Noctē illam tenebroſus turbo poſ-
ſideat. i. perpetracionem culpæ, non blan-
dimenta ſecuræ quietis ſoucant, ſed piē
ſentientis amaritudo pœnitentiæ irumpat.
Sciendum uerò eſt, quia cum peccata im-
punita relinquimus, à noctē poſlidemur:
cum uerò hæc animaduertiſſione pœniten-
tiæ plectimur, nimirum uos noctem quā
fecimus poſlidemus. Sed tunc peccatum
cordis ſub iuris noſtri poſſeſſionem redū-
citur, ſi cum incipit reprimatur. Vnde &
diuina uoce Cain praua cogitanti dicit:
In ſoribus peccatum tuum aderit, ſed ſub
te erit appetitus eius, & tu dominaberis
illius. In ſoribus quippe peccatum adest,
appetitus ſubter eſt, eique homo dñatur, ſi
cordis nequitia inſpecta eiſus prematur,
& priuſquam ad duriciam creſcat, reluctā-
ti menti ſubigatur. Vt ergo delictum ſuū
eiſus animos ſentiat, & culpæ tyranni-
dem ſub iure ſuo pœnitendo reſtringat,
dicatur rectē: Noctem illam tenebroſus
turbo poſſideat.] Ac ſi apertē dicatur: Ne
captiua mens culpæ ſeruiat, culpam à po-
ſſeſſione ſua ſeruiat. Tunc
que ſeruiat culpæ, hoc opus eſt, ut
ſeruiat, bene tunc opus.

*Quod à ueniente iudice nequaquam nobis ultra
obſcuretur, quod hic in nobis ſtando inſe-
cutiſſimus. Cap. XI III.*

Numeretur in mentibus. Illumina-
tionis noſtræ annus tūc perſicitur, qñ ap-
parente æterno iudice, ſanctæ eccleſiæ pe-
reginationis lūx uita completur. Tunc
laboris ſui remunerat, onem recipit, cum
expleto hoc belli tempore ad patriam re-
dit, unde bene per prophetam dicitur: Be-

quaſi .n. corona anni benedicetur, cum ſi-
nito laboris tempore uirtutum remunera-
tio conferretur. Dies uerò huius anni
ſunt ſingulæ quæq; uirtutes: mentes aut
multiplicia facta uirtutum. Sed ecce cum

A per fiduciam mens erigitur, ut ſperet qđ
ueniente iudice de uirtutibus remunerare-
tur, occurrunt eiſus memoriz etiam mala
quæ geſſit, & ualde formidat ne diſtinctus
iudex qui uenit ut uirtutes remuneret,
et ea quæ illicite geſta ſunt examinâs ſub-
tiliter penſet, ne cum annum complet, et
noctem numeret. Dicit itaq; de hac noc-
te: Non computetur in diebus anni, nec
numeretur in mentibus.] Ac ſi diſtinctum
iudicem exoret, dicens: Cum expleto ſan-
ctę Eccleſiæ tempore extremo te examini
mauiſſetas, ſic dona quæ contuſiſti remu-
neta, ut mala quæ commiſiſſimus non re-
quiras. Si .n. nox illa in diebus anni com-
putatur, omne quod egimus, ex prauita-
tis noſtræ æſtimatione confunditur. Et
dies uirtutum iam non lucent, ſi hos .n.
conſpectu tuo annumerata noſtræ noctis
tenebroſa conſuſio obſcuret. Sed ſi de
noctē noſtra moueri tunc inquisitionem
nolumus, magnopere nunc curandum
eſt, ut nos in eiſus diſcuſſione uigilemus,
ne quælibet nobis culpa impunita rema-
neat, ne mens peruerſa quæ fecit, defende-
re audeat, & defendendo nequitie nequi-
tiam adiungat. Vnde & bene ſubditur.

*Quod non relinquit peccatum ſolam, ſed conge-
minas qui quod male agit defendit, et quod
à radice Adam ramus iſte erroris hincſa;
in genere humano pullulas. Cap. XIX.*

Sit nox illa ſolitaria, nec laude digna]
Sunt nonnulli qui non ſolum nequa-
quam deſcunt quod faciunt, ſed et lauda-
re & defendere nō deſinunt. Et uirtutum
dum deſcendit, culpa geminatur. Con-
tra quod rectē per quendam dicitur: Pec-
caſti, nō adicias iterum. Peccatum quip-
pe peccato adiungit, qui malè geſta etiam
deſcendit, & noctem illam ſolitariam non
relinquit ſibi culpæ ſuæ tenebris etiā pa-
trocinia deſcendit adiungit. Hinc eſt

tentiam uocatur, iunxit, dicens: Mulier quam de-
comedi ſexceſſus ſui uirtutem in autorem
laſciter inſorquens, ac ſi diceret: Tu oc-
caſionem

Gen. 4.

Pſal 64

Ecd. 12

Gen. 2.

re dedit. Hinc est quod huius erroris pa-
mus in humano genere ex illa nunc usq;
radice protrahitur, ut quod male agitur,
adhuc etiam defendatur. Dicatur ergo:

Q

quidem non debemus, sed utinam alia quam instigatione: & con-

quidem persecutiones patiat. Vnde &

Maledicant ei qui maledicunt dei. mentem le-
cerationu instigat,

ant, qui ma-
sub hac in ipsa sub-
ne blanda de-
ant. Bene au-
tem subdi-
tar:

tasse minimum, quamuis magna inten-
tione nimirum dispensatione agitur, ne
elatione subleuetur, ut dum in se paruū
ad reprehensibile uidet, & tamen hoc
auctiori uictoriam tribuat in his quæ
subigere fortiter ualet. Vnde & bene
subiungitur:

Quod sanctis nolentes aliquas peccati reli-

Isaielem tributarium in medio Ephraim re-
linquatur Chananeus. Cap. XXII.

(Brenebrentur stellæ caligine eius.)
ne obtenebrantur, quando & hi qui ma-
nis iam uirtutibus splendent adhuc de-
clinant, ut etiam magna uite claritate lu-
ceant, & tamen adhuc noctis reliquias
nolentes trahant. Quod ad hoc, sicut di-
citur, ut mens proficiens ad
uirtutem uisitat, sua melius inimitate
roboretur, & inde uenit in hominibus in-

licitam in certamine semper exerceat, &
eo de uictoria nō superbiat, quo uiuere
in se hostes cōspicit, à quibus adhuc uir-
tutibus eruditur, quando in quibusdā mi-
nimis uitijs elatio uirtutis nostræ com-
primitur, & in paruis sibi resistentibus
discit, quod ex se maiora nō subigit. Hoc
tamē quod dicitur: Obtenebrentur stellæ
caligine eius, intelligi & aliter potest.
Nox quippe illa, consensu uidelicet ad
culpam, quæ ad nos priui parentis est ex
uī propagata, mentis nostræ oculum
tanta obcuritate perculit, ut omnis ho-
mo in huius uite exilio, cecitatis suæ te-
nebris pressus, quātalibet ui ad q̄teruita-
tis lumen intenderit, penetrare non pos-
sit. Post pœnam nanq̄, donati peccatores
nascimur, atque ad hanc uitā cū mor-
tis nostræ meritō uenimus, & cū ad su-
pernæ lucis rā lūi aciem mētis erigimus, ip-
sa infirmitatis nostræ obcuritate caliga-
mus. Et quidem multi in hac infirmitate
carnis tanta uirtute roborati sunt, ut re-
splendere

Iosue 16

citur, sicut scriptum est: Habitauit
nanctus in medio Ephraim tributarius.
Quid enim Chananeus, gentilis uideli-
cet populus, nisi uitium significat? Et se-
pe magnis uirtutibus terram promissio-
nis ingredimur, quia spe intima de æter-
nitate roboramur. Sed dum inter a-
sublimia, uitia quædam parua retine-
mus, quasi Chananeum uiuere in terra
nostra concedimus, qui tamen nobis tri-
butarius elicitur, quia hoc ipsum uitium
nostræ utilitatis humiliter retorquemus,
ut eo de se mens & in summis uitia sen-
tiat, quo suis uitijs, etiam parua quæ ap-
parent capugnat. Vnde & bene iuxta
scriptum est: Hæ sunt gentes quas domi-
nus dereliquit, ut erui lret in eis Iisacel.
Ad hoc nanq̄, quædam minima uitia no-
stra retineantur, ut scire nostra intentio sol-

lutione sua, antiquæ noctis
adhaerere sentiant, de quibus nimirū
constat q̄ humano generi in huius uite
caligine uirtutum uariū iā radios expan-
huc tamē in infimis prime culpe ponde-

lucis uelut astra præbeāt, sed tamē intus
uī, ad fixæ uisionis certitudinem
noctis caligine nō ascendant. Saepē autē ita
mēs accenditur, ut quāuis in carne sit po-
sita, in Deū tamē omni subingata carna-
li cogitatione rapiatur: nec tamē Deū si-
cut est cōspicit, quia hanc nimirū sicut di-
ctum est, in carne corruptibili pōdus pri-
mæ damnationis premit. Saepē etiā ita ut
est, se absorberi desiderat, ut æternā uitā,
si possit heri, tunc in tetrū corpore mor-

ictibus. Adā cōfessus, qui etiā requisitus, cōfiteri culpā per audaciā noluit. Hoc uerō in humano genere quotidie agitur, quod adū in primo parente nostri generis nō ignoratur. Serpēs suadet, quia occultus hostis mala cordibus hominū latentē suggerit. Eua delectata est, quia carnis sensus ad uerba serpentis mox se delectationi subternit. Consensum uerō Adam mulieri praepositus praeiuit, quia dū carnis in delectationē rapitur, etiā à sua rectitudine spiritus infirmatus inclinatur. Et requisitus. Adā cōfiteri

do à ueritate disiungitur, eo in ruinae suae audacia nequius obduratur. Eudē etiam quatuor modis peccatū cōsummat in opere. Prius namque latens culpa agitur, postmodū uerō etiam ante oculos nū sine cōfusione reatus aperitur, dehinc & in consuetudinē ducitur, ad extremū uerō uel salte ipsi reductionibus, uel obstinatione miseræ desperationis enutritur. Hos itaq; peccati modos, qui uel in corde latent, uel patēter opere perpetratur, beatus Iob considerat, & huma

Quare nō in uul

ceptionis, sine lingua malae suggestionis. Sed peccator in uulua moreretur, si mortuū se homo in ipsa suggestionē cognosceret. Qui tamen ex utero egressus est,

lingua concepit, totas mox etiam delectatio rapuit. Post egressionē uerō exceptus est genibus, quia cū ad delectatio-

bus, quasi suppositis genibus cōsummat. Sed genibus exceptus, etiā uberibus est lactatus. In cōsensu enim culpae additus spiritus sensibus, multa caillae fiduciae argumenta subsecuta sunt, quae natam in peccato animam, uirulento lacte nutreunt, & ne aspera mortis supplicia metuerēt, hāc blidis exultationibus fouerunt. Vnde & primus homo post culpā audacior exiit, dicens: Mulier quam

& comedi. Qui quidē per timorē semeretur. Quā enim ex peccato praesens poenitentia. Superbis, quippe, qui peccatum incut didū est, quatuor modis culpa ut in corde agitur, etiā opere perpetratur. Atque Vuluva quippe peccantis, est hominis cul

Egressus ex utero nō statim perit? A uulua de utero exitur, cū peccator quae in occulto cōmisit, hāc etiā in aperto cōcultationis suae uulua processerāt, de quibus propheta dicebat: Et peccatū suū sinderunt. Quare exceptus genibus? Quia sua nō cōfunditur, in iniquitate eadem, etiam adminiculis pessimae consuetudinis roboratur. Quasi genibus peccator dū culpa consuetudinis firmatur ut uigeat. Cur lactatus ube-

it, ut eo nequaquam ad correctionem, inordinatē formidat. Beatus igitur uir humani generis lapsus aspexit, & quibus praecipitis inersum sit in foueā iniquitatis intendit, dicens: Quare nō in uulua mortuus sum? id est, in ipsa occulta perpetrato peccati, cur à carnis uita mortificare me uolui? Egressus ex utero non statim perit? id est, postquā ad iniquitatem exiit, cur me tunc saltē perditum non cognoui? Perisset quippe in suo iudicio, si se perditum cognouisset. Quare exceptus genibus? id est etiam

illa etiam consuetudo suscepit, ut ualentiorē ad nequitias redderet, & prauis me uisibus sustinens foueret? Cur lactatus

atrociores nequitiam, uel saltim per
hducia, uel lacte misericordie desperationis
euitari? Cum enim culpa in usum
uenerit, et iam animus etiam si appetat,
debilius resistit: quia quot uicibus pra-
uiz frequentationis astringitur, quasi tor-
29 uinculis ad mentem ligatur. Vnde fit
ut eueris animus cum solui non ualet,

incurret quatenus uenturū iudicem tan-
te tibi misericordie spondeat, ut eos et-
tiam quos arguēdos inuenit, penitus
nō occidat. Cui rei hoc deterius accidit,
quod ei in istorū similium lingua con-
fessit, cum multi etiam male gesta laudi-
bus exaggerant. Vnde fit ut in cessanter

ante uultus negligatur, quod dignū pre-

I monem dicitur: Fili mi, si te lactauerint
peccatores, ne acquiescas eis. Peccatores
etiam lactant, cum uel perpetranda ma-
la blandimentis inferunt, uel perpetrata

I de quo per Psalm. dicitur: Quoniam lau-
datur peccator in desiderijs animæ suæ,
& cū iniqua egerit iniquus benedicitur?
Sciendum quoq; est quod tres illi modi

, quartus uero iste d-

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

inutile est, ut is quem
ultimam a iustanum linguæ excipit, a
mensuræ lux morte reuocetur. De quo &

tuos. Mortui enim mortuos sepe. Luc. 9
hunc, cum peccatores peccatores fa-

eg occubere, &

, et tunc sub uerbis tuo-

nunciabant, unde & protinus ad lucem

est,

conduto. Cap.

Consideret igitur sanctus uir post pri-

mortuus suum id est, cum serpēs sug-
gestio peccatorem me conciperet, tunc
utinam quæ mors sequeretur, agnouissem,
ne utique ad delectationem

nō statim periret? ac si dicat: Vti-
nam ad exteriorum delectatione exiens,
interiore lumine patiebar, agnouis-
sem, & tunc in ipsa delectatione occube-
re, ne per cōsentum mors actius puniret.
Cur exceptus genio? ac si dicat: Vtinā
me cōsentus subiectis prauitati
sibus excipillet, ne ipsa me cōsentio

tuus uberior? ac si dicat: Vtinā blan-
diu saltem manus post mala, tunc
lucem, ne tunc me culpæ nequius allig-

rem. His itaq; reprehensionum suarum
nocibus in parente primo se peccasse re-
darguit, sed h ad ærumnam huius exili-

etat qua perſuſt quiete potuiſſet. Sequitur.
 Nunc enim dormiens ſuſterem, & ſomno
 meo requieſcerem. Ad hoc quippe in pa-
 radifo homo poſitus fuerat, ut ſi ſe ad cō-
 ditoris ſui obedientiam uinculis charita-
 tis aſtringeret, ad cōleſtem angelorū pa-
 triam quandoque ſine carnis morte tran-
 ſiret. Sic nanque eſt immortalis cōditus,
 ut tamen ſi peccaret, & mori poſſet: &
 ſic mortalis eſt cōditus, ut ſi non pecca-
 ret, etiam non mori poſſet: atq; ex meri-
 to liberi arbitrii beatitudinem illius re-
 gionis attingeret, in qua uel peccare
 uel mori non poſſet. Vbi igitur poſt re-
 demptionis tempus, carnis morte in ter-
 poliſta, electi tranſeūt, illuc proculdubio
 parentes primi ſi in conditionis ſuæ ſta-
 tu perſiſtenti, etiam ſine morte corporū
 tranſferri potuiſſent. Dormiēs igitur ſile-
 re, & ad æternæ requiem patriæ ductus, quali
 ſceſſum quē am a clamore hoc huma-
 num infirmitatis inueniret. Poſt peccatum

nonem carnis proprię repugnās portat.
hoc quietis silentiū iā homo cōditus ha-
buit: cū contra hostē suū liberū volun-
tis arbitriū accepit. Cui qui sua sponte
succubuit, mox de se quod contra se per-
strepere, inuenit: mox in certamine in-
firmis tumultus repetit: & quāuis in
paciē nīmo ab autore fuerat cōditus, ho-
sti tū sponte subitatus clamores de pu-
gna tolerauit. Ipsa, n. carnis liggetio
quasi quidā clamor est contra quietē mē-
tis: quia nimirū quod de infirmitate
posset tollere non habuit. Postq̃ uerō sē-

nit, & clamores in mēte patit, cum car-
spiritus reuclatur. An non clamores in-
transiens audiebat, qui prae cōtra se le-
gem uerba tolerabat, dicens: Video aliā
legem in membris meis, repugnantem le-
gi mentis meae, & caputuum me ducentē
in legem peccati, quē est in membris meis?
Contemplantur ergo uir sanctus in quan-
ta cordis pace quiesceret: si scriptus ue-
ba suscipere homo uoluisset, & dicat:
Nō ē. n. dormis hīc, & somno meo re-
quiescerem: id est, in tua mentis secretum

ad conditoris contemplationem secederem, nisi me extra me tetationum tumultibus cōsensus primæ culpæ prodidisset. Huius autem quietis gaudijs cum qbus etiam socijs perfrueretur, adiungit dicens:

Quod per reges & consules sanctos nolitis ange
re ab initio, nisi ipse omnis peccati volens, erid
sumpissis. Cap. XXI. II.

Cum uero & c. *Barter & Re* 31
sensibilibus atq; intelligibilibus sentia-
mus. Terra nāq; aere fecundatur, aer autē
ex cœli qualitate disponitur. Sic iu-
mentis homines, hominibus angeli. ar-
changelus uerō angelis præfunt. Nam
quod iumentis homines præfunt, & usu
cernimus, & uerbis Psalmistæ docemur,
qui ait: Omnia subieciſti ſub pedibus
eius, oues & boues uniuersas, inſuper
& pecora campi. Quia uerō homini-
bus angelus præfunt, prophetam teſ-
tatur angelus dicens: Princeps regni
Perſarum reſtiti mihi. Quod uerō an-
geli ſuperiorum angelorum poteſtati-

perhibet. qui ait: Ecce angelus qui loque-
batur in me egrediebatur, & angelus
alius egrediebatur in occursum eius, &
dixit ad eum: Curre & loquere ad puerū
istum, dicens: Absq; muro habitabitur
Hierusalem. Si enim in ipsis officiis san-
ctorum spiritum nequaquam potestates
summæ minimas disponentes, nullo
modo hoc quod homini diceret angelus
ab angelo cognouisset. Quia igitur cun-

tener, & tamen ad distinguendum pul
chritate uniuersitatis ordinem, alia alijs di
spensantibus regit: non immerito reges
angelorum spiritus accipimus, qui quo
authori omnium familiariter seruiunt,
eo subiecta potius regunt. Cum regi-
bus ergo loquimur, quia nimirum iam
eius linguam sequi noluisse. Qui
tunc quidam nuntiabus uolunta-
tem

Rem. 7.

tem conditoris agnoscimus, in eis pro-
culdubio consultum ab hac angustia no-
stra tribulationis inuenimus. Sed quia
beatus Iob sancto eternitatis finem im-
pletur, & fuisse uel futurum esse eterni-
tas non habet, cui nimirum neque prae-
terita transeunt neque uel futura sunt ue-
niunt, quia cuncta per praeteritum uidet: po-
test futurum praedicatorem. Ecce uero in pi-
sentia spiritus contem; lant, qui post uia-
e corporibus transeunt, nequaquam
per morarum spacia, sicut antiqui patres
à caelestis patris persequutione differun-

erunt, in caelesti sede quiescunt. Paulo
attestante qui ait: Scimus quoniam si
terrestis domus nostra huius habitatio-
nis dissoluatur, quod edificationem ex Deo
habemus, domum non manufactam, aeter-
nam in caelis. Prius autem quam redemptor
nos morte sua humani generis poenam
solueret, eos etiam qui caelestis patris uias
sectati sunt, post egressum carnis, inferni
claustra tenuerunt: non ut poena quasi
peccatores plecteret, sed ut eos in locis re-
motionibus quiescentes, quia necdum
intercessio mediatoris ad

ab in-
m, reatus primae culpae prohi-
noltri testimonium, diues qui apud infe-
ros torquetur, in sinu Abrahae requiesce-
re Lazarum contempletur. Qui profectus

reducat.
redemptus ascendit,
illuc profectus si peccare noluisse, etiam
sine redemptione peringeret. Confide-
re ergo uir sanctus, quia si non peccasset,
illuc etiam non redemptus ascenderet,
ad quod praedicatores sanctos post redem-
ptionem necesse est cum magno labore
peruenire. et cum quibus iam nunc quie-
sceret, intinuet dicens: Cum regibus &
consulibus terrae. Reges quippe sunt
sancti praedicatores ecclesiarum, qui & com-
millos libere recte disponere, & sua bene
regere corpora sciunt: quia diuini desiderii
motus in se temperat, super sub-
iectas cogitationes lege uirtutis regnat.

Qui bene etiam terrarum consules uocantur.
dant: terrarum autem consules, quia extin-
tum Reges sunt, quia semetipsos regere
terrenas mentes per exhortationis
ter consul non erat qui dicebat: De uir-
tutibus autem praeceptum domini non
Beatior est, si se permauerit. secum in
consilium meum. Bene autem subditur:

*Ad serui tranquillae animas habeant, filij
multis in corde uisitantur. Cap. XXIII.*

Quies enim uis uel illicita
densis cogitationum tumultibus in cor-
de comprimuntur. Dumque desideriorum
turbas intra se excitant, prostratam men-
tem pede miserae frequentationis calcant.
Alius namque iuxta se luxuriam subdit, atque

quiritur, & concussus eneruatur
animus, hinc inde & sollicitus & circa-
rimatur. Mens itaque haec quasi quenda
ru uallatur. Alius, ita se

gia etiam quae delinunt peragit. Hic si

recipit, receptis autem diuini re-
sponderet, & cum qui obuiet nullus esset,
magnis clamoribus iras in corde expo-
nit. Turbam itaque, hic intus sustinet, quae
pondus uehementis inflammatae cogita-
tionis premit. Alius iuxta se auaritia tra-
dit, & fastidians propria, aliena concupi-
scit. Hic plerumque, concupiscentia adipisci non
ualens, diem quidem in otium, noctem
ut in opere, quia fatigatur illicita cogita-

episcopationum inuentionibus laus ex-
pandit: peruenire ad concupita satagit, at-
que ad obtinenda hæc quosdam secretis-
simos cantuum mexus querit. Qui non
ut in causa aliquid subtile inuenisse se æ-
stimant, tam se obtinuisse quod concupie-
rat exultat: iam quid etiam adeptæ rei ad-
iungat, excogitat, atque ut in meliori sta-
tu debeat excoli, pertractat. Quam quia
iam quasi possidet, & quasi ad meliorem
speciem adducit, mox insidias inuiden-
tium considerat, & quid contra se sur-
pij moueatur pensat, & exquirat quid re-
spondeat, & cum rem nullam teneat, iam
in defensi me rei quam appetit, uacuis
litigator elaborat. Quamuis enim nihil
de concupita re ceperit, habet tamen in
corde iam iructum concupiscentiæ, labo-
rem rixæ. Graui itaque populo premi-
tur, qui instigantis auaritiæ tumultu ua-
statur. Alius se tyrannidi superbiz su-
bucit, & cor miserum, dum contra ho-
mines erigit, uitio subiternit. Honorum
sublimium intulas appetit, exaltari suc-
cessibus exquirat, totumque quod esse de-
siderat, sibi apud temetipsum in cogitatio-
nibus depingit, iam quasi tribunali præsi-
det, iam sibi parere obsequia subiectorū
interrogat, alijs quæ irrogauerint recom-
pensationem. Quisquis itaque hæc
sequitur fulciatur conspicit, qui tamen hæc
cogitans solus reperit: iam alia conculcat,
alia subleuat: iam de conculcatis satisfac-
tit odijs, iam de subleuatis recipit fauo-
res. quingitur tot phantasmata cordi im-
primat, quid aliud iste quam somnium ui-
gilans uidet? Qui ergo tot rerum cau-
sas quas fingit, tolerat, nimirum intus in-
secus natus ex desiderijs turbas portat.
Alius iam illicita refugit, sed tamen bo-
nis mundi carere pertimescit: concessa
tenere appetit, uideri inter homines mi-
nor erubescit, & curæ summopere ne in-
ops sit in domo, ne despectus in publi-
citas subiectorum petat, atque ut sufficien-
ter iura patronatus subditis expleat, pa-
tronos quærit quibus ipse famuletur. sed
dum his familiariter iungitur, eorum pro-
culdubio causis implicatur, quibus sæpe

A consensu in illicitum, & mala quæ pro-
pe dum honorem suum in hoc mundo
inimicis trepidat, ea apud maiores per-
sonas approbat, quæ per proprium iudi-
cium damnat. Is dum sollicitè cogitat
quid patronis debeat, quid subiectis
debeat, quasi tanta frequentia uisitationum pre-
mitur, quantæ curarum importunitate la-
ceratur. At contra sancti uiri, qui ni-
hil in corde tumultibus premunt: om-
nes quippe inuentiones a cunctis cordis, manu sanctæ confide-
rationis eiciunt: & quia transitoria con-
cupiscentiæ non patiuntur, solam nam
nulla huius mundi diligunt, magna men-
te secreta cordis terrenorum desideriorum
tumultus expellere, & una intentione
æternæ patriæ, in amorem iocundæ quie-
tis anhelare. An non cunctos a se cogita-
tione domini, hanc requiram, p/a. 26.
Vnam petij a domino, hanc requiram,
ut in tranquillitate omnibus
diebus uite mee? A frequentia quippe
suum contulerat, ubi eo tutius nihil ex-
traneum conspiceret, quo incompetens
nihil amaret. A tumultu rerum corpora-
lium magnum quandam secretum petie-
rat quietam mentem, in qua tanto pu-
rius. Deum cerneret, quanto hunc cum
se solo solum inueniret. Bene
mentis ædificant, ut tamen in quo pa-
nime desistant. Hunc ergo quæ-
ritulimus consulem, paul-
perpendamus, quomodo ad
exempla, uirtutum calculos spar-
mandam retributionem

Ps. 110. la, decidam merito ab inimicis meis in-
nis : Ad dilectionem conditoris exultan-
tere deo bonum est. Ad formam sancte
humilitatis imprimendam secreta cordis
fui indicat dicens : Domine non est exal-
tatum cor meum, neque clati sunt oculi
mei. Ad imitandam zeli rectitudinem
exemplo suo nos excitat dicens : Non-
ne qui oderunt te domine, oderam & tu

Ps. 110. titum calculos sparsit. Sed iste alij con-
m fugiens, & mansi in solitudine. Fugies
se elogat, quia a turba desideriorum tem-
se subleuat. Manet uero in solitudine, quia
in remota moratur.
Hier. 23. De qua bene solitudine domino Hiere-
mias ait : A facie manus tue solus sede-
bam, quoniam comminasti

excitaz.
abscondat
lus sedebam.

num trepidus mentis secessum peto, quia

A supplicia formido. Bene ergo de regibus

solitudines. Quia hi qui & bene se rege-
re, & considerare alijs sciunt quoniam prae

super omnem
lat de qua per Salomonem dicitur :

pientis. Aurum nempe sapientiam
quam thesauri uocant, quae & re-

na sapientia bona & eterna meren-
tur. Si aurum sapientia non
quam Laodicea ecclesia ab-

et sapientiam, primum obedientiam ac re-

nos quidam sapiens excitat, dicens : Con-
mandata &

minus praebebit illam tibi. Quid autem
domos, nisi contentit designatur

num tuam. Ac si aperte audiat. Post exte-

magna admiratione

Rom 8

fimne mutabilitatis grauat? Vnde bene A
Paulum dicitur: Vanitati enim subie
ctus est creatura non volens, sed propter
eum qui subiecit eam in spe: quia & ipsa
creatura liberabitur à seruitute corruptio
nis, in libertatem glorie filiorum Dei. Va
nitas enim: quia homo qui inganitus constanter
talitatis pondere, nolens mutabilitatis
seruitute à seruitute corruptionis eripitur.

resurgendo subleuatur. Hic itaque electi B
moleculis uincti sunt, quia adhuc corru
ptiones sua pena deprimuntur. Sed quia
corruptibili carne exuimur, quasi ab his
quibus nunc adstringimur, moleculis uin
cti.

Deo cupimus, sed adhu
c obligatione prepedimur. Iure ergo

stui desiderij ad Deum liberum non ha

7 1 rans, sed tamen adhuc corruptionis suę
fernam portans, uinctus clamat: Cupio
liberi, & esse cū (homo) non
quiescit, nisi se proculdubio uinctū
t. Hæc autem uincula quia ceruicis

ætat, iam quali rupta gaudebat prop
7 2 1 1 ea cum diceret: Dirupisti uincula mea, et

his peccatores lux interna recipiat, & di
cat: Ibi impij cessauerunt a tumultu. &
templetur quod sancti uiri desiderij exer
citatione satigati, alius in illo intimo
non requiescant, & dicat: Et ibi requiesce

abioluit, ad illa libertatis gaudia incorru
pta perueniant, & dicat: Et quondam
uincti pariter huc moleculis. Bene autem
dicitur, quondam uincti: quia dum
illa sem, ei præiens letitia cernitur, om

tenditur, omne quod præterit, quasi iam
fuisse penatur. Sed omnes hi quos il
luc quies interna suscipiet, hic in terra
quin egerint, uaret. Sequitur:

in paruit & magnis, seruit & liberis,

N
intelligi, nisi importunus ille persuasor.
qui humano generi semel deceptionis
vnum conuulit, & adhuc quotidi
morum debitum non desinit.

ctoris uox, est tentatio miseræ

etiam eius tentatione pulsamur, sed non
eam qui tentationem sentit: ex audit ue
ro qui tentationi cōsentit. Dicatur itaq;
de iustis: Non exaudierunt uocem exa
ctoris: quoniam si

uiterint facis freque
ipit, de scriptiōni eius iterū in
cens: Paruus & magnus ibi sunt, & se

ea nobis est discretio operum, et

noī mansiones multe sunt. Sed in eisdē
multis mansionibus erit aliquo modo
ipsa retributionum diuersitas: concors:

ciat: ut quod in se quisq; non acceperit,

no: quæ laborantes in uinea, & quæ cū
cti denarium sortiuntur. Et quidē apud
patrem mansiones in illis sunt & tamen
eūdem denariū dispares laboratores acci
piunt: quia una cūctis erit beatitudo letitiæ.
quāuis nō una sit obis sublimitas uite.
Paruū & magnū i hac luce cōspexerat, t

L. 1. 10

42

Joan 14

P. 130.

Joan. 8.

benē. Paruum & magnum cōpexerat, cum dicebat: Benedixit omnes timentes se dominus, pusillos cū maioribus. Bene autem subditur: Et seruus liber à domino suo. Scriptū quippe est: Ois q peccat, seruus est peccati: quia nimirum quisquis se prauo desiderio subiecit, iniquitatis domino dudū libera metis colla supponit. Sed huic domino contradicimus, cum iniquitati quē nos ceperat relinquitur, cum consuetudini uiolenter resistimus, & desideria peruersa calcātes, contra hanc ius nobis libertatis ingenite iudicamus, quum culpam penitendo percutimus, & maculas sordium fletibus lauamus. Plerumq, autem iam mens quidem quod se peruersē egisse meminit, deplorat: iam prauē acta non solum deserit, sed amarissimis etiam lamentis persequitur. **B**enignus tamen iudex remittitur, graniter iudicij pauore terretur. Iā se perfecte conuertit, sed adhuc se perfecte in securitatem non erigit: quāquam quanta sit districtio extremi ex amitis pensat, inter spem formidinemq, sol quid de perpetratis reputet, quid relater, nescit, ac ne culpe immittitur, inuoluntate uanescit, metuit. Et plerumque culpam iam ueritas relaxat, sed mēs adfecta adhuc de uenia, dum ualde sibi est sollicita, formidat. Seruus ergo hic iā fugit dominū, sed liber non est, quia peccatū suū homo iā corrigendo & penitendo deserit, sed tñ adhuc districtū iudicē de eius retributione pimescit. Ibi ergo seruus à domino liber erit, ubi iā de peccati uenia dubietas nō erit. Ibi iā securā mētē culpę suę memoria nō addicit, ubi nō sub ream animus trepidat, sed de eius indulgentia liber exultat. Sed si nulla ibi homo peccati sui memoria tangitur, etiam tñ gratias refert de uenia quam accepit. Neque enim neglectē praterundum est quod Psalmista ait: Misericordias tuas

non contempsisti. Quis se fuisse miserū ignorat? Et si miserū tranſactę non meminit, unde largitori misericordię laudes reddat? Sed rursum querendum est, quomodo electorū mens perfecta esse in beatitudine poterit, si hanc inter gaudia memoria sui reatus tangit? Aut quomodo perfectę lucis clarescit gloria, quā reducta ad animum obumbrat culpa? Sed sciendum est, quia **B**eaťm, ita tunc tranſactę nequitię sine læſione noltrę beatitudinis recordamur. **B**eaťm, ad memoriā dolores pręteritos sine dolore reducimus, & quo egros nos recolimus, eo nos incolumes plus amamus. Erit ergo & in illa beatitudine culpę memoria, nō quę mētē polluat, sed quę nos arctius lætitię adstringat: ut dum doloris sui animus sine dolore reminiscit, & debitorē se medico uerius intelligat, & coſpectu lætitię quam euasit. In illa itaq; lætitiā sit tunc sine tēdio mala nostra cōſpicimus, sicut nūc in luce positi, sine ullo animo tenebras uideamus: quia & si obſcurum est quod mente cernimus, de iudicio hoc luminis, non de passione cecitatis. Et in eternum & nequaquam miseria cōſcientiur quia dum mala nostra sine aliquo mentis malo respicimus, & nunquam erit quod corda laudantiū de tranſactis iniquitatibus polluat, & semper erit quod hęc ad laudem liberatoris accēdat. **D**elinquat, dicatur rectē: Paruus & magnus ibi sunt. Quia autem sic ibi cōuerſi peccatoris animus culpę suę memoria tangitur, ut tamen nulla eiūdem memorię confusione deprimatur, cōgruē sub-

Libri quarti Moralium sancti
Gregorij huius.

P. 131.

G. BEA-

culumcunque uiuerent, hos ad uitium suum proculdubio non amaret. Mare enim uia corpora in semetipso retinet: nam mortua extra se protinus expellit. Sequitur:

Quia desiderium suum in uia non inuenit, sed in fine. Et non inuenit, quia desiderium suum in uia non inuenit, sed in fine. Et non inuenit, quia desiderium suum in uia non inuenit, sed in fine.
Cap. 1111.

Qui expectant mortem, & non ueniunt, ut gloriæ temporalis extinguere, sed ut uicium, uel occupari inuolens honoris compelliuntur, atque inter hæc mortificationem plenissimam indelineret expectant. Sed expectata mors non uenit: quia eorum uisus temporalis gloriæ

diuino amore tolerant: & intus qui seruant desiderium pietatis, foris autem non à perfectione per intentionem reuerentiam contradicant. Mira enim diuinitatis pietate agitur: cum is qui perfectus est, non desinit ad perfectionem.

Locupliores ad coelestis ætationem surgant. Non unquam uerò idcirco ad concepta desideria minimè perueniunt, ut ipsa interueniente tarditate, ad eadem desideria laxato mentis sinu dilarentur & quæ exiguari fortasse impleta poterant, magna dispositione agi-

unt. Sed eorum desiderium differtur, ut crescat. Vnde bene sponsam in sponsi sui desiderio anhelans clamar: Inquit anima mea. Inquit illi & non inueni. Abscondit sponsus cum queritur & differtur querens sponsa, ne in-

ueniat, multiplicitus quando inueniat, quod querebat. Vnde beatus Iob cum expectant mortem, & non uenit: ut hoc ipsum querentium desiderium subtilius expleret, dico adiungit:

Quasi effodientes thesaurum. Omnes namque qui sciendo

appropinquare æstimant, eo in effodientes mortificationem suam appetunt: quasi effodientes thesaurum querunt: quia uanto sunt uicinos ad finem, tanto exhibent ardentiores in opere. Labo-

desiderii appropinquantem diem. Laborem, uisitatio collaborantis: sicut cum in itinere comes iungitur, uia quidem non abstrahitur: sed tamen de societate itaque Paulus consolantes se in laboribus quæres, adiunxit dicens: Tanto

Undem

magis, quoniam in hoc mundo non est
tem diem. Ac si diceret: Propter
quo ipsa iam prima laboris appropin-
quatis, sed eo fodere ardentius debe-
ndo peruenitis. Quamvis hoc quod
nec, quasi effodientes thesaurum: intel-
ligi & aliter potest. Quia enim perfecte
mori mundo non possumus, nisi intra
mentis nostræ invisibilia à visibilibus

Prov. 2.

ut in hac vita non periremus, sed
nec nostram contingentes, sapientiam
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

Psa. 30.

effodientes quaerimus, ut omne
effodientes quaerimus, ut omne

ex magna parte agitur, eum à tempora-
tione in interiora rapiuntur: ut mens
eorum dum in amoris Dei tota tendi-
tur, nulla inutili perturbatione lacere-

Colos. 3.

plationem mortuos, & quasi in sepul-
chro absconditos discipulos uideat, qui
hui dicebat: Mortui enim estis, & uita

nucur: quia qui in hoc mundo
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

inuentam re-
inuentam re-

ueniamus, ignoramus. Quid heretice
dicimus, scimus, sed quid contingat
crastina nos esse, nescimus. Viro ergo
uia sua abscondita est: ouis sic pedem po-
nit operis: ut tamen praevidere nequeat
exitum consummationis eius. Est & alia
uia nostrae absensio: quia nonnunquam
quae recte nos agere credimus, an in-

ramus. Saepe enim sicut & legē superius
diximus, opus nostrum causa damnatio-
nis est, quod profectus putatur esse iustu-
tis. Saepe unde placari iudex creditur, in-
de ad irascendum placidus instigatur: Sa-
lomone attestante, qui ait: Est uia quae
nouissima au-
tem eius ducunt ad mortem. Vnde
sancti uiri cum mala superant, sua etiam
bene gesta formidant: ne cum bona
re appetit de actionis imagine saluati:
ne pestifera tabes putredinis, sub boni
f

corruptionis adhuc pondere grauari,
cum ante oculos extremi examinis

qua & quae approbanti metuunt: & tota C

inconstantia operū repidi, quo
dictum est. Quare data est misero lux:
adiungitur. Viro cuius abscondita est
uia. Ac si dicatur: Qui huius uitae succes-
sus appetit, qui sub qua sit

nebris. Tenebris namq; homo circumda-
tur: quia quamuis coelesti desiderio ser-
teat: quid de semetipso sit dispositum
ne quid sibi in iudicio obuiet: q

ter. Tenebris homo circumdatur: quia
ignorantis suae caligine premitur. Ante
nebris circumdatur: non est: qui plerum-
que praeteritorum non meminit, futura
non inuenit, praesentia uix cognoscit.
Tenebris circumdatum se quidam sapiēs
niderat, cum dicebat: Quae in p
sunt, uix inuenimus cum labore: & quae
in caelis sunt, quis inuestigabat? His se

m dispositionis in tunc penetrare in-
terna non potuit, dicens: Posuit tene-
bras latibulum suum. Auctor enim noster

gustationis abtulit: seie nostris oculis

nimirum cecitatis nostris tenebras

lamenta prouocamus. Heret enim cecita-

tur. Cumq; tenebras quibus

hiderio asstringit:

su semetipsum

lucem qua con-

Quod sicut suo anima patitur: & dum g
tu peruenit: afficitur, consolamini di-

Ate nō est animae superius lucis cō-
templationis pascis. Suspirat ergo ante-
am comedat, qui prius gemitibus

trix gaudia non degustat. Au-
nim pabulo seruii sunt, qui in hac pere-
grinationis inopia ignorant. Suspirat an-
tem qui comedit, quia quos ueritatis
amor afficit, etiam relectio cōtemplatio-
nis pascit. Suspirans propheta comede-

mez panes. I uctu enim suo anima pasi-
tur, cum ad superna gaudia fiendo suble-

tum tolerat: sed eo refectionis pa-
percipit, quo uis amoris per lachrymas
emanat. Vnde & eandem uim lachryma-
rum adhuc beatus Iob prosequitur, sub-
dens: Et quasi inundantes aquae, sic
rugitus

Prov. 24

Job. 9.

imperu ueniunt: & crescentibus multo
lietius noluminibus intumescunt. Ele-
tudicia opponunt: dum de occulta su-
per se sententia trepidant: dū se ad Deū
peruenire posse confidunt, sed tamen ne
non perueniant metuunt: dum p̄teriti-
torum suorum recolunt quę desierunt: dū
quę sibi adhuc futura sunt, quia nesciūt
pertimescunt. quali quędam in eis aqua
tum more uolumina colliguntur: quę
in mœoris rugitus quasi in subiecta li-
tera desuunt. Vir igitur sanctus uidit,
quanta sint in lamentis poenitentię uo-
lumina cogitationum: & ipsas mœoris
undas inundantes aquas uocauit, dicēs:
Et quasi inundantes aquę, sic rugitus
meus. Nonnunq̃ uerō iusti, sicut & pau-
lō superius diximus, in ipsis bonis ope-
ribus positi trepidant: ac ne in eisdem
occulto aliquo errore displiceant, conti-
na subito flagella corripiunt, autoris sui
gratiam se ostendisse suspicantur: quia
uel infirmitatibus præpediti, uel amari-
tudinibus pressi, ad impendenda proxi-
mis pia opera non assurgunt. Et cor in
dant. Vnde etiam beatus Iob cum tri-
tum suum quasi inundantes aquas dice-
ret, illico adiunxit: Quia timor quem ti-
mebam, euenit mihi: & quod uerebar ac-
cidit. Iusti igitur uiri desierunt & paucit,
seni solitudinant: & quamuis de correptione
sua gaudeat, eorum
mentem correptio ipsa turbat: ne ma-
num quod tolerant, non pia percussio di-
sciplina sit, sed animaduersio iusta uindi-
ctę. Quod bene Psalmista considerans
ait: Quis nouit potestatem irę tuę? Po-
restas quippe diuinę irę nostra non po-
test mente comprehendere: quia eius dispē-
tatio, obscuris super nos dispositioni-
bus, lege unde æstimatur defecere, inde
nos recipit: & unde nos recipere creditur,
inde derelinquit: ut plerunque hoc

Psa. 89.

illos enim flagella corrigunt: nonnul-
& alios prospera quia demulcent, ab in-
stantia mitigant: alios quia eleuant, fun-
ditus ab omni spe cōuersiōis eradicāt.
Cunctos autem uita ad ima pertrahūt:
sed tamen quidam eo ab his facilius re-
deunt, quod se in eis corruisse altius eru-
bescunt. Et semper uirtutes ad superna
tubleuant: sed nonnunq̃ quidam dum
tumorem de uirtutibus concipiunt, per
ipsum tramitem ascensionis cadūt. Quia
ergo potestas diuinę irę minimē cogno-
scitur in cunctis necesse est ut sine cella-
tione timeatur. Sequitur:

*Ne cogitare debent ut gloriam suā dignita-
tem dissimulent: & quod non omnia eis li-
ceant: ergo ad loquendum aut iudicandum
precipites, intra semetipsos quamcumq̃ pos-
sura a cupiditatem tumultibus ad contem-
plationis quietem confugiant. Cap. VIII.*

Nonne dissimulaui? nonne filii?
nonne quicui? & uenit super me
indignatio.] Quamuis quolibet in loco
positi, cogitando, loquendo, agendo pec-
cemus: tunc tamen per tria hæc animus
effrenatus rapitur, cū mundi huius
uocis à nullo resistitur, lingua licentius
per abrupta desrenatur. Cumq̃ facere
quod libet licet: iustē sibi omne æstimat
licere quod libet. Sed sancti uiri cū mu-
di huius potestate succiuntur: tanto sub

uato sibi per impatientiam potestatis,

Cor namq̃ à consideranda sua gloria re-
primunt: linguam ab immoderata locu-
tione restringūt, opus ab inquietudinis
saepe enim qui
ea quę rectē faciunt,
stant, amittunt: dumq̃ se
æstimant, etiam impen-
sę uoluntatis sibi meritum damnant. Ve e-
nim cuiuslibet facta digniora sint: neces-
se est ut ei apud se semper indigna uideā-
tur:

Par. 4

Mat. 5

1. C. 6

cum nequaquam so-

ut, Deatus igitur IOD, ut nos

pariter

A. Res. 6
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 9.
 10.
 11.
 12.
 13.
 14.
 15.
 16.
 17.
 18.
 19.
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.
 25.
 26.
 27.
 28.
 29.
 30.
 31.
 32.
 33.
 34.
 35.
 36.
 37.
 38.
 39.
 40.
 41.
 42.
 43.
 44.
 45.
 46.
 47.
 48.
 49.
 50.
 51.
 52.
 53.
 54.
 55.
 56.
 57.
 58.
 59.
 60.
 61.
 62.
 63.
 64.
 65.
 66.
 67.
 68.
 69.
 70.
 71.
 72.
 73.
 74.
 75.
 76.
 77.
 78.
 79.
 80.
 81.
 82.
 83.
 84.
 85.
 86.
 87.
 88.
 89.
 90.
 91.
 92.
 93.
 94.
 95.
 96.
 97.
 98.
 99.
 100.
 101.
 102.
 103.
 104.
 105.
 106.
 107.
 108.
 109.
 110.
 111.
 112.
 113.
 114.
 115.
 116.
 117.
 118.
 119.
 120.
 121.
 122.
 123.
 124.
 125.
 126.
 127.
 128.
 129.
 130.
 131.
 132.
 133.
 134.
 135.
 136.
 137.
 138.
 139.
 140.
 141.
 142.
 143.
 144.
 145.
 146.
 147.
 148.
 149.
 150.
 151.
 152.
 153.
 154.
 155.
 156.
 157.
 158.
 159.
 160.
 161.
 162.
 163.
 164.
 165.
 166.
 167.
 168.
 169.
 170.
 171.
 172.
 173.
 174.
 175.
 176.
 177.
 178.
 179.
 180.
 181.
 182.
 183.
 184.
 185.
 186.
 187.
 188.
 189.
 190.
 191.
 192.
 193.
 194.
 195.
 196.
 197.
 198.
 199.
 200.
 201.
 202.
 203.
 204.
 205.
 206.
 207.
 208.
 209.
 210.
 211.
 212.
 213.
 214.
 215.
 216.
 217.
 218.
 219.
 220.
 221.
 222.
 223.
 224.
 225.
 226.
 227.
 228.
 229.
 230.
 231.
 232.
 233.
 234.
 235.
 236.
 237.
 238.
 239.
 240.
 241.
 242.
 243.
 244.
 245.
 246.
 247.
 248.
 249.
 250.
 251.
 252.
 253.
 254.
 255.
 256.
 257.
 258.
 259.
 260.
 261.
 262.
 263.
 264.
 265.
 266.
 267.
 268.
 269.
 270.
 271.
 272.
 273.
 274.
 275.
 276.
 277.
 278.
 279.
 280.
 281.
 282.
 283.
 284.
 285.
 286.
 287.
 288.
 289.
 290.
 291.
 292.
 293.
 294.
 295.
 296.
 297.
 298.
 299.
 300.
 301.
 302.
 303.
 304.
 305.
 306.
 307.
 308.
 309.
 310.
 311.
 312.
 313.
 314.
 315.
 316.
 317.
 318.
 319.
 320.
 321.
 322.
 323.
 324.
 325.
 326.
 327.
 328.
 329.
 330.
 331.
 332.
 333.
 334.
 335.
 336.
 337.
 338.
 339.
 340.
 341.
 342.
 343.
 344.
 345.
 346.
 347.
 348.
 349.
 350.
 351.
 352.
 353.
 354.
 355.
 356.
 357.
 358.
 359.
 360.
 361.
 362.
 363.
 364.
 365.
 366.
 367.
 368.
 369.
 370.
 371.
 372.
 373.
 374.
 375.
 376.
 377.
 378.
 379.
 380.
 381.
 382.
 383.
 384.
 385.
 386.
 387.
 388.
 389.
 390.
 391.
 392.
 393.
 394.
 395.
 396.
 397.
 398.
 399.
 400.
 401.
 402.
 403.
 404.
 405.
 406.
 407.
 408.
 409.
 410.
 411.
 412.
 413.
 414.
 415.
 416.
 417.
 418.
 419.
 420.
 421.
 422.
 423.
 424.
 425.
 426.
 427.
 428.
 429.
 430.
 431.
 432.
 433.
 434.
 435.
 436.
 437.
 438.
 439.
 440.
 441.
 442.
 443.
 444.
 445.
 446.
 447.
 448.
 449.
 450.
 451.
 452.
 453.
 454.
 455.
 456.
 457.
 458.
 459.
 460.
 461.
 462.
 463.
 464.
 465.
 466.
 467.
 468.
 469.
 470.
 471.
 472.
 473.
 474.
 475.
 476.
 477.
 478.
 479.
 480.
 481.
 482.
 483.
 484.
 485.
 486.
 487.
 488.
 489.
 490.
 491.
 492.
 493.
 494.
 495.
 496.
 497.
 498.
 499.
 500.
 501.
 502.
 503.
 504.
 505.
 506.
 507.
 508.
 509.
 510.
 511.
 512.
 513.
 514.
 515.
 516.
 517.
 518.
 519.
 520.
 521.
 522.
 523.
 524.
 525.
 526.
 527.
 528.
 529.
 530.
 531.
 532.
 533.
 534.
 535.
 536.
 537.
 538.
 539.
 540.
 541.
 542.
 543.
 544.
 545.
 546.
 547.
 548.
 549.
 550.
 551.
 552.
 553.
 554.
 555.
 556.
 557.
 558.
 559.
 560.
 561.
 562.
 563.
 564.
 565.
 566.
 567.
 568.
 569.
 570.
 571.
 572.
 573.
 574.
 575.
 576.
 577.
 578.
 579.
 580.
 581.
 582.
 583.
 584.
 585.
 586.
 587.
 588.
 589.
 590.
 591.
 592.
 593.
 594.
 595.
 596.
 597.
 598.
 599.
 600.
 601.
 602.
 603.
 604.
 605.
 606.
 607.
 608.
 609.
 610.
 611.
 612.
 613.
 614.
 615.
 616.
 617.
 618.
 619.
 620.
 621.
 622.
 623.
 624.
 625.
 626.
 627.
 628.
 629.
 630.
 631.
 632.
 633.
 634.
 635.
 636.
 637.
 638.
 639.
 640.
 641.
 642.
 643.
 644.
 645.
 646.
 647.
 648.
 649.
 650.
 651.
 652.
 653.
 654.
 655.
 656.
 657.
 658.
 659.
 660.
 661.
 662.
 663.
 664.
 665.
 666.
 667.
 668.
 669.
 670.
 671.
 672.
 673.
 674.
 675.
 676.
 677.
 678.
 679.
 680.
 681.
 682.
 683.
 684.
 685.
 686.
 687.
 688.
 689.
 690.
 691.
 692.
 693.
 694.
 695.
 696.
 697.
 698.
 699.
 700.
 701.
 702.
 703.
 704.
 705.
 706.
 707.
 708.
 709.
 710.
 711.
 712.
 713.
 714.
 715.
 716.
 717.
 718.
 719.
 720.
 721.
 722.
 723.
 724.
 725.
 726.
 727.
 728.
 729.
 730.
 731.
 732.
 733.
 734.
 735.
 736.
 737.
 738.
 739.
 740.
 741.
 742.
 743.
 744.
 745.
 746.
 747.
 748.
 749.
 750.
 751.
 752.
 753.
 754.
 755.
 756.
 757.
 758.
 759.
 760.
 761.
 762.
 763.
 764.
 765.
 766.
 767.
 768.
 769.
 770.
 771.
 772.
 773.
 774.
 775.
 776.
 777.
 778.
 779.
 780.
 781.
 782.
 783.
 784.
 785.
 786.
 787.
 788.
 789.
 790.
 791.
 792.
 793.
 794.
 795.
 796.
 797.
 798.
 799.
 800.
 801.
 802.
 803.
 804.
 805.
 806.
 807.
 808.
 809.
 810.
 811.
 812.
 813.
 814.
 815.
 816.
 817.
 818.
 819.
 820.
 821.
 822.
 823.
 824.
 825.
 826.
 827.
 828.
 829.
 830.
 831.
 832.
 833.
 834.
 835.
 836.
 837.
 838.
 839.
 840.
 841.
 842.
 843.
 844.
 845.
 846.
 847.
 848.
 849.
 850.
 851.
 852.
 853.
 854.
 855.
 856.
 857.
 858.
 859.
 860.
 861.
 862.
 863.
 864.
 865.
 866.
 867.
 868.
 869.
 870.
 871.
 872.
 873.
 874.
 875.
 876.
 877.
 878.
 879.
 880.
 881.
 882.
 883.
 884.
 885.
 886.
 887.
 888.
 889.
 890.
 891.
 892.
 893.
 894.
 895.
 896.
 897.
 898.
 899.
 900.
 901.
 902.
 903.
 904.
 905.
 906.
 907.
 908.
 909.
 910.
 911.
 912.
 913.
 914.
 915.
 916.
 917.
 918.
 919.
 920.
 921.
 922.
 923.
 924.
 925.
 926.
 927.
 928.
 929.
 930.
 931.
 932.
 933.
 934.
 935.
 936.
 937.
 938.
 939.
 940.
 941.
 942.
 943.
 944.
 945.
 946.
 947.
 948.
 949.
 950.
 951.
 952.
 953.
 954.
 955.
 956.
 957.
 958.
 959.
 960.
 961.
 962.
 963.
 964.
 965.
 966.
 967.
 968.
 969.
 970.
 971.
 972.
 973.
 974.
 975.
 976.
 977.
 978.
 979.
 980.
 981.
 982.
 983.
 984.
 985.
 986.
 987.
 988.
 989.
 990.
 991.
 992.
 993.
 994.
 995.
 996.
 997.
 998.
 999.
 1000.
 1001.
 1002.
 1003.
 1004.
 1005.
 1006.
 1007.
 1008.
 1009.
 1010.
 1011.
 1012.
 1013.
 1014.
 1015.
 1016.
 1017.
 1018.
 1019.
 1020.
 1021.
 1022.
 1023.
 1024.
 1025.
 1026.
 1027.
 1028.
 1029.
 1030.
 1031.
 1032.
 1033.
 1034.
 1035.
 1036.
 1037.
 1038.
 1039.
 1040.
 1041.
 1042.
 1043.
 1044.
 1045.
 1046.
 1047.
 1048.
 1049.
 1050.
 1051.
 1052.
 1053.
 1054.
 1055.
 1056.
 1057.
 1058.
 1059.
 1060.
 1061.
 1062.
 1063.
 1064.
 1065.
 1066.
 1067.
 1068.
 1069.
 1070.
 1071.
 1072.
 1073.
 1074.
 1075.
 1076.
 1077.
 1078.
 1079.
 1080.
 1081.
 1082.
 1083.
 1084.
 1085.
 1086.
 1087.
 1088.
 1089.
 1090.
 1091.
 1092.
 1093.
 1094.
 1095.
 1096.
 1097.
 1098.
 1099.
 1100.
 1101.
 1102.
 1103.
 1104.
 1105.
 1106.
 1107.
 1108.
 1109.
 1110.
 1111.
 1112.
 1113.
 1114.
 1115.
 1116.
 1117.
 1118.
 1119.
 1120.
 1121.
 1122.
 1123.
 1124.
 1125.
 1126.
 1127.
 1128.
 1129.
 1130.
 1131.
 1132.
 1133.
 1134.
 1135.
 1136.
 1137.
 1138.
 1139.
 1140.
 1141.
 1142.
 1143.
 1144.
 1145.
 1146.
 1147.
 1148.
 1149.
 1150.
 1151.
 1152.
 1153.
 1154.
 1155.
 1156.
 1157.
 1158.
 1159.
 1160.
 1161.
 1162.
 1163.
 1164.
 1165.
 1166.
 1167.
 1168.
 1169.
 1170.
 1171.
 1172.
 1173.
 1174.
 1175.
 1176.
 1177.
 1178.
 1179.
 1180.
 1181.
 1182.
 1183.
 1184.
 1185.
 1186.
 1187.
 1188.
 1189.
 1190.
 1191.
 1192.
 1193.
 1194.
 1195.
 1196.
 1197.
 1198.
 1199.
 1200.
 1201.
 1202.
 1203.
 1204.
 1205.
 1206.
 1207.
 1208.
 1209.
 1210.
 1211.
 1212.
 1213.
 1214.
 1215.
 1216.

notans per leonis rugitum eiusdem uiri
 tulum leonum, destructam filiorum
 edacitatem & audaciam signas. Vnde &
 bene amicorum sensum, qui in tumida
 reprehendit, dicens: Nō estis locuti co-
 ram me rectum, sicut seruus meus Iob.

11 Sed querendum uideo cur Paulus illorū
 eorum sententia dominice reprehende-
 ne cassantur? Eliphaz uerba sunt,

I. Cor.) astutia eorum. Quomodo ergo quasi pra-
 ua respiciemus, quae Paulus ex autoritate
 recta putabimus, quae per semetipsum
 non sint diuersa cognoscimus, si eiusdē
 dominicae sententiae uerba subtilius pen-
 sum uirum trans-
 magnitudinis po-
 ut dura saxa feriantur. Eo namq; obtu-
 uenit. Igitur amicorum Iob dicta, licet
 ergo beatum Iob nullo modo assumi de-
 buerunt: & Paulus hae ex uirtute pen-
 santi, in autoritate proferat: & iudex q̄
 incaute prolata sunt, ex personae qualita-
 te reprehendat. Sed quia eosilem amicos
 beati Iob, haereticorum tenere speciem

modo haereticis cōnant indagemus.
 men inter hae ad peruersa dilabuntur.
 Habent quippe hoc haeretici propriū, ut
 malis bona permisceant, quatenus facile
 sensui audiēt illudant. Si enim semper
 praua dicerent, citius in sua prauitate co-
 gniti, quod uellēt, minimē persuaderēt.

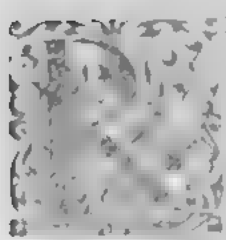
ursum, si semper recta sentirent, profe-
 bona inficiunt, & ex bonis mala ut reci-
 untur abscondunt sicut qui ueneni po-
 culū porrigit tangit: dumq; hoc quod dulce est, pri-
 est mortiferum, indubitātē absorbetur.
 Itaq; haeretici permittent recta peruersis,
 ut ostendendo bona, auditores ad se
 trahant: & exhibendo mala, latentē eos
 estē corrumpat. Aliquando tamen prae-
 catione sanctae Ecclesiae atq; exhorta-

in colore sano retinetur. Leprosi
 s expriment, qui dum re-
 praua permisceant, colorem sanū ma-
 or, clamant: Iesu praeceptor, quia
 enim in eius uerbis se extrasse signi-
 ficant, hunc saluandi praeceptorē

positionem praeceptoris re-
 deunt, mox ad formam
 salutis recurrunt. Sed
 quia in amicorū di-
 expolitioni.
 paulo lon-
 gius
 duximus, ipsa iam eorum
 uerba subtiliter pen-
 semus. Se-
 quitur.

CAPVT QVARTVM

BEATI ROB.

Espondens autē
Eliphas Thema
nites dixit: Si ce
perimus loqui
tibi, forsità mo
le, le accipies.

Sed con...

lantes confirmauerit sermones tui,
& genua tremementia confortasti. Nūc

& defec...

es...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

A habent fundamentum, consumen-
tur uelut à tinea: De mane usq; ad
uesperam succinduntur: & quia nul-
lus intelligit, in æternum peribunt.
Qui autem reliqui fuerint, ause-
rent, & non in
sapientia.

De tribus generibus locutionum. Cap. XI.

R Espondens autem Eliphas...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

homo, Dei comparatione iustifica-
bitur, aut factore suo purior erit
uir? Ecce qui seruiunt ei, non sunt
habitant domos luteas, qui terrenū

Boni enim uiri freno consilij retinent

nam, & fortitudini patientiæ, & patientiæ perfectionem innat. In uia etenim. Dicitur timore incipitur ad fortitudinem timentis. Nā sicut in uia seculi audacia fortitudinem, ita in uia Dei audacia debilitatē parit. & sicut in uia seculi timor debilitatē, ita in uia Dei timor fortitudinem gignit: Salomone attestatē, qui ait: In timore domini, fiducia fortitudinis. Timori quippe dñi, inesse, fiducia fortitudinis dicitur: quia uimurū mēs nostra tanto uolentius terrores rerum tempora-

ueracius per formidine subdit: Quæ in timore domini cōstitutæ, non inueniunt extrā quod metuas: quia dū recto metu conditori omnium iungitur, potestate qua iam supra omnia subleuatur. Fortitudo autē, non nisi in aduersitate ostenditur, unde & mox post fortitudinē pa-

strat, quanto aliena mala rob. istius tolerat. Nam minus in se obualor, quæ aliena iniquitas sternit. Qui in eo qd ferre contrarietatem nō ualet, pusillanimitas suæ gladio confossus iacet. Quia uerō

patientia, uiarum perfectio subinfertur

Ille enim uerē perfectus est, qui erga imperfectionem proximi, impatiens nō est. Nam

qui non ualent, patientiam deserit: ipse

quid est enim animas possidete, nisi perfecti in omnibus uiuere, cunctis

qui igitur patientiam tenet, animam

tus efficitur unde tibi & seipsum uincendo dominatur. Ex quo se laudabiliter

frangit: infractum se foris ex-

at: quia cum in suis se uoluprat-

inuietū parat. Sed quia Eli-

phas inuicendo corripuit, nunc aliqua

uelut exhorta-

Quæ in uia seculi timor debilitatē parit, unde & mox post fortitudinē pat-

Recordare obsecro, quis unquam in leti sunt? Siue hæretici, quorum amicos beati Iob tenere speciem diximus, siue
Ait namque: Quis un-
pe quippe hic & innocentes pereunt, &

nam gloriam pereundo seruantur. Si enim nullus innocens periret, propheta non diceret: Iustus perit, & nemo est qui recogitet. Si rectos Deus prouidendo nō raperet, nequaquam de nullo sapientia

hio nulla percuseret, Petrus minime prænūciaret, dicens: Tempus est ut incipiet iudicium de domo Dei. Illi uerō ueraciter recti sunt, qui amore superne cuncta præferunt uix aduersa. Nam qui pro æternis bonis, perpetui metuntur, uidelicet recti non sunt. Sed Eliphaz uel rectos delens, uel innocentes hic perire non zelum: quia sæpe hi qui non spe celestis gloriæ, sed pro terrena Deo retributione delerunt: tibi libimet ingunt quod quærent, & docere præsumunt, cum terrenam retributionem præstant, cunctis suis laboribus ostendunt quid amant. Sequitur: Quin potius uidi eos qui operantur iniquitatem, & seminant dolores, & me-

Quare Deus in hoc mundo quorundam mala distribuit parenti, aliorum multa permittit. Cap. XV.

Docere dolores autem metere, est dicendo præualere. Vel certe dolores seminant, qui peruersa agunt, dolores meritis, cum de eadem peruersitate puniuntur. Fructus quippe doloris est retributio damnationis. Sed cum prout subinfertur, quia

Prov. 14

cap. 4

Te 4

It 4

Luc. 27

quia qui dolores seminant & metunt, flā
te Deo percutiunt, & ira eius spiritu consu
muntur: hoc loco doloris messio, non
iam poena, sed adhuc perfectio iniquita
tis ostenditur: quia ex diuina ira spiri
tus

Seminant ergo hic dolores & metunt,
quia iniqui sunt quos faciunt, & ipsa ini
quitate prosperantur: sicut de iniquo
per Psalmum dicitur: Polluuntur uir
cia tua à facie eius, omnium inimicorū
suorū dominabitur. De quo paulo post
subditur: Sub lingua eius labor & do
lor. Dolores itaque seminat, cum per
uoluit

per heritibus temporaliter exerceat.

Quomodo

per

ait: Quare u

Q

cas

quos

nam

hanc

enim

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

re salute reparatur. Et qui seminat dolo
res & metunt, flāte Deo percutiunt: quia
quanto hic altius peruersē agendo profi
ciunt, tanto durius subiequenti damna
tione seruiunt. Sed cū eidem sententię
præmittitur. Recordare, uidelicet patet,
quia transacta res ad mentem reducitur,
non autem futura nunciatur. Tunc er
go Eliphaz uerius diceret, si hæc de ini
quis generaliter fieri extrema animaduer
sione credidisset. Sed hoc q̄ flare Deus di
citur, urget ut subtilius disceratur. Nos
quippe cum flamus, aerem ab exteriori
bus interioribus trahimus, & interioris tra
ctum hūc exterius reddimus. Flare ergo
Deus in uindictę retributione dicitur,
quia ab exterioribus causis interioribus in
dici consilium concipit, & ab interno
consilio extrioris sententiam emittit.

Quali flāte Deo ab exterioribus aliquid
interioribus trahitur, quādo foris mala no
stra conspiciat, & intus iudicium dispo
nit. Et rursus, quali flāte Deo ab inte
rioribus spiritus extrioris emittitur, quan
do ab interno conceptu consilii, exterioris
iudicium damnationis infertur. Bene

Circa dicitur, quod qui dolores seminat,

per

uersa faciūt, inde ab intus rectē seruiun

tur. Vel certē cū flare Deus dicitur, q̄

& flāte ira eius spiritus subinfertur, ap

positione statim illius potest ipsa eius

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

nam

Psal. 9

Psal. 72

Hier. 12

Si enim nunc omnes male agentes per
cutteret, extremum iudicium quibus ex
hiberet? Si autem nullum omnino per
cutteret, quis Deum res humanas curare
credideret? Nonnunquam ergo iniquos
seruit, ut ostendat, quia inuita mala non
deleat. Nonnunquam uerō iniquos diu
tolerat, ut considerantibus inlinuet, ad
quod eos iudiciū referret. Hæc itaq; sen
tentia dilationis iniquorum, si nō cum
hinc præsentis seculi de cunctis generali
ter dicitur, ex magna parte proculdubio
ueritatis uirtute uacuatur. Sed tunc ue
ra erit, cū iam iniquitatis dilatio non
erit. Quæ hoc fortasse modo intelligi re

rit, nec rectus deletur: quia etsi carne hic
attentur, in conspectu æterni iudicis ue

incorporationis uerba
Rugitus leonis, &
& dentes catulorum leonum
constriti sunt.] Quid enim rugitus
leonis appellat, nisi, ut patet in re
milimus, seueritatem

patronis 10.

Cap. XVI.

Tis perijt, eo quod nō haberet
Quem cum nomine Tigris, nisi bea-
tum Iob nota varietatis signat, uel asper-
sum maculis simulationis? Omnis nan

16

Sæpe enim dum de castitatis mun-
Sæpe dum de uirtute largitatis
ostenditur, luxurie
Sæpe dum castitatis atq;

pat gloriā. Quia.

ne autem hypocritarum laus præda dici-
tur. Præda quippe est cum aliena uiolen-
ter auferuntur. Omnis autem hypocri-

quod tollit, Iob in eodem

uam ualde est animal,

nem diximus: uiget necessitas, ut hæc
eadem. Et plura uicibus quomodo
typice sentienda sunt, inuenimus.

Res catulorum leonū contriti sunt.
Quia

Quia natura uirtutis in rebus
tate componitur, in sacro eloquio per re
quippe leo uirtutem, habet & leuitiam.
Virtute ergo dominum, leuitia diabolū

Ap. 5. Leo de tribu Iuda, radix David. Hinc
1. Per

ster, sicut leo rugiens, circuit quærens
quem deuoret. Leæne autem nomine ali
quando sancta Ecclesia, aliquando Baby
lonia designatur. Pro eo enim quod con
tra aduersa audax est, leæna Ecclesia dicitur:
sicut eiusdem beatus uocibus ap

Job. 28. Non calcauerunt ei
filij inquit, nec pertransibit per eam

ius mundi emicis id est, Babyloniam ex
primitur, quæ contra uitam innocentium
immanitate crudelitatis effrenatur, quæ
an pueris peruersæ persuasionis eius semi
na concipit, & reprobos ex se filios ad

los pignit. Catuli autem leonum sunt

ignorum spirituum errore generati, qui
eandem quam uirtutem habent, in

faciunt & uirtutem, sed leæna Babylon
nisi non leæna, sed leæna catu
l uocantur. Sicut enim Sion tota simul
Ecclesia dicitur, filij autem Sion sancto
rum quique, singuli memorantur: ita & fi
lij Babylonie singuli quique, reproborū,
& eadem Babyloniam simul omnes repro

17 bi uocantur. Sed sancti uiri quandiu
in hac uita sunt, semetipsos sollicita cir

stus sub aliqua imagine uirtutis occidat:

træ celestis auertat: ne catulorum leo
num dentes mordeant, id est, ne reprobo

rum persuasio in corde conualecat. Ac
contra hæretici iam quasi de sanctitate se
eui sunt, quia uix suæ meritis cuncta
se superasse suspicantur. Vnde & nunc
tes catulorum leonum cõmuni sunt. Ac si

rimur, ga & uirtutē antiqui hostis, & eu
dicatē terrenæ gloriæ, & suasionem re

rim, eo quod non haberet prædā, & catuli leo
nū dissipati sunt.} Hūc uocabulo Tigris

Satan quippe & propter leuitiā leo dicitur,
& propter multiformis astutis uarie

tate non incoꝛrue Tigris uocatur. Mo
do. n. se sicut est perditus, humanis sensi
bus obicit, modo quasi angelum lucis

B ostendit. Modo stu
peruadet, modo ad culpā terredō

per. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

tar. Modus autem uirtutis natu
tur, modo suis in suggestionibus sub uir

replicatur. Voces qui
mus cum exultat. Vnde & ueraci letitia
Psalnista crebro repetit hoc, q̄ se exaudi

T. 2. 6.

dominus uocem fletus mei: exaudivit
dominus deprecationem meam, domi-
nus orationem meam suscepit. Sed san-

12 Si uiri cum de quibusdā se uitijs ereptus
hilariscunt, magno se metu etiam in ip-
sa exultatione concutiunt, quia etsi iam
de curuslibet procella tempestatis erepti
sunt, esse tamē se adhuc in incerti maris
dubijs fluctibus sciunt: & sic spe exul-
tant, ut pauore identē sic pauore cre-

T. 2. 2.

pidant, ut spei fiducia exultent. Vnde

per eundem Psalmistam dicitur. Seruite

more. At contra hi qui de specie san-

ctitatis intumescere, cum unum quodli-
bet unum luperant, mox mentem in su-
perbiam erigunt, & quasi de uitae suae per-

semel a periculo tempestatis erepti sunt,

tam quia in mari nauigant, obliuiscun-

tur: magnos se in omnibus aestimant, &

uicisse se antiquū hostem funditus pu-

teant: insira se cunctos respiciunt, quia se

periculis tantis transcendere omnes artu-

scunt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

unt. Quod heretici & hypocritae nunc & inaudi-

scōditus suauior. Vnde hic quoq; subdi-

tur: Et uas furtiuē suscepit auris mea

Prom. 9

nas percipiunt: quia socialis sciētiae

deserētes, ad hāc nequaquā per ostiū in-

diuntur: domino attestante, qui ait

Qui non intrat per ostiū in ouile ouis,

sed ascendit aliunde, ille fur est & latro.

Venas itaq; diuini fūsurū, furtiuē susci-

Iam. 10

piunt: qui ad percipiendā uirtutis eius no-

prauae intelligentiae rimas quarunt. Quia

illigat, & claritatē luminis phos-

phoris nocturnae, quando sopor occupare

homines. Sepe haeretici dum altiorē

re conantur, ipsi sibi testes sunt, quia

serunt, uera non sunt. In nocturna

dubie cernitur. Rimas et

in pauore nocturnae uisionis

cent, alta alijs ostendunt, uix ea se cape-

denunciant. Sed hinc colligitur

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

ostenditur cum proximis

Vnde adhuc additur. Et cum spiritus
me presente transiret, inhorruerunt pilae
carnis meae stetit quidam cuius non agno-
scimus nomen. Quia enim non videtur
esse de his qui se adhaesisse indicent, non itersse, sed tra-
nsisse coram se spiritu narrare, & uultu
se uidisse incognitum simulant ut esse
se ei cognitos qui ab humana morte co-
gnosci non ualet, ostendant. Vbi adhu-
subditur : Imago coram oculis meis, & vo-
cem quasi auribus lenis audiui.] Septem tre-
centi Deum sibi imaginabiliter fingunt,
quod non est possibile. Item dicitur.
Sed et quia ad secreta illius cognoscenda,
non ea docent quae Deus pu-
blicè loquitur, sed quae eorum auri quasi
secretim infunduntur. Hæc gratia
ut quid sub hæreticorum specie in Eli-
phas sermonibus sentiendum sit, inti-
memus. Sed quia amici beati Job, tanti
uirii amici non essent, nisi manifestè ali-
quid ex veritate didicissent, qui quauis
in sententijs corruptionis errat, in ueri-
tatis tamē cognitione non titubans: hæc
eadem paulo superius uerba replicemus,
ut subtilius discernamus quomodo ea
que de peccato hominum dicuntur,
à recte sentientibus profereci ueraciter
possint. Quia si non esset aliquid
quod scirent, & uiderent, non possent
hæc diuinitas ipsi percipiant: sed quæ ex
sanctæ Ecclesiæ contentione didicerūt,
neq; hæc ad profectū conscientiar, sed ad
scientiar ostentationem trahunt. Vnde
fit plerunq;, ut alta sciendo dicāt, sed ui-
uendo non sentiant. Quia autem
ex hæreticorum specie, uidelicet non ui-
tam scientiar,

A Quia uerum est quod cum interfectis Deo
lucis sit, cuius subtilitatem mentis spiritus san-
cto afflata raptem & oculis agnoscit.
Cap. XIX.

Prum. Verbum quippe absconditū, in
ait: In principio erat uerbum. Quod ip-
se quoque absconditum insinuat, dum
subiungit: Et uerbum erat apud Deum,
& Deus erat uerbum. Sed hoc uerbum
absconditum electorum mentibus dicitur,
cū potestas unigeniti filij creden-
tibus manifestatur. Potest etiam per uer-
bum absconditum, allocutio in uim aspi-
rationis intelligi: de qua Ioannes dicit:
Vnde eius docet uos de omnibus.
Quę nimirum aspiratio humanam mē-
tē tangendo subleuat, & temporales co-
tationes deprimens, æternis hanc desi-
deriis superna sunt libeat: & cuncta quę in se-
rius de humana perstrepuunt corruptio-
ne, contemnat. Absconditum ergo uer-
bum corde concipere. Quę profecto scri-
ptę & ueritatis uoce de hac abscondita lo-
cum paraclētū dabit uobis, ut maneat
uobiscum in æternum: spiritum uerita-
tis, quem mundus non potest acci-
pere. Sicut enim ait: Non potest in
ascensum, alius humani generis.

da sola invisibilia diligunt, hunc mundus
non accipit, quia ad diligenda invisibilia
quanto se foris per desideria dilatant, tã-
to se ad receptionem illius finem cordis
angustiat. Et quoniam ualde in humano
quisbuldā pseudubio
una hominū parte nescitur.
in locutionis expiunt nō. Cū
H 4

10.212. I

1. *Idem*, 2.

1000 14.

10

locutionis exprimi nō pot. Cū 12. 6

III **7**

divina aspiratio sine strepitu mentem
subleuat, verbum absconditum auditur
quia scimus sancti spiritus in aure cordis

Quod multis modis ad aurem nostram intelligi
tur Deus uenire: & quod quando nobis de
diminutione naturae per contemplationem ali
quid quasi susurrat.

Venas susurrus eius. Venas supernas su
surrus, auris cordis sursum suscipit:
mens, & raptim & occulte cognoscit.

tatur autem ut audiat, & audit ut occul
terur: quia & subtrahit a visibilibus, inui
sibilia perfecte contemnit. Notandum
verò, quod non ait: Quasi sursum sus
cepit auris mea susurrus eius, sed ue
nas susurrus eius. Susurrus qui, oc
culti uerbi, est hanc ipsam locutio aspiratio
nis internae. Venas autem susurrus dicitur.

aspiratio ad mentem ducitur. Quasi enim
uenas susurrus sui aperit, cum nobis Deus

quando praesentia quam

la aliena nostris obtutibus obicit, & cō
punctos mirabiliter à nostra prauiare
nos corrigit. Venas itaque diuini susur
r

diuinæ potentiae, sicut in se incommuta
bilis manet, uidemus: quia acies infirmi

eius æternitatis radio super nos intolera
biliter fulget. Cum ergo se nobis omni
potens Deus per rimas contemplationis

susurrat: quia etsi se plenè non intimat,
quiddam tamen de se humana menti ma

io uentus dicit: Palam de pa
tre meo annūciabo uobis. Hinc Ioānes
ait: Videbimus eum sicuti est. Hinc Pau
lus dicit: Tunc cognoscam sicut & cogni

tor ad nos uenas habet, quot creatis o
ribus ipsa diuinitas praesidet. Dum enim
quæ sunt cuncta creata cernimus, in crea
toris admiratione subleuamur. Non si
cut aqua leniter fluens, rimata per uenas

lit, quanto uenas apertiores inueni

entis ex creatura eius consideratione
ligimus, quales susurrus ad nos uenas il

& per ea quæ sunt in publico, illud ad
nos emanet quod latet in occulto. Quasi
enim per quendam ad nos sonitum erigi
pit, dum consideranda nobis sua opera osten
dit: in quo semetipsum utriusque indicat.

re, neque ipsa quæ si
Recte autem dicitur
auris mea uenas susurrus eius.

raptim cernuntur: perscrutemur. Sciendū uerò
est, quia quanto uirtute illius mentis
uata considerat, istocius reserudant

Quod anima in nosse huius uita
Deum ad magnitudinem illius inhorrescit
sum. Cap. XXI.

Inocturnæ uisionis, est pavor occultæ
contem

contemplationis. Humanarum enim mens A
 quodammodo ex aeternitate
 derat, eo de factis temporalibus graui-
 tremens. *1. The. 4*
 uerius cernit, quāto se ab illo lumine di-
 scere, uide quod super se intermicat cōspi-
 cit. *1. The. 4*
 fit, ut illuminata uis mens
 quasi secuta nihil uidebat. Quāuis quan-
 tum ad aliquid de eternitate comprehen-
 dendi non potest. *Rom. 13*
 ginationis cōspicit. Vnde & hęc eadem B
 uisio nocturna dicitur: In nocte quippe,
 sicut & superius diximus, dubiē, in die
 ad contemplandum interni solis radiū,
 nubes se e nostrę corruptionis interfe-
 rit, nec ad infirmos nostrę mentis ocu-
 los, illud sicut est incommutabile lumen
 erumpit: adhuc Deum quasi in noctur-
 na uisione cernimus, cum proculdubio
 sub incerta cōtemplatione ligamus. Sed
 quamuis extremum de illo aliquid mens
 conceperit, in consideratione tamē eius
 magnitudinis inhorrescit, & magis me-
 tuē: quia ipsi contemplationis eius ue-
 luti, cum archius diligit: cuius miram
 incerta uisione gustauit. Sed quia ad hu-
 ius subleuationis culmen minimē per-
 tingitur, nisi prius desideriorum carna-
 lium importunē pestrepens turba repri-
 matur, rectē subiungitur:

*Quibus modis sacra scriptura somnum acci-
 piat postea dormiens, scalam celo inherens,
 & dominū scalę mirum, et angelos ascen-
 dentes & descendentes uidet. Cap. XXII.*

Quando solet sopor occupare homi-
 agere appetit, quasi uigilat: quisquis
 uerō internam quietem quærens, hu-
 ius mundi strepitum fugit uelut obdor-
 miscit. Sed prius sciendum est, quia
 in scriptura sacra figuratē positus, tri-
 as

somno mors carnis, aliquādo torpor ne-
 gligentię, aliquando uerō exprimit, cal-
 catis terrenis desiderijs, quies uitę. Som-
 ni nāq; uel dormitionis nomine, carnis
 mors inuimatur, sicut Paulus ait: Nolo
 uos ignorare fratres de dormientibus.

Et paulo post: Ita & Deos eos qui dor-
 mierūt per Iesum adducet cum eo. Som-

itur, sicut ab eodem Paulo dicitur: Hora
 est iā nos de somno surgere. Et rursum:

1. Co. 15
 Euigilate iusti, & nolite peccare. Somno
 quoque calcatis carnis desiderijs uitę
 quies figuratur: sicut spōsę uoce in Can-
 tico Canticorum dicitur: Dormio,

Cant. 5
 & cor meum uigilat: quia uidelicet san-
 ctę uoluntatis cupiscentię comprimit, eo uetius inter-
 na cognoscit, & tūto alacrius ad intimā

uoluntate occultat. Quod bene per Iacob
 in itinere dormientem figuratur, qui
 caput lapidem posuit, & obdormiuit: &

Gen. 28
 scalę Deum, ascendentē quoque & de-
 scendentē angelos uidit. In itinere quip-
 pe dormire est in hoc pręsentis uitę trā-

itu, in itinere dormire, est in dierū labentiā
 cursu ab appetitu uisibilū mentis ocu-
 los claudere, quos primis hominibus se-

ditur, quod in quocūq; die comederitis ex eo,
 aperientur oculi uestri. Vnde & paulo
 post subdit: Tulit de fructu illius, & co-
 medit, deditq; uiro suo, qui & comedit,

Gen. 3
 oculos concupiscentię aperuit, quos in
 ciues supernę patrię contemplari:

ille dormiēs angelos cōspicit, qui in sa-
 tionibus openbus cessans, in terra pene-
 trat, in terra pene-
 uat. Caput qppē in lapide ponere, cit mē

te (Ch. 30. h. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

ereditur, eo magis corū tyrannidi illicita cogitando famuletur. Sancti autē uiri qui a mundi o-
tute sopiunt, laboriosius dormiūt, quā vigilare potuerūt. quia in eo quod acti-
ones huius seculi deferentes superant, ro-
busso consiliū quod iudic contra semetip-
sos pngnant, ne meas per negligentiam
inquieti concupiscentia se
tutibus intenti, uigilans dormit. Neque
enim ad contemplanda interna
studiosē subtrahatur. Hinc est enim qd
per semetipsam ueritas dicit: Nemo po-
test duobus dominiis seruire. Hinc Pau-
lus ait: Nemo militans Deo, implicat se
probauit. Hinc per prophetā dominus
nam ego sum Deus. Quia igitur nequa-
quam notitia interna contemplatur, nisi

nunc uerbi absconditi & diuini futurū
tempus exprimitur, cū dicitur: In
rore uisionis nostrum, quando solet so-
por occupare homines: quia nimirum
mens nostra nullo modo ad um iocū
prius à terrenorum desideriorum tumultu
sopiat. Sed humanus animus qua-
dā suæ contemplationis machina suble-
uatus, quo super se altiora conspiciat, eo
in semetipso terribilibus contremescit.
Vnde & aptē subditur:

Quod cum ment ad celestia secreta se suble-
uat, & uir eius non times. Cap. XXIII.

P
si fortia facta signatur? De qui
dit omnia ossa eorum. Et sepe ea quæ
ant homines, esse alicuius momenti
distinctionis
contemplationem rapit, superna con-
nis suæ securitate liquecunt, & tanto
magis in diuino conspectu trepidant,
quanto nec bona sua digna eius exami-
nata dicent, Domine, quis
similis tibi? Ac si diceret: Carnes meæ
uerba nō habent quia infirma mea apud
te funditur silent. Ossa autem mea tuæ
magnitudinis laudem dicunt: quia ipsa
quon, quæ esse in me fortia credidi, tua
consideratione contremiscunt. Hinc est
enim quod Manus uiso angelo pertime-
scens, dicit: Morie moriemur, quia ui-
uor primum
consolatur, dicens: Si dominus nos uel
sum & libamenta non susceperit, quid
est quod ad uisionem angeli uir sit timi-
dus, & mulier audax: nisi quod nobis
quodque celestia demonstrantur, spiritus

Mat. 6
2 Tim. 2

P. 2. 45

Iud. 13.

18
 26
 3. Fr 19
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

[illegible]

illos uerò tardè quidem commouet,
laetis similes dū uocibus
accensionis suæ sōnitus reddunt,
in familla frigescunt. Alij autē lignis gra-
uioribus durioribsq; non dispares, ac-
censione tardè suscipiūt sed tamen accen-
si se mel difficiliter extinguuntur, & quia
se tardius in asperitatē concitant, furoris
sui diutius igne seruant. Alij autē, quod
est nequius, & citius iracundie flammās
accipiunt, & tardius
uerò has & tardè suscipiūt, & citius amit-
tunt. In quibus nimirū quatuor modis

superat. Sed quid prodest quòd iracūdia
quomodo mentē teneat discimus, si non
etiam qualiter compesci debeat exprima-
mus? Duobus enim modis fracta posside-
re animū ira desuescit. Primus quippe est
ut mēs sollicita antequā agere quodlibet
incipiat, omnes sibi quas pati potest con-
tumelias proponat, quatenus redemptoris
tui probra cogitans, ad aduersa se repa-

mauit. Qui enim impetu
mūs inuenitur: esq; citius inimicus ne-
cat, quia nō repugnantē perforat. Nā qui
mala imminuentia per sollicitudinē prae-
notat, hostiles incursus quasi in intidus
ingilas expectat: & inde ad uictoriā ualē-
ter accingitur, unde ne scīs deprehendi
putabatur. Solerter ergo animus ante a-
ctionis suæ primordia, cuncta debet ad-
D aperit,
semper cōtra hāc thorace patēte inuini-
tus, & quicquid acciderit, prouidus supe-
ret & quicquid nō accesserit, lucrū putet.
Secundus autē sermō de mīsericordiā mo-
dus est, ut cum alienos excelsus aspici-
mus, nra qbus in alijs excelsimus de mī-
sericordiā cogitemus, considerata quippe infirmi-
tas propria, mala nobis excusat aliena.
Patietur nāq; illarū iniuriā tolerat, cui
piē meminit quòd fortasse ad hinc habeat
in quo debeat ipse tolerari. Et quah aqua

animi, sua cuiq; ad mentem culpa reuo-
catur, quia erubescit sibi peccata nō par-
cere, qui uel Deo uel proximo saepe se re-
colit parcenda peccasse. Sed inter hāc
impatentia excitat, alia quā zelus iusti-
tiae format. Illa ex uitio, hāc ex uirtute
generatur. Si enim nulla ira ex uirtute
urgeret, diuinæ animaduersionis impe-
rū Phinees per gladiū non placasset. Hāc
irā quia celi non habuit, motū contra
se implacabiliter supernae ultionis excita-

punt, eo contra illū distinctio æterni recto-
ris exarsit. De hac ira per Psalmistam dici-
tur: Irascimini, & nolite peccare. Quod
nimirū non rectè intelligunt, qui irasci
proximis delinquentibus uolunt. Si enim sic
proximos ut nos amare præcipimur, re-
at ut sic eorū erratibus, sicut nostris ui-

concurrunt, ea quæ nisi tranquillo corde
percipi non possunt.

ne non uideat, quæ bene uideantur
duertur, unde ad tempus ne

ne uideat, inde proheut ut ad uidendum
uerius clarescat. sicut infirmanti oculo
collyrium immittitur, lux

picere, ad quod u
nubes celi faciem obducunt,
1 j nec

reddat, quam tranquillus propriè ostendit: quia quo eius unda palpiat, eo in se speciem similitudinis obscurat. Sed cum zelum animus mouetur, curandum inuoluptate est, ut nec hæc eadem quæ in frumento uirtutis assumitur, menti iradominetur, nec quasi domina præeat, sed uelut ancilla ad obsequium parata, à rationis tergo nunquam recedat. Tunc enim robustius contra uitia erigitur, cū suadita rationi famulatur. Nam quantumlibet ira ex zelo rectitudinis surgat,

non solum terante contemnit, & tanto se impudentius dilatat, quanto impatiētia uitium uirtutem putat. Unde necesse est ut hoc ante omnia, qui zelo rectitudinis mouetur, attendat, ne ira extra mētis dominium transeat, sed in ultione peccati tempus modumque considerans, et animi perturbationem subtilius restra. Quando cessingat, animositatē reprimat, & motus feruoris sub æquitate

Deus hostiā accepit, & quæ meliorē se esse exhorruit, ne utenque esset, amputante.

1, quia primogenitorū benedictione perditā, minorem se eo quæ nascendo præbatur, ingemuit. Hinc Ioseph fratres sui cognito reuelationis mysterio, ne se ret melior, eius profectibus obuiare conati sunt. Hinc Saul David subditum lanceā

nis quotidie augeri uirtutū successibus, ultra se exercebat expauit. Paruulus itaque est qui inuidia occiditur: quia nisi ipse inferior existeret, de bono alterius nō doleret. Sed inter hæc sciendum est, quia quāuis per omnē uitium quod peccatur, humano cordi antiqui hostis uirus infunditur, in hac tamē nequitia, uiscera terrens cōcutit, & impietate pestē mouit. De quo nūmi-

mū resātia instigat. Color quippe; alio dicitur, & membra liqueant, hi in cogitatione rabies, in dentibus stridor: cunque in latebris cordis cietens abiconditur o-

lertum de propriis mētē sua perna iau

toque extranei operis in alio tabernaculo, tūto huiusmodi profundius suffoditur: ut quo alij ad ea properant, eo ipsi deterius ruant, qua

in alijs actibus perfecto opere si putabatur. Nā inuidia cū mētē rabelescit, cūta quæ inuenient bene gesta ce-

siū ia Quid tenebra, & quid per

idam cum uera cordis tuis actibus infir-

rationabiliter deinde mētē dominatur. Bene autem subditur.

Quomodo inuidia a cognoscitur. Cap. XXXII.

In nobis in aliquo meliores putari ut. Paruulus ergo est qui in uore occiditur, quia non sic uis inuidia torquetur. Hinc est quod Cain ad perpetrandum do sumptus, quia amissa beatitudine minorem se immortalitate illius agnouit. Hinc est quod Cain ad perpetrandum

mi nideantur, quidā uerō iam quediā an- A BEATI GREGORII

LIBER SEXTVS.

Continuens Moraliter quin-
tum caput Iob.*Quid per nomen Iob & vulnera eius, quæ d
plena pedis nūque ad uerticem perculu,
quid uem per uocem maledictiōnem sua-
dere conentem, quidq; per amicos consola-
tori accipiant, breuiter recapitulatur.*

Cap.

I.

Seruata historiz ueritate, beati Iob
historia uelut in speculo
omnis uera scientibus liquet quod
redemptorē mundi totis suis allegationi-
bus et periculis et uocem maledictiōnem sua-
dere conentem, quidq; per amicos consola-
tori accipiant, breuiter recapitulatur.

E 2. 53

Quia autem paru-
gore non moritur, nisi qui aduē in defi-
cui inhiatur.

Libri Quinti Moralium S. Gre-
gorij finis.

1 4 qui

aut quasi ad consolandū ueniunt. uerba aliter inuentionis excedit, hereticū spectū tenet, qui cum contra bonos Deū defendere nituntur, ostendunt itaq; superius latius dicta, nunc breuiter studui ex mythica designatione succingere, ut lector meus ex ipsa hac replicatione meminerit me in hoc opere spiritali in-
 ipsi uolus potuit, tuotiliter quoq; ita-
 necesse est, simul utrunque cōplexor, ut spirituales fructus allegoria generet, quos

Amicos uenit beati Iob, quos hereticorū specie tenere diximus, in dictis suis nequaquā per omnia reprobamus, quia dū per supernā sententiā cōtra eos dicitur: & ceteris locuti erāt me rectā, & prouisus suaditur: Sicut seruus meus Iob profectus huius, quia nō omnino despici-
 tur, quos ex meliori cōparatione reproba-
 batur. In reprehensione quippe eius in-
 caute diabuntur, sed tamen quia tantū
 uiri amici sunt, ex familiaritate illius my-
 thica multa didicerunt. Vnde & licet su-
 perius diximus, eorū uerbis etiā Paulus
 uentur, & hęc in assertionis suę admo-
 niū alimēs prolata ex ueritate testatur.
 quę tamē ueritas recte reprehendit. quia

ergo mystice Eliphaz uerba pentar-

In pulchritudine eius statim. Sed istius
 in carne presentia aternę sapientię
 in electo. hūitū rē, orahit ex in-
 operant. Sed hūc Eliphaz male sciendo
 despiciat quia innumerati omnes heretici,
 quos i tenere specie amicos beati Iob di-
 xit ut, cum de nomine Christi glorian-
 tur, Iudeorū per hūc auctoritate repre-
 hendunt. De quo Iulio prouisus subdi-

huius stulti sunt omnes qui perdidit il-
 lus predicatione generatur Qui scilicet
 hinc alit etione percipit, eterna grauius

scī hypocritę qui circuitis mare & arida,
 ut faciat unum proclum, & cum tue
 rit factus, facit eundem gehēz de plo
 quam uos. Sequitur. Et contulerunt in
 & nō erit qui eripiat. Quis alius
 portę nomine, nisi mediator Dei & ho-

stū, per me si quis introuerit, saluabitur.
 In huiusmodi huius stulti extra portam, ro-
 bantur. & in porta contestatur. quia pra-
 uis Iudeorū Iobolus aut mediatoris ad-
 uentū, in legis obseruatione floruerunt:

in repudiū eorum. Quo, nimirum n-
 est qui eripiat. quia scilicet dū ipi in te-
 dem, tota extinguere persequi em o cora
 ti sunt, oblate hūc nō hūc in erit, hūc
 absterget, ut quo bene tuo situr. Curus
 mellam comedet, & ipsum sa-
 uerit. Huius enim si hūc in mēto
 uerit, hūc leges eloquij. Quia dā nan p-
 spicet i grana, sunt uerba prophetarū
 que hūc in hūc, sed nō comit quā
 Iudei i po, uerit i po, uerit i po, uerit i po
 tenuit, sed per salutariū salutariū ad eius

getim populus uerit legi in

pauit, cum per Euangelista dixit bea-
 ti qui elidunt & hūc in hūc, quoniam ip-
 si saturabuntur. De his sanctis Anna
 pro, beate dicitur. Repleti prius i po. 3.
 sunt. Sed quia mellam perdidit, recte sub-
 iungitur, quahit etiā ipi

quos hostis Iudeorū i opulū aut
 suggestiones saculis extinxit: ut unde se
 in heretico deo caderet, inde eius orina-

et animo recte aspicit ut gloria humana gloria omnimodo nihil sit, cum gemitu faciente: ita ut protinus dicant: Ecce quam nihil est homo. Qui hoc nimirum rectius diceret, si cum in gloria hominem cernerent, tunc eius interitum cognosceret, transiuntem potentiam nihil esse sensissent. Tunc quippe est humana elatio pensanda, quam nihil sit, cum se super ceteros succedibus extollit. Tunc considerandum est quo cursu felicitas transuolet, cum ante humanos oculos quasi permanens pollet. Nam gloriam morituri ni-

uilibet possunt. Tunc enim ei etiam illi derogant, qui hanc & usque ad mortem sequentes amant. Bene itaque dicitur: Ego iudi stultum summa radice, & maledixi pulchritudini eius statim. Ac si aperte diceret: Contra stulti pulchritudinem, mortem in maledictione non habui: quia cum hanc cernerem, simul etiam penam sequentem iudi. Non enim statim maledicerem, si qua me glorie illius delectatio tenuisset, sed sine tarditate maledixi: quia supplicia mansura conspiciens, non habui. Sed quia iniqui quique quo plus in laudem suam interitum trahunt, recte subditur: Non enim huius stulti sunt, qui in ambitione huius seculi, ea eius imitatione nascuntur, quod in perpetratione nequitiae non cessant. Perpetratione nequitiae non cessant, sed iniqui quique quo plus in laudem suam interitum trahunt, recte subditur: Non enim huius stulti sunt, qui in ambitione huius seculi, ea eius imitatione nascuntur, quod in perpetratione nequitiae non cessant. Perpetratione nequitiae non cessant, sed iniqui quique quo plus in laudem suam interitum trahunt, recte subditur: Non enim huius stulti sunt, qui in ambitione huius seculi, ea eius imitatione nascuntur, quod in perpetratione nequitiae non cessant.

Dies iudicii porta regni. Cap. V.

Et qui eripiat. Nam sicut urbis aditus portarum dicitur: ita est dies iudicii porta regni: quia per eum ab electis omnibus ad celestis patrie gloriam intratur. Unde & hunc diem cum ad retributionem sanctae Ecclesiae Salomon appropinquare conspiceret, dixit: Nobilis in portis uir eius, quando sedet cum senatoribus terrae. Vir quippe est Ecclesiae humani generis rector, despectus prius in contumeliis exiit,

sed in iudicio cum sanctis eius dem Ecclesiae praedicatoribus decernet, sicut &

estis me, in regeneratione, cum sederis similis hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & uos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. Quod Elias quoque loquens ante praenunciandum ait: Dominus ad iudicium ueniet cum se-

mon iterum dicit: Date ei de fructu operum eius. Tunc quippe sancta Ecclesia de fructu manuum suarum accipit: cum etiam ad percipienda caelestia, laboris sui retributio attollit. Tunc ei sua opera in portis laudant, quando eius membris in ipso regni aditu dicitur. Esuriui, & deditis mihi manducare: sitivi, & dedistis potum: & cooperuistis me. Illi igitur huius stulti ante portam elati sunt: sed in porta contemntur, quia amatores huius seculi in praesenti uita superbiunt: sed in

reprobantur. Bene autem subditur: Et non erit qui eripiat. Illos quippe ueritas ab aeterna aduersitate eripit, quos in temporalibus prosperis per disciplinam premit. Qui ergo nunc renuit premi, tunc non ualeat eripi: quia iniqui eum quem per seipsum non inueniunt eripitorem.

Sequitur: Cuius messiem famelicus comedet. Habet enim stultus messiem, quando iniquus quidque donum recte intelligentiae accipit: scripturae sacrae sententiae docetur, bona loquitur, sed tamen

exaggerat, uiuendo calcit. Quia ergo stultus iste recte & intelligit, & di-

audit, agit quod didicerit, & dum do-

Me 19

Esa. 1

Prov. 13

extra res occulta merita mentium, aperta A foris est noster homo corruptatur, tamē
is qui intus est, renouatur de die in diē.
Homo ergo ad laborem nascitur, & auit
ad uolatum, quia inde mens ad summa
euolat, unde caro in infimis durius la-
bet arente terra suspenditur, & caligino-
sus aer inardescente sole siccat, mare
procellis tumeficientibus seuit, & alios
ad transmeandum susceptos intercipit,
alijs desideratū iter erecta in cumulū un-
da interdicat, terra uō solum germina se-
accepta consumit. In quibus nūquā cū

Sap. 1

Suprens de domino testatur, dicens: Et
pugnabit cum illo orbis terrarum con-
tra insensatos. Orbis quippe terrarum
cum domino uerba
quando in pœna delinquentium, & ele-
mentorum aduersitas militat. Sed tamē
de humo dolor non egreditur: quia res
quolibet insensibilis ad afflitionem no-
stram stimulo nostræ actionis excitatur.
De humo dolor non egreditur: quia ne
quaquam pœna de ea nascitur creatura,
sed de ea proculdubio quæ

riunt, spe ad superna cēdamus, quatenus
tenior pœna caligat. Vnde & apte sub-
iungitur:

in futuro, laboribus deputati

bent omnia quæ contemunt. Cap. 11.

Had uolatum. } Ad laborem quippe
nascitur homo, quia nimirum is qui ac-
ta est prœditus ratione, considerat q̃
ualde sibi sit impossibile, ut hæc peregrin-
ationis lux tempora linc gemitu eua-
dat: Vnde bene Paulus cum tribulatio-
nes suas discipulis enumeraret, adiūxit.

1 The. 1 Ipsenim scitis, q̃ in hoc positi sumus.

1 Cor. 4 Sed in eo q̃ caro flagellis afficitur, mens
ad appetenda altiora subleuatur, Paulo

carnalium uita lignari. Vnde & Paulus
ait: Cum enim sit inter uos zelus & cō-
sentio, nonne carnales estis? Quibus
nes estis: In hac itaque uita homo ad la-
borem nascitur: quia carnalis quique
cum transiētia appetit, celsitudinem
B tuorum se pondere attingit. Grauis quip-
pe labor est, hanc ipsam presentis uite
gloriam quærere, quæritam quandoque
perire, & perire tamē in omni cir-

cit, hoc cū magna fatigatione apprehen-
dere, quod is qui apprehendit, non
diu stare non possit. Sancti autem uiri,

nulla temporalium
ra tolerant, sed & si quæ aduersa contur-

C. durius: & tamen de flagellati

conspicū concilij: quoniam digni ha-
biti sunt pro nomine Iesu contumeliā
pati. Quid ergo eorum mentibus labor
est, quibus & pœna uerberum labor non
est? Homo ergo ad laborem nascitur:

inquit eius bona inuolante appetit.

exterius cōtra ipsam n. quo-

um. } Quia tanto animus a labo-
ris afflictione se subtrahit,
ipem ad tūmā iustollit. An non quali-
aus, Paulus ad uolatum natus fuerat,

um: Scimus quoniam in terrestribus

uatur. q̃ edificat. onē habemus ex Deo,
donum non manufactam æternam in
celis. Velut autē ego inā transcendē-
rat, quem adhuc corpore in terra demo-
rantem, iam in sublimibus spei pœna
subleuabat. Sed quia nullus tuis uiribus
ualet

proprias sequentes, nec suis parcere moribus sciunt. Ferocia sunt terrena deside-

ditoris, sed sepe et contra percussionum verbera, duram atque insensibilem mentem reddunt. Sed filia ferocum solum non

idem desideriis obduratur, in eo quod se

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

tatione cog

dic

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

nalli enim hec diximus, & iniquitates perpetrant, & gaudere non cessant, de quibus per

tantur cum malefecerint, & exultant in

te terminum per augmenta sum non habent, sicut, & ille, & tanto se

te, und diximus, & ille, & tanto se

Ecd. 8

te, &

Ecd. 47

cogitationibus semper intus
gilant, sed plerumq; eis superna dispo-
sicio obuiat: & quamvis prauitatem con-

uores resistent. Quos contra iusto iudicio
agit, ut effectui quidem prauis operis ca-
teat, & tamē

non mala implere nequeunt, hi contra

ad hinc bene subiacent:

*Quid humana cōsilia in eo quod Dei cōsilio re-
sistere, obsequuntur, ut de fratribus Ioseph,
legitur, et de Saul, & de Iona, & de Iudas
Christi nomen eximere uolentibus.*

Cap.

XII.

(Q)ui comprehendit sapientes in astu

contra se conspiciunt, altius eis reducta

potentis Dei consilio dum resistere nitū-
tur, obsequuntur, quia sepe & hoc eius

manam illudum in uolite reuincat. Sapien-
tes ergo dominus in ipsa eorum altitia

manu sua etiam tunc congrue sermūt,

si pauca ad medium gestarum rerum
exempla proferamus. Ioseph somniū

uidet quod suo manipulo, fratrū eius

rat qd sol & luna se cū reliquis stellis ado-
rauit. Quē quia pater fratribus retulit, eo-

rum curia prociuis futurę dominatio-

nis mandata, pauorq; percussit. Cūq; hūc

tur accusatione damnatus, castitatis me-

omni Egypto prelatu est: per super-
nam uero sapientiam prouidus finan-
ta congelit, & futuro periculo neces-
sitatis obuiavit. Cūq; in orbem famē
irruit, de alimentorum preparatione sol-
licitus Iacob, filios suos in

ut mererentur alimenta perci-

ergo gestarū rei ordinem, pensamus quo-
modo sapienter

oc quod diuini

re uitatū successu cōspiceret, ita ei in cō-
tugiu nūc ipopodit, atq; in ei
sudar ab eo Philistinorum

tra aris

necesse ipsalia, nūc tūc centu preputia
Philistinorū, ut har ultio de in amicis re-
gis. Porro Saul cogitabat tradere Dauid
in manus Philistinorū sed Dauid dispo-
nitur intus ia ore roboratus, cōtū se
dare perhibuit, & ducta pputia reperta
uit. Cuius nūcū operis Saul argumēto

k supe-

superatis, superna providentia in sapientia sua est consilio deprehensus: quia unde succrescentis militis vitam se extinguere credidit, virtutis eius gloriam inde cumulauit. Sed quia nonnunquam altius se aliquid sapere etiam electi moluntur, liber ad medium alium sapientem dedocere, & quomodo in internis consiliis astutia mortalium comprehendatur, demonstrare. Prudenter quippe Ionas sapienter voluit, cum ad predicandam Ninivitarum poenitentiam missus, quia electis gentibus Iudaeam deserere timuit, praedicationis officium implere recusavit. Naum petiit, fugere Tharsis elegit, sed protinus tempestas exortitur, fors mittitur, ut uidelicet cognoscat cuius culpa mare turbetur. Ionas in culpa deprehenditur, in profundum mergitur, certo sorte repente deuoratur, atque illuc gestus sua peruenit, quod ut sponte contemplit. Ecce iugitum Dei tempestas inuenit, fors ligat, mare suscipit balua includit, & quia auctori suo obedire renititur, ad locum quo missus fuerat, suo reus carcere portatur. Iubente Deo ministrare homo prophetam noluit, aspirante deo balua prophetam uomuit. Cum

tuorum, quando & hoc in usum fuit

tuorum, quando & hoc in usum fuit

tuorum, quando & hoc in usum fuit

scindi, ut & post mortem corporis caput inhaerere, quia uidelicet mediator

A hominum, id est, caput omnium nostrum, & nobis mortem pertulit, inde nobis uerius inhaerere. Post sectionem ergo, caput uirtutis suo corpori inhaeret, quia Christum ab Ecclesia nec mors interueniens diuidit. Persecutores igitur peregrerunt hoc quod perniciosum moliri sunt, intulerunt mortem, ut ab eo abscinderet fidelium deuotionem, sed inde fides creuit, unde hanc se extinguere infidelium crudelitas credidit. Cumque se ultimam eius miracula persequendo abscindere, haec nimirum compulsi sunt nesciendo dilatare. Conprehendit ergo dominus sapientes in astutia eorum, quando & hoc ad pietatis suae obsequium redigit, quod contra illum humana crudelitas exarsit. Iustus namque, & misericors mortalium disponens, alia concedit propitius, &

rat. Vnde miro modo fit ut

tratum non sit, quia dum in bonum utimur mala facta uertuntur, eius consilio mi-

Hinc enim opera domini, ex quibus omnes uo-

gna sunt, ut per omnia ab hominibus agitur, eius uoluntas exquirat. Nam saepe in de phetur, unde repelli putabatur. Hinc sursum dicitur: Omnia quaecumque uoluit dicitur in celo & in terra. Hinc salua, non est in statu ergo ut in cunctis quae agimus, uim

D cogniter, de nostra actio deuore famula, & quasi ducit sui iuneris prosequi, ne ei etiam nolens seruiat, si hanc superbis declinat. Vitari enim uis superui consilij nequaquam potest, sed magna tibi uirtute hanc temperat, qui se sub eius nutibus retinet, eiusque se pondera leuigat, qui stat. Sed quia persecutorum superbia memoriam fecimus, qualiter etiam ea quae ostendamus. Sequitur:

17 per subuenientia flagella releuamur. Vnde

tur a domino. [Prima uirtus est, ne

autem saltem perpetrata corrigere. Sed

plei unq; culpas non solum imminentes

minime uitamus, uerum etiam nec com-

missas agnoscimus. Et peccatoris mens

tanto altius tenebrescit, quanto nec dā-

nū suæ exercitatis intelligit. Vnde fit ple-

runque diuini muneris largitate, ut cul-

pas perna subsequatur, & flagella oculo-

los delinquentes aperiant, quos inter ui-

mus percussione tangitur, ut excutatur:

quatenus qui statum suæ rectitudinis se-

cet. Hinc itaq; ipsa asperitas correption-

is, origo sit luminis. Vnde & per Pau-

Ephe. 5 lū dicitur: Omne quod arguitur, a lumine

Ecd. 10 manuetatur: argumentum enim sal-

utis, est uis doloris. Hinc est enim quod

Salomon ait: Qui percutitur, facit

causa maxima. Hinc iterum dicit: Quem

enim domini percutit, non derelinquit

autem omnem huius quæ recipit. Hinc

Apoc. 3 uoce angelica dominus ad Ioannem lo-

quitur: Ego quos amo, rearguo

& castigo. Hinc Vuluerat. Omne

Heb. 12 tem discit.

autem fructum pacatissimum exercitatis

per eam reddit iustitiz. Quamuis e-

tudo, recte tamen nunc dicitur: Beatus

homo qui corrumpitur a domino, quia per

hoc q; peccator doloris correptionis pre-

mitur, quādoq; ad beatitudinē, quæ sine

interuētu doloris est, eruditur. Sequitur:

Quibus modis uulnerat Deus, quos ad salu-
tem reducere curat. Caput XLIII. D

[In crepatione ergo domini reprobes.]

quæ eia suæ percussione elenatur, incre-

pationem domini reprobare, quia hāc in-

iuste se petiti acuisse. Qui autem non

per purgatione criminis, sed & pro fortu-

itudinis probatione feruntur, cum cau-

sas suæ percussione inquirunt, nequa-

quam increpationem domini reprobare

A dicendi sunt: quia in semetipsis castigā-

nt inuenire quod uelint. Vnde & beatus Job ad libertatis uerba, in-

ter percussione uerba erumpens, tanto

quanto in semetipso uerius causas per-

secutionis ignorat Eliphaz itaq; quia hūc

percussum nō probationis examine, sed

purgationis æstimauit, dum libere inter

pationem credidit. Quem etiam apte hæ-

retorum tenere speciem diximus, quia

omne quod a sancta Ecclesia recte agi-

tar, apte in uerbo dei agitur. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

uirtutum toruitudinibus insciscunt. Quia

dece requiebat: *Et ecce deus A*

etatis, anhel desiderio contemplationis,
prius mortua iacebat in salute, xstuat,
anhelat, & ita uidere desiderat quē fugie-
bat. Percussione ergo ad salutē reducitur,

etiam mes anhelare in deū cepit, cū cū-

tationē ei prouisus uentus, quicquid
amicum prius in seculo blandumq; pu-
tabatur. Nam qui per animum amare con-

perit, etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli.

Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

etiam in die belli. Quia igitur reprobi

transigunt, electos suos dominus

Amor 6

19

19

19

14 n

iam iniura secutorum in perpetuam secun-
dum deum degustat, ut antiquum hostem nō
metuat, & interueniente mortis articu-
lo, uolentos eius imperus nullatenus
perhorrescat. Iustus namq; iniuriam retri-
butionis, est ipsa plerumq; in obitu secu-
ritas mentis. Vnde & recte subiun-
gitur: Et bestiam terre non formi-
dabis. Callidus quippe aduersa-
rius bestia terre dicitur, quia ad rapiditatem
mortis tempore peccatorum animas, uo-
lentia crudelitatis efficitur. Quos enim
uiuētes blandiens decipit, morientes
sequens rapit. Quo contra de electorum
Ecclesia per prophetam dominus polli-
cetur, dicens: Mala bestia non transibit
per eam. Illi igitur terre bestiam morien-
tes timent, qui conditoris sui potentiam
uiuētes non timent. Sancti igitur uir-
ti, quia diuine se formidini medullis
pudus timoris abiecerunt. Hinc est enim

cernens: Ne quando rapiat uel eo animam.

Item: Ne quando rapiat uel eo animam.
nem meam cum deprecor, à timore ini-
mici eripe animam meam. Viuētes
pe perfecti timent iudicem, ne morientes

Item: Ne quando rapiat uel eo animam.
nem meam cum deprecor, à timore ini-
mici eripe animam meam. Viuētes
pe perfecti timent iudicem, ne morientes

1. Pet. 2. uoce dicitur: Vos autem tanq; lapides ui-
ni superedificamini. De quibus sanctus Ec-
clesie dñs per prophetā pollicetur, dicens:
Ecce ego sternā per ordinē lapides tuos.
Qui igitur recte uiuit, patto se cū la, idibus
regionis iūgit, quia in e, q; mūdi delide-
ria superat, uitam suam proculdubio

A ad sanctorum precedentū imitationem
siungitur, malorum spiritū impugna-
tiones crescunt, quæ tamen quo magis
in merore quinquam atterunt, eo con-
guntur: Et bestia terre pacifice erit tibi.
Notandū prius est, q; nō ait pacate, si
pacifice: uidelicet nō q; pacē habet, sed

to magis ad aternā patriā reditū diligit,

lunt. Inde ergo cum Deo robu-

a generatur. Possunt etiam per

Sed cum cor diuina sub lege depre-
mitur, etiam carnis incontinentia detum-
escunt: ut etiam tentando submurmurent,
nequaq; tamen usq; ad effectum operum,

C quis enim adhuc in hac corruptibili car-
ne subsistens, has terre bestias plenē edo-
mat, cum ille ad eternum celum sapius

ria pascant, aperta nos tamen contra-

uis per ipsum quod pacifice dicuntur,
etiam id quod de malignis spiritibus de-

M. etenim carnis pacem nobis cum
Deo faciunt, cum tentando contradi-

Rom. 7

tetur. Cum vero à uiciis caro restringitur
loquendo quisque doceat uitā alios, quā
moribus seruat. Ille namque uberes
eius prædicationis colligit, cui semina bo-
næ operationis præmittit. Vnde post pa-

24 tionem, rectè subiungitur. Et tu es quo-
niam multiplex erit semen tuum, & pro-
genies tua sicut herba terræ. Post pacem
quippe tabernaculi, post pecies nostræ ui-

quia nimirum post membrorum macera-
ei secundus prædicationis uerbū tribui-
tur, quanto hoc in eius

dit, cum uita h
quod Aegypti

Gen 4^a

Gen 4^a 1. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 2. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

A Quod per Moysen cum hyfopo lignoq, cedri-
no massa macerari præcipitur.
Cap. XVII.

I. sicut in abundantia sepulchrum;
sicut inferitur acutius tritici in tem, se
suo.} Quid enim sepulchri nomine, nisi
quali ab hoc mundo mortuos sepelit, dū
à terrenis desideriis susceptos in intus
abcondit? Ab exteriori quippe uita, mor-

B fuerant, quibus Paulus dicebat: Mor-

cum Christo in Deo. Actiua quoque uita
sepulchrū est, quia à prauis nos operibus

Gen 4^a 3. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 4. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

C inuicem contemplationis

propter operationis instantiam contem-
planda postponit. Hinc est enim quod

Abraham coniugem mortuam in sepul-

Gen 4^a 5. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 6. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 7. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 8. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 9. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 10. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

Gen 4^a 11. Et tu es quoniam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Post pacem quippe tabernaculi, post pecies nostræ uita quia nimirum post membrorum macerationem ei secundus prædicationis uerbū tribuitur, quanto hoc in eius dicit, cum uita h quod Aegypti

fēdā in factū hīc uacca mactatur, offer-
 ti cū hyssopo lignoq; cedrino bis tinctus
 coctus pręcipitur. Vaccam quippe macta-
 mus, cum carnē a lasciuia suę uoluptatis
 extinguimus, quā cū hyssopo lignoq; ce-
 drino ac cocto offerimus: quia cū macera-
 uerit carnem, sacrificiū fidei, spei & chari-
 tatis adolemus. Hyssopus quippe interna
 nostra mūdare consuevit. Et per Petri da-
 ctur: Fide mūdans corda cęstī. Ignū ce-
 drinū nullū quēdā cōsumit. Unde &

Num. 89

44.14.

1. Pt. 1.

140

26

A puer & tam ueritas & simplicitas esse humiliter negligunt, magistri errorum sunt. Hinc per se dicitur: Qui uult uiam uitae habere, erit eum & prouideat abs te. Bonum est tibi cum uno oculo in uitam intrare, quam cum duobus oculis habentem mitti in gehennam ignis. Duo enim per se, actiua & contemplatiua, cum conseruantur in mente, quasi duo oculi habentur in facie. Dexter namque oculus uita contemplatiua est, sinister actiua. Sed sunt nonnulli, ut diximus qui discretem inueniri summa & spiritalia nequaquam possunt & tamen alta contemplationis assumunt, atque ideo in perditionem cadunt. Hos itaque contemplatiua uita ultra uires assumpta, cogit a ueritate cadere: quos in statu suae rectitudinis humiliter perterat sola actiua custodire. Quibus recte hoc quod praetant sumus, ueritas dicit: Si oculos tuos dexter scandalizat te, erue eum & prouideat abs te. Bonum tibi est cum uno oculo in uitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Ac si aperte diceret: Cum ad contemplatiuam uiam idonea discretionem non habes, ne in hoc quod pro magno eligis, perdas te, & in gehennam mittaris. Hinc rursum regnum caelorum per solam actiua uiam, & contemplatiua uiam intrare. Hinc rursum

Mar. 18

12

contemplationis ang. ſter. Sæpe enim qui
occupati bene humanis uſibus triverent,
gladio lux quietis exarctati ſunt. Hinc nã
cũ plus exquirunt contemplando quam

fer, ut occupata mundo terrena negocia ageret, quàm per contemplationis itinera ad multorum perniciem vacaret. Rursum mihi quibuidam mensibus contemplatiua vita potius quàm actiua congrueret, nequaquam per Psalmistâ dominus diceret: Vacate & videte quia ego sum Deus. Sed in ser hæc sciendum est, quia sæpe & pigras mêtēs amor ad opus excitat, & inquietas in cõtemplatione timor retinet. Ancora enim cordis est pondus timoris, & ple-
ta; Aucltu cognitionum quatitur, sed
per disciplinæ lux vincula retinetur, neq;

tur, quia lumina nō sustinet, ipsi sup-
culinē perfectionis apprehendere nitun-
tur, cum contemplationis arcem tenere
deciderant, prius se in campo operis per-
exercitum probent, ut solliciti leuati si
nullam mala proximi interrogata a pro-
xis, æquanimiter portant: si obiectis tē-
tibus bonis nequaquam mens leti-
tia soluitur, si subtrahitis non nimio mor-
tore lauciatur: ac deinde perpendant si-
cum ad semetipsos interioris redeunt, in
eo quod spiritualia rimantur, nequaquam

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...
 51. ...
 52. ...
 53. ...
 54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 61. ...
 62. ...
 63. ...
 64. ...
 65. ...
 66. ...
 67. ...
 68. ...
 69. ...
 70. ...
 71. ...
 72. ...
 73. ...
 74. ...
 75. ...
 76. ...
 77. ...
 78. ...
 79. ...
 80. ...
 81. ...
 82. ...
 83. ...
 84. ...
 85. ...
 86. ...
 87. ...
 88. ...
 89. ...
 90. ...
 91. ...
 92. ...
 93. ...
 94. ...
 95. ...
 96. ...
 97. ...
 98. ...
 99. ...
 100. ...

1. *Chlorophyll a* (Chl a) is the primary photosynthetic pigment in most plants and algae. It is a green pigment that absorbs light energy in the blue and red regions of the visible spectrum. Chl a is essential for the light-dependent reactions of photosynthesis, where it converts light energy into chemical energy.

2. *Chlorophyll b* (Chl b) is an accessory pigment found in higher plants and green algae. It is a yellow-green pigment that absorbs light energy in the blue and red regions of the visible spectrum. Chl b transfers the absorbed energy to Chl a for use in photosynthesis.

3. *Carotenoids* are a group of pigments that include carotenes and xanthophylls. They are responsible for the yellow, orange, and red colors seen in autumn foliage. Carotenoids absorb light energy in the blue and green regions of the visible spectrum and transfer the energy to Chl a. They also play a role in protecting the photosynthetic apparatus from damage by reactive oxygen species.

4. *Xanthophylls* are a subclass of carotenoids that are responsible for the yellow color of autumn foliage. They absorb light energy in the blue and green regions of the visible spectrum and transfer the energy to Chl a. Xanthophylls also play a role in protecting the photosynthetic apparatus from damage by reactive oxygen species.

5. *Anthocyanins* are water-soluble pigments that are responsible for the red, purple, and blue colors seen in autumn foliage. They are not involved in photosynthesis but are produced by the plant in response to environmental factors such as low temperatures and high light intensity.

6. *Flavonoids* are a group of pigments that include flavones and flavonols. They are responsible for the yellow and white colors seen in autumn foliage. Flavonoids absorb light energy in the blue and green regions of the visible spectrum and transfer the energy to Chl a. They also play a role in protecting the photosynthetic apparatus from damage by reactive oxygen species.

7. *Anthoxanthins* are a group of pigments that are responsible for the white and light yellow colors seen in autumn foliage. They are not involved in photosynthesis but are produced by the plant in response to environmental factors such as low temperatures and high light intensity.

8. *Anthocyanins* are a group of pigments that are responsible for the red, purple, and blue colors seen in autumn foliage. They are not involved in photosynthesis but are produced by the plant in response to environmental factors such as low temperatures and high light intensity.

9. *Anthocyanins* are a group of pigments that are responsible for the red, purple, and blue colors seen in autumn foliage. They are not involved in photosynthesis but are produced by the plant in response to environmental factors such as low temperatures and high light intensity.

10. *Anthocyanins* are a group of pigments that are responsible for the red, purple, and blue colors seen in autumn foliage. They are not involved in photosynthesis but are produced by the plant in response to environmental factors such as low temperatures and high light intensity.

ludare sublimis non praesumant. Unde & recte dicitur: Si bellia tegerent montem, lapidabuntur. Bellia enim montem tangit, cum mens irrationabilis delictis sublimis, ad contemplationis alta se erigit, sed lapidibus persecuta.

citantiam, amemus. Sed lapatos nos
veniat ad domum mitti. narrat que
nobiscum acta sunt precipit: ut michi
ca mens prius deludet in ore, &
; itchi debeat per contem-

*1. per quos habet per quos peruenit, 2. A
Lam. 4. 1. Cap. XI. III.*

Hinc est quid Iacob pro Rachel ser-
Gen. 29 Non est consuetudinis in terra nostra, ut
minores ante ira iamus ad nuptias quā
maiores. Rachel namq; usum principis:
Lia autem laboriosa dicitur. Et quid per
Rachelem, nisi contemplatiua: quid per
Liam, nisi actiua uita signatur: In contem-
platione quippe principium, quod Deus
est, quaeritur: in operatione autem sub
gram necessitatum fasce laboratur. Vnde
& Rachel pulchra, sed sterilis, Lia autem
liqua est, sed fecunda: quia nimis
cum mens cum contemplando oia ap-
petit, plus uidet, sed minus deo filios ge-
nerat: cum uero ad laborem praeteri-

rit. Post Lia ergo amplexus ad Rach-
el. Ante actiua uita ad fecunditatem longi-
tur, & post contemplatiua ad requiem
ita minor quidem tempore, sed merito
maior est quam actiua, sacri Euangelij
uerbis ostenditur, in quod & mulieres
diuersa egisse referuntur. Maria quippe
redemptoris nostri uerba audiens, ad pe-
des illius reidebat, Martha autem corpo-
ralibus ministerijs instabat. Cumq; con-
tra Mariae ocium Martha quereretur, an-
diuit: Martha Martha sollicita es, & tur-
bas erga plura. Porro unum est neces-

Luc. 10.

qui occupatam, nisi actiua uita li-
berat. Maria uero etiam laudatur: quia magna
sunt actiuae uitae merita, sed contempla-
tiuae potiora. Vnde nec auseri
Mariae pars dicitur: quia actiuae uitae
platiuae autem gaudia melius ea hinc con-
ualecunt. Quod & nece breuiter Pse-
chiel propheta capiuim, cum uolantia

Rach. 2 manus hominis lubus pennas eorum

nisi contemplationes possumus sentire
in, quibus ad summa transtuo-
lant, & terrena deferentes, sese in celesti-
bus libant? Quid per manus, nisi ope-
rationes acci, immo? Quia cum in proxi-
mi amore se dilatant, bona quae praeua-
lent, etiam corporaliter administrant.
Sed manus eorum sub penus sunt, quia
actionis suae opera uirtute contemplatio-
nis uincunt. Potest etiam per sepulchrum
non solum in hac uita nostra contempla-
tio, sed quies aeterna & intus retributio
nis in gloria qua tanto uerius quiescit
tur, quam oia nobis corruptionis uita
s necatur. In abundantia ergo

ita uita praesentis opera, mutabilitati suae
mortuus, in secreto tibi hominis
tur: Vnde & per Psalmistam dicitur
Abicon eos in abscondito uultus
tui, a conturbatione hominum. *Psal. 30*
etiam comparatio adiuncta com-
mendat, cum dicitur: Sicut inferitur aceruus
in tempore suo. Fumentum quippe ro-
mana anima: pedum superum luminis il-
lustratur, plenius percipit, quia ueritatis
uio inuaguetur: uentis concutitur,
quia temptationibus exercetur: & secum
crescentes palca, ponat, quia nequiores
contra leuotum uentis peccantium to-
leat: atq; ad altum deductum inuaguetur
uexatione uentis: quia mens nostra cele-
stis disciplinae supposita, dei correctionis
flagella percipit, a societate carnalium
mundior recedit, & relictis palca adhor-

*D*obis, selecta anima ad superius man-
temur: Ingredietis in abundantiam

uo quia dum post afflictionem illi pra-
mia patriae celestis inueniunt, quasi
ad horreum grana deiciunt, & in
ide tempore percussiones sen-
tiunt, sed in tuo a percussione reuocantur

ueritas dicit. Tempus meum non
dum auenit, tempus autem uelut sem
Sam. 9.
per

eiz litus tenemus. Ecce enim dicit, quod questione non modica lectoris animum moueat, Sed quis hoc non rectum dicere audeat, quod in Dei auribus rectū sonat?

CAPVT SEXTVM,

BEATI IOB.

RESPONDENS autem Iob dixit. Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas quam patior in statera, quasi arena maris hęc grauior appareret. Vnde & uerba mea dolore sunt plena, quia sagittę domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum, & terrores domini militant contra me. Nunquid rugiet onager cū habuerit herbam, aut mugiet bos cū ante pręsepe plenū steterit? Aut poterit comedi insulsum, quod non est sale conditum? Aut potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem? Animę enim esurienti etiam amara dulcia esse uidentur. Quę prius nolebat tangere anima mea, nunc pręangustia cibi mei sunt. Quis det ut ueniat petitio mea, & quod expecto tribuat mihi Deus, & qui cępit, ipse me conterat? Soluat manum suam, & succidat me, & hęc mihi sit consolatio, ut affligens me dolore non parcat, nec contradicam sermonibus sancti. Quę est enim fortitudo mea ut sustineam, aut quis finis meus ut patienter agam? Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea anea est. Ecce non est auxilium mihi in me, & necessarij quoque mei recesserunt a me. Qui tollit ab amico suo misericordiam, timorem domini de reliquit. Fratres mei pręterierunt me, sicut torrens qui raptem tran-

A in conuallibus. Qui timent priuinam, irruet super eos nix. Tempore quo fuerint dissipati, peribunt: & ut incaluerint, soluentur de loco suo. Inuolutę sunt semitę gressuum eorum, ambulabunt in uacuum, & peribunt. Considerate semitas The men, itinera Saba, & expectate paupers. Confusi sunt, quia speraui. Veni ad me, & pudore cooperti sunt. Nūc uenistis, & modo uidetes plagā meā timeris. Nūquid dixi, afferte mihi, & de substantia uestra donate mihi, uel libertate me de manu hostis, et de manu robustorū eruite me? Docete me & ego tacebo, & si qđ fortē ignorauī, instruite me. Quare detraxistis sermonib. ueritatis, cū ē uobis nullus sit qui possit arguere me? Adhuc cepistis tantum eloquia concinnatis, & inuentum uerbum proferitis. Super pupillum irrutis, & subuertere nitimini amicum uestrum. Verum tamē quod cępistis, explete. Prębete autem, & uidete an mentiar. Respondete obsecro absque contentione, & loquentes id quod iustum est iudicate. Et non inuenietis in lingua mea iniquitatem, nec in faucibus meis stulticia personabit.

Quod statera non me Christus accipiat, qui in se calamitatem nostram & peccata appendit. Cap. 11.

DUTINAM appenderentur peccata mea, quibus irā merui, & calamitas quā patior, in statera, quasi arena maris hęc grauior appareret? Quis enim sciret, qui ad penitendum uixit, & misericordiam deuulit, sed misericordię lance pręponderans, culpas nostrę parcendo leuigauit. In manu tecum patris, quasi statera miti libraminis factus, hinc in se calamitatem nostram, & illinc peccata suspens. Sed

gia

A. 1. 1. 1.

perone; extra fo

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

V

que

incarnationis accepit. Tunc bos ut cū
præsepe non habuit, cum plebi Iudaicæ
eius carnem expectanti lex exhibuit, quæ
diu expectatum prophetavit. Unde & na-
tus dominus in præsepe ponitur, ut vi-
delicet signum esset, quod per ipsum
quæ reserua diu apud legem innēta sunt,
incarnationis eius sermo sanarentur. Præ-
sepe enim natus implevit, qui cibum se-
metipsum mētibus mortalium præbuit,
dicens: Qui comedit carnē meam, & bi-
bit sanguinem meum, in me manet, &

Ioh. 6

populo sancti qui; longo tempore re-
runt, bene beatus Iob prophetæ myste-
ria enarrans, ex utraque natione causa as-
sultionis insinuat, dicens: Nunquid rugiet
onager cū habuerit herbam, aut
magister bos cū ante præsepe plenum
steterit? Ac si aperte dicat: Idcirco genti-
litatē gemit, quia eam nec in relem
tis sui gratia recheatq; ideo Iudæa mu-
gitus dilatat, quia legem tenens, sed le-
gatoris aduentū n
sed carnaliter ten

Quod insulsum cibum comedit, qui legem car-

AUtem poterit comedi insulsum, quod
teræ, est intelligentior unius
Quisquis ergo obsequi carnalibus in-
tuitus, hanc intell gere spiritualiter no-
melit. Sed hoc cibo sal ita uen
nuit, cum latere in lege sapo
te intelligente docuit, dicens: Si cre de-
ritus Moysi, crederis utiq; & mihi, de
me enim ille scripsit. Et rursum: Habete
sal in uobis, & pacem habete inter uos.
Sed quia ante media oris aduentum, lu-
eius dura subitū: & gentilitas subdi re-
cusant, insulsum ergo cibum comedere
noluit, quæ priuilegiū spiritus condi-
mentum perciperet, seruare uim licetæ
exparit. Quis nanque gentilitum hoc
quædam, sed, dicitur et h. notat, car

Ioh. 6

Ala

Atem... obsequio religionis incidete,
& bene subditur adhuc: Aut gustare ali-
quis potest, quod gustatum affert mor-
tem? Lex nanque carnaliter degustata
mortem detulit, quia commissa delin-
quentium dura animaduersione destrin-
xit. Mortem detulit, quia & per præ-
ceptum culpam innotuit, & hanc per gra-
tiam non deleuit, Paulo attestante, qui
ait: Nihil ad perfectum peruenit lex. Et
rursum: Lex quidem sancta, & manda-
tum sanctum & iustum & bonum. Et

Heb. 7.

Rom. 7.

litat, quid hunc signati per uerba
ementer diligit, inter præco-
dulcere, mātū, & quod affligit, re-

V & ex uoce mox Ecclesiæ per pro-
rium subdit: Quæ prius
anima mea, nunc per an-
cibi mei sunt. Valde uan iue in
eritorem labitur, qui beati Iob uerba ad
solam prolata historiam suspicatur. Vir
enim sanctus, & iocunditatis sui præ-
conius fultus, quid magnum, uel po-
Aut qui
ne subiungat. Aut potest altius
innēta competimus, quia ait: Quæ
runt tangere nolebat anima mea, nunc
ia cibi mei sunt. Abiit enim
ne ut sanctus in status sui in columitate
constitutus, amiorum suorum aliquan-
do dicta desperaret: qui, sicut ipso atte-
stante potest discimus, & seruis humilis
fuit. Verba ergo eius a mysteriis non ua-
cant, quæ sicut ex fine historię disci-
mus, & internus arbiter laudat. Quæ
nequam etiam cum tanta ueneratione
usque ad mundi extrema decurre-
rent,

rent, si intellectu mystico gratia non
fussent. Beatus igitur Iob quia mem-
brum sanctæ est Ecclesiæ, eius etiam lo-
quatur ex uoce dicens: Quæ prius tan-
gere nolebat anima mea, nunc præan-
gustia cibi mei sunt: quia nimirum a-
moris sui zelibus anxia cibum scripturæ
ueteris conuersa gentilitas esurit, quem
dudum superba despexit. Quæ tamen
& Iudææ uocibus congruunt, si paulo
consideratus dillerantur. Ipsa quippe
ex eruditione legis, ex unius dei cogni-
tione sal habuit, & tanquam animalia
bruta despexit. Sed quia societatem gen-
tilium ad semetipsam recipere, præce-
ptis legis erudita contempserat: quid
aliud quam insulsum cibum sumere sa-
studiebat? Diuina quippe sententia pro-
posita morte uenerat, ne plebs Israeli-
tica fœdus cum alienigenis iungeret, &
uitam sanctæ religionis inquinaret. Vnde
& subditur: Aut gustare aliquis po-
test, quod gustatum affert mortem? Sed
quia ad redemptoris fidem hæc eadem
Iudæa ex electorum parte conuersa est
lucem quam cognouerat, prædicare
sanctos Apostolos suæ proles infideli-
bus obsequium Hebræorum superbia
reiecit. Vnde Paulus ait: Non accepimus
seruitutis iterum in timore, sed accepimus
spiritum adoptionis fili-
orum, in quo clamamus, abba pater.
Pondus itaque formidinis mens electi
postponat, in uirtute se amoris exerceat,
renouationis suæ dignitatem desideret,
ad conditoris sui speciem anhelet:
quem quousque conspiciere non ualet,
æternitatem eius necesse est, id est, inti-
mum cibum suum, esuriens expectet.

les suscipere populos quos despererat,
concupiuit. Quia igitur hæc figuratiter
diximus, restat nunc ut moraliter inqu-
ramus. Vir sanctus redemptoris aduen-
tum sub statæ appellatione desiderans,
dum per se eloquium aperit, nos ad ui-
uendi studium erudit: dum sua narrat,
quædam nostra indicat: dum de se quæ
recognoscamus insinuat, nos ad spem
quippe per fidem mediatoris uiuimus:
& tamen ad huc pro expurgatione uitio-
rum, dura animaduersionis intumescit
flamma. Vnde subdit: Quia sagittæ domini
in me sunt, quarum indignatio cibum
meum est, & diuinæ correptionis per-
cussione configimur, & tamen adhuc
illud est grauius, quod de terrore uentu-
ri iudicis ex æterna animaduersione for-
midamus. Vnde protinus subinfertur:
Et terrores domini militant contra me.
Debet tamen à metu & dolore animus
erigere, & ad gloriam patris de-
scendere. Tunc enim nobilitatem
eius ut patrem diligimus, quem nunc
seruili mente ut dominum formidamus.
Vnde Paulus dicitur: Non accepi
seruitutis iterum in timore, sed accepimus
spiritum adoptionis fili-
orum, in quo clamamus, abba pater.
Pondus itaque formidinis mens electi
postponat, in uirtute se amoris exerceat,
renouationis suæ dignitatem desideret,
ad conditoris sui speciem anhelet:
quem quousque conspiciere non ualet,
æternitatem eius necesse est, id est, inti-
mum cibum suum, esuriens expectet.

Nunquid rugiet onager, cum ha-
bitum suum in stabulo suo habuerit?
onagri appellatione signati sunt, nisi
significatio exprimit, non
quos officium, suscepti ordinis iugum
tenet? Herba uero onagri & pabulum
louis, est interna electio populi fidelis.

Ez. 13

Mt. 13

Rom. 8

Alij nanque more bonis intra Ecclesiam suscepti officij foris teneantur: Alij more onagri, sacri ordinis stabulis nesciunt, & in campo propriæ voluntatis degunt. Sed cum quis ex vita seculari internæ utilitatis desiderio æstuat, cum refectionis internæ pabulum concupiscit, cum ieiunium se in peregrinationis huius cecitate considerans, quibus ualer stribus reficit: quasi herbam non inueniens onagrum rugit. Alius quoque necessitatem suscepti ordinis tolerat, in labore prædicationis exultat, & per æternum iam con-

demptoris sui speciem necdum conspicit, quali bos ad præsepe uacuum ligatus gemit. Quia enim longè ab interna sapientia positi, æternæ hereditatis non cernimus uindictam, uelut bruta animalia à desiderata herba ieiunamus. De qua nimirum herba redemptoris uoce dicitur: per me si quis introierit, saluabitur, & ingredietur & egredietur, & pascua inueniet. Sed plerumque quod esse amantibus

Ioan. 10.

malorum uita contradicit, & cum mens ad celeste desiderium rapitur, benecepta intentio interruptentibus stultiorum

prauorum silentiam se in inhiis contra certamina accingat. Vnde & dicitur: Aut potest comedi insultum, quod

insultum cibum non comedit, quia prauorum dicta

cordis repellit. Paulus ad esum mentium

file sit conditus. Et Psalmistæ uerba reprobatorum, in cordis ore

sapuerunt, cum dicebat: Narrauerunt mihi iniqui fabulationes, sed non ita ut lex tua domine. Sæpe autem carnalium uerba dum se importune nostris auribus ingerunt, in corde bellum intentionis

& lingua reprehendat, cum labore tamè

A intras uincimur, quod foris cum auctoritate diiudicatur. Vnde necesse est, ut nec ad aures ueniat quod mens à cogitationis aditu uigilans repellat. Sancti igitur uiri cum æternitatis desideris anhelant, in tantam altitudinem uitæ se subleuant, ut audire iam quæ mundi sunt,

valde nanque insolens atque intolerabile estimant, quicquid illud non sonat quod intras amant. Sed sepe mens iam

funditus ab ista terrenorum hominum

B locutione separatur, nec tamen adhuc toto amore ueritatis, ad perferendos præ-

na appetit, iam in inhiis stultia

te

durum

itam fugat. Sed plerumque mens

C ua trahere nitimur eorum necesse est, ut erigit, nisi qui statui sui rectitudinem compassionem fecit. Cum uero a-

a nostra tororatur, ut amore futurorum mens ad præsentia aduersa se præcipiat, & cruciatur corpori quos timoribus angustatur, cunq; eternæ patriæ sit dulcedo considerat, pro ea præ-

Vnde post insulti cibi fastidium, post impossibilem mortis guttum, rectè subiungitur:

Quod electi quum in aliqua se offendisse nouerint, ut non in æternum gratia de-

Q

Col. 4.

Psal. 128

bunt dixit: profecto patenter innotuit, aliam esse quæ proponitur, & aliam quæ inchoatur. An non etiam reprobi fortes sunt, qui ad præsentis uitæ concupiscentiam tot laboribus currunt, periculis se audenter obiciunt, pro lucris contumelias libenter ferunt, ab appetitu sui libidine nulla uicti contrarietate resiliunt, percussioneibus durefcunt, & mala mundi tolerant pro mundo, eiusque (ut ita dixerim) gaudia querentes perdunt, nec tamen hæc perdendo fatigantur? Vnde & bene ex humani generis uoce per Hieremiam dicitur: Inebriaui me absinthio. Ebrins quippe quod patitur nescit. Absynthio ergo ebrins est, qui præ amore præsentis sæculi, à sensu rationis alienus, dum quicquid pro mundo sustinet leue deputat, laboris amaritudinem quam tolerare ignorat: quia nimirum delectabiliter ad cuncta ducitur, in quibus premaliter fatigatur. At contra uir iustus ad mundi pericula pro mundo toleranda esse debilis studet, finem suum conspicio, uita præsens quàm sit transitoria attendit, & pro ea exterius labores perpeti tenet, cuius intrinsecas delectationem uicit. Beatus igitur Iob reserens uitæ aduersitatibus prellus, dicat ex sua, dicat ex omnium uoce iustorum: Quæ est enim fortitudo mea, ut sustineam? aut quis finis meus, ut patienter agam? Ac si apertè inlinuet, dicens: Mala mundi pro mundo tolerare nequeo, quia iam in eius desiderio fortis non sum. Dum enim præsentis uitæ finem conspicio, cur pondus cruciatu eius patior, cuius appetitum calco? Et quia multi quisque, ut diximus, tanto fortius labores illius perferunt, quanto auidius eius delectatione pascuntur, recte mox eandem reproborum fortitudinem subdit, dicens:

Quia nonnulli reprobi ex percussione fieri la-
detur, ut in hac uoce patet.
non confuso, resonant sine correptione.
Cap. IX.

10 **N**ec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est, Quia

A hoc loco ære ac lapidibus, nisi insensibilium hominum corda signantur? Qui sæpe & supernos ictus accipiunt, & tamen nulla disciplinæ percussione mollescunt. Quo contra electis per prophetam pollicente Domino dicitur: Tollam à uobis cor lapideum, & dabo uobis cor carneum. Paulus quoque ait: Si linguis hominum loquar & angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum uelut æs sonans, aut cymbalum tinniens. Scimus autem quoniam percussi lapides clarum sonum reddere nequeunt æs uerò cum percussus, canorus ualde sonitus ex eius percussione format. Quod quia ut lapides uita caret, sensum in sonitu non habet. Et sunt nonnulli qui lapidibus similes ita ad pietatis præcepta duruerunt ut cum eos percussio supernæ animaduersionis examinat, nequaquam sonitum humilis confessionis reddant. Quidam uerò à metallo æris in nullo discrepantes, cum flagella supernæ percussio- nis accipiunt, piæ confessionis sonitum emittunt. Sed quia humilitatis uoces ex corde non proferunt, ad statum salutis reducti, nesciunt quod promiserunt. Illi ergo more lapidum percussi, nec uoces habent: isti autem in nullo æris imitationem fugiunt, qui in percussione politi, bona quæ non sentiunt loquuntur. Illi uenerationem ferientis & uerba denegant, isti pollicentes quod non implent, sine uita clamant. Vir igitur sanctus reproborum duritiam inter uerba fugiens dicat: Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est. Ac si apertè fateatur dicens: Reprobis similitudinem sub disciplinæ uerba fugio, quia nec more lapidum ita obdurus, ut sub percussione stimulo à minuterio confessionis obmutescam. nec rursus quasi æs uocem confessionis emittam, sed quia ad perditionem reproborum ducit, ut per uocem confessionis non ualeant in terram uitæ transire, & per salutem non esse alient, fortem se per statum salutis innotescit.

Uterque hanc etiam fortitudinem perseperit, patet inlinuet, uel innotuit
L 4 quia

Exe. 17
1. Co. 13.

quas habet attinget, potenter ad mortem
eruat. Plerumq, enim uirtus habita de-
tius quàm si deceller, interficit: quia dum
ad sui confidentiâ mentē erigit, hanc ela-
tionis gladio transigit. Cuiq, eam quâ-
libet robore uiuificat, elenando necat, ad in-
tentum uidelicet pertrahit, quâ per spem
propriâ ab interit fortitudinis fiducia
est. Sed quia beatus Iob & uirtute pol-
let, & in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

De uicino charitatis, & quod in prosperitate

Quod in prosperitate
et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

A quem uirtus
et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

et in seipso fiduciam non habet,

al. 1. 1. 1.

mir.

Dent 6

17. 1. 1.

qui dum mundum perfecte non deseruit, semetipsum gradiendo obligat, ne diantur. Et tunc plerique, qui non aliena non appetunt, et circumstantiam

ipsum despiciunt, nullam presentis gloriam requirunt, ab huius mundi

adhuc univelo carnalis cognationis obligati, dum amoris propinquitatis indilicere se deserunt, ad calcem per affectum cognationum redeunt, quae iam & cum proprio despectu subegerunt. Cumque pluri-

bus, retracti exteriori a cordis patente diuiduntur. Nam sepe quidam videmus (quantum ad proprium studium spectat, tam presentis uitae delicta non mundum & opere & professione se: sed tamen pro inordinatis affectibus propinquorum, peccata urumpere, terrenarum rerum iurys vacare, libertatem uitae quietis relinquere, & mundi studia in se iam dudum destructa reparare. Quo itaque isti nobis in rete ambulantes, quos à parenti seculo inchoata iam uerbo perfectio soluerat, sed amor terrenae cognationis ligat. Qui

untur, sicut semetipsum pro diuino

210. 1

pro Deo necesse est, ut quibus pro Deo privata obsequia

quis organa. Hinc est enim cum dicitur. Permittite michi prius ire & sepelire patrem meum, pro-

mortui sepeliant mortuos suos, tu autem uade, & annuncia regnum Dei. Qua in re notandum est, quia electus discipulus dum à parentis sepultura compescitur, hoc deuorum queng, exhibere patri mortui ex affectu carnali propter dominum non licet, quod propter dominum & eter-

Luc. 21

teris debent. Hinc rursum ueritas dicit: Si quis uenit ad me, & non odit patrem suum & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores: adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipu-

lus. Quo in loco uidelicet dum propin-

quitate, patenter ostenditur, quod

et postponentes, dicamus temperata

leat per amorem odium surgere, ut

uiscamus eos uicis per odium amare.

interit patri suo & matri suae, nescio uos,

& fratribus suis, ignoro illos, & nescio

tuum & fratrem tuum, & testauerunt tu

us appetit, qui pro amore pietatis

ut tenetur dampno

bet heri, si uult parentum omnium u

iungi: quatenus eisdem

Deum uisiter negligit,

dem & temporaliter his quibus uicinus

iugum, plus ceteris prodesse, quia &

flamma ad motus rebus incendium p

git, sed hoc ipsum prius ubi natus est

codit. Debemus copulam terrenae cognationis

in mentis praepedit, ignorare: quod

hinc in istius coram

providendum

ne carnis gratia intrepit, atque à recto itinere cordis gressum deflectat, ne nimis superbi amoris impediatur, & surgentem mentem super imposito pondere decorum premit. Sic etiam quilibet propinquorum debet necessitatibus compati, ut tamen per compassionem non finiat uim lucis in nouis impedit: ut affectus spirituali proposito non auertat. Neque enim sancti uiri ad impendenda necessaria amore spiritualium ipsam in se dilectionem uincunt:

Dem. 11

adhuc, & non erit

Esaías ait: Omnis caro fenum, & om-

nis caro est uita nostra? Vapor

est. Recte ergo dicitur: Ex-

terminum est

A perit. Tunc enim non perit

terius cernitur, sed aculeator interius to-

leratur. Tunc omnis ante oculos

reducitur: & mens super gehennæ incen-

bus recte per prophetam dicitur: Ne

exaltes manus tua, ut non uideant,

uideant & confundantur. Intellectum

tantum sed tunc cognitio reatus illuminat,

ut & modo sequenda non uideant & tunc

B ea potiusquam amiserint, cernant. Nunc quod

intelligentes

conspiciunt, cum desiderata assequi no-

uerba amicis eius specialiter congrua

unt, quia sperant. Ac si aperte

nequeunt: u-

C Venerunt quoque usque ad me, &

uulnera, sed mentis constantiam

reuerentes, dum me de inultis increpa-

sed dura me inuentione pullantes, dum

stare animum inter aduersa deprehendit,

ignoscunt: ibique eos pudor cooperit,

non tangit. Sunt uero nonnulli qui time-

re Deum nesciunt, nisi cum uel in se ex-

perit, uel in alij cognita aduersitate res-

sentur: quos propterea per audaciam elo-

uant, contraria per inimitatem turbat.

Subdit dicens: Nunc ueni-

uidentes plagam meam, emittis. I-

prosperi, flagellorum detrimenta

non sentit. uos autem quia ex amore Dei

non metuitis, ex sola cum uerbis per-

pranorum mentem confuso uocu-

intima nequie, in casum se existere ceu-

ex uoce sua: dicat ex universalis Ecclesie

donate mihi, uel liberate me de manu hostis, & de manu robustorum eruite me?] Si ad personam sanctæ ecclesiæ uerba referuntur, quia amicos beatorum hereticorum tenere speciem diximus, recte se afferit eorum substantia non indigere. Hereticorum quippe substantia, carnalis sapientia non inconuenienter accipitur, qua dum peruerse fulsunt, quasi in uerbis se diuites ostendunt, quam eo sancta ecclesia non querit, quo hanc spiritali intellectu transcendant. Sæpe uer-

nonnulla contra an-

sub-

Nam nonnunquam eo in se quasi

de uulnerati serpentis morsu in capite te-

subtilia de tentationibus non uult, quia

dum uera quædam de conuersatione asse-

tunt, ad falsa peritæ perducunt. Vnde

recte nunc subditur: Nunquid dixi, af-

ferre mihi: & de substantia uestra dona-

te mihi, uel liberate me de manu hostis,

& de manu robustorum eruite me? Ma-

num quippe hostis, satanæ fortitudinem

uocat: & manum

legionum, id est, exercitus. Quia uer-

co, quod uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

causa uult, non potest. Vnde de

A *diuinitatem carnis concernit.*
Cap. XV.

I *per uos spirituum pertinetur* 22
bux

Tria respondit, quia nec pauper eorum

contra rob. itos, uel stultos doctrinam

sapientie carnalis querit. Sanctus etenim

& pauper inopia non angustatur. &

us carnalem sapientiam non miratur.

inter uos sapiens esse solus

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

1. Cor. 3

2. Cor. 6

1. Cor. 1

Quanta sit securitas seruum Dei, &

ne amorem: & quod ianitus, quig, pr-

M Vulte

Ibidem *suū*, impleunt sic. Quos a iuramento ex-
coheret nemo, dicitur. Iuramentum
non dicitur, et non est. Quod
tantum. Quod si iuramentum
excoheret non est. Iuramentum
fieri, sed tenet etiam a muliere permisi-
tum. Iuramentum a muliere permisi-

4. Reg. 4 Deum in uerbo, appropinquat in peccatis,
& accessit Giez ut amoueret eam, & ait
ui De, Domine tuus, an non tuus
in amaritudine est. quomodo Helias su-
perbo regi increpationis uerba per tim-
morem inuoluit, qui ante se eum in
similitur cucurrit? sicut & in uerbo, Ac
cinctus lumbis currebat post eum.

J. Re 18
cunctisq; iunioribus curtebat. ante Achaz
q; nati sunt. Iste autem rex fuit
et domus leprosa, pueri autem leprosi
eius facti pueri pueri et ex parte re
pudiati et heretici et metus et timor
leprosi et pueri et metus et timor

clamauerat contra altare in Bethel, exten
dit manum suam de altari, dicens, Appre
hendite eum, & exaruit manus eius. Et
paulo post: Oravit uir Dei faciem domi
ni, & reuersa est manus regis ad eum, &
facta est sicut prius fuerat, quia enim su

humilitate produxit uox increpationis,
ostenditur, quam signa comitantur. Quo
modo Micham coram Deo fuit
uerba increpationis tulit, qui cum
crepant fretus esset, et in se confidit
sepe transiit in se, et seipsum corripit.

2. Re 12 00, Nummeriert mit 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 10

Ex. 18 Nathan propheta. Cūq; introisset ante conspectum regis, adoravit eum pronus in terra. quo modo Moyses regi Aegyptio libere resistit, eum despiciere potuit, qui Deo familiariter colloquens, sequentem se lethæo cognatum suum humilis adoravit? Curus etiam consilio tantam diuinitatem in se habere, ut, quædam Deo colloquia, magnum lucrum inde duceret, colit, et in hoc se deum esse.

24 Et alijs ergo sanctorum factis discimus
quid de alijs p[er]f[ec]t[ur]e debeamus. Sancti et-
enim uni nec ex elatione sunt liberi, nec
ex timore submissi, sed cum rectitudo eos
ad libertatem vocis erigit, consideratio
infirmitatis propriæ in humilitate custo-
dit. Culpas quippe delinquentium edi-
ex alto increpantes ferunt, semetipsos

[illegible]

С. 2, строка 1. Вместо «а также», прочитать
«и при этом». Стр. XVI.

Quare detrahitis sermonibus veritatibus, cum è vobis nullus sit qui possit arguere?) Mundus ipse a vicijs debet, qui curat aliena corrigere, ut recte non cogitet, ut desiderijs infimis non succumbat: quatenus tanto perfectior sit. *1. Cor. 13. 12.* Quando hæc ipse per scientiam & vitam uidebitur. *1. Cor. 13. 12.* Puluis grauat, & supermedias sordes tergere non ualet manus, quæ lutum tenet. Quod iuxta antiquæ translationis sermō, benedixit Dauid erga exteriora bella laborantes. *1. Reg. 17. 47.*

Dei autem templum ædificat, qui corri-
git in iustis iudiciis proximorum men-
tibus uocat, Templum quippe Dei no-
testur, quod ad uocant eam in habitatio

ne constrimur: Paulo attestante, qui ait: A
127; Templum Dei sanctum est, quod estis nos.

re prohi

re spiritualiter metes proximorum crudescat
Bene ergo dicitur: Quare detrahis ser-

monibus veritatis, cum è vobis nullus sit

Q

huc reprehensibilis p
tut:

De cetero & inordinato verbo. Cap. XII

A
nuntius, & in verba verba
suo sunt geneta locutioni

nam quod curat etiam peruersa laudare:

perit. Illud deorsum cum fluuiis docet ut:
hoc verò contra fluentia veritatis ob'er-

h-

h-

1. Illud in promptu subiacer, hoc

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

h-

re, est linguam in fluxum eloqui relaxa-
re. Quo contra & in bonam partem

ne dicens: Aqua profunda, verba ex ore

argiorum: quia qui lin

linguosa non dirigetur

tum non decet. Hinc Elias

dicans, curia mentis iustitia desolatur,

paretur. Hinc Iacobus dicit: Si quis pu

summo mortifero. tunc per temet

veritas admonet dicens. O

ne pie veritatis carere. Si ergo ratio de

de est, quæ penna illud multiloquium

sa ad supe

illud repente inde de-

deperit, quia se per infi-

git. Quod n. supradictis

verbis a silentio sui

quali torrens extra se ducitur. Vnde &

dixero . consolabitur me lectulus
in stratu meo: terrebis

ipſi grauis? Cur non tollis peccatu
dormiam: & ſi mane me quæſieris,
non ſubſiſtam.

*Uta homini, uirtus oppreſſa, ad caeleſte
doctus ſpiritibus pradu, ex uicapi
miratione detorui peccat. Cap. III.*

Militia eſt uita hominis ſuper terrâ.)
nis exprimitur:
ſi quid appellatione militiæ, niſi contra
itaq, ipſa milita eſt. quia dum contra
dat. Notandum uerò quòd hæc eaſem ui
ta hominis, non tentationem habere di
citur: ſed ipſa tentatio eſſe perhibetur.
Sponte q, ipſa ſtatu conditionis lapſa:
& corruptionis ſuz putredini ſubſecta,
dum ſibi ex ſemetipſa moleſtias gignit:

A ſtatum mentis inclinata deſeruit, quid in
motum uarietatis inuenit? Vnde
muc & ſi ad ſumma appetenda ſe erigit
mutabilitatis li brex impulſu protinus
ad ſemetipſam cadit. Vult in contempla
tione ſtare, ſed non ualet. Cogitatio
nis grefſum ſigere nititur, ſed infirmita
tis ſuz lapſibus enervatur. Quæ nimirũ
mutabilitatis ſuz onera quia nolēs ex

B carnem potuit: ſi bene ab autore
conditos, poſſideri noluiſſet. Cunque ſe
erigere contra conditorem ſtudiuit, in ſe
metipſo protinus carnis contrimeſias
inuenit. Sed quia cum culpa ſimul ab
origine etiam poena propagatur, infer
nobis cum hoſtem deducimus, eſt
labore ſuperamus. Ipſa ergo hominis ui
tat: ſemper tamen ex infirmitate gene
que humana uita tentatio eſt: ut etſi iã

C tur: in ipſis tamen bonis operibus mo
do malorum memoria: modo ſeduction
nis caligine: modo intentionis ſuz in
terruptione ſuſcitur. Alius nanq; à luxu
ria canem iam retinet: ſed tamen ad
huc luxuriæ phantaſmata tolerat q, quæ
uolens ſcit, horum inuitus meminit:
& poenam ſuſtinet, quod uoluptatem pu
uero ad deuſtam eſt ipſam re
uenter amix abſtinentiæ
palleſcit: cunque in facie pallor aſpici
tur, reuerenda ab hominibus uita lauda
tur: moxq; inanis gloria ad abſtinentis
animum cum uerbis ſauoris uenit, quã
eum per quem uenerat, tergere à facie
querit: ſicq; ſe ut infirmitatis
neribus hipata, aut pallorem abſtinentiæ
ſugiens, iterũ per alimenta ſubdi luxuriæ
meuiat: aut impulſum luxuriæ per ab
ſtinentiam ſuperans, pallorem ſuum ina
ni gloriæ militare pertimeſcat. Alius la
tio ſtatum humiliatis apprehendit: cūq;
ſu

nem innocentium erumpere conspicit: zeli excitatione succensus, postponere aliquatenus cogitur quod decreuit, uim rectitudinis exerce: prauisque non mansuetudine, sed autoritate contradicit. Vnde plerunque fit, ut aut humilitatis studio zelum rectitudinis deferat: aut rursum zelo rectitudinis turbet humilitatis studium, quod tenebat. Cunque seruarius simul & zeli autoritas & propositiois humilitas non possit: sibi metipsum homo ex perturbatione incognitus redditur: ita ut uehementer anbigat, ne apud se ductum animum recte debeat. Itatem zeli insinuet: aut torpor pauidus humilitatem fugat. Alius quanta sit fallacie culpa considerans, munire se arce ueritatis decernit: ut ex ore eius iam falsus sermo non prodeat, seseque funditus à mendacis transgressione disungat. Sed he plerunque ut cum uerum dicitur, uita proximi grauetur: cunque ingerere alteri lesionem metuit, ad hoc quod dudum prelerat fallacie uitium, quasi ex studio pietatis redit: sicque fit ut et si malitia mentem non teneat, in ea tamen ueritatis radium umbra mediocriter obscuret. Vnde & *Prophetia*: *persecutus, quinque condescendere non ualeat: aut saltem dices suam mentem trucidat: aut uera loquens proximi uitam grauat.* Alius amore conditoris excitatur, à terrenis cogitationibus mentē curat assidua oratione suspendere: atque hanc in secreta quietis intimæ securitate collocare: sed in ipso suæ orationis ascensu, dum eleuari ab infimis nititur, infimorum phantasmate reuerberatur: atque ad intuentiam lucem mentis oculis tenditur, sed ex corporis usu, surgentibus terrenarum rerum imaginibus obscuratur. Vnde fit plerunque ut intendentis animus ipsa sua infirmitate fatigatus, aut orationem deferens, defidia torpeat: aut si diu in oratione permanserit, ante oculos eius obortarum imaginum caligo densescat:

hinc ergo dicitur: Tentatio est uita
hominis super terram: quando ibi quo-
que reatum delationis inuenit, ubi se
perfectum comprehendere ascensionis
putatur: & inde mens confunditur, un-
de surgit à confusione uidebatur: ut per

[illegible]

augmen

augmēto uitz subtrahitur. . .
 tis gressus dū in anteriora proficit, qd re

det, passione tēditur, mēore refoue-

14. 18

14. 19

C Sicut in . . .

D

ruptionis

Eccelesie ducitur: intellectus eius paulo subtilius indagatur. Ipsa quippe uacuos menses habet: quæ in infirmis suis membris terrenas actiones absque uitæ premio defluentes sustinet. Ipsa noctes laboriosas enumerat: quæ in membris fortibus multiplices tribulationes portat. In hæc etenim uita quædam laboriosa sunt, quædam uacua, quædam uero uacua simul & laboriosa. Amore quippe conditoris, laboriosum quidem est, sed uacuum non est. Amore autem seculi uoluptatibus solus: uacuum quidem est, sed non laboriosum. Amore uero eiusdem seculi aduersa aliqua pati: & uacuum siue est & laboriosum: quia ex aduersitate mens afflicta: & remunerationis premio non repletur. In his itaque sancta Ecclesia qui in eam positi, adhuc uoluptatibus delectantur: non distant menses uacuos ducit, quia uitæ tempora sine retributionis munere expendit. In his uero qui æternis delectantur delecti, mundi huius aduersa patiuntur, laboriosas noctes enumerat: quia tria uicibus uitæ præsentis portat. In his autem qui & transcurrentem mundum diligunt: & tamen eius contrarietate fatigantur: simul menses uacuos & noctes laboriosas tolerat: quia eorum uitam & retributio seculi non replet, & aduersitas huius non parat. Per diem ergo unaquæque actio exprimitur: per menses autem, actionum finis innuitur. Et sæpe cum in hoc mundo aliquid agimus: intenta spei alacritate suspensi, hoc ipsum quod agimus, uacuum non putamus: sed postquam ad actionum terminum peruenimus, & desiderantes quod appetimus, laborasse nos in uacuum dolemus. Non solum igitur dies, sed & menses uacuos ducimus: cum nos in terrenis actibus sine fructu laborasse, non ex actionum principio, sed sine penamur. Cum enim labores nostros aduersitas sequitur, quali uitæ nocte

actionum agnoscitur quam si in actionibus sudabatur. Sed quia in sacro eloquio nonnunquam nox pro ignorantia ponitur Paulo attestante, qui uenturam uitam scientibus discipulis dicit:

Non sumus noctis neque tenebrarum: qui in tenebris, ut uos dies illa tanquam sub comprehendat: potest hoc in loco ex eorum uox sanctæ Ecclesiæ accipi: qui post ignorantem suæ caliginem, ad amoris rectitudinis redeunt. & ueritatis radijs il-

luminatus etenim quisque respicit, qui turpe fuerit, quod pro præsentis uitæ amore laborauit. In eis ergo sancta Ecclesia in quibus ad uitam reueritur, la-

ti hoc in mentibus. Sicut seruus desiderat umbra: & sicut mercenarius præstolatur finem operis.

In comparatione etenim duo sunt quæ præmisit: in expressione etiam fatigationis duo prouinus subdidit. Ad ætuum

magis æternum refrigerium quæritur: eo ita laboratur. Ad præstolantem uero laboriosas noctes subintulit: quia quo magis ex termino operis præmiū quod desideramus diu non uelisse quod quærentibus.

expressit: ut laboriosas noctes enuncie reddideretur: quia quanto uerius ad

res quos per ignorantiam in hoc mundo persequimur, dolendo penamur. Nam quo unicuique plus dulce sit quod de-

tiæ uerba penantur: per hæc proculdubio animus dolentis exprimitur: qualiter per diuersos motus desideria mentis impetienter uariatur. Nam subditur: Si dormiero, dicam, quando confurgam?

Et quippe dies quæritur: in die uespera
permittere placere quæ allunt. Cuiusq; me-
tem per experimentum præsentium affli-
cit: semper hanc, quasi consolante defi-
cit. Sed quia & afflicta mens per appetitum
ducitur: & tamen dolor eius etiam se-
ductus desideris non finitur, recte lub-
iungitur:

[Replebor dolorib; usque ad tenebras.]
Causa autem eisdem doloris exprimi-
tur, cum proximus subintertur:

Quoluna carnalium, & cogitationum pul-

Cap. I.

Ibus pulueris. Cutis mea aruit, & con-
tracta est. Sed hæc subtilius congruen-
tiusq; differimus: si ad præmissæ exposi-
tionis ordinem

quoque nomine, quia somno co-
ut, tur-

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

A rursum expectabo uesperam. Ac si aperte

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

do

10

11

Ephes 5.

Prov. 24

Psal. 5.

et quasi presentem hanc quotidie conspicit. Quia enim uita indefinenter labitur, ne ergo de diebus pretereuntibus dicat: Consumpti sunt abique ulla spe. Ac si merere diceretur: Mentis fiduciam in uita uobis posui: quia omne quod pretere-

Quod ad exhibenda recta opera, ex me a carne anima non recedat: sed quod Deum post mor-

Memento quia uentus est uita mea.] Hi etenim uitam carnis quam permanentem diligunt, qui quanta sit uite sequentis aeternitas non attendunt: cum

derant, exitum patriam, tenebras lumine, cursum stationem putant: quia qui maiora nesciunt, iudicare de minimis ne-

exigit, ut quod examinare nitimur, transcendamus. Si enim preesse rebus omnibus animus non ualet, nequaquam de his certa à quibus uincitur uidet. Idcirco ita

sum estimare non sufficit, quia admirabile.

Sæpi autem

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

teris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

teris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

ationem promerenda uenit ult-

ut oculus meus ut uideat bona.] Ad uidenda bona extincti oculus non reuertitur: quia ad exhibenda recta opera exuta carne anima non reuertitur. Hinc est quod diues quem inferni flamma cruciabat,

ille agnouerat: nequaquam iam sibi

Rogo te pater Abraham: ut mittas eum in domum fratris mei: habeo enim quinque fratres, ut tetteretur illis, ne & ipsi ueniant in locum hunc tormentorū. Soler namque mortuum animū spes uel falsā fouere. Sed ut penā suā reprobi grauius sentiant, ipse de uenia amittitur. Vnde diamis ultionibus traditus, non tibi, ut diximus, capitulari fratribus concupiscit: quia non-

Salomon ait: Quodeun-

quia nec o-

, nec ratio, nec scientia, nec sapientia

quaquam ergo ad uidenda bona

reuerteretur, quia retributionem suā

inueniens, ad operationis usum nullatenus

retrahitur. Quia igitur fugit omne

quantur, bene beatus Iob uno uersu utra

que complexus est dicens: Memento quia

quia uentus est uita mea. Aeternitatem

uero sequentium considerans, adiungit:

Nec reuertetur

meus ut uideat bo-

neris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

teris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

teris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

teris à redemptionis munere destituti

uocem protinus sumis, dicens: Nec aspi-

ciat me uisus hominis.] Vili-

minis, et misericord-

fit. sic qui descendit ad inferos, non ascē-
det. Ac si apertē loqueretur dicens: In
tūm currendo defecit, qui superbiē lo-
ad infernum tendit: quem si semel cui-

ulterius adueniam non redierit. Vnde &
adhuc subditur. Nec reuertetur ultra in-

ris habitaculum corporale, ita unicuique
menti hoc domus sit, quod ex desiderio
inhabitare consuevit. Ad domum igitur
suā non reuertetur, quia semel quisque
terris supplicis traditus, ad hoc tā ubi
amore inhaeserat, nullatenus reuocatur.

Potest etiam inferni nomine, peccatoris
desperatio designari, de qua per Psalmi-
stā dicitur: In inferno autē quis consite-
bitur tibi? Vnde rursus scriptum est. Im-
pius cum in profundum uenerit

pietati succumbit, uitam profecto iustitiae
moriendo derelinquit. Qui uerō etiam
post peccatum mole desperationis obruit

caligine erroris obiecta sunt, & peccato-
rū multiplicitate confusa, sed consumpta
perierunt, quia celeritate extremi iudi-
cij irata dī spantur. Solet etiam do-
mus, inhabitatio cordis intelligi. Vnde
sanato cuidā dicitur: Vade in domū tuā

uocā mente
iuste seruius admitat. Sed qui ad infer-
nū descendit, ad domū suā ulterius nō
ascendit: quia tū quē desperatio obruit,
à cordis sui habitaculo foras mittit & re-
dire interioris nō ualet, quia fusus exte-
rius, ad deteriora quotidie impulsus ca-
dit. Ad contemplandū quippe creatorē
homo conditus fuerat, ut eius sem-
speciē quæreretur, atque in soliditate illius
amoris habitaret, sed extra se per inobe-
dientiam missus, mentis suae loco perdi-
dit, quia tenebrosus itineribus sparsus,
ab inhabitatione uen luminis elonga-

uit. Vnde & apertē adhuc subditur:

Neque cognoscer eum amplius locum
eius.] Locus quippe hominis, sed non lo-

ut in semetipso consisteret creauit. Quē
namentum locum tunc homo deseruit, cū
se in gloria uerba addēs, à conditoris amo-
re distulit. Sed cū omnipotēs Deus redi-
mendo se homini etiā corporaliter osten-
dit, ipse, ut ita dixerim, fugitiui sui uelhi-

tu homine, locus uenit. Si enim ap-
ri locus nequaquā conditor posset, Deū
laudans Psalmista nō diceret: Filij seruo-
rū tuorū habitabūt ibi. Ibi enim nō dici-
mus, nisi cū locum specialiter designa-
mus. Sed sunt plerique qui etiam in per-

rationis tenebras deuoluuntur, & tanto

fecit cū amplius locus eius, quia a

men uisum uenit, in iniquitate duran-

Et quique, quod distinctē reprobos repen-

nequitia fontibus sollicitus

ex amore contpiciunt, studiose se ad

ne. Hinc per Salomonem dicitur: Qui

aditum

7
Ira. 8

Mat. 9.

Eccl. 3.
Leuit. 19

ret. dices : Multos errare fecerunt somnia

bus profecto verbis, cuius tunc detestatio
nis ostenditur, quæ auguribus coniungun-
tur. Rursum nisi aliquando ex cogitatio-
ne simul & illusione procederent, Salo-

Eccl. 5.

mon minime dixisset : Multas curas se-
quuntur somnia. Et nisi aliquando som-
nia ex mysterio reuelationis occurrerent,

Gen. 17.

Mat. 2

Ioseph præterea dum se sibi ipsis per som-
niū non uideret : nec Mariæ sponsum in

somniū angelus admoneret. Rursum ni-
si aliquando somnia cogitatione simul
& reuelatione procederent, nequaquam Da-

videns, à radice cogitationis inchoas-

Dan. 2.

sa sunt. Et paulo post subiungit dicens :

Videbas, & ecce quasi statua una
stabat contra te. Daniel itaque dum somniū
& implendū reuerteret insinuat, & ex qua
ortum sit cogitatione manifestat, paten-

ter ostenditur : quia hoc plerumque ex
tatione simul & reuelatione generatur.

Sed nimirum cum somnia tot rerū qua-
litate alternent, tanto eis credi difficil-

ius debet, quanto & ex quo impulsu ve-

niunt. Malignus spiritus huiusmodi
somnia in hominibus intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

in eis confiderat, eis hæc diuina
somnia in oculis intentat : quatenus

miū dē : Si dixeris, consolabitur me lectu-
lus meus. & tunc aliorum loquens mecum in
stratu meo. terribis me per somnia, & per
visiones horrore concuties : quia nimis

lucus mirabiliter cuncta dispensat, & ipse
facit quod malignus spiritus iniuste face-

re appetit, qui hoc fieri non nisi iuste per-
mittit. Sed quia multorum vita & per ui-

litas ratione quæritur : & per somniū
sua moleculas tolerat, intus apud semet-

ipsam grauius illicitas cogitationes por-
tas à tot scandalorum laqueis excillat. Ecce

beatus uir quanta undique pressus sit per
cogitationem cognouimus. sed quod consi-

deret, & morti expianda, & totum se
proponit. Cap. XIIII.

Quamobrem elegit suspendiū ani-
mica, & morti ossa mea. Quid
id per ossa nisi carnis fortitudo

proculdubio ab imis eleuatur. Annona-
go suspendiū elegit, ut ossa moriantur :

quia dum mentis intentio ad alia se fi-
lerat, omnem in se fortitudinem uitæ ex-

terioris necat. Sancti enim uiri certilli
me letant, quia habere in hac uita requi-

siunt, quia nimium delectantur terrena. Et
autem mortem suis ossibus inferunt, quia

amore supernæ patriæ in uirtutis studio
accincti, hoc quod fortes prius in mun-

do fuerant, uinculo humilitatis inie-

Paulus suspenderat, qui dicebat. Vi-
uo autem iam non ego, uiuit uero in me

diuolui, & esse cum Christo. Et Mihi ui-
uere Christus est, & non lucrum. Qui
tenens fortitudinis ad memoriam

reuocans, quasi quædam in se ossa nume-
rabat, dicens : Helms ex Hebræis, se-
cundum legem Pharisæus, secundum
emulationem persequens Ecclesiā Dei.

Phil. 1.

interic-

nam quidem de se sententiam protulit, sed hanc tertio insinuando replicavit. Quid enim? Quod deus non despicit, sed & temporalia postponendo, hoc postremo intulit. Parce mihi: & quod superius dixit, mortem ossa mea, hoc nimirum subdidit, nequaquam intra iam vitam. Hoc quoque ultimo

ne autem dies suos nihil esse considerat, cum recedendo concupiscentia permittit.

et cunctis & ideoque presentis uitae dies nihil esse conspiciunt, quia illuminatae mentis oculos in considerationem eternitatis figunt. De qua dum ad se redeunt, quid se esse nisi pulverem agnoscunt, & infirmitatis suae confesi, distincte iudicari metuant. Cuius, ut tam nigris aspicunt, trepidant examini quod sunt. Vnde & adhuc apte subiungitur: Quid est homo quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Hominem Deus magnificat, quia latitudine rationis ditat, infusione gratiae

tamen cum cognitionis suae participem, benignitatis munere concedit.

cor suum dominus apponit: quia

penat, ut non secat vehementer examinat, & tanto ab eo post dilu-

nere largius praevenit. Vir igitur tan-

aspiciat, atque ad infirmitatem propriam considerationis oculum reucat. Videat, quia caro capere non valet hoc

sanctum docet. Videat quia etiam subleuatus hominis spiritus iudicium tolerare non sufficit, quod Deus sub examine distincte retributionis intendat, & dicat. Quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Ac si aperte clames, dicens: Magnificatur homo spiritali munere, sed

tamen caro est: & vias eius post muneris distincte consideras, sed tamen si remota pietate iudicetur, pondus quod de tua subtilitate imminet, ferre nec subleuatus ad iustitiam spiritus valet: quia & si hunc ultra se tua dona dilatant ad inquisitionem tamen tui distincti examinis sua cum infirmitas angustat. Vnde & adhuc apte subiungitur:

Quod Deus iustitiam hominem cum in uirtute

recedendo concupiscentia permittit. Cap. XVII.

Vas illud. Quis nostrum nesciat, quia diluculum dicitur, cum iam nostra tempora in claritatem lucis nostrae tenebris obsecramus. Sed nos in lucem uertit,

cum uertitur, cum corda nostra iustitiae

praebebat. Hoc diluculum discipulorum mentibus oritur Paulus aspererat, cum dicebat: Nox praecessit, dies autem appropinquauit. Diluculo ergo nos dominus uisitat, quia erroris nostri tenebras, luce suae cognitionis illustrat, contemplationis munere subleuat, in arcem uirtutis exaltat. Sed notandum quod Deus non uiam diluculo uisitat, probat, quia & acc-

hit, & recedendo concupiscentia tentatione permittit. Si enim post uirtutum muneris, nulla tentatione concutitur, has se habere animus ex semetipso gloriatur. Ut ergo & firmitatis dona habeat, & infirmitatem suam humiliter

haurit, & per excessum quid ex semetipso gloriae laetationis inueniat, quae Salomon & diuinitus accepisse sapientiam, & tamen post acceptam eandem sapientiam, meretricum statim pulsat quae suae memoratur. Mox enim

Ut ante rogare nos gratiam accepit, certamen cuspium mulierum pertulit: quia nimirum saepe cum mentem nostrā conciliis uirtutibus respectus inuicem largitus illuminat, hanc prorsus etiam grauius cogitationes turbant, ut quæ subleuata immenso munere exultant, e-

A nisi sapor intus contem. *Intus* ad
intusque ad os à capite defluit, quia de
intus est. *Intus* est. *Intus* est. *Intus* est.
nos positos, nix gustas revelationis tangit? Vnde & redemptor noster ueniens
saluam luto miscuit, & circinasti oculos

Mar. 11

1. *... ..*
 2. *... ..*
 3. *... ..*
 4. *... ..*
 5. *... ..*
 6. *... ..*
 7. *... ..*
 8. *... ..*
 9. *... ..*
 10. *... ..*

8

cit, iam cuncta quæ considerat præterire,

...
...
...
...
...

superiorum ministris) con-
 circumscripti luminis
 le clavis, ad semper
 pnatie sed

... seu quia adhuc ...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

tionis iam quidem intellectus noster in-

laetitas. Salivam unguque glutire non
possunt. Quod si de his quibusdam
reputat gustamus. Salivam hanc

no-
noticimus ex pietate parentis est,
et dicitur hoc perire, et perire de con-

potumus,

3. Re 17

2, Co. 11

[illegible]

21 **V**isuequo non pareis mihi, nec
meam? Salua in os ex capite delabi-
tur, ab ore uero ad uentrem deducta

$\epsilon = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{\lambda_1} + \frac{1}{\lambda_2} \right)$ and $\delta = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{\lambda_1} - \frac{1}{\lambda_2} \right)$ are the average and the difference of the reciprocals of the eigenvalues of the matrix A . The matrix A is symmetric and positive definite. The matrix B is symmetric and positive definite. The matrix C is symmetric and positive definite. The matrix D is symmetric and positive definite. The matrix E is symmetric and positive definite. The matrix F is symmetric and positive definite. The matrix G is symmetric and positive definite. The matrix H is symmetric and positive definite. The matrix I is symmetric and positive definite. The matrix J is symmetric and positive definite. The matrix K is symmetric and positive definite. The matrix L is symmetric and positive definite. The matrix M is symmetric and positive definite. The matrix N is symmetric and positive definite. The matrix O is symmetric and positive definite. The matrix P is symmetric and positive definite. The matrix Q is symmetric and positive definite. The matrix R is symmetric and positive definite. The matrix S is symmetric and positive definite. The matrix T is symmetric and positive definite. The matrix U is symmetric and positive definite. The matrix V is symmetric and positive definite. The matrix W is symmetric and positive definite. The matrix X is symmetric and positive definite. The matrix Y is symmetric and positive definite. The matrix Z is symmetric and positive definite. The matrix A is symmetric and positive definite. The matrix B is symmetric and positive definite. The matrix C is symmetric and positive definite. The matrix D is symmetric and positive definite. The matrix E is symmetric and positive definite. The matrix F is symmetric and positive definite. The matrix G is symmetric and positive definite. The matrix H is symmetric and positive definite. The matrix I is symmetric and positive definite. The matrix J is symmetric and positive definite. The matrix K is symmetric and positive definite. The matrix L is symmetric and positive definite. The matrix M is symmetric and positive definite. The matrix N is symmetric and positive definite. The matrix O is symmetric and positive definite. The matrix P is symmetric and positive definite. The matrix Q is symmetric and positive definite. The matrix R is symmetric and positive definite. The matrix S is symmetric and positive definite. The matrix T is symmetric and positive definite. The matrix U is symmetric and positive definite. The matrix V is symmetric and positive definite. The matrix W is symmetric and positive definite. The matrix X is symmetric and positive definite. The matrix Y is symmetric and positive definite. The matrix Z is symmetric and positive definite.

quæ dum cibum suum supernum uideb-

bio omnium membra actionum regit.
Nisi enim sacra eloquia aliquando men-
tem nomine neutris exprimerent. Salo-

non utiq; non dillet: Lucerna domi-
omnia secreta ventris Quia nimirum dū
non gratia superni reflectus illumi-

uncta etiam mentis nostrae nobis ab eo
manifestat. Quid ergo saluæ nomine,

From: I .

1647

curant; necesse enim non desit. Et
 eni... quasi tot noster...
 tis obuiamus. Sed ipsum quoque molica-
 men in uulnus uertitur, quia exquisito
 paulo diutius inhaerentes, ex co-
 nonem paramus. Sic nimirum debuit
 presumptio corripui, sic superbia sterni.
 Quia enim elatum semel sumpsimus spi-
 ritum. Ipsa quoque mens nostra à secretis
 interioris securo gaudio exclusa, modo
 si decipitur, modo pauore uentatur, mo-
 releuatur: transitoria pertinaciter diligit,
 eorumque amissione incessanter atteritur,
 tatur. Rebus autem mutabilibus subdita,
 & à semetipsa uariatur. Nam querens quod
 non habet, anxia percipit: Cumque hoc
 habere coeperit, isdem hanc percepisse quod
 quaesierat. Amat sepe quod despexerat, de-
 spicit quod amauerat. Cum labore quae-
 rentia sunt disces, sed horum repetere obli-
 uiscitur, si laborare desierit. Diu querit ut
 parum quid de summis inueniat, sed ad
 consueta citius relabens, nec parum in
 his quae uenire possunt, peritens, uix suam ignorantiam
 uignat. Vix carnis suae sibi tyrannidem
 uincendo restringit. In auctoris sui iniqui-
 corporis illi rerum anima caligo confun-
 dit. Regat, inuerti nult, & non ualeat. Re-
 quitur magis quod sibi, quam quod homini
 ficit, & sub eo ignara debeat, quod prudē-
 ter requirit. An...
 quam tam inuestiganda requireret: Et
 rursus si angusta non...
 saltē quod ipsa requirit, inueniret. Be-
 ue...

A Vnde...
 dicit...
 se fugere quere-
 tor sed auctore cōtempno, quo se fugeret,
 bene quidam...
 Ecl 40
 B...
 C...
 D...
 E...
 F...
 G...
 H...
 I...
 K...
 L...
 M...
 N...
 O...
 P...
 Q...
 R...
 S...
 T...
 U...
 V...
 W...
 X...
 Y...
 Z...

C...
 D...
 E...
 F...
 G...
 H...
 I...
 K...
 L...
 M...
 N...
 O...
 P...
 Q...
 R...
 S...
 T...
 U...
 V...
 W...
 X...
 Y...
 Z...

Quod praesens mors sit pena peccati, & in iudicio si à peccatore
 operum ratio exigatur, non subsistat, nec ha-

F... in puluere dormiā, & si ma-
 & in puluerem reuertis. Mane autem
 quae in aduentu iudicis apertis co-
 nibus

nibus quasi post noctis tenebras demon-
stratur. De quo nimirum mane per Psal-
mistam dicitur: Mane ilabo tibi & uide-
bo. Quætere autem Dei, esto hominem
subili interrogatione discutere, & di-
strictè discutendo iudicare. Beatus igitur
Iob humanæ deiectionis damna consi-
derans, uideat quia & præsentiam præ-
napremitur, & adhuc de futuris grauius
si apertius deploret, dicens: In
quidem mortem iam carnis patior, & ta-
mē adhuc de futuro iudicio grauiorem
mortē, distinctionis tuæ sententiam, per-
timeſco. Interitum pro culpa sustinens,
sed adhuc ad iudicium ueniens, culpas
reſtitui & post interitum formido. Exe-
morē ergo mortē considerans, dicat: Ec-
ce nunc in puluere dormiam, interio-
rem metuens adiungat: Et si mane me
enim iustitia polleant, nequaquam sibi
ad innocentiam uel electi iusticiunt, si in
iudicio distinctè requirant. Sed hoc nunc
ad solatium suę creptionis inueniunt,
inter ſciunt. sub humilitate ergo tegmi-
abscondunt, & quo terrorem uenturi iu-
dicis præsolantes continuo timore trepi-
dant, eo indeliner agitur, ut paratio-
res fiant. Sequitur:

CAPVT OCTAVVM

DE ALIIS REBUS

24

R

Et spiritus mul-
tiplex sermonis
oris tui? Nun-
quid Deus sup-

plantat indicium, aut omnipotens
subuerſit quod iustum est: Etiam si
filij tui peccauerunt, & dimiſit eos
in manu iniquitatis suæ, tu tamen si
diluculo conſurrexeris ad deum, &
omnipotentem fueris deprecatus, si
mundus & rectus inſeſſeris, statim

A cum tu male & peccatum reddet
habitaſſet iuſtitia tua, intantum
ut si priora tua fuerint parua, & no-
uiſſima tua multiplicentur nimis.
Interrogat enim generationem pri-
ſtram memoriam. Heſterni quippe
ſumus, & ignoramus, quoniam ſicut
umbra dies noſtri ſunt ſuper terrā.

B De corde ſuo proferet eloquia. Nun-
quid uiſere poteſt ſerpus abique hu-
more, aut eſcere carectum ſine a-
qua? Cum adhuc ſit in flore, nec car-
patur manu, ante omnes herbas are-

ſcuntur Deum, & ſpes hypocritæ
peribit. Non ei placebit uerordia
ſua, & inuitabitur. Inſeretur
eius. Inſeretur ſuper domum ſuam,
& non ſtabit, ſulcet eam, & non
conſurget. Humectus uidetur an-
tequam ueniat ſol, & in ortu ſuo ger-
men eius egredietur. Super aceruū

C petratum radices eius denſabuntur,
& inter lapides commorabitur. Si
abſorbuerit eum de loco ſuo, nega-
bit eum, & dicet: Non noui te. Hæc
eſt enim lætitia uix eius, & ruriſum
de terra alij germinentur. Deus non
prouidet ſimplicem, nec porriget
manum malignis, donec impleatur
riſu os tuum, & labia tua iuliſo.
Qui oderunt te, induentur conſu-
ſione, & tabernaculum impiorum
non ſubſiſtet.

R Eſpondens autem Baldath Suites
ait: Viſque quo loqueris talia, & ſpi-
ritus multiplex ſermonis oris tui? Iſta
diunt, hæc quali ſemper impoſitum pon-

Suites indicat, dicens: Viſque quo loque-
ris talia. Qui enim utique quo dicit: quia
edificationis uerba iam portare non poſ-
ſunt, offendit. Sed cum corrigi iniqui
deſiciunt,

de. Acutis uerò angulis surgens carectis
arrogantiam sensibus, de prauitate sua
hypocrita corripit dedignat. In flore suo
manum carpentis incidit, quia in laude
hypocrita positus, ne hūc quisquam cor-
ripere audeat, asperitate sua protinus ui-
tam corripientis fecat. Sanctus namq[ue]
se corripitur, quasi in opinionis gloria

re itatetur, loqui sibi redarguentem pro-
hibet, quia uelut in occulto uulnere ta-
ctus dolet. Qui alis imperiis innotuit, ta-
lis uult ab omnibus assumari, & paratior
est mori quàm corripi. Redargutione de-
terior redditur, quia quasi dixit percussio-
nis astitit acicula, puritatis uerbum.
Vnde exasperatus protinus in contume-

relongè incomparabiliter reum repre-

sentis suis actibus, sed alienis criminibus
ostendat, ita ut sepe homo redargutio-
nis aliquid se dixisse pœniteat, & quasi a
corripientis manu, sic a corripientis animo

currat. Vnde bene per Salomonem dici-
tur. Noli arguere de risorem, ne oderit te.

for cum corripitur, contumeli-

quia ex corde incipit, usq[ue] ad præsens
uitæ terminum crescunt. Hypocritarum
uerò opera, quia nec
culto radicata, expe-
præsens uita huius. Nam plerumque stu-

non preparandis meritis, sed promeren-
diu fauoribus inquirunt, statim ut iudi-
cium humanæ laudis arripit, & per hoc
gratiam transitorij profectus assequu-
tur, tota mente secularibus curis infer-
uiunt, atq[ue] à sacra funditus eruditione
vacuantur, & agendo post indicat, quan-
tum temporalia diligant, quia sola prius
æterni prædicabant. Plerumq[ue] autem as-
sumptæ speciem maturitatis ostendunt,
quiescenti silentij, longanimitate patien-
conueniunt uirtute decorantur. Sed cū

A per hæc quæ sit culmen honoris atque
impeditur, protinus se in lasciuia uo-
luptatis fundunt, & bona se non ex cor-
de tenuisse iphi sibi testes sunt, qui hæc ei-
us dimiserunt. Nonnunquam uerò ali-

is cuncta largiuntor, sed tamen ante
uitæ terminum, auaritiæ prurigne accen-
si, aliena appetunt, qui sua largiri uide-
bantur, & peritaci post crudelitatem am-
biunt, quod hūc prius pietate re-

B adhuc sit in flore, nec capatur manu, an-
te omnes herbas arefuit. } Iuxta carnem

ite, qui ait: Omnis caro scœnum

bus, a uiriditate assumptæ rectitudinis

C in se ostenderat, uirtutum tacta
t, De quibus etiam bene per
dicitur: Sicut licet firmu

ficiorum, quod nunquam euellatur,
caeruit. Scœnum quippe ædificu in alio
nascitur, sed nequaquam pingui radice
solidatur, quia & hypocrita summa qua-

uidelicet hypocrita & in præsen-
uita subsistit, & ita sanctitatis opera quasi
uiriditatis speciem amittit. Quia enim
sine intentione recte cogitationis bona
studium agere hæc amittens, indicat se hi-
ne radice floruisse. Sed Baldass, sicut pis-
diximus, cui seminum uel carectum com-
paret sileo apert, cum subiungit. Sic
uitæ omnium qui obliuiscuntur Deum,
& spes hypocritæ peribit. Quid enim in
cunctis huius operibus hypocrita sperat,

melioribus metui, sanctus ab omnibus
uocatur sed permanere spes hypocritæ nō

quod tenet. Nequaquam quippe mentis
eius intentio in illa gloria figitur, quæ si-

[illegible][illegible]

Sicut in natura hypochondriacae et hepaticae
problemata sunt, et in rebus quibusdam
sunt inter asperitatem, et in rebus quibusdam
sunt inter asperitatem, et in rebus quibusdam

[illegible][illegible]

2011

quasi radices scirpi in acervum petrarum
cogitant laudari autem has secum taciti
in cogitationibus versant. Gaudent se
principuos in humana estimatione cla-

etiā ipsi quod sunt. Videri quori-
um inuentionibus in opere exercebant, quia
sicut uirtus humilitatis omne uirtutis

amor imperat laudis. Vnde & factis suis,
ut diximus, arbitros inquirunt. Si uero

favoribus ceperint, sepe eisdem suis

aliquid adiungant. Cum nero & uera di-
cunt, hæc dicendo athena faciunt, quia
uictis remunerati fauoribus, ab eorum
intima retributione uacuantur. In eo
enim quod bona sua patefaciunt, osten-
dunt malignis spiritibus, quasi insidian-
tibus hostibus, quæ prædentur Quorum
elo uitam illi cunctis notitiam
ruit, postquam una
noctis spacio, centum
neelo se

in pro-
redu
atroposquam uitam propinquantem iam
termino coarctatam, in tempora longin-

onens, bona omni

4. Re. 20. Ecce dies ueniunt & auferentur omnia

non relinquatur quicquam, dicit domi-
nus. Sic sic nimirum hypocritæ postquam
magnis uirtutibus exercebant, is caue
gunt, & celati in eisdem uirtutibus no-
lunt, bona sua ostendendo, hostium fa-
ciunt : & prodentes sui res amittunt,
quicquid diutius studentes operantur.

in captiuitatem uirtutes coru,
tudines eorum in manus inimici. Virtus

A manibus traditur : quia omne bonum quod
per concupiscentiam laudis colligitur, oc-
culis aduersarij inuenerit. Hostes
namque ad rapinam provocat, qui suas eo-
rum notitias diuitias denudat. Ne
enim ab æternæ patris trauitane diuini-
abscōdat necesse est bona quæ por-
num, in semetipsis dissipant si uelut labo-
perunt, damnat quod agunt. Quos nam

in hēnā, per prophetā uertas
exophantem, alibi
cuius : inuentionibus quæ
mentem, in la-
ad quem
eius uirtutibus
hæc na quod

C prius tegimus cortice uelitur. Cum
texerat corticem amhe. Vbi apte
tur. Alia facti sunt rami eius, quia o-
culis eius opera condescunt,
lumitur, cum re-
sed non in subditi-
cortice rami huius aretunt,
intendens est quia facta arrogantia hu-
manis oculis ostēsa, unde placere appre-
tunt, inde hancantur. Mens itaque quæ per
tactantiam proditur, decorticata recte fi-
cus uocatur : quia & candida est per hoc

molyna tua in abscondito, & pater tuus

Mat. 17

et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

primum filium suum Enoch vocat, at-

que dicitur: Enoch filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

He. 12

Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

Gen. 5

Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

Deut. 17

Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

culminis erupit, quia foris non subequalitate non poterat, quod intus munus sibi diues ille tabernaculum

Luc. 12

Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te. Et ait illi: Tu es filius meus dilectus. Et ait illi: Non timeas, quia ego sum cum te.

B. GREGORII

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

IN CA. LXXXV

Libri

T respōdens lob

[illegible][illegible][illegible]

A condemnabit me. Si innocens
offerat rogamus ut compo-
bitur et non simplex iure hoc p-
tam ignoscant amari de re-
bit me iure meo. Vnde et quod
deum si innocens non ex-
ponit confert. Sed si
offendit et non de peccato
hoc non debet. Tunc autem
innocentia est solam rem
tunc et quod non habet,
et tunc de peccato.

[illegible]

1. The first thing I did was to go to the
 2. the first thing I did was to go to the
 3. the first thing I did was to go to the
 4. the first thing I did was to go to the
 5. the first thing I did was to go to the
 6. the first thing I did was to go to the
 7. the first thing I did was to go to the
 8. the first thing I did was to go to the
 9. the first thing I did was to go to the
 10. the first thing I did was to go to the

[illegible][illegible]

statut ex eorū motibus ad spiritualis intel-
ligentię arcana surgamus. Neque enim iusta
litteram mirū aliquid dicitur, quod Deus
zethurum, orionas, & hyadas fecit, de
quo nimirum constat, quia omnino in
mundo nihil sit, quod ipse non fecerit.
Sed sanctus uir hęc fecisse Deum dicit:

ter geruntur, intelligit. Quid namq; ar-
cturi nomine, qui in cęli axe cōstitutus,
septem stellarum radijs fulget, nisi Ecce-
sia uniuersalis exprimitur, quę in Ioan-

7 a in se lepusformis gratie spiritus cō-
tinet, claritate summę uirtutis irradiās,
qua ab axe ueritatis lucet.

A pondus ex frigoris aduersitate petule-
runt. Bene autem protinus hyadas sub-
diti, quę i urescente uerno ad cęli faciem
prodeunt, & cū iam sol caloris sui uires
exerit, ostenduntur. Illius quippe signi
initijs inhzrent, quod sapientes se-

Taurum uocant, ex quo augeri sol inci-
pit, atque ad extendenda dię spacia ser-
uentior exurgit. Qui itaque post orionas
hyadam nomine, nisi sanctes san-
ctę tur? Qui subductis mar-
us, eo iam tempore ad mundi noti-
tiam uenerūt, quo fideles clauus eluces,
& repressa inhdeltatis hyeme, altius per

8 mota tempestate persecutionis, cap-
tu noctibus inhdeltatis, tunc lan-

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Dan 12

Apr. 10

la nuntium dum sanctam

ra mutabilitatis, ibi calor
itate cor

nunc ab hominibus videri nequeunt,
quo² ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴

anne quali intitolata

608 J. M. Freese

Pulchram narrat, &
quia alia est ei pulenti

in Sancta Ecclesia

terna perueniat. Vnde & apte, quia dixit
qui faceret iterum & oronas & h) a

Surge Aquilo & ueni Auster, juba hor-

Carus membra, uidelicet omnes electi, quos oculis columbarum uocantur, qui ma-

culis coruscant. Sed quantum est omne illud de internis miraculum est mirabile. occultæ remunerationis quod ergo per

exteriora nominans, interiora conrans, aperta narrans, occulta penetrans, omne quod interius exteriusque agitur, dicere conatur: sed opera summæ magnitudinis quando explicet lingua carnis de & apte mox hæc ea, leui opera melius dehiuendo comprehendit licentia:

facta tunc uerius explere non posse cogno-

dis exploratione considerant. Dicat ergo: Quanta, quorum non est numerus: uel

et magna uirtute, inservabili ratione, innumere, ab illa multiplicitate. Diuina et

opera que ex, leuiter dicendo non pro-

in consideratione rerum cui longe exstat

erga nos agitur, ignoramus? Unde & apte subiungit.

A Quod exurgit, peractis in carnis est gratia humanum, ut sepe quod donum est gratia, iram prout: & quod ira est, gratiam efficiat. Cap. VII.

Siluerunt ad me, non uidebo eum: & si abierit, non intelligam eum. Sed clusum quippe ab internis gaudiis genus humanum exigente culpa mentis didit: & quo meritorum sui si passibus graditur, ne sit. Sepe enim a

estimatur dona uirtutum, & tamen ei donis elatus corrumpitur. Plerumque uelut in metuit aduersa temptationum, & tamen ei de temptationibus pressus, ad uirtutum custodiam propinquare non estimet, cum in per-

num gratiam conualescit. Et tamen sepe mens domus de uirtutis suæ securitate resoluatur, insidiantem aduersario inopinata culpe reo perforatur. Et inde à Deo in ne cautela custodia propinquat. Et

non deperit, cum post experimentum

bus uidet inhonesta ad animum & ante cogitationis oculos, non eum surgant ista nec superant

mus in temptatione deprehendens, totum se a humanitatis adiutorium conferat, & ut inde altius Deo inhæreat, unde se

cessit igitur recessusque Dei, à mente nostra minime cognoscit, quousque rerum alternantur suis ignorat: quia de temptatione incertus est, utrum probeat autruceat: & de donis nequaquam deprehendit, utrum hic delectum remittent: an in uia nuntiant, ut ad patriam perducant. Homo et

aspiciat, atq; ad semetipsum foras proje-
ctus considerans, dicat: Si uenerit ad me,
non uidebo eum: & si abierit, non intel-
ligam. Ac si aperte deplorat, dicens: Post
quam semel sponte oculos perdididi, quo-
niam quælitæ noctis cæcitatem patior,
nec ortum tam, nec occasum solis agno-
sco. Et tamen homo qui infirmitatis pœ-
na premitur, & cæcitaris suæ caligine gra-
uatur, ad supernæ lucis iudicium prope-
rat, ut suorum actuum rationem reddat.
Vnde & mox subditur:

*Quod magna superbia sis, in iudiciis diuinis
rationem querere. Cap. VIII.*

Si repente interroget, quis responde-
re nos ad ditionem sui examinis inopi-
natos uocat. Sed interrogationi illius
homo respondere non sufficit: quia si re-
mota tunc pietate discutitur, in illo exa-
mine etiam iustorum uita succumbit.
Vel certè interrogat, cum duris nos per-
cussionibus pulsat: ut cum mens nostra
magna de se in tranquillitate æstimat: se-
mita, quæ ad salutem uocat, non sufficit,
quia & ipsa ei in iudiciis discutienda
est. Vnde & per Paulum dicitur. O homo
tu qui es qui respondeas Deo? Respon-
dere Deo non posse conuincitur, qui
homo nominat: quia per hoc quod
de homo sumptus est, iudicia superna di-
scutienda sunt. Vnde & per Paulum
apertè subiungitur: Vel quis ei dicere po-
test? Quia si quis dicit, quod homo
non est, sed angelus, & cetera, non
nequaquam esse possunt. Ratione quip-
pe non potest. Est autem aliud, quod
est aliud quam contra eius consilium su-
perbire. Cum ergo factorum causa non
comprehenditur, restat ut sub factis illius
maiestatis. Qui ergo in factis Dei ratione
non uidet, infirmitatē suam considerat,

Rom. 9.

Aur no uideat rationē uidet. Vnde & per
Paulum quoq; subsequenter adiungitur:
Non quid dicet figmentū ei qui se hūat,
quare me fecisti sic? Quo enim se ceterū
centū diuinū operis, eo semetipsum
redarguit, ne contra manum resisteret ope-
rantis: quia qui benignē quod non erat,
fecit, quod est, inuitē non deserit. Ad se-
deat, & quod apprehendere nō ualeat nō
requirat: ne si diuinæ iræ causa dicuntur
militas poterat, inextinguibiliter
hac eadem ira protinus subditur.

Rom. 9.

*nerum sis, quod nullus iræ Dei res-
istit, cum patens sit, quod Mo-*

Dicitur, quod nullus iræ Dei res-
istit, cum patens sit, quod Mo-
yses resistit, qui pro cadente
populo erectus, ipsum tu-
multum resistit, cum in eum
iratus, in ipso coetu truncans, zelum
autorem gladio placauit? An non iræ
Dei resistit, qui sango iam tempore
terra arente, subductas de cælo pluias

Ex 32
Nm. 16.

Nm. 25

pus propositum exegit? An non Helias
iræ Dei resistit, qui sango iam tempore
terra arente, subductas de cælo pluias
demonstrat? Sed si subtiliter & hæc
& uerū cognoscimus, quia diuinæ
iræ causa dicuntur, & cetera, non

ut dei obstant, ab ipso accipiunt, ut
contra imperium percussus eius oppo-
nantur atque, ut ita dixerim, cum ipso
erigunt contra ipsum, eosque divina vis si-
bi opponit fecit: quia in eo quod a luer-
sumus, i. tentis nam fortis obtinent, in eis
eo, grat.

interius leuat, quos quasi aduersantes ex-
ternis tolerat. Portat ergo contra beſo-
nem deprecantium quam aſpirat. & ne-

ſit, imperatur. Moyſi enim dicitur: Et
te me ut ualxat, facit me: contra eos
& deſeſ eos, & am: te in gentem ma-
gna n. Quid te tunc dicitur dicitur me,

te ei dicitur. Penſa, quantum apud de-
ualea, & aſpirat, & aſpirat, & aſpirat,
inquit, & aſpirat, & aſpirat, & aſpirat,
quia hac mente aſpirat, & aſpirat, & aſpirat,
quia aſpirat, & aſpirat, & aſpirat, & aſpirat,
quanto te, ut ita dixerim,
induct hanc oppoſitio humana non reſi-
ner nec te ualiter, & aſpirat, & aſpirat,
obiſit, cum ſemel Deus aliquid aſpirat,
mis ita cendo diſponit. Hinc eni enim
quod Moyſi erat reatu totus plebs a-
pud Deum tui precibus reſit, dumque ſe
obſicem obſit, diuine ita uidet om-
placuit ad petam Obſicem, & aſpirat,
aque exultatione diuine, & aſpirat,

quantum te & ad ualendum excitat &
ipſe precem que ei ſunditur, non aſpirat. *Hier. 17*
Hinc ad Hieronymum dicitur: Tu
noli orare pro populo hoc, & ne aſpi-
pro eis laudem & orationem, quia non
exaudiam te, in tempore clamoris eorum *Hier. 18*

unum. Quam in te quærit utiliter

tribus, ad erigendum precem Moyſi &
Samuel tantummodo preſtantius elegit
nec nominantur. Quod tamen faci-
le agnoſcimus, ſicis, qua diligere &
inimicos præcipitur, charitatis merita
penſamus.

Quia totis namque auribus maxime illa

ebus inuolunt. Vnus quippe
ſeruentis populi perſecutiones fugit,
& tamen pro uita ſui perſecutoris in-
teruenit. Alius ex incipit populi de-
ſectus, ipſis tui aduerſariis dicit: Abſit

ſeruum tuum & aſpirat, & aſpirat, & aſpirat,
in tormentum, qui tunc Deum placat
etiam per interventionem. Itaque dicitur
& ſerui ualere, quando ipſe qui ualere,

quo bene & ad

quam redemptor, per diſpenſationem
ſue

luræ, sicut & ceteri. Qui tamē malū
lumprop amāctū hūc, ex se hūc
nos leatū percutit, quā tē mōdo exte-
mo examine, quantum ad humani sen-
sus æstimationem, nisi sine causa uulne-
ratur? Sed tamen sub diuina districtione
iustum est, ut propago mortalis, uelut in
fructuosa arbor, & in ramis seruet amari-
tudinem quam traxit ex radice. Aut ergo
In turbine enim conteret me, & multi-
plicabit uulnera mea, etiam sine causa.
Ac si apertē humani generis damna con-
sideram, fiat Iud. In iud. coram os
zani curatione tūc stat, nōa ex pā
proprie actionis damnat, si & thes in
æternum percutit, quos reatus arbitrij
non affligit. Quæ in iud. d. 21, necā
beato Iob discrepare specialiter cognosce-
mus, si hæc quā uerē prolata sunt, in-
dagamus. Semetipsum nanque subtili-
ter pensans, atque in omni actione diu-
d. 21. Ipe tūc hūc, in iud. d. 21, in
taū d. 21. d. 21. ne percutit in iud. d. 21.
cens. In tūc in iud. d. 21. d. 21. me. Ac si
aperte dicat. Hæc hūc tē, et & in
tranquillitate tūc, in iud. d. 21. a
quæ in iud. d. 21. uerē, non in iud. d. 21.
quæ in iud. d. 21. & metuens præiud-
d. 21. & præiud. in percutit. Vnde tab.
nūc. Et in iud. d. 21. in iud. d. 21. mea
etiam sine causa. Vnde in iud. d. 21. in
mus, nequaquā beatus Iob percussus est
ut in eo percussio uicium tergeret, sed ut
meriti augeret. Vulneratum se itaque
sine causa asserens, hoc de se foris loqui-
tur, quod de illo ueritas in oculo testa-
tur, dicens: Commouisti me aduersus eū,
ut affigerem eum frustra. Vir ergo san-
ctus superbē non dicit, quod ueraciter di-
cit in percutit uerba, in iud. d. 21. in
pat, per quæ in iud. d. 21. nō discordat, qui eo-
rū d. 21. peotinus uulnerū continuationē
exprimit, eū subiungit: Non concedit
17 tūc in iud. d. 21. & in iud. d. 21.
titudinibus. Sepe iustus exercitiū uirtu-
tū in iud. d. 21. in iud. d. 21. Sed
ut in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
nis erudiat, hos nonnunquā & foris for-
m. ta lacerat, & intrus tē tē tē tē tē tē
Vnde uir sanctus impletū se amaritudi-
nibus asserit, quia cum flagella exterius
tolerat, illud est grauius quod de tenta-

A tūc in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
te nec mitigat uim doloris, considerata
æquitas & potentia iacentis. Vnde sub-
iungit: Si fortitudo queritur, robustili-
mus est: si æquitas iudicij, nemo pro me
audet. ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
uitæ causas examinat, qui has per alienū
testimoniū nō explorat: quia qui distri-
ctū ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
ipse diu tacitus extitit testis culpæ. Hinc
enim per prophetam dicitur: Ego sum in
dex & test. ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
semper hui, patiens sui, sicut paruulus
B ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
enim in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
ta in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
zūcens, d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
aperte nūc in iud. d. 21. in iud. d. 21.
quæ in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
lecta in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
tūc in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
quæ in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
quæ in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
liocaret. Tūc in iud. d. 21. in iud. d. 21.
in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
le test. in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
tūc in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
C ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
de in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
me comprobabit. Ac si aperte dicat:
Quæ in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
mon in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
cent in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
quæ in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
beatus? Sicut in iud. d. 21. in iud. d. 21.

Hic 19

Esa. 41.

Quam se homini in sui cogitatione diuul-
scire debeamus. Cap. XIII.

E Tiam si simplex tacto, hoc in
ignorabit anima mpa. ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
18 ~~in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.~~
Quis enim aut de uirtutis suæ conscien-
tia nō quantulūcūq; superbiat? Aut qs
in iud. d. 21. in iud. d. 21. in iud. d. 21.
rat? Sed contra utraque quid superest,
nisi ut recta quæ agimus, sciendo nescia-
mus: ut hæc & recta estimemus, & mini-
ma: quatenus & ad custodiam sensuisset
anum scientia rectitudinis, & in rumo-
re non eleuet æstimation minorationis?
Sed sunt nōnulla quæ sciri a nobis faci-
le nequeunt, eum cum geruntur. Nam
P + Ipe

culpam accendimus: & cum ultra equita-
tis metas per iram rapimur, hoc zelum
iustitiae ditionis estimamus. Sepe offi-
cium praedicationis assumimus: ut per
hoc fraternae utilitati seruiamus: sed uili-
laccamus cui loquimur. nequaquam li-

laudem propter tempore dedit, & quae a
captiuitate uictorū alios curabat erigere,

in educto gladio gradientium uita truci

do modo unum idemq; opus culpa pera-

19 exordium aliud cogitatio exierit, &

hoc ipsa cogitatio ex-

nulli strenua praemia appetunt, &
detendunt: sed; innocentes
se defensores recti-
bus si spes nūm subrahatur, a defen-
-

seruione iustitiae eandem ipsam iustitiam
querere. Sepe recta agimus, & nequa-
quam praemia, nequaquam laudes ab ho-
minibus expectamus: sed tamen mens
in sui inducitur etiam his a quibus nihil

aspiciet, sed; male liberam per abrupta cla-
tionis rapit. & inde sub uitio peras ob-
tinetur unde quasi deuctus uitis nullis
nam nosmetipsos plus uitio ducit-

nus erramus, & mentis nostrae acies quo
breuitat: & inde nihil uidere compellitur,
unde uidere amplius conatur. Quia igitur
ab in iustitione nostra torpentes nos
omnino nescimus, aut si subtili nos di-
scutione requirimus, plerumque inter ui-
tia uirtutesq; caligamus: recte nunc dici-
tur: Etiam si simplex fuerit, hoc ipsum
ignorabit anima mea.]

Ac si aperte diceretur: Conditoris co-

qui ipsum me ex inermis

Dedit ab illis uocem

quia dū se deprehendere non
in admirationem confur-
mari non audeat, quod
incomprehensibili-

ad perit. Sed se examinare nequit, & re-
hoc exilium ceteris fuerunt. Unde &

Tridet iustum in-cre, quia & operando
uitam non delinit querere & tamco eius

libilis potentia conditoris. quae & ini-
line uisione non desierit, &
iustitiam incomprehensibilitatis immo-

V

Impius quoque à conditore consumitur,
quia Deo cuncta mirabiliter ordinante,
malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

malitiae mirabiliter penetrat, & suis hanc

A

B

C

D

E

F

G

H

I

K

L

M

N

O

Rom. 6

Prov. 13

Prov. 2

Ier. 10

nus innocentium rideat. Ac si aperte exorret, dicens: Quia iura nostra quoties illa gello vindictæ pro culpa atterunt: ille iam ueniat, qui pro nobis semel hinc culpa moriatur: ut de innocentium pœnis Deus ultro non rideat, si ipse carne pallibilis appareat, in cuius te deus meus non a

21 castigat. Vel certe si risum Dei, eius laedere dominus dicitur, quia quo à nobis ardentius queritur, eo de nobis suauius laetatur. Quia si risum Dei, eius laedere dominus dicitur, quia quo à nobis ardentius queritur, eo de nobis suauius laetatur. Quia si risum Dei, eius laedere dominus dicitur, quia quo à nobis ardentius queritur, eo de nobis suauius laetatur.

P. 117 Hinc Plalmista ait: Constituite diem solennem in consecretationibus, ulque ad cornu altaris. Solennem namq; domino diem in consecretationibus constituit, quisquis se assidue in eius

usque ad altaris cornu tendi præcipitur:

tudinem id est, ad æterna gaudia peruen-
gium suum appetit, non differri, humiliter dicit: Non de pœnis innocentium rideat. Ac si diceret: Vota nostra libenter attingam, non de pœnis innocentium rideat. Ac si diceret: Vota nostra libenter attingam, non de pœnis innocentium rideat. Ac si diceret: Vota nostra libenter attingam, non de pœnis innocentium rideat.

ad triduum permixtus extinxit, & dispensationem supernæ pietatis neceis, ex ipsa permissione tetulit. Tribus enim redemptorem nostrum iterationibus pulsans, eos Dei temerare non uoluit. Sed iude mentem ad mortem carnis eius excitans, eunq; ei cohortem atque à Pontifi-

A cibis & Pharisæis ministros tradidit, mirum ille impius manus ad terram tendit. Huius terre iudices, sacerdotes & principes, Pilatus atq; illatores milites fuerunt. Ille itaq; impius uultum iudicis eius operuit, quia corda persequentium

nubilo uelauit. Vnde & per Paulum dicitur: Vique in hodiernum diem cum legitur Moyses, uelamen est positum super cor eorū. Qui rursus ait: Si enim uisileat, nonquam dominum gloriæ crucifixissent: Vultus ergo iudicum operatus extitit, quia mens persequentium eum quæ carne tenere potuit. Deum nec per miracula agnouit. Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo

B iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit. Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit. Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit.

id est, ad sequaces
i, cui & hoc congruit omnino quod
Quod si non ille est, quis ergo
est? Vnde & per Paulum dicitur: Vique in hodiernum diem cum legitur Moyses, uelamen est positum super cor eorū. Qui rursus ait: Si enim uisileat, nonquam dominum gloriæ crucifixissent: Vultus ergo iudicum operatus extitit, quia mens persequentium eum quæ carne tenere potuit. Deum nec per miracula agnouit. Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit.

Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit. Quia uero antiquus hostis, cum iniquis omnibus una persona est, sic plerumque scriptura sacra de iniquo iudice plebis perfidia, ad semetipsum inducit.

D ies mei uelociiores fuerunt cursore, digerunt, & non uiderunt bonum. Cursoris quippe officium est securura nuntur electi, qui ante aduentum redemptoris orti sunt, quia hinc aut audiendo tantummodo, aut etiam loquendo nuntiabant, quidam quasi in mundo cursores fuerunt. Sed quia ante prædicti temporis se subtrahit prædicti, & dicit: suos esse breues ingemiscū, eam minimè tenduntur. Vnde aptè dicitur:

presentibus malis incipiens, sub æterna ultione se damnanit. Quasi enim commutata facie ab autore non cognoscitur, exposita bonæ conscientie fide reprobat. Sed nimirum restat ut suppliciorum conditor ignorat. Quia igitur hæc sub sedē

moraliter discutendo replicemus. Mei uelociores fuerunt cursore fugerunt, & non uiderunt bonum. Sicut sæpe iam

niat, uiuere appetit: sed per augmenta

hendi ualer, incrementa temporum quæ nulla sint, nisi cum repente transacta terminantur, quæ uenientia longa uideban-

tionis aspiciat, & ex humani generis uoce damna decursum ingemiscunt. Dies mei uelociores fuerunt, & non uiderunt bonum. Ac si aperte dicat: Ad hoc homo cõditus fuit, ut bonum quod Deus est, uidere potuisset: sed quia stare ad lucem noluit, fugi-

centiam stare uoluisset. Sed quia ad mutabilitatis undas per culpam cecidit, ad hominem etiam terræ huius fuerunt mandati sermo, concessa possibilitas operis, naturæ indita intelligentia conditoris.

na tot munusculum inconcussi custodire in paradiso nolimus, & seruare nunc in terra solutus conamur. Tendentes ad terminum auzæ uite præsentis impel-

A haur, mutabilitatis nostræ fluctu fatigamur: sed quia per crucis mysterium ad inuita naturæ bona restingimur, quæ si men intelligi & aliter potest. Naues etenim cum poma portant, suauitatem odoris habent, sed gravitatem ponderis non habent: & humanum genus à paradisi gaudiis expulsum, uim contemplationis

recunq; ad superna repetenda se erigere non exerit pondus uitæ. Pomorum

litur: quia & paradisi celsitudinem cum odoris recordatio ne meminimus, & im-
toleramus. unde: & apte subiungitur:

ad ricam.]

in præteriti ad æthera libratur, sed per uentum terras expectat.

sic humanum genus in parente, de sublimibus corruit. Quæ conditionis suæ dignitas in

libera contemplationis inspiracula, elcam, dies

petimus, Sed cum hæc ante mentis oculos

Uris taciti nuptentis deus condidit

gar. pauet ne ipso in
in superbiam erumpat

faciem meam, & dolore torqueor.] Ne-
quaquē quippe nos ita debere loqui dici-
mus, cum nostrę infirmitatis modum
pauore reprehendimus

qua resurrectione scilicet mentis nostrę
facies commutatur: quia quę prius non
sensit, & audire non potuit, nunc
sensitatem suam postmodum agnoscens,
uenerari inchoat quod ignorat. Sed in
ipsa commutatione dolor est, quia ualde
ad intelligenda ea quę

Pauet ne in dolore per licentiam locutio-
nis excedat. On silentium indicit, sed ta-
citus dolor eo ipso quo restringitur, au-
getur. Dicit ergo: Cū dixero, ne quaquā
ita loquar, commuto faciem meam, &
dolore torqueor. Quia tunc grauius ple-
rumque affligimur, cum quasi per consola-
tionis studium, at actionis nostrę nobis
conamur mala reuigare. Sed quisquis ita
subtiliter patēris primum dānati
pagata, humana
superet ut his

Vnde uir
tulit, repente specialia subiungit dicens:

Quantum timere debeat, qui scilicet pecca-

latis, sua opera uideat, & quid tantis
tribus modis commutatur. Cap. XI II.

V non parceres delinquenti.] Quę
historię textus ostendit. Holocauti-
studium, qui iuxta aliorum numerum, ut
scriptum est, confluit diluuiū offere-
bat holocausta per singulos, eorūq; non
solum ab immundis actibus, sed a praua
quoque cogitatione mundabat. De quo
scriptura teste perhibetur. Dicebat enim:
Ne forte peccauerint filij mei, & benedi-
xerint deo in cordibus suis. Afflictū ergo
cō passionis exercuit: quia ipse de se anti-
corū quęstionibus exactus, dicit: Flo-
bam quoniam super eo qui actus erat.
Ministerio pietatis impendit quę ait: Ocu-

lū, qui obsecra-
uit, qui dicit: Si contem-
pna mea, cum disceptare aduersum

medit pupillus ex ea. Et rursum: Si non
tribus oculis mearū calefactus est. Gratiā
italitatis exhibuit, qui dicit: Foris
torum patuit. Et inter hæc ad uirtutē cumu-
cos dilexit, qui ait: Si grauius sum ad
ruinam eius qui me oderat. Et rursum:
Non
maledicens animā eius.

etiam ueretur panes, cum dicit: Verebar
omnia opera mea, nū-
C uiri actibus uerbis quę co- us, ut u
p- ueraciter e- pimus, postqu
in nobis etiam
so quippe

d. quippe in Dei opere perperat, quif-
recte egerit ad remunerationis
bona festinat. Sciendum quoniam

bonum munere quia enim non solum

acceptationes munierum, ad quas ex fraude destinatur. Munus namque a corde est, captata gratia à cogitatione. Munus ab ore, est gloria per laudem. Munus ex manu, est premium per donationem. Sed iustus quisque ab omni munere manus excutit: quia in eo quod recte agit, nec ab humano corde inanem gloriam, nec ab ore laudem, nec a manu recipere donationem querit. Solus ergo in dei opere fraudem non facit, qui cum ad studia bonæ actionis inungitur, nec ad corporalis rei premia, nec ad laudem uerba, nec ad humani iudicii gratiam anhelat. Is igitur bona nostra, quia insidiantis culpæ euaðere gladiū nequeunt, nisi sollicitè quondam timore muniat per Sanctum uirum nunc rectè dicitur: Ve-

rim, ignoro. Sæpe enim bona latrocinantia fraude pereunt, quia rectis se nostris actibus concupiscuntur terrene subiungunt. Sæpe desidia interueniente deficiunt, quia a seruore quo carpiunt sunt frigescunt amore labefcunt. Quia ergo culpa lurreptio uel in ipso uirtutis actu uix uincitur: quid ad iecurritatem superest, nisi uelud, ose semper & in uirtute timeatur? Sed post hæc ualde scrupu-

[illegible]

Luc. 22 est Petrus verbi Iesu quod dixerat: &

AB. 9 oporteat pro nomine meo pati. Delin-

uia delictum sine ulione non desinit.
Aut enim ipse hoc homo in se poenitens
cans perierit. Nequaquam igitur pecca-
to patitur, quia nullatenus sine iundi-
cta laxatur. Sic David audire post confes-
sionem meruit: Dominus transiit pec-
catum tuum. Et tamen multo post cru-
ciatibus afflitus ac fugiens, reatum cul-
pe quam perpetraverat exoluit. sic nos
solamur, sed tamen reatum eiusdem cul-

dum plus iusto recipiat,
quatuor, dum limitis tulpicionibus ur-

C Quod suffragii tui ita meritis fient, ut confidam:
respondeant. Cap. XIIII.

Sitra laborant } Sienim remota pie-

Quia ergo plerumq; meus & impensa re-
ctis actibus trepidat: restat ut postq; bo-
num opus agitur, lachrymæ capi
exquirantur, quatenus ad æterna præmia
meritum recti operis subuehat humi-
tas postulationis.

Quod quantalibet munditia sancti fulgeat,
tamen ex hac corpore quod corrumpitur in
quo sunt, abominabiles se indicant, & ex

co : Abominabuntur me uestimenta
in mirandum contra mentem membra
superbunt, dum sancti desiderij studia,
tentationum suarum tumultibus inter-
rumpunt, in ipso certamine posita ani-
ma agnoscit, quantum adhuc à diuinitate

Рис. 7

lene appetens transire, sed non ualeus,
 & in puluere cogitationis inquinatus.
 Hanc uellentorum abominationem
 fecit, ut qui dicebat: Video aliam legē
 in membris meis, repugnantem legi mē-
 ti, nec & capitulum me dicentem in le-
 ge peccari, quod est in membris meis. H

16. *idem*

te non poterat, quum loq. melius re-
menda deponere scilicet cupiebat, dicens:
Iudex ego homo, qui me liberabit de
corpore mortis huius. Dicat ergo uni
hinc: Si bonus fueris quasi aqua viva, &

et cunctis, qui sunt, facite talia, ut non
intelligant. Cap. XX.

Flagella 400, 400.

noat. Vnde & subditur: Ne tu enim
ultrouis: similis mei est responſo, ne-
que qui mecum in iudicio ex- requi poſ-
ſita ſunt. Nam cum mulier in iudicio
ex- no contemtimus: & quid contra-
nus dicatur agnoſcimus: & in his que
dicimus, audimur. & quo obiecta patē-
poſt a reſ, ond mui: quia ergo in iudici-
lis in ſex que facimus in ſex, quaſi audie-
re, ſed cognoviſimus, quaſi quid

A ipse dicitur ignoratur. Viri gurg sanctus
 uelut infortium tuorum abominacionem
 confidians, eo amplius timet, quo a
 ti in iudicio ex xquo nō ualet q̃a quous
 e corrupcionis fute pōdere premittit,
 sensum sui reprehentoris ignorat. **A.**
 aperit dicit: In hoc ex xquo nō au
 quia & patet canēta quz factio, &

quitur : Non est qui utrumque valeat ar-
-ere, & ponere manum suam in ambo-
-us . . . Durum sonat, ut queratur qui

prophetam dicit, per Eriam quippe ad-
dicens bene facere, quoniam iudiciū,
ite induam & uenire & arguite me, di-
uinitatis auctoritate contrainimus. Requiritur

populum meum. Num. est q. 215.
dominus non habuisse le quatuor

Diviter oneret sepe, & tharesco
contra me, ne dilipat eam, & non in-
veni. Hinc est q̄ grautes Platas deplo-
rat dicens: Omnes nos cecidimus quasi
solum, & iniquitates nostras quas ven-
nomen tuum, qui colligat & teneat re-
sed possunt recte quidem per acceptu
pernit tix mentum ali in presentis mo-
tibus anima laetantur obitare, nō au-
tē in virtute propria ab humano genere
in plura teneantur moris expellere. Vir
igitur sanctus humanum genus consi-
deret

deret quòd deflueret, & tunc & tunc daretur
cor. piciat, cum in hoc con- fide-
quaq; iustitia humana contradicat: uideat
q̄ peruerse homo deliquerit, uideat q̄ di-
tente conditor, & a hoc dicitur: & tunc
& mediatorem Dei & hominis, Deum &
hominem. & tunc

22. *Christus ad om. Deo patri plac. uidet no-*
na homo uenerit, & tunc & tunc

amicus ad penā. Cap. XXI.

Quem quia lōge pōt uenturū cōfide-
re, & tunc & tunc daretur
ualeat arguere, & ponere manum
suā in ambobus. Redēptor quippe hu-
mani generis mediator dei et hominis p
carnem factus, quia iustus in hominib.
solus apparuit, & tamen ad penā culpæ
etiam sine culpa peruenit, & hominem
redarguit sine culpa, & Deo & tunc
ne sciret: exempla innocentie prębuit,
penā malitię suscepit. Patendo ergo u-
trumq; arguit, qui & culpam hominis
per iusticiam alpirādo corrumpit, & itam
iudicis morēdo temperauit: atq; in u-
triusq; manu posuit, quia & exempla ho-
minibus quę imitarent prębuit, & deo
in te, & tunc & tunc daretur
quā & tunc & tunc daretur
proprius nō haberet. Aeternę igitur
ratio quis in alijs obuiare non poterat,
& tunc hunc re-
bat. Venit itaque nouus homo ad ho-
mines, contradicētor ad culpam, amicus
ad penā: mira mōstrauit, crudelia pertu-
lit. Manum ergo suā in ambobus posuit,
quia uicereum recta docuit, inde statu
iudicem placauit. Qui hoc quoq; i, his
miracul. & tunc & tunc daretur
daretur & tunc & tunc daretur
terrore correxit. Vnde & iudicatur:

Quod a timore legit in l. bernatem Enangely
amq; u. sancti ita pte. upio am. qm. qm.
quos. Hic qm. non per. uiso, sed per. seip-
sam. Sannaniss. pium. in. uiauit.
Cap. XXI.

Aversat à me uirgam suam, & pauor
pe uirgā Deus tenuerat, cum dicebat: Si
quis hęc uel illa fecerit, morte moriatur.
Sed incarnatus uirgā abstulit, quia uias

uita per mansuetudinē ostendit. Vnde ei
per l. & tunc & tunc daretur
& tunc & tunc daretur
deus noluit, sed quasi
inspirauit. & tunc & tunc daretur

Non. n. accepisti, & tunc & tunc daretur
rum in timore, sed accepisti spiritū ado-
ptionis filiorū, in quo clamamus, abba

pater. Vnde h. & tunc & tunc daretur
Ioh. 1. & tunc & tunc daretur
Ioh. 1. & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

licet, quia per adoptionis gratiam ad
amorem suum. Hinc & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur
et & tunc & tunc daretur

Q. Moxq;

Ps. 44

Rom. 8

1. Jo. 4. 4

Luc. 11.

4. Reg. 4

Heb. 7

Phil. 2

toni, uirga iulitate nō potuit, per amo-
ris spiritum puer ad uitam redijt. Dicat
itaq; beatus Iob ex sua, dicat ex uoce hu-
mani generis: Auferat a me uirgam suā,
& pauor eius non me terreat loquar, &
non timebo eum. Vbi apte subiungit:
Non enim possum metuens respondere.
& respondere quippe cuilibet dicimur, cū
factis illi a digna opera respiciamus. Deo
ergo respondere, est donis eius preceden-
tibus, nostra obsequia reddere. Vnde &
placuit iudici in quibus sancta operatio
imitanda proponitur, ad respondendum
scripta praenotantur. Rectum itaq; deus
hominem condidit, eumq; ad pe-
desuentem cum longanimitate tolera-
uit. Quidie culpas aspicit, & tamen ui-
uendi spacia non citius abscindit: dona
largitur benignitate sua, & erga malos
uitae patientia sua. Respondere homo
tot beneficijs debet, sed tamen relin-
quere mercedem, non ualet. quia humani
generis conditorem qui adhuc seruili-
ter formatus, proculdubio non amat. Nā
tunc totū deo uera obsequia reddimus,
cum eum propter amoris aduocā nō time-

metus dirigit, cum malum nostrae menti
tam non placet, etiam si licet. Nam qui a

tur, peruersa libenter ageret, si liceret.
uaquā ergo ueraciter rectus est, qui
adhuc prauius delidendo libet nō est.

nō reddimus, si ex timore mādatis illius,
& non potius ex amore seruimus. Sed cū
mentis nostrae eius dulcedinis amor accen-
ditur, omne delidendum praesentis
uitae leuigatur, in eternum dele-
ctatio uertit, atq; hanc
cū mercede facit

probo amore serue-
bat. Vnde & ap-
te subdi-
citur.

ASPICIT animā
meā uitae meae,
dimittā aduer-
sum me elo-
quium meum.
Loquar in ama-
ritudine animae
meae, dicā Deo:

Noli me condemnare. Indica mihi,

tibi uideretur, si calumniaris me, &
opprimas me opus manuum tuarū,
& consiliū impiorū adiuues? Nun-
quam oculi carni meae respiciant?
ut uidet homo, & tu uidebis?

meam, & peccatum meum serute-

runt me, & perstrinuerunt me totum
in circuitu: & sic repente praeci-

luzum feceris me & in puluerem
duces me. Nonne sicut lac mi-

& carnis uis uellisti me,

tatio tua custodit spiritū meū. I-
cet haec cales in corde tuo, cū scio

caui, & ad horā pepercisti mihi, cur
ab iniquitate mea mundum me esse
non pateris? & si impius fuero, uir
mihi est: & si iustus, non leuabo ca-

te propter superbiam quasi leuā ca-
pies me, reuersusq; mirabiliter me
crucias. Inflauras testes tuos contra
me, & multiplicas iram tuam aduer-
sum me, & pernix militat in me.
Quare de uulua eduxisti me? qui
urinam

lando me iudicas, ostende quoddam iudicium per flagella securum reddas. quod tamen intelligi & aliter potest. Nam plerumque ut iustus flagella ad probationem percipit, & vitam suam subtilissima inquisitione discutens, quamvis se peccatorem & sentiat & fateatur: quo quata me cognoscit: atque eo magis in percussione ignorat. Petiit ut semetipsum tibi iudicando percutit, hoc in se habendo & ipse castiget. Hec namque quod exquisitus iudex iniuste quando nostrum nullo modo affligit in verbere, & deprecari debere in se perfectum non valet quod deploret. Vnde adhuc subditur:

Quod consilium diaboli vatum sit in perditione generis humani. Caput XXX.

Nummicis & opuminas pauperem, nem dicitur, ut negetur. perem per calumniam premit. Et scio et magis dolco, quo causas iustitiae ignoro. nocentem, sed pauperem. Qui enim se aupertatem suam obijcit, non conspicit, ostendit. Vbi & congrue subiungit: Opus manuum earum. Ac si aperte dicat: Impie opumine non potes, quem te fecisse gratuito recordaris. Bene autem subditur: Et consilium impiorum adiuves. Quos namque hoc loco impios, nisi malignos spiritus vocat? Et scilicet socios a morte querunt. Quorum nimirum in consilium iuit, ut beatum Iob divina correptione tangeret ut tem per flagella peccaret. Sed impiorum

A tentationibus carnem iusti prodidit, animam negavit. Hoc indefinenter contra bonos consilium maligni spiritus inest: ut hi quos ieruire Deo innocue in tranquillitate conspiciunt, vexati aduersitatibus, ad uoraginem culpe rapiantur. Sed eorum consilium acumen desistit, quia

atur, ne uirtutem poena transeat, & astutiam sortium, humana in mensuram iudex tentationis denicit, quo ultra vires onera imponit. tulit: sicut & requitendo ne

Quia tunc omni tempore, qui, imper est, in

Nunquid oculi carnes tibi sunt, aut Nunquid sicut dies hominis, dies tui & anni tui sicut humana sunt tempora: ut queras iniquitatem meam, & peccata mea memini scrutari: & scias quia nihil insum non nisi in tempore agnoscunt: humanus uisus quodlibet opus sequitur, non praecurrit: quia uis existentia aspiciit, & uentura nullo modo agnoscit. Dies quoque & anni hominis diebus & annis discrepant aeternitatis: quia uita nostra quae tempore incipit, tempore oritur, dum intra finis sui latu tu hinc format, aeternitas deuorat. Cuius nimirum immensitas quia ultra citraque super nos tenditur, sine inchoatione & termino eius aeternum esse dilatur: ei, nec transacta praeteriunt, nec adhuc uentura, quasi quae non apparent, desunt:

uerò ideo post culpam veniam me-
ruit: quia p carnale corpus aliquid quo
te

Vnde &

apud respectum iudicis argumen-

cor per Psalmistam dicitur: Ipse autem
est misericors, & propitius licet peccatis
eorum, & non disperdet eos. Et multipli
cauit ut auerteret iram tuā ab eis, & non
accendit omnem iram suam, & rememora-
tus est quia caro sunt. Vt lutū ergo ho-
minem sumptus. Lutum quippe fit, cum

infundit pulverem, cum anima rigat car-

nis obicit, cum posulans dicit: Memen-

to quæio q̄ sicut lutum feceris me. Ac li-

te dicat: Inherentiam carnis conti-

tra, & reatū iniquitatis laxa. Vbi apte

quoq; mors eiusdem carnis adiungitur,

cum protinus subinleitur: Et in pulve-

rem deduces me. Ac si patēter

dicens: Memento quæio quod per car-

nem a terra venio, & per eius interitum

nis, & penam huius aspice, & culpx ca-

lūa transiens parce.

Quomodo Deus hominem plasmat, plasmatū

*de hac qua hīs de exteriori homine dicitur,
interior cognere possunt. Cap. XXIX.*

& sicut cæcis

nibus & pelle induitur ossibus uterq;
soli facit Per lutū

cōceptionis exprimitur: quia per coagu-

in osse roboretur. Sed angustia dei huius

est descriptio creati corporis, nihil etiam

A & misericordiam tribuisti mihi.] Sed in-
cassum nobis bona conditor tribuit, si
non omne quod tribuit, ipse custodit.

ritum meum.] Hæc autem quæ de exte-
riori homine diximus, etiam interiori
um possit cognere, libet ut
breuiter replicando monitemus: Me-
mento quæ o q̄ sicut lutum feceris me.]

exultat: quia sancti spiritus gratia tetro-
re mentis infunditur, ut ad intellectum
sui conditoris erigatur Humana namq;
cogitatio quæ peccati sui sterilitate aruit,
per uim sancti spiritus quasi irrigata ter-
ra uiu. elicit. Sed tēpe dum perceptus su-

itino terra siccatur: ut inherentia
derelictus sentiat, & sine infusione su-

sciat qui arte quoq; reducti ad puritatem
rationis aura raptatur. Sed dum,

excitamus ea quæ
tubertius iam dona cogitamus.
it: Nonne sicut lac in

et calcu

eadē rudimenta spiritualia, ex usu ueteri
caro subinleitur, & mens bella ule-

ibis & carne uelisti me.]
quippe &
uelitur: quia in eo quod ad superna
cogitur,

nes sunt uulnera? Lazarus ergo nequitas ad delectationem memorie redire cōspexerat, & cicatrices desolebat. Cicatrices quippe computrescere, est sanata iā peccatorum uulnera, rursus in tentatione serpere, atq; ex eorū suggestiouibus post superfluum curem penitentia, se

Quia uidelicet in te & nihil foris opere agitur, & sola intus cogitatione peccatur: idcircoq; se reatu mēs obli-

Deut. 10

egredietur extra castra, & nō reuertetur priusq; ad uesperū lauetur aqua, & post Solis occasum regreditur in castra. No-

& ex bonorum
extra castra exire, est turpi impugnatione

ne despiciere. Qui ad uesperum
eius ad penitentia lamenta con
mo occulta iniquitatio accusat. Sed

ut iterum fiduciam erga societatem ho-
norum sumat. Postaque

cogitationis illicitę,
amittit, qui mundum se per obitum

quod idcirco nonnunquam im-
quia in quibusdā terrene cōuersationis
actibus (quāuis hōi-
mur. Cūq; uel in minime

nos antiqui hostis fortitudine, mēs no-
stra non minima importunitate tenta-

Leuit. 1

gis, membra hostis per frustra conuēsa,
caput itaq; ea quę erga nos sunt, rubetur
ignibus circumare: pedes uerō atque
intestina hostis, prius aqua diluere. Nos
quippe ipsos sacrificiū Deo offerimus,
cum uita nostrā cultui diuino dedica-

neque iam ex
deudario in eternitatem succendimur,
iam toto deuotionis sensu ad appetitum

inquirit: quid aliud quā intestina no-

s diluat, quas in acceptione
mēs uel de in expertis

rit, lauetur: ut tanto suauis in e-
stus: foetaturus

at. dicens: Si

iniquitate mea mundum me esse nō
patens? Ac si aperte dicat: Si

& a memoria
non detergeti

Quod

do sit quocumque tanto securior, quanto
audacter in foueam saluum dedit.

ribus non ualeat. Qui
esse confideret, di
a tutotium requirat.

nam reducit. I
perit perbit ad
ens, lapsus ad den

protinus com
um uero super-

Rns destitutionis nostre dam-
ditur deserit, eo mens nostra in
lius obdurefcit, nulla quæ Dei sunt, dili-
piscit: &

protinus huc perditionis euigilat: in co-
um inquisitione se excutit: amoris
mirabiliter me cruciat: quia omnipotens

cat: relinquendo me nequaquam
reddis: sed cum

ut mens per oculum remissa, quo
de & recte subiungitur:

Ityres,
Ioannem uoce angelica dominus dicit:
In diebus meis Antipas testis meus fide-
lis, qui occisus est apud uos. Sed testes
suos contra nos dominus imitatur, cum

dicitur: Quantum exaltavit se, & in deli-
cus fuit: tantum date illi tormentum &
luctum. Si igitur iuxta modum cul-
pe, pena distinguitur: constat nimirum quod
in supplicis ordo servatur. Et nisi tor-
mentorum summam, meritorum acta de-
uauquam iudex ueniens di-
triberet. Col

Mat 1

lus in supplicis ordo seruabitur, cur co-
burnenda zizania in fasciculos ligantur?
Sed nimirum fasciculos ad comburendum

his culpa inquinat, par etiam pena con-
stringat: & qui ne uauquam dilpati in-
tormento crucientur: quatenus simul
dñatio conterat, quos simul clatio sub-
leat, quosque non dissimiliter dilatauit
ambitio, non dissimiliter angustet afflictio
& par cruciet flamma supplicis, quos in
igne luxurie par succendit flamma

ti. Sicut enim in domo patris man-

natos diuersio suppli-

na sit, non tamen cunctos una eadem-

omnes tangimur, nec tamen sub eo

A fusione crucietur. Repulsis ergo ordo in
supplicio non erit: quia in eorum morte
atrocius ipsa confusio mentis feruit.
Quam tamen mira potentia iudicantis
equitas ordinat, ut pena animam si
inordinata confundat. Vel certe abesse or-
do supplicis dicitur: quia quibuslibet re-
bus in penam surgentibus, propria qua-
litas non seruatur. Vnde & protinus sub-
infertur: Et sempiternus horror inhabi-
tat. In huius uitæ tormentis timor
rem habet, dolor timorem non habet:
quia nequaquam mentem metus cruciat
cum pati iam cœperit, quod metuebat. In-

B ternum uero & umbra mortis obscurat,
& sempiternus horror inhabitat: ma-
eius rebus traditi, & in supplicis
mat, & in doloris angustia

ste docuimus, igne q cruciat,

it quod timebatur: illic &

C dilaniat, & pavor angustat. H

quaquam

quoniam tenebras discit: quantum
 1. pplicia ordinem non habent, quia nō
 tuam per omnia qualitatem tenent, quā-
 vis illic ignis & ad consolationem non
 49 lucet, & tamen ut magis torquat, ad
 aliquid lucet. Nam sequaces quoque suos
 secum in tormento reprobī flamma illu-
 strante visuri sunt, quorum amore deli-
 querunt, quatenus qui eorum vitam car-
 naliter contra praecepta conditoris ama-
 uerant, ipsorum quoque eos interitus

Lnc. 16

Quod profecto Euangelio testante
 diues ille quem contigit ad eterna incen-
 dij tormenta descendere, quinque fra-
 trum describitur memuisse, qui Abra-
 ham petiit, ut ad eam in eruditionem
 mitteret, ne illuc eos quandoque uenien-
 tes par pena cruciaret. Qui igitur ad do-
 sentium memini: constat proculdubio
 quia eos, ad augmentum supplicij, pau-
 lopost potuit etiam praesentes uidere.
 Quid autem mirum si secum quoque re-
 sui cumulum, eum quem despexerat, in
 sine Abrahāe pariter uidere, ut
 ut pena cresceret, & uir electus
 re in supplicio eos etiam quos contra
 putat, quod eos quos inordinatē nunc
 reprobī diligunt: miro iudicij ordine, se-
 cum tunc in tormentis uidebunt: ut per
 nam propterea punitionis exaggeret illa
 aeterni reposita carnalis cognatio, pari-
 ante oculos ultione damnata. Ignis ita-
 dum est quia lumen ad tormentum ser-
 uat. Quod si approbare testimonij in-
 Dan. 3.
 brex gentis pueri, per Chaldei regis
 imperium succensis camini ignibus, li-
 gatis manibus, pedibusque proiecti sunt,
 quos tamen cum idem rex in camini in-

A temperata, & uestimenta non attigit, &
 dum tormentum flamma frigit,
 ergo electis ignis ardere nouit ad sola-
 tium, & tamen ardere ad supplicium ne-
 bis & nequaquam lucet ad consolatio-
 nis gratiam, & tamen lucet ad
 & ad
 cumulum, dilecti qualiter crucientur,
 ostendat. Quid autem mirum si
 B
 obscuritatis & luminis: quando
 ex tormento neminem uia & re
 flamma
 quos nunc carnalis delecta
 exaltat: atque
 uoluntatem calidi
 tioris expleu-
 runt, tunc cum duce suo reprobī ad tor-
 menta perueniunt.

Et quamuis angelorum atque hominū 50
 longē sit natura dissimilis, una tamen
 pena implicat, quos unus in crimine
 reatus ligat. Quod bene ac breuiter insi-
 nuat propheta, qui ait: Ibi Assur & om-
 nis multitudo eius: & in excidium eius se-
 regis nomine, nisi ille per elationem
 it, cum cuncta sua multitudo ad in-
 actius persiuit, quam is qui conditorem

Eze. 32.

eius sunt: quia in quorum se mentibus
 nunc per desideria sepelit: hos sibi
 modum per tormenta coniungit. Et quo
 nos spiritus illicita ppetrando suscipi.

Ad nihil prodest quae miramur peccatores
 operam, nisi possimus emendare. Cap. XL.
 Ecce

Ecce quæ maneat damnatus a co-
gnovimus: & instruere nos
quo, quantus in damnatione ignis,
quanta in igne obcuritas, quantumq;
in obcuritate pavore sit, nullatenus ambi-
gimus. Sed quid prodest ista prænosse,
si non contingat evadere? Tota ergo in-
tentione curandū est, ut cum vacationis
tempus accipimus, bene utendi stu-
dio, malorum ulticia tormenta fugia-
mus. Hinc quippe per Salomonem
tur: Quodcumque potest manus tua

Eccle 9. eere, instanter operare: quia nec opus,
nec ratio, nec sapientia, nec scientia
erit apud inferos, quo tu properas. Hinc

Esa 55. veniri potest, invocate eum, dum pro-
pè est. Hinc Paulus dicit: Ecce nunc tem-
pus acceptabile, ecce nunc dies salutis.

2. Co. 6. Hinc rursum ait: Dum tempus habe-

Gal 6. mus, operemur bonum ad omnes.

Sed plerumque se ad viam rectitudi-
nis animus accendit, torporem discuti-
it, tantumque in celestibus cendens rap-
itur: ut penè nil ex eo inferius reman-
sisse videatur. Et tamen cum ad

terrena nullo modo exierit, ita nunc in-
venit, ac si adhuc de-

terrena nullo modo exierit, ita nunc in-
venit, ac si adhuc de-

terrena nullo modo exierit, ita nunc in-
venit, ac si adhuc de-

terrena nullo modo exierit, ita nunc in-
venit, ac si adhuc de-

terrena nullo modo exierit, ita nunc in-
venit, ac si adhuc de-

Mat. 6. Contra hanc quoque per Paulum dicitur:

verbis agnoscimus: quia tunc ad ea mor-
tifero ulsere animus pungitur, cum in
ea mensura æquitatis non tenetur. Ne-
que enim adhuc mortali in carne viven-
tibus, tunditur cura carnis abscinditur:
sed ut de cetero animo seruiat, tempera-
tur. Nam quia sollicitos nos esse veritas
in crastinum prohibet, habere necun-
que curam in presentibus non negat, quam
tendi ad tempus quod sequitur, necat. Et

Animirum Paulus cum carnis curam fieri
in concupiscentia non sinit, i concupiscentia non sinit, i concupiscentia non sinit, i
in necessitate concedit. Uiscerem ergo
magni moderaminis carnis cura frenan-
da est ut seruiat, & minime principetur,
ne quah domina animum vincat: sed sub-
bacta mentis domino, quah ancilla fa-
muletur: ut iussa assue atque ad nutum
cordis repulsa dililiat: ut uix à tergo
sanctæ cogitationis appareat & nusquam
contra faciem recta cogitantis obliat.
Quod benè nobis historia sanctæ lectio-
nis innuitur, cum Abraham tribus ange-
lis occurrisse memoratur. Ipse quippe ue-

Gen. 18. *Gen. 18.*

cognitione tri-

foris non ap-

pelcant: ut

ost eorum uiri sic sub discretionem

Cui tamen sepe cum

tur ut de se minime præsumat, se

se in diuinæ spei fiduciam

te subidia posse distulit. Vnde & hæc

eadem Sara promissiones Dei audiens

carnis sui confidentiam habere

ne accipit, quod habituram

ne Isaac, id est i sua dicitur, qui genera-

capit. quid mens nostra aliud quam gau-

dium parit? Curandum itaque est ne aut

necessitatis metas cura carnis transeat,

aut in eo quod moderate exiuit, de se
præsumat. Sepe uero animus fallitur,
num suspicetur: quatenus omne
Et sepe quia effectus providentiam se-
quitur, in sui fiduciam mens leuatur.
Cunq̃ue

rum faciem te comitum in parte a
ris, orieris ut lucifer & habebis fidu-
ciam, proposita tibi spe, & de-
fossus securus dormies. Requite-
sces, & non erit qui te exterreat. Et
deprecabuntur faciem tuam pluri-
mi. Oculi autem impiorum defi-
cient, & effugium peribit ab eis: &
spes illorum, abominatio animæ.

Quod recte dicitur semper procaces ex aduerso
cap. 11.

Nunquid qui multiloquitur, & ipse audit? aut uir uerbolus uti-
ficabit? Mos esse procacium solet, ut recte
dictis semper è diuerso respondeant, ne si
ad prolata consentiant, inferiores esse ui-
deantur. Quibus iustorum uerba quamli-
bet pauca tonuerint, multa sunt: quia

Vnde & ad crimen trahitur hoc quod re-
cta prædicatione contra crimina profer-
tur. Ipsum quippe qui ex ueritate fortes
sententias dixerat, Sophar redarguens.

Sapientia culpas increpat, stultorum au-
ribus superfluitas loquacitatis sonat.

zint, putant: & iustorum uerba eo ociosa
æstimant, quo suis hæc sensibus inueniunt
diuersa. Ne fallacem quidem Sophar sen-
tentiam protulit, quod uir uerbosus in-
ustificari nequaquâ possit: quia dum quisi-

silentij, mentis custodiam amittit. Hinc

Prov. 25

Prov. 10
Pf. 139.

tium. Hinc Salomon ait: Sicut urbs pa-
rens & absque murorum ambitu, ita uir
qui non potest in loquendo cohibere spi-
ritum suum. Hinc iurium dicit: In mul-
tiloquio peccatum non deerit. Hinc Plal-
mista testatur dicens: Vir linguosus non
non dirigitur super terram. Sed uirtus
uere scilicet perditur, quæ sub discretio-
nis custodia non profectur. Certum ita-
que est quoddam uerbosus iustificari uir ne-
queat. Sed bonum bene nō dicitur: quia
contra malos sententia, si bonorum recti-
tudinem impetit, uim suam perdit, & co-
rrecta sententia, quo illud est si nō, i. sentit.

Cap. 111.

Quia autem prauis audire bona pa-
tienter nequeunt: & cum uite
emendationem negligunt, ad uer-

phar insinuat, qui subiungit: Tibi soli
tacebunt homines, & cum ex teros urise-
ris, à nullo consutaberis? Imperita mēs,
ut diximus, ueritatis sententias grauitur
tolerat, & silentium poenam putat: atque

rationis arbitrat: quia cum uera uox,
prauorum se auribus admouet, memo-
riam culpa mordet, & in redargutione ui-

ta in uulnere sui reatus dolet, & per

hoc quod generaliter contra peruersos
dicatur, se inpen specialiter suspicatur.

Quod enim in eis egisse se meminit, au-
dictoris erubescit. Vnde mox se ad se

sententiam præparat, ut reatus sui uerecū-
diam per uerba prauæ refutationis:

Sicut enim recti de quibusdam quæ ibi
eis non recte gesta sunt, correctionis o-

cem, munusculum charitatis æstimant: sic
uiri contumeliam derisionis putant.

Illi correctionis adiutorium,

redargutione conspiciunt, gladium per-

cussionis credunt: quia dum per corre-

ptionis uocem culpa detegitur,

gloriæ opinio sordatur. Hinc quippe
in laudem iusti per Salomonem dicit ue-

ritas. Doce iustum, & testabitur ei.

dieb: Qui erudit derisorē, ipse sibi facit

iniuriā. Nam hi plerunque ut cum corre-

pta in se mala defendere nequeunt, ex ue-

recundia peiores fiunt, ac sic in sua defen-

sione superbiunt, ut quidam uicia cōtra
uitam corrip sentis exquirant, & eo se cri-

minosos uō æstimant, si crimina & alijs
imponant. Qui cum uera inuenire ne-

queunt,

Rom. 11.

O altitudo diuitiarum sapientie & scientie Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles vię eius. Quis enim cognouit sensum domini, qui ex ipsa inquisitione lassescens, sed prius lassescendo proficiens, premitte dicens: O homo tu quis es, qui respondeas Deo? Nunquid dicit figmentum ei igitur ad occulta Dei pertingere non ualens, ad infirmitatis sue cognitionem rediit, atque ad eruditionem se propriam

lassesceret, didicist ut humiliter timeret: & quem sua infirmitas a cognitione in terra rephit, hunc ei uerus humilitas iunxit. Sophar itaque & per scientie studiū peritus, & per audaciam tumida locutionis ignarus: quia ipse grauitatem nō habet, meliori optat quod habet, dicens: Atque utinam Deus loqueretur tecum, & aperiret labia sua tibi: ut ostēderet tibi

quod quod multiplex sit lex eius. Quod hoc loco Dei lex accipi, nisi charitas debet: per quam semper in mente leguntur precepta uite qualiter in actione teneantur. De hac etenim lege ueritatis uoce

1. Cor. 13.

Rom. 13

Galat. 6.

lebitis legem Christi. Quam tunc uerē perficimus cum fraterna onera ex amore toleramus. Sed hæc eadē lex multiplex dicitur: quia studiosa sollicitudine charitas ad cuncta uirtutum facta dilaturatur. Quę a duobus quidem preceptis incipit: sed se ad infinita extendit. Huius namque legis initium, dilectio Dei est & proximi.

Sed Dei dilectio per tria distinguitur: quia ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota uirtute diligere conditor iubet. Quia in te notandum est quod diuinus

A homo cum Deo non solum narrat ea quę, sed etiam informat ex quanto, cum subiungit, ex toto: ut uidelicet qui perfectē Deo placere desiderat, sibi de se nihil relinquat. Proxi- mi autem dilectio ad duo precepta derivatur, cum & per quendam iustum dicitur: Quę uultus ut faciant nobis homines, & uos facite illis. Quibus duobus scilicet utriusque testamenti mā- datis, per unum malitia compescitur, per aliud benignitas perrogatur: ut ma- ius quod pati non uult quisque non fa- ciens, et a non nocendi opere: & rursus bonum quod sibi fieri appetit: impen- dens, erga utilitatem se proximi exer- ceat ex benignitate. Sed hæc nimirum duo dum sollicita intentione cogitan-

B ria tenditur: ne uel ad inferenda qua non debet, desideris inquieta mens fer- uet, ex hibenda compescat. Nam cum cauet al- ter ipsa tolerare, sollicita se intentione circūspicit, ne superbia eleuet: & ad despectum proximi, animum dei- ciens exaltet, ne ambiguo cogitationem dilanct: cumq; hanc ad appetēda aliena

C & subiectum desideris per illicita consi- derat, inflammēt: ne inu- dia mordeat, & alienis felicitatibus

datine odium malitia exerceat, & os uisū ad iaculum maledictionis imitet. Rur- sum cum cogitat ut ea alteri faciat, quę ipsa sibi fieri ab altero expectat, pensat nimirum ut malis bona, & bonis melio- ra respondeat: ut erga procaces manūe tudinem lōganimitatis exhibeat: ut ma- gnitatis impendat: ut dilecti-

D pacis accingat: ut indigentibus necessaria tribuat: ut errantibus uia rectitudinem ostendat: ut adiectis uerbo & cōpatione mulceat:

Item 14. Other None

Dan. 3. 100

Act 15. *currit: ut quia antiquus hostis uaria cur*

1951

1691), (

terrenis succellibus deiecit. Non indigne
qua cum premium interior retributio-

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

2. The second step is to gather relevant information and data. This can be done through research, consultation with experts, or by analyzing existing data sets.

3. The third step is to develop a plan or strategy to address the problem. This involves breaking down the problem into smaller, manageable parts and determining the best approach to solve each part.

4. The fourth step is to implement the plan. This involves carrying out the tasks and activities that have been identified in the plan.

5. The fifth step is to evaluate the results. This involves comparing the actual outcomes with the expected outcomes and identifying any areas for improvement.

6. The sixth step is to communicate the findings. This involves sharing the results of the analysis with the relevant stakeholders and providing recommendations for action.

7. The seventh step is to monitor and review the process. This involves tracking the progress of the project and making adjustments as needed to ensure that the project is completed successfully.

8. The eighth step is to document the process. This involves creating a record of the steps taken and the results achieved, which can be used for future reference and learning.

9. The ninth step is to reflect on the experience. This involves thinking about what was learned from the project and how it can be applied to future projects.

10. The tenth step is to celebrate success. This involves recognizing the achievements of the team and celebrating the successful completion of the project.

... ..

los lecciones sur motus excitat cum

Intelligeres quòd multo minora
exigas a Deo, quam mereris inquit

(The following text is extremely faint and largely illegible due to poor scan quality. It appears to be a list or index of items, possibly related to the "Bibliography" section mentioned in the header.)

- **ulque ad objectionem inquiratur mare**

Quod Deus in natura sua altitudine, humana simul atque angelica subditus sit inuestigabilis.
Cap. VII.

Quoniam in natura sua altitudine, humana simul atque angelica subditus sit inuestigabilis. *Cap. VII.*
Inequunt: quia unde, ubi, qui dona, non solum in rebus, sed et in personis. In retributionis autem culmine non potest: quia etsi hic in claritate sua quandoque conspiciamus, non tamen eius est uitam plenè contuemur. Angelica etenim uel humana mens cum ad incircumscripturam, coangustatur: & super se quiddam gorem comprehendere nec dilatata sustinet: & transcendendo & portando omnia, aut subditur. Excelsior cælo est, & quid facies? Profundior inferno, & quid gnosces? Longior terra mēsurā eius, & latior mari. Quod Deus cælo excelsior, in
liter debet intelligi, quanto de eo quicquam nefas est iuxta corporea lineamenta sentire. Sed cælo est excelsior: quia transcendendo subuehit. Terra longior: quia creaturæ modum perennitate uel eternitatis excedit. Mari latior: quia rerum temporalium fluctus sic regens possidet, ut hos sub omnimoda potentie sue presentia coangustando circumueat angelis, & inferni uocabulo demonia signati, per terram uero iusti homines, per mare autem peccatores intelligi. Ex
nis periculis non penetrant. Profundior inferno est: quia malignorum spirituum astutias longè subtilius quam ipsi putauerant, iudicans dampnat. Terra longior: quia longanimitas exuperat, quæ

A nos & peccantes tolerat, & conuersos ad præmia remunerationis expectat. Mari latior: quia ubique facta peccantium, retributionis sue presentia occupat, ut cum non præsens per speciem cernitur, præsens solum referri hominem possunt, ut ipse sit cælum: cum iam per desiderium summus inhaeret. Ipse infernus: cum tentationum suarum caligine perturbatus in infernum iacet. Ipse terra: quia in bono opere fixæ spei ubertate fructificat. Ipse mare: quia in quibusdam trepidus quatitur: & aura
B sue mutabilitatis agitur. Sed cælo est excelsior Deus: quia potentie eius magnitudine uincimur, etiam cum super nosmetipsos eleuamur. Inferno profundior: quia nimirum plus indicat, quam ipse se humanus animus in tentationibus
cuius uix quos in fine retribuit, nequam nunc uel spes nostra comprehen-

conuenit: sed cum iam cernere quæ ætiterit, angustam se fuisse in sua æstimatione cognoscit.

Excelsior igitur cælo sit, cum ipsa in eum nostra contemplatio delectetur. Unde & Psalmista cor in altum posuerat: se necdum se eum contempsisse sentiebat, dicens: Mirabilis facta est scientia tua ex

tuus sum, qui autem iudicat me, dominus est. Longiorem terra uiderat, cum mino-

crabundantius quam primus aut intelligimus. Latiorē mari cōspexerat, qui nūmendo p̄fabat: quia nequaquā mēs humana immētitate distinet. Omnis eius agnosceret, quātumlibet inquisitō fluctuaret dicit. Quis nouit potestatem nē tux, & p̄x timore tuo itā tuā dinumeraret? Cuius bene potentia egregius nobis doctor insinuat, cum breuiter narrat: Vt possitis
ut latitudo, longitudo, sublimitas, & profundum

Ps. 138.

1. Cor. 4.

Eph. 3.

Ps. 139.

Eph. 3.

13) agitata, fibimetipsi contradicit. In unū ergo terra mareq; coarctatur, cum unam eam tenēque mentem, & certitudo solidæ fidei roborat, & tamen ex aliquācula mutabilitate perfidiz aura, dubitatis uersa. An non in suo pectore coarctari terrā mareq; cognouerat, qui & per fidem sperans, & per infidelitatem fluctuans, dicebat: Credo domine, adiuua incredulitatem meam? Quid itaq; est, quod & se credere asserit, & adiuuari in se incredulitatem iuravit, nisi quoddā coarctari in suis co-

Mer 9

diuē coeperit, prauitatis suę reliouis impugnetur: quatenus hæc ipsa impugnationibus seductam frangat. Recte itaque nūc dicitur: Si subuerteris omnia, uel in unum coarctaueris, quis contradicet ei?

in uirtute cognosce, cum uel uirtutes quas adimens, uitiorum concuti impugnatione permittit. Sæpe namq; in elatione cor attollitur, cum leuis successibus in uirtute roboratur: sed dum latentes motus audacię in cogitatione conditor conspiciat, se sibi hominem ostendendo derelinquit: ut eius mens derelicta quid sit, inueniat: quæ malè in se secunda gaudebat. Vnde cum subuerteret omnia, uel in unum coarctari dicerentur, protinus additur:

Quid ex uisus uisus nascitur, & qui minus negligens, paulatim cadit. Cap. IX.

Ipsæ enim nouit hominum uanitatem, & uidens iniquitatem nonne considerat? Ac si præmissa patrefaciendo subiungat, ut uia conspicit, iudicando dona cōfundat. Per uia uanitas, & post confus-

Ape iniquitas uanitas, non tñ oīs uanitas est se iniquitas solet. Vana nanque agimus, & euanescente dicitur, quod repente ab intuitum oculis aufertur. Hinc Psalmista ait: Vniuersa uanitas omnis homo uiuens, quoniam per hoc & uiuendo ad interitum tendit, recte quidem uanitas

Psal. 38

quitas appellatur: quia etsi de pena est culpa quod deficit: non tamen hoc ipsum culpa est quod à uita percurrit. Vana sunt itaque quæ transeunt. Vnde & per Salomonē dicitur. Omnia uanitas. Aperte autem post uanitatem protinus iniquitas subinfertur: quia dum per qu-

ad uitia prorumpit. Vanitas ergo ad iniquitatem

Potest tamen & uanitas culpa intelli

mo, tamen uanē conturbatur. The(aurizat, & ignorat cui congreget ea: quia uanitas trinitatis imaginem in naturis perturbati, in cōuersatione n-

nantibus cupido concutiat. m-

letitia muletur, dolor affligat. & na-

Derari lingua ociosa uerba negligit, more inolitæ remissionis capta, audax ad noxia prorumpit: dum gultu incumbitur, ad leuitatis protinus insaniam proditur: cumq; mentē subigere delectationem carnis renuit, plerumque & ad perfidiz uen-

demus

derari lingua ociosa uerba negligit, more inolitæ remissionis capta, audax ad noxia prorumpit: dum gultu incumbitur, ad leuitatis protinus insaniam proditur: cumq; mentē subigere delectationem carnis renuit, plerumque & ad perfidiz uen-

la timoris supni cōfodiāt. Vnde quibsdā
 et prophetam dominus misericorditer
 bo uobis cor carneum. Cor quippe lapi-
 nam subtrahit: & cor carneum tribuit,
 cum eandem protinus nostram duritiā
 ad sensibilitatem uertit. Per manus uerō,
 ut iam crebrō docuimus, opera designan-
 tur. Cum culpa igitur manus ad Deum
 expandere: est contra largitoris gratiam
 de uirtute operū superbiere. Qui enim
 in conspectu xterni iudicis loquens sibi
 bona quæ facit, tribuit. ad Deum manus
 superbiens tendit. Sic profectō contra ele-
 ctos reprobi, sic contra catholicos hære-
 tici semper effrenantur: ut cum oburga-
 tre facta nequeunt, bonos reprehendere
 de factorum elatione moliantur: quate-
 nus eos quos redarguere ex inhimitate
 actionis non ualent ex crimine timoris
 accusent. Vnde & ea bona quæ exterius
 fiunt nequaquam bona esse iam cēlent,
 quæ quali per studium surg, dx cogita-
 tionis exhibentur: qui semper humilita-
 te tumentes incēpī, & quod dictus suis
 semetiplos sentiunt, ignorant. Sed quia iu-
 stum uirum Sophar hactenus rep-
 dendo corripuit, nunc uelut docendo
 subiungit:

Quid in oratione faciem abijice timore leua-

quod amittis, inquirat.

- 16 **S**tabiliseris a te: & non manserit in ta-
 bernaculo tuo iniustitia, tunc leuare pote-
 ris faciem tuam abijci macula, & eris sta-
 bilis, & non timebis.] Omne peccatum
 aut sola cogitatione committitur, aut co-
 gitatas ergo in manu est, culpa in opere.
 Iniustitia uerō in tabernaculo, iniquita-
 lum non in cogitatione uocatur, in qua a-
 opere non uidemus. Sophar itaque quia
 iustus nō amittit, est, nouit quid faciat, sed

Auia iustum increpat hæreticorum tenēs-
 iem, proferre recte etiam quæ nouit,
 eo tumidē dicitur, pensamus eius uerba
 quā uera sint si recte dicentur. Prius
 enim à manu iniquitatem subtrahi, &
 à tabernaculo admonet iniustitiam
 abscindi: quia quisquis iam praua à se
 opera exterius resecat, necesse profectō
 se in mentis intentione discernat, ne il-
 pa quā iā in actione nō habet, adhuc in
 tatione perduret. Vnde bene etiam

Prov. 24

Lopus tuum, & diligenter exerce agrum
 tuum: ut postea ædifices domum tuam.

iniquitatis sensibus, actionem nostram

Penē cuncta nanque bona ope-

Cnonnulla cogitationis acumina quæ ex
 operatione nascuntur. Nam sicut ab
 animo opus sumitur, ita rursus ab opere
 animus eruditur. Mens quippe diui-

na quæ hanc. Sed postquam fieri impe-
 rata corperunt, si sit suis exercitata actio-

cauolitur, ut domus

si opere uidemus, quantam
 rectitudinis in corde teneamus.

Iprius auferri iniquitatem à manibus,
 nequaquam plene animus in cogitatio-

facies hominis, mens est in qua nimi-
 diligamus.

uare, est in Deo animum
 orationis atollere. Sed eleuatam sa-

ciat

fer. At postquam sanctiorem mone-
re de uita nititur, doctioremq. se eru-
dire sapientię magisterio conatur, ip-
se doctorum suorum pondus leuigat,
qui in discretionē interposita, omne
quod loquitur, destruit: quia liquorem

hunc per seipsum
autem à stultis sepe opes corporales sub-
stantiæ possidentur. Nonnulli enim
rerum terrenarum multiplicitate sub-
nixi sunt, aliquando multa & habenti-
bus tribuunt: ut ipsi cunctis hæc lar-
gius habere uideantur: Ita peruersi
cum uera sapiunt, recta quędam etiam
rectioribus loquuntur: non ut alios au-
dientes doceant, sed ut ipsi quanta doctri-
na polleant, innotescant. Pretere se qui-
pe sapientia cunctos æstimant, & ideo
nihil se cuiuslibet dicere, ultra menturas
sue magnitudinis putant. Sic prauis qui-
libet, si omnes heretici superba uoce me-
liores docere non metuant: quia om-
nes se inferiores arbitrantur. Sed san-
cta Ecclesia, elatos quosque ab æstima-
tionis sue culmine reuocat, & discre-
tionis manu ad xqualitatis compa-
rē reformat. Unde beatus Iob qui

uidens quod amicorum mens per uerba
prolatę eruditionis intumuit, illico re-
spondit dicens:

CAPVT DVODECIMVM

TEXTVS BEATI IOB.

RESPONDENS
autem Iob di-
xit: Ergo uos
estis soli homi-
nes, & uobis-
cum oritur sa-
pientia? Et mi-
hi est cor sicut

non
enim hæc quę nostis, ignorat? Qui
uocabit Deum, & exaudiet eum.

Aridetur enim iusti simplicitas, lam-
pas contempta apud cogitationes
diuitum, parata ad tempus statutu.
Abundant tabernacula prædonum,
& audacter prouocant Deum, cum
ipse dederit omnia in manus eorū.
Nimirum interroga iumenta, & do-
cebunt te, & uolatilia cœli, & in-
dicabunt tibi. Loquere terrę, et re-
spondebit tibi, & narrabunt p̄ces
maris. Quis ignorat quod omnia
hęc manus domini fecerit? In cuius

ritus uniuersę carnis hominis. Non
ne auris, uerba dijudicat, & fauces
est sapientia, & in multo tempore
se habet consiliū
Si destruxerit, ne

si emisit eas

Cia. Ipse nouit & decipientem, &
qui decipitur. Adducit consiliarios
in stultum finem, & iudices in suppo-
rem. Baltheum regum dissoluit, &

bris: & producit in lucem umbram
mortis. Qui multiplicat gentes, et
restituit. Qui immutat cor principu
stra incedant per inuim. Palpa-
bunt quasi in tenebris: & non in
lucē, & errare eos faciet quasi e-
brios.

Caput

25 **E**rgo nos estis soli homines, & u-
 quis se praeire omnes ratione attinet,
 quid iste aliud quam solum se esse homi-
 nem exultat? Et sepe contingit, ut cum
 per tumorem mens in altum ducitur, in
 deus tu omnium, sui admiratione suble-
 uatur. Tunc maiores oriuntur: sibi que de singularitate
 & miratur sua, rider aliena. Qui ergo so-
 hanc eandem secum oriri sapientiam pu-
 tat? Nam quam adesse alijs abnuir, sibi
 hanc tribuens, profecto in terra tempo-
 ra suae breuitatis claudit. Pensandum ue-
 ro est, uir sanctus quanta discretione uti-
 tur: ut auicorum superbientium arro-
 gantia comprimatur, cum protinus adiun-
 git. Et mihi est cor sicut & uobis, nec in-
 ferior uestri sum. Quis enim nesciat, quam
 beati Iob uita atque scientia amico-
 rum eius scientiam excedat? Sed ut eo-
 rum superbiam corrigat, esse se inferiore
 negat, & ne suae humilitatis limite tran-
 seat, esse se superiorem tacet nec
 hi qui sibi longe sunt impares, discant:
 ut dum sponse inhectitur sapientia quae
 eminet, nequaquam se contra uires eri-
 gat scientia quae iacet. Quos bene mox
 ad aequalitatis sensum reuocat: quia tu-
 mere ualde quali de singularitate magni-
 tudinis pensat, cum subsequenter adiun-
 git: quis enim haec uobis ignorat? Nesci
 aperte dicat: Cum cunctis sint no-
 lariter cur tumetis? Quia igitur elatione
 arrogantium ad aequalitatis communio-
 nem reuocans, correptione perfecta to-
 darguit, ad doctrinae nunc sententias eru-
 pit: ut amici eius humilitati, prius disce-
 rent ueritatis pondera, quam reuerenter
 audirent. Sequitur:

Quod uiri uirtutem cum deridentur ab im-
 pye, ad testem conscientiae Deum concurrant,
 in quo gloriantur.

Cap. XV.

us aura humani fa-
 uoris excipitur, ad gaudia exteriora dei,
 uatur: ut possit quod intus appe-
 rit, & in hoc huius resoluta iaceat, quod
 foris audit: ita ut beatam non tam fieri
 quam dici se gaudeat. Cuius laudis suae
 uocibus inhiat, quod esse coeperat, relin-
 in deo laudanda uidebatur. Commun-
 quam uero recta operi animus constan-
 ter innuitur, & tamen humanis irrisho-
 nibus urgetur: miranda agit, & oppro-
 bria recipit, & qui exire foras per laudes
 perit, repulsus contumelias, ad semetip-
 sum redit. & eo seipsum intus robustius
 Iob enim spes in auto-
 rem figitur, & inter irrisum conuicia
 solus interior testis imploratur: atque
 animus sit deo tanto proximis,
 nus, in precem rotinus funditur: & pres-
 sus exterius. Tenebranda quae intus
 nunc dicitur: Qui deridetur ab amico
 se, ego, inuocabit Deum, & exau-
 diet eum: quia bonorum menti dum
 probant, ostendunt quem suorum
 actuum testem quae deinde
 componenda se in peccatis accipit
 de intra se supernae exauditionis
 unde extra se se uide repara-
 tur. Quam prouide
 interponitur, sicut ego: quia sunt non-
 nulli quos & irisiones depri-
 munt, & tamen diuinis apibus exaudi-
 biles non sunt. Nam cum illo contra
 uis mentum in irisione generatur.
 Baal etenim sacerdotes clamorosis huius uo-
 cibus implorantes, derisi ab Helia fuerunt,
 cum dicebat. Clamate uoce maiori, Deus
 enim uester est, & forsitan loquitur, aut
 uirtutis usum sunt, quia per culpe
 meritum sunt. Prouide ergo nunc dicitur:
 qui deridetur ab amico suo sicut
 ego, inuocabit Deum, & exaudiet eum:
 quia non facit humana sed deo, totum

27

2. Reg. 18

3 a mum,

minum, quem ab humanis prauitatibus ui
ex innocentia seruat alienum. Sequitur:

De sapientia sanctorum, & prudentia filio-

D Huius mundi sapientia, et cor ma-
chinationibus tegere, sensum uerbis ue-
lare, quæ salia sunt, uera ostendere, quæ

sum prudentia usu à iuuenibus scitur,
hæc à pueris precio discitur: hanc qui
sciunt, ceteros despiciendo superbiunt:
hanc qui nesciunt, subiecti & timidi in
alijs mirantur: quia ab eis hæc eadem du-
plicitas, iniquitatis nomine palliata di-
ligitur, dum mentis peruersitas, urbani-

quàm facere: nullam iniuriam ultionem
querere, pro ueritate contumeliam lucrū
putare. Sed hæc iustorum simplicitas de-
tinetur: quia ab huius mundi sapientibus
punitatis uirtus, saturitas creditur. Qui-
sc enim quod innocenter agitur, ab eis
proculdubio stultum putatur, &
in opere ueritas approbat, carnali-
tate fatuum sonat. Quid nanque stulte
uideretur mūdo, quàm mente uerbis ostē-
dere, nil calida machinatione sinu lare,
nullas iniurijs contumelias reddere, pro
maledicentibus orare, paupertatem que-
rere, possessa relinquere, sapientem non
resistere, percutienti maxillam alteram

toribus ille egregius Dei sapiens di-
cit: Abominaciones Aegyptiorum im-
molabimus domino deo nostro: Quia

ex deo offerunt: quia simplicitatem

firmam abiectamq; despiciunt, hanc in-
sti in uite: ut sacrificiū uite: ut, & exco-
lentes recti puritatem ac mansuetudinē:
Deo immolant, quā abominantes res ro-
bos saturitatem putant. Quæ nimirum in
sti simplicitas breuiter, sed iustititer ex-
primatur, cum proximus subinfertur:

*Quæ iustorum simplicitas, apud se inuicem qua
se lampas fulgeat, ut superbiorum facti co-
rū humilitatem conueniat. Cap. XVII.*

L Ampas contempta apud cogitatio- : 8

B gnificatur nomine diuitum, nisi clauo
etiam non habent, dum superbis apud se

itati. Præter ad requiem Lazarus uenerat,
superbum uero diuitum tormenta ciui-
ciabant. Sed tamen diues Abraham fue-
rat qui in sinu Lazarum tenebat: qui ta-
men auctori suo colloquens dicit: Loquar

itaq; iste diuitias suas

ponens, ut uidelicet possessor, tam abiecta

quibus & res terrene non suppetunt, &
tamen apud se per factum timoris eri-
guntur. Hos & census ad ostensionē po-
tentis minime subiecit, & tamē morū

cit Quosq; ergo sequens uite amor
non humiliter: hoc in loco sacer sermo
diuites appellat: quia in iudicijs quoque
ultione non discrepant, utrum rebus, an
soliis moribus intumescant. Qui cum ut-
tam simplicitatem in mundo humilem
abiectamque

Q

tamelias recepit?

q. id est lampas isti contemnitur, usquequo de-

manta claritate candeat offendit?

et deo iudicantur. Ti

h. nos super di-

senatoribus terrar. Hinc Flavianus Domi

inter fac ad redemptoris tui, mentis

ex multo tempore cupiens videre eum, Luc. 14
eo quod audisset multa de illo, & opera-Sed lampas hæc antecius oculos nullo
radio lucis emicuit: quia ei qui se non

italis exprimitur. Sequitur:

*Quid electi, obediunt sentiant saporem, et
frigido qualiter sapiat, ne erant.
Caput 1111.*

Nonne auris verba dii dicat, & fru-
ces comedentis, saporem? Pend
nullū latet quod quinq; sensus corporis
nostri, videlicet visus, auditus, gustus,
odoratus, & tactus, in omne quod sen-

men propriis sensus

neque
in sen-

4 secretum, quod in nobis est & notmet-

scientia, alium minus,

operetur, quatenus ille sapien-

ignarum, ille gratiam curationis

8. Sed in his verbis beati Iob, qui-

quod audiunt, eis per amorem medita-

que ad cogitationem sonitus tenditur,

frigido qualiter sapiat, ignorent. Qui-

tuorum imperium, & eorum qui de-

reprobat: quia aliud est de Deo

tere, aliud vero hoc quod cognoscitur,

laude intelligentia gustare. Recte ergo

8 dicitur: Nonne auris verba dii dicat, &

laudes comedentis, saporem? Ac si aper-

te arrogauimus diceretur: Doctrina uer-

mihi etiam per saporem intumuit

sunt, quæ per ui-

ip a dona pendant, demonstratur, dum

lobatur: Apud ipsum est sapientia &

fortunido, ipse habet consilium &

culi iudicii mora

quando tardius

ur, non quia iniquorum culpa non co-

spicitur,

memoratur, cum de patris unigenito dicitur: Apud ipsum est sapientia & fortitudo. Quia uero iudicandum ueniens, in terrore suæ uirtutis apparebit, & repulsis reprobis, electis suis in regno cælesti, ostendit se sapientem, & fortissimum esse prius fortitudo, & post sapientia dicitur. In uerbis itaque prioribus quibus ait: Apud ipsum est sapientia & fortitudo, aperte indicat quia hoc quod mansuetus edocuit, qualiter credendum fuerit, in iudicii uirtute terribilis ostendet.

Apud ipsum est fortitudo & sapientia. Iste clarus de non facit, quod prius in iudicio per uirtutem reprobos ceciderit, & postea reprobos in regni perfecto lumine insulgebit. Sed quia ante extremi diem iudicii, iudicare quotidie oculus dispositionib. facta mortalium non desistit, ad hoc quod nunc agitur, reditur, cum subditur:

Quod sapientia huius mundi, stultitia est apud Deum. Cap. VII.

Iste nouit de decipientem, & eum qui decipit. Ad hoc uero in iudicio non solum inquit, sed inquit ueritas dicat: Nunciam noui uos, discedite à me omnes qui operamini iniquitatem, qualiter hoc in loco dicitur, quia Dominus decipientem nouit: sed quia scire dei, aliquando cognoscere dicitur, aliquando approbare, & scire iniquum, quia cognoscendo iudicat: Neque enim iniquum quempiam iudicasset, si nequaquam cognosceret: & tamen iniquum nescit, quia eius facta non innotant. Prius tamen, quia inquit apprehendit: & non nouit, quia hunc in luce suam non uidet, inquit de netae quolibet uero dicitur, quia falsitatem non innotat, sed hoc reprehendere ignorat, sed eandem ipsam fallaciam & scit in examine, & nescit in amore, ut uidelicet inquit. Et sic perit, ut nonnullis iniquis uacantes, aliter uia perueniant.

Alterum est, quod dicitur, & eum qui decipit. Ad hoc uero in iudicio non solum inquit, sed inquit ueritas dicat: Nunciam noui uos, discedite à me omnes qui operamini iniquitatem, qualiter hoc in loco dicitur, quia Dominus decipientem nouit: sed quia scire dei, aliquando cognoscere dicitur, aliquando approbare, & scire iniquum, quia cognoscendo iudicat: Neque enim iniquum quempiam iudicasset, si nequaquam cognosceret: & tamen iniquum nescit, quia eius facta non innotant. Prius tamen, quia inquit apprehendit: & non nouit, quia hunc in luce suam non uidet, inquit de netae quolibet uero dicitur, quia falsitatem non innotat, sed hoc reprehendere ignorat, sed eandem ipsam fallaciam & scit in examine, & nescit in amore, ut uidelicet inquit. Et sic perit, ut nonnullis iniquis uacantes, aliter uia perueniant.

122

quam Deo dispensante, minus diuini carni cadere permittantur. Cap. VIII.

Dene autem subditur: Et indices in 9. Indices uocantur. Sed cum subditorum uitam nequaquam saluam faciant, sed eandem ipsam fallaciam & scit in examine, & nescit in amore, ut uidelicet inquit. Et sic perit, ut nonnullis iniquis uacantes, aliter uia perueniant.

[The page contains extremely faint, illegible handwritten notes.]

We are in receipt of
 your letter of the 10th inst.
 and in reply to inform you
 that the same has been forwarded
 to the proper authorities for their
 consideration.

Q. ...
... !

Q. Now, you said that you had been told that the person who had been shot was a member of the Black Panther Party, is that correct?

[illegible][illegible]

The diagram illustrates a two-dimensional lattice structure. It consists of a grid of points. At the top, there is a label 'x' and a 'y' axis. Below the grid, there are labels 'x' and 'y' again. To the right of the grid, there is a label 'x' and a 'y' axis. The grid itself has labels 'x' and 'y' at various points, indicating a coordinate system.

1. *...credamus...*

Pl. 17

App. 6

8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 8

quoniam, id est, per auram, et sic dicitur: A

Quoniam per auram, et sic dicitur: A
noti comparatur. Cap. XIII.

Memoria uestra comparabitur cinea-
 tur. Alij bellorū titulis ali-
 rum meritis, alij diuersis doctrinarum
 tecularium, alijsq; memoriæ nomini ad
 ea fixum stabit, quando & ipsa ceteri-
 ter mobilis pertranseat. Aura enim cine-

Psal. 2.

tanquam puluis quem
 a facie terræ. Recte ergo
 ulcorum memoria cineti comparatur:
 una illic ponitur, ubi ab aura rapitur.
 da gloria sui nominis elaboret, memoriā
 suā quasi cinerē ponat, ut hanc citius
 mortalitatis capiat, cōtra de su-

Pf. 117.

in æternitate. Sicut
 tur in lucum ceruices ueltræ. Sicut
 itur, cum superbus quisq; humilia-
 tur in morte, & elata caro labetur in u-
 quia quantitas
 bes corruptionis probat. Sequitur. Tace
 te pauper, ut loquar quodcumq; mihi
 [2] Sentu carnis
 idcirco ad silentium restitui
 mense suouellent dicat:
 le, panem iustitiae edere non ualet

sum spiritus audio, quæ per ministeriū
 corporis profero. Vnde mox ad alta con-
 scendit, seq; in mysticis eleuat, & incre-
 pationem quam protulerat, ad mystica
 uerba permutat, dicens:

*Quod sancti uiri carnes suas dentibus laca-
 rant, cum internis sensibus carnalia opera
 sua dissecant. Cap. XV.*

Quare lacerō carnes meas dentibus
 meis, & animam meā porto in ma-
 nibus meis? In scriptura sacra
 dentes aliquādo sancti prædicatores: ali-

De sanctis enim prædicatoribus sponsæ
 dictum est. Dentes tui sicut greges tonsæ

& uni eorum osculis in figura gentibus
 dicitur: Macta & manduca, id est, uetusta
 rem earum contere, & in corpus Ecclesiæ
 uidelicet in tua membra conuerte. Rur-

solent: Hieremias propheta testatur
 cens: Fregit ad numerum dentes meos.
 Per dentes etenim cibum frangi
 tiatur. Vnde non immerito in

quæ cogitant, quali mandunt & comi-
 nantur. Quos prophetas ad numerum
 cuiusq; peccati, intelligēz excitas

nis atq; inuincibilibus intelligere possunt.
 Vnde rectè etiam scriptum est: Omnis
 homo qui comederit unam acerbam, ob-

Dstupescunt dentes eius. Quid nanq; uua
 acerbā nūc peccatū est. Uua quippe acer-
 ba, est fructus ante tempus. Quisquis n.
 deliderat, quasi fructus ante tempus co-
 medere festinat. Qui igitur unam acer-
 bam comedit, dentes eius obstupescunt:
 patitur, interm. eius sensus ligantur, ut
 iam spiritualia mandere, id est, intelligere
 nequeant quia unde in exterioribus de-
 lectati sunt, inde in interioribus obitu-
 latus, panem iustitiae edere non ualet

Can. 4

Ab. 10

Thom. 3

*Eze. 18
 ecclie. 38*

quo-

1. The first part of the document is a list of names and dates, which appears to be a record of some kind. The names are written in a cursive script, and the dates are in the format "Month Year".

20. The following table shows the number of people who attended the 2000 Summer Olympics in Sydney, Australia, by country.

...
} ...

[illegible]

quia modo culpas suas committenda

1. The first step is to identify the key components of the system.

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

1. The first step is to identify the key components of the system. This involves understanding the hardware, software, and data involved in the process.

1. The first step is to identify the key components of the system. This involves understanding the hardware and software involved, as well as the data flow and the roles of the various components.

D ☐ **E** ☐

The following table shows the results of the regression analysis for the dependent variable "Number of children in the household" (N = 1,000). The independent variables are "Age of the head of household" and "Gender of the head of household". The table includes the coefficient, standard error, t-statistic, and p-value for each variable.

Variable	Coefficient	Standard Error	t-statistic	p-value
Age of the head of household	0.001	0.001	1.2	0.23
Gender of the head of household	0.002	0.001	1.5	0.13

Ich habe die folgenden Punkte zu be-
achten:

ce fidelis populi subditur:

[Faint handwritten notes]

Since the 1970s, the U.S. has been the only country in the world to have a president who was elected to office by a majority of the popular vote.

1. The first group of people who are interested in the results of the study are the researchers themselves. They want to know how well the study was conducted and whether the results are reliable and valid. They also want to know how the study was funded and whether there were any conflicts of interest.

... ..

... ..

[illegible]

Autolecti

... ..

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

...the
... ..
... ..

6. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

7. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

8. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

1. The first step is to identify the key components of the system. This involves understanding the hardware and software involved, as well as the data flow and the roles of the various components.

[illegible]

suis tanta se cautela circumspectum: ut si
 fieri valere semper apprehensit, de in-
 terni iudicis oculis absint. Sed quantum
 agere possunt, ne exterius labantur in
 opere, tantum interius agere. nequaquam
 possunt, ut nunquam labantur in cogita-
 tione. Humana enim conscientia eo ipso
 quo ab inimicis recedit, semper in lubrico
 est. Unde fit ut etiam sancti viri frequenter
 labantur, deinde beatissimus papa Urbanus
 octavus, de accusatore et de accusato
 quod est pariter invidiosum, et invidiosum
 et invidiosum, et invidiosum, et invidiosum
 reprehendatur non habet liberè accusatorem
 quare? Quia si liberè invidiosum, et invidiosum
 semetipsa nonnunquam de stulta cogita-
 tione reprehendunt: propter hoc fortasse
 subditur: quare tacens consumor? Tacens
 enim consumitur, et in cogitatione
 reprehendens, apud semetipsam
 dente conscientie mordetur. Ac si aperit
 dicat: sic vixi ut accusatoris exterius nul-
 lum timerem: utinam sic vixissem, ut intra
 memetipsam accusatricem conscientiam
 non haberem. Tacens enim consumitur,
 qui intus in se inuenit unde uratur. Se-
 quitur. Duo tantum ne facias mihi: &
 tunc si facias, etiam invidiosum, et invidiosum
 quod Dei faciem, nisi animaduersione
 debemus accipere? In qua dum peccata
 respicit, punit. A qua videlicet nullus
 etiam potius absconditur, et de quibus po-
 tius, non admoveantur, de quibus subdit:

Quod sancti pueri ad eam legem venire desi-
derabant, in qua non timore seruirent, sed mo-
re.

Сар. XX.

Mando tua non me terreat. In quib.
und i cer duobz pnd alijs p proph
ne uocem, quam tempus gratie & redē
ptionis inuenit. I ex quo. In ore d
ni. In op. nri. In tunc ut omā
tūc. In p. nri. In mōte pu
matur. Nec plebs Israelitica ex amore
domini flectit.

quam nec impleri iustitia per timorem
possit quia iustitia non est per timorem
sed per caritatem. Et per hoc patet
quod ad hoc non est sufficiens
dicens Non accipitis mercedem

[illegible]

Quid a luce veritatis in tanta ignorantia te-
nebrae cernimus, ut nescis ignoramus.
cap.

XXI.

QUOD VOCARE ENIM
EST AMORE RESPICERE.
AUT. VI.

[illegible]

T 4 loanne s

1. Ioan. 3. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 2. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 3. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 4. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 5. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 6. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 7. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 8. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 9. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 10. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 11. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 12. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 13. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 14. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 15. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 16. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 17. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 18. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 19. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 20. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 21. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 22. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 23. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 24. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 25. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 26. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 27. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 28. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 29. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 30. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 31. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 32. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 33. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 34. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 35. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 36. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 37. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 38. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 39. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 40. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 41. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 42. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 43. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 44. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 45. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 46. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 47. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 48. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 49. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 50. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 51. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 52. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 53. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 54. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 55. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 56. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 57. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 58. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 59. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 60. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 61. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 62. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 63. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 64. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 65. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 66. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 67. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 68. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 69. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 70. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 71. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 72. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 73. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 74. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 75. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 76. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 77. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 78. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 79. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 80. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 81. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 82. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 83. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 84. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 85. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 86. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 87. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 88. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 89. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 90. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 91. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 92. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 93. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 94. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 95. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 96. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 97. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 98. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 99. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A
 100. Ioh. 1. Iohannes Baptista is, qui se in uerba uocauit. A

A Quid est enim homo nisi solum
 cibus uir clamat: Cur faciem tuam abscondis,
 & arbitraris me inimicum tuum? quia si ut
 amicum aspiceres, tunc me uisionis lumi
 ne non priuares. Qui mobilitatem quo
 que cordis humani subsequens adiungit:

nonibus suis, quasi uentorum flatibus
 agnauit. Cap. XXII.

Cdis potentiam tuam, & stipulam siccam pe
 queris? Quid est enim homo nisi solum

Quid est enim homo nisi solum
 cibus uir clamat: Cur faciem tuam abscondis,
 & arbitraris me inimicum tuum? quia si ut
 amicum aspiceres, tunc me uisionis lumi
 ne non priuares. Qui mobilitatem quo
 que cordis humani subsequens adiungit:

inordinatus timor in intus depo
 nitur & ducitur, recte folio homo cōparat.
 Unde bene quoque per Esaiam dicit: Certe
 mus quasi folium uniuersi & iniquitates
 nostrae quasi uentos abstulerunt.

ut in derelictione. Quia enim ut au
 stipula esse memorat. Sed quia uniu
 ersi sunt in derelictione.

est, Consideret itaque, uir sanctus,
 & dicat: Contra solum quod
 uento rapit, ostendis potentiam tuam,

petis cum, quem sic infimum esse in re
 tatione cognoscis. Sequitur:
 Quod peccata nostra Dominus scribere dicitur,
 cum ea nos diuini puni, uel retinet po
 nenda. Cap. XXIII.

Squis omne quod loquimur trahit, quod
 uerbum

Quod sancti quasi mercenarii in laboribus huius mundi gemunt, & ad retributionis sue denarium aspirant. Cap. III.

Recede optata ueniat sicut mercenarii dies eius.] Hoc loco recede dicitur,

autem subiungitur: Donec optata ueniat sicut mercenarii dies eius. Mercenarius quanto longe est a fine operis, tanto & a retributione mercedis. Ita uir quisque sanctus in hac uita positus, dum longe se esse ab exitu uite presentis conspicit, longe se esse ab æternis gaudijs gemit. Quod

optata sicut mercenarii dies eius.] Mercenarius æternam requiem pro recompensat. Iob humanum genus multis miserijs re quantumque ipsa insensibilia ipsum patere uideantur narrat, cum dicit:

Quia sanctorum mors in nobis

Lignum habet spem: si præcisum fuerit pullulant: si tenuerit radix eius in terra, in puluere mortuus fuerit triticus illius, ad odorem aquæ germinabit, & faciet comam quasi cum primum plantatum est.

tus atque consumptus, ubi quæso est?] Sed et hoc iuxta litteram patet, debemus tantum ad interiora reducere, & qualiter hoc iuxta spiritum intelligi debeant, pertractari. In scriptura etenim sacra

do uir iustus, aut etiam iniustus, aliquando uero incarnata dei sancta sententia figuratur: Crux etenim lignum.]

A dicunt. Mittamus lignum in panem eius. Lignum quippe in panem mittere, est dominico corpori crucis adhibere. Rursum ligni nomine uir iustus aut etiam iniustus exprimitur: sicut per prophetam dominus dicit. Ego dominus humiliavi li-

gna.] Quia iuxta ciuitatem ueritatis uocem: Omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. Salomon quoque ait: Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem: in quocunque loco ceciderit, ibi erit. In die etenim mortis iustus ad Austrum cadit, peccator ad Aquilonem. quia & iustus per feruorem spiritus ad gaudia ducitur, & peccator cum apostata angelo, qui dixit: Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis, in ligno tuo corde reprobat. Rursum

lignum sicut de ea scriptum est: Lignum uitæ est hoc qui apprehenderit eam: & non morietur.]

in arido quis heri? Hoc itaque loco cum

C ligni nomine, nisi iusti unum

spem: si præcisum fuerit, rursus ueritate iustus afficitur, in æternæ

tristitie recuperatur. Et qui hic uidebat

in eis pullulante: quia p

unt, dum
dantur.

D & in puluere mortuus fuerit, ad odorem aquæ erit comam quasi cum primum plantatum est.] Quod radix iusti, nisi sancta sit: quia ab ipsa oritur, & in ipsa sit. & quid terræ uel pulueris nomine, nisi peccator accipitur: cui uoce conditoris dicitur: Terra es, & in terram ibis. Vel certe licet habet nostra translatio, Pulvis es, & in puluerem reuerteris. Iuxta ergo radix in terra senescit, & in puluere triticus emoritur: quia apud corda prauorum, eius prædicatio deipecta, cunctis que

de mari, &
sic homo cum dormierit, non
Mare mens hominis, & quasi

tranquille sunt, per odium cum ama-
ritudine desuunt. Sed cum homo mori-
tuitur nocem. In illa die peribunt omnes

cunctatus quia subducta anima vacuum

an te uigilanter inueniendum est quia uita

uio. Aqua enim maris amara est,
nis dulcis. Et quia hic inuenies

Quia enim

Sed

1 Co 15

1 Tim 5

qui in monumentis
resurrectionem uitae. Sed subiuncta sen-
tentia
caelum non euigilabit, nec conserget

A de somno suo.] Lique enim quia non.

humanum genus à somno mortis ad ui-
tam non euigilabit. Non ergo quia om-
nino non resurgat, sed quia ante cōtinuo-
nem caeli humanum genus minime re-

cur postquam superius hominem mor-
tuum dixit, inferius non mortuum, sed
dormientem nominat, eumque de somno
suo minime resurgere, donec caelum ante-
ratur narrat, nisi quod patenter datur in-
telegi: quia in comparatione ligni reui-
rentis, hominem mortuum peccatorem
nominat, a uita scilicet uultu extin-

etur, non hanc mortem, sed somnum ma-
tuum à somno euigilat, ita concite ad con-
ditoris nutum a morte corporis resur-

et. Vehementer enim ab

ni autem uocabulum non timetur. An

de & Paulus discipulos admonet,

Cens: Nolumus autem ignorare uos
tres de dormientibus, ut non contri-

ad uitam rursus euigilare non dubitat
eos dormientes potius quam mortuos
appellat. Sequitur:

Quia

Quod ante aduentum Christi nemo tam
 Hic Dei quiescebat: & non alia inferiora,
 in quibus mali puniebantur. Cap. VI.

7 **Q** Vis mihi tribuar, ut in inferno pro
 tegas me? Iam ante aduentum
 is homo quamuis munde pro
 uir fuerit, at & in inferno
 di. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 persequatur, per se a. Hic dicitur:
 di non per se a. Hic dicitur:
 meum agitur. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 ror: & aperuer. Unde & per se a.
 p. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 p. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 q. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 c. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 j. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 al. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 h. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 l. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 c. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 r. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 d. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 e. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 f. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 g. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 h. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 i. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 j. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 k. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 l. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 m. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 n. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 o. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 p. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 q. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 r. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 s. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 t. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 u. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 v. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 w. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 x. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 y. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 z. Hic dicitur: & non alia inferiora,

A gaudia mediator Dei & hominum, dum
 turam Dei simplicem perturbatio nulla
 nos. Sed quia iustorum animæ per media
 toris a. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 r. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 d. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 e. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 f. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 g. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 h. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 i. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 j. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 k. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 l. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 m. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 n. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 o. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 p. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 q. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 r. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 s. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 t. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 u. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 v. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 w. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 x. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 y. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 z. Hic dicitur: & non alia inferiora,

B Quod ante aduentum Christi nemo tam
 Hic Dei quiescebat: & non alia inferiora,
 in quibus mali puniebantur. Cap. VI.

F Iam ante aduentum Christi nemo tam
 Hic Dei quiescebat: & non alia inferiora,
 in quibus mali puniebantur. Cap. VI.

traxit, sed illa ex inde on
 sibi inhæsisse præsentit. Vnde eni
 Osee prophetam dicit: Ego n
 mors, ero mortuus tuus inferne.
 occidimus. ut penitus nō sit. Ex
 partē abstrahimus,
 quia erant in
 nus occidit mortem,
 non occidit fundit, sed momidit in
 nostri, perat qd futurū pignit,
 & h. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 V

Gen. 9

Psal. 94

dem redemptor noster secum eduxit.
 Cap.

III. D

F T abscondas me donec petra sear su
 dignis supplicijs dem
 nunc quidem transi
 sit: quia modo agitur, sed
 demptoris nostri aduentu petra sear su
 quia eas ab h. Hic dicitur: & non alia inferiora,
 in quibus mali puniebantur. Cap. VI.

Gen. 4.

Joan. 12

Osee. 13

V

monibus excellentes mira, qui quasi montes
sunt & mollibus blandimentis, quasi aquae
fluxu continuo excavanibus foris propo-
situm montis usque in luxuriam sibi permi-
te Deo diffundatur. *Cap. XIII.*

Montes cadentes de loco suo. Lapidem ex-
cavant aquae, & alluvione paulatim ter-
ra cadenti montis, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

12 Et alluvione paulatim terra consumitur.
Sic ut n. influente aqua paulatim terra

A Et homines ergo similiter perdes. Id est,
quia cum tentatione iusto iudicio eius
menti, qui stare in alto cernitur, repente
montem facis, & cum voluntas ad utrum
fertur saxum. Cum vero tentatione leni-
tam atque subilem, sed tamen assiduam:
eorum qui fortes esse creduntur, prevale-
re mentibus finis: quasi lapides excavat
aqua, & alluvione paulatim terra con-
sumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

ca spem in unum
cuiusdam casu defluxit, qui
dum est quod infertur. Et homines ergo
cadenti monti, & saxo translati, quod
excavato lapidi, & per alluvionem terrae
consumitur: quia nimirum suggestione leni
subacta mentis duritia mollescit. Videamus
etiam quantum mons altus fuerit, qui tanta
Dei mysteria propheti-

gl' riontur. Nam sunt nonnulli qui pa-
de eorum potentia contra inopes extol-
tribus eius aruina dependet. Quia arui-
na pinguedo carnis est, & latera dicere
diuturni solemus hos quos eis coniu-
ctos cernimus, aruina de eius lateribus
dependet: quia quisquis potenti & in-
quo adheret, ipse quoque de eius poten-
tia uelut ex pinguedine rerum tumet,
ut patroni peruersi iniquitatem sequens
tum ualet pauperes affligat: de gloria te-
porali cor eleuet. Cum ergo talis est qui
iniquo potenti adheret, de eius pro-
fundo latere aruina dependet. De quo ad
huc subdit ir. Habitabit in ciuitatibus
desolatis, & in domibus desertis, quæ in
23) tumulos sunt redactæ. Quia enim à con-

p. 2. 9.

ur, ciuitates de solatz sunt ipsi obsequē-
tium cunei peruersorum, quorum clamo-
ra opera per nequitiam rapitur. Vnde
scriptum est: Laudatur peccator in desi-
derio animæ suæ. Quia iniquorum cogi-
tationes prauæ, quas iniquus cogitat,
quia per omne quod agit, iniquorum
sunt. Quæ ciuitates desolatz, & domus de-
sertæ rectè nominantur: quia nisi omni-
potens Deus talium conuersationes co-
gitationesq; præcedentibus eorum cul-
pis relinqueret, ad grauiora perpetranda
minime peruenirent. Bene autem dicit:
Quæ in tumulos sunt redactæ. Ruentia,
namque domorum atque ciuitatum ædi-
ficia tumulos faciunt, uoniam dum
prauis quique confusis inuicibus sibi-
aut ipsi ad peruersa opera iunguntur;
uitæ ceciderunt. Sequitur: Non habi-
tabitur, nec perseverabit substantia eius
Quod hic, non habitabitur, dictum est:
in quibusdam codicibus repertum, non dita-
potens Deus. Sed quia superbi cogitatio

A habet. Hoc uero quod transitoriis fortis tumet,
rectè subiungitur. Nec euertabit sub-
stantia eius. Ac si aperte dicatur. Hoc
quod habere uidentur exterius, transiet: &
illud quod transire non poterat, interius
non habet. Vnde & apte subiungitur:
Nec mittet in terram radicem suam.
Quod si de hac terra dictum accipimus,
B tunc commota statibus cadit. Et superbus quis
que dum contra omnipotentem dominum
græuiter ceruice contra autorem erigitur, sta-
re non potest. Vnde & subdit: Non
fuerit in terra. Quia iniquorum cogitatio
non potest in terra permanere, & ter-
ram accipimus, de
qua propheta ait: Portio mea in terra ui-
uantium, iniquus ille in terram radicem
suam non mittet.

p. 141.

C tunc cogitationem nostram
indigenti proximo te
in deorsum mittimus
uetum superius facia-
tur. Vnde & subdit: Non
fuerit in terra.

Esa. 37.

D te uo uisset, de tenebris recederet. Sed
quia lucem iussit, non querit, de tene-
bris non recedit. Cuius etiam exemplo
hi qui ei adherent, in terrenis protecti-
bus anhelant auaritiæ facibus accendun-
t. Quia iniquorum cogitatio non potest
in terra permanere, & terram accipimus,
de qua propheta ait: Portio mea in terra ui-
uantium, iniquus ille in terram radicem
suam non mittet.

facit

meum, & operum eius ex parte mea. Facies mea incumuit à fletu, & palpebre meae non cessant lacrimare. Illi pater sum absque iniquitate manus meae cum haberem mundas ad Deum preces. Illi, qui in conspectu meum, neque inueniat in te locum latendi clamor meus. Ecce enim in caelo testis meus, & conscius meus in excelsis. Verbosi amici mei. A? Deum. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

Caput

11.

Ambulo, & non reuertar. Quia in malis criminibus impuncta perpetratur. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

Namque in malis criminibus impuncta perpetratur. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

Ambulo, & non reuertar. Quia in malis criminibus impuncta perpetratur. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

De temperantia personarum

Per charitatem compellitur. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

Dillius per charitatem compellitur. Illi, qui in conspectu meum, nam sic iudicaretur uir cum Deo, quomodo cum collega suo. Ecce enim breues a? non reuertar, ambulo.

artus mei. Et sicut enim per
sic per artus, infirmi quique designari
lent. Membra ergo Ecclesie ad nihilum
re liguntur, quando

in hoc mundo crelescentium,
ipso fidei statim delabuntur, bona tempo-

ad non esse tendunt. Bene autem dicitur:

solū infideles atque extra politos
nos toleret, sed eorū quoque insidias atque
aduersitatem uix ferat, quos intus habet.

Vnde beati uiri uoce apte mox
Et ruger me.]

Quid per rugas, nisi duplici
me.]

ue sunt (ante
me.]

ueritatis procella
dū, quid in perfida mēte

delicet nesciūt aliud
& intus aliud habe-

radicator dicit:

Verax

quod

tos enā reprobos tener, cū tēpus persecu-

licat ergo Ruger me.]

pant, qui nunc in meo corpore politi

seruiunt,

Vnde bene adhuc subditur: Et suscitad

cēs mibi.] Enī pacis suæ tempore sancta
Ecclesia saluiloquium patitur, dum sunt

in ea multi qui de æternitatis promissio
ne diffidunt, & tamen se fideles esse men-

apertē contradicere non prælumunt,

post doctum patitur, Sed cum malitiae tē

ad contradicendum ante faciem uenit
quia uerbis ueræ fidei, apertis uocibus

obstistit. Sciendum uerō est, quia cū hæc

qui in nostra morte seruiunt, quam ma-

linguam, aduersus mundi rectores tene-

um harum. Vnde cum hic quoque

loqueretur, tē mox ad

dicens:

predicandum Christus elegit, na opus
et quod in eis annuntiatum ad saluandū pre-

anationem assumit. Cap. V.

Comminans mibi, intremuit con-

omnes iniqui quam membra iu-

boli? Ipse itaque per eos agit, qui

in eorum cordibus ut agere debeant im-

lus contra sanctam Ecc-

sed sparsus eius furor est, q

tentationes per singulos mouet.

uero contra eam in aperta persecutione

gigit, quia in afflictione illius tota se in-

tentione constringit. Membra autem
eius hoc pacis tempore idcirco con-

tra electos collectum tutorem non ha-

bent: quia malitiam suam minus se
sentiri posse implere quā uolunt.
Cum uero tibi suū perire licentiam pra-

uitatus alycaessit, tanto hauc audacius
seruiunt,

Eph. 6.

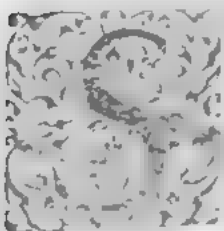
Tib. 2.

insequuntur. Et quia tunc reprobi gran-
 maxillæ apertè subtingitur: Satiati sunt
 concluditur, cum eius caro antiqui ho-
 traditur, quia quo hunc in mente capere
 tentiora delabi, pacis suæ tempora ad men-
 cationis suæ opulencia pascebat. Vnde
 quod se repente contritum asseruit,
 quanto ab eis inopinata
 dentur. Quod tamen nunc quoque, tan-
 doctrix opulentiam
 vitis conteruntur, ut
 coruant, ac si uer-
 quam ipsa quoque superbi-
 Esai 60. tati dominus tantæ Ecclesiæ pollicens
 dicit: Posam te in superbiâ seculorum.
 et me. Fortasse autem hi ceruicis
 latione signati sunt, qui pacis eius tem-
 deseruiunt elationis. Qui persecutionis

A tempore idcirco aduersa plus sentiunt,
 bos bene dicitur: Tenuit ceruicem meâ,
 confregit me } id est, elationem quam in
 iustis habui, distractione suæ percussio-
 nis inclinauit. Et posuit sibi quasi in si-
 gum ponitur, ut sagittarum emissio-
 cationibus affligit. Qui enim in hac ui-
 ta assidua mala toleraret, uelut in lignum
 politus, idus excipit scientis. Vnde &
 predicator egregius cum per
 solans ait: Ipsi enim scitis in hoc
 sumus. Ac si eis aperire dicatur:
 uenimus, ut senamur sequi-
 uulnerauit lumbos meos, non peperit,
 iuxta hieram beato Iob congruere posse
 uidebantur, per hoc quod dicitur: Cuius
 dedit me lanceis suis conuulnerauit
 bus in eos, non peperit, nisi subderetur
 dit in terram ulcera mea. Ea qua re ne
 Bene autem
 D circundari lanceis dicimus, quia anti-
 lux uulnere ab
 uis gloriæ aculeis mentem pullat. Si au-
 tem corpus abstinentiæ afflictione non
 atteritur contra mentem libidinis flam-
 niam nitimur, ad tenaciam labimur. Et
 requiramus quod tribuamus. Dum ergo
 antiqui hostis iacula ubique nos impe-
 tunt,

mortalis, vel ad concurrenda laboribus. A
premia iterum non uenimus.

CAPVT DECIMVM SE- PTIMVM BEATI IOB.

PIRIVS meus
attenuabitur,
dies mei bre-
uiabuntur: & so-
lū mihi super-
est sepulchrū.
Non peccaui,
& in amaritudi-

nibus moratur oculus meus. Libera
me, ut possim. Manus pugnet contra me. Cor eorū
longē fecisti à disciplina, propterea
non exaltabuntur. Prædani pollice-
tur focis: & oculi filiorum eius de-
ficient. Posuit me quasi in prouer-
bium vulgi, & exemplum sum cor-
dis. Caligauit ad indignationē oculus
meus & membra mea quasi in
terram. Non speraui in oculo
meo, neque in fortitudine mea.
Non exaltaui super me, neque
in manu mea. Neque dixi in
fortitudine mea, neque in manu
mea, neque in fortitudine mea.
Dies mei transierunt, cogitatio
noctis. Noctes transierunt
diem, & rursum post tenebras
lucem. Si sustinero, infernus do-
minus meus. Si contempsero, in-
stulū meum. Putredini dixi pater
meus es, mater mea, & soror mea
vermibus. Vbi est ergo nunc præsto-
latio mea: & patientiam meam quis
considerat? In profundissimum in-
fernum descendunt omnia mea. Pu-
ta sine saltem ibi erit, requies mihi?

Quid timere, quia in inferno
propter ueritatem, & castitatem,
et cetera. Ca. X.

Spiritus meus
attenuabitur, Attenua-

et spiritus mentes quo amplius extremo in
dicio propinquare se sentiunt, eo ad di-
scutiendas semetipsas terribiliter con-
tremiscunt, & si quas in se carnales un-
ctantes ardore consumunt, ne cogitatio-
nes suas dilatan carnali uoluptate per-
mittunt, quia eo semetipsas dijudican-
tes subtilius sentiunt, quo districtum iudicē
præstolantur uicinum. Vnde fit ut pro-
pinquum sibi semper exitum suspiciatur.
nequiter agunt, quia hic se uiuere diu-
tius arbitrantur. Istorum ergo attenua-
tur spiritus, sed erasceat iniquorū. Quo-
enim per elationem tument, eo attenua-
tum breuitatem suæ uitæ considerant,
elationis & immunditiæ culpas decli-
nant. Vnde & subditur: Dies mei bre-
uiabuntur, quia in oculis suis iam quali nō
uiuit, inde uteraciter in oculis suis conde-
toris uiuit. Nil quo transcat appetit cū-
ctis presentis uitæ desiderijs contradicit,
& pene mortuum se considerat, quia mo-
rtuum minime ignorat. perfecta enim
uita est mortis imitatio, quam dum iusti
sollicite peragunt, culparum laqueos
euadunt. Vnde scriptum est: In omni-
bus diebus meis. Et beatus Iob quia dies suos con-
siderat, & subdit: Quia si transierit sepulchrum
meum, non feci, &
in inferno suscepti. Sed hac in re animum
celeriter occurrit, quia nec tantum pecca-
to non fuerit, nec ipse negat, qui à iudice
laudatur, atque ideo laudatur, quia uō ne-
ga. Sed uero laudatur, quia non
seculum,

Considerato quippe hypocrita, iustus uero
 luntate obtinere ea quæ mûdi non sunt
 intructur, ipse ad amorem celestis robu-
 stus stringitur: sciens quia bonis deside-
 rijs præmia æterna non deerunt, dum &
 prauis & duplicibus cordibus bona tem-
 poralia non negantur. Quia ex re mundis
 quoq; manibus addit fortitudinē: quia
 quanto hinc abundare etiam malis cer-
 nit. Quam enim sint deſpicienda confi-
 derat, quæ deus omnipotens etiam per-

uidetur: & in eis non deſpicit. Iob,
 & reuclasti ea paruulis. Quia ergo hi qui
 ſcientiam peruenire non poſſunt, recte
 ſolent, exoptat ne in eis ullum ſapientem
 inueniat. Ac ſi eis aperte dicat: Scilicet
 os diſcite ut in

B *Quia ergo hi qui ſcientiam peruenire non poſſunt, recte ſolent, exoptat ne in eis ullum ſapientem inueniat. Ac ſi eis aperte dicat: Scilicet os diſcite ut in*

D *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

C *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

D *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

E *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

F *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

G *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

H *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

I *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

K *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

L *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

M *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

N *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

O *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

P *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

Q *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

R *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

S *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

T *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

U *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

V *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

W *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

X *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

Y *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

Z *transierit, cogitationes*
animarum, ſine in diſſerſatione rerum
ſeruantibus proſeruatibus & in nullo ti-
prauis.

P. 41, 36

F. 45

R. m. 12

ex di. casatione terrena a luma. quan
da descendunt, torquent se sentiunt. Vnde
his ut, p. . . .
nis uertatur in magnam exultationem
letitiz propter adeptam quietem cordis.
Vnde & aptè subditur: Noctem uerte-
runt in diem.] Dissipatz etenim cogita-
tiones noctem in diem uertunt, quia nō-
te terrenz dispensationis cura fatigant.
Sed quia nouerūt cautius & a uerba tran-
sire, & prospera rursus illucescere, apte

ro lucem.] Lux enim post tenebras
speratur, quia uel post noctem uire præ-
sentis æternum lumen percipitur, uel ita
hic aduersitas atque prosperitas alter-
nant, ut sibi succedere uicissim non des-
sint: Vnde fit ut in luce nox in suspi-
cione sit, & in nocte lux in præsumptione,
sicut scriptum est: In die bonorum
ne immemor sis malorum, & in die ma-

lorum ne obliviscaris bonorum.]
Vnde & additur: Mater mea & soror mea uermibus.]
Quid est hoc quod dixit putredini, pater meus
natiua descendit? Vnde & additur: Ma-
ter mea & soror mea uermibus: quia ut-
delicet & ab ipsa putredine, & cum ip-
sa.]
Cum enim ad materiam corruptissimam
natiua descendit, mater nostra ac soror uermes sunt,
& consuetudo non im-
mortalis.]
Vermes sunt, quia ex natura corrupti-
bili & consuetudine peruersa cogimur,
ut quasi quibusdam uermibus, sic in-
feramur.]
Carnis enim natura uitiata, &
consuetudo peruersa, quia innumeras
curas in corde infirmitatis nostræ gene-
rant, bene mater & soror uermes uocan-
tur. Mordent enim animam curæ, dum

in tenebris strauit lectulum meum.]

21 Sicut uero, in die bonorum ne immemor sis malorum, & in die malorum ne obliviscaris bonorum.]

A 21. ones etenim sancti & iusti per aduer-
sa poterant, & tamen de corporibus edu-
cti, adhuc ab inferni locis liberari nō po-
terant, quia necdum uenerat qui illuc si-
ne culpa descenderet, ut eos qui ibi tene-
bantur ex culpa liberaret. Tunc uerò ho-
mo suum lectulum in tenebris strauit,
quando lucem iustitiz persuasori callido
cōsentiedo deseruit. Et quia in ipsis quo-
que inferni locis iustorum animæ sine tor-
mento tenebantur, ut & pro originali
culpa adhuc illuc descenderent, & tamen
ex propriis actibus supplicium non habe-
rent, quasi in tenebris lectulum strauisse,
est in inferno sibi requiem præparasse.

B Graue etenim ædium electis fuit, post so-
lutionem carnis, adhuc speciem non ui-
dere creatoris. Quod ædium non imme-
rito beatus Iob tenebras uocat. Sed quia
idem mox infirmitatem subdit, dicens:

Capitulum XVII.

Pater meus, & soror mea uermibus.] Quid
est hoc quod dixit putredini, pater meus
natiua descendit? Vnde & additur: Ma-
ter mea & soror mea uermibus: quia ut-
delicet & ab ipsa putredine, & cum ip-
sa.]
Cum enim ad materiam corruptissimam
natiua descendit, mater nostra ac soror uermes sunt,
& consuetudo non im-
mortalis.]
Vermes sunt, quia ex natura corrupti-
bili & consuetudine peruersa cogimur,
ut quasi quibusdam uermibus, sic in-
feramur.]
Carnis enim natura uitiata, &
consuetudo peruersa, quia innumeras
curas in corde infirmitatis nostræ gene-
rant, bene mater & soror uermes uocan-
tur. Mordent enim animam curæ, dum

[illegible][illegible]

2. Per. 2

15

40 JUL 1995

omnia eius descendunt: quia laborum
 inuenit. Vnde etiam ipsa quies prestolans
 [Puta ne aliquid erit requies mihi?]
 requie dubium, designat, ne
 timore penitentium est, quis nostrum
 aliter ille trepidat, cuius uiribus pre
 lex qui percutit, clamat.
 alubitur, impias &
 cator ubi parebunt? Beatus enim
 ad requiem
 nouerat, sed in
 enteret, ipse uirum est de xternæ qui
 tributione dubitare, cum dicit: Puta
 ur nos uidelicet perpendemus
 debemus fomidine uenturum
 semper expauescere, quando &
 iudicium est, adhuc
 ne iudicium, in

B. GREGORII EXPOSITIO
 MORALIS
 in beatum Iob
 LIBER DECIMVS QVARTVS.

Capitulum

Superiori huius operis parte
 uimus, quod omnipotens deus ut
 mentes corrigere
 beati Iob uitam ad testimonium ad
 duxit, qui legem non nouit, & tamen te
 accepit, cum in
 deo attestante laudatur, & probari
 modum diabolo insidiantem permittitur,
 ut
 fecisset. Huius uirum inimicus generis hu
 mani more suo improbus, & laudari deo
 attestante cognouit, & tamen ad tentan
 dum, & ad

A
 nequitiarum, ut
 la suasionis excitauit: ut saltem per sa
 miliaria uerba corruperet, quem per tot
 sternere nunciorum tormenta minime
 ualere. Sed quum adiutorio feminæ,
 quod contra Adam prius in paradiso ob
 tinuit, contra hunc secundum in ster
 quilinio positum, roborari non potuit.
 ad alia se tēdendi argumēta conuertit: ut
 amicos eius quali consolantes adduceret,
 & tamen eorum mentes in asperita
 tem increpationis excitaret, quatenus
 eum cuius patientiam flagella non uice
 rat, inter flagella saltem aspera uerba
 dians, fraudem quam contra sanctum ui
 ro quod
 tot causas uictoriæ ministravit. Contra
 ba sapientia tenuit: quia & dolores uer
 berum equanimiter sustinuit, & itulit.
 C
 tener, amicis eius, ut sepe iam diximus,
 tibus, non immerito heretici figurati:
 ut pro eo quod sancto uiro sunt, multa

Deum Iob satuum sonant.

CAPVT DECIMVM OCTA

RESPONDENS
 autem Baldath
 Sures, dixit:
 Vsq; ad quē finē
 uerba iactabis?
 Intellige prius:
 & sic loquamur.
 quare reputari
 iudicium, & ordumus co
 ram

ram te? Quid perdis animam tuam? in furore tuo? Nunquid propter te derelinquetur terra, & transferentur rupes de loco suo? Nonne lux impij extinguetur, nec splendet flamma ignis eius? Lux ob tenebre scet in tabernaculo illius, & lucerna eius super eum est extinguetur. Ardebunt gressus uirtutis eius, & precipitabit eum consilium suum. Immisit enim in rete pedes suos, & in maculis eius ambulat. Tenebitur planta illius laqueo, & exardescet contra eum sitis. **A**lexo. *est in terra pedica eius, & decipula illius super semitam.* Undique terrebunt eum formidines, & inuoluent pedes eius. Attenuetur fame robur eius, & media inuadat costas illius. Denoret pulchritudinem cutis eius, & consumat brachia illius primogenita mors. Auellatur de tabernaculo suo fiducia eius, & calcet super eum quasi rex interitus. Habitent in tabernaculo illius socij eius, qui non est, aspergatur in tabernaculo eius cinis. **B**eebor. *sum radices eius siccetur, sursum autem atterratur melsis eius.* Memoria illius pereat de terra, & non celebretur nomen eius in plateis. Expellet eum de luce in tenebras, & de urbe transferet eum. Non erit semen eius neque progenies in populo suo, nec ulla reliqua in rebus suis. *et horum ergo tabernacula sua & iste locus eius, qui ignorat*

Quod superbi cum se despici suspicantur, ad contrarium se pervertunt.

Respondens autem Baldath Sutes, dixit: Vtique ad quem finem uerbata tabis? Intellexi uisus, & sic loquar. *nam in quomodo te intelligit, & ex*

re putant, quidam uero nec intelligere suspicantur. Unde Baldath Sutes beatorum Iob. *et in superbia astruit eum* ille, quem fateatur uerba iactare. Sed agnat ipse quanta elatione tumuerat, qui beatum Iob loqui non intelligeret, putabat. Et quia omnes heretici

et in superbia astruit eum tur: Quare reputati sumus ut iumen-

et in superbia astruit eum suspicari, quod facit. *et in superbia astruit eum* num se despici, quod facit.

et in superbia astruit eum suscipi, quod facit. *et in superbia astruit eum* suscipi, quod facit.

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

et in superbia astruit eum ostendit Ecclesia rationabi-

cos, quos sublimibus in humano gene-
te exercere sententias xstulant, quos pro-
fecto se habere gloriantur. Cum uero
sancta ecclesia peruersos quousque prae-
dicatores intra suum recte si lei collige-
re studet, quid aliud quam de locis pro-
fuerint humiliter saceant, qui in peruer-
sitate sententiarum recte sen-
tientes humiliter saceant, qui in peruer-
sitate sententiarum recte sen-
& propter eius uocem rupes de loco pro-
ter sententiam huius, qui apud eos elatus senti-
bus falsa sapiebant.

*Quod & bona malis, & mala bonis in hac
uita indifferenter enuntiat: in uita uero
eterna sola uera bona bonis, & uera ma-
la malis, eternantur. Cap. III.*

Pdam in sancta ecclesia, uel inopia,
uel flagellis laborantes aspiciunt, scilicet
splos mox in arrogantiam iustitiae
uix nullatenus probat. Nam
bonis, & uera mala malis in eterna re-
tributione seruantur. Baldath itaque
repum haereticorum de
presentis sese extollentium tenens, ad
uersus beati Iob flagella, quasi ex eorum
tate, sed quam peruersis contra iustum
tatis uita definitione denunciat, fallitur:
quia plerumque & impijs in eis lumen
prosperitatis cernitur, & pios ten-
tibus uero ad hoc eius
eius. Quod si dicit de impijs

uit, contra sanctum tamen uirum in
flagello constitutum dici non debuit.
potentius perpendentes, pensemus quam
mirum sentientes quia si uoluitas idibus la-
pidem feriat. Dicat ergo.

*Quod unusquisque reproborum flammam pro-
priam habet in corde illius concupiscens
a qua abstrahitur & illicuit. Cap. III.*

Nonne lux impij extinguitur? Quia
superitatem scilicet uitae praesentis. Sed
tae prosperitas cum ipsa citius uita termi-
bitur flamma ignis eius. Omnis namque
in corde suo ex seruire desiderio
istis modo illis cupiditatibus xstuat, &
cogitationes suas per multiplicia blandi-
menta seculi amplius inflammat. Ignis
autem si flammam non habet, neque
fuso lumine splendet. Flamina itaque
quae de interno eius ardore procedit:
uia quod anxie in hoc mundo adipi-
ditionis suae obtinet: & siue in po-
culminis, siue in diuersis mul-
exteriorum
quorum uero flammia minim
nebras pertrahuntur. Vnde & sequitur:
Lux obtenebrescet in tabernaculo illius.
Si plerumque tristitiam tenebras accipi-
mus, non immerito lucem accipere gau-
lo illius tenebrescet, quia in eius conspectu

la mens com in peccatum se uenisse con
spicit, quadam cogitationis superficie
eundem peccati laqueos quærit, sed uel
terrores uel opprobria hominum timens,
eligit in æternum mori, quàm ad tem-
pus aliquid aduersitatis perpeti. Vn-
de totum se utris intente, quibus iam se
semel obligatum sentit. Cuius ergo
usque ad finem uita in culpa constru-
gitur, eius planta laqueo reuerit. Sed
uia se quo malis obligatum sentiat, eo

sentias xstuar, sit desideriorum feruor in mente, & peccatis precedentibus proutus animus, ad maiora etiam delicta succenditur. Vnde & subditur: Et exar descet contra eum itis.) In eius quippe animo contra eum itis exar descet, quia quo agere peruersa consuevit, eo ad ebibendum male uerberenter accenditur. Im-

decanit illum. Quid est ergo quod ante
Pharisei domum hydropicus curatur, ut
si quod per alterius aegritudinem corpo-
ris, in altero exoritur aegritudo cordis?
Et
tunc, amplius fit: & omnis amarus ex po-
tuit fieri

Quid hoc est temporalis & avaritiae, & ca-
teral transiendi quae etiam sunt in laqueis,
quibus non accipit quatuordecim improprie er-
rant capitur tenetur. Et quod si quidam af-
finitas mittitur & in pan-
tore, tunc suas diaboli agunt con-
tra.

Cap. II.

Cap VIII.

Gruppe indians offendit humanz

dum i pernoctando a pient, de sp a hac

Quel seigneur, et quel digne sire regno
seigneur, et quel digne sire regno
seigneur, et quel digne sire regno

Elmore, Iowa, Dec. 10, 1901.

Apr. 8

I
 rex
 p
 C
 S
 C
 S

ties super eam pedes suos tyrannice do-

eam non resistente[m] possidet. non enim

ec. Iniquus autem qui
 timore non pertumescit, recte
 dicitur: *Ecce ego sum quasi rex*

Form 4

[illegible]

A morte disparir. Fiedor... n
e
n
c
m
r
e
d
l
b
d
n
e
u

[illegible]

(1) 1990年1月1日以前，
 (2) 1990年1月1日以后，

I have been thinking of you a great deal lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I will try to write you more often. I have been thinking of you a great deal lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I will try to write you more often.

[illegible]

uersè gloriatur. qui pro eo qd cum omni

Non erit semen eius neq; progenies in

us eius.] Scriptū quippe est Quia

duet illustratione aduentu

minatur, progenies eius in populo tuo

pulus cum eo ad supplicium pariter ur-

getur: & omnes iniqui qui de eius per-

uersa persuasionē in prauis actionib;

te ferientur. Ac nulla eius progenies in

mundo remanet: quia distinctus iudex

iniquitates illius cum ipso mundi tunc

concludit. Quod uerò hæc aperte de An-

nichisto intelligi debeant, demonstratur

cum subditur: In diebus eius stupebunt

Tanta enim tunc contra nos in-

efficiabitur, ut et

non paruo pauore feru-

uerò contra eum certamen iustitiz, & no-

uissimi electi habere narratur & primi:

res in tantam po-

piritu superbiæ lub-

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

ret. ignorabat.

A uincunt. Dicatur ergo. In diebus eius
stupebunt nouissimi, & primos inuadet
horror: quia uidelicet tanta tuncigna
sus est, ut ad stuporem perducat, quos in
fine mundi inuenerit, & priores
tres qui in eius expugnatione feruati
t, carnalis mortis dolore transigat.

erati mox definitione subiungit:

locus eius qui ignorat deum.] Superius

B enim dixerat: Expellet eum de luce ad te

bernacula iniqui, & iste locus eius qui

tunc ad propria tabernacula peruenit,

quandoque in

qui dum hic de falsa gau-

enim in omne quod per simula-

C quasi locum occupare alienum nitun-

sed ad locum suum tunc perueniunt

cū iniquitatis lux merito, perpetuo igne

uunt & per imaginem bonoru

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

et. ignorabat.

non inuenietis; non attendens flagello me-
rita augeri, non peccata puniri.

Cap.

XIII.

Saltem nunc intelligite, quia Deus
non æquo iudicio afflixerit me. **O**
quam diuinitas tua afflicti: quam tamen non elatio, sed do-
lor etiam in dolore deseruit. Beatus autem

Iob, qui hunc peccasse in
hac uoce dicimus, im; lesse diaboli m-
alutrimus quod proposuit, dicens: Tā

Si etenim non peccauit in eo quo
dicit. Saltem nunc intelligite, quia Deus
non æquo iudicio afflixerit me: Deum,

dominus est, qui & Deus recte iura

ex eo quod dicit se nō iusto Dei iudicio

afflictum, mentitus non sit: & antiquus

sat culpa, mentitus sit. Nonnunquam

non esse, ut ad ealem uitam talia flagel-

iudicio afflictum, hoc libera uoce

illo aduersario e

sti me aduersus

sum beatus Iob asserit, quia non æquo

iudicio a domino sit afflictus. In quo ita

in nullo discrepauit? Sed fortasse ali-

17 cere, quod de nobis in occulto iudex

dixerit, sine peccato esse non posse. nam

laudabilem non dubitatur. At uerō si se

A sententiam perhibet, hoc de se is de quo
agitur, presumat pōt dicere per elatam
mentem. Nam si ipse quoque in humili

itatione permansens, exigente causa

tantum à iustitia non recessit, inquantū

à ueritate nullo modo discrepauit. Vnde

Paulus quoque Apostolus multa de se for-

na pro discipulorum suorum edificatione

narrauit: sed hæc narrando minime de-
liquit: quia à ueritate tramite, & arte-

statione certa, & corde humili non re-

cessit, iustam itaque beatus Iob uitam

B suam sentiens, dicat non se esse iusto iu-

dicio afflictum. Nec peccat in hac uoce

in qua non discrepat ab autore: quia in

semetipsum asserit, non iusto iudicio af-

fectum: cum omnipotens deus ius-

tra nil faciat, cur beatum Iob iustitia

se afflixisse testetur? Iustus enim con-

dictor nullis tot uerbis in beatum

merita augere. Atquum ei

non tamen uidebatur æquum, quod cau-

sas credebatur punire peccati. Beatus au-

tem Iob peccata sua illis flagellis deleri

credidit, non merita augeri: & idcirco

non æquum iudicium uocat, qui uitam

quod beatus Iob, sicut dixi

structionis sibi fieri credidi

seuercordia iudicis atten-

penam iusti nisi uix eius merita cumu-

lantur, æquum uel potius misericors

dum uitam cum flagello penauit: &

Deus non iniusto iudicio Iob afflixit:

ius quod promiserat, non impleuit,

uia beatus Iob inter uerba quæ durum

nant, à uera sententia & mente humili

non recessit. Sed hæc afflicti uerba mi-

nus fortasse intelligimus, nisi sententiā

iudicis cognoscamus. Qui cū inter

utraq; partes sententiam daret, dixit

amicis Iob: Non estis locuti coram me

rectum, sicut seruus meus Iob. Quis er-

go

ius mysticum per p[er]sonas in v[er]bo. A
ad Deum magis in
eius amorem plurimos
eodem in doctorum atq[ue]
ordine su[us] fuit.
g
l
c
u
f
dominum populo-
nem illius est, & usque ad passio-
nem illius tacibus accensa. In
qua uidelicet p[er]
da turbata sunt.

Christo jex
& dabuansib[us]

P
subsidia corporis, exterioribus
in corpore
uentum est, eius
secutione iude
runt singuli, mulieres ad
bus discipulis, iuxta

scens quidam sequebatur illum amicus
syndone super nudo, & tenuerunt eum: Ma. 24
at ille reiecta syndone, nudus profugit
ad eis. Quicunq[ue] post, beatus
sis sui audiret, ad horam crucis redit,
prius tamen terrens fugit. Mulieres autē
non solum non timuisse neque fugisse,
sed etiam usque ad sepulchrum sterile
memorantur. Dicat ergo: Velli meo con

inherere debuerant, passionis mee tem-
pore timore consumpti sunt: & eas quas
ad exteriora ministeria posui, in passione

sequitur: Et derelicta sunt tantum- 24
enim circa dentes aliud quam labia

in hoc Ecclesie corpore idcirco sunt po-
siti, ut vitam carnalium correptione

dicitur: Macta, & manduca.
bonis eius tempore, isti dentes

rentur & dicerent.

dicitur: Et derelicta sunt tan-
D labia circa dentes meos. Contab-
tut adhuc de illo, sed iam

ca dentes eius remanserant: quia
tem bonæ operationis amiserant, & de
de illo contabulationis uerba retinebat.
bebant motum locutionis. Labia itaque

zibus, & dantes symbolum confument, & uestietur pannis dormitatio. Poubus

decubiant. Symbolum uero dare, est, sicut uniuersique solent pro parte sua cibos ad uescendum, ita in consabulatione detractionis uerba conferre. Sed uacantes potibus, & dantes symbolum confumentur: quia sicut scriptum est: omnis detractor eradicabitur. Vestietur autem pannis dormitatio: quia despectum & inopem à cunctis bonis operibus mors sua inue-

26 crimina, detractionis sur languor occupauit. Sed tor dura quæ beatus Iob sustinet, dignum non est, ut per silentium transcant, eaque à notitia hominum ignorancari ad seruandam patientiam ualent, quantum implente se superna gratia eius patientiz facta cognouerint. Unde & idem beatus Iob in exemplum uult pertrahi si la quæ sentit, qui statim subiungit, dicens:

Q Vis mihi tribuat, ut scribantur sermones mei: Quis mihi det ut exaratur in libro stylo ferro & plumbi lamina uel celte sculpanitur in silice? Cuncta quæ beatus Iob petiuit, qui ut patris sententia edoctus grauis ille lu-

cretia dicit gentiliū corda cognouerunt, quid ea in silice sculpra uidemus? Et notandum, quia in plumbo quod scribitur, ipsa metalli mollitie citius delet. in silice uero ita ut quidem ualent littere imprimi, sed difficiliter deleti. Non ergo inmerito per plumbi laminam Iudea exprimitur: quæ precepta dei & line laboris perceperit, & cū celeritate perdit. Re-

uerba sacri eloqui uix custodienda suscipere potuit, sed tamē suscipere suscepta uauit. Per stilum uero ferreū, quid aliud quā fortis dei sententia denotat? Unde

A per prophetam dicitur: Peccatum Iude scriptū est, stylo ferreo in ungue adamantino. In ungue finis est co-

ut ferro non ualeat secari. Per stilum uero ferreū fortis sententia: per unguem uero adamantinum finis signatur æternus. Peccatum itaque Iude stylo ferreo in ungue adamantino scriptum dicitur: quia culpa Iudeorum per fortem dei sententiam in fine seruetur infinito. Recte quoque per plumbi laminam eos accipimus quos auaritie pondus grauat, quibus per inuerepantem prophetam

ut cordes. Per plumbum nanque cuius natura grauis est ponderis, peccatum auaritie specialiter designatur: quod mentem quam infecerit, ita grauem facit, ut ad petenda sublimia attolli nequaquam possit.

fit quod in Zacharia scriptum est de calen-

amphora, super quam sedebat impietas, et

cap.

XXV.

II

dicus. & dixit:

in uniuersa terra.

bi portabatur, & ecce mulier una in medio amphoræ, & dixit:

Hæc est impietas. Et iteam in medio amphoræ, & mihi maiam plum-

beam in os eius. Qui de hac uisione

amphoræ, & mulieris & plumbi, ut latius quid cognouisset, ostenderet: ad-

huc secutus adiunxit: Et leuauit oculos meos, & uidi: & ecce duæ mulieres egredientes, & spiritus in alis earum, &

habebant alas quasi alas milui, & leuauerunt am-

phoram inter terram & celum. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me.

Quo ille deserunt amphoram. Et dixit ad me. Ve quæ haecur ei

domus in terra denotat. Quod propheta testimonium inuoluit pro do-

cumento plumbi protulimus, si non

nonissimo die de terra resurrecturus sū. Ipsi
fieri posse desperat, verba in gentilitate
pœnæ sit, ostendere ferendus, si adhuc
non credit suam, qui iam resurrectionē
domini cognouit factam: si & ille tuam
etiam, qui illi &c.

31 bat esse faciendam. Sed ecce resurre-
xerit, nem audio, effectum tamen eiusdem re-
surrectionis exquiro. Credo nanque,
quia resurrecturus sim, sed uolo ut au-

sciam. Sed si in aereo corpore surrexe-
ro, iam ego non ero qui resurgo. Nam
quomodo est uera resurrectio, si uera esse
non poterit caro? Aperte ergo ratio lug-

etudubio resurrectio uera non erit. Nec
enim recte resurrectio dici potest, ubi
non resurgit quod cecidit. Sed has no-

quia per acceptam sancti spiritus gratia
ratur relinquit. Sequitur:

Quomodo per Gregorium praedicat. Th.

X X I X.

Item in eodem loco, ubi dicitur: *Et
non rediens. Unde & discipulus Paulus
dicebat: Vos autem in carne non estis,
sed in spiritu. Neque enim in carne non*

subtile quidem per effectum spiritualis po-
tentiae, sed palpabile per ueritatem na-
turæ. Unde etiam redemptor noster du-
bitantibus de sua resurrectione discipu-

et uidere, quia spiritus carnem & ossa
non habet, sicut me uidetis habere. Qui
eum eodem Eutocio in Constantinopoli-
tana urbe positus, hoc Euangelicæ uer-

Atatis testimonium protulisset, ait: Idcir-
co dominus hoc fecit, ut dubitationem
resurrectionis suæ de discipulorum cor-
dibus amoneret. Cui inquam: Mira est
res ualde quam astruis, ut inde nobis da-
bieras surgat, unde discipulorum corda
eius dici potest, quam ut hoc nobis de
eius uera carne dubium fiat, per
discipuli eius ad hunc ab omni sunt du-
bierat separati: Si enim non hoc habuis-
set aliter quod ostendit, unde fides di-
scipulis eius confirmata est, inde nostra

uitur. Qui adiungebat etiam, dicens:
Corpus palabile habuit quod ostendit:
sed post confirmata corda palantium,
omne illud in domino quod palari po-
tuit, in subtilitatem est aliquam reda-
ctum. Ad hæc ipse respondi, dicens:

tuus iam non moritur, mors ubi ultra
non dominabitur. Si quid ergo in eius
corpore post resurrectionem foris im-
mutari contra ueritatem Pauli senten-
tiam, post resurrectionem dominus re-
dixit in mortem. Quod quis dicere

Cstultus presumat, nisi qui ueram
eius resurrectionem denegat? Tunc mi-
hi obiecit, dicens: Cum scriptum sit
Caro & sanguis regnum Dei

credendum est
resurgere ueraciter carnem? Cui inquam
In sacro eloquio aliter
naturam, atque a
corruptionem.

turam, sicut scriptum
ex ossibus meis, & caro
& Verbum caro factum
uit in nobis. Caro uero

Dsicut scriptum est: Non permanebit in

sunt caro. Et sicut Paulus ait: Memoratus
est, quia caro sunt spiritus uadens, &
non rediens. Unde & discipulus Paulus
dicebat: Vos autem in carne non estis,
sed in spiritu. Neque enim in carne non

quia passionem carnalium desideriorum
uicerant, iam liberi per uirtutem spiritus
in carne non erant. Quod ergo Paulus
Apostolus dicit quia caro & sanguis
uicem

perbra eius, & caput eius nubes terti-
gent, quasi Herpules. Et non hoc peri-
detur: & qui eum uiderant, dicent:
Vbi est? Velut somnium auolans nō
inuenietur. transiet & non erit ultra.
Eterna. Oculi qui eum uiderat, nō
uidebit, neq; ultra intuebitur eum
locus suus. Filij eius atterentur ege-
stare: & manus illius reddent ei do-
lorem suum. Ossa eius implebuntur
uitijs adolescentiæ eius, & cum eo
in puluere dormient. Cum enim dul-
cet & suauis esset somnium eius, & i-
der illud sub lingua sua. Parcet illi,
& non derelinquet illud, & cælabit
in gutture suo. Panis eius in utero il-
lius uertetur in fel aspidum intrinse-
cus. Diuitias quas deuerauit, euo-
mer: & de uentre illius extrahet eas
Deus. Caput aspidum fuger: & occi-
det eum lingua uiperæ. Non uideat
riuulos fluminis torrentis mellis &
butyri. Luet quæ fecit omnia, nec
tamen consumetur. Iuxta multitudi-
nem adinventionum suarum sic &
satiabitur, quoniam in cordibus sua-
dauit pauperis domum, rapuit & nō
edificauit eam: nec est satiatus uen-
ter eius. Et cum habuerit quæ con-
cupierat, possidere non poterit. Nō
reuerit se de bonis eius, & propterea
nihil permanebit de bonis eius. Cū
satiatus fuerit, ardebitur: æstua-
bit, & omnis dolor irruet super eū.
Vinam impleatur uenter eius, ut
emittat in eum iram furoris sui: &
pluat super illum bellum suum. Fu-
giet arma ferrea, & irruet in arcum
aureum. Gladius de latere e-
detur, & ensis eorum, & torques sin-
gularum. Et uia uelut & de terra
super montem oleæ, & de terra
braconum super montem occidit eos.
Deum uideat eam, quia non succe-
ditur, affligetur relictus in taberna-
culo suo, & edebunt eam homines
temens, & terra confuetur aduer-
sus eum. Apertam erit & erunt do-
mus illius, & detrahetur in die furoris

A Deit. Hæc est pars hominis impia
Deo, & hæreditas uerborum eius à
domino.

6548

1.

[illegible]

Quercus alba var. *imbricaria* lat-
tata, semper in fructu, in fructu
hypocynarum gloria evanescat. Cap. II.

Hoc scio à principio ex quo potius
est homo, scilicet, et beatus, et sanctus
imporum

impiorum brevis sit, & gaudium hypocritæ ad instar puncti. Liqueat nunc quia sive intelligentiam spiritu infusus, eas quas contra impios sententias profert, in beati Iob redargutionibus intelligit. Quæ enim prius iusta agere, & postmodum poenas tolerare contempsit, omne

revertitur in seipsum, & in omnes qui eum

nos easdem eius sententias quas non recte

santes exequamur: & contemnentes, quod falsum contra beatum Iob loquitur, intueamur quàm vera dicat, si hæc contra impios loqueretur. At itaque: Hoc scio à principio ex quo positus est homo super terram, quod laus impiorum brevis sit. Dicturus brevitatem vite

reduxit originis: ut ex antea colligere

esse dum sunt. Si enim ab ipso humani generis exitu usque ad hoc tempus in quo sumus, mentis oculos ducimus, omne

Ponamus enim minem à primo die mundi conditum,

is adest, præterita iam nulla sunt, quia cuncta transierunt. Futurum in hoc mundo nihil est, quia nullam ad vitam

ergo legum tempus quod inter initium

ac si nec breve unquam fuisse? Impi

in ea proculdubio clari percipere laudem

quæ ex favoribus extollitur, nec esse boni, sed dici appetunt. Quam u

delicet laudem longam esse existimant,

fuisse dum amittunt. In fine quippe eis ostenditur, quàm nihil fuerit quod ama-

uerunt. Vnde recte contra eosdem impios dicitur: Hoc scio à principio ex

tus est homo super terram, quod

iungitur. Et gaudium hypocritæ ad in-

A tum se simulat, & iniquum exhibere minime formidat, ab omnibus honoratur, eique sanctitatis gloria deferretur ab his qui exteriora cernunt, sed interiora perspicere nequeunt. Vnde fit ut gaudeat in

tu, infletur in prima salutatione, eleve-

tur in reverenti voce obsequentium, &

subditorum, sicut voce quoque veritatis de talibus dicitur Omnia verò opera sua

faciunt ut videantur ab hominibus. Tant enim phylacteria sua, & magnificat

simbras suas. Amant autem primos re-

cubitus in cœnis, & primas cathedras in

synagogis, & salutationes in foro, & non

cari ab hominibus rabbi. Sed hoc eorum

gaudium æternitati comparatum, quod

est quando irruente mortis, articulo ita

consumitur, ac si omnino non fuerit.

Cuius nimirum gaudij læticia pertran-

sit, & poena permanet, & cum res amittitur, causa durat. Bene autem dicitur:

Gaudium hypocritæ ad instar puncti. In

puncto enim stylus mori, ut ponitur, lena-

tur, nec mora ulla agitur, ut per-

dam lineam trahatur. Gaudium

quia apparet ad momentum,

imperpetuum, & sicut stylus in-

dum ponitur, lenatur, sic hypocritæ pi-

sentis vite gaudia dum tantum

Ma. 13

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

Capitulum III.

ad iudicium fauoribus non sequuntur. Sed tamen quosque uiuit, ea quæ ipse
 etiam sequaces suos docere non de-
 sunt, & per erroris sui prauitatem, alios
 quoque ad eam quam exhibet, generat

Sapientia

1, 133

non introibit sapientia. Et per Psalmistâ
 dicitur: Diuites eguerunt & esurierunt.
 Si enim de exteriori fame egestas eorum,
 & esuries diceretur, profecto diuites non

quia dum exterius multiplicantur, inte-
 rius inanes fiunt, & diuites pariter &
 egentes esse memorantur: quia uidelicet
 pane sapientiæ saturari minimè meren-
 tur. Filij itaque huius hypocrite atterun-

4 eius imitatione nascuntur, dum uerita-
 tis soliditatem non tenent, in cordis ege-
 state deheunt. Et manus illius red-
 dentei dolorem suum. Quid per ma-
 nus nisi opera designantur? Manus ita-

ratione. Bene autem non dabunt,

reddent dicitur: quia peruersæ eius actio-
 nes æternum ei supplicium quasi quod-
 dam debitum soluunt. Sed prius quàm
 ad æterna supplicia perueniat, qualem se
 hic exhibeat, plenius adiungat.

Sequitur: Adolescentiæ eius, & cum eo

tionis, causas

multiplicat. Dum enim mala agere quis-
 que cœperit: usu iam deterius in hoc
 quod inchoauerat excreuit. Quid
 itaque adolescentia huius hypocrite,

inchoatio prauitatis est? In-
 scientia quippe iam libido feruere in-
 choat. Et tunc adolescentiam hypocri-
 ta habet: cum appetere & amplecti libi-

dum adulantium blanda somenta mul-
 tiplicant, robustiorem reddunt, & quasi
 in ossa conuertunt. Hoc enim quod
 malè cœpit, prius quondam per consuetu-
 dinem roborat. Dicatur itaque: ossa eius
 implebuntur uirgis adolescentiæ eius:
 quia dura in eo prauitatum consuetudi-

nes à uitio sumptæ, sunt pessimæ inchoa-
 tionis. Vnde scriptum est in prouerbijs: P
 Adolescens iuxta uiam suam, etiam cum
 senuerit, non recedet ab ea. Quæ nimirum
 ossa cum eo in puluere dormient, quia
 eousq; in illo iniquæ consuetudines per-
 durant: quo hunc ad mortis puluerem

uel uita dormire, est usq; ad puluerem
 cum non deferere, id est, usque ad mortem
 ab iniquitate minimè cessare. Tenent igitur
 illum prauæ consuetudines quæ se-
 mel cœperunt, atq; quotidie duriores exi-

stunt. Et cum illo in puluere dormiunt,

quia non nisi cum eius uita finiuntur.

Sed hæc intelligi & aliter possunt. Habet
 namq; hypocrita nonnunquam fortè ac
 ualidum aliquid in operatione, sed dum
 multa bona se simulat habere quæ nō ha-
 bet, perdit etiam ea quæ habet. Vnde be-
 ne nunc dicitur: Ossa eius implebun-
 tur uirgis adolescentiæ eius. Quia cum
 leuis ac mobilis multa pueritæ facit,
 etiam in ijs quæ fortis egerit, in uino
 mollescit. quæ uidelicet eius ossa cum eo
 in puluere dormient, quia scilicet sicut

ita & in illo si quid habet ualidum,

is arrogantiam hoc quoq; perdat,

Sequitur: Cum enim dulce rucit

ite. Sub illud sub

ce est, quia ei est iniquitas suauis in men-

est de qua

ocuta sunt mala. Sed hoc malu quod

in ore hypocrite dulce est, sub lingua eius

abconditur, quia asperitas malitiæ quæ

tionis operitur. Malum nāq; in lingua,

& non sub lingua esset, si loquens huius o-

crita malitiam suæ prauitatis aperiret.

Sed sicut pleriq; infirmorum, cum quosdam

agere peruersè cōspiciunt, qui duris sunt

inreparationibus ferendi, in lingua aspe-

ritatem sumunt sed sub lingua mentis
 suæ benignitatem contegunt. Vnde &
 sanctæ ecclesiæ sponsi uoce dicitur: Mel
 & lac

P, al, 11

Cant. 4

P. 19

P. 19

Zach. 5

V. 19

A.

Luc. 1

no iudicio de eius memoria euellit: ne
præcepta dei saltem in lingua teneat quæ
non seruauit in uita. Vnde per prophetam
dicitur. Peccatori autem dixit deus quare
euarras iustitias meas, & assumis testa-
mentum meum. *Quia in ore
uerba doctrinæ si quando contingat, ut
seruare, ut
bono dei munere etiam malus minime*

Inc quippe in Zacharia scrip-
tum. *Quidquid es Zacharia? Et*

mentis uolite
dum illam super nos
attendere, id

buerit, ipsa tamen per
in hoc seculo habere nihil quærit:

dicitur, recte hoc uolumen per uiginti
cubitos in longum tendit
et dilatatur. Sed quia hæc ipsa sacra elo-

A quia illa uel ferre nolunt, uel certe scien-
tiam contemnunt, recte de hoc uolumine
dicitur: Hec est maledictio quæ egredietur
super faciem uniuersæ terræ. Et cur
maledictio dicatur adiungit: quia omnis
fuit, sicut ibi scriptum est, iudicabitur. Hy-
na fauores quærit, fuit iudicabitur quia per
hoc quoddam iusta loquitur, laudem sibi uir-
tutum rapit. De quo adhuc bene sub-
ditur:

*Quod qui suggestionem diaboli, quasi lenire
ab initio iudicantis libenter accipit, post-
modum capiens ueneno tentationis
necatur.* **Capitulum IX.**

Congua uiperæ. Aspis prius est serpens,
uiperæ uero est. *Quia
des oua gignunt, atque ex ouis eorum hi-
entur: uiperæ autem cum conce-*

ni pariat, nominatur. Vipera itaque, hec na-
scitur ut uiolenter creat, & cum matris
Quid ergo

tui, qui cordibus hominum parua prius

modum uero etiam uiolenter tra-

D uiperæ: quia post modum capta mens
ueneno uiolenter tentationis necatur. Pri-
mum subreptis consiliis ad eorum homi-
nis immundi spiritus loquuntur, qui dicitur

in iunt, uocem suam
ruperunt, & telas aranæ texuerunt.
Qui comedent de ouis eorum, mone-
regulam. Quæ quippe aspidum prauis
nomini uis comparsa, quæ in eorum spi-
rituum consilia, quæ in eorum cordibus
latent, peruersis oculis aperire. Telas
concupiscentia, temporalia quælibet
operari.

operari quæ sunt illi. *cap. 10.*
 ra sunt, ea proculdubio uentus uitæ mor-
 talis rapit. Bene autem additur: Qui co-
 medit de ouis eorum, morietur: quia
 qui immundorum spirituum continua re-
 ceptum est, erumpet in regnum:
 tunc, ad plenam iniquitatem nu-
 tritur. Regulus nanque serpentum rex dicitur.
 Quis uero reproborum caput est, nisi an-
 tichristus? Quod ergo cõsori fuerit, et
 da aspidis consilia recipit, membrum in
 am capitis factus, & i corpus antichristi
 accipit. *cap. 11.*
 Caute, quia cum iniqua suggestio-
 nem antiqui hostis libenter suscipit,
 uolentis se postmodum eius tentatio-
 nibus deuictus tradit. Unde & in paradi-
 sito quoque stanti homini uerba blandæ
 puer ad consensum, iam nunc etiam reu-
 tentem trahit, & corruptionis suæ dele-
 ctationibus deuictum, penè uolenter in-
 ficit. Sed fortasse hæc ipsa intelligere etiã
 per contrariam interpretamur. Nã qui ueneno suo
 uolenta & subdita, per asperam uerò
 lentis & diuturna tentatio designatur.
 Unde & illi mors in fuctione capitis, ui-
 peræ autem in lingua esse perhibet: quia re-
 pentina tentatio sæpe inopinatam men-
 tem mox ut fugit interficit, longa uerò
 tentatio quia praua diutius persuaden-
 do, penetrat, quæ sunt superna
 ueneno, penetratus, quæ sunt superna
 laquei foras eg-
 gitur:

Quod per mel incedo diuinitatis, per bu-
 tyrum uero ex animabus hominum.
 & homo nobis ostendit, non incongrue ac-
 cipitur.

Capitulum X

Nunc autem de ueneno uentis corren-
 tus & butyrum. In euangelio dñs di-

una de uentre eius si-
 perur erat,
 ergo sunt flu-
 minis charitas, simul est fluminis si-
 omnis hypocrita, nec deum nec proxi-
 mum diligit, cum transitoria mundi glo-
 ria uidetur. *cap. 12.*
 Riuulū ergo fluminis
 libus intēdit. Et scriptū est: quod e-
 nim uidet quis, quod
 go fluminis uidisse.
 di gloria oculos ei-
 stis patris amo-
 ulos dicit.
 ita de
 quæ in conte

Rom. 8

Et sciedum quia cum nos

butyro replet. Mel enim de super cadit. bu-
 tyrum uero ex animabus hominum.
 & homo nobis ostendit, non incongrue ac-
 cipitur.

Joan. 7.

Aa memo.

*memorantur, quia & de cognitione Dei
alta mentem suauitate reficiunt, & de in-
carnationis gratia charismatis hanc my-
sticio perungunt. Sed iste hypocrita qua-
re exteria, quia interioribus hinc inde
inextingenda dona non percipit, ad que potest sup-*

Quid peccatores in morte ideo non confitentur?

Сърм: XI.

L Vt quæ fecit omnia, nec tamen con-
sumetur. } Persoluit enim in tormen-
tissimis ultricibus traditus, semper mori,
quia semper in morte servatur. Nō enim
in morte consumitur : quia si cōlumeretur
uita morientis, cum uita etiam pœna
finiretur. Sed ut sine fine cruciatur, uiue-
at. Vita hic mortua fuit in culpa, illic eius
mors uiuat in pœna. Dicat ergo : Luctus
quæ fecit omnia, nec tamen cōlumeretur :
quia cruciatur, & non extinguitur : mori-

tionem? Sed quia multitudo iniquitas eius

dit.] Qui enim multa inuenit ad cul-

prema. Nam quod hic suspicari non
 potest, hoc est, quod non est
 et, nonnunquam plus studere agere

enim uirginitas nequaquam iusta est, sed tantummodo laudata : nam si illa subirent,
 que : & tamen multi uirgente uirginitatis

Legimus, quam acceperunt præcepto: he
plerunque peruersi quique, in prauis acti-
onibus exercentur, ut plus inueniant in per-
uersis operationibus quod faciant, quam ex
usu reproborum iniquitatis accipere exē

de quibus ferri debeant, inueniunt. Be
ne itaq; dicitur :

A *Leu. 1. c. 10. v. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 8*

Iuxta multitudinem adiuventionum
 suarum, sic & sustinebit. Non enim
 inueniret iniquitatem nouam, nisi &
 periret, & periret, si non studio
 periret, & periret. Penitatur ergo in
 tormento eius nimietas malæ cogitatio-
 nis, & iniquitatis, & iniquitatis, & iniquitatis.

Bnis Et quantumvis damnatorum omnium
sit dolor infinitus, graviora tamen tor-
menta recipiunt, qui multa in iniquita-
tibus, ex suis quoque desiderijs invene-
runt. Sed, Radix omnium malorum, concupiscentia
inutile poenam, protinus adiungit cul-
pae. Radix omnium malorum, concupiscentia, sed ea
est: Radix omnium malorum cu 1. Tim. 6

etur subiectus proculdubio malis om-
 nibus demonstratur. Nam subiungit:
 etiam confingens nudavit palpe-
 ras. *Mat. 23*
 auricam non eru-
 diticat. Ac si aperte diceretur
 namque in iudicio *Mat. 23*
 obis: Plurimum, & non dedistis mihi

rus est diabolus & angelus eius. Si igitur
non dubite

ergo & non tantum ex
luum de suo nil tribuit, sed etiam quod
est faciat uenter eius. Venter quippe
iniqui auaritia est, quia in ipso colligi-
tur, quicquid peruerso desiderio gluitur.
Iste uero quia auaritia desiderans re-
bus non extinguitur, sed augetur. Nam
more

ens, quanta pati timer. Post hoc quoque A
ad gehēnam ducitur, & æternis cruciatu-
bus mancipatur. Omnis ergo dolor su-
per eum irruit, quem & hic prius pœna
concupiscentiæ postmodum uerò cura
custodiæ, & illic quandoq; pœna ulio-
nis cremat. Mira autem est securitas
iniqui, dies uictu contentum manere. Et

Quo cōtra reprobi & hic sang. tur in de-
luctis, & illic in tormentis, eisq; de la-
tibus trahuntur ad ignem, dū ab æstu auaritiæ trahuntur ad ignem

saepe peruersius quisq; quanto citius per-
uenit ad desiderium, tãto facilius rapitur
ad tormentū, optando subiungitur. Viti-
nam impleatur uenter eius, ut emittat in
eum iram furoris sui, & pluat super illū
bellum suum. Super hunc hypocritam
bellum suum dominus pluit, cum iudi-
ciorum suorum gladijs eius opera percu-
tit. Bellum nauis, Deo plueret, est iniqui

perbientia contra se corda percutere. &
mentem aridam quasi quibuldam guttis
pluuiæ densitertibus, iudiciorum suo-
rum iacula ferire: ut cum iam ad iudi-

ta defuerit, quandoque autem &
ignem sentiat, quem ne bene uiueret, pri-
us uidere contempsit. Sequitur:

Quod quis peruenit necessitati, quæ sunt qua-
si arma ferrea, metuent, multa per auari-
tiam capiunt, arcum autem diuina ultionis
inueniunt. Cap XIII.

I Arcum] Sciendum quod auaritia
do uerò per timorem. Sunt namq; non-
nulli quidam potiores uideri appetunt
Et sunt nonnulli qui dū sibi su-
ad auaritia relaxant, & aliena ambiunt,
cū sua sibi sufficere nō posse suspicantur.

Omnis uerò necessitas nō incongruē sa-
cū uocatur, quia uitam inopis interitum
uulnere cruciat, sicut de eius quoq; i
fianibus scriptum est, qui a fratribus uen-

nsuit animam eius. Quid
presentis, quæ dure premunt, & uitā ino-
pis insequuntur? Ferrum quippe ærugo
consumit, æs autem cōsumere difficilius
solet. Ferro ergo necessitas præsens quæ
transitoria est ætæ autem sententia pœna
figuratur. Et quia iudicium supernum
iniqui mente non attenditur, iustæ arcui
comparatur, quoniam uelut ex insidijs
percutit, dum illudis qui percutitur, nō
attendit. Fugiet ergo arma ferrea, & ir-

tes necessitates metuens, multa per aua-
ritiam percussantibus anteponit. Et cum fugit
arma ferrea, ab arcu tres sagittæ inueni-
tur, quia mala tēporalia stultæ precauēs

ad iudiciū rapiatur, adhuc quæ iniquus
iste hic optaret, insinuat. Sequitur:

Quis qui adibus a seruantis con. uenit, de uagina

egredietur per libertatem uoluntatem.
Cap.

I Ductus & egrediens de uagina sua,

Iniquus iste insidiatur deprecationi
proximorum, sed dum praua in cogita-
tione machinatur, quasi adhuc gladius
in uagina est, dum tēto malum quod co-

gitatur quia de occisione cogitationis
sue per iniquitatem male operationis ape-
ritur. Ostenditur in opere, qualis latuit
in cogitatione. Et notandum quoddam:

Peccator & agens in op-
tātus scilicet per seductorem, egrediens uerò
per propriā uoluntatē. Nā qui ducitur,
docentem proculdubio sequitur: qui autē
tatem uidetur. Qui ergo ad mala quæque
opera, & ab antiquo hoste trahitur, &
tamen suo libero arbitrio in eorum

creavit, qui in poena reperi-
niel inciperet: sed ardorem suum etiam

etiam in antequam peccaverunt, illic in anti-
Psalistam dicitur: Pones eos ut di-
num ignis, in tempore vultus tui: do-

exterioris, & exterioris &
o sacra eloquia, ardere & exterioris &

ab igne deuorari, & sicut elibandum poni-
tellantur, ut per ignem crucientur in cor-
pore, & per dolorem ardeant in mente.

Unde hic quoque cum de hoc impio di-
ceretur: Deuorabit eum ignis qui non
succenderetur, protinus de eius spiritu

Quod amatores huius uitae, & hinc de corpore
non enles educuntur, & in inferno in corpore

A caro est, quia ipsam

in ipse coelestium ponunt, eorumque con-
uit in coelis est, cum adhuc in carne
sunt, quasi in carne iam non sunt: quia
nulla carnis delectatione pascuntur. Vn-

in carne non erant, qui

re carnalium nihil habere. At contra in-

quia omne gaudium suum in

ualeat, quare: tunc incipit uelle uitare

quod amauit. Sed quia eandem carnem

en abstrahatur: illic eam relinquere appo-

et a
tur. Ad augmentum itaque tormenti, &
hic de corpore nolens educitur, & illic in
corpore tenetur inuitus. Quia ergo eius
spiritus carnem quam sibi male amando
proposuit, euadere in tormento uolet &
relictus in tabernaculo suo. De uiuis
accusatione mox dicitur:

Quod hypocritarum mala quae modo uidentur
abscondita, & angelis & hominibus in fine
Cap. XIX.

B Euclabunt caeli iniquitatem eius, &

tuas nostras conditoris sicut in omni-

inferitur, quia dicitur: Terra es, & in ter-

ne & iustitiam uita & peccatorum p-

re. Per terram uidelicet & puluerem pec-

contagis non exasperatur. Sanguis ergo

impudens in peccatis, & in malitia

asphigere, multo tamen est grauius & in-

stis pariter & iniustus nocere. Quia ergo

hic iniquis & iustus pariter nocuit & in-

uclabunt caeli iniquitatem eius, & terra

struit, qui ecclesia, & eos prebit, qui ima

sapuerunt.

faperunt. Possunt uero per terram non
terrenis actibus occupati elemosynari

P/4.49

perueniunt, designari: de quibus per Paulum
mittam dicitur: cum uenire dominus ad
iudicium nuntiaretur. Aduocauit celos
furfum & terram, ut discerneret populum
suum. Celos quippe fursum aduocat, cum
hi qui sua omnia relinquētes, conuerſa-
tionem celestis uitæ tenuerunt, ad con-
ſcendendum in iudicio uocantur, atque cum
eo iudices ueniunt. Terra etiam fursum
uocatur, cum hi qui terrenis actibus obli-
gi fuerant in eis tamen plus coelestis
elementi, & iustitiae uocantur, & iudice
debetur: non per eam, & conuerſatione:

Met. 2

quicum Deo iudices veniunt, & hi qui
per iudicium liberantur, prauitatis illius
testes existunt. Nihil ergo de his que
egit, in tempore damnationis eius absco-
ditur & si quidem acta illius modo ho-

20

tur: sed in damnationis die quicquid in
eius opere fuerit, habet effectum. Vnde
apertè subiungitur: Apertum erit os
domus illius, detrahatur in die
illius. Tunc detrahentur omnia opera
eius, cum omne malum quod in concien
tia illius nascebatur, ostenditur. Modo
quippe germen domus hypocrite manet
occultū, quia etsi bona in imagine appa
ret eius operatio, sed latet intentio. Aliud
est namq; quod agit, aliud quod intendit.
Sed cum adueniente iudice, uniuscuius-

R. M. A. 1

[illegible]

gunt. Sed in furorē dīc trahetur, quia
indictū tempore raptus ad sup^a licit.
ab exco*muni*catis nō est, q*ui*d i*n*terdicitur de
quiret:

Quod sancti pariem suam non à domino, sed
ipsum dominū accipiunt, peccatores vero
pariem suum à domino accipiunt, pariem
autem ignem inveniunt. ap. XX.

B

Habet enim hominis impietas
quia prauis subdi desiderat ele-
uari, quia eiusdem domini participare inue-

cum mergitur, fu
pro verbis que m

quæ contra hypocritam dixerat, beati Iob
eagerat, mente simplici non egisset, quem
enim percussum uiderit, Deo displicuisse
credidit. Sed amici beati Iob

Λ α 4 bac

hac re hereticorum speciem tenent, qui A
 tes, aspiciunt sub flagellis gemere, eos exi-
 stimant bona merita in bonis actibus nō
 habere: & malos credunt, quod affligi
 verbere diuino conspiciunt, uidelicet ne
 scientes, quia multas tribulationes iusto-
 rum: & flagellat omnem filium quem re-
 cipit. Sed beatus Iob more sārētā & uni-
 uersalis Ecclesie, quæ à peruersis uerbo-
 rum iacula æquanimiter tolerat, & cum
 erantem non relinquit, cum magna cor-
 dis humilitate subiunxit, dicens:

CAPVT VIGESIMVM PRI-
 MVM, TEXTVS SAN-
 CTI IOB.

RESPONDENS
 autem Iob, di-
 xit: Audite q̄lo
 sermones meos:
 & agite pœni-
 tentiam. Susti-
 nete me, ut ego
 loquar, &

mea, si uidebitur, uerba ridere. Nun-
 quid contra hominem disputatio
 mea est: ut merito non debeam con-
 tritari? Attendite me & obstupe-
 scite, & superponite digitum ori ue-
 stro. Et ego quando recordatus fue-
 ro, pertimesco: & concutit carnem
 meam tremor. Quare ergo impij
 uiuunt, subleuati sunt, contortatiq;
 diuitijs? Semen eorum permanet
 coram eis: propinquorum turba &
 nepotum in conspectu eorum. Do-
 mus eorum securæ sunt, & pacatæ:
 & non est uirga Dei super illos. Bos
 eorum concepit, & non abortiuit,
 uacca peperit & non est priuata fo-
 etu suo. Egrediunt quasi greges paruuli
 eorum, & infantes eorum exultant
 iustibus. Tenet tympanum & citra-
 ram, & gaudent ad sonitum organi.
 Ducunt in bonis dies suos, & in pū-
 runt deo: Recede a nobis, scientiam
 uarum tuarum nolumus. Quis est

omnipotens, ut seruiamus ei? Et
 quid nobis prodest si orauerimus il-
 lum? Verumtamen quia non sunt in
 manu eorum bona sua, consiliū im-
 piorum longè sit à me. Quoties lu-
 cerna impiorum extinguetur, & su-
 erueniet eis inundatio: & dolores
 diuidet furoris sui. Erunt sicut pa-
 llex ante faciem uenti, & sicut fau-
 la quam turbo dispergit. Deus serua-
 bit filiis illius dolorem patris, & cū
 rediderit, tunc sciet. Videbunt ocu-
 li eius interfectionem suam, & de fu-
 rore omnipotentis bibet. Quid enim
 ad eum pertinet de domo sua post
 se? Et si numerus mensium eius di-
 midietur: nunquid Deum docebit
 conspiciam scientiam, qui excelsos in-
 uocat? Ille moritur robustus & sa-
 nus diues & felix: uiscera eius ple-
 na sunt adipis, & medullis ossa illius

opibus: & tamen simul in puluere
 dormiet, & uentus eperiet eas.
 Certe noui cogitationes uestras, &
 sententias contra me iniquas. Dic-
 tis enim: Vbi est domus principis,
 & ubi tabernacula impiorum? In-
 & hæc eadem illum intelligere co-
 gnoscitis. Quid enim seruaet malus,
 & ad diem furoris
 eius, & qui fecit quis reddet illi. Ip-
 se ad sepulchra ducetur, & in conge-
 rie mortuorū uigilabit. Dulcis fuit
 glare coccy: & post se oēm hominem
 trahit: & an se innumerabiles. Quo-
 igitur consolamini me frustra, cū ratio
 uestra repugnare oīa sit ueritati?

Quod boni in lacrimis suis aut sibi aut suis
 aduersus boni prole se uiuendum. Cap. XXI.

Agite pœnitentiam. Qui enim cum
 diceret, audire, addidit, quæto, cū quan-
 ta humilitate loquatur intinuat: dum
 contra se superbientes rogat, ut eorum

cliam non solum docere recta, sed etiam peruersa tolerare parati sunt, irridere non metuunt. Vnde & subdit: Sustinere me, ut & ego loquar & post mea si uidebitur, duo sunt quæ in suis locutionibus attendunt, ut uidelicet aut sibi & auditoribus suis: aut sibi soli profint, si auditoribus prodesse non possunt. Cum enim bene audiunt bona quæ dicunt, sibi simul & auditoribus profunt. Cum uero ab auditoribus deridentur, sibi proculdubio profuerunt, quos à culpa silentij liberos fecerunt. Beatus itaque Iob ut auditoribus proficit, dicat: Audite quæ loquor, ut aut ipse quod debet, exoluat, etiam si auditoribus prodesse non ualeat, adiunget, si uidebitur, uerba ridere. Et notandum præmisit, audite: cum uero subderet post mea, si uidebitur uerba ridere: præmisit, sustinere me. Audite quippe uolentis est, sustinere nolentis. Amici ergo eius si doctori appetunt, audiant: si autem irridere parati sunt, sustineant quæ dicuntur: quia uidelicet superbis mentibus ponitur. Sequitur:

Quid Iob quia inter flagella Deo displicuisse

Deo places: lucet hominibus displicet, non est unde contristetur. Cap. XXII.

N

te sapientie alien-

Iob displicuisse d-

idcirco an-

na despici-

splendisse &

te sapientie alien-

Iob displicuisse d-

idcirco an-

na despici-

splendisse &

anceps factus

de uita actum fuit: in flagello tritu-

rate quæ egi, & admiramini in hac percussione quæ patior. Qui adhuc recte infert dicens: Et superponite digitum ori uestro. Ac si aperit dicat: Scientes bona quæ egi, & considerantes mala quæ patior: uosmetipsos etiam à uerborum culpa cōpescite: atque in meis percussionibus uestra damna formidate. Vel certe quia digitis quæque discernimus, non in cōgruè per digitum discretio designatur. Vnde & per Psalmistam dicitur: *Ps. 143.*

B *Superponite digitum ori uestro, id est, locutioni uestræ uirtutē adiungite: ut per uerba non peccetis. Superponite digitum ori uestro, id est, locutioni uestræ uirtutē adiungite: ut per uerba non peccetis.*

C *Extrema locutio eius ostendit. Quæ ex re hinc ostendit, quod Iob non fuerat, extrema locutio eius ostendit. Quæ ex re hinc ostendit, quod Iob non fuerat.*

Felicitatis huius uita enim erat gaudia. Cap. XXIII.

Q *Vare ergo impij uiuunt, subleuati sunt, etiam eos patientia diuina tolerat. Subleuati namque diuini, cum esse in hac uita subsistere permittunt. Quos n.*

substantia eleuat, in suis fastu tenet
dierum longitudo confortat. Vel certe
subleuari & confortati referuntur: quia
subleuantur honoribus, confortantur re-
bus. Sed sunt plerique qui & honoribus
haec concupiscunt, uita accipiunt: lucce-
ssione autem sobolis priuantur. Istis ni-
mirum ipsa sua potentia poena est, cum
relinquant. Quid itaque prodest si astint

his, ab oculis subtrahat eos, in quibus
citur. Permanet coram eis. Quid autem
si filii dati sunt, sed ipsi sterilitate ferunt?
tum sterilitate exungi timebatur. Sequi-
tur & nepotum in

metlica diu transuere:
horus felicitas, si leta non est? Sequitur:
Domini eorum scire sunt & pacare,
& non est uirga Dei super illos.] Secura
& pacare sunt: quia

in agnis quoque
uere uacca peperit, &
locu-
tionis usus est,
femina uocent: sed iteratur

cepit, &
non est

non huncquam etiam uita iustorum misubi
to sine terminatur: melius illud acci-
mus, si hoc de eorum temporali uita sen-

noctum ducatur. Vt ergo tota simul ad
le impius demonstrat, eorum
uile: peperit, & fortis proprio non esse
priuatos. Minor autem est felicitas, si
cum greges crescunt, custodes quoque
gregum non proficiunt. Vnde & ad
cuiditatem gregum, mox fecunditas fa-
miliz subrogatur. Nam dicitur: Egre-
diuntur quasi greges paruuli eorum: &
infantes eorum exultant iubilibus.] Vt si-
cut maiora ad habendum concessa sunt:
ita multi germinant ad custodiendum.

Sed quia dixit: Exultant iubilibus, ipsum
quoque infantum iulum in domo in quo-
rum ne uilem ualde esse crederemus, sub-
iungens ait: Tenent tympanum & citha-
ram, & gaudent ad sonitum organi.] Ac-
ciperet patenter dicat: Cum domini honori-
bus & rebus tumet, subiecti in ludicris
actibus gaudent. Sed o beate uir, quid
tam multa nobis de iniquorum uolupta-
tibus narras? Iam diu est quod in eorum

ter distingue quae sentis. Sequitur:

Quod temporale est, subitum est. & ad in-

Deo ad interna descendunt.] Ecce
beate uir eorum gaudia diu narraueras.
ad interna descendant, nisi quod omnis
eius esse cognoscitur, cum sine termina-
tur. Cum enim ad extremum quisque
perdi citur, de preterito iam nil tenet,

duo nil habet: quia unus horum mom-
ta non restant. Vita ergo quae sic angus-
tari potuit, punctus fuit. Vt enim per
diximus in puncto stylum ponimus &
leuamus. Quasi ergo in puncto uitam
tenet, qui hanc accepit & amisit. Po-
telligi. q
hi qui diu in iniquitate tolerati sunt,

nonnunquam etiam uita iustorum misubi
to sine terminatur: melius illud acci-
mus, si hoc de eorum temporali uita sen-

desse ille invisibilis spiritus, qui per eius respicere cunctas solebat. Quia ergo rebus visibilibus invisibilia prestantiora sunt, carnales quique ex semetipsis pensare debuerunt: atque per hanc, ut ita dixerim, scalam considerationis tendere in Deum: quia eo est, quo invisibilis permanet: & eo summus permanet, quo communi nonnulli qui Deum & esse, & incomprehensibilem esse non ambigunt: qui tamen ab eo non ipsum, sed dona exteriora quaerunt. Quae cum ei servientibus de Deo quorum adhuc verbis adiungitur:

Quae in oratione postulanda sunt & nominanda. Cap. XXVII.

IT quid nobis prodest si oraverimus quod non volumus? Quia cum illa quisque postulat, quae tribuere recusat: ipse quoque venit in

eorum, & haec omnia adicietur vobis. Qui enim non ait dabantur, sed adiciuntur: profecto indicat aliud esse quod principaliter datur, aliud quod superadditur. Quia enim vobis in intentione aeternitas, in usu vero temporalitas esse debet: & illud datur, & hoc nimirum ex abundanti superadditur. Et tamen saepe homines dum bona temporalia postulant, & quod adiciatur, & illud non desiderant ubi adiciatur. Nec lucrum lux esse petitionis deputant, si hic sint temporaliter pauperes, & illic beatitudine divites in aeternum vivant: sed soli, ut dictum est, visibilibus intenti, labore postulationis requirunt invisibilia mercari. Qui si superbia quaerierent, iam cum fructu laborem exhiberent: quia enim mens in precibus ad auctoris sui speciem anhelat, divinis desideris inextinguibilibus, superbiis contingitur: ab inferioribus separatus: amore

A inflammat: & superiora amare iam summum ire est, dumque magno desiderio ad ecclesiam inhiat, miro modo hoc ipsum quod accipere quaerit degeat. Sequitur:

Quod sancti habeant in manu bona temporalia quae ita ut res possint a hilari animo tribui: & rebus vero non tam ea habere, quam ab eis capis mente teneantur.

Cap. XXVIII.

Vnu eorum bona sua, consilium eorum longe sit a me. Bona in manu habet, qui despiciendo temporalia sub dominio mentis premit. Nam quisquis ea supponit. Multo etenim iustorum in hoc mundo divites fuerunt, rebus & honoribus suis, habere multa videbantur: quorum mentem quia eorum quae aderant delectatio nimia non possidebat bona illorum in manu erant: quia potestati animi subiecta tenebantur. At contra iniqui ita se totis desideriis in exteriorum rerum appetitionibus fundunt: ut non in

C bent, captiva mente teneantur. Quia tui non sunt in manu eorum bona sua, recte subiungitur: Consilium eorum longe sit a me. Quid namque est in sum consilium, nisi terrena quaerere aeternam negligere: salutem temporalem cum damno interiori, perire: & dolores transitorios ad aeternos gemitus commutare? Vnde igitur sanctus has cogitationes in tuas aspiciet, & dicat. Consilium eorum longe sit a me. Quia nimium esse bonum incomparabiliter vides, ad breve tempus deligit hic sub flagello genere, quam eternae ultionis sui plura tolerat. Sed neque in hac vita hi qui in ea prosperari appetunt, continue prosperantur. Nam peritque eorum gaudia, suborti gemitus interumpunt. Vnde & subiungitur:

ut divina aeterna non extinguatur, quae in divitiis vel honoribus vel gloria permanet. Cap. XXIX.

Quoties lucerna eorum extinguetur. Saepius impius lucernam suam, huiusmodi vitam existimat. sed cum filius

Flus qui nimie amarum subtrahitur: lucerna impij que uidebatur extincta est. Sepe impius presentis honoris gloriam lucernam putat, sed dum sublata dignitate deuenit, lucerna extincta est, quæ et iuxta desiderium lucebat. Sepe impius opes terrenæ substantiæ adesse sibi, quasi magnam luminis lucernam putat, sed cum irruente damno diuitias quas plus se amabat perdidit, quid iste aliud quæ-

si? Qui ergo gaudere de reternis non ap-
 continuè lætari: Nam quoties lucerna
 impiorum extinguitur: & superueniet
 eis inundatio, & dolores diuidet furoris
 sui. Inundatio impijs superueniet, cum
 dolorum flictus ex aliqua aduersitate pa-
 tiuntur. Omnipotens enim deus cum se
 despici, & in terrena uidet concupiscen-
 tia lætari, hoc quoque doloribus percu-
 tit, quod sibi uideret in cogitatione impij
 præfieri. Bene autem dicitur: Et dolores
 lones impio per retributionem seruat, &
 aliquando eius mentem etiam tempora-
 li dolore transuerberat, quia hic quoque
 & illic percutit, furoris sui super impiū
 sens quoque iniusti animum à prau-

Psal. 10

super peccatores laqueos, ignis, sulphur
 rum. Dicendo etenim laqueos ignis, sul-
 phur & spiritus procellarum, multos is
 nimirū dolores intulit. Sed quia ab eis
 doloribus
 ad æterna

iam totum calicem, sed partē
 rum adhuc sine subiungitur:

Quod reproborum una fauilla et palea compa-
 reunt.

Capitulum XXX

Et sicut fauilla quam turbo dispergit.
 22

A nibus grauis nimirum & quasi in hoc mū-
 do radicatus æstimatur. Sed cū distincti
 iudiciū sententia uenerit, omnes iniūni
 quasi paleæ ante uentum erunt: quia, ut
 quondam præiudicijs quasi duri ponde-
 lachrymæ mouere non poterant. Et ad
 rapientis iudicij manus leues sunt: qui
 per iniustitiam proximis graues fue-
 runt. Et sicut fauilla quam turbo disper-

B qui uita fauilla est: quia etsi apparet ad
 cio iam consumpta
 noster: & non sile-
 in conspectu eius ardebit:
 quia eos ad æterna supplicia
 Sequitur:

Quia pars parum redundat in filios uos;
 Cap. XXXI.

D

Exo. 20.

Exo. 18

ut comederunt unā
 D Vno
 lux in proverbium in-
 me & me & ut anima
 erit: ita morietur. In utraq; igitur
 uenitur, auditori canimus ut discretionis
 rum quippe originale à parentibus trahit
 uamur etiā parentum peccata portamus:
 quia tunc adhuc uidelicet cum illis su-
 mus. Reddit ergo peccata parentum in
 filios,

nali peccato anima polluitur proles. Et
rursum non reddit parentem peccata in
filios: quia cum ab originali culpa per ba-
ptismum liberamur iam non parentum
culpas, sed quas ipsi committimus, habet

iniquitatem imitatur, etiam ex eius
constringitur. Quisquis autem paren-
tis iniquitatem non imitatur, nequaquam
delicto illius grauatur. Unde fit ut ini-
quus filius iniqui patris non solum sua
quæ addidit, sed etiam patris peccata per-
soluat cum iniquis patris, quibus iratum
dominum non ignorat, etiam uiam ad
huc malitiam adiungere non formidat.
Et iustum est ut qui sub districto iudice
uias parentis iniqui non timet imitari:
coargatur in uita præsentis etiam culpas
parentis iniqui persolvere. Unde & illic
dicitur: Anima que peccauerit,

si etiam ex patris peccato perimuntur.

tum iniquitatem
enim est quod paruuli filij plerumque a de-
monib. accipiuntur, nisi quod caro filij
ex patris pena mulctatur in semetipso n.
peccat. p. iniquus: et percussiois uim sen-
it in filijs, ut acius orat. & dolor patris car-
nis mens patris iniqui punit.

Filij ex parentum culpa feriuntur,
aliud aperte datur intelligi, nisi quod il-
li etiam penas luunt, quorum
ad tertiam & quartam progeniem. Quia
enim usque ad tertiam & quartam proge-

- 2) extenditur, qui uidentur quod male se-
querentur. Et quia impiorum oculos cul-
pa, recte subiungitur. Et cum reddiderit,
tunc sciet. Nescit enim impius mala que se
experit. Unde & per prophetam dicit:
Et uultum meum non auert a facie tua.

quod audiuit, cum se iam pro contemptu
uerari doluerit. Hinc per Balaam de
semetipso dicitur: Dixit homo cuius

nam Dei, qui uisionem omnipotentis in-
uitus est, qui caderet: & sic aperientur ocu-
li eius. Consilium quippe contra Israe-
litas p. b. sed post in pena uidit quid
prius ex culpa commiserit. Electi autē
uia nec peccare debeant prudenter: eis
uidebunt oculi ante casum patent. In-
quus uero post casum oculos aperit: quo-
nam post culpam iam in pena sua con-
s. igit. quia malum debuit uitare quod se-
cit. De cuius iniquitate tunc sententia
subinfertur: Videbant oculi eius inter
fectionem suam: & de furore omnipotē-

ta postmodum furore non biberet.
qui hic avertit oculos a respectu crimi-
nis, illic declinare non ualet sententiam
damnationis. Sepe uero hi qui suppli-
cia eterna nō metuunt, praua agere pro-
tem.

uitate duruerunt: ut nec in ipsis
cipere: ut iniquus ille postea q.

tas dicat: quia diues qui in inferno sep-

querat, etiā in supplicio positus curā ge-
rebat. Ois namq. peccator prudens erit in
a. qui stultus fuit in culpa, qui ibi
iam dolore constitutus ad rationem oculos
aperit, quos hic uoluptati deditus
clausit, & pena torquente exagitur ne sa-
uat. Cui tamen sua sapientia iam tunc
minime proderit, quia hoc ubi operari
iuxta sapientiam debuit, tempus amisit.
Pro summo hic nanque bono concupi-
scit germen generis habere: domum sa-
m. ha

enim: Vbi est domus principis: & ubi ta-
bernacula impiorum?] Impium enim
crediderant, quem ablati rebus tempo-
raliter destructum uidebant. Sed tantus
uir tanto eos alta consideratione diudi-
cat, quanto inter damna quæ pertulerat,
infracta rectitudine stabat. Quia enim ei
foris rerum, damna nocuerant, qui illi
non amiserat quem interius amabat.
Hoc uero quod dicitur: Simul in pulue-
re dormient, & uermes operient eos. -
quis forsitan accipere per allegoriam ue-
lit, explere breuiter possumus. si de ui-
quo hoc diuinit ex quæ sunt iam dicta re-
plicemus. Dicitur namque uiscera eius
plena sunt adipe. Sicut enim ex abun-
dantiæ cibo adeps, ita ex abundantia rerum
superbia nascitur: quæ impinguat men-
tem diuinit, dum eleuatur animus super-
bientis. Superbia quippe cordis, quasi
uxdam pinguedo est crassitudinis. Un-
de quia plerumque ex abundantia peccata
perpetrant, per prophetam dicitur: Pro-

A hoc mundo quod cupiuit, obtinere non
ultra sunt, per mala tamen desideria in
conspectu interni iudicis reos conscien-
tia addicit. Talis etenim quisque plerum-
que ideo aspergitur, quia discere ac su-
perbite non preualeat. De quo & subdit:
Alius uero moritur in amaritudine animæ
sua absque ullis opibus: Ecce unde diues
superbo corde & inaniter gaudet, inde
pauper alius superbo corde inanitus affli-

ctus tamen simul in puluere dormient &
uermes operient eos. In puluere enim dor-
mire, est in terrenis delectationibus oculis
claudere. Unde unctus quique peccanti &
in culpa sua dormienti dicitur: Surge qui
dormis, & exurge a mortuis: & illumina-
bit te Christus. Vermes uero, qui de car-
ne nascuntur, eos simul operiunt: quia huius
diuinit sine pauperis superbiens animi
eius carnales præmiunt. In rebus etenim

uis non pari prosperitate iulcescant, pa-
ueri tamen anxietate turbantur: quia quod il-

lis petit: & quia habere non uales, dolet.
Icaque ergo. Simul in puluere dormient,
& uermes operient eos: quia æteri non si-
mul rebus temporalibus subleuantur, simul

Psal. 27

Amatores huius seculi quasi ossa habent,
ignitatem possident.
dignitate debent reserere

16

E

ptum sit Quis fert hominibus quæ si-

operibus non de contritiis,

per

seruatur, & ad diem furoris dicitur: hoc A prum est. Quis suscitabit eum? De quo per
non nisi qui est uiator, intelligit: quo-
niam qui cor in presentibus fixit, que
hendit. De quo adhuc subditur:

*Quid antichristi in fine seculi Deus interficiet
spiritu oris sui: & destruet illustratione
aduentus sui. Cap. XXXI.*

Q Vis arguet coram eo uiam eius:

malis indignationem conditoris
sui quam in æternum passurus est, & in
hac quoque uita positus experitur: dum
prosperitatem quam amat amittit, & ad-
uersitatem quam formidat inuenit. Et
quoniam increpati de suis prauitatibus à
leat: scimus tamen quod est facta sua per
uersum quæ; deuenit, iudicium increpato
e daleat. Quia autem ratione nunc

21 Q Vis arguet coram eo uiam eius dum
etiam multis tacentibus hoc quoque notum
sit: quia toties hic iniqui uia arguitur,
quæ eam prosperitatem inuenit
a iustitate turbatur? Sed beati Iob tū
de omnium malorum corpore loqueretur,
subitè a luminum iniquorum caput uer
bè conuertit. Valde enim in fine mū

appellat tūta elatio

ius, & ait: Quis a
ius? quis uult licet

ferre per. D

exprobratio
ucuntur: sed etiam om
uni contemunt, dū
a mentis eius malitiae resistunt. Sed
hoc ex diuina gratia & non suis uirt

Amic. Antur: Ali

a mortuis. In eo ergo quod sancti ui-
eius iniquitati contradicunt, non ipsi
sentia eius qua in homine uenturus est,
multo atrocior in persecutione erit, quā
nunc cum minime cernitur: quia specta

statur. bene dictum est. Coram eo. Mu-
enim nunc uias antichristi dupliciter
corrigunt, sed hoc quasi in eius a

uia solus dominus propria uirtute la-
Iesus interficiet spiritu oris sui: &
struet illustratione aduentus sui, recte di-
citur: Quis arguet coram eo uiam eius

ter, dum preteritatem eius
dam per aduentum suum æterna damna
ceps malorum, in hac uita quam in
positus, quid agat audiamus. Sequitur

I Me ad sepulchra ducetur: & in conge-

tur. De quo rectè etiam dum eius sup-
pheta describitur, & prophetam di-

*Quia diabolus ab initio mundi multis plures
ante se traxit quam finis mundi habeat. cū
antichristus uenerit. Cap. XXXIX.*

ET post se omnem hominem trahit,
& ante se innumerabilis. } Hoc loco
homo, humana sapiens dicitur. Sed cū

meritoque
tur, nisi qui antiquus hostis reprobū.
tunc hominem ingressus. cunctos quos
carneales inuenit, sub suæ iugum ditio
nis rapit. Qui & nunc priusquam appa
reant, inuit merabiles quidem, non tamen

caruali opere ad uitam multi reuocan
tur. aut ad statum iustitiæ alij per breuē,
alij uero per longam penitentiam redeū
t. *Exemplum*
tatis suæ stupenda hominibus signa nō
exhibet. Cū uero coram carnalium ocn
lis mirāda eis prodigia fecerit post se rē
sed omnes trahit :

meritoque
est enim
merabiles trahit

loco plus sunt innumerabiles di
omnes. Post se enim omnem
trahit : quia in tribus annis & dimidio
omnes quos in studiis uite carnalis in
uenit, iugo suæ dominationis astringit.
Aut se uero innumerabiles trahit : quia
per quinque milia & a stude amplius an
norum curricula, quamuis carneales om
nes trahere minime potuit, multotamen
plures sunt in tam longo tempore hi,
quos ante se innumerabiles rapit, quam
omnes quos in tam breui tempore ra
piendos inuenit. Bene ergo dicitur.
Post se omnem hominem trahit, & ante
se innumerabiles, quia & tunc minus
tollet, cū omnes trahit, & nunc am
p. Hec, beatus Iob, quia contra ini
quorum principem nunc duxerit, qui

A in hac uita extolli permittitur, sed in ad
uentu domini delinuetur, de se patenter
ostendit, quia flagella dominica non ex
offensione suscepit, quoniam si ini

perat, non
sub flagelli freno retineri. Ex qua re ami
cus arguit dicens : Quomodo igitur con
solamini me frustra, cū responsio ue
stra repugnare offensa sit ueritati } Ami
ci beati Iob cum consolari non pote
rant, in quo suis sermonibus ueritati
contrabant. Cumque hunc hypocri
tam uel impium dicerent, per hoc quod

B autebant preculdibus penam iusti nul
ueribus afflicti. Nam sanctorum men
tes uia ueritatem diligunt, etiam
pa fallaciter torquet alieni. Quanto
tunc
ciunt, tanto hoc non solum in se, &
etiam in aliis odierunt.

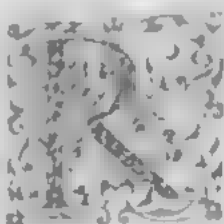
BEATI GREGORII

MORALIUM

CAPVT VIGESIMVM. secundum textum libri beati Iob :

PRINCIPIVM FEROTII.

*hri decem sexis expositum in
eundem librum.*

FEROTIIUS ad
tē Elphas The
manites dixit.
Nunquid Deo
comparari po
teat homo, etiā
fuerit scientia?

Quid prodest Deo si iustus fueris :
aut quid ei confers si immaculata
fuerit uita tua? Nunquid timens
erum, & non propter malitiam
tuam plurimam, & infinitas iniqui
tates tuas? Absoluti enim pignus
fiatrum tuorum sine causa : & nu
dos ipolasti uelutibus. Aquam lasso

non dedisti : & esurienti subtraxisti **A**
panem . In fortitudine brachij tui
posuisti : & lacertos pupillorum com-
prensisti . Propterea circumdatus
es laqueis : & conturbat te formido
mortis . Perperam sperasti in uisum
uulsum : & impetu aquarum inun-
dantiū non oppressum iri . An cogi-
tas quod deus excelior cælo sit , &
super stellarū uerticem ?

Et dicis : Quid enim nouit Deus ? Et
quod di per caliginem iudicat . Nubes
in circuitu facis : & circa cardines cœli perambulat .
Nunquid semitam seculorum custo-
dire cupis , quā calcauerunt uiri ini-
qui : qui sublati sunt ante tēpus suū :
& huius subuerit fundamentum
eorum . Quid dicebant Deo : Recede
a nobis : & quasi nihil possit facere
omnipotens .

Quid dicitur in psalmo :
Veni domine , & edificabit domum tuam
non operam manuum . Non dicitur
tamen : Non edificabit domum tuam
operam manuum .

in corde tuo . Si reuersus fueris ad
omnipotentem edificaueris : & lon-
ge facies iniquitatem a tabernaculo
tuo .

Et erigentur torrentes aureos . Eriguntur omni-
potēs conerunt horum .

Et exaudiet te : & uox tua red-
det .

in uis tuis splendeat lumen . Qui
enim humilis est .

Quod insinuat in ista non indigent Deo .
Cap. L.

Qui contra ueritatis uerba in al-
legatione deficiunt : sepe etiā
nota replicant , ne tacendo ui-
di uideantur . Vnde Eliphaz
beati Iob sermonibus pressus , ea dicit

Deo comparari potest homo , etiam
perfecte fuerit .

Brantia est . Ex Dei nanque partici-
patione sapimus : non
ergo mirum

est , si immaculata fuerit uita
etiam .

Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

Et dicitur in psalmo :
Dixi domino , Deus meus est .

condemnat. Et tunc oculus
culpe crescentis, ut lingua cum non re-
tinetur, ubi ceciderit ia-
detiora descendat.
Et tunc oculus
te
I
fi
r
t

Abstulisti enim pignus fratrum tuo-
rum sine causa: & nudos spoliasti

consecratio peccati. Pignus namque ac-
cipimus. **Paulum dicitur:** Qui dedit nobis pignus
spiritus.

Et spiritus pignus dicitur. Et per hoc
anima ad interioris spiritus certien-
dinem roboratur. Rustici pignoris no-

quippiam frater eius, & abstuleris pi-
gnus ab eo, ante solis occasum pignus
restituere. Frater etenim noster debitor no-

mini tibi. Et in dominica oratione quo-
tidie precamur: Dimitte nobis debita no-
stra: sicut & nos dimitemus debitoribus
nostris. A debitore autem nostro pignus
accipimus, quando ab eo qui in nos pec-
cavit cognoscitur, peccati eius iam con-
fitemur: per quam relaxare pecca-
tam quod

A lamur. Qui enim peccatum quod com-
misit fateretur, & veniam petit, iam quasi
pro debito pignus dedit. Quo nimirum
dicitur: quia priusquam in nobis per dolo-
rem cordis sol iustitie occidat, debemus
ei confessionem venite reddere, à quo co-
nfessionem accipimus culpe: ut qui se de-
liquisse in nos meminit, à nobis mox re-
laxatum sentiat, quod deliquit. Quia er-

ad veritatem fidei reuerti recipit,
et ut confiteri erroris sui culpam de-

B specie per Eliphaz dicitur: Abstulisti e-
nim ab his qui à nobis ad te veniunt,
inuitum. Si uero, ut praediximus, pignus sancti spi-
ritus dona sentiamus, hæretici sanctam
fratrum suorum pignus dicunt
abnuunt: tunc eos qui ad illam ueniunt,
dona spiritualia suspicantur amittere. Vn-

in catholica Ecclesia panem sa-
ne esse, apud se esse affirmant, idcirco, do-

Equos hæretici peruersis per-
nitiis trahunt, peruersa doctrina

ant & tantum
quandis hæc quæ ipsi predicauerunt,
ab illis tenuerunt. Et cum quidam ad sanctam Ecclesiam
deunt, eos protinus doctrina uelim

du ex polari nequeat, querendum no-
liari memorantur? Sed sciendum est quia
omnis qui cordis puritate persequitur, co-
ipio quo uisum non habet, nudus est. Et sunt nonnul-
li apud hæreticos, qui cordis quidem pu-
ritatem habent, sed doctrinam peruersam. Hi ni-
mirum & ex sua puritate nudi sunt &
quasi ex eorum predicatione uentur.
redunt, eo quod dupliciter malitia non
utuntur, eos hæretici nudos fatentur,
quod

minutos tunc ad
Vnde & in hoc tempore disci-
der aduersitatis euenient, hoc

ta conturbat, qui conuulsa
etione iudicium
ia ergo fidelem populum he
iz opprellum credunt
ne accusant. Et quia

formidine con-

num non opprellum int: } Acha
dicat: Securitatem pacis in spe tibi pro-

Opprimunt tribulationibus exultant
ecce dum superuenientibus malis

te opprimunt tribulationum ten-
sunt. Quas uidelicet tribulan-

tur. Sequitur: An cog-
noscitur celo sit: & super itonant in uer-
tices sublimatur: & dicit: Quid enim

spicantur, quem uidere iter ne-
queunt: ut quasi per corporeum sensum au-
torem suum existiment, quia celo ex-
sors est, & super stellarum uertices tueli
& quia inter nos & celum item sedem par-
tes aereq; interlunt, quasi in nube latens
per caliginem inducet: & superioribus in-
tentus, minus ima perpendat, & dum
celi cardines ambiendo constituit, in

feriora non uideat. Sed quis de deo ista
uel desipiens suspicet: Qui omnium
cum sit semper omnipotens, hic intendit
omnibus, ut adsit singulis: hic adit su-

rit, eisdem tamen ipsis adit per iudi-
cium, quibus desile ceruitur per adiu-
mentum. Sic itaque exteriora circun-
dat ut interiora impleat: sic interiora
implet, ut exteriora circundet, sic sum-
ma regit, ut ima non deterat, hic imis
est, ut a superioribus non rece-

dat, sic latet in sua specie, ut tamen co-
gnoscatur in suo opere, ut tamen compien-
di non ualeat a cognoscentis estimatione,
sic adit, ut uideri nequeat, hic uide-
ri non ualeat, ut tamen eius presentiam
ipsa sua iudicia testentur, sic se nobis in-
uidentem prebet, ut tamen ipsum no-
bis tantum ut intellectus obnubilet: &
tantum sic caligine uos ignorantie reple-
mit, ut tamen menti nostrae radius luc-

uata quippiam uideat, &

non potest, aliquatenus uidendo co-
gnoscat. Sed hec haereticus sanctam Ec-
clesiam scire non estimant. in nullo

mobiles manet.

Cap. IIII.

() & illius subuertit fundamentum
eorum } Cum tempus uitae a diu-
na nobis presentia hic prouidit puz-
num, querendum ualde est qua ratione
ante tempus proprium subitabantur

ad bonitatem redeant: aut redire omnimodo contemnentes, inde illic grauius puniuntur: ut duriora eos tunc supplicia puniant, quorum hic malitiam nec dona uicerunt. Sequitur: Quorum sententia procul sit à me.] Hoc

Q

beatus uero Iob à consilio optauit: con-

d iusti in hac uita in peccatis reproborum
dum uero iam non habentes quod moriantur,
cum iudice & districto & uoluntatis.
Caput

Videbunt iusti, & letabuntur, & hic iniustos errare contempnunt, & perirentium letari gaudent erroribus, tum si per insultationem letantur, eo quod tales non sunt, quales alios esse contempnunt, omnino superbi sunt. Unde & Pharisaeus iustificationem perdidit: quia publicani meritis gaudente se praetulit, dicentes: Quia non sicut illi adulteri, uelut etiam hic publicanus. Rursum si dicimus quodammodo perfectio gaudio exultare iusti possunt de morte pra-

de amone, certa est uita iustorum? Discernamus: tunc tempora tremoris & exultationis. Vident etenim nunc iniustos iusti, & de eo-
rre conspiciunt, de sua quoque uita suspesi sunt. Quando ergo uidebunt iusti in districto iudici perfecta iam securitate exultationis inhaeserint, cum in illo extremo examine illorum damnationem contempnunt, & de se iam quod moriantur non ha-

A hebunt? Nunc itaque reprobos aspiciunt & gemunt, tunc aspiciunt & substant: quia eos exultando contempnunt, quos modo nec sine gemitu iniqua perpetrantes, nec sine metu uident pro iniquitate morientes. Unde per hoc quod subditur: quia de damnatione eorum ultima dicatur, ostenditur. nam protinus subinfertur:

ipsas carnes reliquias quas in sepulchro de-
criuetas, anima tuum accipi ei, ut para-
fingat. Cap. XII.

N reliquias eorum deuorauit ignis? Hic namque iniqui erecti sunt: quia hic prauis actionibus extolluntur, quia & peruersè agunt, & tamen pro peccatis actibus minime seruiuntur. Peccant & flo-

ditur, cum uel à presenti uita ad interitum, uel à conspectu aeterni iudicis ad-

itur. Qui etsi hic mortuam suam carnem relinquunt, ipsam quoque in resurrectione recipiunt, ut cum carne ardeat, in qua

mente sunt & corpore, ita eorum poena in anima erit pariter & carue. hic mortuum relinquunt, recte nunc a-

mos. Suscipe ex ore illius legem, & sermones eius in corde tuo.] Cul-

retici perpetrant, qui de his quae sumunt. Tunc enim eos putant Deo acquiescere, si illos contempnunt eorum peruersitandis consentire. Et acquiescenti-
qui sibi consentiunt, iam iurgari desistit. Fructus autem optimos sibi consentien-
opera agere existimant quos ad sua dog-
congruit quod adiungit: Suscipe ex ore illius legem. Quia ea quae ipsi sentiunt

te uirtute repulente, diuini intus eloquii
teletur lucidum excreuit. Sequitur:

*Hic, qui in scripturis sanctis discernere
scit.* Cap. IX.

10 **T**unc super omnipotentē delicijs af-

te iactis epulis satiari. In cuius pinnis
uerbis tot delicias inuenimus, quot ad
uitas accipimus, ut modo nuda nos pa-
scat historia, modo sub textu littere uela-
ta medullitus nos reficiat moralis alle-
gatio, in presentis uite tenebris iam de
lumine eternitatis intermicans. Et scien-

Cap. 8

Cap. 13

da subleuantur. Hinc etiam Psalmista ait:
quia dum per intellectum mysticum illu-
dioia mens reficitur, iam in ea uite prae-
tus illuminatur, ut etiam in huius corru-
ptis passa prae gustando discat, quid de pa-
uabis ad Deum faciem etiam. Ad Deū
faciem homini, ita per interiorē ima-

mus. Cū uero reatu culpe depumatur,
ad Deum leuare cordis nostri faciem ue-
remus. Dum enim nulla bonorum ope-
rum confidentia fuleitur, intueri summa
mens et episcopat: quia ipsa se conscientia ac-
cusat. Cū uero iam poenitentia lamen-
ti ipsa diluitur, & hoc perpetrata plangun-
magna menti fiducia nascitur, & ad con-
cordis nostri faciem lenatur. Sed hæc Eli-
has recte diceret, si intimum moneret.
Cum uero iustum uirum propter
nesciens fundit? Quæ nimirum dicta si
ad hereticorum typum ducimus, ipsi sal-
tis promissionibus ad Deū nos faciem
centur. Ac si huius populo pa-

te culpa detegitur, hic protinus ut
possibilitas sequatur. Sequitur Decretes
tem, & ueniet tibi. Hoc esse proprium
infirmitatū iudicium solet, ut tanto

ci conspiciunt omne quod appetunt. Cap. 10

apiunt, & eis quos saluari possi-
salutem prouident, quæ appetunt da-
de bonis spiritualibus intulit, sciendum
quod

quod res decerneret & uenit, cum uirtus A liberat. Sin uerò ad hoc saluari quib-

Qnd apud Deum nulla est iniustitia hominis,
C. X

Et in uis tuis splendeat lumen. In
12, est per multa opera uirtutum signa sux
claritatis aspergere, ut quocunque per in
claret. Sed quanta
euenat rumor mentis. Vnde & subditur:
Qui enim humiliatus fuerit, erit in glo-

1. Co. 14

1. Co. 12

1. Co. 17

1. Co. 18

1. Co. 19

1. Co. 2

itur.] quæ nimirum sententi-
nis qui se exaltat, humiliabitur: & qui se
humiliat, exaltabitur. Vnde & per Salo-
exaltatur cor hominis, & antequam
rietur, humiliatur. Recte autem dicitur:
superbix ostensio esse in oculis solis.
Hinc enim scriptum est: Et oculos su-
perborum humiliabis. Hinc de ipso su-

catem adhaesit, scriptum est: Generatio
cuius excelsi sunt oculi, & palpebræ eius
in altum turrete. Oculos ergo inclina-
re, est nullum respiciendo despiciere, sed
seminorem atque imparè cunctis quos

bitæ uerticem deserit, uertitatis altitudi-
nem ascendit. Sequitur: Saluabitur in-
nocens, saluabitur autem munditia ma-
nuum suarum.] quæ scilicet sententia

titur, ueritate fulcitur: quia cum de Deo
dum opera eius: illum in extremo exa-
luc eius pietas ab immondis operibus

tamen per impensam
mo iudicio ita remune-
solis processisset ex nobis. Quia enim
Dei sum id quod sum. Et quia eandem

itur adiungit: Et gratia eius in me ua-
illis om-
nibus laboram. qui dum se de se nihil
esse conspiceret, ait: Non autem ego. Et
tamen quia se esse aliquid cum gratia in-
uenit, adiunxit: Sed gratia Dei mecum.
Nō. n. diceret Mecum, si cum præuenien-
te gratia subsequens liberum arbitrium

numeratur. Quæ cuncta Eliphaz, sicut
prædictum est, cum recte protulit, cui ta-
men profertur ignora ut quia docere me
horem non debuit, sed a. adu. que tamē
omnia per typum, hæreticorum promul-

que in presenti uita afflictos inueniūt,
eos ex culpa peccidit percuttos arbitran-
tur, eis que si sua dogmata sequitur, sa-

rum munditiam promouent. Sed mens
hælium tanto eos altius despicit, quan-
to illos innocentiam non uider habere
pollicentur. Vnde bene per Sa-

oculos pennatorum. pennati
ad

1. Co. 14

12

1. Co. 19

Ibidem

Prov. 2

posita prauorum hominum deceptionis
retiacula declinant. Sequitur:

CAPVT VIGESIMVM TER TIVM BEATI IOB.

RESPONDENS
autem Iob ait:
Nunc quoque in
amaritudine est
sermo meus,
& manus plagæ
meæ aggrauata
est super gemitū
meū. Quis mihi tribuat ut cogno-
scam & inueniam illum, & ueniam
usque ad solium eius? Ponam corā
eo iudicium, & os meum replebo in
crepationibus, ut sciam uerba quæ
mihi respondeat, & intelligam quid

Orientem, non intelligam eum.
Si ad sinistram, quid agam? Non ap-
prehendam eum. Si me uertam a
dexteram, non uidebo illum. Ipse ue-
ro scit uiam meam, & probabit me
quasi aurū quod per ignem transit.
Vestigia eius secutus est pes meus.

ut ex ea. A mandatis labiorum eius
non recessi, & in sinu meo abscondi
uerba oris eius. Ipse enim solus est,
& nemo auertere potest cogitatio-
nem eius, & anima eius quodcunque
uoluit hoc fecit. Cum expleuerit in
me uoluntatem suam, & alia multa
similia præstito sunt ei. Et idcirco a
facie eius turbatus sum, & conside-
rans eum, timore sollicitor. Deus
molluit cor meum, & omnipotens
conturbauit me. Non enim peri-
t faciem meam operuit caligo.

A *Quidam exponunt: Iob in mundo ipso
uans, tanto amplius contemplari Deum desi-*

R quoque in amaritudine est sermo
meus, & manus plagæ meæ aggrauata est
super gemitum meum. More suo beatus
Iob planioribus uerbis inchoat, sed di-
cta sua alta multarum prosecutione cōsum-
mat. Mederi quippe dolor afflicti ex ami-
corum consolatione debuerat: sed quia
consolatio ad blandimenta fallacia eru-
pit, afflicti dolor auhorruit. Quia enim
Eliphaz spondere conuersio meliora nou-
t. munit, quali ex noxio medicamine uul-
nus creuit. Unde rectè dicitur: Nunc
quoque in amaritudine est sermo meus, &
manus plagæ meæ aggrauata est super ge-

te consolationis intentio, quam minuere debuit, multiplicauit.
In quibus nimirum uerbis per typum
sanctæ Ecclesiæ etiam fidelium dolor ex-
minuitur, qui eo amplius gemit, quo

C maledictiones seducunt corda inno-
tius mentem fidelium rectè referuntur. *Rom.*
qui esse sine amaritudine nesciunt, etiam
si in hoc mundo prosperari uideantur.

dictur: quia electorum mens sine
indine & in prosperitate non fuerit
ne autem dicitur: Et manus plagæ

nus quippe plagæ est fortitudo

electi considerant: quia a conditoris illu-
minatione diuisi sunt: quia nequaquam il-
luminatiōis intima claritate perficiun-
tur, sed in presentis uitæ exilio quasi in
exeritatis loco relegati gemit. Semper
ergo habent in hac manu plagæ gemitū
tuum. Sed cum adhuc etiam ad uitā in
hac uita accedunt, manus plagæ eorum
etiam super gemitum grauat. Piat e-
tr aduersa decedunt. Sed amaritudo pit-
mæ percussione, ex tentatione crescit ad
uicissitudinem

subiungitur. Vt sciam verba que mihi re-
spondeat, & intelligā quid loquat mihi.
Tunc enim culpas plangimus, cum pen-
sare cœperimus. Sed tunc subiliter pen-
samus, cum sollicitus plangimus, atque
ex lamentis in corde nostro plenius na-

properia, qui terror, quæ imp-
maiestatis animaduersion. Tanta enim

nimirum verba animaduersionis illius,
iusti dummodo sollicitè meruere, eua-
dunt. Sed quis in illo examine inueniri
rustus ualeat, si secundum suæ fortitudi-
nat Deus? Aptè ergo subiungitur:

est nobis per assumptam humanitatem. con-
Cap. XIII.

Necum, nec magnitudinis suæ mo-

bet iusti, si ab omni
suetudine iudicatur, me-
miror. In quibus nimirum uer-

Dei fortitudinem deuitat, quid eius
aliud quam infirmitatem desiderat? Per-
ferrè est quod infirmus est Dei, fortius
est hominibus. Vnde & protinus adiun-
git: Proponet aequitatem contra me, &
perueniet ad uictoriam iudicium uicum.
Quis enim alius nisi mediator Dei & ho-

mine designatur de quo scriptum est:

Qui uenit in mundum
ut saluum faceret per uictoriam
et uictoriam dedit in hunc mundum
et uictoriam dedit in hunc mundum

est ergo: Nolo multa fortitudine conten-
dat mecum, nec magnitudinis suæ mole
me premat. proponat aequitatem contra
me, et perueniet ad uictoriam iudicium
meum: id est, ad redarguendas iras meas

distantem aduersarium per abolitionis
mee iudiciū uictor excluda. Si enim in
hunc mundum uenisset, ut ..

A infirmitate suscipere ..
cum inuenire accessum gratiæ quando po-
tus magnitudinis opprimeret potius
apparuit infirmus inter omnia, ut ..
nobis ex assumpta infirmitate congrue-
ret, ad permanentem nos suam fortitudo
stat a nobis utpote paruulis ..

S ..
dame ..
dehinc ..
(Creator quippe omnium
minus inuenit quando is qui totus
est, in parte quaeritur. Incumbens
namq. intus omnia intra semetipsum
habet, quæ in & implendo circumdat & ex-
cūdando implet, & sustinēdi

quam
apparet si ad occidentem,
cum si ad orientem, quid agam? Non
prehendam eū, si
non uidebo illum, illico adiungit
uerso seio uiam meam ac si aperte
Videte non ualeo uidentem me,
qui me subtiliter inuenerit, &
possum: ut uideat ostendat quod

D cautius formidandus est, quanto con-
ut nobis aspicere nequeat, eo magis
tur. Cum enim contra nos lateat quent-
in insidijs credimus, eo illum am-
plius metuemus, quo minime uidemus.

us ubi sunt, et ibi eas incuti-
mus ubi non sunt. Creator autem no-
ster qui ubique totus est, et cernens can-
ela non cernitur, tanto magis metuen-
dus est, quanto inuisibilis permanens, de iu-

Israhel: qui est, misit me ad uos. Cum itaq;
flagellatus es, & dixeris: Quis est, qui
dicit: Quis est, qui dicit: Quis est, qui
quid exterius tetret, quicquid per essen-
tiam suam non est. *omni-*
lus in tuetur unū, in cuius essentia cō-
paratione esse nostrum non esse est, & di-
cat. Ipse enim solus est, de cuius mox im-
mutabilitate apte subiungitur:

Quod si tentaveris, hoc ipsum erat apud eum ele-
mentum, ut sic fieri posset. Caput XI.

ET nemo auertere potest cogitatio-
nem eius. *Sequitur enim*

Cogitationem quippe eius nullus auer-
tit: quia nemo resistere occultis eius iudi-
ciis potest. *Sequitur enim*
nemo auertisse uideantur, ita fuit eius in-
teritus deprecando potuissent, & ab eo acci-
perent. *Sequitur enim*
nec eius: quia semel fixa iudicia muta-

Sequitur enim
Et rursum: Cælum & terra transibunt,
nec cessabit iudicium eius. *Sequitur enim*
mutari uidetur sententia, interius consi-
lium non mutatur: quia de unaquaque
quid fors mutabiliter agitur. Sequitur:

Quod etiam quæ contra uoluntatem Dei fieri
uideantur, uoluntati eius non obstant. Et
nec uoluntati sanctorum, eruiat, ut purget
in Capite. *Sequitur enim*

Item quodcūq; uoluit hoc fecit.
Et si sit cūctis corporib. exterior cūctis
mentibus interior Deus, ea ipsa uis eius
quæ omnia penetrat, cūctisq; disponit,
anima illius appellatur. Cuius uide licet
uoluntati nec illa obstant quæ contra
uoluntatem agunt. *Sequitur enim*
hoc nonnunquam permittit fieri etiam

Sequitur enim
trans, infirmum se esse deprehendat. Sed
inter uerba hęc perennitatem libet, ac dice-

Sequitur enim
quod necdum susceptum est: tu in tē-
uit iustus nostris inquisitionibus satisfa-
ciens adiungit: Cūm expleuerit in me
prelio sunt ei. *Sequitur enim*
ac si aperte dicit. *Sequitur enim*
inueni ubi plaga crescat. *Sequitur enim*

gellū fuit, qui etiam percussus adhuc
metuit ne feriat. Incomprehensibilem
quippe uim ei inesse confideans & pote-
tatis & examinis, esse uir iustus uoluit
nec de flagello securus. Vnde adhuc me-
tuens adiungit: Et ideo a facie eius
turbatus sum, & considerans eum timo-
re sollicitor. *Sequitur enim*
batur, qui terrorem maiestatis illius cor-

Sequitur enim
me formidat, & tanto magis in hac uita
quantum est, quanto consideratio-
ne intenz distractioni
iusti uiri ad cordis secretarium re-
in occulte distractionis intuentur,
maiestatis intenz iudicio assunt,
Cc 2 ut co ma-

T. 1. 8
L. 2. 1
I. 1. 1

12

mus, quæ per experientiam scimus. Omne enim quod coepit & definit, initio & fine concluditur. Quod si mora aliquan-

in qua uidelicet longinquitate cum qui per spatii temporis dilatat in mente.

audiat æternitatem Dei, humano more intendenti animo longa utitur spatia proponit, in quibus metatur semper & quod abiit retrò quod retineatur in memoria, & quid ante restat, quod expectetur ex intentione. Sed quoniam in æternitate ista co-

mus. Ibi quippe est quod nec initio incipitur, nec fine terminatur, ubi neque expectatur quod ueniat, neque percurritur.

deus est. Quod & si nos & angeli cum hoc fine initio uidemus, ubi sic semper sine fine esse est, ut nunquam se animus

do spiritus hominibus est locus, ut scilicet.

Adhuc enim æternitas non habet, studium præteriti.

bus loquentes, conari.

aliquid quod uidemus. Dicatur igitur rectè: Qui autem nouerunt eum, ignorant dies

aliis: quia & si iam Deum per hunc nouimus, quia

sine præterito ante posita secula, sine mora

quia sub magno se sciencie freno

erunt, diripue

A

Ipsi enim terminos tra-

ac constitutiones patrum

est: Ne transgredia-

quos posuerunt

id gregum nomine imperi-

exi deie & abi post uestigia

ed, nisi honorem tuum, quo

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

hunc uicem

na opera destruant, nimirum uelamina
indumentorum tollunt. Bene a item dici

Idem

quuntur. Qui ergo ex alijs ~~actibus~~
etque ex alijs iustitiam peragit, quid
teruellet ad iu-
sticiam, & ex alio fringere ad culpam.
Sed cū heretici bona opera talibus sub-

quibus non est operimentum in frigo-
re: ut uidelicet solum culpæ frigus inte-
rimat, quos calor alterius operis ex
aliqua tegebat. Potest uero

24

Et sunt plerique qui

uolunt finitimum tibi relucere
tionem sentiant. Hi itaque u-

operantur, inde ueluti sunt. Cum uel

frigora sentiant, sine bonorum actuum
imbres montium rigant.

ad mon-

ff. 110

uelamen autem, ut iam pr-

loqui, iustitiam eius scditas operatur. Un-
sunt iniquitates, & quorum

P. 31

mus, quibus per orationem pastorem

opere confidunt, & ad sanctorum mar-
tyrum protectionem currunt, atque
ad sacra eorum corpora sensibus insi-
stunt, promereri se leniam eis interceden-
tibus deprecantur. Quid ergo isti in hac
humilitate faciunt, nisi quia bonæ actio-
nis uelamen non habent, lapides ample-
xantur? Sequitur:

De scripto per dicitur, quem in membris suis

B m fecerunt depradantes pupillos,
itatem uitæ præsentis hæ-
infirmis motibus uer-
dioribus peruersa peruiuent. Si

quos
rum
adhuc tot
conferunt, uitam misericors pa-
teruauit: qui ad bonam iā
deducti sunt, sed adhuc in

modestiant, ueris apud se diuitis

D sent, indoctos uosque a uelamine huius
predicatione pessima denudant. Sequi-
tur: Non sit & incedentibus abie, uelutu,
& elurientibus tulerunt spicas. Quod ait
est nudum esse, aliud nudū incedere. Om-
nis enim qui nec bona nec mala opera-
agit, nudus incedit: quia siue uelamine
boni operis per ueritatem præstantem pergit.
Sunt uero nonnulli qui malū suū o-
uæ cognoscentes, satiani pane nullius
tunāt, percipere lacri eloqui dicta delide-
rant

interpretando perueniunt, & facere conueniunt, postmodum ne dantur in reprobum sensum, ne faciant ex qua non conueniunt, nec hoc ipsum intelligunt, quod male agunt.

Ipsi fuerunt rebelles lumini.] Plerumque sequi debeant, & tamen sequi despiciunt que cognoscunt. Lumini
despiciunt quod nouerunt. Qui ergo n

inquunt, elationis suae scutum uacuitas ueritatis obijciunt, ne salubriter in corde seriantur. Ex qua uidelicet eorum superbia agitur, ut quia uolunt facere que cognouerunt, nec cognoscant ista bona que faciunt, sed sua eorum caritas a ueritatibus lumine funditus excludat. Unde &

Rom. 1. reuerſi sunt per semitas illius.

quibusdam dicitur: Quia cum uident Deum, non sicut Deum glo-

rius potentis ostenditur, qui eos

amodo uoca me, pater meus, dux uirginis
tuis mecum tu es. Sequitur:

Capitulum

XXV.

Nunc primo confurgit homicida, in-
crem uero erit quali fur.] Cum homicida in nece proximorum per nocturnum maxime silentium solet gratari, cur hoc in-
ciendum egenum & pauperem dicitur,

Sed ipsis uerbis licet dum tibi non con-
uocamus.] In scriptura sacra mane aliquando aduentus dominice incarnationis, aliquando aduentus iam terribilis & di-
stricti iudicis, aliquando uero praesentis
itas poni conuenit. Mane

uenit
dicitur, & tamen a persecutorum cordibus perdidit

ex. sicut & electorum quoque personam expriment, ait Mane astabo tibi, & uide psal. 130.

quirunt. Pravius etenim quis, in hoc mundo dignitatem transitorie potestatis amittit, tanto se acius ad peragenda mala dilatat, quanto per charitatis uice

29 sibi, quia cum iustos conspicerent prosperitatis luce claruisse, quoniam loqui non poterant, ad maligna solummodo contra eos consilia uocabant. Siue autem licet iusti siue peruersi quilibet, cum iustos in deiectione conspiciunt, gaudent, cum uero eos ad regendam potestatem uiderint culmē cūpiscere, perturbant, metu istiusmodi tribus tabescunt. Unde & subdit: Si subito appaerent aurora, arbitrantur mortis. Iniqui semper afflictionem fideliū expectant, eosq; in tribulatione uidere desiderant. Et in tenebris domos per-

runt, iudicant in
dant, & unde lucet ille qui potestatem suscepit, inde peruersius quisque qui corripitur, in tristitia tenebrescit. Bene ergo dicitur Si subito ap. auerit aurora, arbitrantur umbram mortis. Aurora quippe

in tenebra

Cam. 6.

ta conturbat. Quō igitur iustus quisque in presenti uita honoribus sublimatur, eo ante peruersio- nem oculos tenebrarū mortis fiunt, quia

per se in tenebris relaxant, incor- rant in lux praesentibus relaxant, incor- rant in lux praesentibus relaxant, incor- rant in lux praesentibus relaxant, incor-

Et he in tenebris quasi in luce ambulant. Perui ista etenim mente paudent in fac- toribus, per culpam suam quotidie ad supplicium trahuntur, & se, uti sunt. Un- de per Salomonem dicitur: Sunt im-

De quibus rursum scriptum est: *Et latantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis.* Sic itaque in tenebris quasi in luce ambulant: quia ita gaudent in nocte peccati, ac si eos lux iustitiae circumfundat. Vel certe quia tenebrarū uitam praesentem non inconuenienter exprimunt, in qua alienae conscientiae non uidentur. Lux uero nostra, patria aeterna est, in qua dum uultus aspiciamus, in nobis nostra uicissim uidemus. In autem qui uitam praesentem is-

Iniqui igitur mens plus quam aqua si- ra tentationis attingit, sine tarditate ali- ua tentationis trahit. Si enim cor aliud quam in uento positam aqua super a- n- nunc auram iudicet, nunc auram peritahit. Super faciem ergo aqua lenis est is, quem quilibet erroris uentus cum uenit impellit. Unde bene quoque per psalmistam dicitur: Deus meus pone il- los ut rotam, & sicut stipulam ante faciem uenti. Ut rota quippe ponuntur iniqui, quia in circuitu laboris miseri, dū ea quae ante sunt negligunt & ea q̄ deficienda sunt sequunt, ea posterioribus eleuant, & in anterioribus cauant. Qui recte quoq; sit

aura tentationis, dū nulla submissa sunt ra- tione grauitatis, eleuantur, ut corrumpant, & sepe eo se alicuius menti existeri estimat, quo eos in alta flatus erroris porrat. Sequitur.

Quod

ad mortem : quia scilicet peccatum quod hic non corrigitur , eius uenia frustra postulatur . De quo adhuc subditur [Obliviscatur eius misericordia] Omnipotentis Dei misericordia obliviens eius dicitur , qui omnipotentis Dei iustitia fuerit oblitus : quia qui ius eum nunc iustum non timet , postea inuenire non uallet misericordem . Quae nimirum tentia non solum ei intenditur , qui uerz h se per edicamenta deseruit , sed etiam qui in fide , cetera positus carnaliter uiuit : quia dicitur , utrum in fide , an in opere peccet .

huas , culpe tamen quae nequaquam uis suppetit facultas . Sequitur :

*Quod carnis dulcedo delectationis in cōfessio
na nostris uerum dolorem . Quia carnis*

Dulcedo uermis est : quia in
momentis lingulis incessanter moueri ,
unde per inquit

Unde & sic , etiam dicitur : Homo putre-

igitur . Quia nam
bas dedim . quanta sit exercitas demon-
um . Quis nam
uerum . Et quique carnihus delecta-
tus anhelat , quid aliud quam uerimen
amat : quae enim hic carnis substantia , te-
stantur pulchra . Quis parentum eius
amicorum fidelium , quamlibet dilecti
sui tangere carnem leatuerentem uermi-
bus potest . Caro ita uerum concupiscit
tur , putretur quis sit exanimis , & ardeat

Agitur quid amatur . Nil quippe sic ad edo
quod uiuum diligit , quale sit mortuum
penitet . Considerata etenim corruptione
carnali , citius cognoscitur , quia cum il-
licite caro concupiscitur , tabes desiderat .
Bene ergo de luxuriosi mente dicitur . Dol-
cedo illius uermis , quia is qui in delecta-
tio carnalis corruptionis aestuat , ad fero-
rem putredinis anhelat . Hec , sicut in hu-
s partis tertio initio promissile me me-
mini , sub circutate transcurri , ut ea quae
curitate implicata sunt , opitulante

Libri decimisepti Moralium sancti
Gregorii , tertiae partis Operis co-
tius huius .

B. GREGORII EXPOSI-
TIONIS MORALIS

LIBER DECIMISEPTI.

quod , continens septimum capitulum

XXIII. sancti Iob .

Capitulum I.

Quoniam in sancti uiri historia
per nouum uolumen enodare
mysterium typice expositionis
ut ex ciui-
dem uiri

ramus : quatenus habitaculorum more ,
dum superscriptionem tituli in ipsa po-
stis fronte praefigimus , quia cuius est do-
mus agnoscitur , tenentius interitur . Et re-
bra autem dixit me mentium , quoniam
beatus Iob passionem redemptionis nostrae
eius q. corporis , id est sanctae Ecclesiae , &
passione sua lignauit , & nomine . Iob

D alius in hoc dolente figuratur , nihilis de
quo temptatus est . Vere languores no-
stros , se tulit , & dolores nostros ipse
portauit . De quo etiam dicitur . Languore
eius sanati sumus . Amici uero eius , huius
retrorum speciem tenent , qui , ut ipe-
iam aramus . Deum dum descendere ni-
tunt .

F. 2. 34

15. 4mm

Sanctus agitur per
vulnera & uerba sic loquatur sua, ut eius
iudicium efficiat, & plerumque per pro-
phetas nuntiet, presen-
tia de presentibus disserat, ut de futuris re-
ticeat. Cognita itaque discretionis hu-
ius custodia, cum immutatione uocis il-
lius nostra quoque intelligentia alter-
net, ut tanto uerius eius sensibus con-
gruat. Verbis itaque precedentibus
testatur, quod iniqui cuiuslibet culpas pro-
prie reseruit. De cuius poena mox subiicit,
dicens:

*Quod malum uiam in eo uidet Deus, quod
inducit: in eo quod non miseretur, igno-
rat.* Cap. II.

Non sit in recordatione, sed contera
recordationem enim conditoris non re-
ducitur, quisquis usque ad finem uite
uitis subingatur. Nam si hunc superini-
bio ab iniquitate, ut quippe
ignunt, ut funditus ab auctoris
Sciendum uero
quod recordari Deus nequaquam
potest, quo pacto recordari potest? sed

atione considerat, & re-
, & nullatenus recor-
nequaquam in-
nien facta consi-
sed super hac damnationis iudi-
ultimis seruat. Hinc enim scri-
li Oculi Domini conseruant

A dicitur Vultu. Id est, super facientes
eodem ipsos ante non uidit, quos ne-
ferit.

omnes operari iniquitatis. Miro igitur
obliuiscitur: quia quos per districtione
sententia iudicat, quantum est ad memo-

B per pluuia infudit. Sed qui
nequaquam

ita ueritatis sententiam locum non oc-
cupet, quem tenere alius ad fructum ua-
nem dicitur: iam securus ad radicem ar-
non facit fructum bonum, excidetur, &
in ignem mittitur. Hoc autem loco ut

C sed ceteri, quia uidelicet
quidem carum obliuiscitur
natione cruciatur.
quia districtam peti-
lit, protinus ad cul-
multitudo immensae
taciis damnatio n

D Quod reprobis infuflum est, carum in huius
mundi deique conseruant, & animam huius

I Autem sterilis, & non par-
it, & uidua bene non fecit. Quae
hoc loco sterilis, nisi caro nominatur
que dum sola praesentia appetit, bonas
figere cogitationes nescit. Quae autem
uidua, nisi anima nuncupatur, quia quia

attestante, qui ait: Et ipse tanquam si. on

ut non conuersio ad a

*Q*uoniam enim in hac
clementia promouet scdm. Cap. 1111.

Dicit ei Deus locum poenitentiz, &
quis delinquit & uiuit, idcirco hunc di-
uina dispensatio in equitate tolerat, ut
ab iniquitate compescat. Sed ad eas
toleratur, nec tam facile de con-
fessione percipit, sed reatus sui uis
causa manet. Quia accepta poenitentia tempora diuer-
tuntur, sed impensa argumenta misericordie
conuertit ad poenitentiam. Hinc namque per

Rom. 1. Paulum dicitur: An

Esa. 56.

in longum trahitur, ut a factis pueri-

quam per misericordiam accepit, ei ad
cumulum maledictionis creuit, unde
necesse est, ut cum nos diutius expecta-

scdm. peccatoris, &

atur. Considerate namque peccator
redemptoris uias negligite, & idcirco in

Vnde subditur:

*Q*uoniam enim in hac
clementia promouet scdm. Cap. 1111.

reptoris, auaritia: uia est
is ergo suis iniquis quisque ocu-
s
hoc solum tota
ad hunc te
Nunc uero uel
omni terra
falsitate capti
namque humanæ conuersationis uias
uas tuas, ac si aperte spondeat, di-
Quæ mea sunt, iam uidere
a preparatur, nihil quod demulcet a-
terat, malit
pertimescat, maiorem gaudium de-
ta non timeat, sed per hæc manentis
sequentium monstrabat oculis ueri-
tas, cum dicebat: Si
nistrat, me sequatur.
mentia discipulorum
bibiturus sum
Conferentis
ad

Prm. 19

Ecl. 2-

P. 112

Item 11

Mat. 20

na a se. Caelum quotidie à caligine
et
g
re hæc, & tamen per in
uelut ex defectu reparari.

*Quod in die iudicij impijs quasi ariste proie-
fi candor patet. Cap. VI.*

INter hæc igitur ut sanctus cum pra-
uorem cursum conspiciat, in
mirantes spicarum conterentur. Spicarum
quippe summitates, ariste sunt. ariste au-
tem coniunctæ in spica produnt, sed
crescendo paulisper à se hinc & rigide
distinguntur. Sic nimirum sic ad huius
mundi gloriam prauit diuites surgunt.
Naturæ enim sibi communionem contin-
ent, sed contra te uicissim crescendo
diuiduntur. Alius quippe alium despi-
cit, & alter in alterum inuidiæ facibus

aduersum se quidem diuisi sunt, sed ta-
men concorditer grana deorsum pre-
munt. Nunc igitur ante ad alta proli-
sunt, grana latent: quia & reproborum
potentia eminet, & electorum gloria nō
apparet. Illi se honorum talibus ostend-
dunt, isti in humilitate se deprimunt. Sed
tristitæ tempus adueniet, quod & arista-
rum rigiditatem frangat, & solida grana
non contretat. Tunc quippe superbia in
quorum comminuitur, tunc electorum
uita quanta in gemitu fulgeat declara-
tur: quia cuius inultu deficiunt, ex hac ipsa
tristitum contritione agitur ut grana
apparent, quæ latebant. Cumque ariste
franguntur, granorum candor ostendit:
quia iniqui in supplicia eterna cadenti-
bus, sanctorum iustitia quanta ueritate

A que per Ioannem dicitur: Cuius uentila-
ream siliam: & triticum quidem recon-
det in horrea sua, paleas autem combu-
rit. Iob prauorum elatio quanta anima tuer-
sione frangatur aspiciat, eosque ariste
reuntibus comparans dicat: Sicut spica-
rum summitates conterentur: quia ni-
mirum rigiditas superborum tristitæ ul-
timæ fortitudine frangitur, quæ nunc
electorum uitam despiciens eleuatur.
Sequitur:

Q
Cap. VII.

Quare non timebis, & non
re ante Deum uerba mea? Si ita
non est ut loquitur, profecto de talitate
dicitur: Si tu non ita es, quis me arguere
poterit esse mentitum: dum scilicet noue-
rimus quod fallacem cuiuslibet repreh-
mens, non solum si ita est, uerum etiam
si non est, utrumque reprehendi posse con-
stet: quia nimirum

ut fallaciter uiuunt: ac ergo: Quod si
ita non est, quis me poterit arguere esse
mentitum, ac si aperte dicat: Ita sunt
cuncta ut protuli: quæ tamen si ita non
essent, à uobis redargui nequaquam pos-
sem quia dum adhuc propriis succumbi-
tis, alienam reprehendere fallaciam non
ante Deum uerba mea. Quisquis enim
icans, aut hæc ex regula ueritatis pē-

fortis contra faciem eius
 Lectum est, ut dicitur
 totum est, ut dicitur
 Vir autem sanctus ab amicis superbi-
 tibus uerba sua ante Deum poni
 non estimat, ac si aperte dicas Idcirco quæ
 cuncta eius uobis faciem peccantes
 electis non obstat intelligi, quæ
 mis suis ab hæreticorum ini-
 benditur, ipsam irrationis eorum astutiã
 dedignatur: quia tolerabilis
 in infirmitate quis atque igno-
 humilitate iaceat, quam cum elatione al-
 ta comprehendat. Sed quia sanctus uir
 multa contra eos protulit, qui fugitiui
 tibus intumescunt: Baldath Suites ex
 eius correptione proficiens, apud quem
 uera sit potentia, agnoscat, dicens.

CAPVT VIGESIMVM - QVINIVM BEATI IOB.

Baldath Suites
 dixit: & terror apud
 eum est, qui fac-
 cit eorum in
 in sublimibus
 suis. Nunquid

ut non surget lumen illius
 qd. iheri pot homo compara-
 tus Deo: aut a

Quid angeli prepositi gen-

7 P terror apud Deum est, qui
 talis ueraciter terret, qui ex diuinitatis
 f.

rius dissident, sed ad concordiam superno
 causa agit, ut scpe ea quæ sunt exterius,
 tēs Deus ad meritū prouehit, cū cōtra co-
 rū uitā malos se uite permittit. Atque in
 cōcordia cōponunt summa, dū confun-
 dūtur infima: quia inde in celestibus ele-
 terrenis & in hūis reprobōrū mētes suis
 ma retinet, quid est quod per angelū Da-
 princeps autē regni Persarū restitit mihi
 uiginti & uno diebus & ecce Michael
 tutorū mihi Et paulō post: Nōc reuertar
 um principē Persarum.

Paulo.

in Perinde cōducitis p-
 leat. Michael autē corā qui ex ead. p-
 in Iadraz terra rematerant, p-
 uenit. Vnde & ab hoc eod. angelo paulo
 post Daniel dicitur: Nemo est acutus
 meus in omnibus his, nisi Michael prin-
 ceptus uelut. De quo & hoc quod p-
 mus dicit, a recte Michael unus de prin-
 cipibus. primus uenit in a tutorū mihi.
 Quāda ne a quā hūil est sed uenire in
 adiutorū dicitur aperte: opulo p-
 tus agnoscat, qd. cap. unus in alia parte te-
 nebatur, quid est ergo angelū uenire, ego
 ueni p- terandos suos, princeps autē regni
 Persarū restitit mihi: nū sua subditū opa
 nuciatur: ac si apte dicat: Precor yde tuarū

aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

eiusdem tamen populi adhuc uita contra
 dicit, ut quia necdum hi qui in captiuitate

eiusdem tamen populi adhuc uita contra
 dicit, ut quia necdum hi qui in captiuitate

sibi gentium u

sibi gentium u

gentis prepositus uel obtinuisse in

gentis prepositus uel obtinuisse in

N Vnquid est numerus militum eius?

aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus
 quod aduenient. Vnde hoc quoque diximus

panducuntatis exultantes. Act. 1. et c. A
 dicat: Si & filiorum mentem uita
 affligunt: quibus culpis subitaci sunt,
 lupitate derelinquunt? Noran
 nem conditionis nostræ tenuit & natui
 tatis, qui hominem non uermem, sed pu
 tredinem: filium uero hominis uermem
 uocat. Primus nanque humani generis
 patens, homo nō filius hominis, ex quo
 cuiusquis prodit, non solum homo, sed
 ex homine filius, ita ex putredine
 uermis. Vnde & filius uermis, huius
 uero hominis uermis uocatur. Primus
 etli per mortem putruit, non tamen ex
 putredine per natiuitatem uenit: qui au
 tem hominis est filius, uermis dicitur:
 quia iam ex mortalium corporum corru
 ptura uerba finita sunt: beatus Iob altiori acu
 mini prosecutionis inuitur, eiusq; dicta
 sic usus esse Iurisperitorum solet, ut argu
 prouident, ad prosecutionis conclusio
 nem seruent.

CAPVT VIGESIMVM SE XTVM BEATI IOB.

RESPONDENS au
 tem Iob dixit:
 Cuius adiutor
 ex nunquid im
 becillis, & sustē
 tas brachium
 eius qui non est
 fortis? Cui dedi

As consilium? Forſitan illi qui non
 habet sapientiam: & prudentiā tuā
 ostendisti plurimā. Quē docere uo
 luisti? Nonne eum qui fecit spiramē
 & qui habitant cū eis. Diuidus est in
 fernus coram illo: & nullum est ope
 rimentum perditioni. Qui extendit

auilonem super uacuum: & appen
 dit aquas in nubibus suis, ut non erum
 tum solij sui, & expandit super illud
 nebulam suam. Terminum circum
 dedit aquis, usque dum finiatur lux
 & tenebræ. Columnæ cœli contrem
 miscunt & pauent ad nutum eius. In
 fortitudine illius repente maria cō
 gregata sunt, & prudentia eius per
 cussit superbum. Spiritus eius orna
 uit cœlos: & obstericante manu
 eius eductus est coluber tortuosus.
 Ecce hæc ex parte dicta sunt uia
 rum eius. Et cum uix paruam stillam ser
 monis eius audierimus: quis pote
 rit tonitruum magnitudinis illius
 intueri?

Capitulum XI.

RESPONDENS autem Iob dixit: Cuius
 sustentas brachium eius qui non est for
 tis? Adiuuare imbecillum, charitatis est
 adiuuare potentem uelle, elationis. Quia
 igitur amici eius hæreticorum speciem
 suam ostendere conabantur, iuste
 sub cuius magnitudine succumbis, om
 ne quod unpendis solatum, de ostenta

sciendum est quod plerumque etiā Desi
 qui uidelicet imbecillis non est, humili
 ter agentes adiuuamus. Vnde & per Pau
 lum dicitur: Adiutores enim Dei sumus. 1. Cor. 3
 Nam cum ei quem ipse per internam gra
 tiam infundit, nos exhortationis uoce
 concutimus, hoc quod ille per Spiritū
 sanctum agit intrinsecus, nos exterius
 ministerio uocis adiuuamus, & tunc so
 lam nostram exhortatio ad persecutionē
 ducitur, cum in corde Deus fuerit qui
 adiuuatur. Vnde & alius dicit: Neq; qui
 plantat est aliquid, neq; qui rigat, sed
 qui incrementum dat Deus. 1. Cor. 3
 plantare

utrumque uacuum est ministerium, si in corde Deus non dat incrementum. Sed

inter Dei adiutores uolunt, quia dum se Deo utiles esse existimant, à fructu se utilitatis alienant. Vnde & ueritatis uoce

2a. 1a. discipulis dicitur Cum feceritis omnia

ut sumus quod debimus. Sequitur: Cui dediti es sibi, fors ei illi qui non habet sapientiam. Dare stulto consilium, charitatis est: dare sapienti, ostentationis. Dare uero ipsi sapientie, peruersitatis. Et quia hi quos tenere hæreticorum speciem diximus, per locutionem suam ostentationi potius quam utilitati seruebant, recte aduersus contra Basilium subdi-

Rom. 12. prima non est quia iuxta Paulum plus appetit sapere quam oportet sapere.

dum ultra modum tendit, in quolibet sapere culpas declinat. Prudentia uero sui plurimam ostendunt, qui uideri præ alijs prudentiores appetunt. Vnde hi plerumque, ut cum moderate etiam tanta loquuntur. Proinde et ipse adhuc ex ceteris prudentisq. tubinoq. ut dicitur. Quem docere noluit, nonne inquit leuitipiranculum, per ipsam tamentum uisum per prudentiam sapientes sumus. Prius autem nostrum est timere, postmodum sapere: prius scilicet prudentes esse ualeamus, prius timere. Qui ergo uitam

autem quia beatum Iob flagellatum pro

simus est temeritate penetrare. Ipsi ergo se per prudentiam prætulit, cuius iudicium non intelligendo iudicant. Ipsi se peritiam accepit, ac si plus ipso

atus Iob tante & debet expositus. Iam in Iperiorum correptione perit, quod tenet in scientiarum speciem non ignorauit, hinc superius dixit: Disputa- te cum Deo cupio, prius uos

A fabricatores mendacii, & cultores per-
strinam erigit, & contra elatorum impe-
ritiam, scientie sue latitudinem per lon-
gentias expandit, dicens:

*ut quasi gigantes ex-
funduntur, & ideo*

E

retunderet,

tes enim, uel

uel tu-

, nisi pecca-

cando uitam iustitie perdidierunt. Ili-
etiam relurgere post mortem nequeunt,
quia post culpam suam in statu per super-
biatiam ad penitentiam remedia non recor-
runt. Hinc rursum scriptum est: Vix qui
emiserit a uia iustitie, in uirtute
coram nobis, uel a
tu hinc delerit.

sum nomine potentes huius seculi à ti-
guatur, in a quibus possunt populi huius a.
D Ioanne attestante, qui ait: Aene enim

tem dantur. Ecce gigantes in nitub
a quibus elati omnes dum in hac uita
aliqui honorum celsitudinem cupiunt,
sub ponderibus populorum gemunt.
Nam quanto quis hic altius erigitur, et
to curis grauioribus oneratur, et in
his populis mente & cogitatione in po-
nitur, quibus tu, erponitur dignitate.
Et bene his uerbis ac breuiter indicat, quod
olusupbia eo ipso in imo iacet, quo in
altate erigit, ut idē magis cunctis suppo-
ta ut,

ria nulli tribuunt, quousque, cursus iustorum, iniustorumque, finiat. Sed quia iustum non est carnales populos superna delectare, sanctus uir in terram diuinam po-

lam quoque angelorum, hominum ieiuniam trahit, intuetur dicens:

Et electi, & ipsi angeli maiestatem diuinam

intuit, ad admirationem. Caput XVII.

Columnæ cæli contremiscunt, & pa-
uenter ad nutum eius. Quid aliud
columnas cæli, quam uel sanctos ange-
los uel summos Ecclesiæ predicatorum ap-
pellat? Super quos in cælestibus ere-
ctens uniuersalis spiritalis fabricæ stru-
ctura surrexit: hinc aliâ sancta Scriptura

Apo. 1 testatur, dicens: Qui uicerit, faciam illi

in Dei opere recta intentione

in erigitur: ut in hoc templo quod est Ec-
clesia, positus, & ueneretur.

Galat. 2 Por uero hos columnas cæli quos Apo-
stolus columnas uocat Ecclesiæ, dicens:
Petrus, & Iacobus, & Ioannes qui uide-
bantur columnæ esse, dextræ dederunt
mihi. Possumus etiam columnas cæli, &
ipsas Ecclesias non inconuenienter acce-
pere, quæ multæ uiam catholicam la-
cæne, toto terrarum. Unde & scriptum

mihi domum, ex-
Qui uult de

7 am sacramenta ipsa, diligenter

Ibidem ab ecclesiis suis, ut uocaret ad artem & mor-

narratione historica, & intelligentia spi-
rituali cõtempant. Unde alias dictum

est Scripturâ sacram quæ fessos ad se, at-
que à seculi oneribus uenientes pane uer-
bi noui reficit, & contra aduersarios sua

Ecclesia dicitur: Potuisti in conspectu
meo mentiam aduersus eos qui tribulât
me. Milit ancillas suas, Apostolorum u-
delicet animas, in ipso suo introitu, ma-
mas, ut uocarent ad artem, & inter a ci-

ciant, ad alta noua mentia supernæ ciuita-
tis leuant, quæ prolieto merita, nisi hu-
miles non ascendunt. Unde illic ab eadẽ
Sapientia subditur: Si quis est paruulus,
ueniat ad me, ac si aperte dicat: Quisou

libet scientia exerceat, penetrare non suffi-
cit, quod nos conditor modelamine iudi-
cis, regit. Dicat ergo: Columnæ cæli
contremiscunt, & pauet ad nutum eius, &

Cui erul sem uolu
ciantes uident
mus, de sanctis
intelligi quia il-
leisum quæ

salutis. Sequitur.

non in carnali. Domine, se uel in corda con-
corduer crederent, & uerba diabolus
sa, ut non uerba uerba sint, quoniam
dum enim in quem nihil habebat, iuncte ap-
petit, quem uere iunctus, amissus.
Cap. XI. III.

In fortitudine illius repente maria cõ-
gregata sunt, & prudentia eius per-
culit superbum. Quid aliud mari no-
mine, quam præteritum seculum designa-
tur, in quo corda hominum terrena que-
scunt, diuersis cogitationum flucti-
bus

but tamen, si quis in eo
constat, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

Alice ecclesie, et exemplo ecclesie Heb. 9

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

perit, et si in eo constet, dum altera intentione

77. 14

Sub. 41

27. 88

namus simpli-

minus tamen diabolium, quantum ad la-

ut libero arbitrio conditus, et in-

conditus in libertate propter uolunta-

B mundare non potuisset. Ergo ut rationa-

liter peccatis mundaret hominem,

homo & sine peccato. Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

peccato homo, si ex peccati commixtio-

ne liberaretur? Sed quis esset sine

que

enē iniquę persuasionis lege possedit: & A

et tendebat, amittit. Prudentia itaque, non
virtute percussus est, qui dū ad tentandū
Dēm soluitur, ab illo minime
reliquitur: unde cum qui sub ipso
perderet, unde cum illo qui super ipsum
carne Dēmino, quę predicatoris eius
virtutem gloria sic secula narratur, cum
fuerit.

*Apostoli acceperunt Spiritum sancto, or-
nati sunt miraculis, & confessor ibe-
runt Deo magis quam hominibus perant
fuerunt.* Cap. XIX.

celos, ut dē eos de quibus scriptū est:

Ad. 2

namque scriptū est, in repleti. Quod Luca
referente didicimus, qui ait. Factus est re-
pentē de celo sonus, tanquam aducien-
tium ubi erant sedentes.

sedique super singulos eorum. Et
tūc omnes Spiritu sancto &
loqui varijs linguis, prout Spiritus san-
ctus dabat eloqui, illis. Et eo ergo accepe-
runt ornata virtutis, quos immensa
ante possederat sceleris timoris. Scimus
enim quod ille Apostolorum, id est, cel-
lorum primus, ante acceptam huius spi-
ritum negavit. Qui non peris, non

quam, sed unius mancipij se est inter-
rogatione prostratus. Et q. idem n. an-
ciaret, ancilla est inquirente tentatus.
Rursus, que ut talis sexus infirmitas, etiā
ostia sui detractione ulcisceret, non ab
ancilla tantummodo, sed ab ostiaria est
ancilla repositus. Ecce quā utilis est ad
tentandum persona requirita: ut aperte
proderetur, quanta cum timoris inderu-
tas possideret, qui nec ante vocem ostia-
rie ancille subterret. Sed iam hic pau-
lo ante timidus, qualis post ad reutem
spiritus exultans, videamus. Certē Luca
testante didicimus, contra sacerdotes ac
principes quanta Dominum autoritate

tum persecutionem concurrebant, eos in

principes populi & seniores, h. nos

et quia in nomine Iesu

B scribitur à me

pam libera voce increpat, ad pr-
cum Iesum exemplum a
ceteris præsbat ne in nomine eius
debeat, verbis prohibetur, nec
compellitur. Contemnit

barum: & qui ancillę vires requi-
tus ex parte, vires principum celsis
mis. Sancti enim spiritus iam virtute lo

calce deus timet ac ut in uno esse

na spiritus, quæ diuini manifestari uirtutibus solent, quas occultæ dispensationis munere diuisas, Paulus enumerat dicens: Alij quidem per spiritum datur sermo sapientiæ, alij autem sermo scientiæ secundum eundem spiritum, alij fides in eodem spiritu alij gratia sanctorum in uno spiritu, alij operatio uirtutum, alij prophetia, alij discerno spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Quæ mox generali diffinitione includens, ait: Hæc autem eorum uirtutes unus atque idem spiritus operatur in uobis, prout uult. In psalmo dicitur: Cæli firmati sunt. Deus mentis spiritus eius omnis uirtus operatur: Spiritus eius ornauit cælos: quia prædicatores sancti nisi promissa paracleti dona perciperent, nullo modo uirtutis decore claruissent. Sed quia uirtutum gratia datur, ratio contra infidelium & antiquos hostes prædicatorum uoluntatis relictæ.

Quæ uirtutes in uobis operatur, ut habetis spiritum.

Et obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Quis enim colubini appellat nomine, nisi antiquus? Ido homini colubini ore locutus est: quo per prophetam dicitur: Ieremianus serpentem, ueslem tortuosum. Qui a letheo loqui serpentis ore permittitur, ut ex ipso uale eius homo cognosceret, qualis esset qui intus habitaret. Serpens quippe non solum tortuosus est, sed etiam lubricus: qui ergo in rectitudine ueritatis non stetit, tortuosum animal intravit. Quia igitur suggestioni eius, si primo non resistitur, repente totus ad interiora cordis dum non sentitur, illabitur: uerba ad hominem per animal lubricum fecit. Caueat uero huius colubini, corda fuerant

iniquorum. Quæ quia ad prauitatem inclinant, sed obstetricante manu Domini, tortuosus coluber de proprijs caneribus est: quia dum nobis diuina uirtutes, qui nos tenentur antiquis à nobis enicitur, sicut incarnata ueritas de mundo princeps huius mundi. Unde iam nunc sanctos omnes non tuendo possidet, sed in se intrinsecus regnat, contra eos pugnat ex se. bella molitur foris. Ille enim cum de carnalibus hominum cordibus expluit, qui propter homines ad incarnationem uenit: dumque corda infidelium tenuit, quasi manum ad latibula serpentis misit. Unde rectè per prophetam dicitur:

foramine aspidis: & in cauerna reguli qui ablactatus fuerit, manum suam mittet. Non nocebunt, & non occident in uniuerso monte sancto meo. Quem nanque infantem ab ubere, uel eum qui ablactatus fuerit, nisi Deum appellat? Quid uero foramine aspidis & canerni reguli, nisi corda signauit iniquorum? Quia antiquus

nam contulit, quasi in foramine proprio coluber tortuosus, sinus astutus colubini gendo glomerauit. Quem & aspidis nomine appellat occultè inuentem, & reguli apertè ferientem. Manum ergo suam Dominus in foramine reguli atque aspidis misit, quando iniquorum corda diuina potestate tenuit: & comprehensum exinde aspidem uel regulum, id est, caput uim diabolum traxit: ut in monte sancto eius, quæ est ecclesia, electis fidelibus non noceret. Hinc uanque in Canticis canticorum sponso natiuiti dicitur: Coronaberis de capite Amara de uertice Sannus & Hermon, de cubilibus leonum. Quid dehenantur, qui ira contra non peccatores ad fidem uocati sunt, quorum uolam corda, leonum cubilia fuerunt, sum uicisse mortem. Dominus eorum confessione creditur, quasi de leonum cubilibus coronatur. Remuneratio quippe

Iob. 12

Esa. 11

Cant. 4

uictio-

Ecl. 12

rum musicis uteretur, cum per scripturā
sua mueritas dicat. Musica in iudicium
opportuna narratio est. Nominata
fabula, ex textu ipso loquente iam disci-
mus, ne iuxta textum tantummodo eius
verba pensamus. Ad eam itaque
dinem cuncta trahenda sunt, qua
ne inchoat: sed verba sua per mylticos
itaque ait:

*sapientia contra persecutorum gladios, pa-
tencia. Cap. III.*

Vult Deus qui abstulit iudiciū

persecutionem aut uerbis patitur, aut
gladijs. Sancta uero Ecclesia lumine
Sed exercetur eius sapientia cum ten-
tur uerbis, & exercetur eius
tentatur gladijs. Nō
tione loquitur, in qua

Psal 13

Ecl. 12

Deus Iacob. Vix ergo ille sancte Ecce
inazitudine constitutus, cōtra utroq; re-
spondit. Nam quia essentiam uita h
mors nō habet, ut Deū esse fateretur, ait:
Vixit Deus, ut utro eum res humanas

Quia donec superest habitus in me,
spiritus Dei in naribus meis: non
loquuntur labia mea iniquitatem,

cū iniquitas est, & oīs iniquas men-
tes he-
quod ait, loqui & in subdis,
meditari: magna distantia est. Non-
nunquam enim pius est mendacium
meditari,

maiusque de eis peccare se timeat, ratio A
nis causam minuatur, cum subiungit :

*Quod sancti cor suum non reprehendis, quod
peccati consensum non accusas. Cap. V*

NEquē enim reprehēdit me cor meū
in omni uita mea. } Ac si
dicat: Pro uobis non debeo ad
peccata mea. Sciendum uerō est, quod

preceptis Dominicis discordat,
quod si cor meum non reprehendis, quod
peccati consensum non accusas, si cor meum
fecerit, memoratur. Nam in quo se erras

7. 118 accusat. Vnde Dauid propheta deprecatur
tuus. Tu enim

respicio omnia mādāta tua. Grauius nā
que unusquisque confunditur, quando
mandata Dei uel legendo uel audiendo
respicit, quā timendo contemplit. Hinc
enim Ioannis uoce dicitur: Si cor nostrū

1. Ioan. 3 non est rectum, non sciamus quid dicamus
neque quid agamus. Quod si cor meum
peccati consensum non accusas, si cor meum
fecerit, memoratur. Nam in quo se erras

7. 119 etatur oratio. Hinc enim Hieremias ait:
Secutemur uias nostras, & queramus &
reueriamur ad Dominum. Leuemus cor
da nostra cum manibus ad Deum in coe
los. Vias etenim nostras scrutari, est
rationis interna discutere. Corda uero
nostra in orationem suam

quis uerō operatur & non
anuis leuat & cor non leuat. Inuita

in oratione accipit, cum sibi uite prauitas
nulla cōtradicit. De qua recte fiducia
ā sancto uiro nunc dicitur: Neque enim
reprehendit me cor meum in omni uita
mea, ac si aperte dicat: Nequaquam se fe
cisse reminiscitur, unde in suis precibus
cōfundatur. Sed queri potest quo pacto
ā corde suo reprehendi se denegat, qui se
peccasse superius accusat, dicens: Pecca
ui quid faciam tibi o custos hominum?
Vel certe si iustificare me uolueris, os
meum condemnabit me, sed sciendum

quod sunt peccata quę a iustis uitari
unt & sunt nonnulla quę etiam ā iu
stis uitari non possunt. Cuius enim cor
in hac corruptibili carne cōsistens, in
cōsensu foueā non mergatur?

Et tamen hinc semet
do reprehendat,

Et tamen hinc semet
do reprehendat,

Et tamen hinc semet
do reprehendat,

nus. Iniquus uero dicitur, qui prau
operis ab equitate discordat, uel si fortas
sit, ut Iob uoce typica, sancta Ecclesia,
quia alios recte fidei contradicentes tole
rat, impium se haberi. facietur inimicus.

politum sentiamus: sancta Ecclesia cor
uos uiuentes carnaliter uias se tolerat,
similitudine impiorum uocat. Intus
uippe ei inimicus est, qui hacten

Dist. 32

nes comedit: quia in extremo iudicio eius
 sententia. Sed recte considerantibus liquet: quia
 quod hanc partem atque hereditatem suam
 pravi ab omnipotente percipiunt. Sed
 recte considerantibus liquet: quia
 seipsis habuerunt iniuste agere, suam
 tamen equitati suppetit, iniuste acta ius-
 te iudicare: ut divina sententia ordinet
 in poenā, quos inordinata sua actio tra-
 xit ad culpam. De quibus apte subiungi-
 tur: Et nepotes eius non saturabuntur
 de errantium filiorum predicatione na-
 scuntur. Quos nequaquam panis satiat:
 sunt sentire quam capiunt, semper aucti
 quia uero nonnullos ex eisdem hereticis
 sancta Ecclesia colligit, nonnullos in ma-
 liciis. Qui reliqui fuerint ex
 ista plebe, quia dum ad lucem ueritatis non re-
 deunt, profecto in poena perpetua inelli-
 gentia terrena deprimuntur. Et quia non-
 nunquam dum auctor errantium plebis rap-
 turus ad poenā, seducta plebs reformatur
 ad ueritatis scientiam & tunc ad ue-
 ram cognitionem redeunt subditi, cum ad
 rane prelati apte subiungitur: Et uidua
 illius non plorabunt. Quas uiduas eius
 accipimus, nisi subiectas plebes morte il-
 lius scilicet destitutas? Quia saepe, ut di-
 na supplicia rapitur, subiectas plebes il-
 lins ad cognitionis ueritatis gratiam reuer-
 tuntur. His enim plebibus peruersus pre-
 laus eis coniunctus inhiat corruptor
 mentis. Nequaquam ergo uiduae uel de-
 stituta plorant quia morte prauis docto-
 rum ueritatis inueniunt, ex cuius in-
 teritu affligi posse uidebant. Vel certe non
 plorat uidua: quia in suo errore remanet
 res, dum sanctum fuisse existimat predicatorem
 suum.

A. Quia...
 bne quasi proferunt, superant, & quasi Go-
 liam proprio gladio detruunt.
 Cap. XI.

Sed comportauerunt sicut tertam argen-
 tum, & sicut lutum preparauerunt ut
 frusta: preparabit quidem, sed iustus
 uidet.]
 clamas
 Domini et
 examinatu

B. I. ...
 xē & inquit

sunt, quod nos uerbis aperimus. Co-

cum per pastoratū uenit ad praelium. Sed
 eundem Goliath Dauid superans, suo
 mus, qui promissa Dauid membra ex
 eius heri dignatione metumus. Nam cum
 superantes hereticos & sacra Scriptu-
 ra sententias deserentes, eisdem uerbis
 atque sententiis quas proferunt, uinci-
 mus, quae telum Goliath suo gladio
 detruamus. Iustus ergo uultus eis

signari. Vnde per prophetam quod de hu
mani generis uoce dicitur: Lapsa est in la
tum uita mea. Ereptorum uero exulta
tione cantatur: Domine Deus meus cla
maui ad te, & saluasti me Domine ab ira
tua ab inferis animam meam, saluasti
mea descendentibus in lacum Nocte op
primit eum tempestas. Quid hoc o
noctem, nisi absconditum tempus reu
tini exitus appellat? Tempestatis uero no
mine, iudicii turbinem designat. Quod
etiam Plal. testatur, dicens: Deus na

ti. *Psalm. 124.*
Et quia ipsa uenturi exitus igno
rancia nox uocatur, nocte opprimit eum
tempestas: id est, dum ignorat
namque quod
cit: Si sciret

Mat. 24.
ut
illius
promittente Domino dicit

Isa. 41.
ca ascendet abies, & pro urtica crescet
myrtus. Pro saluica namque in ea ascen
dit abies, dum in sanctorum corde pro
abiectione terrenae cogitationis, altitu
do supernae contemplationis exoritur.
Vitica uero igne omnino naturae est.
Myrtus autem temperatae scilicet uirtutis.

Isa. 41.
filij dei: non somus noctis, neque tene
brarum. Hinc superbienti diuiti Dei no
ce dicitur: Stulte, hac nocte animam
tuam reperit: & requiem autem prepara
sti, cuius erunt? Nocte animam redere
petabitur, qui mortem non prouidens,
in tenebris cordis abstrahitur. At ergo
Nocte opprimit eum tempestas. Quia
enim non uult agere bona quae uidet, de
prehenditur inuitus suis tempestate
quam non uidet. De quo adhuc subdi
tur: Tunc eum uentus urens, & auge

A. 1. *ret. 1.* Quis hoc loco uentus urens, nisi
us spiritus uocatur, qui desiderio
in corde excitat, ut ad eter
suppliciorum trahat? Perversum
ergo quemlibet uentus urens tollere di
citur: quia insidiatior malignus spiritus
qui uiuentem quemque accendit ad uita
tia, momentem trahit ad tormenta. Nam
ia uentus urens immundus spiritus
deria iniquorum corda

B. 1. *Hier. 1.* *Esa. 14.*
dicens: Ollam succensam ego uideo, &
faciem eius a facie Aquilonis. Olla nan
que succensa est cor humanum, seculari
curarum ardoribus, desideriorumque an
xietatibus feruens: quae a facie Aquilonis
succenditur, id est, diaboli suggestioni
bus inflammatur. Ipse enim uocari no
mine Aquilonis solet, qui dixit: Sedebo
in monte testamenti, in lateribus Aquil
onis, ascendam super altitudinem nubium.
Ab huius igitur urentis uentri,
uniuscuiusque electi mens aduisione re
peratur: quando in ea uitiorum feruor
extinguitur, & desideriorum carnalium

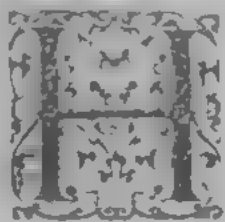
Can. 2.
in huiusmodi laudibus facta clamat: Sub
illius quem desideraueram sedi.
De huius ardoris temperie ei per Elia
promittente Domino dicit
ca ascendet abies, & pro urtica crescet
myrtus. Pro saluica namque in ea ascen
dit abies, dum in sanctorum corde pro
abiectione terrenae cogitationis, altitu
do supernae contemplationis exoritur.
Vitica uero igne omnino naturae est.
Myrtus autem temperatae scilicet uirtutis.

Tz. 1.
dore uitiorum, ad cogitationum tempe
riem tranquillitatemque perueniunt, dum
iam terrena non appetunt, dum flammus
carnis desiderii caelestibus extinguunt.
Propter hoc quoque, mentis refrigerium
caelestis datum Marce dicitur: Virtus al
tissimi obumbrabit tibi. Quamuis hac
in re per obumbrationis uocabulum, in
carnandi Dei utraque potuit natura si
gnari. Umbra enim a lumine formatur,
& corpore. Dominus autem per diuina
tatem lumen est, qui mediante anima,

Heb. 12.

Ej. 57

Pr. 11

HABET argentum
uenarum suarū
principia, & au-
ro locus est in
quo conflatur.
Ferrum de terra
tollitur, & lapis
solutus calore,

B in as uertitur. Tempus posuit tene-
bris, & uniuersorum finem ipse con-
siderat. Lapidem quoq; caliginis &
umbram mortis diuidit torrens a po-
pulo peccatore, eosque uoluit
exponere in cinis & uis.

Intelligitur quoque, quod locus
topazii est, & locus ap-
phiri lapides eius, & glebæ illius au-
rum. Semitam ignorauit auis, nec in-
tuitus est oculos uulturis. Non calca-
uerunt eam filij institorum, nec per-
transiuit per eam leuena. Ad silicem
extendit manum suam, subuertit à
radicibus montes. In petris riuos
excidit, & oē preciosum uidit ocu-
lus eius. Profunda quoq; fluminum

In lucem. Sapientia uero ubi
uenitur, & quis est locus intelli-
gentiæ? Nescit homo precium eius
nec inuenitur in terra suauiter uiuē-
tium. Abyssus dicit, Non est in me: &
mare loquitur, Non est mecum. Non

In morabuntur in comparatione eius.
Trahitur autem sapientia de occul-
tis: non adæquabitur ei topazium
de Aethiopia, nec tinctura mundifi-
cat

in eloquio uer-
ba conuer-
titur.

rum. Huius etiam confessionis ignis qui
extra catholicam toleratur. Ecce

1. Co. 13

15

Dec. 6.

2 f f

I f f f

1998

1991

A Quia tres sunt vires De. rebus totius
universi: quia de praesentibus non pos-
sunt, de praeteritis et futuris. Cap. XI.

[illegible]

Quidā in Dei seruitio ex antea actus
debilitate roborantur, eosque ad custo-
dienda mandata & futurorum trahit de-
siderium, & impellit memoria præterito-
rum: ut hinc ad uentura amor prouocet
illinc de præteritis uerecundia instiger.
Quos tamen aduersari, Ecclesie dū sum-
mi prædicos uirtutibus uiderint, eosque
in præsentis uita uide derogent quia in-
uenire nequaquam possunt, acculare il-
los de præteritis moluntur, sicut Moy-
sen nostrū Mauechæus impeit, in quo
sequentiū uirtutum grauiam, transacti ho-
micidij conatur culpa sordare. In quo
non attendit postmodum quā pauens
a tribulationibus

ad ferendum fuerit. Talibus ergo adu-
fante beati Iohannis in amaritudine
nitione obuians, postquam dixit: Ha-
bet argentum uenarum suarum princi-
pia, & auro locus est, in quo confidat,
aperte subditur:

*Quod contemni non debeat, qui se à terrenis
ouiscibus separauit.*

Ferrum de terra tollitur. Solent hære-
tione gloriari, atque opera sua ostenta-
re, ut diximus, aut esse aut fuisse criminant.
Per humillimam ergo confessionem &
ueracem defensionem contra eos uir san-
ctus loquitur, dicens: Ferrum de terra tol-
lissimis linguarum gladijs in hac acie de-

Gen. 2

canti quippe homini dictum est: Terra
es, & in terram ibis. Sed de terra ferrum
fixa, a terrena quam prius tenuit, actione
separatur. Non ergo in eo debet despic-
quicquid fuit, qui iam cepit esse, quod
non fuit. An non Marthas in terra in-
uentus est, qui terrenis negotijs implica-
tus telonij usibus seruebat? Sed de terra
sublati in fortitudinem ferri conua-
luit: cuius u-
io, Euangelij administratione
Dominus in se leuauit corda. &
qui infirmus prius despectusq. fuerat per
odum sa-
adhuc subiungitur:

*Quia dura est dubii amoris igne casta-
ram produere incipimus. Cap. XII.*

F Tunc lapis calore soluitur, cum cor
eodem diuini amoris igne tangit,
& in seruire spiritus liquat: ut ad sequen-
tem uitam. rum astu ardeat, quā
prius audiens, insensibilis manebat. Ex
quo ardore uilicet & emollitur ad amorē

A
durus fuerat: in amore seculi, ita se post-
modum fortem exerat in amore Dei, &

re & predicare incipiat. Lapis ergo solu- 17
in as uertitur quia dura mēs

B
F. J. 46

C
Rom. 13

D
robos compre

mala uerò non faciens, sed a

um terminum, quod ex malo mu-

u. 11

ipsa exeunt, qui contra ipsam loquuntur: A
 1. Jo. 1. 2 Joanne attestante, qui ait: A nobis exio-
 runt, sed non erant ex nobis. Nam si
 fuissent ex nobis, mansissent. Nam si
 fuissent. Curus uero de torren-
 tiis, cum predicatoribus uin ad
 fionem sanctæ Ecclesiæ, à sacro-
 totum uocati sunt: quia nequaquam de
 tatis gratiam peccatorum in se ni-
 nem continentur. Vnde etiam ab e-
 rum Ecclesiæ dicitur: Nigra sum, sed for-

is salum translati sunt. Qui sunt ergo
 ut immensa duritia pro obliuione cor-
 bra moris a peregrinante sanctorum po-
 diuiduntur, nisi hi quos pes egen-
 tis hominis est oblitus. id est, quos præ-
 dicatores Domini, uidelicet per humili-
 pauperis, pro superbis lux tumo-
 uerunt, eorumque omnino obli-
 sum predicationis lux semina ad
 nem gentium transla-
 quos recte quoque & inuoluo-
 dū in inobedientia tua
 ant, uerbis uiri
 rūt. Sed Iudra h.
 qualis dudū

Cant. 1.
 1. Jo. 1.

torrens a p. o. uio pe-
 reproborum detent, & ad pia hu-
 tis hominis, & inuoluo-
 alius accipitur egens homo, nisi ille de
 quo per Paulum dicitur: Qui propter
 nos egenus factus est, cum dices esset?
 Curus uidelicet egenus hominis pedes,
 sancti predicatoris fuerunt per quorum
 uilitatem circueus, mon-

homo multa signa facit: uel certe, Vide-
 us quia nihil probemus, ecce totus
 mundus post eū uasit. Vincant unde
 conuerti debuerant, atque exinde per-
 uentiores habent, Quæ reba? canigi etc.

Ex. 1. 1.

us oblitus est:
 centis Ecclesiæ, dū

homo multa signa facit: uel certe, Vide-
 us quia nihil probemus, ecce totus
 mundus post eū uasit. Vincant unde
 conuerti debuerant, atque exinde per-
 uentiores habent, Quæ reba? canigi etc.

At. 1.

eres de
 Tris-
 at pul-

In ore tuebat legem, sed legis persequi
 oncoas panis, in loco tuo igne tubercula
 est. quia luxa in semetipsa & p. ruis
 habuit legēq. ar. icheret & post mundi
 que cōtremaret. De cuius adhuc delicti-
 pnone ubi tangitur: Locus sap. huius la-
 piaces eius, & gl. bz alius aurum.] Au-
 get

perpetratam gloriamque ut periret in
gloria percedentis. Nam uniuersum
casus tanto maioris est criminis, quanto
profundius ad maiorem potuit esse
tunc in peccato delictum.

20. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

Thren 4

21

Alia. 3. I. *Alia.* 3. I. *Alia.* 3. I.

diator Dei & hominum, redemptor noster uult uis appellatione signatur, qui manens in altitudine diuinitatis suæ, quasi quodam uolatu sublimi cadaver mortalitatis nostræ conspexit in i.

& sese de cœlestibus ad ima submilit. Fieri quippe propter nos homo dignatus, est, & dum mortuum animal petijt, mor

talitatis, inuenit. Sed huius uultus oculus fuit ipsa intentio nostræ resurrectionis: quia ipse ad triuū mortuus, ab æterna nos morte liberauit. Ille ergo petidus Iudææ populus mortalem uidit, sed quomodo morte sua nostram mortem destrueret, minime attendit. Conspexit quidem uultum, sed oculos uultus non asperxit. Qui dum humanitatis eius uias quibus nos ad alta subleuaret ignorauit. Neque enim pensare

lethæ: & mortis eius intentio reformatet ad uitam. Semitam igitur ignorauit atque, nec intus est oculos uultus: quia etsi uidit eum quem in morte tenuit, uidere noluit quanta uite nostræ gloria de eius morte sequeretur.

fuerant deicientes, in gentilitatis colle-

N

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

B g iv

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

quippe, a uita occiditur: id uero

ei sub Iude specie dicitur: *Aliter*

mi aliter isti, requiescen

Gen 49

per synagogam transijt, sed non p

sed tñ illū infidelem populum d

diximus, repulsi ab iud

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

per cunctam

uslam, fluen

tantor gen

Quoniam n pe

ex tunc

et rationis

um

am

amore ueritatis despectior fuerit ante o

Re: 5

qui sapientes

123

Tanto ergo fir quisi

7417

23

Ioan: 1

Cor 1

Hier 14

Quoniam n pe

Amos 9

et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum

et hunc mundum in seipsum

et hunc mundum in seipsum

Cap. XX

Profundum est hunc mundum, nihil an-
 tius quorum patrum dicta nuncupantur
 Quis enim pensare sufficiat, quam uen-
 iens fluuius dum legem co-
 elore Moysi eripit quam
 eruxit Dauid corde detulit?

Profunda humorum scrutatus est, &
 ta produxit in lucem. Quia au-
 tem intelligen-
 tibus intelligen-
 tibus intelligen-
 tibus intelligen-
 tibus intelligen-
 tibus intelligen-
 tibus intelligen-

et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum
 et hunc mundum in seipsum

et hunc mundum in seipsum

et hunc mundum in seipsum

et hunc mundum in seipsum

retinorari, atque ad hoc infernus redde-
ret, non quid esset eius precium,

his mysticis sensibus plenus, a
nos intelligenda transmittit, ut non
tam. Nam nisi in uerbis istis allego-
secrета, riuemur, ea utique quæ

quoque
sa

1. Cor. 1

Prom. 9
Psa. 103

namque
timus, possidere debeamus. Quid au

Rom. 11

Gratia quippe redempti sumus. Illa naq;
sola opera male uiuendo dedimus, qui-
bus si iusta retributio seruaretur, non
Christus, sed supplicia redderetur. Sed
aliud homo per iustitiam meruit: aliud
per gratia accepit. Igitur Paulus, prius
quam mens illius semen gratitæ ueri-
tatis erroris: Qui prius, inquit, sui blas-

1. Tim. 1

ergo ueniente
sapientia impij inuenti sumus, quid bo-
ni operis dedimus, quo accipere eandem
sententiam meremur? Huius itaque sa-
pientia homo precium nescit: quia quis
animalibus rationis intelle-

B

boni operis ut
est. Quatenus ad percipiendum
dum Deum acti-
mercede perue-
nire. Non esse huius sapientia precium
cognoerat, qui dicit: Quis prior de-
dit illi, & retribuetur ei? Hinc iterum scri-
ptum est. Gratiā salutis per fidem
& hoc non ex uobis, sed Dei donum est,
non ex operibus, ut ne quis gloriatur.

Rom. 11.
Eph. 2

C

huius nimirum aspiratione gratie, quia
opera protinus in corde gene-
rat, quoq; arbitrio sub-
lequatur actio, cui post hanc uitam terri-
bus eterna respondeat, illico adiecit: Et
gratia eius in me uacua non fuit. Sed
sunt nonnulli qui saluos se suis uiribus
exultant, suisque, recedentibus meri-
tis redemptos se esse gloriantur. Quo-
modo illis inuenitur libime-
um & innocentes se
pro, hoc ipsum in se

D

pro, hoc ipsum in se

Quod si ita esset, in Dei laude blasphemiam diceret. Confessio & magnificatio confiteri à quo non & magna dantur.

Latrones reducere, qui de sauce ascēdit crucem, de cruce paradilum. Intuemur qualis ad patibulum uenerit, & à patibulo qualis abscēdit. Venit reus fructu sanguinis, uenit crucis, sed interna natura est mutatus in cruce. & ille cuius frater intulit, monētis Dñs. Memēto mei Dñe dum uenies.

Lm 21. In cruce clauis pedesque ligauerant, nihilque liberum nisi cor & lingua remanserant. Inspirante Deo totum

Ex 10. **1. Co. 13**

reus aditum postulat, dicens: Memēto mei Domine, dum ueneris in regnum tuum, & habitationem quoque in morte tua iratrem & collatorem.

hinc mali getit. Ille qui talis ad crucem uenit ex culpa ecce quali gratia. Contrebatur Dominum, uidebat secum humana infirmitate mortem quem miracula uiderant diuina uirtute laudentem. Sed hinc saluari hominem

26. in uis uisus altu

Quod si ita esset, in Dei laude blasphemiam diceret. Confessio & magnificatio confiteri à quo non & magna dantur.

Amus, quo hanc sapientiam percipere mere remur: dicatur recte: Nescit homo precius eius. quoniam qui scit iam ratione utitur, tanto altius sub huius sapientie intellectione despiciat, quanto eiusdem sapientie uerus interna cognoscit, ut indignum agatur, ut dignus fiat. De qua bene subditur:

B

Pa 148

Ps 148

Quod be 20 dixit in

in innot. Contemplatus quippe intelligentiam angelorum & edentium, reuertit oculos ad matrem uidentem

paratione lucis intinxit, grauiore sentiebat tenebris sui tenebra quas tolerabat. **27** Hinc est quod ad animum suum ei

sunt, rectè subiungitur : *Non est mecum.*] Quod
nomen, nisi secularium mentium ama-
tione, quietudo signatur? Quod
cassum inimicitias impetunt, quasi aduer-

mate ista secularium dicitur :

procellis actionum motibus
tut, ab interiori sapientie quie-

Esa. 66 bilitate dicitur : *Super quem re-*
spicit spiritus meus, in super humilem &
quiescentem & timentem sermones

A timentis autem mentibus tanto
spiritus fugit, quanto apud has quiescentem

Psal. 13 non invenit. Hinc est : *nim quod de qui-*
busdam Palmyram dicitur : Contritio &
infelicitas in uisceribus, in

pacis non cognoverunt. *Aqua uero*
non est revocat, dicens : Venite ad
me, qui laboratis & onerati estis, & ego
uos reficiam. tollit iugum meum

bonos, quam terrenis desideriis affua-
torum quod hic amicus, q. huius seculi

28 *multa superest.* Hinc est
8. 10 *custodia sabbati accepit in mu-*

liem tenet, multis percutitur
enim nimis insolens &
alibi, in qua quid aliud, quam inno-

Mulier inno-

iduc in

& nascunt &

delinunt eam suavitatem qua uniusquis-

que intus per spiritum undus est,

integritate eius per-

fici non per nitunt. Argenti ergo mu-

leri percutitur : quia coram corda qua-

A *ope pietatis ad cor ueritas uenit, prius ad*
eo cogitationum carnalium affectus eiecit,
& post in eo uirtutum dona disponit.

Quoniam nobis sacra Euangelii

in qua dum ad resuscitandam

principis inuocatus Dominus du-

us addit. Et cum ciecla

turba, inuocauit : & tenuit manum

foris ergo

Man.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

bonis ciues sunt. Sic itaque aliquando
conungit, ut qui solam cœlestem patriā
diligunt, ut ne ex patris curis subiacere
possint. Quorum tamen

in actu,

go de ea dicitur: quia abyssus dicit, non
est in me, & mare dicitur, non est mecum.

Deo apertis
sunt curas superim

munt: & quibus illas per melio

ditam mentem portant. Quis quidē sum
mopere, si liceat, uitare testinant: sed ti-
mientes occultas disputationes Dei, te-
nent quod fugiunt, & exercent quod
tangent. Intraunt enim ad cor suum, & ibi co-
sulant quid uelit occulta uoluntas Dei:
se tunc subditos debere esse summis ordi-
nationibus cognoscentes, humiliant cer-
nitem cordis iugo diuine dispensatio-
nis. Quisquis uero talis est, quilibet tu-
mida interiora perueniunt. Itaque agi-
tur ut aliud intussecus uoto, aliud ex-
triussecus teneat rostris, & hac sapien-

sed tranquilla corda repleantur. Beati er-

Beati erunt qui in uerbo
sunt. Cap. XXI. I.

Non dicitur in uerbo
sunt. Cap. XXI. I.

& aurum uocantur & obrysum: aurum,
uia fulgent claritate iustitiae: obry-

contagium. Ipse. Homines uero iusti
lites uiuunt, aurum quidem esse possunt,

quod corrumpitur, aggrauat animā,

cogitantem. Nam quamuis in ma-
iura ex magnae iustitiae claritate resplen-

tamen ad purum pecca-

attestante, qui dicit: Si dixerimus quia
dixerimus, & ueritas in nobis non est, &

multis enim ostendimus omnes. Prophe-

iudicium cum seruo tuo: quia non iusti-
ficabitur in conspectu tuo omnis uiuent.

Aurum ergo obrysum illi nuncupatur,
qui in ea qua conditi sunt inuoluntate
perdurantes & fulgent claritate iustitiae,

culpa. Sed quia pro hac sapientia nul-

ris mittendus iust, ne quis spem in his,
quos in adiutorio hominum sepe appa-

ruille dicimus angelis poneret, dictū est:
Non dabitur aurum obrysum pro ea. ac

si aperte dixerit: Per semetipsum sapien-
tia manifestabitur, ut humanum genus &

culpa redimatur. Nullus uice eius angelus mittitur: quia per creatorem necesse est ut creatura liberetur. Vnde & in Euangelio Dominus dicit: Si uos filius libera uerit, uere liberi eritis.

ros, qui spem in legislatore ponerent, & eisdem sanato maledicent.

Item 9. Tu discipulus sis eius: nos enim Mo discipuli sumus. Vnde adhuc cōgrue subinfertur: Nec appendetur argentum in commutatione eius. quia enim argento sepe eloquia diuina uignatur, pnt argenti uocabulo etiā eiuſdē eloquii scriptores intelligi, quorū uita inter turbas hominum resplendunt luce uirtutum. Sed quia lex peccata indicare potuit, non auferre: non quicquam ueterum patrum legislator Moyses humani generi prior extitit. A

tionē huius

Ad hoc quippe illi multi

per & nimis infirmitatis totum mundum tacens languidem nus humanum: ut transmissis prius pax

bus, tanto postmodū maior fieret potentia medici, quanto magis morbus creuit.

saluandos nos mittitur, dicatur recte. Nec appendetur argentum in commutatione eius: quoniam uita iustorum pax dicitur quantum quantalibet sanctitatis luce pol

per suam presentiam nō commutat. tuere multi gentiliū, qui mundi huius sapientum discipulus dedit. ea quæ sunt inter homines honesta seruarent, & sal-

uados seruata honestate se crederent, nec iam mediatorem Dei & hominum quaerent, cum quasi sufficientem sibi philosophorum doctrinam tenerent. In quorum deceptu mox subditur:

sapientia huius seculi quæ cuncta est, oſtenditur vana, & Christo comparata nihil ſci: & nulla philoſophia honeſtas ad ſalutem, ſed ne Chriſto proficiat. Caput XXXII.

*N*on enim in sapientia huius seculi quæ cuncta est, oſtenditur vana, & Christo comparata nihil ſci: & nulla philoſophia honeſtas ad ſalutem, ſed ne Chriſto proficiat. Caput XXXII.

bus quos mundus longe distet, mandata

integritate ueritatis. In mandatis sapientia non confertur tincturæ Indis coloribus, quia dum lucrare

tincturæ bene Paulus desuper

humane sapientie uerbis, sed in doctrina spiritus Malebat quæ per hanc sapientiam autem eloquii tinctione lucare. Sequitur:

[Sapphirus.] Sardonycum uel sapphirum

Tertio loco dicitur: *Et ecce in diebus illis aduen-*

stris domus nostra huius habitationis
benus, domum non manufactam ater-

etiam in alius uidere
mus. Unde sancta pectus
ciem uidere in diuinitate desiderat.
tamen ualens: quia eternitatis i-

Cor. 2 eius oculis assumpta humanitas
debat in Cantibus cantorum mœrens
dicit En ipse stat post parietem nostrum.

utrimus cogitationes no-
rum non ui semus. Unde

1. Cor. 4 Quis
nisi spiritus nominis querit,
rursus. Nolite iudicare an tēp-
ueniat Dñs, qui & illuminabi-
cordium. Illa itaque ciuitas quæ sua ui-
tissim singulis corda manet, ex auro
dicunt similis uitro mundo: ut

o Et tamen sapientiar de cuius
lent omne quod sunt, æquari non

erunt ad imaginem, & tamen non erunt
similes ad æqualitatem. Aspicien-
pe eternitatem Dei, ut eis ut æteri sint,
& dum uisionis eius donum percipiunt,

mutat, quia Christum filium Dei non
phetarum hominum credit. Ipsum quip-

la quædam est, ut non
biter permanet. Nam omne quod mo-
dò sic & inodò aliter est, iuxta nò esse est.
Permanere .n. in statu suo non potest.
Atque aliquo modo ad non esse itur, dū
ab eo quod fuerat, semper ad
momenta temporum ducitur. Vt
participatione illius essetis
mus, cognoscamus nosmeti-
pè nihil sumus. Bene itaque dicitur:
cōmemorabuntur in comparatione eius.
quia vasa auri excellā & eminentia, quæ
ex participatione sapientiz nobis vene-
randa sunt, in comparatione sapientiz et-
nam memoranda non sunt. Quia uerò

10m. 3

Infunditur, sicut de sancto Spiritu quanq,
dictum est: Spiritus ubi uult, spirat: & uo-
cem eius audis, & nescis unde ueniat, aut
quò uadat: idcirco subiungitur: Trahitur
enim sapientia de oculis. } De

2, 115

trahimus, ut corpus uiuat: intimis

aperui, &
sapientia, h
nali suscepta,

utilibilem

ide, in ueneratione omnium sanctis Ec-
clesie culmen emicuit. Cui cum dec

multæ quoque in ea hæreses exortæ, cōtra
eam duri certaminis bella parauerunt.
Exercenda quippe est hoc tempore per la-
tationem. Quæ ex re factum est, ut in ea
nonnulli prodirent, qui in mediatorem
Dei & hominū hoīem Christū Iesū, pu-
tū hoīem creatū dicerēt sed gratia
tūtatūq; ei sanctorum tribuerent quan-
tum de sanctis extens, eius uidelicet sa-
pientia

Quia per
mundum accipimus, quæ coloris nigri-
dine designat peccatorum populum, loc-
ue mentiorum. Auquando uerò
Aethiopiz

is. quam ueniente Domino

naturæ corruptibilis uinceret, ex co-
est. Huic se sapientiz quasi qu
cum quidam hæresiarches dixit: Non in-
uideo Christo Deo facto, quoniam si uo-
Dominum nostrum non per myste

con-
 13. putauit, puerſa allegatione aſtrus
 14. t, per meritum profecit: atq; ob hoc
 15. aſtimans & ſe & quoli bet alios poſſe ei

non intelligens, non attendens, quia nō
 16. de iuabitur ei roparium de Aethiopia.
 17. Aliud eſt enim natos homines gratiam
 18. adoptionis accipere, aliud unum lingu-
 19. lariter per diuinitatis potentiam deum
 20. ex ipſo conceptu prodiiſſe. Nec xqua-
 21. ri poteſt gloria unigeniti habita per na-
 22. tiuam, alijs accipere.

23. ditor quippe dicitur, in humanitate, al-
 24. ter in deitate eſt. Non purus homo
 25. conceptus atque editus, poſt per meri-
 26. tum ut deus eſſet, accepit: ſed nuncian-
 27. te angelo, & adueniente ſpiritu, mox uer-
 28. bum in utero, mox intra uterum uerbum
 29. caro, & manente incommutabili eſſen-
 30. tia, quæ ei eſt cum patre, & ſpiritu co-
 31. æterna, æterna uiscera: unde eſt
 32. immortalis mori.

33. naturæ, ea-
 34. Domini eſſet & ma-
 35. ab Elizabeth dicitur:

36. Vnde hoc mihi, ut ueniat mater Domi-
 37. ni ad me? Et ipſa uirgo concipiens
 38. dixit: Ecce ancilla Dñi, fiat mihi ſcdm
 39. uerbū tuū. Et quia ipſe aliud ex patre a-
 40. aliud ex uirgine, nō tamen aliud ex patre,
 41. aliud ex uirgine: ſed ipſe ē æternus ex pa-

42. factus ē, ipſe ſpecioſus forma p filiis ho-
 43. minū p diuinitatē, & ipſe de quo dictū ē.
 44. Vidimus eum, & non erat aſpectus, &
 45. non eſt ſpecies ei neq; decore, per huma-
 46. nitatem. Ipſe ante ſecula de patre ſine
 47. matre: ipſe in fine ſeculorum de matre
 48. ſine patre. Ipſe conditoris templum, ipſe

49. ipſe opus auctoris: manens unus ex
 50. utraq; & in utraq; natura, nec natura-
 51. rum copulatione confuſus, nec natura-

A hæc tractanda ſuſcepimus, ad exponēdū
 ordinem redeamus. Notandum eſt qd
 eſt qd ſanctus uir ut longē diſtare ab ac-

Non dabitur aurum obryzum pro ea.

Qui ut antiquos etiam patres ſacri elo-
 qui tractatores inferiores oſtenderet,
 adiunxit: Nec appenderetur argentum in
 commutatione eius. Ut philoſophorū
 ſapientiā huic monſtraret lon-
 gē intell. Non conferetur tinctis
 coloribus: atq; ſubiunxit Nec ſapi-
 dū ſardonio pretioſiſſimo uel ſapphi-
 ro. Ut in illa quoq; ſuperna ciuitate nul-
 lum peruenire ad æqualitatem unigeni-
 ti demonſtraret, addidit: Nō adxquabit
 ei aurum uel uirū. Ut prophetas quoq;

B mutabuntur pro ea uafa auri excelsa &
 eminentia, nec commemorabuntur in
 cōparatione eius. Trahitur enim ſapien-
 tia de occultis. Ad extremum uerō ut ip-
 ſos quoq; in Eccleſia hæreticos increpa-
 ret, qui à gentilitatis errore uenientes,
 fidem quam percipiunt, per ſuperbiam

C ropariū de Aethiopia, ac ſi patenter in ſi-
 ad cōuerſionē ueniunt, æquari Deoſ ho-
 non poſſunt, quibus mul-
 tis colorū uirtutibus reſplendere uideā-
 tur. Quorum ut ſuperbia reſurgeretur, apte

ponentur. Tinctur enim mundiffima,
 uocantur hi qui ueraciter ſunt humiles a
 & ueraciter ſancti: qui ſciunt quidē quæ
 ex ſemetipſis uirtutum ſpeciem non ha-
 bent: ſed tunc ex dono gratiæ de ſuper
 uenientibus tenent. Tincti enim nō eſſent,
 ſi ſanctitatem naturaliter habuiſſent. Sed
 mundiffimæ tincturæ ſunt: quia humi-
 liter cuſtodiuunt ſuperuenientē in ſe uir-
 tutum gratiam quam acceperunt. Hinc

D eſt enim quod ſponſi uoce de ſancta Ec-
 dealbata ē quia enim ſancta Eccleſia cō-
 ente ſpiritu pulchritudine do-
 bata memoratur. Et notandum quòd ſu-
 ius cum dixiſſet non conferetur tinctis
 Indix coloribus: eodē colore non

intulit mundos. Hoc uerò in loco ut tin-
cturam ueracium uirtutum ab illa philo-
sophorum fucatione distingueret, tinctu-
ras dicens, addidit mundissimas. Tinctu-
re enim mundissimæ rectè nominantur
superueniente tamen spiritu, nite-
tiz uestiuntur: ut longè aliud appareat
esse quæ erant. Unde etiam baptisma,
scensio. Tinguimur quippe, & qui prius
indecori eramus deformitate uirtutum,
accepta fide reddimus pulchri gratia &
ornamento uirtutum. Sequitur:

*imagines, non ut propria natura possint
Deus.* Cap. XXI II.

Vnde ergo sapientia uenit, & quis est
ab oculis omnium uiuentium] Pensan-
te uirtutis, unde sapientia ueniat.
inuisibili & cogitatio patre nascitur, eius
Esa. 9] citur: Generationem illius quis enarra-
bit? Locus uero intelligentiæ eius est mēs
humana, quam hæc Dei sapientia dum
inuisibilis est de quo prodijt, & incertum
nobis est in cuius mente intellecta requie-
scit: uenit, & quis est locus

nus subinfertur: Abcondita est ab ocu-
lis omnium uiuentium] Sapientia
pe quæ Deus est, hominum uiuentium
oculis occulta esset, hanc proculdubio
sanctorum nemo uidisset. Sed ecce huic
sententiæ Ioannem audio concordantē,
ut ait: Deum nemo uidit unquam. Rur-
umq̃, cum testamenti ueteris patres in-
terfuerint, Deum uidisse cognosco.
Quoniam Iuliana, Deum uidisse cognosco.
Vidit quippe Iacob Dominum, qui ait:

A idem Iob Dñm, qui dicit: Auditu auris
audiuisti te, nunc autem oculus meus uidet
te. Vidit Elías Dominum, qui ait: Anno
quo mortuus est rex Ozias, uidit Domi-
num sedentem super solum excelsum &
elevatorum. Vidit Michas Dominum, qui
ait: Vidit Dominum sedentē sup solum
suum, & omnem exercitum celi assisten-
tem ei à dexteris & à sinistris. Quid est er-
p tot testamenti ueteris patres Deum
sapientia quæ Deus est, dicitur: Abcondita
est ab oculis omnium uiuentium & Ioan-
nis ait: Deum nemo uidit unquam. hoc
quod patenter datur, quando hic mortaliter
ipsam naturæ suæ spe-

solet homo cum
amico suo, ei inter ipsa uerba quæ locu-
tionis dicit: Si inueni gratiam in con-
spectu

imagines uidere: ut sic superna
mētis eius oculis adesset, quatenus ei ad
æternitatis uisionem nulla imago creata
temporaliter interiret. Et uiderit, igitur pa-
tres testamenti ueteris dominum, & tamen
iuxta Ioannis uocem deum nemo uidit un-
quam. & iuxta beati Iob suam: Sapientia
quæ deus est, abcondita est ab oculis om-
nium uiuentium quia in hac mortali car-
ne consistens & uideri potuit per
non potuit per incircumscripti lumē
æternitatis. Sin uero a quibusdam potest

bus, sed tamen inestimabili uirtute, cre-
scentibus,

scitibus. Nam contemplant omnes ac-
mine æterna Dei claritas uideri, hoc quo-
que ab oculis hominum absconditum est,
quia ita Abscondita est ab oculis omni-
um uidentium. quoniam quisquis sapien-
tiam, quæ Deus est, uidet: huic uix fun-
ditus moritur, ne iam eius amore teneat-
ur. Nullus quippe eam uidit, qui adhuc
carnaliter uiuit: quia nemo potest Deum
simul amplecti, & seculum. Qui enim
Deum uidet, eo ipso moritur, quo uel in-
te-
tus carnaliter uiuit. Vnde Pau-
lus ipse testatur, ex parte cognouerat, iam

Ibidem.

Gal. 6. crebatur, dicens: Mihi mûdus crucifi-
sus est. superius diximus, non si fieri ut dice-
ret, Mundo crucifixus sum: nisi etiam
permitteret, Mihi mûdus cruci-
fixus, ut non solum se mundo
etiam mundum sibi mor-
tuum: quatenus nec

sed etiam mundum sibi asseruit cruci-
fixum, in quo tanta se humilitate deice-
rat, ut & ipse mundus tanquam ad eum
mortuus Paulum humilem atque despe-
ctum iam uidere nequaquam posset. Scien-
dum uero est quòd fuisse nonnulli qui
Deum dicerent etiam in illa regione
turbidinis in claritate quidē sua conspici,
sed in natura minimē uideri. Quos mi-
nimum minor inquisitionis subtilitas se-
-

A aliud natura: sed ipsa ei natura sua clari-
ta-
d-
Q-
me,

iplum illi ac si patenter dicat: Qui in ne-
stra moreretur, testetur, & cognoscat
tunc in illa regione turbidinis, in
d-
quoniam ipsi Deum uidebunt. *Mat. 5*
Hic Paulus dicit: Nunc uidemus per
B
Sed si Deum per se non uidemus
In uiam dicit
nam Deum uidere uel angelos
semper uident faciem patris mei *Mat. 18*

tas, aliud predicator insonat ueritatis
Sed si sententia utraque confertur: quia
Deum quippe angeli & uident, & uidere
C desiderant, & lituant intueri, & intueri.
Si enim sic uidere desiderant ut effici-
tu minimē perfruantur, deinde
anxietatem habet, & an-
ni poena anxietatis lon-

gloria tua: con-
recte li-
egregius, quia semper uidere desiderant.
Nec satis fatiuntur: ne autē sit in satietate satis-
ipsa satietas ex desiderio semper accendi-
tur. Sic loquor, & nos erimus quando ad
ipsum longeq. uix uenerimus. Erit no-
que satietas. Sed longē abest ab ista
necessaria

Mat. 5
1. Co. 1339
1. Pet. 1

Mat. 18

P. 4. 16

Videbimus igitur Deum, ipsumque et

tatis huius tenebras, accessit eius luce

1. Tim. 6

est Qui lucem habitat in
vidit nullus hominum, sed nec videt
Et rursum audio quod Psalmista

2. Tim. 3

In ipsam lucem qua illuminari possumus,
non videmus? Si vero accedendo ad eam
ipsam qua illuminamur, lucem videmus:
quomodo inaccessibilis esse perhibetur?

bile dixit, sed oī homini, sed humana
sapienti. Scriptura quippe sacra omnes
carnalium sectatores, humanitatis no-
mine notare solet. Vnde idem Apostolus

1. Cor. 3

enim sit inter vos zelus & contentio,

nem ambulatis? Quibus paulo post subi-

1. Cor. 3

testimonium protulit, quod oculus non

vis ascendit, quæ præparavit De is dili-
gentibus se. Et cum hoc hominibus di-
xisset ab icon situm, mox subdidit: No-
bis autem revelavit Deus per spiritum
suum: ipsum se ab hominis vocatione
discernens, qui rapens supra hominē di-

lucem Dei inaccessibilem perhi-

40
nullus hominum, sed nec videre potest,
more suo homines vocans omnes huma-
na sapientis: quia qui divina ita, innt, ut
delicet supra hoīes sunt. Vidimus igitur
Deum, si nec cœlestem conuersatio-
nem supra homines esse incertamur. Nec
tamen ita videbimus sicut videt ipse se-
ipsum. Longe quippe dispariter videt
creator se quam videt creatura creaturæ.
Nam quantum ad immanentiam Dei
quidam novis modis figurat contempla-
tionis: quia eo ipso pondere circumscris-
itur, quo creatura terminatur. Sed protecto
non ita conspiciamus Deum sicut ipse
conspicit se, sicut nō ita respiciamus in
Deo, quoniam admodum ipse requiescit in

A N

requies erit, ut eli-

2. Tim. 3
nobis, ut ita dicam, contemplationis pē-
na nos subleuat, atque à nobis ad illum
erigimur intuemum, raptique intentione
cordis & dulcedine contemplationis,
aliquo modo à nobis imus in ipsum: &
iam hoc ipsum ire nostrum minus est re-
quiescere, & tamen sic ire perfecte re-

qua deus cernitur, & tamen ad xana
non est requies illius: quia nō à se in aliū
transit, ut quiescat. Est itaque requies, ut

num, imitamus æternū. Et magna no-

ius que imitari possum
participamus, & partici-

de inchoatur, sed tunc in specie perfici-
tur, quando cœternam deo sapientiam
per ora prædicantium qua-
per decurrentia flumine sumimus, in
C ipso suo fonte biberimus.

B. GREGORII EXPOSIT.

LIBER

Continuans caput vigesimum octavum tex-
tus beati Job. Caput I.

Vid mirum si æterna dei
tua conspici non uales, i

Q
cam condita sunt, humanis
his comprehendi non possunt: In
ergo creati discimus creatore in omnia
quanta humilitate ueneramus, ut in hac
uita ut ipse sibi de omnipotentis dei
specie meus humana uil audere, quod so-
lum electi sunt præmiū in sub cœlesti
remuneracione feruat. Vnde bene po-
dictū est: Ab icon ita est ab oculis omni-
uicū, illud sumit se. Volueres quo-
que cœli lares. In scriptura enim facta
ad lares al. quando in uallo, aliquan-
tūpe nonnunquam potentes

Табл. 8

le homicida erat ab initio, & in ueritate B
non stetit. Sequitur :

Quod solum Dei est scire iussum, & quos pre-
destinaveris, & ad quos venias, & in qui-
bus quiescat. Cap. III.

Deus intelligit uiam eius, & ipse no-
uit locum illius.) Hæc cor eua-
Deo sapientia aliter uiam habet,
aliter locum. Locum uero, si quis intelli-
git non localem. Nam tenen-
locus intelligitur non localis. Locus sa-
pientie patet est, locus patri-
tione in sa sapientia attestante dicitur:

Jan. 14

cum. Viam per humanitatis transitum,
locum vero per statum divinitatis. Unde
etiam non transit, unde aeternus est. sed in-

111

11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side.]

quero

quem perceperis, mortiferis cogitationibus. *Prole. 10*

4 plenitia per humanitatis gratiam manifesta. *Prole. 10*

fecit finis mundi intuetur, & omnia

quippe Dei, est ea quæ amantur. *Prole. 10*

de scriptum est: Rex qui fedet in folio

hæc enim nati sunt in mundo, &

dedit. Vnde adhuc subditur:

Quia fecit uentis pondus. *Prole. 10*

III.

Q Vi fecit uentis pondus. Velocitate

enim ac sublimitate uentorum in

in Quia fecit uentis pondus. *Prole. 10*

ma. *Prole. 10*

ca. *Prole. 10*

usque. *Prole. 10*

uem esse per consiliū aliud p peccatum:

cupit. *Prole. 10*

ciunt animæ, ut ab intentione dei nō

tam leui motu distrahant, sed in eum fixa

constantiter grauitate consistant. Adhuc

ille populus leuiter mouebatur, de quo p

prophetam dicitur: Abijt uagus in uiam

Graue autem consiliū cordis omnem

inconstantiā uagationis expellit. Et

quoniam sunt animæ quæ leui motu nūc

illa, nunc illa deherent: omnipotens

Deus quia ipsas leues fluctuationes men-

trum non leuiter pēsat uagationem cor-

ratiam respicit uagam mentem, in con-

citur: Qui fecit uentis pondus: quia cū

A marantatem format. Vel certe uēris pon-

uirtutibus gloriam permixta infirmitate

appendit mensura.] Aquæ in Scriptura

sacra aliquando spiritum sanctum, ali-

uam prauam, aliquando tribulationem,

aliquando defluentes populos, aliquan-

mentes bonorum fidei prædicamenta

designant, designare solent. Per aquam

per Psalmistam dicitur: Saluum me fac

deus, quoniam intrauerunt aquæ usque

ad animam meam. Per aquam populi de

Genesim. Genesim. Genesim. Genesim.

Aquæ uocis acceperunt! De quibus recte

cur ipsi sancti qui ad summam rapiuntur, ten-

sa a nobis reprimuntur. Caput V.

ET aquas appendit mensura.] Quia

titu ad summam rapiuntur, quandiu in hac

ut nequaquam tantum proficere ualeat,

G 4 quan-

al. subli-

Prole. 10

Prole. 10

Prole. 10

Iuan. 7

Ficle. 11

Prole. 9

Psalm. 68

Prole. 17

Eccl. 13

Prole. 12

1. $R_1 \cap R_2 = \emptyset$

curibus in alta profecisset, quadā mēsurā

Lijun

mortem petite, nec accipite: de manu
 hominis mortē fugēdo vitare. Querēbas

no exterior culpam perficit, quia interior intentio sursum trahit: nec rursus interior in superbiam eleuat, quia tentatio exterior humiliat dum grauat. Sicque in bono ordine cognoscimus, in interiori perit, in exteriori non perit. Perit in interiori, ut nec de uirtute quisquam extollatur, nec de peccato quisquam despondat. Perit in exteriori, ut nec de uirtute quisquam extollatur, nec de peccato quisquam despondat. Perit in exteriori, ut nec de uirtute quisquam extollatur, nec de peccato quisquam despondat.

eloquium meum. Quorum uidelicet uer-

Figure 1 consists of 12 subplots, labeled (a) through (l), each showing a time course of a different physiological parameter over a 10-minute period. The x-axis for all plots represents time in minutes, from 0 to 10. The y-axis represents the value of the parameter. Each plot shows a baseline value (indicated by a horizontal line) and a response to a stimulus (indicated by a vertical line at approximately 5 minutes). Error bars represent standard error.

- (a) HR (beats/min): Baseline is approximately 70, response is approximately 80.
- (b) SV (ml): Baseline is approximately 100, response is approximately 120.
- (c) CO (l/min): Baseline is approximately 5, response is approximately 6.
- (d) MAP (mmHg): Baseline is approximately 90, response is approximately 95.
- (e) PVR (mmHg): Baseline is approximately 10, response is approximately 15.
- (f) SVR (mmHg): Baseline is approximately 100, response is approximately 120.
- (g) PPA (mmHg): Baseline is approximately 10, response is approximately 15.
- (h) PVP (mmHg): Baseline is approximately 10, response is approximately 15.
- (i) PVP/PPA: Baseline is approximately 1.0, response is approximately 1.2.
- (j) PVP/PPA: Baseline is approximately 1.0, response is approximately 1.2.
- (k) PVP/PPA: Baseline is approximately 1.0, response is approximately 1.2.
- (l) PVP/PPA: Baseline is approximately 1.0, response is approximately 1.2.

Page 49

Mat. 9. ista predicationis lege scriptum est : qui
 & docuerit sic homines, minimus vocabitur
 in regno caelorum. qui autem fuerit &

Mat. 13 celorum. Regnum celorum, videlicet Ecclesiam presentem appellat, de qua scriptum est: Et colligent de regno eius omnia scandala. In superbo etenim regno scandala quæ ex eo colligi debeant, nõ habentur. qui ergo soluit opere, de sic docet: in illo regno celorum erit mun-

maxime in hoc poemate. Vnde et in
procellis sonantibus posuit, cum prædi-
catoribus suis ad corda hominum terro-
rem uentum iudicii perculsa, adiunxit, fecit.
Iste itaque lex ponitur, ut postmo-
do in apostata, in infidelibus, in
dignis, in cæcatis, in impijs, in
opprobrijs, et in infamibus, in plu-
ujs, et uiam procellis sonantibus pone-
ret, hanc sapientiam Deus uidit, enarra-
uit, et in prophetis, in sapientibus, in
sacerdotibus, in regibus, in doctis,
in uirginibus, in matronis, in uir-

[illegible]

Vidit namque, quia species est: narra-
 uit, quia uerbum: preparauit, quia reme-
 dium: inuestigauit, quia occultum. Sed
 intelligat uel uerbum sine tempore, uel
 speciem sine circumscriptione? Dicendū
 quouletur in se. Vnde apte subditur.

¶ quem in sua natura non uol-
ligis, in e quo dominodo
cognoscat. Cap. V l.

Eminipta est sapientia, & recedere a
tur: Ad remeupsum homo reuertere,
cordis tui secreta perferutare. Si Deum
te timere deprehendis, pfecto cōstat quia
hac sapientia plenus es. Quam si adhuc
cognosce

et timor Domini uocatur: quia hanc habere
te certum est, si timere te Deum in-

T. 110

tur: Initium sapientiz timor Domini:

ho loquitur, ut ab eo possit intelligi spō-
te habetur. Quia enim naturam sapien-

fit in nobis, enim dicitur: Ecce timor Do-
mini, ipsa est sapientia. Sed quia ille uera

à cunctis prauis operibus custodit,
dicitur: Et recedere à malo, intelligentia
Ea igitur quæ sequuntur, quia
ba testantur, cum dicitur:

CAPVT VIGESIMVM- NONVM BEATI IOH.

Job assumens pa-

tie meæ quādo secret

bant catedram mihi. Videbant me
iuuenes, & abscondebātur, & senes

A bant loqui, & digitū superponebāt
ori suo. Vocem suam cohibebant du-
ces, & lingua eorum preceps non ad-
hærebat. Auris audiens beatificabat
me, & oculus meus non respicebat
superbum. Quia non erat cor meum
pauperi, & non erat in me & non in
tui non esset adiutor. Benedictio pe-
rituri super me ueniebat, & cor ui-
duz cōsolatus sum. Iustitia indutus
sum, & circumdatus sum diademate
& diademate iudicio meo. Oculus
meus non caeco, & pes claudio. Pater eram
pauperi, & solacium erat mihi
in tribulatione mea. Non erat in me
superbia, & non erat in me
in diebus. Radix mea
in aquis, & ros morabi-
tur in messione mea. Gloria mea sem-
per innouabitur, & arcus meus in
manu mea instaurabitur. Qui me au-
diebant expectabant sententiam, &
intenti tacebant ad consilium meū.

C Verbis meis addere nihil audebāt,
& non erat in me
suum aperiebant quia non erat in
me, & non erat in me
non erat in me, & non erat in me
ire ad eos, sedebam primus. cumq;
federem quasi rex circumstāte exer-
citu, eram tamen moerentium cō-
solator.

Capit

VII.

A bolam suam. Quia enim parabola
similitudo nominatur, aperte constat
quod per exteriorum uerborum formam
mysteria loquitur, qui ad loquendum pa-
rabolam assumptis memoratur. Cum
enim sua narcat, quæcunque sunt laudis
ecclesiæ uentura denunciat: & per hoc
hoc quod ipse patitur, indicat quid illa
patiatur. Nonnunquam uero sic lux hi-
storiarum uerba permittit, ut nil allegoricū
intinet:

tis accipimus? Quia per omne quod co-

habituamus. Quisquis autem manda-

in tabernaculo est. Habitationem eten-

qui dicebat: Et meditatio cordis mei in

conspectu tuo semper. Exteriora namq;

opera patent oculis hominum: longè ue-

ro incomparabiliter interiores ac subti-

lissimæ cogitationes nostræ patent oculis

Dei. Omnia enim, sicut scriptum est,

nuda & aperta sunt oculis eius. Et sæpe

in exteriori opere ante oculos hominum

te

imus, quem uidentem omnia non

uideamus. Multo enim magis intrinse-

cus Deo, quàm extrinsecus hominibus

conspicabiles sumus. Vnde & sancti om-

nes foris se intusque circumspiciunt, &

uel reprehendendos se exterius, uel in-

quos se interiori uideri inuisibiliter ti-

ment. Hinc est quod animalia quæ per

plena oculis esse memorantur. Quisquis

enim exteriora sua honeste disponit, sed

et interiora sua iugiter attendit, quia

bus parant, & in circuitu oculos & intus

habere perhibentur: magisq; se quo Deo

placeant, in sua interna componit, sicut

per Psalmistam quoque de sancta Eccle-

ab intus. Sed quia exteriora sua etiam re-

prehensibilia custodit, iure de ea subdi-

dit: In tumbis aureis circumamicta ua-

rietatibus: ut & pulchra tibi intus sit, &

aliis foris, & se prouehens per internam

gloriam, & alios erubescens per exteriora

operum exempla. Beatus igitur Iob di-

cat ex se, dicat ex persona universalis Ec-

A erat omnipotens mecum, & in circuitu

meo. Vnde, ut supra

ueritas dicit de eo qui illius man-

mus, & mansionem apud eum faciemus.

Quo contra peruersi quique dum interna

non appetunt, in suis se cogitationibus

foras fundunt. Vnde eis per prophetam

dicatur: Redite præuocatores ad cor, &

ut qui cogitatis in uano. In actio-

B quos corporaliter uident: & Deum sibi

uidentem omnia non uident. Multo enim magis intrinse-

cus Deo, quàm extrinsecus hominibus

conspicabiles sumus. Vnde & sancti om-

nes foris se intusque circumspiciunt, &

uel reprehendendos se exterius, uel in-

quos se interiori uideri inuisibiliter ti-

ment. Hinc est quod animalia quæ per

plena oculis esse memorantur. Quisquis

enim exteriora sua honeste disponit, sed

et interiora sua iugiter attendit, quia

bus parant, & in circuitu oculos & intus

habere perhibentur: magisq; se quo Deo

placeant, in sua interna componit, sicut

per Psalmistam quoque de sancta Eccle-

ab intus. Sed quia exteriora sua etiam re-

prehensibilia custodit, iure de ea subdi-

dit: In tumbis aureis circumamicta ua-

rietatibus: ut & pulchra tibi intus sit, &

aliis foris, & se prouehens per internam

gloriam, & alios erubescens per exteriora

operum exempla. Beatus igitur Iob di-

cat ex se, dicat ex persona universalis Ec-

erat omnipotens mecum, & in circuitu

meo. Vnde, ut supra

ueritas dicit de eo qui illius man-

mus, & mansionem apud eum faciemus.

Joan. 14.

Esa. 46.

73. 18

112. 4.

Ecc. 10

Psal. 44

1)

112. 4.

reperi

reperit fuerint, spiritualia eius mandata cō
gemunt. Sequitur:

Quod tunc Ecclesia
dixit
Cap.

Quo.] quia Christum & Ecclesiam
unam esse personam crebrò iam
diximus, illum uidelicet huius corporis
caput, hanc autem illius capitis corpus:
aliter hæc uerba iuxta uocem capitis acce
pi, atque aliter iuxta uocem corporis de
ci. Quos ergo pedes Domini, nisi lan
tos predicatorum accipimus? De quibus

pedes lauantur: quia predicatorum sancti
in operum pinguedine replentur.
Et enim, ut supra iam diximus, quia
predicatio sine aliquo transit

lancunque indignationem trahitur, si

quod ideo predicant ut alantur, sed ideo
alantur ut predicant: id est ut predicare
sustineant, non ut intentionem sumendi
uictus transacta suo predicationis, sed
ad utilitatem predicationis deteruiant
ministra sustentationis. Vnde a bonis

cano impenditur, sed causa predicationis
accipitur uictus. Et quoties per
tribus necessaria ab audientibus conferun
tur, non sicut de rerum munere, sed con

Aserentium gaudere mercede. Vnde per
paulum dicitur: Non quero datum, Phil. 4
sed requiro fructum. Datum quippe est
res ipsa quæ impenditur: fructus uerò da
ti est, si benigna mente futuræ mercedis
studio aliquid impendatur. Ergo datum
in se accipimus, fructum in corde. Et
quia discipulorum suorum Apostolus mer
cede potius quam munere pascebatur,
nam datum, sed fructum se acci

ecus: Habeo autem omnia, & abundo.
Butyro ergo lauantur pedes eum predica
tores sancti, ut diximus, ipsa predicatione
fatigati, auditorum suorum bonis

unserat ille qui audiebat: Viscera

tenebatur, dicens: Det misericordiam Do
minus Oneli phori domui: quia sæpe me
buit. Si ergo ex uoce capitis hæc pensa

catore accipimus. Si autem sentite ista ex

istis, unctione Domini incarnationis fi
dicat, butyro eloqui pedes lauat. Solent
pedes ipsa iuneri asperitate lacerari. Vn

tribus huius uic iter agere, & nulla ex la
boritineris uulnera sustinere. Cū
uigilantes prepositi auditores suos cuius
exterioribus intēros ad cor reuocant, ut
quæ ipsa licita opera admiserint mala co
gnoscant, & quæ cognouerint, desinant,
pedes butyro lauant: quia eorum uul
neribus

na portam procedit: quia
stus regni percipiat, in sanctis se actioni-
bus exercit. Cui in platea paratur cathedra:
quia in magorum auctoritatis latitudine
sui magnitudo exhibet libertatem. Quae enim
recta quae sentit, publica voce
sedet, cum nullum de sua predicatione

lento abcondit. An non in publico ad
docendum praesidet, quam simul & sentit
di veritas, & docendi potestas? Sed
cum ad portam procederet, & in platea
super cathedram sederet, quid a leuibus,
quidue a grauib. ageretur adinigit, di-
cens: Videbant me iuvenes, & absconde-
bantur: & senes allurgentes itabant. Si
historiae incedimus, quae dixit credimus:
si allegoriae, quae praedixit uisemus. Iuue-
nes namque dici solent qui in
grauitate fulciuntur. Senes uero non
eos Scriptura sacra uocare consuevit, qui

grandaeuitate maturi sunt.

Sapientia

Quendam sapientem dicitur: Scirectus
enim uenerabilis est, non diuinitas, neque
numero annorum computata. Leues quippe
sunt sensus hominis, & aetas senectuti
eius uita immaculata. Vnde recte quoque
Dominus ad Moysem dicit: Congrega
mihi septuaginta uiros de senioribus
Israel, quos tu nosti quod senes populi
sunt.

Senectus in eis corporis quiescit, à
eis senti poterant a quantis ui-

etis mentis, non corporis eligenda mun-

14

nonne iuvenes & absconduntur, senes uero
ei allurgentes adsunt: quia uigorem
eius atque rectitudinem immaturi tormi-
dant, grandaeui glorificant. Leues quippe
sunt qui lugunt, graues uero atque per-
fecti hanc uitae iux mentis allurgendo
uenerantur. Dilecti, linam quippe illius
abscondunt. Vident ergo hanc iuvenes, & ab-
sconduntur: quia deprehendi in suis oc-
cultis actibus metuant. Senes uero af-

humilitate indicant, quantum in bona
operatione proiecerunt. Sed quia haec de
suis loquuntur, narret quoque qualiter ab
externis timeatur. Principes cessant lo-
qui, & digitum superponebant ori suo.
Vocem suam condebant dices, & lin-

oc loco alij duces intelligi uel pri-
pes possunt, nisi haereticæ prauitatis au-
thores? De quibus per psalmistam dicitur:
in uia. I. Et enim dum dissolutionem
Dei per uerue interpretari non metuntur,
ux Christus est, sed in inuim trahunt.

no dicitur: quia sua sibi uentim allega-
tradiunt. Alius quippe
tres personas in diuinitate suscipiens,
tres etiam deos creditur. Quem contra
Sabellius unum Deum suscipiens, unum
creditur esse personam, inter quos sancta
Ecclesia rectum predicationis iux tramu-
tem indeclinabiliter tenens, & unum
Deum predicans, tres
Sabellium alieni, & tres personas asserens

significant.

bent: quia uim uim hi qui post se erran-
tes populos trahere conantur, ne loqui
possent. Et sic ad hanc, & ad hanc

ti, ut perdant districti iura regiminis. Unde cunctis rectoribus utraque summo pre sunt tenenda, ut nec in disciplina uigore benignitatem mansuetudinis, nec rursum in mansuetudine districtiorem desistant disciplinæ, quatenus nec à commissione pietatis obdurescant, cum contumaces corrigunt, nec disciplinæ uigorem molliant, cum infirmorum animos consolantur. Regat ergo disciplinæ uigor mansuetudinem, & mansuetudo ornet uigorem, & sic alterum commenderet ex altero, ut nec uigor sit rigidus, nec mansuetudo dissoluta. Hæc autem quæ supra diximus pietatis opera, sancta Ecclesia & corporaliter exhibet, & spiritualiter exhibet.

Quæ quia pater
tam unusquisque mortuo antiquo patre
sanctæ Ecclesiæ hunc curat,
a mortorio inuenit,
uentus su
mediatio etiam perituræ super eam uenit.
sanctis exhortationibus a culpe fouea
erit peccatorem ab errore uis lux, saluabit
animam eius a morte, & operit multitudinem
peccatorum. Sicut enim magnæ mer-

que mortuæ: quanti est meriti a morte
animam liberare, in cælesti patria sine fine
uicturam? Cor autem uidetur consolatur,
dum fidei cuique animæ qui æternas do-
mini retributiones narrat, quasi uiri sui
bona ad memoriam reuocat. Cui quia spi-
ritualiter anima iuncta est, eo mortuo ui-
dua dicitur, sed sanctæ Ecclesiæ uocatur.

ergo consolationem cor indux tulci
ando fidelis anima in uerbis Ecclesiæ

est coniuncta, cognoscit. Sequitur: Iusti-
tia indutus sum, & uestiui me hunc uesti-
mento.] Vestimento utique cum uesti-
mur, ex omni parte circumdamur. Ille er-
go iustitia sicut uestimento uestitur, qui

B
omni parte infirmus munatur
unum uero in eo foramen tantummodo
immunum per negligentiam relinqua

us namque ille qui in templum oratu-
rus ascendit, ciuitatem mentis lux quan-
ta munitione uallauit, audiamus: Ieremi-
o, inquit, bis in sabbato, decimas do-
minum quæ possideo. Qui premitte-

eam terram illam. Sed est, quid sit hoc quod ipse omnipotens, cui hoc est uelle quod posse, & tacere uirtutes suas uoluit, & tamen ab his qui illuminati sunt, quasi inuitus iudicatur: n. si quod seruis suis se sequentibus exemplum dedit, ut ipsi quidem uirtutes tuas

tum exemplo proficiant. **E**plios custodiant: sed dum produntur inuiti, bona ad proximos suos exenti transmittant. Occulentur ergo studio, necessitate publicentur: & eorum occultatio sit custodia propria, eorumque publicatio sit utilitas aliena. Rursum quia scriptum est: Neque accendunt lucernam, & ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat ius coram hominibus, ut

ferentes, ut non ipsi eisdem operibus,

eorum fortasse despectur, quorum uita

uitam suam dicere, ut audito-
m stare. T
oni sunt u-

tum mentes predicantium uitam suspi-
ciunt, necessitate

19

quod predicatores boni & honorem pro
tamen propter imitationem uelint. Sic
nuntium Paulus apostolus discipulis lo-
quens & honorem iugit, & tamen quan-
tum esset honorandus ostendit. Nam cum
Thetisalonensibus diceret: Nos, enim
non, sicut scitis, & in occa sione anan-
ta, Deus testis est secutus adiuuit: Nos
querentes ab hominibus gloriam, nos

et uobis esse ut Christi Apostoli, sed facti
sumus paruuli in medio uestrum. Rursum
Corinthiis, honorem fugiens, dicit Non
enim nosmetipsos predicamus, sed Iesu
Christum Dominum nostrum, nos autem
seruos uestros per Iesum Christum. Quos

2. 27. 4

Ap. per
sualionibus a ueræ fidei tramite deuiare

Lo. C. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

B. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318.

cum ad se uenientem sancta Ecclesia suscipit, quia ei iam uetus tenenti, & nouum testamentum inferat, ad hunc usque hunc quasi alteram pedem tangit. Quia si sanctae Ecclesiae populus adhuc recte suo angit: pater etiam pauperum: quia uidelicet humiles qui

ne generantur. Sed oportet ut in his omnibus ipsa historiae subtiliter uerba pensentur. ait enim: Pater etiam pauperum

inuestigabam. plerumque enim multi homines pauperibus largiuntur, non quia eosdem pauperes diligunt, sed quia minimè tribuant, iram iudicii superari formidant: qui si Deum non metuerent, qui e habent dare noluerunt. Et qui dem in bono opere primat incipitum us est, ut qui adhuc proxi

nuer, dicit: pater etiam pauperum. enim, at bonum est uel proximum uel

omni, dicitur hinc inuestigabam. In quibus uerbis uerba per se omnia quidem distincte narrantur, quod omne est in actionibus suis, pia in inuestigabam. Qui enim eterne retributionis bona cogitat, necesse est ut ad omnem se causam et ueritatem mercedis extendat. Hinc enim per Salomonem dicitur: Qui Deum timet, nihil negligat. Hinc etiam Paulus ait: A homine opus bonum parati. Sed inter haec sciendum est, quia

ris meritum, mortuum sepelire? Et tunc eandem qui ad sepeliendum patrem se dimitti poposcerat, dictum est: Sine ut moreris sepeliant mortuos suos: tu autem uade & annuncia regnum Dei. postponendum namque erat obsequium huius ministerii officio praedicationis: quia illo carne mortuos in terram conderet, illo autem anima mortuos ad uitam resuscitaret. per prophetam quoque primatibus

lus dicit. Contemptibiles qui sunt in Ecclesia, illos constituite ad iudicandam. Autem enim suos ad uirtutem sapientiae genera, a prophetis

eorum negotia ante praesentia, dicens uirtutes in Ecclesia, illos

eclesia, & nullis magnorum donorum in uirtutibus possident, si de terrenis neceant, bona minora suppleantur.

colligitur.

se se, tuas nra constituit, ut quanto se to ardentius interna penetraret. Si que si ut summi magis ad spiritualia na prohibent, dom eorum mentes resunt non concedant: & rursum uirtutes in Ecclesia ultimi sine bono opere non

nonnulli autem dicunt, quod etiam
 corpus nostrum unum est compa-
 membrorum. Alia namque sunt membra
 in corpore quæ intueudæ luci deservi-
 unt. Oculus quippe luci inten-
 detur, & ne excari ualeat, à puluere custoditur.
 Pes uero tunc suum officium rectè
 agit, cum suscipiendum terræ puluere nõ
 recusat. Quæ tamen corporis membra ui-
 dentur, & non sunt. Sic itaque sic sapi-
 entia debent & officium
 & charitate coniuncta, ut summi uiri
 eorum uiam prouideant, qui in terrenis
 negocijs uacant: quatenus uelut ad lu-
 men oculorum pes ambulet, & rursum
 coniequit terrenis negocijs implicata-
 tummodo, sed etiam oculis gradiatur.
 Dum itaque sibi inuicem alterna admini-
 stratione cõueniunt, miro modo

pleni sunt, eorum infir-
 mitatibus condescendere, terrenisq; il-
 lorum necessitatibus in quantum decen-
 ter ualeant, charitatis condescensione ter-
 tire. Nec recedere animum debet, si sensus
 eius contemplationi spiritualium semper
 intentus, aliquando dispensandis rebus
 minimis quasi minoratus inflectitur,
 quâdo illud uerbû per quod constat om-

sumpta humanitate uoluit paulo minus
 ab angelis minorari. Quid ergo mirum
 si homo se propter hominem attrahit,
 dum creator hominum & angelorum,
 formam hominis propter hominem sus-
 cepit? Nec tamen minoratur sensus cû
 sic attrahitur: quia tanto subtilius supe-
 riora penetrat, quanto humiliter pro a-
 more cõditioris nec inferiora cõtemnit.
 Quid indignum nobis uel difficile est, si

inueniatis, quæ patientiam prætermisit,
 & diē extremi iudicii expectare ad uindi-
 ctam noluit, sed eos igne iudicii diē ante iu-
 dicii puenit. Ecce malū quasi cū difficul-
 tate credidit cū audiuit, & tamen sine tar-

reperit: ut nobis uidelicet daret exemplū
 quod maiora crimina & tardè credenda
 cū ueraciter agnoscitur. Huius ergo dili-
 gentiæ beatus Iob sollicitudinē gerens,
 ait: Et causam quā nesciebā, diligētissi-
 mē inuestigabā. Quæ scilicet uerba etiam

inueniatis, quæ patientiam prætermisit,
 & diē extremi iudicii expectare ad uindi-
 ctam noluit, sed eos igne iudicii diē ante iu-
 dicii puenit. Ecce malū quasi cū difficul-
 tate credidit cū audiuit, & tamen sine tar-

reperit: ut nobis uidelicet daret exemplū
 quod maiora crimina & tardè credenda
 cū ueraciter agnoscitur. Huius ergo dili-
 gentiæ beatus Iob sollicitudinē gerens,
 ait: Et causam quā nesciebā, diligētissi-
 mē inuestigabā. Quæ scilicet uerba etiam

re. Ipsi quippe per electos suos cū mala
 carnalium indicat, hoc quod nescit inuesti-
 gare, per electos suos nescit, quæ

Gen. 18

Sap. 12

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

24

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

De quibus nimirum molas ac dentibus
per calumiam laqueam est Deus vero co-

leonum contringer Dominus. Sed tan-
tus ut autem se a lentu mola conterere, ut
post de dentibus illius pradam potuisset
auferre: quia tunc ueraciter pradam de
eius dentibus conimus, cum prius molas
illas conterere temus. Prius enim neces-
se est occulta conuictorum illius machina-
menta prodere, ut a siliis nostris animu
calcamus postmodum ab aperto lapsu re-
uocare. Huius inquit molas ipse summus

Conterebam molas iniqui, & de denti-
bus meis de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-
tum valeam de ore diaboli pradam tulit, quan-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

Conterebam molas iniqui, & de denti-

De quibus nimirum molas ac dentibus

Conterebam molas iniqui, & de denti-

his magna celeritate prædicant. Am-
lant & non deficiunt: quia intellectus
sui velocitatem sentiunt, ut tardioribus
condescendant. In cunctis vero bona
eum accipiunt, quanto alius hil enter ac
commodant, tanto ipsi incommo-
dantur, & qui tenues

Dicit itaque beatus Iob ex perso-
na sua, dicat ex uoce sanctæ Ecclesiæ his
quos pacis tempore ad se conuersos ha-
buerat, atque in bonis moribus in-
structos credebat. Dicebamque,
multiplica-
re se dies credidit, quæ mentes fidelium

mea aperta est secus aquas. Iuxta aquas

A cursus aquarum est qui fructum &
protectionem sui nobis umbraculi profe-
rens, apparuit creator in carne, ut huma-
nam genus per resurrectionem ab itum-
figeret, quod per defectum quondam habat
in morte. Sequitur: Et ros morabitur
in mensione mea. De badis dicebā. Mes-
sio enim sanctæ Ecclesiæ non inconue-
nienter accipitur, cum perfectæ animæ
corporibus abstractæ, uelut mater

igrante. quod quia non nostra uirtute,

B ait: Et ros morabitur in mensione mea.

timus qui de inferioribus colliga-
te, fructum bonorum operum ferimus.
ue per Paulum dicimur:

mur messem sub tore
cius in me uacua non fuit,

tes nos ueterem homin-
ait: Vetus
ris loquens, inter
prehensus dicit: Inueteraui inter om-
nes inimicos meos. A seruire etc. P. 6

nis loquens, inter
prehensus dicit: Inueteraui inter om-
nes inimicos meos. A seruire etc. P. 6
nim mentis uel inter spirituales inimi-
cos, uel inter carnales quosque proxi-
mos, ipso aliquo modo uiuendi uita uete-
ralimus,

Psal.:

urus quippe
phus de-

Cam. 4.

Eph. 6.

29

arcus in manu, dum quicquid in sacro eloquio studendo cognoscitur, uicudo compleretur. Hinc etiam Salomō dū fortis spūs pugne describeret bellatores, ait: Omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi. Quid namque in diuina scriptura per gladium figuretur, Paulus aperuit, dicens:

Salomon autem non ait: Omnes habentes arcum Dei non est mitis, sed solim modo tenet, sed facere. Habet quippe, sed non tenet gladium, qui diuinum quidem eloquium in manu tenet. Nam ad uiuere in gignit Perdo tus esse ad bella iam non uenit, nisi peritalem quem habet gladius in manu tenet. Nam resistere tērationibus omnino non sufficit qui hunc uerbum Dei tenet gladium male utitur. Sancta itaque Ecclesia

sancti, beati Iob uocibus damna sua nunciat, dicens. Dicebamque, in meo moriar, & sicut palma muldies. Radix mea aperiata est secus aquas, & tor morabitur in mellione mea. Gloria mea semper in nouabitur, & arcus meus in manu mea instaurabitur. Quare uidelicet cuncta considerans, nequaquam spe

habet hostes atrociores hant, ut eos tunc uideant contra laetia eloquia agere, ex quorum se operatione crediderant hanc eadem sacra eloquia ad predicationis gratiam restaurare. Quare tamen tempora iam nunc inchoasse ingemiscimus, cū multos intra Ecclesiam positos cernimus, qui aut non int operatione quod intelligūt, aut hoc ipsum uoque sacrum eloquium intel. gerat non contemunt. A cernunt enim auertentes aures, ad tabulas conuertuntur, dum omnes que sua sunt querunt, non que sunt Iesu Christi. Scripta Dei ubique repes

ponuntur oculis, sed hanc cognoscere ne scire querebat. Multitudo ergo bonorum precedentis arcum suum destrua dolebat, quare sacrum eloquium restaurari semper per studium subsequendum credebatur.

B. GREGORII EXPOSITIONIS MORALIS.

LITER VIGESIMUS

Communans reliqua caput vigesimo.

Quare, quod ad exiles patriam uocat terrenis desideris ad superna amda cor legentis immutat, quod di exercet fortes, & paruulus hysa est ne pauesci debeat, nec

Cum uisum fastidium tollit, & ratio amplius diligitur, quanto amplius medi

prodit mysterium, pigritia dicere, ut eo ipso nonent predicare, & non immutato dicent, eadem ipsi sermonibus nouit hanc eadem beati Iob uerba sunt, qui sua dicit, nostra predicat, dumque lamenta propria per sermonem indicat, sancte I celestis causas per intellectum sonat. Ait enim: Qui me audiebāt, expectabant sententiam, & intenti tacebant ad eum. Verbis meis a fidere nihil audebāt, & super illos stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluiam, & os apenebāt quasi ad umbrē serotinum. Hanc

quam relaxetur intentione superna: ne

A hunc obsequium de qua ab initio
tuebamus. Videamus qualiter Paulo &

xis, quasi in quibuidam molibus stramē-
tis iacenti, uenienti corruptori diabolo
mens se resoluta proficitur. Semper uerō
est ad certamen aduersarij erigenda ani-
mus : semper cōtra occultas insidias cau-
tela prouidēda. Hinc etenim Abacuc

ma in iam è cælo illi Dominus loquēs,
 cuiusque interiorius oculos aperiens, exterius
 claudens, potentiam suam manifestatis
 ostenderit: iam de co Ananiz dixerat:
 Vas electionis mihi est: iam ad tertium

pheta ait: Super custodia mea labo. Hinc
tarsum scriptum est: Stare tibi speculā:
pone tibi amaritudines, qui evangelizas
Sion. Hinc per Sa' . . .

Super le raptus fuerat: nam in para
diseum... & in

[illegible]

B. ...
...
...
... per cent &
...

[illegible]

1. *...*
2. *...*
3. *...*

ment. Ne ergo nocturnus timor, id est,
occulta & repentina tentatio subrepat:
semper necesse est ut femur nostrum super
positus custodix oculis r. Sancti et.

que terra nisi peccator uocatur: cui pri-
ma sententia dictum est, terra es, & in ter

enim vitale de sepe certi sunt, ut tamen
semper sint de tentatione suspecti: quippe
quibus dicitur: *Servite Domino* : .

ram nequaquā cadit : quia uisionis eius
claritas peccatoribus non apparet. Scri-

exultatio, & de ...
mor. Quorum uoce iterum ...
Laetetur cor meum ut timeat nomen

ram cadet. Si in extremo iudicio ue-

Meminerunt namque quamvis eorum actio prosperetur, quia adhuc in hac

grue intelligere poterimus, lucem vultus eius in terram non cadere: quia occu-

uita sunt: de qua per eundem Iob dicitur:
Tentatio est uita humana super terram.
Meminerunt cursum quod scriptum est:

ne di incavabilia andunt per

Corpus quod corrumpitur, aggrauat animum: & deripunt terrena inhaestatio sensum multa cogitantem. Meminerunt & metuunt. & certitudinem sibi in seorsum

1. **Definition:** A **document** is a **record** of **information** that is **stored** in a **document** and is **used** to **communicate** information.

mittere non prelumunt: sed postea inter
audium spei, & tentationis metum, cō-

tempore, memores autem praeteritis differre

capiti dicitur: Si quando ridebā ad eos
non credebant mihi: quia tolema-

nonis lux dicat: Lux vultus mei non ca-
det in terram. Sed quia ex eius capite
hæc verba iusculgere cepimus, in iſo-

noſtro quali ardentius non credimus: dū
tuam fauoris eius accipimus: & tamen a

ad hoc quod sequitur exequamur. Nam
subditur:

Quia et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

Sed et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

ne carnis sunt, & posteriori. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

Mat. 13.

in regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis: in eorum corde dominus primus sedet. Vbi aptè præmittitur: Si volueritis ire ad eos, qui

Ephes. 1.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

non est. Sequitur. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato. Et in hoc mundo non est qui non sit in peccato.

Mat. 13.

& gao letitior vultum. & gaudium ve-

cumstat. Quæ s. multitudo fidelium rectè

ridie contra tentationem

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

differtur.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

suum super femur suum, ite & redite de porta u'q; ad portam, per medium castrorum: & occidit unusquisque fratrem & amicum & proximum suum. Cecideruntque in die illo quasi uiginti tria milia hominum. Pece qui uitam omnium etiam cum sua morte petijt, paucorum uitam gloriose extinxit. Intus arsis ignibus amoris foris accensus est zelo seueritatis.

I

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

Domino morti

CAPVT TRIGESIMVM TEXTVS BEATE ION.

Vne autem derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

derident me iuniores tempo-

res, quia

dño parcete prosterneret. Vtrobq; le-

gis causam populi apud Deum

bus, causam Dei ap-

allegauit. Intus amans diu

causo obtinuit foris seuerens culpā ferien-

do consumpsit. Succurrit citius omni-

bns ostensa morte paucorum. Et idcirco

omnipotens Deus si selem famulam suū

citius exaudiuit agentem pro populo:

quia uidit quid super populum acturus

esset ipse pro Deo. In regimine ergo po-

disciplina leuisset misericordie, nec mite

recordia disciplinæ. Vnde hic quoq; iu-

sta utranque uirtutem dicitur: Cumque

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

seculi

delicias computabāt. Filij stultorū

& ignobiliū, & in terra penitus no-

tae. Nunc in eorum canticum

uersus sum: &

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

uerbum.

positionis sermo ad spiritalem intelligen-

tiam recurrat: sancta Ecclesia ab aduersa

tye suis extremis temporibus pressa, re-

miniscentur transactura regiminis:

reminiscentur & quanta asti-

ctus exhibuerit

pietatis. Cuius

u' sebet di-

sciplina

&

miser cordia tunc à teibus

irridetur. Vnde

de & subda-

tur.

tur.

tur.

tur.

tur.

[illegible]

Quod si non derisio nullus est inter
auctoritates. Cap IX.

Cap IX.

Vnde autem derident me iuniores
[tempore.] Omnes heretici etiam
universalis Ecclesie comparati iuniores
tempore congrue uocantur : quia ipsi
Vnde recte quoq; per Ioannem dicitur :
A nobis exierunt, sed non erant ex no-
bis : nam si fuissent ex nobis, permansis-
sent in Ecclesia. Derident autem iuniores
pore sanctam Ecclesiam irridens : cum hi
qui ad ea egressi sunt, doctrinam eius uer-
ba despiciunt, de quibus adhuc subicitur :
Quorum non dignabar pariter ponere
cum canibus gregis mei.] Quis est gregis
canes? Vel qui alij huius gregis canes uocantur.

Domino suo diurnis nocturnisque uigi-
lijs intenti clamauerunt. magnos, ut ita
dixerim, lacatus praedicationis dederunt.
De quibus eadem Ecclesia per Psalmistam
mucis ab ipso. Nonnulli quippe ab
Dei. Lingua ergo animum Ecclesiae ex inti-
micis prodit: quia conuersos gentiles Do-
minus Iudeorum tarditas, qui pro Deo loqui
noluerunt, increpante Propheta repre-
sentat. Muti, non uari-
go Ecclesia cum canibus gregis sui ha-
renecorum patres ponere designatur:
inuenitores errorum iudicando re-
liquit, eosque inter ueros patres numera-
re contemnit. Qui etsi quidam uili sunt
a gentilitatis errore reuocasse, quorundam
mores ad honesta agenda docuisse: pro
Deo tamen quod de Deo recta non sensie-
runt, eos cum canibus gregis sui non po-
tunt. sunt patres uideri: sed errores eorum
sancta uniuersalis Ecclesia diuina seue-
ritate diiudicans, eos inter custodes gre-
gis ueritatem dissipantes damnat. De
quibus uoce Pauli Ephesijs dicitur. Scio
uos impii graues, non parcentes gregi.
magis in perdidit errore dilabunt, tanto
amplius in exteriori scilicet operatione cu-
stodiunt, ita ut agere per exteriori magna ui-
deantur: sancta uniuersalis Ecclesia cum
eius opera despiciat, quae ex autho-
ritate fidei non prodire, eripendit. Un-
de recte quoque beati Iob uoce subiun-
[.] Virtus quippe in manu, est ma-
gnitudo

AA.20.

guicudo

rem suum secretis & liberationibus occu-
tantur, ne quae se ostendat, praestanti-
busque in iudicio, coram oculis
tius impertitos trahant. Vnde bene etiam
subinfertur: Vel superglaream. Glareā
quippe illos minutissimos lapides dici-
mus, quos aqua pluvialis trahit. Docto-
res igitur perveritas, longeantur in su-
perglaream habitant: quia illas hominum
mentes trahunt, quae nulla gravitatis sta-
bilitate, sed tantum deus, & deus
per ad hoc, & minima erroris trahunt. Vnde
praedicator egregius, & sanctus, &
non tantum, sed & deus, & deus, &
gratitudo, & deus, & deus, &
non tantum, sed & deus, & deus, &
fera, & deus, & deus, & deus, &
que Perenna aly, & deus, & deus, &
deprellit, & deus, & deus, & deus, &
te insulante confpexerit: quae eorum con-
ventus, & deus, & deus, & deus, &
erunt. In hoc est, & deus, & deus, &
& deus, & deus, & deus, & deus, &
Quae enim eorum, & deus, & deus, &
amulo igne charitatis, & deus, & deus, &
cumbant, profecto in floscerum deser-
tis habitant. Quae enim, & deus, & deus, &
non sunt in carnis, & deus, & deus, &
per eam non habent, & deus, & deus, &
non sunt in carnis, & deus, & deus, &
Deus, & deus, & deus, & deus, &

Quod heretici delicias asstant, cum errori
non discipuli affnciant. Cap. XIII.

Quoniam inter huiusmodi lætabantur: bant.) Quid nomine sentium, nisi eas quas iam supra diximus, punctiones peccatorum intelligimus? Quia autem mentes gaudent in iniquitatibus quas fieri debuerunt omnes heretici tanto se inani lætitia extollunt, quanto magis ad peiora conualescunt, atque esse sub sentibus delicias deputant: quia inde peruersam mentem ad gaudium subleuant, unde spinas peccatorum portant. Nam si quando ad errorem suum valuerint quempiam trahere, tunc per lætitiā iactant: atque unde sibi peccata quotidie etiam alios perdendo congregant, inde se esse quasi duces ad iustitiam exultant. bene ergo dicit: Qui inter huiusmodi

laxantur: & esse sub sentibus, delicias
computabiles. Trahunt enim quos ualeat
a peccatis liberare. & se sub peccatis
uel culpis culpas addere non credunt:
sed uitium opulentiam cumulare:

Quod imitatores reproborum filij eorum dicant
in die illorum. **Cap. XV.**

[illegible]

Prad. 11

igitur xrumina irruentis aduersitatis affli-
cti, quomodo prosperitatis suae tempo-
re iniquorum & intra se uiuentium pra-
uitate granata he. Contèpletur quòd exi-
t in illa uita turbata sit omnium, & di-
cat: Qui rodebant in solitudine: squalen-
tia huius operis parte peractas sum: per-
turbationem contemplationis non nunquā
solet intelligi solitudo mentis. Sed hoc
in loco cum solitudo per oburgationem
dicitur: quid aliud quam boni destitutio
dicitur. **Hieremias** peccatoris animam deplorat,
dicens: Quomodo sedet sola ciuitas
144 plena

Throni 1. *Ps. 72* de prauis dicitur: Rodebāt in solitudine:
libet intueri hoc etiam quod per Psalmi
gent. Duo quippe sunt genera hominum

licet quod semper ad auaritiā
mentis uertitur lingū, aliud uerō
aperta ut intendit rapinē. N.
enim aliquid exterius forti
mus. Lambitur enim quando hoc quod
edī facile non potest, impressa lingua le-
specie fidei prauē uiuētēs, qui aliena ap-
quaquam possunt. blandis enim termo-
nibus, & quasi mollitie dulcedinis concu-
pita abstrahere cōstāt: quid aliud quā
terram lingunt? quia terrena quāq; quē
moliuntur. Qui uerō in hoc

rapit. Videat tales le-
quali intra se positos diu tolerasse. atque
ex eorum culpis usq; ad honorum
ue pericula ac detrimenta peruenisse, &
aperte conqueratur dicens: Aliena cui
uolenter rapiendo nō roderet, nisi prius
ipsi in interioribus suis soli ac uacui à
uirtutum cultura remanerent. Bene au-
tem eorum qualitatem explicat dicens:
nāque caro si studiosē curari negligitur,
squalore deiper dēto in inbruitate de-

A tenuis est: & dum calamitati & gri-
tudinis negligentia miseria additur, gra-
uior molestia oborto squalore toleratur,
natura igitur humana bene condita, sed
a

B strax per
re aliud
re, ac uitiorum squalorem et
seria multiplicare.

hanc
do tremant: Vnde sit, ut & li
ad squalorem miserie per
calamitate, est necessitates naturę ex cas-
ni adhuc corruptibilis inhumitate tolli
nere. Quas uidelicet necessitates cupie-
bat euadere qui dicebat, De necessitati-
bus meis eripe me. Sciebat enim plerun-
que uoluptatum culpas ex necessitatibus
prorumpere, & ne quid sponte
illicitum admittetet, hoc ipsum satige-
bat cunctis quod nolens ex radice tota-
bat. At contra prauī gaudent in his

Ps. 70

tans, quasi impulsu flammis dicitur. Super glaream itaque habitare, est fluxui vite presentis inherere: & ibi intentionem ponere, ubi prelium nequeat fixè stâdè solidare. Est aliud in glareâ quod nequaquam debeat tacendo preteriri: quia enim pes in eius superficie ponitur, ipsa eius volubilitate labitur, atque ad ima deuoluitur. Cui uidelicet rei in nullo descrepat uita prauorum: quia cum promote mandati aliqua student licita atque licite facere, ut si patrum in deserto pede[m] ponunt, sed repente pes ad ima labitur: quia enim actio dum placita semper appetit, ubi placita sunt & uita laesentur. Cuiusmodi talia Patres huius temporis contrahunt, ut, adiutam carnalium, quos aduersos sibi etiam in prosperis sustinuit, per memoriam recurrat, & quorum merito hæc patiat, agnoscat dicens: In desertis habitabam: totum enim, & in caenis terre, & in per glaream. Quia enim patrum doctrinis destituti sunt, in desertis torrentium: quia in occultis se cogitationibus tegunt: in cauernis terre: quia uerò in presentis, se habent, & in caenis terre, & in per glaream. Quia enim patrum doctrinis destituti sunt, in desertis torrentium: quia in occultis se cogitationibus tegunt: in cauernis terre: quia uerò in presentis, se habent, & in caenis terre, & in per glaream.

15 que humanus animus proprium, quod
 mox ut in culpam labitur, a sui adhuc
 manu que malum quod agit, menti se ob-
 cem ante oculum rationis interfert. Vn-
 de sicut anima prius voluntatis tene-
 bris oblieta, postmodum bonum iam
 nec quod querat agnoscat. quanto enim
 magis malis adheret, tanto minus intel-
 ligi bona que perdit. Lux quippe uenit
 et tenebre non comprehenderunt eam. Ita
 minus districtus iudex ut nec amissa re-
 quiratur. & cum ab actu repellitur, fugi-
 temitur, eius per recordationem iam
 non potest inueniri.

A reprobi subiecti illis his foederibus gaudent, de quibus per Salomonem dicitur. Qui tentant eum non accedunt & exultant in rebus periculis. Illi accedunt quia ad eum uiam uiam ad asseculantes peragunt. Illi uero non ad asseculantes hic negotium faciente excedunt. Unde hic quoque aperte monstratur.

From

Quid si aures Aquariorum confectio dicitur
quia cum se ad illam vocem transfuerint
cristallum & aquarum, de illis, in quibus
cadat XI I.

B

Quoniam huiusmodi legabantur
Societatem habere deus con-
tineat. Inter huiusmodi legan-
tes autem iam ascendunt tra-
cto in terra sua, & in terra neque
peritiam, & in terra peritiam. Cum
autem terra peritiam, utramque
tiam peritiam. Quamvis o-
se peritiam peritiam, & in terra
fuit peritiam peritiam, & in terra
dumque peritiam peritiam, & in terra
peritiam peritiam, & in terra

(

la scilicet sequentes cor figure: & cano
nem sui in trosecus non habent. Misce
tur tamen corum gaudis plerunque tri

temporalia quæ appetunt, uel non habi-
 l. præstantiorem gloriam appetere: à

D

ter exigere, & minus quam debent can-
tentiam per iustitiam ostendere: sem-
per prava agere: & tamen ne opinionem
re. Hæc profecto omnia: seros pun-
gunt: sed easdem punctiones ipso rerum
temporalium usque amore non sentiunt.
Vnde & rectè nunc dicitur: Et esse in
finitum.

Et uita presentis quam sint aspera quae
; amantur, ignorant. Et uidentur itaque; sub
leuiter ut. . .

bus gaudent: sed tamen dum di-
sine tribulatione eadem temporalia non
valent, ea cura punguntur miseris qua
ipsum delicias asstant: quia & dura
quidem ex presentis uitae amore tolerat:
& gati, laborem eiusdem tolerantur
ptatem putant. Unde recte Hieremias ro-
tus in se humane con-

Thom. 3

uisque quod paucis nescit. Qui
amaritudinem qua repletur. Hu-
manum igitur genus recto Dei iudicio
voluptates spontaneis
anionibus traditum, absyn-

16

iam pra ipsa ebrietate non sustinet. Am-
enim peruersi homines pro huius mun-
di gloria etiam tri-
pro ea sudoribus
num laborant.

Osee 10.

stula enim tritura
laxata plebsque ad eundem laboris utrum
etiam non compulsae tenetur. Ita
uorum mens huius mundi seruitus
ea & rerum temporalium san-
allueta, etiam si sibi libere uacare liceat,
subesse tamen terrenis sudoribus destinat
& nisi misericordiae conuersionis trinitatem la-
boris quatinus a iugo mundanae seruitu-
tis cessare non libeat, etiam si liceat. Quod
videlicet iugum Dominus a discipulorum
cernice subleuans, cum dicit: Ascendite
Lc. 11. vobis, ne forte grauentur corda vestra in
crapula & ebrietate, alio adinuat. Et in
cuis huius uitae, & superueniat in uos

A repentina dies illa. Et rursus: Venite ad
me omnes qui laboratis & onerati estis:
& ego reficiam uos. Tollite iugum meum
super uos: & discite a me, quia mitis sum
& humilis corde. Quid est enim Domi-
ninus delectantur:

B

res, cum personibus ac-
pasque quaerunt: quia uidelicet
mentes dulcis per gratiam qu-
huius uitae itinera etiam la-

nunt habere ubi spiritualiter gaudeant,
sideranter appetunt ubi & carnaliter ge-
mant. Horum itaque uicordiam
ca uoce Iob reprehendat, quia nimirum
peruerso iudicio, per uisitata tranqui-
dura leuibus, aspera mitibus, transitoria
ceteris, suspecta locutus anteponunt. Ho-
rum

Mar. 2

1-16

per iudicium, & tamen per bonæ uitæ me-
ritum non uidentur: quia ea quæ confi-
tendo tenent, uiuendo non exhibent. De
ad Th. 1 quibus paulus dicit: Confitentur se nos-
se Deum, factis autem negant. Hi in san-

temunt potius quam uenerantur: dum
ua magis illius nomine, quam
18 pſci lucra concupiscunt. T
dum seruare hdei meritum rectis operi-
inter reproborum tumultus appropin-
quant.

2m 8 muliere sanguinis fluxu laborante si-
natum est: de qua cum Dominus dice-
ret: Quis me tetigit? Petrus ratioci-
nando respondit: Turba te comprimi-
unt & attingunt: & dicit, quis me teti-
git, cum ei Dominus dicit: Tetigit me

me. Ecce turba
num, sed tamen sola tetigit quæ

sciendo premunt, quam bene uiuen-
tunt: quia diuinam ueritatem protelli uo-

do male contradicunt. Sicut ergo hoc te-
stimonio docemur, quæ
num tangen-
li uidentur a
dentur: quia
ad damnationis

causæ igitur rectè: Et in terra penitus
parentes: quia celi illos specierunt. Ec-
quasi nō uidit quos ignorauit. Qui tran-

generaliter uident. Sed cum repentina
contra istam procella aduersitatis ubori-
tur, mox ab ea negatione publica dilun-
guuntur: & quicquid prius quasi uene-
rantes tenuerant, contra hoc postmo-
dum deridentes pugnant. Vnde apud
subditur:

Quod hereticorum approbra & contemptus
ad patientiam sanctorum cooperatur in bonis:
& feruum silentii oportere imponi, ubi præ-
d. caus uidetur conueniri. Cap. XI 11.

¶ Vnc in corā canticum uersus sum:
1 & factus sum eis prouerbum.]
Quibus uidelicet uerbis illud sanctæ Ec-
clesiæ tempus exprimitur, quo publice a
obis iridentur: quando iniquis cro-
scentibus, in opprobrium hdes, & uer-
tas erit in erimen. Tanto quippe
etior uniuersusque erit, quanto iustior el-
se potuerit. tanto abominabilis, quanto
laudabilis. Sancta itaque electorum Ec-
clesia afflictionis tempore prouerbum
prauis elicitur: quia cum bonos mori p-
tormenta conspiciunt, ab eis similitudi-
des, sed perma-

intellectum intrinsicus ad bona p-
nentia non pertingunt. Sed ea quæ sub-

ois unpicata
uitate trahunt

D dum aperte irridendo despici-
saluos emittunt. Sed scit sancta Ecclesia
in passionibus excelsere, atque inter
probria honorabilem uitam tenere: ut

riari: nouit contra prospera mentem
suam in deiectione sternere: nouit con-
tra aduersa animum ad spem superni col-
minis exaltare: scit bona sua iustitiae
tribuere iudici: quod & bona illo la-

ens erat : quia quamuis alienus ab omni
similitudine uenit car-
Satan à dextris
Dominus lu-
mihilo gentes
incarna
sinistro
ueni

populus ad
c. illi à dextris stent : quia illum ei po-
pulum capuit , nūc dudum dilectus fuit .

sue , Propheta testante , qui ait : Reliquæ
salutis fient : Satan à dextris suis Domi-
nus remouit , dicens : Inceperit Dominus
in te Satan . & eiusdem populi liberatio-
nem indicans , subdit : Qui elegit Hiera-
salem . Qui nimirum populus

Le, sed dum ad fidem reducitur . ab eo-
dem æterni ignis incendio liberatur . Ita-
tem de eo illic subditur Nunquid non est
ille torrens eruius de igne ? Sicut ergo il-
lic toto dextera plebs Iudaica , ita hoc in

atur . Vnde & uen-
atque ad persecutionem prohiunt ,
electa membra redemptionis nostræ el-

inimice , no-
stris iustis non illi stratur : Ad Orientem
ergo dextram calamitates surgunt : quia
hi quoque ad persecutionem prohiunt ,
electa membra redemptionis nostræ el-

dom non erant extranei qui persequun-
tur , ab eis repente mala & iherosolima
tis surgunt : quia erumpente persecutio-
nis articulo , crudeliter prauorum impo-
tus iusti patiuntur . Sequitur :

inter extrema Ecclesia membra
cur, uidetur Deus non ferre
flam non eripis : cum eos quos amas , ali-
quando nos. ut derelinquat . Cap. XIX.

Pedes meos subuerterunt , & oppressi
sunt quasi fluctibus semitis suis .
Quid per pedes Ecclesiæ , nisi extrema
his membra signantur ? Quæ dum ad
aduersarios falli possunt , quanto
ma minus intelligunt . Hos itaque
des aduersarii subuerterunt , u
membra illius ad sui d

um semitis fluctib.
parantur cum dicitur : Et oppressi

eiur itinera dissipant , cum in
infirmorum mentibus , uen-
lula perditione perturbant
in trahere nequeunt , bona
do peruertunt . Sed mirum ualde
subiunt . Non sunt qui ferret
dum de diuino adiutorio Muslima cla-
met . Adiutor in opportunitatibus , in
tribulatione . Et , sperant in te qui no-
uerunt nomen tuum , quoniam non
relinques querentes te Dominum . Et cum
rursum scriptum sit : Quis sperauit in

Ipsi
eiur itinera dissipant , cum in
infirmorum mentibus , uen-
lula perditione perturbant
in trahere nequeunt , bona
do peruertunt . Sed mirum ualde
subiunt . Non sunt qui ferret
dum de diuino adiutorio Muslima cla-
met . Adiutor in opportunitatibus , in
tribulatione . Et , sperant in te qui no-
uerunt nomen tuum , quoniam non
relinques querentes te Dominum . Et cum
rursum scriptum sit : Quis sperauit in

muro & aperta ianua super bonos irruit
mali, cum accepta temporaliter portenta-
to, per unum apertum, in
corde destitit munimina fidei conant.
ad suas. Nisi enim peruerse uiuendo ad
post suas reprobi & ad nostras miserrimas
deuoluuntur, quando ad ea mala in qui-
bus iam ipsi implicati sunt, etiam quos-
dam nobis unitos trahunt. Potest quo-
ue intelligi muni nomine, munus dis-
ciplinæ, Salomone attestante, qui ait:
per agrum hominis pietati transiit, & per
vineam uiri stulti: & ecce totum reple-
uerant urtica, opeuerant si

Prim. 14

erat. Per agrum enim hominis pietati, at-
que subit uita negligens inspicere, cuiusq;
opera considerare. Quam urtica uel spi-
ritus replent: quia in corde negligentium
præsentia terrena desideria, & punctio-
rum est: In desiderio est: minus otiosi s.
Maceria lapidum destituta erat: ad est,
disciplina patrum ab eius corde dissolu-
tum, dissolutam esse disciplinam ui-
propterea illic securus adiunxit: Cui
pro didici disciplinam. Qu-
gnori in ipso uel pratorum homi-
num persuasionem calida disciplinæ mu-
eiusdem disciplinæ uigor in corde repro-
bortum soluitur, ante eorum oculos can-
cla bonorum opera deceptum habentur,
nihilque esse stimant, quicquid de uir-
tutibus electorum uident. Unde & sub-
ditur: Redactus sum in nihilum. Apud
afflictionem quippe malorum in nihi-
summa deligunt, bona temporalia non
tenemus. Uel etiam nanque supernis
promissionibus terrena desiderant: est
quando in totum mente aliquid de ap-

A petito æternitatis oritur, suborta citius
d & . . .
congrue subiungitur: Et uelut nubes
to eminet, sed hanc ad
lia iniquorum bona. Velut in alto qui-
dem per honoris celsitudinem
deoritur, sed ad cursum uite quondam
quibusdam mortalitatis suæ flau-
bus impelluntur. Salus ergo ut nubes
transit: quia peruersorum gloria

substantiam, ad elect-
rotem termo conuertitur, cum pro-
subiungitur. Nunc autem in mem-
marcelit anima mea & possident
dies alicuius. Electorum qui
ma nonne mater sit, quia in i

co gaudij sublimantur. Cum
electe animam diceret, recte
nihil in memetipso: quia in
quis quid in alium ui, sed in
nostra reor etur tantum, a uiridi
on longi sit, quanto adhuc ab
repulsa. nunc ad se redit. Tunc
uita breuis uisitate peruenit,
per æterni contemplationis gratia
uata enim semetipsum trahit. Sed hæc quæ
aliqua indagatione transcurramus,
et ostet ut per omnia etiam iuxta histo-
riam teneamus. Quæ tamen nunc ad
co patet, quia hæc aperta . . .

non

dei primordius restituebant, ex his Apo-
stolis denunciabant, dicentes: Preci-
piendo precepimus vobis ne docere-
tis in nomine isto, & ecce te, lectis Hie-
rusalema doctrina vestra. Corpus ergo
sanctæ Ecclesiæ quasi capite tunice cin-
uclut eius colum prementes in ea clau-
quique persecutionis suæ tempore pa-
dum in morte temporaliter corruunt, &
stultis quibusque & carnalibus desce-

re reprobi nequeunt, quæ electi bona
spirituales teneant, quos carnalis rex-
tingui consuevit, infelices arbitran-
tur. Vnde & subditur: Comparatus
sum iuto, & assimilatus sum fauillæ &
cineri. In reprobis quippe iudici-

ratur: quia temporaliter concalcata de-
spiciuntur. Fauillæ assimilatus & cin-
er: quia dum bona eius interiora non
vident, ad sola hæc mala peruenit
se xitimant quæ in ea exhiberi cor-
oraliter vident. Fidelis tamen e-
populus cum multis ex se
cadere conspiciat: optat, si obtinere
ualeat, aduersitatis suæ tempora mu-

Vnde adhuc lu-

quali non respici, dum sua uider in
tribulationibus vota differt. Alto
namq; consilio omni potens Deus cum
sancti eius aduersariorum persecutioni-
bus comprimuntur, cumque assiduis
ut liberentur interpellationibus ela-
mant, distare solet voces precantium,
ut merita patientium exsolvant, quare-
mus eo magis exaudiantur ad meritum
quocirca non exaudiuntur ad votum.
Vnde alias scriptum est: Deus meus
clamabo per diem, nec exaudies, & no-
cte. Atque ipsa utilitas de exaudiendi
mora mor subditur, cum illi protinus
subiungitur: Et non adimplentur enim
vultu. Ad multiplicandam quippe san-

Actorum sapientiam proficit, quod po-
ne crescat desiderium, ex desiderio intel-
lectus augeatur. Intellectus vero cum in-
tenditur eius in Deum ardentior affe-
ctus aperitur. Affectus autem ad pro-
merenda cœlestia tanto fit capax, quan-
to fuerit expectando longanimus. Ad
tamen inter hæc sanctorum patien-
tiam dolor urget ad vocem, & cum di-
lati proficiunt, metuunt ne deicien-
tibus viribus despectu reprobeniur. Se-
quitur:

Indignum dicitur, & na-

M Vtutus es mihi in crudellem, &
in duris manus tuas aduersa-
rionat.

indignum dicitur. P. ne
pe quod de Deo dicitur, eo
indignum est,
cuius laudi non sufficit obitus eius co-
suetudo, quando Iulianus loquens lin-
guis. Sanctus ergo spiritus hoc ipsum
quod am hinc inest, illa summa etiam
ba diuina, his uel is non
Deo utitur, quæ apud homines haben-
dent hominibus, & tamen
tur de Deo, admonentur scire ho-
mines

dem ciuili uero p[er]secutione
in reipso crudelitatis nihil habe
quem respicere à persecutione non
crudelis uidens. Ita enim Deus cr

dum Mihi dicit, quod in semetipso De
nec crudelem nec mutabile sentiat, oste
dit. Nam dum circa nos quædam prospe
ra & aduersa uariantur, in eo quid nos
mutamur, quali eius circa nos mutatum
animum suspicamus. Ipse uero in se in
commutabilis permanens, aliter atque
aliter in cogitatione sentitur hominum,

scilicet nequaquam est sibi semetipso disti
milis, in huius aspera, laus autem oculis
leuis uidetur: eorum uidelicet immuta
tione, non sua. Vnde ut prædiximus di
cens: Mutatus es, adiunxit Mihi ut ipsa
hæc crudelitas atque mutatio, non sit in
qualitate iudicis, sed mente patientis.
Quod uerbis quoque aliis retere dicens:
Et in dextra manus tue aduersaris mi
hi. Manus etenim Dei dura creditur, esse
tanti nostri & contraria, hoc quod ei
in nobis displicet, feriendo persequitur
& flagella ingeminat, cum dolentis ani
ma clementiam expectat. Quæ tamen
iuxta allegorizantur in

firmorum
nem exquisitam sectionis: quia & cum

I

A
pro peccatore
loc 10-
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

S
est quod ante aduentum Domi

I

rebus ultimas
sequar, hanc
in qui in ea uerbosius fid

quo ex officio suo discrepat. Cap. XXXVIII.

Multum enim in hac parte
discrepat. Nam in
hoc loco dicitur: *Et
dixit Dominus ad Iob: Tu
quid dicis? Tu quid
respondes? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti?* Et in
alio loco dicitur: *Et
dixit Dominus ad Iob: Tu
quid dicis? Tu quid
respondes? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti?* Et in
alio loco dicitur: *Et
dixit Dominus ad Iob: Tu
quid dicis? Tu quid
respondes? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti?*

res dimitant. Non dico in elatio-
ne, sed ne in eius saltem amore succum-
bant. Qui ualde succubuisse. Quis autem
sapiens, temporalia amplectens,
beatum Iob inter tot prospera letum uo-
crat? *Et dixit Dominus ad Iob: Tu
quid dicis? Tu quid
respondes? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti?*
ris, uita finorum, incolumitas familiar,
integritas gregum? Sed quia in his omni-
bus non gaudebat, ipse sibi testis est quia
ait: *Merens incedebam, Sancto enim ui-
ro adhuc in hac peregrinatione posito,
quod hinc uisione Dei abundat, inopia
est: quia cum sibi omnia electi adesse ui-
dent, gemunt quod omnium auctorem
non uident, eisque totum hinc eos so-
ris exaltat gratia supernæ dispensatio-
nis: et magis charitatis. Per quam*

*Et dixit Dominus ad Iob: Tu
quid dicis? Tu quid
respondes? Tu quid
dixisti? Tu quid
respondisti?*
turba clamauit. Sæpe namque se
tumultus hominum, p
suorum mentem lacerant, suq;
limitem inordinatis motibus
etrunque qui præsumunt nisi
spiritus sancti freno tenean
n iræ retributionis atrocitatem
prævalent agere,
potestati penè semper im-
pugnata, eique etiam malè subiectæ
quia quod ipsa sentit, potestas
us sufferunt, per amorem
per mansuetudinem por-
tant. Unde nunc rectè dicitur: *Sine fu-
rore confurgens in turba clamauit: quia
nimirum boni contra tumultus insolen-
tium clamorem habent, & furorem non
habent, quoniam eos quos eleuenter to-
lerant, docere non cessant. Sed hæc quæ
iuxta historiam de uno diximus, iuxta*

Quod nunc sancti sunt, qui inter malos
vi innocenter possunt. Cap. XXIX.

[Rater sui draconis, & socius si
num.] Quia draconum n

le quibus & per pro

terrenum quique ventum quasi
trahunt, cum malitiosa superbia
dr. Qui autem struthionum
ne intelligi, nisi simulatores

tempore intra
mulatores paucur, dicat. Frater tui

it, qui ad culmen magnæ forti

29 pe periculus est, qui inter proximorum
non est. Qui enim
miser aliena mala non tolerat, ip
per impanē tuā testis est, quia a boni
tudine longe distat. Ab eo quippe esse renuit,

tub palen

etia Electi sunt electi,

eor persequens probaret.
iusto peccator cum malitia

Hi
ant sunt, qui in bonitate
possunt.

ies sunt tecum, & cum scordi

b.

Quod nesciis similes sunt, qui in malis
vi innocenter possunt. Cap. XXIX

I Rateri sui diaconis, & socius
num.] Quid diaconum domi

malitiosorum hominum nra

De quibus & per prophetam di-

scunt ventum quasi diacones

eternum quique ventum quasi

trahunt, cum malitios

or. Qui autem strathionum

et intelligit, nisi in ulatorem

non habet, quia simulatores qui

citati non habent. Vnde quippe et ho-

me pena unius leuat. Proctus

tempore intra

se simulatores

et magis
ner a eis in luctum exchara

me contemni contipio, eos qui predica

I. C. DE MO. S.

1. 2.

1. 3.

1. 4.

1. 5.

1. 6.

1. 7.

1. 8.

1. 9.

1. 10.

1. 11.

1. 12.

1. 13.

1. 14.

1. 15.

1. 16.

1. 17.

1. 18.

1. 19.

1. 20.

1. 21.

1. 22.

1. 23.

1. 24.

1. 25.

1. 26.

1. 27.

1. 28.

1. 29.

1. 30.

1. 31.

1. 32.

1. 33.

1. 34.

1. 35.

1. 36.

1. 37.

1. 38.

1. 39.

1. 40.

1. 41.

1. 42.

1. 43.

1. 44.

trahit, ut in his que capi-
candor ap, altar : & ea parte
lruat, tunc ut faciant exor
dicato permanent : unumq.

for efficitur, dum cortex ex parte subtra-
hatur. In quibus dum plerunq[ue] intel-
lectum literæ fugimus, quasi corticē sub-
trahimus: & dum plerunq[ue] intellectū
literæ sequimur, quasi corticem reserua-
mus. Dumque ab ipsis cortex literæ sub-
ducitur, allegorie candor interior de-
monstratur: & dum cortex relinquatur,
exterioris intelligentie uisus exempla
monstrantur. Quas bene iacob in

libris eas tractat, utique quoniam
intrinsecus insunt, sicut, sicut. Has
eientes anieres cum ouibus coeunt: quia
rationales nostri spiritus dum in earum
intentione deficiunt, singulis quibus-
que actionibus permiscetur, ut tales for-

te sentium in uocibus

operis habeat: quia & nonnunquā sub-
tracta literæ cortice, acutius interna con-
siderat, & seruato nonnunquam historie
regimine, bene se in exterioribus for-

Nam quia diuine
do inter us

quoque dicitur: Qui fortiter premittit

& qui uehementer emungit, elicit san-

guinem. Vbera quippe fortiter premi-

mus, cum uerba sacri eloqui sublimi-

ter illa premamus: qua pressione dum

liquerimus, bene inuenimus: quia

dum nutriti uel tenui intellectu quæ-

rimus, internæ pinguis huius un-

gimus. Quod tamen nec nimis nec sem-

per

min quidam dum uerba sacri eloqui

elicit, qui uehementer emungit: quia car-

A sit re amari, placuam necesse est ip-

ta iter inuenit p

Si quando uero quædam mystica in suo-

rum

ur hanc ipse ut dat intelligi ordo loquen-

bi p pagellū dñi fuerāt inflicta narrauit,

nunc per ordinē proprias enumerando

itaque sicut historiam texens, ut

quod allegoricē intel-

quatenus & ex ma-

historica sint quæ memorat, &

custodiz interioris disciplina con-

CAPVT TRIGESIMVM- PRIMVM TEXTVS

Beati iob.

EXIGIT fœdus
cū oculis meis,
ut ne cogitarē
quidem de uir-
gine. Quam e-
nim partem ha-
beret i me Deus
desuper, & here

ditatem omnipotens de excellis.
Nonquid non perditio est iniquo,
& alienatio operantibus inuitiā?

Nonne ipse considerat uias meas, &
cunctos gressus meos dinumerat: si

in dolo pes meus, appédat me in ita-

mea. Si declinauit gressus meus de

uia, & si secutus est oculus meus cor

meū, & si in manibus meis adhesit

macula terri, & alius comedat: &

genes mea eradicet. Si deceptū est

cor meū super muliere, & si ad ostiū
inimici mei insidiatus sum: scio-

tum alterius sit uxor mea, & super illam incuruentur alij. Hoc enim ne phas est, & iniquitas maxima. Ignis

omnia eradicans germina. Si contempni subire iudicium cum terro meo & ancilla mea, cum disceptaret aduertum me. Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum Deus, & cum quæsierit, quid respondebo illi? Nunquid non in utero fecit me, qui & illum operatus est, & formauit me in uulua uirgini? Si negaui quod uolebant pauperibus, & oculos uirgines expectare feci. Si comedi bucellum meum solus, & non comedit pupillus ex ea. Quia ab infantia mea creuit mecum miseratio, & de utero matris meæ egressa est mecum. Si despecti prætereuntem eo quod non

edixerunt mihi latera eius, & de cuelle tribus ouium mearum calefactus est. Si leuaui super pupillum manum meam, etiam cum uiderem me in

iunctura sua cadat, & brachium meum cum ossibus suis confringatur. Denudatus erui in uentum, & pondus ei ferre non potui. Si putui aurum robur meum, & obryso dixi, fiducia

Si uirgeret, & lunam incenderet, & in abscondito cor meum,

meo, quæ sit negatio contra Deum altissimum.

non dixerunt uiri tabernaculi mei, quæ sit de carnis meæ

A mur? Foris non mansit peregrinus, ostium meum uisitori patuit. Si abscondi quasi homo peccatum meum, & cor laui in sinu meo iniquitatem meam. Si expaui ad multitudinem nimiam, & despectio propinquorum terruit me, & non magis tacui, nec

B gradus meos pronuntiabo illi, aduerium me terra mea clamat, & cum ipsa sulci eius descent: si frumeti comedi absque pecunia, agricolarum eius affixi, pro frumeto oritur mihi triticum, & pro hordeo spina.

Dei non solum ad manducandam car-
ne sed et ad
operam dare debemus. Cap. 41.

P

lunt quibus

Per hos etenim corporis

quæ corpore anima respicit, respiciens
nec. Hinc etenim Hieremias ait. Ascen-
dit mors per fenestras nostras, & est
domos nostras. Mors quippe per fenestras
atcedit, & domum ingreditur, cum
per sensus corporis concupiscentia ueniens
habita culum intrat mentis. Contra hoc
quod iam sepe diximus de uisio, per
Plagam dicitur. Qui sunt hi qui ut nubes
uolant, & quasi columbe ad fenestras
suas? Iusti namque uolare ut nubes
dicti sunt, qui à terrenis contagiis suble-
uantur.

Serpens uidelicet ventre repit, quando bumer subdita usque ad expletionem operis luxuriam exerceat. Serpens autem repit pectore, quando eos quos in opere luxuriz non ualet, polluit in cogitatione. Alius itaque luxuriam iam perpetrat actione, huic serpens repit ex uentre. Alius autem perpetranda uersat mente, huic serpens repit ex pectore. Sed quia per cogitationem ad explenda opera peruenitur, recte serpens prius pectore, & postmodum repere uentre describitur.

Quod uirtutes uniuersas se complectuntur, castitas sine humilitate, nec humilitas sine castitate aliquid ualent. Cap. III.

Via serpentis pectus uentreque superauit, dicens: Pepigi foedus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de uirgine. Quam nimirum cordis mundiciam quisquis adipisci non appetit, quid aliud ellit? Vnde & beatus Tob protinus subdit: *Deus meus deluper, & hereditatem omnipotens dei in cogitatione pollueret, eius qui mundicie autor est, esse hereditas nequaquam possum.* Nulla enim bona sunt cetera, si oculi iudicis oculis castitatis testimonio non approbantur. Omnes uirtutes in conspectu conditoris sue ope se subleuant, & quia una uirtus sine alia uel nulla est oino uel minima, uicissim sua consensione iulciantur: Si enim uel castitatem humilitas deserat, uel humilitate castitas relinquat, apud auctorem humilitatis & mundicie prodesse quid praeualerit uel superba castitas, uel humilitas inquinata? Sanctus igitur uir ut ab autore suo in bonis reliquis pollideri mereatur cordis mundiciam custodiens dicat: *Pepigi foedus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de uirgine.* Quam enim patrem haberet Deus in me detulper, & hereditatem omnipotens de excelsis? ac si aperte lateatur dicens: *Habeo me possessionem suam celorum conditor tenuit, si mens mea ante conspectu*

Allius in infimis desiderijs tabescit. Sed inter hæc sciendum est aliud esse quod auerit: uero cum per consensum delectationibus obliuiscitur. Plerumque enim cogitatione præteritam cum peruersum quid concipit, hoc intra semetipsum etiam per desiderium uoluit. Et nimirum mentem neque cogitatio immunda inquinat cum plular, sed cum hanc sibi per delectationem subiungit. Hinc etenim prædicator egregius dicit: *Tentatio uos non apprehen-*

Ratio est, quia plerumque in cogitatione tantum etiam nolentes, quia ut non uenturum in nobismetipsis corruptibilis, sed demoniaca est, & non humana tentatio.

Corruptio

Delligi quia eius animum culpatione non contingit, sed quia hunc ex consensu superauit. Nam integerrimam possessionem Dei, mentem licet, qui protinus adiungit: *et, & hereditate omnipotens deus ac si aperte dicat: Carne quidem mortali corruptionis educationi subiaceo, sed auctori unde sermo, si ei integrum à consensu culpe animum non detendo?*

Quod

hominem

b

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

u

v

w

x

y

z

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

u

v

w

x

y

z

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

Ap. 17
22. ferunt eius sum & fratrum et soror. Hinc propheta cum s. iudenda sublimia rati-
tur. H. 1. h.

bus admonet, dicens: Memento quid

dum est, quanta communis namque me-
moriam in corde deprimi debeat: tunc

lo agitur, ne cogitationis elatio ex so-
cietis celestibus generetur. Cuius michi
et humanitatis bene beatus Iob semper
recognitionem tenuit, qui ait
non in uero fecit me qui & illum ope-
ratus est, & formauit in uulua unus? ac
sapienter dicat: Cur non equè debeamus
in cuiuslibet negotii iudicio discuti, qui

mitatis acta cognouimus, nunc
hanc opera cognoscamus. Sequitur:

*Si mitatis sua mensuras pauperibus spera-
re desidero, sed ex necessitate po-
t. 17.*

21. S
lum ad inopiam pauperibus,
si ipsa uellent pauperes, quæ
nō expoluer? An quia in Scriptura

la estimandi sunt accipere pauperes, quæ
humiles petunt. Et proculdubio oportet
ut incunctanter detur quicquid cum ue-
ra humilitate requiritur, id est, quod non
ex desiderio, sed ex necessitate postulant.
Nam ualde superbiere est extra meras ino-
piam aliquid desiderare. Unde & superbi
petentibus dicitur petitis & non accipi-
tis, eo quod male petatis. Quia

dum pauperes
humiles appellat, quicquid ab eo accipo-
raciter quique humil

et non solum ex munere, sed ex celesti-
te quoque, munere

S

Q

ordine, & superbiz initium & impietatis

corditer calefecit. Quisquis enim super est
et aliquid tribuit factu se elationis extol
lit, maiorem culpā intransitus superbiē
do peragit, quam extrinsecus

mercedem: hūq, ipse bonis interioribus

agēti proximo meliorem putat. Minus

ut cum naturæ nostræ consortes extero

ra non habete conspiciamus, quam mul

mus, quatenus se se lope in opes cogita

mus impientes sumus. Bequa sunt non

que ad incognitos nescit, sed soli quos

rentur, apud quos nimirum plus tam

necessaria non quia homines, sed

non sunt largiuntur, bene nunc per

tum Iob dicitur: Si despecti pretereun

tem, eo quod non habuerit indumen

tum. Ignoto enim proximo miler

tum se indicat, quem pertereuntem vo

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

A enim pugnare castra dicimus, pro eo q

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

S' leuavi super pupillum manū meam,

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

queat: quatenus se se lope in opes cogita

requod exercere nolui ad utilitatē. Si ue
 ct nud brachium corpori per hu
 iunctio designatur. Vnde prop
 quos deo Deo concorditer seruatur, ait:
 quod dicit: Si leuau super pupillū ma
 riorem: miram uirtutem patientie ser
 uat. Et tamen, nec contra hoc quod noi
 comperere poterat, declinauit. Quod ta
 men in hunc mundum cadat. Iquia nini
 rum qui patientiam seruare contemnit,
 socialem uitam citius per impatientiam
 deserit. A iunctura etenim humerus ca
 dit, cum aduersitatis aliquid fortegani
 non ualens, siaternam concordiam relin
 quit: & quali membrum separatur à cor
 pore: cum is qui operari bona poterat,
 cordia niti per solam,

sua unitate ac dilectione separentur
 niti ad aduersa toleranda se animum prę
 pare, proculdubio humerus corpori nō
 uheret. Hinc etenim Paulus ait: Inuicē
 onera uestra portate, & sic adimplebitis le
 gem Christi. Hinc per semetipsam uerita
 tas dicit: In paupertia uestra possi debitis
 animas uestras. Rectē autem humero ca
 dente subiungitur: Et brachium meum
 cum uelibus suis conseruetur.

bet uideatur esse sulca uirtutibus, solu
 seruetur. Sua enim bona perdidit operari

dilectione relinquit, & cum se exterius graua
 si non tolerat, intus se per amissam lumē
 dat pedem boni operis, qui oculum perdit
 in humerū

A dilectio à socialis uita conseruetur per
 quod dicit: Si leuau super pupillū ma
 riorem: miram uirtutem patientie ser
 uat, ad iung. uelut

Quoniam, & p. 338. v. 1. uelut
 Cap. XVII.

Sicut enim quasi tumentes super me
 Deum, & pondus eius
 pauore tante similitu
 eam quam deserunt mortem mi
 nantur, nulla tunc nauigantibus rerum
 cura temporalium, nulla carnis delectatio
 nau prouincunt pro quibus longa nau

tusque dum ueram uitam desiderat, om
 ne possidentes portat.
 n uelut tempestate deprehensi pōdus

onerata: quia nimirum curę quę in hac
 trahunt. Quę uidelicet mens tanto al
 tius inter tentationum fluctus attollit,
 quanto sollicitius ab huius seculi cogita
 tione uacuatur. Pū uerō & aliud, quod

tempestas quippe cū oritur, prius
 igitur, & nauigantes quoque

extrema illa properat, quę uniuersum
 mundum subinat tempestas animarū.
 Nunc enim bellis & cladibus quasi qui
 busdam undis sua nobis exordia ostendit
 & quanto ad finem quouide propinquo
 res efficiamur, tanto grauiora irruere tribu
 lationum uolumina uidemus. Ad extre

num uero commotis omnibus elemen-

AL GREGORII EXPOSIT.

IN IEREMIAM

LIB. XVII.

Agg. 1.

quantur. Bene autem
dus eius ferre non potui, quoniam qui

meicat. Consideratione namque tanti te-

nae maiestatis uim ad

nire. Sed inter hæc pensa um est,
beatus Iob ista de se loquatur laudatus &
propterea ita percussus est cui sic timore

formidant. Quomodo pondus Dei pote
re pertulit, qui per timorem prauisierit. Un-

iplo ergo presenti uerbere, iudicia æter-
na pensanda sunt. Hinc etenim per

quomodo feratilla
probat si ferri modò
uix ualeat cuius
ira q̄ pur-
gat.

Q

uoluntatem est,
dicite. Eadem uobis scri-

R

hens, a spei fiducia mentem suam

ut auditas uirtutes

dom est quia quicquid in

potest per iniustitiam pollui
quidubio libimetiphi

1. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*

2. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 3. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 4. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 5. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 6. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 7. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 8. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 9. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 10. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 11. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 12. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 13. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 14. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 15. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 16. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 17. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 18. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 19. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 20. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 21. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 22. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 23. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 24. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 25. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 26. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 27. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 28. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 29. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 30. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 31. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 32. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 33. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 34. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 35. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 36. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 37. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 38. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 39. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 40. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 41. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 42. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 43. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 44. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 45. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 46. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 47. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 48. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 49. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 50. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 51. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 52. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 53. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 54. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 55. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 56. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 57. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 58. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 59. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 60. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 61. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 62. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 63. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 64. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 65. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 66. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 67. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 68. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 69. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 70. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 71. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 72. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 73. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 74. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 75. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 76. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 77. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 78. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 79. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 80. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 81. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 82. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 83. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 84. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 85. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 86. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 87. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 88. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 89. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 90. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 91. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 92. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 93. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 94. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 95. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 96. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 97. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 98. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 99. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*
 100. *Abcondito cor meum, & os meum non aperio cor*

B

nam incedentem clare, & letatum est in
 abcondito cor meum, & osculatus sum
 manum meam ore meo, quæ est iniqui-
 tas maxima, & negatio contra Deum al-
 tissimum. Incertum non est quod utra-

phantur.
 diligi
 quanto
 tur,

4. *Re. 17* cecidit, cecidit sicut temptum est. Adoraue

Sol & Luna aliter videntur ad

inno studi
 custodiz
 no magis
 quanto n
 enim uig

apud p
 us non

& Dei negationem uocat. Sed postquam
 tanta de se locis superioribus uisum

in Solem ac L u

in Solem ac L u

Nelut

Ephes. 4 Neque enim mentis, sed etiam inchoare. A
inchoare. Hinc namque per Paulum dic-
tur: Renouamini spiritu mentis uestræ.
Hinc psalmista qui ad perfectionis iam
culmen peruenerat, quasi inchoans, dice-
bat: Dixi, nunc expropterea quia uidelicet si las-
cescere ab inchoatis bonis nolumus ual-
de necesse est ut inchoare nos quotidie
credamus. nec abhorere a rationis ordine,
sicut in ornamento aurum supponitur, ut
gemmarum desuper ordo disponatur.
clara sanctorum ingenia diuinis inuer-
sibus humiliter subternuntur, & distin-
guuntur. super se gratiarum dona percipiunt.
haberet, quidam sapiens minimè dixisset:
Sapientia absconsa & thesaurus inuisus.

huius soli non reputant.

ingenij

endo dilatur: ne si intendendo
soli rationis ubi oritur
genij ita; uirtutē ad cognoscendam

Prov. 3. Quod bene Salomon admonens ait: Ha-

& ne inuitatis prudētia tua. Dicit
Si patam aurum robur meum: &
dixi: Inductus sum in laqueum meum:
conu: Nec

itate

mine, quod Iprophetarum filij cum in loc

S

tra fatuatur. Quam profectò intelli-
tia in ad hoc nouimus dari, ut ante dan-
tis oculos ex bona debeat actione resti-
tui. Vnde rectè is qui ferrum amiserat,
clamabas. Heu heu heu Domine mi, &

4. Reg. 6

enim hoc electi proprium, ut si quando
eis in sua scientia futura uanæ gloriæ
culpa surrepit, ad cor uelociter redeant,
& quicquid in se ante districti iudicis
oculos damnable inueniunt, lacrymis
insequantur. Qui flentes non solum caute
inspiciunt mala quæ commiserunt sed et
accepto munere quæ reddere etiam bona
debuerunt: quia nimirum tanto se am-
plius peccatores sentiunt, quanto ex ne-
glectis bonis quæ agere poterant debito

lignum decorant: & si
perniciem attolunt: quia ui-
cor noster pie nos respiciens, cor pecca-
& ei quam amiserat intel-
rum releuat: quia cor attigit,

tur, uix cum tot difficultatibus custe-

et, curandum ne in exercitatione
uix minime exultant, cum cognoscunt
quæ faciunt: sed cum faciunt quæ
merant, & si intelligendo congaudent
minori largitori, meriti nites tamen con-
fuerant debitum operis: ut uidelicet

faciendi, quando soletti providentia etia

lanter intelligunt, secuta letitia non ex-
tolluntur, dicatur rectè: si letatus sum
super multis diuitijs meis, & quia pluri-

retur. Nequaquam me in eo locupletem
ex iustitia credidi, quo recta quæ age-
re debui etiam multa cognoui: nec in-
telligentia cor extulit, quia illud cor
ratio debuit operationis preli-

Quod sancti nec de bono

S
get in me. bonum opus
quod soli mali miscetur,

mirum solet in die. Bonum
petit aliam uitam in

Cum uero per solam uirtutem

ut si cuncta ratione videretur, mali A
 Quid est? In malis praeferi ut sapienter oculos
 et soli bona sua non videri, quae ad
 exemplum videnda praeferant. Cap. V.

Quod est? In malis praeferi ut sapienter oculos

et soli bona sua non videri, quae ad
 exemplum videnda praeferant. Cap. V.

Sunt verò nonnulli, qui cum bona ali
 qua faciunt, iniquitatem suam protinus
 obliuiscuntur, & cordis oculum in consi
 deratione bonorum operum quae exhibent
 figunt: atque eo se iam sanctos existimant,
 quo inter bona quae agunt, malorum suo

si distinctionem iudicis vigilanter atten
 derent, plus de malis suis metuerent
 de imperfectis bonis exultarent: plus in
 spicerent quod de his quae adhuc eis

operaretur quaedam, tam debet

Neque enim absolutus est
 ta reddit, sed qui omnia: nec ad brauium
 infortis peruenit, qui in magna parte spe
 ctaculi uelociter currit, si iuxta metas ue
 niens, in hoc quod est reliquum deficit.
 Nec ad quae liber destinata loca
 bus inchoando prodesse longius iter cap
 ere, si non eam totum ualuerit colummare.

Q

ad patiam

et quaquā debemus aspirare quā

tum iam iter egimus, sed quā itū superest

ut peragamus: ut paulisper fiat

et quae bona necdū fecimus, quam ea

quae iam nos fecisse gaudemus. Sed habet

et in uis libeat quod tibi in se placet

si in uis libeat. A

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

bonis sit allecuius intelligit: sed
 damna de neglectis patitur, nescit.

serat. Hic est rursus etiam ut
 b...
 d...
 e...

J...
 ac si aperire diceret: Opus meum etiam
 cum alijs exemplorum lucem tribueret,
 ad præsumptionis gratiam non atten-
 di: quia dum de eo extolli timui, ab in-

t...
 t...
 t...

subdidit: quia uidelicet post opus bonū
 fama laudabilis sequitur, per quam cele-
 bre nomen in hac præsenti uitæ nocie
 possidetur. Si enim uerum est, quod qui-
 dam putant, illustrationem lunam per
 occultum circulum a radio solis accipe-
 re, ut possit lucem nocturnis curibus

e...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

per similitudinem bonam spargenti fa-
 mæ conueniat. Lux namque eius etiam in
 tenebrarum tempore iter ambulanti
 ostendit: quia & dum de aliena uita lux
 laudis emicat, alios ad exercenda bona

e...
 J...
 J...

numquam opus quod ab aliena opinio-
 ne sumitur, minus mundo desiderio in
 animo formatur. Nam infirmæ mentes
 cum bona de alijs audiunt, aliquando se

e...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

his est ut quæque attigerit, accen-
 deret: lunæ igitur ignis est proprius, ut qui-

quæque...
 sendo humidum reddat. Ad uitam igitur
 bonam alios pro amore Dei affectus

flumina. Sed cum recti operis affectu ac-

rum humore liccamur. Eum uero quem

J...
 J...
 J...

uit. Accendit, scilicet ad exercitiū operis:

A resoluunt uerò ad concupiscentiā fauoris.
 Plerumque tamen ad exercenda bona ope-

J...
 J...
 J...

Et cum mente humili opinionis alienæ
 bona suscipimus, nostra uel ad meli-

t...
 permuamus. Cumque nos de uita proxi-

mi famæ splendor irradiat, meus nostra,
 ut prædiximus, quæ ad obueniendum uir-

tutis iter se dirigit, quasi in lunæ lumine
 g...
 onit. Sed sicut ex aliena opinio-

ne proficimus, sic plerumque si famæ no-
 stræ laudibus inhiamus, a uirtute uacua

B mur: quia cum delectatur animus in hoc
 quod de se extrinsecus haberi considerat,

d obliuiscit ad quod interiorus anhæ-
 labat. Quia igitur sanctum uirum intel-

tuā scientiæ non corrumpit, de

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

C Hi nimirum super multis diuinis letan-
 tur, cum quælibet sui

reperiunt, atque in elatione ipsi inuen-

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

J...
 J...
 J...

ipsis hominum fauoribus deui-

J...
 J...
 J...

uuntur. hi propterea cum fulgenti sole ui-
 dere noluerunt, lunā in clare incedentem

J...
 J...
 J...

guat, humilitatis gratiā quasi

J...
 J...
 J...

nō uidēt q̄ semetipsos nescire incipiunt
 del...

plurima sit, pfectus est ne iam bene uere A
mita deo. aspiciamus arborum. Vis
primus in ortu, prout in extremis
modis in ortu, atque ad extremis producit
in ramis. Sic nimirum sic

c virtus facit operantis. Seminatur
in intelligentia, oritur in opera
profectus magni latitudinem. Cum
quemlibet sua intelli- extollit, ar-
bor quæ oriri poterat, in semine putre-

elationis peste corrumpitur, quasi iam or-
ta facit. Cum autem neq; intelligen-
tia neq; operatio corrumpit, sed exerce-
te magnitudine, dum fauor laudantium
sequitur, atque ab statu suo bene operan-
tis animum euectur: linguarum uentos
arbor pertulit, & omne quod in ea robu-
rum creuerat, tempestas famæ radicibus
euulsit. Quo enim arbor altius ad li-
tiora surrexit, eo uentorum uim u-

us sentit: quia quo plus qui in
ab ore laudantium statu fatigatur. Si ita-

quid est, ne ipsa scientia
reficit. Si si ad uirgultu
est, ne hanc manus elationis

uolenti robore iam ad alta te subleuat:
ualde formidandum est, ne hanc adm-
landis uentus auior ratiocinatus euellat.

9 Sed inter hæc sciendum est, quia ne im-
moderatis laudibus ergamus, plerumq;
miro rectoris nostri moderamine, etiam
detractionib; lacerari permittimus, ne cū
nos uox laudantis eleuat, lingua detra-
hentis humili-

impellitur, ut
pende iam erui- uideatur, alterius e
et: & quæ
hæc ex parte inflexionem tulit, ab alia
ad statum redit. Vnde & illa arbor altera

2. Co. 6 na steterat, quæ dicebat: Per gloriam &
ignobilitatem, per infamiam & bonam
famam. Sæpe enim laus bene au-
sibus insolenter admota, dum is er-
monibus perscrepit, intus quondam mē-
et tacitam elationis tem- item gignit:
hæc, e. a. n. p. i. a. d. a. d. b. h. a. m. a. m.

laude, & pater, non tamen exten-
tenuiter interius sentiat. Et sunt nonnul-
li quos ita laus inflat,
elationis pertrahat.

tionis uerba non creunt, & ga-
re se in talibus non ostendant. Vnde bea-
ti Iob, quia nouerat arrogantem se nō
cogitatione quoque tacita minimè fuit.

tamen
et hilaritate. Del enim ho-
more conditiōis, semeti- lus amare
præconiis letat, quā
etiam sancti uiri de bo-
na sua opinione pondeant: sed cum
hanc ad meliora, roborare audientes
sunt, nō iam de

get. Cum enim humanæ lingue
D attestatione laudamus, mercedem

non apud Deum qualiter uiuat, sed apud

despicit, & solummodo hominum quæ-
rens, inter auditas laudes extollitur, &
quæ hoc solum querit, quasi de bra-
ui operis letatur. At contra, si co-

autem in malis cognoscitur. Quia falsa di-
na Dei retributione sint per
considerat hominibus divulgata: pauet-
in mercedem permutetur transitorij fau-
tur, atque ab omni corporis sui rubigine
consideratione trepidat, ne aut de his in
cuius laudatur, & non sunt, maius Dei lu-
cium inueniat: aut de his in quibus lau-

auda purgetur. Nam dum bona quæ cegit,
ab hominibus profecti cognoscit: si
men metuit, ac tepius ad con-
bile, corrigit. Dum enim bona sua inno-
tatis pertimescens, si qua in se mala oc-
cumbunt, putat: & neque contempsit ut in
quo potuit innolescere, in hoc debet re-
tributionem sibi factam æstimat, nisi eis &
alia quæ ab hominibus, nesciunt, adun-
gat. Vnde bene per Salomonem dicit: Sicut
probat in conspectu argenti, & inior-

Pro. 17

zans. Nam qualis sit in eo quod laudat,
ostenditur. Si enim se auditis suis laudibus
extollit, quid ille aliud quam aurum vel ar-
gentum reprobum fuit, quem uidelicet
innox linguae consumpsit? Si autem fauo-
res suos audiens, ad superni iudicij cõ-
siderationem redit, ac ne de his apud oc-
cultum arbitrum gaudeat metuit: quali ex
purgationis igne ad magnitudinem clara-
tus excreuit, & unde incendiū trepida-
tionis sustinet, inde clarius fulget. R. igitur
prætulit, sidenter dicit: Si uidi solem cum

A rioris intuitu non deter-
tit, adtingit: & in
re. Quia autem op
m de iudici, nec tacita cogitatione per
nconsiderata mens, dum transitorio
non renuitur, ad hoc usque per-
ut laudet ipsa quod facit, condi-
illa est, qua dicitur: Si la-

B

ut piger manū suā sub axillā suā
hoc uult operari quod dicit. Manū
quippe ad os porrigere, est uoci suæ
re concordare. Manū ergo suam
suo, qui laudat quod facit, & re-
propterea locutionis sibi uirtutē

cepisti? Si autem accepisti,

autem

D

zonas tuas ante thronū

certaminis. Beatus ergo Iov qui uo-
na operatus est, narrat: ut tamen hæc

dum suscipiet eam. Neque enim, sicut dictum est, repente ad summa peruenitur, sed ad uirtutum celsitudinem per incrementa mens ducit. Hinc nanq; est, quod prophetam idem iterum dicit Exer citatus sum, & defecit paulisper, ritus meus. Quid est itaque quod ait, Spiritus

ritus elationis? Ex quia per occultam gratiam ad amorem Dei temperata desuper mensura proficimus, quāto in nobis quo-

non a nobis subito penitus amputatur, uerō in Deo plenē proficimus, cum a nobis ipsi funditus defecerimus. Hæ itaque crescentium mensuræ uirtutum sancti non quisque a rudimentis suis prius

lio demonstrat ueritas dicēs. Sic est regnū Dei, quemadmodum si iaciat homo se-

mentem in terram, & dormiat: & exurgat nocte & die, & semen germinet, & in crescat dum nescit ille. Cuius nimirum seminis incrementa denunciāns adiun-

git? Vtū enim terra fructificet primum herbam, deinde spicam, deinde plenum

mentum in spica. Cuius profectus

et salcem, quoniam uenit tempus

gam, distincta sunt incrementa merito-

rum. Ait enim Primum herbam, deinde

frumentū in

ca. An non herba adhuc tunc fuerat

trus, cum ab ancillæ ore subito unius fla-

tu sermonis in se aus est: iam quidem per

deuotionem uiridis, sed adhuc per in-

mitatem tenet? Plenum uero frumentū

in spina inuentus est, quando persequen-

tibus principibus relictisbat dicens. Obe-

ditur oportet u agis Deo quam hominib.

Plenum uerō frumentum in spica inuen-

tus est, quando in uirtute persequutionis

num integrum mansit. Paulisper quippe

in unaquaque anima, ut ita dicam, inter-

ne gratia in ore exherbat uel herba in frugem crescat. Nemo ergo quemlibet

proximum, cum adhuc herbam uidet, de

strumento deperet. Ab herbarum quippe

folijs, quæ huc illucq; molliter defluunt,

autem Daniel propheta loquente ad se

Domino, dum positionem nobis sui cor-

is insinuare studuit, hæc mentorum

incrementa signauit. Ait enim. Audiu

uocem uerborum eius, & audiens iacebā

que meus hærebat terre. & ecce manus

tegit me, & erexit me super genua mea,

& super articulos manuum mearum &

dixit ad me. Daniel uir desideriorum, in

gradu tuo nunc. n. missus sum ad te.

Cumque dixisset mihi sermonem istum,

feci tremens, & ait ad me. Noli metuere.

quam uidelicet positionem sui corporis,

dum uerba intinsecus loquens audi-

ret, nequaquam nobis tanta cura ex-

metet, si à multis uacare cognouisset.

In scriptura enim facta iusti uiri non

lum quod dicant propheta est,

plerumque quod agant. Vir itaq; in

internis mysterijs plenus, per positionē

quoq; corporis exprimit uirtutem uocis.

& per hoc q; primum in terra profectus

sui uir articulis & in genibus erexit: per

sed timentis conhitit, in semetipso nobis

omnem ordinem uostri profectus inno-

tecit. Verba enim Dei in terra

audimus cum in peccatis positi, terrenis

italia præcepta cognoscimus. Ad quæ

præcepta quasi super genua & super ma-

nuum nostratum articulos erigimur: quæ

à terrenis contagijs recedentes, quæ

ab infimis uentrem leuamus. Sic enim

totus terra in heret qui conseruatus iace-

ret: ita qui in genibus & manuum sua-

rum articulis incuruatur, inchoante

profectu ex magna iam parte à terra su-

spenditur. Ad extremum uerō uoce domi-

nica erecti quidem, sed tremētes assisti-

Mar. 4.

Mar. 14

Mat. 5.

Psalm. 135

nibus. Psalmista minimè dixisset: Vre re
 venit, cum dulcedo sapientiar, etiam in-
 centiva carnis interimit: ut ea quæ urere
 mentem poterant, delectationis incendia
 torrentem uidelicet quem propheta per-
 torrentis, qui nō potest transuadari: Per-
 cepta namque perfectione operis, ad cō-
 templatatione dum mens in altum du-
 citur, subleuata uidet in Deo: quia non
 potest penetrare quod uidet: & quasi tan-
 ualet: quia & inuenitur specularando quod
 libeat, & tamen hoc ipsum perfecti non
 quandoque ad quam peruenit quam
 pertransit: quia ad contemplationem sa-
 pientiar cum ad extremum ducim
 eius immensitas quæ ex se hominem sub-
 leuat ad se, humano animo plenam co-
 gnitionem negat: ut hanc & tangendo
 do penetret. Beatus igitur Iob hæc incre-
 menta uirtutum, quia distincti homi-
 qui percepisse se eius scientiam non per-
 uerba tantummodo, sed etiam per opera
 demonstrat. Unde adhuc subditur: Et qua
 si principi offeram eum. Omne enim q̃
 offerimus, in manibus tenemus. Veniet
 be tenuisse. Sequitur:

*Et fructus seminarii iudici conuerteruntur,
 fructus autem seminarii iudici conuerteruntur,
 fructus autem seminarii iudici conuerteruntur.*

Capitulum

XXV.

A Sicut enim me terra in se clamat, & 24

Scum ipsa sulci eius deficiunt: & si fructus
 eius comedi absque pecunia, & animam
 agricolarum eius afflizi: pro frumento
 oritur mihi tribulus, & pro hordeo spi-
 na.) Quid est clamare terram, deficere sul-
 cos, & fructus proprios emendo comedere?
 Cui unquam necesse est sua emeret?

Ques
 sulcos deficientes uidit? Et cum sulci terræ
 semper ex terra sint, quid est quod pro-

B enim nihil sit aliud sulcus terræ quam ter-
 ra, magnæ distinctionis ratione non ca-
 ret, dum subiungit: Et cum ea sulci eius
 deficient. Quia uidelicet in re, quia ordo hi-
 storiarum deficit, tunc nobis intellectus my-

stet, ac si patenter clamer: quia rationem
 literarum defecisse cognoscitur, nimirum re-
 stat, ut ad me sine dubitatione redeatis.

C

D

deficit. Terra enim etiam nullis

exulta, plerumque ad usum hominis ali-

alimentum profert, exarata uero

ad saturitatem patit. Et sunt non-

nullis qui nullo lectionis, nullo exhorta-

tionis uomere proculsi, quidam bona,

quamuis minima, tamē ex semetipso

proserunt, quasi terra needi exarata. Sunt

atque retinendū sanctis predicationibus
 ac meditationibus intenti, à priori metis
 semina exhortationis accipiunt, & si
 bono, & perueniunt uoluntate

bibunt cum filiis dei & exemplum ui-
tendi appetunt, quæ prælati quique prauo
oere aut atque iniquo exemplo
audiunt: nos enim quid sumus? nec
contra nos est murmur uestrum, sed con-
tra Dominum. qui. n. contra superpositâ
sibi potestatem murmurat, liquet quillū
redarguit, qui eandem homini potestatem
dedit. Tandem beati Iob plenas mystica
uirtute se pntentias, in quibus cōtra ami-
corum uerba respondit, Deo largiente di-
gestimus: nunc superest ut ad Helium
uerba ueniamus, quæ tanto grauiori circum-
fusione pensanda sunt, quanto & per
Iob ut diximus faciam spiritu feruentiore
proferuntur.

Quartæ partis finis.

BEATI GREGORII EX-
POSITIONIS MORALIS

LIBER VIGESIMVS TERCIVS,

& uicini operis parti
quinta.

Caput

I.

Perfectionem huius operis totiens
distinctione uoluminum locution-
nis meæ pausatione succido: ut
eum legendi exordium sumitur, prius ip-
sa memoriæ lectionis causâ renouetur, &
tanto robustius surgat doctrinæ edifi-
cium. ne studiosius ponitur in mente sui
mentum. beatus Iob Deo soli sibi que co-
gnitus in tranquillitate ad nostram noti-
ciam perducendus tactus est uerbere, ut
odorem suarum uirum tanto latius spat-
geret, quanto more aromatum melius ex
inceptione fragraret. nouerat in bonis
præ subditos regere, & à malis se districte
custodire. nouerat bene uti rebus habi-
tis: sed nesciebamus si patiens perma-
nens pignoris sacrificia soluere: sed
incertum erat si ei gratiarum sacrificium
& orbatu immolaret. Ne quid ergo utiq;
salus tegetet, dignum fuit ut hoc dolor
aperiret. Data itaque est contra sanctum
uirum hosti callido teutanti licentia.

A Quia tam longa est in hoc cogitata re-
timere appetit, etiam bonum patientie
quod latebat ostendit: & quem se
persequendo credidit, flagellis au-
& in exemplo dilatauit. Nec sine graui ar-
te exercuit licentiam quam accepit. Nam
cōbrisit greges, extinxit familias, obruit
heredes, percussit salutem corporis, &
ad intorquendum grauioris tentationis
iaculum linguam seruauit uxoris quate-
nus sancti uiri torse ac solidum pectus &
per damna rerum dolore sterneret, & per
uerba coniugis maledictione perfora ret.
Sed quot uulnera seuiens intulit, tot san-
cto uiro nesciens uictorias ministravit.
nam fidelis Dei famulus, uno eodemque
tempore inter uulnera & uerba depre-
hensus, & dolentem carnem æquanimi-
ter pertulit, & desipientem cōiugem pru-
stis, quia uinci se in domesticis doluit,
protinus exteriora requisit. Amicos
nanque eius de locis singulis, quasi pro
exercenda charitate commouit, eorum-
sed per hæc iacula inceptationis intorsit,
quæ eo durius cor securè audientis infi-
ent, quo inter offensæ & non seruatiæ
tenebras improuise uulnera-
rent. Post hos quoque ad contumelias
etiam Helii iunior excitatur, ut erâquil-
litate tantæ mansuetudinis saltem de-
signata leuitas perturbaret ætatis. Sed
contra tot antiqui hostis machinas ste-
tit inuicta constantia: stetit equanimi-
tas infracta. nam uno eodemque tem-
entiam, rebus uitam. Nemo igitur san-
ctum uirum quamuis de illo aperte post
flagella scriptum sit: In omnibus his nō
peccauit Iob labijs suis: saltem postmo-
dum in contentione amicorum æstimet
inter uerba deliquisse. Satan quippe ten-
tationem illius expetijt, sed Deus qui
hunc laudauerat, in seipso eius intentio-
nem certaminis accepit. Quisquis ergo
beatum Iob deliquisse in suis sermoni-
bus querit, quid aliud quàm Deum

retur? Quia uerò antiqui patres fructi-
sens arboribus similes, non solum pul-
chri sunt per speciem, sed etiam utiles p

Nu 2 ubi-

CAPVT TRIGESIMVM-

SECVDVM
21 Iob.

MISERVNT autem tres viri isti respondere Iob, eo quod iustus sibi uideretur. Et iratus indignatusque est Heliu filius Barachel Buzites de cognatione Ram. Iratus est autem acrius Iob eo quod iustum se esse diceret coram Deo. Porro aduersum amicos eius indignatus est, eo quod non inuenissent responsum rationabilem, et tantummodo condemnassent Iob. Igitur Heliu expectauit Iob loquentem, eo quod seniores essent qui loquebantur. Cum tamen uideret quod tres respondere non potuissent, iratus est uehementer. Respondensque Heliu filius Barachel Buzites dixit: Iunior sum tempore, uos autem antiquiores. Idcirco demisso capite ueritus sum indicare uobis meam sententiam. Sperabam enim quod ætas prolixior loqueretur: & annorum multitudo doceret sapientiam. Sed ut uideo, spiritus est in hominibus, & inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Non sunt longæui sapientes, nec senes intelligunt iudicium. Ideo dicam: audite me, & ostendam uobis etiam ego meam sapientiam. Expectaui enim sermones uestros: audiui prudentiam uestram. Donec disceptaretis sermonibus uestris, & donec putabam uos aliquid dicere, confidebam. Sed ut uideo, non est qui arguere possit Iob: & respondere ex uobis sermonibus eius. Ne forte dicatis: inuenimus sapientiam: Deus proterit eum non habere. Nihil locutus est mihi, & ego non secun-

dum sermones uestros respondebo illi. Extimuerunt, nec responderunt ultra, abstuleruntque à se eloquium. Quoniam igitur expectaui, & non sunt locuti: iterum, nec responderunt ultra: respondebo & ego partem meam, & ostendam scientiam meam. Plenus enim sum sermonibus, & coarctat me spiritus uteri mei. En uenter meus quasi multum absque spiraculo, quod lagunculas nouas dirumpit. Loquar, & respirabo paululum; aperiam labia mea, & respondebo. Non accipiam personam uiri, & Deum homini nõ æquabo. Nescio enim quandiu subsistam: & si post modicum tollat me factor meus.

Quod nomen Helii & loci & cognationis eius intensionem ipsius denotant. Caput II.

COM serunt autem tres uiri, qui respondere Iob, eo quod iustus sibi uideretur. Hoc quod de eo dicitur, eo quod iustus sibi uideretur, sacre huius scriptor historie ad amicorum iudicium retulit, non autem beatum Iob de elationis tumore reprobaui. Sequitur: Et iratus indignatusque est Heliu filius Barachel Buzites de cognatione Ram. Hæc uel eius, uel parentis, uel loci, uel cognationis nomina notâ propriæ expriment actionis. Heliu quippe interpretatum sonat Deus meus iste, uel Deus Dominus. Per quæ, sicut superius diximus, interpretatur ecclesia, & gentes, & Ecclesiam possitorum. Unde eis & hoc ipsum eius etiam nomen congruit. Nam quamuis iuxta dominica præcepta non uiuunt, Deum tamen dominum esse recognoscunt: quia in ueritate carnis etiam formam deitatis intelligunt, sicut per pro: hæc dicitur. Scitote quoniam Dominus ipse est Deus. Barachel uero interpretatum, dicitur benedictio Dei: Buzites autem, contemptibiles. Quod arroganter prædicantibus bene utrumque concordat: quia in prædicationis secundâ benedictionem quidem gratis di-

Psalm. 119

proferuntur, cuius potius perilli ingen-
da sunt, quam pretium, ex qua dicitur. Quis
enim soliditate grauitatis carent, ex con-
tionis subtilitate non indigent. Sed solū
puto breuiter intinandum, quod Helu
quidam. *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*
sapientior fuit: cum uero in aliis anno-
rum multitudinem semetipsum praeferēs
despicit, quā pueriliter desipiat osten-
dit. Nam contra eius sententiam, & aetas
prolixior loquitur, & per annorū multi-
tudinem sapientia docetur: quia est lon-
geuitas sensum non praebet, usum tamē
vehementer exerceat. Sequitur.

*Quod quatuor modis arrogantium tumor digno-
scitur. Cum aut bonum a seipsis habere se
aestimant, aut a Deo, sed meritis suis, aut cū
se iactant habere quod non habent, aut cum
ex eo quod singulariter sibi habere uidentur
etiam in aliis.* *1. Cor. 4. 7.*

Sed ut uideo, spiritus est in homini-
bus, & inspiratio omnis potētis dat in-
telligentiam. Hec rectē diceret, si eandē
intelligentiam sibi prae ceteris non arro-
garet. Neque enim parua condemnatis
eius. *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*
uatē gloriari, scire bonum unde accepe-
rit. *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*
7 quod accepit. Quatuor quippe sunt spe-
cies quibus omnis tumor arrogantium
demonstratur, cum bonum aut a semet-
ipsis habere se aestimant, aut si sibi datum
desuper credunt, pro suis se hoc accepisse
meritis putant, aut certe cum iactant se
habere quod non habent, aut despectis
ceteris singulariter uideri appetunt habe-
re quod habent. A semetipso enim bonū

1. Cor. 4. *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*
tur. Quid autem habes quod non accepi-
sti? Si autē accepisti, quid gloriaris quasi
non acceperis? Rursum ne dari nobis bo-
nū gratia pro nostris praecedentibus me-
ritis crederemus, idem Apostolus admo-
net dicens: Gratia estis saluati per fidem,
& hoc non ex nobis, sed Dei donum est,
non ex operibus, ut ne quis gloriatur.

1. Tim. 3. *1. Pet. 5. 5.*
Qui etiam de semetipso ait: qui prius tui
blasphemus, & persecutor, & contume-
liolus: sed misericordiam collicitus sum
quodammodo. *1. Tim. 1. 13.* *1. Pet. 5. 5.*

Atia non meritis tribuatur, iam ex seipso
docet. *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*
de beneuolentia accepit. Rursum non-
nulli iactant se habere quod non habent,
habetur tamen accepit. *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*

Hier. 48

B dicunt: Superbiam eius & arrogantiam
eius ego noui: & quod non sit iuxta eum
uitus eius. Et sicut angelo Ecclesiae *1. Cor.*
dicere dicitur: quia dicit quod diues
sum & locupletatus, & nullius egeo: &
nescis quia tu es miser, & miserabilis,
& pauper, & caecus, & nudus. Rursum
nonnulli despectis ceteris uideri appe-
tunt singulariter bonum habere quod
habent. Unde & Phariseus idcirco de
templo absque iustificatione descendit:

Apo. 3.

C Ipse quippe singulariter elatus dixerat:
quia non habeo, cum uideret, quia
singulariter tribuens oranti publicano
se preiulit. Sancti quoque Apostoli ab
hoc elationis uitio reuocantur, qui de
predicatione redeunt, cum elati dice-
rent: Domine in nomine tuo etiam dae-
monia nobis subiecta sunt: ne de hac mi-
raculorum singularitate gauderent, illico
etiam quod dicitur: *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*

Luc. 9.

14.

C Ipse quippe singulariter elatus dixerat:
quia non habeo, cum uideret, quia
singulariter tribuens oranti publicano
se preiulit. Sancti quoque Apostoli ab
hoc elationis uitio reuocantur, qui de
predicatione redeunt, cum elati dice-
rent: Domine in nomine tuo etiam dae-
monia nobis subiecta sunt: ne de hac mi-
raculorum singularitate gauderent, illico
etiam quod dicitur: *1. Cor. 4. 7.* *1. Tim. 3. 2.* *1. Pet. 5. 5.*

se habere singulariter gaudent, quisquis ui-
deri sublimior ceteris querit, illum unde
habet imitatur, qui despecto bono societate
angelorum, sedem suam ad Aquilonē
appetens, per iniquum desiderium quasi
ad quoddam culmen conatus est singula-
ritatis erumpere. Helu ergo quamuis da-
ri a domino sapientiam collicitur, in hac
tū elationis specie labit, ut sapientior se
ceteris gaudeat, & quasi de singulari bono
se iactantem exultet. Quod uero in *1. Cor.*

Luc. 9.

tibus indicat, dicens: Non sunt longitui sapientes, nec senes intelligunt iudicium ideo dicam: Audite me, ostendam vobis & ego meam sapientiam. Expectavi enim sermones vestros, audius prudentiam vestram donec disceptaretis sermonibus, & donec putabam vos aliquid dicere, conside-
 8 ram. In quantum ad intentionem licet re spectat, loquens Helu indicat quàm superbè tacuerit. Cùm enim dicit: Expectavi enim sermones vestros, & putabam vos aliquid dicere: apertè declarat se ad verba senum iudicantis potius studio, quàm tacentes voto tacuisse. Quamvis
 hic melius vitam arrogantium designat qui aliquando intra sanctam Ecclesiam positi cum eis cum sanctis Ecclesie aduersarios conspiciunt, non in eis annos temporum, sed intentionem solent pen-
 13 sare ut possint. Nam parati sunt eisdem arrogantibus antiquiores hære-
 14 ti, eos audacter comprimunt, in quorum verbis dogmata perniciosa reperiunt. Sequitur: Sed ut ideo, non est qui argue-
 15 re possit Iob, & respondere ex vobis sermonibus eius: ne fortè dicatis: Inuenimus apertum, Deus paratitèb, non
 16 homo. Sæpe enim hoc nonnulli ille & hominibus despicabiles solent, cum a cunctis ferè gentibus sanctam Ecclesiam
 17 venerari conspiciunt, opinionem eius quibus valent obreftationibus lacerare contendunt. Inter hec idem o-
 18 stantem per ardua, etiam in aeternitate æternorum non numerum suum totum. Quo-
 19 rum uocibus Helu obuiat, dicens: Ne fortè dicatis, Inuenimus sapientiam, Deus proleat eam, non timore. Sed qui res intra sanctam Ecclesiam, sed tamen fide-
 20 los contra hæreticos facit. Tunc in sanctam Ecclesiam in honore hominum
 21 florere temptant ut ce-
 22 eam a domino non credatis. Scit enim sedemptus est, & non est. Neque ista
 23 uenienti tribuere, & peruenienti ad æter-
 24 nitatem. Incautum igitur dicitur: quia Deus eam, & non homines. Nam
 25 lam a cunctis ferè hominibus uidens, qui
 26 sic ostendit. Sed
 27 letitia subueniatur, & ista. Nam locu-

1 tus est mihi, & ego non secundum vestros sermones respondebo illi.] Quid est quod
 ait: Nihil locutus est mihi? Nunquid san-
 2 cta Ecclesia perperam accipit, cum
 intra se arrogantes conspiciunt, erudire ac
 3 redarguere prætermittit? Exercet hæc, &
 quondam exercere non cessat. Sed Helu
 4 qui loquentè publicè beatum Iob audie-
 rat, dicat: Nihil locutus est mihi: quia
 nimirum omnes arrogantes uoces quide
 sanctæ Ecclesiæ audiunt, sed sibi eas dici
 dissimulant, quando elationis uirum trahē-
 5 dare conentunt. Nec se de superbia re-
 6 dargui æstimant, quia esse se humiles po-
 7 tant, qui etiam redargui despiciunt, dum
 sancti uoces se & se res, per uicinas ar-
 8 bitrantur. Quod uerò ait: Et ego non se-
 cundum sermones vestros respondebo
 ei: bene beato Iob non secundum sermo-
 9 nes eorum respondere se dicit. Arrogan-
 tes enim intra sanctam Ecclesiam positi,
 respondent contra eam: sed non sicut hæ-
 10 retici exterius constituti. Neque enim
 contradicunt ei praua prædicando, sed
 11 per se uicinas. Sed nec se de
 12 hæreticis uicinas. Sed nec se de
 13 quàm necesse est, digna suspicantur. Se-
 14 quitur: Eximuerunt nec res, ostendit
 15 ultra, abstuleruntque à se eloquium.] Be-
 16 ne ad Helu uerba amici Iob eximuisse
 17 res, & ultra, abstuleruntque à se eloquium.]
 18 tes Ecclesiæ defensores, quamuis or-
 19 dicendi non teneant, tamen aduersarios
 ipsa didiciorum uirtute perturbant. Sequi-
 20 tur: Quoniam igitur expectaui, & non
 21 sunt locuti steterunt, nec responderunt
 22 ultra.] Finis esse locutionis sapientium so-
 23 let, ut consueque dicant quo aduersari
 24 lentium imponant. Non enim se ostē-
 25 dere, sed praua docentes compicere co-
 26 piunt. Postquam uerò de amicis Iob dictū
 27 est: Eximuerunt, nec responderunt ul-
 28 trā, abstuleruntq, à se eloquium: Helu
 29 subiungens, ait: Expectaui, & non sunt
 30 locuti: steterunt, nec responderunt ul-
 31 trā.] Et hoc est, quod dicitur: Non
 32 duplicat: quia uidelicet ut arrogans, &
 33 si non sit, sed ut aduersari
 34 uersariorum dicta superare, & sapientiam
 35 ostētare festinat. Vnde & con-
 36 tur. Respondebo & ego partem meam
 37 ostendam. Item dicitur: Non
 38

Cm. 2 Facto quippe Adam, scriptum est: Inspiravit in faciem eius spiraculum uitæ, & factus est homo in animam uiuentem. Sed hæc quæ rectè aluit, uerum rectè exequatur, audiamus. Sequitur: Si potes, responde mihi: & aduersus faciem meam resiste.] Ecce dum narrat ordinem ueræ conditionis, in facie subito super hæ elationis erumpit, atque alijs uerbis hoc idem replicat, dicens: Ecce & me fecit & te fecit Deus: & de eodẽ luto ego quousq; formatus sum. Verũtamen miraculũ meũ nõ te terreat, & eloquentia mea non sit tibi grauis.] Quid est hoc quod Helii ordinem ueræ conditionis agnoscat, & modum rectæ locutionis ignoret? Quid est quod se beato Iob & condidit exequat, & locuturus exaltat: nisi hoc quod arrogantes omnes cunctis quidem hominibus se equaliter conditos inuenerunt, sed per factum

dere dedignatur: eisque se per naturæ conditionem conferunt, sed per tumorem scientiæ superponunt? Aequales qui se iudicante extulisse nascendo, æquales remansisse uiuendo. Atque in quod æquales quasi diuendo iam non sunt, illud ad maius miraculũ reuocant, quod æquales nascendo fuerunt. Unde

16 **16** ait Deus, & de eodem luto ego

culum meum non te terreat, & eloquen-

17 **17** tia mea non sit tibi grauis. Habent hoc

18 **18** imant, & locutionem suam admiran-

19 **19** do præuenerunt: quia uel in acutis sen-

20 **20** rant. Notandum quoque est quod

Heb. 13. Paulus dum mirè H

21 **21** adiunxit: Rogo autem uos fra-

22 **22** tres ut iusseratis uerbum solati: etenim

23 **23** per paucis scripsi uobis. Helii autem ina-

24 **24** xit: Miraculum meum non te terreat, &

25 **25** le dicta sua uerbum solati: hæc uero elo-

26 **26** quam distincti sapores prodeunt fru-

27 **27** ctuum ex diuersa radice cogitationum.

A Ille de magnis humiliter sensit: iste de minimis se inaniter erigit. Quid ergo inter hæc nisi hoc toleret est intuemum, quod & aſcensuri in imo se eſſe conſiderat & cecidi ſemper in præcipiti ſtans? Salomone attestante, qui ait: Ante ruinam exaltat rector, & ante gloriam humiliatur. Sequitur:

Quod tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui. **Cap. X.**

Derbis tuorum audi. **B**eandem uocem subiungens, **B**eandus sum ego, & absque delicto immaculatus, & non est iniquitas in me. Quia querelas in me reperit: ideo arbitratus est me inimicum tibi. Posuit in nervo pedes meos, custodiuit omnes semitas meas.] Morque contra hæc uerba quæ beatum Iob diſſe narrauit, ſententiam

ait: Hoc eſt

1 **1** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

2 **2** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

3 **3** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

4 **4** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

5 **5** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

6 **6** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

7 **7** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

8 **8** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

9 **9** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

10 **10** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

11 **11** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

12 **12** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

13 **13** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

14 **14** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

15 **15** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

16 **16** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

17 **17** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

18 **18** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

19 **19** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

20 **20** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

21 **21** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

22 **22** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

23 **23** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

24 **24** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

25 **25** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

26 **26** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

27 **27** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

28 **28** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

29 **29** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

30 **30** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

31 **31** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

32 **32** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

33 **33** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

34 **34** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

35 **35** tibi uerbi non tam conſolari, quam increpare deſideraui.

Semel loquitur Deus & secundo idipsum non repetit. Afflicti cordis est propriū, ut in omne quod appetit, & tamen rerū ordinem contrarium sentit, si possit fieri, cunctis uocibus uelit: ut Deum de cunctis rerum controversia consulari, & responsionis eius cognita ratione cōquiescat Helix autē prēuidens quod scripturā sacram Dominus conderet: ut in ea uel publicis uel occultis cūctorum quæstionibus responderet ait: Aduersus eum cōtendis, quod non ad omnia uerba responderit tibi. Semel loquitur Deus, & secundo idipsum non repetit. ac si diceret: Deus singulorum cordibus priuatis uocibus non responderet, sed tale eloquium constituit, per quod cūctorum quæstionibus satisfacit. In scriptura quippe eius eloquio causas nostras singuli si requirimus, inuenimus: nec opus est ut responderi tibi diuina uoce specialiter quærat: tibi enim nobis omnibus in eo qd specialiter patimur, cōmuniter respondetur: tibi uita præcedentium, hic forma sequentium. Vt enim unam e pluribus profertur: ecce dum passionē alia uel molestia carnis afflicimur, scire fortasse occultas causas passionis erudimur uel molestiæ optamus, quatenus in eo quod patimur, ex ipsa rerum scientia contolemur. nequaquam nobis singulis specialiter patimur. Ibi uidelicet inuenimus quod Paulus carnis suæ infirmitate tentatur, audiuit: Sufficit tibi gratia mea: nam uirtus in infirmitate perhibetur. Quod idcirco illi in infirmitate propria dī regulatum nobis omnibus diceret. In scriptura igitur acra uocem Dei athletæ Paulus audiuit, ne cū fortasse athletæ gignimur, singuli audire eam priuata ratione persequamur. Non ergo Dominus ad omnia uerba nobis responderet: quia semel loquitur, & secundo idipsum non repetit: id est in his quæ per scripturam lactam ad patres nostros protulit, non erudire curauit. Uideant itaque sancti doctores Ecclesiæ, dicant & arguantur cum intra eam laborare quod iam

pusillanimitate conspiciunt: quia nobis Deus ad uerba omnia non responderet, quia semel loquitur Deus, & idipsum secundo non repetit, id est cogitationibus uel tentationibus singulorum non iam passum per prophetarum uoces, non iam per scripturam sacra quicquid potest singulis euenire comprehendit: atque in illa per exemplar præcedentū, etiam uitam sequentū informare curauit. Quamuis quod ait Semel loquitur Deus, & secundo idipsum non repetit, hoc intelligi subtilius. trialem sibi filium genuit. Loqui enim Dei, est uerbum genuisse. Semel autem uerbum non habere. Vnde & apte subditur Et secundo idipsum non repetit: quia uidelicet hoc ipsum uerbum, id est, filiū non nisi unicum genuit. Quod autē non ait: Locutus est, sed loquens: non uidelicet tempus præteritum nec futurum ponens: liquet omnibus, quia Deo nec præteritum tempus congruit, nec futurum. Tāto ergo in eo quodlibet tempus ponitur libere, quanto nullum tempus unum proprie diceretur. Inde itaque uidelicet, unde in eo dici proprie nullum licet. Verbum namq. pater sine tempore genuit. Et quis dignē sciri queat illam insubilem naturatē, quā de æterno natus est eternus: quod existens antequam gignitur æqualem, quod gignente natus posterius non est? Quæ uidelicet nos uideamus. Illius autē naturatē uim tā miramodo uidemus quod nequaquā cōprehendimus. Est autem quod de uis carnis pertrahere ad sentum spiritus his iaceat, atque ante eum subitum luceat nē lumen erumpat, clauis eius oculi ipsi a luentu luminis feruantur ut pateant, tunc. Nec tamen aliquid perfectū, tunc est totum uidissent: cur aperti quærentes

perspecta, quasi coram posita arca Domini-
um consulunt: & quod prius intus ta-
cente aut intus, & intus, & intus
tes innotescunt. Ut enim exterioribus of-
fens inoffensē deferant, ad secreta cor-
dis recurrere incessabiliter curant: & sic
noctem Dei quasi per somnium audiunt,
dum in meditatione mentis à carnalibus
motibus abstrahuntur. Hinc est quod
dicebat: Ego dormio, & cor meum uigilat.
Et si diceret: Dū exteriores sensus ab hu-
ius uitæ sollicitudinibus sopio, uacante
mente inuacius interna cognosco. Fo-

Cap. 9

lenter apprehendo. Bene ergo Heliu ait:
Quia per somnium loquitur Deus: atque
apte subdit: In uisione nocturna.
Quia enim uiso appere
tioni m. eis sub quibusdam imaginibus
solet. In diurna autem luce certius cerni-
mus, in nocturna uerò uisione eundan-
ter uidemus. Et quia sancti omnes quā-
dra in hac uita sunt, diuinæ naturæ
ta quasi sub quadam imaginatione con-
spiciunt, quia uidelicet necdum sicut sunt,
ea manifestius contemplantur, bene He-
liu postquam dixit: Deum nobis per som-
nium loqui, subdit: In uisione nocturna.
Nox quippe est uita præsens: in qua quā-
dru sumus, per hoc quod interna contem-
plamus, sub incerta imaginatione caliga-
mus. Propheta nanque a I uidentē
m. uū quādā te premi caligine sentiebat,
dicens: Anima mea delicta ut te in no-
cte. Ac si aperte diceret: In hac obscurita-
te uite præsens uidere te appeto, sed ad-
huc infirmitatis nubo circumscibor.
Dauid quoque huius noctis caliginē u-
dens claritatem uel luminis
ait: Mane astabo tibi, & uidebo. Adhuc er-
go in nocte minus se uidere conspici: q
a I uidentē Deum tunc mane con-
spicit. Quia uerò, ut diximus, abesse-
t in actione cessare dormire est: bene He-
liu subdit: Quando intrat sopor super ho-
mines. Quia autem sancti uiui cum ex te
nocti actioni non de cernunt, intra men-
tis cubilia conuiescunt, apte subiungit:
Et dormiunt in lectulo. Sicut enim

Eg. 26.

I

A uis dormire in lectulo, est intra mentis
sux cubile quiescere. Unde scriptum est:
Exultabunt sancti in gloria, lætabuntur
in cubilibus suis. Dicatur ergo quod se-

in uisione nocturna, quando intrat sopor
super homines, & dormiunt in lectulo:
quia nimirum tunc secreta diuinitatis
agnoscimus, cum ab huius mundi tu-
multuosa concupiscentia intra mentis
nostræ cubilia segregamur. Quia uerò,
ut saepe iam diximus, autem cordis tu-
multus secularium negotiorum claudit:

B & qui es lectore considerationis aperit.
rum, & erudiens eos instruit disciplina.
Cum enim ab exterioribus actionibus lo-
piuntur, aperta autem interni examinis

ueri iudicia occulta conuies-
sant, semetipsos afficere. Hinc dicitur: Quia

cap. XIII.
I T erudiens eos instruit disciplina
penitentiam laceranti, quasi quidam plagi

pe uulneris, disciplinam infundit cor-
poris percussione. Plagi uerò in sic e-
terioribus uentis, sunt interna mentis
uulnera, que per compunctionem fiunt.
Sicut n. uenter cibus repletus exten hauri
ita mens prauis cogitationibus dilatata
subleuatur. Abstergunt igitur mala &
D huius uulneris & plagi in lacerationibus
uentis, quia & disciplina exterior cubi-
pas diluit, & extensam mentem con-
natio penitentia ultione transfigit.
hoc inter se utraque hæc differunt:
quod plagi percussione dolent, la-

atque gentes cruciant ista relinquunt dim-
est: per hæc in maiore letitia. Quia ra-
men ipse compunctio mentem lacerat
eandem compunctionem non incon-
grue disciplinam uocat. Q

sternendo quid fecerit. Quod utrumque A
 propheta breuiter comprehendit dicens:
Declina malo, & fac bonum. Declinare
 quippe à malo, est ab eo quo iacuit surge
 re bonum uerò facere, est mercedis opera
 in quibus requiescere debeat preparare.
 Qui enim declinat à malo, sed bona adhuc
 non facit: surrexit quidem ab eo quo
 iacuit: sed ubi requiescere debeat nondum
 strauit. Et rursum lectus uel stratum re
 quies temporalis accipitur, sicut scriptum
 est: *Vniuersum stratum eius uersalti in*
intra tentationem. Non enim per uerba
 & secularibus sanguis, deferere per di
 uinum stratum huius mundi intra la
 boris aciem uigilare conuenit. *Ut uo*
motus, & uisus red. Per agitur, &
ad omnia. Ut uisus red. Per agitur, &
ad omnia. Ut uisus red. Per agitur, &
 desiderat quietis ordinem quatit, & ue
 lut quoddam stratum sicut à cunctis la
 boribus & tentationibus liberare con
 cupiscit. Sed quia in hac uita adhuc ho
 mo positus in cuiuslibet ordinis loco, in
 cuiuslibet secreti secessu uiuere sine tenta
 tionibus nullatenus potest: plerumque in
 id quod ad requiem constituitur, maior
 dolor tentationis inuenitur. Vnde rectè
 per prophetam dicitur: *Vniuersum stratum*
eius uersalti in intra tentationem. *Ut uisus*
red. Per agitur, & ad omnia. Ut uisus
 dicet: *Omne quod hic sibi parauit ad*
requiem, hic in intra tentationem uersat
 ad perturbationem. Quod pio quidem
 Dei consilio agitur, ut huius peregrina
 tionis tempore electorum uita turbetur.
 Via quippe est uita praelens, qua ad pa
 triam tendimus: & idcirco hic occulto
 iudicio frequenter perturbatione contem
 mur, ne uiam pro patria diligamus. So
 lent etenim nonnulli uiatores cum amec
 nati sunt, uiam pro patria diligamus, per
 gendi moras innectere, & à coepto ite
 neris rectitudine declinare: eorumq; gres
 sus, ita se pulchritudine uisus, ita se
 etat. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 Dominus huius mundi iter asperum fa
 cit: ne dum quisque uitæ praelentis re
 quiescere in intra tentationem uersat, &
 agis eum diu pergere quam citius perueni
 re debet. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 uita, & in intra tentationem uersat, &
 etat. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 tunc parauimus requies turbatur, rectè

dictur: Increpat quoque per dolorem
 in intra tentationem uersat, & in intra tentationem uersat, &
 que, uel tentationis nos stimulis, uel
 sagelli afflictione conturbat. Nam sepe
 humanus animus quamlibet breui tem
 pore sine tentatione in bonis studiis sue
 rit, mox de eisdem studiis, in quibus quie
 scendo se exercit de ipsis uirribus quib
 us multiplicari nititur, dum proficere
 se sentie eleuatur. Vnde pio rectoris no
 stri moderamine, impulsu tentationis
 afficitur, ut in eo ipsa profectus sui elat
 io conuulsa. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 B dixit: Increpat quoque per dolorem in le
 ctulo, aptè subiunxit:

Quod tentationem praelens sit, cum uisus
eam nostram recolimus, & cognoscimus
quid diuino munere possimus, & quid ex
nobis sumus. Cap. XVI.

ET omnia ossa eius marcescere facit. *Psalm. 33*
 Ossa in scriptura sacra uirtutes accipi
 mus: sicut scriptum est: Dominus custo
 dit omnia ossa eorum, unum ex eis non
 conteritur. Quod utique non de ossibus
 C corporis, sed de uiribus dicitur mentis.
 Nam cerè nouimus quod & multorum
 martyrum corporaliter ossa confrica
 sunt: & persecutores Domini, latronis
 & isca. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 in paradiso, sicut latronis alterius in
 carcere. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 pa perit. *Ut uisus red. Per agitur, & ad omnia.*
 tacit marcescere: quia cum in ea requie
 quare, & ab hoc eulo preparatus,
 in bello tentationis afficimur: qui for
 titudine de uirtutibus nostris inflari potui
 mus, cognite infirmitatis nostræ tadio
 D exaruit. Cum enim sicut cupimus
 ad Deum proficimus: si profectum no
 strum tentatio nulla pulsaret, alicuius
 nos fortitudinis esse crederemus. Sed
 quia nobiscum superna dispensatione
 agitur, ut infirmitatis nostræ quia profi
 cientes obliuiscimur, tentati recolamus:
 & in profectu nostro quid de diuino mu
 nere, & in tentatione cognoscamus, quid
 de propriis uiribus sumus. Quæ nos pro
 fectio tentatio ad plenum raperet, nisi
 profectio superna seruaret. Sed pulsat,
 nec frangit: impellit, nec mouet: qua

venit ad nos unigenitus patris : assump-
sit nobis naturam, non perpetrans
culpam. Sine peccato quippe esse debuit,
qui pro peccatoribus intervenire potuis-
set : quia nimirum alienæ pollutionis
color non tergeret. propria sustine-
re. *Quid ergo ?* Quod et
similis apparuit, equitatem hominis an-
nuntiavit. Intercedens enim pro peccato-
ribus, semetipsum iustum hominem qui
pro alijs indulgentiam inquireretur osten-

in proprio sanguine Cistiflus mercurii

Cap.

III.

Miseretur eius, & dicet: Libera eū,
in quo ei propitius.) Mediator

mergit quo in superbiz uiuū prociēs, ab
eo qui uere excelsus est elegauit. atq; in-

A demeritis in populo unum de consiliis
summis estimavit: sicut per prophetam
extollenti se animæ dicitur: Quo pul-
chrior es descende, & dormi cum in-
circumcisus. Omnis enim qui fortitatem in-
firmitatis suæ considerare negligit, sed p
elatione subit in unum. Quod si quis
extollendo se de suis meritis, inde in ma-
deterius corruit, unde gloriosum se esse
iudicavit. qui descendens cum incircum-
cisus, in unum de consiliis summis
est estimatus. De his de consiliis summis
est estimatus. De his de consiliis summis

quum esse cognouit, bene de eo dicitur :
 Liberatus uero de conatu peccati co-
 ne, ut eo magis euadat poenā, quo oculos
 suos in terram posuit. Quia uero an-
 gelus erat cuius meritis nobis Dominus
 in salutem nostram miseratus est, et
 in infirmitatis nostrę suscipiens, so-
 lus iustus apparuit, ut pro peccatoribus
 intercederet. Et bene pro redempto ho-
 mine isto loquens angelus dicit, Inueni

C Deī & hominū dicat, Quia nullus ho-
minū fuit, qui coram Deo interesset
iustus pro hominibus appareret, memo-
r. 1. 2
minem lecti, & dum me hominem exhi-
bus, in quo iusta hominibus propitiater
inueni. Et quia infirmitatem suscipiens
Dominus dum peccatā nostrā moriens
soluit ut, corruptionem nostrā re-

mortalitatis nostre flagellā subiigit, eo-
rumq; mi erent, dicēs: Quid umpra est ca-
ro eius a suppliciis, reuertat ad dies ado-
lescentiæ suæ. In illo quippe primo ho-
mine a deo recedente, reuultū a paradisi
gaudio, in hanc mortalis: uite xrum-
nā cecidimus, & quam grauem culpā ter-
pentis suatione cōmitemus, pena nostræ
ultionis sētumus. Huc, n. lapsi nihil extra
d. nisi quo attingeremus inuicimus. Et
quia poculorum usum carnem secuti su-
mus, de ipsa carne quā præceptis dei præ-
posuimus flagellamur. In ipsa quippe
quod die gemitum, in ipsa cruciatum, in
ipsa interitum patimur, ut hoc nobis mi-
ra dispositione dominus in penam uer-
teret, per quod fecimus culpam, nec
alunde

& ipse iam quod perpetravit accusat. Unde & sequitur:

Comparatione se inferorum cognoscit. Cap. VI.

Recurramus ad illam exemplum, quod fuit
eorum comparatione se inferorum cognoscit.
Cap. VI.

ciet homines: & tunc deinde subiungit
homines: & tunc deinde subiungit
si peccasse se nesciunt: quia homines non
attendunt. Nam si considerarent homi-
nes, citius agnoscere quantum peccan-

1. Cor. 3

Ezec. 34 Dominus dicit. Vos autem greges
leues mei homines estis: quia in vos nimen-
tum Dominus patet, quos voluptas car-
nis iumentorum more non afficit. At

Luc. 1

Comparationem
suo iumenta quippe in stercore tuo copu-
laturam vitam habere. Non enim esse ho-
mines, sed iumenta declarantur: de qui-

Heb. 1

1. Cor. 23

A quibus propheta alius dicit: Vt carnes
aliorum, carnes eorum: & fluxus equo-
rum, fluxus eorum. Unde & per David di-
citur: Homo cum in honore esset, non
intelligit: comparatus est iumentis inhi-
pienibus, & similis factus est illis. Cum
vero vocentur homines hi qui iustitiae
ratione suffulti sunt & irrationabilia iu-
menta nominantur hi qui carnali delecta-
tione deseruiunt recte de hoc poenitente
dicitur: Respiciet homines, & dicit, Pec-
caui. Jac si dicatur: Sanctorum uirorum
exempla conspicit, atque eorum compa-
ratione se poenans, iniquum se esse depre-
hendit. qui enim plenissime in
se appetit qualis est, tales nimirum

Psalm. 1

rum forma metiatur, quanto se deser-
to bono deformis est. Ex his quippe qui-
bus plenissime bona aliunt, perpendit re-
pulsam huiusmodi conpiciat seditionem
qua in semetipso & potest perperam, & iu-
stus non potest. Lucem namq
aspicere, qui uult de tenebris iudicare, ut
in illa uideat quid de tenebris estimet,
per quas uidere praeparatur. Peccator nam
que si incognita uita iustorum semetip-
sum conspicit, peccatorem se nullate-

tenebras attendit: iustorum ergo
uitam conpiciere, ut subintrat
us nostram. Illorum u
proponitur, quia uiua

A

tui, sicut scriptum est. Libri aperti sunt,
& alius libri aperti est, qui est uita, &
iudicati sunt mortui hi qui scripta
uibo aduenientis iudicis. In quo quali scri-
ptum est omne mandatum: quia quicquid
cum uiderit, mox recte conscientia quic-
quid non fecit intelligi. Libri etiam aper-
ti referuntur: quia iustorum tunc uita
conspicitur, in quibus mandata
mortui hi qui scripta erant in libris,
quia in officia uita iustorum quali in ex-
p

p antione

patitur. Iamque in hoc mundo agere ipsi noluerunt, atque ex eorum qui fecerunt comparatione damnantur. Ne ergo unusquisque tunc videns eos, quod non fecit, desinat nunc in eis quod imitetur.

non cessant. Meliorem namque vitam

et, & deterioris usus conuersationem. *Ecce* *Ecce* in Canticis canticorum dicitur: Duo ubera tua sicut duo hinnuli

Can. 4.

que enim sunt duo ubera, nisi ex liberalitate ueniens uterque populus, quoniam sapientie arcano est cordis infusus? Ex quo populo hi qui electi sunt, ideoque capres hinnulis comparantur: uia per humilitatem quidem paruos se-

charitatem currentibus, si qua obstacula de impedimento temporalitatis obuiant, transeunt, & diuini contemplationis salubus, ad superna transcendunt. Qui ut hanc agant, precedentium sanctorum exempla conspiciunt. Unde & in filiis patris referuntur. Quod enim per filia, nisi illorum uita declaratur, qui ueraciter dicunt: Christi bonus odor sumus Deo? *Ecce* ergo ut asse iustissima praeualeat, conspecta odorifera, & candida iustorum uita satiantur. Iam quidem uidere Dominum sperant, iam de eius contemplatione satari charitatis artibus inardescunt. Sed quia in hac uita positi, necdum ualent, per precedentium intermedium paruum eximio patiuntur. Unde & apertum illic tempus de ipso liberiorum passu distulitur, dum dicitur: Donec aspires dies, & inclinentur umbrae. Tunc quippe refici iustorum exemplis indigemus, donec praesentis mortalitatis umbras eterno die aspirante transeamus.

Cum enim huius temporalitatis umbra transacta hac mortalitate luctum inclinata, quia ipsius diei interitum lumen cernimus, ne quaquam iam asperemus, ut ad amorem eius per aliorum exempla flagremus. Nunc autem quia nec iam cum inueniri possumus, summi opere necesse est, ut eorum qui illum perfecte secuti

Intueamur ergo quam pulchra est agilitas sequentium, & uideamus quam turpis sit hebetudo pigrorum. Statim namque ut bene agentium gesta respicimus, nosmetipsos conuisione intima ueliscernere iudicamus: mox uelut si ueniens reatus adducit, & uehementer hoc etiam displicet, quod adhuc fortasse turpiter libet. Vnde per Ezechielem dicitur: Fili hominis dantur ab iniquitatibus suis: & merentur fabricam, & erubescant ex omnibus que fecerunt. Te nplum quippe Dei filius Israel ad conuersionem ostenditur, quando unusquisque iustam animam quam

Ec. 14.

etate pergit, ad confusionem suam peccatoribus demonstratur: ut in illa bonum quod neglegunt uideant, & in seipsis malum quod operantur erubescant. Metui-

timam. Sed dum meriti fabricam, necesse est ut ex cunctis que facimus erubescamus: quia bonorum uita quantum sibi libet pensando discimus, tanto seuerius in nobis omnia inique gesta reprobantur. Aene autem propheta dicitur, ne ostendat templum. Quia enim in ipso reconditum considerate peccator dissimulat: saltem hanc ex uoce praedicantis agnoscat. Templum quippe peccatoribus ostendere, est sponte sua considerate nolentibus rectorum opera narrare. Quia ita uelut diximus, per-

te est ut meliorum protectibus intendat: quatenus tanto districtius in seculis uideant, quanto in illius altius quod admittunt uident. Sed quid illa de peccantibus dicimus, cum ipsos quoque operatores iustitiae tanta prouehi diuinitus non uideamus? Alius namque donum scientiae accipit: & tamen ad uitam in uita abstinentiae non peruenit. Alius

in summa scientia contemplatione celsatur, alius per prophetiam purum ualeat oia uerba praeo ceteris tunc et curat omnia gratia non ualeat praesentis molestia mala subleuare. Alius per curationis gratia mala

pp praesen-

presens in se habet, et tamen. A
quia prophetarum spiritum non habet, qd
finitur. Multa iam propria largiri potest: sed ta-
men iniuste agit. obviare libere nō pōt.
Alius iniuste agit, audacter pro Deo
obtrahit. Alius in se habet, et tamen
tribus: omnia recusat. Alius iam & ab
oculo se sermone restringens, linguar la-
sciviam superat: sed tamen adhuc intur-
gentes irarum stimulos perfecte non cal-
cat. Alius inturgentem iram iam perfe-
cte domat: sed tamen adhuc linguam in
letitiam relaxat. Quia est hoc quod ille
eo bono indiget quo alius pollet: & ille
cum multis polleat, abunde alijs bonum
ad se considerat, quod sibi deesse suspi-
cat: nisi quod a iura nobiscum dispen-
satio. Alius non habet, unus altero melior osten-
dit. Alius quia non habet, inferiore se habenti-
bus. Alius distincta bona & ab
dant. Magna namque sollicitudine ad curā
non.

Exemplum

mus. Vnde Ezechiel propheta cū vo-
lavit post me vocem commotioni
percutientium alteram ad
namque alas animalium nisi virores de-
bemus sentire sanctorum. Quia dū terrena
despiciunt, ad coelestia uno suble-
tur. Vnde recte etiam per Eliam dicitur.

II

Exemplum

Volantia itaque animalia alijs suis se in-
eo quod superna appetunt, consideratis
in vicem alterius vultibus excitantur.
Volantia itaque animalia alijs suis se in-
eo quod superna appetunt, consideratis
in vicem alterius vultibus excitantur.
Volantia itaque animalia alijs suis se in-
eo quod superna appetunt, consideratis
in vicem alterius vultibus excitantur.

tetur ostendo. Sed quia sanctorum

sum percussione se excitent,

minimus Apostolorum, qui non sum
guus vocari Apostolus, quia percutiens
sum Ecclesiam Dei. Et tamē corūde omni

ccus. Sicut & charissimus frater noster
secundum datam tibi sapien-

Paulus in Apostolis miratur

id est hoc

mentem tibi ali

iacemus, si & hi qui iam

ante sunt, ut per
ad maiora proficiant.

D

t, quibus se humiliando po-
ponant sed quibus suscitando se prefe-
rant. Deteriores namque se relinquant

hoc sibi sufficere ad sustinuant, quod
antecedunt. O miser, iam

ratio-

rius fuerat: Abominabilis ei fuit in uita sua panis, & appropinquauit corruptioni anima eius, & uita illius mortificata. Inferius uero subnexum est. Deprecabitur Deum, & placabilis ei erit, & uidebit faciem eius in nubilo, & liberauit animam suam ne pergeret in interitum, sed uiuens lucem uideret. In his ita quæ iam collectis coaceruatisque sententijs & supra meror amaritudinis, & intra sub iuncta est letitia celesitatis, moxque hoc dicitur: Hæc omnia, & erat Deum tribus uicibus per singulos actus diceret: Quod semel de uno dicit, hoc tribus uicibus per singulos agitur. Sed solerter

quibus anxijs que hominibus anxietate ne totum asseritur, & post merorem promissus a securitatem letitiam renouetur. Id enim superius, hinc iam dixi, narrauerat, quod & grauius prius meror affligeret, & magna postmodum letitia accoleret. Igitur si uigilanter intendimus, has tres uices meroris & letitie in uniuersumque electi animo diu alternari modis inuenimus. Ad est, conuersionem, renouationem, & mortem. In prima quippe quam diximus conuersionis uite, grauius meror est, cum tua uniuersumque peccata con-

cedes rumpere, & iram Dei per te, aciem

denorum temporalium onus graue abijcere, & lenem tagum Domini libere tentare potare. Congratulanti enim illa, occurrit illa familiaris sua delectatio carnalis, cum inueterata sua in, quanto eum minus tenet, tanto arctius astrin-

dit. Anxietas cordis, quando hinc spiritus. Et qui ibi meror, quæ ueritas uocat, hinc caro reuocat hinc amor uocis conuersionis in uocat, hinc uis ueritatis per ueritatem inuenerat. Hinc delectatio ad celestem patri am flagrat, & hinc in semetipso carnalem concupiscentiam tolerat, quæ eum etiam aliquo modo inuicem delectat. Recte ergo de hoc amarissimo homine dici potest, Abominabilis ei sit in uita sua panis, & appropin-

quauit corruptioni anima eius, & uita illius mortificata. Sed quia diuina gratia permittit ruptis peccatorum in uinculis etiam nos ad libertatem nouæ conuersionis conuolando perducit, & precedentem tristitiam subitque letitia reuocat: ita ut conuerti uniuersumque animus eo magis ad uotum suum

meminit laborando dol. Ille. Sic cor diuina mementa letitia. quia ei quem desi-

quat, ne te de hoc dici debeat: Deprecabitur Deum, & placabilis ei erit, & uidebit faciem eius in nubilo: uel certe liberauit animam suam ne pergeret in interitum, sed uiuens lucem uideret. At ne conuersus quique iam sanctum esse credat, & quem interioris puritate non ualuit, ne ipsa puritas sternat dispendante Deo timor, ut post conuersionem in

conuersionem subitum mare est, sed adhuc in eremo uicaria faciem hostes. Ante faciem hostes. In caritate preterita uenit caritas post rogationem iunxit, sed adhuc nocentia uita quasi alij hostes obutant, ut ad terram promissionis pergentibus ceptum uel intraludat. In priores uel in uirtute prostrati sunt, sed tentaculi quasi hostes alij contra faciem

faciem parit: mater autem negli-

gentia, scriptum est ubi accedens ad te uiuentem, ita inuicta & timore, & parparantiam tuam ad tentationem. Non enim ait ad te uiuentem, sed tentationem: quia hostis hostes adhuc in hac uita non totos, quanto magis nos ubi contemnit, tanto amplius ex pugna-

et, quos quieto mure

tuus incitatur, quo ex corde nostro quasi

1] *Quia ex hoc propter probationem expel-
 lunt. Hoc enim in seipso Dñs sub qua-
 dam dispensatione figurauit, qui diabo-
 lum non nisi post baptismum se tentare
 permisit: ut signum nobis quoddam futu-
 ri conuersionis. Nam si post bap-
 tismus postquam ad Deum proficerent, tunc
 acriores tentationum insidias toleraret.
 Post primam igitur uicem morosis at-
 que tenebris uicibus delectationis
 dum gaudet, tunc delectationis
 subhoritur: quia ne securitatis negligentia
 dissoluatur, impulsu tentationis effici-
 tur. Item si quisque in ipso conuersione
 in seipso non inuenit, in ipso conuersione
 dauidicam, et in ipso conuersione
 se postquam in seipso conuersionem
 Tres quippe modi sunt conuersorum in-
 choatio medietas, atque perfectio. In in-
 choatione, autem inueniunt blandimen-
 ta dulcedinis, in medio quoque tempore
 certamina, et in fine plenitudinem. In
 ro perfectio plenitudinis. Prius ergo il-
 los dulcia suscipiunt, quæ consolentur:
 postmodum amara, quæ exercent: & tunc
 demum suauia atque sublimia, quæ con-
 firmant. Nam & ipsam suam uir quisi-
 que, in seipso conuersionem, et in seipso
 quæ tamen iam coniunctam asperis in-
 crepationibus, et tunc demum suauia atque
 curis cogitationibus possidet. Vnde &
 plebs Israelitica cū dispondente se Deo
 ad sacras mentis nuptias ex Aegypto
 uocaretur, quasi arrarum uice prius acce-
 pit blandimenta signorum: coniuncta aut
 probationibus exercebat in eremo, proba-
 ta uerò in repromissionis terra uirtutis
 plenitudine confirmatur. Ante igitur in
 miraculis degustauit quod appeteret, post
 modum in labore tentata est, si custodi-
 re nouerit quod gustasset. Ad extremum
 quoque plenius accipere meruit, quod la-
 boribus probata custodiuit. Ita ergo ut-
 tam uniuscuiusque conuersi, & inchoa-
 tio blanda permulcet, & aspera medietas
 roborat, & plena post, perfectio roborat. Nam
 sæpe conuersi quique in ipso adhuc aditu
 inchoationis suæ, uel tranquillitatem pa-
 caulimam carnem uel in seipso, uel
 uel prædicamenta doctrinæ, uel signorū
 miracula, uel gratiam curationis acci-
 piunt, post hæc autem in seipso tentationibus*

A probationibus tangantur, et a quibus ten-
 tationibus adhuc cum incipit, et in se
 liberos se esse crediderunt. Quod diuinæ
 gratiæ dispensatione agitur ne in inchoa-
 tione sua tentationum asperitate fran-
 gantur: quia si eorum initia amaritu-
 do tentationis exciperet, tam facile ad ea
 quæ reliquerant redirent, quàm nec lon-
 gius discesserant: nam contemptis prius
 uitijs quasi uicibus positus replicarentur.

Vnde & scriptum est: Cum emisisset *Exod. 13*

Pharaon populum, non eos duxit domi-
 nus: et uiam terræ Philistiim, quæ uici-
 na est, reputans ne forte præuiceret eum

B in seipso, et in seipso conuersionem, et in seipso

& reueteretur in Aegyptum. Ex Aegy-
 ptum exciuitur, et in seipso conuersionem, et in seipso

trahuntur: quia derelinentibus seculū
 quædam prius tranquillitas ostenditur:

uel in seipso conuersionem, et in seipso conuersionem, et in seipso

tione turbati, ad hoc territi redeant quod
 euaserunt. Prius ergo suauitatem securita-
 tis sentiunt: prius pacis quiete nutriun-
 tur: post cognitam uerò dulcedinem tan-
 to iam tolerabilius tentationum certami-
 na sustinent, quanto in Deo altius co-
 gnouere quod ament. Vnde & Petrus

prius in montem ducitur: prius clarita-
 tem transfigurationis dominicæ con-
 templatur, & tunc demum tentari ancilla

interrogante permittitur: ut per tenta-
 tionem factus sibi ex infirmitate con-
 fectus, et in seipso conuersionem, et in seipso

ter quod uidisset: & cum eum timoris un-
 di, et in seipso conuersionem, et in seipso

nis dulcedinis anchora quæ retineret. Sæ-
 pe etenim tam diutina sunt tentationum

certamina, quam longa inchoationum
 tuerant blandimenta. Sæpe uerò maius

D datur in inchoatione dulcedinis, maius
 autem in labore probationis. Sæpe

minus in inchoatione dulcedinis, maius
 in labore probationis. Nunquam uerò

laborem tentationis dispar sequitur per-
 fectio firmitatis: quia iuxta summam cer-

tamini, remuneratur quisque plenitudi-
 ne perfectionis, plerumque autem in co-
 quique conuersus labitur, quod dū qui-
 buidā donis gratiæ dulcedine inchoatio-
 nis excipitur, confirmatione accepisse se-
 pte, et in seipso conuersionem, et in seipso

nis arbitrat, & plenitudinis
 consummationem æstimat quæ adhuc

Pp 3 blan-

ibus quibusq; contagis, ipso sepe mor-
tis pauore purgantur, & æternæ retri-
butionis gaudia iam ab ipsa carnis solutio-
ne percipiunt, plerunq; uerò contempla-

& dum uetustatis debitum solunt, noui-
tam muneri lætitiæ perficiuntur, recte di-
citur: Videbit faciem eius in iubilo. Vel
certè liberauit animam suam ne periret
in interitum, sed uiuens lucem uideret.

Illi itaque anima in iubilo faciem Dei
conspicit: quia tanta mēde lætitiæ inter-
na præcipit, quantum capere uel assumi-
da uix possit. Ibi igitur lucem uiuens ui-
det: quia spiritalem oculum in radios in-
terni solis infligit. Ibi lucem uiuens ui-
det: quia omni iam mutabilitatis uicissi-
tutine atq; umbratione calcata, ueritatis
æternitatis inheret, atq; inherendo quæm

ris sui incoheribilem speciem dum re-
spicit as- sumit. Quæ enim ad mutabilita-
tem per semetipsum lapsa est, ad immuta-
bilitatis statum immutabilem uidentem
formatur. Igitur Helu de afflictio hoc li-
beratoq; homine: quia prius meritis
amantissimam, & postmodum gaudia con-
solationis expressit, aptè subiungit: Hæc
omnia operatur Deus tuis uicibus per
singulos, uidelicet conuersionis, p-
tionis, & meritis: quia per tria hæc, &
duris prius stimulis meritis afflic-
tione postmodum securitatis
resouetur. Et quia electi uariis
mens ipsidem tribus uicibus, ad
hoc conuersionis, uel tentatione proba-
tionis, uel formidine solutionis atteri-
tur, aptè subiungitur: Ut reuocet ani-
mam, & illumine

A interius impleat: sic interius impleat, ut
illumineat. Illuminanti & ergo hac luce uiuentium,
quam tanto tunc subtilius conspiciunt,
quanto nunc ad illam purius uiuunt.

sed hoc unusquisque arrogans habere p-
prii solet, q- dum uera ac mystica
tur, subito per tumorem cordis quædam
inania & superba permisceat. Foris enim
tit, & inde mox inanescit, à uero, unde
per elationis typum recedit ab intimo.

B Quia enim approbati doctus exercitius
querit, intus plenitudinem qua doctus
tur amittit. Vnde & Helu quem tene-
re arrogantium typum sepe iam dixi-
mus postquam multa sapientiæ profun-
da digessit, subito post eandem sententias
ueraces ac mysticas, saltu scientiæ in-
tus extollitur, cuius mox inflationis me-
rito eius sensus ad inania uerba deriuat-
ur, Nam subdidit dicens: Attende Iob,
& audi me, & tace dum ego loquor. Si ad-
tem habes quod loquaris, responde mi-

C itac qua dicit: Attende Iob, & audi me,
superbia est, à seniore sibi reuerentiam

tiam ad cogitationum suarum inima
reuertuntur, atque in eo ipso quod cor-
apiunt, ne quid fortasse saliantur exqui-

plus iustius sentiant, satran-
tur, hoc nonnunquam etiam arrogan-
tes imitari appetunt. Paul. per enim in

Si aut habes qd' loquaris

Sed quia hæc ex corde non

Epilo-
gus

10

10

10

re iob qui scilicet non expectant. Noli A car
cò ubiunxit: Quòd si non habes, audi
me, & docebo te sapientiam. Qui
enim ueraciter querunt audire quod ius-
tum est, æquanimitè expectant audire
quod querunt. Helu autem qui ueraci-
ter requisitionis uerba non protulit, dici
quod quererat non permittit, sed mox qd
in oculis suis habebat ostendit, dicens:
Tace, & docebo te sapientiam. Arrogan-
tes enim uiri quando aliquid humiliter
sonant, diu in eiusdem humilitatis spe-
cie non perdurant. Cum fortasse querūt
ut audiant, mox loquendo obuiant ne
doceantur: quia superficiali uocis quam
protulerant, citius ostentationis inten-
tione, quam precationis affectu ex-
citantur: atque eandem humilitatis formam
tenere non possunt. Ecce Helu iustitiam
cum requirit ut discat, promittit quia do-
ceat. Ecce quasi requirendo quod iustum
est, & quod iustum est, & quod iustum
est, mox exulare non potuit hoc quod altum
tumebat conscientia. Nam repente sub-
iunxit: Tace, & docebo te sapientiam.
Quia uero arrogantes omnes in eo quod
proferunt typo superbiæ inflantur, & ue-
lut in alto positi, sic doctorum speciem
sumunt, ac si eorum uerba dignatione
quadam super indignos homines celi-
tus effundantur, bene à scriptore huius
historiæ uersus interponitur quo dica-
tur.

TEXTVS CAPITIS TRI-
GESIMI QVARTI
libri beati Iob.

CONVINCENS ita
locutus est:
Audite sapiētes
uerba mea, &
eruditi ausculta-
me. Auris
enim uerba pro-
bit, & gustum & uis gustu diudi-

Iudicium eligamus nobis,
& inter nos uideamus quid sit me-
lius: quia dixit Iob: iustus sum, &
Deus subuertit iudicium meum. In
iudiciò enim me, mendacium est,
& uiolēta est sagitta mea absq; ullo
periculo. Iob autem, qui
bibit substantiationem quasi aquam,
qui graditur cum operantibus ini-
quitatem, & ambulat cum uiris im-
pijs? Dixit enim: Non placeat uir
Deo, etiam si cucurrerit cū eo. Ideo
uiri cordati audite. Absit à Deo im-
pietas, & ab omnipotente iniquitas.
Opus enim hominis reddet ei, &
iuxta uias singulorum restituet eis.
Verè enim Deus nō condēnabit fru-
stra, nec omnipotens subuerter iudi-
cium. Quem constituit alium super
terram, & quem constituit super o-
ceum quem fabricatus est? Si direxerit ad
eum cor suum, spiritum illius & fla-
tum ad se trahet. Deficiet omnis ca-
ro simul, & homo in cinerem reuer-
tetur. Si habes ergo intellectum, au-
di quod dicitur, & ausculta uocem
eloquij mei. Nam si non uis
tacere, & si non uis
tacere, tu cum qui iustus est, in tantum con-
dēnabitur. Quia ergo, & quia,
qui uocat duces impios. Qui non
accipit personas principum, nec co-
gnouit tyrannum cum disceptaret
contra pauperem. Opus enim ma-
num eius sunt uniuersi. Subitò mo-
rientur, & in media nocte turbabun-
tur populi, & pertransibunt & aue-
rent uiolentum absq; manu. Oculi
enim eius super uias hominum, &
omnes gressus eorum considerat.
Non sunt tenebræ, & non est umbra
mortis, ut abscondantur ibi qui ope-
rantur iniquitatem. Neque enim
ultrà in hominis potestate est, ut ue-
niat ad Deum in iudicium. Con-
teret multos & innumerabiles, &
flare faciet alios pro eis. No-
uit enim opera eorum, & ideo
inducet.

quibus laudibus ad aperta correptionis
uerba descendit: ecce in corde audientium
quàm blanda fauoris manu uiam distri-
xit: et increpationis aperuit. Prius nanque
superborum brachia studuit per blandi-
mentorum uincula religare, ut postmo-
reptionis incidere. Erant profectò in Co-
rinthiis & quæ laudari debiissent, erant
& quæ argui. Peneus itaque medicus
eius sana membra quæ circa uulnus erant
laudando palpare, & postmodum putri-
dum sinu uulneris feriendo transfigere.
Habet ergo in sanctis predicatoribus ad
utraq; aptum doctrinæ regula pondus
suum: ut & recta faciètes nutrant, & per
uersa animaduertentes abscindant.

Quomodo in suis alimando seuerè corrigunt, &

24 **N**onnunquam uerò etiam predica-
est cum iustitia stimulat, aliud cum super-
bia inflat, iusti cum seuerè corrigunt, in-
terne dulcedinis gratiam non amittunt.
p. auorum, duritiam districti rigoris assu-
munt: sed intus charitatis igne lique-
fiunt, atque eorum amore ardet, in quos
aspera correptione laurunt: seque etiam
eis intrinsecus in secreto cordis humi-
liant, quos foris duris animaduersioni-
bus runque autem & non

lire faciant, quãtò id quasi uicini mor-
tis foueam ostentant. Sæpe etiam quodã
decenti moderamine suas culpas coram

nibus ubiliter reprehendant. Tanta au-
tem dispensatione se temperant, ut neq;

A estis, & secundum hominem ambulatis?
Sed humilitatem in disciplina non per-
di-
Oblisco uos fratres per misericordiam
Dei, ut idipsum dicatis omnes, & non
sint in uobis schismata. Rursum humili-
tare n tenit, cum eisdem Corinthiis lo-
quens paulo latius fortasse quam uolue-
rat, semetipsum reprehendit, dicens: Fa-
ctus sum insipiens. Sed disciplinã in hac
humilitate non perdidit: quia illico ad-
iungit: Vos me cogistis. Exemplum ma-
gnæ humilitatis exhibuit, cum discipu-
lis dixit: Non enim notetis pios predi-
camos, sed solum Christum Dominum
nostrum, nos autem seruos uestros per
Christum. Sed in hac humilitate discipli-
nam instituit non amisit, qui eisdem de-

ueniam) &c. Sciunt ergo predicatores

isterij temperare, & cõ delinquentium

cum arrogantes uiri eos imitari appetit,
sumit ab eis aspera uerba correptionis,
humilitatis. Magis enim terribiles uo-

contra rectè agentes effrenantur. Quod
rum iste Helui speciem tenens, in
Iob non resouet, sed ubiurgat dicens:

aquam, qui graditur cum

Et quis aliena semper est à

Non placebit

cũ eo. Quod

At quis minimè dixerit, quisquis

ostendit. Sed

lin

tionis, quem intra semetipsum longe ab

eadem ueritate dirimit tumor mentis

Scilicet: Ego cum uobis iam dixi

Eccc

Ecce iterum factu superbie tollatus, eos
do se esse ius ualeant querit: & sic quod
sentiebat erumpit, dicens: Abiit à Deo
impietas, & ab omnipotente iniquitas.
Opus enim hominis reddet ei, & iuxta

impietas non est. Nam iniquitas non est.

& iuxta uias proprias rediit. Nā &

lacentes quasi displiceant affligit, Salu-

Eccles. 8.

lantes quasi displiceant affligit, Salu-

sunt, ac h iustorum facta habeant. Quod

quia ad tormenta que hinc sine sunt, ma-

le agendo festinant. Nam quia aliquādo

simulacrum ipso iudice attestante

ius est. Verius ergo Heliu diceret, si di-

xiller, Quia in omnipotente Deo impie-

tas atque iniquitas non est etiam cū iux-

ta uias proprias hominibus reddere non

inacuat. Nam & quod a nobis non intel-

ligitur, ex occulti iudicii non multa lan-

te protegitur. Quia uero prædicatores at-

terrogantes dant multa inania ipargunt, et

A iuxta aliquid frustra Iob affligerat, cum
non debebatur uitium, sed meritum au-
gebatur. Frustra enim commutare non
potest: quia damnatio fieri non ex parte
ad hominem, quæ uidelicet in excre-
mo punit omne quod hic quisque iniquè
committitur. Nec
videtur esse quæ patimur, rectè tamen in
occulto examine decernuntur. Sequitur:

B Quod ad amorem suum nonnullos Deus
et corpore & spiritu trahit, ut ni-
hil caro, nihil mens de ex-
terioribus appetat.
Cap. XL.

Q Vem constituere alium super terrā,
aut quis possit

creare, quod bene creauit, ut

quæ aether

nostrum non

Vnde & aptè subiungit:

ad eum cor huius, spiritum il-

lus & statum ad se trahet. Cursum cor

est, cum una appetit, dirigit, cum ad u-

perna trahit. Si ergo homo cor suū

ad Dominum dirigit, spiritum & statum

illius Dominus ad se trahit. Spiritum qui

uero qui per corpus trahitur, pro exter-

nis actionibus ponit. Deo ergo spiritum
hominis & statum ad se trahere, est ad cō-
uersionem sui desiderij & interiora no-

Quid

Quod sancti, spiritum hominum sacrum, in malitia voluptate obediens carni: & hoc moriendo, mundo uiciorum appetitus emperditionis dissolutionis sue in cinerem redigat. Cap. XII.

DEfficeret omnis caro simul, & homo in cinerem reuerteretur. Simul.

In motibus feruens, quia praeuens spiritus cuncta eius fluxa restringit, & quodam distinctionis suae gladio omne quod in illa male vivebat interimit. Hoc inimicum

uerit me, & quam olem meum. Quid enim in semore nili uolueram meum nisi quod postquam superius carnaliter vivebat extinguit ut quanto magis summa patecerent, tanto am-

27 quanto incipit quisque superius vivere, tanto & inchoat inferius interire. Iusta effectum namque carnis operationis, omnis caro Pauli simul interierat, cum dicebat: Vivo autem iam non ego uiuit

30 aeterno in me Christus. Bene etiam Helius hoc loco subdidit: Et homo in cinerem reuerteretur. In peccato enim quisque post-

quam se esse non metuit, dum adhuc per

gratiam, cum humilitatis spiritum

in cinerem Dauid reueritus fuerat, cum

sumus. Abraham in cinerem reuer-

fus fuerat, dicens: Loquar ad

hunc puluerem, ad cuius memoriam

& huius tenuitatis in arundinero auctoritatem sancti cum uis dum peccatoribus permiscetur, eos exemplorum suorum igne succendunt, atque per omne quod

8 flamma consumpti, dum infirmitatem conditionis suae conspiciunt, nihil aliud

Quod superbia nobis rati intelligunt, gradum. Cap. XIII.

CHaeque dicit: sed quia male mor ex eo quod bene sensit incumisse, uertit sequentibus prodit dicens: Si habes ergo

intu. Et tunc audi quod dicitur: & ante

ta: ecce eloqui mei. Habent hoc pro-

Quibus contingit mi

uidendo tenebrescant: quia dum

ubulis attendunt, semetipsos

deserunt, & quo intelli

dunt. Qui bene quidem tubalia conspi-

cerent, si in eo quod profuerunt se ui-

rent. Superius namque Helius dixerat: Si

quere uolo enim te apparere iustis. Nunc

dicitur. Ecce quomodo paulisper

rius dubitauit si i esset beatus Iob

hoc autem

dicis. Vos enim fratres non estis in tenebris, ut vos dies illa tanquam sur comprehendat. Omnes enim vos filij lucis estis & filij diei: non sumus noctis neque tenebrarum. Dies enim estis tanquam lux in nocte ita comprehendit, quando stultorum animas futura non praesidentes erant. Unde hic quoque apostolus subiungitur: Et in media nocte curabuntur populi, & pertransibunt. In media enim nocte curati pertransiunt, qui obsecratione sua neque gentium homilia trahuntur. Tunc curantur abantur per tentationem iudeis, qui nunc curati neque gunt per humilitatem cordis. Electi autem ne in unum currentur in morte, sponte curantur in humilitate. Unde sancte Ecclesie de conuersa prole persecutorum

2, 4, 85

cur humiliauerunt te.

do transimus. Hoc ipsum enim cururos uiuere, quasi ad mortem ne

copinquamus. Ipsa qui peccata

nostra sparsa quantis esse ceperint, in

ardentius inhaerebat. At ubi ueritum contigit, mo-

cum tempore. Vatu uelut immortalitatis amillo cursum enim mortalitatis absorbit. Et dum iuuentute ad senium, leuio traheretur ad mortem transiendo didicit, nando quid fuit. Curis nos uita de propagine nascimur, uelut amantidinem quasi in uigultio quia ex illo originem ductum tum nalcendo li amur, ut eo ipso quotidiano momento quo uiuimus, incedant a uita transcamus, & in uenit mo- s spatum unde cre. cre credimus, unde de

A crescat. Quia ergo ad uim in morien- nendi, bene de morientib transibunt dicitur, sed transeunt etiam dum uiuunt, sed per- tur. Sequitur:

Fnu uerba referent eum cor- ros sunt. Ablique manu autem delictet subito ex uita uigen- rapitur, qui uisibiliter sapiebat, ipse nos ra uirt, sed quis illum h- te rapit non uidet. Ab an- malitatis auferitur: quis & rapu non inuenit, & tamen d- te: eo se uirtu- lictetior in peccanti ei magna est par- e qua illa uirtu- et uirtu- co in- punit, quo diuini petulit, enentit ut dum peccatores su-

quid h- gentas Dei ad penit- adducit. Tu autem secundum tuam & cor impudentem, th- am in die ira & re el- diei Dei. Et ecce dom uolentus quibus quos ualuerit rapit, dum inualidos co- punit & dum diu omne quod con- q- h- carceret quia non lictit p- cuitur, se- t- tuis in finem pena di-

diur. Unde ap- p- uam eius narrauit

ceus. Oculi enim eius super uias nunt, & omnes gressus eorum rat. Tunc enim ne inquam considerare re lebat, quando uolentus iste omne n- dum q- p- oret at inultis perpetrabat. Adhuc at t- Deur inultis acta non cer- t- et at iust- damnare & ma- t- at nra q- ali quidam neph- p- a- a- o- uirtu- Inuocis u- p- p- e- tot es t- in peccatis uis n- a- Deo p- q- uirtu- inultis peccauit. Cui q- uirtu- a- p- uirtu- diuine dicas peccauit

erata obliuiscitur, nisi ab eius oculis per
nitendo deleatur, & non est umbra mor
tis, ut abscondantur ibi qui operantur
iniquitatem. ac si diceret Idcirco eius in
dicio nullus absconditur: quia nullatenus
potest aut non uidere quod facimus,

et enim quod mutat, quasi ab eo quod erat
interit ut definat esse quod fuit & inci
piat esse quod non fuit. Lumen igitur ue
rum, creator uidelicet noſter quia nulla
mutabilitatis uarietudine tenebreſcit,

nullis naturæ suæ defectibus obumbratur,
sed eius esse sine mutabilitate fulge
re est, tenebræ uel umbra mortis dicitur

1ac. 1.

non est transmutatio nec

1. Tim. 6

ius apostolus dicit: Qui solus habet im
mortalitatem, & lucem habitat inac
cessibilem. Sed cum cuncti nouerimus,

et immortales instituti sunt ab Apoſto
lo solus Deus immortalitatem habere p
hibetur, nisi quia solus Deus uerè non

humana quippe anima in lapsu non

cauit, quæ à
si mu
ta

te semper mutabilitate tolerare. Quia ei
go ex nihilo est condita, ex se u
nus infra se tendit, nisi ad boni delictu
statu artificis sui manu teneatur. Ex co
traque quod creatura est, deorsum ire ha
bet. Virtute nanque propria in preceptis

amoris manu se retinet, ne cadat nouis

uerè immortaliter, quo immutabiliter
uiuat. Ipsi quoque angelici spiritus
mutabiles ex natura sunt conditi, quia
tenent aut sua sponte cadere, aut ex arbi
trio statene. Sed quia humiliter elegerunt
in hærere a quo creati sunt, hanc
ipsam in se mutabilitatem sua stantia iam

A immutabilitate uicerunt, ut hoc ipsum
merito transcenderent, quod naturæ suæ or
dine mutabilitati subesse potuissent.
Quia ergo solus diuine naturæ est, um
bras ignorantie mutabilitatis quæ non patitur,
dicatur recte Non sunt tenebræ, & non
est umbra mortis, ut abscondantur ibi
qui operantur iniquitatem. Lux enim
æterna, quæ Deus est, quanto immutabi
liter fulget, tanto penetrabiliter uidet: &
neque occulta nescit, quia cuncta
penetrat: neque penetrata obliuiscitur,
quia incommutabilis durat. Proinde

imus, coram in luce peccamus quia ip

et, & peruerse gradientes in ipsam im
pingimus, à qua per meritum longe so
mus, in sole clausos oculos tenemus. Il

unc ergo dum possumus, a co

& peius perpetrata delinquamus, reuocemus

nos per nequitiam prorsus.

C his sibi nostra blandiator infirmus

que in his que recolit, se

se non palpet, sed quantum sibi mali sit co

scia, tanto in se benignius sit seuerior, pro

nat contrarie sunt iudicium: &

queque in se sentit duritie tenenda per

tristitiam, hæc in se pie feriat per

attentam conuersionis. Vnde apte iost

molenti huius poena descripta est,

Quod nemo possit mori ad illud iudicium redire

namque illi, ut dicitur, cap. 1.

L Fugiemus ultra in homine pote

state est, ut ueniat ad Deum in iudi

ciū. Versus ille tanto maiore dis

pone inspicit, quanto hoc quod dicitur

non illud iudiciū designatur quod per

æternam retributionem punit, sed quod

mente conceptum per conuersionem

fort. Ad illud quippe uenire uobis delectat

potestate est, ut ueniat ad Deum in

claudat

denotatis in cor liba se totum nex-
tinguibilis manet, aptè illic subditur:
Ignis est iste perpetuus, qui nunquam de-
ficer de altari. Nunquam profectò de al-
tari ignis iste deficiet: quia etià post hanc
transierit. Aeterna quippe
gis iustus fuerit, eo amplius diligitur. Qd
autem diuinis admonitionibus & præce-
dentium exemplis adiuti, de huius uite

Hic. 38

ignatum est qui ut leuatur ex
nes a
& anni veteres deponunt.
Quid casus? Quæ quia nos in mala
operatione positos, & conuincunt, & eri-
deponuntur quia ne diuina præce-
ex
teret, cum quibus melius teneantur fu-
nes: id est, præcedentium confortemur
exemplis, ne infirmos nos ac timidos
præcepta subtilia uulnerent, dum leuant.
Quasi quosdam pannos ueteres Paulus
apostolus subiungebat, cum leuandis di-
scipulis suis, præceptis spiritalibus exem-
pla ueterum commodaret dicens: Iusti

Heb. 11

rentati sunt, in occasione gladij mortui
sunt. Et paulo post: Habentes itaq; tan-
tes omne pondus, & circûstans nos pec-
catum per patientiam curramus ad pro-
positum nobis certamen. Et iterum. Ale-
mentote præpositum uelut ueterum, qui

Heb. 13.

inuentes exitum conuersationis, imita-
mini fidem. Superius uidelicet dum spi-
miserat, postmodum uerò memorans ex-
pla maiorum quasi ueteres pannos adhi-

Alc. 1. Exortatur ergo tot uelut us præce-
torum, adiuti tot comparationibus ex-
tiamus omne quod agimus, & quicquid
in nobis diuinæ rectitudinis regulam of-
fendit, accusemus: ut apud districtum iu-
dicem ipsa nos accusatio excuset. In hoc
enim mentis nostræ iudicio tanto citius
absoluiamur, quanto nos districtius reos
tenemus. Nec ad hæc agenda prætermis-
tenda sunt tempora quibus uacat: quia
ad hæc agenda non huius uite
non uacat. Vacuè quippe non dicitur.

Neque enim ultra in hominis potesta-
te est, ut ueniat ad Deum in iudicium. Id-
circo nanque memoramus quod tunc non
possumus, ne nunc quod possumus ne-
gligamus. Sed ecce negocia occupant,
quæ nobis incessanter apposita, à consi-
derandis nobismetipsis mentis nostræ
oculum declinant. In istis nanque uisibi-
libus quæ intuetur cor nostrum, extra se

C
per se iudicia quæ pressus torpore dissi-
mular, terrore saltem pectoris expan-
scar. Vnde
tur, & in hæc quæ spectat exterius, quasi
deceruntur.

Vnde nunc necesse est, ut quæ per uisibi-
lia spargitur, de inuisibilibus iudicijs se-
riatur & quia in ijs se exterioribus malè

rat quod deseruit. Ecce autem scriptura
sacra terrore quodam torpente corda
ruius defluunt, sed quæ interioris æterna
perdiderunt. Indicat quid sententia oc-
cultæ decernitur, ne immoderatè a nobis

nos agatur de nobis, ut ab hoc publico
temporalitatis, colligamus oculum cor-
dis ad secretum interioris dispositionis.
Nam postquam multa narrata sunt de

disponitur, quomodo alij perdunt quod tenere uidebantur, & alij accipiunt quod alij ex mentis perdunt. Aut enim: Conteret multos & innumerabiles, & ita te faciet alios pro eis. Hoc quotidie agitur. Sed quia adhuc finis paruum utarum que non cernitur, minus timeatur. Nunquam enim culpam suam reprobi nisi in fine agnoscunt. Labuntur uero à

tribus alij sortiuntur. Sed eo lapsum suum negligunt quo interitum quod in eternum maneat non attendunt. Si enim ad illud quod illic passi sunt, oculos suos mitterent, hoc quod hic faciunt timeant. Cunctis autem liquet, quod in illa extrema requisitione examen publicum facturus est omnipotens Deus: ut alios ad tormenta deferat, alios ad participationem regni celestis admittat. Sed hoc nunc secreto iudicio quondam agitur, quod tunc in publico demonstratur. Non iuste ac misericorditer singulorum corda uel examinans, uel disponens, alios in exteriora respuit, alios ad ea quæ sunt intrinsecus trahit: hos accendit interna appetere, illos pro uoluptatibus suis deserit exteriora cogitare: horum mentem ad superna erigit, illorum per superbiam in iustis desideriis mergit. Aliena autem corda hu-

repellitur: quia penetrare nequeunt quæ de petueto, necdum processit usque, ad effectum operis delinquant cogitatione, & adhuc fortasse per habent intus attingitur, qui iam mente foris uagatur. talis quilibet iste tunc ante oculos inter-

terioribus per desiderium exiit. Nonnihil uero alij ossimalis operationis usque, ad spem celestem subito amore remu-

tant, ad finem internæ retractationis semetipsos increpando recolligunt. Hos dum in opere nouerant, tales putant. At

examen, uitam suam qualem fuisse recolunt insequuntur: sciti scilicet, quid fuerunt, scilicet iudicantur, & c.

A hoc ergo utroque genere hominum se-
no iudicio, iam in conspectu æterni iudi-
cis iaceant: & qui adhuc coram homini-
bus iacent, iam in conspectu æterni iudicis
sunt, quis enim hominum æstimare
potuisset, Iudam uiuendi sortem etiam
; si ministerium Apostolicum amittere

B
niz etiam in ipso articulo mortis inue-
nire. Occultus autem Iudex prædens,
& utroqueq; corda discernens, alterum
prestat, alterum iuste confregit. Illum
districte exterius repulit, hunc interioris
misericorditer traxit. Unde bene etiam

Pf. 101

ux tempore atque alios resurrecturos an-
nuncians, ait: Porum meum cum fletu
temperabam. Porus quippe ab exteriori-
bus interior trahitur fletus autem ab in-
terioribus exterior emanat. Porum e-
Domino cum fletu temperare, est
ab exterioribus interior trahere, alios

in eodem loco per eandem gratiam

medas.

Cap. VIII.

C Conteret ergo multos & innumerabi-
les, & ita te faciet alios pro eis. Sicut
autem superius diximus, hæc contritio
us intus agitur, ut post extrinsecus
ostendatur. Hæc contritio nonnunquam
adhuc quorundam exteriora quasi lana

prum nanque est: Ante ruinam cautes. Pro. 16.
tui cor. Ibi se sciunt, ubi super- Eze. 6
bunt. Unde scriptum est: Contrui cor
eorum fornicans & recedens à me. In-
terioris enim fornicari, est exterioris uer-
tus delectari. Magna autem continuo cordis
est hæc eadē elatio superbiens. Eo quip-
pe ipso ab integritate salus corrumpitur, quo
iactantia exultat & uirtutis intumescit.
Superbiens, n. Deum despiciunt, & relictā
creatoris sui gloriam propriam quærit.

non tantem non timere. Hunc autem
superiorum iudiciorum metum Paulus
apostolus discipulorum cordibus in-
cutiens, ait: Qui se existimat stare,
uideat ne cadat. Quod autem dicens,
Contemnit multos, illico adiungit Innu-
merabiles, uel multitudinem exprimere
studuit reproborum, quæ humanæ ra-
tionis numerum transiit: uel certè indi-
care uoluit, quòd omnes qui pereunt, in
tra electorum numerum non habentur:
ut eo sint innumerabiles, quo extra nu-
merum currunt. Unde propheta in-
uens tantos hoc Ecclesiæ tempore spe-
cietenus credere, quantos nimirum cer-
tum est electorum numerum summamq;
transire, ait: Multiplicati sunt super nu-
merum. ac si diceret: Multis Ecclesiam
intrantribus, etiam hi ad fidem speciete-
nus regni ueniunt, qui à numero regni
caelestis excluduntur: quia electorum
summâ, sua uidelicet multiplicitate tran-
scendunt. Unde & per Hieremiam
prophetam dicitur: Ad factam est ciui-
tas Domino à turre Ananhel usque ad
portum maris, & ciuitas cultus nomina
mensuræ. Ciuitatem quippe esse Domini
sanctam Ecclesiam, nullus ignorat:
Ananhel uerò Dei gratia interpretatur.
In regibus autem quibus mensuratur
Ciuitas ergo Domini à turre Ananhel
usque ad portum maris, & ciuitas cultus
nomina mensuratur: quia sancta Ecclesia à
celitudine superna gratiæ inchoans, usque ad ingres-
sum susceptionemq; e constituitur, utro-
rumq; re populorum, Iudæi uidelicet at-
que Gentis. Sed quia in ea crescente mul-
titudine etiam reprobi colliguntur, aptè sub-
ditur: Et exiit ultra normam mensuræ:
quia usque ad eos quoque extenditur,
qui normam tollunt transientes intra
mensuræ caelestis numerum non sunt.
Unde per Esaiam quoque eidem Eccle-
siæ dicitur: Ad dexteram enim & ad læ-
uam dilataberis, & semine tuum gentes
hæreditabit. In tanta quippe multitu-
dine gentium ad dexteram extendit, dum
quoddam iustificados suscipit. Ad quod quo-
que dilatur, dū ad e quoddam etiam in ini-
quitate permanentes admittit. Propter
hanc multitudinem quæ extra electorū nu-
merū tacet, in Euangelio Dñs dicit: Multi
sunt

Ps. 146

Hier. 17

Luc. 10.

Thom. 4.

Mat. 13

Apo. 3.

13

1. Cor. 10

Ps. 139

Hier. 31.

Esai. 54

Mat. 10

hunc vocat: tunc de peccato. Sed hoc quod electis alijs cōteruntur, de merito patientis est, non de iniquitate patientis: non enim iniquus Deus qui infert iram: apōt subiungitur:

Quia enim opera eorum, & ideo
inducit noctem & conteruntur.]
Sciendum summopere est, quod iniquus
quisque duobus modis in nocte conteritur: vel cum exterioris pœnæ tribulatione percutitur, vel cum oculis sententia interioris excatur. In nocte corrumpitur, cum per extremum iudicium viuendi lumen in

Ma. 23

gate et manus & pedes, & mittitur in tenebras exteriores. In nocte exterioris in tenebras exteriores mittitur, quia nūc in interioribus excatur uoluntariē. Rursum in nocte iniquus conteritur: cum peccatorum præcedentiū cōfusione damnatus, ueritatis lumen non inuenit, & quid deinceps agere debeat, non agnoscit. Citius penitendo non tergitur: aut peccatum est, & causa peccati: aut peccatum, & pœna peccati. Peccatum namque quod penitentia non diluit, ipso suo re mox ad aliud trahit. Vnde fit ut non solum peccatum sit, sed peccatum & causa ut peccati. Ex illo quippe uitio subsequens oritur, ex quo excata mēditur, ut per ius ex alio legatur. Sed peccatum tantum modo, sed peccatum est, & pœna peccati: quia iusto iudicio omnipotens Deus cor peccantis obnubiat, ut do percipiat. Non ergo unmerito pœna ta cecitate, ex precedentis peccati ulnone perpetratur. Quod uidelicet agitur dispositione superius ordinata, sed inferius iniquitate confusa, ut & præcedens culpa sit causa subsequens: & rursum culpa

bene infidelibus & lubricis, Paulus quasi quoddam semen erroris a peccatorum dicebat: Qui cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt: sed euacuauerunt in cogitationibus suis. Sed quod ex his erroris semine pullulauit, illico adiungit, dicēs: Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam: ut contumelijs afficiant corpora sua in semetipsis. Quia enim cognoscentes Deū, peccatum superbi in intelligendo commiserant, excantur etiam ne intelligant quod committunt. Et qui intelligentiam uolunt in peccato & causa peccati: & ipsum lumine intelligentiæ perdunt in peccato & pœna peccati. Prioris ergo peccati

legitur: ut qui malu sciēs perpetrat, deinde quippe agitur ut culpæ culpis feriantur,

incrementa uiuorum. Nam quia omnipotens Deus ad penitentiam tempus indulget: quod tamen humana malitia ad usum suæ iniquitatis intorquet: nimirum, ut ad feriendum alius quandoque cumuletur. Hinc enim rursum de quibusdam Apostolus dicitur: Ut impleant peccata sua semper. Hinc uoce angelica Ioanni dicitur: Qui nocet, noceat adhuc: & qui in torribus est, tordeat adhuc. Hinc Dauid ait: Appone iniquitatem super iniquitatem eorum, ut non intrent in iustitiam tuam. Hinc rursum de Domino ab eodem Psalmista dicitur: Immissiones angelos malos. Viam fecit semitæ iræ

ritus aggravatum iustis permittit etiam subsequentibus malignorum spiritū persuasionibus falli: quod cum dignē in ipsa trahitur, reatus eius in pœna cumulat. Vnde & iræ lux Dominus uiam de semita secille perhibetur. Latio enim est uia quam semita. Ex semita uerō iræ lux uim facere, est iræ causas districtē iudicando dilatare: ut qui illuminati agere recte noluerūt, iuste excati adhuc faciat, unde amplius puniri merebuntur. Hinc

1. Thess.

2. Apoc. 23

Ps. 68

11

Gen. 35

Per locum quippe Ecclesia, p. petram Dominus, p. Moysen uero multitudo plebis Israelitice figurat, quæ Domino in terra prædicante non credidit. Ipsa ergo in petra stetit, terra Domini transeuntis aspiciens: quia uidelicet post passionem ascensionemque dominicam, intra sanctam Ecclesiam deducta, fidem Christi percipere meruit: & cuius præsentiam non uidit, eius postiora cognouit. Dicatur ergo de his

ad Tit. 1

qui intra sanctam Ecclesiam diuina ultio inueniunt, in iniquitatibus perdurantes. dicatur de his quorum uitam Paulus apostolus notat, qui confitentur se nosse Deum, factis autem negant: Quasi impios percussit eos in loco uidentium. Ibi quippe stabant ubi Deum uidere uidebatur. Ibi tenebras dilexerunt, ubi lumen ueritatis aspicitur. Et quantum apertos habuerunt oculos in fide, tenuerunt tamē eos clausos in opere. Unde bene & de Iu-

Eccl. 30

da 30. Quia iniquitas operum eorum non est in conspectu oculorum tuorum, sed in conspectu tuo.

Nu. 14.

Nu. 14. Quia iniquitas operum eorum non est in conspectu oculorum tuorum, sed in conspectu tuo.

Eccl. 8.

Eccl. 8. Quia iniquitas operum eorum non est in conspectu oculorum tuorum, sed in conspectu tuo.

secutionis aura pulsauerit, mox extra ares uelut paleas tollit. Quidam uero idcirco

17

Christianitatis uocatione signantur Christi nomine sublimiter exaltato, pene oēs iam uideri fideles aspiciunt: & pro eo quod hoc uocant alios cernunt, ipsi non uidentur esse. sed esse negligunt quod dei gloriantur. Rē. n. uirtutis intus ad decorem sumunt uisionis externæ: & qui ante superni iudicis nudi conscientie infidelitate consistunt, ante humanos oculos prote-

hi autē fidē medullitus tenent, sed uiuere fideliter nullatenus curant. Itequuntur. n.

A moribus quod credulitate uenerantur. Quibus diuino iudicio sæpe contingit, ut hoc quod nequiter uiuunt, & id uel perdant quod salubriter credunt. Incessanter namque te prauis actionibus polluant, & super hoc uindictam iusti iudicii retribui posse distudent: & sæpe cum bene uiuere negligunt, etiā persequente nullo uiso, ad perniciam dilabuntur. Nā qui imminere districtū iudiciū non credunt, qui

uel esse uel dici fideles possunt? fidem quippe perdidisse, est in correctis malis operibus, digna supplicia reddi posse non uate cōtēnunt etiā hōs perdūt quā tenere uidebantur. Super quos bene per prophetam sub Hierusalem specie inimicorum destruentium uerba memorantur, & in his scilicet dicitur: Exinanite uisq; ad

Ps. 136
1. Cor. 1.

Exinanite uisq; ad

quisimū spiritus uniuscuiusq; an-

in prauis operibus inuoluunt, sed inter adhuc interiora membra possunt, sed ad uerticē non pertingunt. Quisquis autem in fide corripitur, ita uisq; ad uerticē consumitur. Malignus. n. ignis uisq; ab inferioribus membris uisq; ad summa pertinet. ad diuinem fidem distendit morbo corripitur. Quia igitur cuncta hæc humanis oculis abscondita sunt, sed diuinis obtutibus patent, & multi in hac domo fidei sine fide

12. *reprehensuras probasti, ut bene dicitur*
etiam in libro de prophetis.

P. 118. *detabo uias tuas. Hic rursus de unoquoque*
iusto dicit, qui curat ut per divina exem

P. 118. *pla*

Quia uero superbi quique humilitatis

Vias eius intelligere noluerunt. Vix. n.

iste unione dei, cetera sunt, sed intellectu

seuerendæ. Aliud quippe est in eis quod

cernitur, aliud quod expectatur. Quid. n.

in hac uita aliud quam deuotionem, spu

li ostendit: sed per hanc intra transit

ad summa: per hanc de deo, ora quæ præce-

dunt, eterna nobis & gloriata p.

intellige e noluerunt, quia dum abieci

quæ in se ille ostendit despiciunt, perinde

itaque Dei intelligere est & humiliter co-

lerare transitoria, & perseueranter expe-

ctare manura, ut exemplo Domini com-

te

Ad hæc ergo superbi clauos oculos co-

nuerunt: quia dum in gloria presentis ui-

titudinem non uiderunt. Lumen enim

abcondit. Nam secretum quoddam pie-

tatis est, & tanto minus ad illud ani-

fiatur. Sequitur:

Quod egem & pauperem, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

propositum curæ. Quod dicitur, & dedit ei

A. *ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ*

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

re, ut scilicet locutionis genere, ouis pugnâ

tege, tabris auit & cur ad finē gerit. A
tate surgente, Iudaeū populū in deli-
ta. *Mat. 1.* alias trahat ex dono, alius repellat ex me-
rito. Si enim gentilitatem miraris alium
condemner? Si Iudaeam obituperis per-
ditam, ex quo abscederit uultum suum,
quis est qui contempletur eam? Itaque
consilium summū & occulte uirtutis, sa-
tisfectio sit aperte rationis. Vnde & in
Euan.

ita pater. Atq; mox
sic fuit placitum
ex emula

torum uocatione, aliorum uero repul-
a. Cum enim inuoluit
tel. Deo pater. Itaque
Vnde & in

sem seddens, & uol-
et. & plus in mercede quare-
ret. amplius infudallet, ait:
Nonne ex denario conuenisti mecum?
Volo autem & huic nouissimo dare, si-
cut & tibi. An non licet mihi quod uolo
facere? In cunctis ergo quae exterius di-
sponuntur, aperta causa rationis est oc-
cultae iustitiae uoluntatis. Dicatur itaque:

Mat. 20. Ipso enim concedente pacem, quis est qui
condemnet? Ex quo abscederit uultum
suum, quis est qui contempletur eum? Et
quia sic minima sicut maxima, sic lingua
Deus iudicat hunc cuncta apte subiun-
gitur. Et super gentem, & super omnes

dere, quia hoc iudicium quod super unā
gentem describitur, etiam super omnes
homines inuisibili examinatione cele-
bratur: ut alius eligatur alius repellatur
occulte, se l nullus inuisit. Hoc ergo qd
in maximis heri certum ē, etiam in no-
bis singulis caute timeamus. Sic enim in-
tenduntur diuina iudicia super una an-

nam, licet super unam orbem: sic super
unam gentem, licet super uniuersam. *Joan. 5.*
intendit Dominus singulis, ac h uacet à
cunctis, & licet simul incedit oibus, ac h uacet
a singulis. Qui. o. omnia administran-
do implet, regit implendo: nec uniuersis
deest cum disponit unū, nec uoi deest,
cum disponit uniuersos, cuncta scilicet

Quod secundum merita subduktion denitur sa-
pe rectoris, & pro iniquitate mali gregis, de-
linquas uero boni uis. pastoris, & quod uir-
tutis est meritum, dum salua fide rei agi-
tur, tolerare & celare mala rectorum.

Ep. XIII.
Via igitur de specie transiit ad ge-
nus, nunc de genere se conuertit ad
merita. Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Q. Via igitur de specie transiit ad ge-
nus, nunc de genere se conuertit ad
merita. Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

Et cum dicitur. Quod uale
facit hominem

tunt, & tamen eius praeceptum peccato
 & , et donum peccati
 Ipe autem, cui peccati
 uenerunt. A
 u, per
 petunt uideri quod non sunt? Ille nan-
 que principaliter hypocritam sumit, qui
 cum sit damnatus homo & nequaquam
 eo. hic ex eius nunc corpore prodeunt
 qui iniquitates suas sub regimine sacri ho-
 minis abscondunt, ut profectione uideri
 appetant quod esse apertius recusant.

Iam. 8. Quia enim scriptum est: Omnis qui facit
 autem, seruis est peccati: quanto nunc
 beatus peragunt peruersis quae uolunt,
 tanto eius seruitio obnoxius obligatur.
 Sed nullus qui talem rectorem patitur,
 eum quem patitur accuset: quia nimirum
 sui sunt meriti, peruersi rectoris subiaccere
 ditioni. Culpam ergo propriam magis ac-
 cuset operis, quam iniustitiam gubernan-

Osa 13
 in furore meo. Quid ergo illos nobis
 praesens despiciamus, quorum super nos
 regimina ex Domini furore suscipimus?
 Siquidem irascente Deo secundum nostra
 merita rectores accipimus, in illorum
 actione colligimus, quid ex nostra atti-

1. R. 18
 & electi subiaccunt reprobis. Unde & dicit
 David Saulem perulit, sed subsequen-

us tunc
 fuit qui tanta praepositi asperitate pri-

1. R. 19
 tur personae regentium, ut
 ne permurentur: sicut scriptura sacra
 Saule intulit, qui cor cum

2. R. 24
 es paruulus in oculis tuis caput
 subditorum disponuntur acta regentium
 rorum confectus David propheta, timore
 repentine elationis inflatus, populum
 numerando peccauit, & tamen uindicta
 per uulsi David peccante suscepit. Cur
 hoc quia

A
 bene iudicem suum, magna cautela
 ditorum est non temere uitam

B
 bent iudicem suum, magna cautela
 ditorum est non temere uitam

C
 ua fide rex agitur, uirtutis si
 quicquid prioris est toleratur.

C
 men humiliter suggeri, si
 und displicet emendari. Sed curandum

D
 dis. Nam uires nostras ueraciter examinare
 negligimus, & quae de nobis fortiora credi-

D
 rō mēs ad custodiam humilitatis edoma-
 tur, si infirmitas propria incessanter at-
 dist. Nam uires nostras ueraciter examinare
 negligimus, & quae de nobis fortiora credi-
 mus, idcirco eos qui nobis praesati sunt,
 districte iudicamus. Quo enim nosmetip-
 sos minus agnoscimus, eo illos quos re-
 dere nitimur, plus uidemus. Com-
 munita haec mala sunt quae saepe à subdi-
 tis praesatos, saepe à praesatis in subditos
 committuntur: quia & omnes subditos
 hi qui praesunt, minus quam ipsi sunt sa-
 pientes arbitrantur, & rursum qui subie-
 ci sunt, rectorum suorum actiones iudi-
 cant, & pro

& puluerem portant. Qui per tuos magnos
virtutibus in sancte Ecclesie sinu profi-
ciunt: praepositorum suorum uiam de-
spicere non debent, cum uacare eos rebus
exterioribus uident: quia hoc quod ipsi
fecerunt intima penetrant, ex illorum adiu-
tamento est, qui contra procellas huius se-
culi exterius laborant. Quam enim can-

ua tangeat? Aut quid fulgoris ator?

hæc tuler; nos puluis sedaret? Sic ergo de
super textura cilicij fortis ad puluerem:
sic interius color hyacinthinus apertus ad
decorem. Orneat Ecclesiam qui ois re-
bus spiritualibus uacant, regant Ecclesia

canat. Nequaquam ergo contra re-
gium exteriora agere munitur: qui

plo decrescent. Quod uerum ualde esse

neq; hæc uisita sunt, sicut in, etius dizi-
mus, si mores praedictorum: ita subdi-

doctum eorum semper incurus, ac

tas incemmoda-
tur subdit, iniquitatum suarum operib.
incuruati, omnem statum rectitudinis

Abis populos errauit. Sed quæ rationa-
biliter; oreit quomodo hoc in loco dici-
tur, quod regnare hypocritam Dominus
facit, cum de hac re specialiter per pro-
phetam conqueritur, dicens: Ipsi regna-

uerunt, & non ex me: principes exute-
runt, & non cognoui. Quis enim recte
sentiens dicat: quia facit Dominus quod
minimè cognoscit? Sed quia scire Dei
approbare est, nescire reprobare, unde
quibuldam quos reprobat dicit: Nescio
uos unde sitis, discedite à me omnes ope-
rari iniquitatis: & aliquando facere Dei
est id quod fieri prohibet, irascendo per-
mittere: unde & regis Aegypti cor se ob-
durare asseruit, quia uidelicet obdurari
permisit: mirò modo hypocritas Domi-
nus & regnare facit, & nescire facit sine
do, nescit reprobando. Unde necesse est
ut ad omne quod in hac uita concupiscit

si ab honore alio non dissentit neuius
omnium rector eo post in uisibil.
preces non audiat,
is ignorat.

BEATI GREGORII

Moralis

LIBER VIGESIMUS SEXTUS.

Quid proprium sit inter hominum dactum de

inquirere ad auditibus suis utrum in ali-
quo offenderint: et modo laudem ab eis
exorquirant. Cap. 1.

IN locutionibus suis hoc arrogantes
lent quod ab auditoribus suis ne quid
fortasse inordinatum dixerint, ne

recogno. cunt. Hæc uidelicet faciunt,
non quo de dictis suis amigant, sed quo

discutiat, à qua constar quod in iudicio
alienus existeret. At contra prorum con-
fiteretur grande sibi confecti premium cre-
dunt, cum de quibusdam modo suis actio-
nibus illicitis arguantur. Proponunt et-
enim ante oculos cordis, quia districtū
Dei iudicium tanto uerius tunc super eo
improbabitur, quanto nunc acius arguen-
te homine prauenerit: & temporalem
iram super se licetum computant, per quā
se eternam posse euadere non ignorant.
Heliu ergo typum cunctorum arrogan-
tium tenens, & magis eligens eterna in-

crepare, dicit: Nunquid a te Deus expect-
tam quia displicuit tibi? } quia uero ef-
f. culpabiliores solent hi qui loqui in
contentione inchoant, quam qui respon-
dent, subdit dicens: Tu enim cœpisti lo-
qui, & non ego. Eo se innocentem
ait, quo pulsatus erupit, nimirum ne-
sciens quia innocentia non tempore de-
fenditur, sed ratione. Quid enim eius de-
fensionibus adminiculatur, quo i et si ta-
centi nulla intulit, recta tamen inchoan-
ti praua respondit? Postquam uero in
uerbis elationis ostenditur, ecce iterum
inchoatur, at-

Quid inchoatur, at-
quid inchoatur, at-

munere tegitur, prorumpente rursus in-
tentione elationis aperitur, citius heliu
innocuit qua mente beatum Iob loqui
postulauit. Nam sequitur:

Ne de disciplina fuisse aestimabat. Cap. 111.

Vir sapiens audiat me. Iob autem
stultus locutus est. & uerba illius non so-
nauerunt. Iob loqui tribuit, quod in
iudicio stultus locutus est. Iob autem
stultus locutus est. & uerba illius non so-
nauerunt. Iob loqui tribuit, quod in
iudicio stultus locutus est. Iob autem
stultus locutus est. & uerba illius non so-

Aser. Et quia non solum ad loquendum,
sed et ad agendum indignum fuisse iudicauit, illud adiunxit:
Vir sapiens audiat me. ac si diceret: Hunc
loqui inuise conceditur, qui etiam andi-
re uerba sapientium non meretur. Atque
mox aperte quam despecta de illo sen-
tiat, manifestat, dicens: Iob autem stultus
locutus est, & uerba illius non sonant di-

bus fuisse memorauit. Vera fortasse heliu
diceret, si ea quæ beatus Iob de seipso nar-
rauerat, non de illo hæc eadem ipse disci-
plinæ author xstimasset. Innocenter. n.
Iob se asseruit flagellatum, quem deus
uox percussit superbum sonui

uit & in ea uerba sunt humiles qui se
cio illaqueant, dum arrogantiam uitant,
imo mentiendo superbiunt, quia contra
veritatem se erigunt quam relinquunt.

Qui enim necessitate cogente uerba de se
bona loquitur: tanto magis humilitati
iungitur, quanto & ueritati locatur. An-
paulus humilis non fuit, sed do emula-
tione ueritatis contra falsos A-

tor de se discipulis torcia gesta narrauit
qui nimirum ueritati inimicos existeret,
hæc abscondendo uirtutes proprias, præ-
dicatores errorum perualere permittit.
Sed quia arrogantes uiri in eo quod bo-
norum dicta superbe examinant, uerbo-
rum magis superbia, quam rerum car-

uas disciplinæ credidit non sonasse. Quia
uero sepe asperitas superbiorum ulq. ad
duntiam maledictiones extenditur,
contra beatum Iob, quasi ad reum fa-
ciens uerba, subiungit:

Quod a superbis est. Et uerba de balationibus nu-
la compassione conde, endens, sed super-
dorem uirtutis addunt, & uerba conueni-
gunt. Cap. 111.

I Ecce hoc quod quasi de arrogantia
tumore conceperat, in uerbis etiam
maledictionis exaltat. Sed tota illa bene-
uolentia pharisei optaret, si utile eū
in probatione iudicasset. Vt ergo apte ma-

1. Tim. 1
& 111
19. 110

se, & auditores suos fortem munitionem
teneant: ne tunc ad uindictam destituti
sint, si nunc succint in correptioni dissolu-
ti. Hanc sarcinam propheta idem, ut
inter se & auditores suos murum sume-
ret, audiebat, cum ei diuina uox prae-
mitteret, dicens: Si tu auaunciaueris impio,
& ille non fuerit conuersus ab impieta-
te sua, & a uia sua impia: ipse quidem in
iniquitate sua morietur, tu autem animam
tuam libera.

Act. 10

Hanc sarcinam inter se
& discipulos murum Paulus posuerat,
cum dicebat: Mundus iam à sanguine
omnium uestrum: non enim subterfugi
quo minus animam meam deest. Dei
uobis. Nunc ergo debetis credere: et ita
appetant reliquias bonae conscientiae
post de corpore negligenter.

6

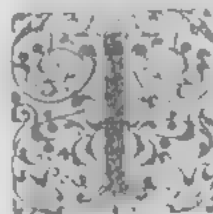
Ena cruciari. Sed aliud est quod iniu-
stis & subditis, aliud quod iustis & non
subditis debemus. Ad illorum correptionem
atque custodiam reddendarum ra-
tionum debet timor accendere: ad istorum
uero uenerationem ipsa cōsiderata equi-
tas inclinare. Sed arrogantes uiri, quia
huius formam discretionis ignorāt, hoc
iustis & non subditis exhibent, quod à bo-
nis predicatoribus fieri, & iniustis & sub-
ditis uident. Qui cum ad terrorem inue-
stitionis iniuste prosiliunt, etiam per uer-
ba male uolunt excedere. Qui enim ne
quaquam proximo nocent, sed ad se proxi-
mis optare non desinunt, quod ipsi sibi
met euenire pertimescunt. Unde Helu
occultum odium in manifestatione ma-
ledictionis exudans ait: Pater mi, probe-
tur Iob ulq; ad finem ne desinas ab ho-
mine iniquitatis. Hominē iniquitatis uo-
cat, quem Deus iustum prae omnibus su-
perna attestatione denunciat. Et quia
multa adhuc sub hac indiscretione sub-
iūcta sunt, breuiter ea reliqua trāscurren-
da. Dicta. n. quae grauitate carēt, intenta
expositione non indigent. Sequitur:

*Quod in usu & consuetudine habeant superbi
derogando mentiri, Cap. VI.*

Qui addit super peccata sua blasphemiam
in uocem, & post flagella peccata
se. Longē uerō aliter Dominus iudicat,
qui & frustra flagellatum inlinuat, & bo-

Ana duplicia post flagella retribuit. Poena
enim debetur culpa, non praemium. Bea-
tus ergo sine culpa locutus ostenditur,
quem post locutionē praemia subsequun-
tur. Helu itaque, quia pro Domini de-
fectionibus loquens, de beato Iob aliud
quā Dominus sentit, quasi dum pro ue-
ritate uerba multiplicat, à ueritate discor-
dat. Sequitur Inter nos interim con-
stringatur, & tunc ad iudicium prouocet
sermonibus suis Deum, ac si diceret: Ex
nostra assertionē cognoscat: quia nequa-
quam diuinæ examinationi sufficiat. Et
quia arrogantes uiri non solum studeant
inepta dicere, sed etiam multa: uersus qui
sequitur, bene de illo frequenter inferatur.

CAPVT TRIGESIMVM — Q V I N T V M beati Iob.

Igitur Helu hae-
c rursus locutus
est. Nunc uero
qua tua uoluntas
tua cogitatio
dicere. Tu-
lus. Deo. Am.

CDixisti enim: Nō
tibi placet quod rectū est: uel quid
tibi proderit si ego peccauerim? itaq;
ego respondebo sermonibus tuis, &
amicis tuis tecum, suspice coelum,
& intueri, & contēplare æthera, &
altior te sit. Si peccaueris, quid ei no-
cebit? Et si multiplicatę fuerint ini-
quitates tuæ, quid facies contra eū?
Porro si iuste egeris, quid donabis
ei, aut quid de manu tua accipiet?
Homini qui similis tui est, nocebit
impietas tua: & filium hominis ad-
iuuabit iusticia tua. Propter multi-
tudinē calumniatorum clamabunt,
& eiulabunt propter uim brachij
tyrannorum. Et non dixit: Vbi est
Deus qui fecit me, qui dedit carmi-
na in nocte? Qui docet nos super tu-
menta terræ, & super uolucres coeli
erudit nos. Ibi clamabunt, & non
exaudiet propter superbiam malorū.

R r 4 Non

Non ergo frustra amict Deo, & omni potestate flagitatorum carere tuebitur. Etiam cum dixeris: Non contiderat, iudicare coram illo, & expecta eum. Nunc enim nō infert furorem suum, nec ulciscitur scelus tuum. Iste autem dicitur: Non contiderat suum, & absq; scientia uerba multiplicat.

Capitulum

VII.

7 **I**gitur Helii hęc rursus locutus est.]

ut, omnis qui textum historie legit, agnoscat, sed ait: Proponat æquitatem contra me, & perueniet ad iustitiam iudicium meum. Vitam suam uidelicet persans, & causas percussione ignoans, ut

flagellari: & ideo iudicium suum ad uel

inuenit, Quod qui

uerbis istis dixit de se & occulit len-

quid uult, ut sciamus: Superficietenus

ris sonant: diuina uero iudicia talia ca-

ut, utraque penitentur ex corde. Beatus es

go Iob diuin hoc ait exterius quod inter-

interna sententia non recessit. Quamuis propheticis spiritu repletus, in eo quod ait: proponat æquitatem contra me, & perueniet ad iustitiam iudicium meum: intueri se demptoris nostri presentiam potuit. Ipse enim quicquid uirtus patris & sapientia, etiam eius æquitas non inconuenienter accipitur. Vnde scriptum est: Factus est nobis à Deo sapientia, &

1. Cor. 1.

iniquitatem quia Deus iniquis fugientem

eos protinus ab iniquitate reuocauit, & humanum genus eo in iudicio ante oculum aduersarii uicit, quo æquitatem Dei

tur: Dixisti, enim non tibi placet q-

peccaverod] Si tota libri series

tur, nihil horum beatus Iob dixisse mon-

stratur. Sed arrogantes uni, sicut & al-

terius diximus, habere hoc proprium

unt.

sunt. Sequitur. Itaque

bus, quasi beati Iob culpabi-

narrant, atque et eis tibi mate-

libi ad dicendi materiam fallaciter

sit. Et fortes quidem sunt sententie

congruunt: tantoq; eum increpationis

inuisse mittuntur. Sequitur.

indue ad quam non attingere possumus,

quia supra nos est, considerare debemus

quantum supra intellectum sit creator e-

nam omnipotentiam nos augere bona

nostra, nec minui mala.

Cap. VIII.

Suspice caelum & intueere, contempla-

ueris, quid ei nocebis: & si multipli-

catz fuerint iniquitates tuæ, quid

625

qui uolenter opprimendo damna ingezit rebus. Nihil uite de nostra sustentatione subtrahit, sed exempla nobis perditionis apposit. Eo ergo grauiorem calumniam intulit, quo quietum cor in tentatione commouit. Qui & si nequaquam nobis actionis suae opera persuasit, pugnam tamen tentationis ingessit. Grane igitur de uita eius calumniam sustinemus: quia nimirum intus patimur, quod cum labore uincamus. Et quia in hoc mundo abundat malorum uita quae cruciet, recte dicitur: Propter multitudinem calumniatorum clamabunt. Quia uero ea quae uerbis suadere non ualent, extorquet non minus etiam effrenatis uiribus student, apte subiungitur: Et euilabunt propter uim brachij, tyrannorum. Quisquis enim male uiuere suo nos exemplum ostendit, illi in nobis uoce calumniatoris utitur. Quisquis uero peccatam suadens etiam terrere nos appetit, iam contra nos brachio tyrannidis sequitur. Aliud est enim uita suadere uiuendo, aliud subere terrendo. Dum ergo exemplum male actionis aspicimus, quasi adhuc uero in peccare cogimur, iam tyrannum in corde sustinemus. Sed robustorum mentes in Deo immobiliter fixae, tanto ista despicunt, quanto cernunt quod contra praecepta conditoris exerceant. Aeternitatis quippe praemia percontantes, uires ex aduersitatibus sumunt: quia crescente pugna gloriosiores sibi non ambigunt manere uictoriam. Sic itaque electorum desideria dum premunt, aduersitate proficiunt, hinc ignis statim premittitur ut crescat: & unde quali exiguus cernitur, inde roboratur. In eo namque ostendimus quanta ad dominum cupiditate flagramus, si non solum ad eum per tranquilla & mollia, sed etiam per aspera & dura transimus. Qui perfecit pedes meos quasi ceruus. Ceruus enim cum montium iuga conscendit, quaeque aspicit aspera, quaeque se obiciunt sentibus, illigata, dato saltu transgreditur, & absque ullo cursus sui obstaculo in superioribus eleuatur. Ita etiam electorum mentes quaeque sibi in hoc mundo uiuere, & uoluntate in periculis, con-

templationis saltu transcendunt: & morte ceruorum despectis terrenorum sensibus transierunt. Euehant, hinc rursum dicit: Et in Deo meo transgrediar mortuum. Murus quippe est omne quod itine in nostro obicitur, ne ad eum qui diligenter transierit. Ne matamur, uel sumus, cum pro amore supernae patriae quicquid in hoc mundo percipimus, & uicemus. Hinc per eundem prophetam certant uirtutes. Exaudivit in abscondito tempestatis, probauit te aequas contra te. Adversitatem quippe tempestatis ex eum in corde uento cogitationum tentantium fluctus intumescunt, cum contra amoris sancti studia curarum secularium se cumultus illidunt. In abscondito ergo tempestatis auditur: quia clamor deprecantis est haec ipsa tribulationis fluctuatio. Quia uero omnino non desunt, qui bona quae sentiunt suadere peruersa moliantur, aquae contradictionis sunt populi resistentes. Et quia tunc probatur desiderium, cum aliqua ei aduersitate resistitur, recte dicitur: Probauit te ad aquas contradictionis. His itaque uirtutum mibus robusti ex aduersitate proficiunt, sed infirmi saepe in desideris suis si qua eis fuerint ex aduerso obiecta languescunt: & cum ualida tribulatione pulsantur, pusillanimitate desiciunt. Vnde Helii beato Iob probra pusillanimitatis impingens, praemis his malorum oppressionibus, inhi morum mox pusillanimitates exequitur, dicens:

Quod ideo tentationibus quilibet frangitur, quia saluam & liberatorem desperans, in seipsum confidit.

IT non dixit: Vbi est Deus qui fecit me? Mos Sacrae scripturae est, ut a singulari ad plura, atque a plurali saepe se ad singularem uertit, ut in Genesi dicitur: Creauit Deus hominem ad imaginem suam, & euilabunt, nequaquam subdit: Non dixerunt, ubi est Deus: sed, Non dixit ubi est Deus. A plurali quippe numero in singularem ueniens, ad personam subito infirmam uniuersumque tranhit: forsitan quia a singulis melius recognoscitur quicquid de eis singulariter audit,

Ibidem

Psal 80

7. ad. 1.

ad luxuriam

liciter cogitationes mentis a superbis uoluntatibus custodiunt: ac ne in inima delipiendo corrumpant, omne quod sublimiter sapiunt, humiliter premiant. Recte itaque dicitur: Qui docet nos in erummentis terræ, & super uolucres cæli edocuit nos: subaudiis, hoc quoque non dixit. Hoc itaque quod iumentis ac uolucibus antecellit, cum non dicit in tribulatione memorari ac si diceret. Iumentis quisque ideo ne uaquam se in perturbatione corroborat, quia & in tranquillitate

tolerare: quia constitutus in prosperis, luxuriam premere, nec carnales motus a iumentorum ingluuie subleuare. Sed hoc beato Iob tanto inconuenienter dicitur,

stabiliter temperatur, quo si quidem in ligis aliter potest. Qui docet nos super iumenta terræ, & super uolucres cæli edocuit nos. Nam sicut iumentorum uocabulo signatur uita hominum carnis adhuc motibus subditorum, ita appellatione

uolucrum superborum: ut per iumenta quidam

in terra designentur. Vnde cum semina

Mat. 13) se, subiungit: Venerunt uolucres cæli, & comederunt ea nimis per uolucres significans aereas potestates. Sancti autem uiri, quia nec in prosperis appetunt, nec in tribulatione falluntur; & super iumenta terræ, & super cæli uolucres uirtute eruditionis excrescunt. Super iumenta enim terræ edocui sunt: quia quicquid in inima

potest ambiri, despiciunt. Super iumenta enim

inimicorum spirituum comprehendunt. Super iumenta terræ edocui sunt: quia nihil in hac uita quod preterit querunt. Super uolucres cæli eruditi sunt: quia potestates aereas quas adhuc per carnis infirmitatem tolerant, iam uirtutis calcaneis. Paulus iam super iumenta

Phil. 3) enim ambulat. Et paulo post. Quorum

tena sapiunt. Nostra autem conuersatio

in crudum se nouerat, cum dicebat. In

in adhuc potius calcabat mores hominum

num qui in inimis conuertebantur. Et

zulum uolam in uolucrum meritorum

dignitate transcendit: quia subitans

ecceit iudicatum se angelos non ignorabat. In illis immundorum uolucrum

istis superbiorum summa calcabat. Metus

B tes quippe sanctorum transito. Despicunt: & sub se labi quicquid

bit, quicquid preterit contemplant. Quasi in quo iam et iam uirtute con

te, tanto sibi omnia subesse conspiciunt, quanto semetipsas uirtuti auctori om

scendunt, unde creatori cunctorum se humilitate subleuunt. Dicitur

in hisce uolucres cæli, & super iumenta terræ, & super cæli uolucres

hæc non perituræ sunt, si perfecti

to uiam secunda calcassent.

in tribulatione, ut contra de gaudio leti

ne ibi. Sed uidetur incertum, uinum

count. Intelligi autem meo

test si non egerit, per uirtutem malo

uelu quo dicitur. Et per uirtutem

dicta: quia & clamantem non frustra audit, & tamen quod patitur, respicit, & exau-
dit, & tolerat, non ignorat. Nemo ergo qui
negligatur. Saepe enim nostra desideria
quia celeriter non fiunt, exaudiuntur. &
quod impleri concitè petimus, ex ipsa
melius tarditate prosperatur. Saepe uox
nostra eo perficitur quo differtur: & cum
superficietas petitis negligitur, nota
nostra altius in cogitationum radice cō-
plentur, sicut & leuina mellis in specula
solidantur: & quo ad superficiem tar-
dius exeunt, eo ad frugem multipliciora
cōsurgunt. Desideria itaq; nostra dilatio-
ne ut ad hoc quod perceptura sunt, conua-
lescentes exerantur in certamine, ut ma-
tione: labor protrahitur pugna, ut
pellere creditur, trahit. Internus quippe
est medicus, & peccatorum in nobis con-
tinetur, ut inesse medullitus reprobat, se-
cat, ablenidis uirus putredinis ferro tri-
bulationis: & quo uoces acri audire dūli
sciam, & non exaudire: & nocte
ret. Nequaquam mihi ad insipientia pro-
porali tribulatione. Tribulationem quippe dictu-
& tribulatione conterimur, & tamen op-
portunum nondum est, ut delictio ere-
ptionis adiuuamus. Dicatur ergo:
singulorum causas intuebitur. Sed quia
ditate franguntur, apertè lubingit:

Quid qui facta suadisi, un & diuini, et
ne, in statu enim Deus ex-pur, requa-

A quam exen de clementia diuina desperet.
Caput XVI.

I Tiam cum dixeris, non considerat, 17
iudicare coram illo, & expecta eum.
Fortasse enim dum clamor noster
negligitur, spes quæ cordi inerat, in
tur, & superna adiutoria deturra-
mus quia tardius impetramus: ac tunc
in considerata Deo esse ingemiscimus,
cuius intus toleramus. Sed cum ista nos
sa mens citius in portum spei se e-
si causas suas cum Domino in-
pensat, si bona eius ad memoriam reuo-
cant, si mala quæ bonis eius se didit,
co iuste meruit, & quid
tur: si ante Dei oculos eē quod agi exa-
minare semper sibi non abicon-
dit, si factam quæ non erat meminisse: si
tenebris iacebat, agnoscit. Hæc ergo
metipia cuncta recolligens, dum bona
accepta considerat, aduersa quæ
non accuat: nec desperatione frangit,
quæ tantorum munerum conplatione
ioboratur: quia spem de futuris recipit,
dum transacta beneficiis recognoscit. di-
derat, iudicare coram eo, & expecta eum.
ac si diceret: Cum idcirco Deus
intima cogitationis ingredi, uel
uel quæ misericorditer percepisti, discer-
ne & tunc ad si et fiduciam redis, dum
nus inter aduersa fidenter expectes, quæ
& post delicta propitium seculis,
da enim fuerat superna adiutoria, etiam
ta Deus hominem quem
est igitur, quanti est periculi transacta mu-
nera cernere, & futura desperare: quanti
est periculi si in hac procelia tribulatio-
mur, qui ad portum spei uelut imminens
futura

prium arrogantium vitium solet: ut & pauca credant, quæ ipsi multa dixerint, & multa credant, quæ ipsis pauca dicuntur. quia enim sua dicere semper volunt aliena audire non possunt: nim se parum exultant, si ea quæ immoderate sentiunt, immoderatus non effundant. Et quamvis beatus Iob ad eius verba tacuerit Heliu tamen de locutione illius quæ amicis responderat, causam inuentionis inuenit: ut tibi exhibere latius eius silentium possit, atque ut ipse multa responderet, illum verba multiplicasse conueniat, nam & mox iniuria proluxæ locutionis exorditur. & quasi adhuc nihil dixerit, inchoare conatur. Vnde subditur:

TEXTVS CAPITIS TRIBUS
libri beati Iob.

Adhuc enim habeo, quod pro Deo loquar. repecta scientiam meam à principio, & operatorem meum probabo iustum. Verè enim absq. mendacio sermones mei, & perfecta scientia proferentes non decipiant. Sed non saluat impios, & iudicium pauperum iudicat, & reges in solio collocat in perpetuum, & illic eriguntur. Et si fuerint. Reuelabit quoque aurem eorum, ut corripiat, & loquetur ut & obseruauerint, complebunt dies & contumeliantur illi.

A tituli. Simulatores & callidi. prouocant iram Dei, neque clamabunt cum uicti fuerint. Morietur in tempestate anima eorum, & uita eorum inter effeminatos. Eripier de angustia sua pauperem, & reuelabit in tribulatione aurem eius. Igitur saluabit te de ore angusto latissime, & non habente fundamentum subter te. Requies autem mensæ tuæ. Igitur impy iudicata est, causam iudiciumq. recipies. Non te ergo superet ira, ut

B hanc enim cœpisti sequi post miseriam. Ecce Deus excelsus in fortitudine sua, & nullus ei similis in legislatoribus. Quis poterat scrutari uias eius, aut

hanc enim cœpisti sequi post miseriam. Ecce Deus excelsus in fortitudine sua, & nullus ei similis in legislatoribus. Quis poterat scrutari uias eius, aut inquitatem? Memento quod operis eius, de quo cecinerunt uiri. Omnes enim inueniuntur procul. Ecce Deus magnus uisus est, etiam nostram Numerus annorum eius inestimabilis, qui aufert stellas pluuiæ, & effundit imbres ad instar gurgitem, qui de nubibus fluunt, quæ præterunt cuncta. Et lumine suo desuper, cardines quoque maris operiet. Per hæc etenim iudicat populos, & dat escas multis mortalibus. Immanibus abscondit lucem, & præcipit ei ut rursus adueniat. Annunciat de ea amico tuo, quod possessio eius sit, & ad eam potest ascendere.

cap.

XXIII.

Andens quoque Heliu, etiam hæc indicabo tibi. Multa iam dixerat, & iudicabit.

Ad hunc autem ad inveniendum A. nonne etiam de eo in aliquid
 fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 T. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 P. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

P. 130

C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 T. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 P. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

quomodo istud facti

24

C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 T. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 P. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

nonne etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

B

etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

S. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 T. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 P. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 C. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 L. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.
 I. etiam de eo in aliquid fuit. N. etiam de eo in aliquid fuit.

crant, & non collegitis me: nudus, &
 non operatus sum. B. etiam de eo in aliquid fuit.

Quiero ad eternam patriam tendere, A
 ducam te, testem, ducet in altum
 natus, te repleant, ut tunc in meo ga-
 diis ueraciter sublimentur. Sequitur.

Pr. 1. 1

nimirum quod tanto illic grauioris uindictæ supplicia sentiant, quanto hic maioris bonorum gratiam uideant. Vide & sequitur: Si audierint & obserauerint, complebunt dies suos in bono, & annos suos in gloria. Si autem non audierint, transibunt per gladium, & confumentur stulticia. Per bonum recta actio, per gloriam uel

[illegible]

pullati doloribus, aut contumaci pertinacius aduersiores existunt, aut, quod peius est, in blasphemiam etiam exasperationem proficiunt. Bene ergo dicitur quod per gladi-

Quid huiusmodi nec etiam tunc cum nunti ad
fua hominibus nolunt, quae sciens tamen Deus
latere non possit. Cap. XXIII.

Simulatores & callidi prouocant iram
Dei, & castro in inferos mittuntur, & de
lubrio.

injury-

leant, quod uideri appetunt, co-

gnatione diuiditur, ut callidè nouerit &

est, & ostentare quod

num sequendo eam a

potest, fludet

tus uerò mala cogitantes exaggerant,

perducentes occultant.

dicem excula-

phi hui sunt testimonio,

re non ignorant. Dicatur igitur

mulatores & callidi prouocant iram Dei.

A

se hunc contemnitur

lunus, cum nulla correptione casti-

peruentione attingitur. Vincti igitur

tanto clamamus altius, quanto in per-

contemur. Apud aures quippe Dei uox

bunt cum ui-

perimetur, etli iniquum se ta-

entia cogitatione reprehendit, tamen dum

sepius sanctum audire se ceperit, hoc

quod de se intrinsicè tenebat, amittit.

guas intuentium oculis ostendit

ta cum eis iusticia aperitur, quo ostendit

etiam non appropinquat, passim uiuunt. Nec
 uero contrahere, est ut pro robustis popu-
 li ascendat, si per negligentiam agitur,
 non debiles fortiantur. Populi pro robustis ac-
 cident, quando hi qui uiuere iniquè didice-
 runt, pastorum locum percipiunt. Quod
 recte quidem dici poterat, si humiliter di-
 ceretur. Arrogantes enim etiam cum bo-
 na admonent, superstitionis suæ uitium
 exercent. Nam plus, siue & superius di-
 ctum est, increpando ferre appetit, quàm
 consolando retinere. Unde mos subiun-
 gitur : *Et cum crepisti sequi post miseriam.* Hoc
 canit, quod de peccatis Deo eius multitu-
 dine contemnunt, quo & despecta Deo
 funditus in picantur. His
 capitulo, ut transeunt
 dauidicus
 ra
 ra
 uer
 An
 fer
 debet
 p
 res
 ter
 qu
 qu
 fer
 pe est ut cum aliena corrigimus, prius no-
 stra meriamur, ut prius mens a sua accen-
 sione deferuat, prius intra semetipsum
 zeli sui impetum tranquilla requiescat.
 do peccemus, & qui cal-
 mus. Non autem iam correctio delin-
 in ultione ira ultra quam culpa meretur,
 subesse menti debeat iracundia, non per-
 esse : ut executionem iustitiae non domi-

A
 leat, non possit iudicium possessa im-
 pleat, non po-
 itaque dicitur : non te ergo superet ira, ut
 aliquem opprimas : quia uidelicet si is qui
 corrigere nititur, ira superatur, opprimat
 antequam corrigat. Nam dum plus quàm
 debet, accenditur, sub iustè ultionis obre-
 tu ad immanitatem crudelitatis effusa-
 tur. Quod plerumque ideo euenit, quia
 corda rectorum minus amoris, tunc solius
 creatoris intentu. Nam dum multa in hac
 uita appetunt, in numeris cogitantibus
 disperguntur : & cum subito subditorum
 case ne uenit : quia corda sua in cuius
 transitoris sparsa, ad discretionis culmen
 colligere repente non possunt. Commo-
 ti ergo tanto minus ad uicem
 ta libram æquiritatis inueniunt, quanto cū
 Vnde cum Helii diceret : non te
 ira, ut aliquem opprimas : quatenus cas-
 exprimeret, illico adunat. Ne quando
 peccatis
 Q
 rationis
 mens staret, si uni cui deberet,
 non se innumeris
 litate
 semenpio nititur
 tenditur,

tenditur, fastidio impellente remouetur. A
Sed dū inhiante cogitanda appetit, & re-
pentē cogitata fastidit, docet qđ aliunde
pendet, quæ quolibet posita non requie-
scit. Ad illum quippe suspensa est à quo
formata. Et quia ad Deum solum appeti-
tum facta est, omne autem quod infra ap-
petit, minus est, iure ei non sufficit, quod
Deus non est. Hinc est quod huc illucque
spargitur, & ab innaquaquere, ut dixi-
mus, fastidio impellente remouetur. Dele-
ctationis uidelicet auida, quære quo pau-
ser: unum uerò quem sufficienter habere
poterat, amisit. Vnde nunc per multa
ducitur: ut quia qualitate rerum non po-
test saltem uarietate satietur. Sancti au-
tem uiri quia cauta se observatione cu-
stodiunt, ne ab intentione sua mutabi-
liter dissoluantur, & quia idem esse appe-
tunt, ac cogitationem qua Deum diligunt,
se solerter astringunt. In contempla-
tione nanque creatoris hoc accepturi
sunt, ut una semper mentis stabilitate
perstent. Illi uero tunc mutabilitas
dissipat: quia scilicet eorum cogitatio si-
biliter uisum in se habet, hic percurat.

Hic ergo cum labere nunc conantes
imitantur, quod post in munere gau-
dentes accipiunt. Cui se propheta im-
mutabilitati uirtute amoris alitraxerat,
eum dicebat: Vnam petii à Domino,
hanc requiram ut inhabitem in do-
mo Domini. Huic Paulus unitati in-
tentione adhæserat, dicens: Vnum au-
tem quæ retinere sunt oblitus, ad ea quæ
ante iuxta extantur, sequor ad palmam
supernæ uocationis Dei in Christo.

Nam si quid in eorum corde humanitus
distulit, mox hoc discussio seuerâ restrin-
git, & cum quasi pueriliter cogitatio la-
bitur, iuuenili mox coercionē refrena-
tur. Vnde hinc deum amantem, uolun-
tatem suam & non uoluntatem
uolent cogitatione componant. Quia
igitur status mentis cogitationum
tabilitate curuatur, recte ab Helio dici-
tur: Nec multando locorum inclinetur.
Sed sæpe dum uirtuisti animus in
ipsa intentionis suæ arce consistit, dum
ab ea non mutatur, tunc in se obli-
uit, tunc in se perit, ipsa sua rectitudinis gra-

ria tangitur, & non uirtute propria præ-
sumptionis eleuatur. Qui enim magna
agit, ad uirtutem eam in se habet, licet
tamen magna esse quæ agit. Nam si ma-
gna esse nescit, ea proculdubio minime
custodit. Quæ dum custodire negligit,
aut in eis minus proficit, aut ea fundi-
tus amittit. Dum ergo bona nostra
opera scire necesse est ut custodiamus,
ex ipsa eorum scientia clauonis aditus
proditur, & ad operantis cor culpæ ma-
nus admittitur, quæ uasante rapiantur.

Mira autem dispensatione agitur, ut con-
B datur in fieri sollicitudinem propriæ ani-
mæ, uirtute concepti tentatione perimit-
tat: quatenus semetipsum in infirmitate
uerius uideat, & ab eo quem de uirtuti-
bus sumperat, iam seipso melior elati-
onis, tanta detendat. Vnde & bene
nunc subditur: Depone magnitudinem
tuam absque tribulatione, & omnes ro-
bustos fortitudine.] Robusti quippe sunt
motus cordis, cum nulla nisi quæ uir-
tutis sunt sentiant. Sed magnitudi-
nem & robustos motus deponimus,
quæ lo pulante uirtute cogimur pensare
ou. Humus. Robustos motus deponi-
mus, quando iam non de uirtute astol-
limus, sed in culpa consentiendo, obrui
de ipsa quam patimur infirmitate formi-
damus. Multum nanque dele animus
confessio.

petere conspiciet. Iam tibi fiduciam san-
cuncta uirtutum culmina quæ sola cogi-
tatione conceperit, putat. Sed cum hunc
tentatio subito oborta transtulerat, eas
quæ natæ de uirtutibus fuerant elatas co-
gitationes funditus turbat. Quali secu-
ram quippe urbem inopinatæ hostis in-
greditur, & repentino gladio superborum
ciuium colla feriuntur. Nihil ergo tunc nisi
continuus luctus agitur, dum capta urbs
animi, à magnatum suorum gloria cæde
interueniente uacuatur. Vnde nunc dici-
tur: Depone magnitudinem tuā absq; tri-
bulatione, & omnes robustos fortituda-
ne ac si aperte diceret: Oū qđ intrinsecus
de bona actione incumetas, reprime, &
cordis motus quos ex recto opere robus-
tos habueras depone: quia iam in ipsa
aduenientis tentatione cōfessio.

Tsal. 26

Dm. 3

frustra prius de te magna clarus aestima-
bas. Quia uidelicet magnitudo
quia nimirum cum per tentationem hu-
militas patet, prospera est ipsa aduersitas
quae mentem ab elatione custodit. Sed ta-
men sine magna tribulatione non agi-
tur, cum tranquilla mens irruente tenta-
tione quasi repentino hoste turbatur. Ip-
sa namque tentationis aduersitas dum se
mentis inserit, quasdam in illa tenebras co-
gnit, eamque obscuritate suae amaritudi-
nis turbat, quae apud se solum uirtutum
dulcedine irradiente claretur. Unde &
apud subiungitur: Ne protrahas noctem,
ut ascendant populi pro eis. Nox quip-
pe protrahitur, cum lubrica de tentatio-
ne missa consolatione concita non si-
mi confusis cogitationibus elongatur.
Nam dum mens posita in tentatione
soliditate repellit, superinductis merore-
bus quasi quibusdam tenebris caretur at-
que in nocte pro robustis populi ascen-
dit. Hanc enim cepisti sequi post mis-
eriam penè amisisse quod fuerat, flu-
ctum in se innumeros tumultusque con-
eueruat, modo tranquillitatem suam
quia perdidit, dolet: modò ne usque ad
praua opera corruat, pertimescat: modò
in quo culmine steterat meminit: modò
in quo uitiorum profundo per delecta-
tionem iaceat, attendit: ad reu-
mendas uires se separas: modò se eas
quae desperat. Cum ergo ad supradictam
mentem tam multae hinc cogitationes
prodeunt hanc quasi in nocte populi
confergentes premunt. Quos nimi-
rum populos non per se, sed per diuinæ
protectionis auxilium Propheta subigere
se possit: praesumpserat, cum dicebat:
exis populos sub me. Sanctus quippe men-

abus populi subigitur, cum ab eis per
cogitationes stultae dissiliunt, ut non per abru-
pta phantasmatum rapiant, sed rationi
subdite, à corde humiliter conquiescant.
Quia ergo positis in tentatione animus
tumultus spei desperationisque to-
lerat, recte nunc dicitur: Ne protrahas
noctem, ut ascendant populi pro eis.
ac si aperte diceretur: In tentatione depre-
hesus eius tenebras meroris incide, ne
qui in tranquillitate de te alta senseras,
non te caligine confundas. Quod recte
Hicliu diceret, si tamen cui diceret, sciret,
Nam hae beato Job tanto minus con-
gruunt, quāto ab illo omnia altius sciun-
tur. Quia uerò, ut saepe diximus,
antes dum praesumunt docere quos
non debent, usque ad contumeliosa inire
possunt.

ANNO DOMINI MDCCLXXV. DIE XXV. MENSIS
MAY. A. D. 1675. A. D. 1675.

hanc enim cepisti sequi post mis-
eriam. Iniquitatem post miseriam sequi-
tur, qui post mala quae pro correctione
sustinet, feruenti corde impatienter se
facibus inflamat. Quod beatus Job per
agella posuimus, libris estati uocibus au-
diuit: uidelicet nesciens quia omne quod
dixit, non hoc de iniquitate impatientis,
sed de uirtute ueritatis protulit: quia ab
interni iudicis sententia nec cum se iusti-
ficaret, errauit. Sed considerandum uale-
est quomodo cum diceret, ne decibes
ad iniquitatem, de eadem iniquitatem
totius subdidit: Hanc enim cepisti
sequi post miseriam. Quid est hoc,
ea protinus quasi ad quam declinatum
iam soerit, damnat: nisi quod arrogan-
tes uisus uidet indices quam con-
solationis uolunt. Unde & uolunt uiam

Prim. 8. tur, in prouerbijs sapientia loquitur, di-
 cet. *Qui non igitur uiri canunt, cum eius nobis po-*
quique doctores innotescunt. Sed tamen
opus eius ignoratur. quia nimirum iudi-
cia illius ipsi etiam qui hunc predicant,
impenetrata uenerantur. Et sciunt ergo
quem predicant, & tamen eis opera igno-
rant: quia cognoscant per gratiam eum
hendere nequeunt, quæ ab illo etiam super-
positos sunt quod enim omnipotens Deus
perspicient in sua actione non cernitur, Psa-
l. 139. multa testatur, dicens: qui posuit tenebras
labirulum suum. Et rursum: Iudicia tua
abyssus multa. Atque iterum: Abyssus si-
cut palium amicus eius. Unde bene etiam
Eccl. 11. Salomonem dicitur: Sicut ignoras
inquantur ossa in ventre pregnantis, sic
inquantur tenebre in conspectu Domini.
Vt enim unum est multis loquar,
duo ad hanc lucem paruuli ueniunt, sed
uni datur, ut ad redemptionem per bap-
tisma redeat, alter ante subtrahitur, qui non
hunc regenerans nuda perfundat. Et sic
Israhelium filius sine hde rapitur, Crpe in
h seculum concessio hdei sacramento reno-
uatur. Et sic etiam Deus acturum prauitiam post baptismum
nouerat, & idcirco eum ad baptismatis gra-
tiam non perducit. Quod si ita est,
ta quorundam proculdubio priusquam sine
perpetrata puniuntur. Et quis ista recte
qui alios a perpetratis facinoribus libe-
rat h re in alijs etiam non perpetrata con-
dominat? Occulta itaque sunt eius iudi-
cia: & quanta obscuritate nequeunt con-
spici, tanta debent humilitate uenerari.
Dicatur ergo: Memento quod ignoras opus
eius, de quo cecinerunt uiri, ac si aperte
diceret. De quo fortes quique locuti sunt,
eius opera tunc mentis oculis abscondan-
te sunt. Sequitur:

Quod Deum quidem esse scimus, quia
est.
Cap. III.

(C) Maes homines uident eum, &
 na homo eo ipso quo rationalis est con-
 ditus, debet ex ratione colligere eum qui
 iam uidere, est dominatione illius ratio-
 cinando conspiciere. Cum uero dictum sit, Oes
 homines uident eum, recte subiungimus:
 Vni quisque intuetur procul, procul quia
 pe eum intuen, est non iam illum per spe-
 cie cernere, sed adhuc ex sola operum
 rum admiratione pensare. Procul nimirum
 h. etiam electi conspiciunt: quia nec-
 dum claritatem illius per aciem intima
 uisionis apprehendunt. Cui etiam iam
 per amorem iuxta sunt, adhuc tamen
 illo terrenæ habitationis pondere di-
 stant. Quia uero illi, qui per amorem
 tem uiuunt, procul intuentur, quia non
 eum in diuinitatis forma, sed in sola qua
 ciunt: quia uidelicet eorum oculos redu-
 cit tunc ad memoriam suam male gesta re-
 dent omnis diuinitatis claritatem non ui-
 dent, miro modo ab eius uisione quæ con-
 spiciunt, longe sunt. Sed cum dicitur:
 Memento quod ignoras opus eius, ac de in-
 de subiungitur: Omnes homines uident
 eum, quem sicut diximus, uidere, est tran-
 scedentem omnia eius essentiam ex ratio-
 ne colligere, ualde mirandum est quod &
 ipsam cernimus, & eius opus ignora-
 mus. Dubi quippe de eius essentia non
 sumus, & tamen in eius iudiciis incerta
 remanemus. Patet nobis quod minimum
 est, absconditur quod maximum. Mi-
 nus quippe sunt eius opera quam ipse, &
 agentem cernimus, sed in actione cali-
 gamus: quia uidelicet cui quid fiat, incert-
 u est, sed quis sit qui hæc incerta faciat,
 incertum non est. Dicatur ergo: Memento
 quod ignoras opus eius de quo cecinerunt
 uiri, omnes homines uident eum. Vni-
 quisque intuetur procul, quia eum
 cuius iudicia minime comprehendimus,
 esse per rationem uidemus: quem
 tanto adhuc procul cernimus, quan-
 to ab eius fortitudine nubilo tuitur.

mitatis nostræ separamur. Scitur:

Quia enim cum in hac humana natura est hominibus: nec in hac humana natura aliquis ei vel in patribus vel prophetis possit aequari. Cap. IIII.

Ecce Deus magnus vincens scientiam nostram. Superius dixerat: Ecce Deus excelsus, nunc iterum dicit: Ecce Deus magnus. Quid est quod de Deo loquens, ecce dicit. & ecce repetit. nisi quod ecce dicimus de ea re quæ in presenti monstramus: & quia Deus ubique præsens est, eum de illo ecce dicitur: etiam non ui-

eum in eadem scientiam nostram narrat, quem uideri ab omnibus dixerat. quia & ex ratione conspicitur, ut magnitudo

re penetratur. Quicquid nanque deitate eius magnitudinis sum est et tanto ab eius scientia longe repellimur, quanto eius potentiam nos comprehendimus.

nis in altum mens nostra rapitur, eius tamen magnitudinis immentitate transcenditur. Cuius tunc aliquid quasi ex parte cognoscimus, quando eum nos digne cognoscere non posse sentimus. Sequitur: Numerus annorum eius inestimabilis.] Dicere utrumque æternitatem

sum eius inestimabilis: ut dum ea quæ firmitas humana cognoscit. Tende na-

quouique: & nunquam finis superior, quia esse non incipit nusquam finis inferior,

de quo extenditur, sine ulla

A Fecerit enim, sine ulla descriptione qua creata sunt, superiori & inferiori fine cinguntur. Lege enim sua quæ ante esse incipiunt, festinant non esse. Quædam mirabiliter acceperunt, ut quamuis ea finis superior inchoat, finis tamen inferior non constringat: & licet

stant Horum uero æternitas idcirco summa est æternitati dissimilis: quia æterna esse ceperunt. Cum ad extrema prospicimus, horum finem qui omnino deest, non comprehendimus: eorum tamen intra cernimus, cum mentem: & tunc camus: & dum in eis infra supraque antiquosque sunt, sed uidemus ex quo. Deus autem quia quasi quiddam in eo per æternitatem longum est, quod nec initio oritur, nec fine terminatur, nec ex quo in

Numerus annorum eius inestimabilis. Numerus dicitur diuturnum eius esse ostenditur, hoc ipsum esse infinitum & incomprehensibile demonstratur. Sed quia humanis uerbis innorescat, agnouimus, dum omnes homines uidet eum: & quia eius magnitudinem admiranter cernimus dum annorum eius numerus inestimabilis habetur testat. Nam ut etiam

Quo in hac uita sunt genera iustorum. Vnum uidelicet bene uiuentium sed nulla docentium aliud uero recte uiuentium & eadē recta docentium sicut & in cæli sacre aliz stellæ prodeunt quas nulle pluvie subsequuntur aliz prodeunt acerræ terræ magnis imberibus inundant. Igitur quoniam in scilicet Ecclesia recte quidā uiuunt, sed tamen prædicare eandem doctrinam uel sciunt, stellæ quidem sunt,

plum

E2.5

E/A.60

$$P_{\alpha} = \rho$$

Mat. 14. Fluida maris dorsa calare non timuit:
Joan. 3.

10. 11. 1.

multitudinem expavit? Unde & eadem
gentes

tentorium Deo : quia quem predicando infundebat audientibus, hunc inuisibiliter in mente retinebat. Idem rursus dum catenis uinctus Romam peteret Paulus occupaturus mundum, latens in eius pectore quasi sub tentorio ibat Deus : quia & occultus uideri non poterat, & per uerba predicationis proditus iter inchoare gratie sine cessatione pagebat. Nubes enim Moyses exiit, cum priusquam plebi Israeliticæ ducatum præberet, quadraginta annis in deserto permanens, & sublimia appetens, à conuersatione populi se gregarius uixit. Sed tentorium Dei factus est, cum ad reuocandum populum in Aegyptum missus ibat, portans inuisibilem in corde ueritatem, cum omnipotens deus qui pateficebat in opere, latebat in corde. Et ubique præsens omnia continens, iter in suo famulo in Aegyptum ueniens faciebat. Unde scriptum est. Iuxta Deum in Aegyptum ut redimeret sibi populum. Ecce ite dicitur per cuius incisum scriptam præsentiam cuncta continentur : quia is qui ubique ex maiestate est, quasi in uia. Idem sanctus predicatoribus nequaquam ad persuadendum uerba sufficiunt, nisi etiam miracula addantur. Unde cum dictum sit: Si uoluerit extendere nubes quas fulgurare lumine suo desuper. Quid debemus? de quibus per Psalmistam dicitur: Fulgurat per fulgurat : quia per electos intensificationis miraculis illustrat. Cumque nubes ista uerbis pluit, coruscæ lucis aperit, extremos etiam mundi terminos in diuino amore conuenit. Quodque hinc, quod quidem Helix uocibus audimus, sed auctore Deo iam factum cernimus. Omnes enim cardines maris operuit : quia emicantibus predicatorum miraculis, ait. Ecce enim penè cunctarum iam tantum corda penetrant : ecce in una hac

A Orientis limitem Occidentisque conuenit : ecce lingua britannicæ quæ nihil aliud nouerat quam barbarum fremdere, iam dudum in diuinis laudibus Hebræum cepit halleluia resonare. Ecce quondam tumidus iam substratus sanctorum pedibus feruit Oceanus, eiusque barbaros motus quos terreni principes edomare ferro nequiuertant, hos pro diuina formidine sacerdotum ora simplicibus uerbis ligant : & qui ceteras pugnantium infidelis nequaquam metuerat, iam nunc fidelis humilium linguas uimet. quia. n. B. perceptus celestibus uerbis clarificentibus quoque miraculis, uirtus ei diuinæ cognitionis infunditur, eiusdem diuinitatis terrore refrenatur, ut praua agere metuat, ac totis desideriis ad æternitatis. Sic quoque conuenienter adiungitur : Per hæc enim iudicat populos, & cetera. Per hæc enim iudicat populos, id est per uerba predicatorum, id est per uerba Dei. Deus populos iudicat : quia eorum corda terita ad penitentiam uocat. Nam dum superna audiunt, dum mira opera attendunt, mox ad corda sua redeunt, & se de ante actis prauitatibus adstantes, æterna tormenta pertrimescunt. Sed per easdem nubes per quas terror infligitur, etiam esca datur : quia magna eorum dispensatio est, ut sic sciant superbientium mentes affligere, ut etiam afflictas nouerint consolationis eloquio nutrire : quatenus & peccatores de æternis suppliciis eruant, & penitentes de supernis reparationis ordo seruatus est, ut ordinate iudicat populos, & postmodum elcas per ne corripientis cecidit, & postmodum per has nubes iudiciū modo non nequit, nequaquam enim de nubibus dixisset : Accipite spiritum sanctum, quorum remissionis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Et rursum si per eas ieiunia nostra corda non patiretur, non

Iam, 22

ne torpescant, atque exemplo suo alios
à laboris tolerantia & studio longanimitate

Num 3:

Num 3: *[Faint, mostly illegible text]*
M *[Faint, mostly illegible text]*
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
campellia rescun: quia ab

campellia rescun: quia ab

[Faint, mostly illegible text]
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

II

[Faint, mostly illegible text]
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

A *[Faint, mostly illegible text]*
V *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
Q *[Faint, mostly illegible text]*
quod claus occupatisque mentibus
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

B

[Faint, mostly illegible text]
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

E 2

Cui tamen præcipitur ut rursus adueniat

[Faint, mostly illegible text]
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

L

[Faint, mostly illegible text]
I *[Faint, mostly illegible text]*
L *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*
D *[Faint, mostly illegible text]*
F *[Faint, mostly illegible text]*
S *[Faint, mostly illegible text]*
Z *[Faint, mostly illegible text]*
A *[Faint, mostly illegible text]*
E *[Faint, mostly illegible text]*
C *[Faint, mostly illegible text]*

audire patris eum se fieri posse de perat
Vnde hic quoque aptè subiungitur, quo
men patris afflicta intueatur. Nā
de hac luce mox subditur:

*Quid omni ipse Deus patriam celestem pos
se tenem, utrum fecit, quod amicus
choaredes Christi constituit. Cap. VIII.*

ANunciat de ea amico suo quod pos
sit etiam de ea eam possit ascen
dere. Amicus ueritatis est etq; amator
actionis. Vnde et ipsa ueritas discipulis
dicit: Vos amici mei estis, si feceritis quæ
ego præcipio uobis. Amicus quippe ani
mæ custos dicitur. Vnde non immeritò
qui custodire uoluntatem Dei in præce
ptis illius nititur, eius amicus uocatur.
Hinc et ipsa ueritas dicit: Vos autem dixi amicos: quia
enim uos qui me ad hanc patrem meo,
nora feci uobis. De hac igitur luce æternæ
patri amico suo Deus annunciat quod
possessio eius sit, ut nequaquam infirmi
tatis suæ fragilitate desperet, nequaquam
hoc quod creatus, sed quod recreatus est
in se, sed tanto certius sciat quia illius
lucis claritatem possideat, quanto nunc
uigorum sustinuit tenebras uolens
calcat. Bene autem in promissione subiū
gitur: Et ad eam possit ascendere. Quid
enim difficilius quā homini in terre edi
to terrena & fragilia membra gestanti
cælorum alta conscendere, supernorum
spirituum arcana penetrare? Sed eorin
dem ueritas dicit: Et post hocque
hominem etiam sub ipsis exhibuit, sicut
de illo patri per prophetam dicitur: Mi
nuisti eum paulo minus ab angelis. Et
quia inter nos & ceteros per angelos cor
dantis ueritas in uoluptate, in uoluptate
tenuia, mirabili etiam pietate summa
creant, imā se ferens in uoluptate
iuxit. Hinc est quod de eodem rege na
to angelorum chori in eius annunciatio
ne prodeunt, hymnū dicunt, & deuota, ra
uē uice discordia hos quos dudū deside
rante agnoscent. Et nunciat: Glori
a: Gloria in excelsis Deo, & in terra: Pax
homini bonæ uoluntatis. Et ad hanc
cant. Quod a nobis nā alia distinxerat,
iam nunc in terra nata bonitas iungat.

A Hinc est quoque ante incarnationem eius
in testamento ueteri adorasse homo an
gelum legitur: nec tamen adorare probi
buitur, sed post mediatoris aduentum,
cū se Ioannes adorādo angelo prostra
uisset, ait: Tu es cæcus, & cæcus
eius sum & fratrum tuorum. Quid est
enim quod prius æquanimiter se conce
dit, aut, ad hanc uoluntatem angeli
recusant: nisi quod prius hominem car
nalibus corruptionibus deditum, nec ab
eodem carnalis uoluntatis abusus te
ptum, quo abiectionem nouerant, iustus
contemnebant. postmodum uerò huma
nam naturam eo iam substratam habere
non poterant, quo hanc in auctore suo
etiam super semetipsos ductam uidebāt.
Neque enim debebat in membris subie
cta despici, quæ in ipso membrorum ca
pite meruit prælata uenerari. Is ergo qui
propter nos minor angelis existit, æqua
les nos angelis uirtute suæ minoratio
nis fecit. Vnde & moriendo docuit mor
tali uoluntate, resurgendo de uita con
stanti uoluntate, & ceteris uoluntatibus
deditur, ut quod caput præfice con
tulerant, & membra tra
tulerant. Vnde bene ab eodem nostro ca
pite dicitur: Vnde & ceteris uoluntatibus
congregabuntur & aquilæ. Vnde Pet
ros ait: In hereditatem incorruptibi
lem & incommutabilem & inextinguibilem
hereditatem. Vnde & ceteris uoluntatibus
deditur, ut quod caput præfice con
tulerant, & membra tra
tulerant, quod ædificationem ex Deo habemus
domum non manu factam, æternā
in cælis. Sed si nos quoque qui editi in
terra sumus, cælum conscendimus, ubi
est quod rursum ueritas dicit: Nemo
ascendit in cælum, nisi qui de cælo de
scendit, filius hominis qui est in cælo?
Cui nimirum sententiæ statim obuiat
quod hæc eadem ueritas dicit: Pater, uo
lo ut ubi ego sum, & illi sint mecum. Quæ
sententia, si ad inquirenda hæc quasi discordantia stu
dium nostræ mentis inflammatur. Om
nes enim nos qui in eius fide nati su
mus, eius proculdubio corpus existimus.
Quia igitur mira dispensatio
ne pietatis membrorum suorum Doma
nus

*Apoc. 19
& 21*

*Mat. 24
1. Pet. 1*

2. Cor. 5

Joan. 3

Joan. 17

Joan. 15

Ps. 8

nus caput factus est: repulsa reproborum A
multitudine, solus est etiam nobiscum.
N. descendit de celo, filius hominis qui est
in celo: quia dum nos unum cum illo
facti sumus, unde solus venit in se,
illuc solus redit etiam in nobis: & is qui
in celo semper est, ad cælum quotidie
peret humana fragilitas, unigeniti
sanguinem consideret, & in precio suo
let. Pependat sollicitè quo caput procef-
sit, & quo ad uiuendum præceptis astrin-
gitur, ad sperandum exemplo roboretur
confidat cælos, speret supernam patriam
ca, ut prælatam se etiam angelis
patriæ: Annunciat de ea amico suo
possessio eius sit, & ad eam possit ascen-
dere. Sed ualde mira sunt ista, ualde ter-
ribilia, quod homo in terra cælitus, atque
à cælesti patria ex gentibus meritis lon-
gionis reducit ut, sed etiam gloriosius
exaltatur: ut qui paradysum perdidit,
cælum recipiat: & non solum hunc debi-
ti sui reatus non teneat, sed hanc post cul-
le contemptor Dei, ille imitator diaboli,
si ad fructum penitentiae redeat utque
ad celsitudinem contemplan- & intus
lucis ascendat. Cuius itaque cor non in hu-
ius precariis admiratione exultat? Cuius
tionis expauescat. Unde & apte subfigit
CAPVT TRIGESIMVM
SEPTIMUMTEXTVS
libri beati Iob.

SUPER hoc ex-
terrore uocis e-
ius, & sonum de
ore illius proce-
dente. Subter omnes cælos ipse

considerat, & lumen illius super ter-
minos terræ. Post eum rugiet soni-
tus, tonabit uoce magnitudinis suæ,
& non inuestigabitur cum audita
fuerit uox eius. Tonabit Deus in uo-
inscrutabilia. Qui præcipit nui ut
descendat in terram, & hyemis plu-
uius, & imbrum fortitudinis suæ. Qui
in manu omnium hominum signat,
ut nouerint singuli opera sua. Ingre-
diatur bestia latibulum suum, & in
antro suo morabitur. Ab interiori-
bus egredietur tempestas, & ab ar-
ctu frigus. Flante Deo concreuit
gelu, & rursus latissimè funduntur
aquæ. Frumentum desiderat nubes,
ant cuncta per circuitum,
illis, super faciem orbis
ue in una tribu, siue in terra sua, siue
in quocunque loco misericordie suæ
earum essent inueniri. Ausculta hæc
Iob: Sta, & considera mirabilia Dei.
pluuies ut ostenderet lucem nubium
magnas, & perfectas scientias? Non-
ne uestimenta tua calida sunt, cum
perflata fuerit terra Austro? Tu for-
sit cum eo fabricatus es cælos,
ostende nobis quid dicamus illi. Nos
curus fuerit homo deuorabitur. At
nunc non uident lucem. Subito æter
cogitur in nubes, & uentus transiens
sagabit eas. Ab Aquilone antrum ue-
nit, & à Deo formidolosa laudatio.
Magnus fortitudine & iudicio & ius-
ticia, & enarrari non potest. Ideo
timebunt eum uiri, & non audebunt
clic sapientes.

Psal 30

Super hoc expauit cor meum, & motum est de loco suo. Quia cum in terra periret, non iam uiam salutis inueniret, exaltatum uocant, sicut per Psalmistam dicitur. Ego dixi in paenitentia, proiectus sum a vultu oculorum tuorum. Vbi, ut scilicet non panior, se excessu dei ei poterat. Sed panior illic pro excessu ponitur: quia sicut in excessu, ita in pauore alacritur animus. Unde et in uultu dei, sicut in luce eternae patrie, et delectationis. Sed hoc ex arietu mentis, et si dicit. In amentia mea excessu exultauit. Et quia in uultu dei, et in amentia data est terra, panior est in uultu dei, et amentia mea, et si dicit. Bene autem scitum. Fama enim est de loco uo. Locum quoque in uultu cordis est delectatio, et praesentis. Sed cum diuina praesentia tangit, locus uultu cordis, sit in uultu eternitatis. Condectione igitur eternae patrie de loco suo animus mouetur: quia deiectionis infimis, in supernis cogitationibus ponitur. prius enim quae essent aeterna nesciebat, in praesentium delectatione torpuerat, simulque ipse transiens, amore transiit in tenebat. Sed postquam quae essent aeterna cognouit, postquam supernae lucis radios raptim contemplan- do contigit, admiratione summorum se- se ab infimis suscitatus eleuauit, ut nulla iam ei nisi quae aeterna sunt, libeant: & de spectis transiuntibus, sola quae permanent, requirat. Bene ergo dicitur: Super hoc expauit cor meum, & motum est de loco suo: quia pigrum cor & tenebris dudum cogitatum, et in amentia, et in amentia per excessum se ad summa suspendit, cogitationis in hinc locum mutauit. Sed quia per semetipsum in amore praesentis seculi prostrata mens dormiuit, & nisi diuinae gratiae aspiratione pulsetur, in suis deiectionibus se non eleuaret. Et sic torpescit: necesse est ut quomodo interna cogitatione tangatur, uel qualiter ad spiritalia sensu faceret, adiungat. Sequitur:

Quid superbum quosque prius timore iudicii, conuictus, et in illis dicitur anima & spiritus

Ad et a diuina in terrae oculis. Mos facti eloqui est, ut cum audiri aliquid per auditum insinuat, audiri eundem auditum dicat, sicut Abacuc ait: Domine audiui auditum tuum, & timui. Unde hic quoque dicitur: Audiet auditionem in ter ore uocet, et in illis dicitur anima & spiritus.

Abac. 3

Bene autem scitum. Fama enim est de loco uo. Locum quoque in uultu cordis est delectatio, et praesentis. Sed cum diuina praesentia tangit, locus uultu cordis, sit in uultu eternitatis. Condectione igitur eternae patrie de loco suo animus mouetur: quia deiectionis infimis, in supernis cogitationibus ponitur. prius enim quae essent aeterna nesciebat, in praesentium delectatione torpuerat, simulque ipse transiens, amore transiit in tenebat. Sed postquam quae essent aeterna cognouit, postquam supernae lucis radios raptim contemplan- do contigit, admiratione summorum se- se ab infimis suscitatus eleuauit, ut nulla iam ei nisi quae aeterna sunt, libeant: & de spectis transiuntibus, sola quae permanent, requirat. Bene ergo dicitur: Super hoc expauit cor meum, & motum est de loco suo: quia pigrum cor & tenebris dudum cogitatum, et in amentia, et in amentia per excessum se ad summa suspendit, cogitationis in hinc locum mutauit. Sed quia per semetipsum in amore praesentis seculi prostrata mens dormiuit, & nisi diuinae gratiae aspiratione pulsetur, in suis deiectionibus se non eleuaret. Et sic torpescit: necesse est ut quomodo interna cogitatione tangatur, uel qualiter ad spiritalia sensu faceret, adiungat. Sequitur:

D

Ame maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Eorumdem poena reprobos autem oculos uoluitur, & quae sunt gehennae tenebrae, cum graui amaritudinis obfuscitate pensatur. Quia ergo superbum cor prius terrore concutitur, ut concussum in amore solidetur, roste nunc dicitur: Audiet auditionem in ter ore uocet eius. ubi & bene subiungitur: Et sonum de ore illius procedentem. Sonus ex Dei ore, est uis uocis de superna intruens inspiratione: quia cum nos de uentibus Dominus aspi-

Mar. 25

aspiciendo te, ter, pro filio de male
gestis prateritis terret. Potest autem per
os Dei, unigenitus designari filius, qui

scilicet per os Dei, unigenitus designatur
et dicitur filius Dei, quia per os Dei
omnia loquitur, ac si os nomine paten-

ter diceretur verbum, sicut nos quoque
pro verbis linguam dicere solemus, ut cū
Græcam uel Latinam linguam dicimus,
Latina uel Græca uerba monstramus. Os
autem Domini non immerito ipsum acci-
pitur. Unde & ei sponsa in Cantici can-
ticorum dicit: Osculetur me osculo oris

sentire unigeniti filii redemptoris mei.
Per sonum uero oris

id est in eiusdem spiritus
scriptum est: Factus est repente de cælo
sonus tanquam aduenientis spiritus ue-
hementis. Sonus igitur de ore Domini

nos per filium ueniens, suauitatem no-
bis

sono incircumscripto atque in
os Domini loquitur, dicens: De meo ac-
cipiet, & annuntiabit uobis. Potest et

per sonum oris dulcedo consolationis in-
cipit, quos

pius deus de terrenâ actione iustificat, &
ut tanto post confitendo de præmijs gau-
deant, quanto prius sola supplicia colpe-

renti spiritu quati de hoc oris
seruitutis iterum in timorem, sed acce-
pistis spiritum adoptionis filiorum, in
quo clamamus, Abba pater. Hinc per se-

mittuntur eis, & quorum retinueritis, re-
tentia sunt. Ecce conuersorū terror uerti-
tur in potestatem, quia dum mala sua per-
nitendo puniunt, utique ad exercendum

indignam ascendunt, ut nos in timore

seculi paret, quod prius de Deo imple-
tuebant. Iudices quippe sunt qui a
nunciatum per se tenent, & a se
na iam peccata incipiunt dimittere, qui
sunt in auctoritate ne sententur
sua. Sed quis hoc ipsum iudicium ad
seculum pertinet, & a nobis
auctoritate in auctoritate, & a nobis
fortuitis motibus putant. Contra quos

De Dei æque in omnia pronisus: & quia pri-
us, quam persecutioni tribulatio pre-
fuit, nunc uero sola exigit operum mercedem
in uerbum signa. Cap. XI

Syber omnes cælos ipse consistit
& lumen illius super terminos
Ac si aperte diceretur: Qui sum
penditur maximis, ut tamen
cura regiminis non per-
uis. Qui enim ubique præsen-
zqualis est, et in dissimilibus

bus locis præsens, nec localiter
nec uaria errando uariatur. Si autem

gloriam Dei: postquam per sonum

considerat, & lumen illius su-

ra Apostolor

Dicent, umbra infirmitates amouere

prædi-

quod scriptum est: Adiutor in tribulationibus, in tribulatione. Tunc quip-

tijs indigne, cum eam tribu-

tionis prelit. Nam postquam

none peccavit. Bene-
cum fugit sonitus: quia cum mentem
Deus ingreditur, constat proculdubio
ut etiam salubriter heret libeat, quæ prius
de iniquitatibus stenda iucunditate gau-
debat. Sed quo uberius culpa fletur, eo
altior cognitio veritatis attingitur: quia
dudum conscientia lachrymis baptizata
renouatur. Unde post penitentis rugi-
tum apertè subiungitur.

*Quid actionem Spiritus sancti sine effectu
eius nemo ad plenum investigat: cum eadē
actio per eundem spiritum variata, alijs in
te irradiorum, alijs sit in timentiam.*
Cap. XIII.

Tonabit voce magnitudinem suæ]
Voce cum magnitudinis suæ Deus
tonat, cum se nobis hinc tam per lamen-
tatur. Quali enim de celo sonitus
procedit, cum nos incutit. Itaq.
torpentes respectus gratie amore subito
percutit, atque in terra positi, sonum de
superioribus audimus. quia tenentia cogi-
tantes, superius terroris sententiam re, cu-
te pertimemus, & mens bene iam de
luminis sollicita trepidat, quæ prius in-
firmis male securis torpescit. Sed ubi vi-
tationis occulte quibus modis se nobis
inhouet terror ignoratur: neque ipsius
mentis acie comprehenditur, cuius ad me-
lus intentio commutatur. Unde apertè

audita sunt uox eius.] Vox Domini au-
ditur, cum graue eius a pirano mente
concepitur, cum inenitabilis occulter
surditatis rumpit. & cor ad fluxum
summi amoris exaltatum, uirtutis in-
ter clamore penetratur. Sed illam uocem
superuenientis spiritus quæ se in aures
cordis inuocat, nec ipsa mens quæ per
hunc illustrata fuerit, inueniat. pen-
late enim non ualet, inuisibilis uirtus
se modis ueniat, quibus recedat. Vnde
& bene per Ioannem dicitur Spiritus ubi
uult, spirat & uocem eius audis, sed ne-

unat ueniat, & quæ uult uocem
sonitus audire, est uim compunctio-
cordis
que
atque
Et
nemo scit quo
proculdubio non potest quem deferens

ue cat. Vna quippe res totis agit
corda penetrantur: quia qui in-
uisibilia modifcat, in humanis ec-
cautarum semina incompren-
tat. Hinc est quod resuscitato Lazaro
crediderunt, sed tamen Iudei
rim ad persecutionis zelum ex ha-
resuscitatione commoti sunt. Vnu-
idenque miraculum quod alijs
dei præbuit alios per inuidie ten-
lumine mentis excecavit. Itaq.
uresque latro & eandem & su-
miam mortem redemptoriam uid-
superbiendo aliter contumeliosi lac-
non timent, quem timendo

inuisibiliter modifcat. Vnde
hic oce. Itaq. rationis modiq.
prehendi nostra cogitatione
numquam diuina uocis uestigia
tur. Bene ergo dicitur. Et non inue-
bitur cum uult lucet uox eius.
& adducit subiungitur. Tonabit Deus uo-
ces sua mirabiliter.] Voce ipsa deus mi-
rabiliter tonat: quia occulta in corda no-
stra incomprehensibiliter penetrat.

Quæ dum latentibus moribus per-
in timore, & signat in amore, quan-
to ardore te pectus sit, aliquo modo si-
lentes exanat, & sic eam illam impulsioni
numetas in mente, cum nihil sonet in uo-
ce. Quæ tanto apud nos ualentius possit
autem in cordis ardore cordis facit. Vn-
de & anima ad temetipsam mor hoc uni-
mo clamore collecta miratur, quod audit:
quia uim compunctionis incognita per-

accipitur, manhu uocatur. Manhu enim dicitur, quid est hoc? Et quid est hoc dicimus, quando hoc quid ceruimus, nescientes admiramur. Supernum igitur manna anima percipit, cum per uocem compunctionis eleuata, nouam speciem internæ refectionis obstupefcit, ut diuina dulcedine repleta, iure respondeat, quid est hoc? quia dum ab infima cogitatione suspenditur, ea quæ de supernis conspiciunt, insolite miratur. Et quia cum hac uoce torporis nostri surditas rumpitur, uetustæ uitæ protinus usus mutatur: ut anima superno spiritu afflata, & in summis appetat quæ contempletur, & contemnat in infimis quæ appetebat, rectè subiungitur: Qui facit magna & inscrutabilia:] Ut enim homo terrenis uisibus deditus, inquis desideris, pressus, subito ad noua efferueat, aquæ ad consueta tinguntur, & in internis cõtemplationibus anhelet: quis hanc uirtutem supernæ uocis consistere sufficit? Quis considerando comprehendat? Magna sunt quæ per uocem uia Dominus facit, sed minus magna sentit, si perferutari potuisset. Facit ergo magna & inscrutabilia: quia ostendit foris perfectionem operis, sed latet intus ipsa qualitas operationis. Voce sua foris etiam per Apostolos insonat sed corda audientium per seipsum intus illustrat: Paulo attestante, qui ait: Ego plantauit, Apollo rigauit: Deus autem incrementum dedit.

1. Cor. 3.

uis ergo notus mentibus supernæ uocis auditum non ipsi tæbeant, multi tamen sunt, ut uerbis nobis exterioribus condescendant. Vnde aptè subiungitur.

Quod nisi contemplatus quorum conuersatio in calis est, infimis fratribus condescendens, arida corda eorum, ut & ipsi fructificent Deo, Cap. XIII.

P. 4. 50

QUOD NISI contemplatus quorum conuersatio in calis est, infimis fratribus condescendens, arida corda eorum, ut & ipsi fructificent Deo, Cap. XIII.

at: Lauabis me, & super niuem dealbabis: quid hoc loco niuem, nisi per lucem rursus? Aqua autem ductæ in superioribus constipantur, ut niues fiant. Sed cum hæ ipse niues ad terram ueniunt, in aquarum iterum liquorem uertuntur. Aqua igitur sunt prædicatorum mentes: quæ dum ad contemplanda superna se erigunt, altiori intellectu solidantur. Cumque in summa consideratione rapiuntur, uirtutem confirmationis accipiunt. Sed quia adhuc in teris fraterna dilectione reuidentur, se metipsas ab alto intellecto modificant, & infimis humiliter prædicantes, more niuium corda attentum liquata rigant. Niues ergo ad terram de cœlestibus ueniunt, cum sublimia corda sanctorum quæ iam solida contemplatione pascuntur, pro fraterna charitate ad humilia prædicationis uerba descendunt. Sicut enim nix terram cum iacet operit, cum uero liquatur, rigata sanctorum uirtus per firmitatem suam apud Deum uitam peccatorum protegit, & per condescensionem suam, quæ uia ad terram attendit, ut fructus proferat, infundit. Et quia aqua prius ab infimis trahitur, ut post à superioribus sparsa reddatur: sancti quique etiam cum in uirtutis arce consistunt, unde eleuati sunt considerant, ne alienæ infirmitatis abiecta contemnunt. Quasi ergo aquæ ad terras de quibus subleuata sunt, redeunt: dum condescendunt.

13

terris adhuc Paulus fuerat cum legem carnalis in niuem uersus est: quia quod prius infirmum sapuit, ad soliditatem ueræ intelligentiæ commutauit: & tamen condescendens fratribus quasi nix ima repetit, quia & post uirtutum culmina, quam fuerat indignus agnoscat, dicens, Qui prius fui blasphemus & persecutor, &c. Ecce citur, ut aliorum æquanimitè infirma patiat. Quasi enim ad terram de qua lumpa fuerat post cœlum aqua redit dū post tantæ suæ contemplationis arcana peccatorem se Paulus meminit, ut prodesse humiliter peccatoribus possit.

1. Tim. 1

V u a Vidua

Q^ugnat, ut nouerint singuli opera
[ua.] Malacum quæ agunt homi
n.
tatem supernæ distinctionis audiant,
prætorum operum hoc quod se depunit
pondes agnoscunt, Prædicationis quip
pe uerbis pulsati euigilant, ut pernent ad
quæ supplicia sese antiquæ actionis meriti
trahat Dum ergo imber fortitudi
r, in manu quisi

re ordine dispositionis occulit malum
non permittitur nesciri, quod agitur, &
suo se iam iudicio peccator in conscientia
condemnat, & post condemnationē i to-
pnam ad æterni iudicis sententiam pro-
perat. Ab ætium ergo abyslum inuocare, est
de iudicio ad iudicium peruenire. Eant

[illegible]

Infamia si male id agere ignorant, cur in
si eorum tibi testes sunt: quia sciunt mali
esse quod agunt, quod uideri ab alijs uerē
cur. Si enim ueraciter malum esse non
crediderit nequaquam hoc ab alijs uideri

*Quod in reproborum cordibus diabolus quasi
in antro, no lateat. Cap. XII.*

Sup. 17 pñte dicit. Cū si timida nequitia, dat testi-
monium condemnationi: quia dum de fa-
cto suo conscientiam pulsans timor redar-
get, ipsa ipsi testimonium perhibet.
non esse quod agit. Quo contra per
Ioanem dicitur: Si cor nostrum non re-
rehenderit nos, fiduciam habemus
apud Deum. Fugiant ergo inquit huma-
nos oculos, semetipsos certè fugere non
possunt. Quia enim malum quod faciunt
nouerunt, habent testem conscientiam,
habent iudicem rationem suam. In-
terrogat igitur cōmittūt, prius contra se iu-
dicium suæ rationis inueniunt, & post ad
distinctionem æterni examinis perducun-
tur. Et hoc est fortassè quod per Psalmi-

Iamto hoc morabitur. } quis alius n
qui deceptionem primi hominis
impetit, & integritatem uitæ illius malè
suadendo ianuauit? Contra quem pro-
phetæ uocibus de sancta electorum Ecce-
sia in antiquum statum restauranda pro-
muntur: Et mala bestia non transibit per
eam. Sed hæc bestia cum postre lemp-
tis aduentum post prædicatorum uoces.

Yes, better

discimus, cum illorum consilia attestati-
one Euangelicæ narrationis audimus.
In illa usque describitur cum redempto-
rem nostrum iustificare mortuos cerneret
ut in salutem peruenirent, quot ex-
plere contra-
men populum timerent: quot occasio-
nes occidendi quaererent, & inuenire non
possent: quot ad uinum foras fruentis alie-
nem quem legaliter interimere ipsi non pote-
rant, ferendum gentibus tradiderunt,
ut ex illis gentibus præfessores
reperirent. Unde & aptè subiungit:

*Quid Christus Indis qui celo legi' feruere
in infidelibus frigore torpescunt, stulti-
cia.* Cap. XVIII.

AB interioribus egredietur tempestas
contra arcturum in interiora memorat,
diuersam Aquilonis partibus Austri pla-
nam designat. Vnde in hoc eodem libro
libitur: Qui facit arcturum & orionem
& interiora Austri. Quia igitur interio-
ra Austri sol feruentior tenet, in arcturo
uerò cursum omnimodo non habet: in-
teriorum nomine plebs Iudæica, arcturi
autem uocabulo, hoc in loco populus
gentilis exprimitur. Hi enim qui unum
atque inuisibilem Deum nouerant, eius-
demque legi' altum carnaliter seruiebant,
quasi sub meridiano sole feruentes in fi-
de, quia nullam scientiam supernæ cogniti-
onis in se gerant, uelut sine frigore
Aquilone remanebant. Quia uerò tempe-
stas egredietur, sicut ante arcturum
mit, rectè nunc dicitur: Ab interioribus
egredietur tempestas, & ab arcturo frigus
ac si aptè diceretur: A Iudæis surgit ma-
lita persequens & à gentilibus potestas
premens. Neque enim miracula fieri le-
gis præcepta uenerant, & tamen Iudæi
pro ei dem miraculis interimere humani
generis redemptiorem quaerebant. Vnde
explere hoc quod ceperant non ualen-
tes, ad Pilati prætorium cucurrerunt, ut

ipse hunc perimeret, quem inuisè peri-
mare lex talis ex-
bus ergo compellat, atque ab arcturo fri-
gus prodit, dum quod Iudæa ex inuidia
perit, hoc gentilis Iudex ex Romana
potestate perit. Vnde & contra hanc eandem adhuc inuidiam subdi-
tur: Flante Deo concreuit gelu.] Quia
quo fidelium cordibus Spiritus sanctus
aspirauit, quo maiora uirtutum miracu-
la contulit, eo infidelium mentibus gra-
uioris inuidia torpor excreuit, atque in-
de contra Deum plebs infidelis obdurauit,
unde humilis populus ante actam duri-
tiam quæ se astrinxerat, emolluit. Deo
enim tante uigilantiæ duranti, omni-
bus miraculis inuidentes dicebant: Ecce
totus mundus post eum abiit. Conspi-
ciebant signa, cernebant per ministros
eius miracula, totum iam mundum se-
cuturum fidei, prædicamenta præuide-
bant: & tamen quo sanctus Spiritus mun-
dum repleuerat, eo illorum mentes ar-
ctius inuidia malitia ligabat. Aquæ
in gelu uerò fuerat, & in tanto
Deum mundo, Iudæa in inuidia pigra
remanebat. Sed uia supernæ potestati
in uerbo eum non potest, sed alia duri-
tiam soluere, atque ad amandum se cor-
da infidelium liquare, post hoc gelu mox
funduntur aquæ.] Post gelu quippe
postquam Iudæorum scruitutem usque ad
mortem pertulit, eorum corda prorsus
ratione liquifecit, ut tanto iustitiam
desiderabilius ad obediendum currebant, quan-
to præceptis illius prius oblatinam res-
titulissent. Vnde bene per quemdam sa-
licet soluentur peccata tua. Ab hoc fri-
gidi torporis gelu solui propheta deside-
rauerat, cum dicebat: Conuertere Domi-
ne captiuitatem nostram, sicut torrens
in Austro. De his aquis, id est, ad Deum
cōcurrentibus populis rursus dicit: Mit-
ter uerbum suum & liquet faciet ea, habet spi-
ritus eius, & fluunt aquæ. Aquæ de gelu
coribus magni prædicatores sunt. Gelu
igitur in aqua liquant, cum torpor in-

1021 2.

Ecl. 3.

P. 127

P. 147

trius linguis ad irru
qui acceptus e, uoluit Dama cu pergens,
ta uerbi femina, ne ad perfectionem op
tum lurgerent, retinere querebas? Sed
gela hoc in aquam cecidit quia quos per
sequendo prius premere studuit, hos post
modum uentis sanctis exhortationis in
studit, ut tanto uenire electorum mellis

exempla iuxta & loquendo & agendo dilatare. Sed quamvis annunciationis intimè lumen spargant, non tamen ad convertenda omnium quæ appetunt corda

1 Rumentum desiderat nubes. } Quid

la Dei creati boni homines,
t
n
l
mi por-
tant, quousq; hanc internis agricola ac-

grana fuit, piens, æternis paleas ignibus

Cuius ventilabrum in manu tua, & per-
mundabit aream tuam, & congregabit in-
ticum in horreum tuum,
burnet igni extrinsecum,
tum quousque ad persequen-

Scat: quis hominum

tatis delictuorum carnalium sole nec-
etur. Hoc frumentum superius agricola
in mundo si recte ac iugiter deliderare co-

Mat. 9. multa, operarii autem pauci. Roga autem Deo nummum menses, ut mittat opera-
rios in metilem tuam. Qui igitur hic tri-
mentum, ille c. menses, qui uero hic nu-
bis, illic operarii uocantur: quia prae-
dicatores sancti & nubes sunt: & operarii:
nubes uidelicet per doctrinam, operarii
per uitam. nubes quia uerbis inuunt,
operarii quia non desinunt agere quod
loquuntur. Vide & subditur: Et nu-
bes spargunt lumen suum. Nubes etiam

in per scriptum locum prepe-
netanti Apostoli vias poruit, sed oc-
culte dispensationis altius dum adue-
latur, inclitens detegunt: ut nimirum
paulus dum ad alios velle accedere ne-
uileret, in a quibus recitari non
tebat, aptius prouideret. Non viginti
conecta per circuitum latitant: qui ap-
plicationis luce mundum hinc illuminant,
Sed quia duntaxat notius subditur ne-
queant exire quoniam uolunt, ne non
possunt, tibi quoque eas uoluntas g-ber-
nantis obstat. Vnde & apertius con-
tingit: Ad omne quod, recipitur eis su-
per factum ordini tenet.) Sape enim
cum gubernantis uoluntate prouidentur,
aliter agere appetunt, sed ante di-
scurrunt. Nam puerum ut quo dam
auditorum suos tunc blandie conge-
re, & tamen eorum sermo in alperita-
tem docetur. Plurique quodam re-
cedere alperit appetunt, sed tamen eorum ti-
et mansuendius spiritum re-
natat. Sicut ergo non possunt ire qua no

in nobis, p. ad. p. h. i. a. se. o. s. A
 lum Iob nequaquam credidit uiuen-
 di: Sea, & conficiat miracula Dei. Quē
 adhuc de uenturis dicunt, & quali
 ignorantia humilians adiungit:

Quoniam nisi predicator loquendo prodant quā-
 litatem, aut longē de se ipsis res uideantur.
 Cap. XXI.

N Deus pluujs ut ostenderent lucem
 nubium eius? Si nubes sancti predica-
 tores sunt, pluujs nubium sunt uerba prę-
 dicatorum. Sed nubes cum per aera tran-
 suolant, nisi pluujs deorsum ueniant, ne-
 scitur quantam aquarum immensitatem

etiam claritatis lateat. quia nimirum prę-

humilitate ueneremur.

magnitudo uirtutis eius in nos q. credi-
 mus. Hanc lucem Corinthi per scripto-
 rum uerba quali per pluujs guttas agno-
 uerant, cum dicebant: Epistole graues
 sunt & fortes, prescientia autem cor. omis
 infirma, & sermo contempnibilis. Sed ple-
 ruoque predicator sancti ostendit, e-
 metipsum ut proliat eui sunt, nec tamen
 possunt. Plerumque latere ut quicquid sint ap-

petunt, nec tamen permittuntur. Nemo
 nant: cura nemo comprehendit quando
 predicatorum gloria clarescat. Dicit er-
 go. Nunquid scis quando precepit
 Deus pluujs ut ostenderent lucem nu-
 bium eius? ac si aperit dicat. nunquid si
 uenturos in mundo predicatorum am-
 conspicis, quando eos ad predican-
 dum Dominus repletionem sancti spiritus im-
 pellet, qui bus uē modis eorū uite clara-
 tem mundo innouet, apprehendis: Vnde
 de aduoc. apte subiungitur:

Quid in doctrina Euangelica angustia semitę
 a se de profectu uirtutum, in in se sed in
 Domini gloriam. Cap. XXII.

Nubent ite nubes semitas subtilissimas,
 scilicet sanctę predicationis uias. Angu-

Det, uidentes honorare, mala nocentium
 ex corde diuinitate, & erga eos dilectionis
 immolationem in corde retinere?
 Quę uidelicet omnia semitę sunt, sed
 o ipsa uia diuinitatis angustia si-

tur. Vnde & bene subdit: perfectas scien-
 tias. Perfecta quippe scientia est, & cuncta
 hac sollicite agere, & se de sua meritis
 scire nihil esse. Vnde & ipse nubes de
 hac perfectia scientia docentur, cum eis

erubescunt, ne qua forte exempla totitudi-

Dum ergo uerbo doctorem accenditur
auditores, qualiter uiuenti cor, ore uesti-
menta caletaciunt. Sed dum ex projectu
auditorum etiam uita docentium prohi-
et, quali ex caletactis uestimentis calor ad
corpus redit. Sed nequaquam sibi docto-
res tribuant quod per exhortationem suam
ad uicinia prohectores audientes uidet quia
nisi Spiritus sanctus eorum corda repliat,
ad aures corporum uox docentium incassum
sonat. Formare enim uocem ex-

1. Cor. 3

ternus possunt, sed hanc imprimere in-
ternus non possunt. Neque enim qui plan-
tat est aliquid neque qui rigat, sed qui in-
cremen tum dat Deus. Dicatur ergo: Nū-

pero hanc fortiter dixi

git dicentia

Quod angelus hoc in munere caritatis

Tlos, et solidissimi quasi arcus sunt.

sunt conditi, angelici spiritus
Vnde & in oratione nostra dicere uoce ue-
ritatis instruitur: Fiat uoluntas tua sicut
in celo & in terra: ut nimirum uo-
luntas Dei, sicut a superioribus creatura agi-
tur, ita in omnibus etiam ab humana iu-
tur: qui solidissimi quasi arcus sunt. Na-

amore hanc persisterunt, lapsus superbi-

retributione
nis acceperunt, ut nulla iam subigine tur-
ripiens culprae mordeantur, ut in totam
platione conditoris sine telicetis sine p-
maneant, & in hoc quod sunt conditi,
apud Mortem ipsa de mundi origine hi-
storia uerba testantur, cum & prius factum
coelum dicitur, & hoc idem postmodum
firmamentum uocatur: quia uidelicet or-

Ge. 1.

rioribus conuicta, & post ne unquam po-
tuitlet cadere, mirabilibus confirmata.
possunt etiam per caelos, ut laque diximus,
electorum mentes exprimi, a cunctis ter-

qui quantum corpore denebant in-

mus, uetaciter dicunt: Nostra conuenia-

ruinam. descendendo subiungit: Ostende
nobis quid dicamus ei, nos quippe in-
uimus te. b. s. Ac si dicat: Tu qui iam
magna in te gentium luce perficis, do-
cere nos qui ignorantiam tenebris inuol-
uimus debes. Qui mos ab irrisione ieli-
liens, despiciendo subiungit: quis narra-
bit ei quae loquor? Ac si haec dicat:
quae ego ei de iustis sanctorum ac uere leuitas
non audita loquor, quis hanc narrare uel
postquam audiens potest? Sed quia cum
tina & arrogancia in uoluntatis

non solum sonat leuendi leuitas, sed
etiam grauitas sentiendi, postquam Ho-
liu per arrogantiam leuiter intumuit, di-
cens: quis narrabit ei, uix loquor, nior
per doctrinam si balidit:

Quod uel ab his sit Deus, & leuatur maiesta-
tis opprobrium a gloria. cap. XXI.

Et

16 **E**tiam si locutus fuerit homo, deuorabitur. Omne quod aliquid deuorat, hoc interiorius trahens, ab intuentium oculis occultat, & rem quæ uideri in superficie potuit, in profundum rapit. Homo igitur cum de Deo tacet, per rationem in qua est conditus, esse aliquid uidetur. At si loqui de Deo ceperit, Ieo quam simili ostenditur: quia magnitudinis illius immensitate deuoratur, & qua si in profundum raptus absconditur: quia sati in eadem deum, a se ipso, ipsa sui ingrande angustia legatur. Loquitur enim in eato de se ipso, de inscriptis, minus de noua scriptura, creatura de creatore, temporis de æterno, mortalitatis de immutabili, mortalis de uiuificante, & cum in tenebris potius internam laudem sicut est ne sciat, homo de æternitate a se ipso cupiens, cæcus de luce loquitur. Si ergo loquens, cæcus homo deuorabitur: quasi si cæcus homo eternitatem licet est appetit, et a hoc in se ipso non de illa uel tacitus, uel r, se tunc quæ tunc tunc nominibus uerè innotuit, cum se eis humanitate suscepta monstrauit. Quæ quia nec dum reuelata fuerat, de eisdem hominibus rectè subiungitur: At nunc non uidet lucem. De quibus in luce etiam per prophetam dicitur: populus qui ambulat in tenebris, uidit lucem magnam. Sed hæc eadem lux qualiter ab hominibus, uideatur insinuat, cum protinus subdit: Subito aer cogitur in nubes. Aer quippe ipsa sua tenuitate spargitur, ut nulla firmitate solideatur. Nubes autem tanto firmiores sunt, quanto densiores. Quid ergo per aerem nisi mentes secularium designantur, quæ in numeris huius uitæ desideriis dedit, huc illucque morte aeris fluidæ disperguntur. Sed aer in nubes cogitur, cum fluxus mentes per superni respectus gratiam, uirtutis soliditate roborantur, ut intra sinum cordis recta sentiendo se colligant, & in uanis cogitationibus non liquefiant. Aer Petrus fuerat, cum per terrena desideria sparsus, cum quasi aura transiens pro uita carnis cura piscationis agitabat. Aer etiam Apostoli omnes extiterant, qui iam per legem alia didicerant sed necdum per si lem firma sapiebant. Subito autem aer in nubes coactus est: quia per respectum

A supernæ gratiæ, fluxa corda piscantium in soliditatem uersa sunt predicatorum, ut eorum infirmæ cogitationes fortia sentiendi densescerent, ac more nubium aquas scientiæ caperent, & subter iacentem terram uerbis predicationis irrigarent, quo peracto ministerio, ad cæli secreta recurrerent, atque ad æternam requiem finito labore peruenirent. Unde & bene mox subdit: Et uentus transiens fugabit eas. Ventus quippe est transiens, uita præfens. Ventus ergo transiens nubes fugat: quia mortalis uita percurrès predicatorum sanctos à nostris oculis corporaliter occultat. Ventus ergo transiens nubes fugat: quia uitæ temporalis excursus à carne Apostolos subtrahit, & eos à terræ superficie in secreta requie quasi in cælorum cardine abscondit. Sed quia usque ad mortem prædicare non desinunt, & præsentis uitæ spatium more nubium cum uerborum pluuia excurrunt, quid eorum laboribus in sancta Ecclesia agatur, adiungit cum protinus subdit:

C Quod filius regni in tenebras exteriores proiecit, nulli ab Oriente & Occidente quasi aurum in thesauros uenerunt: & nullus ex hoc nobis fit timor, quoniam non intelligimus eorum reprobo trunco, in tamis insis complacuit ei. Caput XXXVI.

A B Aquilone aurum uenit. Quid aper Aquilonem nisi peccati frigore constricta gentilitas designatur: quam ille sub iugo suæ tyrannidis tenuit, qui superbiens dixit: Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimis montibus. Quæ autem gentes, ubi aurum fideles exprimuntur? De quibus per Hieremiam dicit: Quomodo obscuratus est aurum, mutatus est color eius. Aurum quippe obscuratum doluit: quia in quibusdam claritatem innocentis ueritatem in culpe nigredinem uidit. Ab Aquilone ergo aurum uenire dicitur: quia per respectum gratiæ redemptionis, à gentilitate dudum perituri corpore frigida, intra sanctam Ecclesiam preciosa Deo uita fidelium multiplicatur. Ab Aquilone etenim aurum uenit: cum ipsis idolorum cultoribus uera in Domino fides clarescit. Sed conuersis ad fidem genti-

J. 2. 9.

M. 41

E. 2. 14.

Liber. 4

esse sapientes.] Hoc loco Helii viros eos
 quia ad interitum sunt fortes appel-
 lat. Et notandum quod non ait: Et non aude-
 bunt contemplari sapientes: sed, qui sibi
 videntur esse sapientes. Quibus videlicet
 verbis peritos quidem, sed arrogantes in-
 sinuat. Helii ergo dum multa fortiter sen-
 tit, in locutionis suae fine se tetigit. Viri
 namque ego & filii mei recte non
 viuunt, sed tamen recta dicere doctrinae
 impulsoribus compelluntur, ipsi damna-
 ti. Quia si non recte loquuntur, praeter
 ceteros insinuant, suis se vocibus damnatos
 clamant. Contra quos bene per Psalmi-
 stam dicitur: Conuersi sunt in arcum per-
 uersum. Arcus quippe peruersus ipsum à
 quo intenditur percutit. In dictis autem
 suis arrogantium lingua arcum peruerso
 facit, ut per se non recte loquatur, mem-
 verba faciunt, in suis autoribus sagittas
 figunt. Unde summa cura providendum
 est, ne cum loquimur cum ignorantie
 tenebras illuminat, lumen humilitatis
 tollat, ut iam sapientia esse nequeat. Quae
 etsi uirtute locutionis fulgeat, elationis
 tamen macula non caret. Quia cum loquitur
 Alia namque sunt bona summa, alia bona
 media. Bona enim summa sunt, fides,
 spes, charitas. Quae cum ueraciter habentur,
 in malum infecti non possunt. Bona
 autem sunt media: prophetia, doctrina,
 curationum uirtus, & cetera: quae ita in-
 tra utrumque sunt posita, ut aliquando
 per haec sola eterna patria, aliquando ue-
 rò gloria terrena requiratur. Medias ergo
 has uirtutes dicimus, quas ad quodcum-
 que mens appetit, inclinamus. Quibus
 perire, ut ita uerbi animus sicut terrenis di-
 uitijs potest. Per terrenas namque diuitias
 alij in gloriae ostentatione superbiunt alij
 erga proximorum indigentiam ministe-
 ria pietatis operantur. Cum per doctri-
 nam igitur atque prophetiam laus exte-
 rior quaeritur, quasi per corporales diui-
 tias terrene gloriae culmen ambitur. Cum
 uero doctrina atque prophetia lucrandis
 auri, et ceteris rebus terrenis, ut
 ne egenis fratribus largiuntur. Quia er-
 go sepe per ipsa dona quae se percipere exul-
 ter, a mandantis incautus animus elon-
 gat, uigilanti prouisione curandum est, ut

A & prius subigantur uicia, & post circum-
 spectione dona teneantur. Nam si in eis
 mens incaute se deserit, non per haec adiu-
 ta subuehitur, sed quasi pro anteactis la-
 bonibus remunerata reprobatur. Unde fit
 etiam ut accepta uirtus dum in usu tran-
 sitoriae laudis assumitur: quia uitio mili-
 tat, uirtus non sit. Quia enim origo uirtu-
 tis humilitas est, illa in nobis uirtus uera
 ceter pullulat, quae in radice propria, id
 est, in humilitate perdurat. A qua nimi-
 rum si abscinditur, arescit quia uiuifica-
 tem se in intimis humorem charitatis pe-
 dit. Sed quia per hoc quod ab Helio dicitur,
 non audebunt contemplari omnes
 qui sibi videntur esse sapientes, occulta
 cordis elatio reprobatur: intueri libet,
 quanta uirtutum nomina Dauid perce-
 perat, atque in his omnibus quam forti se
 humilitate seruabat. Quem enim non
 extolleret ora leonum frangere, urforum
 brachia dissipare, despectus prioribus fra-
 tribus eligi, reprobaro rege ad regni go-
 bernacula ungi, timendum cunctis uno
 lapide Goliath sternere, à rege proposita
 extinctis allophylis numerosa praepudia
 C reportare, promissum tandem regnum per-
 cipi, et cetera. Non ita in hoc periculum
 succubere non potest. Et tamen
 cum arcam Dei in Hierusalem reuocat,
 quasi oblitus praeteritum se omnibus, ad-
 mixtus populis ante arcam saltat. Et quia co-
 ram arca saltare, ut creditur, vulgi mox
 fuerat: rex se in diui no obsequio per sal-
 tum rotat. Ecce quem Dominus cunctis
 & exequando minimis, & abiecta exhi-
 bendo contemnit. Non potestas regni
 ad memoriam reducitur, non subiectio
 D oculis saltando uilescere metuit: non se
 honore praeteritum extensis, ante eius arcam
 qui honorem dederat recognoscit. Coram
 Deo egit uilia uel extrema: ut illa ex hu-
 militate solidaret, quae coram hominibus
 gesserat fortia. Quid de eius factis ab alijs
 sentiat, ignoro: ego Dauid plus saltan-
 ti, quam saltanti. Et tamen
 quippe hostes subdidit: saltando autem
 coram Domino semetipsum uicit. Quem
 Michol filia Saul adhuc ex tumore regij
 generis insana, cum humilitatem despice-
 ret dicens: Quam gloriosus fuit hodie

rex Israel discooperiens se ante ancillas
seruorum suorum, & nudatus est quali
si nudetur unus de seruis. protinus audi
uit. *1. Cor. 1*

num qui elegit me potius

& uilior hiam plus quam factus sum, ero

dicat: Vilesce coram hominibus appe

gentium per humilitatem quæto. Sunt ue

nili puluerem sauiamque perpendunt,

parete refugiunt & cõtra hoc quod de se

interius cogitant, quasi rigida exterius

uenustate palliantur. Et tunc nonnulli

qui nites uideri ab hominibus appetunt,

atque omne quod sunt, deictos se exhi

bendo contemnunt, sed tamen apud se in

tatis intumescunt, & tanto magis in cor

de elati sunt, quanto amplius in specie cla

tionem premunt. Quæ utraque omnis cla

tionis bella, magna Dauid circumspice

continuat dicens: Ludam & uilior hiam

nequaquam interius intumescit

fiduciat: quali me exterius despici

talem me & interius altendo. Quid

acturi sunt quos doctrina eleuat, si

Dauid ex carne sua uen

sem nouerat, eiusque gaudis prophetan

do nunciabat, tamen in semetipso cer

uicem cordis ualida discretionis calce de

co timebunt eum uiri, & non audebunt

etiam non possunt, qui sibi sapientes in

dentur: quia tanto ab ems luce lon

sunt, quanto apud semetipsos humi

non sunt: quia in eorum mentibus dum

tumores elationis crescit, aciem contempla

tionis claudit & unde se lucere pre care

tis æstimant, unde se lumine ueritatis pri

uant. Si igitur ueraciter sapientes esse, at

que ipsam sapientiam contemplari appe

tumus, stultos nos humiliter cognosca

mus. Relinquamus noxiam sapientiam,

discamus laudabilem saturitatem. Hinc

quippe scriptum est: Stulta mundi elegit

Deus, ut confundat sapientes. Hinc cor

susum dicitur: Si quis uiderit inter eos sa

piens esse in hoc seculo, stultus fiat ut sit

quia Zacchæus cū uidere per tur

ba nihil posset, sycomoriori arbore ascēdit,

ut transcurrentem Dominum cerneret. Sy

comorus quippe ficus satua dicitur. Pa

pillus itaq; Zacchæus sycomorum subis

& Dominus uidit: quia qui mundi st

nam humiliter eligūt, ipsi dei sapientiam

namq; uostram ad uidendum domum

turba præpedit. quia inhumilitatem huma

næ mentis ne lucem ueritatis intendat,

curarum secularium tumultus premittit

h providē eam quæ diuinitus præcipit

stultitiam mente tenemus.

autem quæ tuæ sunt, ne repetas.

illi & alteram. Per sycomorum Do

na transiens cernitur, quia per hanc

apientem stultitiam etsi necdum ut est so

lide, tam tamen per contemplationis lu

men Dei sapientia quasi in transitu uide

tur. quam iuxta Iheru uerba uidere

nequeunt, qui sibi sapientes

esse uidentur: quia

contingendum Do

minum in cla

ra cogita

no

num suarum turba depre

henti, adhuc syc

omoriori arborem

nō in ac

nerit.

BEATI GREGORII
IN IOB EXPOSITIO
tionis moralis

LIBER XXVIII.

CAPM

I.

Post damna rerum, post funera pi-
gnorum post vulneta corporis,
post uerba male sua uidentis uxoris,
post contumeliosa dicta consolati-
onum, post suscepta fortiter iacula tor-
dolorum, de tanta uirtute constantiz laudā-
dus à iudice beatus Iob fuerat, si iam de
patienti seculo esset euocandus. At post-
quam saluti pristinæ restituitur ut re-
bas illas, & filios suos, non uictoria
gladium ipsa illum sua uictoria ster-
bat, debet omnipotens Deus increpare
per districtam iustitiam quem seruat ad us-
cum. Quid enim peius plerumque animam
quæ in uictoria uictis tollit. Quæ
dum in uictoria uictis tollit, & in uic-
tine ueritatis euacuat: & dum se ad per-
cipienda præmia sufficere suggerit, eam à
meliorationis intentione distendit. Iu-
stus igitur Iob ante flagella extitit, sed ius-
tior post flagella permansit: & laudatus
antea Dei uoce, postmodum creuit ex uer-
bere, profecto uelut tuba d'itilis ex per-
cussione producta, in laudem Dei tanto
altius eleuatus est, quanto maiori est casti-
gatione percussus. Sed humiliandus erat
ille qui prostratus ulceribus sic uirtutibus
stabat. Humiliandus erat, ne tam robustis-
simum pectus elationis tela confoderent,
quæ confoderet, & periret, & uirtutes
non uicissent. Rejuuendus nimirum
fuit homo cuius debuerat comparatione
superari. Sed quid est quod de eo uoce do-
mini dicitur. Vidit iterum meum Iob &
non sic ei similis uir super terram. Cuius
ego non inueni similem. Deo attestante dicitur quia nullus ho-
nis comparatione possit æquari. Quid
itaque agendum est nisi ut ex personarum
ipse Dominus suas illi uirtutes narret,
& dicat. Nunquid inueni similem
in tempore suo, & uelut perum super filios

terre confiteberis. Iterum Nam
q' sapientie sunt tibi porte mortis, & ostia
terre, & ostia
ortum tuum precepisti diluculo. & ostien-
disti auroræ locum suum. Quis uero ista
nisi Dominus potest. Et tamen interro-
gatur homo, ut cognoscat quia ista non
potest, quatenus uir qui tam immensis uir-
tutibus creuit, & nullius hominis exem-
plo uincitur, ne extolli debeat, Dei com-
paratione superetur. Sed o quam poten-
ter erigitur, qui tam solumiter humiliat-
ur. O quanta est hominis uictoria, hanc
ex Dei comparatione perdidisse. O quan-
to hominibus maior est, qui testimonijs
conuincitur Deo minor. Multum quippe
potens non est. Sed quia ad ob-
scura nimis differenda ducimur, ad eius-
dem textus tam uerba ueniamus.

TEXTVS CAPITIS TRIGE-
SIMOCTAVI LI-
bri B. Iob.

RESPONDENS au-
tē Dominus Iob
de turbine, dixit:
Quis est iste in-
uoluens sententias
sermonibus im-
peritis. Accinge
sicut uir lumbos
tuos, interrogabo te, & responde mi-
hi. Vbi eras quando ponebam funda-
menta terræ? Indica mihi si habes
intelligentiam. Quis posuit mēsuras
eius, si nosti, uel quis retulit super eā
lineā? Super quā bases illius solidatæ
sunt. Vbi eras quando iungebam
larem eius cum me lauarent simul
astra matutina, & iubilarent omnes
filij Dei? Quis concussit ostijs mare,
quando erant prebat quasi de uulua
procede is, cum poneret nūbem uerti-
mentum eius, & caligine illud quasi
pauis infans, & obuoluerim. Circum-
dedit illud terminis meis, & posui ue-
stem & ostia, & dixi: Huc uenies,
& nō procedes amplius, & hic cōfrin-

ges tumentes fluctus tuos. Nunquid
 & ostendisti auroræ locum suū, & re-
 nuisti concubies extrema terræ, & ex-
 cussisti impios ex ea? Restituetur ut
 lutum signaculū, & stabit sicut uesti-
 mentū. Auferetur ab impijs lux tua,
 & brachium excelsum confringetur.

Nunquid in nouissimis abyssi deambulasti?
 Nunquid apertæ sunt tibi portæ mor-
 tis, & ostia tenebrosa uidisti? Nunquid
 considerasti latitu finem terræ? Indica
 mihi si nosti omnia, in qua uia lux ha-
 bitet, & tenebrarum quis locus sit, ut
 ducas unūquodq; ad terminos suos,
 & intelligas semitas domus eius? Scie-
 bas tunc quod nasciturus esses, & nu-
 merum dierum tuorum noueras? Nun-
 quid ingressus es thesauros tuos, aut
 thesauros gradinis aspexisti, quæ præ-
 parauit in tempus hostis, in diē pugnæ
 & belli? Per quam uiam spargitur lux,
 diuidit æthra. In per terrā? Quis dedit

sonantis tonitruū, ut plueret super ter-
 rā absq; homine? & de cæto, ubi nullus
 mortaliū commoratur, ut
 inuiam & desolatā, & produceret her-

quis genuit helium toris? De cuius ute-
 ro egredia cæ glacies, &

aquæ durantur, & superneies abyssi
 constringitur. Nunquid coniungere

per uiam arcturi poteris dissipare? Nun-

quid, & ut per uiam super fines terræ con-
 surgere facis? Nunquid nosti ordinē

Nunquid eluctabis in uocula uocem
 tuam, & implexa uirū operiet te?

Nunquid mites succura, & ibunt, &
 educti dicent tibi animus? Quis
 potuit in uisceribus hominis sapien-
 tiā, uel quis dedit gallo intelligentiā?
 Quis enarrabit cælorum rationem,

A & concentum cæli quis domrefa-
 ciet? Quando uia patet in
 terram, & glebæ compinguntur?
 Nunquid capies leuæ prædā, & a-
 nimam catulorū eius implebis, quan-
 do cubāt in antris, & in pecubus in-
 sidiāntur? Quis præparat coruo escā
 suam, quando pulli eius clamant ad
 Deum, uagantes eo quod nō habeant
 cibos?

11.

R

enim Dominus seruis suis loquitur coram
 eos intrinsecus per complicitatem pro-
 tollantur premie. Per blandam enim
 uocem Domini amanda dulcedo eius ote-
 merenda monstratur. In illa perluadetur
 animæ ut proferat, in ista
 proficiat. In illa dicitur quod

laxare filia sion: quia ecce uenio & habi-
 tabo in medio tui per istam dicitur: Do-
 minus in tempestate ueniet, & in turbine
 uisus. Blandus quippe est, qui ut in me-
 dio inhabitet uenit. Cum uero e per tem-
 pestatem & turbine innotuat, nimirum
 quæ tangit corda perturbat, atque ad edo-

nam tam elationem se erexit, quando po-
 tens & terribilis innotescit. Sciendum
 præterea est quia duobus modis locutio
 diuina distinguitur. Aut per
 namque dominus loquitur, aut per crea-
 turam angelicam eius ad nos uerba for-
 man ut. Sed cum per se metipsum loqui-
 tur, sola nobis uis interne inquisitionis
 aperitur. Cum per semetipsum loquitur,

docetur: quia uirtus eius intima qua-
 mens plena suspenditur, uacua graua-
 omnia

quasi obicem sustinens, interna non pene A
trat, & graue exterius iacet; quia leuātem
manum interius non habet. Vnde fit, si-
cut dictum est, ut prophetarum sensibus
ipsa ut est subtilitas angelicæ uirtutis ap-
pareat, eorumque mens quo subtili spiritu
tangitur leuetur, & non iam pigra tor-
pensque in imis iaceat, sed repleta inti-
mis alitibus, ad superna conscendat,
atque inde quasi de quodam rerum uertice
quæ infra se uentura sunt uideat. Sed
ne quis in prædictis Zachariæ uerbis an-
geli designatum nomine uel patrem uel
filium uel spiritum sanctum putet, si tex-
tum scripturæ sacræ considerat, quod sen-
tit uelociter emendat, quæ nunquam pa-
trem, nunquam spiritum sanctum, & nō
nisi per incarnationis suæ predicationem
filium angelum uocat. Vnde & in eisdē
Zachariæ uerbis aperte ostenditur quod
in illo uerē angelus, id est, creatura loque-
retur, cum diceret: Et ecce angelus qui lo-
q̃ uerit nōm archangelī Michaelis sue
subiungit. Præterea angelus egrē eba-
tur in occulsum eius, & dixit ad eum: Lo-
quere ad puerum istum, dicens: Absq; mu-
ro habitabitur Hierusalem. Non est ita-
que Deus angelus qui mittitur, cui uerba
ab angelo quæ dicere debeat inuenitur.
Sed quia in conspectu conditoris angeli-
ca ministeria ordinata graduum positio-
ne distincta sunt, ut & pro communi for-
licitate beatitudinis opificem suum simul
uidentes gaudeant, & tamen pro disposi-
tione dignitatis alij alij subministrant,
ad prophetam angelus angelum mittit,
& quem secum de Deo gaudere commu-
niter conspiciat, & docet & dirigit: quia
eum & per superiorem scientiam uirtute
cognatior, & uel per tactum uel per
culmine potestatis excedit. Hæc igitur di-
cta sunt, ut quibus modis loquatur Deus
hominibus demonstraretur. Cum uerō
beato Iob respondisse dominus de turbi-
ne dicitur, utrum per semetipsum, an ei p
angelum sit locutus ambigitur. Potuerūt
quippe per angelum commotiones aeris
fic. & hæc p̃ q̃ sub in uerba, & in
uerba mandari. Rursumq; potuit & ex-
terius angelus in turbine aere excutere, &
tamē interius p̃ semetipsum dñs uim suæ
sine cordi eius sine uerbis insonare: ut

credat q̃ dicta dominica quæ sequuntur,
ipse iam per uerba protulit, qui repletus
Deo, & se ueris audiret.

Quid arrogantes Deus se nescire dicit cum im-
probas. Cap. III.

Itaque dicitur: Quis est iste inuoluens
cut & superiori parte iā diximus, prima
exprobratio est talis interrogatio qua di-
citur, quis est iste? Helu. n. arrogāter locu-
tus fuerat. Et quis est iste non dicimus, ni-
si de eo utiq; quem nescimus. Scire autem
Dei, approbare est: nescire, reprobare. Vnde
de quibusdam quos reprobat dicit: Ne-
scio uos unde sitis. Discedite à me omnes
operarij iniquitatis. Quid est ergo de hoc
arrogante requirere, quis est iste: nisi aper-
tè dicere, ego arrogantes nescio, id est, co-
rum uitam in sapientia mea arte non ap-
probo? Quia dum laudibus humanis in-
fatur, ea quæ de Deo sunt in uerbo
non habet. In eo uerba quæ de Deo
sententias, & non addidit quales, bonas uti-
que accipimus, quas quidem imperitis as-
seruit sermonibus inuolutas, quia cum
uerbis iactantia fuerant prolata. Imperi-
tis quippe uitium est, rectum non rectè
sapere, id est, cœlestē donum ad appetitū
terrenæ laudis inclinare. Sicut enim sæpe
contingit ut & bona malè, & mala bene
proferantur, ita Helu arrogans recta nō
rectè protulit, quia humiles in deo defen-
sione sententias non humiliter dixit.

Vnde & eorum qui intra catholicam Ec-
clesiam inani gloriæ student, non imme-
ritò typum tenet, qui dum se per ceteris
D peritos credunt, diuino iudicio de imperi-
na redarguuntur, quia sicut Apostolus ait,
Si quis se existimat scire aliquid, nō
cognouit quēadmodum oporteat eū scire.
Quia. n. prima stultitia angeli elatio cor-
dis fuit, uera sapientia efficiē hominis, hu-
milis sine x̃stinationis. Qui quisq; uel
magna sapiendo deserit, eo ipso ueheme-
nter. Vnde Helu & iustas protulit, & imperitis ser-
monibus inuolutas, quia & de deo rectū
quod diceret nouerat, & tamen de seme-
tippo dicta illius elatio stulta infatur.

Xx j bat.

Matt. 25
Luc. 11.

1. Cor. 8.

Et Deo est. Apertis ergo palpebris Dei in-
terrogatus Paulus, rectè respondit: qui &
superna secreta attingit, & tamen in humi-
litate cordis humiliter stetit. qui cursum
eùm secreta Dei iudicia de repulsiõe lu-
dæi, & iudicium de re-
ter arca, & apostoli in-
l. & palpebris Dei interrogatus est.
Sed, re-
Deo, quia, aliam via-
ter

qu. Deo enim attulit quo anxia te ex ter
inclinauit, dicens: O affectu diuinarum
sapientie & scientie Dei, quam incompre
hensibilis non sit actus & inuestigabi
le uirtus eius. Quod enim ait
Dominus, aut quis enim ait ei: Et dixit ei
Ecce enim ab scōis mysterijs quasi clau
sis palatibz in te sita sunt, & tu reuer
te respondit, ut eorum temporaria & sa
pe cognita non sint. Et ait tu: Et tu
per confessionem ualuit, per confessionem ante iu
diciū tuū adis deest & uoluita te uirtu
te uideretur, & tu per te uirtu te lauda
uit. Vnde nunc quoque beatus Iob post
interrogationem uerbis discipuli in
terrogationem sermonis, ut quæ sint super
ua conderet, quæ iam minime & pre
hendit, ad semetipsum redeat, & quam fir
mita nihilum in superiorum compara
tione agnoscat. Audiatur itaque: Interro
gabo te, & responde mihi. ac si apertius
dicatur: Verbis meis ad sublimia confide
randa te excito, & dñm ea quæ super te
sunt, nescire te peripicis, quibimetipsum te
notior in reddo. Tunc enim mihi uerè re
spondes, si quæ ignoras intelligis. Sequit

Quod fundator mundi sis Deus, & mensura in
 & lineas super eum ponat, cum dividit sin-
 gulis promittis, constituit ut non pro suo no-
 me, sed secundum meritum donationis eius quis-
 que proficiat. Cap. VI.

Vides in ista potestate in
terratræ? Indica mihi si habes intel-
ligentiam. Quis posuit mensuras eius si
nosti, uel quis tetendit super eam lineam?
Super quo bases illius solidate sunt? Ec-
ce omnia quasi de mundi origine narra-
tione historica continentur. Repente ue-
rò subiungitur quod non de mundi, sed
de Ecclesiæ dictum conditione uideatur.
Nam dicitur: Aut quis dimisit lapidem
angularem eius? Per hoc enim quod non
in mundi origine factum est, & illud

A superius ostenditur, quia de mundi origi-
ne dictum non est Idecirco nanque rebus
planis ac patenibus obscura quaedam
quod intellectu literæ discrepat, & illud
inquiratur mysticè quod dictum iuxta li-
teram sonat Nanque sicut alijs apertis re-
bus, alia clausa cognoscimus, ita alijs cla-
vis, alijs tenebris, alijs pulchreque aperta credebamus. Dicat er-
go: Vbi eras quando ponebam fundamenta
terre? In scriptura sacra quid aliud fun-
damenta quam predicatorum accipimus?

B Quos dum primos Dominus in sancta Ecclesia posuit, tota in eis sequentis fabricæ structura surrexit. Vnde & sacerdos cum tabernaculum ingreditur, duodecim lapides portare in pectore iubetur quia uidelicet semetipsum pro nobis sacrificium offerens pontifex noster, dum foris in ipso exordio prædicatores exhibuit, duodecim lapides sub capite in prima sui corporis parte portauit. Sancti itaque Apostoli & primi in Ecclesia pontifices ornamentis lapides sunt in pectore, & pro prima soliditate ædificij in solo fundamenta. Vnde David

C *Psalm. 124.* *Quasi in solibus ædificauit Ecclesiam in tabulis lapidearum.* Quos apostolorum mentibus pontificum ædificari conuenit: Fundamenta enim non ponit nisi Dominus. Vnde in sacro eloquio non fundamenta sed fundamentum dicitur. Quod fundamentum dicitur, nullus alius nisi ipse Dominus designatur, per cuius diuinitatis potentiam, tantia infirmitatis nostra corda solidantur. De quo & Paulus ait: Fundamentum

positum est, quod est Christus Iesus. Ipse
quippe fundamentum fundamentorum
est, quia & origo est inchoantium, & con-
stantia robustorum. Quia igitur funda-
menta nostra sunt hi qui iniquitatum no-
strarum pondera portauerunt: beatus
Iob in superbia de uirtutum suarum po-
tenta subleuetur, in ipsa dominici prima
parte sermonis de sanctorum predicatorum
commemoratione discutitur: ut
quanto illos admirabiles uenire conspice-
ret, tanto in eorum comparatione de se ui-
lius estimaret. Quod idcirco à Domino
tam quasi praeteritum describitur: quia
quicquid foris futurum est in opere, intus

Exod. 10

Pal. 26

1. Cor. 9.

iam factum est in predestinatione. Dicitur itaque ei: Vbi eras quando ponebam fundamenta terre? ac si aperte diceretur: Virtutem fortium contra, meque eorum ante secula auctorem praevidisti, mirabiles suspicis, perpende quantum mirabilium sine tempore esse cognoscis.

Uel quis tetendit super eam lineam? Mensurarum lineae in terrarum partitione tenduntur, linearum tensione teneantur. In carne autem Dominus in Ecclesiam veniens, mensuras

Ecclesiae occultis iudicii subtilitate distinxit. Huius terrae occulte mensurae vel lineae tendebantur, quando praedicatores sancti agente spiritu in alias partes mundum

diffundebantur, ne accederent. Paulus ait: Non accedatis, neque tangatis sanctos, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cedo, qui dixerunt: Transiens in Ma-

cia deserunt, & ad extranea nō
Bene itaque David propheta intra acce-
prellerat, cum dicebat: Neque am-

Ps. 130. Super me. Super se quisque in mirabilibus
magnus ultra quā
terat quæretur. Super se namque in mi-
atollitur, qui & in his ad quæ
non sufficit, uideri idoneus conatur. Be-
ne intra has mensuras etiam in ipsa Pau-
lus prædicationis suæ se latitudine coar-
ctabat, cum diceret: Non enim audeo ali-

Rom. 12

accipere, ut a me-
sura exuatur, cum an-
ta oculis uiro-
sequitur: Vel quis tendit super eam li-
neam? Super hanc enim terram linea tē-
ditur, quando electi uniusque animæ a
ita consideret, quid in suis acti-
dat: nec minus conetur expicere quam sui-
ficere, nec plus arripit q-
aut ad mensuram quam

1 Cor. 10

terram mensu-
ditur, quia ut nostra opera uel minora
fiant, uel maiora moderentur, per sac-
quia subtilis ante nos sanctorum uita
expanditur, & quid nobis quantumque
agendum sit, ostensa illorum discretione
12 definitur. Ecce aliquis uel damna rerum
uel afflictionem corporis metuens, minus
terrenæ potentie per-

gustum respicit, ostentat exemplorum suo-
rum linea, ad uirtutis latitudinem tendit
Ab. 9. Ipse quippe flagellatus à principibus po-
puli, cum idcirco se relaxari c-

A
tur loqui in posternum, & dicit: Bene-
nus dixit: Obedire oportet Deo magis
quam hominibus. Et rursum: Non enim
loqui. At ille dudum debilis & præuen-
tia damna formidans, dum exempla tan-
te fortitudinis contemplatur, in
tate uerbi iam Petri lineam sequitur: am-
nil aduersitatis metuitur, nec ille
potestates seculi etiam cum corporis

B res persequentium patiendo forti-
struit, quanto inter aduer a nullis
ribus cedit. Alius plerunque &
tiam quæ inter fideles potius
exterior præponit, sua magi-
git, & sibi potius quam
mum dum multis obiectis
cedens, in uirtute se exen-
sum consilia non recip-
limitem tendit. Hunc per-

D rem ad menti-

modo linea tēatur, ne per alteri-
nis formidinem, ad alterius cau-
trapeatur, dicatur nunc quemadmodum
in una eademque uirtute discretionis li-
tus. quia per momenta temporum
cum quid bene agimus, plerunque me-
tus de uirtute & uirtute & uirtute

*Quod angeli a manu creationis sua laudant
Deum, iubilare vero homines sancti, qui pro
angustia marini deficiunt, nec quod affi-
ctans hoc possum. Cap. VII.*

Cum me laudarene simul astra matutina. Quia enim prima in tempore creata natura rationabilium spirituum creditur, non immerito matutina astra angelique vocantur. quod si ita est, dum terra esset invisibilis & incomposita, dum tenebre essent super abyssum, venturum diem subsequenteris seculi per lucem sapientiae existendo preceperunt. nec negligenter audiendum est quod additur. Simul: quia mirum astra matutina etiam cum vespertinis redemptoris potentiam laudant, dum electi angeli etiam cum redemptis in mundi fine hominibus largitatem gratiae super et glorificant. Ipsi quoque et nos ad laudem conditoris accenderent, hoc quod superius diximus, orta per carnem luce clamauerunt: Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonae voluntatis. Simile gerunt laus quia rede non omnia ostendit. Deo ut ergo etiam nos ad laudem laet. Similiter laetitia homines continentur recipi, suum numerum gaudent laet. Quia etiam laetitia matutina astra memorantur: quia sepe ad exhortandos homines missi sunt, & dum venturum mane nunciant, ab humanis cordibus praesentis vitae tenebras fugant. Sed ecce angeli diuinam potentiam laudant: quia ipsa eos tantae claritatis usque delectat. Nos autem qui redimimur, sed tamen corruptione adhuc carnis grauamur, donum quod percipimus, quae uirtute laudamus? Quomodo enim ualebit lingua dicere, quod non sufficit mens nostra sentire? Sequitur Et iubilarent omnes filii Dei. Iubilatio quippe dicitur, cum cordis laetitia oris efficacia non expletur, sed quibuldam modis gaudium prodit, quod ipse qui gaudet nec regere preualer, non potest. Iamque etiam laetitia tam tantae terrae claritatis alit' idem in sublimitibus uident. Iubilent uero homines, qui adhuc in inferioribus oris sui angustias sustinent. quae quia certo futura Dominus nouerat, non tam facienda inueniat, quam facta narrat. Sed quid agi-

Anus, quod cum boni de redemptionis suae mysterio iubilant, malos in uindicta inflammant: dum electi proficiunt, reprobi ad rabiem furoris excitantur: & bona nascentia uia non ut in mari, per eununtur? Sed tamen inter eos etiam qui relecti, non relinquit. Sed tam quae perperat fidelis autem Deus qui non parietur uos tentari supra quam potestis: sed faciet cum temptatione tuam prouentum, ut possitis sustinere. Nouit enim conditor noster quando exurgere persecutionis procellas: quando exurgente temptatione reprimat. Non ut pro custodia nostra remigere, quod contra nos egredi pro uictoria exercitatio ne perimitur. ut tamen nos uicta ut procella, & non mergat. Unde & sequitur.

Quod miraculis sanctorum fracta est uolentia tyrannorum. Caput VIII.

Quod conclusit ostius mare, quando iterum pebat quasi de uulua procedens? Quid enim mare nisi seculum: quid uulua nisi conceptum carnalis cogitationis accipimus? hoc enim loco uulua nomine occulta & malitiosa carnalium cogitatio designatur. Quae uulua non ad proferendam prolem concepit substantiam corporis, sed ad explendam nequitiam causam doloris. De hac uulua cordis iniquorum aliàs dicitur: Concepit dolorem, & peperit iniquitatem. per hanc uulua maris uicta, cum in la cogitant. per uulua proinde in uuluaque contra uulua procedens. Iam per tate ergo mare quasi de uulua procedens, cum miliarum secularium fluctus de carnalis cogitationis iniquitate concepti, in sanctae Ecclesiae uulua uicta. Sed adhuc Deo ostius hoc mare conclusum est: quia contra tumores persequentium sancti uicti quasi quaedam ostia oppositi sunt: ut eorum miraculis atque reuerentia irae persequentium frangerentur. Humiliatis quippe Dominus terrenis principibus per eos sanctam ecclesiam supra mundi culmen enexit. & sequentis maris impetus erecta eiusdem ecclesiae potestate coercuit. Sed huc se uenti mari quod Dominus te ceptand' dicitur. Sequitur

Psal. 7.

Luc. 1.

*1. Cor.
10*

*Quid est panis infantis obvoluerem
ita ne sita, id est, panis infantis obvoluerem
ita dispensatione prohibetur. Cap. IX.*

Cus, & caligine illud quasi pannis
obducitur: quia crudelitas persequen-
ter posita enim caligine infidelitatis suae
pauca ueritatis lucem uidere non
sufficit: & id quod agit per crudelitatis
impulsu, per exercitans suum meritum non

1. Cor. 1.

habet, nunquam Dominum glorie ci-
uili seles extra positos premere: sed quo-
dam etiam uiuentes carnaliter intra Ec-

Tibem. 3

& se pati estimant
tunt, Deo orantes dicunt: Opposui
nubem ne transeat oratio. ac si aperte di-
cant: Mente nostre terrenis uoluptatibus
affluere curatum suarum phantasmata tu
sto iudicio obijcis, quibus eam in ipsa ora-
tionis si. z intentione confundis: & qui
desiderij infirmis deditam non ignoras
recte cecidisse ab intinenda lucis tue per-
fuerberas: ut cum in te inten-
di. in oratione
la persecutorum nequitia

tos in quantum uoluerit efficietur, post-
quam dixit: cum ponerem nubem ueti-
mentum eius, apte subiicit: Et caligine
illud quasi pannis infantie obvoluerem.
Pannis quippe infantie pedes ac brachia
constringuntur, ne huc atque illuc disso-
luta libertate iacentur. Quia ergo perse-
cutores sancte Ecclesie inimitabilem cor-
dis inquiri atque huic seculo deditu, non

superni iudicii constringuntur: ne tantu
persequi ualeant quantum uolunt, pan-
nis infantie referuntur obvoluerem: quia sic
ut dictum est, puerilia quidem capiunt, sed

diuina dispensatione constructi, ad quod
uolunt brachia non extendunt: & sic in-
sta misa leuiter perpetrare appetunt, ne-
q. ita quam tamen implere cuncta quae ap-
petunt permittantur. Sequitur: Circum
dedi illud terminis meis.] Terminis suis
Dominus mare circumdat, quia ita per-
sequendum, iudiciorum uorum dispen-
satione modifcat: ut insante un da un-
da feruoris plano frangatur litore occul-
te dispensationis Sequitur. Et posui ue-
stem & ostia, & dixi: Hic ueni, &
non procedes amplius & hic confin-
tumentes fluctus tuos.] Quod per
nisi predicatorum sancti: quod per u
hec uidelicet ostia contra fruentis ma-
tris impetum tanto ualentiora
quato ea sua ob oratione roborauit
enim ista sancte Ecclesie ostia uelut hu-
ius oppositione solidata sunt:

quiderant, ut ea exterius un la-
tionis illideret, sed nequaquam

bus aperti sunt autoritate aut
sistentibus clausi, non immerito ostia uo-
cantur: id est aperta conuersationi humi-
lium, & clausa terroribus superbiorum.
Non immerito ostia uocantur, quia & a

qui tuu

it, illud dicens In

Dcare compertum quoniam non est persona-
rum acceptor. Deus: secreta regni benig-
ne aperit, huic inquit: Pecunia tua
tecum sit in perditionem, per diuites di-
tum claudit. Qui cuncti Apostoli, nisi
sanctae Ecclesie ostia existunt, cum uoce
redemptoris sui audiunt: Accipite spiri-
tum sanctum quorum remiseritis
ta, remittuntur eis & quorum retinueri-
tis, retenta sunt: ac si illis a-
tur: per uos ingrediatur ad me hi qui-
bus uosmetipsos panditis, & repellentur

A. 1. 10.

1. Cor. 10.

dilectione Dei atque inspiratis virtutibus. *Et si potestis, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Quid enim moraliter per ostia nisi virtutes; quid per uentem nisi robur charitatis accipimus? Hæc itaque ostia, schæret operationum virtutes, mare seuens dissipat, nisi eas es occulto mentis opposita charitas adstringat. Facile autem omne uirtutum bonum tentatione cordis inuente destruitur, nisi ab intus fixa charitate solidetur. Vnde & Paulus in suis predicationibus dum quædam uirtutum ostia mari tentationis opponere

adunxit, dicens: Super omnia autem hæc charitatem habentes, quod est unculum perfectionis. Perfectionis enim bonum quod agitur, nimirum per illam quæ citius quodlibet opus euellit, si autem mens Dei ac proximi dimouetur, quælibet iniusta suggestione

ac uente intus amoris frangit. Ergo Dominus per in charitatis fortitudinem nascitur: corde uirtu reuerata claustra compescit. *Et ne in uentem linguæ subtrahitur, ne usque in uocem exeat, quod in sinu cordis tumultuosum sonat.* Luxuria in oculis cogitationibus accenditur: sed ne superna mundiciam mens amittat, conceptis immundiciæ ea quæ famulare poterant, membra castigat, ne usque ad corruptionem stimulet: sed ne celesti regno

excedat, & neque ad extiores exudet. Superbia inflat: sed ne uentem contumacia inflat, contumacia

A quæsequia patris est, ab altitudine se conegit. *Et non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Quid enim moraliter per ostia nisi virtutes; quid per uentem nisi robur charitatis accipimus? Hæc itaque ostia, schæret operationum virtutes, mare seuens dissipat, nisi eas es occulto mentis opposita charitas adstringat. Facile autem omne uirtutum bonum tentatione cordis inuente destruitur, nisi ab intus fixa charitate solidetur. Vnde & Paulus in suis predicationibus dum quædam uirtutum ostia mari tentationis opponere

B dit. Quod mare quidem in tempeste conegit. *Et non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Quid enim moraliter per ostia nisi virtutes; quid per uentem nisi robur charitatis accipimus? Hæc itaque ostia, schæret operationum virtutes, mare seuens dissipat, nisi eas es occulto mentis opposita charitas adstringat. Facile autem omne uirtutum bonum tentatione cordis inuente destruitur, nisi ab intus fixa charitate solidetur. Vnde & Paulus in suis predicationibus dum quædam uirtutum ostia mari tentationis opponere

C BEATI GREGORII IN I OB EXPOSITIONIS Moralis.

LXXXI. GREGORII IN
Capitulum 1.

D OMINVS Deus noster Iesus Christus in eo quod uirtus & sapientia Dei est, de patre ante temporis natus est: uel potius quia nec er natus. Non autem possumus dicere, semper nascitur: ne imperfectus uideatur. At uero ut æternus testatur, non perueniat & semper ad æternitatem: sed semper nascitur. *Et non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Quid enim moraliter per ostia nisi virtutes; quid per uentem nisi robur charitatis accipimus? Hæc itaque ostia, schæret operationum virtutes, mare seuens dissipat, nisi eas es occulto mentis opposita charitas adstringat. Facile autem omne uirtutum bonum tentatione cordis inuente destruitur, nisi ab intus fixa charitate solidetur. Vnde & Paulus in suis predicationibus dum quædam uirtutum ostia mari tentationis opponere

bantur amittunt. quod illo maximè tempore in p. ciur. g. itar. qu. d. b. u. gen. te ipso iniquorum capite, in sancta Ecclesia persecutione ultima liberis suis viribus eius fortitudo grassat. Ibi tunc cor unius cuiusque ostenditur, ubi quicquid in oculis latebat aperitur: & qui nunc ore sunt pii, & corde sunt impij, publicata malitia corrumpunt, & lucem fidei quam specie tenax tenuerant, peribunt. Scimus itaque necesse est ut unusquisque nostrum ad cordis latebras intueatur & actionis iniquitatem detestetur, ne exigentibus meritis periret. Idcirco iustitiam iudiciorum Dei in talium hominum numerum incurrat.

Quo tota moralis et al. Antichr. sum tempore et tempore, iniquorum capite, in sancta Ecclesia persecutione ultima liberis suis viribus eius fortitudo grassat. Ibi tunc cor unius cuiusque ostenditur, ubi quicquid in oculis latebat aperitur: & qui nunc ore sunt pii, & corde sunt impij, publicata malitia corrumpunt, & lucem fidei quam specie tenax tenuerant, peribunt. Scimus itaque necesse est ut unusquisque nostrum ad cordis latebras intueatur & actionis iniquitatem detestetur, ne exigentibus meritis periret. Idcirco iustitiam iudiciorum Dei in talium hominum numerum incurrat.

Namque in sibi incautè blandiatur & tanto se a tali occulta exitu credat, quia ad illius tempestatis procelli eruenire se non existimat. O quanti illi tentationis procella fauor. Cain tempus Antichristi non vidit, & tamen membrum Antichristi per meritum fuit. Iudas se iustitiam persecutionis illius ignorauit, & tamen viribus crudelitatis eius auaritia suadente succubuit. Simon diuinus longè ab Antichristi temporibus extitit, & tamen eius se superbix miraculorum potentiam peruersè appetere coniunxit. Sic iniquum corpus tuu capiti, sic membris membra iunguntur, cum & cognitione se nesciunt, & tamen praua sit actione copulata. Ne p. m. l. p. g. m. Balaam libros aut uerba cognouerit, & tamen eius nequitiam sequens, uoce superne increpationis audiebat. Habes illic tenentes doctrinam Balaam, qui docet ut Balaam dicitur scindere cor in duas. Israel, edere & fornicari. Thyatir quoque Ecclesiam ab Hiezabel noticia & temporis & loca diuidebant: sed quia eam pariter reatus astrinxerat, inesse ei Hiezabel dicitur, atque operi peruersi in ipso, arguendo attestante qui ait Hiezabel aduersus

A te aliqua: quia permittis mulierem bel, quæ se dicit prophetam docere, ducere seruos meos, fornicari, & minime de templo tuis. Patebat quia reperti fuerunt qui Hiezabel uitæ reprobæ actione secuti sunt, Hiezabel illic inuenta memoratur: quia uidelicet paruum corpus coniuncti mores unum faciunt, etiam si hoc loca uel tempora scindunt. Unde sit ut in peruersis suis imitatoribus & iniquis quisque maneat qui iam præterit, & in suis operatoribus ipsi iniquorum author iam appareat, qui necdum uenit.

B Hiezabel autem. Nunc Antichristi, multi facti sunt, quia iniqui omnes iam eius membra sunt, quæ scilicet peruersè edita, ut suum malum uicem præbuerunt. Hinc Paulus ait: Ut scilicet in suo tempore. Nam mysterium iam operatur iniquitatis ac si diceret: Tunc Antichristus manifestus uidebitur: nam in cordibus iniquorum secreta sua iam nunc occultus operatur. Ut enim de apertioribus criminibus taceat, ecce alius frater in corde suo uult manifestari, & uocationem sepiat eum supplantare contendit. Cuius alterius membrum est, nisi eius de quo scriptum est: Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarum? Alius magni meriti esse se existimat, & in oculis cordis eius se prætereus, omnes senectipso inferiores credit: Cuius alterius membrum est, nisi eius de quo scriptum est: Omne superbia superbia superbia.

C Alius malum diuinitus potentiam querit, non quo alijs proferat, sed quo ipse alteri subditus non sit. Cuius alterius membrum est, nisi eius de quo scriptum est qui ait: Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo? Solus quippe altissimus ita dominator super omnia, ut alteri subesse non possit. Quia tamen iniqui peruersè uolunt, cum suum dominum querens, ei subile recusant. Imitatur ergo diabolus quisquis idcirco potestatem suam appetit: quia ei qui sibi est superna ordinata est potestas. Sed de illis non sentio.

D terea plurima quæ quidam in ipsa pace Ecclesiæ constitutos, infideles esse renunciant. Video namque nonnullos ita per

Ioh. 2

2. Thes.

Sap.

Iob 45

Ezech. 1

Esa. 14

4

Apor. 2

Ibidem

per amorem non debent in cau-
sa proximi veritatem negare. Si quis est
veritas, nisi ille qui dixit: Ego sum via,
veritas & vita? Neque enim Ioannes na-
pusta de confessione Christi, sed de iusti-
tie veritate requisitus occubuit: sed quia
Christus est veritas, ad mortem usque id-
circo pro Christo, quia videlicet pro veri-
tate peruenit. Ponamus ergo ante oculos,
quod aliquis percunctatus personam
potentis accepit, & ne verbi saltem in-
iuriam pateretur, veritatem negavit. Quis
autem iste faceret in dolore peritum, qui

Perit & post hoc ante oculos hominum
adhuc Christianus est, & tamen si eum
Dominus distinxit, ut indicaret, tam
non est. Vnde autem alios quibus per so-
la mendaciam commissa, qui vident aliquid
illicitum admittere, & tamen dum quorum-
dam potentium offendere gratiam me-
ritur, non recipiunt poenitentiam. Quisquis

abscondit, & sicut persecutioni

libus dicitur: Dilexerunt
num magis quam Dei. Quisquis igitur ta-
lium si hęc distinxit indicantur,
cunctis publica defuit tamen
stium negavit. Non ergo de
et Ecclesie Antichristi tentamenta.

portas quasi sola perhorrescat. Apud in-
quos namque quotidie res Antichristi
curatur, quia in eorum cordibus mysteriis
multum nunc spectatentus intra Ecclesiam

in aduentum tamen iudicis prodentur
sunt, de quibus bene Salomon ait: Vidi
impios sepultos, qui etiam cum adhuc vi-
sur in civitate quasi iustorum operum
lucrum postquam de iustis dictum est:
Istius erit pruturum signaculum, & sta-
bit sicut vestimentum, & auferetur ab im-

Antichristi
nam excessum constringetur. Quod
tamen, nisi superbia Antichristi celsitudo,
in glorie seclis erigitur, ita ut homo
per caror, & tamen manet huiusmodi
Vnde & Paulus apostolus dicit: Ita ut in

Deus. Cuius ut timorem plenius ostē-
deret, permixsit. Qui a lueratur & ca-
tur super omne quod dicitur Deus, &
quo colitur. Deus enim dici aliquando
& homo potest, iuxta quod ad Moysen di-
Deus utriusque puros homo non potest.
Qui vero se Antichristus &
tunc quocunque homines, & super
tentam diuinitatis extollit per
sibi nomen glorie, & hoc quod

nis propriis elata mente corruunt, ut
nem nubium, similis ero altissimo: ut
iste au henc crederet: Antichristi
vestri, & cunctis hunc diu.
que cecidit: quia esse Deo similis n-
per iustitiam.

imparem se esse
mine quis similis
lapse ut crimin
sua rursus sicut mi-
anto diutius ab omnipotentis

mulauit. Nō qui ideo cecidit, quia per uer-
so ordine Deo esse similis noluit eoque
perdatus est, ut in Antichristum uenies,
videtur Deo similis deliquit, atque
cum quem habere non potuit superbus

Nam cum de illo hoc
Istius erit
dicitur Deus, &

monstrator, e va appetendo d'aim Dei
fi... d... a... Dei m... gere
fe... d... a... e... pi... cando
no... a... m... a... a... e...
p... a... x... Q... a... e... a...
p... a... e... a... a... a...

1. *Tom. 3.* De quali pigmenta quædam nostri sunt adiutori. Et sicut pigmentum quanto plus tenetur, tanto plus in poculo eius uritur, & magis exponendo conteritur, eo audientes amplius quasi bibentes inuamur. Quia igitur misericors Deus diu peccata hominum tolerat, & cum iam vicinum finem respiciat, plerumque mentes peccantium immutat, recte de se iam tantæ pietatis in sinuans ait Nunquid requisi concutiens extrema terræ, & excussisti impios ex terra? Per terram quippe homo infima sapientia, & c.

Gen. 3

conditor facturam suam non desinit, ma-
la hominum & per suam patientiam tole-
rat, & per eorum quandoque conversio-
nem relaxat. Cum autem duras atque in-
cunctas, modò uerberibus, modò reuelationi-
bus terret, ut quæ pessima fecunditate durue-
rant, salubri timore mollescant, quate-
nus uel serò redeant, & hoc ipsum saltem
quod diu expectati sunt erubescant. Scit
enim Dominus, quia extrema uix uolte
ne sollicitus purgat. Scriptum quippe est

in ipsis pendere in manu teque nantis pen
ia. Quod quia misericorditer facit pietate
sua in medium deducta, qua etiam serd
conuersos peccatores recipit, beati Iob in
titiam erudit dicens: Nunquid tenuisti
conuersionem, extrema terrar, & exaltasti im
pios ex ea? subaudis, ut ego, qui in suis
ultimis sis, e peccatores terrendo concu
rio, convertendo teneo, atque ab eorū cor
dibus impios cogitationum motus eucl

A lo. Et recte beato Ioh nomenus, quomo-
do iuxta hunc peccatorum commentat, In-
finis actus est. Hic mihi cor hic me
potentia uide, & tunc in fine cla-
nem pueri. Quid extrema hominis qua-
ritur in conuersatione ueritatis mo-
tem illam. Quod autem in ma-
tur potius innuat cor deo. Et tunc
terti tam qm dicitur, & habet ad e
flumen. Hoc utinam, & l
nus ex eo. Habet in se. In con-
dit, & pueri. Quod tamen ut lucum relinquit
tur: quia licet eterna supplicia per conuer-
sionem fugiat, in ultione tamen per, et
q superbie carnis morte damnatur. Ex lu-
to quippe homo conditus, & mentis ac-
cepta ratione, similitudine diuinę imagi-
nis decoratus, elatione cordis intume-
scens, quod de infimis formatus esset ob-
litus est. Vnde mira conditoris iusticia
actum est, ut quia per sensum incutunt,
quem ratio nabilem accepit, sursum terra
per mortem fieret, quam esse se considera-
re humiliter debuit, & pueri. Sed do L
similitudinem perdidit, moriendo per-

Cad hinc sui materiam regit, restit dicitur :
Restituetur ut lucum signaculum. Et quia
de corpore dum spiritus vocatur, quod
est eodem luto subtingitur Et stabit sicut
vestimentum. } Lutum nanque nostrum
sicut vestimentum stare, est usque ad re-
surgere. Sed quia hanc poenam superbie

Dicens: Auferetur ab impijs lux sua, &
 brachium caelium confringetur.] Mors
 cum carnis electos luci lux restituit, lu-
 cem suam reprobis tollit. Lux namque su-
 perbiens est gloria uitae praesentis. Quae
 et lux tunc subtrahitur, cum per carnis in-
 teritum ad retributionem suam reprobis
 uocatur. Ibi tunc excidium brachium con-
 fringitur, quia celsitudo cordis ultra na-
 turae ordinem uolenter arrepta, oppri-
 mentis se diuinae iustitiae mole dissipatur:
 ut quia se peruerse in breui excretae, per
 pondus iustitiae in aeternum facta cognos-
 ceat. Nullus autem nostrum quid post mor-
 tem

tem conuertere ignoscit et in iustis no-
stris conditor ad penam usque mortis no-
stris ueniret. Nisi enim ipse misericordi-
ter iustitia preteret, nequaquam nos post
suam imaginem perditos iussit ad summa
reuocaret. Unde & rectè subiungitur:

*Quia Dominus a inferno de electis se ad
gehennam uiam & transitum fecit: ipse uero
liberans alligatos, liber deambulans, &
aperis portas mortis, exitum de inferno ad
luem fecit. Cap. VIII.*

NUnquid ingressus es profundum
maris, & in nouissimis abyssi deam-
bulasti? Ac si dicat: Vt ego, qui non so-
lum mare, id est seculum per assumptionem
humanam carnem atque animam
sed etiam per eam sponte in morte posui-
ti profunda descendendi. Si enim mare, mo-
ris profunda descendendi.

nus petijt, cum inferni nouissima electo-
rū suorum ala crepturus intrauit. Unde &
per prophetam dicitur: Posuisti profun-
dum maris uiam, ut transiret liberati.
Iloc nanque profundum maris ante re-
demptoris aduentum non uia, sed carcer
fuit: quia in se etiam honorum animas,
quamuis non in locis pœnalibus clausit.
Quod tamē profundum uiam Dominus
posuit: quia illuc ueniens electos suos à
claustris inferni ad cœlestia transire con-
cessit. Unde & apud illic dicitur: Vt transi-
rent liberati. Quidd uerò profundum ma-
ris si nouissimum uocat: quia sicut aquarū

profundum uocat: quia sicut aquarū

los iuxta meritum terribus supplicio-
rum maneat non uidemus. Vigilante ue-
rò est cura pœlandi, quod in nouissimo
abyssi deambulasse se perhibet. Deambu-

hilominus gressus impediunt. Quia igitur
Dominus nulla peccati uincula petu-
it in inferno deambulans. liber quippe

Ad inferos uenit. Unde & dicitur: Fa-
ctum est ut uideret eos a iustis o, inter
mortuos liber. In nouissimis ergo abyssi
Dño deambulare, est in loco dñationis nil
suz retentionis inuenire, attestante Pe-
tro, qui ait: Solutis doloribus inferni,
nisi a iustis o, inter mortuos liber. Nam
ab eo. Vel certe quia deambulando nos
cum de loco ad locum ducimur, hic illuc-
que præsentes inuenimur: deambulasse in
inferno Dominus dicitur, ut electis an-
timonia sua in inferno se per dñationis
potentiam præsens fuisse monstraretur

Et ait: Vt per hoc quod nusquam deest,
ubi que nobis occurrere designetur. Quam
descensionem suam Dominus tanto mi-
rabilem respicit, quanto eam redemptio-
nis infundit. Eam ad
adhuc replicans subdit: Nunquid aper-
tæ sunt tibi portæ mortis, & ostia
uidisti? Portæ enim mortis sunt pote-
states aduersæ. Quas descendens Domi-
nus aperuit, quia earum fortitudinē mo-
riendo superauit. Quæ appellatione quo-
dammodo ostia mortis

Cum per occultationis suæ insidias non
uidentur, deceptis mentibus uiam mortis
aperiunt. Quæ tenebrosa ostia Dominus
uidet: quia immundorum spiritum frau-
ulentam malitiam & respicit & premit.
Quos nisi ipse nobis nescientibus uiden-
tibus eorum mens nostra cognosceret, & e
insidijs capta deperiret. Quæ tenebrosa
etiam nos ostia cernimus, quando super-
na lucis radijs illustramur. Unde &

igitur nostros ipse uidet, qui suo eos
munere nobis uisibiles facit. Vel certe te-
nebrosa tunc ostia Dominus uidet, cum
claustra inferni penetrans, crudelis spiri-
tus percussit, & mortis præpositos morien-
tibus huc de futuro, sed iam de præterito dicitur:
quia hoc quod facturus erat in ope-
re, nimirum iam fecerat in prædestinatio-
ne. Quia uerò post mortem resurrectionis
est gentibus dilatata, apud suam
concordiam

maris, & in nouissimis abyssi deambula-
stis subaudis, ut ego, q. mira misericordia
in peccatorū cordibus modò iram, modò
luxuriā, modò auaritiā, modò surgētē su-
perbiā calco? ac si ei aperte diceretur. Si la-
tentia cordis uitia me solum reprimere
conspicis, tu extolli de propria iustifica-
tione cessabis. Et quia cum diuinitus
unificamur, etiam de oculis & illicitis mo-
ribus mentis ad confessionem ducimur,
rectē subiungitur: nunquid aperte sunt
2 tibi portæ mortis? Portæ enim mortis
sunt cogitationes prauæ quas Deo pandi

confitemur. Quas etiam non confessas in-
trinetur, sed confessas ingreditur. Tunc
quippe uiam sibi in portis mortis aperit,
quando solutis prauis cogitationibus, a

Quia uia ad interitum per iniquas semper
cogitationes aperitur, quod adhuc repli-

distu? Tenebrosa nanque ostia sunt laten-
tia mentis mala, quæ & haberi intrinse-

possunt, quæ tamen Dominus cernit,
quando ea occulto respectu gratiæ destru-
it. Scriptum quippe est: Rex qui sedet

curia suo. Et quia omne uitium angustat,
omnis uerò uirtus animum dilatat,
destructa uicia rectē subiungitur: Nun-

quam Paulus Corinthiis diceret: Di-
mini & uos, & nolite iugum ducere cum
infidelibus. Solerter uerò intuendum est
quod dicitur: Considerasti latitudinem
terre? Latitudo nanque bonorum interno
rum nequaquam comprehenditur, nisi
cautē consideretur. Nam plerunque eos
exterius inopia humiliat, pœnæ crucia-
tione interior fortitudo se usque ad speranda
cœlestia dilatat. Angustari Apostoli ex-
-

sed in magna stabant intus latitudine li-
beri, qui apud se hæc eadem flagella in-
ferant. Apostoli gaudentes à conspectu cō-
sili, quoniam digni habiti sunt pro uo-

A. 1. 1. contem. Latitudo. Hanc latitu-
dinem inter angustias Paulus inueniat,
qui dicebat: Scire autem uos uolo fratres,
quia quæ circa me sunt, magis ad profe-
ctum uenerunt Euangelij, ita ut uincula
mea manifesta fierent in omni præto-
rio. Hanc latitudinem David inter angu-
stias obtinebat, dicens: In tribulatione
dilatasti me. Tunc itaque hæc terra, id est,
sanctorum conscientia dilatatur, cum
mundi huius aduersitatibus exterius pre-
mitur. Nam cum à presentis uitæ secu-
rate repellitur, intus ad se impingitur ut
ad speranda superna tendatur. Cumque
euagari exterius non permittitur,

B in sinum suum reuocata dilatatur. Nos
autem quæ boni uitæ aduersa tolerant cer-
nimus, sed intus quantum gaudeam

dò in uerbis, modò in operibus confide-
rando cognoscimus, sed tamen quæ
in eis amplitudo sit eiusdem lati-
tudinis, ignoramus. Audiat ergo humana
tia, & se insipientem dicat. Nunquid con-
siderasti latitudinem terre? ac si dicat, ut
ego, qui flagellis etiam, occultam uisio-

solus misericorditer sumo. Vel certe idcir-
co beatus Iob utrum terre latitudinem

C considerauerit inquitur, ut exemplo alic-
retur. eos quos innumera mala presentis
uitæ nequeunt angustare, considera, & de
latu cordis tui inter uerba gloriari cessa.

Sequitur.

Quod iudicia Dei nemo in hac uita intelligat,
cum laico de pasibulo in regnum transeat,
Iudas de apostolo in meretricem in carcerem:
nec aliquis sciat qui redeant de bonis ad ma-
la, uel qui conuersantur de malis ad bona.
Cap. IX.

D. I. Indica mihi si nosti omnia, in qua uia
sit, ut ducas unumquodque ad terminos
suos, & intelligas semitas domus.
ut, ut & de uia lucis & tenebrarū loco
terminos ducat, ac semitas domus eius in-

Philip.

P. a.

Pro. 1.

2. Cor. 6.

Ab 5.

persecutionis angustias predicationis im-
petum roborasse: ut tanto magis vir-
tus predicationum cresceret, quanto ma-
gis persequentium credulitas obuiaret,
quatenus amentia corda audientium plu-
s

uberius irrigarent, ut quamvis contra eos
saxorum aestus caa sciret, per eos tamen
vos gratia non taceret. Hanc persecutio-
nis aestum Paulus & tolerabat & irriga-

1. Tim. 1. *hac cum diceret: Labore usque ad vincula*
quasi in ille operans sed verbum dei non
est alligatum. De hoc imbre alias dicitur

Isa. 5. *Mandabo nubibus ne pluant super*
iam imbrem. De hoc cursu imbris qui

T. 14 *in electorum cordibus agitur, psalmista*
testatur dicens: Velociter currit sermo
eius. Plerumque vero imber est, & cursum
non habet quia predicatio ad aures venit, sed

non praestat. De cursu predicationis verbis

D. 14 *pertransierunt. Sagitta quippe dei*
pertransiunt, quando verba predica-
tionis eius ab auribus ad corda descen-
dunt. Quod quia solo diuino munere

agitur, imbris cursum dominus se-
testatur. Sed notandum video quid eon-
dem imbrem non uehementem, sed uehe-
mentissimum vocat. Imber uehementis
est uis magna: imber uero uehementis-

simus namque imber erat, cum predi-
catur.

contemni, & propter audita gaudia, pre-
sentis seculi poenas cruciatibusque tolera-
ri. Sed cum hunc te cognita fructuente esto
persecutionis, coelesti possessa relinque-

re. Audio spiritus in cruciatibus mem-
orari etiam uehementissimo imbris cur-
sum praebere qui usque ad ea quaedam
summa precepta per uerba corporis inuicib-
ilia cordis irrigauit. Vbi & aperte tubi o-
guntur: Et uiam sonantis tonitruus. Quid

enim per tonitruum nisi predicatio sup-
eruenit, quae in cordibus hominum
percipiunt humana corda quatunus.

A Aliquando uero in tonitruo ipse incarna-
tus Dominus figuratur, qui ex antiquo-
rum patrum conueniente propheta ad
nouitiam nostram quasi ex nubibus con-
cursione prolatus est. Qui inter nos uisi-
biliter apparet, ea quae uerbo nos erant.

Apostoli de eius gratia generati, boaner-
ges, id est filij tonitruus sunt uocati. Ali-
quando autem, sicut dictum est, tonitruus

superiorum iudiciorum terror audetur.

Sed quia quilibet predicator uerba dare
auribus potest, corda uero aperire non
potest & nisi per internam gratiam solus

omnipotens Deus predicationum uerbis
ad corda audientium inuicibiliter aditum
praestet, incassum praedicatio aude-
ntis percipitur, quae peruenit ad inima-

sonantis tonitruus dare assente, qui cum
predicationis uerba tribuit, per terrorem
corda compungit. Hanc uiam Paulus pre-

dicator egregius dum superna mysteria
terribiliter intonat, se a se habere non

posse conspiciens, discipulos admonerat
dicens: Orantes hinc & pro nobis, ut

Deus aperiat nobis ostium uerbi, ad lo-

quendum mysterium Christi. Qui ergo lo-

quebat mysteria, scilicet in corde audientium
eandem mysteria a Domino aperti ostium

precabatur habebat quidem iam tonitruum,
sed daret de super uiam quae rebar. Hanc

uiam ne uanquam se Ioannes dare possit
cognouerat, qui dicebat: Non necesse ha-

betis ut aliquis doceat uos, sed unctio
eius docet uos de omnibus. Hanc uiam

uicem Paulus qui daret inuicabat di-

qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.

Accepta igitur uia quid ille imber ac toni-
truu agat audiamus. Sequitur:

Quod genus ad fidem Christi conuersi, plebs
Iudaea fidei rotam legi stipulat, ad uer-
itatem spiritualis inuoluntate peruenire non
possunt, in qua ea carne permansit.

Cap. XVIII.

V T obtineret super terram ubique homine

morat, inquit, in terra, in qua ea carne permansit.

deserto plueret, est uerbum Dei gentilem A
predicare. Quia dum nullum cultum dei
nisi tantum, nullumque in terra esse uerbo
ni operis ostendit, uidelicet deserti fuit.
In qua quis legislator non fuit, & qui
rationabiliter Deum quereret non fuit,
quasi hominum nullus fuit, & uelut solis
bestis occupata, uacua à mortalibus ex

poralis accepta, etiam si non loquatur in li-
bri, aliando sustentatio predicato-
rum in libro, et alio in libro, man-
do eternae uitae scientia atque doctrina.

Viror nanque gloria temporalis accipitur, sicut propheta ait: Mane sicut herba Ps 89.

transcat, male floreat & pertranscat. Ma-
ne nanque sicut herba florere atque tran-
sire, est in prosperitate huius seculi tem-
poralis glorie decus velociter ardescere.

Herba refectio diaboli accipitur, sicut de
illo à Domino dicitur: Hunc montes her

actionibus enterunt, suis illum iniquita-
tibus pascunt. Herba sustentatio prędicā

heretiam uirentem, Quod licet in con-
ditione mundi ita huiusmodi

uentos quasi dracones, defecerunt oculi
eorum quia non erat herba. Quo dicto in

cutio prophetata. Ipsi quippe onagri

pro mentis elatione, ipi dracones pro
utru^m

the Delaware and the Delaware
for the town and for the state

gentilium et cetera. Nam et testium d-
cens: Posuit flumina in deserto. Notan-

dem uero est, quod postquam altus super
terram transiit, et non est uentus

quod a potestate dei facta est, et non solus filius eius.

me reciperes, sed etiam eam gladijs im-

pag. 121, l. 11. "ad quos" in
 caror, ad vocandas gentes deflexit. Vnde
 G. ad. Apostoli Hebraeis persecuentibus

quod dicitur et dicitur. Veritas patet et
omnium loqui verbum Dei: sed quia re-

priusquam aqua delectetur et non potest
per se fieri & si quod nos indicat
non est ut ex eo sit generalis

Dei origines, et causa de nomine terra concluditur: quia dispersa in la-

derelicta dudum & quasi ab infusione ra-

tionis aliena, prædicationis guttis genti-
litat irroratur. Quæ gentilitas qualis ad.

que à predicatoribus licet inuenta offendi-
ent, cum subditur: Ut impleret in vitam

gidelolatam. ¶ Quid uero completa redi-
dit, monstratur cum illico adiungitur: Et

pro-lucere herbas vircentes.] In una nau-
que dudum genuitae fuit, ad quam uia

dei verbo nō patuit. Adeptore quippe nō
 nro ueniente sic accepit uocationem. Et ra-

tre, ut non in ea prius fuerit uia prophe-
tiz. Desolara etiam recte uocata est, uel ra-
tione uel letitia, confusio uel fides.

...e, nel frutto boni...

mentis quo non curam, & clam lo-
natis conserui, ut in deserto plueret, &
in pleris inuam & defoliam, & non

erect herbas urentes: id est, exteriori prædicationi internam ablationem præ-

lit, ut corda gentilium arentia ureficeret,
clausi natiuerent. inania complerentur.

infecundagenitivent. [In scriptura cũ
sacra aliquando herba uros gloriā tem-

மேலும், கட்டிடக்கலைத் துறையில் பணியாற்றும் தொழிலாளர்களின் தொழிலாளர் சங்கம் உருவாக்கப்பட்டு, அதன் மூலமாக தொழிலாளர்களின் உரிமைகள் பாதுகாக்கப்படும்.

& p[ro]b[us] cum in bonum reperi-
 que uerbis quid apertè agitur, nisi ut
 beatus Iob de summis suis uirtutibus
 humiliter, ne in hoc quod bene ui-
 uendo caluerat, superbiendo frigeret,
 & in uanitate uero reful-
 intra sinum sui cordis se tumidus extol-
 lar? Et quia iusto iudicio superbas men-
 tes ad culpam egredi ex accepta uirtu-
 te permittit, rectè adhuc subiungitur:
 Et gelu de cælo quis genuit? Etern-
 que enim sacri eloquij scientiam præ-
 stat, sed dum de eadem scientia is qui
 accipit extollitur, ita districti iudicis in
 ipso sacro eloquio cæatur, ut exte-
 rior fauores per illam sequens, eius iam
 interna non uideat, & qui intus manens
 calere poterat, exuendo frigeret, du-
 ratiusque in ima corruat, qui ad cogni-
 tionem dei prius tractat. Ibi in flammis
 liquidus stabat. An sacrum eloquium
 cælum non est, quod diem nobis in-
 telligentia aperiens, sole nos iustitie
 illustrat, quod dum nos uite præsentis
 uox continet, stellis nobis mandato-
 rum tubat? Sed quia o[mn]i oritur esse he-
 reses, ut probati manifesti fiant, cum
 ab intellectu sano mens superba repel-
 litur, ultione districti iudicis gelu de
 cælo generatur: ut cum ipsa scriptura
 sacra in electorum cordibus caleat, eos
 qui se superbi scire appetunt, à se frigi-
 dus emittat. Ibi quippe errant, ubi
 corrigere errata debuerant, & dum a su-
 perna intelligentia resplendentis eloquij
 & obdurati ipsi & seducturi ceteros cor-
 runt, ad ima uenientes ut gelu & al-
 ios astringunt. Semetipsum tamen
 Dominus hoc gelu gignere perhibet,
 non quo prauorum mentes ipse ad cul-
 pam formet, sed quo à culpa non libe-
 rat, sicut scriptum est: Ego obdurabo
 cor Pharaonis. Quod quia misericor-
 diter emollire noluit, profectò se obdu-
 rare nunciatur. Quia uero cum inchoa-
 ta diuini timoris uirtus amittitur, pro-
 pter humanas laudes uirtutis imago re-
 tinetur, rectè subiungitur: In similitu-
 dinem lapidis aqua duratur, & superfi-
 cies abyssi constringitur. } Aquæ enim
 per glaciem in superficie durascunt, sed
 fluidæ in intus remanent. Et quid

per aqua nisi fluxa accipimus corda re-
 proborum? Quæ cum ex proposito uir-
 tutem d[omi]ni semine fortes se in boni ope-
 ribus per hypocrisis ostendunt: dumque
 in intus suis ad uina defluunt, & for-
 tis se sanctorum ac fortium imitatores sin-
 gunt, ac in similitudinem lapidis
 durantur: & superficies abyssi constringi-
 tur, quia per superductam sanctita-
 tem speciem fluxa ac instabilis eorum con-
 stringitur. Nam cum
 semetip[s]is intrinsecus turpes sint, an-
 te alienos tamen oculos quadam uiuen-
 di uenustate uestiuntur. Sed ne quis
 hæc uerba Domini in bonam intelligi
 partem uelit, debemus sic etiam qua-
 rentibus asternere, dummodo minime ita
 dicemus quæ perscrutanda fuerant ne-
 glexisse. Superiori enim uersu dici-
 tur: quis est pluuie pater, uel; Quis
 generat? P[ro]p[ter] totius flammæ aditum:
 De cuius utero egressa est glacies, &
 gelu de cælo quis generat? Si ergo dic-
 tis præcedentibus sequens sententia
 non dispari sensu coniungitur, profe-
 ctò & in bonam partem nobis citius in-
 telligenda sine obstaculo difficultatis
 aperitur. Terra enim cum complu-
 tur, iactata in eam semina feracius ri-
 gantur. Sed rursus si illam pluuia
 immoderatus implet, cuncta in eam
 de in fructum non generat. Sim-
 ilariter & in bonam partem pluuia ge-
 lu premitur, quo fortis citius apparere
 repellitur, eo intus fortius radica-
 tur, & quo uetatur progredi, cogitur
 multiplicari: quia cum ab immaturo or-
 tu & inopia, ex cunctis lax-
 tarditate laxatum ad fructum uberius
 impletur. Quid est ergo quod Domi-
 nus prius quidem partem de pluuie in-
 finitè pronuntiat, de suo egredi
 utero glaciem narrat, sequè gelu gi-
 gnere de cælo pronuntiat: nisi quod
 imo modo nostri pectoris terram ad sus-
 cipienda uerbi semina & prius per oculi
 te gratiæ pluiam infundit, & postmo-
 dum ne in conceptis uirtutibus immode-
 ratus profluat, disciplina intus dispen-
 sationis premit: ut quam acceptæ gra-
 tiæ inuicem, eam hisce laxior
 astringat, ne si aut antequam debet aut plus,
 quàm

1. Co. 11

Phar. 1.

in carne mea. Pe quia cum deprimun-
tur aduersis, solertius interna dona custo-
diunt, & sic ad huc. Et superficialis abyf-
si constringitur. Soler enim letitia arca-
na menti appetire, atque aperiendo amitte-
re. aduersa uero cum nos exterius de-
primunt, interius cauiiores reddunt.
Postea in ita ioc uel glaciem superficialis
abyfii cōstringitur quia mēs nra ad cōfer-
uanda profunda dona quæ acceperit, ipfis
aduersitatibus munitur. Abyfii enim mē-
tis, cōtra. Et ita constringitur, cum di-
cebat: Secretum meum mihi, secretum
meum mihi. Abyfii suæ superficiem Pau-
lus constringerat, qui tot periculis ac ad-
uersitatibus munitus, sub pretextu cu-
iusdam de semetipso loquitur, dicens:
Audiuit arcana uerba, quæ non licet ho-
mini loqui. Et rursum Parco autem, ne
quis me existimet supra id quod uidet in
me, aut in ista aliquid ex me. Qui gignit
bona, a malis tolerans, ne fortale in iu-
diciis deflueret, arcana sua aperire me-
tuebat, quid aliud quàm secretorum suo-
rum abyfsum per constrictam superfi-
ciem præserat. Sequitur.

*Quod uidet me de leuitico dicitur, cō-
giti, cum de diuersis mundi partibus uisit Ecce-
liam, & sanctorum uarietia licet diuersa,
omnia tamen intentione prolata ostendit.*
Capitulum.

XXI.

NUnquid cōiungere ualebis micantes
stella pleiades, aut poteris arcturi
poteris dissipare? Pleiades stellæ sunt
plures, id est, à pluralitate uocatur sunt. Ita
autem uicini sibi & diuise sunt conditæ
ut & si uisus esset, non possent con-
iungi, quia potentia quædam uisum ar-
quidam conueniunt, & tactu uisum. Et
Arcturus uero ita in signa tenet, ora
nistrat, ut in cœli expositus per diuersa
signa in necesse non occidat. Neque enim
extra se currens uoluitur, sed in loco si-
mis, in cunctis mundi partibus nequa-
quam calurus inclinetur. Quid ergo est
quod homo ex terra factus, atque in ter-
ra positus de cœlesti administratione di-
scit, ut cunctas pleiades conueniunt
ut, ut arcturus planctus, & ceteris
& periculis suis uidet, & auctori
B. in diuersis, non potest, quem tamē

Acernere ipsa sua uertigine pendē dissipa-
tum potest. An ut in uis minider, & au-
thoris potentiam pensans, infirmior
sua merueris, & tu n. quem aduic in
maiestate sua uidere non poterat quā-
vis inestimabilis, in ipsa ministeriorum
cœlestium gubernatione perpendat. Sed
cur ista loquimur quia stimulo rationis ur-
gemur, ut hæc uerba mysticis sensibus
grauitacognoiscamus? Quid enim mi-
cantes pleiades, quæ & septem sunt, aliud
quàm sanctos omnes denunciat, quæ in-
ter præsentis uitæ tenebras septiformis
spiritus gratie nos lumine illustrant, qui
a ipsa mundi origine usque ad eius ter-
minum diuersis temporibus ad prophe-
tandum missi & iuxta aliquid sibi con-
iuncti sunt, & iuxta aliquid disiuncti?

Stelle enim pleiades, neque ipsa arcturus
est, uicinitate sibi coniunctæ sunt, & ta-
ctu disiunctæ. Simul quidem sicut sunt
& tamen lucis suæ uariatim radios fun-
diunt. Ita omnes sancti alijs atque alijs
ad prædicandam temporibus apparentes
& diuini sunt per uisum uel ut imagi-
nis, & conueniunt per intentionem me-
ritus. Similiter autem, quia unum prædicat
sed non recipit tangit, quia in diuer-
si temporibus pariter ut & in diuer-
sis temporibus Actus, & loquuntur
apparet. Dicitur autem per uisum te-
pore, & hoc prædicat ne. Nam Abel
redemptoris nostri passionem significans
agnum in sacrificio obtulit, de cuius pas-
sione Elia ait. Sicut agnus coram ton-
dente se obmutescet, & non aperiet os
suum. De quo Ioannes quoque ait: Ecce
agnus Dei, ecce qui tollis peccata mun-
di. Ecce diuini quidem temporibus mis-

Dixi, & tamen cor conuoluit de redemptoris
nostri innocentia sentientes, eundem
agnum Ioannes ostendendo, Elia præ-
uidendo, Abel offerendo locutus est &
quem Ioannes in ostensione, quem Elia
in uobis ostendit, hunc Abel significando
in manibus tenuit. Quia igitur quomo-
do pleiades stelle se habent uicinitate, respec-
tus sibi concinant diximus: nunc quo-
modo homines stelle uicinitate trinitatis cōcor-
dant, & de uisum. Dicitur quoque
temporibus habere manum Dicitur, Lucas
& Paulus, pariter, sed tamen uultus cor-
aliter

Gene. 4.

Isa. 53.

Ioan. 1.

sancti spiritus operationes innotuit,
testamēto
illud intelligat, cui prius in form
beatis Job: Nunquid cōiungere uale

teretur: Habere quidem lumina quarun
dam uirtutum potes, sed nunquid exer
cere simul omnes operationes sancti spi
ritus sufficit? Me ergo coniungentem
pleiades in cunctis uirtutibus contem
plare & tu de paucis ad elatione compe

cordibus laborem grossioris intelligentie
destruis? Me itaque considera, qui carna

his stultitiam manifesto: ut tantomagis

miratus apprehendis. Quia uero in ipso

ueritatis ostenditur, aliorum uero
scandalum corda tenebrantur, recte lub

languitur.
Quod cum uenit plenitudo temporis, misit Deus
filiū suū & eo apparuit in fine mundi, reuelab
itur homo peccatis, filium perditionis.

Capitulum XII.

Nunquid productus luciferum in rem
terre consergere fecit? pater quippe in

ptum est: Cum uenit plenitudo temp
oris, misit Deus filium suum natum ex mu
liere, factum sub lege, ut eos qui sub lege
erant, redimeret. Qui natus ex uirgine,
uelut lucifer inter tenebras nostrę noctis
apparuit, quia fugata obfuscitate peccati,
æternum nobis mane nuntiavit. Lucife
rum uero se innotuit: quia diluendo ex
morte surrexit, & fulgore sui luminis
mortalitatis nostrę terram caliginem pres
cit. Cui bene per Ioannem dicitur: Stella
splendida & matutina: Viuus quippe ap
paret, quia dum in tenebris

lum nobis resurrectionis præbuit, quæ
super terre filios Dominus consergere fa
cit: quia infidelibus Iudeorum cordibus
dominari antichristum eorum merito exi
gente permittit. Qui ideo Domino
huc uel per iustē subducitur, quia ipse spō
te sua filij terre esse uoluerunt. Terrena
que, & non eterna uirtutes, a per
pessimis & iniquis uirtute excecati
sunt: & dum præde sibi uesperum expe
ctant, uirtutes uero naturas per a
nocte merguntur. Hinc in Euangelio Do

mei, & non accepistis me: alius ueniet in

Paulus ait: Eo quod charitatem ueritatis
non receperunt ut salui herent, ideo mi
ser illis Deus operationem erroris, ut cre
dant mendacio, ut indicentur omnes qui
iniquitatem, & elatione
runt iniquitati. Nequaquam ergo sup

cordis lumine, sub noctis duce tene
bre seunt. Quod tamen si moraliter disci

mus, quomodo quotidie agatur inueni
mus, quia nimirum & electis lucifer ori
tur, & reprobis Deo permittente uesper do
minatur. Vnus enim atque idem sermo
Dei est in ore prædicantis. Quem dum isti
gaudendo, illi uero inuidendo audiunt,
claritatem sibi luciferi in uesperis tenebras
uertant. Dum isti humiliter uocem san
ctę prædicationis accipiunt, quasi ad stel

lucis causam, sed elationis gloriam querē
te, prouipitate iniquitatis tunc uespere, in
lolumum mortis oculos claudunt. Per oc

reprobis auditoribus sit uesper, quia
recedunt, prauis detentis in culpa moriun
tur. Unde bene per Paulum dicitur Chri
sti bonus odor sumus Deo, in his qui sal
uati sunt, & in his qui perierunt, alij qui
tem odor uitę in uitam. Verbum itaque
uel perum uidet, per quod & alios ab
iniquitate ducit, & contra alios sopi

Galat. 4

Apoc. 22

in iniquitate contempnit. Quod quia occultis Dei iudicijs agitur, quæ in hac uita ab hominibus comprehendi non possunt, recte illic subdidit: Et ad hæc quis tam idoneus? Ac si diceret: Idonei quidē sumus ad inter contrahenda quæ fiunt, sed idonei non sumus ad hæc inuestiganda cur fiunt. Vnde hic quoque Dominus quia alijs produci luciferū, alijs uerō cōfingere uel perū dixerat, ne picurari homo occulta Dei iudicia audeat, ilico subiungit:

Quid causas iudiciorū Dei, uel prędestinationē eius in hac uita nemo cognoscit, Cap. Xb. III.

N Vnquid nosti ordinem cæli, & potes rationem eius in terra? Ordinem cæli nosse, est supernarum dispositionum occultas prædeterminationes uidere. Rationem uerō eius in terra ponere, est ante humana corda tantum secretorum causas aperire. Rationis uidelicet eam in terra ponere, est superiorum iudiciorum mystice uel considerando discutere, uel loquendo manifestare. Quod utique tacere in hac uita positis nullus potest. Verum enim à paruis ad maiora ueniamus, quis intelligat uita cæli secretorum causas potest, quod sepe uisus a iudicio nō solū non iudicatus, sed et punitus reat; & iniquus eius aduersarius non solū nō punitus, sed enā uictor abscondat? Quis intelligat cur uiuat alius insidians mortibus, & alius qui profuturus esset uite multorum? Alius culmen potestatis allequitur, qui non nisi ledere studet: alius tantummodo scios defendere concupiscit, & tamen ipse oppressus iacet. Alius uacare appetit, & innumereis negocijs implicatus ius negocijs implicatus inchoans, nique ad uitæ suæ terminū ad peiora protrahitur: alius bene incipiens, per longitudinem temporum proicit ad augmenta meritorum. At contra male uiuens diu reseruat ut corrigat: alius uerō bene quidem uidetur uiuere, sed in hac uita eousque durat quoad in perueria prorumpat. Alius in errore indelitatis natus, in errore debet: alius in catholice fidei rectitudine genitus in catholica fidei rectitudine commoratur.

A Et contra uerō alijs catholice matris uentre editus, tanta uice terminum erroris uisag ne deat, tunc alius autem uitam suam in catholica pietate consummat, qui ortus in perfidia cū lacte matris hauserat uerus erroris. Alius celsitudinem bene uiuendi appetere & uult & ualet, alius nec uult nec ualet. Alius uult & non ualet, alius ualet & nō uult. Quis ergo ista iudiciorum celestium secreta discutiatur? Quis intelligat discretam lancem æquitate occulta? Ad cognoscendos quippe istos iudiciorum secretorum linus, nullus ascendit. Dicatur ergo homini ut se nec cognoscat, nec sentiat in uero se cognoscat ut timeat, & meat ut humilietur, humilietur ne pręsumat in se non pręsumari se, ut conditoris sui auxiliū requirat: & qui in se fideus mortuus est, a throno sui adiutorij appetens uiuat. Audat ita uenire istam causam se fecit, & talia uel supra se sunt, nolens. Nam ad hunc ordinem cæli, & pones rationes eius in terra? id est, Num quid occultos ordines in uiciorum celestium comprehendis, aut aperte humanis auctus auctus? Recte spiritus sub iudicio, in incomprehensibili inimitatione requiritur, ac si ei aperte diceretur: Cuius rei gratia tanto tardare patientius debes, quanto secretorum celestium ignota, & talia uel nolis.

BEATI GREGORII IN IOB Moralis.

LIBER TRIGESIMVS conservans trigessimvm octauum Caput beati iob.

Quod uidetur in enigmatibus & nebula multipliciter per paruos locutus sit Dominus: quod contra illum sentiens populus non turbis sinit vexari, clamaueruntque, crucifige. Cap. I.

B Eatus Iob talia utrum ne feceris Domino interrogante requiritur, quia utique scire per se non potest: ut dum se ista tacere, non possit deprehendit, ad eam refugit, quæ non talia

[illegible]

A
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840

Illegible text

Reg 8

ter qui repentina concupiscentia superan-
tur, aliter qui licet minima, crebro tamē
solicita faciunt, atque aliter qui se à paruis
custodiunt, sed aliquando in grauib.
deinerguntur: aliter qui bona nec incho-
ant, aliter qui inchoata minimē consum-
manē: aliter qui mala occultē agunt, & bo-
na publicē, aliter qui bona quæ faciunt
abscondunt, & tamen quibuldam factis
publicē, malē de se opinari permittunt

His ordo, subtiliter insinuare debuimus,
sed formidata locutionis proliantate præ-
sumur. Aothore autem Deo in alio o-

rolo huius uitæ a

quod de galli huius intelligentia confide-
rare debeamus quia profundioribus ho-
ris noctis ualentiores ac productiores æ-
dore cantus solet, cum uero matutinum
iam tempus appropinquat, leniores & mi-
nutores omnimodo uoces format. In qui-
bus galli huius intelligentia quid nobis
innuat, considerata predicatorum discre-
tio demonstrat. Qui cum iniquis adhuc
mentibus predicant, alius & magnis uo-
cibus æterni iudicii terrores intimant,
quia uidelicet quasi in profundæ noctis te-
nebris clamant. Cum uerò iam audito-
rum suorum corlibus ueritatis lucem ad-
esse cognoscunt, clamoris sui magnitudi-
nem in lenitatem dulcedinis uertunt, &
non tam illa quæ sunt de poenis terribilia
quam ea quæ sunt blanda de premijs pro-

cantant: quia appropinquante mane, tub-
ilia quæque de mysterijs predicant, ut se
nouus audiant, quo luci ueritatis appro-
pinquat, & clamor excitauerat, succisior uigilantes
delectet, quatenus correcto cuilibet de re-
gno cognoscere subtiliter dulcia libeat,
& prius aduersa iudicii formidabat. Quod
bene per Moïen exprimitur, cum ad pro-
ducendum exercitum rubæ clangere con-
cilijs iubentur. Scriptum namque est. Fac
lo post: Cum concisus clangor increpue-
rit, mouebuntur castra. Et duas cu

tabas exercitus ducitur, quia per duo præ-
pulus uocatur. Quæ idcirco argenteæ fie-
ri præcipiuntur, ut predicatorum uerba in
eis nitore pateant, & auditorum mentem
nulla sui obseuitate confundant. Idcirco
autem ductiles: quia necesse est ut hi
qui uenturam uitam prædicant, tribula-
tionum præsentium tunctionibus crescant.
Bene autem dicitur: Cum concisus clangor
increpauerit, mouebuntur castra: quia
nimirum predicationis sermo cum subti-
lius ac minutius agitur, auditorum corda
contra tentationum certamina acutius
exercitantur. Est adhuc aliud in gallo so-
lenter intueudum: quia cum iam ædore
cantus parat, prius alas excutit, & semet
ipsum seriens, uigilantorem reddit. Quod
patenter cernimus, si sanctorum prædica-
torum uitam uigilanter uidemus. Ipsi
quippe cum uerbum predicationis mo-
uent, prius se in sanctis actionibus exer-
cent, ne in semetipsis torpentes opere, a-
liis excitent uoce, sed ante se per sublimia
excitant, & uocem ad excelsa
ad uocem uocant. Et hoc est, quia quic-
quid in se inutiliter torpet, sollicita inue-
stigatione corrigitur. Prius sua punire scru-
tibus curant, & tunc quæ aliorum sunt pu-
nienda duntaxat. Et hoc est, quia quic-
quid in se inutiliter torpet, sollicita inue-
stigatione corrigitur. Prius sua punire scru-
tibus curant, & tunc quæ aliorum sunt pu-
nienda duntaxat.

Et tunc quæ aliorum sunt puni-
enda duntaxat. Et hoc est, quia quic-
quid in se inutiliter torpet, sollicita inue-
stigatione corrigitur. Prius sua punire scru-
tibus curant, & tunc quæ aliorum sunt pu-
nienda duntaxat. Et hoc est, quia quic-
quid in se inutiliter torpet, sollicita inue-
stigatione corrigitur. Prius sua punire scru-
tibus curant, & tunc quæ aliorum sunt pu-
nienda duntaxat.

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

2. The second part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

3. The third part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

[illegible]

quærimus, quia unum ipsum quod
plet oīa, iam per speciem dei uerbū ui-
temus. quod nobis dīro alius sonat, quan-

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 2. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 3. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 4. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 5. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)
 2. *Chlorophyll b* (Chl *b*)
 3. *Chlorophyll c* (Chl *c*)
 4. *Chlorophyll d* (Chl *d*)
 5. *Chlorophyll e* (Chl *e*)
 6. *Chlorophyll f* (Chl *f*)
 7. *Chlorophyll g* (Chl *g*)
 8. *Chlorophyll h* (Chl *h*)
 9. *Chlorophyll i* (Chl *i*)
 10. *Chlorophyll j* (Chl *j*)
 11. *Chlorophyll k* (Chl *k*)
 12. *Chlorophyll l* (Chl *l*)
 13. *Chlorophyll m* (Chl *m*)
 14. *Chlorophyll n* (Chl *n*)
 15. *Chlorophyll o* (Chl *o*)
 16. *Chlorophyll p* (Chl *p*)
 17. *Chlorophyll q* (Chl *q*)
 18. *Chlorophyll r* (Chl *r*)
 19. *Chlorophyll s* (Chl *s*)
 20. *Chlorophyll t* (Chl *t*)
 21. *Chlorophyll u* (Chl *u*)
 22. *Chlorophyll v* (Chl *v*)
 23. *Chlorophyll w* (Chl *w*)
 24. *Chlorophyll x* (Chl *x*)
 25. *Chlorophyll y* (Chl *y*)
 26. *Chlorophyll z* (Chl *z*)
 27. *Chlorophyll aa* (Chl *aa*)
 28. *Chlorophyll ab* (Chl *ab*)
 29. *Chlorophyll ac* (Chl *ac*)
 30. *Chlorophyll ad* (Chl *ad*)
 31. *Chlorophyll ae* (Chl *ae*)
 32. *Chlorophyll af* (Chl *af*)
 33. *Chlorophyll ag* (Chl *ag*)
 34. *Chlorophyll ah* (Chl *ah*)
 35. *Chlorophyll ai* (Chl *ai*)
 36. *Chlorophyll aj* (Chl *aj*)
 37. *Chlorophyll ak* (Chl *ak*)
 38. *Chlorophyll al* (Chl *al*)
 39. *Chlorophyll am* (Chl *am*)
 40. *Chlorophyll an* (Chl *an*)
 41. *Chlorophyll ao* (Chl *ao*)
 42. *Chlorophyll ap* (Chl *ap*)
 43. *Chlorophyll aq* (Chl *aq*)
 44. *Chlorophyll ar* (Chl *ar*)
 45. *Chlorophyll as* (Chl *as*)
 46. *Chlorophyll at* (Chl *at*)
 47. *Chlorophyll au* (Chl *au*)
 48. *Chlorophyll av* (Chl *av*)
 49. *Chlorophyll aw* (Chl *aw*)
 50. *Chlorophyll ax* (Chl *ax*)
 51. *Chlorophyll ay* (Chl *ay*)
 52. *Chlorophyll az* (Chl *az*)
 53. *Chlorophyll aza* (Chl *aza*)
 54. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 55. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 56. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 57. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 58. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 59. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 60. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 61. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 62. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 63. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 64. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 65. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 66. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 67. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 68. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 69. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 70. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 71. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 72. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 73. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 74. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 75. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 76. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 77. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 78. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 79. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 80. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 81. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 82. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 83. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 84. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 85. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 86. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 87. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 88. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 89. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 90. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 91. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 92. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 93. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 94. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 95. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 96. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 97. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 98. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 99. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 100. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 101. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 102. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 103. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 104. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 105. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 106. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 107. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 108. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 109. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 110. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 111. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 112. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 113. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 114. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 115. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 116. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 117. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 118. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 119. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 120. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 121. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 122. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 123. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 124. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 125. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 126. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 127. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 128. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 129. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 130. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 131. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 132. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 133.

1. The first group of authors (e.g., [1, 2]) has shown that the use of a single, common, and simple model for the entire system is not only possible but also convenient. The authors of [1] have shown that the use of a single model for the entire system is not only possible but also convenient. The authors of [2] have shown that the use of a single model for the entire system is not only possible but also convenient.

[illegible]

non in proverbis locum vobis sed a

[illegible]

1. *Chrysomelidae* (100) 0
 2. *Chrysomelidae* (100) 0
 3. *Chrysomelidae* (100) 0
 4. *Chrysomelidae* (100) 0
 5. *Chrysomelidae* (100) 0
 6. *Chrysomelidae* (100) 0
 7. *Chrysomelidae* (100) 0
 8. *Chrysomelidae* (100) 0
 9. *Chrysomelidae* (100) 0
 10. *Chrysomelidae* (100) 0

dominus neomodo & unum
dominet, quia apparet in iudicio retri-

[illegible]

1. The first part of the document is a list of references. The references are listed in a standard format, with the author's name, the title of the work, and the publisher. The references are as follows:

1. The first part of the document is a list of references. The references are listed in a standard format, with the author's name, the title of the work, and the publisher. The references are as follows:

[illegible][illegible]

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

tus gratia accepta, in illa pacatissima una
nimitatis concordia conuenerunt: ut
cum essent tria milia, uel rursum quin-
que milia, scriptura teste diceretur, quia
erat in eis cor unum & anima una. Has

diuersa mole distinctas quotidie Domi-
nus in terra com, iugit: quia seruata uni-
tate sacramenti, iuxta uarietatem morum
atque linguarum fideles in Ecclesia popu-
lus colligit. Has glebas iam tunc Do-
minus designauit, quando ad esum pa-
nis & piscium quinquagenos discipu-
los uel centenos iussit. Quas tamen
glebas si in Ecclesia ex diuersitate merito-
rum attendimus, fortasse adhuc distin-
guere subtile ualeamus. Nam dum ali-
us est ordo pradicantium, alius audito-
rum, alius regentium, atque alius subdi-
torum: alius coniugum, alius continentium:
alius penitentium, alius u-
num: quasi ex una terra est diuersa
rum forma distincta, dum in una fide, in
una charitate dispersa demonstrantur be-
ne operantium merita. Has glebas popu-
lus ille significauit, qui ad constructio-
nem tabernaculi sub uno studio diuersa

Quicquid in cultum tabernaculi & ad ue-
lites sanctas uectilium erat, uiri cum
mulieribus pignuerunt, armillas & ma-
ures, annulos & dextraria. Omne uas au-

uis habuit hyacinthum, purpuram,

etiam. In ornamento ergo taberna-

& fortium tacta sublimia, & inhiuorum

tem, et armillas quae laccitio attingunt,

opera demonstrantur? Et quid per in-

nitur? quid per annulos, nisi ligata

quum lectorum? Per annos enim ma-

gister signant quod ab auditoribus capi

non posse considerant, Et quid per dextra

la, nisi primum operationis ornamenta

memorantur? Quid per uas autem in

donaria Domini separatam, nisi diuini-

Ab inferiorum amore disiungitur, quan-

uantur. Quid per hyacinthum, nisi spes

coelestium? Quid per purpuram, nisi

crucis ac tolerantia passionum, amore re-

qui perpetui exhibita? Et quid per bis

statutur, quae pro perfectione bis tingitur,

tur? Quid per byssum, nisi immacula-

ta carnis incorruptio? Et quid per pilos

caprarum, ex quibus ciliciorum asperi-

io designatur? Dum igitur alij per armil-

cent: alij per maures & dextraria deuot-

am obedientiam rectamque operatio-

nem exhibent: alij per separatam uas au-

terum praeclarum subtilioremque Dei in-

teigentiam tenent: alij per hyacinthum

purpuram & coccum, audita coelestia

trare, credere, amare non desinunt, & in

quae adhuc subtiliori intellectu minime

cognoscunt: alij per byssum incorruptio-

nem carnis offerunt: alij per pilos

deplorant asperum, quod libenter com-

miscent: quasi ex una terra innumere

glebae proferuntur, quia ex uno & patri ob-

que nimirum glebae nequaquam concre-

ta ex puluere surgunt, nisi aquam prius

is acciperet, & concepto se humore

solidaret: quia nisi peccatores quouque

sancti spiritus gratia infunderet, contra-

ctos eos ad laudes opera charitatis unitas

non teneret. Quando igitur Dominus

coelestium ratiocin, uel concen-

tum coeli domine faciet, aperiat. Au-

tem: quando fundabatur pulvis in

tetram, & glebae compingebantur.

ac si diceret. Tunc primum uocatio-

ne & discretionem manifesta leuiter ipso-

alia & non sine misericordia a se ape-

ri, & non sine iustitia alij clauit, cum

alios respicerem, & alios iuxta Ecclesiam

concordia charitatis aduocarem: Quae

sancta Ecclesia quia perbia ludicorum

repulsa ad lapidas geras se cunctis atq, in

luo corpore conuertendas, quod qui-

dem non fuit sed Domini uiribus fecit.

apic subiungitur.

Quod catuli Ecclesiæ sibi noni testamenti prædicatores intelligantur. Cap. 11.

Atis Apostolis nouimus, hæc nunc etiam
sicuti catuli doctrinæ suæ domas. Ibi
enim etsi subsequentiū populorum pa-
tres sunt, tamen præcedentiū sibi, unde
& non immerito catuli uocantur. Vel
certè quia etsi quorundam fidelium magi-
stri sunt, uniuersalis tamen Ecclesiæ disci-
pulos se esse gloriantur. Lexnæ itaque præ-
dam dominus capit: quia uirtute suæ in-
spirationis ab errore uitam delinquen-
tiū diripit: & animas catulorum illius re-
plet, quia conuersione multorum pijs do-
ctorum desiderijs satisfaciunt. De quibus ca-
tulis beatus Augustinus. Quia conant
in antris, & in specubus insidiantur.)
Neque enim cuncta tempora doctrinæ sunt
congrua. Neque enim cuncta tempora
perduntur, si intempestiue proferantur. Sæ-
penter & quia doctrinæ tempore congruenti
temporis congruenti animatur. Ille ergo
proferat doctrinam, qui & animam non ita
tacere. Quid enim prodest eo tempore ita
scientem corripere, quo alienata mente
non solum aliena uerba percipere, sed se-
ripsum ualere tollere. Laqueum uip-
perum perit, non enim congruit, quia
qui se in laqueum non ponit, non
eterna itaque ut peruenire ad cor audientis
ualeat, quæ sibi congrua sint temporū mo-
menta perpendat. Bene ergo de his catulis
dicitur: Quando cubant in antris, & in
specubus insidiantur.) Dominus enim
sancti quando & arguenda conspiciunt,
& tamen se per silentium in cogitationi-
bus suis.) & per eos loquuntur, &
uelut in antris se contegunt, quia in suis
cordibus occultentur. Sed cum oportu-
num tempus inuenerint, repente profi-
liunt, nulla quæ dicenda sunt reuocant, &
D ceruicem superbiemtem morsu asperæ in-
crepationis tenent. Siue itaque per Apo-
stolos siue doctores quos in Apostolorū
catulis uocamus, per eos loquuntur
quotidie prædam capit, & per eos quos
catuli doctrinæ suæ domas.) At
hoc quippe iusti huius mundi peccatores
rapiunt, ut per conuersos eos etiam alij
ex mundo rapiantur. Unde & ipsa gentili-
tas quæ pro Apostolorum ore rapta est,
tanta tunc famelicos esurit, quanta se ab
Apostolis concupitam fuisse cognoscit.
Proinde & aptè subiungitur;

11. N Vnquid capies lænæ prædam, aut

Iob. 18.

Ita nimirum illa lænæ est de qua Iob dice-
bat, cum superbiemtem Iudæam cerneret
prædicantem Ecclesiæ prætermittam: non
calcauerunt eam filij institutorum: nec per-
transiuit per eam lænæ. Huius ergo lænæ
dominus prædam capit, ut animam catu-
lorum eius impleat: quia ad augmentum
huius Ecclesiæ, innumeros de gentilitate
diripuit, & per animarum lucrum esurien-
tia Apostolorum uoca satiavit. Ipsi qui-
pe catuli pro mentis teneritudine & for-
midinis infirmate uocati sunt, qui pas-
so Domino clausis foribus residebant, si-
cut de illis scriptum est: Cum esset sero
die illo una sabbatorum, & fores essent
clausæ ubi erant discipuli congregati pp-
merum Iudæorum, uenit Iesus, & stetit in
medio eorum. Unde hic quoque de eisdem
catulis subiungitur. Quando cubant
in antris, & in specubus insidiantur.)

Ioh. 20.

Luc. 24.

Cum enim nequaquam sancti Apostoli
contra membra diaboli in uoce liberæ
prædicationis exurgeret, & necdum post
passionem suam, & resurrectionem
soli latere, redemptorem suum firma au-
thoritate prædicarent, adhuc e contra aduer-
sarios suos quasi in antris insidiabantur.
Clauis quippe foribus quasi in quibusdā
abditis specubus suis catuli rapturi mun-
dum sedebant. Unde & per eos loquuntur,
modum præsumentes diriperent, de qui-
bus tunc certum est quod mundi impetu-
tum etiam libimetipsis latendo formida-
rent. Illis foribus clausis isti catuli mor-
tem mortis nostræ insidiant quæsierunt, ut
culpam nostram interficerent, omnemque
in nobis peccati uitam necarent. Horum
primo illi esurienti catulo, sed tam ualen-
ti, prædam suam in gentem, quæ ad
monstrata præda dicitur: Macra & man-
duca. His catulis uelut adhuc infirmis, ut
cubare in antris debeant iuberetur, cum
eis Dominica uoce dicitur: Sedete hic
in ciuitate quoadusque induamini uirtute
ex alto. An non rectè lænæ catuli uocan-
tur, qui in Ecclesiâ editi, aduersantem mun-
dum ore rapuerunt. Et hæc quidè facta à san-

47. 11.

Iob. 24.

Quod

En Ecclesia doctores accepit, quorum nulli
in discussione Evangelij longe lateque tra-
passim. Cap. VIII.

21 **Q**uis preparat coruū escam suam,
manent, uagantes eo quod non ha-
beant cibos? Quid. n. corui pullorumque
eius nomine, nisi peccatis nigra gen-
ditur. Qui dat iumentis escam ipsorum
& pullis coruorum inuocantibus eum. Iu-
menta quippe escam accipiunt, dum sa-
ter scripturæ pabulo mentes dudum bru-
te fatiantur. Pullis uero coruorum, filijs
scilicet gentium esca datur, cum eorum
delictorum nostra conuersatione reuert.
Iste coruus esca fuit, dum ipsum sancta Ec-

uribus redemptor
eius. Quando pulsi eius ad Deum cla-
mant. Nihil enim sua virtute posse se
sciunt. Et quamuis animarum lucra per
potus elusione, ab illo tamen qui cuncta
inimicis operatur. hoc fieri exoptant.

gar, sed qui incrementum dat Deos
vero dictum est: Vagantes eo quod non
habeant cibos, in hac negatione nihil
aliud quàm silvantium perditionem
recipere populos ambi-
re lucentes, nunc ad hos, nunc

ad loca se uagatione permutar, tranhi-
mplet, charitas impellit. Longè namq; a
Romanis potius arbit: Memoria

A *hominem per orationem meam, obsecrans si quomodo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate Dei ueniendi ad uos : deinde, n. uidere uos. Retentus Ephesi Corinthiis scribit: Ecce tertio paratus sum uenire ad uos. Rursum Ephesi commorans Galatis loquitur, dicens: Vellē modo esse apud uos, & mutare uocē meā. Romę quoq; custodia carceris clauis, quia ire ad Philippenses per semetipsum nō permittitur, transmittere*

B Domino Iesu Thimotheo meci: mitte
se ad uos, ut & ego bono animo sim co-
vinculis atque Epheli retentus, Colossen-
sibus scribat: Nam li corpore abiens sum,
sed spiritu uobiscum sum. Ecce quomodo
re tenetur, illuc spiritu ducitur: & amoris
affectionum illis presentibus exhibet,
pendit opera, audientibus ex-
efficaciter praeiens eis cum quibus erat,
nec tamen illis abiens cum quibus non

Cetera. Cuius uagationem melius cognos-
cimus. Ita enim: Veniam ad uos
cum Macedonia pertransiero. nam Ma-
cedoniam pertransibam. apud uos autem
tortitum mancho, uel etiam hibernabo. Per-
pendamus quid loquar sit ista uagatio. Ec-
ce alio interim manet, alio se iterum per-
hibet, atque alio deficiendum promittit.
Quid est quod tam anxia per tot loca par-
tit, nisi quod circa omnes una charitas
constringitur. Charitas enim quae diuisi-

ra diuidi compellit. quod tamen tanto ar
ctius in Deo colligit, quāto latius per tan
tia desideria pargit. Predicando. I. Pau
lus uult simul omnia dicere, amādo uult
simul omnes uidere quia & in carne per
manendo, uult omnibus uiuere, & de car
ne transeundo, per sacrificium fidei uult
omnibus prodesse. Vagetur itaque puli
coruorū, id est, magistru suum imitentur
hij gentiū, totipotent mentis excutiant, &
cum animarum lucem, id est, cibum suū
minime repererunt, non quiescant: ad pro

1. Co. 12

Gal. 4

Pd₄: 1

Col. 2

1. C_2 +

Tom. I Romanis potius scribit: Memoria

quasi uagantes esuriant. Quia uero per predicationum opera discurrunt in refectione fidei gentilitatem satiare non cessant, dicitur recte: Quis preparat coruo escam suam, quando pulli eius ad Deum clamant,

14 uaga res eo quod non habent cibum. Et tunc etiam corui in hoc mundo gratia meritis meretur plebs Iudaica designari. Nam pulli eius ad Deum clamare referuntur, ut eidem coruo à Domino esca prepararetur: quia nimirum sancti Apostoli plebs Iherosolimitana carne generati, dum pro gente sua preces ad Dominum funderent, quasi pulli coruorum eum de quo casualiter editi sunt, spiritali intelligentia parentem populum pauperum. Igitur dum pulli eius clamant, coruo esca preparatur: quia dum Apostoli exorant, plebs dudum perfida ad cognitionem fidei ducitur, & ex predicatione filiorum quasi ex pullorum

ut ait apostolus in I Cor. 1. in hoc uero mundo esca solenter intueri, quod hic coruo esca dicitur, quod pulli clamant, & pulli modum uagantibus preparari. Clamantibus namque pullis coruo esca preparata est, cum predicantibus Apostolis uerbum dei Iudaeis audiens modo in tribus milibus, modo in quinque milibus spiritali est intelligentia satiata. Sed cum reproborum multitudo crudelitatem suam contra predicantes exerceret, & quasi pullorum uitam necaret, iidem pulli in uniuersa mundi spacia dispersi sunt. Unde & eisdem carnalibus, & tribus spiritali predicationi resistentibus

4. 13. Vnde & scriptum est: Quia uerbum Dei, sed quia repellitis illud,

& indignos uos iudicatis aeternae uitae, ecce conuertimur ad gentes: scientes profecto, quod postquam gentilitas crederet, etiam

Rom. 11. Iudaei à se non uenerunt. Unde & scriptum

est: Quia plenitudo gentium impleta est, & tunc Iherosolimita saluetur. Quia uero prius audientibus predicare, & postmodum resistentibus exempla conuersae gentilitatis ostendere, quasi esuriētes pulli hinc coruo esca sua prius clamando, & postmodum uagantibus

ut ait apostolus in I Cor. 1. in hoc uero mundo esca solenter intueri, quod hic coruo esca dicitur, quod pulli clamant, & pulli modum uagantibus preparari. Clamantibus namque pullis coruo esca preparata est, cum predicantibus Apostolis conuersam ad deum gentem

A tis erubescit: & tunc scripturae sacrae sententias intelligit, cum priusquam sibi gentibus innotuisse cognoscat, atque expleta uagatione pullorum, ad percipienda sacra eloquia os cordis aperit: quia peractis in mundum cursum Apostolorum, sero ea spiritaliter percipit, a quibus diuina peritiam astringente ieiunauit, quae quia omnia solius diuinae potentiae uirtus operatur, reddidit. Quia praeparatio non est innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

B At cum nigrescere coeperint, tanto eis praeparata alimenta dei uirtute reperiunt, & ita illorum aeterna in domino felicitas protectio est. Et hoc est, quod in magna uoce dicitur: Propter hoc, & tunc innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

C At cum nigrescere coeperint, tanto eis praeparata alimenta dei uirtute reperiunt, & ita illorum aeterna in domino felicitas protectio est. Et hoc est, quod in magna uoce dicitur: Propter hoc, & tunc innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

At cum nigrescere coeperint, tanto eis praeparata alimenta dei uirtute reperiunt, & ita illorum aeterna in domino felicitas protectio est. Et hoc est, quod in magna uoce dicitur: Propter hoc, & tunc innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

At cum nigrescere coeperint, tanto eis praeparata alimenta dei uirtute reperiunt, & ita illorum aeterna in domino felicitas protectio est. Et hoc est, quod in magna uoce dicitur: Propter hoc, & tunc innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

At cum nigrescere coeperint, tanto eis praeparata alimenta dei uirtute reperiunt, & ita illorum aeterna in domino felicitas protectio est. Et hoc est, quod in magna uoce dicitur: Propter hoc, & tunc innotitia, quod pulli esca dicitur, & tunc uagantes eo quod non habeant cibum subaudi, nisi ego, qui infidelē populum filijs suis & exhortibus tolero, & predicantibus parco, atque ad alia agendum conuertendi in quacumque fine sustineo. Est adhuc aliud quod de coruo moraliter possit intelligi. Editi namque pulli, & esuriētes, plene praeparati sunt, ut priusquam plumescendo nigrescant: eosque in media affici patitur, quoadusque in illis pennarum nigredinem sua similitudo uideatur. Qui hoc illucque uagantur in nido, & ciborum expetunt aperto ore subsidium.

res pulmas proferant, ilico in contempla-

alimenta uitæ loquendo subministrat.

2. Tim. 2. licetius nutrire, dum dicit. ut auditu

et aliter discipulis nouit.

fit. Vnde hic quoque apte
exarat coruo etiam suam quando pul-

ditores elu-

pus partus ibi
mentes conce-
pius earum, &

quæque perquirat. Nunquid uolent

fitan in puluere calefactes ea. Obliti-

illi intelligentiam. Cum tempus fue-

marium eius terror, terram ungula so-
dit. Exultat audacter, in occursum per-
git armatis. Contemnit pauorē, nec
cedit gladio. Super ipsum sonabit
pharetra, vibrabit hasta & clypeus.
Pharens & fremens sorbet terram,
nec reputat tuā sonare clangorem.
Vbi audierit buccinā, dicit uah. Pro-
cul odoratur bellum, exhortationem
ducu n, & ululatum exercitus. Nun-
quid per sapientiam tuam plumescit
accipiter, expandens alas suas ad Au-
strum? Nunquid ad præceptum tuum
eleuabitur aquila, & in ardua ponet
nidum iuum? In petris manet, & in
præruptis silicibus commoratur, atq;
inaccessis rupibus. Inde contemplat
etiam, & de longē oculi eius prospi-
ciunt iudicis thronum & signum,
& ubicunque cadauer fuerit, statim
adeſt. Et adiecit Dominus, & locutus
est ad Iob: Nunquid qui contendit
cum Deo, tam faciliē cōquiescit? Vt-
que qui arguit Deum, decet & respon-
dere ei. Respondens autem Iob Do-
mino dixit: Qui leuiter locutus sum,
respondere quid possum? Manum
meam ponam super os meum. Vnum
locutus sum, quod utinam non dixis-
sem, & alterum, quibus ultra non
addam.

Quia Iob in hoc loco ait: Qui leuiter locutus sum, respondere quid possum? Manum meam ponam super os meum. Vnum locutus sum, quod utinam non dixissem, & alterum, quibus ultra non addam. Cap. IX.

16 **N**Umerus quoque noster paruit ibi, cum
in petris, uel parturientes ceruas
obseruasti? Meridiana pars ibices aues
est, & ibi est & ibi est. Vnde
talis uero Occidentalisq; plaga parua qua-
drapeda ibices nominat, quibus & mo-
tis est in petris parere, quia neque sciunt
ubi in petris habitare. Quæ si quando
etiam de altis saxorū racuminibus ruūt,

in suis se cornibus illa suscipiunt. Capus
quippe ruentes feriunt, cuius dum prima
cornua opponunt, sit omne corpus à sa-
cra casus alienum. Cernarum uerò mo-
tis est, inuentos serpentes exanguere, co-
rumq; mēbra moribus dilaniare. Fertur
autem, quia si quando flumina transeunt
capitum suorum onera dorſis præceden-
tium superponunt, sibiue inuicem succe-
dentes, laborem ponderis omnino non
sentiant. Quia ergo capus ceras Iob
de partu totum ceruamq; dicitur, in
si quia in ceruis uel ibicibus magistro-
rum spiritalium persona signatur? Ipsi
quippe uelut ibices in petris pariūt: quia
in doctrina patrum, qui petre pro solidi-
tate uocati sunt, ad conuersionē animas
gigunt. Ipsi uelut ibices in uis carnis
damna sentiunt, dum in suis cornibus
excipiuntur: quia quicquid eis ruinae te-
poralis accesserit, in testamentis sacre scri-
pturæ se suscipiunt, & quasi cornuum ex-
ceptione saluantur. De his enim testamē-
tis dictum est: Cornua sunt in manibus
eius. Ad terream ergo contorat onem

C reſurgunt, dum in aqua teporalis calus
in aeternum. An non moribus
huius mūdi aduersitatibus, quasi in suis
& cornibus cadens excipiebat Paulus,
cum huiusmodi scripturae, ad
nostram doctrinam scripta sunt, ut per
patientiam & consolationem scriptura-
rum spem habeamus? Ipsi etiam ceruæ
uocati sunt, sicut per Hieremiam de do-
loribus genitos filios incautē deserē-
tibus dicitur: Cerua in agro peperit, & re-
liquit. Ipsi uero ceruæ in petris

17 natijs quasi extinctis serpentibus uiuūt:
& de ipsa ext. uisione uictorum, ad fon-
tem uitæ acius inardescunt. Vnde
Psalista ait: Sicut seruus desiderat ad
fontes aquarū, ita desiderat anima mea ad te
Deus. Ipsi et dū labōra huius tēporalitatis
momenta, quasi quædā flumina tran-
seunt, compariētes charitate onera sua
sibi inuicē superponūt: quia cauta obser-
uatione custodiūt, id quod scriptum est:
Inuicem onera uestra portare, & sic ad
implebitis legē Christi. Quia uerò post
aduentū Domini spiritales magistri per
mundam sparsi sunt, qui auditorum ani-
mas in conuersione parere prædicando

Abac. 3.

Rom. 13.

Psal. 42

Galat. 6

potuissent. Et una hoc idem tempus m-
ediorum. Et non ante nobiscum
uocet cognitum non luit, ubi
m-
eris fuit: bene beatus Iob de tempore par-
tus ibi cum ceruarumq; discutitur, et quo
ibi cum in petris, uel pario rientes ceruas
tempus necdum praeuides, quo spiritus
magistri in mandum missi per
antiquorum patrum filios generat, suisq;
laboribus animarum mihi luera compor-
tant. Nam h illorum fructum quasi ibicū
ceruarumq; parit ut piceos, ualde humi-
latur agimus, quasi minima

Sed tunc apud Deum crescunt per meti-
tum, cum apud nosmetipsos per humi-
tatem decreuerunt. Possunt uero ceruarum
significatione doctores, appellatione an-
tem ibicū, qui ac ualida sunt minima,
audaces intelligi. In petris uero ibices
patiuntur quia
per carum
dum
et
ca
lat
fati
pon
qu
ce
pre
n
te

17
a. R. 1. 4
Dum tunc ut inactum
um praecepit ut malediceret David.
Et quis est qui audeat dicere, quare sece-
rit: Quis paulo post: Dimitte eum ut male
dicat iuxta praeceptum domini: si forte re-
spiciat dominus afflictionem meam, &
reddat mihi bonum pro maledictione hac
hodierna. Quibus profecto uerbis induit
gentem contra se filium iugium, reducit
ad animam malum quod perpetravit, &
equanimiter peruenit, quod audeat, &

A contumeliosa uerba non tam conuulsa
a iusto dicitur, quibus se purgat, libe-
que miseri possit iudicari. Tunc enim
nata conuulsa bene toleramus, cum in le-
ce
mus. Leue quippe uidebitur, quod iniuria p-
ci-
mus, quia perus est quod meremur: sicque
fit, ut contumelijs gratia magis quam ira
d-
tur, quatenus interuentu Deo iudice

18
proscit, lenocinante cordis latitante.
B si se luxuriae stimulis tenet: et h se sep-
sacrum ad memoriam remocat, in aere se
castratis seruat. Qui dū hbi a domina con-
spicere pudicitiae damna suaderi, ac Ec-
ce dominus mox omnibus mihi tra-
ditis, ignorat quid habeat in domo sua:
nec quinquam est quod non in

60. 19.

que usui eius es quomodo ergo
hoc malum facere. & peccare in
meum? Quibus uerbis ostenditur
ipia lura prospera aculeo tentationis op-
ponenda: ut exortibeamus prauitatem
tuto bona percepisse, & illatam gratiam
exteriorum munerum uertamus in arma
interitum, ut sint ante oculos quae
is, & quae nos alliciunt, subigamus.
In enim uoluptas ipsa ex prosperitate
nascitur, eiusdem prosperitatis est confi-
da ne ferienda, quatenus hostis no-

D ster unde oritur, inde moriatur. Conside-
randum quippe est, ne acceptum munus
uertamus in uitium, ne per sanctorum inter
nos obiorbeat uorago nequitiae. Item uā-
que contra nos superni roboris inextin-
guibilibet accendimus, si contra benigni-
nem querens, nec tamen secreta eius con-
tingere praualens, Daniels uitam ad Dan. 10.
tur culmen apprehendit. Ille quippe qui
post uocem uoce angelica pro cepit do-

quasi quam tam ceram quondam in partu suo magni doloris rugitus emittentem. At enim: Filii mei quos iterum parturio, donec formetur Christus in uobis: uellem esset apud uos modo, & mutare uocem meam, quoniam confundor in uobis. Ecce mutare uile uocem in partu suo, ut predicationis sermo in rugitum uertatur doloris. Vult mutare uocem suam: quia quos iam predicando pepererat, re formando gemens iterum parturiebat. Qualem rugitus hac cerua patiens emittebat, quando eidem post se redeuntibus exclamare cogebatur, dicens: **Gal. 3** O insensati Galatze, quis uos fascinauit: & sic stulti estis, ut cum spiritu ceperitis, nunc carne consumamini? Vel certe: Cur rebus bene, quis nos impediuit uentari non obedite? Qualis in huius ceruæ partu rugitus fuit, quæ diu conceptos filios cum tot difficultatibus pepent, & quandoque partos ad malitiam uterum redisse cognouit? Consideremus quid doloris habuerit, quando uobis quæ & quædam concepta edere, rursum compulsa est extincta suscitare. Notandum uero lummopere est, quod iste serui incuruantur ut pariant: quia nimirum si erectæ itarent, parere non ualentes. Nisi enim predicatorum sancti ab illa immensitate contemplationis, et uisitationis ad uisitationem nostram humillima predicatione quali quadam incarnatione descenderet, nunquam utique in hie filios procrearent. Nobis quippe prodesse non possent, si in lux altitudinis erectione persistenter. Sed uideamus ceruam sese ut pariat incuruantem: Ego, inquit, non potui uobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus. **1. Cor. 1** **2. Cor. 3**

Et rursum: Siue mente excedimus Deo. Cum uero mente excedit Deo, excelsum eius nos omnino non capimus. Vt ergo nos lucretur, incuruatur ad nos. Vnde illic aptè subiungit: Siue sobrii sumus uobis. Si

enim sanctorum uerba nobis predicare uelint, ut de uobis cum uobis conuersione debriantur, & non magis scientiam suam quodam moderamine & sobrietate temperarent, adhuc angusto intelligentie sinu illa superni fontis fluencia quiscaperet? Incuruatur autem iste ceruæ, alias cæli uocati sunt, de quibus dicitur: Domine inclina cælos tuos, & descende. **Ps. 140**

Cum enim inclinatur cæli, descendit Dominus: quia cum se in predicatione sua sancti diuinitates attrahunt, diuinitatis notitiam nostris cordibus infundunt. Neque enim cæli nos Dominus excendit, et, si predicatorum eius in contemplationis rigore inflexibiles permanerent. Inclinantur ergo cæli ut descendat Dominus, incuruantur ceruæ ut nos in noua fidei luce nascamur. Iste incuruatur ceruæ in Canticis canticorum sponsæ ubera sunt uocatur, sicut scriptum est: Meliora sunt ubera tua uino. Ista enim sunt ubera quæ in arca pectoris fixa, lacte nos portant: quia ipsi arcantis summæ contemplationis inherentes, sublimi nos predicatione nutriunt. Ut igitur ab æterno gemitu & dolore nos retrahant, nunc incuruantur ceruæ, atque in partu rugitus emittunt. Quia uero ipsi qui sancta patrum predicatione nascuntur, aliquando doctores suos pascunt pascunt, et in hac uita durantibus ipsi iam martyrio consummentur, aptè sequitur:

Quod qui ad pascua eterna mis fuerint separati, doctrina temporalis uita non indigent, quibus in ipso libro cuncta perspicua erant.

Cap. XI.

Separantur filij earum, & pergunt ad pascua: egrediuntur, & non reuertuntur ad eas. Pascua scriptura sacra illud uiriditatis æternæ pabulum uocat, ubi iam nostra refectio nullius defectus ariditate marcescit. De quo pascua per rīslamistam dicitur: Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocauit. Et rursum: Nos autem populus eius, & oues pascuæ eius. De quibus nimirum pascuis ueritas per semetipsam dicitur: Per me si quis introierit, saluabitur & ingredietur, & egredietur, & pascua non peribit. Per me si quis introierit, de corporibus exeat, illa pascua in

Bbb ternæ.

ternæ uiriditatis inueniunt. Egregiuntur & non reuertuntur ad eas : quia in illa suscepi contemplatione gaudiorum iam nullatenus indigent uerba audire docentium. Egressi itaque ad eas iam non redeunt : quia angustias uitæ præsentis euadentes, ultra de re non requirunt. Tunc quippe impletur quod scriptum est. Non dicitur ei : Proximum suum, & uir fratrem suum dicens : Cognosce Dominum, omnes enim cognoscent me à minimo eorum usque ad maximum, dicit Dominus. Tunc imple-

de patre meo annuntiabo uobis. Filius quippe de patre palam annunciat : quia si uerbum superius diximus, per hoc quod uerbum est, ex natura nos diuinitatis illustrat. Verba enim tunc docentium, quasi quosdam humanæ lingue titulos non querunt, quando de ipso iam ueritatis fonte debentur. Igitur postquam figurata incuruatione certarum, multa de magistrorum uirtute uarrata sunt, nunc ad eorum uitam qui remotione conuersationis secreta appetunt, uerba uertuntur : quia & ipsa uacandi ocio, quia diuino adiutorio & non suis uiribus allequantur, de eis a Domino dicitur :

Quod uero contemplatus solitudinem mentis inhabitarem, & liberi a saecularium negotiorum tumultibus, Deum seruam, Caput XII.

33 **Q**uis dimisit onagrum liberum in solitudine? Subaudis, nisi ego. Onager enim qui in solitudine commoratur, non incongrue uitam eorum significat, qui remoti à turbis secularibus conuersantur. Qui apte etiam liber dicitur : quia magna est securus secularium negotiorum, quibus mens uehementer atteritur, quibus in eis sponte deludet. Cuius seruitutis in eis latrone carere est in mundo iam nil concupiscere. Quasi enim quodam uirgo seruitutis premunt prospera dum

At si quis semel a dominatione desideriorum temporalium colla mentis excussent : quidam iam etiam in hac uita libertate perfruitur, dum nullo desiderio felicitatis affectus, nullo aduersitatis ter-

rore coarctatur. Hoc graue seruitutis iugum, Dominus uidit secularium seruorum. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos, & discite à me quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animis uestris. Iugum enim meum leue est & onus meum leue. Asperum quippe iugum & onerosum est, si quis per uia mundanas est, subesse temporalibus, ambire terrena, retinere labentia, uelle stare in non stantibus, & in uariis circumstantiis, ad

cum transeuntibus nolle transire. Dum enim contra uocem cuncta fugiunt, que prius mentem ex desiderio adiectionis affixerant, post ex pauore amissionis premunt. Liber ergo dimittitur, qui calcatis terrenis desideriis, ab appetitione rerum

Et uincula eius quis soluit? Subaudis, nisi ego. Quia uincula, dum diuino adiutorio interna desideriorum carnalium retinacula dirumpuntur. Cum enim pia intentio ad conuersionem uocat, sed adhuc ab hac intentione carnis inbruitas reuocat, quasi

tur. Multos enim sepe uidemus uitam quidem sanctæ conquestationis appetere : sed ne hanc alieque ualeant, modo uiuentes calui, modo futura aduersa formidare. Qui incerta mala dum quasi cauta prospiciunt, in peccatorum suorum uinculis incauti retinentur. Multa enim ante oculos ponunt, quæ hinc in conuersione eueniant, suu illere se non posse formidant. De quibus bene Salomon ait : Hier pigmentorum, quasi lepes ipsorum. Nam cum uiam Dei appetunt, eos uelut

inuarum opponit suspiciones pungunt. ab his offendiculo. Iusti quippe in conuersione uiuentis, non impingunt : quia temporalis aduersitatis obtacula æternæ spei & internæ contemplationis salu transcendunt.

Soluit itaque Deus onagri uincula, quando ab electi uniuersumque animo, infirmis, &

humanae conuersationis praua studia de-
minum, qui prae abundantia iniquitatis
multi sunt, perditos mores imitari. Cum
paucis nanque ingredi angustam portam
desiderant, non cum multis lata itinera in-

Cant. 1.

ti, conspiciunt: & recta consideratione ac-
cepit imaginis, sequi vulgi multitudinem
dedignatur. Vnde & per hanc uocem sponsae in-
dignatur inter mulieres, egredere & abi-
posi uestigia gregum, & pascere hordos tuos.
Semetipsam namque ea quae est pulchra in-
ter mulieres cognoscit, quando electa quae-
que anima etiam inter peccantes posita,
quia ad auctoris sui imaginem ac simili-
tudinem sit condita meminit, & iuxta pec-
catorum non cognoscit, egreditur: quia a
se sui cordis expulsa, in exterioribus con-
cupiscentiis dissipatur. Egredissa uero abi-
iens, ad flatum uidelicet uitae ducitur, &
sequitur exempla opulorum. Nec iam
agnos, sed hordos pascit: quia non inno-
tias cogitationes mentis, sed nutrit pra-
uos motus carnis intendit. Quia ergo ele-
giam uestigia despiciat, dicitur recte. Contem-

lubiungitur:

*domi, sed quia flammam, quae si nutritur,
etiam in uentrem meum exurit, si uolueris re-
fringere: scientes
hinc inde principi cocorum Hierusalem inuictos
desiderant.* Caput. XIII.

Clamorem exactoris non audit. Quis
intelligi exactor alius non diabolus
persecutionis minimum contemnit, &
quoties ab eo huius debiti exigere rea-
tum querit? Huius exactoris sermo est
male suggestionis inchoatio. Huius
exactoris clamor est iam non leuis sed ui-
olenta tentatio. Hic exactor loquitur,
cum leuiter suggerit. Hic exactor cla-

mar, cum fortiter tentat. clamorem et go-
tionum motibus minime consentire.
Audiret enim si ea quae suggerit faceret.
Clamorem exactoris non audit.
Nonnulli uero hoc loco per exactorem in-
telligi uentrem uolunt. Ipse namque a no-
bis quoddam debitum exigit: quia quoti-
dianum fructum sibi humani laboris im-
petat: etiam per naturam querit. Abstine-
tes igitur uiri (qui hoc loco onagri uoca-
bulo figurantur, dum uiolenta gulae desi-
deria reprimunt, quasi clamantis exactori-
bus) sed cum contenti

clamore contempto de-
citur quoddam imperium imp-
restringat. nisi quod nullus
ritualis certaminis apprehendi-
in semetipso prius per as-
concupiscentiam, carnis in-
ut? Neque enim ad consili-
nis alligatur, si non prius intra nos-
Contemptos hostis positus, gulae uidelicet ap-
itus edomatur: quia si non ea quae no-
is sunt uictoria proficimus, nimi-
inaniter ad ea quae longius sunt imp-
da transimus. Lucullum uero, contra exte-

habetur. Mens quoque ipsa certantis sub
gravi consuetudinis dedecore a spiritualis cer-
infirmis in carnis periculo, gulae gladiis con-
ni eo praeceps agere maioribus erubescit.
tes, edomare gulae negligunt, & ad spiritus

etiam quae magna sunt fortitudinis, facili-
sed dominate gulae uincunt per carnis
biam unum quod fortiter regimini pendit:
& dum uenter non restringitur, per carnis
concupiscentiam simul cunctae uirtutes
corruunt. Vnde & Nabuchodonosor
u uiceret scribitur Princeps cocorum
Hierusalem. Quid n. per
maior Hierusalem significans scriptura

Psal. 103

addeſſe circumſpicimus, quorum deſenſio-
ne contra aduerſarios ex omni latere mu-
nimur. Poſſunt adhuc montes paſcuę ac-
cipi altę ſententię ſcripturę ſacrę, de
quibus per ſalmiſtam dicitur: Montes
exceſſi ceruiſ: quia hi qui iam dare contē-
plationis ſaltus nouerunt, altos ſenten-
tiarum diuinarum uertices quaſi cacumi-
na montium aſcendunt: ad quę proſecti
cacumina, quia infirmi peruenire non ua-
lent, recte illic ſubdit Petra reſugiū erina-
cis: quia uidelicet inualidos nō ſublimi-
ter intelligenda exciſet, ſed ſola in Chri-
ſto fides humiliter continet. Sequitur.
Virentia quęque perquiri. Virentia quip-
pe ſimilis omnia quę ſunt orbi ter conſtituta,
uenturo ſine à iocunditate uite præſentis
quā ſicut de ſecundis. Virentia au-
tem ſunt uocata, quę nulla temporalita-
te marceſcunt. Hinc ergo onagro uiren-
tia peruenit ad ſeculo amicum meum
dicitur per reſurrexerat. In ſeculo
nō ſunt a deo deſerere. Cuncta uero hæc
ſunt de ſeculo ad ſeculo uirtute, eternam
& aſſuetudinem. Quę reſeruit in ſpe
nō uerſu exponimus, in lectoris iudi-
cio quod eligendum crederent, relinqua-
mus. Igitur poſtquam prædicatorum di-
ſpenſatio ſub ceruarum prætextu deſcri-
pta eſt, ut oſtenderetur per quem hæc
eadem uirtus prædicationis datur: illico cō-
memoratio de Dominica incarnatione
ſubnectitur, ut dicatur Quis dimiſit onā-
grum liberum? Nec indignum quis iu-
dicet per tale animal incarnatum Domi-
num poſſe ſignificandum conſtat omni-
bus quia per ſignificationem quandam
in ſcriptura ſacrā & uermis & ſcarabeus
ponatur, & ſic dicitur. Ego ſicut
ſunt uermis, & non homo. Et ſicut
apud ſeptuaginta interpretes per prophe-
tam dicitur: Scarabeus de ligno clama-
uit. Cum ergo nominatis rebus tam ab-
ſectis & uilibus figuratur quid de illo con-
tumelioſe dicitur, de quo conſtat quod
proprie nihil dicatur? Vocatur etenim
agnus, ſed propter innocentiam. Vocatur
leo, ſed propter potentiam: Aliquando et
ſerpenti comparatur, ſed propter ſapientiam.
Atque ideo per hæc omnia dici
figura ſunt. Per ſerpentem uero ſignificare
dialiquid eſſentialiter non poſteſt. Si

Psal. 121

A enim unum horum quodlibet eſſentiali-
ter exiſteret, alterum iam dici non poſſet.
Nam ſi agnus proprie diceretur, leo iam
uocari non poterat. Si leo proprie diceretur,
per ſerpentem ſignari non poſſet. Sed
hæc in illo omnia dicimus tanto latius in
figura quāto longius ſubdeſcendunt. Prout
ergo onager incarnatum Dominum deſi-
gnate. Agreſte quippe animal eſt onager.
Propter uirtutem Domini ſignificati
magis quam Indę proſunt animale cor-
pus aſſumens, quaſi non in domum. ſed
paciſ in agrum uenit. De quo agro gen-
tilitatis per ſcripturam ſcitur. Scietis
agri mecum eſt. Incarnatus itaque Domi-
nus qui in forma Dei æqualis eſt patri, in
forma ſerui minor eſt patri, quia minor eſt
etiam ſeipſo. Dicitur ergo à patri de fi-
lio ſecundum formam ſerui: Quis dimiſit
onagrum, liberum, & uincula eius quis
ſoluit? Omnis quippe qui peccat, ſeruus
eſt peccati. Et quia incarnatus Dominus
particeps noſtrę factus eſt naturę, nō cul-
pę, liber dimiſſus dicitur quia ſub pecca-
ti dño non tenetur. De quo aliàs ſcriptū
eſt Inter mortuos liber. Dimiſſus dicitur,
C quia naturam noſtram ſuſcipiens, in qui-
tatis iugo nullo modo tenetur. Quem
quamuis macula culpę noſtrę non at-
tigit, paſſio tamē noſtrę mortalitatis attri-
xit. Vnde & poſtquam liber dimiſſus di-
citur, recte de illo adiungitur: Et uin-
cula eius ſoluta ſunt, cū infirmitates paſ-
ſionis illius in reſurrectionis ſunt glo-
riam commutare. Quali quædam uincula
Dominus habuit, quæ nos nequitię
merito panimus, noſtrę mortalitatis infir-
mitas, quibus & uſque ad mortem ſponte
ligati ſe uoluit, & quę per reſurrectionem
mirabiliter ſoluit. Eſt uirtus, n. ſiſtite laſſeſce-
re, reuerſi, flagellari, crucifigi, noſtrę mor-
talitatis uinculum fuit. Sed cum exple-
ta morte uelut templi rumperetur, ſcin-
derentur petre, monumenta panderent
et uirtutes, & ſcietis uidelicet
tot argumentis. Tunc reuerſi oſtendi-
tur, niſi quod illa infirmitatis uincula
ſoluebantur: ut is qui ad ſuſcipien-
dam ſerui formam uenerat, in ipſa ſer-
ui forma ab infirmi uinculis abſolutus
ad cælum etiam cum membris liber redi-
ret?

Psal. 49

Psal. 78

duces, diuina illi admonitione preceptum est, ut a Iherosolymis ueniens, omnes gentes aquis bibere con-

Actumque est ut trecenti uiri tantummodo qui stantes manibus aquas hauserant, remanerent Cum his ad prælum pergit, eo quod non armis, sed robore, lam-

tra lagunculas: & rubas in dextera, autem in sinistra tenuerunt & ad suos cominus uenientes ceciderunt tu-

operuerunt & hinc rubarum lonicis, illinc la-

in li gam conuersi. Quid hoc est quod talis bellum per prophetam ad moysi adas-

indicare

Talia illic nitrosum acta sunt, quae

ta-

ha-

fortis & potens, dominus potens in pr-

lio Hic redemptorem nostrum non solum opere, sed etiam nomine propheta-

uit. Gedeon namque interpretatur circumcisi in utero. Dominus enim noster

per maiestatis potentiam omnia complectitur, & camen per dispensationis gratiam intra uerum uirginis humanitatem in-

rum fuit per infirmitatis sublimitatem, & extra mundum per potentiam maiestatis. Madian uero interpretatur de iudicio. Ve-

de eiserit, non de uitio repellentis, sed de

de iudicio nocentur: quia alieni à gratia redemptoris, iusta damnationis men-

hunt. Contra hos Gedeon cum trecentis pergit ad prælum. Soler in centenario numero plenitudo perfectionis intelligi.

numerus designatur, nisi perfecta cognitio trinitatis? Cum his quippe Dominus noster aduersarios fides destruit:

cum his ad predicationis bella descendit: qui possunt diuina cognoscere, qui sciunt de trinitate quae Deus est

et sentire. Notandum uero est trecentenarius non merus in

contineat, quae troici speciem gerit.

Cui si super transuerfam lineam id quod in cruce eminet, adderetur non iam cruce-

lentium. Vel certe in his trecentis qui in Tau littera continentur, hoc exprimitur,

quod tertium hostium crucis ligno superer-

lerunt, a bellis a intentione remoti sunt.

Aquis namque doctrina sapientiae, stante autem genu recta operatio designatur.

qui ergo dum aquas bibunt genua flexa inhiabentur, a bellorum certamine prohibentur: quia cum illis

hauriant etiam finem operum non inde A
clat. Omnes itaque et in hoc aequi
ferunt et in recto gradu et in
fuit. Ac non in hoc aequi gradu in
apud. Et in hoc aequi gradu in
te apud. Et in hoc aequi gradu in
a. Et in hoc aequi gradu in
a. Et in hoc aequi gradu in

Rom. 2

Heb. 12.

in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in

Ecl. 15.

in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in

in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in

in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in
et in profundum cor meum. Et in

ta,unt, ut miraculis coruarent, coru ca
te,antem ad as, ut hostes suos ex aru na
lute ptererent. Quatenus nequaq. Deo
erit. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in

B

ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in

34

C

ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in

D

ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in

1 e. 9

ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in
ta,unt. Et in hoc aequi gradu in

Igitur

uerò nomen Latina lingua interpretatū
re nisi fatuitas, quid in cornu nisi elatio
designatur? Nam quia in nare fatuitas fo-

Pr. 1

bus suis mulier pulchra & fatua. Hæ-
reticam namque doctrinam nitore uidit
apto intellectu congruere, & ait Circu-
lus aureus in naribus suis id est, pul-
chra & circumflexa locutio in sensibus
mentis stultæ: cui ex eloquio aurum pen-

dere, more suis, ad superiora non respicit.
quod secutus exposuit, dicens: Mulier pul-
chra & fatua id est doctrina hæretica, pul-
chra per uerbum, fatua per intellectum.
In cornu uero quia elatio frequenter acci-
pitur, propheta attestante didicimus, qui

Ps. 74

delinquentibus, nolite exaltare cornu.
Quid ergo in rhinocerote hoc, nisi
eius huius seculi designantur, uel ipsæ in
eo summæ principatum potestates, qui
typo satæ iactationis elati dñi falsis exte-
rius instantur honoribus ueniis miseris
intus inane sunt? Quibus bene dicitur,

Eccl. 10

Initijs nascentis Ecclesiæ, dum contra il-
lam diuitum se potestas extolleret, æque
in eius necem immentitate tantæ crudeli-
tatis anhelaret, dum tot cruciatibus an-
xia tot persecutionibus pressa succumbe-
ret, & aspera superborum colla sibi subice-

rebus fidei loris ligaret? Diu quippe in ex-

tilata, & quasi funditus interrimenda per-

nuum rhinoceros iste feriendo lassatus

stares huius mundi rigidas non uerbis,
sed miraculis fregit. Ecce enim quotidie
sentes mundi huius qui in uerbis suis
sana dudū fuerant elatione contū, Deo
subditos iam uidemus. Quis de quo-
dam indomito rhinocerote Dominus

Al. uenatur: cum liceret: Diues dñe le-
intrabit regnum cælorum. Cui cum re-
sponsum esset: Et quis poterit saluus fieri
alio adiunxit: Apud homines hoc im-
possibile est, apud Deum autē omnia pos-
sibile est. Et dicitur: Rhinoceros de
humanis uiribus mansuescere non po-
test, sed tamen diuinis subdi miraculis po-
test. Vnde hic quoque apud beato Iob san-
ctæ Ecclesiæ typum tenenti, dicitur

Mat.

Quod potestates huius seculi in statu suo elati
ne doctrina, ne ratione, sed mira-
culis conuertantur ad fidem
Christi. Cap. II.

Nbi? Subandis: ut mihi, qui eum
dicamentis quidem hominum diu-
te pertuli, sed tamen repente cum
miraculis strauit, ac si apertius d-

ne meis adiutorijs tuæ prædicationi sub-

Cr, & in omne q̄ preuiales, elationis
pro humilianda eius uirtute deducit, quā
mira quandoq; per Apostolos agant, qui

nitēdo potētū huius seculi supbia

quāto aggregari Deo tā difficiles an-
rhinoceros seruire tibi? Subaudi,

sepe hoc loco ipsa scriptura sacra nō inco-

malia sacra sanātur, de quibus p̄ prophetā
dicitur: Animalia tua habitabunt in ea.
Hinc etiā natus Dominus a pastoribus in

dijs nascentis Ecclesiæ cum patriarcha-
rum dicta, cum prophetarū mysteria, cum
Euangelij arcana audiret, irri-ebat: quia
tanto in prædicatorum p̄ telesi claudi la-

uorū de prophetis familiarē des-

Ps. 74

Ps. 74

Eph. 4.

sur campum tenebat. Quem superborū A
campum bene Paulus insinuat, dicens :
Qui desperantes semetipsos tradiderunt
impudicitie in operationem immunditæ
omnis, in avaritiam. Tanto enim te quis
que in malis præsentibus laus relaxat,
quanto post hanc vitam se assequi bona
æterna desperat. Sed omnipotens Deus
diu quidem rhinocerotē hunc per prauæ
uoluptatis campum uagantem pertulit,
& tamen cum uoluit, repente ad suum
præsepe religauit ut uitæ pabulum bene
clausus accipiat, ne uitam suā dicitur malē
liber amittat. Ecce enim iam cernimus
quod potentes huius seculi eiusque prin-
cipes prædicamenta dominica libenter
audiunt, constanter legunt, passimque a præ-
sepi non excurrunt, quia præcepta Dei que
aut legendo aut audiendo cognoscunt,
nequaquam uiuendo transcendunt, sed
ad uerbi papulum quasi clausi stare æqua-
nimitur tolerant, ut edendo & permanen-
do pingueant. Quod in Deo agente
concupiscimus, quid aliud quā rhino-
cerotem hunc ad præsepe morantem ui-
deamus? Quia uerō post acceptum pa-
bulum prædicationis rhinoceros iste si-
cutum debet ostendere operis, rectē subiun-
gitur.

*1. dei persecutores facti sunt prædicator-
es, et per eos multum in carnem in
christiano rebelles quosque quasi gleba
in terra. 2. et per eos in terra premunt,
qui Ecclesia frangere nō potius disciplina
cap.*

III.

N Vmquid loquor tui? Le ra sunt Ec-
clesia, et per te hunc in terram non est,
per prædicationis studium humani pe-
ccatoris terram uomeris lingue proscinde-
re. Hicigitur rhinoceros quondam su-
perbus ac rigidus, iam nunc loris fidei re-
netur ligatus, atque a præsepi ad aran-
dum ducitur, quia eam prædicationem
qua ipse reclusus est inuolueret & aliis co-
natur. Scimus enim rhinoceros iste, ter-
renus uidelicet princeps, quanta prius cō-
tra Dominum crudelitate seuerit, & nūc
agente Domino cernimus quāta se ei hu-

militate subternit. Hic rhinoceros nō
solum ligatus, sed etiam ad arandum liga-
tus est, quia uidelicet discipulus loris asse-
ctus non solum se a prauis operibus reti-
net sed etiam in sanctæ fidei prædicationi-
bus exercet. Ecce enim sicut superius di-
ctum est, ipsos humanarum rerum recto-
res ac principes dum metuere Deum in
suis actionibus cernimus, omnia alia que lor-
is ligatos uidemus? Cum uerō eam fidē
qua ad arandum per te uenit loquor agnaue-
rant, nunc prolatis legibus prædicare nō
cessant, quid aliud faciunt nisi aratri labo-
ribus insudant? Libet uidere hunc rhino-
cerotem, id est, terræ principem fidei lor-
is ligatū, uenit ad arandum & cornu potat
per potentiam seculi, & iugum fidei su-
stinet per amorem Dei. Timeri iste rhino-
ceros ualde poterat, nisi ligatus esset. Cor-
nu quippe habet, sed ligatus est. Habent
ergo in loris eius quod humiles dilipant,
habent in cornu eius quod elati pertimes-
cant. Strictus enim loris seruat pietatem
mansuetudinis, sed sulcus cornu terrenæ
gloriæ, exercet dominium potestatis. Ple-
runque autem cum exigente ira ad serien-
dum rapitur, diuino timore reuocatur. Et
quidem per exasperatam potentiam in su-
torem se eleuat, sed quia æterni iudicis re-
miniscitur, cornu ligatus se inclinat. Sæ-
pe ipse uidisse me memini, quod cum ad
se serien dum grauitur hic rhinoceros ac-
cenditur, & quare ex aratro, ubi bellis
nuncius sit, ex aratro, damnatione q-
libet, uenit in terram intentaret,
repente frontis signo crucis impresso, om-
ne in se incendium furoris extinxit, con-
uersus minas deposuit, & quia ad delibe-
ratum procedere non potest, agitur agitur.
Et non solum in se iras edomat, sed in su-
biectorum etiam sensibus omne quod re-
ctū est, inferere festinat, ut quia oēs san-
ctam Ecclesiam ex intima cogitatione ue-
nerentur exemplo ipse suæ humilitatis de-
monstret. Dicatur igitur beato Iob: Nun-
quid alligabis rhinocerotem ad arandum
loro tuo? ac si aperte dicat: Nunquid po-
tentes huius seculi in sua fatua elatione
confidentes, ad laborem prædicationis di-
rigis, & sub disciplinæ uinculo restringes
Subaudis, ut ego: qui id egi cum uolui,
qui persecutores meos quos prius hostes

percu-

quasi molles uallium terras arauerat sed
quorundam duritiam electorum Ecclesia
tempore non ualens, eos quasi superie-
ctas labori suo grembas oppricta tolerabat.

nabilibus exemplis, modò minus, modo
blandimentis destruerent, ne terra cordis
auditorum, ad spiritalis seminis fructum
exulta perueniret. At cum omni ois
fuit. Mor quippe terrenum principatu
corda contriuit, ut quasi contractæ gl'ia
non iam obturatz premerent, sed ad per-
cepta uerbi semina resoluatz germinarent.

mentant, sed & pro me alient cordis duriti-
zelantes frangant. Hoc autem quod de in-
fidelibus diximus, in plerisque etiam qui
fidei nomine censentur, uidemus. Multi
nanque in medio humilium tractum pos-
tioneis typi in nò deserunt dum quos pos-
sunt illatis uolentibus premunt, dum fru-
ctificantiibus alijs, ipsi neq; a quam semina
uerbi recipiunt, sed ab exhortantis uo-
ce autem cordis auertunt: illi quid aliud
iacent? Qui eo nequiores sunt, dum nec
ipsi humilitatis fructum proferunt, &

stere non ualet, princeps alius religio ex-
tute aptetur, ut terreni regni ci'limina ad
perfectum regni ecclesie inclinarentur re-
uallium postea. Ut uerò de suis uirtuti-
bus beatus Iob humilia sentiat, adhuc de

ns nomine sublimis cognoscat,
Nunquid habebis fiduciam in
accepta potestate
sum nunc Deo obsequi latius

mundi auctore plus praeualet. Nam
a subiectis ipse meretur, tanto facilius
persuadet, quanto & cum potestate indus-
habebis fiduciam in magna fortu-
tudine eius. Ac si diceretur, ut ego, qui
uirtutes terrenorum principum meo exilio
ternituras aspicio. Tanto enim ea
nunc agis minora xpi mo, quanto iam
peruidio, quia & maiores huius mundi
michi potestates inclinabo. Arne autem

Labores enim tuos hunc rhinocerotem
minui reliquit: quia cuncto terreno pri-
cipi eam quam tua morte mercatu est. Ec-
clesia credidit: quia uidelicet in eius ma-
nu quanto officitudine pax fidei sit tue-
da commisit. Sequitur.

Quid prin. ipse huius mundi tamen uerbi dno
ni multiplex am dno pro Ecclesia cura ha-
bitus & tyrannus leges pr. mougan.
Capit.

ne autem loquendo in fide uel conuerſatione filios parunt, ſed eos bene uiuendo nutrire non poliunt, reſte de hac ſtruſtione dicitur. Quę derelinquit in terra dua ſua. Curam nanq; filiorum hypocritę negligit: quia ex amore intimo rebus ſe exterioribus ſubicit: in quibus quanto magis extollitur, tanto minus de prolis ſua defectu cruciatur. Qua ergo in terra derelinquiſſe, eſt natos per conuerſionē filios nequaquam à terrenis actibus interpoſito exhortationis mīdo ſuſpendere. Qua in terra derelinquiſſe, eſt nullū cęleſtiū exemplū perſpicere. Quia enim hypocritę per charitatis uifcera nō edunt, ſed per uerba ſolent, & de quorū ſuorum frigore nequaquā dolēt: & quāto ſe libentius terrenis actibus inſerunt, tanto negligentius eos quos generant, agere terrena permittunt: ſed quia uidentur cęleſtia ſibi ſubſtituere, & cęleſtia ſua ultima electione præſcitos, largito gratia reſpectu caleſcit, & cęleſtibus ſubmittitur:

*Quid eos quos prauorum doctorum negligentia
derelinquit, ſine hominū miniſterio, nihil
dei deſperari per ſe Deū uifitas & uiſi-
tati.* Caput VII.

TV forſitan in puluere caleſcias ea?) Ac ſi dicatur: ego, qui illa in puluere caleſcio: quia ſcilicet paruulorum animas & in medio peccatorum poſitas, amoris mei igne ſuccendo. Quid enim puluis niſi peccator accipitur? Vnde & ille hoſtis huius peccatoris perditione ſatiatur, de quo per prophetam. Puluis panis eius. Quid per puluerem, niſi ipſa iniquorum inſtabilitas demonſtratur? De qua Dauid ait: Non ſic impj, nō ſic, ſed tanquam puluis quem proijcit uētus à facie terrę. Qua ergo Dominus in puluere derelicta caleſcit: quia paruulorum animas predicatorum ſuorum ſollicitudine deſtituit, etiam in medio peccatorum poſtas amoris ſui igne ſuccendit. Hinc eſt qđ plectosq; cernimus & in medio populi uiuere, & tamen uitam ſerpentis populi non tenere. Hinc eſt qđ

pletoſq; cernimus & malorum turbas nō
tamen ſuperno ardore ſi-
gna. Hinc eſt qđ plectosq; cernimus, ut ita dixe-
rim, in ſi goret caleſcere. Vnde enim non
poſſit, ſupernę ſpei deſiderijs inardeſcūt,
niſi quia omnipotens Deus derelicta oua
ſuis priſtini inſenſibilitate diſcuſſa per ſen-
ſum ſpiritus uitalis animare, ut nequa-
quam iacencia in infimis torpeant, ſed in
omnis uolacilibus uerſa, ſe ad cęleſtia cō-
templando, id eſt uolando ſuſpendant?
Non ſed uolando, ſed & in uerbis
non ſolum hypocritarum actio, et eria
reſpectu cęleſtium doctorum
rum ſi qua forſalle ſubſcriptis elatio pre-
mitur. Nam cum de ſe Dominus dicit, qđ
derelicta oua in puluere ipſe caleſciat:
per ſe ipſos ſat, qđ in puluere caleſ-
cit inuifectus per uerba doctoris, qui &
ſine uerbis uſuius hominis caleſcit quos
uoluerit in frigore pulueris. ac ſi aperte
doctores uſi ſunt. Vt ſeratis quia ego ſum
quę per cęleſtes operor, ecce cum
uoluerō, cordibus hominum etiam ſine
uſu doctorum. Hinc & in cęleſtibus
tione doctorum, ad exprimendum hypo-
critam ſermo conuerſitur, & qua ſacilitate
torpeat, adhuc ſub ſtruthionis ſacto
plenus indicatur. Nam ſequitur:

*Quid hypocritę nulla ſollicitudine infirmis
promudeant, nec aliquam charitatis affectionem
impendas hu quos beſtiarum morſibus
expoſiti uident: ſed duri ad filios, quaſi ſui
non ſint, repulant alienos.* Cap. VIII.

(aut beſtia agri conterat.) Quid in pe-
de niſi tranſitus operationis accipitur?
quid in agro niſi mundus ille ſignatur?
de quo in Euangelio Dominus dicit:
Ager autem eſt mundus. Quid in beſtia,
niſi antiquus hoſtis exiſtimatur, qui hu-
ius mundi rapinis inſidiatur, humana
quotidie morte ſatiatur? De qua per pro-
phetam pollicente Domino dicitur. Et
mala beſtia non tranſibit per eā. Struthio
itaq; oua ſua de cernis, obſcuretur qđ per
conſulcet ea: quia uidelicet hypocritę

Ccc 2 cos

Eſa. 65.

Psal. 1

Mat. 13

Eſa. 35.

eos quos in conuersatione
sunt derelinquunt, & omnino non cu-
rant ne aut exhortationis sollicitudine,
aut operum exempla peruertant. Si
autem metuerent ne quis ea
demonstrando cascaret. Hunc paulus pe-

Phil. 1. ambulanti quos sæpe dicebam uobis. nunc
autem & silens dico in amicos crucis Christi

2. Tim. 1. los operarios. Et rursum: Denunciamus
uobis fratres in nomine Domini nostri
Iesu Christi, ut subtrahatis uos ab omni
fratre ambulante inordinatè, & non se-
cundum traditionem quam acceperunt à
uobis. Hunc perilem Ioannes Gaius for-
midabat, qui cum multa Diotrophus ma-

Deut. 10. Hunc ipse synagogæ dux infirmo suo ge-
nere metuebat, dicens: Quando ingressus
eris terram, quam Dominus Deus da-
bit tibi, cave ne inuitari uelis ab omni
nationibus illarum gentium. Obhiscetur
etiam quod bestia agni conterat, quia in-
editos in bona conuersatione filios capi-
at, hypocrita omnino non curat. Hanc

1. Cor. 11. sociat metuebat dicens: Timeo ne licet
serpens Euam seduxit astutia sua, ita cor-

1. Pet. 5. pulis metuebat Petrus, cum diceret: Ad-
uersarius uester diabolus, quasi leo ru-
piens circumquirit, quem deuoret, cui
resistite fortes in fide. habent ergo uera-
ces magistri super discipulos timoris ui-
tem tanto minus commisit sibi metuere,
quanto nec se amplexis quid time- de-
bant dei tenebant. Et quia obdoratus
corde huius uiuunt ipsos etiam per os gene-
rantibus, nulla pietate debiti amoris a-
uolunt. Vnde adhuc sub tribulationis
prece subditur: Duratur ad filios quasi uos
sunt filii. Quem enim charitatis gratia non
inludit proxiimum suum etiam si ipse
hunc Deo genuit, extraneum respicit, ut

A patet. Sunt omnes hypocrite, eorum
videlicet mētes dum semper exteriora ap-
petunt, intus insensibiles fiunt: & in con-
suetudine quæ agunt, dum sua semper expetunt,
erga affectum proximi nulla charitatis cō-

gestabat raulus, quando circa filios
suos tanto xistū amoris inhiabat, dicens.
Nos uiuimus, si uos statis in Domino: *Phil. 1.*
& testis mihi est Deus, quomodo cupiam
omnes uos in uisceribus Christi. Roma-
nus quoque ait: Testis est mihi Deus cui
seruio in spiritu meo, in Euangelio filij
eius, quod sine intermissione memoriam
uestri semper facio in orationibus meis:
obsecrans si quo modo tandem aliquan-

te Dei ueniendi ad uos: deidero enim ui-
dere uos. Timotheo quoque ait: Gratiarum
agere Deo meo, cui seruio à progeni-
bus meis in conscientia pura, quia
ternuisione habeam tui memoriam in o-
mnibus re uidere. Thessalonienſibus quoque amo-
1. Theſ. 1

C tres deſolari à uobis ad tempus horre, a-
spectu non corde, abundantius festina-
deidero. qui duris persecutionibus pieſ-

adiuſit: Mitimus Timotheum fratrem
noſtrum, & miſtrum Dei in euangelio
Christi, ad confortandos uos, & exhortan-
tandos pro hac ueſtra, nemo moueatur
in tribulationibus istis. Ipsi enim ſcitis
quod in hoc poſiti ſumus. Ephesi quocir-

ca metis pro uobis, qui eſt gloria ueſtra. Ecce
in tribulatione poſitus, alios exhortatur:
& in hoc quod ipſe ſuſtinet, alios robo-
rat. Non enim filiorum ſuorum ſociat
more ſtrutionis oblitus, ſed
nimis, ne eius diſcipuli in predicatorum
ſuo tot perſecutionum proba cernentes,
ſolum in eo deſpicerent, contra quam
monſtrare poſitionum continetur per
legem. Euidetio minus dolebat in tor-
mentis, ſed magis filij de tormentorum
ſuorum ſeruatione metuebat. Paruipen-
debat in ſe plagas corporis dum ſomida-
ret in filij plagas cordis. Ipſe parauit ſu-

Psal. 13. **F**ER. 4. a. can. 1. n. l. o. timore cognoscere. **Ecce.]** Illic namque trepidauerunt timore ubi non erat timor. **Mat. 5** praecepit: Si quis tibi tulere tunicam, & amittit tibi, tu non contrahes, & mitte illi & pallium. Et rursum: Si quis querit vitam suam, perdet eam. **1. Cor. 6.** non delictum est in uobis, quod iudicia habetis inter uos: quare non magis iniuriā accipitis, quare non magis fraudem patimini? Et tamen hypocrita assumpto sanctae conversationis habitu, filiorum custodiam de erit, & temporalia quaeque perdere etiam iurgis querit. Exemplo suorum perdere corda non trepidat, & quasi per negligentiam amittere patrimonium labitur, & tamen cor hypocritae nullo dolore laecatur. Ite in iniquitatis uoraginem commillos sibi conspiciat, & haec quasi mandata pertransit: ac si quod sibi leuiter inferri temporale damnum senserit, in ultionis iram repente ab intus inardescit. **1. M. 1.** lor cordis in uocibus effrenatur, quia animarum damna æquanimiter tolerat, sacrum uero iterum temporalium repellere, etiam cum finiens commotione sinat, cunctis ueraciter indicat recte mentis percussione quid amat. Ibi quippe uisus amoris. Nam quanto magis terrena diligit, tanto priuatiorem uehementius pertimescit: quatenim mente aliud iudicatur, nisi cum amittimus. Sine dolore namque amittitur, quicquid hinc amore perditur. Quae uero ardentius diligimus, autem ut erat quia nostris uisibus res terrenas Dominus condidit, suis autem animas hominum creauit: plus ergo Deo amare conuenitur, qui neglectis his quae

erit h. m. m. i. d. e. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 animalium laboriosa inuestigatione suda-
 uerunt, uirgo ei puella proponitur, quæ ue-
 nienti finem aperit, in quo ille omni fero-
 citate postposita caput deponit, sicque ab-
 eis à quibus capi queritur, repente uelut
 inermis inuenitur. Buzi quoque colo-
 ris esse d. scribitur, qui etiam cum elephan-
 tis quando certamen aggreditur, eo cor-
 nu quod in nare singulariter gestat, uen-
 trem aduersantium ferire perhibetur, ut
 cum ea quæ molliora sunt uulnerat, impu-
 gnantes se facile sternat. Potest ergo per
 hunc rhinocerotem uel certè monocerotem,
 scilicet unicornem, ille populus intelligi, B
 qui dum accepta lege, non opera, sed tota
 inter cunctos homines elationem sum-
 pta, in uirtute rebus deitas coram sin-
 g. leg. t. m. i. d. e. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 minus propheta canente pronuncias ait:
 I. d. e. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 cornum humilitatem meam. Torquie-
 per in illa gente unicornes, uel certè rhino-
 cerotes extiterunt, quot contra prædica-
 tionem uocantis legem, et uirtutis
 t. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 tur Iob sanctæ typum tenenti di-
 citur: Nunquid uolet rhinoceros feruere
 tibi? ac si aperte dicatur: Nunquid illum
 populum quem superbiere in nece fideliū
 Italia sua elatione confideras, sub iure tu-
 r. i. d. e. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 qui & contra me illum singulari cornu ex-
 tolli conspicio & tamen mihi cum uolue-
 ro, protinus subdo. Sed hoc melius osten-
 dimus, si de genere ad speciem trāscamus.
 Ille ergo ex hoc populo & prius in super-
 bia, & postmodum precipuus testis in hu-
 militate nobis ad medium Paulus ducatur,
 qui dum contra Deum se quasi de eu-
 stodia legis nesciens extulit, cornu in na-
 re gestauit. Vnde & hoc ipsum naris cor-
 nu per humilitatem postmodum inclinās
 dicit: Qui prius fui bla'phemus, & perse-
 cutor, & contumeliosus, sed misericordiā
 consequutus sum, quia ignorans feci. In
 nare cornu gestabat, qui placitum se
 Deo de crudelitate confitebatur, sicut ipse
 postmodum semetipsum redarguens di-
 cit: Et proficiebam in iudai mo supra
 multos co'tantes meos in genere meo,
 al. m. l. a. n. t. d. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A

rum meorum traditionum. Huius autem
 rhinocerotis fortitudinem omnis uena-
 tor extimuit: quia Sauli scitiam unus-
 quisque prædicator expanit. Scriptum AH. 9.
 nanque est: Saulus adhuc spirans mina-
 rum & cædis in discipulos Domini, ac-
 cessit ad principem sacerdotum, & petijt ab
 eo, ut in Damasum ad synagogas,
 ut si quos inuenisset huius uirum ac
 mulieres, uinctos perduceret in Hierusa-
 lem. Cum scias uare reddendus trahitur,
 spiratio uocatur: & illud sæpe per odo-
 rem nare deprehendimus, quod oculis
 non uidemus. Rhinoceros ergo iste na-
 regestabat cornu quo percuteret: quia mi-
 narum & cædis in Domini discipulos spi-
 rans, postquam præsentem interfecerat, ab-
 sistentes quærebat. Sed ecce omnis ante il-
 lum uenator absconditur: id est omnis
 homo rationale sapiens opinione timo-
 ris eius effugatur. Vt ergo hunc rhinoc-
 erotem capiat, finem suum uirgo, id est se-
 cretum suum ipsa per se inuolata in car-
 ne Dea, reuelat, ut ait. Scriptum quoque
 est, quod cum Damascus pergeret, su-
 bito circumfulsit illum die media lux de
 cælo, & uox facta est dicens: Saule Saule
 quid me persequeris? qui prostratus in
 terra respondit: Quis es domine? Cui
 ilico dicitur Ego sum Iesus Nazarenus
 quem tu persequeris. Virgo nimirum
 rhinocerotis finem suum aperuit, cum
 Saulo incorrupta Dei sapientia incarna-
 tionis lux mysterium de cælo loquen-
 do patefecit: & fortitudinem suam rhin-
 oceros perdidit: quia prostratus suum
 omne quod superbiam tangebatur amisit.
 Qui dum sublato oculorum lumine, ma-
 nu ad Ananiam ducitur, patet iam rhino-
 ceros iste quibus Dei loris astringitur:
 quia uidelicet uno in tempore cecitate,
 D. i. d. e. s. e. r. i. b. e. n. h. i. m. m. i. s. A
 etiam ad Dei præsepe moratus est: quia
 summare uerba Euangelij designatur
 non est. Ait enim: Ascendi Hierosoly-
 mam cum Barnaba assumpto & Tito. G. d. 2.
 Ascendi autem secundum reuelationem
 & conuulsi cum illis Euangelium. Et qui AH. 9.
 prius ieiunus adierat. Durum est tibi
 contra stimulum calcitrare: mira postmo-
 dum uirtute presidentis preiussa, ex uerbi
 pabulo uires obunuit, & calcem superbiæ
 auit.

Psal. 21

Ibidem

1. 1. m. 1

Gal. 3.

auit

17 dum quippe est occultæ retributionis causa
men: & quia sciens humilitatem perdidit
etiam veritatis intelligentiam nesciens
amisse. Valde autem minora tunc uul-
nera quæ in redemptionis aduentu fide-
libus intulit, quam ea quibus sanctam Ec-
clesiam adhuc per aduentum Antichristi
fieri contendit. Ad illud namque se tẽ-
pus preparat, ut uitam fidelium coarctata
uisibus premat. Vnde & apertè subdi-
tur: Cum tempus fuerit, in altum alas eri-
git & erigetur equitem & ascensorem eius.
In altum struthio alas erigit, quando suo
conditori synagoga non ut antea sumi-
dando, sed aperte iam repugnando con-
tradicit. In membra quippe diaboli tran-
sibit: contra fideles tanto in altum
hinc, quanto & Dei corpus se esse glori-
atur. Quæ quia non solum humanitatem
diuino cultui tenet ipsum cre-
dit. Carnè quippe diuinitatis
animas mediante suscepit, & per hoc totū
simul equitem tenuit: quia in
nostrum humilem fuisse inter homines
quia eius in om-
nibus diuinitati conuadit: idcirco
nosler unus idemque & eques & equiti-
est ascensor: & cum in mundum uenit,
fortes contra mundum prædicatores exhi-
bit. & cum in mundi termino Antichri-
stus subministrat, ut cum antiquis no-
stis in illa sua ciuium finienda libertate la-
tatur, fideles nostri tanto maiores uires
accipiant, quanto contra aduersarium lo-
tus est.

rum memoria subrogatur, & dicitur: Nū-
quid præbebis et tuo fortitudinem, aut cir-
cundabis collo eris humilitatem. In tri-
puta sacra equi nomine aliquando lubrica
uita prauorum aliquando dignitas tẽ-
poralis, aliquando hoc ipsum præiens se-
culum, aliquando præparatio recte inten-
tionis, aliquando sanctus prædicator ex-
primitur. Equi enim nomine lubrica
prauorum uita signatur, sicut scriptum est:
Nolite fieri sicut equus & mulus. Et sicut
per prophetam dicitur: Equi amatores &
emulantes facti sunt unusquisque ad uirum
proximi sui inimicabat. Equi nomine di-
gnitas temporalis accipitur, Salomoneat
te, qui ait: Vidi seruos in equis, &
princeps ambulantes quasi seruos super
terram. Omnis quippe qui peccat, seruus
est peccati: & seruus in equis

tunc. Principes uero quali-
nos nullus honor erigit: sed iumenta hic
me. Hinc rursum dicitur: Dormitau-
runt qui ascenderunt equos id est, in mor-
te animæ mentis oculos a ueritatis luce
clauserunt, qui in præiens uere honore
confisi sunt. Equi nomine hoc
præiens seculum designatur, sicut, ut
uocatur: hic Dan coluber in uia, ce-
rastes in semita, mordens uingulas equi,
ut cadat ascensor eius etc. Quo in testi-
monio quid equus significet melius osten-
dimus, si & ea quæ circumstant, paulo lub-
erius exponamus. Nonnulli enim de tri-

18 co quod hoc loco Dan & coluber assen-
& mordens. Vnde & non inueniendū dū
Israeliticus populus terras in castrorum
partitionem susceperet, primus Dan ad
Aquilonem cathemetatus est: illum testi-
ficet signans, qui in corde suo dixerat. Sede-
bo in monte testamēti, in lateribus Aquil-
lonis: ascendam super altitudinem nub-
ium, similis ero altissimo. De quo &
per prophetam dicitur: A Dan auditus
est sennubus equorum eius. Qui non solum
coluber, sed etiam cerastes uocatur.
Certa enim Græcè cornu, dicitur, ser-
pensq; hic cornutus esse perhibetur: per
quem

quem dignè Antichristi aduentus asseritur a contumacibus uariis et timor superstitiae prædicationis, armatur etiam cornibus potentatus. Quis autem nesciat feminat angustiorum esse quam uiam? Fit ergo Dan coluber in uia: quia in præsentis uitæ latitudine eos ambulare promouet, et ubi quasi, auctore ostenditur: sed in uia mordet: quia eos quibus libertatem tribuit, erroris sui ueneno contumit. Fit cerastes in uia: quia quos fideles repert, & se ad præcepti celestis angustia delectant, non quod nequitia callidæ persuasionis impetit, sed et terrore patris premit: & in perfectionis languore post beneficia fidei cecidit exercet cornua patris. Quo in loco equus hunc mundum infnuat, quod per elationem suam in cursu labentium spumam. Et quia Antichristus extrema mundi apprehendit nititur, cerastes iste equi angulas mordet, perit letetur. Vnde et quod equi mordet, est extrema seculi seriendo contingere. Ut cadat ascensor eius retro. Ascensor equi est quisquis extollitur in dignitate sua. Quod retro cadere dicitur, & non in faciem: sicut Saulis cecidisse memoratur. In faciem enim cadere, est in hac uita suas unumquemque culpas agnoscere, easque penitendo de flere. Retro uero quo non uidetur cadere, est ex hac uita repente decedere, & ad quæ supplicia ducatur ignorare. Et quia Iudæa erroris sui laqueis capta, pro Christo Antichristum expectat: bene Iacob eodem loco repente in electorum uoce conuersus est, dicens: Salutare tuum expectabo Domine: id est, non sicut infideles Antichristum, sed cum qui in redemptionem nostram uenturus est, uenit credendo habere Christum. Equi nomine præparatorum est: quos paratur in diem belli, sed Dominus salutem tribuit quia contra tentationem non desuper, salubriter non decernat. Equi nomine sanctus quisque prædicator accipitur, propheta attentant, qui ait: Misisti in mare equos tuos, turbaque iacuerunt quia humanæ mentes diu sub uirorum suorū torpore sopite sunt.

A Sed equis Dei mare turbatum est: quia missis sanctis prædicatoribus omne cor quod postifera securitate torpuit, impulsu salutis, timoris expulsa, uocatur: quod loco equi nomine sanctus prædicator accipitur, cum beato Iob dicitur:

Quod prædicatorum a Deo et uiam habeant et doctrinam. Caput **XI.**

N Vnquid præbebis equo fortitudinem? Sed quid est quod huic equo Dominus se prius dare fortitudinem, & post

B modum collo eius hinnitum circumdare astringit? Hinnitum enim uox prædicationis exprimitur. Uocatur autem quod te prædicator ante se statuit, et post hinnitum accipit: quia cum se prius uita exercuerit, tunc pro erudendis alijs ad uocem prædicationis uenit. Equus iste habet fortitudinem: quia aduersa constanter tolerat. Habet hinnitum: quia ad superna blandiens uocat huic equo, Dominus & fortitudinem & hinnitum se dare tenetur. Quia in prædicatione eius nisi & uita & sermo conuenerint, nequaquam uitæ perfectionis apparebit. Non enim multum prodest, si sublimis uitæ operatione suffultus sit, si tamen loquendo non ualeat ad hoc alios excitare quod sentit. Vel quid prodest bene loquendo alios accendere, si semetipsum indicat malè

D nitus qui interius nimirum per guttur, dicitur, equi uocem. Hinnitum, id est, quia si per gyrum trahit externus dicatur: quia uidelicet prædicationis uox, de internis emanat, sed extra circumdat. Nam quo alios ad bene uiuendum suscitatur, eo ad bene agendum & opera prædicantis ligat: & ne extra sermonem actio trahatur, ne uoci uita contradicat. Collo ergo equi hinnitus circumducitur: quia ne ad peruersa opera prodeat, suis uocibus etiam uita prædicantis obsidet. Hinc est enim quod potenter dimicantibus in munere torques dantur, ut quia signa uirtutum gestiant, maiora semper exercent, & debili-

Act. 9

Gen. 49

Prom. 21

in semetipſis tam fortitudinis eſt premiū
quod eſſentant. Unde & recte in laude la-
tentis auditori cuilibet per Salomonem
aitur: Coronam gratiarum accepiſtiſ ca-
pit tuo & torquem aureum collo tuo.

*Quod ſancti in tentationum ardoribus ſer-
uati ſunt, inuicti ſunt, & inuictos ſe uo-
lunt conati ad caſteria rapuerunt.*
Cap. XII.

*V*nquid ſuſcitatus eum quaſi locu-
ſta? Locuſtarum nomine aliquan-
do Iudæus populus, aliquando conuer-

ſus, aliquando uero per comparationem
vera ſignatur. Quia enim Iudæorum opus

Mat. 3. ſignat, de quo prius eſt: Locuſtas &
mel ſylueſtre edebat. Iſta enim quippe cum
quem proſperitatis authoritate pronuntiat,
ſo enim delignantur Dominum, quem prius
uenit. Qui nimirum in redemptionem

Quia uero Iudæorum plebem in ſuo cor-

tain cadentes. Saluus enim dabatur, eū prius
citius ad terram cadebant, cum ppe-
ra opera huc ſe auſiſſe denegarent. Vi-
deamus in eis quaſi quendam locuſtarum

mus autem quomodo citius ad terram
ruunt. Vnam mortui eſſentis in Aegy-

nam percamus, & non inducat nos Do-
minus in terram iſtam. Locuſta ergo et. et
quia habebat ſaltem per uicem, & calum-
nie actionem. Locuſtarum quoque nomi-
ne gentili delignantur, Salomone atte-
ſtante quare. Florebit a ryg ſalum, un-

Amyg ſalum quippe florem prius cunctis

gnantur. quæ in predicatoribus ſuis pri-
marios uirtutum flores aperuit, & ad in-
terenda poma bonorum operum, uenturi-
ros ſancios quaſi arbuſta ſequentia prius ue-
nit. In qua mox locuſta impinguata eſt:
quia licca gentilitatis ſterilitas impinguedi-
ne eſt gratiæ cœleſtis inſuſa. Capparis diſ-
ſipatur: quia cum gratiam fidei uocata gē-
tilitas attingit, Iudæa in ſua ſterilitate rema-
nens, bene uiuendi ordinem amiſit. Hinc
uſum per eundem Salomonem dicitur:

B Regem locuſta non habet, & egreditur
uniuerſa per turmas ſuas: quia uidelicet
derelicta gentilitas, aliena dudum à diu-
no regimine exiit: ſed tamen ordinata
poſtmodum contra aduerſantes ſpiritus
a ſidei bellum proceſſit. Locuſta uocabu-
lo lingua adulantis exprimitur, quod ex
bitæ cœliſtis Aegyptiæ plagæ teſtante:
quæ ex gentibus mentis corporaliſſe ſe-
mel itate inuit, ſed quæ mala prauas men-
tes quotidie ſeruant, ſpiritus hęc ſignauerūt.
Scriptum namque eſt: Veni ſeu
bat locuſtas, quæ aſcenderunt ſuper uni-
uerſam terram Aegypti:

Deuorata eſt igitur herba terræ, & que-
quid pomorum in arboribus fuit. His
enim Aegyptus pugis affecta eſt, in cui-
bus ex terrore percuſſione commota do-

na interius ne rigens toleraret, ut dum ſo-
rie perire minima, ſed amplius dilecta cer-
uice, per eorum ſpeciem quæ in eis perſe-
lata grauiora ſentiret. Quid autem per ſi-
gnificationem locuſtæ portendunt, quæ
plus quam cætera minima quæq; animan-

adulantium, quæ terrenorum hominum
mentes ſi quando bona aliqua pro eis co-
ſpicunt, hęc immoderatus laudando cor-
rumpunt: ſicut quippe Aegyptiorum
eſt operatio cenodiorum, quam locu-

appetendas laudes tranſitorias cor ope-
rant. Herbam uero locuſtæ
quando adulantes quique uer-
ba loquentium ſanctibus extollunt. Po-
ma quoque arborum deuorant, quando
uaniſſis laudibus quærandam tam quaſi loc-

Exod. 10

Eccl. 12

anna respōdeat, nequaquā nostræ inquisi-

torpescat quos tamē putcos Allophylā in
fidantes replent: quia nimirum immū-

spiciunt, congelas nobis tentationū co-
gitaciones ingerant. Vnde semper mens
euacuanda est, incessanterq; sodiēda: ne
si indilectā relinquitur, usque ad timorē
peruersorum operum cogitationum su-
per nos terra cumuletur. Hinc ad Ezechie-

Ezech. 8

Esa. a.

lem dicitur: fili hominis, sode parietis: id
est, cordis duritiam erebere perferatio-

nū ist'bus timorē. Hinc ad Ezechi-

am dicitur: & a facie timoris Domini, &
à gloria maiestatis eius. Petram quippe in-
gredimur, cum cordis nostri duritiam pe-
netramus: atque à facie timoris Dñi fossa

nes egerentes, ab ira districti iudicis in hu-

milite nos. Plus terra sodiēdo pro-

mentum semper inferius de nouit. Vnde &

cogitationes eieimus, quo apud nosmet-

ipsos. Ecce enim quia diuini iudicij dies immi-

net. Quia enim quis latere potest cum q-

ubioz est? Sed ecce petra ingredi, fossa hu-

mo occultari precipimur: ut uidelicet cor

deus. Hinc ad Ezechielē dicitur: & a facie

timoris Domini, & à gloria maiestatis eius.

Deus enim quia diuini iudicij dies immi-

net. Quia enim quis latere potest cum q-

ubioz est? Sed ecce petra ingredi, fossa hu-

mo occultari precipimur: ut uidelicet cor

deus. Hinc ad Ezechielē dicitur: & a facie

timoris Domini, & à gloria maiestatis eius.

Deus enim quia diuini iudicij dies immi-

A circa nos stimulū compunctionis habea-

mus: q; incessanter terrā mētis nostræ per-

nostrā. nobis forūdū erumpit abscondat. Ventris

regitur: cum mentis nostræ superfluitas

culos per compunctionis suæ stimulum

celatur. Quia igitur sancti uiri quæque nō

inutilia cogitant, reprehendere ac disadi-

care non cessant, de quo Dominus dicat:

Terram ungula sodiēda est, quicquid in

mente sua terrenum uersari cōspicit, hoc

culionibus rumpt. Cum uerò te mētis

districta subtilitate dijudicant, iam nihil

est quod exterius pertimescant. Tanto e-

nim minus ad mala perferentia trepidant,

quanto semetipsos plenius bonis uentu-

ris parant. Vnde & subditur:

Exultata est iter, in oculis n-

autem bene Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

tem. Deo subditus scit inter tran-

Deut. 13

As. 5.

25 in pharetra. In pharetra enim
 machinationum. Quamvis si vigilantes quærimus, ad-
 hac in pharetra sonitu aliquid subtilius
 inuenimus. Szpe enim aduersarij nostri
 pharetram nostram inuadunt, & in ea
 machinationum sonitu, dum latere & sonare,
 mortem etiam non uix denunciant.
 pharetra ergo contra equum sonitu red-
 dit, cum contra predicatorem sanctum
 conuenit, & in pharetra sonitu.

Cap. XV.

Sicut enim pharetra sonitu
 machinationum. Quamvis si vigilantes quærimus, ad-
 hac in pharetra sonitu aliquid subtilius
 inuenimus. Szpe enim aduersarij nostri
 pharetram nostram inuadunt, & in ea
 machinationum sonitu, dum latere & sonare,
 mortem etiam non uix denunciant.
 pharetra ergo contra equum sonitu red-
 dit, cum contra predicatorem sanctum
 conuenit, & in pharetra sonitu.

pharetra enim sonitu, dum latere & sonare,
 mortem etiam non uix denunciant.
 pharetra ergo contra equum sonitu red-
 dit, cum contra predicatorem sanctum
 conuenit, & in pharetra sonitu.

pharetra enim sonitu, dum latere & sonare,
 mortem etiam non uix denunciant.
 pharetra ergo contra equum sonitu red-
 dit, cum contra predicatorem sanctum
 conuenit, & in pharetra sonitu.

Hu quippe se
 annuauerat, dum
 pharetra sonitu, dum latere & sonare,
 mortem etiam non uix denunciant.
 pharetra ergo contra equum sonitu red-
 dit, cum contra predicatorem sanctum
 conuenit, & in pharetra sonitu.

quia aperta poena exquiritur, hasta vibra- A
tur: quia uerū et erant illi uerba. Et
sicut, clypeus anteferretur. Sed nunquid à
terrore suo per ista compeſcitur? Vir enim
sanctus quo maiore persecutione premis-
sit, eo ad predicandam ueritatem uiracis inſi-
gatur: & cum patienter persecutores tolle-
rat, ut inter alios et ceteros tunc et tunc
nat. Unde & bene adhuc de equo Dei sub-
ditur: Feruens & fremens ſorbet terram:
nec reputat tubæ ſonare clangorem.] Pri-
mo nāq; peccatū hoīni dictū eſt. Terra es,
& in terram ibis. Tubæ autem clangunt,
cum libris ſcripturae et ſcripturae et ſcripturae
terribiliter prohibent. Quia igitur predi- B
cator zelo ſancti ſpiritus inflammatus,
uel inter ſupplicia poſitus, quoslibet pec-
catos et ad exercitum deſertis ſeruat,
in oculodubio terram ſorbet: quia uerò per
ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
gorem tubæ ſonare non reputat. Tuba e-
nim quæ diſcrimen belli denunciat, quid
edat, et ſonare uerba et ſcripturam et ſcripturam
que contra uerba et ſcripturam et ſcripturam
certamine parat. Et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
tuba ſonuerat, cum illeſellatos Apo-
ſtolos de Deo loqui prohibebāt, ſicut ſcri-
ptum eſt: Cælis denunciauerunt, ne lo-
querentur in nomine ſeū. Sed uideamus
quomodo equum Dei clangor tubæ
terreat. Aut Petrus? Obedire oportet Deo
magis quàm hominibus. Qui alijs quoq;
perſequentibus dicit: Non enim poſſu-
mus quæ uidimus & audimus, non lo-
qui. Equus ergo clangorem tubæ non re-
ruit: quia predicator egregius deſpectus
potestatibus ſeculi, nullo minarum ſoni-
tus pertimeſcit. Videamus alium equum
Dei quomodo terram lorbeat, quomodo
nullus eum tubæ terror attingat, ſicut ſcri-
ptum eſt: Superuenerunt autem quidam
ab Antiochia & Iconio Iuda: & perſua-
ſis turbis lapidantes paulū traxerunt ex-
tra ciuitatem, æſtimantes eum mortuum
eſſe. Circuſtantibus autem eum diſci-
pulis, ſurgens intrauit ciuitatem, & poſte-
ro die proſectus eſt cum Barnaba in Der-
ben. Cumque euangelizarent ciuitati illi,
& ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
& Iconium & Antiochiam, confirmandos
animas diſcipulorum. Perpendamus ergo
quæ hunc poſcent equum magis com-

Gen. 3.

Act. 5.

Idem

Act. 4.

Act. 14.

peſcere, quando cum ab intentione ſua nõ
uoluit, et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
obruitur, nec tamen à ueritatis ſermone
remouetur. Occidi poteſt, ſuperari nõ po-
teſt. Et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
in eſt infirmitas: o quàm uictrix poena: o
quàm dominatrix patientia. Ad arguendū
repulſione prouocatur, ad predicandam
ſalutem plagis erigitur, ad propellendam
laudem et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
fouet? Sed equus Dei eſt, & phareſis ſa-
gittas deſpicit, quia malitiam conſilia
contemnit. Vibratam haſtam ſuperat, quia &
contra apertæ persecutionis uulnera pe-
ſcit, ſicut et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
quia diſputationem reſiſcentium ratio-
nando ſubigit. Terram ſorbet, quia pec-
catores in ſuo corpore exhortando conuer-
tit. Clangorem buccinæ ſonare non repu-
tat: quia uocem quamlibet terribilis prohi-
bitionis calcit. Minus eſt autem quod di-
citur, quia ſortis perſeuerat in laboribus:
adhuc et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
Vnde ſequitur:

Quod ſancti abſque ulla ſirmidine etiam inter
tortura ſui: & poteſtatibus huius ſeculi
predicare prohibentibus, non deſiſſimus: nec
ſam terrore periculo, quam gloriantur ui-
ſoria triumpho. Et quaſi odorantur bellum
preparans ſe in perſecutionis occurſum.
Capitulum

XII.

Vbi audierit buccinam, dicit uah.]
Quia et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
datur quòd hoc loco à Domino de equo re-
rationabili nil dicatur, neq; n. uah dicere
bratum animal poteſt. ſed dum aſſeritur
dicere quòd omnino dicere non ualet, in-
uenerit quem deſignet. Vali quippe ſermo
exultationis eſt. Equus ergo cū audit buc-
cinā, uah dicit: quia ſortis quiq; predica-
tor cū certamen paſſionis ſibi propinqua-
re conſiderat, de exercitio uirtutis exultat:
et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
lriatur triumpho. Equo itaque eſt uah di-
cere, et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam et ſcripturam
non gaudere de perſecutione, ſed de victoria glo-
riam

dicatur: Dominus erit in latere tuo, & cum
Prout 3 n...
 nanque in anteriora tendit. Anteriora au-
 tem non uidet, qui ea quæ sunt à latere
 conspiciunt. Rursumque qui pedis custo-
 diam prudens anteriora cernit, circum-
 spectionem lateris deserit. Dum uero an-
 te faciem se ire proficiendo non cessat.
 Cui fraudulenti hostis inuidens quia per
 se compiecit, clypeum opponit, ut a
 re... feriendo non perlozat, C
 elentis iter intercludat. Quasdam nan-
 que...
 Sed quid contra tot argumenta bellorum
 equus Dei agat audiamus: Fertuens & fre-
 mens sorbet terram, nec reputat tubæ so-
 nare clangorem.) Contra equum clan-
 gor tubæ insonat, quando electi mentem
 in eo quod agit fortiter, e vicino
 tiens & fremens sorbet terram: quia ni-
 mio ardore semetipsum discutit: & quie-
 sciendo conlumit. Et clangorem tubæ
 sciendo conlumit. Et clangorem tubæ
 tur, alia agere recta metueret.
 ad agenda fortia ante insonantia tenta-
 tus, clangorem tubæ minimè formidat.
 Scilicet...
 conspiciat, ne ipsa illum uirtutum p...

Aritas eleuet, pulsari se tentationibus garr-
 de...
 quietis usu negligētes inuenit. Vnde an-
 te...
 prosperitate considerant, quodam dispen-
 sationis superar moderamine, excreti
 se etiam tentationibus exultant: quia tan-
 to robustius acceptam uirtutum gloriam
 B custodiunt, quanto tentationis impulsu
 concussi, infirmitatem suam humiliter co-
 gnoscunt. Equus ergo audita bucina uah
 ...
 tem suæ petnæ dispensationis...
 ...
 ins aduersitatis certamina idcirco illum
 ...
 tentant. Longè quippe prænotat una
 quaque re cuius usui pugna...
 ...
 lum } nallum nanq; procul odorari, est ex
 caulis, ...
 ...
 C...
 ...
 est hinc statu narium, sic prouisione cogi-
 tationum nequirias latentes indagare.
 De quo odoratu Dominus recte in eccle-
 sia lux laudibus dicit: Nafus tuus sicut
 turris quæ est in Libano. Per nafum quo
 ...
 ...
 quid per nafum nisi sanctorum prouida
 ...
 uonis in altum ponitur, ut hostis ueniēs
 ...
 Libano similis dicitur: quia san-
 ...
 ...
 ue conspiciat in altum posita,
 priusquam ueniat culpa deprehendit eā.
 ...
 Hinc Abacuc ait: Super custo-
 diam meam stabo. Hinc uiridicus
 ...
 animam Hieremias admonet di-
 cens: Statue tibi speculam, pone tibi a-
 maritudines. Speculam quippe sibi statu-
 re, est uentura uitiorum certamina exal-
 ta consideratione præuocare. Sibi ut
 ...
 ...
 do

tangitur, ideoque oppositæ actionis ma-
nus uelut grauius pressa sentitur. Ex ira
quoque tristitia oritur: quia turbata mens
uolens inordinate concutit, eo addicen-
te confundit: & cum dulcedinem tran-
quillitatis amiserit, nihil hanc nisi ex per-
turbatione subsequens metror pascit. Tri-

stis dum consilium cor bonum legitur in se-
metipso intus amiserit, unde con-
bea: foris, querit: & tanto magis extero-
ra bona adipisci desiderat, quanto gaudiū

is, cū dicit: In quo illo uel illo minor est
cur ergo eis uel equalis uel superior nō est
quanta ualeat quæ illi non ualent? Non ex-

les debent. Ira etiam deuictum cor quasi
ex ratione solet exhortari, cum dicit: Quæ
erga te aguntur, equanimiter ferri non
possunt, imo hæc patienter tolerare pecca-
tum est quia etsi non eis cum magna ex a-
speratione resistitur, contra te deinceps

que deuictum cor quasi ex ratione solet
exhortari, cum dicit: Quid habes unde
gaudeas, cum tanta mala de proximis por-
tas? Pende cum quo metror omnes in-
tuendi sunt, qui in tanto contra te aman-
tudini se de certantur. Auidia quoque
deuictum animum quasi ex ratione
exhortari, cum dicit: Valde sine culpa est,
quod quidam in hac uita conuersantur, &

A non multiplicari appetis, sed coarctari.

Sto
Vult uisus deinde
ex ratione iter
ma munda condidit & in illa ore
concedo
deuictum
dilatata, cum quid te loquatur?

Ac
con
gene-
non
cor-
an

2
a
dile-
eter
bel
an-
cogni-
nem
&
iam
uol-
uel

scit. Iguor quia uel prædicatorem Dei uel
nem
tunc,
uo
mus eius fortitudinem, etiam per as em-

D enim per descriptam equi magnitudinem
audimus quantum contra certantia
sar, nunc per aurum si eiem
lat. dequatur.

Quod non est ex homine, sed ex gratis Dei
uerum nita peruat perat

N Vt quid per sapientiā tuam plume-
ad Austrum? quia per annos singulos
pennam

pennam ueterem accipiter noua nascen-
te proiciat, ac sine intermissione plu-
mescat, penè nullus ignorat. Non autem
hic illud plumæ tempus dicitur, quo in
nido uestitur: quia tunc nimirum adhuc
uidebatur pulvis ad Austrum alas expan-
dere non ualeat: sed illa annua pluma de-
scribitur, quæ laxata ueteri penna renoua-
tur. Et quidem domesticis accipitribus
quo melius plumescere debeant, humida
ac tepentia loca requiruntur. Agrestibus
uero moris est ut flante Austro alas expan-
dant, quatenus eorum membra ad laxan-
dam pennam ueterem uenti tepore con-
calefiant. Cum uero uentus desit, alis co-
tra radios solis expansis atque percussis,
tepentem sibi auram faciunt, sicque capto
tepore apertis poris uel ueteres exiliunt,
uel nouæ succrescunt. Quid est ergo acci-
pitrem in Austro plumescere, nisi quod
unusquisque sanctorum tactus flatu san-
cti spiritus concaleseat, & usum ueritatis
conuersationis abiciens, noui hominis
formam sumit? Quod Paulus admonet di-
cens: Expoliantes nos ueterem hominem
cum actibus suis, & induentes nouum
Et rursum: Licet is qui foris est noster
homo corrumpatur, tamen is qui intus
est, renouatur de die in diem. Ueritatem
autem pennam proicere, est inueterata
studia uolulæ actionis amittere: & nouā
bene uiuendo sensum tenere. Pennam
namque ueteris conuersationis grauat, &
pluma nouæ mutationis subleuat, ut ad
uolatum tanto leuiorem, quanto nouio-
rem reddat. Et bene ait: Expandit alas
suas ad Austrum. Alas quippe nostras ad
Austrum expandere, est per aduentum san-
cti spiritus uisum ac sensum ad ueritatem
aperire, ut iam non libear defen-
deri nos regem, sed faciemus faciemus
sancto spiritui cogitationes suas confiteu-
ri. Quæ ueritas aduersus
do nō detegit, nouæ uitæ opera minime
producit: qui nescit lugere quod grauat,
non ualeat proferre quod subleuat. Ipsi
namque compunctionis uis poros cordis
aperit, & plumas uirtutum fundit. Quæ

se studiosè mens de pigra uetustate redar-
guat, alaci nouitate inuenescit. Dicitur
ergo beato Iob: Nunquid per sapientiam
tuam, uirtutes tuas, & experientias tuas
suas ad Austrum id est, Nunquid cuiuslibet
deus est, & illi genti uirtutes tuas in
te sancto spiritui, cogitationum alas expā-
dit, uirtutes tuas ponit ad ueritatem conuer-
tionis abiciat, & uirtutum plumas in usum
nouæ uolatus sumat? Hinc uidelicet col-
ligat: quia uigilantia sensus in semetipso
ex se nō habet, qui hanc ex se cōferre aliis
nequaquam ualeat. Potest etiam per hunc
accipitrem, renouata genti ita designari,
ac si beato Iob aperte diceretur: Futuras
uirtutum plumas in gentilitate respici, &
uetustas superbæ pennas amitte. Sequitur.

Quod uiri contemplatini cum mento Deo exoe-
dunt, uniuersam corpoream creaturam trans-
greduntur. Cap. XIX.

Col. 3.

Ephes. 4.

33

Nunquid ad præceptum tuum eleua-
bitur aquila & inardus ponet na-
uē sibi? In scriptura sacra uocabulo aquilæ,
aliquando maligni spiritus, raptores ani-
marum, aliquando præsentis seculi pote-
states, aliquando uero uel subtilissimæ
sanctorum intelligentiæ, uel incarnatus
Dominus ima celeriter transuolans, &
mox summa reperens designatur. Aquila-
rum nomine insidiatores spiritus expri-
muntur, Hieremia attestante, qui ait: Ve-
lociores sunt persecutores nostri aquilis
cæli. Persecutores enim nostri aquilis cœ-
li uelociiores sunt, cum tanta contra nos
magni homines faciunt, ut ipsas etiam
aeræas potestates inuentionibus malitiæ
præire uideantur. Aquilæ etiam uocabulo
potestas terrena figuratur. Unde per Eze-
chielem prophetam dicitur: Aquila gran-
dis magnarum alarum, longo membro-
rum ductu, plena plumis & uarietate, ue-
nit ad Libanum, & tulit medallam Cedri,
& summitatem sion dū eius euulsi. Quæ
uidebatur aquila quis alius q̃ Nabuchodo-
nosor rex Babylonie designatur? Qui pro
immensitate exercitus, magnarum alarū
pro diuturnitate temporum, longo mem-
bro, & uarietate plurimorum, & uarietate
gloriæ compositione, plenus uarietate
describitur.

Thren. 4.

Eze. 17.

*Quid quantumlibet quis in hac uita per specu-
gustet, suauitatem tamen illius dulcedinis
esuriat adhuc. Cap. XX.*

INde contemplatur escam. Id est, ex-
tis ad contemplandam gloriam supernæ
maiestatis, qua non uisa, ad huc esurit, qua
tandem uisa saturatur. Scriptum quippe
est: Pro eo quod laborauit anima eius, ui-
debit & saturabitur. Et rursum: Beati qui
esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam
ipsi saturabuntur. Quis uero mentis no-
cibus sit, indicat aperte cum dici-
tur: Deum uidebunt. Et quia interpolatione
corruptibilis carnis grauati. Deum sicut
tur. Oculi eius de longe prospiciunt.

ut. A luce enim incorro-
pore & uideri aliquatenus po-
test, & tamen uideri lux ipsa, sicut est non
possit, quam longe sit indicat. Quam si
longe esset uideret. Si autem per eam tam
cerneret, profecto hanc quasi per tangi-
nem non uideret. Ig tur quia nec omni-
no cernitur, nec tamen omnino non cer-
nitur, recte dictum est quia à longe. Deus
uideatur. Liber ad medium Esa. x. uerbi de

utque uirtutes exprimeret dicens: Qui am-
bulat in iustitiis & loquitur ueritatem,
qui proijcit auaritiam ex calumnia, & ex-
cutit manus suas ab omni munere, qui
obmutat aures suas ne audiat sanguinem,

A & claudit oculos suos ne uideat malum:
illico ab eiusdem actus uite gradibus ad
quæ contemplationis culmina ascenda-
tur adiunxit dicens: Ille in excelsis habi-
tabit, munimenta saxorum sublimitas eius,
panis ei datus est aquæ eius fideles sunt.
Regem in decore suo uidebunt oculi eius,
cernent terram de longe. In excelsis nan-
que habitare, est cor in celestibus ponere.
Et munimenta saxorum sublimitas no-
stra est, cum fortium patrum præcepta &
exempla respicimus, atque ab infima co-
ntatione separamur. Munimenta saxo-
rum sublimitas nostra est, cum merte cho-
ris castrisque celestibus iungimur, & in-
sidiantes malignos spiritus stantes in ar-

mus. Tunc nobis etiam panis datur: quia
in supernis erecta intentu æternitatis
contemplatione reficitur. Aquæ enim no-

unt: quia redemptor noster in iudicio
unitatis eius inuendæ celsitudinem,
soli qui electi sunt subleuantur. Quali u-
quandam sordiditatem regis uidere, est so-
lam seruilem formam in qua ab iniquis
est cernere. Sed ab electis in de-
minis, ordinatis fulgore et

cut est, uideri non possunt recte adiu-

hic ait. Eleuabitur aquila, & in arduis
nec in sum tibi, hoc illic dicitur. In excel-
sis habitabit. Quod hic dicitur: In petris
manet, & in præruptis thibibus commo-
ratur, atque in inaccessis rupibus, hoc il-
lic subicitur. Munimenta saxorum sub-
limitas eius. Quod rursus hinc subiun-
gitur: Inde contemplatur escam, hoc illic
quoque subdit. Panis ei datus est, aquæ
eius fideles sunt, regem in decore suo ui-
debunt oculi eius. Et quod hic subiun-
gitur.

tur: Oculi eius de longè pro-

36 ram de longè. Cōsideremus quam subli-
mis aquila fuerit Paulus, qui usque ad ter-
tium cælum uolauit, sed tamen in hac ai-

1. Cor. 14 za posuit, è longinquo adhuc Deum pro-
spicit, qui ait: Videmus nunc per specu-
lum in ængmate, tunc autem facie ad fa-

cies. Per speculum uidemus, sed quāuis æterna ual-

de nunc. Sed tamen facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

possunt. Sed tamen facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

1. Cor. 12 tamen facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

ut ueniamus. Sed tamen facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

etiam facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non

etiam facie ad faciem, quāuis eā se cognoscere perfectè non
is prebet. Quia uerò uniuscuiusque
sancti prædicatoris anima corruptione
carnis exuta, ad eum mox ducitur qui pro
morte surrexit, apte de hac aquila subdi-
tu.

Quod in Christo sancti uinificabantur: & il-
luc tendit humilitas gratie, ubi secundum
carnem est celsitudo passionis. Caput XXII.

Est autem quædam aquila, quæ
adest. Cadaver quippe à casu dicitur.
Et non immerito corpus Domini pro-
pter casum mortis cadaver uocatur.

Quod autem hic de hac aquila dicitur:
Vbiunque cadauer fuerit, statim adest:

hoc id est, ubi aquila adest, ibi
statim corpus, illic congregabuntur & aq-
uila ad eum. Quædam autem

incarnatus redemptor ueter præfideo,
electus in quo tue animas cum carne

solus a peccatis liberat. Sed
hoc id est, ubi aquila adest, ubi

cunquæ fuerit cadauer, statim adest
intelligi & aliter potest. Omnis enim qui

in peccati mortem ceciderit, non incon-
uenienter poterit cadauer uocari. Quasi

exanimis namque iacet, qui iustitiam uiu-
ificantem spiritum, non habet. Quia er-
go sanctus quisque prædicator ubi pecca-
tores esse considerat, illic anxie peruolat,

ut in peccati morte iacentibus lacem ui-
uificationis ostendat, bene de hac aquila

dicitur: Vbiunque cadauer fuerit, statim
adest, id est illuc tendit ubi utilitatem præ-

dicacionis prospicit: ut ex eo quodd iam
spiritualiter uiuit, alijs in morte sua iacen-

tibus profit, quos corripiendo quasi edit,
sed ab iniquitate ad innocentiam permu-

tando, in sua membra quasi edendo con-
uerit. Ecce ipse, quem ad testimonium

iam sepe deduximus, Paulus cum nunc
Iudæam, nunc Corinthum, nunc Ephesum,

nunc Romanum, nunc Hispanias periret,
ut in peccati morte iacentibus, æternæ ui-

te gratiam nuntiaret, quid se aliud quàm
esse aquilam demonstrabat, quæ ueloci-

ter omnia transuolans, ubiunque ia-

cent cadaueres, quædam

Lee Dei

PUlcus lambunt sanguinem. Ac si

nitatis contemplatione pascitur, sed quia

auditoris eius diuinitatis percipere ar-

cana nequaquam possunt, cognito cru-

nem nanque libere, est passionis domini

eximii uenerari. Hinc est quod idem

Paulus, qui sicut paulo antè iam dixi-

mus, ad tertij cæli secreta uolauerat disci-

plis dicebat: Non enim iudicauim

scire aliquid inter uos, nisi Christum Ie-

sū, & hunc crucifixum. ac si aperte hæc

aquila diceret: Ego quidem escā meam, di-

2. Cor. 2

Dei lucratis peccatoribus facit, ut ei
etiam suam in eadane reperiret? Elca
quippe iustorum est conuersio

Item. 6.

qui perit, sed qui permanet in uitam eter-
nam. Auditis itaque tot sanctorum uirtu-
tibus, beatus Iob obstupuisse intelligitur,
& Iob admirationis terrore siluisse. Nam
sequitur:

*consideratio meliorum multum
proficiat ad humilitatem sancto-
rum. Cap. XXIII.*

A Dicit Dominus, & locutus est ad B
Iob: Nunquid qui contendit cum
Deo, sebet & reponere uult.

Etia refertur quæ quia in se nulla e-
tem prorsus arguere, est de percussione mur-
murare. Considerans autem Dominus quæ
ea quæ protulit, non ex tumore superbiæ,
sed ex qualitate collegerat uitæ, prout illum
increpat dicens: Nunquid qui contendit

qui arguit Deum, debet & respondere
se his, citius diceret Qui ista de tua uitæ
ne locutus es, cui audita sanctorum uita
siluisti? Me enim si ut arguere,
hæc mea an fuerit iusta dubitasse. Perbo-
na quæ tua
tæd. rent flagella n

iam quod corrigas, habet a Ihu
quo crescat. In ta uero ueritas arce
quam plurimos subleuem, me ecce narran

alio am cellitudinem nesciebas. Auditis
igitur alienis uirtutibus, si quid uales, respō-

dentium per elationis tenebras extinguit,
qui cum recta agit, considerate nichilorum
merita negligit. At contra in magno humili-
tatis radio sua opera illustrat, in aliorum
bona subtiliter penitas: quia dum ea quæ
ipse fecerit, facta foris & ab alijs conspiciat,
eum qui de singularitate intus erant, exte-
rioribus, superbiæ tumorem premit. Hinc
est quod uoce Dei ad Heliam solum se esti-
manti dicitur: Relinquit michi septem mi-

ante Bral: ut dum non solum se remansit
se cognosceret, elationis gloriam quæ ei
de singularitate surgere poterat, euitare
posset. Beatus itaque Iob nihil peruersè
egisse reprehenditur, sed de aliorum etiam
bene gessis docetur, ut dum se æquales &
alios habere considerat, ei qui singulariter
summus est, se humiliter subdat.

BEATI GREGORII EX-
POSITIONIS MORALIS
In Iob

LIBER XXXII.

*attendendum quando cogitat uel agunt, & quæ as-
lenia negligunt, cum uerum compuncti diui-
nari, quasi grauius illa & Cap. I.*

S Ancti uiri quo apud Deum altius uir-
tutum dignitate proficiunt, eo sub-
tilius indignos se esse deprehendunt:
quia dum proximi laudant, quic-
quid eos in seiphs latebat inueniunt, &
tanto magis foris sibi detestantes apparent,
quanto minus pulchrum est quod intus
uident. Vniuersi quæ enim sibi dum tactu

ut uidetur quid est culpa. Hinc est quod ex-

troni humanæ actione torpetat, qua-
uis in quibusdā delinquant & nesciat, quā-

dat, cum tamen ad appetenda nobilissima
orationis compunctione te erigit, ipso luc
compunctionis oculo excitata, ad altum

it. Nam cum neglectam te desunt, & no-
tio tepore torpetat, uel uicio a ueris uel
inutiles cogitationes innotis esse uitas
proximodo credit. At si igne compunctionis
incalcescit, a torpore suo tacta subito al-
tatu contemplationis erigilet, illa quæ leuia
paulo ante credidit, mox ut grauis ac mor-
talis perhorrebit. Cuncta uel in mini-
mis noxia quasi atrocissima relogit: quia
uolenti-

ut inter pericula tunc periculis graui-
da, introire ad se iam inania nulla punitur.
Ex eo enim quod iocus conspicitur, quàm
sunt horrenda hec quæ exterius persre-
puit sentit, & quanto amplius subleuata
profecerit, tanto magis refugit infima in
quædam, & cetera. *Alia* per
peccata nisi id quod interiorius uiderat pã-
scit, atque eo grauius tolerat, quicquid se
ei extrinsecus ingerit, quo illud nõ est q
interius uidit, sed ex his interiorib. quæ ra-
pim uidere, potuit, ad exteriora quæ tole-
rat indicandi regulam sumit. Super se. n.
rapitur dñi sublimia contemplatur, & se-
metipiam iam liberius excedendo conspi-
ciens, quæ de exterioribus facit, et
lius comprehendit. Ex qua re miro modo
egitur, ut sicut superius dictũ est, unde di-
gnior efficiatur, inde sibi met indigna ui-
detur, cum appropinquat. Vnde Salomon
ait: Cuncta tentauit in sapientia, & dixit:
Sapienter efficiar, & ipsa longius recessit à
me. Quæ sita enim sapientia longè recede-
re dicitur, quia appropinquanti altior ui-
detur. Qui uerò hanc nequaquã quærit,
et cetera. *Propter* hoc & cetera. *per* hoc
& eius rectitudinis regulam ignorat: quia
sibi in tenebris, mirari lucis claritatem ne
sunt quam nunquam uiderunt, cumq;
in forma eius pulchritudinis non tendũ-
tur, in semetipsis libenter quotidie defor-
miores fiunt. Nam quisquis eius radijs
tangitur, sua illi manifestius tortitudo
monstratur: & eo uerius inuenit quantum
flectatur in uitio, quo sagacius summa cõ-
siderat, conspiciat quantum distat a recto.
Vnde B. Iob humanum genus uicibus
transiens, amicos loquendo superauit, si d
loquente Deo, sublimius eruditus semetip-
sum, & cetera. *nos* cetera. *re* uenit illos nanque
iniuste loquentes subdidit, sed ad uerba
locutionis intinxit reum se iuste cognos-
cit. Et quidem cur flagellatus sit nescit,
sed tamen cur flagella ueneratus diuina
non sit, silendo redarguit. Diuina enim
iudicia cum nesciuntur, nõ audaci sermo-
ne discutienda sunt, sed formidoloso silen-
tio ueneranda: quia & cū causas rerũ cõdi-
cat, quo se eas facere qui lumine iustus est

amor t. it. *Ver* ergo sanctus & prius de
locutione, & post de silentio reprehens-
sus, quid de temetipso sentiat innotescat.
Antea in

*Quod de uerbo ocioso nec sancti possunt excusa-
ri, licet manus operis, in conspectu Dei fla-
deam operire.* Cap. 11.

Q Vi leuiter locutus sum, respondere
quid possunt ac si dicat: Sermonẽ
neum defendere, si hunc cum ra-
tionis pondere protulidẽ. At post-
quam lingua leuitate usa conuincitur, qd
reliat nisi ut contencio resisteret? Sequi-
tur: Manum meam ponam super os
meum. Visu sacri eloqui in manu opera-
tio, in ore locutio solet intelligi. Manum
ergo super os ponere est uirtute boni ope-
ris culpas tegere incaute locutionis. Quis
uero in oculis per se uisus habet perfe-
ctus sit, de ocioso tamen sermone non pec-
cet iacobo attestante, qui ait: Nolite plu-
res magistri fieri. in multis enim offendimus
omnes. Et rursum: Linguam nullus
hominum domare potest. Cuius culpas re-
darguens per semetipsam ueritas dicit: *Mat. 12*
Dico autem uobis, qm̃ omne uerbũ ocio-
sum quod locuti fuerint homines, red-
dent de eo rationẽ in die iudicii. Sed san-
cti uti ante Dei oculos student culpas lin-
guæ tegere meritis uite, student bonorũ
operũ pondere premere immoderata uer-
borum. Vnde in sancta Ecclesia manus su-
per os ponitur, dum in electis eius quoti-
die ocioſe locutionis uitium bonæ actionis
uitute operis scriptum namque est: Beati
quorũ remissa sunt iniquitates, & quorũ
tecta sunt peccata. Sed rursum cum scriptũ
sit. Omnia nuda & aperta sunt oculis eius
quomodo regi possunt quæ eius oculis eni
cuncta nuda sunt, abscondi nequaquam
possunt? Sed quia hoc quod tegimus in
interius ponimus, atque hoc unde regi-
mus nimirum superdicimus, ut quod est
subter positum tegamus, tegere peccata
dicimus, quæ quasi subterponimus dum

dum bonæ actionis opus ad hoc possit eli-
gimus ut præferamus. Qui ergo prio-
ra mala deserit, & bona posterius facit,

Ecc 2 per

Eccl. 7

iacob. 3

Mat. 12

Ps. 1

Heb. 4

agimus quæ multos agere & egisse con-
tinuus. Sed cum offerentis uirtus ad agnam
capramque non sufficit, in remedio por-
nitentis adiungitur, ut duo pulli colum-
barem uel duo turtures offerantur. Sci-
mus quia columbarum pulli uel turturæ
pro cantu gemitus habent. Quidem
per duos columbarum pullos uel duas
turtures, nisi duplex pœnitentia nostra
gemitus designatur? ut cum ad offeran-
dos dupliciter delectamur: quia & recta
unde & unus turtur pro peccato, alter
pro culpa. Holocaustum namque totum incensum
dicitur. Vnum ergo turturæ pro pec-
cato offerimus, cum pro culpa gemitum
damus: de altero uerò holocaustum fa-
cimus, cum pro eo quoddam bona neglex-
tes igne doloris ardeamus. Quia igitur
duplex in pœnitentia gemitus debetur,
agens, atque in sua reprehensione succre-
scens, dixisse se unum & alterum pœnitens
sacer, ac hanc aperit dicat: Et erga bona per-
neggentiam torpui, & ad mala per auda-
ciam prorupi.

TEXTVS CAPITIS QUADRAGESIMI

BEATI IOB.

RESPONDENS
autem Dominus
Iob de turbine
dixit: Accinge si-
cut uir lumbos
tuos, interrogabo
te, & indica mi-
hi. Nunquid irri-
tum facies iudicium meum, & con-
demnabis me ut tu iusticeris? Si ha-
bes brachium sicut Deus, & uoce simi-
li tonas, circunda tibi decorem, & in
sublime erigere, & esto gloriosus, &
speciosus induere uentilus. Disperge

A superbos, in furore tuo, & confunde
eos, & respiciens omnem arrogantem
humilia. Respice cunctos superbos,
& confunde eos, & contere im-
pios in loco suo. Absconde eos in
fulnere, simul & facies eorum demer-
ge in foueam, & ego confitebor quod
saluare te possit dextera tua. Ecce Be-
hemoth quem feci tecum, scœnũ qua-
si bos comedet. Fortitudo eius in lum-
bis eius, & uirtus illius in umbilico
uentris eius. Stringit caudam suam
quasi cedrum, nerui testiculariũ eius
perplexi sunt. Ossã eius uelut fistule
æris, cartilago illius quasi laminæ fer-
reæ. Ipse est principium uiarum Dei.
Qui fecit eum, applicabit gladium
eius. Bestiæ agri ludent ibi. Sub umbra
dormit, in lecreto calami, in locis hu-
mentibus. Protegitur umbra umbram
eius, circumdabunt eum salices torren-
tis. Ecce absorbebit fluum, & non
mirabitur. & bibet hauriens a quo ui-
uat Iordanis in os eius. In oculis
eius non uideo caput eius, & in nudi-
bus perforabit nares eius. An extra-
here poteris Leuitathan hamo, & fun-
des circulum in naribus eius, aut ar-
milla perforabis maxillam eius? Nun-
quid multiplicabit ad te preces, aut lo-
quetur tibi mollia? Nunquid feriet
tecum pactũ, & accipies eum seruum
sempiternum? Nunquid illudes ei
quasi aui, aut ligabis eũ ancillis tuis?
Concident eum amici, diuidet illum
negociatores. Nunquid implebis sa-
genas pelle eius, & gurgustium pi-
scium capite illius? Pones super eũ
manum tuam. Memento belli,
nec ultra addas loqui. Ecce
spes eius frustrabitur
eum, & uidentibus
cunctis præci-
pitabi-
tur.

ab auihus, aliquando etiam ab infensatis rebus quasdam longe dissimiles in se similitudines trahat. Pierumque enim à corporibus hominum in se similitudinē trahit, sicut de eo propheta ad Israelitas dicit: qui regete uos, tanget pupillam oculi eius. Et sicut de eo rursum speranti homini per prophetam dicitur: In scapulis suis obumbrabit tibi. Constat nimirū quod in natura sua nec oculum Deus nec scapulas habeat, sed quia nos per oculum cernimus, in scapulis uero onera sustinamus, Deus quod omnia uidet, oculum habere perhibetur, quod uero nos tolerat atque eo ipso quo tolerat seruat, obumbrare nobis in scapulis dicitur. At enim: In scapulis

tuis, & post peccatum ueniam deprecanti: Ea pietate Dominus te protegit, qua te pietate tolerauit. Obumbrat enim in scapulis suis: quia dum portat defendit. Aliquando uero à mentibus in se similitudinem trahit, sicut per prophetam ad Israel dicit Recordaris sum tui, miserans adulescentiam tuam. Et rursum per sponsæ comparationem loquens ait: Et si

sear tui. Quis enim nesciat quia Dei memoria nec solutione rumpitur, nec recordatione sarcitur? Sed dum aliqua deserens prætermittit, more mentium obliuisci dicitur: & cum post longum tempus quæ uoluerit inuitat, nostræ mutabilitatis consuetudine recordatus uocatur. Quo enim pacto diuinitatis eius uim obliuio dissipat, cui ipsa quo uelaudabilis memoria clementer concordat? Nulla nam, uel uita aut præterita aut abientia recordantur. Quomodo ergo Deus præteritorum reminiscitur, cū ipsa quæ in semetipsis prætercunt, eius nutus semper præsentia assistunt? Aut quomodo absentium recordatur, dū omne quod est, per hoc illi præsto est quod in ipso est? quod si præsto non esset, omnino non esset: nam non existentia uidendo creat, existentia uidendo continet. Quicquid ergo creator non uidet, existentia subsistendi caret. Aliquando autem ab auihus in illum similitudo trahitur, sicut per Moysen dicitur: Expandit alas suas, & assumptus eos. Et sicut propheta ait: Sub umbra alarum tuarum protege me.

quia enim nos patimur, dum protegitur, & non graui atque onerosa, sed leui & blanda protectione nos resonet, diuinas in nos misericordias exeret, quasi more super nos aurum alas tendit. Aliquando etiam intensatis rebus propter infirmitatem nostram alta condescensione se comparat, sicut per prophetam dicit: Ecce ego stridebo super uos sicut stridet plaustrum onustum feno. Quia enim fennum est uita carnalium, sicut scriptum est: Omnis caro fennum: in eo quod Dominus uitam carnalium patitur, more plaustrum fenum se portare testatur. Cui sub feni onere stridere, est pondera & iniquitates peccantium cum querela tolerare. Cum ergo longe dissimiles in se similitudines trahat toleranter intendum est quod quedam talia aliquando dicantur in Deo propter effectum operis, & quando autem ad iudicandam eius substantiam in Deo

oculus, scapulæ atque alæ nominantur, est aliquid operationis ostenditur. Cum uero manus, brachium, dextera uel uox in Deo dicitur, per hæc uocabula substantiam Dei ostenditur. Ipse quippe est & manus & dextera, de cuius ascensione per Moysen patet loquitur dicens: Tollam in celum manum meam, & iurabo per dextram meam. Ipse brachium, dextera, & uox. Quia dextera brachium Domini cui reuelatum est? Ipse uox: quia cum pater gignendo dixit: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Et de quo scribitur: In principio erat uerbum, & uerbum erat apud Deum, & Deus erat uerbum. Per hoc uerbum fecisse patrem omnia David asserit dicens: Dixit, & facta sunt. Deum ergo brachium habere, est operantem filium gignere. Voce tonare, est eō substantialem sibi filium mundo terribiliter demonstrare. Neato igitur Iob cum dicit Dominus: Si habes brachium sicut Deus, & si uoce simili tonas, miramini dispensatione pietatis eum dum increpat exaltat: quia eum quem sua comparatione superat, superiora cunctis demonstrat. Cui in hac positione subiungit.

Deut. 32
Psalm. 16

Psalm. 2

Eccl. 46

Hier. 2.

Isa. 49.

Deut. 32

Eccl. 53.

Psalm. 1

Psalm. 1

Psalm. 32

offe mittentem vestibus indignan-
 tem. *Cap. VIII.*

Circunda tibi decorem, & in sublime
 erigere & esto gloriosus, & speciosus

Psal. 92. enim sibi circundat decorem, de quo
 scriptum est: Dominus regnavit, deco-
 rem induit. Ipse apud nos in sublime eri-
 gitur cum nostris mentibus in natura
 se uerò gloriosus est, qui dum seipso per-

est. Ipse speciosus induitur uestibus: quia
 sanctorum angelorum choros quos con-

llesiam exhibet, non habentem rugam
 aut maculam. Vnde ei per prophetam di-

T. amictus lumine sicut uestimento. Hic
 quippe confessionem induit, illic deco-
 rem: quia quos hic per penitentiam con-

tem iustitiae ostender. Luce ergo sicut
 uestimento amictus est: quia sanctis om-
 nibus, quibus dictum est: Vos estis lux
 mundi, in illa aeterna gloria uestietur.

Mar. 9. Vnde per Euangelium dicitur, quia trans-
 figurato in monte Domino, uestimen-
 ta eius facta sunt candida sicut nix.
 In qua transfiguratione quid aliud
 quam resurrectionis ultimae gloria nun-
 ciatur? In monte enim uestimenta eius
 sicut nix facta sunt, quia in supernae

iustitiae fulgentes adhaerelunt. Sed
 quia speciositatem uel summi nomine ius-
 titiae sibi quomodo adiungat insinuat, in-

cor & tranquillitatem tempore unius con-
 tra me tolero, & distractus quandoque
 ueniens, in meum cor furor dispergo. Sed

gravis perfidiae error admittitur, si for-
 tale quis aestimet, quod in illa diuinita-
 tis substantia, furor & tranquillitas uariet-
 ur. Creator namque omnium eo summe

bilis non est. Hinc de illo per Iacobum di-
 citur: Apud quem non est transmutatio
 nec inconstitudinis obumbratio. Hinc tur-

tranquiliter iudicas. Hinc propheta ait:
 Deserta facta est terra à facie irae columbae,
 à facie furoris Domini. quod iram colum-
 bae praedixerat, hoc furorem Domini sub
 iunxit. Columba namque ualde simplex est
 animal: & quia in Deo nulla furoris in-
 qualitas scriptis. furorem Domini colum-
 bae nominauit. Vt enim diuinæ di-

stinctionis uim imperturbabilem de-
 monstraret, & iram dixit, & columbae.
 ac si apertius diceret: Distinctum iudicium
 in oculo exierit, qui permansus mansue-
 tus iniustos punit. Vnde & in extremo
 cunctis in semetipso incommutabilis manens,
 nulla inconstitudine ac mutabilitate uari-
 atur, sed tamen electis ac reprobis
 quam sub specie eiusdem incom-

ipiciant, sed non aequaliter inobiscuntur:
 quia & istis cum benignum ostendit ante
 acta iustitia, & illis terribilem culpa.

Quorum pauorem quis exprimet, cum
 re, & ante se iudicem iustum uidere? Hoc
 nimirum quotidie in uita uirae praesentis
 agitur, ut de qualitate uenturi iudicis
 mortalium corda doceantur. Nam
 cum duo ad iudicium pergunt, alius in-
 nocentiae sibi confusus, alius culprae ante

dicem utrique conspicunt, & tamen cul-
 pra debitor grauem contra se iram hoc ip-
 sum iudicis silentium suspicatur, quam
 iram sibi non denunciat perturbatio rudi-
 cis, sed recordatio prauitatis: quia etsi ad-
 huc totius reum sententia non clamat, in-
 tus tamen grauius conscientia accusat.
 Ac contra iustitiae amicus decernens
 uultum conspicit, sed intus de testimo-
 nio bonae recordationis hilarescit & quo
 apud se quod memarit, nisi habet, omne
 quod erga semetipsum est, blandum ui-
 et. Hoc itaque loco furor Domini dicitur
 per

Iac. 1.

Hier. 2.

per peccatores malè sibi confisos exami-
natio iusta vindictæ. Quamuis enim eum
tranquillum in iudicio uideant, tamen
quia feriendos se ab illo non dubitant,
eum suis moribus perturbatum putant.
Sequitur: Et respiciens omuem arro-
gantem humiliat.] Ac si dicat, ut ego.

Aprè autem ad vindictæ ordinem arro-
gantibus, superbiorum culpa præponi-
tur: quia nimirum non superbia de arro-
gantia sed generatur arrogantia de super-
bia. Duobus autem modis à Domino
peccator uniuersusque respicitur, cum
aut i peccato conuertitur, aut ex nece-
ssitate punitur. De respectu enim conuer-
sionis dicitur: Quia respexit Dominus
Petrum, & recordatus Petrus uerbi Iesu
fletus amarè. De respectu ultionis rursus
dicitur: Vultus autem Domini super fa-
cientes mala: ut perdat de terra memo-
riam eorum. Vtriusque autem modis in
humilitate arrogans sternitur: quia aut
pœnitendo cognoscit culpam, aut per-
eundo percipit pœnam. Sequitur: Respi-

Luc. 12

cit eos in loco suo.] Subau-
dis, ut ego. Superbi enim ex respectu
Domini confunduntur, aut hic de pietate
domini cognoscentes & damnautes
crimina, aut illic supplicia de iustitia sen-
tientes. Impiorum uerò locus ipsa super-
bia est: quia cum scriptum sit: Inuium

Eccl. 10

pietas, ibi continetur: quamuis nec que-
quam a superbia distat impietas. Valde
enim superbiere est impia de autore senti-
re. Impius ergo in loco suo continetur:
quia ipsa superbia qua eleuatur opprimi-
tur: cumq; efferendo se in cogitationi-

P. 11

nire debuisset abiectioni. Sepe autem dum
contra deum falsâ gloria exterius prohi-
cit, ueram inferius interius inanescit. Vnde
propheta ait: Deiecisti eos dum alienaren-
tur. Non. n. ait: Deiecisti eos postquam
eleuati sunt, sed dum alleuarentur: quia
eis falsâ cōtingit gloria exterius eleuari.

Ordinante. in diuino iudicio, non eis hic
aliud culpa est, atq; aliud pœna, sed sua il-
lis in pœnam uertitur culpa, ut elatis saltu
supbix, hoc ipsum sit uerè intus cadere, q̃

A foris ostenditur profecisse. Sequitur:
Abconde eos in puluere, simul & facies
eorum demerge in foueam.] Ac si di-
cat, ut ego. Superbos enim atq; impios
iusto iudicio Dominus in puluere ab-
scondit: quia eorum corda ipsis, quæ de-
specto amore creatoris eligunt, terrenis
primi negocijs permittit. Vnde il-
lorum uitam cum in extremo iudicio di-
scutit, tanquam sibi absconditam non a-
gnoscat, dicens: Nescio qui estis. Vita
pauorum sub puluere absconditur: quia
abiectionis & infimæ desiderijs grauatur.

Luc. 13.

B Quisque enim adhuc ea quæ mundi sunt
appetit, quasi ante faciem ueri luminis nō
apparet: quia nimirum sub puluere ter-
renæ cogitationis latet. Hunc prauarum
cogitationum puluerem oppressa mens
tolerat, quem uentus nequillimæ cen-
tationis apportat. Hinc est enim quod
de unaquaque anima terrenis desiderijs

Osee 7.

etâ dicit: Factus est Ephraim panis sub-
cineri eius, q̃ nō reuertat. Ex natura quip-
pe bene condita est nobis intentio quæ
urgat in Deum, sed ex conuersatione
nequiter assueta inest uoluptas, quæ præ-
sens premit in seculum. Panis autem
subcinericius ex ea parte est mundior,
quam inferius oculat, atque ex ea par-
te sordidior, qua desuper cinerem portat.
quisquis ergo intentione qua Deum de-
buisse querere negligit, quasi more pa-
nis subcinericij mundiozem partem in-
ferius premit, & cum curas seculi liben-
ter tolerat, quasi congestum cinerem su-
perius portat. Reuertatur autem pa-
nis subcinericius, si desideriorum car-
nalium cinerem repelleret, & intentio-
nem bonam quam in se dudum despicien-

D do oppresserat, superius ostentaret. Sed
reuerari renuit, cum mens amore cura-
rum secularium pressa, molem superpo-
siti cineris abiectionis negligit: dumque as-
surgere in intentionem bonam non ap-
petit, quasi mundiozem faciem subter
premit. Aprè autem subiungitur: Simul
& facies eorum demergere in foueam.

cio superbiorum facies Dominus in foueâ
mergit: quia intentionem cordis eo-
rum seise ultra homines erigentem in se-

rius deiecit. Ima. n. respicit cuius facies
foueam attendit. Et bene de superbis dici-
tur quòd eorum facies in foueam demer-
gitur: quia ima perfit, dum superbi en-
dendo se erigunt, eo magis ruendo infe-
rius tendunt. Terrenam quippe glo-
riam querunt, & infima sunt quæ pro-
pi-
ciunt dum superbiendo alta sequuntur.
Vnde miro & diuerso modo res agitur,
ut qui se erigunt, eo magis deieciunt: superbi infima appetant,
et tolluntur. Isti se dum despiciunt, ex-
altibus iunguntur: illi dum se erigunt, a
superioribus diuiduntur: atque, ut ita di-
zerim, illi se eleuantes deprimunt, illi de-
primentes eleuant. Et bene de super-
bis per Psalmistam dicitur: Humi-

Ps. 146

quia ea quæ infra sunt ambientes, domes

Und quàm terram petunt? Quibus hoc

rum facies in foueam demergi perhi-

tur, quia sequentes infima ad inferni ba-

rathrum tendunt. Iusto enim iudicio agi-

tur, ut quos hic uoluntaria auersio esce-

at, illic ab intuitu ueri luminis digna

supplicij fouea abscondat. Igitur quia

ut sanctus tanto diuinæ potentie terro-

re discussus est, ut ei diceretur: Si habes

brachium ut Deus, & si uoce simili to-

respiciens omnium arrogantem

mo uix sufficit audire: cuncta hæc qua

Dominus intentione præmiserit, hinc sub-

dite conclusionis ostendit, dicens:

Et ego confitebor quòd saluare te pos-

Si potes terribilia hæc facere, ipse quæ pro-

testi, tibi & non mihi de prelo bona om-

nia quæ fecisti. Si uero peccantes alios

respiciendo non potes perdere, liquet ip-

Ecce d'una uoce ad beatum Iob

dicitur quòd suadextera non saluetur: &

tamen nonnulli hominum qui ab huius

uiri uiribus longe sunt, despecto Dei ad-

itorio, sua se fortitudine saluari posse co-

lidunt. Pro quibus quid deprecari aliud

debemus, nisi ut si iam dona bonorum

operum petceperunt, hoc quoque doni

accipiant, ut a quo hæc acceperint dicat?

quia autem præmissis uerbis Dominus

in subsequens nequitiam antiqui ho-

pius uirtutibus Domini sciret quantum

diligeret, & cognita post calliditate diabo-

li, di ceteris quantum timeret. Vnde bene

per prophetam dicitur: Leo rugiet: quis

non timebit? Dominus Deus locus est:

quis non prophetauit? Postquam enim

uirtus ei sui conditoris inuoluta, nequa-

quam illum uires aduersari latere debue-

tunt, ut eo magis defensori suo se humi-

lius subderet, quo hostis sui nequias

subtilius agnouisset: protectoremque in

tanto ardentius quaereret, quanto terribi-

liorem hostem cognosceret quem miraret.

ptorem suum, qui minus intelligit peri-

cata deli uisus, qui uirum aduersarij de-

bilem putat. Vnde bene ereptionem suam

Domino tribuens propheta dicebat: Dili-

gam te Domine uirtus mea: aperte uideli-

cer dicens, eo te magis diligo, quo infirmi

proprium sentiens, uirtutem meam esse cognosco. Hinc rursus ait: Minu-

antes in te: quia tunc minime mihi cu-

qui eripimus hinc, cum per eandem mis-

ericordia quæ grauias fuerint pericula quæ

precedenti Dominus beato Iob rursus ope-

ra sanctorum sequentiū patefecit, ut his

auditis disceret, de uirtutum suarum cul-

minæ quam humilia sentire debueret,

nunc ei cum quo hoste bellum gerat osten-

ditur, & uires fraudis quæ illius subtilius

inducantur, ut qui ad colloquium authe-

ticum aperte cognoscat. Verbis enim sequen-

tibus si in fauulo dominus cunctas ho-
stis callidi machinationes insinuat, omne
quod opprimendo rapit, omne quod insi-
dando excita solat, omne quod in in-
sidio terret, & in quo sua cauda vadit, omne
quod desperando frangit, oē quod
perueniendo laetatur. Cuncta ergo regi-
uerlationis eius certamina exoritur di-
cens: Ecce Behemoth quem fecit te-
cuius.

*Quod Manicheorum heresis qui asserunt duo
principia, Deum scilicet, & nescio quam se-
nebrarum gentem, conuincitur: cum mansi-
fium sit quod in principio Deus omnem spiri-
talem & corporalem creaturam fecerit, pri-
mo in substantia materiae, deinde in forma-
tione distinctiōis.* Cap. IX.

Quem sub Behemoth nomine, nisi an-
imalis animal sonat. Cuius inferius dum
malicia subdit, patentes pñona monstrat.
Sed cum de Deo scriptum sit, quia fecit
omnia simul: cur hoc animal cum homi-
ne fecisse se indicat, dum cūcta quia simul
fecerit conat? Rursum querendum est,
quomodo deus cūcta simul condidit, dū
Moyses sex dierum mutatione variante di-
stinctē creata describat? Quod tamen cri-
tus agnoscimus, si ipsas causas originum
subtiliter indagamus. Rerum quippe sub-
stantia simul creata? Sed condita per
formata non est: & quod simul extitit per
substantiam materiem, non simul apparuit
per speciem formae. Cum enim simul fa-
ctum coelum terraq; describitur, simul spi-
ritalia atq; corporalia, simul quicquid de
caelo oritur, simul factum quicquid de ter-
ra producitur indicat. Sol quippe, luna &
sidera quarto die in caelo facta perhiben-
tur: sed quod quarto die processit in spe-
cie, primo die conditum extitit per conditionem. Primo die crea-
ta terra dicitur, & tertio arbuta con-
dita, & cūcta terrae uirentia describun-
tur, sed hoc quod die tertio se in specie
protulit, nimirum primo die in ipsa de
qua ortum est terrae substantiam conditū
fuit. Hinc est quod Moyses & distinctē per
dies singulos condita omnia retulit, & ta-

men simul omnia creata subiunxit dies:
Iste sunt generationes caeli & terrae, quan-
do creatae sunt in die quo fecit Dominus
caelum & terram, & omne uirgultum agri
antequam oriretur in terra, omnemq; her-
bam regionis. Qui enim diuersis diebus
creatum caelum & terram, uirgultum, her-
bamque narrauerat, nunc uno die facta
manifestat, ut liquidō ostenderet quod crea-
tura omnis simul per substantiam extitit,
quamuis non simul per speciem proces-
sit. Hinc illic quoque scriptum est: Crea-
uit Deus hominem ad imaginem suam,
ad imaginem Dei creauit illum, masculū
& feminam fecit eos. Necdum enim Eva
facta describitur, & iam homo masculus
& foemina perhibetur. Sed quia ex Ad-
latere proculdubio foemina erat processu-
ra, in illo iam computatur per substantiā,
à quo fuerat producenda per formam.
Considerate tamen haec in minimis possi-
mus, ut ex minimis maiora pensemus.
Herba namque cum creatur, necdum in il-
la sit ingens, & materies inmensa orien-
ditur. Inest uerō ei etiam cum non appa-
ret fructus & semen: quia nimirum simul
sunt in radicis substantia, quae non simul
procedunt per temporis incrementa. Sed
quia haec simul creata per substantiam di-
cimus, quae prodire alia ex alijs inueni-
mus: quo pacto cum beato Iob Behemoth
creatus asseritur, cum neq; una sit substan-
tia angeli & hominis, neq; homo ex ange-
lo, neq; angelus ex homine proferatur? Si
uero propter hoc factus Behemoth cum
beato Iob dicitur, quod creatura omnis
ab auctore, qui in actione sua nequaquam
temporis protelatione distenditur, simul
condita non dubitatur, eorū de Behemoth
specialiter dicitur, quod commune cum
creaturis omnibus generaliter habetur?
Sed si rerum causam subtili discussione per-
sequamur, quae cognoscimus simul uidelicet non uni-
tate temporis, sed cognitione rationis, si-
mul per acceptam imaginem sapientiae, &
nō simul per cōiunctā substantiam forme.
Scriptum namque de homine est: Facia-
mus hominem ad imaginem & similitu-
dinem nostram. Scripti Ezechielem ad
Iatan dicitur: Tu signaculum similitudi-
nis, plenus sapientia & perfectus decore Eze. 18

mente decernit Quia ergo nonnulli mun-
dum in se habent, & illi in se habent, &
ex illa intus placere nō appetunt, recte &
esca eius electa dicitur: & tamen fœnum
sicut bos comedere Behemoth iste perhi-
betur. Quasi n. ante os Behemoth istius
mundum fœnum in terra, atque in infi-
mis iacet, cum & uita quasi innocens per
mandatorium custodiam agitur, & tamen
inter actionem quæ bona ostenditur, cor
ad appetēda sublimia non eleuatur. Quid
itaque utilitatis agit qui in se mundiciam
uitæ custodit, si per intentionem infi-
miam in ore Behemoth huius inuenien-
dam se in terra derelinquit? Quia igitur
omnis cōspiciat Deas et id hoste in re, ut
in hoc, nunc est in peccata carnis
rescit, ut calliditas eius nequitia quo
apertius cognoscitur, eo facilius supere-
tur. Sequitur:

*Quod malorum mentes diabolus in uirtute pos-
sident. Cap. XI.*

Fortitudo eius in lumbis eius, & uir-
tutis enim in uirtute uirtutis. Se-
minaria coitus uiris in lumbis esse, inesse
autem fœminis in umbilico perlubent.
Hinc est enim quod ueritas discipulis
dicit: Sint lumbi uestri præcincti. Hinc

I. 12

I. Pet. 1

Petrus cum luxuriam à corde restringe-
ret in uirtute. Succurrit enim

H. L. 7

mentis uestre. Hinc raulus est per Abra-
hæ sacrificium Melchisedech tpe Leui sa-
cerdotium diceret decimatum, ubi tunc
in Abrahæ corpore Leui lateret ostendēs,
ait: Adhuc enim in lumbis patris erat.

Ezec. 16

Quia uerò senarum luxuriam fœminis
in umbilico continetur, propheta testat,
qui sub specie fœminæ prostituta Iudæ
portat. Non est præcisus umbilicus tuus. In die
quippe ortus umbilicum præcidere, est cō-
uerſionis tempore carnis luxuriam reſeca-
re. Quia enim diffi-
cile est male inchoata
corrumpere, & semel formata deformiter in-
hæretur quæ dum in Deo nata est, impre-
cisum umbilicum recinnet: quia fluxa lu-
xuriam non abscedit. Quia igitur potestate
luxuriam infirmitate subternitur, & fortu-

A tudo eius in lumbis contra masculinam
uirtutem illius contra fœminas in uirtute
co perhibetur. Sed cur cum Behemoth
istum fœnum comedere intulit, prima de-
ceptionis eius argumenta luxuriam damna
subiunxit nisi quod liquido omnibus pa-
teret, quia postquam semel hominis spiritū
superbia cepit mox se ad corruptionem
carnis extendit? Quod in ipsis quoque
hominibus primis agnoscimus, qui dum
post perpetratam superbiam pudenda mē-
bra contegunt, patenter indicant, quia
postquam apud semetipsos intus arripere
alta conati sunt, mox in carne foris erube-
ſcenda permiserunt. Behemoth itaque
iste insatiabiliter satiens, & deuorare co-
tum simul hominem querens, modò in
superbia impudentia, & ostentatione
luxuriam uoluptate corrumpit. Bene au-
tem nequaquam fortitudo eius in lumbis
uel umbilico eorum dicitur, qui proster-
nuntur: sed fortitudo eius in lumbis
eius, & uirtus illius in umbilico uentris
eius. ac si aperte diceretur: Fortitudo eius
in lumbis, & uirtus illius in umbili-
co uentris sunt: quia nimirum eius propriè
corpus sunt, qui suggestionum turpium
blandimentis decepti, et per luxuriam fluxa
lucumbunt. Sequitur:

*Quod tota uirtus diaboli in Antichristo firmatur: qui in fine huius mundi causa omnis
erit malitiae, & quasi esset Deus, immensitate
prodigiorum sublimis apparebit. Ca. XII.*

S Multa in his suppetunt quæ instru-
endis moribus proferantur: sed prius behemo-
th istius uolenta discutimus, ut post
seculum astuta detegamus. In scriptura
sacra cedri nomine aliquando alta excel-
lencia gloriæ celestis exprimitur: aliquan-
do autem prauorum rigida elatio desi-
gnatur. Cedri nomine celestis gloriæ
celitudo exprimitur, sicut Psalmista tes-
tatur. Iustus ut palma florebit, sicut ce-
dri Libani multiplicabitur. Cedri ius-
tus nomine superba prauorum potentia
designatur, sicut per eundem prophetam dicitur
V. 17. Quia cauda Behemoth istius, nisi illa antiq-
hostis

Gen. 3

Ps. 91

Ps. 118

hominis extremitas dicitur, cum nimirum
ad proprium illum perditum hominem
anguedur, qui specialiter Antichristus
nunc capatur. qui quoniam modo honori
et atque in tumorem potest ita eleuari per-

it. tunc Anti
paulatim obtinens, menturas hominum
& honoris culmen & liquorum potesta-
te transiit. Spiritus sapientie in illo est

Apo. 20 ligatur.

clauem abyssi, & catenam magnam in

totam cordibus, potentia diuina dispen-
sationis atque regitur, ne in quantum nocere
uoluerit, effugerit ut quamuis per nos oc-
culte tentat, ad uolentiam tamen sapientias
superbia non erumpat. Sed illic quomodo
in mundi fine huiusmodi inuenerit
cum dicitur: Et

Ibidem.

re suo, & exhibet, & seducet gentes. Mole-
stia quoque numero uniuersum pro-

fectum. Et tempus exprimitur. Quo peracti-
one quos hosti sui uiribus traditis, pau-
co quidem in tempore, sed in multa con-
tra nos uirtute laxat. Quem quamuis se-
ueria ad crudelitatem dilatat, superna ta-
men misericordia dierum breuitate coan-

Mat. 20

ducit. Hinc enim ueritas per semetipsum
dicitur: Et tunc tribulatio uelutque modus, ne
non sint ab initio mundi utque modus, ne
que heret. Hinc rursus ait: Nisi breuitati
in illis dies illi, non fieret salua omnis
caro. Quia enim & superbos nos & infir-

Inter malos uicibus, misericordia licet ore-
uiatos dicit: protecto ut & superbi etiam ter-

reat de aduersitate temporis, & infirmi a-
tem reuocet de breuitate. Sed consideran-
dum ualde est, cum Behemoth iste cauda
suam sicut cedrum subleuat, in quo tunc
atrocior quam nunc se exierit iugat, que
enim penarum genera non nouimus, quod
non iam uice, martyrium exercuisse ga-
dumus? Alios namque improuiso ita im-
metus ungulo gladius traunt, alios crucis

hilum atque in quo & mors prouo-
cata reperitur, & repulsa prouocat. Alios
bistutus leuiter dentibus attriuit: alios ar-
mato terro insulas ungula carpit, alios
velutina rabie moribus detrahit, ad se uo-
minuit, alios a bitumens uicerum percu-
tione sella mis uerberum cupit: alios
sella terra uiuentes operuit: alios in altum
demos in mortem precipitum legit
alios in leuiter aqua replen oauor
buit: alios edax flamma utque ad unum
depasta contumplit. Cum igitur Behemoth
iste caudam suam in fine mundi nequius
dilatat, qui est quod in his tormentis tunc
atrociter crescat, nisi hoc quo in Euange-
lio ueritas per semetipsum dicit: Surgent

Mat. 20

magna & propterea, ita ut ita

uersa patiuntur: tunc autem Behemoth
ius laelutes etiam cum peruersa interit,
muta facti sunt. Pensamus ergo que erit
humanæ mentis illa tentatio, quando

martyr & corpus tormentis subleuat,
tamen ante eius oculos totius miracu-

lacionum fundo quatitur, quan-

cat, igitur recte. Stringit caudam suam
quasi cedrum, quia nimirum & alius tunc
erit ueneratione proangi, & durus crude-
litate tormenti. Non enim sola tunc po-

14

hunc fulcit. Unde & per David dicitur
ludiat in oculis, quando in cu-
bili suo. Ad apertam namque potentiam
tulit ille ut leo esset, etiam si non trans non
fuit: rursus que ad occultas ueritas
tulit ille, ut insidians latraret, etiam si
leo non esset. Sed quia hic antiquus hostis
in cunctis suis uiribus effrenatur, tunc
per utraque permittitur: ut contra cunctos

scribitur: quia in eius potentia iniqui

15

Den. 31.

transit, et quia in cilio pangi-
tur, hinc est quod in tabernaculo uel cili-
cina undecim hinc. Hinc per undecimū

saluum dicitur, Saluum me fac Domi-
ne, quoniam defecit sanctus. Hinc in un-
denario numero remanere Apostolos pe-
te missa requiritur. Nisi enim hgnari cul-

olorum numerum tam scilicet duodena-
rio nō curaret. Quia ergo per undenarium
transgressio exprimitur, huius bestie cor-
nu undecimo ipse auctor transgressionis
indicatur. Quod uidelicet paruulum ori-
tur, quia putus homo generatur: sed im-
mū sibi um angelice fortitudinis proferit.

Quod tria cornua quæ ei ante faciem sunt,
euellit: quia dytioni suæ regna totidem
uæ sibi uicina sunt subigit. Cuius oculi
ut oculi hominis, sed os ingenta lo-
quitur: quia in illo humana quidem for-
nes eleuatur. Quod ergo per Pantum

s, aut quod contus, hoc
pheta testatur dicens: O
ta. Quod uerò illum uel Daniel ingentia
loqui, uel paulus perhibet supra cultum
deitatis extolli, hoc est quod apud beatū
Iob diuino

culminis elatione prosperatur. Bene au-
tem stringere caudam dicitur: quia tota
eius uirtus in uno illo dominato homine
congesta dentatur, ut tanto per illum tor-
tia ac mra faciat, quanto illum collectis
suis uirtutibus instigat. Sed quia quale sit in
quorum caput audiuius: nunc huic ca-
piti quæ membra adhareant, agnoscimus.
Sequitur:

Quod multiplicia sint argumenta diaboli, qui

¶ Eius testiculorum eius pplexi sunt.
¶ Lot, ut behemoth testes habet, quos

A iniquitatis suæ prædicatores possidet. An
eius testes non sunt, qui prauis persuasio-
nibus corda hominum uoluerint erroris
sui semina iudendo corrumpunt? Apie
autem dicitur, quod testiculorum eius ner-
ui pplexi sunt: quia uidelicet prædica-
torum illius argumēta dolosis affectio-
nibus in nodantur, ut recta esse uideantur
quæ perueria persuadent: aut allegatio-
num implicatio quasi neruorum pplexi-
tas eluideri possit, solui non possit.

Neruos eius testiculi perplexos habent:

B quia acumina; prædicatorum illius sub ar-
tem cum uerbis corda inderunt, in opere

nos persuasionem suam traherent, sic &
in actionibus peruersos exhiberent. Sed
quia testes sunt huius beluæ, & perplexi
nerui illigantur, & rectos se ostendant ut
latant, & peruersa prædicant ut corrup-
pant: ipsum nimirum suum caput imita-
tes, qui quasi leo in uindictis & tauri per po-
tentiam terrenti culminis, & blandiunt per
speciem sanctitatis. Sed hæc belua unquam

C tunc solum talia ageret, & nunc quoque, ad

riæ testiculos non haberet. Neque enim
malum sola locutione oris infunditur, sed
peris & a pluribus operis exemplo propi-
natur. Quam multi enim Antichristi non
uiderunt, sed tamen testiculi eius sunt:
quia corda innocentium actionis suæ ex-
plo corrumpunt. Quisquis namque in sa-
extollitur, quisquis auaritiæ deinde
uoluitur, quisquis luxuriæ uolupta-
tibus, quisquis mulie atque im-

quam Antichristi testis est: qui diu in se li-
beter eius uerbis implicat, ex eo suo alijs

uat, sed enī fauet. Quid ergo aliud
Antichristi testis est, qui per dicit auctorita-
te promittit deo fidei testimonium perhi-
bet erroris? Quos tamen si quis
mox se sub quodam uelamine detentionis
occultant quia uidelicet eorum nerui per-
plexi sunt & male implicati, correctione
solui nequaquam possunt. Sequitur:

Quod

pentis suggestio mollis ac tenera est, &

virtute exaggerat, ut captam mentem de-
primens, usque ad intolerabile robur ex-
crescat. Caudam itaque quasi ceterum strin-
gere dicitur, quia semel eius in corde rece-
pta tentatio, in cunctis quae subsequente
intulente, velut ceterum dominatur. Huius
ergo nehemeth cauda, ne herba est, cauda ce-
teri, quia ex prima quidem suggestione
blandiens sublevaritur, sed per ultimum ne-
hementer invalescens, succrescente tenta-
tionis fine roboratur. Superabile naupse
est omne quod intrinsece supergit, sed inde se-
quitur quod vincitur, nisi resistat. Prius enim
quasi consulens blanda ad animi loquitur:
sed cum semel dentem delectat, omni
infirmitate violentia post consuetudine pre-
ter insolubilitate innotatur. Unde & bene
stringere caudam dicitur. Dente enim
vulnerat cauda ligat, quia suggestionem pri-
mam percussit, sed percussam mentem ne eua-
dere valeat, invalescente fine tentationis
astringit, quia enim peccatum in his mo-
dis admittitur, cum videlicet scilicet, &c. sug-
gestionem, &c. delectationem, spiritus con-
solationem propter nehemeth hunc esse per-
ficientem, huiusmodi accit, post ad d. 1. ca.

trementum uero per confessionem, iussus est,
nulli peccata, i gustu, i expectata, in se
mempis ipsi respiciendunt, atque hinc ex
iudicio fugiunt, sed uitare opere nec de
scitantes possunt: cuius dum Bebe moth
scius carne non continet, plerumq. can
da & uidentes i g. iur. q. e. contra uis
ex in more induunt, quia i clari da uolu
tate exordip. utque ad uis. et in reten
tis exatetur. Niat ut ergo. Si uig. cau
dam si amouali cedam: ut tanto quid
qui debeat inuicem ratione fugere, i. d.
f. si. i. e. uis i. i. l. l. i. g. i. uis. f. l. i. n. p. uis.

Secundum quod est, quod si plures
eius quos cepit, tunc graviores et
magis, cum praeferat utrumque
fit, inquit cogit, et quod in con-
maturum tentationem con-
maturum pondus graviora cuac-

uat. Behemoth igitur eandem suam quali-
cedram stringit, quia quos per praua mi-
tia cepit ad finem deteriores reddit: ut
tentamenta eius quo citius cessatura sunt,
eo ualentius commo leantur. Quia enim
suis pennis coram satagit exare supple-
tium, in eis ardentius ante mortem nit-
tur omne exagere peccatum. Plerumque
uero Behemoth iste id cor male subditu
posidet, sed tamen diuina illum gratia re-
pellit: & manus misericordie eicit, que
ad se captiua uoluntas introduxit. Cum-
que a corde expellitur, actiores inhære
iniquitatum stimulis conatur, ut eos re-
tationum fluctus mens ab illo impugna-

Quod bene in Euangelio ex-
comente ab homine nimius
Domino iubente narratur. Nam cum de
moniacus puer fuisset oblatas, scriptum
est: Commotus est Iesus spiritu immu-
di, dicens: Surde & mute
bi precipio: exi ab eo, & amplius ne in-
tercas in eum & exclamans, & amicum
de ceteris eum, cauit ab eo. Post eum
non discepserat cum tenebat, exiens dis-
cepserat. quia nimium tunc perus cogi-
tationes mentis dilatat, cum iam terribi-
li egredius sui diuina uirtute compul-
sus appropinquat. Et quem mutus posside-
rat, cum clamoribus delecebat, quia ple-
rumque cum possideret, minora tentamen-
ta inuagat. Et cum uerbis de corde pellicul-
tatori inuaginatione, exuribat. Bene itaq;
dicitur: Sit uigilantia sua quasi cel-
sum quia & corpe sidet, temper in ma-
litiis possidentibus retinet, & cor dele-
ctis uehementibus cogitationum flum-
inibus percutit.

Quod quidem fecerit ut propter hunc
 non filius capitis: tamen sic
 dei. Cap. XI.

¶ Illuc autem Behemoth istius mira-
culi, & state conditionis auctorior argum-
ta, adduntur, comprobantur: Nervi re-
fractorum eius perplexi sunt. Nervi
tenuissimi eius sunt pectuscula argumen-
ta machinationum. Per ipsa quippe
calli-

calliditatis suæ vires exerit, & fluxa mortuum corda corrumpit. Tetriculi eius sunt suggestiones prauæ, quibus in mentis corruptione seruetur, atque in constuprata anima iniqui operis prolem gignit. Sed horam testiculorum necui perplexi sunt: quia suggestionum illius argumenta implicatis inuentionibus illigantur: ut ple-

alio peccati laqueo non euadant: & culpam faciant dum vitant, ac nequaquam

19 sentiant ligari. Quod melius ostendimus si qua ex conseruatione hominum illigationis huius exempla conseramus. Quia uero in tribus ordinibus sancta Ec-

clesia constat, conjugatorum uidelicet, continentium, atque rectorum. unde &

20 Domini dum alios in agro, alios in lecto, atq; esse in molendino alios perhibet tres proculdubio in Ecclesia ordines ostendit: liquidò satis facimus si singula ex singulis enquiramus. Ecce enim quidam dū

mundi huius a nectis appetit, cuiuslibet alieni similem sibi uitam ducant, quod se cetera illius omni uleatio contegat, se iurando constringit: sed is cui iuratum est, adulterium perpetrare cognoscitur, ita ut etiam maritum adulteræ occidere conetur. Is autem qui iusiurandum præbuit, ad mentem reuertitur: & diuersis hinc inde cogitationibus impugnatur, atq; hoc silere formidat, ne silentio adulteri simul

& homicidij particeps fiat: & prodere trepidat, ne reatu se perituri obstringat. Perplexus ergo testiculorum necui ligatus est: quia in quamlibet partem declinet, metuit ne à transgressionis contagione liber non sit. Alius cuncta quæ mundi sunt de-

uoluntates quærens, alieno se subdere regimini appetit: sed eum qui sibi apud

functione discernit. Cui fortasse is qui sine iudicio eligitor, cum præesse iam coeperit, agi quæ Dei sunt prohibet, quæ modum sunt iubet. Pensans itaque subditus uel quæ sit culpa inobedientiæ, uel quæ contagium secularis uitæ, & obediæ trepidat,

& non obedire formidat: ne aut obediens Deum in suis præceptis deserat. aut rursum non obediens Deum in electo priore contemnat: & aut illicitis obtemperans, hoc quod pro Deo appetit, contra Deum exerceat, aut r. ium non obtemperans, eum quem suum iudicem quæsierat, suo iudicio supponat. Apertè ergo iste per discretionis suæ uitium perplexis testiculorum neruis astringitur quia aut obtemperans, aut certè non obtemperans, in culpa transgressionis ligatur. Unde bar proprias uoluntates frangere, & curat eas etiam contempto priore solidare. Deceuit mundum funditus relinquere, & ad mundi curas uel ex aliena uoluntate compellitur redire. Perplexi ita nerui sunt, eum sic nos argumenta hostis alligant, ut culparum nodi quo quærentur solui, durius astringant. Alius pensare pondus honoris Ecclesiastici, negligens, ad locum regiminis præmissis ascendit. Sed quia omne quod hic eminet, plus meritoribus afficitur, quàm honoribus gaudet, dum cor tribulationibus premitur, ad memoriam culpa reuocatur: doletque se ad laborem cum culpa peruenisse, & quàm sit in-

21 tuitate agnoscit. Reum igitur se eum im-

comitatus locum deserere, sed timet ne grauius delictum sit suscepti gregis custodiam reliquisse: uult suscepti gregis curam gerere, sed formidat ne deterior culpa sit regimina pastoralis gratiæ emptam possidere. per honoris ergo ambitum ligatum culpa hinc inde se constringit. Eile quippe si-

22 ne reatu criminis uestrum uidet, hanc susceptus semel grex relinquatur, aut rur-

23 Vndiq; meruit, & suspectus latus omne pertumescit, ne aut itaus in empto regimine non digne luceat, quod non etiam deterens, dum alius emendat, aut certè regimen deterens, here uisitur, rursus aliud

24 ipsa gregis detractione comitat quia ergo Behemoth iste ita in explicabilibus nodis ligat, ut plerumq; mens in dubium adducta, unde se à culpa soluere nititur, inde in culpa auctius astringatur, rectè dicitur: Nerui testiculorum eius perplexi sunt.

25 Argumenta uanque machinationum

nationum eius quasi quo laxantur ut relinquant, eo magis implicatur ut teneat.

20 Est tamen quod ad destruendas eius uersutias utiliter fiat, ut dum mens inter minora & maxima peccata constringitur, si omnino nullus sine peccato euadendi aditus pater, minora semper eligantur: quia & qui minorum undique ambitu ne fugiat claudetur, ibi se in fugam precipitat, ubi breuior murus inuenitur. Et Paulus dum quosdam in Ecclesia iacobinantes aspicere, concessit minima, ut maiora declinarent, dicens: propter fornicationem autem unusquisque uxorem suam habeat. Et quia tunc solum coniuges in admixtione line culpa sunt, cum non

1. Cor. 7

da prole miscantur: ut hoc etiam quod conciscit sine culpa quamuis minima non esse monstraret, illico adiunxit. Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium. Non enim est line uitio quod ignoscitur, & non precipitur. Peccatum profecto uidit, quod officinam praeuidit. Sed cum in dubijs constringimur, utiliter minimis subdiuimur, ne in magnis sine uenia peccemus. Itaque plerumque nervorum Behemoth istius perplexitas soluitur dum ad uidentes maternas per commissa minora transiit. Sequitur Olla eius sicut fistulae aeris. Quid per olla Behemoth istius nisi consilia designantur? Nam sicut in otibus cor, otis roburque subsistit, ita in silentis consilijs tota se eius malitia. Neque enim quicquam per ueritatem pestiferam persuasionis interit. Et rursum, sicut olla quae frangat medullas confortant, ita eius consilia per puritatem maiorem potentiam insula ingentium uoluntas roborat. Hoc uero tetricum eius ab illis consilijs dicitur. Quia per hanc autem quae bono consensu perit, per hanc uelut consulendo supplantat. Unde & bene eius olla, id est, a tari cantibus solent, quae admodum auribus dum blandum carmen subtiliter concinunt, interiora mentis in exte-

A mora delectationis trahunt: & dum dulces est quod auribus sonant, utilitate cordis in uoluptatis fluxu debilitant: cumque auditus ad delectationem trahitur, sensus ab statu suae fortitudinis enervat. Ita quoque ab ista eius consilia dum quasi blanda prouisione consulunt, cor à forti intentione inuertunt: & dum dulcia resonant, ad noxia inclinant. Quasi ergo aeris fistulae sunt, quae dum libenter audiuntur, ab interna intentione animum in exterioris uitae delectationem deiciunt. Hoc. Behemoth iste magnopere ad erequendam deceptionem satagit, ut dum peruerfientis suae consilium quasi utile ostendit, suauiter ualeat sonare quod dicit, quatenus & ostensa uilitate mentem in aperitis in cunctis ostendimus, si pauca breuiter consiliorum eius argumenta perdamus. Ecce enim quidam rebus contentus propius, decreuit nullis mundi huius occupationibus implicari, ualde formidans quietis suae comoda perdere & ualde despicens cum peccatis lucra cumulare. Ad hunc hostis callidis ueniens, ut intentione bonae deuotionis subraat, quasi utilitatis consilium subministrat, dicens: Ea quidem quae sunt in praesenti sufficientes sed his deficientibus quid astutus es? si enim post haec nulla proidentur, alii sunt quae ad praesens impendenda sunt filijs, sed tamen paranda sunt quae seruent. Ualde potest etiam quod adest, si sollicitudo prouida esset parare quod deest. An non & terrena potest actio peragi, & tamen in actione culpa declinari: quatenus & exteriora stipendia praebeat, & tamen inter uanum rectum suum non inlicitat? Haece interim la idem insinuat, & scotum iam in negotio terreno quod prouideri, peccati laqueos occultat. Olla itaque eius sicut fistulae transiunt quia perniciosa eius consilia auditori tuo consulenti uocis suauitate blandiunt. Alius quoque non solum decreuit terrena comoda non querere, sed etiam cunctis eorum possides renunciare: ut in discipulatu coeclis magister tanto se liberior exerceat quanto & ex editor redditus ea quae possidentem premere poterant, deieceris calceat. Huius tot hostis insidians occulta

21

suggestione alio putat, dicens: Vnde
hæc temeritatis tantæ surrexit audacia,
ut credere audcas quod omnia relinquen-
do subtilitas? Alius se creator condidit,
atque aliter tu respicere disponis: valen-
torem te robustioremque faceret, si sequi
te sua uoligia cum inopie necessitate uol-
uisset. An non plerique & terrena patri-
monia nequaquam deserunt, & tamen ex
illis bona æterna mercantur? Hæc blandi-
ens suggerit: scortum uerò in eisdem
rebus quas retinere admonet, ante renou-
tis oculos delectationes pestiferas deci-
pius apponit, quatenus seductum cor ad
benedicenda exteriora pertrahat, & inti-
ma perfectionis uota peruertat. Ossa ita-
que eius sicut fistulæ æris sunt, quia dolo-
ra eius consilia dum blandum de exteriori-
bus sonum reddunt, perniciosum dispê-
dum de interioribus ingerunt. Alius re-
lictis omnibus quæ exterius possidentur,
ut ordinem sublimioris discipularis ap-
prehendat, etiam intimas frangere uolan-
tates parat, ut rectoribus se alterius uol-
untatibus suadeus, non solum prauis de-
sideriis, sed ad perfectionis cumulum etiã
in bonis uotis sibi metipsum renunciet, &
cuncta quæ sibi agenda sunt, ex alieno ar-
bitrio obseruet. Hunc hostis callidus tan-
to mollius alloquitur, quanto ab excellen-
tiori deicere ardentius conatur, moxq;
quantia per temetipsum miranda agere po-
tuit. Cur profectum tuum sub studio me-
horationis imminuis? Cur intentionis
tuæ bonum, dum ultra quod necesse est exten-
dere nitens frangis? Quæ enim dum uolunta-
te propria usus es, perierat a perpetratu?

Quid enim per cartilaginem nisi simulatio ei accipitur? Carti-
lago namque ossis ostendit speciem, sed
non habet firmitatem. Et sunt
nonnulla uicia quæ ostendunt in se
rectitudinis speciem sed ex prauitate
prodeunt infirmitate. Hostis enim no-
stræ malitia tanta se arte palliat, ut plerūq;
eius, alienum super te iudicium cur requi-
ris? Hæc blandiens intimat, scortum uerò
in uoluntatibus eius proprijs exercendæ
superbie causas parat. & dum laudat cor
de intestina rectitudine, inuestigat calli-
de ubi subruat in prauitate. Ossa itaque
eius sicut fistulæ æris sunt: quia clidestina
lectant, inde perniciose a recta intentione
dissipant. Alius fractis plene uoluntati-
bus suis, multa iam uetusti hominis uitia

& mutatione uitæ, & lamentatione peni-
tentis correxit: & tanto maiori zelo con-
tra aliena peccata accenditur, quanto sibi-
metipsum suaditus mortuus iniquitatibus
proprijs non tenetur. Hunc hostis calli-
de de se cognoscit, quasi prospere consulen-
tis uocari. Adhuc blandiens, & te
ad beneuolentiam aduocans, & te
tate cōualescas. An nō sunt ppēdis, quæ cū
ad aliena excederis, erga ea curādæ quæ tua
sunt minor inueniunt? Et quid prodeat
alieni uulneris cruorem tergere, & putre-
diem proprijs negligendo dilatare?

Hæc dum quasi consulens dicit, zelum
charitatis admittit, & omne bonum
quod prodire ex charitate poterat, gladio
subintroducit torporis. Vnde agitur. Vnde
proximos sicut nosmetipsos diligere præ-
cipimus, dignum est ut sic eorum zelo cō-
tra uicia, sicut & nostro flagremus. Quia
igitur dum suauiter consulit, mentem ab
intentione propria alienam reddit, recte
dicitur: Ossa eius sicut fistulæ æris. Quan-
do enim per fraudulentia consilia audien-
tis animo blandum sonat, quasi cum fi-
stula æris cantat, ut unde mulcet, deci-
piat. Sed Behemoth iste ualde mollius
certamen mouet, quāto se in insidijs sub
prætextu infirmitatis exercet. Tunc autē
duriore temptationes excitat, quando an-
te tentati oculos iniquitatis laqueos sub
specie uirtutis occultat. Vnde & recte
dicitur: Quid enim per cartilagi-
nem nisi simulatio ei accipitur? Carti-
lago namque ossis ostendit speciem, sed
non habet firmitatem. Et sunt
nonnulla uicia quæ ostendunt in se
rectitudinis speciem sed ex prauitate
prodeunt infirmitate. Hostis enim no-
stræ malitia tanta se arte palliat, ut plerūq;
eius, alienum super te iudicium cur requi-
ris? Hæc blandiens intimat, scortum uerò
in uoluntatibus eius proprijs exercendæ
superbie causas parat. & dum laudat cor
de intestina rectitudine, inuestigat calli-
de ubi subruat in prauitate. Ossa itaque
eius sicut fistulæ æris sunt: quia clidestina
lectant, inde perniciose a recta intentione
dissipant. Alius fractis plene uoluntati-
bus suis, multa iam uetusti hominis uitia

habere: & cum his uiam decet delectari
in rebus temporalibus terrentur. ad aeternam
nunquam effusio misericordiae creditur:
& quod acceptum est, non timetur. Non
dicitur accepta retineri
sacra constanti
prauitate sua flecti non patitur, quia ex re
cti deiectione glori

que fidem integram non ueritas, comit
mor incompetens humilitas
cum temporali formidine pressus quisque
ad deiectionem ueritatis tacer, arbutatur

mentum creditur, a peccata tantum actio-
ne cessare. Plerumque inouicendo
ingratis sollicitudo nomi-
quietem quies non tolerat, agendo que-
hum putat. Saepe ad ea quae agenda sunt, in-
cauta precipitatio, laudandi studiū seruior
creditur: & cum debiderat bonum in-
tempestiua actione corrumpitur. eo agi
melius quo celerius

seruandi boni tarditas, comitum putatur:
& cum expectatur uera ratio est
hoc in his uia supplantat. Item cum
culpa, aut uirtus aspicitur, necessarii pe-
simum est, quia tanto tardius mens ui-
tutum num desit, quanto hoc quod per-
petrat non erit elicit: & tanto mens tar-
dius uirtutum desit, quanto per uirtutum
speciem decepta, praemiorum etiam de co-
tributionem quærit. Fac ita autem culpa
corrigitur quæ & erubescit, quia esse
sentitur, quia ita me eror cum uir-
tus crederet, difficilior est euasione
dicitur: Cartilago eius quasi lamina ser-
ret. Behemoth enim iste quo sub prece-

A exhibet, eo in culpa mentem durius tenet.
Hinc est quod nonnunquam hi qui quasi
uiam sanctitatis appetunt, in errorem la-
psi tardius emendantur. Rectum quippe
estimant esse quod agunt, & sicut excolis
de uirtute, sic uino per euerantiam iun-
tur. Rectum existimant quod agunt, &
ideo suo iudicio enixius seruiunt. Vn-
diutores Nazaret eius niue, nitidiores la-

ro pulchriores, demigrata est super carbo-
nes facies eorum, & non sunt cogniti in
plateis. illico adiungit, Adhuc sit cutis consi-
olius, aruit, & tacta est quasi lignum.
Id enim Nazaretorum nomine, ni-
entum & continentium uita
tur, quæ niue & lacte nitidior dicitur
Nia enim ex aqua congelascit, quæ
per uenit lac autem ex carne exprimitur,
in interioribus nutritur. Quid ergo per ni-
uem, nisi candor uitæ celestis. quid per
lac, nisi temporalis dispensationis admi-
demonstratur? Et quia plerum-
que continentia uita in fecie tam ni-

uam tenuerunt, multis qui serena
bene dispensauerunt superari uidentur,
& candidiores niue, & nitidiores lacte io-
beantur. Quæ quia per seruum spiritus
ius anti uirtutem ac lorum patrum non-
nunquam uincere uitam uidentur, recte
nitur, sancti celidit, fama signatur.

nos oculos nonni his praecedentibus pa-
quibus ut totum simul ostendatur adiun-
entes multos, atque ad superna
tes per celestem conuersionem uiden-
tur uiuere. narrantis sapphiro pulchro
tam plus quam expedit proli-
etur, & decepta praesumptione propria re-
recte subiungitur. Demigrata est super car-

Tern. 4

[illegible]

A conbutione in teret. Vnde & mox in
pate Dominus ac si causas tante astu-
tiae ex se constitutas reteret, a lun-
xii dicens -

Quod prima creatura Dei sit angelus: et quomodo
in illa similitudo Dei plenius est expressa.
Cap. XVIII.

Item aperte dicitur: Idcirco ad tam multa
toruere sufficit, quia in natura rerum hūc
creando per substantiam conditor pri-
mum fecit. Quid enim uias Dei, nisi eius
actiones accipimus? De quibus per pro-
phetam dicitur: Non enim sunt uiae meae si-
cut uiae uestrae. Et principium uiarum Dei
behemoth dicitur: quia nimium cum
cuncta creans ageret, hunc primum con-
didit, quem reliquis angelis eminenti-
orem fecit. Huius primatus eminentiā con-
diderat, ut non esset uelut
inter altiores illo in paradiso Dei, abie-
tes non adaequauerunt summitatem eius
plumam, ut in eadem non uisibilis
esset, et non pariter deum et creaturam
speciosum fecit eū in multis condensisq;
fondibus. Qui namque accipi in cedris,
abiebus & platanis possunt, nisi illa uir-
tutum coelestium procerx celsitudinis ag-
mina, in aeternae laetitiae uiriditate planta-
tae quae quāuis excelsa sunt condita, huic
tamen nec praelata sunt, nec aequata. Qui
speciosus factus in multis condensisque
fondibus ille dicitur, quia praelatum ex-
teris legionibus tanta illum species pul-
chritorem reddidit, quanta & supposita an-
gelorum multitudo decorauit. Ita arbor in
paradiso constituta, ubi
abuit, quot sub se positas supernorum
spirituum legiones attendit. Qui idcirco
peccatus sine uenia damnatus est, quia mo-

line et rutilum per eundem prophetam
dicitur: Tu signaculum si militudinis Dei
delictis paradisi Dei fuisti. Multa enim de
eius magnitudine locutus est, primo ver-
bo cuncta complexus est. Quid namq; bo-
ni non habuit, si signaculū Dei similitudi-
nis fuit? De sigillo quippe annuli talis fi-
gura

44

 $E_{\alpha, \beta}$

I 276.34.

C

12

120.2

in sigillo eodem essentialiter habetur. Et
 fit, angelo tamen quasi maius aliquid tri-
 butum, non ei, sed Deo conditum, sed ipsum signaculum Dei si-
 militudo, eo in illo similitudo Dei plenius
 eius potentiam adhuc insinuans, idē

zibus & iapis, chrysolitis, onyx, & beril-
 lis, nimirum nouem sunt ordines angelorū.

quantum sine
 ctiones ostenditur.

ratione clarior fuit
 ne descriptio ne subiun-
 ctum quod decoris tui, & foramina

ille credidit, quia etiam perforatus manu

in munere, isto cadente, meruerunt, ut ne

ad hunc adhuc idem prop

um ignitorum perfectus am

hibetur. Reliquos enim quasi

illic sociatus in multis

ob, quod illic protegens mentis

ipso si superbia, de clauonis lux

in, angelos in celo protegiuntur. Vn

de, si ipso etiam quos in co

bus audis, tanta conditionis eius ma

periculis, ne succumbat. Sed qu

nem nostram ostentia hostis uoluit

tionem facit. Vnde cum cum principis

uarum Dei diceret, illico adiunxit:

Quod

BEATI GREGORII

EXPOSITIONIS

IN

LIBER TRIGESIMVS

dragésimum B. Iob.

Quid in superburum lubricis mentibus fastui

A Ntquo hosti qui sub behemoth nomine dominica voce delinquitur, superbi quique suo familiariter seruiunt, quanto huius utriusque successibus apud semetipsos alius intumescit. His namque cum gloria augetur elatio, cum elatione uero addiscitur hoc illucque animus tendit, quia & deinde cum reb. creleat. Cumque cogitationes innumeras quasi a flagitiis seculi proferunt, eis de cogitationibus istius famē pascunt. Vnde nunc dicitur Hunc montes herbas serunt. In

Iob. 1. 10.

tudo Apostolorum atque prophetarum, aliquando uero seculanum potestatum tumor exprimitur. Mons

quippe est in uertice montium incarnatus Dominus transcendens celsitudinem pro designatur Ecclesia. sicut scriptum est: Qui

P. 144.

Non namque speculatio dicitur, per quam scilicet speculationem contemplans Dei Ecclesia figuratur. Rursum per montem testamentum Dei exprimitur, sicut Abacuc ait: Deus a Libano ueniet, & sanctus de monte umbroso & condensio. Qui enim uenturum se per testamenti sui paginas spopondit, quali inde uenit, unde uel licet testamentum bene mons umbrosus

rum obscuritatibus opacatur. Rursum in montem angelus apostata designatur,

quo hoste predicatoribus dicitur: Super montem caliginosum leuate signum. Predicatores quippe sancti super caliginosum

simulationis absconditur, uirtutem crucis exaltant. Rursum per montem haereticus quilibet exprimitur, sicut ex uoce Ecclesie Psalmista ait: In Domino confido,

quomodo dicitis animi mer, transmigra in montem sicut passer? Cum enim huius animarum unitate relicta intuenti doctrina confidere haeretici predicatoris dicitur, deserto Domino quasi in montem

care suadet. Rursum per montes Apostolorum atque prophetarum celebrando designatur, sicut scriptum est: Iustitias hinc montes Dei. Et uoce Pauli 2. cor. 12. dicitur: Ut nos efficeremur in gloria Dei in ipso. Vel licet iterum uoce sperantis Ecclesie Psalmista ait: Leuaui oculos meos

in montes, unde ueniet auxilium mihi. Rursum per montium potestatum tumor exprimitur, de quibus dicitur: Huiusmodi facie Domini: quia multi qui prius alta rigiditate tumescunt, Deo in

propheta iterum dicit: Ascendunt montes, & descendunt campi. Pleaque enim predicationes Domini superbi contra eum ueniunt, sed ab eo humiles reuertuntur.

ne remanent, & ad diuina obsequia stetit

fidem antiqui hostis praua cogitare ac perpetrare non desunt: recte hoc loco de behemoth dicitur: Hunc montes serunt herbas. Elati namque oculi hunc behemoth herbas serunt: quia ex colorem reuertunt, quod nequiter operantur

quia suas illi offerunt fluxas & lubricas voluptates. Erunt enim ait Apostolus, homines

Esa. 1.

P. 145.

P. 146.

P. 147.

P. 148.

P. 149.

P. 150.

2. Thm.

homines seipfos amantes. Quorum deseri-
ptionem complexus est dicens: Volupta-
tum amatores magis quam Dei. Quæ est
ergo herba montium, nisi voluptas fluxa,
quæ ex corde gignitur superborum? Quia
nisi Deum superbiendo contemnerent,
nequaquam tot lubrica lasciuendo per-
peraret. Quibus nunc in herbis iste Be-
hemoth pascitur: quia in eis poenam æter-
næ mortis eliciens, eorum perditus mori-
bus faciat, Superbi enim huius seculi
etsi quando supernæ dispensationis ordi-
ni præditi, ab expletione prauorū ope-
rū cessant, praua tamen in cogitatione mul-
tiplicant, modò ut se potentiores exteris re-
bus & honoribus ostendant, ne totam
dem suam potentiam in studio alienæ le-
sionis exercent, modò ut lubricis motib.
ducti, per leuia se facta voluptatesque dis-
soluant. qui dum rebus diuinitus acce-
dit, nequa prauitate, & iniqua semper
agere cogitant, quid aliud faciunt nisi
suis contra Deum donis pugnant? Quia
igitur Behemoth iste in superborum mo-
tibus sua semper desideria recognoscit,
quasi herbas in montibus inuenit, quib.
replectum lux malitiæ ventrem tendit. Be-
ne autem subditur:

*1. lictus demonio fit, cum naq; & infla-
bit animas de uisio rotat in uisum Ca. II.*

OMnes bestiae agri ludent tibi } Quid
per bestias, nisi immundi spiritus:
quid per agrum, nisi præsens seculum de-
signatur? Unde de ipso malignorum spi-
rituum principe cõtra Eliphaim dicitur:
Bestia agri semideus es. Vel sicut Elaias
ait: Ex mala bestia non ascendet per team.
Quia autem agri nomine mundus accipit-
ur, dominicus per Euangelium sermo te-
stat, qui ait: Ager autem est mundus.
Ager ergo bestiæ in herbis montium lu-
dunt: quia proiecta de superioribus in
hoc mundo demonia, prauis superborū
motibus, cum reprobi spiritus humana cor-
dis illicitas cogitationes pertrahunt. An
non immundis spiritibus ludere, est men-
tes hominum ad imaginem Dei condi-
tas, modò ficta promissione decipere, mo-
dò uacuis scriptoribus irridere, modò eis

transitoria gaudia quasi mansura impi-
mere, modò mansuras poenas quasi tran-
sitorias leuigare? Hæc proculdubio be-
stiarum illusionem pertinuerat qui dice-
bat: Deus meus, te comendo, & erubescam:
neque irideant me inimici mei, quia
igitur superborum cor ad omne ui-
cium sternitur, ut cuilibet maligno spi-
ritui irruenti praua cogitatione præpa-
retur, recte de herbis montium dicitur:
Omnes bestiae agri ludent ibi. Pro eo etiā
quod superbi quique nullum malum co-
gitando prætereunt, nulla est agri bestia
quæ non horum montium herbis satie-
tur. Nam etsi quando carnis luxuriam su-
gunt, interioris luxuriæ uinum de ipsa
castitate gloriano committunt. Si quan-
do nil avaræ exterioris rapiunt, nequaquā
ab illecebæ avaritiæ mundi sunt: quia et
si res nullas ambiunt, fauore tamen ho-
minum laudem de continentia rapere co-
nantur. Huic ergo Behemoth montes her-
bas ferunt, & omnes bestiae agri ludunt
ibi: quia in superborum corde quilibet
malignus spiritus tanto latius pascitur,
quanto & omne uitium de superbia gene-
ratur. Sed quia audimus quid iste Be-
hemoth comedat: nunc audiamus neces-
se est, ubi interim per prauum desiderium

*Quod in illis membris satanas dormiat, quas
uel nequitia corporis obumbrat, uel tempora
Psal. 139.*

Sub umbra dormit, in secreto calami,
in locis humentibus. } obumbratio
in sacro eloquio aliquando incarnatio
Domini ponitur, uel mentis refrigerium
a seruire carnalium cogitationum unde
appellatione umbræ ex superna protectio-
ne hoc ipsum refrigerium cordis insinua-
ri solet. A liquando uerò umbra recedente
charitate corporis frigidi mentis accipit.
Nam quod dominica incarnatio seruata
ueritate historię obumbrationis appella-
tione signetur, angelicus sermo testatur,
qui ad Mariam ait: Virtus altissimi obum-
brabit tibi. Quia enim umbra non aliter
exprimitur nisi per lumen & corpus, uir-
tus ei altissimi obumbrabit: quia in eius
utero lux incorporea corpus sumpt. Ex
qua-

*Ose 13
Ez 35
Mat. 13*

intraque nimirum instructio huius que atque ab amore patris celestis alieni totis viscibus cordis in hac seculi confusione radicanetur. Vnde & predicatorum sancti in istis salicibus non exercent organa, sed suspendunt: quia cum instructio ad reprobos mentes aspicitur, nimis suae predicationis non exhibent, sed potius ingentes silent. Quid enim etiam per torrentem, nisi huius mortalis uitae curius exprimitur? De quo rursum per prophetam dicitur: De torrente in uia bibet, propterea ex sitabit caput, quia uidelicet redemptor noster mortalis uitae penam in quodam transitu attingit, & ideo diu eidem mortui sponso succubuit, non inhaesit. Vnde die tertia hoc quod moriendo posuerat, resurgendo caput eleuauit. Quid est, quod de Behemoth isto dicitur: Circundabunt eum salices torrentis: nisi quod amatores uitae mortales, à bonis actibus quasi à fructibus alienis, tanto illi arctius inhaerent, quanto hoc torrentis uoluptatis infundit? Hos enim quasi in radicibus torrentis rigat, dum in suis cogitationibus anxia uitae carnalis inebriat. Qui scilicet morte saltem fructus non ferunt, sed in solis uiridescunt: quia ea quae graua ad dicendum non sunt, aliquando honestatis uerba proferunt, sed nullum uitae pondus ex bonis operibus ostendunt. bene igitur dicitur: Circundabunt eum salices torrentis: quia instructio si quique dum amoris temporali inhaerent, antiquo hosti peruersis moribus firmius obsequuntur. Sed quia quid ei a suis clientibus impendatur audimus: nunc etiam quid in illis agat ipsi, audiamus. Sequitur:

Quod non solum ante aduentum Christi diaboli a se conuersi infideles sed etiam multos ex his qui uenerunt in Christo, deglutire se

Absorbebit flumini, & non mirabit, & habet fiduciam quod inhaerit Iordanis in os eius. Quid enim hoc loco fluminis nomine nisi humani generis decursio designatur? Quod surgit, se ad quasi ad ima defluens moriendo pertingit. Qui autem signantur appel-

Alatione Iordanis, nisi qui iam imbuti sunt sacramento baptismatis? Quia enim recte prout noster in hoc flumine baptizati deglutimus, & eius nomen habet, & in hoc flumine baptizati exprimi: in quo hoc ipsum contingit sacramentum baptismatis inchoari.

Quia igitur reuera ait, ait à me, n. l. origine exortum (nix paucis electis euadentibus) humanum genus in ima defluens, ut one dicitur, & in ima defluens, ut dam in se flumini traxit, bene nunc dicitur: Absorbebit flumini, & non mirabitur. Quia uero & post mediatoris aduentum quosdam qui recte uiuere negligunt etiam fideles rapit, recte subiungitur: Et habet fiduciam quod inhaerit Iordanis in os eius, & caput eleuauit. Absorbebit rem mundi mundam non miratur absorbit, sed quod est grauius, etiam post recte prout aduentum quosdam qui baptismatis sacramento signati sunt, deglutire se posse confidit. Alios nauque sub Christianitatis nomine positos deuorat, quia in ipso eos fidei errore supplantat. Alios à se si in fine fidei nequaquam deuiat, sed ad usum prauae operationis inclinat. Alios quantum uult in operatione immunditiae infectere non ualet, sed apud semetipsos inuis in studio intentionis intorquet: ut dum à charitate mentem diuidunt, rectum non sit quicquid intrinsecus operentur. Et fidem tenent sed uitam fidei non tenent: quia aut aperte illicita faciunt, aut ex peruerso corde quae agunt, praua sunt, etiam si sancta uideantur. Quia enim nonnulli contemnendo huiusmodi sunt, non uiuendo, hinc est quod uoce ueritatis dicitur: Non omnis qui dicit mihi Domine Domine, intrabit in regnum caelorum. Hinc rursum dicit: Qui autem uocatis me Domine Domine, & non facitis quae dico: Hinc paulus ait: Contentus est nosse Deum, factis autem negant. Hinc Ioannes dicit: Qui dicit se Deum nosse, & mandata eius non custodit, mendax est. Hinc est quod de ipsa sua prima plebe Dominus conqueritur dicens: populus hic labitur me honorat cor autem eorum longe est à me. Hinc etiam Psalmista ait: Dilixerunt enim in ore suo, & lingua sua mentiti sunt ei. Sed minime mirum fore quod Behemoth iste antelauacri undam, ante sacramenta cele-

Mat. 23

Luc. 6.

ad Tim. 1. Ioan. 2

Mat. 7.

Psalm. 77

sta,

flua, ante corpoream praesentiam in celum
 funde persuasionis absorbit: sed hoc ualde
 de mirum, hoc ualde terribile est, quia
 profundum rapit. Dicatur ergo, dica-
 tur terribiliter uoce ueritatis. Absorbebit
 fluium, & non mirabitur, & habet fidu-
 ciam quod inflat Iordanis in os eius. Neque
 enim propter quod diabolus habuit quod inhi-
 dentem, quos contra se regenera-
 tos tabelle. Nemo igitur tibi fidem sine
 operibus sufficere posse confidat, cum sci-
 mus quod scriptum sit: Fides sine operi-
 bus mortua est. Nullus Behemoth mor-
 sum ex sola confusione fidei plenè euasit
 se se existimet: quia iam quidem fluium
 absorbit, sed adhuc Iordanem fluit, & io-
 tens in os illius Iordanis fluit, quoniam
 Christianus quisque ad iniquitatem deflue-
 re. Os quidem eius iam fide non subleui ante
 ne in hac lubrica opere. Sed etiam
 credendo rectum iter tenetur: quia iam
 quidem fidei ad celestem patriam profi-
 cit, sed ostendentes minime perducit. Ha-
 pendamus. Hi enim quos per Iordanem
 diximus eximi, possunt per fluium de-
 gressi, sed uicere fideliter negligunt,
 deorsum fluunt. Iordanis uero Hebræo
 nonnulli qui uiam ueritatis appetentes
 semetipsos abiciunt, atque a uita ueritatis
 elatione descendent: cumque æterna cupiunt,
 ualde se ab hoc mundo alienos reddunt, dū
 non solum aliena non appetunt, sed etiā
 sua derelinquunt, & non solum in eo glo-
 riam non quærunt, sed hanc cum se obtule-
 rit etiam contemnuunt. Hinc est enim quod
 uoce ueritatis dicitur: Si quis uult ue-
 nire post me, abneget semetipsum. Se-
 metipsum enim abnegat, qui calcato ty-
 pho superbiæ, ante Dei oculos esse se a-

scendo: Hermonym autem anathema, id
 est alienatio interpretatur. De terra igitur
 Iordanis & Hermonym Deo remis-
 scitur, qui in eo quod semetipsum derisit,
 atque à se alienus existit, ad conditoris
 sui memoriam reuocatur. Sed antiquus
 hostis hoc pro magno non habet, quod
 sub iure huius tyrannidis terrena quæreres
 tenet. Propheta quippe attestante cogno-
 uimus, quia electi eius, electi. Neque enim
 mirum deputat, si eos absorbeat, quos sup-
 lata, malitia angustat, ira inflamat, di-
 scordia separat, inuidia exulcerat, luxu-
 ria inquinans necat. Absorbebit ergo
 fluium, & non mirabitur: quia pro ma-
 gno non estimat eum eos deuorat quod per ip-
 sam inopore rapere nititur, quos de-
 bus contemplatur. Unde absorptio flu-
 uio recte subiungitur: Et habet fauorem
 illos inuidando rapere aperit, quos pro-
 ria semetipsos derisere agnoscit. Nonnul-
 li quippe mundum derisunt, honore tran-
 seuntium uana derelinquunt, & ima hu-
 militatis appetentes, humanæ conuer-
 sationis morem bene uiuendo transcen-
 dunt atque in tanta studiorum arte pro-
 ficiunt, ut signorum iam uirtutes ope-
 rare negligunt inanis gloriæ celo per-
 quod æternus iudex qui ocula cordis exa-
 minat, eisdem æternæ caltem prænun-
 tians intencat, cum dicit: Multi dicent
 mihi in illa die & Domine Domine non
 ne in nomine tuo prophetauimus, & in
 nomine tuo armonia cecimus, & in tuo
 nomine uirtutes multas facimus? Et tunc
 conuertebor illis, quia nunquam noui eos:
 discite à me qui operamini iniquitatem,
 nescio qui estis. Hinc etiam per propheta-
 tam dicitur: Vocauit Dominus iudicium
 ad ignem, & deuorabit ab illo multam,
 & comedet partem domus Domini. Iudi-
 cium quippe ad ignem uocatur, cum in-
 stituit sententia ad pernam iam æternæ con-

facillimas eius insidias & uigilando cir-
Per nates uero odor trahitur, & uento
flatu hoc agitur, ut res etiam quæ longè
est posita, cognoscatur. Natis ergo Be-
hemoth callidæ eius insidiæ designantur,
per cordis nostri bona cognoscere, & hæc per-
fima persuasione dissipare. In sudibus ita-
Dominus nates eius perforat: quia
callidas eius insidias acutus sanctorum sen-
sibus penetrans enervat. Serpe autem bono-
rum vias tanta insidiarum arte circumolat:
ut per ea quæ ab eis bene gesta cognoue-
rit, ad malum additum querat. Nam un-
de alium laqueum quid conspiciat, inde aliud
in discordiæ flamma incendit, & cum hunc
respicit misereri, illi persuadet irasci: ut dum
bonum quasi non communiter factum in

communis abscondat. Quia, si iustorum
mentes ad mala tradendo non ualet fran-
gunt. Sed sancti uiri hanc eius insidias
tanto celerius uincunt quanto & subtilius
deprehendunt. Quod melius ostendimus,
si unum e multis assertionibus ueritatis in
testimoniis Pauli uocemus, sub quo qui-
dam Corinthius dum in celis sacrosus pepe-
rasset, cum doctor egregius in carnis interi-
um ad satisfactionem permittere arant

1. Cor. 5

ciuitate. Magna quippe arte magisterij
te est sublatum in culpa: ut in
ficeret disciplinæ. Qua tamen bene gesta pe-
nitentia, dum cognouisset Corinthios su-
per eum tam misericorditer motos, ait: Cui
aliquid donastis, & ego nam & ego quod
donauit, si quid donauit pro uos in perso-
na Christi. Cõsonis uero gratiam cogitans
ait: Cui aliquid donastis, & ego. ac si dice-
ret: A bono uestro non dissentio, meum hic
quicquid ipsi fecistis. Atque, mox subdit:
Et ergo si quid donauit, pro uos. ac si dice-
ret: uestri actibus bonum addidit, quicquid
pro uos misericorditer fecit. uestra ergo est
utilitas, bonitas mea: mea est utilitas, bo-
nitas uestra. Qui ipsam mox compagem
cordium, in qua sic tenetur, adiungit: sub-
didit. In persona Christi. Cui uelut si di-

2. Cor. 2

A cere præsumamus, quare te ita cautè disci-
pulis copulas? quare uel te illorum, uel il-
lorum actionibus tam sollicita mente
conformas? illic subiungit: Ut non cir-
cumueniamur à satana. Cuius sagaces in-
sidias quam acuto sensu transfigat, insi-
nuat subdus: Non enim ignoramus co-
gitationes eius. ac si uerbis aliis dicat:
Acuti auctore Domino fides sumus, &
nates Behemoth istius subtiliter concu-
piscendo penetramus: ne hoc quod bene mēs
inchoat ipse in malitiam finem ueritat. Pos-
sunt per ludes acuta ipsius per carnem
manu: atque sapientie uerba signari ut qua
natis odor trahitur per Behemoth na-
res illa antiqui hostis exploratio figuret. 11

hoc expetitis miraculis uoluit temptatio
cognoscere, dicens: Si filius Dei es, dic ut
Mat.

tum indicis odore diuinitatis eius cogno-
scere concupiscit, quasi flatum natis tra-
xit. Sed dum ei protinus responderet, Nō
in pane solo uiuit homo: & Nō tentabis
Dominum Deum tuum. quia sententia-
tum suarum acuminibus inagationem anti-
qui hostis ueritas percussit, quasi nates eius
suoio perforauit. Sed quia Behemoth iste
et uaria sua lingua multa didicit, adhuc
admonito & alio nomine notatur. Nam subdit:

Quod per u carnationem Christi capitis fide
bolus: & lingua totius pacis ad uange-
lo ueritatem ligata & communia conuincit.
Cap. IX.

A mox? Leuiathan qui re additamentum
cotidianum. Quorum uoluerit, nisi hominum
omnibus. Leuiathan culpam per uariationem intul-
lit, & hanc uelut ad eternam mortem quo-
tidie pessimum suggestionibus extendit. Qui

D

pernas procul subitio sine hinc coaccusat.
roret quoque? Leuiathan est perditione uo-
cari. Primo quippe hominum pluatione cal-
li. a diuinitate additum se perlubuit, sed
immortalitate tulit. Additamentum ergo
hominum per irrationem dici potest, quibus
dum hoc quod non erant se addere propo-
dit, etiam hoc quod erat fallido subtrahit.
Sed Leuiathan iste hamo capere est. quia
in

quippe sem-
tionis misericordia & superbientes re-
premit, & ne ad desperationem corrua-
mus fulcit.

*Quid sit quid M. y. ei dicit? Nem accipies loco
pignus, superiorem vel inferiorem molam.*
Cap. XI.

16 **V**nde etiam per Moysen admonet, di-
17

peritorem aut inferiori in molam. Accipe-
re nasone aliquando dicimus auferre. Vin-
de & aues ille qui se non rapit indis auribus

2. Cor. ap'olus dicit. Sustinetis enim si quis de-
21. uorat, si quis accipit, ac si dicat: Si quis
rapit. Pignus uero debitoris, est confessio
peccatoris. A debitore enim pignus acci-
pitur, cum à peccatore tam peccati confes-
sio tenetur. Superior autem & inferior
mola, est spes & timor. Si es quippe ad al-
ta subuehit, timor autem cor inferius pre-
mit. Sed mola superior & inferior ita sibi
necessario iunguntur, ut una sine altera
multum haecatur. In peccatoris itaque
peccatore incessanter dei et spes & formido

gerat, si non et am iustitiam timeat in
misericordia conditae. Loco igitur pigno-
ris mola superior aut inferior tolli prohi-
bitur. Mola est superi-
oris peccatore aut timor à spe, aut spes à ti-
more diuidatur. Sed quia exigente cau-
sa David ad medium deducto, tanti lac-
rimis memoriam fecimus, huiusmodi si ita
se animus mouetur, cum eos omnipotens
Deus quos in perpetuum elegit quos ad do-
norum quoque, spiritualium culmen assumpti,
illius à corporalibus uiribus non curio-
dit. Vnde cum a sanctis eius credimus,
breuiter respondimus. Nonnulli enim
per accepta de uia uirtutum, per impulsam
gratiā bonorum operum, in superie ut-
tū cadūt, sed tamē quo ceciderint, nō co-
gnoſcunt. Proinde contra eos hostis autē

A quos, quia amittuntur, etiam
exteriori seuire permittitur: ut qui in cogi-
tatione clari sunt per carnis luxuriam
prosterantur. Scimus autem quia ali-
do minus est in corporis corruptionem
liberata relatione peccare sed cum minus
corpis superbia creditur, minus uitatur.
Luxuriam uero eo magis erubescit homi-
nes, quo simul omnes uirgines nouerunt.
Vnde sit pietasque, ut nonnulli post su-
perbiam in luxuriam corruentes, ex
aperto casu malum culpae latentis
B scunt. & tunc etiam maiora corrigunt,
cum postquam in minimis grauius con-

iciunt, qui se liberos inter grauiora cre-
dunt nonnunquam Behemoth iste de
currit, inde cum quem ceperat amittit at-
de uirtute cecidit, inde superis

17

camen ut inuictus. Quid est enim uir-
tutum uulnus? Quia ergo uos de me-
dicamentum: ut qui uirtute
curemur. Nos namque
natura, & salutis statum percutit ut
sequet, ut qui humilitatem currentes su-
gimus, et saltem cadentes huiusmodi. Sed
inter haec sciendum est quod plerumque ho-
minum quo in multis corruunt, acutis li-
gant eumque, eo. Behemoth iste ea uno ui-
no percutit ut ceciderint, ex alio quoque, il-
ligat ne resurgant. Consideret itaque homo
cum quo hostis bellum gerat, & si iam in
aliquo delinquit perpendit, saltem ad
cul, à periculis ex culpa perimeat: ut
si hosti uidentur uulnera, quibus fre-
quenter interficit: quia ualde rarum est
quod hostis noster electorum salutis eius
uulneribus scruat. Maxilla tamen Be-
hemoth istius perforata intelligi & aliter
potest:

1. Cor. 12. per se non potest peccare, sed non nouos iam perfectè peccato implicauit, sed et os iam adhuc peccati peruationibus tentat, quatenus ei quemlibet mandare, sit de peccati eum delectatione tentare. Mandendum quidem, sed non deglutendum acce-

ptationum sublimia, stimulis carnis agitata. Mandatum enim est, ut accipiat illa cum, ut non delectetur in eis, sed ut per illa se probet, et non delectetur in eis.

1. Etos autem in sanctitate uiros non emitteret nisi tentaret. Sancti quippe non essent qui de sanctitatis gloria superbiunt, & tanto sub eius iure caderent, quanto se in suis uirtutibus eleuant. Sed miro dispensationis ordine dum tentantur, humilitatis in eis operatur. Quia si deus non tentaret, non essent qui deus

unde conterit, inde amittit: unde tentat ut perdat, agit inde ne parcat. Antiquus itaque hostis oculis Dei dispensationibus seruans, sanctorum animas ad interitum tentat uolens, sed ad regnum tentat seruare inuitos. Maxilla ergo eius perforata est: quia eos quos tentando, id est mandendo conterit, quasi cum deglutit amittit. Quod quia non humana sed diuina prouidentia agitur, ut utilitati ser-

siageat, quatenus cum electos tentat, eo magis tentando custodiat. bene ad beati Iob dicitur: Aut armilla perforabis maxillam eius? Subaudis: ut ego, qui prouide bustus in integritate custodio, unde eos per maxillam Leuiathan istius labefacti aliquo modo ab integritate permitto. Sequitur:

Quod in die iudicii supolicium & panem in infernum in iritum erit. Cap. XII.

18. Naut loqueret tibi mollior Subaudis, ut mihi. Si enim ad personam filij hæ-

uerbaretur tantum, non erat mollior. Naut conebatur cum diceret: Scio quia filij sanctus Dei. Ad quem Leuiathan ista multiplicauit preces, cum per subditam sibi legionem dixit: Si euicis nos, mitte nos in gregem porcorum. Quamuis intelligit de

8. Naut, cum extremi die iudicii iniqui qui eius corpus sunt, sibi parci deprecantur: cum membra eius uidelicet reprobi serd clamantes dicunt: Domine domine apparere nobis. Quibus protinus dicitur: Nescio uos unde litis. Tunc etiam Domino per membra sua molli loqueretur, quando multi ex eius corpore dicturi sunt: Domine, domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo demonia eiecimus, & in nomine tuo uirtutes multas fecimus? Molli quidem deprecantes dicunt, cum eius nomine replicant quæ fecerunt: sed duro corde illa cum facerent, in suam laudem rapuerunt. Vnde mox audiunt: Nescio qui estis. Sequitur:

Quodabolus in hac uia nescient sanctorum uisibus seruus: & temptationis licentia quasi ex pacto accepta, uoluntatem suam implet remando, sed uoluntate Dei ligatur ut eleui & uolens tentet, & nescient probet. Cap. XIII.

Naut loqueret tibi mollior Subaudis, ut mihi. Si enim ad personam filij hæ-

Sed ualde solenter intuendum est, quodd pactum cum Domino Leuiathan iste feriat, ut sempiternus ab eo seruus habeatur. In pacto enim discordantium pactum uoluntas impletur, ut ad uotum suum quæque perueniat, & iurgia desiderato fine concludat. Antiquus itaque hostis à sinceritate diuine innocentie malitie sue facile succensus discordat, sed ab eius iudicio etiam discordando non discrepat. nam uiros iustos semper maleuolè tentare appetit: sed tamen hoc Dominus uel misericorditer fieri, uel iuste permittit. Hæc ipsa ergo temptationis licentia pactum uocatur, in qua & desiderium tentatoris agitur, & dispensatoris impletur. Etudiendos enim (sicut nuper diximus) electos suos

Ggg 4 Dominus

Dñs sepe tentatori subicit: sicut post paradisi claustra, post tertij coeli secreta, ne reuelationum magnitudine Paulus extolliprouisisset, ei sarax angelus datus est. Sed

ipponitur, ut qui elati perire poterant, humiliati à perditione seruiunt. Secreto ergo dispensationis ordine, unde seruire permittitur iniquitas diaboli, inde pie perficitur benignitas Dei. Et beate ex

accipi perhibetur. quia inde

29 nequissimæ uoluntatis suæ. Seruus ergo ex i acto est, qui dum uoluntatem suã implere permittitur, à superni consilij uoluntate ligatur: ut electos Dei, sicut dictũ est uolens tentet, & tentando nesciens probeat. Sed quia tamdiu in hac uita electorum uisibus seruat, quam diu malitiæ suæ nequitiæ tentat, omnibus exercere potuerit hoc autem in loco à Domino non solum ex i acto seruus, sed sempiternus seruus accipi dicitur: inuestigare compellimur quomodo & post presentis uitæ terminum seruire eum in i eternum Domino demonstremus. Neque enim tunc iustos celesti felicitate pollebentes adhuc tentare permittit, & cum ante eorum oculos æternis gehennæ ignibus mactantur: quia nequaquam in illa superna patria temptationibus erudiendi sunt in qua iam probationum laboribus remunerantur. Sed tunc Leuiathan iste cum reprobis uidelicet omnibus, tribus traditur, quibus sine fine erunt quos scilicet cruciatus dum iusti conficiunt, in Dei laudibus crescunt quia & in se cernunt bonum quo renuntiat sunt, & in illis inspicunt supplicium quod eualerunt. Ita enim tunc pulchra erit ueritas, dum & gehenna iusta cruciat impios, & æterna felicitas iustis remunerat pios. Sicut enim niger color in p-

subeus pulchri os ostendatur: ita tunc etiam malos bene ordinans Deus, felicitosa exhi-

A bonum cernunt quod iuste remunerati percipiunt, & malum quod misericorditer adiungi uicerunt.

Quid sit quod diabolus modo Behemoth, id est belua uel iumentum: modo Leuiathan, id est serpens marinus: modo auis uocatur: & quod in passione Christi illusus sit. Cap. XIII.

Igitur similitudine istorum & hic tentatio Leuiathan istius, & illic damnatio ohort, sempiternus seruus est, dum Deidibus nesciens seruit: & illic poena eius iusta, & hic uoluntas inuita. Sequitur: 10 Nunquid illudes ei quasi auis? Quid est quod aduersarius noster prius Behemoth, post modum Leuiathan dicitur: nunc uero auis

Behemoth quippe ut diximus) belua interpretatur: quæ quadrupes ostenditur, dũ

Leuiathan uerò quia hamo capitur, proculdubio capiens in aquis innotescitur. Nunc uero ad auis similitudinem ducitur, cum dicent: Nunquid illudes ei quasi auis? Cur ergo belua uel iumentum, eue draco, eue auis appelleretur, indagemus. Cuius enim nomina eius agnoscimus, li re uertationis illius astutiam subtiliter nit, & ad spem celestium nulla iam respiratione te erigit. Iracionabile ergo & quadrupes animal est: per actionis immundæ satum, & per nocendi malitiam, auis per subtilis naturæ leuitatem, & to sentu belua est. quia malitiosè nocere appetit, draco est: quia uerò de naturæ suæ subtilitate superbi exultat, auis est. Rursus quia in hoc quod iniquè agit ad utilitatem nostram diuina uirtute possidet: iumentum est: quia uero latenter moriet, serpens est: quia autem non nunquam per indomitam suæ erbiæ te et lucis angelum humiliat, auis est. Humanum etenim genus quòvis inexplicabili iniquitate arte lacestat, trib tamen uitis ualde retat: ut uideat alios ubi per luxuriam, alios per malitiam, alios per superbiam tubdat. Non ergo inmerito in eo quod agere nititur, ex ipso suarum actionum nomine uocatur, cum iumentum draco, uel auis dicitur.

deus. Ite autem ad beatitudinem. Amoris et Quodam Leuiathan iste uis-
luxuriz excitat, inuentum est, in eis quos
ad nocendi malitiam inflammat, draco
est. in eis autem quos in factum superbiæ
quasi alta sapientes eleuat, auis est: in il-
lis uerò quos pariter in luxuria & super-
bia & malitia polluit, uentum, draco,
simul & auis existit. Per tot namque ad de-
ceptorum cor se species intulit, in quos eos
nequitias implicauit. Multarum igitur rerum
nomine uocatur, quia ante deceptorum me-
tes in uarias formarum species uertitur.

Cum, hunc per carnis luxuriam tentat, &
tamen minime superat, munita suggestio-
ne cor illius in malitiam inflammat.

Quia ergo ad eum uenire bestia non ua-
luit, draco uenit. Illum ueneno malitiæ
corrumperere non ualet: sed tamen bona
sua eius oculis opponit, & cor illius in su-
perbiam extollit. Huic ergo ut draco sur-
repere non ualuit: sed tamen adducto phā-
tasmate inanis gloriæ, coram cogitationis
eius obtutib. quasi auis uolauit quæ nimi-
um auis tanto contra nos immanius ex-
titerit, quanto uisus est. Quod si mi-

seret, quidam. Quod si autem non
non premittitur, & redemptorem nostrum car-
ne mortalem uidit, aliori factu elationis
intumuit sed ubi contra authorem suum
penna se superbiæ extulit, ibi laqueus suæ
mortis inuenit nam ea eius carnis morte
prostratus est, quam expecte elatus: & in-
de perculit laqueum, unde quasi escæ suæ
malitiæ mortem iusti concipuit. Dicitur
ergo: Nunquid illud ei quasi aui?

21 Quasi aui quippe dominus illiuit, dum ei
in passione unigeniti filii sui ostendit es-
siam, sed laqueum abicondit. Vidite
quo t gutture teneret. Nam quamuis eum
suerat ipse confessus filium Dei, uelut pa-
trum tamen illum hominem mori credi-
dit, ad cuius mortem Iudeorum perse-
quentium animos concitauit. Sed in ipso
traditionis tempore tardè iam, cognouis-
se intelligitur, quod ipse eius illa morte
p. in. sec. 2. Unde & Pilati coniugem som-
nare tetigit, ut uir illius à iusti p. quatio-
ne cessaret. Sed res interna dispensatione
disposita, nulla ualuit machinatione resia-
gari. Expediebat namque, ut peccatorum mortem
iustitiam morientium solueret mors iusti inuicti

que ad tempus patribus illius ignorauit,
uasi more auis illusus, diuinitatis eius
laqueum, & tunc in uentum, draco, & auis
etiam momordit. Sequitur:

Quod si autem non premittitur, & redemptorem nostrum car-
ne mortalem uidit, aliori factu elationis
intumuit sed ubi contra authorem suum
penna se superbiæ extulit, ibi laqueus suæ
mortis inuenit nam ea eius carnis morte
prostratus est, quam expecte elatus: & in-
de perculit laqueum, unde quasi escæ suæ
malitiæ mortem iusti concipuit. Dicitur
ergo: Nunquid illud ei quasi aui?

21 Quasi aui quippe dominus illiuit, dum ei
in passione unigeniti filii sui ostendit es-
siam, sed laqueum abicondit. Vidite
quo t gutture teneret. Nam quamuis eum
suerat ipse confessus filium Dei, uelut pa-
trum tamen illum hominem mori credi-
dit, ad cuius mortem Iudeorum perse-
quentium animos concitauit. Sed in ipso
traditionis tempore tardè iam, cognouis-
se intelligitur, quod ipse eius illa morte
p. in. sec. 2. Unde & Pilati coniugem som-
nare tetigit, ut uir illius à iusti p. quatio-
ne cessaret. Sed res interna dispensatione
disposita, nulla ualuit machinatione resia-
gari. Expediebat namque, ut peccatorum mortem
iustitiam morientium solueret mors iusti inuicti

ut alligabis eam ancillis tuis: Sub-
audis, ut ego. In seruis estis despecta
est conditio, uiriliter tuger: in ancillis au-
tem cum conditione pariter secus iacet.
Sicut ergo Dominus Leuiathan istum non
seruis, sed ancillis suis ligare se asseruit:
quia ad nostram redemptionem ueniens,
& suos contra mundi superbiam prædica-
tores mittens, relictis sapientibus, insipientes re-
lictis fortibus debiles, relictis diuitibus
pauperes elegit. ancillis ergo suis Leuiathan
hanc fortitudinem Dominus liga-
uit: quia attestante Paulo, infirma mundi
elegit Deus, ut confundat fortia. Unde
bene per Salomonem dicitur: Sapientia

1. Cor. 7.
Prov. 9

21 Quasi aui quippe dominus illiuit, dum ei
in passione unigeniti filii sui ostendit es-
siam, sed laqueum abicondit. Vidite
quo t gutture teneret. Nam quamuis eum
suerat ipse confessus filium Dei, uelut pa-
trum tamen illum hominem mori credi-
dit, ad cuius mortem Iudeorum perse-
quentium animos concitauit. Sed in ipso
traditionis tempore tardè iam, cognouis-
se intelligitur, quod ipse eius illa morte
p. in. sec. 2. Unde & Pilati coniugem som-
nare tetigit, ut uir illius à iusti p. quatio-
ne cessaret. Sed res interna dispensatione
disposita, nulla ualuit machinatione resia-
gari. Expediebat namque, ut peccatorum mortem
iustitiam morientium solueret mors iusti inuicti

Septem, immolauit uictimas, miscuit ui-
num, ut uocarent ad arcem & mœnia ciui-
tatis. Sapientia quippe domum sibi condi-
dit, cum unigenitus Dei filius in semetip-
so intra uterum uirginis mediante anima
humanum sibi corpus creauit. Sic quippe
etiam templum uocatur: ita ut unus idē-
que Dei arque hominis filius ipse sit quis
inhabitat, ipse qui in habitat. Quod ta-
men recte & aliter accipitur, si domus sa-
pientiæ Ecclesia uocatur, quæ septem sibi
columnas excidit: quia ab amore præsen-

dem Ecclesiæ fabricam mentes prædican-
tium creauit. Quæ pro eo quod perfectio-
nis uirtute lubricæ sunt, septenario nu-
mero designant. Immolauit uictimas: quia
uitas prædicanantium mactari in persecu-
tione permisit. Vinum miscuit: quia
diuinitatis & humanitatis suæ nobis pa-
raret arcana prædicat. Mensam quoque
ultra aperiendo præparauit. Ancillas etiā
suas misit, quæ ad arcem nos arque ciui-
tatis mœnia uocarent: quia prædicatores
infirmos abiectosq. habere studuit, quoniam
fide 1

fideles populi. *Mat. 11.*
 minus Nathanaelem Iudae, nec tamen
 in sorte praedicatorum numerat. quia ad
 praedicandum cum tales venire debuérat,
 qui de laude propria nihil habebant: ut
 tanto solidius veritatis esse cognoscere-
 tur quod agerent quanto & aperte cerne-
 retur, quia ad hoc agendum per se idonei
 non fuissent. Vt ergo mira potentia per
 praedicatorum linguas claresceret, prius
 mirabilis actum est, ut eorundem pre-
 dicatorum meritum nulli inuideret. Ancillas
 ergo Dominus misit, & Leviathan huius
 fortitudinem ligauit: quia infirmos pre-
 dicatores mundo exhibuit, & potentes
 quosque qui eius corpus fuerant, sub ter-
 roris sui vinculo testum ait. Et in semetip-
 so Leviathan ille ancillis ligatur: cum in-
 firmis praedicantibus, veritatis clarescen-
 te lumine, contra electorum mentes anti-
 quus hostis non quantum uult saeuire per-
 mittitur. sed ne sub infidelitatis capti-
 uitate cunctos quos appetit teneat, signis
 & uirtutibus coarctatur. Ipse ergo per se
 hoc fortiter facit, qui contra illum uires
 non fortibus tribuit. Sed quia quos con-
 tra eum Dominus mittat insinuat: nunc
 iungit Sequitur:

22 **C**oncident cum an-
 sua ab illo membra separantur. Iniqui
 enim cum uerbum ueritatis audiunt, &
 suis imitatione suspendunt: ipse in corpo-
 re suo diuiditur, cui hi qui prae inhi-
 rant, subtrahuntur. Ipsos uero amicos no-
 stros etiam negotiatores appellat, quos

post amici per fidem, ad extremum quo-
 que negotiatores per actionem. Ipsis
 quippe infirmantibus dicitur: Nolite ti-
 mere pusille greges, quia complacuit patri

Luc. 11.

A *Mat. 11.*
 et amicos, quia omnia quaecunque audi-
 ui à patre meo, nora feci uobis. Ipsis ergo
 ad extremum in negotij operationem
 uniuersum, praedicare Euangelium omni
 creaturae. In praedicatione quippe fidei
 quasi quoddam negotium
 sumitur. Quasi quoddam negotium
 a populis fidem reportant. Fidem impar-
 tiunt, & eorum sanctam prouocant uitam
 sumunt. Si enim iustorum praedicatione ne-
 gotium non fuisset profecto Psalmista nõ
 diceret: Sumite Psalterium, & date tympana
 nom In tympano etenim corum sicca-
 tur ut sonet. Quid est ergo dicere: Sumite
 pite spiritale canticum cordis, & reddite
 temporalem inacerationem corporis? Si

1 Cor. 13.
 Salomon de sancta Ecclesia diceret: Sin-
 donem fecit & uendidit, & cingulum tra-
 didit Chananzo. Quid enim signatur per
 sanctae praedicationis? In qua molliter ge-
 scitur, quia mens in illa fidelium spe lu-
 in linceo demonstrantur: quia peccato-
 rum animarum misericorditer aggregatae, in
 blanda fidei quiete continentur. Hanc et
 credendo tex-

x conversationis accepit. Quae & Cha-
 nanxo cingulum tradidit: quia per uigo-
 rem demonstratae iustitiae, fluxa opera ge-
 ntilitatis attrahit ut hoc quod praedicatur
 uiuendo teneatur: Sint lumbi uestri pre-
 cincti. praedicatores ergo suos Dominus
 quarendo ancillas inuenit, permutando
 amicos facit, ditando negotiatores exhibet
 qui enim mundi prius minas infirmi
 conuincunt, post ad agnoscenda diuina
 consilia accedunt. Ditati autem uirtu-
 tibus usque ad exercendum in fidei negotiũ
 eruduntur: ut Leviathan in his mem-
 ra increpando atque suadendo tanto seuerius
 incidant, quanto & amici facti, amoris ueri-
 tatis semetipsos uerius copulat: atque ab eo

Luc. 12.

pcc-

dum flagellamur, defendimur: dum affligimur, occellamur. Caro enim nostra prius quam reuersionis incorruptione lideatur, si nullo motore affligatur, in rationibus efficiatur. Quis autem nesciat quod multo melius sit ardere flammam febrium, quam igne uitiorum? Et tamen cum febre corripimur, quia uitiorum flammam, qui occupare nos oportet, confidemus. Quis nesciat quod multo melius sit durus in seruitio hominibus subijci, quam blandientibus demoniis spiritibus subdi? Et tamen cum alto Dei iudicio iugo humane conditionis atterimur, in quere lam proflimus: nimium quia minus attendimus quod si nos nulla conditio seruutis opprimeret, fortasse mens nostra multis iniquitatibus peius libera deleretur. Ideo ergo huc quae toleramus, gratia credimus: quia bella hostis callidi quam sint contra nos dura atque intolerabilia non uideamus. Mentem enim nostram ut pondus uideretur, si ea quae se opprimere poterat, occulti aduersarii bella pensaret. Quod enim si omnipotens Deus onera quae sustinuit subleuet: sed tamen sua nobis toria subtrahat, & inter nos tentamenta derelinquat. Si uenit tanto hoste quo ibimus, si nullis auctoribus nostri protectionibus defendamur. Quia ergo beatus Iob culpa tibi conficius non erat, & dura tamen flagella tolerabat, ne fortasse in uitio memoretur quod timeat, & dica-

Dei, qui sunt correctio uel de, uel ima, si f-
luis est, nequaquam marmidat.

Cap.

XXIII.

MAc si ei aserte diceretur: Si occulti
quid a me patetis, non aculas. Si imperie
in proficis, fla-
negligis, a quanto te hoste flagellando li-
berum seruo. Memento ergo belli, nec ui-

Atra addas loqui: id est tanto te ad discipul-
cis ad bella hostis infirmum. Dum ergo
me corripiente percuteas, ut equantur
uoca: & durum non attimes omne
pateris, dum externis cruciatibus ab in-
terna passione liberaris, quia autem Ie-
uiathan iste de diuina misericordia salua
tibi promissione blanditur,
Iob animum in eius circumspeditione com-
mouit dicens: Memento belli,
addas loqui, ut inremissibilem reatu eius
ostenderet, illico adiunxit:

Quod iudicium, ultimum sit e misericordia sit
Cap. XIX.

IEcce spes eius frustrabitur eum. Quod
ad illius corpus potest
tuunt, in cassum sibi de misericordia blan-
diuntur. Morque ad consolationem no-
intentionem pronunciat, dicens: Et uiden-
dibus percipitur, quia eterno tunc tu
tus, ista tunc crudelis & fortis in mediis
ne incendiis mancipatur, cum dicitur:
Incedite a me maledicti in ignem aeter-
num, qui preparatus est diabolo & ange-
lis eius. O quale est illud spectaculum, qua-
do haec immanissima bestia electorum o-
culis ostenditur: quae hoc belli tempore ni-
hil illis terere potuerat, si uiderentur.
Sed occulto ac miro Dei consilio agitur,

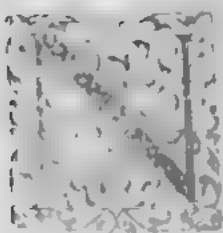
Mat. 25

non uisa uincatur, & tunc a leuissimis uictori-
bus iam capta uideatur. Tunc autem in
suo diuino adiutorio quantum debitorum
sunt, plenius recognoscunt: quando tam
fortem bestiam uiderint, quam nunc infir-
mi uicerunt, & in hostis sui immanitate
contingunt, quantum debeant gratiae de-
terioris

fenforis sui. Reddeat enim de hoc prælio tunc milites nostri virtutum trophæa referentes: & receptis corporibus eum iam in illo iudicio cælestis regni introitum fortiuntur, prius immanissimas vires huius antiqui serpentis aspiciunt, ne uile existiment quod eualerunt. Bene ergo dicitur: Et uidentibus cunctis præcipitabitur: quia uisa mors eius tunc gaudium exhibet, cuius tolerata uita, nunc iustus quotidie in cruciatibus bellum mouet. Sed audientes ista, ac si protinus quereremus Domino dicentes: Domine qui Leviathan istum tantæ esse fortitudinis non ignoras, eum in certamine inimicitatis nostræ cur susceperis? illico adiunxit.

TEXTVS CAPITIS

QVADRAGESIMI PRI-
mi libri bea-
ti Iob.

Non quasi crudelis suscitabo eum. Quis enim resistit meo, & ante dedit mihi, ut reddam ei? Omnia quæ sub

cælo sunt, mea sunt. Non parcam ei uerbis potentibus, & ad deprecandum compositis. Quis reuelabit faciem indumenti eius, & in mentum oris eius quis intrabit? Potius uultus eius quis aperiet? Per gyrum dentium eius formido, corpus illius quasi scutæ fusilia, compactum squamis se prementibus. Vna uni coniungitur, & ne spiraculum quidem incedit per eas. Vna alteri adhaerent, & tenentes se nequaquam separantur. Sternuntur eius splendor ignis, & oculi eius ut palpebræ diluculi. De ore eius lampades procedunt sic ut redæ ignis accensæ. De nares succensæ atque feruentis. Halitus eius

prunas ardere facit, & flamma de ore eius egreditur. In collo eius morabitur fortitudo, & faciem eius præcedet egestas. Membra carniū eius coherentia sibi. Mittet contra eum fulmina, & ad locum alium non ferentur. Cor eius indurabitur tanquam lapis, & stringetur quasi malleatoris incus. Cum sublatu fuerit, timebunt angeli, & terribi purgabuntur. Cum apprehenderit eum gladius, subsistere non poterit neque hasta neque thorax. Reputabit enim quasi paleas ferrum, & quasi lignum putridum æs. Non fugabit eum uir sapientum. In manu eius eriguntur montes fundæ, quasi stipulam æstimabit. Sub ipso erunt radij solis, & sternet sibi aurum quasi lucum. Feruere faciet quasi ollam profundum maris, & ponet quasi cum unguento. Aestimabit abyssum quasi senescentem. Non est super terram potestas quæ comparetur ei, qui factus est ut nullum timeret. Omne sublime uidet. Ipse est rex super uniuersos filios superbiz.

Quod non crudeliter sed rationaliter Deus agit cum diabolo, qui iusto iudicio electos recipit, & impios damnat. Cap. XX.

Non quasi crudelis suscitabo eum.] Et uelut si mox à nobis causa rationis quæteretur, quomodo non eum suscitabo, quia tantos inuadere & deuorare permittit statim subdidit, dicens: Quis enim resistere potest uultui meo? & quis ante dedit mihi, ut reddam ei?] Quibus duobus uersibus & uirtutis suæ potentia, & oē pondus rationis expleuit. Nā prodidit: quis ante dedit mihi, ut reddam ei? ac si diceret: Non eū quasi crudelis suscito: quia de eius fortitudine & electos meos poten-

potenter eripio: & rursum reprobos non iniuste sed rationabiliter damno: id est, & iuste possum: & eos quos respicio, non iniuste

tulit Deo. Nam si nos Deum bene operando praeuenimus, ubi est quod propheta ait: Misericordia eius praeuenit me? si quid nos bonae operationis dedimus, ut eius gratia mereamur, ubi est quod Apostolus dicit: Gratia saluti estis per fidem, & hoc non ex vobis, sed Dei donum est, non ex operibus? Si nostra dilectio Deum praeuenit, ubi est quod Ioannes apostolus dicit: Non quia nos dilexerimus Deum

per Osee Dominus dicit. Diligam eos sperantem? Si sine eius munere nostra uirtute

gelum ueritas protestatur, dicens: Sine me nihil potestis facere? Vbi est quod ait: Nemo potest uenire ad me, nisi pater qui

Non uos me elegistis, sed ego elegi

tute nostra bene cogitando praeuenimus,

briter dicitur, ut omnis de se humanum meritum si lucra ab ipsa cordis radice succidatur cum dicit: Non quia sufficientes simus aliud cogitare à nobis quasi ea nobis,

Deum meritis praeuenit, ut

et uis omnibus conditor, & quos

se gratiam se

A circo enim nequaquam celestis patris simia aeterna percipiunt: quia ea nunc dum

trum in bono formatur electis, cum eorum mens à terrenis desideriis gratia aspirante suspenditur. bonum quippe

uenientem gratiam, nostrum per eam liberam uoluntatem. Si enim Dei non est, unde ei gratias in aeternum

Rursum si nostrum non est, unde nobis retribui premia speramus? Quia ergo non immerito gratias agimus, scimus quod eius munere praeuenimur: & rursum quia non immerito retributionem quaerimus,

bona eligimus quae ageremus. Sequitur:

Omnibus liquet quod non solum ea quae

caelos condita celestia uocantur, eius uoluntati seruiunt, à quo se creata esse mensi tantummodo de inferio

luntate? Sed quia de Leuiathan

de co-

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

seruire. ac

in extraneo examus uel etiam in praesentia Ecclesia frustra fundatur oratio, quam bona actio non praecedit: & quod uirtus orationis non sit in uerbo, sed in perseverantia compassionis. Cap. XXI.

Nam parcam ei uerbis potentibus, & hoc quod legisse se nequaquam nouit, exi stimet quia culpam suam diabolus licet ueniam petens: Sed ille fortasse homo quem Leuiathan iste in mundi termino uas sibi proprium facit, quem attestante paulo, Dominus se uis interiret spiritu oris sui, & destruet illustratione aduersus

fui, terribis tantæ maiestatis; entia. quia A
cunctis precibus non oriet, ad preces
inclinatur. Quod tamē de eius corpore, id
est iniquis omnib; intelligi aptius potest,
qui scilicet ad petitorum uerba uenit:

Mat. 25 *per Euangelium uenias dicit: Nou. sine ueniunt & reliquæ uirgines dicentes: Domine domine, aperis nobis. Quibus ilico respondetur: Amen dico uobis, nescio uos. Sed cum uerba potentia ad deprecandum componere dicitur: uiget magis ut quod de eius corpore in futuro diximus, in hoc tempore sentiamus. Sunt namque*

prolixas ad Dominum preces habent, sed
viam deprecantium non habent: nam
promissa cœlestia petitionibus sequun-
tur, operibus lugunt. Hi nonnunquam
etiam lachrymas in oratione percipiunt,
sed cùm post orationis tempora eorum
mentem superbia pulsauerit, sicut in fastu
elationis, inermes fiunt. Cum auaritia in-
stigar, mox per incendia auidæ cogitatio-
nis æstuant. Cum luxuria tentauerit, in il-
licis et protinus desideriis anhelant. Cum
ira suauerit, mox mansuetudinem mentis
flamma insaniæ concremat. Ut ergo dixi-
mus, & iterum in prece percipiunt, & tamẽ
expleat precibus, cùm uitiorum sugge-
stione pulsentur nequaquam pro æterno

aperte de te basam innotuit, qui dicitur
 Labernacula conspiciens, ait: Moria anti-
 ma mea morte iustorum, & hanc nouissi-
 ma mea horum similia. Sed cum compun-
 ctionis tempus abscissit, contra eorum
 vitam quous se similem fieri etiam mori-
 e. poposcerat, consilium praeiuit: & cum
 occasione de avaritia reperit, sico obli-
 tus est quicquid libi de innocentia opta-
 uit. Vultus igit pondus oratio non ha-
 bet quam nequaquam pericrantia con-
 timis amoris tenet. Quo contra bene de
 Anna fente perhibetur: Vultusque eius
 non sunt am, lux in dieria mutati: quia
 uidebatur mens eius neq. aquam possi pre-
 ces inegta leticia latuendo perdidit,
 quod orationis suae tempore gemituum
 rigore ex iuravit. N° nullis uero in usum
 negotiationis vertitur labor orationis.

De quibus in Euangelio ueritas dicit:

Deserant domos iniquitatis sub obtentu
prolixæ orationis. Hi accipiunt prolixas
iudicium. Quia ergo iniquorum petitio-
nibus incedat incedat, compolitur,
nullo modo paritur, cum eorum preces
opere destruuntur, recte nunc dicitur: Nō
parcam ei, & uerbis potentibus ad depre-
candum compolitis: quia & per hoc quod
uerba potentia & ad deprecandum com-
polita referuntur, aperte inanitas oratio-
nis ostenditur. Veraciter nanque orare est,
amaros in com, unctiōe gemitus, & nō
compolita uerba resonare. Sed quia anti-
quus hostis quo distinctius frangitur, co-
necius per man, per argumenta dila-
tatur: cuius tamen insidias Dominus
quanto subtilius occultari confidat, tan-
to nobis misericordius avertat, recte
subiungitur:

Quod diabolus reprobus facit ad quacun-
que flagitia vocat, contra sanctum vero in mali-
fissima, etiam figurat se in angelis non inuictis.

Q Vis reuelabit faciem indumentum eius 1)
Leuiathan iste aliter religiosas hominum mentes, aliter uero huic mundo deducit: nam prauis mala quæ desiderant, aperte obijcit, bonis autem latenter insidians, sub specie sanctitatis illudit. Illis uelut familiaribus suis iniquum se manifestius innotat. Illis uero uelut extraneis cuiusdam quasi honestatis prætextu se palliat, ut mala quæ eis publice non ualeat, reclusa bonæ actionis uelamine subintromitteret. Unde & membra eius sæpe cum aperta nequitia nocere non possunt, bonæ actionis habitum sumunt: & praua quidem se opere exhibent, sed sancta specie mentiuntur. Iniqui enim si aperte mali essent, à bonis recipi omnino non sperem quam amant, permissum tu Paulus a; oculus intuens sub prædicationis uelamine uentris studio reuoluentes, ait: ipse enim satanas uanagloriat' in angelum lucis. Quid ergo mirum si inuisti-

Iud. 2.

eius transfigurantur uelut ministri iustitiae? Hanc transfigurationem Iosue timuit, quando uidens angelum, cuius esset partis inquisiuit, dicens: Noster es, an aduersarii nostri? ut uidelicet si aduersarii nostri esset, eo ipso quo se suspectum cognosceret, ab illusione reuileret. Quia ergo Leuiathan iste in eo quod iniquitatis opumolitur, sepe specie sanctitatis induitur: & quia nisi per diuinam gratiam simulationis eius detergi indumenta non possunt, bene dicitur: Quis reuelabit faciem indumenti eius? Subaudis, nisi ego, qui seruorum meorum mentis gratiam subtilissimae discretionis inspiro, ut reuelata malitia faciem eius ueram uideat, quam enopeream ille sob habitu sanctitatis occultat. Et quia aliquando fidelium mentes corrumpere ostensione sua, aliquando suggestionem conatur: agit enim modo opere, modo peruatione recte subiungitur:

Subaudis, nisi ego, qui per discretas electorum mentes suggestionum eius uerba discuto, & non ita huc esse ut sonuerunt manifesto. Bonum nanque uidentur promittere, sed ad perditum finem trahunt. In medium igitur oris eius intrare, est calliditatis eius uerba penetrare, ut ne quaquam pensetur quid resonat, sed quod intendant. Intrare Adam in medium oris

et dicitur:

ab intellectu inde se ori illius deuorant.

et modo pseudo predicatorum & falsa peruersio-

P

dicatores lau-

A ctos uirus portas Sion dicimus: quia per eorum uitam atque doctrinam abscondita supernae contemplationis intramus: ita etiam portis Leuiathan istius errorum magistri signantur, quorum dum praedicationis peruersa recipitur, miseris auditoribus uia perditionis aperitur. Sed portae istae ante oculos hominum plerumque ad introducendum quidem a-

B ergo clausae sunt: quia ne intrinsecus conuolui ualeant, exteriori simulatione minus aperit: quia electis suis hypocritas portas ergo uultus eius quis aperiret?

seonditos, perspicua cognitione mani-

tas etiam summas huius seculi potestates duplici errore fruiens co-

C traxerunt, ut trahere, & commotis potestantibus inclinare, bene de Leuiathan isto Dominus subdidit, dicens: Per gyrum dentium eius formido.] Muratorum nanque nomine, hos eius dentes insinuare aliter noluit, quos superius portas vocauit. Peruersi enim praedicatorum portae eius sunt: quia ingressum perditionis constringunt.

D conterunt, unde ei per Salomonem dicitur: Dentes tui sicut greges detonsarum ascendunt de lauacro, qui non immerito detonsis ac lotis ouibus comparantur: quia innocuam uitam sumentes, in lauacro baptismatis conuersationis pristinae uellera uetusta posuerunt: ita etiam dentibus Leuiathan istius errorum magistri figurantur: quia reprobos uitam mordendo dilaniant, & eos a ueritatis integritate subducos in sacrificio salutis maciant, quorum uidem praedicatione facile desipit ab au-

Can. 4.

nam et ad hunc etiam non potest. A
tum terror exaltat. Rectè ergo dici-
tur: Per gyrum dentium eius formido:
si peruerit huius seculi protegent
testes. Nam quos illi appetunt lo-
dant et fruendo terrent. Per gyrum er-
te dicetur: Ideo isti peruersi prædi-
catores aliquos suadentes conuertunt:
quia circa ipsos sunt alij qui in memoriam
ad peruersum suum, alij uerbis laudant, alij gladijs
testentibus imperatur. Quæ utro-
loquentium, in laudibus
Potestas eorum in ore & in caudis eorum
in cauda uerò secularium potent
est omne quod ueniens permanet. Istis
ubique carnali impulsu currenti-
bus, in ore & in cauda potestas est: quia
ipsi quidem peruersi laudando per
et, per ea se quæ retro sunt, exaltant.
Et quia ipsi apparere despicabiles pos-
sunt, ab iniquis auditoribus suis per
eos libi reuerentiam exigunt, quorum pa-
trimonijs succurrunt. Unde hic quoque
non immerito per gyrum dentium eius
formido uelut describitur: quia multis
terroribus agitur, ut in peruersis eorum
predicationibus & si non ueritatis sen-
tentia, certe temporalis potentia timea-
tur. Unde bene eundem Antichristum

Patim faciemur, & in infidijs cum
in oculis. Propter
in oculis. Quia enim si-
mul & miraculorum fraude & terro-
re parebitur utitur, & in oculis, &
cum diuitibus seclere perhibetur.

Quod reprobis semper defensionis corripientium
se repellunt, & concordia pertinacia
ad aduicem defensione eueniunt.
Cap. XXIII.

Cum in parte prospera, aliquando
nonnunquam uerò pro humana repu-
gnatione memoratur. Pro diuina enim
unitatis tue co-
nati nos. Scuto nos Dominus coronati
perhibetur quia quos protegens adiunat,
remunerat, coronat. Rursum pro hu-
mana repugnatione per eundem prophe-
tam scutum ponitur, sicut alibi ait: Ibi
cornua, arcum, scutum, gla-
dium & bellum. In cornibus quippe
elatio superbiorum: in arcu enim insidie
longe sententium: in scuto autem obsti-
nata duritia defensionum, in gladio ui-
cina percussio, in bello uerò ipsa contra
Dominum mentis motio designatur.

Quod nimirum totum in sancta Ecce-
lia contingitur, dum mentes Deo resis-
tunt. Hinc rursum per eundem Psal-
mistam dicitur: Arcum conteret, &
constringet arma, & scuta comburent igni.
Arcum enim Dominus conterit, cum
solut. Arma constringit, cum ea quæ
contra se erecta fuerant patrocinia hu-
mana committit. Scuta igni com-
burent, cum peccantium mentes obsti-
nata se duritia defendentes ad perniciem

Apo. 9.

Phil. 3.

Psal. 9

Psal. 71

Psal. 71

Psal. 40

30 ens calore succendit. Quod uero in hoc loco corpus Leuiathan itius scutis subtilibus comparatur, verificandum nobis innuitur: quia durum quidem, cum labitur, fragile solet esse uas omne

31 Na sunt, sed calu fragilia. Ista quidem sententium minime lapsu per fragmenta dissonant. Corpus uero Leuiathan istius, id est omnes iniqui quia per oblationem duri sunt, sed per uitam fragiles, leuiter subtilibus comparantur. Cum enim uerba predicationis audiunt, nulla correptionis acule te penetrare percutiunt: quia in omni peccato

nis opponunt. Nam cum talium quisque de reatu suae iniquitatis arguitur, non moritur. Quid in adiutorio tuar defensionis opponat. Nulla igitur uentatis sagitta penetratur: quia uerba secuto excipit su-

Them.} de bene de ludis contra precepta Domini superba se defensione tuentibus per Hieremiam dicitur: Reddes eis uicem Domine iuxta opera manuum suarum. Moxque eandem uicem: Dabis eis scutum cordis laborem tuum. Labor quippe Domini apparent in suis, quam ludai superbe sapientes discer-

32 hus obdurati, lumina cura moliti sunt, ne eorum mentes sancta predicationum uerba penetrarent. Dum ergo eis Dominus uicem malorum operum redderet, dedit illis scutum cordis laborem suum quia recto iudicio inde illos contra se superbi obduratos exhibuit, unde ipse pro nobis in infirmitate laborauit. Repulerunt quippe a se uerba predicatorum quia de signa et sunt in Domino infirma passionum. Laborem igitur Domini contra eundem Dominum scutum cordis habuerunt: iura sua uerba sapientibus eo despectus ostendit. Quia uero iam superius diximus, primus ille

A peccator reuult, qui requirente Domino cur lignum uentum contugillet, non ad se culpam reuult, sed a muliere quam Dominus dederat, se accepisse respondit: ut iam oblique in autorem

B illuc intrare

33 nunt: quia nec eius penitentia uentura est, scutum neque contra iustissimam correptionis uerba protulerunt. Unde nunc usque tantum trahitur, ut

34 omni diaboli, id est multitudo repto-

35 nis squamas obijcit, ne transigi sagitta ripitur, peccatum tuum magis excutere appetit, quam desicere, quali quamuis te- uis, dum a sanctis predicatoribus glori- uerba ulatur. Squamas habet, de idcirco a se uis precordia transcendit uia uerbi sagitta non habet. Porro enim carnalis repellitur, ne spiritalis ei gladius inuadatur. Carnali sapientia contra Deum sanctus obdurat, quando cor eius nulla predicationis Evangelice sagitta penetrauit. Sed postquam forti coeli- tus increpatione iaculatus, superbo respectu exaltatus est, lumen quippe ut acciperet, amittit: ad Ananiam ueniens il-

detur. non tantum duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

to uenementus confiteri iefugiunt, qua-
to cor. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

ris, in de cordis viscera ueritatis tra-
perque. Sed et in duritia carnis. he-
ne de eo scriptum est: Occiderunt quasi
squamas ab oculis eius. Carnalis uidetur
regumenti illum duritia presserat, &
ideoque radios ueri luminis non uide-

re. Sed et in superbia repugnatio-
ne. Quam quidem sub
potus, sed antea iam sub dominica incre-
patione ceciderant ab oculis cordis.
Cum enim alia inuentionis raculo con-
fusus iaceret, humilis iam & penetrato

Gen. 34

Hbb 2 mo

3) ostendit. Sequitur: Vna uni coniungitur, & nequam peccantium ne ab ore prae-
cantium aliquo uice spiraculo penetren-
t. Quos enim similis reatus sociat, concordia per-
nacia etiam defensio perversa consipiat,
ut de facinoribus suis alterna se inuicem
defensione roentur: Sibi enim quisque
meruit dum admoneri vel corrigi alterū
cernit: & ideo contra corripientium
uerba unanimes affugit, quia se in alte-
rum coniungitur, & ne spiraculum quidem in-
cedit per eas: quia in iniquitatibus suis
dum uicissim superba se defensione pro-
nulat, nullatenus intrare permittunt. Quo-

tus subdidit, dicens: Vna alteri adhe-
rent, & tenentes se nequaquam separa-
buntur. Qui enim diuini corrigi poterit,
in iniquitatum suarum pertinacia uniti

to a se inuicem nulla increpatione
tur. Nam sicut esse noxium solet si unitus
non de-

minum conuiuio pariter potant.
clauis suae silecebris se concorditer de-
biant. Igitur quia membra Lemianum

mo squamarum compactionibus compa-
rat, ad defensionem par culpa con-
cordat, bene dicitur: Vna alteri adhe-
rent.

etiam constructi sunt, quo se sibi per om-
nia similes esse meminerunt. Descriptio
itaque eius corpore, ad caput sermo redu-

A. & quid per semetipsum extremam
antiquus hostis
ex

S. indagemus. In iterum
cum aperto s ad emanant
non moenit, cerebrum tangi

inflatio surgit a postore, dum elat-
io se erigit ex praesentis seculi potestate.

collitur, disponente Deo quantum appe-
ti praeualere prohibetur. Exurgens autē
& concutit: quia collecta

elatio carana, sensum in fine mundi ur-

que Antichristus dicitur, in
ne fidelium uehementius excitat. Tunc et

eius ex terra commotio. qua
hominem ingreditur, & per eum se probis
mentis tum uirtute se

dere uideatur. Quia ergo commotum ca-
nimus, se

eatur. In eo enim quod se ad persequen-
dos iustos commouet, ante repro-

oculos signorum uirtutis, licet. Et quia
eius tyrannidi sapientes mundi ad-

ca. Et oculi palpe-

cum sacros Dei ordines obtinent, fugien

virtutes esse ostendunt quæ faciunt, sed
37 vitium est omne quod agunt. Sed electorum mens quanto magis interiora lucet, inhiaret, tanto subtilius quomodo virtutes a vitis discernere debeat, uider.

Quid autem mirum est hoc nos spiritualiter agere, quod quotidie corporaliter cernimus nummularios implere? qui cum numisma percipiunt, prius qualitatem illius, post figuram, ad extremum uero pondus examinant, ne aut rubra in pelle lateat, aut hoc quod ueraciter aurum est, moneta reprobè figura dehonestet: aut quod & aurum & recte figuræ est, hoc non integram pondus leuiget. Cum igitur mira ignotorum hominum facta conspiciamus, relidere a mens nostræ testatæ quasi solertes nummularij debemus, ut prius discretio aurum examinet, ne uirtute se uitium occulcat, & quod praua intentione agitur, recti uisione pallietur. Cuius si intentionis qualitas approbatur, impressæ moris formulæ figura quærenda est, si a probatis monetariis, id est ab antiquis patribus docetur, & ab eorum ueritate similitudine nullo errore uitatur.

Cum uero & per intentionem quali

non habet, peni

circumspectionis de

clares quasi pro peccata ac

cipit enim damnum uertatur. Praclaro

re. itaque Antichristi quo modo ueram

nummularis qualitate n tenet, qui in his

quæ agunt, intentionis recte uim nesciunt,

quia per hæc non celestem patriam, sed

culmen gloriæ temporariæ exquirunt.

Quomodo à moneta figura non di

se integritatis pondus ostendunt, qui non

solum homilitatem perfectionem nequa

quam assecuti sunt, sed neque ipsam pri

nam eius ianuam contingerant. Hinc er

rum signa despiciant, quorum protectio

actio uero quod a pijs patribus gelio memo

tantum impugnat. Sed in quod electi dum
tot signa conspiciunt, dominum contemneres
dam dubietatis nubilum in corde patien
tia leuat, in istis aliquatenus uisus certior
caligat. Unde recte subditur:

Inaribus eius procedet sumus

Bad momentam caliginosa etas etiam
in electorum corde generatur. De Leuita
thau inaribus sumus exit: quia ex eius
idacib. etiam bonarum mentiu

unc uanque in electoru coram.
terminatio. henis. obscura cogitatio co

Sut. Mar. 13

gitur: quia proculdubio heri non potest, ut
in errore plene electi capiatur. Bene autem
in hac sancti caligine, ipse est animorum ser
uor exprimitur, cum prius subinfertur. Sic
ut olæ succedat ac, feruentes. Velut, n.
olla feruens est unaqueque, sic anima, cogitatio
nū suarū impetus quam spumas ardentiu

monet, & ipsa temporalis oppressio more

net quoque cum horis huius signa natiaret,

dare. Ipse appere de celo descendere, est de

mas emanare. Quia uero Leuitathā sic a

eo q̄ immundis spiritibus uel reprobis A
 14 hominibus principatur, sicut Eſaias ait:

ſpiciendum nobis ſummopere eſt qualiter
 regulus perimat, ut ex operatione regula
 huius nobis malicia appetitus innoſceat.
 Regulus nanq; nō morſu perimit, ſed ſta-
 tu cōſumit. Sæpe quoq; aerē ſtatu aſſicit,
 la narium inſpiratione tabefacit. Hinc ex-
 o penſare cōpellimur, per hoc q̄ de nari-
 uſquam apertus aſpareat, quid quotidie
 lationis oporet. Quia. n. heu & ſuperius

non immeritō de eius naribus fumus p-
 cedere aſſeritur, cuius noxiſpirationi-

lux interna uideat. Quafi. n. ſtatu narium

ex

ut uix curas in terrenorum hoium men-
 te coaceruat. Iſte ſumus ex eius naribus

rodienti, alioquando ad ſēpus ēē electorū

Psal. 6

turbatū eſt in me, & tamen oculorū meo-

quippe iſte

aliquis ſue

Psal. 40

poſit Deus. Vnde per eundem Prophe-

ſum Deus. Vacare autem mens non

l, quæ huius ſumi inundationibus
 premitur: quia in ea terrenarum

num uolumina ex præſentis uitæ amore
 glomerantur. Lumen ergo quietis inter-

uæ hoc fumo amittitur: quia curarum
 tur, tenebrator. Sed ſumus iſte aliter ele-

ctotum animos turbat, aliter reprobo-
 rum oculos exacerbat. A bonorum quip-
 pe oculis ſpiritualium delictorum ſtatu

tionē denſetur. In prauorum uerō men-

ut. Fumus iſte reproborum cor-

per tot ante illos globos intuiueſcit. Ex 19

certē ſumi globos nouimus. quia cū ali
 ſuperius inanefcunt, ali inferioris ſurgūt,
 ſicut & in cogitatione carnali & ſialia pra-

Sæpe autē mens miſera quid iā tranſierit,
 uidet: ſed ubi adhuc retineatur, nō uidet.
 Gaudet de quibuldā ueniens quod eis ſubie-

Et iā nō ſit, & præcanere ac gemere negli-

us fortaliſſe nequius ſuccumbit: ſicque ſic
 ut dum alia uitia tranſeūt, & ſemper alia
 ſuccedunt, ab hoc ſerpente cor reprobo-

rum ſine intermiſſione teneatur. Vnde be

per in terra rept, niſi luxuria designa-
 tur: quæ cor quod teneat, ita polluit, ut in
 ſuperioris munditiæ ſurgere amorem nō

per brucium cuius penē totum corpus in
 trem colligitur, niſi edendi ingluuiens
 figuratur. Quid per rubiginem quæ dum

tangi, incendit, niſi ira innuitur? Reli-
 dum ergo crucis locuſta comedat: quia ſz

manu gloria

amorem carnis non ſtenitur, quali ſan-

re rubiginis

medit: quia uirtut

tix flamma tabescit. Cum e-
utrisque succedunt agrum mentis alia pestis
deuorat, dū alia relinquit. Bene autē illic

Ibidem quippe nocati sunt, q. mūdi huius amore
confusi, mala non. sentiunt quæ patiunt.

& flere nisi, Somnū uetix inlentibilitatis
encutit, & in deuotione cordis tot sibi
succedētib. uinorū pestib. uigiliatib. lante

Leuiathan naribus fumus surgit, per quos

fumi uim sollicitè Dominus exprimit,
illico subiungit: Sicut ollæ succentæ atque

ucentes.] Olla enim succenditur, cum
mens humana maligni hostis suasioni-
bus instigatur. Olla autem seruet, cum

tam etiam per consensum in desiderijs
suis quasi seruendo proncet, per quos ne-

cessitas usq. ad exteriora opera extendit.

Tunc nanq. carnalis conscientia. n. ollæ

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

instigatione aduersarij spiritus

reproborum anime inflammantur, & flam-
ma malicia eius infractura ligna combu-
st. XXXIII.

HQuid enim prunas nisi succentas in-
teritens concupiscentis reproborum ho-
minum mentes appellat. Ardent. n. cum
quodlibet temporale appetunt: quia ni-
regum esse animum nō permittunt. To-
ties igitur Leuiathan halitus prunas accē-

nas mentes ad delectationē illicitas per-
trahit. Alias nanque superbiæ, alias inui-
diæ, alias luxuriæ, alias auaritiæ facib. an-

Gen. 3

Gen. 4

Reg.

Reg.

Reg.

40

41

Tanto igitur Leuiathan in
in prunis hac, quanto animus sugge-

Vnde & bene mox subdit.

ma est quod de eius ore egreditur, quia ac-
tendit animus, cum eius sugge-
stionibus instigatur. Hæc quotidie sugge-
rit, hæc usq. ad præsens uix terminum
suggerere non desistit sed tunc se uenquor
diat, cum per illum damnatum homi-

rior fumus procedit: quia humana
peccatorum eius admirationibus territa am-
plius instigatur. Tunc eius hali-

dirigi dicunt: quia fraudis eius malitia

Leuiathan iste uel uasa eius habere crebro proprium solent, quod ad iniquitatis luxuriam ea quae nequiter accipiunt, expleat nequius possunt. Nam cum fortasse infirmantur electi, atque in desideriis illius tuunt, in hoc perierunt, dum in uicinis manu retinentur, quod uoluntatis in suis nullus effectus inueniunt. Cumque enim uicinis ualida contrarietas nascitur, plerumque ex ipsa inoprobilitate corrumpitur, & miro interius dispositionis ordine, per conuersum neminem mutatio in alia uoluntate sequitur, dumque ex infirmitate perfectio denegatur, hinc est enim quod sub specie uniuscuiusque animae de infirmitate ludæa, atque in prauis uenerit usque gradibus, per prophetam Dominus dicit: Ecce ego septem uiam tuam spinis, & septem eam maceria, & lenitas si as non inueniet, & sequetur amatores suos, & non apprehendet eos, & qui retet eos, & non inueniens dicit: Vadami & reueras ad uisum meum priorem: quia mihi bene erat tunc magis quam nunc. Spinis enim electorum uix sepiuntur, dum dolorem pluri

Etiam inueniunt in hoc inter concupiscunt. Quasi interposita cetra uis eorum obuiat, quorum animi desideria perfecti omnis difficultas impunitat. Horum protectio animarum amatores

amaritudines uelut quidam spinas in his delectationibus quas temporaria mundi quem dicitur, anima mordere ceperit, tunc plenus intelligit, quanto illi cum priore uero melius fuit. Pos ergo quos uoluntas praua peruehit, plerumque aduersitas corrigit. Unde & nimis timendum est, ne sequantur prospera cum desiderati-

tur iniusta, quia difficilis malum corrigi et quod perfectioni etiam prosperitate subleuitur. Leuiathan itaque iste qui cum membris suis xternis est et erat deputatus, & dolus in manu eius dirigitur, & in collo eius fortitudo demoratur: cuius hoc quod temperatiter peruenit contra bonos uoluntate desiderat, peruenit faciliore consummat, ut tanto ei de aduersitate in presenti nil obderet, quanto ei post eum de pro-

qui peruenit moribus amicitijs eius innotescit, prius ueras metus diuitias amittit, apte subleuitur:

Quid ubi supra, rante diabolus consentiens
prius quam qui tenetur agnoscat
cessante.

Cap. III.

Faciem eius precedet egestas. Per
facies mea precedet
est, non ita d. eorum prebebit. Sicut dum

Exo. 33.

lentis uix cario polui, pauperes se esse

indignationem. Quam indignationem
ueras interni gaudij diuitias amittit.

quod in praesentis ui
e dicitur Ego uir uidens pauperitatem
et, peregrinationis lux

dere nescit. Hanc paupertatem Dauid pro
 P¹ 30
 tate uirtus mea. In paupertate etenim uir
 eius infirmari dicitur: quia lapsus in hac
 peregrinatione animus, & corruptionis
 lux molestus reuerberatus, hoc quod per-
 didit contemplari prepeditur. Sed hanc
 paupertatem reprobis considerare nesciunt:
 quia dum sequuntur ea quæ conspiciunt,
 cogitare inuisibilia negligunt quæ perdi-
 derunt. Vnde & egestas eorum proprie di-
 citur: quia dum replentur uitiis, uirtutis
 diuites uacuuntur. Quibus sæpe euenit
 ut per elationis dementia subleuati, di-
 nequaquam ruinæ suæ damna considerant,
 esse se etiam a bonis actionibus inopes
 non cognoscant. Vnde uoce angelica præ-
 dicatori Laodicæ dicitur: dicis quod di-
 & nescis quia tu es miser, & miserabilis &
 pauper, & cæcus & nudus. Quasi diuitem
 se aliter, qui per arrogantiam sanctitatis
 arguitur. Pauper uero, quia uirtutis in-
 diuitias non habet: cæcus, quia nec pau-
 per se perdidisse cognoscit. Quia ergo,
 ut diximus, egestas reproborum, est de-
 fraudatio meritum, recte de Leuiathan
 dicitur: Faciem eius precedet egestas.
 Nemo quippe cognitioni eius iungitur,
 nisi prius uirtutum diuitis denudetur.
 Parus enim bonas cogitationes subtra-
 hit, & tunc eis apertorem notitiam suæ
 iniquitatis infundit. Egestas ergo faci-
 em illius præcedere dicitur: quia prius
 facultas uirtutum perditur, ut quasi per sa-
 mulitatem postmodum eius uirtutes co-
 gnoscatur. Vel certe quia multis ita fra-
 gulentur correpti, ut ab his deprehendi ne-
 quaquam possit, & sic eorum uirtutes eua-
 cuat, quatenus astutia suæ malitiam non
 ostendat, faciem eius egestas præterepti
 fidians tentat, priusquam uideatur expo-
 nitur. Hinc est enim quod de Reptam per-
 robur eius, & ipse ignorauit. Alieni quip-
 ut comedunt, dum uirtutem mentis per-
 uertendo consumunt. Quod E¹ hiam

& pertulit & nesciuit: quia in tentatione
 malignorum spirituum & robur animæ
 perdidit, & hoc ipsum quia perdidit,
 non intellexit. Leuiathan ergo faciem ege-
 stas antecedit: quia negligentium mentes
 ante tentando spoliat, quam eas insidias
 is qui tentatur, agnoscat. Per hoc
 quod dictum est: In collo eius morabitur
 fortitudo, uirtus uolentis ostenditur.
 per hoc uero quod subditur: Et faciem
 eius precedet egestas, fraudis subtilitas de-
 signatur. Quamuis de eo quod eius fa-
 ciem egestatem præterepti cognoscimus, sup-
 petit aliud quod tamen tristius expona-
 mus. Terribili quippe ordine dispositio-
 nis occultæ, priusquam Leuiathan iste in
 illo damnato homine quem assumit
 arceat, à sancta Ecclesia uirtutum
 curationum gratia auferatur, prolixio-
 ris abstinentiæ uirtus imminuitur, doctri-
 næ uerba conticescunt, miraculorum pro-
 digia tolluntur. Quæ quidem nequa-
 ribus apertè ac multipliciter ostendit.
 Dum enim subtrahitur signo-
 rum uirtutibus, sancta Ecclesia uelut abie-
 ctior apparet, & bonorum præmium cre-
 scit, qui illam pro spe celestium, & non
 horum mens contra illam citius ostendi-
 ligunt. dum signis uisibilibus non tenent.
 Dum igitur humilitas fidelium, multitu-
 dine & manifestatione signorum quasi de-
 struitur, terribili occultæ dispositionis
 examine inde bonis misericordia largi-
 ergo Leuiathan iste priusquam manifestus
 & conspicuus ueniat, ex magna parte in-
 Et nunc dicitur: Faciem eius præcedet ege-
 stas. Antè enim à fidelibus miraculorum
 diuitiæ subtrahuntur, & tunc contra eos
 ostenditur: ut quo ipse per signa extolli-
 dabatur, hincque uincatur. Quamuis etiam fi-
 delibus in eius certamine gloria non deerit,
 sed

sed tanta erunt illius ut nostrorum aut
 lauca aut nulla videantur. Quorum nimi
 omne quod ab illo terribiliter fieri con
 premunt. Sed malignus hostis tanto con
 tra eos actioni immanitate se exhibet,
 quanto se despici etiam clarescentibus mi
 raculis dolet. Totum ergo se in eorum in
 feritum colligit, cunctosque reprobos in
 necem fidelium unanimi crudelitate con
 rumpit, ut seuitiam suam tanto robustius
 exerceat quāto & in eis quæ peruersæ
 discordant. Vnde & rectè dicitur:

Utriusque in fine funera sit seruias

Membra carnum

sancti omnes reprobi, om
 nitalis patriæ per desider
 Membra uer
 peruersæ age
 præcedentib

1. Cor. 12

ro est corporis totum hoc simul ad cor
 pus uniuersum. Sicut ergo in spiritali do

mus eos qui in eius Ecclesia ab alijs re

ribus iunguntur. Sed quia hostis mali
 gnus sibi in peruerso opere à primis usq,
 ad extrema concordat, diuinitis sermo in
 eo membra carnum sibi met coherentia

ter sentiunt, ut nulli contra se uicissim
 disputatione dimidantur. Nulla eos diuer
 sitatis alteratio tunc fundat, & ideo
 contra bonos uehementer præuolent, quā
 in malo se concorditer tenent. Sicut. n.
 iam superius diximus, ut perniciosum est

A si unitas desit bonis: ita perniciosus est, si
 non desit malis. Reprobis quippe uni
 tas, bonum uitam tanto durius præpe
 dit, quanto ei se per collectionem diuor
 opponit. Hanc unitatem reprobis per

10 Sadducæorum pharisorumq; 47. 13

uoce percussa protinus contra se

Paulo uia ereptionis aperitur: quia quem

B rat, diuina laxabat. Eripimur ergo

ta ad perfectum perueniunt, dum

Exod. 13

sione designatur. Dum enim in duas par

Gen. 11

sanctæ Ecclesiæ hostibus Propheta non
 eret. Precipita Domine, & diuide lin
 guas eorum. quia ergo Leuiathan ille
 tunc contra electos Dei in suis uiribus
 unitatem quoque in reprobis habere per
 res suas exerat, quanto non solum non

Ps. 64

D none impugnatur. Sed quæ contra ista susci
 crat: quæ niens ad tantæ elationis & com
 pagis pondera, non ab ipsa cogitatione
 ra uice contremiscat. Vnde quia uicidare
 nos per inimiziam conspiciat, protinus
 diuina clementia quid per semetipsam fa
 ciat, adiungit Nam sequitur:

in die iudicii misit gaudere tibi impietatem

Mittet contra eum fulmina, & ad lo
 cum alium non ferentur.]
 per laqueum fulminum, nisi

sententia designantur?
 quæ

Quare cum eos uiderent, in perpetuum
mirum eos uos ferunt, in perpetuum

The 1 Dominus Iesus interibit spiritu omni
illustratione aduentus
fulmina, ad locum alium non

ita illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

ta illo extremi iudicii uentilabro inter

A domus super ueniamus. Ipse uero qui
circuit, in inferno tamen positus, ita sub
actu sententiarum non uagatur. Sequitur

Qui aduentus Iesu Christi in mundo
circuit, in inferno tamen positus, ita sub
actu sententiarum non uagatur. Sequitur

Cum uero purgabuntur. Scriptura sa

cto pro preterito, aliqui uero utatur prete

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

to utitur, cum Iohanni mulier paritura ma

4po. 4.

pal 28

4

percussione tundatur. Qui modo quoque
percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

percussus, dum nulli quoque illo in

In ipso enim tunditur, sed ut ad usum

naturae

& uulnerum co- la tran- lig- t. Hunc ergo Leuiathan gladium apprehendit, cum eum in ira sua non de- cerneret. Si autem gladij nomine eius ira signatur, rectè non apprehendere gladium, sed a gladio apprehendi debet. In tantà quippe tuor infaniam uertitur, ut dominari non possit, sed a te non san- suæz dominetur. Nos namque cum iram in usum iustitiæ assumimus, gladium tenemus: quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur. Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur. Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur. Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

Si autem gladium tenemus, quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur.

Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur.

Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur.

Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

Si autem gladium tenemus, quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur.

Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur.

Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur.

Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

Si autem gladium tenemus, quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur.

Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur.

Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur.

Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

Si autem gladium tenemus, quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur.

Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur.

Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur.

Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

Si autem gladium tenemus, quæ tam sub æquitate iudicij possidendo moderamur.

Ille autem quia per abrupta furo- ris rapitur, non apprehendit gladium, sed a gladio apprehendi perhibetur.

Non enim iram possidens tenet, sed ab ira ser- uens tenetur.

Cunctis autem liquet quod ha- sita aduersarium percutimus, et uero

ad uulnera in ferimus, per thoracem regimur, ne

in ira nostra non de- cerneret.

A de Paangelij pacis. Quia ergo per se uirtus, per æs autem perseverantia exprimitur, ferrum & æs calciamentum eius dicitur, cum prædicatio eius acumine simul & constantia munitur. Per ferrum. n. mala aduersantia pene trat, per æs autem bona quæ proposuit, longanimitèr seruat. Cuius profecto perseverantiam illic apertius insinuat, dicens:

Quod ab initio mundi usque ad finem persecutio
ferrum uel æs affirmat, id est fortis uel lon-
ga animus, infirmos & contempnibiles ut pa-
leas & putrida ligna tunc se agnoscens.
Cap. IX.

Sicut dies iuventutis eius, ita erit & se-
nectus illius. Sed Leuiathan iste quan-
do illum gladium quem sacra eloquia
Antichristum uocant, in exercitationem
suar iniquitatis assumptis, & ferrum uel-
ut paleas, & æs uelut lignum putridum
reputabit: quia nisi diuina gratia prote-
gat, & prædicantium uires uelut paleas
nequitie suæ igne consumeret, & patienti-
um constantia in uitiis lignum putridum in
puluerem redigeret. Et acumen igitur ferri
& æris fortitudo deficiet, dum per uiolen-
tiam uirtutis illius, & prædicationis sen-
sus obernditur, & patientiæ longanimita-
tis dissipatur. Nisi ergo electos suos opi-
culatio diuina roboret, ubi tunc infirmi

tunc Leuiathan iste de paleis faciet, si fer-
rum quasi paleas æstimabit. Quod de pu-
tridis lignis acturus est, si quasi lignum
putridum æris fortitudinem soluet. Sed

multi qui suis uirib. ferrum se uel æs æsti-
mant, in illo tunc tribulationis igne se
paleas esse deprehendunt: & quam multi
qui per infirmitatem propriam se esse pa-
leas metuunt, per diuinum adiutorium
sulti, in ferri atque æris soliditate roboran-
tur, ut contra aduersarium suum tanto
magis in Deo fortes sint, quanto de se am-
plius infirmos se esse meminerunt. Sed
quanto altius behemoth iste contra ele-
ctos Dei per miracula erigitur, tanto con-
tra eum sancti quique uehementius ad-
tamen ita reprobos mentes possidet.

Deut. 33) Aser specie de sancta Ecclesia per Moysen
dicitur: Ferrum & æs calciamentum eius,
Calciamentum quippe in scriptura sacra
munimen prædicationis accipitur, sicut
Eph. 6. scriptum sit: Calciati pedes in præparatio

et reliquas. Vnde & ita dicitur:

Quod Lathanian à cordibus reproborum nullis

Exechea ipsum quo dicitur iudica

more commendat.

Cap. X.

Non fugabit enim vir sagittarius.]
predicatorum accipimus? Quia dum vo-
ce bene viuendum distringuntur, audien-

Ps. 63. a Ecclesia percussa tuerat, quæ dicebat:

I. 4. 4.

corde. Vir itaque, est sagittarius, qui per lan-
bus uerba rectæ exhortationis infigit.

trum deipit, & cum reproborum mētes
male suadendo momorderit, deos inter

excute: quia quisquis ab illo
tur, uerba iam
terminat. Vnde

Hier. 8.

stalcens, de his quos in

dam, qui à uobis excuti exhortatione præ-
dicantium quasi incantantium sermone
non ualeant. Quis uero Lathanian hic à
cordibus reproborum lanctæ

tum uitiorum conspectus adducitur, cū

ei laj ides tunc.] Quid per fundam nifi

des erant, quib. aduersariorum pectora
feriantur: ita lanctæ Ecclesia dum uolubi-

bus quasi lapideis acutis iniquorum
corum tundantur. Vnde & ad prophetam Zach. 9.
de bonis doctorib. Dominus dicit: Deuo

instruunt, hostes deuorât, dum eos intra

ia dum fortes quoliq; in sancta Ecce-
lianos instrunt, per eos aduersariorū
superbientium pectora dura con-

B Vnde & Goliath immanissimus lazo lon- 1. Reg.

iber fortes Ecclesie

tiderat, in coram carne

gnatur, per quem nunc delinquentium
ei ipse feriuntur. Aliquando uero percus-
sio celestis accipitur, qua uel electi super
nos minus sentiunt, ut a prauis itineribus
corrigantur, uel iusti ira reprobos percu-
tunt ut iam supplicia æterna percipientes,

Nam quia appellatione mallei auti-
quos hostis exprimitur, propheta testa-

templatur dicens: Quomodo con- Hier. 50

2. Re. 12 dicitur: Tu fecisti in abscondito, & uero faciam uerbum istud in conspectu omnis Israel, & in conspectu solis. Quid. n. per cōspectum solis, nisi cognitionem im-

mine, at uentum, intellectus exprimi

Pheniam uidelicet in solem:

astu & gni: quia dum sapientes nri cru-

enim multi qui in sancta Ecclesia luce ta-

ni qui intra sanctam Ecclesiam per acumina sapientie quasi radios uidebantur lucis aspergere & per auctoritatem rectitudinis desuper

uathan istius iniqua se operatione sub-

sternunt: ut non iam

super luceant, sed ei peruerse obser-

uamulēti. Solis ergo radij sub iis sunt,

cum nonnulli etiam doctum sapientie

sed ad uelligia Ierathan istius &

tate operis, & blandimento adulationis

inclinant: ut intellegentia quæ illis sicut

sol desuper tuitur ex cœlesti munere anti-

qui hostis pedib. subternatur ex terrena

eupiditate. Unde & nunc cum quiesci-

pietum uel docturum pro commodo uel

gloria uite temporalis per adulationis sa-

plum terrenis se potestatis us prauè agen-

tib. subiciat, quib. sub uelligis uentis

Antichristi solis se radios iterant: & uelut

cœli lucem sibi Behemoth humiliat, dum

A periferum assensum sapientium men-

tes

qui

se, immoderato acumine praua in-

delia ueritatis predicamenta se erigunt,

trone se erigunt, uel summa quæ

entes tordidis carnis desideriis in

lari, aliam pulchritudo sanctitatis ac

diuinitatis claritas designatur, sicut in Cā-

ticorum cantici spūs species describitur:

Caput eius aurum optimum. Quia uerò

caput Christi Deus, nil uero est in metal-

lis aurum fulgentius, sponi caput autē dicitur:

quia eius humanitas ex diuinitatis

sue nobis claritate principatur. Rursum

autē nomine splendor supernæ ciuitatis

accipitur: sicut hanc Ioannes se uidisse te-

stat, dicens: Ipsa ciuitas aurū mūdum,

simile uitro mundo. Aurū nano, ex quo

illa ciuitas constat, simile uitro dicitur: ne

& per aurum clara, & per uitrum

eua designetur. Rursum autē nōse chari-

tas inuimatur, sicut angelum quem sibi lo-

quisdem Ioannes aspexit, ad mammillas zo-

na aurea cinctū uidit: quia n. multi super-

uolunt ciuitatem pectora dum pernaliam

nequaquam timori subiecta sunt, atq. a se

10

auream circa mamulas habere, est cunctos mirabilium cogitationum motus, pro solius iam amoris uincula restant. Rursum auti nomine, auctor gloriæ testis, o

Her. 1. tur: Calix aureus Babylon. Quid enim Babylonis nomine, nisi huius mundi

Co. 3. dicitur: quia dum pulchra esse temporalia ostentat, stultas mentes in sua concupiscentia decernat, ut speciosa temporalia appetant, & inuisibilia pulchra cōtemnant. Hoc aureo calice, prima sponse sua Baa decubata est, de qua historia ueritatis dicit: quia cum uentum lignum concupisceret, uidit quod esset pulchrum uisū, atpectaque delectabile, & comedit. Aureus ergo Babylon calix est: quia dum uisum exterioris pulchritudinis ostendit, sensum internæ rectitudinis subtrahit.

Rursum auti nomine, splendor sanctitatis accipit, sicut Iudaicū populū à splendore iustitiæ ad nequitie tenebras cōmutatum Hieremias deplorat, dicens: Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus? Sicut enim superius diximus, aurum obscuratur, cum consequentibus iniquitatū tenebris, iustitiæ pulchritudo deieritur. Color optimus mutatur, cum splendor innocentie in sceditatem uertitur culpæ. Luti quoque nomine, in sacro eloquio aliquando terrenarū rerum multiplicatas, aliquādo sordidum sapiens iniqua doctrina, aliquādo desiderij carnalis illecebre designant. Per lutum

9. quippe terrenarū rerū multiplicitas figura tur, sicut per Abacuc prophetam dicitur: Vae ei qui multiplicat non sua, utqueque

Abac. 2. aggrauat contra se den. uni lutum? Denotio enim se luto aggrauat, qui per auaritiā terrenā multiplicat, peccati sui se oppressione coangustat. Rursum luti nomine, doctrina sordidum sapiens designatur, hinc per eundem prophetam Dominus dicitur: Viam fecisti in mari equis tuis in luto aquarum multarum. ac si diceret: Aperuisti iter predicatoribus tuis inter doctrinas huius seculi sordida & terrena sapientes. Per lutum quoque desiderium sordide uoluptatis exprimitur, sicut Psal. mista deprecans ait: Eripe me de luto,

re, est sordidis desiderijs concupiscentiæ carnalis inquinat. Hoc ergo loco aurum claritas sanctitatis accipitur, lutum uerò uel terrenarū rerum auaritiā, uel prauatum contagia doctrinarum, uel sordes carnalium uoluptatum nil obstat intelligi. Quia enim multos Leathan iste, qui intra sanctam Ecclesiam fulgore iustitiæ resplendere uidebantur, tunc uel terrenorum rerum concupiscentia, uel errantis doctrinæ contagio, uel carna-

sibi proculdubio quasi lutum sternit. Aurum enim quasi lutum sternere, est in quibusdam uirx mundiciam per illicita desideria concutere, ut hi etiam sordidis eius uestigijs feruiant, qui contra illum prius uirtutum splendore rutilabant. Antiqua itaque hostis alios tunc sub specie sanctitatis illudit, alios autem per sorda nitia uitæ carnalis intercipit. Sed tūc per hanc apte grassabitur, nunc autem multorum cor-

libus occulte dominatur, sicut Paulus ap. 1. cor. 15. Veritas est, ut non tenet: nā mysterium iam operatur iniquitatis. Totus terrenarū rerum mundiciam hi quasi lutum subijcit, quoties castitatem fidelium per carnis uicia sternit. Toties aurum uelut lutum calcit, quoties sensum continentium per immunda desideria dissipat. Quod tunc tanto uehementius per-

us, hoc quod appetit, efficiatius perpetrat. Et fortasse quæpiam moueat, cur miserens Deus fieri ista permittat: ut Leathan iste seu nunc per suggestiones calidas, hinc tunc per damnatum illum quod

id est doctos

uia aurum quod prauis eius per-

Q

te

te

uitate magnus uideatur. Quæ ipsa quo-

innotet ex hominib. procuidubio laudatur, eiusq. laus inhiante appetitur. Unde fit ut & ipsa uirtus ante Dei oculos uirtus non sit, dum abscondit quod displicet, prodit quod placet. Quæ itaq. esse me-

occulta sunt & bona publica. Plerunq. ue-

foras circa uiræ sine perditur quia con-

Alia elemosinis uacat, propria

ut, uel fortasse linguam in detractionibus exercet. Et sic plerunq. uis qui in sapacitatis & crudelitatis stimulis inat-

perdat ante homines, unde non ui-

audet sed dum inuidere aliis, & seruare in corde malitiam non cauet sic quandoque impatiens, qui diu latuit dolens. Hic itaq. & per aliquid a uis sunt, & per aliquid eum sunt. Atq. hoc

necur, quando

bus & uirtus quæ publicè claruerat, diffi-

corum bona electorū suorum futura dispense. Nam r

functus deferentes, non

ad querendam angustiam uiam exempli suo eos qui perseverauerunt sunt accendunt. Unde plerunq. contingit, ut ipsum hoc quod bene uidentur uiuere, non sibi, sed solis potius electis utantur dum eximilis si ad bene uiuendi studia perseverauerint alios non perseverantem provocant.

Sæpe netò quorundam uidemus uiam ingre-

tionis articulo, post se redeant qui præ-

A ebatur Ita nimirum sunt qui non per-

circo enim uirtutis iter non perueniunt inchoant, ut eis qui perueniunt sunt, quæ-
ta sanctorum ostendant. Quorum & casus utilitate non modica electorum profectibus seruit: quia illorum lapsum dum con-

ruma quæ illos damnat, istos humiliat. Discunt enim in superni adiutoris protectione confidere, dum plerisque conspiciunt de suis uitiis, cecidisse Quando

num iter est. Quæ sequentibus monstrant: uero uero in lapsum nequitie corrumpit,

dam superbiz foueam ostendant. Eae-
Leuiathan iste, & solis sibi radios
dant, & autem luti more subiciat. Scit omnipotens Deus ad electorum suorum solatium, bene uti malo reproborum, quando hi qui a se illam perueniunt sunt, & sibi a se enim mentis proticiunt, & in eo quod superbe sapiunt, alienis lapsi-

contingunt. Sed si hæc Leuiathan

in eis etiam quos clares aliqua-
tus ostendit, quid de illis factorus est
ta terrenis obcupiscentiis nō est. Quor-
tamen diuinus sermo aperte exprimit, dū
subiungit:

Q. ut in profundis in uirtutibus & morte

Deo. Cap. XLIII.

I Truescere faciet quasi ollam profundū mare. Quid per mare nisi uita secula-
rium, quid per profundum nisi alia & abul-
ex eorum cogitationes exprimuntur.
Quod profundum mare Leuiathan iste
quasi ollam facit seruetere: quia ni-
mirum constat quod persecutionis extre-
mæ tempore, contra electorum uitam stu-
deat an nos reprobos per flammam
crudelitatis exorare. Tunc profundum
mare quasi olla seruetur cū corda repro-
borū ualido ardore succendit: & quæ hoc

in tempore intra suam malitiam clau-
sauerunt, tunc in altum immanissimæ
persecutionis

antiquus ille persuasor in membris suis,

Mar. 2. doque finienda sunt ergo & p̄udia beatorum. Per semetipsum namque ueritas dicitur autem in uita eterna. Si ergo hoc uerum

uod recte dicerent, si iudex iustus distit-
acta pensaret. Iniqui enim uero tuos cū
sine deliquerunt: quis cum hinc uige-
runt. Voluissent quippe sine hinc uiuere
manere. Nā magis appetunt peccare quam
uiuere. & ideo hinc semper uiuere cupiunt.
Additū est ergo iudicis iustitiā pertinere,
in hac uita nunquā uoluit exerce pecca-
to & nullis deus iniquo terminis uiuo-
ris, q̄ quādiu ualuit,

Nullus iustus
crudelitatib. pascitur, & delinquens ser-

si totum cruciati non pascitur: quoniam ius-
tissus est, ab iniquorum ultione in p̄-
no supplicio & quidem sua iniquitate pu-
ad aliquid cōcreman-

uomodo pro illis tunc

ra ab iniquitate commutari? Eadem itaq̄
causa est ear non oretur tunc pro homi-
nibus eterno igne damnatis, quæ nunc

elisq̄, eas æterno supplicio de quibus.
æ nunc etiam causa est ut nō orent. Et
cti homines pro hominibus in delictibus
imping. defunctis, qui de eis uiui, quos
æterno deputatos supplicio iam nouerūt,
ante illam iudicis iusti conspectum ora-
uonis suæ meritum, callari retulerūt. qd̄
h nunc quoque uiuentes nulli mortuis de-
dan. nā in iustis minime compatiunt,
quāto adhuc aliquid indicabile de se sua ear

to quod si hunc in modum fecerit
 re...
 pro...
 quia subitō occasionis articulo, hęc con
 quem prętermisit, exponendi ordinē
 recuramus. Postquam misericors Domi
 nus callida machinamenta
 situs indicauit, aperit prędicans omne
 omne quod interius
 manuē uirtutis illius breuiter insinuat,
 subdit: Non est super terram potestas que

sed reprobus angelus antequam peccaret, om
 amant timeret, & timens charitatem
 Cap. VII.

24

Per meritum infra homines cecidit, omne
 tamen humanum genus naturę angelicę
 conditione transcendit. Quamuis enim
 internę felicitatis beatitudinem perdidit,
 amisit: cuius adhuc uiribus humana om
 nia superat, licet sanctis hominibus me
 ritorum suorum deiectione subiaceat. Vnde
 & eisdem sanctis contra hunc decertan
 tibus eo retributionis suę meritum cre
 scit, quo ille ab eis uincitur, qui per natu
 peresse gloriatur. Sequitur: Qui factus
 est ut nullum timeret. Sic quidem factus
 est per naturam, ut conditorum suum ca
 sū timere debuisset: timore uidelicet lo
 bro, non timore quem foras charitas mit
 tit, sed timore qui in seculum seculi per
 enim timet coniugem uxor amans, aliter
 dominam ancilla peccans: Sic ergo fue
 rat iste conditus: quatenus timore læto au
 thentice & uirtutis metueret, & me.

Appetitum itaque celsitudinis uertit in rigo
 le egisse nō sentiat, qui pręfesse per gloriā
 nō obtrinit, quali quoddā superbię sine re
 mediū infanti insensibilitatis inuenit, &
 se contra cūcta preparauit. Cuius
 nus subintrat: Quid sublime uidet. Id est,
 cūctos uoluit se positos quali de sublimi
 114 4 respo

respicit : quia dum per intentionem con-

erunt membris congrunt: quia omnes isti
qui per tumorem cordis elati, cunctos
quos cernunt, superbi fastidio despiciunt:
& si quando exterius uenerantur, intus
tamen in secreto cordis, ubi apud se sua
nitam meritemque possident, eos que
infra se esse respiciunt: quia per elatam co
ris arcem fuluerunt, quibus bene per pro
phetam dicitur: Vt qui sapientes eius in
oculis uestris, & eorum uolubilitatis pru

videntes esse apud unumquemque. Hinc
ne cum es parvulus in oculis tuis, ca-
ut te constitui in tribus haec parvu-
lus omnia in oculis suis est, qui in eo

alienis meritis pensat. Nam quali gran-
dem se afficit, quisquis se super alieni
merita elatione cogitationis extendit.
Saul autem reprobus in bono quod oc-
ceperat, non permansit: quia casu susceptis
fortissimis intumuit. At contra David
semper de se humilia sentiens, in
que Saul se comparationi postposuit,
postquam sentiens locum sepiet & peper-
cit, eundem laudentis adversario, humili se

verfano mente humiliter fubde
dicimus iudicio prelatum fe effe nouerat.
Illi itaque fe humiliter poſſi onerat, cui
per relationis gratiam inconſolabiliter fe
prouerat effe meliorem. Dilecti ergo quo
modo humiliari proximis debeat, qui
neſciunt, ſi ſe ſelecti etiam illis homi-
nibus, quibus iam ſe per interiora iudicia
anteq̃ oſitos deſpiciunt. Hoc autem
quod de ſe ſemper ſentiunt intra quam

citur: Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam. Hinc Salomon ad sapientiam paruulos vocat, dicens:

enim necesse est semetipsum despiciat,
dicit. Hinc in Evangelio Dominus dicit:
Confiteor tibi Domine pater coeli et ter-
rae: quia abscondisti haec a sapientibus et
revelasti ea parvulis.

8 num dicit: Facti sumus parvuli in me-
do vestri. Hinc discipulos admonens
ait: Superiores vbi inuicem arbitrares,
Nam quis iniquus quisque inferiorem se
omnem quem cognoscit, putat:

humiliaz, humiliatio recalcitro
admonitio
tes. ut in cogitationibus cordis &

sibi: ut cum ab utraque parte cor inferius

Sed hanc humilitas tormam
reprobi, quia Leviathan huius membra
sunt, vel cognoscere vel tenere contem-
nunt, qui & h quando se humiles specie-
bus. Quibus se peccat.

num vel minimum faciant, à malis tuis
omnibus respectum méris.

num fecerint, tota intentione semper in-
spiciant, & ex eo sele iam qd ali' auctos
aspiciant, pluri malos im omnium ma-

committunt, unus in tantummodo bo-
ni memores, quod totale tacere nec per-
fecte potuerunt: licet tunc contra ele-
ctis dolet, ut cum multaturo visum gra-
tiam valde detrahas pulch. quatenus

di, aut, de his vicentibus in quibus pre-
valent te minime catollant : dumque de
his sunt humiliter servant. Sape ergo re-

1544032

bonum suum incautè conspiciunt, mala multa & grana in quibus demersi sunt, non agnoscunt. Et sepe electi per hoc quod tenuissimum malum, vultu infirmis, trepidant, mira dispensatione agitur, ut magna bona ad quæ prosecti sunt, non amittant. Iusti itaque & oculis examinis mensura disponitur, ut & istos mala adiungant, & illos bona grauent, dum & isti ad prosectum boni utuntur leuibus malis, & illi ad augmentum mali utuntur minimis bonis. Isti quippe inde perfectius in bono proficiunt, unde de malo tantur: isti autem inde ad maius malum deficiunt, unde de bono gloriantur. Sic itaque male bono utitur reprobis, & bene malo utitur probis: sicut sepe contrarium fit, ut cum oculus infirmus, & in proprio, pestem languoris incurrat, alius

lestiam vincat. Ille ergo qui cibo salutifero uti recte noluisset, inde perniciosè moritur, unde alij salubriter viuunt: ille autem qui veneno serpenti caute uti studuit, immoritur. Venenunt ergo serpentis non ipsam nequitiam, sed suggestionem nequitie dicimus, qua nocentis sepe reuocentique tentamur. Quod tunc in medicamentis uertitur, cum mens ut reuitibus creta conspicitur contra tentationibus humilatur. Iniqui igitur atque ad approbationem interni examinis reprobi quilibet opera faciant, in quibilibet uirtutibus excelsant, humilitatis sentiam penitus ignorant: quia unicum Leuiathâ huius membra sunt, de quo superna uoce dictum est.

De regula humilitatis, & de superbia d. p. m. a.
capit. XI. III.

17 **C**um per semetipsum, sed per eorum
quique corda quos cepit, quasi de subli-
mi cunctos interius despiciat. Notandum
vero quod Leviathan ille, qui per corpo-
ream belliam deiquatur, sublimis uidere
describitur: quia uidelicet cordis su-
perbia cum exterius uisus ad corpus exten-
ditur, sublimis per hoc radicans.

qui, — per fastum tumoris inflari, quasi ex sublimi respiciet, & quo se deprimunt, alius extollunt. Nisi enim superbia per oculos quasi per quasdam se fenestras ostēderet, nequaquam Deo Psalmista dixisset: populum humilem saluam facies, & oculos superborum humiliabis. Nisi se superbia per oculos funderet, Salomon quoque de Iudæz elatione non diceret: Generatio cuius excelsi sunt oculi, & palpebræ eius in altum surrexit. quia ergo per corporeum animal Leviathan iste signatur, & superbia usque ad corpus prodiciens, apertius oculis principatur, antiquus hostis quasi de sublimi omnes videre deservitur. Sed quia multa de ostendendo humani generis inimico prolata sunt, valde mens appetit, ut in fine locutionis dominicæ, unum aliquid manifestius exprimat, unde membra illius brevis nobis designatione monstrentur. Sequitur: Ipse est rex super universos filios superbiæ.] Vt Leviathan iste in cunctis quæ superius dicta sunt, caderet: sola se superbia percudit. Neque

ret, nisi per hanc prius in radice putruisset. *Eccles. 10.* Scriptum est namque: Omnis peccati initium superbia. Per hanc enim ipse succubuit, per hanc se sequentem hominem stravit. Hoc etenim telo salutem nostram immortalitatis impetijt, quo vitam suam beatitudinis extinxit. Sed ideo eo hanc Dominus fini suae locutionis inseruit, ut cum post mala omnia Leviathâ istius superbiam diceret, quid esset malis omnibus deterius indicaret. Quamvis etiam per hoc quod in imo ponitur, vitiatorum radix esse monstratur. Sicut enim inferus radix tegitur, sed ab illa rami extrinsecus expanduntur: ita se superbia intrinsecus exalat, sed ab illa protinus aperta vitia pullulant. Nulla quippe mala ad publicum prodirent, nisi hæc mentem in occulto conspingeret. Hæc est quæ Leviathan istius sentum seruecere licet ollam facit. Vnde & humanas mentes in quodam seruire infantie concutit, sed per aperta opera qualiter concussam animam euerat, occultat. Intus namque prius ebullit in relatione, quod foris modum ipsumat in opere. Sed quia
occ. 110

fuit, debemus hanc subtilius sollicitius;
discutere, atque ad humanas mentes quā-
ta uel qualis ueniat, & quibus qualiter ve-
focripit demonstrare. Alia quippe uirtu-
tas solummodo uirtutes impetrant quib-
us ipsa destruantur: ut uidelicet ira pa-
tientiam, gallimargia ab^o mentiam, lū-
bido continentiam expugnet. Superbia au-
tem, quam uirtutū radicem diximus, ne-

gulariter credit, atque in eo quod exhibet
per gloriæ cupiditatem, libimetiphānet
per cogitationem: & cum se in cunctis

tuas tacitus clamat.
utro ad tantam elationem mens ducitur,
ut in eo quod timet etiam per ostentatio-
nem locationis efficiatur. Sed tanto faci-
lius ruina sequitur, quanto apud se quilibet;
impudentius exaltatur. Hinc enim scriptū
est. Ante ruinam exaltatur cor. Hinc

labat res, responditq. & ait: Nonne

domū regni, in robore fortitudinis meæ,
in gloria decoris mei? Sed hunc tumore
quā concita uindictæ ira repressit, ille
eo adiunxit dicens: Cum adhuc sermo ef-
fret in ore regni, uox de cælo fuit: Ti-
bi dicitur Nabuchodonosor rex Regnum
transiet à te, & ab hominibus te eieciet,

quasi bos comedes, & in
pora mutabuntur super te. Pece quia tu-
mor mentis uique ad aperta uerba se pro-
tulit, patientia iudicis protinus usque ad
sententiam erupit, tan eoque hunc distri-
ctius percussit, quanto eius se superbia
inimmo seratius erexit: & quia enumeran-
do bona dixit in quibus sibi placuit, enu-
merata mala in quibus feri-

cundiam dilatat, quanto eorū qui tibi com-
missi sunt, esse libimet in lignos putat. At
contra cum subiectorum cor superbia in-
stigit, hoc summopere nititur agere, ut
& semper tacitus cogitat: onibus
sui iudices fiant: qui dum in illo quod
reprehend-

p. r. b. i. s. t. e. r. r. a. & c. i. n. i. s. ? C. o. n. t. r. a. h. u. m. a. n. -
 q. u. o. r. i. s. p. e. s. t. e. m. a. u. d. i. a. m. u. s. c. u. n. c. t. i. q. u. o. d. m. a. -
 Mar. 11 e. s. t. r. a. v. e. r. i. t. a. s. d. o. c. e. t. d. i. c. e. n. s. : D. i. s. c. e. r. e. a.
 21 a. n. i. m. a. m. i. t. i. s. s. u. m. & h. u. m. i. l. i. s. c. o. r. d. e.
 A. d. h. o. c. n. a. n. q. u. e. u. n. i. g. e. n. i. t. u. s. D. e. i. f. i. l. i. u. s. f. o. r. -
 m. a. m. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. i. s. n. o. s. t. r. a. i. n. i. c. e. p. i. t. a. d. h. o. c.
 i. n. v. i. s. i. b. i. l. i. s. n. o. n. s. o. l. u. m. v. i. s. i. b. i. l. i. s. s. e. d. e. t. i. a. m.
 d. e. s. p. e. c. t. u. s. a. p. p. a. r. u. i. t. a. d. h. o. c. c. o. n. t. r. i. m. e. l. i. a.
 n. u. m. q. u. e. t. o. r. m. e. n. t. a. t. o. l. e. r. a. u. i. t. u. t. s. u. p. e. r.
 l. i. s. D. e. u. s. q. u. a. n. t. a. e. r. g. o. h. u. m. i. l. i. t. a. t. i. s. v. i. r. t. u. s.
 d. a. m. n. i. s. q. u. i. l. i. n. e. a. s. s. i. m. i. l. a. t. i. o. n. e. m. a. g. n. u. s. e. s. t.
 t. u. q. u. e. a. d. p. a. s. s. i. o. n. e. m. f. a. c. t. u. s. e. s. t. p. a. r. u. s. ?
 Q. u. i. a. e. n. i. m. o. r. i. g. i. n. e. m. p. e. r. d. i. -
 s. u. p. e. r. b. i. a. p. r. a. b. u. i. t. d. i. a. b. o. l. i. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. u. m.
 t. a. s. D. e. i. H. o. l. l. i. s. q. u. i. p. p. e. n. o. s. t. e. r. m. a. g. n. u. s. i. n.
 n. o. l. u. i. t. e. l. a. t. u. s. R. e. d. e. m. p. t. o. r. a. u. t. e. m. n. o. s. t. e. r.
 m. a. g. n. u. s. m. a. n. e. n. s. s. u. p. e. r. o. m. n. i. a. s. e. t. i. i. n. t. e. r.
 o. m. n. i. a. d. i. g. n. a. t. u. s. e. s. t. p. a. r. u. s. S. e. d. m. e. l. i. u. s.
 & e. l. a. t. i. o. n. i. s. c. a. u. s. a. m. d. e. t. e. p. i. m. u. s. & t. u. n. d. a.
 m. e. n. t. a. h. u. m. i. l. i. t. a. t. i. s. a. p. e. r. i. m. u. s. h. b. r. e. v. i. c. o. m.
 m. e. m. o. r. a. t. i. o. n. e. p. e. r. s. t. r. i. n. g. i. m. u. s. q. u. i. d. m. o. r. t. i. s.
 a. n. t. h. o. r. o. u. i. d. v. i. t. e. c. o. n. d. i. t. o. r. d. i. c. a. t. I. l. l. e. n. a. n.
 q. u. e. a. i. t. : I. n. c. a. e. l. u. m. a. s. c. e. n. d. a. m.

Ex. 14.
 Psal. 87

ma mea, & vita mea interno appropin-

I. 4
 Zach. 3.
 Psal. 21 Aquilioni. Ille dicit: Ego sum veritas &
 non homo, opprobrium hominum, & abie-
 ctio plebis. Ille dicit. Ascendam super
 altitudinem nubium, & similis ero aui-
 simo. Ille cum in forma Dei esset, non ca-
 ens: Domine quis similis tibi? Ille per
 membra sua loquitur dicens: Nescio Do-
 minum, & Israel non dimittam. Ille
 per semetipsum dicit: Si dixero quia non
 novi eum, ero similis vobis mendax:
 sed novi eum, & sermonem eius tenui.
 I. 19
 ca. Ille dicit: Non possum a principio ta-

in me manens, ipse facit opera Ille regna Ibidem
 omnia dicit: Tibi dabo potestatem Luc. 9
 statem hanc universam & gloriam illo-
 do illa. Ille dicit: Calicem quod Mar. 10
 meum bibetis, sedere autem ad dexte-
 rare nobis, sed quibus paratum est a
 scientes bonum & malum. Gen. 3.
 menta quae pater posuit in tua
 in ligno paradisi? Et paulo post: de-
 deris ex eo, aperientur oculi uestri. Ille
 dicit: Non quero voluntatem meam, Ioan. 5.
 sed voluntatem eius qui misit me
 in pratum sit quod non pertranseat lu-
 marcescant, ubique relinquamus
 na letitiae nostrae. Ille membris suis Ioan. 16.
 praenunciatur dicens: Plorabitis & flebitis
 uos, mundus autem gaudet. Ille ni-
 hil aliud mentes tibi subitas docet quam
 celsitudinis culmen appetere, cuncta a-
 qualia mentis tumore transcendere, so-
 cietatem omnium hominum alta efflu-
 , licet de eadem per
 positionem cordis, cogitantur & lo-
 cuti sunt nequitas, iniquitatem in ex-
 celso locuti sunt. Ille ad spem, ad pal-
 mas, ad colaphos, ad spinam coronam,
 ad crucem, ad laqueum, atque ad mor-
 tem veniens, membra sua admonet di-
 cens: Si quis mihi ministrat, me sequa-
 tur. Quia igitur redemptor noster cor-
 da regit humilium, & Leuitathan ille
 res dicitur superborum, aperte cognos-
 cimus quod eundem illum
 electorum. Cum ergo quam quisque
 habeat, cognoscitur: sub quo rege mili-
 tet, invenitur. Vniquisque enim
 quasi quendam utrumque operis,
 quo facile ostendat sub cuius tenet po-

testate rectoris. Vnde & per Enthu-
scens eos. Ne igitur nos Leuiat
tent, apertum signum Dominus quo
deprehendi ualeant demonstrauit, di-
cens: Ipse est rex super uniuersos filios
superbie. Qui etsi quando fictam spe-
ciem humilitatis assumunt, semetipios
tamen celare in omnibus nequaquam
non sustinens, cum ex alia tegitur, ex alia
sum iacula elationis pugnant, & quasi
contra uenientes idus solum magis in
suo corpore oculum custodiunt, dum in
semetipsis principaliter humilitatem
tenuant.

Libri trigessimiquarti Mo-
ralium sancti Gre-
gorij Finis.

BEATI GREGORII
EXPOSITIONIS
Moralis

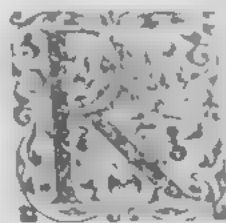
LIBER TRIGESIMVS QVIN-

tesimus, explicans quadra-
gesimum, secundum caput
beati Iob.

Quia iste ultimus huius operis li-
ber est & locis difficilioribus
sunt que superiunt: libet hunc
indigentius remissiusque transcurrere.
Velut emenso enim magno mari, iam
latus cernimus, & intentionis nostre ue-
la deponentes, non eodem quo prius im-
petu duemur: sed tamen adhuc ex im-
meritis nostris uentus cecidit, sed tamen
eius uis iam scripta tranquillior usque ad
stationem nostram impellit.

Athan hostis eius quam sit & sortis & cel-
laudesque patefacit, beatus Iob ad uita-
que eius, quod agimus.

TRIGESIMVS CAPITVS
QUADRAGESIMVS
miscundi bea-
ti Iob.

RESPONDENS
autem Iob Do-
mino, dixit: Scio
quia omnia po-
tes, & nulla te la-
ter cogitatio.

Quis est iste qui
absque scientia
Ideo insipienter locu-
tus es, & non
quar: interrogabo te, & responde mi-
hi. **O**culus meus uidet te. Idcirco ipse me
reprehendo, & ago prenitentiam in
fasulla & cinere. Postquam autem lo-
cutus est Dominus ad Iob uerba hæc,
dixit ad Eliphan Themanitem: Iratus
est furor meus in te, & in duos ami-
cos tuos, quoniam non estis locuti co-
ram me rectum sicut seruus meus Iob.
Sumite ergo uobis septem tauros &
septem arietes, & ite ad seruum meum
Iob, & offerre holocaustum pro uo-
bis. Iob autem seruus meus orabit
pro uobis. Faciem eius suscipiam, ut
non uobis imputetur stultitia. Neque
enim locuti estis coram me rectum si-
cut seruus meus Iob. Abierunt ergo
Eliphas Themanites & Baldath Sui-
tes & Sophar Naamathites, & fece-
runt sicut locutus fuerat Dominus ad
eos, & suscepit Dominus faciem Iob,
Dominus quoque conuersus est ad pre-
nitentiam Iob, cum oraret pro amicis
suis. Et addidit Dominus omnia quæ-
cunque fuerant Iob, duplicia. Vene-
runt

runt autem ad eum omnes fratres sui, & uniuersæ sorores sue, & cuncti qui nouerant eum prius, & comederunt cum eo panem in domo eius. Et mouerunt super eum caput, & consolati sunt eum super omni malo quod intulerat Dominus super eum, & dederunt ei unusquisque ouem unam & auream auream unam. Dñs autem benedixit nouissimis Iob magis quam principio eius. Et facta sunt ei quatuor decim milia ouium, & sex milia camelorum, & mille iuga bouum, & mille asinæ, & uerunt ei septem filij, & tres filiæ. Et uocauit nomen unius Dæm, & nomen secundæ Casiam, & nomen tertie Cornustibij. Non sunt autem inuentæ mulieres speciosæ sicut filie Iob in uniuersa terra. Deditque eis pater suus hæreditatem inter fratres earum. Vixit autem Iob post flagella hæc centum quadraginta annis, & uidit filios suos, & filios filiorum suorum usque ad quartam generationem dierum.

Libri Iob finis.

Quod omnis sapientia humana sapientia diuina comparata, insipientia est.
Cap. 22.

SCIO quia omnia potes, & nulla te latet [Cognitio.] Contra immanes quippe tures eius intulit: Scio quia omnia potes. contra occultas uero machinationes illius subiunxit: Et nulla te latet cognitio. Vnde & mox Leuiathan eidem exprobrat dicens: Quis est iste qui cælat consilium absque scientia? Absque scientia n. Leuiathan cælat consilium: quia quamuis contra infirmitatem nostram multis fraudibus occuleretur, protectoris tamen nostri sancta nobis inspiratione detegitur. Absque scientia cælat consilium: qui licet tentatos lateat, latere tamen protectorem nō potest rētorum. Igitur audita fortitudine & calliditate diaboli, audi-

Ata etiam creatoris nostri potentia, quæ & illum ualenter reprimat, & nos misericorditer regit, quæ tumus beate Iob, ut quæ de temetipso sentis, nobis minime occulter. Sequitur: Ideo insipienter locutus sum, & quæ ultra modum excederent scientiam meam. Omnis humana sapientia quantolibet acumine polleat, diuinæ sapientie comparata, nec iusta nec pulchra, quæ iusta quæ pulchra sunt, Dei iustitiam pulchra sunt, nec omnino sunt. Beatus

Bxiste crederet, si uerba superioris sapientie non audiret. In cuius comparatione

qui sapienter quidem locutus hominibus ueraciter, diuinas tamen sententias audiens sapientius se cognoscit non esse sapientem. Hinc est quod Abraham inter uerba dominica nil se nisi puluerem uidit, dicebat: Loquar ad Dominum meum, cum impulsus & cinis hinc est quod Moyses omni Aegyptiorum sapientia instructus, ex quo loquentem Dominum audiret, impeditiois & tardioris lingua se

ne, non sum eloquens: ab heri enim &

ne, non sum eloquens: ab heri enim & hunc diem. Hinc est quod Moyses omni Aegyptiorum sapientia instructus, ex quo loquentem Dominum audiret, impeditiois & tardioris lingua se

ne, non sum eloquens: ab heri enim & hunc diem. Hinc est quod Moyses omni Aegyptiorum sapientia instructus, ex quo loquentem Dominum audiret, impeditiois & tardioris lingua se

DVx mihi quia taci, quoniam uir pollutus labijs ego sum, & in medio populi polluta labia habentis ego habito. Moxque ipsam pollutionem unde cognouerat addens, ait: Et regem Dominum exercituum uidi oculis meis. Hinc etiam hieremias diuina uerba audiens, uerba se non habere cognouit, dicens: A, a, a, Domine Deus ecce nescio loqui: quia puer ego

animalibus dicit: Cum fieret uox supra: imamentum quod erat supra caput eorum stabant & submittabant alas suas. Quod

Gen. 34

Es. 6.

Isid. 1.

Hier. 1.

enim percolatum animalium nisi Euan-
 gnatur? Vel quid sunt alæ animalium, nisi
 sanctorum contemplationes, eos ad cæle-
 stia subleuant? Sed cum firuox supra fir-
 mantes submitunt alas suas: quia cum in-

contemplari posse cognoscunt. Ad uocem
 ergo desuper uenientem alas deponere,
 est cognita superna potentia, uirtutes p-
 prias humiliare, & consideratione creato-
 ris nil de se aliud quam abiecta sentire. Sã
 gnoscunt. Respondet ergo diuini ser-

monis plus quam æstimauerat, secreta eius

Cap. IIII.

Audi, & ego loquar: interrogabo te,
 et non aliunde uenienti autem aliò posi-
 tam commodate. At contrà Deo, cui nil
 Denique ergo, qui de tacentium corda cogno-
 scit loqui nostrum est, non uocibus gut-
 turis id quod sentimus prodere, sed prom-
 ptis ad illam desuper inhiare. Et quia
 ideo quisque interrogat, ut discere ualeat
 quod ignorat, homini Deum interrogare
 est in conspectu eius ne scientem se cogno-
 se bene humiliter nescientem cognoue-
 rit, oculis inspirationibus erudire. At
 ergo beatus Iob: Audi, & ego loquar. ac si

pe, utdam huc et illic peras peregrinens a
 uirtutibus, & pacem agens bona
 quippe uota quoties effectum percipiunt,
 Ego clamaui, quoniam exaudisti me. Nō
 enim ait: Quia clamaui exaudisti me: sed,
 loquens exauditus fuerat, uotis proficien-
 tibus exauditus clamabat: Interrogabo te
 & responde mihi, ac si diceret: Nescientē
 me ex tua scientia contemplatione cog-
 nosco. Interroganti igitur responde: id
 est, stultitiam propriam humiliter cogno-
 scientem doce. Quia enim in-
 respondere quæreret ex magisterio aspira-
 terrogaturum quippe se perhibuit, sed ni-
 li se humiliat sentiens, & quæ misericordi-
 ter à Domino percipit agnoscens, proxi-
 mus subdit:

*Quod sanctus Iob tantum ex percussione profe-
 cerit, ut internæ mentis uulso flagelli sui ui-
 litem renouante Deo intellexerit.*
 Cap.

Alius meus uidet te.] His nimirum uer-
 bis aperte iudicat: quia quanto iustus supe-
 rior est auditu, tanto differt ab eo quod prius
 uim magis conspexerat, humanitatis
 suæ tenebras diiudicans plus uidebat. Un-
 de & sequitur:

Item quisque se minus uidet, tanto si-
 bi minus displicet: & quanto maioris gra-
 tiæ lumen percepit, tanto amplius repre-
 hensibilem se esse cognoscit. Cum enim
 intrinsecus subleuatur per omne quod est
 ad eam quam super se conspiciat regulam
 congruere nititur, Et quia adhuc humana
 infirmitas præpedit, cernit qui ei ex non
 minima parte dissentit, totumque ex se id
 li onerosum est, quod internæ regulæ con-
 ueniens

omnesque vobis imputet stulticia. ac si aperte hæreticis dicat: Sacrificia vestra non accipio, petitionum vestrarum uerba non audio, nisi

uerba de me ueraciter recognosco. Et uos quidem tauros atque arietes ad exhibenda sacrificia conuersionis uestire deducite, ut in uobis holocausta accipiam. Ipsi enim in ipsa delinunt.

Et de agni hostia Dominus precepit retis de carnibus eius foras. In una namque domo agnus comeditur: quia in una catholica Ecclesia uera hostia se sempropter immolatur. De eius carnibus diuina lex effertur foras prohibet: quia dari sanctum carnibus uetat. Sola est in qua opus bonum sanctuose peragitur, unde & mercedem denarij non nisi qui intra uineam labora uerant accepereunt. Sola est que intra se

multos ualida caritatis compage custodit. Unde & arca diluuij arcam quidem

extra arcam inuenit estimat. Sola est in qua superna mysteria ueraciter contemplantur. Unde & ad Dominum dicunt: Et sola catholica Ecclesia ueritas conspicitur, apud se esse locum nominis perhibet de quo uideatur. In petra Moyses ponitur, ut Dei se ceterum contemplantur: quia nisi quis fidei soliditatem tenuerit, diuinam

petram ascendit. Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Quid est hoc loco dicere ad amicos Iob. Ite ad Iob, in petram ascendite? Quid est, faciem eius pro uobis suscipiam, ut non uobis

sollicitudo mea uidebitur? id est, eius que postmodum futura est mysteria incarnationis intulget. Hæretici autem pro eo quod in petra stare con-

tempunt, tractant. Per ueritatem ueritatem non aspiciunt: quia extra Ecclesiam positi, incarnationis eius sicut sunt mysteria

dicimus, per tantos ceruus superbiæ, per arietes uero ducatus exprimitur, qui ab hæreticis persuasus plebibus quasi ledibus gregibus agitur. De hæreticis namque superbientibus dicitur, qui infirmorum solum taurosum inter uaccas popularum

trahunt, arietes aliquando nominantur. Vnde per increpationem Hieremias ait: principes tui uelut arietes. Quia igitur hæretici

uenientes greges, popularum cunctos ferre tantos & arietes iubentur. Tauros enim & arietes offerre in sacrificio, est superbum ducatum conuersionis humilitate matiare, ut edomita ceruice superbiæ, dicant obediendo sequi, qui dudum docendo præue conabantur. Recte quoque eorum hæc superbia septem sacrificiis exatur: quia hæretici ad Ecclesiam reuer-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

est, primumque par quaternarius. Ex quibus duobus testamini constat, qui eisdem partibus suis multiplicatus in duodenarium legit. Nam siue tres per quatuor, seu quatuor per tres ducimus, ad duodenarium peruenimus. Sed nos quia a supremo munere ueritatis per septem percipimus, hæc hæc ueritas altitudine dupliciendi calamus. Hoc procul dubio concorda hæc tenentes: quia quos septem gratia septiformis repleuerit, per hoc, etque non solum trinitatis notitiam, sed etiam uirtutum quatuor, id est, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, ac iustitiæ operationem percipiet. Qui in ipsa quoque quos ingredi-

temunt, tractant. Per ueritatem ueritatem non aspiciunt: quia extra Ecclesiam positi, incarnationis eius sicut sunt mysteria dicimus, per tantos ceruus superbiæ, per arietes uero ducatus exprimitur, qui ab hæreticis persuasus plebibus quasi ledibus gregibus agitur. De hæreticis namque superbientibus dicitur, qui infirmorum solum taurosum inter uaccas popularum

trahunt, arietes aliquando nominantur. Vnde per increpationem Hieremias ait: principes tui uelut arietes. Quia igitur hæretici

uenientes greges, popularum cunctos ferre tantos & arietes iubentur. Tauros enim & arietes offerre in sacrificio, est superbum ducatum conuersionis humilitate matiare, ut edomita ceruice superbiæ, dicant obediendo sequi, qui dudum docendo præue conabantur. Recte quoque eorum hæc superbia septem sacrificiis exatur: quia hæretici ad Ecclesiam reuer-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

est, primumque par quaternarius. Ex quibus duobus testamini constat, qui eisdem partibus suis multiplicatus in duodenarium legit. Nam siue tres per quatuor, seu quatuor per tres ducimus, ad duodenarium peruenimus. Sed nos quia a supremo munere ueritatis per septem percipimus, hæc hæc ueritas altitudine dupliciendi calamus. Hoc procul dubio concorda hæc tenentes: quia quos septem gratia septiformis repleuerit, per hoc, etque non solum trinitatis notitiam, sed etiam uirtutum quatuor, id est, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, ac iustitiæ operationem percipiet. Qui in ipsa quoque quos ingredi-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

est, primumque par quaternarius. Ex quibus duobus testamini constat, qui eisdem partibus suis multiplicatus in duodenarium legit. Nam siue tres per quatuor, seu quatuor per tres ducimus, ad duodenarium peruenimus. Sed nos quia a supremo munere ueritatis per septem percipimus, hæc hæc ueritas altitudine dupliciendi calamus. Hoc procul dubio concorda hæc tenentes: quia quos septem gratia septiformis repleuerit, per hoc, etque non solum trinitatis notitiam, sed etiam uirtutum quatuor, id est, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, ac iustitiæ operationem percipiet. Qui in ipsa quoque quos ingredi-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

est, primumque par quaternarius. Ex quibus duobus testamini constat, qui eisdem partibus suis multiplicatus in duodenarium legit. Nam siue tres per quatuor, seu quatuor per tres ducimus, ad duodenarium peruenimus. Sed nos quia a supremo munere ueritatis per septem percipimus, hæc hæc ueritas altitudine dupliciendi calamus. Hoc procul dubio concorda hæc tenentes: quia quos septem gratia septiformis repleuerit, per hoc, etque non solum trinitatis notitiam, sed etiam uirtutum quatuor, id est, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, ac iustitiæ operationem percipiet. Qui in ipsa quoque quos ingredi-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

est, primumque par quaternarius. Ex quibus duobus testamini constat, qui eisdem partibus suis multiplicatus in duodenarium legit. Nam siue tres per quatuor, seu quatuor per tres ducimus, ad duodenarium peruenimus. Sed nos quia a supremo munere ueritatis per septem percipimus, hæc hæc ueritas altitudine dupliciendi calamus. Hoc procul dubio concorda hæc tenentes: quia quos septem gratia septiformis repleuerit, per hoc, etque non solum trinitatis notitiam, sed etiam uirtutum quatuor, id est, prudentiæ, temperantiæ, fortitudinis, ac iustitiæ operationem percipiet. Qui in ipsa quoque quos ingredi-

tus gratia septiformis accipiunt, ut in septem tormentatur. Septenarius autem numerus apud sapientes huius seculi quatuor ex primo pari & ex primo

tur. Et uno timore patribus accipitur & per trinitatis notitiam quatuor virtutum actio accipitur, & per operatio nent virtutum quatuor vique ad manifestam trinitatis speciem pervenitur. Et apud nos ergo septenarius, sed longè dissimiliter: quia plenè & non inaniter in duodenarium surgit, dum & per fidem opera, & rursum per opera perficitur fide.

Sed etiam A. B. C. D. quæ sunt formæ spiritui implendi, duodecim sunt electi. In quatuor enim mundi partibus trinitatem, quæ Deus est, innotescere mittebantur. Duodecim ergo electi sunt, ut etiam ex istis numeri ratione causa claresceret, quod per quatuor infirma tria summa prædicarent. Sive itaque hæc seu alia qualibet fortasse ratione in scri-

ptura prædicta sunt, non est ali-

o autem securæ requies æternitatis aliquâ die, quando in ultionibus, aliquando autem sanctæ Ecclesiæ universitas designatur. Septenario quippe numero æternitas innotuit, et hoc septimus in re prædicta Dominus sanctificatus vocatur. Cui iam vespere inesse non dicitur: quia æternæ beatitudinis requies nullo termino coarctatur. Hinc est etiam quod lege data dies septimus servatus esse præcipitur, ut æterna per illum requies designetur. Hinc est quod in annorum curriculo septenarius numerus septies multiplicatus monade addita ad quinquagenarium ducitur, ut perpetuam beatitudinem significaret. Hinc est quod requies observetur. Hinc est quod resurgens Dominus & frequenter apparens, ultimo tam convivio cum septem discipulis comedisse describitur: quia hi qui in illo nunc perfecti sunt, æterna per illum resurrectione satiantur. Rursum per septenarium numerum hæc universitas temporalitatis accipitur. Hinc est enim quod per septem dies hoc totum vitæ præsentis tempus evoluitur. Hinc est quod in typo sanctæ Ecclesiæ, quæ omni tempore hunc mundum prædicando circuit, circa Domini tubis clangentibus muros Hierico diebus septem circumacta confregit. Hinc propheta ait: Septies in die laudem dixi tibi. Quod ipse rursum pro toto atque universo suæ depre-

cat. Et tempore per septem dies, prædictus ait: Semper laus eius in ore meo. Quod vero per septenarium numerum præsentis vitæ universitas designatur, tunc magis ostenditur, cum post eum quoque etiam octonarius subinfertur. Septenarium quippe cum adhuc illius sequitur, ex ipso eius argumento exprimitur quod finienda temporalitas æternitate concludatur. Hinc est enim quod Salomon admonet dicens: Da partes septem, necnon & octo. Per septenarium quippe numerum hoc quod septem diebus agitur, præ-

sentens tempus exprimitur. Per octonarium vero vitam perpetuam designavit, quam sua nobis Dominus resurrectione patefecit. Dominico scilicet die resurrectionis: quidam diem septimum, id est, sabbatum sequitur, à conditione octavus invenitur. Bene autem dicitur: Da partes septem necnon & octo: quia ignoras quid mali futurum sit super terram. ac si aperte diceretur: Si id sentia temporalis, ut appetere non obliuiscaris æterna. Oportet namque ut in posterum bene agendo provideas, qui de venturo iudicio quanta tribulatio sequatur ignoras. Hinc est

quod quindécim gradibus templum ascenditur, ut ex ipsa eius ascensione discatur, quatenus per septem & octo & temporalibus diebus hinc, etiam & per idem mansio æterna requiratur. Hinc est etiam quod dum monas in denarium surgit, centum quinquaginta Psalmos propheta cecinit. Propter hunc septenarium numerum repalia, octonarii vero æterna signant super ceterum viginti fideles in cœculo residentes Spūs sanctuscentum viginti effusus est. Per septem quippe & octo quindécim componuntur, & si ab uno

ulque ad quindécim numerando paulatim per incrementa confurgimus, usque ad centum viginti & octo pervenimus. Quæ scilicet effusione Spiritus sancti didicerunt, ut & temporalia tolerando transierent, & æterna inhiarent appeterent. Rursum septenario numero sanctæ Ecclesiæ universitas designatur. Vade Ioannes in Apocalypsi septem Ecclesias scribit, sed per eas quid aliud quàm universalem Ecclesiam intelligi voluit? Quæ nimirum universalis

Gen 2.

Iosua 6

7, 4, 8

Eccle. 11.

Psalm. 33

4. Re. 4. Ecclesia ut plena septiformis gratiarum spiritu signaretur, Helixus super puerum mortuum septies oscitasse describitur.

Sed et Helixus, quasi septies oscitat: quia ei corditer tribuit. Quia igitur saepe septe

figuratur, veniant ad beatum Iob amici illius, & iustum diuinitus offerant holocaustum. Sed uigilanter omnino septenarius numeri arcana custodiant, ut uidelicet hi

sanctae Ecclesiae miscant, & tunc de omni ueniam de reatu pristinae clauonis exquirant. Pro culpa sua septem sacrificia offerant: quia reatus sui ablutionem non accipiunt, nisi gratia septiformis spiritu uiuificantur. Quia etiam septem tauros & septem arietes, & ite ad Ierum meum Iob, & offerite holocaustum pro uobis. Iob autem Ierum meus obtulit pro uobis, faciem eius suscipiam, ut

uicis redeuntibus aperte decretetur. Vnde etiam Iob ait: Quia etiam quam per

uenienter sapere didicisti, prius apud me

tur: Neque enim locuti es: coram me paulo ante iam Dominus protulit, & ite hanc eadem iterando subiungit.

Quid est hoc nisi quod sententiam semel iudicando dixerat, iterum replicando confirmat: atque ut manifestius beati Iob iustitia, amicorumque eius inuititia

A Sed quia quid iudex decreuit audimus: additi quoque quid faciant audiamus. Sequitur: Abierunt ergo Eliphaz Themanites, & Baldath Sures, & Sophar Naamathites, & fecerunt sicut locutus fuerat ad eos Dominus, & suscepit Dominus faciem Iob. Horum interpretationem nominum ideo retinemus: quia in huius operis exordio de ea nos satis didicisse meminimus. Intuendum uero est, quia ita caute, sicut locutus fuerat, ordo acceptae ueniae custoditur, ut in sacrificijs Dominus non illorum sed beati Iob faciem suscepisse re-

cedere nititur, ubi potius ex ipsa charitate suffragatur, recte subiungitur: Dominus quoque conuersus est ad penitentiam Iob, cum oraret pro amicis suis.

Iam enim superius pro amicis suis exauditus ostenditur, cum factum praediximus memoratur: fecerunt locutus fuerat ad eos Dominus, & suscepit Dominus faciem Iob. Sed cum

protinus subintertor, Dominus quoque conuersus est ad penitentiam Iob cum oraret pro amicis suis, aperte ostenditur: quia etiam pro semetipso perorans tanto citius exaudiri meruit, quanto de uoce pro alijs intercessit. Plus enim pro se ualere preces suas efficit, qui has & alijs impendit. Libentius quippe sacrificium

misericordiae iudicis proximi dilectione cumulat, hoc etiam pro aduersarijs impendat. Hinc est enim quod magistra ueritas dicit: Orate pro persecutoribus & calumniatoribus uos. Hinc rursus ait: cum stabitis adorans dum, di-

Mat. 11

Mat. 11

A fuerant Iob duplicem.]

latum. Quia ergo dispensatio in qua
dispensatum uincunt suffragia consolatio-
num. Minus autem tentat probatio, q̄ re-
muneratio consolatur, ut ex retributio-
nis merito lenis fuisse quod tolerauit agno-
scat, quos ex persecutionis pondere graue
se ali quid tolerare iudicabat. Vnde afflicte
ue Iudæ dicitur: Ad punctum in

magnis congregabo te. Aliquando uero

7. 93; fura consolationis. Vnde alias scriptum
est: Secundam multitudinem dolorum
meorum in corde meo, consolationis tue

mensura consolatus es in qua afflicti sunt
rat indicat, qui significati se secundum mul-

minimè lector instruitur, si ipsum remu-
nerationis ordinem contempletur. Exces-
sum quippe correctio, correctionem pec-
nitentia, penitentiam uenia, ueniam ue-

trie dispensationis permissione percussus,

in pietatis muneribus consolatus, etiam

que ei consolationis gaudia respondeat,

sacerabant. Vnde & iubditur: Venerunt

autem ad eum omnes fratres sui, & uni-

uersæ sorores lux, & cuncti qui nouerant

eum prius, & comederunt cum eo panem

in domo eius, & mouerunt super eum ca-

pue suum. Quid in comestione panis nisi

charitas, quid uero in motione capitis ni-

si admiratio designatur? Bene autem sub-

rozimi salute cernitur hilarescere, tanto

re indicat de ablata doluisse.

Quid in fine mundi de Genibus & Indis ma-
erit Ecclesia: & uiu, etiam & obdren-
tiam uterque populus offerat Deo. Cap. IX.

ET dederunt ei unusquisque ouem
unam, & inaurum auream unam.)
Licet cuncta hæc iuxta historiam ueraci-

ribus cogimur, ut aī allegoriz myste-
rium recurramus. Neque enim ociosè
debemus accipere, quod ouem, quod
unam, quod inaurum auream obtulere,
quod unam. Etsi fortasse iuxta literam
mirum non est, omis oblata eū una, ual-
de tamen mirum est, inauris oblata eū
una. Quid uero aut omis aī inaurum
pertinet, aut quid inauris ad ouem? Ex
ipso ergo munerum sine compellimur, ut
priora quoque quæ superficialiter in iuxta
olam historiam contingendo transcur-
rimus, in allegoriz mysterijs indagemus.

B. Quia ergo ouis & corpus una persona est, sæpe beati
Iob & corpus una persona est, sæpe beati

historiz ueritate, sub typo gestum sanctæ

Ecclesiæ sentiamus id quod scriptum est:

Addidit Dominus omnia quæcumque sue-

rant Iob duplicia. Sancta quippe Ec-

clesia etsi multos nunc percussione ten-

et ea quæ sua sunt duplicia recipit, quan-

fidem curare omnis quæ tunc inuenta

fuerit etiam Iudæ consensit. Hinc nan-

que scriptum est: Donec plenitudo gen-

trium introiret, & sic omnis Israel saluus

fieret. Hinc in Euangelio quoque ue-

ritas dicit: Helias ueniet, & ille restituet

omnia. Nunc enim amisit Israelitas Ec-

clesia, quos conuerrere prædicando non

ualuit: sed tunc Helia prædicante, dum

quotquot inueniret colligit, uelut ple-

nus recipit quod amisit. Vel certe sanctæ

Ecclesiæ in fine suo duplum recipere, est

hinc est quod Ioannes apostolus de san-

te uult illis singulis stolas albas, & dictum

est eis, ut requiescerent tempus adhuc

motuum, donec compleretur numerus

conseruatorum & fratrum eorum. Sicut

enim longè superius diximus, ante

resurrectionem sancti singulas stolas ac-

ciunt, quia sola animarum beatitu-

dine persuadetur in fine autem mu-

diabinas habituri sunt, quia cum mentis A
beatitudine etiam carnis beati gloriam

habebunt.

Iudei populi nunciare testant. Nā subdi
tut: Venerūt autē ad eū oēs fratres sui, &
universi sorores suæ, & cūcti qui nove
rāt eū prius, & comederūt eū eo panē in
domo eius. } Tūc quippe fratres sui ac so
rores ad Christū veniūt, qñ ex plebe Iu
daei.

Ex illo. n. populo carnis materiā sum
pti. Tūc ergo ad eū fratres ac sorores ac
ce. ūt, qñ ex ea plebe quæ ei per cognatio
nē iūcta est, uel qui fortes futuri sunt, ue
lur fratres, uel iuniori, uelut sorores, ad
eū per cognitionē fidei deuota gratula

uitatis conuictū exhibēt, qñ eū iā nequa
quā quasi purū hominē contēnētēs, pro
pinqūitatis suæ memores, diuinitati se
eius inhætere congaudent. Tūc in do
mo eius panē comedunt, cum postq̃ olia
obseruatione, ubi acent. s. literæ, in sancta

domo pascentur. bene autem subiungit:

Cuncti qui nouerunt eū prius. Prius q̃
penonerāt, qñ in passione suā quasi inco
gnitū contempserunt. Nam

Christum nullus qui plenē legem didicit
ignorauit. Vnde & Herodes rex
rum occisione perterritus, sacerdotes &
principes Iudæe soleriter inquirent, ubi

Christum nasciturum esse præserunt, qui

dr. Prius ergo nouerant, quem,

sua tempore dum despicerent ignorabat.

Quorum & notitia prior, & ignorantia

posterior bene ac breuiter Isaac caligante

quid euenirent in futuro præuidebat, &

quis illi præiens assisteret nesciebat. Sic

quippe Israelitarum populus fuit, qui

prophetæ mysteria accepit, sed tamen ex

cos in contemplatione oculos habuit,

qui cum præsentem non uidit, de quo

tam multa in futuro præuidebat. Ante se

enim posuit nequaquam cernere ualuit

eius aduentus forentiam longe antē

nunciavit. Sed ecce in hui mundi uenit,

& cum quem prius nouerat recognoscit.

Ecce in domo eius panem comedunt q̃

in sancta Ecclesia sacri eloquij fruge pascū
tur, & oēm insensibilitatē pristini torpo
ris excutiant. Vnde & subditur: Et moue

si principale mentis accipitur? sicut per

Psalmistam dicitur: Impinguasti in oleo

caput meum. Ac si apertē diceretur: Aren

tem in suis cogitationibus mentem meā

charitatis unctione igitur. Caput ergo

ergo mouetur, cum per formidinem ueri

tatis tacta, ad insensibilitatē suā con

quatur. Veniant ergo parentes ad conui

uium, atque excusso torpore moueant

caput. ad est, hi qui redētori nostro carne

coniuncti fuerant, refectionem quando

que uerbi in h se percipiant, & in en

litate pristina duriciam amittant. Vnde

bene per Abacuc dicitur. Pedes eius stete

runt, & mora est terra. Stante enim Do

mino terra proculdubio mouetur: quia

cū cordi nostro timoris sui uestigia im

primur. cēta in nobis cognitio terrena

contem. scit. Hoc itaque loco caput mo

uere, est immobilitatem mentis excutere,

& ad cognitionem fidei credulitatis gres

sibus propinquare. Sed quia sancta Ecce

sia tunc Hebræorum auerisione afficitur,

& tūc conuersione releuatur, rectē subiu

gitur. Et cōsolati sunt eū super oī malo

quod intulerat Dns super eum. } Cū olan

tur uidet Christum, consolantur Ecce

siam, qui ab infidelitatis pristina errore

scilicet, & prauitatem uite per quam

recta docentibus repugnauerant dederūt.

An nō grauis moeror est dñis cordibus

instructioe prædicare, labore in ostēden

da ueritate lumere, sed nullum de conuer

sione audientū fructū laboris inuenire?

At cū tua magna prædicatorū consolatio

est, subsequens protectus auditorum. Re

leuatio quippe docētis, est immutatio ap

hēntis. Et notāndum q̃ in flagello positū

cōsolari noluerūt, sed ad cōsolandū cum

post flagellū ueniunt: quia uimrum pas

sonis eius tempore Hebræi prædicamen

ta hdei contēnentes, quem hominem ex

more probauerāt, Deū credere desex

runt. Vnde per Psalmistā Dñs dicit. Susti

nui qui simul necum cōstitaret, & non

hui cōsolantē acquirui, & nō inueni.

Consolantē quippe in passione minime

inueniunt.

P. 1. 2. 2

11

14 61

h. 105

hostes perculit, pro quib. ad mortē uenit. Post flagella ergo propinqui ad cōsolatio-
nē uenit quia in mēbris suis nūc quoq; Dñs patitur, sed extremo tēpore Israelitæ
oēs ad fidē cognita Helix prædicatione
cōcurrunt, atq; ad eius protectionē quem
sugerāt redeunt & tunc illud eximiu mul-
tiplici aggregatione populorū conuiuū
celebratur. Tunc post flagella quasi Iob sa-
nus ostenditur, qñ à conuersis atq; credē-
tibus post passionē suā ac resurrectionē
Dñs in cœlis immortalis uiuere per cer-
titudinē fidei scitur. Tunc quasi remune-
ratus Iob cernitur, quando in maiestatis
sue potentia sicut est Deus credit, & eius
fidei subiecti hi qui prius resisterant uiden-
tur. In fine igitur mōdi credentes Hebræi
conueniant, & humani generis redēpro-
ri in potētia diuinitatis quasi sano Iob
oblationum suarum uota persoluant. Vnde & bene subditur: Et dederūt ei unus-
quisq; ouē unā, & in aurem aurē unā.]
Quid per ouē nisi innocentia, qd p inau-
rē nisi obediētia designat? Per ouē quip-
pe simplex animus, per inaurē uero orna-
tus humilitatis gratia auditus exprimit.

Quanta sit uirtus obediētiæ. Cap. X.

Sed quia ad ostendendā uirtutem obe-
diētiæ, hanc paulo uigilantius sollicitusq;
discutere, & quanti sit meriti demonstra-
re. Sola nanq; uirtus est obediētia quæ
uirtutes cæteras meriti infert, infertq;
custodit. Vnde & primus homo præceptū
quod seruaret accepit, cui se si uellet obe-
diens subdere, ad eternā beatitudinē sine
labore perueniret. Hinc Samuel ait: Me-
lior est obediētia q̃ uictimæ, & auscultā-
te magis q̃ offerre alipem arietum: quo-
niā quasi peccatū ariolandi est repugnare,
& quasi scelus idololatæ nolle acquiesce-
re. Obediētia quippe uictimis iure præ-
ponitur: quia per uictimas aliena caro, p
obediētiā uero uoluntas propria macta-
tur. Quanto autē eius oculos repressā arbitrii
sui superbia, gladio præcepti se immolat.
Quo contra ariolandi peccatorum inobe-
diētiæ dicitur, ut quanta sit uirtus obe-
diētiæ demonstraretur. Pz aduerso igitur
melius ostenditur, quid de eius laude sen-

Ariatur. Si. n. quasi ariolandi peccatorum
est repugnare & quasi scelus idololatæ
nolle acquiescere: sola est quæ fidei meri-
tum possidet, sine qua quisq; infidelis esse
conuincitur, etiā si fidelis esse uideatur.

Hinc per Salomonē in ostensione obedi-
tiæ dicitur: Vir obediens loquitur victo-
rias. Vir quippe obediens uictorias loqui-
tur: quia dum alienæ uoci humiliter sub-
dimur, nolmetipsos in corde superamus.

Hinc in Euangelio ueritas dicit: Eū qui
uenit ad me, non eiciam foras, quia de
cœlo descēdi, non ut faciam uoluntatem
meam, sed uoluntatem eius qui misit me.
Quid enim? si suam faceret, eos qui ad se
ueniunt, repulisset? Quis autē nesciat qd
uoluntatis sit patris? Nōne scire? Sed qm̃
primus homo quia suā facere
uoluntatē noluit, à paradisi gaudiō exi-
uit: secundus ad redēptionem hominum
ueniens, dum uoluntatem se patris & nō
suam facere ostendit, permanere nos in-
tus docuit. Cum igitur non suam, sed pa-
tris uoluntatem facit, eos qui ad se ue-
niunt, foras non eicit: quia dum exem-
plum obediētiæ præbuit, non
egressioni claudit. Hinc rursum ait:

Non possum ego à meipso facere quic-
quam, sed sicut audio iudico. Nobis quip-
pe obediētia usq; ad mortem seruanda
præcipitur. Ipse autē si sicut audit iudicat,
tunc quoq; obedit, cum iudex uenit. Ne
igitur nobis usque ad præsentis uitæ ter-
minum obediētia laboriosa appareat, re-
demptor noster indicat, quia hanc etiam
cum iudex uenerit seruat. Quid ergo mi-
rum si homo peccator se obediētiæ in
præsentis uitæ breuitate subicit quando
anc mediator Dei & hominum, & cum
obedientes remunerat, non relinquit?

DSciendum uerò est quod nunquam per
obediētiā malum fieri, aliquando autē
debet per obediētiā bonum quod agi-
tur intermittere. Neq; n. mala in paradiso
arbor exiit, quam Deus homini ne con-
tingeret interdixit. Sed ut per melius obe-
diētiæ meritum, homo bene conditus
etresceret, dignum fuerat ut hunc etiam
à bono prohiberet: quatenus tanto uertus
hoc quod ageret, uirtus esset, quanto & à
bono cessans, auctori suo se subditū hu-
miliaret.

Sciendum uerò est quod nunquam per
obediētiā malum fieri, aliquando autē
debet per obediētiā bonum quod agi-
tur intermittere. Neq; n. mala in paradiso
arbor exiit, quam Deus homini ne con-
tingeret interdixit. Sed ut per melius obe-
diētiæ meritum, homo bene conditus
etresceret, dignum fuerat ut hunc etiam
à bono prohiberet: quatenus tanto uertus
hoc quod ageret, uirtus esset, quanto & à
bono cessans, auctori suo se subditū hu-
miliaret.

Præf. 7. Scitatem, eam te puerum, cuius bos luctas
ad nichilum. Rursum quia bouis nomi-
ne, labor predicatoris exprimitur, legis
verba testatur quæ ait: Non obturabis os
bouis triturantis, ac si aperte diceret: Predi-
catoris uerbi a stipendiorum suorum ac-
ceptione non prohibeas. Rursum quia
bouis nomine plebs Israelitica significatur.

Et a. r. tum denunciatis dicit: Cognovit bos possessorum suum, & alius præsepe dominum.

pellatione per cōparationē exprimitur apertum
 quorum carnes sūt ut carnes aliorum.
 Rursū quia alinarum nōmīne simpli-
 cium uita figuratur. redemptor noster cū
 bitur. iherusalem quippe uisio pacis dicitur.

E/4. 32:

17 Inter igitur ueniate scripta sub
Job noſe cunctis his aialibus non inu-
nito credimus ſanctæ eccleſiæ populos
ſignari, quatenus ea quæ ſcripta ſunt, de
ſpunctione ſancti ſpiritus cuncta mira-
bilia credant, & ueritate populi

facti, & futura prædicent. Agnoscamus
ergo in omnib. fideles atq. innocentes
Iudeos, opulos, leges dudum patris
natos. Agnoscamus in camelis ad huc
simplices ex gentilitate uenientes,

[illegible]

Possunt et per iugatos boues, prædicator
 es esse. Vnde et in libro Iudith
 10, bino misisse describitur: ut quia uel duo
 sunt præcepta charitatis, uel quia habe
 re societas minus quam inter duos non
 potest, prædicatores sancti ex ipsa qualita
 te suæ millionis cognoscerent, quantum
 etiam societas amarent. Possunt,
 sicut prædiximus, per asinas mentes sim
 plicium designari. Sancta uerò Ecclesia

predicatores sancti qui pressi formidine
in eius dudum tentatione tacerant, &
mentes sine licium quæ uictæ terribili
ueritatem illius confiteri formidabant,
tanto iam nunc robustius in confesio-
ne ueritatis uoces suas exerunt, quante
debilius ante timuerunt. Hæc in signifi-
catione Ecclesiar breuiter diximus: quæ
quomodo eiusdem sanctæ Ecclesiæ capi-
seruiant, in exordio huius operis latius
nos dixisse memoramus. qui ergo de his
sibi plerumq; satisfieri nituntur, secundum
huius operis librum legere dignentur. Iam
uerò si quæ primæ uel secundæ legio ex-

hum numero differamus, cui mille iug-
bouni, uel mille atine & ex milia camel-
sum, & quas tot scilicet milia ouium nu-
merentur, dicere breuiter, ovis unus quod
apud secularium quodam talenta millen-
tia numero, dicere potest & habetur
quia denarij non meti quadratum solidu
scilicet, decem & septem decies dicta sunt
centum, iuxta sancti figura quadrata, led p

Ms.6.

Et multiplicans, & mille sunt Senarius autem numerus ideo perfectus est: quia primus in numeris complet partibus suis, id est, sexta sui parte & tertia & dimidia, quæ sunt unum & duo & tria, quæ in summam ducta sex sunt. Nec alius ante senarium numerum reperitur, qui in suis partibus dum dividitur, tota eius summa compleatur.

Quid his qui peccato mortui sunt & in quibus istorum sermone qualiter est, per Dei gratiam in bonis operibus conjungantur.
Cap. XII.

20 Sed quia cuncta hæc per sacre scripturæ

scriptura sacra perfectus est quia in mundi origine Dominus ea quæ primo die cepit, sexto die opera impleuit. Septenarius in ea perfectus est: quia omne opus

agitur, ut & fides simul & opera consumment. Denarius numerus in ea perfectus est: quia lex in decem præceptis concluditur, omnisque culpa non amplius quam per decem uerba cohibetur, atque enarratur.

Matt. 10.

remunerant. In denario quippe tria iunguntur ad septem. Homo autem qui ex

tel, & per septem uerba

Matt. 22

atione etenim dei tribus qualitatibus spiritualiter excitatur, cum ei per legem dicitur. Diliges Dñm Deum tuum ex tota mente tua, & ex tota anima tua, & ex tota uirtute tua. Corporaliter uero quatuor qualitatibus continetur: quia uidelicet ex materia calida & frigida, humida & sicca componitur. Homo ergo qui ex septem qualitatibus constat, denario remunerari dicitur: quia in illa perceptione supernæ pietatis, rem nostra ad tria iunguntur æterna, ut homo contemplatione trinitatis accipiat, & de remuneratione operis quasi quodam denario consummatus uiuat. Vel certe quod septem uirtutes sunt

demque eis in remuneratione contemplatio trinitatis redditur, uita laborantium denario remuneratur. Sed perfectus quisque etiam in hac uita denarium accipit, ita, dum eisdem septem uirtutibus, si enim, charitatemque coniungit. Millenarius quoque numerus in sacro eloquio perfectus accipitur: quia appellatione eius uniuersitas designatur. Unde scriptum est: Verbi quod mandauit in mille generationes. Cum, n. nequaquam credendum sit quod ad centum generationes mundus extenditur: quid aliud mille generationibus, nisi uniuersitas generationum figurat? Beatus igitur Iob quatuordecim milia ouium recepit. Quis, n. in sancta Ecclesia uirtutum perfectio ad utrumque sexum ducitur, septenarius in ea numerus duplicatur. Et lex illa operis accipiunt qui ab illa dudum

Quod septem fides Iob septiformiter nuntium operis accipiat: & in nomib. figuratum erit, conclusio & redemptio et assumptio, non in humani posui indige.
Cap. XIII.

Spir.] Quia eorum mentibus quos septem

quanto in suis fidelibus nil deesse. 21
mus, nunc ipsis quoque indagandis illarum uocalibus intendamus. Sequitur. Et uocauit nomen unius Die, & nomen secundæ Caliam, & nomen tertiæ Cornustibij. Hæc nomina pro eo quod uirtutibus sumpta sunt, apte enarrauit interpret non ea sicut in Arabico sermone iniuncta sunt ponere, sed in Latinum eloquium uerba aptius demonstrare. Quis, n. ne sciat diem uel Caliam Latina esse uocalia? At uerò Cornus tibi, quamuis non cornus, sed coru dicitur, nec cantantium fistula tibi sed tibia uocatur, in Latina tamen lingua

non enim cum iusto, A
re credendo perdere maluit, atque in eius lu-
gus de qua transferebat, proprietate per-
durare. Vel quia per cornu & tibiā unū
verbum ex utroque composuit, utraque
verbum per unam orationis partem in

21 nere licet vocavit. Quid est ergo quod
prima filia beati Iob dies dicitur, secun-
da Casia, tertia vero Cornustibi vocata
memoratur, nisi quia uniuersum genus
humanum quod benignitate conditoris
atque eiusdem misericordia redemptoris
eligitur, istis nominibus designatur? Ho-
mo namque quasi dies ex conditione cla-
uit: quia hunc auctor suus ingenitae in-
nocentiae splendore resparit. Sed sponte
sua ad peccati tenebras lapsus: quia veri-
tatis lucem deseruit, quasi in nocte se er-
ro-
ris abscondit: quia alias dicitur secutus
umbram. Sed quia auctori nostro non de-
fuit largitas bonitatis suae etiam contra
tenebras iniquitatis nostrae, eum quem
prius potenter ad iusticiam condidit, po-
tenter redimendo postmodum ab errore
renocauit. Cui quia post casum suum il-
la conditionis suae pristina firmitas de-
fuit, eum contra bella intima repugnantis
corruptionis multiplicibus donorum
sitorum uiribus fudit. Quae nimirum
uirtutes proficiunt in noua cetero-
rum hominum quasi suauitate fragrant
odorum. Hinc est enim quod per Paulum
dicitur: Christi bonus odor sumus Deo.
1 Cor. 2
hinc est quod sancta Ecclesia in electis
suis quandam fragrantiam suauitatis odo-
rata, in Canticorum cantico loquitur di-
cens: Donec rex in recubitu suo est, nardus
meus dedit odorem suum. ac si a te di-
cant. Et in requie secreti caelestis absconditur,
Cant. 1.
electorum uita multis uirtutum odoribus
exercetur, ut quo adhuc eum quem appe-
tit non uidet, ardentius per desiderium
flagret. Rege quippe in recubitu suo uoli-
to, nardus odorem dat, dum quiescente
in sua beatitudine Domino sanctorum ui-
tus in Ecclesia magis nobis gratiam sua-
uius aliminit. Quia ergo & conditus
luce innocentiae clauis, & redemptum
genus humanum exercitio bonorum ope-
rum odore suauitatis aspersit, prima filia

recte Dies & secunda non incongrue Ca-
sia nominatur. Bene autem Casia dicitur,
quae in tanto sublimis aetere odore dilata-
tur. In ipsa quippe sua origine in qua ius-
tus homo conditus fuerat, tantis quan-
tis nunc opus est uirtutibus non indige-
bat: quia si stare sicut est conditus uellet,
hoste extra positum uincere sine difficu-
late potuisset. Postquam uero per assensum
hominis semel aduersarius ad intima ir-
rupit laboriosius iam uictor encitur, qui

B Multa namque nunc exhibenda sunt, quae
in paradiso necessaria non fuerunt. Nunc
quod corpus est, quod est, quod est, quod est,
laetitia, quod est, quod est, quod est, quod est,
poris, assiduitate precis, confessione, quod est,
tā, in uirtute, quod est, quod est, quod est,
Et omnium conditus homo non eguit:
quia salus boni est ipsa sua conditione
per se. Aegro quippe poculum amarum
ut non sit, quod est, quod est, quod est,
ut non sit, quod est, quod est, quod est,
quod est, quod est, quod est, quod est,
caueat ne langueat. Nunc ergo maiorib.
studius utimur, cum salutem nequaquam serua-

C mus habitam, sed reparare curamus abla-
tam. Et quia oēs hi anniis nostrae repara-
tionibus pollent, nomen secundae filiae uelut
Casia ex merito redolet: ut quia prima fi-
lia quasi dies extitit per dignitatem condi-
tionis, secunda Casia sit per fragrantiam
fortitudinis ex gratia redemptionis. Vn-

34
dicitur: Myrrha & gutta & casia a uesti-
tis tuis a gradibus, eburneis: ex quibus te dele-
ctauerunt filiae regum in honore tuo. Quid
enim myrrha, gutta & casia
si uirtutis suauitas designatur? quid ebu-
neis gradibus, nisi magna nitens fortitudi-
ne proficientium ascensus exprimitur?
Redemptor igitur ueniens, myrrha, gutta, &
casia in uestimento utitur: quia ex electis suis
quibus se misericorditer induit, mixta uir-
tutis fragrantiam aspergit. In quibus iste odor

uirtutum omnino non ex ostensione sum-
ma generatur. Bene autem subditur: Ex quibus
delectauerunt te filiae regum in honore
re tuo: Sanctae namque animae ab anti-

quis patribus ad *conuersationis* *con-*
delectant: quia ex eo qd bene agūt, lux lau-
di nihil uendicant. Quia uero tertio ordi-
ne est humanum genus etiam carnis re-
surrectione renouatum: in illo cōcētu
aeternae laudis assumitur terna filia, quae
Cornu libij uocat. Quid, n. per cornu libij
nisi letantiū cantus exprimit? Ibi cū
ueraciter adio, plectit, quod modo per pro-
phetam dicitur: Cantate Domino cantu-
cum nouū. Ibi ueraciter adimplet ubi cā-
ticum laudis Dei non tam ex hīde, sed a
specie contemplata cantabitur. Ibi a
nobis conditor noster laudem suam
ueraces cantus recepit qui humanum ge-
nus & condendo diem & rediendo ca-
sam, & assumendo cornu libij fecit. Qui
enim lux fuimus cōditi, & nūc sumus ca-
sa redēpti: etiam quādoq; cornu libij
in exultatione aeternae laudis assumpti.
Sed priusquam ad nuptiarum thalamum
sponsa perueniat, omnem a se uitae sordiditatem
respuat: & sponsi amor preparans se
se per species uirtutum comit. Studet
quippe interni arbitri iudicio placere &
intus desiderijs libere uari, sedos mo-
res conuersationis humanae transcendere.
Vñ bene & de eiusde filia b. a. Job subditur:
Quid quid iudicando sanctorum animarum ad
haec serena incomparabili sci. & licet in
ter se quasi stella differant, in claritate ta-
men eadem altius & contemplatiui est ha-
reditas. Caput XIII.

Necio quare huius filij Job in uisita-
tione. Electorū quippe animae omne hu-
manum conuersatur, lux pulchritudi-

terius asurgendo despiciūt, cito se uenit
intus comit. Hinc est, n. qd & sanctis
Psalterij quae electorū in pulchritudine de-
corat per Psalmistam dicitur. Concu-
piscite speciem tuam. De qua paulo post sub-
dit: Oīs gloria eius filij regum ab intus.
Nā si foris gloriā quae extēst, intus speciem
quam rex concupisceret, non haberet.
In qua quidem quamuis multi uirtu-
tum decore fulgeant: atque ipsa uiuendi
ratione exteriorum merita excedunt:
nonnulli tamen quia ad altiora alleque-

scij, pietatis eius gremio continentur.
Qui in quantum praevalent, mala uitant:
quamuis in quantum appetunt, altiora
bona non impleant. Quos tamē benignē
Dominus suscipit, eosq; apud se p mo-
do dignae retributionis admittit. Vnde &
sequitur: Deditq; eis pater suus heredi-
tatem inter fratres earum. Ipse ergo ex
perfectorum merito speciose memoratur:
ipse etiā qualis imperfectiorū typo ue-
lut infirmā hereditatem in fratres acci-
piunt, & uis nāq; uitae ueteris nō
ut hereditatē formae inter matulos
forti sentit: quia legis sēueritas fortis eli-
nfirmā contemnit, districta po-
tius studuit, quam benigna sancire. Vñ
pro nostro redemptore ueniente, & his
infirmis lux consensu, de sortēda ecc-
lesiis patrimonio hereditate desperet.
Pater, n. noster in matulos etiā formi-
bus iura successionis tribuit: qd inter for-
tes atque perfectos, infirmos & humiles
ad sortē supae hereditatis admittit. Vñ
de ipsa ueritas in euangelio dicit In do-
mo patris mei māhones multae sunt: qd
in beatitudinis uita nō dispart, unū

speciem percipit, sed eundem dilapari-
tatis dāna nō sentit: quia tantum hbi,
quātum perceperit sufficit. Sorores ergo
cū fratribus ad hereditatem ueniunt: qd
quatenus h qd p refectionē nō erit lum-
mus, ab hereditatis tamen sorte p humili-
us mansiones iuxta merita distributas in
claritas lunae, & alia claritas stellarum.

*Quod sancta Ecclesia post huius uita termi-
num, deposito corruptissimis pondere, po. cito
eternis, in plenitudine dierum eternitatis
cum sanctorum fabole, bonorum operum
multa pietate retributione, in aeternum cum
Christo quae cat. Cap. XV.*

Vixit autē post haec flagellā Job centū
quadraginta annis, & uidit filios
suos, & filios filiorum suorum usque ad
quarta generatione, & uxor suā.

TABVLA CAPITVVM

LIBRIPASIORALIS

B. GREGORII PAPAE.

ET PRIMO SVMMARIA

prima pars.

N Imperiti venire ad magiste-

21 *Ne locum regimini subeant
qui vivendo non perficiunt qua
meditando didicerunt.*

3 De pondere regiminis: & quòd aduer
sus regem sit. / se
ra formidanda.

* Quid plerunque occupatio regiminis

De his qui in regiminis culmine pro-
dele exemplum autem possunt sed
sunt profanam se. an laici in

6 Quidam papae dixerunt, quod
miles cum divinis iudiciis non resistit.

7 *Quoniam non solum prelati, sed et
flicum nonnulli laudabiliter appe-
tunt: & ad hoc nonnulli laudabili-
ter coacti pertrahuntur.*

8 *Deumque perinde ac si ad
usum suae libidinis instrumentum
Apostolici sermonis arripiunt.*

missione blandire.

Q. Now, you would like
me, all,

11 Qualis quisque ad regimen venire nō
debeat.

Summaria secundæ partis.

1 Is qui ad regimen ordinare pervenerit, qualem se in ipso regimine debeat exhibere.

Ut rector cogitatione sit mundus . 2

Ut rector sit semp operatione p̄cipuus. 3

*Ut sit rector discretus in silentio, utilis 4
in uerbo .*

Itaque in singulis comprehensione pro-
ximus, praecunctis contemplatione
periculis.

*Ut sit rector bene agentibus per humi- 6
litatem focus: contra delinquentiū
missa per zelum iustitia erectas.*

Et si rector internorum curam in ex- 7
teriorum occupatione non minues,
exteriorum providentia internorum
solicitudinem non relinquens.

*Ne placere rector suo studio hominib. &
auctoritate moralis pulchre
debeat intendat.*

Quod scire sollicitio rector debeat q
plerunque missa virtutes esse mem-
inuntur.

¶ non esse debet rectoris discretio corre
ptionis & dissimulationis, feruoris
& mansuetudinis.

Quantum rector sacra legis medita-
tionibus esse debeat intentus.

Summaria tertiæ partis.

Quod aliter admonendi sunt viri, ac-
ne aliter feminae, &c. cōsistens in
rationes earundem.

De exhortatione multis adhibenda: 2
ut sic singulorum virtutes adiuuet,
quatenus per hanc contraria virtu-
tibus vicia non excrescant.

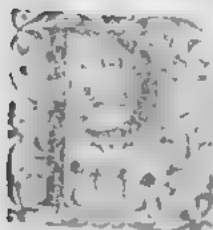
- 3 De exultatione que uni a tribenda
est contrariis passionibus laboranti.
- 4 Quod si quis in leu.
da sunt ut graviora subtrahantur.
- 5 Quod si quis in leu.
dicari.
- 6 De opere predicationis & uoce.
Summariū quarta partis
Quia inter praedicator omniū, ut per-
actis ad semetipsum redeas: ne hūc
uel uita, uel predicatione extollam.

PROLOGVS IN PASTORALIA

B. GREGORII
Papae,

AD SANCTISSIMUM

Ioannem Episcopum cum uia.
in Ravenna.

Ad hoc discere me
pondera tui
delitescendo uo-
luisse, benigna,
frater charissime
atque humilima
intentione repre-
hendis: quae ne
sentis libri stylo expromo de coru-
pione huius mundi, et de
Ite qui uacat, incaute non exspectat:
& qui incaute exspectat, ademptum se

esse ne timeat. Quod uero ita uerbo
dixi, non est in se, sed in eo quod
ad lectoris sui animum ordinatis alle-
gris.
gradiatur. Nam cum rerum necessitas
expolcat, pensandum ualde est ad cul-
men quique regiminis qualiter ue-
niat.
qua
ter doceat, & recte docens infirmita-
tem suam quotidie quanta ualet con-
f.
tas accessum fugiat: aut peruentioni
uita contradicat: aut uitam doctrina
de
extollat. Prius ergo appetitum ti-
mor temperet: post autem magis
ur uita commendat: ac diende neci-
se est ut pastoris bonum quod osten-
ditur uiuendo, etiam loquendo pro-
pagetur. Ad extremum uero superest,
ut perfecta quaeque opera considera-
tio propriae infirmitatis deprimat: ne
h.
elationis extinguat. Sed quia sunt ple-
riq; mihi imperitia similes, qui dum
metiri se nesciunt, quae non didicerunt
docere concupiscunt, ut pondus ma-
gnum magnitudinis illius ignorant, et
ipso libri huius reprehenduntur exor-
ditur q. indolenti ac precipites doctri-
nae arcem tenere appetunt, a praei-
pitiis
nis nostrae tanua repellantur.

recti quique non sectantur uerba quæ au-
tutatis imitantur. Qui cum dicta sentiunt
& per opera peruertuntur, quasi corrup-
tis fontibus in potibus lutum tumunt.
Hinc quoque scriptum est per prophetā:
Laqueus ruinæ populi mei sacerdotes ma-
li. Hinc rursum de sacerdotibus malis per
prophetam Dominus dicit: Facti sunt do-
mui Israel in offendiculum iniquitatis.

in em sanctitatis habet. Delinquentem
namque hunc nemo redarguere præsumit,
& in exemplum culpa uehementem ex-
ceditur, quando pro reuerentia ordinis pec-
cator honoratur. Indigni autem quique
tanti reatus pondera fugerent, si ueritatis
sententiam sollicita cordis aure perlarēt,
quæ ait: qui scandalizauerit unum de
puillis istis qui in me credūt, melius erat
ei ut ligaretur mola alinaria in collo eius,
& prouideretur in profundum maris.
Per molam quippe alinariam, secularis ui-
tæ circuitus ac labor exprimitur, & per
signatur. Qui ergo ad sanctitatis spec-

exemplo, melius profectò fuerat ut hunc
ad mortem sub exteriori habitu terrena
cuncta constringerent, quàm sacra officia
exteris in culpa imitabilem demonstra-
rent: quia nimirum si solus caderet, ut-
cunque hunc tolerabilior inferni pena
crucietur.

De pondere regiminis eo quod aduersa

cap. III.

Item sit pondus regiminis monstra-
temus: ne temerarie sacra regum naquil-
pisceniam culminis ducatum suscipiat
perd nouis. Hinc enim pie Iacobus
prohibet dicens: Nolite plures magi-
stri fieri fratres mei. Hinc ipse Dei ho-
minumque mediator regnum percipe-
re uitauit in terris, qui superiorum

celis. Scriptum quippe est Iesus et-
go cum cognouisset quia uenturi essent
ut raperent eum & facerent eum re-
fugit iterum in montem ipse solus.

ne culpa poruisset, quam is qui hos ni-
mirum regetes quos ipse creauerat? Sed
quia idcirco in carne apparuit, ut non
solum nos per passionem redimeret, ue-
rumetiam per conuersationem doceret
exemplum se sequentibus præbens,
rex fieri noluit, ac crucis uero pati-
bulum sponte peruenit. Oblatam glo-

se mortis appetit, ut membra eius ui-
delicet discerent fauores mundi fuge-
re, terrores minime timere, pro ueritate
aduersa dilgere, prospera formidanda
cor inquinari, & illa per dolorem purgari.
In istis se animus erigit, in istis autem
quando se exerceat iterum. In istis homo
se obliuiscitur in istis uero ad sui memo-
riam nolens etiam coactusque reuocatur.
in istis tæpe & antea acta bona depereunt:

in illa terguntur. Nam plerumque aduersita-
tus magisterio sub disciplina cor premis,

uone protinus ut glorie permutat. Sic
Saul qui indignum se prius considerari su-
gerat, mox ut regni gubernacula suscepit
intumuit: honorari namque eorum popu-
lo cupiens dum reprehendi publice no-
uit, ipsum qui in regem se unxerat abici-
dit. Sic David auctoris sui iudicio pene in-
cunctis actis, placens mox ut pressura pon-
dere caruit, in tumorem uulnere cecidit, in
cuiusq; est in morte uisus crudeliter rigi-
dus, qui in appetitu forminx tunc enervat
et fluxus. Et qui malis ante nouerat pæ-
pallere, in bonorum quoque necesse post didicit
hinc obstaculo retractionis anhelare. Prius
quippe ferre deprehensum persecutorem
nouit, & post eum dando deu latius exer-
cit, etiam deuotum militem extinxit.
Quem profectò ab electorum numero cul-
pa longius raperet, nisi hunc ad ueniam
flagella reuocallent.

Quod

Quod utrunque occupatio regiminis soliditas.

SAepe suscepta cura regiminis, cor per quisque inuenitur ad singula dum consilia mēte diuidit ad multa. Vnde quidā sapiēs prouidē admonet dicēs: Fili ne in multis sint actus tui: quia uidelicet nequaquam pene in uniuscuiusque operis

sparsa patitur. Cuiq; foras per insolentē enram trahitur, a timoris intimi soliditate uacuat: hīq; in exteriorum dispositione solliciti, & sui solummodo ignari, scit cogitare multa, se nesciens. Nam cum plus quā necesse est se exteriorib; implicat, quasi occupata in itinere obliuiscitur quo tendebat, ita ut ad studium suū inquisitionis alienata, ne ipsa quidem quæ patitur dāna consideret, & per quanta delinquant ignoret. Neq; enim peccare se Ezechias credidit, cum uenientibus ad se alienigenis aromatum cellas ostendit, sed in damnationem securitatis prolis ex eo ita iudicis pertulit, quod se facere licēter cū

auit. Sæpe n. di multa superant, dūq; inueniunt: in cogitatione se animus eleuat, & plenē in se tam iudicis prouocat, quamuis per iniqua totis opera non erūpat. Intus quippe est qui iudicat, intus qd iudicatur. Cum ergo in corde delinquimus, laet homines quod apud nos agimus: sed tamen ipso iudice teste peccamus. Neque n. rex babilonis tunc reus exitit de elatione, cum a se elationis uerba peruenit. Quippe qui ore prophetico & ante eum ab elatione tacuit, sententiā reprobationis audiuit. Culpam uanquē perpetrare superbijs iam ante Deum detestaretur qui omnipotentem Deum quem se ostendisse reperit, cunctis sub se gēib; prædixit. Sed post hęc successu suæ potentatis eleuatus, dū magna se secille gau

zuit, & post adhuc tumidus dixit: Nonne hæc est Babylon magna quam ego ædificauim in domum regni, & in robore fortitudinis meæ & in gloria decoris mei? quæ uel licet uox illius ite uindictā aperire protulit, quam occulta clatio accendit.

Non tibi dicitur, sed prius iudicis per audit, quod postea publicē tertendo reprehendit, ab humana societate separauit, agni bestis mutata mente coniunxit, ut o quoq; esse perderet, qui magnū se ultimates non potestatem reprehendimus, sed ab appetitu illius cordis infirmitatē munimus: ne imperfecti quiq; culmen attingere regiminis audeant, & qui in planis ita tes titubant, in præcipitio pedem ponāt.

De his qui in regiminis culmine prodesse exemplum uirtutum possunt, sed quicquid propriam sectando refugunt. Cap. V.

NAm sunt nonnulli qui eximia donauirtutum percipiunt, & pro exercitatione exteriorum magnis munerib; exaltantur, qui studio castitatis mundi, abstinentię robore ualidi, doctrinę dapibus referti, patientię lōganimitate humiles, auctoritate benigni, iustitię seueritate distincti sunt. Qui uirtutum culmen regiminū, si uocati lucipere renuunt, ipsa sibi plerumque dona adiungunt: quæ non pro se tantūmodo, sed & pro alijs acceperunt. Cūq; sua & non aliorum lucra cogitant, ipsi se quæ priuata habere appetunt bonis priuant. Hinc itaq; ad discipulos uertitas dicit: Non potest ciuitas abscondi supra mō

strum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. Hinc Petrus ait: Simon Ioānis amas me? qui cum amare te prius responsisset, audiuit: Si diligis me, pascere oues meas. Si ergo dilectionis est testimonium cura passionis: quicquid uirtutib; polleus gregem Dei pascere tenuit, pasciorem summum conuenit non amare. Hinc Paulus dicit: Si Christus pro omnib; mortuus est, ergo omnes mortui sunt. Et si pro omnib; mortuus est, superest ut qui uiuēt iam non sibi uiuant, sed ei qui pro ipsis mortuus est, & resurrexit. Hinc Moyses ait: Vxorē fratris sine filiis defuncti superpetes frater accipiat, atque ad nomen

LII 3 fratris

Dan. 4.

Ibidem.

Mat. 5.

Ioan. 21

2. Cor. 5.

2.

fratris filios gignat: quam si accipere for
unumque ei pedem propinquus discalceet.
vocetur. Frater quippe defunctus ille est
cui post resurrectionis gloriam apparen
sit: Ite nunciate fratribus meis.
Qui quasi sine filijs obit: quis ad hoc ele
ctorum suorum numerum non imple
uit. Huius scilicet uxorem superstes
fortiri praecepit: quia lignum profecto

bene regere potest et ealet imponatur. Cui no
lenti in faciem mulier expulsi: quia quis
se alijs non curat, bonis quoque eius lau
da Ecclesia exprobrat & quam in faciem
salutis tactat. Cui ex uno pede calciamen
tum tollitur, ut discalceati domus eius vo

in preparatione Evangelij pacis. Si ergo
ut nostram sic curam proximi gerimus,
utrumque pedem per calciamentum muni

timorum negligit, quasi unius pedis cal
ciamentum cum dedecore amittit. Sunt

muneribus ditati dum solius con
tritionis studijs inardescunt, parere veritati
proximorum predicatione refugit, secre
tum quietis diligunt, recessum speculatio
nis petunt. De quo si districte iudicentur,
ex tantis proculdubio rei sunt, quantis
venientes ad publicum
runt. Qua enim mente
pro futuris enitesceret,
secretum praeponit suum: quando ipse
summi patris unigenitus ut multis pro

cum nostrum?

*Quod hi qui potius regimini per humilitatem
regunt, tunc vere humile sunt cum diu
ni iudicij non resistunt. Caput VI.*

L T sunt nonnulli qui ex sola humili
se estimant, exultant. Quorum profe
cto humilitas, si ceteris quoque uirtuti
bus cingit, tunc ante Dei oculos uera est,
praecepitur, petinax non est. Neque enim

A vere humilis est qui superbi nutus arbi
trio ut debeat praeesse intelligit, & tamen
praeesse contemnit. Sed diuini dispo
nibus subditus atque a uitio obstinatio
nis alienus, cum sibi regiminis culmen
imperatur, iam donis praeuentus est qui
bus & alijs profit & ex corde debet iuge
re & inuitus obedire.

*Quod nonnunquam predicationis officium non
nulli coacti pertrahuntur. Caput VII.*

Q Vamvis nonnunquam predica
biliter appetunt, & ad hoc non
o cognoscimus, si duorum prop

mitti debuisset sponte se praebeat: quo
tamen alter pergere cum pauore recula
uit: Elia quippe Domino quatuor que
mitteret, ultro se obtulit dicens: Ecce ego,
mitte me. Hieremias autem mittitur, &
tamen ne mitti debeat humiliter reluctat

us, quia puer ego sum. En ab utroque
diuerso fonte dilectionis emanant. Duo

scilicet amor & praeceptum. Per actum igitur ui
tam prodesse proximis cupiens Elia officij
predicationis appetit. Per contem
platiuum uero Hieremias amoris condi
toris sedulo inhaerere desiderans, ne mit
ti ad predicandum debeat contradicere.

contemplationis lucra loquendo perde

sentiret. Sed hoc in utroque est subtiliter in
tuendum: quia & is qui recusauit plene
non resistit, & is qui mitti uoluit ante p
altaris calculum se purgatum uidet: ne ante
non purgatus adire quisque ministeria
sacra audeat, aut quem superna gratia eli

atum se quemlibet posse cognoscere, prae
dicationis officium tutius declinat, nec tamē
declinat, ut diximus, pertinaciter debet
cum

cum et suscipiendum hoc si perna uel lū-
tas agnoscat. Quod Moyses utrunq; miro
opere expleuit, qui praeesse tantæ multitu-
dini & noluit & obediuit. Superbus enim
fortasse esset, si ducatum plebis inuume-
re sine trepidatione susceperet: & rursus
superb. existeret, si auctoris impio obedi-
re recusaret. Vtrobique ergo humilis, utro-
bique subiectus, & praeesse populis semet-
ipso uiribus praesumendo consen-
sit. Hinc ergo quisq; praecipites colligant,
cum quanta culpa ex appetitu proprio ez-
cubium ducatum suscipere Deo etiam in-
iungat: & infirmus quisq; ut honoris onus
suscepiat anhelat, & qui ad casum ualde
urgetur ex propriis, humerum libenter
propter: quæ egit ferre nō ualet, & auget quæ
portet.

De his qui praeesse concupiscunt, & ad usum
suum ducatum non debent accipere,
monis arripium. Cap. VIII.

Plerumq; uerò qui praeesse concupi-
scunt, ad utrumque libidinis instru-
mentum Apostolici sermonis arripiunt,
quo ait: Si quis episcopatum desiderat, bo-
num opus desiderat, qui tamen laudans de-
siderium, in pauorem uertit protinus q-
ueret autem episcopum irreprehensibilem
esse. Cūq; uirtutū necessaria sublequentes
enumerat, quæ ut irreprehensibilitas ipsa
manifestat. Et fauet ergo ex desiderio,
& torret ex praecepto, ac si aperte dicat:
Laudo quod quaeritis, sed prius discite
quid quaeratis: ne dum uosmet ipsos me-
u negligitis tanto scelerior ueltra rephren-
sibilitas appareat, quanto & à cunctis
cōspici i honoris alicuius testinatis. Magnus
enim regēdi artifex fauorib. impellit, ter-
roribus retrahit, ut auditores suos & de-
scriptio irreprehensibilitatis culmine re-
stringat a superbia, & officium laudando
quod quaerit cōponat ad uitā: quāuis no-
tandum quod illo in tempore hoc dicit,
quo quisque plebibus praeerat primus ad
martyrii tormenta ducebatur. Tunc ergo

A laudat, ut episcopatum quaerere, quā-
do perire periculum est, uideatur
ad supplicia grauiora peruenire. Vnde ip-
sum quoque episcopatus officium boni
operis expressione diffinitur, cum dicitur:
Si quis episcopatum desiderat, bonum
opus desiderat. Hic ergo non est qui
episcopatum non appetit, qui non
in bono opere, in bono testamento, in
ris gloriam quaerit. Sacrum quippe offi-
cium non solum non diligit omnino, sed
ne cit, qui ad culmen regiminis anhelans
in occulta meditatione cogitationis ex-
tremum desiderium pro-
pria letatur, ad honorem cor eleuat, re-
rum affluentium abundantia exultat.
Mundi ergo luctum quaeritur sub eius ho-
noris specie, quo mundi destrui lucra de-
buerant. Cumq; mens humilitatis cul-
men arripere ad elationem cogitat, quod
foris appetit intus immutat.

Quod non est uolentium plerumq; sibi
sacrum non perueniunt, sed uolunt
Cap. IX.

C Sed plerumq; hi qui subire magisteriū
pastorale cupiunt, nonnulla quoq;
opera bona animo proponunt: & quam-
uis hoc elationis intentione appetunt,
operaturos tamen se magna pertractant:
siq; ut aliud in imis intencio supprimar,
aliud tractantis animo superficies cogi-
tationis ostendat. Nam saepe sibi de se mens
ipsa mentitur, & fingit se de bono opere
amare quod non amat, de mundi autem
gloria non amare quod amat: quæ princi-
patus cum peruenierit. Timens enim ne
non perueniat trepidat: sed repente per-
uenire putat. Cūq; percepti principa-
tus officio perstrui seculariter coepit.
Vnde necesse est ut cum cogitatio extra
usum ducitur, protinus mentis oculus ad
opera transacta reuocetur, ac penitet quic-
que quid subiectus egerit, & repere cogno-
scet, si praelatus bona agere quæ i populi e-
rat, possit: quæ nequaquam ualet in culmi-
ne humilitatem dicere, q in imis positus
no desinit superbiere. Neque laude cū sup-
petit fugere, qui ad hanc didicit cū desisset
ambulare.

anhelare. Nequaquam vincere avaritiam potest, quando ad multorum sustentationem tenditur is, cui sufficere propria nec soli potuerunt. et antea ergo ut se unusquisque inueniat, ne in appetitu se culminis imago cogitationis illudat. Quamuis plerumque in occupatione regiminis ipse quoque boni operis usus perditur, qui in tranquillitate tenebatur: quia quieto mari recte navem & imperitus nauta dirigit, turbato autem tempestatis fluctibus, etiam peritus se nauta confundit. Quid namque est potestas cul-

dis quatitur, huc illucque incessanter impellitur, ut per repentinos excessus oritur. Inter hæc itaque quid sequendum est, quid tenendum: nisi ut uentibus pollens coactus ad regimen ueniat, uentibus uacius nec coactus accedat: ille si omnino tenitur, caueat ne accepit tam periclitum in sudarium ligatus de eius occultatione iudicetur. pecuniam quippe in

cap. XI.

cap. XI.

Ille igitur modis omnibus debet ad cunctis carnis passionibus moriens iam sola interna desiderare. Cuius intentioni bene congruens, nec omnino per imbecillitatem corpus, nec ualde per contumaciam repugnat spiritus. Qui ad aliena cupit

A non ducitur, sed propria largitur. Qui pietatis viscera citius ad ignoscendum ducitur, sed nunquam plus quam deceat ignoscens, ab arce rectitudinis inclinat. Qui nulla illicita perpetrat, sed perperrata ab aliis ut propria deplorat. Qui ex affectu cordis alienis infirmitati comparere, scilicet, in bonis proximi hinc in suis profectibus lætatur. qui ita te imitabilem ceteris in cunctis quæ agit insinuat, ut inter eos non habeat quod saltem de transactis mens trubeat. Qui sic studet uiuere, ut proximorum quoque corda amentia doctrina ualeat fluentis irrigare. Qui orationis usu & experimento iam didicit quod obtinere a Domino quæ poposcerit possit, cui prophetica uoce iam quasi specialiter dicitur: Adhuc loquere te, dicam, Ecce assum. *Qualis qui quæ ad regimen uenire non debeat.*

cap. XI.

Sad intercedendum nos apud potentem quempiam uirum, qui tibi uicarius, nobis uero incognitus est, ducat: proinde respondemus. Ad intercedendum uenire non possumus.

cap. XI.

Ergo adhuc desideris terrenis astingimur, fiat subditis auctoritatem. Sicut ergo se quisque metatur ne locum regimini assumere audeat. si uero se adhuc uitium damnabiliter regnat, nisi quem et

cap. XI.

cap. XI.

ed ministerii eius. Vbi & repente subi-
gitur. Si cæcus fuerit, si claudus, si uel prauo
manu, si gibbus, si lippus, si alioquin
peruenire in corpore, uel pöderosus. Cæ-
cus quippe est qui superne contemplatio-
nis lumen ignorat: qui presentis uite re-
liqua diligendo conspiciat, quo gressus
operis porrigat necesse. Hinc etiam
prophetate Anna dicitur. pedes sancto-
rum

gimus, cum ad cognoscendū veri luminis
claritatē. intellectus nostri aciem medica-
gine uerò habet in oculo qui ueritatis lu-
ce uidere non sinit. quia artugine lapsi-
tus seu uitiatz cecus. Por, illa nanq, oculi
miga uidet, albugine toletās nihil uidet:

buit, a luce se si p[ro]p[ri]a cognitionis excludit
& eo claritatem veri h[uius] minis nequaquam
penetrat quo se apud se per arrogantiam
exaltat, heu de quibusdam dicitur. Dicen-
tes enim se esse sapientes, stulti facti sunt. *Rom. 2.*

Et tanta fluctuatione dominatur. In sca-
bie eorum terrores micium ad cutem tra-
hitur, per quam recte luxuria designatur:

trecent. Claudus est qui quidē quod
pergere debeat, alpiat, sed per infirmita-
tem mentis uitae uiam perfecte non ualet
tenere quam uidet : quia ad uirtutis statu-
dam fluxa consuetudine non erigitur,
ad per desiderium inuitur, illi

etiam Paulus dicit Remillas manus & dis-
erte pedibus vestris : ut non claudicans
quis erret, magis autem laetetur. Paruo
autem nato est qui ad servendam mensu-
sam discretionis idoneus non est. Nato

mas. Vnde & in laude pontis dicitur. Na-
lus tuus sicut turris quæ est in Libano.
quia ut mirum sancta ecclesia quæ ex cau-
lis singulis testamentis prodeant, per di-
cretionem conspicit, & uentura uirgo-
rum bella ex alto deprehendit. Sed sunt
nonnulli qui dum æstimati hebetes uo-
lunt, sæpe se quibusdam ex quætionibus
suis quam necesse est exercentes ex nimia
subtilitate falluntur. Vnde hic quoque

enim grandis & tortus est discretio-
nis subtilitas immoderata, quæ dum plus
quam decet exerceatur, actionis suæ re-
tundimentum ipsa confundit. Fracto autē pede
vel manu est qui viam Dei pergere unius-
modi non valet, atq; a bonis actibus fundi-
tus exorsu vacat, quatenus hæc nō ut clau-
das talis cū infirmitate teneat, sed ab his
cōmodo alienus existat. G. bonis vero est
quod retinet solitudinis pondus de pre-
mit, ne unqua ad superna respiciat: sed lo-
lis his quæ in infimis calcantur intēdat.

1. Ca. 10

quoque habet in corpore. quicquid avaritia navitatur in mente, quod et in parvis notum est, efficitur, nimirum sine mendacia dicitur. Impetigo quippe sine dolore cor-

creitens membrorum decorem terdat;
quia & auctoria ea

2.2. Iorum est cu
qui turpitudi
tamen ab hac cogitatione continua sine
moderamine auatur in mente, qui ne
quaquam qu. in omique ad opus actum
I. eius animus uoluptate l. au

1. tur. Vinum quippe est pondus,
1. in vine.
1. uens, pōdu

tristitudinis gestat in corde
graua non excrecat opere, ab his tamen
non lucilicatur mente. Nec a lusu boni
operis in aperto ualeat adagere: quia vi-

quis ergo quilibet horum uitio lubri-
etur, panes Domino offerre prohibetur, ne
profecto diluere alia, na delicta non uincat
is, quin adhuc propria deuantant. Qua
igitur panis ad magis iterum, altioris di-
gnus qualiter ueniat, atq, hoc indignus
qualiter pertineat ostendimus nunc is

ter uicere deo et demoniacus.

Is qui ad regimen ordinatè peruenit, qualem

Tantum debet actionem populi
actio transcendere praeiudis, quan-
tum distare solet à grege uita pa-
storis. Oportet namque ut metui

8 se sollicitudine, quanta tenendz
tudinis necessitate constringitur, sub cu-
ius estimatione populus grex locatur.
Sic ergo necesse est cogitatione mundus,
actione precepsus, discretus in silentio.

cius, contra delinquentium vitia per ze-
lum iustitiae creatus, interiorum curam
in exteriorum occupatione non minu-
it, exteriorum providentiam in interiori
solicitudine non relinquens. Sed hoc

Paulo Ianus replicando di iteramus.

Director cognitione sit mundus. Cap. 18.

Rector semper cogitatione sit mundus,
olluat, qui hoc suscepti officii, ut in ab-
sque quoque cordibus pollutionis macu-
la: quia necesse est ut ille munda

des curas : ne taſta quæq; deſectus inquit,
D ne, ſi ſordida in te mens lotum tenet.

Hinc nanque per prophetam etiam dic-
turus. Mundamini qui teritis uata Domi-
ni. Ecce nati Domini ferunt, qui pro-

ducendas in iuxta conuersionis hinc fuit
prior. Apud semperitatem ergo quantum
debeat mundani conspiciant, qui ad sic
nitatis temp. u. uata uiuentia in bono pro
fuit ipsonis portant. Hinc diuina

nionale iudicii omnis legantibus imprimatur.

Exod. 18

tur: ut quanta sacerdos clarescere virtutum diuersitate debeat demonstretur. In his quippe habitu ante omnia aurum fulget, ut in eo intellectus sapientie principaliter emicet. Cui hyacinthus, qui aereo colore replendet adiungitur: ut per omne quod intelligendo penetrat, non ad fauores infimos, sed ad auiorem celestium surgat: ne dum incautus suis laudibus capitur, ipso etiam veritatis intellectu vacuetur. Auro quoque & hyacintho purpura permiscetur: ut uidelicet sacerdos tale cor cum summaque praedicatione sperat, in emerisio suggestiones uitiorum reprimat, eiusque, uelut ex regia potestate contradicat quatenus nobilitatem temperanti

quippe nobilitate spiritus per Perum

sacerdotium. De hac etiam potestate qua mita subigimus, Ioannis uoce roboramur, qui ait: Qui quotiens accepit enim, dedit eis potestatem filios Dei fieri. Hanc legem multitudinis psalmista constituit, licens: Mihi autem nimis notum est, inquit, antequam Deus, nimis constitutus est principatus eorum. Quia enim tantum tantorum mens principaliter in summis regitur, cum exterius perpetrata cernuntur. Auro autem, hyacintho, bysso, ac purpura bis tinctus cocco adiungitur: ut ante internis iudicis omnia uirtutum bona ex charitate teneat: & cuncta quae coram hominibus rutilant, hae in conspectu occultis arbitri flamma mentium uis accendat. Quae sci-

entia diligit, quanta dupliet tunc clusa tu scit. Quae sic ad auctoritatem speciem an sit, ut proximorum eum negligat, uel sic per amorem eum exerceat, ut a diuino amore torpescat quia uni hominum quodlibet negigit, in superhumeralis ornamento habere cepta charitatis recedit, testat penitus ut per abinentiam caro mactet. Vnde & his tincto cocco tortu byssus astringitur. De terra etenim byssus uicti specie omni. Et quod per byssum, niti candens decore mū-

humeralis innectitur: quia tunc castimonia ad perfectum mū huius candore ducitur,

inter uirtutes exteras etiam amicitiae carnis meritum proficit, quasi in diuersa superhumeralis specie byssus torta candescit.

Et sic rector discretus in silentio, uisus in uerbo.

Capitulum III.

Sic rector discretus in silentio, utilis in uerbo: ne aut tacēda proferat, aut praefenda reticeat. Nam licet incauta locutio in errorem pertrahat: ita indiscretum silentium hos qui erudiri poterant, in errore derelinquit. Saepe namque rectores improvidi humanam amittere gratiam formidantes libere recta perimelcunt: & iuxta ueri uocem nequaquam iam gregis custodiam trunt: quia ueniunt, te lupo fugiunt.

eos per prophetam Unus increpat, dicens: Ezechiel.

queritur dicens: Non ascendistis ex aduerso nec opposuistis murum pro domo Israel, ut staretis in pho in die Ihu. Ex 2 lucio quod ascendere, est pro defensione gregis uoce

Et in die Domini in pho staretis praeus decet tantum ex uultu amore etiam te. Pastorem lo terga posuisset qui nuntius si per

ponit. Et ueniunt de in qua per uoluntatem, nec spernunt in uirtute tua, ut te ad penitentiam prouocet. Prophecia quae per in sacro eloquio nonnunquam

dicant, quae sunt uentura non antecipant.

gunt: quia domum corrumpere culpas me tunc.

te busiuntur, qui iniquitate peccaminum nequaquam perueniunt: quia ad incertum animum sermo correptionis est: quia increpa-

et exhortat in doctrina sana, & eos qui

(Tim. 3)

Mat. 23 etiam dicitur. Talis autem dicitur. A
diunt scientiam, & legem requirunt ex
est. Hinc per Eiaam Dominus admonet,
uocem tuam. Preconis quippe officium
fulcipit, quisquis ad sacerdotium accedit:
ut ante aduentum iudicis qui terribiliter
sequitur, ipse scilicet clamando gradiatur.
Sacerdos ergo si predicationis est nescius
quâ clamoris uocē daturus est præco mu-
Act. 2 tus? Hinc est, n. quod super iustos pri-

Exo. 28 se protinus loquens facit, hinc Mosi præ-
ces predicationis habeat, ne superni spe-
Ibidem ctatoris iudiciū ex silentio offendar. Scri-
pse est. Audiat sonitus quando

conspēctū Domini, & non moriatur. Sa-
cerdos nanque ingreditus uel egrediens
moriatur, si de eo sonitus non audiatur:
quia itam contra se occultis iudicis exi-
git, si sine sonitu predicationis incedit.
Ius describuntur iusticia. Vestimenta etc.

Es. 11 debemus accipere? Propheta attestante
qui ait: Sacerdotes tui induantur iusticiā.
Vestimentis itaq; illius tinnuabula in-
hærent, ut uite uiam cum linguae sonitu
ipsa quoque bona opera clament sacerdo-
tis. Sed cum rector se ad loquendum præ-
parat, sub quanto cautels illo eloquā
atendat, ne si inordinatē ad loquendū ra-
piatur, erroris uulnere audientium corda
feriantur: & cum fortasse sapiens uidet

Mar. 9 ter ascendat. Hinc nanque ueritas dicit:
Habete sal in uobis, & pacem habete inter
uos. Per sal quippe uerbi sapientia deli-
gnatur. Qui loqui igitur sapientes oti-
tut, magnopere metuat ne ei uel oquo
aut uentū uitas cōfundatur. Hinc Pau-
lus ait: Non plus sapere q̄ oportet sapere:
1. Cor. 13 sed sapere ad sobrietatē. Hinc in sacerdo-
mala Punica coniungitur. Quid em

Na licet in malo Punico uno ceteris cor

rice multa interius grana muniuntur, sic
multi eos in exterioribus. Ta-
ta h. contē. L. 2. os audis dicit. Vas
meritorum tenet. Ne igitur rector in-
cautus ad loquendum proruat, hoc quod
iam præmisimus, per semetipsum ueritas
discipulis clamat: Habete sal in uobis,
per habitum sacerdotis dicat: Mala Pu-
nica tinnuabulis iungite: ut per omne

Mar. 9

est sollicita intentione rectoribus, ut
ne recta quidem nimis & inordinatē pro-
ferantur: quia sæpe dictorum ueritas perdi-
tur, cum apud corda audientium loquaci-
tatis incauta importunitate leuigatur: &

Leu. 18

quinat, quæ seruire auditoribus ad usum
relectus ignorat. Vnde bene per Moy-
sen dicitur: Vir qui fluxum seminis pati-
tur immundus erit. In mente quippe au-
ditum, cū sequuntur cogitationis,
est qualitas audita loquutionis: quia dū
per autem sermo concipitur, cogitatio in
mente generatur. Vnde & ab huius mun-
di sapientibus predicator egregius semi-
nuerbis est uocatus. Qui ergo fluxum
seminis patitur, immundus aduenit:

nat, quod si ordinate promeret, prolem re-
cte cogitationis edere in audientium cor-
da potuisset. dumque incautos per loqua-
citatem delinuit, non ad usum generis, sed
ad immunditiam semē effudit. Vnde Pau-
lus quoq; cum discipulum de instantia
predicationis admoneret, dicit: Tell fi-
cor coram deo & Christo Iesu qui iudica-

Thi. 4

sius & regnum eius, prædica uerbum, in-
sta opportunē, importunē: dicitur im-
peti apud auditoris mentem ipsa sua utili-
tate se destituit, si habere importunitas op-
portunam non uelit.

Et rector sui singulis copiam ore proximi, tra-
cunctis contrasplendens, insperans. Cap. V.

Si rector singulis compassione proxi-

spenius

spensus: ut & per pietatis viscera in se firmitatem ceterorum transferat, & per speculationis altitudinem semetipsum quoque inuisibilia appetendo transcendat: ne aut alia petens proximorum infirma despiciat, aut infirmis proximorum congruens, appetere alta detestetur. Hinc est namque quod Paulus in paradisum ducitur, cœlique tertius secreta rimatur: & tamen illa inuisibilia contemplatione suspensus, ad cubile carnalium aciem mentis renocat, atque in occultis suis qualiter debeant conuersari dispensat, dicens:

2. Co. 1.

1. Cor. 7.

Ibidem

2. Co. 11.

1. Cor. 9.

2. Cor. 5.

Gen. 28.

Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat, & unaquæque suum uirum habeat. Uxori uir debitum reddat: similiter autem & uxor uiro. Et paulo post: Nolite fraudare inuicem, nisi fortè ex consensu ad tempus, ut uacetis orationi. Et iterum: Reuerimini in idipsum, ne teneat uos satanas. Ecce iam cœlestibus secretis intueretur, tamen per condescensionis viscera carnalium cubile persequatur: & quem subleuatus usque ad inuisibilia erigit, hunc miseratus ad secreta infirmantium oculum cordis flectit. Cœlum contempla-

tionem sollicitè deseruit: quia com-

& in semetipso uirtute spiritus ad alta ualenter rapitur, & pietate in alijs æquanimiter infirmatur. Hinc etenim dicit:

infirmatur, & ego non scandalizatur, & ego non moror. Hinc

ait: Factus sum Iudæis tanquā Iudæus. Quod uidelicet exhibeat non amittendo,

personam infidelium transfigurans, ex semetipso discederet, qualiter alijs miseretur de-

buisset: quatenus hoc illis impenderet, quod sibi ipsi, si ita esset, impendi rectè uoluisset. Hinc iterum dicit: Siue mente

excedimus Deo, siue sobrii sumus nobis: uia & semetipsum nouerat contemplan-

do transcendere, & eundem se audientibus condescendendo temperare. Hinc Iacob

sum lapide ascendentes angelos ac descendentes uidit: quia scilicet prædicator

sancti non solum sursum sanctum caput Ecclesiæ, uidelicet Dominum con-

A templando appetunt: sed deorsum quoque ad membra illius miserando descendit. Hinc etiam dicit: Intra et exiit: & qui intus in contemplationem rapitur, foris infirmantium nece-
tius urgetur. Intus Dei arcana considerat, foris onera carnalium portat. Qui de rebus quoque dubijs semper ad tabernaculum recurrit coram testamenti arca Domini consulit, exemplum proculdubio rectoribus præbens: ut cum foris ambigunt quid disponant, ad mentem semper quasi ad tabernaculū redeant: & uelut coram testamenti arca Dominum

ad semetipsos intus sacri eloquii paginam accipiunt. Hinc etiam dicit: Inceptionem nostræ humanitatis offensa nobis, in monte orationi inheret, miracula in urbibus exercet: imitationis uidelicet uiam bonis rectoribus sternens, ut et si iam summa contemplando appetant, necessitatibus tamen infirmantium compatiendo miscantur: quia tunc ad alta charitas mirabiliter surgit, cum ad ima proximorum se misericorditer attrahit: & cum benignè descendit ad infima, ualenter recurrit ad summa. Tales uerem sese qui præstunt exhibeant quibus subiecti oc-

C culta quoque sua prodere non erubescant: cum tentationum suis paruli tole-

rant, ad passionis mentem quasi ad matris sinum recurrant: & hoc quod se inquinari possunt culpa sordibus prouident, ex

hortationis eius solatio ac lachrymis orationis

gremium id est fateri duodecim boues

tant: qui quidem facie exterius eminent, sed ex posterioribus latent. Quid namque

dicuntur? Quod dicitur: non obturabis os homini

trahenti. Quorum quidem nos aperta opera cernimus: sed apud districtum iudicem

aut illos posterius maneant in occulta retributione nelemus. Qui tamen cum

condescensione suæ patientiam diluunt: sicut enim

stant, uelut ante fores templi luterem

portant: ut quisquis intrare æternitatis ianuam nititur, tentationes suas

menti

Luc. 6

menti pastoris indicet, & quasi in boum lutere cogitationes uel operis manus lauet. Et sit plerunque, ut dum rectoris animus aliena tentamenta condescendendo cognoscit, auditus temptationibus etiam ipse pulsetur: quia & hæc eadem per quam populi multitudo diluitur, aqua proculdubio rectoris in uisitatam namdemordes diluentium suscipit, quasi suæ munditiæ seneritatem perdit. Sed hæc nequaquam pastori timenda sunt: quia Deo subtiliter cuncta dispensante, tanto facilius à sua eripitur, quanto misericordius in aliena temptatione fatigatur.

V'sis rector bene agentibus per humilitatem sociis, contra delinquentium uia per zelum iusticie erectus.
Capitulum I.

SIT rector bene agentibus per humilitatem sociis, contra delinquentium uia per zelum iusticie erectus, ut & bonis in nullo se præferat, & cum pianorum culpa erigit, potestatem proutus sui priora tuæ gloriæ & honore supressio æqualem se subditis bene uiuentibus putet, & erga peruersos iura rectitudinis exercere non formidet. Nam sicut iu libris moralibus dixisse me memini, liquet quod omnes homines natura æquales genuit: sed uariante meritorum ordinetur, & diuersitas quæ accessit ex uitio, diuino iudicio dispensatur, ut quia omnis homo æquè stare non ualet, alter regatur ab altero. Vnde cuncti qui præsunt, non in se potestatem debent ordinis, sed æqualitatem pensare conditionis, nec præsele se hominibus gaudeant, sed prodesse. Antiqui pastores pecorum fuisse memorantur. Et cum Noe Dominus filijsque eius benediceret, dicens: Crescite & multiplicamini, & replete terram. protinus adiunxit: Et tremor uellet ac tremor sit super cuncta animalia terræ. Quorum uidelicet terror ac tremor quia esse super animalia terræ præcipitur, profecto esse super homines prohibetur. Homo quippe brutis animalibus, non autem hominibus exteris natura prælatus est: & ideo ei dicitur, ut ab animalibus, & non ab ho-

Aminibus timeatur: quia contra naturam superbiere, est ab æquali uelle timeri. Et tamen necesse est ut rectores à subditis timeantur, quando ab eis Deum minime timeri deprehendunt: ut humana saltem formidine peccare metuant qui diuinâ iudicia non formidant. Nequaquam nanque præpositi ex hoc quæsito timore succubant, ut non tam gloriam sed subditorum iusticiam quærunt. In eo enim quod metum sibi à peruersis uiuentibus exigunt, quasi non hominibus, sed animalibus dominantur: quia uidelicet

B ex qua parte bestiales sunt subditi, ex ea debent etiam formidini subiaccere subditi. Sed plerunque rector eo ipso quo ceteris præeminet, elatione cogitationis intumescit. Et dum ad usum cuncta subiaccit dum ad uotum uelociter iussa complentur, dum omnes subditi si qua bene gesta sunt, laudibus efferunt malè gestis autem nulla auctoritate contradicunt, dum plerunque laudant etiam quod reprobè deo acerrant. Seductus ab his quæ infra suppetunt super se animus extollit, & dum foris immenso fauore circumdatur, intus ueritate uacuatur, atque oblitus sui in uoces se spargit alienas, talèq; se credit, qualè se foris audit, non qualè intus discernere debuit. Subiectos despicit, eosq; æquales sibi naturæ origine non agnoscit: & quos sorte potestatis excesserit, trāscendisse se eundem meritis credit. Cunctis se æstimat amplius sapere, quib; se uidet

C situm culmine apud semetipsum, & qui æqua exteris naturæ cōditione constituitur, ex æquo respicere ceteros dedignatur: Sicq; uis, ad eius similitudinē ducitur, de quo scriptum est: Quis sublimis uidet, & ipse est rex super uersos filios superbie. Quis super la cūlmen apertus & ociale angelorū uicā despiciens ait. Ponā sedē meā ad Aquilonē, & ero similis altissimo. Miro ergo iudicio intus fouē deiectionis inuenit, dū foris se in culmine potestatis extollit. apostatæ quippe angelo similis efficitur, dum homo hominibus esse similis dedignatur. Sic ual post humilitatis meritū in tumore superbiz culmine potestatis excreuit per humilitatē quippe prælatus est, p̄ superbiam reprobatus, Domi-

1. Reg. 5. Domino accedente, *1. 7. c. 2*
 situi in tribubus Israel: Parvulum se in
 suis prius oculis viderat, sed tultus rem-

Ceterorum nanque comparationi
 se preferens: quia plus cunctis

apud Deum magnus, cum uero apud se

bene regit qui & tenere illam nouerit &
 impugnare. Bene hanc regit qui scit per

teris aequalitate cõponi. Humana
 mens; serunque extollitur etiam cū nul-
 la potestate fulcitur: quanto magis in al-
 tum se erigit, cum se ei etiam potestas ad-

fat, qui sollicite non erit & assumere

pastoris

Deo
 ipatum tenens, a be
 & sese ei humiliter

4. 7. 1. 1. f.
 AB. 5. f. repetit, mox quanta
 ros excreuisset, ostendit. Verbo nanque
 eorum uitam perculit, quam spiritu per
 scrutare deprehendit. & summum se in-
 tra Ecclesiam cõtra peccata reuoluit, quod
 honore tibi uehementer impensio, coram
 bene agentibus fratribus non agnouit.
 Illic communionem aequalitatis meruit
 sanctitas actionis, hic zelus ultionis ius
 fratribus perlatum se esse nesciebat, cum
 diceret: Non quia dominamur tibi ue-
 stris, sed adiutores sumus gaudij uestri.

ac si id quod proutulerat aperiret dicens:

debuisset inuenit, illico magis
 recoluit, dicens: quid uultis! In

per humi-
 iphs fratri
 bus qui corriguntur. e- quam-

ratione perferamus. Illorum nanque p-

his uero quæ ipsi committimus ne uerbi

Tâo ergo apud Dominum obligatores

camus. Disciplina autem nostra
 diuino iudicio tanto liberiores reddit,
 quanto hic eorum culpas sine
 non deserit. Seruanda itaque est & in cot
 de humilitas, & in opere disciplina.

immoderatus custoditur uirtus humili-
 tatis, soluantur iura regiminis, & dū pr-

lit. Teneant ergo
 pro aliorum utili-

D lus estimatione persumunt. Iam tamen

prehendant, quatenus & in auctoritate
 eorum quod formidant uideant, & de hu-
 militate qd intuent agnoscant. Studeant
 igitur sine intermissione qui prestant, ut
 eorum potentia quanto magna ceteris
 cernatur, tanto apud eos interior depre-
 matur: ne cogitationem uincat, ne in de-
 lectionem sui animam rapiat, ne iam
 sub se mens eam regere non possit, cui se
 libidine dominandi superponit. Ne enim
 presidentis animus ad elationem potesta-

que nonnulli uelut obliui quòd fratribus
animarum causa prelati sunt toto cordis
adusu secularibus curis inferiunt: has,
cum assunt, se agere exultant: ad has enī
nīs turbidæ æstibus anhelāt. Cumque ab
his cessante forsitan opportunitate quieti
sunt, ipsa detentus sua quiete fatigan-
tur. Voluptatem nanque censent si actio
in terrenis negotiis non laborant. Sicque
sic ut dum uigili se mundanis rumi-
bus gaudent, interna quæ alios docere
debuerant ignorent. Vnde subiectorum
quoque proculdubio uita torpescit: quia
cum proficere spiritualiter appetit, in exem-
plo eius qui sibi prelati est quasi in obsta-
pote, incassum membra uigent, & in ex-
ploratione hostium frustra exercitus uelo
exter sequitur, si ab ipso duce itineris erra-
tur. Nulla subditorum mentes exhorta-
tio subleuat, eorumque culpas increpa-
tio nulla castigat quia dum per animarū
presulem terreni exercetur officium iudi-
cis, a gregis custodia uacat cura pastoris,

& nequeunt: quia dum pastoris sensus ter-
rena studia occupant, uento tentationis

Quo contra recte humani generis redem-
ptor, cum nos a uentris uoracitate com-
pesceret, dicens: Attendite aurē
ut non grauentur corda uestra
la & ebrietate: illico adiunxit: Aut in cu-
ris huius uitæ. Vbi pauorem quoque
protinus intentē adiciens, Ne fortē, in-
quit, superueniat in uos repentina dies il-
la. Cuius aduentus etiam qualitatem de-
nunciat, dicens: Tanquam la uetus
enim superueniet in omnes qui sedent su-
per faciem omnis terræ. Hinc iterum di-

cit: Nemo potest duobus dominis serui-
re. Hinc Paulus religiosorum mentes à
mund. consortio contestando, ac, otius
conueniendo suspendit, dicens: Nemo
consiliarius Deo implicat se negotiis secula-
ribus, ut ei placeat cui se, roauit. Hinc
Ecclesiæ rectoribus & uacandi studia pre-

ceus: Secularia igitur iudicia habueritis,

ni sent in Ecclesia, illos
cet dispensationibus terrenis inferiunt,

apertius dicat: quia penetrare intima ue-
queunt, saltem necessaria foris operentur.
Hinc Moyses qui cum Deo loquitur, le-

labore deieciuit: cui & consilium mox pre-
betur ut pro se alios ad iurgia dirimenda
constituat, & ipse libetius ad erudiendos

populos spiritualium arcana co- noscat. A
subditis ergo inferiora gerenda sunt, à re-
ctoribus summa cogitanda: ut scilicet oculo
qui prouidendis gressibus preemi-
net, cura pulueris non obscurer. Caput
nanque subiectorum sunt cuncti qui pre-
sunt, & ut recta ualeant pedes itinera car-
to prouidere, ne à profectus sui itinere pe-
des torq. eant, cum curuata rectitudine cor-
poris caput sese ad terram declinat. quia
autem mente animarum preful honore

C nis quæ reprehendere in alijs
ira iuste retributionis per prophetam Do-
minus minatur, dicens: Et erit sicut po-
pulus, sic sacerdos. Sacerdos quippe est ut
opulus, quando ea agius qui spirituali of-
ficio fungitur, quæ illi nimirum qui ad-

magno dolore, scilicet charitatis,

templi dei lorat, dicens:
Quomodo obcuratum est aurum, muta-
tus est color optimus, dispersi sunt lapi-
des sanctuarii in capite omnium platea-
rum? Quid nanque auro quod inest illis
ceteris preeminet, nisi excellentia sancti-
tatis: quid colore optimo, nimirum ama-

per sanctuarium lapides, nisi sacrorum ordi-
num personæ figurantur? quid platearū
nomine, nisi presentis uitæ laui do deli-
natur? quia enim Cresco eloq. io platos

ter sunt uocatur. Per se tunc ipsam ueto ue-
ritas dicit: Lata & spaciola uia est quæ du-
cit ad perditionem. Aurum igitur o-
fatur, cum terrenis actibus sanctitatis ui-
ta pollui-

Exo. 18.

Luc. 11.

1. Cor. 6.

2. Tim. 2.

tapebantur. Quod etiam in multis
quorundam qui degere religiosè
tur, æstimatio antea cuncta minuitur. Nam
cum quilibet post sanctitatis habitum ter
renis se actibus inierit, quasi colore per
mutato ante humanos oculos eius reue
rentia despecta palleſcit. Sanctuarij quo
que lapides in plateas disperguntur, cum
causarum secularium foras lata itinera
expetunt hi qui ad ornamentum Ecclesiæ

sanctuarij lapides fiebant, ut intra sa
sanctorum in uestimento summi sacerdo
tis apparerent. Cum uero ministri tel
nis a subditis honorem redemptoris sui
ex merito uitæ non exigunt, sanctuarij la
pides in ornamento pontificis nō sunt,
qui nimirum sanctuarij lapides dispersi
plateas iacent, cum personæ sacrorum
ordinum uoluptatum suarum libidini de
dita terrenis negocijs inhærent. Et no
tandum quod non hos dispersos in pla
teas, sed in capite platearum dicere: quia &
cum terra agūt, summi uideri appetūt,
ut & lata itinera teneant ex uoluptate de
lectationis, & tamen in platearum sint ca
pite ex honore sanctitatis. Nil quoque
obſtaſci sanctuarij lapides eisdem ipsos
quibus constructum sanctuarium exiſte
bat accipimus, qui dispersi in platearum
capite iacent, quando sacrorum ordinum
uitæ terrenis actibus, ex desiderio inſeruiūt,
ex quorum prius officio sanctitatis gloria
ſtare uidebatur. Secularia itaque negocia
aliquando ex compaſſione toleranda ſunt,
nunquam uero ex amore requirenda: ne
cum mentem diligentis aggrauant, hanc
ſuo uictam pondere ad ima de cœleſtibus
immergant. At contra ſunt nonnulli qui
liberius uacate ad ſpiritualia appetunt, ut
cur. Qui cum curare corporalia ſuſcipiunt
negligunt, ſubditorum neceſſitatibus mi
nime concurrunt. Quorum nimirum præ
dicatio plerumque deſpicitur: quia dum
delinquentium ſacta contempnunt, ſed tamē
et neceſſaria uitæ præſentis non tribuunt,
etiam mentem doctrinæ ſermo non pe

miſericordiæ non commendat. Tunc au
tem uerbi ſemen ſacile germinat, quando
hoc in audiētis peſtore ſeris prædicatis ri
gat. Vnde reſtori neceſſe eſt, ut interiora
poſſit inſundere, cogitatione iuniora et
iam exteriora providere. Sic itaque pa
ſtores erga interiora ſtudia ſubditorum
ſuorum ſerueant, quatenus in eis exterio
ris quoque uitæ providentiæ non relin
quant. Nam quaſi iure, ut diximus, a per
gitur, ſi cura exterioris ſubſidij a paſtore
negligatur. Vnde & primus paſtor ſollici
te admonet, dicens: Seniores qui in uo
bis ſunt obſecro, conſenior & reſtis Chri
ſti paſſionum, qui & eius quæ in futuro
reuelanda eſt gloriæ communicator, pa
ſcite qui in uobis eſt gregem Dei. Qui in
hoc loco utrum paſſionem cordis, an cor
poris ſuaderet, aperuit cum proximus ſub
iunxit: Providentes non coacte ſed ſpon
taneæ ſecundum Deum, neque turpis lu
cri grana, ſed uoluntarie. Quibus profe
dum ſubditorum inopiam nimis ſancti,
ſe mucrone ambitionis occidunt: ne cum
per eos carnis ſubſidijs reſiciuntur proxi
mi, ipſi remaneant a iuſtitie pane ieiuni.
Hanc paſtorum ſollicitudinem Paulus
negavit, & eſt infideli deterior. Inter
hæc itaque meruendum ſemper eſt & ui
gilanter intueundum, ne dum cura ab eis
exterior agitur, ab interna intentione mer
gantur. Plerumque enim, ut prædiximus,
corda reſtorum dum temporali ſollicitu
dine incaute deſeruiunt, ab intimo amo
re refrigerant: & foras ſuſa obliuiſci nō
perunt. Sollicitudo ergo quæ ſubditis ex
terior impenditur, ſub certa neceſſe eſt
meſura teneatur. Vnde bene ad Pſeche
ſem dicitur: Sacerdotes caput ſuum non
radant, neque comam nutriant, ſed ton
dentes attondeant capita ſua. Sacerdo
tes namque iure uocati ſunt, qui ut ſacri
ducatum præbeant fidelibus præſunt. Ca
pilli uero in capite exterioriores, ſunt cog
itationes in mente. Qui dum ſuper cere
Al m m a brum

1. Pet. 5

1. Tim.

Eze. 44

brum in se. *Præsentis exprimit, quæ ex sensu negligēti, quia importunè aliquando prodeunt,*

Quia igit cuncti qui præstant, habere quiddam sollicitudines exteriores debent, nec tamen uchemēter eis incumbere, sacerdotes rectè & caput prohibent cadere, & comā nutrire: ut cogitationes carnis de uita subditorum nec à se inditus amputent, nec rursus ad crescendo nimis relaxent. Vbi & bene dicitur: Tondentes tondeant.

undeant, & tamen refectantur citius, ne immoderatus excrecant. Dum igitur & per administratam exteriorum providentiam corporū uita protegitur, & rursus per immoderatam cordis intentionē non impeditur, capilli in capite sacerdotis & seruantur ut eum cooperiant, & refectantur ne oculos claudant.

Ne placere rector suo studio hominibus appetat, sed tamen ad quid placere debeat intendat.
Cap. VIII.

Ilter inuigilet, ne hunc cupiditas

teriora penetrat, cum provide exteriora subministrat, se magis à subditis diligere quam ueritatem querat, ne cum bonis actibus fultus à mundo uideatur alienus,

Hostis nanque redemptoris est, qui

eclesia amari concupiscit: quia adulterinæ cogitationis est reus, si placere puer sponse oculis appetit per quem sponsus dona transmisit. Quia nimirum amor proprius eum rectoris mentem cepit, aliquando hanc inordinate ad mollitiem, aliquando uerò ad asperitatem rapit, ex amore enim suo mens rectoris in molliē uertitur: quia cū peccantes subditos respicit, ne erga hunc eorum dilectio torpeat conspiciere nō præsumit, nonnunquā uerò errata subditorū quæ increpare debuerat, adulatione demulcet. Vnde bene per prophetam dicitur: Vx his qui conuincunt paruulos sub omni cubito manus, & faciunt ceruica-

das animas. Paruulos quippe sub omni cubito manus ponere, est cadentes à sua rectitudine animas, atque in huius mundi se dilectione reclinantes, blanda adulatio refouere. Quasi enim paruulo cubitū, uel ceruicalibus caput iacentis excipitur, cū correptionis duritia peccanti subtrahitur, etq; mollietates fauoris adhibetur, ut in errore molliter iaceat, quem nulla asperitas contradictionis pulsar. Sed hæc rectores qui semetipsos diligunt, his præbent, à quibus se noceri possent.

Nil contra se ualere cōspiciunt, hos nimirū asperitate rigide semper inuēctiōis premunt, nunquā elemēter admonent, sed pastoralis mansuetudinis obliui, iure domi-

diuina uox increpat dicens: Vos autē cum austeritate imperabatis eis & cū potentia. Plus enim se suo authore diligentes, iactanter erga subditos se exigunt, nec quid

Nil de subsequenti iudicio metuunt, qui improbe de temporali potestate gloriantur. Libet ut licenter & illicite faciant, & subditorum nemo contradicat. Qui ergo & praua studet agere, & tamen ad hæc uult exteros tacere, ipse libimet testis est, quia lus se ueritate appetit diligi, quàm cōtra

qui ita uiuat, ut aliquatenus non delinquat. Ille ergo scripto amplius ueritate

contra ueritatem patet. Hinc etenim re-

trus increpationem pauli libenter accipit. Hinc David increpationem subditi humiliter audit: quia rectores boni dum priuato diligere amore se nesciunt, libere puritatis uerbum à subditis obsequium humilitatis credunt. Sed inter hæc necesse est ut cura regiminis tamen moderaminis arte temperetur, quatenus subditorum mens cum quidam rectè sentire potuerit, sic in uocis libertatem prodeat ut tamen libertas in sui etiam non erumpat: ne dum fortasse immoderatus linguæ eis libertas conceditur, uix ab his humilitas amittatur. Sciendum

Ecce 34

2. Re

riete. Per Ezechielem quippe p[ro]posito-
rum ordo signatur, per parietem duritia
subditorum. Et quid est parietem fodere,
nisi acutus inquisitionibus duritiam cor-
dis aperire. Quia cum fodisset, apparuit
cisternum. quia cum cordis duritia vel stu-
diosis percunctationibus, vel maturis cor-
reptionibus leniatur, quasi quaedam ia-
nuia ostenditur, ex qua omnia in eo qui

tur. Unde & bene illic sequitur: Ingredere
et & uide abominaciones pessimas.
Isti faciunt hic. Quasi ingreditur ut abo-
minaciones aspiciat, qui digne illis qui
buidam signis exterioribus apparentibus ita
corda subditorum penetrat, ut cuncta ei
quae illicitè cogitantur innotescant. Unde
& subdit. Et ingressus uidi. Et ecce om-
nis similitudo reptilium, & animalium
abominatio. In reptilibus cogitatio-
nes omnino terrene ligantur, in ani-
malibus uero iam quidem aliquantulum

dis proximiare iuuenies. Nam reptilia to-
to ex corpore terrae inhaerent, animalia
autem magna parte corporis a terra soltpe-
sa sunt, appetitu tamen gulae ad terram
semper inclinantur. Reptilia itaque sunt

uultu, in mente, quae a terrenis desideriis
nunquam leuantur. Animalia quoque sunt in-
tra parietem, quando & si qua iam iusta, si
qua honesta cogitantur, appetendis ta-
men uicinis temporalibus honoribusque de-
serunt, & per semetipsa quidem quasi a ter-
ra

si uulga desideria, etc. ad ima submit-
tunt. Unde & bene subdit. Per uersa ido-
la deus Israel depicta erant in pariete.
Scriptum quippe est. Et auaritia quae est idolo-
rum seruitus. Recte ergo post ista idola de-
scribuntur: quia eth honesta actione non-
nulli quasi a terra se erigunt: ambitione
in inhonesta semetipsos ad terram depo-

teriorum rerum inuoluntarius speciem attrahunt,
quasi in corde depergitur omne quid hi-
etis imaginibus. Liberaudo cogitatur, no-
tandum itaque est, quia prius foras in: arie-
te, ac deinde uultu termitur. & tunc demum
occulta abominatio denudatur: quia ni-
mirum uniuersumque peccatum prius signa so-

rinsecus, deinde ianua aperit iniquitatis
ostenditur, & tunc demum omne malum quod inus-
latus aperitur. Nonnulla autem sunt leuiter ar-
gueda nam cum non malitia, sed sola igno-
rantia uel infirmitate delinquitur, prole-
ta delicti correptione temperetur.

mus, corruptionis nostrae infirmitatibus
lubiacemus. Ex se ergo debet unusquisque
colligere qualiter aliena hunc oportet
imbecillitati miteret, ne contra infirmita-
tem primum si ad increpationis uocem ut
ueteris patris ianua, oblitus sui esse uideatur.

Unde bene Paulus admonet dicens: Si quis
in aliquo delicto, uos
qui spirituales estis, instruite huiusmodi in-
piritu lenitatis, considerans teipsum ne &
tu tentaris, ac si aperta dicat: Cum deli-
cet ex aliena infirmitate quod conspicit,
ita quod et, ut increpationis zelo se
pauis temperet, dum sibi quoque quod
increpat timet. Nonnulla autem sunt ue-
hementer increpanda, ut cum culpa ab au-

Cibi quis in quod perpetrans leuiter,
hoc contra se praeuocet ex corripientis a p[ro]-
prietate pertimescat. Debitum quippe re-
tis est ueritatis patris: primum per uocem
sciat omni ostendere, quanta in huius
uita temere tentamenta antiqui hostis la-
teant aperire & subditorum mala quae to-
lerari leuiter non debent, cum magna ze-
li alacritate corripere: ne si minus contra
accenditur, & illarum omnium
reus in se tenetur. Unde ne ad Ezechie-

lem dicitur: San e tibi laterem, & pones
eum coram te, & describes in eo ciuitatem
Hierusalem. Statimque subiungitur: Et
ordinabis aduenire eam obliuionem, &
archibus munitionis, & conportibus
aggerem, & dabis contra eam castra, &
pones arcetes in giro. Figne ad muni-
tionem suam praeuocet libitum: Et
tu tunc tibi sarcinam ferream, &
pones eam mutum senem inter te
& ciuitatem. Cuius enim Ezechiel
propheta uultu magistorum speciem te-
net? Cui dicitur, Sume tibi laterem, &
pones eum coram te, & describes in eo ci-

Gal 6.

Ezech. 4.

Col. 3.

doctores sibi laterem sumunt, quando ter-
 rum auditorum cor ut doceant appre-
 hendunt: quia tota mentis illud inten-
 dit. Hic iherusalem iubetur de cribere: quia per
 dicendo terrenis cordibus cutant summo
 pere quæ sit supernæ pacis visio demon-
 stratur. Et ostenditur, nisi & quanta hic ur-
 tuant hostis callidi tentamenta non casus,
 aptè subiungitur: Et ordinabis aduer-
 sus eos. Sancti quippe prædicatores obli-
 vionem circa laterem in quo iherusalem
 ciuitas descripta est ordinant, quando
 terrenæ menti, sed iam supernam patriam
 requirunt, quanta eam in huius uitæ tem-
 pore vitiorum impugnet aduersitas, de-
 monstrant. Nam cum unumquodque
 quomodo proferentibus inhi-
 bilis uocem prædicatoris or-
 dinis notescere qualiter uitia impugnent, ue-
 teres cohorent, recte subiungitur. Et ædi-
 ficabis munitiones. Munitiones quip-
 pe sanctus prædicator ædificat, quando
 quæ uirtutes quibus resistant uitij demō-
 strat. Et quia crescente uirtute, plerun-
 que bella tentationis augentur, recte ad
 huc subditur. Et comportabis aggerem,
 & dabis contra eam castra, & pones arie-
 tes in gyro. Aggerem namque compor-
 tat, quando prædicator quique molem
 crescentis tentationis euinciat. Et con-
 tra iherusalem castra erigit, quando re-
 ctæ intentioni audientium hostis callidi
 incircumspertas & quali incomprehensibi-
 les infidias prædicat. Atque arietes in gy-
 ro ponit, cum tentationum aculeos in
 hac uita nos undiq; circundantes, & uir-
 tutum murum perforantes innotescit.
 Sed cuncta hæc licet subtiliter rector inhi-
 nuet, nisi contra delicta singulorum xmu-
 lationis spiritus seruet, nullam ubi in per-
 petuum absolutionem parat. Vnde illic
 adhuc rectè subiungitur: Et tu tunc tibi
 sarraginem ferream, & pones eam mu-
 rum ferream inter te & ciuitatem. Per sar-
 raginem quippe luxuria mentis, per ferrū

uero increpationis fortitudo signat. Quid
 perperacius doctoris mentem quam zelus
 uis ligat & excruciat? Vnde Paulus hy-
 sus iherusalem urebatur luxuria cum dice-
 ret, quia inhiuitur, & ego non inhiuor?
 Quia scandalizatur, & ego non uror? Et
 quia qui iouis zelo dei accenditur ne dā-
 nari ex negligentia debeat foris in perpe-
 tuum custodia munitur recte dicitur. Po-
 nes eam murum ferream inter te & ciuita-
 tem. Sarrago enim ferrea murus ferreus
 inter prophetam & ciuitatem posuit:
 habent eundem zelum postmodum inter
 se & auditores suos fortem munitionem
 tenent ne tunc ad uindictā delictum sint
 si nunc inueniunt in correptione dissoluti.
 Sed inter hæc sciendum est, quidam ad
 increpationem se mens doctoris exasperat,
 dithicè ualde est, ut non aliquando
 & ad aliquid quod dicere non debet erum-
 pat. Et plerumque contingit, ut dum culpa
 subditorum cum magna inuentione cor-
 ripitur, magistri lingua usque ad excessus
 uerba pertrahatur. Cūq; increpatione im-
 mense in desperatione deprimuntur. Vnde
 necesse est, ut exasperatus rector cum sub-
 ditorum mentem plus se quam debuit
 percussisse contiderat, apud se semper
 ad penitentiam recurrit: ut per lamen-
 ta ueniam in conspectu ueritatis obti-
 neat, ex eo etiam, quod per zeli eius stu-
 dium peccat. Quod figurate Dominus
 precipit per Moysen dicens: Si quis
 abierit cum amico suo simpliciter in sil-
 uam ad ligna cadenda, & lignum secu-
 ris effugerit manu, ferrumque laesum
 de manubrio amicum eius percussit &
 occiderit, hic ad unam supradictam ur-
 bium lugiat, & uiuet, ne forte proximus
 eius, cuius effusus est sanguis, doloris sti-
 mulo persequatur, & apprehendat eum,
 & percutiat animam eius. Ad siluam quip-
 pe cum amico inuis, quatenus ad intuen-
 da subditorum delicta conuertitur. Et
 cum ligna succidimus, cum delin-
 quentium uitia pia intentione releca-
 mus. Sed rectoris manum lugiat, cum se
 increpatione plus quam necesse est in aspe-
 ritatem pertrahit. Ferrumque de manu
 profluit, cum de correptione sermo
 M m m 4 durior

I Cor 7

Deut. 19

dunior excedit. Et amicum percutit & occidit: quia auditorem suum prolata contumelia a spiritu dilectionis interficit. Correpti namque mēs repente ad odium proruit, si hanc immoderata increpatio plus quam debuit addicit. Sed is qui incaute ligna percunt & proximum extinguunt, ad tres necesse est urbes fugiat, ut in una darum defensum uiuat: quia si ad pernitentis lamenta conuersus in unitate sacramenti sub spe, fide & charitate abconditur, reus perpetui homicidij non tenetur. Eumque extincti proximus cum inuenit non occidit: quia enim districtus iudex uenerit, qui se nobis per naturā nostrā consortium iunxit, ab eo proculdubio culpe reatum non expetit, quam sub eius uenia fides, spes & charitas abcondit.

*Quoniam rector sacra legit meditationibus offe-
debeat mentis. Cap. XI.*

Sed omne hoc ritē a rectore agitur, si su-
erū affatus, studiosē quondie sacri eloquij
præcepta meditetur: ac in eo uim sollici-
tudinis, & erga ecclesiam uitam per-
circumspectionis, quam humanæ conuer-
sationis usus indefinenter destruit, diuinę
admonitionis uerba restaurent. Et qui ad
ueteritatem uitæ per societatem seculariū
ducitur, ad amorem semper spiritalis pa-
trix compunctionis aspiratione renouetur.
Valde namque inter humana uerba cor
defluit. Cuius, indubitanter constat quod

iussum a semetipso conuolat, studere
inter debet, ut per eruditionis studiū
resurgat. Hinc est enim quod prælatū gre-
gi discipulum Paulus admonet dicens:

1. Tim. 4.

2. Tim. 2.

1. Cor. 14.

ait. Quomodo dilexi legem tuam Domi-
ne, tota die meditatio mea est. Hinc Mo-
ysi Dominus deportanda arca præcepit di-
cens: Facies quatuor circulos aureos quos
pones per quatuor arce angulos faciesque ue-
stes de lignis sethim, & operies arcam indu-
cesque per circulos qui sunt in arce latentes
is, nec unquam extrahentur ab eis. Quid
per arcam nisi sancta Ecclesia figurat. Cui
quatuor cuculi autem per quatuor angu-

los inuentur adiungi: quia in eo quod per
quatuor mundi partes dilatata tenditur,
proculdubio quatuor sancti Euangelij li-
bris accincta prædicatur. Vestesque de li-
gnis sethim huius, qui eisdem ad portan-
dum circulis inferuntur: quia sortes per-
seuerantesque doctores uelut impunitibilia
ligna querendi sunt, qui instructioni sa-
ctorum uoluminum semper inhaerentes
sanctæ Ecclesiæ unitatem denunciant, &
quali inuomisitis circulis arcam portant.
Vestibus quippe arcam portare, est bonis
doctoribus sanctam Ecclesiam ad rudes
inherendum mentes prædicando deducere.
Qui autem quod operies, inuenitur operiri, ut domi-
sermone alijs insonant, ipsi etiam uitæ
splendore tulescant. De quibus apte sub-
iungitur: Qui semper erunt in circulis,
nec unquam extrahentur ab eis. Quia ni-
mirum necesse est, ut qui ad officium præ-
dicationis exuebant, a sacre lectionis stu-
dio non recedant. Ad hoc namque, uestes es-
se in circulis semper inuentur, ut cum por-
tari arcam opportunitas exigit, de intro-
mittendis uestibus portandi tarditas nul-

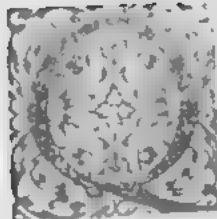
le aliquid subditis pastor inquit, igno-
re. Quod si quis inuenitur, qui non
est in circulis, nec unquam extrahentur
ab eis. Quia ni mirum necesse est, ut qui
ad officium prædicationis exuebant, a
sacre lectionis studio non recedant.

1. Tim. 3.

tuos rationem de ea que
in uobis est ipse. ac si
a, ete dicat. Ut
ad portan-
di
arcam nulla mora præpe-
diat, uestes nunquam
a circulis rece-
dant.

TERTIAE PARTIS,

DOCENS QUALITER
rector bene uiuens de-
beat docere & ad-
monere sub-
ditos.

Qualiter doc-
beat demonstramus,
ut enim lo-
gè ante nos reue-
rendè memoriæ

Gregorius in 12 capitulis docet, ro-
nna eademq; cunctis exhortatio con-
ueniens, quæ ad prædicandum
qualitas astringit. Sæpe namq; aliis of-
fendit, ut in 12 capitulis. Quia & de
re, quæ ad prædicandum pertinet, tra-
ctant, & de re, quæ ad prædicandum
pertinet, quos mitigat, catulos instigat. Et
in 12 capitulis, quæ ad prædicandum
imminuit, alteri vires iungit: & panis
qui uitam fortium roborat, paruulo-
rum, & ad prædicandum pertinet, die
tiam, & ad prædicandum pertinet, ut
ut & sua singulis congruant, & tamen
a communis ædificationis arte nun-
quam recedat. Quid enim sunt inten-
tæ mentes auditorum, nisi ut ita dixe-
rim, quædam in cithara tentiones
stratæ chordarum, quas tangendi ar-
tífex ut non sibi metipsi dissimile can-
ticum faciant, dissimiliter pulsât. &
idcirco chordæ consonam modulatio-
nem reddunt: quia uno quidem ple-
tro, sed non uno impulsu feriuntur.

Vnde & doctor quisq; ut in una
cûctos uirtute charitatis ædi-
ficet, ex una doctrina, non
una eademque exhorta-
tione corda tange-
re audientium
debet.

Quoniam 10. capitulis, ad prædicandum pertinet,
singulas ad ædificationem hortari posset.
Capitulum 1.

Alter nanque admonendi sunt iu-
ri, atque aliter scemina.
Aliter admonendi sunt iuuenes, 2
atque aliter senes.

Aliter admonendi sunt inopes, atque ali-
ter locupletes.

Aliter admonendi sunt læti, atque aliter
tristes.

Aliter admonendi sunt subditi, aliter præ-
lati.

Aliter admonendi sunt serui, aliter do-
mini.

Aliter admonendi sunt sapientes, aliter
hebetes.

Aliter admonendi sunt impudentes, ali-
ter uerecundi.

Aliter admonendi sunt proterui, aliter
pusillanimes.

Aliter admonendi sunt impatientes, ali-
ter patientes.

Aliter admonendi sunt benenoli, aliter
inuidi.

Aliter admonendi sunt simplices, aliter
impii.

Aliter admonendi sunt incolumes, aliter
infirmi.

Aliter admonendi sunt diuites, aliter me-
diantes, & ideo innocenter uiuunt: at-
que aliter qui sic in iniquitatibus durue-
runt, ut neque per flagella corrigan-
tur.

Aliter admonendi sunt nimis taciti, ali-
ter multiloqui uacantes.

Aliter admonendi sunt pigri, aliter præ-
cipites.

Aliter admonendi sunt mansueti, aliter
iracundi.

Aliter admonendi sunt humiles, aliter
elati.

Aliter admonendi sunt pertinaces, aliter
inconstantes.

Aliter admonendi sunt gulae dediti, aliter
abstinentes.

Aliter admonendi sunt qui iam sua mise-
ricorditer tribuunt, atq; aliter qui ad-
huc & aliena rapere contendunt.

Aliter admonendi sunt, qui nec aliena ap-
petunt, nec sua largiuntur: atque aliter
qui

qui & ea quę habent tribuunt, & tamē A
aliēna rapere non debent.

23) A'iter admonendi sunt pauci, aliter discordes.

2. Aliter admonendi sunt seminantes iur-
ia, aliter pacifici.

ba non intelligunt rectè atq; auter qui
rectè quidem intelligunt, sed hæc hu-
militer non loquuntur.

26 Aliter admonendi sunt qui cum dignè
predicare ualeant, per inuicem humili-
tate formidant aliter quos à predica-
tione imperfecto uel ætas prohibet,
& tamen præcipitatio impellit.

27 Alter ad monendi sunt qui in hoc quod
temporaliter appetunt perfruantur:
atque aliter qui ea quidem quæ non
dunt concupiscunt, sed tamē aduerſi
tam labore fatigantur.

et aliter coniugum nexibus libet.

19 Alter admonen ī sine peccatorū carnis
contenta terignari.

operū.aliter qui cogitationū.

31 Abiter ad innotendū sunt qui admissa de-
plangunt, nec tamen deferunt: atque
aliter qui deferunt, nec tamen plan-
gunt.

11 12 13 14

concupiscentia sperant
in culpa ex consilio ligantur.

tamen illi ita faciunt, utque aliter quā
se à patris custodiunt, et aliquando
in gremiis demerguntur.

35 Alter admonendi sunt qui bona nec inchoant, aliter qui inchoata minime

36
te agunt, & bona publice: atq; aliter
qui bona que faciunt abscondunt, &
tamen quibuldam factis publice male
de se opinari permittunt.

collecta in memoriam transcurimus,
si non etiam a imitationis modo p
singula quanta possumus brevitate

pandanus?

De his igitur omnibus à principali su-
mentes exordium, latius ex ordine per
lingula disseramus.

ADMONITIO I.

arque aliter loquimur: quia illis gra-
uata, istis uero iniungenda sunt leuio-
ra, ut illos magna cacciendo, istas uero
lenia demulcendo conuertant.

ADMONITIO II.

B. L'iter admonendi sunt iuvenes, at-
 que iuvenitas admonitionis ad primum
 uigile, istos uero ad meliora opera depre-
 catio blanda componit. Scriptum quippe
 est: Seniores ne increpaueris, sed obsecra
 ut patrem.

ADMONITIO III.

Atque alios locupletes, illis nanq-
bulationem, illis uerò infensum metum, &
tra elationem debemus. Inopi quippe à
mere, quis non confunderis. Cui non
longè post blandiens dicit Paupercula

solatur dicens: 'Elegi te in camino pauperatis'. At contra Paulus de cupulo de

praece non superbiat la vere, neque spera- 1. Tim. 3

valde est quod humilitatis do-
ctor memoriam faciens non ait, Roga,
sed Præcipe quia etiam, endenda est pie-
tas intermitari, honor talis non debet
ur elationi. Talibus ergo rectum quod
dicitur, tanto rectius iubetur, quanto &
in rebus transitorijs altitudine cogitatio-
nis incuniescunt. De his in Ezechiel o do-
minus dicit Vx vobis diuitibus qui ha-
beris consolationem vestram. Quia, n.
ur sunt æternis gaudijs ne'scunt, ex præ-
sentijs vix abundantia consolantur.
Ostrendenda est ergo et consolatio quos
caminus paupertatis excoquit, atq; illis
interendus est timor, quos cō solatio glo-
rie temp' orali extollunt & illi dicant,
quia diuitias quas non contpiciunt possi-
debunt, & isti agnoscant, quia eas con-
con-

454, 14

concupiscentia non potest tenere potest
Plerumque tamen per onatum ordinem,
permittit qualitas morum: ut si diues hu-
mili sit pauper elatus. Vnde mox prædi-
cantis lingua cum audientis debet uita
componi ut tanto distinctus in pau-
per elationem terat, quanto eum nec ille
paupertas inclinat: & tanto lenius humi-

abundantia quæ subleuat exaltat. Non-
nunquam etiam superbus diues exhorta-
tionis blandimento placatus est: quia
& plerumque dura uulnera per lenia so-
ra mollescunt, & furor in amorum tepe
ad salutem medico blandiente reducitur.
Cumque eis in dulcedine condescendi-

enim negligeriter intueendum est, quod
apprehensa David cithara, eius uesantiam
sedabat ac temperabat. Quid enim per
Saulcm nisi elatio potentum, & quid per
David inuenitur nisi humilis uita sancto-
rum? Cum ergo Saul ab immundo spiri-
tu arripitur, David canente eius uesantia
temperatur: uia cum lenius potentum per-

est ut ad salutem mentis quæ tali a dulcedi-
nem citatæ locutionis nostræ tranquidi-
tate reuocetur. Aliquando autem cum hu-
ius seculi potentes arguuntur, prius per
glossa requiendi sunt. Et cum rectam sen-
tentiam quali in alterum protulerint, tunc
modis congruentibus de proprio reatu
sentendi sunt: ut mens temporalis poten-
tia tumida contra corripientem nequa-
quam erigat quæ suo iudicio super-
bi et eructum caleat & in ulla sui defen-
sione se exerceat, quem sententia prop-
riis hecat. Hinc est enim quod Nat-
an propheta arguere regem uenerat, & quæ
de causa pauperis contra diuitem iudi-
ci in quæstione: ut prius rectam sententiam
diceret, & reatum suum post nodum audi-
ret, quatenus ne iquaquam iustitiam contra-
diceret, quam ipse in se protulisset. Vir ita
quæ sanctus & peccatorem considerans &
regem, miro ordine audacem reum prius
per confessionem ligare studuit, & post-
modum per inuentionem secare. Celauit
paululum quod quaesitum, sed percussit re-

At per uictoriam peruenit. Peruenit enim tunc, si
incideret, si ab ipso sermonis exordio
culpam ferre uoluisset, sed præmis-
sa similitudine eam quam occultabat ex-
acuit increpationem. Ad ægrum medicus
uenerat, secandum uulnus uidebat, sed de
patientia ægri dubitabat. Abscondit igitur
subiit fixit in uulnere, ut secantem gla-
dium sentiret æger antequam cerneret:
ne si ante cerneret, sentire recu-
saret.

ADMONITIO III.

Littera imouendi sunt læti, atque ali-
ter tristes. Læti uidelicet inferenda
sunt tristitia quæ sequuntur ex supplicio, tri-
stibus uero inferenda sunt læta quæ pro-
mittuntur ex regno. Discant læti ex mi-
uarum asperitate quod timeant, audiant
tristes per remiorum gaudia de quibus præsu-
mant. Illis qui peccata fecerunt: Vx uobis qui
ridetis nunc, quoniam flebitis. Isti uero
eodem magistro docente audiant: Iterum
uidebo uos, & gaudebit cor uestrum, & gau-
dium uestrum nemo tollet à uobis. Non-
nulli autem læti uel tristes non rebus sunt,
sed quibusdam conspersionibus existunt.

Quibusdam uero conspersionibus
quædam uita quibus istam conspersionem
iuxta sunt. Habent enim læti ex propin-
quo luctum, tristes nam. Vnde necesse
est ut non solum quibus consideret quod
ex conspersione iustinet, sed etiam quod
ex incerto deterius purgetur: ne dum nequa
quam pugnat contra hoc quod tolerat,
ei quoque a quo se liberum existimat ui-
tio succumbat.

ADMONITIO V.

Alii prælati illos ne subiecto con-
terat, istos ne locus supererit extollat. Illi
ne minus quæ iubentur implant, isti ne
plus iusto iubeant quæ complentur. Illi
ut humiliter si biaceant isti quoque, ut tem-
peranter præsent. Nam, quod magis liget
& liget ita licet potest, illis dicitur sibi obedi-
te parentibus uestris in Domino. Isti uero
ro precipitur: Et patres nolite ad iracun-
diam prouocare filios uestris. Isti discant
quomodo ante oculi arbitri oculos sua
inter ora componant, isti quomodo etiam
committis sibi exempla bene uiuendi ex-
terius præbeant. Sicut enim prælati de-
bent

res, quid per Deum non bene habere de-
gnantur? Saul igitur ventrem purgare,
est prauos praepositos concepim in cor
malitiam usque ad opera miseri odoris
extendere, & cogitata apud se noxia fa-
ctus exterioribus exequendo monstrare.
quem tamen David ferire metuit: quia
per te ab eum, f. sic
obtectationis abstinentes, praepositorum
uita nullo linguae gladio percutiunt, etiā
cum de imperfectione reprehendunt. Qui
& si quando pro infirmitate sese abstinere
vix possunt ut extrema quaedam atque
exteriora praepositorum mala, sed tamen
humiliantur, quia in illis
dis silenter incidunt: quia uidelicet dum
per te
secant, sed tamen ad semetipsos re-
uertuntur, ut se vel se rennis-
cant. Vnde
corum oris gladio ferientia
iudicantur. Si quando vero contra eos
vel in minimis lingua labitur, necesse est
ut per afflictionem poenitentiae cor pro-
prie delinquit, & cum praeposite potestati delinquit, eius
et horrescat. Nam cum in praepositis de-
bis pretulit obuiamus. Vnde Moyses
quoque, cum contra se & Aaron conuen-
tumus? Nec contra nos est inuimus ue-
strum, sed contra Dominum.

ADMONITIO VI.

Aliis domini serui scilicet ut in se
semper humilitatem conditionis aspi-
ciant, diu uero ut naturae suae quae aequa-
liter sunt cum seruis conditi, memoriam
non amittant. Serui admonendi sunt ne do-
minos despiciant, ne Deum offendant si
ordinationi illius superbiendo contradi-
cant. Domini quoque admonendi sunt,
quia contra Deum de munere eius super-
biunt, si eos quos per conditionem tenent
subditos, aequales sibi per naturae consor-

Aliis non cognoscant. Isti admonendi
sunt ut sciant se seruos esse dominum. Isti
admonendi sunt ut cognoscant se
conseruos esse seruorum. Istis namque dici-
tur Serui obedite dominis carnalibus. Et
dominos suos omni honore dignos arbi-
trentur. Illis autem dicitur: Et uos domi-
ni eadem facite, illis remittentes minas,
scientes quod & illorum & uester Domi-
nus est in caelis.

ADMONITIO VII.

Aliis admonendi sunt sapientes hu-
ius seculi, atque aliter hebetes. Sa-
pientes quippe admonendi sunt, ut sciāt
amittere quae sciunt. Hebetes quoque a-
mittere quae sciunt. In illis hoc primum destruendum est, quod
se sapientes arbitrantur: in istis iam edi-
ficandum est quicquid de superna sapien-
tia cognoscitur: quia dum minime su-
perbiunt, quasi ad suscipiendum edificationis
corda parauerunt. Cum illis laborandum
est, ut sapientius stulti fiant, stultam au-
tem sapientiam deserant, & sapientem Dei
stultitiam discant: istis uero praedicandū
est ut ab ea quae putatur stultitia, ad ue-
ram sapientiam uicinius transeant. Illis
namque dicitur: Si quis uideatur inter uos
sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat ut
sit sapiens. Istis uero dicitur: Non multi
sapientes secundum carnem. Et rursus:
Quae stulta sunt huius mundi elegit deus,
ut confundat sapientes. Illos plerumque
ratiocinationis argumenta, istos nonnun-
quam melius exempla conuertunt. Il-
lis nonnunquam prodest ut in suis allega-
tionibus uicini iaceant, istis uero aliquan-
do sufficit ut laudabilia aliorum facta co-
gnoscant. Vnde & magister egregius di-
cit: Sapientibus & insipientibus debitor

si quis uideatur inter uos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat ut sit sapiens. Istis uero dicitur: Non multi sapientes secundum carnem. Et rursus: Quae stulta sunt huius mundi elegit deus, ut confundat sapientes. Illos plerumque ratiocinationis argumenta, istos nonnunquam melius exempla conuertunt. Ilis nonnunquam prodest ut in suis allegationibus uicini iaceant, istis uero aliquando sufficit ut laudabilia aliorum facta cognoscant. Vnde & magister egregius dicit: Sapientibus & insipientibus debitor
dū uero etiā tardiores admoneret, illis de
completione testamenti ueteris loquens,
eorum sapientiam argumento superauit
dicens: Quod enim antiquatur & sene-
scit, prope interitum est. cum uero solis
exemplis quosdam trahēdos ad se cerneret,
& lapidati sunt, secti sunt, tentati
in occisione gladij mortui sunt. Et rursus.

Col. 3.
1. Tim. 6

1. Cor. 3

Rom. 1.

Heb. 8.

impuræ mentes sunt, cum in suis excessibus comprehenduntur. Caput enim herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

Caput herici cernitur: quia quo initio ad culpam peccator accesserit uidetur. Pedes herici conspiciuntur: quia quibus uestigius nequitia sit perpetrata cognoscitur: & tamē ad iustus repente exultationibus impuramens introitus pedes colligit: quia cuncta iniquitatis suæ uestigia abscondit.

A Et quid per excelsos angulos, nisi duplicitas impuræ mentis intelligitur? Duplex quippe semper est in angulis paries. Quid per angulos parietis nisi impura corda signantur? Quæ dum ueritatis simplicitatem fugiunt, ad semetipsa quodammodo dupliciter peruertere replicantur. Et quod est deterius, apud cogitationes suas in se ipsa præsentem ex parte culpa impuritatis extollit. Dies igitur Domini uindictæ atque animadversionis plena super ciuitates munitas & super excelsos angulos uenit, quia ira extremi iudicii humana corda & defensionibus contra ueritatem clausa destruit, & duplicitatibus inuoluta dissoluit. Tunc enim munitæ ciuitates cadunt, quia mentes Deo suspectæ dantur. Tunc excelsi anguli corruunt, quia corda quæ se per impuritatis prædicationem erigunt, per iustitiam sniam prostrantur.

ADMONITIO XIII.

A Liter admonendi sunt incolumes, atque aliter ægi. Admonendi sunt incolumes ut salutem corporis exercerent ad salutem mentis, ne si acceptæ incolumitatis gratiam ad usum nequitie inclinant, dono deteriores fiant, & eo postmodum supplicia grauiora mereantur quoniam nunc largioribus bonis Dei male uti non metuunt. Admonendi sunt incolumes, ne opportunitatē salutis in perpetuū pro merendæ despiciant. Scriptum namque est. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. admonendi sunt ne placere Deo si cum potuerint, cum uoluerint seruo non possint. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

it. Hinc est. n. q. eos post sapientia deserit, quos prius diutius reuocantes uocauit, dicens. Vocauit & renu-

Prov. 10

Sapient. 1

Prov. 3.

Sapient. 7.

2. Cor. 6.

Prov. 1.

1. Cor. 10.

alieno tuo corpore. & labores tui sint in domo aliena, & gemas in nouissimis, quando consumpleris carnem & corpus tuum. Qui namque alieni à nobis sunt, nisi maligni spiritus, qui à celestibus sunt patrie forte separati? Quis uero honor noster est, nisi quia in luteis corporibus conditi, ad conditoris tamē nostri sumus imago, & similitudinē creati? Vel quis alius crudelis est, nisi ille angelus apostata, qui & semetipsum pena mortis supbia deo perculit, & inferre mortē humano generi eius perditus non pepercit? Honorem itaque, & similitudine conditus, uitae suae tempora malignorum spirituum uoluntatibus administrat. Annos etiam suos crudeli tradit.

Accepta uero endi

extranei uiribus tuis, & labores tui sint in domo aliena. Quis ille, qui per acceptam naturam corporis, per tribuam sibi salutem, sed perpetuandis uiribus elat orat ne-

rum habitacula, id est, immundorum spirituum sacra multiplicat: uimirum uel luxuriando, uel superbiendo agens ut ecclesie addito perditorum numerus crescat. Bene autem subditur: Et gemas in nouissimis quando consumpleris carnem & corpus tuum. Interunq; accepta salus carnis per uicia expenditur, sed cum repente subtrahitur, cum molestiis caro atteritur, cum iam egredi anima uiget, diu male habita quasi ad bene uiuendam salus amissa requiritur. Et tunc gemunt homines qui Deo seruire noluerint, quando damna negligentiae lux recuperare seruando nequaquam possunt. Unde alias dicitur: Cum occideret eos, tunc requiesce antequam. At contra admonendi sunt xpi, ut eo se filios Dei sentiant quo illos disciplina castigant. Nisi enim correctis haereticam dare disponeret, eruire eos per molestias non curaret. Hinc namque ad Ioannem Dominus per angelum ait: Ego quos amo arguo & castigo. Hinc rursum scriptum est: Nihil mihi uolui negligere disciplinam Domini, neque fatigeris cum ab

Domino, castigat: Hagellat autem omnem filium suum, quem diligit. Et de omnibus his tribulationibus iustorum, & de omnibus his liberauit eos Dominus. Hinc quoque beatus Iob in dolore exclamans ait: Si iustus fuerio non leuabo caput, saturatus afflictione & miseria. Dicendum est xpi, ut si celestem patriam suam esse credunt, necessario in hac labores uelut in aliena patient. Hinc est enim quod lapides extra tui sunt, ut in constructione templi Domini abique, mallei sonitu ponerentur: quia uidelicet nunc foris hagella tui dimur, ut intus in templum Dei

ait: Patet quidem carnis nostrae habitus eruditores, & reuerentiam in eos: sed ne multo magis obtemperemus patri spirituum & uiuamus. Et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum uoluntatem suam erudebant nos: hic autem ad id quod utile est recipiendo sanctifica-

quantum salus cordis sit molestia corporalis, quae ad cognitionem sui mentem reuocat, quam per leuam ut salus abijcit, infirmitatis memoria reformat ut animus quae extra se relatione ducit ut cui sit conditioni lubet, ea pericula quae sustinet carne memoretur. Quod recte per Iacobam, si tam tu uocem Dei in te habes, ut obediendo uolueris, in ipsa eius uocem retardat, ut ignat. Pama namque per eum ad prophetam dicit, sed eius uocem animi al cui pergit, pergit. Prohibitione qui per-

mana mens non uidet quia per leuam, caro per molestias tarda sagello suo mentem Deum indicat, quem mens ipsa carni perhibens non audebat. Ita ut anxietatem spiritus

Psal. 33

Iob. 19

Heb. 12

Psal. 77

Apoc. 3
Ier. 12

et inuisibilem qui tibi obuiat innotescat. Unde bene per Petrum dicitur:

275

Corruptionē habuit suz uclausz subiu-
le mutum, quod in hominis uoce loquēz
prohibuit prophetez insipientiam. Infa-
lius quippe homo a subiugali muto cor-
ripitur, quādo elata mens humilitatis bo-
num quod reuerz debeat ab astitia carne
memoratuz. Sed huius corruptionis es do-
num idcirco Balaam non obtinuit, quia
ad maledicendum pzgens, uocem non

ut considerent quantum sit muneris mo-
stra corporalis, quæ & admissa peccata di-
luit, & ea quæ admitti poterat cõpescit,
quæ sumpta ab exterioribus plagis con-
cussæ menti pœnitentur uulnera infligit.
Vnde scriptum est: Luvor uulnecis abster-

FROM 20

his. Mala, enim, liquor uulnere abstergit,
his appellatione mens plerumq; accipi:

[illegible]

& plaga in secretionibus ventris: quia dum exterius percutimur, ad peccatum

hoc q̄ foris patimur, magis intus q̄ fecimus dolemus. Vnde fit ut inter apta uulnera corporis amplius nos abluat plaga

fecerit uentris: quia sanat nequitias pri-
us operis: oculorum uultus doloris. Ad-
monendi sunt agri, quatenus patienter ui-
tentem seruent, ut iaculantes quanta re-
demptor noster ab his quos creauerat
periculis mala confidenter quod tot obie-
cta cunctiorum probra sustinuit. quod
de manu antiqui hostis captiuorum ad-

felicis liberans tacitus flagella tolerauit:
quod inter angelorum choros perenne
nobis honores tribuens, colaphos pertu-
lit: quod a peccatorum nos punitioni-
bus saluans, spiritus caput supponere nō re-
cusauit. q. x. eterna nos dulcedine debeat,
in fide sua felix amaritudinem accipere.

ro nobis patrem quamvis diuinitate et
tus tacuit: quod uitam mortuis prepa-
rans, usque ad mortem ipse uita peruenit.
Cur itaque, asperum creditur ut à Deo ho-
mo toleraret flagella pro malis, si tanta
Deus ab hominibus pertulit mala pro
bonis? Aut quis sana intelligentia de per-
cussione sua ingratus exiit, si ipse hinc
sine flagello non exiit, qui hinc sine pec-
cato uixit?

ADMONITIO XIII.

Admoneñdi iunt qui flagella
 met

pe est. Perfecta charitas foras mittit timorem. Et rursum scriptum est. Non accepit

1. *John, 4*

iterum dicit: Vbi spiritus Domini, ibi libertas. Si ergo adhuc à prava actione formidata poena prohibet, pfecto formidatis animum nulla spiritus libertas tenetur. Nam si poenam non metueret, culpam proculdubio perpetraret. Ignorat itaque mens gratiam libertatis, quam ligat servitus timoris. Bona enim pro semetipso

נתן ; אבנא

amanda sunt, & non poenis compellendis exequenda. Nam qui propterea tantum facit, quia tormentorum mala metuit, nullo modo esse quod metuat, ut audacter illicita committat. Unde luce clarius constat quod contra Deo innocentia amittitur, ante cuius oculos desiderio peccatur. At contra in quos ab iniquitatis nec flagella compescunt, tanto acriori inuentione te durerunt. Plerumque enim sine dedignatione

sperandi, ita duntaxat ut & offensa despectu ratio formidinem incutiat, & subitum admonitio ad spem reducat. Distincta itaque contra illos diuina sententia proferenda sunt, ut ad cognitionem sui considerata aeterna animaduersione reuocentur. Audiatur enim in se impleta esse quod scriptum

Pro. 27. est: Si contuderis stultum in pala, quasi putrefactas feriente dei super pilo, non auertur ab eo stultitia eius. Contra hos propheta

Hier. 5. domino conqueritur, dicens: Attriuisti est quod Dominus dicit Interfeci & perdidisti populum istum, & tamen a uis suis

Esa. 9. non sunt reuersi. Hinc rursum ait Populus non est reuersus ad peruenientem se. Hinc uoce flagellantium propheta Hieremias conqueritur dicens: Uruius Babylonem, & non est sanata. Babylon quippe curat, nec tamen ad sanitatem reducit, quando mens in praua actione confusa uerba correctionis audit, flagella correptionis percipit, & tamen ad recta salutis re-

Hier. 51. uertitur, nec tamen ab iniquitate conuersio Dominus exprobat dicens: Versa est mihi domus Israel in scortum, omnes isti facti sunt mihi res, & stannum, & ferrum, & plumbum in medio fornacis, ac si aper-

Eze. 16. tionis totum, & argentum illud. Stannum & ferrum, & plumbum uersa sunt: quia non ad uitam, sed ad uitam in tribulatione proruperunt. Aes qui

nitum reddit. Qui igitur in percussione pos-

itus uersus est in medio fornacis. Stannum uero cum ex arte componitur, argenti

A speciem mentitur. Qui uero simulationis uitio non caret in tribulatione, stannum factus est in fornace. Ferro autem uitur qui uitae proximi insidiatur. Ferrum itaque in fornace est qui nocendi malitiam non amittit in tribulatione. Plumbum quoque ceteris metallis est grauius. In fornace ergo plumbum inuenitur, qui sic peccati sui pondere premitur, ut etiam in tribulatione positus a ceteris deside-

Et 24. Multo labore sudatum est, & non exiit de ea nimia rubigo eius neque per ignem.

E in nobis rubiginem uitiorum purget: sed nec per ignem rubiginem amittimus, quando & inter flagella uitio non caremus. Hinc

conflator, malitiae eorum sunt consumptae. Sciendum uero est quod non nunquam cum inter flagellorum duritiam remaneant incorrecti, dulci sunt ad monitionem mulcendi. Quos enim cruciamenta non corrigunt, non nunquam ab iniquis actionibus lenta blandimenta con-

C luit, ad salutem pristinam repens aqua reuocant: & nonnulla uulnera quae curari incisione nequeunt, somenti olei sanantur. Et durus adamans incisionem ferri minime recipit, sed leni hircorum sanguine mollescit.

ADMONITIO XV.

A lter admonendi sunt nimis taciti, & aliter multiloquio uacantes. Insuperari nanque nimis tacitus debet, quia dum quaedam uitia incantantur, occulte deterioribus inlicitis. Quamquam quia immoderatus premitur in corde grauius multiloquium tolerat, ut eo per cogitationes in mente faciant, quo illas molesta cultio sit indicere silentij. Quae plerumque tanto latius quoque distillant, quanto se esse securius estimant, quia foris a reprehensionibus non uidentur. Unde non inquam mens in superbiam tollitur, & uoluptates audit, quasi infirmos despiciat. Cuius os contemnit, mentem eleuat. Et cum sua mali

tiam atq; nequitiam minimè considerat, A
tanto apud se cunctos liberius, quanto &
secretius acculat. Admonedi sunt igitur
nimis taciti, ut scire sollicitè studeant, nò
solum quales exterius ostendere, sed etià
quales se debeant interius exhibere: ut
Psal. 140. *Ne in ira tua reprobemini.*
quàm ex sermonibus reprehensionem me-
tuant proximorum. Vnde per Salomonè
quoque scriptum est: Fili mi attende sa-
pientiam meam, & prudentiæ meæ incli-
na aurem tuam, ut custodias cogitatio-
nes. Nihil quippe in nobis est corde fuga-
cius, quod à nobis, totiens recedit, quo-
tiens per prauas cogitationes delinquit.
Hinc etenim Psalmista ait: Cor meum de-
linxit a te Domine, & cor meum in-
clinauit. Cum ergo cogitatio per custodiam re-
stringitur, cor quod fugere consuevit, in-
uenitur. plerunq; aut nimis taciti, cum
non nulla iniuria patiunt eo in aceriorem
dolorem prodeunt, quo ea quæ sustinent
non loquunt. Nà si illas molestias tran-
quillè agere non possunt, & tunc è
tra dolor emanaret. Vulnera enim clausa
plus cruciant. Nam cum putredo quæ in-
terius feruet eicitur, ad salutè dolor ape-
ritur. Sic etiam in animis, si dolor exagge-
rent. Admonendi sunt, n. ut si proximis
deest diligunt minimè illis taceant unde
Eccl. 10. *Non est in ira tua peccatum.*
camine utrorunq; salutis concutitur, dū
& ab illo qui infert, actio praua atq; per-
uersa compescit, & ab hoc qui sustinet,
doloris feruor vulnere aperto temperat.
qui, n. proximorum mala respiciunt, &
tū in silentio linguam premunt, quasi cō-
spectis vulnerib; usum medicaminis sub-
trahunt, & eo mortis autores sūt quo
ritus quod potuerunt eo tace noluerunt.
Lingua itaq; discrete senaxida est, nō in-
soluenter obliganda. Scriptū nanq; est:
Sapiens tacebit usq; ad tempus: ut nimi-
rum cum opportunum cōsiderat, postpo-
sita censura silentij, loquendo quæ con-
ferunt, in usum se utilitatis impendat.
Et rursum quoq; scriptum est: Tempus
tacendi, tempus loquendi. Discrete quip-
pe utilitatum penlanda sunt tempo-

ra, ne aut cum restringi lingua debet, per
uerba inutiliter destit, aut cū loqui utili-
ter pōt semetipsam pigre restringat. Qd Psal. 40
bene Psalmista considerans dicit: Rone
Dne custodiam ori meo, & osium circū-
stantur labijs meis. Non. n. ponit ori suo
parietem, sed osium petit, quod uidelicet
aperit & claudit. Vnde & nobis caute di-
scendum est, quatenus os dileret & con-
gruo tpe uox aperiat, & rursum congruo
taciturnitas claudat. At contra admonen-
di sunt mululoquio uacantes, ut uigilan-
ter aspiciant a quanto rectitudinis statu
depererunt, dum per multiplicia uerba di-
labuntur. Humana etenim mens a quæ-
more & circumelasa ad superiora colligi-
tur, quia illud repetit unde descendit, &
rursum deperit, quia se per infima inuti-
liter spargit. Quod enim super se uacuis
uerbis a silentij sui celsura dissipatur, qua-
si tot riuus extra se ducitur. Vnde & redire
interius ad sui cognitionem nō sufficit,
quia per mululoquium in sparsa à secreto se
intimæ cōsiderationis excludit. Totā ue-
rò se insidians hostis uulnerib; detegit:
quod illi in ira dicitur: *Quia in ira*
cit. Vnde scriptum est: Sicut urbs patens
& absq; murorū ambitu, ita uir qui non
pōt in loquendo cohibere spiritum suū.
Quia. n. n. murum silentij non hēt, patet ini-
mici iaculis ciuitas mentis. Et cum se per
uerba extra semetipsam eicit, apertā se ad
uersario ostendit. Quā rāto ille sine labo-
re, & sine mercede, & sine periculo, &
cōtra semetipsam p. mululoquiū pugnat.
Plerunq; aut dū per quosdā gradus desi-
diola mens in lapsum casus impellit, dū
otiosa cauere uerba negligimus, ad noxia
quq; peruenimus, ut prius loqui aliena
libeat, & postmodum detractionib; cōsu-
mam de quib; loquitur mordeat, ad ex-
tremū uerò usq; ad apertas lingua contri-
melias erumpat. Hinc seminant stimuli,
oriuntur iræ, acceduntur faces odorū,
fax extinguit cordiū. Vnde bene per Sa-
omonem dicitur. Qui dimittit aquā, ca-
put est iurgiorum. Aquam quippe dimit-
tere, est linguā in fluxū eloquij relaxare.
Quo contra in bona etiam parte iterū di-
citur. Aqua profunda uerba ex ore Dei.
Qui ergo dimittit aquam, caput est iur-
giorum: quia qui linguam non refre-
nat,

Prov. 17

Prov. 18

Prov. 17

Prov. 18

Non 4 nat,

Pr. m. 26

prum est: qui imponit stulto silentiū, iras
mitigat. Quia autem multiloquo quisq;
seruiens linguam frenare nequiebat, acci-
dit ut rectitudinem iustitiæ tenere nequa
quam possit. quod testatur propheta qui
ait: Vir linguolus non dirigetur super ter-
ram. Hinc quoq; Salomon iterum dicit:
In multiloquio non decet peccatū. Hinc

Ps. 139.

Prov. 10

Esa. 32.

Iac. 1.

Iac. 3.

Mat. 12

licet indicans, quia mens à iustitia desola-
tur, quādo ab immoderata locutione nō
paretur. Hinc Iacobus ait: Si quis putat
se religiosum esse non resiliens li-
suam, sed seduccus cor suum, huius uana
est religio. Hinc iustus ait: Sit oīs homo
velox ad audiendum, tardus autē ad loquē-
dum. Hinc iterum (uim linguę definiens)
adiungit Lingua inquerum malum, ple-
na ueneno mortifero. Hinc per semetip-
sam nos ueritas admonet dicens: Omne
uerbū otiosum quod locuti fuerint homi-
nes, reddēt de eo rationem in die iudicii.
Otiosum quippe uerbū est quod abs ratio-
ne iustę necessitatis, aut intētionē pię uti-
litatis exigitur, pētemus quę pōna multiloquiū
manet, in quo ē pōnoxia uerba peccatur.

ADMONITIO XVI.

Ater precipites. Illi uanq; suadendi
sunt ne agenda bona in differunt amit-
tant isti uerō admonent ne dum bo-
norum tempus incaute festinando
ueniunt, eorum merita immutent.
itaq; intimandum, quōd sēpe dum oppor-
tune agere quę possumus uolumus, pau-
lo post eum uolumus non ualemus. Ipsa
quippe mentis delidia dum congruo ter-
more non accenduntur, à bonorum deli-
tio funditis consuetudine uite sunt in torpo-
re maceratur. Vnde aperte per Salomonē
dicitur: Pigredo immittit soporem. Pigre-

Prov. 20

do nil operando torpescat. Pigredo
soporem immittit dicitur, quia paulis-
per etiam recte sentiendi uigilantia amit-
titur, dum à bene operandi studio cessa-
tur. Vbi recte subiungitur: Et anima dis-
soluta eturiet. Nam mens quia se ad supē-
re infertur per delideria expandit. Et dum

studiorum sublimium uigore non con-
stringitur, cupiditatis inlimx sane sacra-
tur: ut quo se per disciplinam ligare dissi-
mular eo se eliciens per uoluptatum desi-
deria spargat. Hinc ab eodem rursum Sal-
omone scribitur: In desiderius est omnis
ociosus. Hinc ipsa ueritate predicante,
uno quidem exente spiritu munda do-
mus dicitur, sed multiplicibus redeunte
dum uacat occupatur. Plerumque piger
dum necessaria agere negligit quādam
libi difficilia opponit, quādam uero in-
caute formidat: & dū quasi inuenit quod
uelit iuste metuat, ostēdit q̄ in otio qua-
si non iniuste torpescat. Cui rectē per Sal-
omonem dicitur: Propter frigus piget
arare noluit, mendicabit ergo æstate, &
non dabitur ei. Propter frigus quippe pi-

Ibidem.

Mat. 12

Prov. 20

gretus, agere quę debet bona considerat,
& dissimulat. Propter frigus quippe
non arat, dum parua ex aduerso mala me-
tur, & operari maxima pratermittit. Be-
ne autē dicitur: Mendicabit æstate, & non
dabitur ei. Qui, n. nunc ex bonis
nihil accipiens æstate mendicat. Bene
hinc per eūdem Salomonem rursum dicitur:
Qui obseruat uentum, non seminat,
& qui considerat nubes, nunquam metit.
Quid, n. peruentum nisi malignorum spi-
rituum tentatio exprimitur? Et quid per
nubes quę mouentur à tēto, nisi aduersi-
tates prauorū holum delignantur? A uen-
tis quippe impelluntur nubes: quia immū-
dorum spirituum assilatu prauitercuntur
homines. Qui ergo obseruat uentum nō
seminat, & qui considerat nubes, nunquā
metit: quia qui quīs tentationem mali-
gnorum spirituum, quicquid persecutionem
prauorum hominum metuit, neque
nunc grana boni operis seminat, neque
tunc manipulos sanctę retribuit. onis. e-
cat. At con sa admonendi sunt precipi-
tes, quia dum bonorum actū perueniūt
ipsi, meritum seruauerunt: & sepe in malis
conuincunt, dum bona minime discunt.
qui nequaquam quid, quō uel quando
quæque agant incipiunt, sed plerumque
acta quia ita non debuerunt agere cogno-
scunt. Quibus subauditionis specie recte
per

Eccl. 33
Prov. 4

palpebra non preceat. Et post factum non poenitebis. Et rursum Palpebrae tuae praecedat gressus tuos. Palpebrae quippe gressibus praecedunt, cum oculus negligit considerando periculum. Antiqua quoque pedis operis ponere debeant per palpebram consilij non attendit.

ADMONITIO XVII.

Alii admodum sunt mansueti, atque
aliter iracundi. Nonnunquam u-
tuntur. Et plerumque nimia resolutione lenita-
tur ultra quam necesse est uigore districtio
nis emolliunt. At contra iracundi cum re-
ra in mentis uelantiam deuoluuntur, eo
etiam subditorum uitam dissipata quietis
tranquillitate confundunt. Quos cum furor

a semetipfis. Nonnunquam uerò quod est
 grauius, ira lux stimulum iustitiae zelum
 putant. Et cum uinum uireus creditur, si-
 ne meru culpa cumulat. Sepe ergo ma-
 fecti dissolutionis torpescunt irado, et
 iracundi rectitudinis falluntur zelo. Il-
 latur, his autē suum uinum quasi uireus

li, ut fugiat quod iuxta ipsos est, isti quod
in ipsis est. Attendat illi quod non habet,
dilectant illi quod habent. Amplectant
mansueti sollicitudinem, damnent iracu-
di perturbationem. Admonendi sunt
mansueti ut habere etiam emulationem
iustitiae studeant. Admonendi sunt iracu-
endi ut emulationi quam se habere exis-
timant, mansuetudinem subiungant. Idcirco
namque Spiritus sanctus in columba
& in igne monstratur. quia videlicet om-
nes quos in igne, & columbae simplicitate
mansuetos, & igne zeli ardentes exhibet.
Nequaquam ergo sancto Spiritu plenus
est, qui aut in tranquillitate mansuetudi-
nis feruorem emulationis deiecit, aut rursus
in emulationis ardore virtutis man-
suetudinis amittit. Quid fortasse melius o-

proferamus, qui duobus discipulis & nō
diuersa charitate p̄ditus, diuersa tamē adiu
soria p̄dicationis impendit. Timotheū
namq; admonens: Argue, obsecra, in
crepra cū oī patientia & lenitate. Titum
quoq; admonet dicens: Hæc loquere & ex
hortare & arguere. Quod si quis
non exhibenda hac alteri imperiū, atq; alie
ri patientiā proponat: nisi q̄ māluctionis
spiritus Titū, & paulo feruentioris uidit
esse Timotheū? Ullum per emulationis
studium inflammat, hunc per leuitatem
p̄uocet. Uic quod superest subtrahit. Ullum stimu
lo impellere nititur, hunc freno moderat̄.
Magnus quippe susceptæ Ecclesiæ colo
nis alios palmites ut crescere debeant ri
gore fecerat: ne aut nō crescendo nō ferant
fructus, aut immoderate crescendo quos
protulerunt amittant. Sed longē alia est
ista quæ sub emulationis specie sumit, alia

C lndis. Illa enim in hoc quod debet inordinare extenditur, hæc autem semper in ijs quæ nō debet inflammari. Sciendum quippe est quia in hoc ab impatientibus iracundi differunt, quod illi ab illis illata non tolerant, isti autem etiam quæ tolerātur important. Nam iracundi sæpe etiam se declinantes insequuntur, tunc occasum incommovent, labore contentions gaudent quos tamen melius corrigimus, si in ipsa itæ lux cōmōtione declinamus. Perturbati quippe qd audiāt ignorāt, sed ad se reducti tato libentius exhortationis

laudabiliter tacuit. q̄ digesto uino lau
liter dixit: & idcirco malū q̄ fecerat, co
gnoscere potuit, q̄ hoc ebrius nō audiuit
Cū uero ita itaq̄ in alios inperit ut decli
nare oīno non possint, nō apta exproba
tiōe, sed sub quadā sunt cautela reuerēti
parcendo senēdi. Qd̄ melius ordinamus, si
Abner itaq̄ ad mediū deducamus Hunc 2. Reg. 2
q̄ppe cū Azahel uiscerū p̄cipitationis īpe
dit, et p̄p̄t. L. 1. c. 1. d. 1. c. 1. d. 1. c. 1. d. 1.
dicens:

diccus:

2. Tim. 4
ad II. 2

2. Reg. 2

plurimum faceret sint liceti, & num. ex A
admonendi sunt, ne plus quam expedit
sint subiecti: ne aut illi defensionem iusti-
tæ uertant in exercitationem superbæ,
aut isti cum student plus quam necesse est
hominibus subijci, compellantur eorum
etiam uitiis uenerari. Considerandum
uerò est quòd plerumque elatos uilius cor-
ripimus, si eorum correptionibus que-
dam laudum fomenta miscuimus. Infe-
renda namque sunt illis aut talia bona quæ
in ipsis sunt, aut dicendum certè quæ po-
terant esse si non sunt: & tunc demum re-
secanda sunt mala quæ nobis displicent, B

cum prius ad audiendum eorum placabi-
lem mentem fecerint præmissa bona quæ
placent. Nam & equos indomitos blanda
prius manu tangimus, ut eos nobis ple-
nius postmodum etiam per flagella subi-
gamus: & amaro pigmentorum poculo
mellis dulcedo adiungitur, ne ea quæ sa-
luti profutura est, in ipso gustu aspera ama-
ritudo leniatur: & dum gustus per dul-

cedum amaritudinem uacuatur Ipsa ergo in ela-
tis inuentionis exordia permixta sunt lau-
de temperanda ut dum admittunt fauo-
res quos diligunt, etiam correptiones re-
ceperint quas odierunt. Plerumque autem
persuadere elatis utilia melius possumus,
si profectum eorum nobis potius quam
illis profuturum dicamus, si eorum me-
litationem nobis magis quam illis pro-
fuituram dicamus, & eam magis nobis
quam sibi impendi possumus. Facile
enim ad bonum elatio flectitur, si & alijs
eius interitio prodesse credatur. Vnde Mo-
ses qui regente se deo deserti iter acta co-
lumna duce pergebat, cum Obab cognat-
um inuam a gentilitatis conuersatione
uellet educere, & omnipotentis domini
subiugare, ait: Proficiscimur ad locum quæ
dominus daturus est nobis, ueni nobis-
cum ut i. enef. cia. nqs tibi, quia Dominus
bona promissit Israel. cui cum respondis-
set ille, Non uadam tecum sed reuertar ad
terram meam in qua natus sum: ilico ad-

si in quibus locis per desertum castra po-
nere debeamus, & eris dux noster. Neq;
enim Moysi mentem ignorantia iunioris
angustabat, quem & ad prophetiæ scien-

tiam cognitio diuinitatis expanderat
quem columna exterius præibat, quem de
cunctis interius per conuersationem cum
Deo sedulam locutio familiaris instrue-
bat. Sed uidelicet uir prouidus elato au-
ditori colloquens, solatium petiuit ut da-
ret: ducem eum requirebat in uia, ut dux
ei fieri ad uitam potuisset. Egir itaque ut
superbus auditor uoci ad meliora suaden-
tæ eo magis fieret deuotus, quo putaretur
necessarius, & unde se exhortatorem suum
præcedere crederet, inde sub uerbis se ex-
hortationis inclinaret.

ADMONITIO XIX.

Aliis admonendi sunt pertinaces,
atq; aliter inconstantes. Pertinaci-
bus namque, dicendum est, quòd plus de se
illis non acquiescunt. Inconstantibus ue-
ro intumendum est, quòd ualde se deipi-
cientes negligunt, & ideo leuitate cogita-
tione, uel in cogitatione, uel in mo-
menta flectantur. Illis dicendum est: quia
nisi meliores se cæteris æstimarent, nequa
quam cunctorum consilia suæ delibera-
tioni postponerent. Istis dicendum est:
quia si hoc quòd sunt utrumque attende-
rent nequaquam eos per tot uarietatis li-
tota mutabilitatis aura uertaret. Illis per
paulum dicitur: Nolite prudentes esse
ut

non circumferamur omni uento doctri-
næ. De illis per Salomonem dicitur: Co-
medent fructus uineæ suæ, suisque confi-
liis sacrabuntur. De illis autem ab eo rur-
sus scribitur: Cor stultorum dissimile erit.
Cor quippe sapientium libimetipsum ter-
per est simile: quia dum rectis persuasio-
nibus acquiescit, constanter se in bono
opere dirigit. Cor uero stultorum dissimi-
le est: quia dum mutabilitate se uarium
exhibet, nunquam idem quòd fuerat ma-
ner. Et quia quædam uitia sicut ex se-

tur, sciendum summopere est quòd tunc
ea corripiendo melius tergimus, cum ip-
sa ab amaritudinis fonte siccauerunt.
Pertinacia autem ex superbia, inconstan-
tia uero ex leuitate generatur. Admonen-
di igitur sunt pertinaces, ut elationem
suæ cogitationis agnoscant, & semetip-
sos uincere studeant, ne dum rectis aliorum
suasio-

tuationibus forte superari despiciunt, in-
ter a superbia captivi teneantur. Admo-
nendi sunt ut solenter aspiciant, quia filius
hominis cui una cum patre semper volū-
tas est, ut exemplum nobis frangendæ no-
stræ voluntatis præbeat, dicit: Non ueni
facere uoluntatem meam, sed eius qui mi-
sit me patris. Qui ut huius adhuc uirtu-
tis gratiam commendaret, seruaturum se
hoc in extremo iudicio perhibet, cum ait:
Ego autem meipso non possum facere quicquid
sed sicut audio, iudico. Qua itaque conscien-

Ioan. 6.

Ioan. 5.

2. Cor. 1.

quædam, quædam
cum uirtutis iure gloriam uenit ostende-
re, testatur se non à semetipso iudicare. At
contra admonendi sunt inconstantes, ut
mentem gravitate roborent. Tunc enim
genimina in se mutabilitatis arefaciunt,
cum à corde prius radicem leuitatis ab-
scindunt: quia & tunc fabrica robusta
construitur, cum prius locus solidus in
quo fundamentum poni debeat provide-
tur. Nisi ergo antè mentis leuitas cau-
etur, cogitationum inconstantia minimè
uincitur, à quibus se alienum Paulus fuis-
se perhibuit, cum dicit: Nunquid leuitate
ulius sum, aut quæ cogito secundum car-
nem cogito, ut sit apud me, est & non? ac
si aperte dicat: Idcirco mutabilitatis au-
ra non moueor, quia leuitatis uitio non
succumbo.

ADMONITIO XX.

Aliter admonendi sunt gulæ dediti,
atque aliter abstinentes. Illos enim
superfluitas locutionis, leuitas operis at-
que luxuria, istos uerò sæpe impatientia,

Luc. 16.

Euo. 32.

enim gulæ deditos immoderata loquaci-
tas raperet, diues ille qui epulatus quoti-
dianè
serere mei, & mitte Lazarum ut intret
extremum digiti tui in aquam ut refrige-
ret linguam meam, quia crucior in
lingua
quia epulando quotidie crebrius in lin-
gua peccauerat, qui totus ardens refrige-
rari se in lingua precipue requirebat. Kur
sem quia gulæ deditos leuitas prouocans
dicens: Sedit populus manducare & bibe-

re, & surrexerunt ludere. Quos plerumque
citas usque ad luxuriam pertrahit: quia dum sa-
tietate ueter extenditur, aculei libidinis
excitantur. Unde & hosti callido qui primi
hominis sensum in concupiscentiam po-
ni aperuit, sed in peccati laqueo struxit,
d' uina uoce dicitur: Pectore & uentre res-
pes. ac si ei aperte diceretur. Cogitatione
& ingluwie super humana corda domina-
beris. Quia gulæ deditos luxuria sequi-
tur, propheta testatur qui dum aperta nar-
rat, occulta denunciat dicens. Princeps
cocorum destruxit muros Hierusalem.

B Princeps namque cocorum uenter est, cui ma-
gna cura obsequium à coctis impenditur,
ut ipse delectabiliter cibis impleatur. Mu-
ti autem Hierusalem uirtutes sunt ani-
mæ, ad desiderium supernæ pacis eleuatur.
Cocorum igitur princeps muros Hie-
rusalem deiecit: quia dum uenter ingluwie
extenditur, uirtutes animæ per luxuriam
destruuntur. Quo contra nisi mentes
sistentium plerumque impatientia à sinu
tranquillitatis excuteret, nequaquam pe-
trus dum diceret: Ministrare in fide ue-
stra uirtutem, in uirtute scientiam, in sci-
entia autem abstinentiam, pronus uigila-
ter adiungeret dicens: In abstinentia au-
tem patientiam. Necesse quippe abstinen-
tiæ patientiam præuidit, quæ eis ut ad-
efferet admonuit. Rursum nisi cogitatio-
nes abstinentium aliquando superbiæ cul-
pa transigeret, Paulus minime dixisset:
Qui non manducat, manducantem non

Qui rursus ad alios loquens, dum
inter uirtute gloriantium ipse

tionem quidem habentia sapienter in su-
perstitione & humilitate, & non ad par-
tem corpori, non in honore aliquo ad sa-
tietatem carnis. Qua in se diligenter quo-
que aduertendum est, quod in disputatione
sua prædicator egregius superstitioni hu-
militatis speciem iungere, quia dum plus
quam necesse est caro atteritur per absti-
nentiam, humilitas totis ostenditur, sed
de hac ipsa humilitate grauius interius
superbitur. Et nisi mens plerumque ex absti-
nentia uirtute tumesceret, nequaquam
hanc uelut inter magna merita Phariseus
atrogans studiose enumeraret dicens: Je-
iuo bis in sabbato. Admonedi ergo sunt
gulæ

Ier. 3.

Pet. 1.

Rom. 14.

C. 2.

Lu. 8.

gulae abstinere non debet carum delectationem. Quia si abstinere non debet, transigant, & quā hibi per eum loquaci-

ne dum iēri molliter seruūt, uirorū laqueis erudeliter astringant. Tanto, n. longius a secūdo patenter receditur, quanto p immoderatum usum dum manus ad cibū tenditur, parentis primi lapsus iteratur.

At contra admonendi sunt abstinentes ut solliciti semper aspiciant, ne cum gula uicium fugiunt, acriora his uitia quasi ex uirtute generentur, ne dum carnem ma-

gis, si spiritus ab ira superatur. Aliquan- se deprimat, hanc quasi peregrina ueniens deperit, quo se a spiritualibus uirgis mini-

Esa. 58.

Ecce in die ieiunij uestri inueniatur uolū- tas uestra. Et paulo post: Ecce ad lites & contentiones ieiunatis, & percutitis pu- gno impiē. Voluntas quippe ad ientiam

matris demissa moribus mens uirgis dissi- pat. Rursumq; admonendi sunt ut ab- stinentiam suam & semper sine immuta- tione custodiant, & nunquam hanc apud oculos iudei eximia uirtutis credāt, ne si fortasse cum magni meriti esse credi- tur, cor in elationem subleuetur. Hinc nā- que per prophetā dicit: Nunquā tale est ieiunium quod elegi sed frange esurienti panē tuū, & egenos uagoq; induc in domum tuā. Quia in te penitentiū est uirtus absti- nentia quam praua respiciunt, quā nō ni-

Iher. 17.

si ex alijs uirtutib. commendatur. Hinc Iher. ait. Sanctificare ieiunium. Ieiunium quippe sanctificare, est adiunctis alijs bo- nis digni Deo abstinentia carnis ostende- re. Admonendi sunt abstinentes, ut nouerint quia tunc iacentē Deo abstinentiā offe- rūt, cū ea quā lib. de alimentis subtrahūt, indigentibus largiuntur. Solent enim;

Zach. 7.

huc redarguit, dicē: si ieiunaretis & plā- ceretis in quinto & in septimo mense p ieiunatis mihi? Et cū comedetis & bibe-

retis, nā tunc non uobismetipfis comedi- stis, & uobismetipfis bibistis? Non, n. Deo sed tibi quisq; ieiunat, si ea quā uenit ad tempus subtrahit, non egenis tribuit, sed uenit postmodū offerenda custodit. Itaq; ne aut illos appetitus gula a mentis fla- tu deiciat, aut illos afflicta caro ex elatio- ne suppleat, audiant illi ex ore ueritatis:

da uestra in crapula & ebrietate carnis hu- jus mūdi. Vbi uilis quoq; pauor adiungi- tur. Et superueniat in uos xpc̄tinus dies

B ille. Tanquā laqueus. n. ueniet in oēs qui

sed quā exēit de ore illa sunt quā iniqui- uat hominē. Audiāt illi: Esca uentri, & uē- ter eisis, Deus āē & hūc & hūc destruet. Et

rursum nō in comessationib. & ebrietati- bus. Et rursum Esca nos nō cōmēdat deo.

Audiāt isti, quia oīa mūda mūdis, conquis- tit in cōfusione ipsoꝝ. Audiāt isti: Disce

Prohibentis nūc nubere, p̄cipientis abstinere a cibis, quos Deus creauit ad percipien- dum cū gratiarū actione fidelibus & his q cognouerūt ueritatē. Audiāt illi: Bonū

neq; in quo frater tuus scandalizaf. An- diant isti. Modico uino utere propter sto-

quatenus illi discāt cibos carnis inordina- te non appetere, & isti creaturam Dei quam non appetunt non audeant con-

ADMONITIO XXI.

A misericorditer tribuunt, atq; aliter qui adhuc & aliena rapere contendunt, admonendi sunt nanq; qui iā sua miseri- corditer tribuūt, ne cogitatione nimida su- per eos quib. terrena largiūtur se extollāt, ne idcirco se meliores uideant, quia con- tineri per se ceteros uident. Na in terrenis domus Dñs famulorum ordines ministe- riāq; disperiens, hos ut regāt, illos uerō statuit ut ab alijs regant. Istos iubet ne

alios

Luc. 21.

Mar. 7

1. Cor. 6.

Rom. 13

1. Tim. 3

Ad Ti. 1

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

1. Tim. 4

cum commissa peccata elemosinis redi-
munt, a iniuriis et iniuriis committant.

Ne uero item hoc nec tam timent, sed cum

quidam in peccatis numeros turbare, at

hinc inde ex se demerite peccare. Mors

vel peccatum in uoluntate, et in corpore

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

aut uoluntatem aut corpore. Quod ergo etiam

A fructum ex eis. Fructus quippe ex illis ca-

perer, si eas bene frangere non amando uo-

luntate, quod uocatur deinde seminare, hic

unione fructu et deinde seminare. Cum re-

reuerentibus in oculis nostris sunt, au-

diant, ad eum uenit. Quod seminat di-

tan, non erit innocens. Profecto enim

quod angere oportet uitae peccatum

negat & more aut in capitis cum, et ad

terentiam interum autem conspici, quo

strange cur, etiam hoc non, quod est.

Cum autem deest et est in uita. Lata de-

lectant, et ea uocatur deinde seminare.

ter, etiam autem deinde seminare.

Hereditas autem deinde seminare.

propter, etiam deinde seminare.

Ex hac, etiam deinde seminare.

ad eum, etiam deinde seminare.

namus. Qui itaque in principio heredi-

tate testantur, sortem sibi in nouissimo

benedictione amputant: quis domi per

auaritia nequitiam hic multiplicati

apud, etiam deinde seminare.

res sunt. Cuius plurima ambuit, vel obti-

nere eunda quae ambirent possunt, audiāt

quod scriptum est: Quid prodest homi-

ni si totum mundum lucretur, animae ue-

ro suae detrimentum faciat: ac si aperire

ueritas dicat: Quid prodest homini si to-

tum quod extra se est congregat, si hoc ip-

sum solum quod ipse est dominus? Pleru-

que autem citius raptorum auaritia cor-

rigitur, si in uerbis admonentis quam su-

gitiua sit praesens uita monstratur: si eo-

rum ad medium memoria deducatur, qui

& dicit in hoc mundo diu conati sunt,

& tamen in adeptis diuitijs diu manere

nequiterunt: quibus festina mors repeti-

it & simul abilitie, quicquid eorum nequi-

tia nec simul nec repente congregauit, qui

non solum hic rapta reliquerunt, sed se-

cum ad iudicium causas rapinae detulerunt.

Horum itaq; exempla audiant, quos in

uerbis suis proculdubio & ipsi condem-

nant, ut cum post uerba ad eos redeunt,

imitari saltem quos iudicant, exarascant.

ADMONITIO XXII.

A Liter admonendi sunt, qui nec alie-
na appetunt, nec sua largiuntur: at-
que alieni qui & ea quae habent tribuunt,
& tamen aliena rapere non desistunt.

Admo-

Mat. 6.
Luc. 12

Mat. 25

Abec. 1.

Eccl. 5.

Eccl. 5

Prov. 28

Prov. 29

Mat. 16

discordiam rationalis creatura committat, quando hæc à rationis intentione pendit, quod illa motu naturali custodit. At contra admonendi sunt pacati, ne dum tamant, ad perpetuam peruenire non appetant. Plerumque enim grauius intentionem mentium rerum tranquillitas tenet, ut quo non sunt molesta que obtinere eo minus amabilia fiant quæ uacant, & quo delectant præsentia, eo non requirant. Ita loquens cum terrenam pacem a superioribus distingueret, atque ad uenturam discipulos ex præsentem prouocaret, ait: Pacem relinquo uobis, pacem meam do uobis. Relinquo scilicet transitoriam, do mansuram. Si ergo in eam cor quæ relicta est figitur, nunquam ad illam quæ danda est peruenitur. Pax ergo præsens ita tenenda est, ut in culpa capiatur. Vnde & admonendi sunt, ut ne dum nimis humanam pacem desiderant, prauos hominum mores nequaquam redarguant, & consentiendo pernebris, ab authoris suis se pace dilungant, ne dum humana foras iurgia metunt, interni sœderis discissione feriantur. Quid igitur pacis æternæ? Quid in puluere impressa diligere, sed ipsum a quo impressa sunt non amare? Hinc Dauid dum totum se ad sœdera pacis internæ cōstringeret, testatur quod cum malis concordiam non teneret dicens: Nonne qui odorant te Domine oderam, & super inimicos tuos tabescebam? Perfectio odio oderam illos, inimici facti sunt mihi. Inimicos etenim Dei perfectio odio odisse, est & quod facti sunt diligere, & quod faciunt increpare mores prauorum premere, & uitæ prodesse. Pensandum ergo est, id culpa si pax cum peccatis tenetur: si propheta tantus hoc uelut in hostiam Deo obtulit, quod contra se pro Domino prauum.

210. 32. tribus Leui assumptis gladijs per castra media transiens, quia ferendis noluit peccare.

A sectasse. Hinc Phinees peccantium ciuium gratiam spernens, coeuntes cum Madianitis interfecit. Denique uerbo placuit. Hinc per semetipsam ueritas dicit: Quod non est in terra: non unguis sed gladium. Maiorum namque cum incaute amicis iungitur, uelut de antracis uita præconis attollitur, de Achab regis amicis penè periturus. Ita dicitur: Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum, amicitia iungitur. & Domini Domini merebaris, sed bona opera inuenta sunt in te, eo quod abstuleris lucos de terra. Iuda. Ab illo enim qui summè rectus est, di sunt pacati: ne si ad increpationis uerba proficiant, item di sunt ut eandem pacem dilectione intrinsecus teneant, quam per inueniunt.

Ps. 119. Quod utrumque prouidit se Dauid seruus pacificus: cum loquebar illis, impugnabam, sed tñ impugnatus erat pacificus: quia nec henfos negligebat amare. Immo etiam pauca sunt homines qui pacem habent. Hostaturus enim discipulos ut pacem habent. Difficile quippe erat ut si male acta corripent, habere pacem cum omnibus possent. Sed cum temporalis pax in prauorum cordibus ex nostra increpatione confunditur, inuoluta necesse est ut in nostro corde senietur. Recte itaque ait: Quod ex uobis est, ac si nimirum dicat: Quia pax ex duarum partium consensu subiit, si ab eis qui corripuntur expellitur, inter tamen in ustra qui corripit mente teneatur. Vnde rursum idem discipulos admonet dicens: Si quis non obedit uerbo nostro, per epistolam hunc notate: & non commisceamini cum illo, ut confundatur. Atque illico subiunxit: Et noli

Mat. 10

T. 4. 19

Ps. 119.

10

dissonant. neque enim in hoc mundo
deus est. sed in eo qui est in celo
qui est deus. qui ergo uerba que profe-

mur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur.

Prov. 10

Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur.

Prov. 1

Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur.

Prov. 1

Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur.

Prov. 1

Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquimur.

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Re. 24

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Prov. 11

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Re. 24

Amis, & tamen soli nati. Et quando & extenuate predicationem fundi-

Psalmista ait: Saluum me fac dextera tua. A
Neque enim ait manu, sed dextera: ut ui
delicet cum dexteram diceret, quia xter
nam salutem quæreretur indicaret. Hinc rur
lum scriptum est: Dextera manus tua do
mine confregit inimicos. Hostes enim
Dei et in sinistra eius proficiunt, in dexte
ra franguntur: quia plerumque prados ui
beatitudinis damnat. Admonendi sunt
qui in hoc mundo prosperantur, ut soler
ter considerent, quia presentis uitae pro
fitem vitam prouocet, aliquando uero
ut in eternum plenius damnet. Hinc est
enim qd plebi israheliticæ Chanaan terra
promittitur, ut quandoq; ad æterna sepa
randa prouocetur. Neq; enim rudis po
pulus ille promissionibus Dei in longin

quæ prohibetur. Et pueris nummos sub
trahimus, quibus tota simul patrimonium
heredibus reseruamus. Hinc ergo de
spe æternæ hereditatis gaudium sumant,
quos aduersitas uitæ temporalis humi
liat: quia nisi saluandos eos in perpetuum
cerneret erudiendos sub disciplinæ
regimine diuina dispensatio non reser
uaret. Admonendi itaque sunt qui in his
quæ temporales concupiscunt, aduersi
tatis labore fatigantur, ut sollicitè consi
derent quod plerumque etiam iustos cum
temporalis potentia sustollit, uelut in lu
quem culpa comprehendit. Nam sicut
in priori huius uoluminis parte iam di
ximus, Deo David prius amabilis re
ctior fuit in seruitio, quam cum perue
nit ad regnum. Seruus namque amore
iustitiæ, deprehensum aduersarium se
ritate timuit: rex autem perluahone luxu
riæ deuotum militem etiam sub studio

fraudis extinxit. Quis enim, quis
potestatem quis gloriam, quis
si & illi existerunt noxia qui hæc habuit
non quesita? Quis inter hæc sine ma
gno discriminis labore saluabitur, si ille
his eubus, eligente prepara
Admonendi sunt ut considerent, quia
Salomon qui post tantam sapientiam us
que ad idololatram cecidisse describitur,
nihil in hoc mundo prius quam cedere
aduersitatis habuisse memoratur. Sed con
cessa sapientia funditus eum deleruit, qd
minima tribulationis diuici
iudicat.

1. Re. 13
2. Re. 11

3. Re. 12

ADMONITIO XXVIII.

Alii admonendi sunt coniugijs obli
gati, atq; aliter a coniugi nexib. libe
ri. Admonendi sunt namq; coniugijs obli
gati, ut cum uicilim quæ sunt alterius co
gitant, sic eorū quilibet placere studeat con
iugi, ut nō displiceat conditori: sic ea quæ
huius mundi sunt agant, ut tamen
se, quæ Dei sunt nō omittat: sic de
presentibus gaudeat, ut tamen soli
tentione mala æterna perumeant: sic de
malis temporalibus lugeant, ut tamen con
solatione diuina non deficiant.

1. Cor. 13

Psa. 145

Psa. 71

2. Cor. 16

D

nibus figant : quatenus dum in transitu A
cognoscere omne eand agunt in
mansione sciunt quod appetunt nec ma-
la mundi cor cofrangent , cum spes bono-
rum celestium roborat : nec bona presen-
tis uitæ decipiant , cum suspecta suble-
quentur . Christianorum coniugum & infir-
mus & fidelis , qui & plene cuncta tempo-
ralia despiciere non ualet , & tamen æter-
nis se coniungere per desiderium ualet :

1. Cor. 7

cent, tanquam non gaudentes. Vxoribus
per illam carnali consolatione utitur, ut
suis intentionis rectitudine eius amore
lectatur. Vxorem quali non habendo ha
bet, qui transitoria esse cuncta conspici
turam carnis ex necessitate tolerat, sed
est. Non flectendo autem flere, est hic extenu
sumus animum attollere, ut tamen nu
quam declinat summa formidare. Vbi qu
ut apte paulo post idem doctor ac pi

enim figura huius mundi. ac si aperire dice-
ret: Nolite constanter mundum diligere,
quando & ipse non potest quem diligitis
carere. Incallum cor quasi manentes figitis,
dum fugit ipse quem amatis. Admonen-
di sunt coniuges ut ea in quibus sibi ali-
quando displicent, & parientes inuicem
tolerent, & ea hortantes inuicem saluent.
Scriptum namque est: Inuicem onera uestra porta-
te. Sic adimplebitis legem Christi. Lex
quippe Christi charitas est. quae ille nobis
& largitus sua bona consulit, & equani-
miter mala nostra portauit. Tunc ergo le-
gem Christi & eius mandata imitatio com-

plenus, quando & nostra bona ferre
conferimus, & cum illa ad pauperes
venius. Atque cum quo vivunt & con
iuges, ut eorum quisque non iam ab
aliis totum, eorumque quod totum
rurritendat. Si enim sua quod portantur
consideret, ea quod ab altero sustinet le
vius portat. Admonendi sunt coniuges
ut suscipiendae proles se meminerint cau
sa coniunctos, & cum immoderate admi
xioni servientes propagationis articu
lum in usum transferant voluptatis, per
petuantur, & inextinguuntur, non

[illegible]

Calpa quippe esse innuitur, quod indubitanter occur, quanto non per hanc illicitum quid agitur: sed hoc quod est licitum, sub inoderamine non tenetur. Quod bene Loth in semetipso exprimit, qui ardentē Sodomarū fugit: sed tamen Segor veniens, nequaquam innox montana conscendit. Ardentem quippe Sodomarū fugite, est illicita carnis incendia declinare. Altitudo vero montium, est munditia continentium. Vel certe quasi in monte sunt qui & iam carnali copulæ inhærēt, sed tamē extra suscipiendæ prolis administrationem debitam, nulla carnis voluptate solviuntur. In monte quippe stare quid est nisi fructus propaginis in carne non

1. Cor. 7

Gen. 9

curare? In monte stare, est carni carnaliter non adherere. Sed quia multi sunt qui scelera quidem carnis deserunt, nec tamē in coniugio punit, vltius solumne lo debito iura conseruant, exiit quidem Loth Sodomam, sed tamen mox ad montana non peruenit: quia iam damnabilis vita relinquatur, sed adhuc celsitudo coniugalis continentur subtiliter non tenetur.

Est uero in medio Segor ciuitas, quae gentem in se habet, nescit enim, sed cum sibi per incontinentiam miscetur coniuges, & lapsus scelerum fugiunt, & tamen uenia saluantur. Quasi parua quippe

Gen. 19.

supplicia secuta. Vnde idem Loth ad angelum dicit: Est ciuitas hic iuxta ad quam possum fingere parua, & saluabor in ea. Nunquid non modica est, & uiuet anima mea in ea? Iuxta ergo Segor dicitur, & tamen ad salutem iura perhibetur: quia coniugalis uita nec à mūdo longe diuisa est, nec tamē à gaudio salutis aliena. Sed tūc in hac actione uitam suam coniuges quasi in parua ciuitate custodiunt, quando profectus deprecationibus intercedunt. Vnde rectē per angelum ad eūdem Loth dicitur: Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas, ut non subuerterem urbem pro qua locutus es. Quia uidelicet cū deprecatio funditur pro re, ac non tamē reus

1. Cor. 7.

condemnatur. De qua deprecatione quodammodo loquitur etiam Paulus, ut non daret inuicem, nisi fortē ex consensu ad tempus, ut uacatis orationi. At contra admonendi sunt qui ligati coniugis nō sunt, ut celestibus praeceptis eo rectius seruiant, quo eos ad curas mundi nequaquam obligat. Quia licet coniugii non grauat, nequaquā pondus illicitum terrenae sollicitudinis premat, sed tanto eos paratiores dies ultionis quanto expeditiores inueniat: ne quo meliora agere uacantes possint, sed tamen negligunt, eo supplicia detentiora mereantur. Audiat quod Apostolus cum quosdam ad celibatus gratiam instrueret, non coniugium spreuit, sed curas mundi nascentes ex coniugio repulit, dicens: Hoc ad ueritatem uitae dico, nō ut laqueū

uobis inueniam sed ad id quod honestum est, & quod facultatem praebeat sine impedimento Domino obseruendi. Ex coniugis quippe terrenae sollicitudines produnt, & ad ueritatem aduersores suos ad meliora persuasit, ne sollicitudine terrena ligarentur. Quem ergo coelibem curarum secularium impedimentum praepedit, & coniugio se nequaquam subdidit, & tamē coniugii onera non euasit. Admonendi sunt etiam, ne sine damnationis iudicio misceri se sciamini uacantibus putet. Cum enim Paulus fornicationis uerum tot ciuitatibus execrandis inseruit, curus sit reatus indicauit, dicens:

1. Cor. 6.

Neque fornicatores, neque seruientes idolis, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubinatores, neque fures, neque auari, neque ebriosi, neque irasci, neque rapaces regnum Dei possidebunt.

Heb. 13

ros iudicabit Deus. Admonendi sunt itaque, ut si temptationum procelas cum difficultate salutis tolerant, coniugii portum petant. Scriptum namque est. Melius est nubere quam uri. Sine culpa quippe ad coniugium ueniunt, si tamē necdum meliora uouerunt. Nam quisquis bonum maius subire proposuit, bonum minus quod licet illicitum fecit. Scriptum quippe est: Nemo mittens manum suam ad aratrum & respiciens retro, aptus est regno celorum. Qui igitur foruori studio intendat, retro conuenerit respicere, si reliquis amplioribus bonis ad minima reuertatur.

1. Cor. 7.

Lu. 9

ADMONITIO XXIX.

A carnis conscii, atque aliter ignari. Admonendi namque sunt peccata carnis experti, ut mare saltem post naufragium metuant, & perditionis suae discrimina uel cognita perhorrescant, ne qui piē post se repetendo moriantur. Vnde peccanti animae nunquam à peccato desinenti dicitur: Frona mulieris meretricis facta est tibi, noluit erubescere. Admonendi sunt itaque ut studeant, quatenus si accepta parua bona integra seruare noluerunt, saltem scissa reficiant. Quibus nimirum ne cederent ut perpendant in tam

Heb. 13

ad hunc

ne ac delectatione superatus consensit. delectatione vincimur, consensu etiam ligamur. Admonendi sunt igitur qui nequitias cogitationis desunt, ut sollicitè considerent in qua peccati mensura ceciderunt, quatenus iuxta ruinæ modum etiam mensura lamentationis erigantur: ne si cogitata mala minus excruciant, usque ad perditionem operantur. Inter hæc ita terrendi sunt, ut tamen mihi Deus eo citius peccata cordis abluit, quo citius ad opera non permittit: & cogitata non imputat. Quis sollicitus operis effectus operis districtius non ligatur. Unde recte per psalmistam dicitur: Dixi, pronuntiabo adversum me in iustitiis meas Domino, & tu remisisti impietatem cordis mei. Qui autem impietatem cordis subdidit: quia cogitationum iniustitias pronuntiare uellet indicavit. Cuius autem dixi, pronuntiabo atque; illico adiunxit, Et tunc. Quod ostendit. Et dum se adhuc petere propter hoc quod loquere se permittit: obtrahit, quatenus quia usque ad opus non venerat culpa, usque ad cruciatum non perveniret poenitentia, sed cogitata afflictio mentem tergeret, quam nimirum tunc modo cogitata iniquitas inquinasset.

ADMONITIO XXXI.

Aliter admonendi sunt enim: admissa plangunt, nec tamen deserunt: atque aliter qui deserunt, nec tamen plangunt nec tamen deserunt, ut considerate sollicitè sciant, quia stendo inaniter mundant, qui vivendo se nequiter inquinant, cum idcirco se lacrymis lauant ut mundi ad sordes redeant. Hinc enim scriptum est: Canis reuersus ad suum vomitum, & sus lota in volutabro luti. Canis quippe cum vomit, profecto cibum ad vomitum reuertitur, unde leuigatus fuerat rursus oneratur. Et qui admissa se lauau fuerant, & quæ mentis intima

A deperant vite continentia proiciunt, quam plangunt, nec tamen deserunt. Sus vero in volutabro luti cum lanatur, sordidior redditur. Et qui admissum plangit, nec tamen deserit, penè grauiori culpæ se subijcit: qui & ipsam qui stendo potuit impetrare veniam contemnit, & quasi in lutola aqua semetipsum uoluit: quia dum stercibus suis uitæ mundiciam subtrahit, ante Dei oculos sordidior fit.

E. de. 7.

B Ne iteres uerbum in oratione tua. Verbum namque in oratione iterare, est post stertum committere quod rursus necesse sit flere. Hinc per Esaiam dicitur: Lauamini, mundi estote. Post lauacrum enim mundus esse negligit, quisquis post lachrymas uitæ innocentiam non custodit. Lamentantur ergo & nequaquam mundi sunt, qui commissa flere non desunt. Hinc quoque per quendam sapientem dicitur: Quisquis se baptizauit, non se baptizauit: nisi se baptizauit. Quippe a mortui se baptizauit. Sed post baptismum iterum mundus est, si non se iterum baptizauit. Admonendi sunt qui admissa plangunt nec tamen deserunt, ut considerent quia ita plerumque mali in utiliter compunguntur ad iustitiam, sicut plerumque boni in noxam tentantur ad culpam. At quippe mira exigentibus meritis dispositionis internæ iustitiam, ut & illi dum de bono aliquid agunt quod tamen non periciunt, superbe inter ipsa quæ etiam plenissime perpetrant mala coarctant: & illi dum de malo tentantur

E. de. 1.

E. de. 14.

Iac. 4.

Prov. 26
2. Pet. 2.

turam nequaquam consentiunt, quo per
delectationem in deliciis immorantur, eo
plus cordis ad iustitiam per patientiam
de qua loquitur causam habentem p
per tabernacula iustorum respiciens ait :

Num. 23. Moriatur anima mea morte iustorum, &
Num. 24. fiant nouissima mea horum similia. Sed

cum compunctionis tempus abscessit, cō
tra corum uitam quibus se similem fieri
etiam moriendo poposcerat, consiliū prę
buit. Et cum occasionem de auaritia repe
nit, citō oblitus est quicquid sibi de inno
centia optauit. Hinc uerō doctor & p.

Rom. 7. dicitur : Cum uideris in uisum legis, &

legem in membris meis, repugnantem le
gem, & carnem meam ducentē

in captiuitatem legem, & carnem meam
(Rom. 7. 23.)

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

Aur, ne qui uoluptatibus delectati discessi
mus, rursum ergo amantissime sciamus.
Et cum per uisum legis delectati
et amantissime sciamus, rursum ergo
hugianus. Et cor quod in uisum legis
fuderat, salubris tristitia exurat : & quod
uulnerauerat elatio superbiz, curet abie
ctio humilis uite. Hinc enim scriptū est :

Psal. 74. In die iras tue non timebit cornu
querentibus, nolite exaltare cornu.

Cornu quippe delinquentibus exaltant, si nequa
quam se ad penitentiam ex cognitione
suz iniquitatis humiliant. Hinc rursum

dicitur : Cor contritum & humiliatum
Deus non spernit. quisquis enim peccata

peccata & contritum cor non spernit, sed
terit, sed humiliare contemnit. Qui uero

peccata iam deserit nec tamen plangit, nā
quidem humiliat, sed tamen cor contere
re recusat. Hinc Paulus ait : Et hæc quidē

fuitis, sed abluti estis, sed sanctificati
estis. Quia nimirum illos emendatio ui
tæ, & per penitentiam

abluens afflictio iterum mundat. Hinc
Petrus cum uideret populum suum

in uisum legis delectatum, & carnem
meam ducentē in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

legem, & carnem meam ducentē
in captiuitatem legem, & carnem meam

ADMONITIO XXXII.

Admonendi sunt ergo qui
quæ faciunt etiam laudant, atque
ter qui accusant praua, nec tamen den
tant. Admonendi sunt enim qui illiciti
quæ faciunt etiam laudant, ut considerēt
quod plerumque plus ore quàm opere de
linquant. Opere nanque per semetipsos
solos praua perpetrāt. Ore autem per tot
personas iniquitatem exhibent, quot au
dientium mentes iniqua laudantes do
cent. Admonendi ergo sunt ut si eradica
re mala dissimulant, saltem seminare per
timeant.

golator amisso. Ita in auctoritate
 p[ro]p[ri]a. In auctoritate p[ro]p[ri]a. In auctoritate p[ro]p[ri]a.

poris, utinam sollicitudinis periret. Quomodo in mari amittere, est intentionem

non tunc. Si enim g[er]uatur sollicitudo elauum frangit, modo in fluctibus ex aduerso nauem dirigit, modo uentorum impetus per obliquum hinc. Ita cū mēs uigilanter animam regit, modo alia

calcat, modo alia prouidet declinat. & cōtra utraque certamina p[ro]p[ri]e, sciendo con-

Can. 1

uniuscuiusq[ue] talis sapet temeritatem, p[ro]pter timores nocturnos. Talis enim sup-

infirmis ac debilib[us] ex primis quia quicquid aduersitatis in nocte imminet, nō uidetur. Vniu[er]sūq[ue] ergo talis sup-
 temur tuum ponitur propter uentilationes
 siue timores nocturnos, quia uidelicet
 sancti & perfecti nri dum ea quae non
 uident metuant, ad intentionem certa-

Can. 7

tum p[ro]p[ri]e diuersitatis tuas hinc tuis
 quae est in Libano. Rē nāq[ue] q[uod] oculis non

Per narium quoque odores, hioresq[ue], dis-
 scernimus. Quid ergo per narium Eccle-
 sia, nisi sanctorum p[ro]uina discretio deli-
 nat? Qui ē tui similis quae est in Li-
 bano dicimur: quia discretia eorū prouide-
 tia in alto posita est, ut tentationum
 certamina & prius quam ueniant uideat,
 & contra ea dum uenerint munita
 stat. Quae enim futura prauidetur, cum
 p[er] uentum fuerint, minores timores hinc
 quia dum contra istum quinquis para-
 tor reddis, hostis qui te inopinatu erudi-
 dit, eo ipso quo p[re]uultus est enervatur.
 At contra admonendi sunt qui in culpa
 ex consilio h[ab]entur, quatenus prouida
 consideratione perpedant, quia dum

tra se iudicium occidunt, ut tanto eos
 quanto illo, in culpa arctius uincula deliberationis li-
 gantur. tunc fortasse delicta p[ro]mittunt. lo-
 quuntur, si in his sola p[re]cipitatione ce-
 cidissent, nam tardius peccatum solutur,
 quod per consilium solidatur. Nisi
 enim mens omni modo aeterna despice-

ret. Hac ergo p[re]cipitatione lapsi & per
 consilium d[omi]ni. h[ab]itatu iustitiae peccando concedunt,
 plerūq[ue] simul & in laqueum desperatio-

nis cadunt, & radice spei funditus eucl-
 luntur. Hinc est quod per prophetam
 Den[ot]at. Den[ot]at. Den[ot]at. Den[ot]at. Den[ot]at.

Her. 4

Her. 12

ph[et]am dicitur
 t[em]pe non sedit. Car[is]e uel p[re]sidentis

tem p[re]sidentis sedere, est ex iudicio praua
 committere. In cathedra p[re]sidentis sede-
 re, est & ex ratione mala discernere, & ta-
 men ex deliberatione p[er]eire. Quasi in
 periculi consilio cathedra sedet, qui tanta
 iniquitatis elatione attollitur, ut ad im-

plere malum etiam per consilium con-
 unt, qui cathedrae honore subleuantur, ita
 uel eorū qui p[re]cipitatione corruunt,
 ex quibus per studium peccata transcen-

dunt. Admonendi ergo sunt, ut hinc col-
 legant qui in culpa etiam te per consiliū
 ligant, quia quandoque ultione ferien-
 ti sunt, qui nunc prauorum non socij, sed
 principes sunt.

ADMONITIO XXXVIII.

Anna, crebro tamē illicita faciunt:
 P p p at iuc

TRACTANS

QUALITER PRAS-
dicator omnibus ritè
peractis ad semet-
ipsum re-
deat.

CAPIT I.

S congruentibus uberem funditur,
occulis laetitia loquens animus
subleuatur, magna cura necesse est uti-
tutis laceratione se mordeat: ne qui alio-
rum vulnera medendo ad salutem reuo-
cat, ipse per negligentiam suæ salutis in-
tumescat, ne proximos iuvando se dele-
tat, ne alios erigens cadat. Nam quibus-
dam sæpe magnitudo virtutis occasio per-

Virens C
dum se apud se erigit, apud humiliatis,
anima dicitur: Quo pulchriores de-
scende, & dormi cum incircumcis. ac
si aperè diceretur: Quia ex virtutum
impelleris ut ea las. Hinc sub Hierusa-
lem specie virtute superbies anima repro-
batur, cum dicitur Perfecta eras in de-
core meo, quem posueram super te, dicit
Dominus, & habens sinceram in pul-
chritudine tua, fornicata es in nomine
tuo. Fiducia quippe suæ pulchritudi-
nis animus attollitur, cum de virtutum
meritis læta apud se securitate gloriatur.

cationem ducunt: quia cum intercepta
hanc maligni spiritus per innumera uti-
tia seducendo corrumpunt. Notandum
tunc tuo: quia cum respectum mens su-
perni rectoris desieris, laudem protinus
privatam quærit, & sibi arrogare inci-
pit omne bonum quod ut largitoris præ-
conio seruitur accepit, opinionis lutz
gloriam dilatare desiderat, latagit ut mi-

nomine fornicatoris: quia legalis thori
conubium desieris, corruptori spiri-
tus in laudis appetitu subleuatur. Hinc
David ait: Tradidit in captivitatem
uirtutem eorum, & pulchritudinem eo-
rum in manus inimici. In captivitatem
etenim uirtus, & pulchritudo in manus
minatur: quæ cæmen uirtutis elatio, qua-

men eleuatus delituit, & delitutus ad
reuocatur. Hinc etiam Da-
uid, non mouebo in altissimum
post quod pertulit aduersus: a uertiti fa-
ciem tuam a me, & factus sum contuba-
tus, ac si aperte dicat: Fortem me inter his
derelictus agnouit. Hinc rursum quon-
dum tuus. Sed quia eius unum non
erat manere in custodia qua iustas, debi-
litatem suam protinus turbatus in uicis.
Vnde ad preces opem repente se conu-

Domine, unifica me secundum uerbum
tuum. Nonnunquam uero superna mo-
deratio prius quam per munera proue-
bat, infirmitatis memoriam ad mentem
reuocat, ne de acceptis uirtutibus intume-

Dñs admonet, dicens: Ne de his quæ in
des elatione cor subleues, cautus per-
pende

Agg. 32

Agg. 16

pe annuū meae occupationis suae pul-
satus uulacro, meministi qualis aliquando
in monasterio fuit, quomodo ei labentia
cuncta subtererant, quantum rebus om-
nibus quae uoluntur eminebat, quod nul-

retentis corpore, ipsa iam carnis claustra
cōtemplatione irālibat, q̄ mortem quoq̄,
quae pene cunctis poena est, uidelicet ut
ingredum uitae, & laboris sui premium
amabat. At nunc ex occasione curae pasto-
ralis secularium hominum negotia pati-
tur, & post tam pulchram quietis suae ipe-
ciem terreni actus puluere sordatur. Cum-
que se pro condetentione multorum ad
exteriora sparet, etiam cum interiora

perpendo itaque quid tolero, perpendo
quod amisi. Dumq̄ intueor illud quod

etenim nunc magni maris fluctibus
torquetur, in nauis mentis tempestatis ua-
lids procellis illidit. Et cum prioris uitae
statum recolo, quā post trigemū redactis

huc grauius est, dum immensis fluctibus
torbatur, feror, uix iam potum uidere ma-
leo quem reliqui: quia & ita sunt casus
mentis, ut prius quidem perdat bonum
quod tenuit, si tamen se perdidisse memi-
nerit. Cumq̄ longius recesserit, etiam bo-
num quod tenuit, obliuiscitur: si-
cut, ut ait, uisus est, qui in
uita, non potuit, non potuit.

Uidebimus, ut ait, qui in
uita, non potuit, non potuit.
tis quem reliquimus, uidemus. Nonnun-
quā uero ad augmentum mei doloris ad-
iungit, q̄ quorundā uita qui praesens se-
cundum meam reuocat, quorum dum culmē
aspicio, quātū ipse in infimis iacē agno-
sco: quorū plurimi conditori suo in secre-
tiori uita placuerūt, qui ne per humanos
actus a nouitate mentis ueterascerēt, eos
omnipotens deus huius mundi laborib.
noluit occupari. Sed quae iam prolata
sunt melius insinuo, si ea quae per in-
quisitionem ac responsionem dicenda
sunt, sola nominum praenotatione distin-
guo.

Petrus:

Non ualde in italia aliquorum uita
uitatibus fuisse cognoui: ex quo-
rum igitur comparatione accenderis uita
ignoro. Equidem bonos uiros in hac tet-
ra fuisse non dubito: signa tamen aeq̄, uir-
tutes aut ab eis nequaquam factae existi-
mo, aut ita sunt haecenus silentio suppres-
sa, ut utrum ne sint facta nesciamus.

Gregorius:

Sola Petrus, uir, unus ego homuncio,
uiro, uel p me metipsum didici, die

Petrus:

Vnarrates. Neq̄ prore interrum-
pere expositionis studium graue uide-
tur: quia non dispar adificatio uidetur ex-
de qualiter ingenienda arq̄le tenenda sit
uitus agnoscimus, ut narratione uero si-
quos ad amorem patriae celestis plus ex-
uero plerumque in audientis animu du-
plex adiutorium in exemplis parit: quia
si ad amorem uenturae uitae ex praecedentium
comparatione accenditur, etiam si
se esse aliquid existimat, dum meliora de
alijs cognouerit, humiliatur.

Gregorius:

Ea quae mihi sunt uiciorum uenerabi-
mihī luce clarius conser, q̄ Lucas & A.
sed auditū didicerint. Sed ut dubitationis
gula quae describo, quibus haec narrantib.
mihī comperta sint manifestabo. Hoc ne-
rō scire te cupio, quia in quibusdam sen-
sum solummodo, in quibusdam uerō &
uerba cum sensu teneo: quia si de perso-
nis omnibus ipsa specialiter uerba tene-
re uoluissim, hoc rusticano usu prolata
stylus scribentis nō apte susciperet. Denio-
rum ualde uenerabilium didici relatio-
ne quod narro.

uit qui nunc superest. & ei ipso in tempore familiarissimus fuit multa mihi dicere de illo consuevit, ex quibus ea quæ recolo pauca narrabo.

Ipra memoranti idem uir pro utilitate monasterii carpebat iter. Dumq; Darda Gothorum dux cum exercitu in loco eodem uenisset, Dei seruus ex caballo quo se debat ab hominibus eius proiectus est.

Qui iumentum perditum damnum libenter ferens, etiam flagellum quod tenebat di-

uis qualiter hoc iumentum minare ualeatis. quibus dictus protinus se in orationem dedit. Cursu autem rapido prædicti ducis exercitus peruenit ad fluvium qui uocatur. Vulturius, ibiq; equos suos ceperunt singuli hastis cundere, & calcari-

bus, calcantibus eruentem fatigant poterant,

his tangere quasi mortale præcipitium pertimecebant. Cumq; diu extendendo scilicet res singuli fatigarentur, unus eorum intulit, quia ex culpa quam seruo Dei in uia fecerant, illa sui iunctis dispendia

Qui statim reuersi post se Libertinum repperiunt in oratione prosternatum. Cui cum dicerent, Surge tolle caballum tuum, ille respondit: hic est bono, ego caballo opus non habeo. Descendentes uero inuitum cum in caballum de quo depo-

si ille fluminis alueris aquam minime haberet. Sicq; factum est, ut cum seruo Dei unus caballus suus reddidit, omnes à singulis reciperentur.

Iodem uero tempore in Campaniæ nit. De monasterio uero præfati uiri famuli Dei rumor exierat quod pecunias multas haberet. Ingressi oratorium franci, ceperunt fruentis Libertinum querere, Libertinum clamare, ubi in oratione ille prostratus iacebat. Miraualde res, uidentes fruentesq; franci, ingre-

uidere non poterant, sicque sua cæci-

uersi.

Alio quoque tempore pro causa monasterii abbatis iussu qui Honorius eius magistro succedebat, Ravenam pergebat. Pro amore uero eundem uen-

Honorati quocumque Libertinus ibat, eius semper caligulam in sinu portare consueuerat. Itaq; dum pergeret accidit, ut

Quæ dum seruum Dei fuisset inuita,

ta, amore filii succensa, summi enim eius pñem tenuit, atq; cum sacramento dixit: Nullatenus recedes, nisi filium meum

sciscitaueris. At ille inuicem habens tale miraculum, expanit petitionem illius

nequaquam præualens animo habuit hiderare libet quale quantumq; in eius potiore certamen fuisse. Ibi quibat inter se humilitas conuersationis, ac

ret, dolor ne orbatz matri non lubueniret: sed ad maiorem dei gloriam uenit pietas illud pectus uirtutis, quod ideo fuit

C Manus terendit, hic, & super extincti pueri pectus posuit. Quo orante anima pueri ad corpus rediit quem manu comprehendit, ac reuerti matri uiuentem reddidit, atq; ita quod ceperat peregit.

Quanti miraculi honorati an petito Libertini?

Gregorius:

In ostensione tā admirabili fieri inuicem uirtutis uirtutis conuenit utriusque potuisse: quia plus didicerat de magistro, quam de sua uirtute confidere. Cuius enim caligulam in pectus extincti corporculi posuit, eius nimirum animam obuenire quod petebat estimauit. Nam uelut frus quoque magistri pallium ferens, atque ad Iordanem ueniens, percussit semel, & aquas minime diuisit. Sed ei in repente diceret: Vbi est Deus uelut etiam nunc i pñculis suorum magistri pallio,

no ualde subiepat si ab ipso cordis ostio
nequaquam fuerit citius reclusa, suaden-
tibus clericis consensum. Quis autem prae-
buit, ut ad Romanam urbem duci debuisset,
& quae nam sua esset mensura cognosce-
ret, Iulianum tamē tunc defensorum mi-
rens, qui Sabiniensi ecclesiae postmodum
in episcopatu praesuit, hoc praecipit, ut eū
magno honore eum deduceret. ne quicquid
Dei famulus ex conuentione eadem inu-
tiaz sentiret. Qui patre uiceo clericorum
hactenus cucurrit, antiquarios scriben-
tes reperit, ubi abbas
esset inquisiuit. qui dixerunt: In ualle hac
quae monasterio subiacet, lenū fecat. Idē
uero Iulianus superbum ualde atque cō-
mitem puerū habuit, cui uix potius uel
ipse dominari. Hunc ergo misit ut ipsum
ad se sub celeritate pduceret. reuerit puer
& proteruo spiritu praeuociter ingre-
ssus, omnesque illic intuens fornum, le-
uiter, requirit quis nā esset Equitius. Mox
que ut audiuit quis esset, eum adhuc lōge
positus aiebat, & immēo timore con-
tusus cepit timore lassescere, seque ipsum
mutantem gestis uix
humiliter ab humilis, eius genua deo-
culas strinxit, suumque, quā ei occurrere nuncia-
uit. Cui relatuato Dei famulus praecipit
dicēs: Leua fornum uiride, porta pabulum
superest, opere expleto te
qui nullus sumus Iulianus
mirabat ualde, quod nā esset quod
atque, in collo fornum ex praeo deterente, ne-
est hoc? ego te mihi hōiem deducere, non
fornum, & ostiare. Cui pater respondit: Quē
queris, ecce subsiquitur. Tum ecce uir
Dei clauatis calcariis caligis, saltem for-
narium in collo deterens ueniebat. Quem
adhuc longe positum puer suo domino,
quia ipse esset quem quae sciret, indicauit.
Idem uero Iulianus repente ut uidit Dei
famulus affuit, eum de Iuliano summo inio-
talibus pauos inuauit, ita ut ueniret, atque

in infirmitate hoc ipsum quod quo uenerat
uia sufficere lingua potuisset. Qui humi-
liato mox spiritu ad eius genua uenit,
orationem. & sic se hēre per ipse & quia pater
eris Apollonius & ostendit eum uidere uel
let indicauit. Vix autē uenerat Equitius
re, asserens quod se per summū pontificem gra-
tiam supra uirallat. Illico uocauit fratres

Hoc fieri nullatenus potest, quia lassatus
ex itinere hodie non ualeo abire. Tunc il-

dē nēscie & moratus est. Inuenit uero die
sub ipso hōis exequit uel uel uel equo
in eū fatigato ad Iulianum puer eum
epistola peruenit, in qua praecipit ut
ei, ne scitum Dei contingere uel mouere
de monasterio auderet. Quem cum illere
quereret eum sententia esset mutata, cognouit
qui eadem in qua ipse execu-
tor illuc missus est, per uirum pontifex

bendum Dei hominem mittere praetum-
plisset, qui prius summa, seque uene-
randi uiri commendans orationibus ait:
Rogat pater nosse ne fatigari debeatis.
Cumque hoc Dei famulus audisset, contri-
stus ait: Nunquid non die hesterni di-

sem suum in cella detinuit, eique laboris
sui commodum coacelo renitenti quae de-
dit. Cognosce igitur Petre in quanta dei
custodia sunt, qui in hac uita ses, ses de-
in honore numeratur, qui despectu forte
contra in Dei oculis iacet. Quis apud suos
& proximorum oculos perennans gloriae
appetitum tument. Vnde & quibusdam
uicinis dicit: Vos estis qui iustificatis
uos coram hominibus, Deus autem no-
uit corda uestra: quia quod hominibus
altum est, abominabile est ante Deum.

Petrus:

Miror ualde quod de tali uiro furtiui pontifici tanto potuerit.

Gregorius:

Quid miraris Petre, quia fallimur qui homines sumus? An menti excidit quod Dauid qui prophetæ spiritum habere consueuerat, contra innocentem Ionathæ filium sententiam dedit, cum uerba pueri mentientis audiret? quod tamē quia per Dauid factum est, & occulto Dei iudicio iustum credimus, & tamen humana ratione qualiter iustum fuerit non uidemus. quid ergo mirum si ore mentientium aliquando in aliud ducimur, qui per peccata nostra in multis rebus ad multa hic minor ad singula, tantoq; ei in una qualibet re furtipitur, quanto latius multis occupatur.

Petrus:

Vera, ut ualeat.

Silere non debeo quod de hoc uiro ablentimo narrante agnouit. Aiebat nanque, quia corpus eius dum in beati Laurentii martyris oratorio esset humatum, & sepulchrum illius tuitus quidā arcā cū frumento posuit, nec quantus qualisque uir illic iaceret, perspexere, ac uereri curauit. Tunc repente turbo exstitit factus, rebus illic omnibus in sua stabilitate manētib; arcam quæ superposita sepulchro eius fuerat, extulit, longeq; proiecit ita ut meritis is cuius illic corpus iaceret.

Libalis uita fortunatio, qui ualde mihi ætate, opere & simplicitate placet, relatione cognoui. Eadem Valentiæ prouinciam Longobardis intrantibus ex monasterio reuerentissimi uiri Equitij in predicto oratorio ad sepulchrum eius monachi iugerunt. Cuiq; Longobardi fruētes oratorium intrassent, ceperunt eisdem monachos foras trahere, ut eos aut per tormenta discuterent, aut gladijs necarent: quorum unus ingemuit atque acri dolore commotus clauauit. Heu heu sancte

A Petre, quid miraris? & non nos defendis? Ad cuius uocem protinus facientes Longobardos, immundus spiritus inuasit. Qui corruentes in terram tam diu uexati sunt, quousq; hoc cunctis, etiam qui foras erant, Longobardi cognoscerent, quatenus locum sacrum teneret, ut ulterius non auderent. Sicq; uir sanctus dum in terram corruisset, post remedium illuc fugienubus prestitit. De Constantio mansionario Ecclesiæ sancti Stephani. Cap. 8.

Cuiusdā coepiscopi mei didici relatione quod narro. Qui in Anconitana urbe per annos multos in monachico habitu degit, ibiq; uitam non mediocriter religiosam duxit. Cui etiam quidam nostri iam prouectionis ætatis qui ex eisdem sunt partibus attestantur. Iuxta eam namque ciuitatem Ecclesiā beati martyris Stephanii sita est: in qua uir uitz uenerabilis Constantius nomine, mansionarij functione, & uita, & uirtute, & opinio se ad noticiam hominum longe extensa, & terrena despiciens, totoq; animum mentis ad sola cœlestia flagrabat. Quadam uerō

& predictus Dei famulus unde lampades accenderet omnino non haberet, omnes Ecclesiæ impleuit aqua, atque ex more in medio papiri posuit, quas aliato igne succendit: sicq; aqua arsit in lampadibus, ac si oleum fuisset. Perpende igitur Petre cuius meriti uir iste fuerit, qui necessitate compulsi; elementa naturam mutauit.

Petrus:

Nolle. Ius humilitatis apud uos potius iste, qui tantæ excellentiæ forma fuit.

Gregorius:

Legat quæris, quia multum ualde est temptatione sua intus mentem lacellant, multa que toris sunt. Sed si horum Constantii uenerabilis unum quod fecit audis, cuius humilitatis fuerit citius agnosces.

et al.

Plum dixisti, superest etiam ut me de humilitate mentis eius adifices.

Q 99 Grego-

Gregorius:

A

Gregorius:

QUis ualde optimo tractatus, eius
excreuerat, multi hunc ex diuersis
provincijs anxie uidere stuebant.
Quadam uero die ex longinquo loco ad
uidendum eum quidam rusticus uenit. Ea
de uero hora casu cōtugerat, ut sanctus uir
ita se habere, ut non minus
lulus ualde, exili forma atque despecta. Cun-

nam esset inquireret, atque obnixè peteret
ut sibi debuisset ostendi, hi qui illum no-
uerant monstrarunt quis esset. Sed licet
stulte mentes hominum merita ex quali-
tate corporis metuntur, eum paruulum
atque despectum uidens, is fuit hunc es-
se cepit omnino non credere. Im-
mente etenim rustica inter hoc quod au-
dierat & uidebat, quasi facta fuerat que-
dam rixa, & zelumabat tam breuem per ui-
sionem esse non posse, quem tam ingentē
habuerat per opinionem. Cunque ipsum
eum esse à plurib. fuisset assertū, deiecit,
& cepit irridere, dicens: Ego grandem ho-
minē credidi, iste autem de homine nihil
habet. Quod ut uir Dei Constantius audi-
uit, lampades quas reficiebat protinus re-
linquens, lætus concitus descendit, atque
in amorem nimio constringere cepit brachijs
& osculari, magnasq; gratias

es qui in me apertos oculos habuisti.

litanis fuerit, qui despicientē se rusticū am-
plius amauit. Qualis enim quis, apud se
lateat, contumelia illata probat. Nā licet
superbi honoribus, sic plerunque humi-
les sua despectione gratulantur. Cunque
se & in alienis oculis uiles aspiciūt, idcir-
co gaudent: quia hoc iudicio confirmari
intelligunt, quod de se & iphi apud teme-
ptios habuerunt.

Petrus:

UT agnosco, uir ille magnus, fortis
fuit in miraculis, sed maior intus in
humilitate cordis.

*De Marcellino Anconitana ciuitatis episco-
po. Cap. V I.*

Est enim quidam uir uenerabilis anti-
stites Ecclesiarum, uir uir uenerabilis Mar-
cellinus fuit, cuius gressum dolore nimio
contraxerat, eumque familiares
uisitanti necesse erat in manibus ferebāt.
Quadam uero die per culpam incurrit ead-
em ciuitas Anconitana succensa est.
Cunque uehementer arderet, cucurrerunt
omnes ut ignem extinguerent. Sed illis
aquam certatim proicientibus ita crelesce-
bat flamma, ut iam totius urbis interire
ritū minari uideret. Cunque propinquo
ratiori loca quæq; ignis intraderet, iamque
urbis partem non modicā consumpsit,
& obuolare nullus ualeret, deductus in ma-
nibus uenit episcopus, & tanta periculi
necessitate compunctus, familiaribus suis se-
portantibus precepit, dicens. Contra ignē
me ponite. Quod ita factum est, atq; in eo
loco est positus, ubi tota uis flammæ ui-

do in semetipsum incendium retorqueri,
acti reflexionis suæ impetus exclamaret,
se episcopum transire non posse. Sicque
tactum est ut flamma incendij illo termi-
nata esset, & contingere ulterius quicquam ædificij nō
auderet. Perperdis Petre, cuius sanctitatis
fuerit & grum hominem sedere, & exoran-
do flammam preuincere. Petrus:

Et percipiendo & obuipeleo.

*De Nonno, o gra, osio monasterij in monte Sorac-
tis. Caput V II.*

Diabo, quod & uiri uenerabilis Maxi-
miani episcopi, & Laurionis quem nostri
ueterani monachi qui uterque nunc uir-
tu, cret, relatione cognouit q; scilicet Lau-
rio in illo monasterio q; iuxta urbē Sup-
peretonia uocatur, ab Anastasio uiro san-
ctissimo nutritus est. Qui nimirum Ana-
stasius uir uenerabilis uiro Nonno so-
pposito monasterij quod in Soracis
monte situm est, & propinquitate loci &
morum magnitudine, & uirtutum stu-
dijs aliudie iugebatur. Idem uero Non-
nosus sub aspectu suo monasterij de-
gebat patre: sed eius mores mira temper-
& uanitate tolerabat. Sicque tra-
ctibus præerat in mansuetudine, sicut
crebro

eritro patris utrumque iam exlunare mitigabat. Quia uero eius monasterium quamlibet paruum hortum fratribus excolendum nulla parebat planities: unus autem breuissimus locus in latere montis naturaliter egrediens occupabat. Quadā uero die dum Nonnosus uir uenerabilis cogitaret, quod saltem ad condimenta oleum nutrienda locus idem aptus potuisset existere, si hunc moles saxi illius quingenta bouum paria mouere facta esset desperatio, ad diuinū se solatiū contulit, seque illic nocturno silentio in orationem dedit. Cumque mane facto ad eundem locum fratres uenirent, inueniunt molem tantæ magnitudinis ab eodem loco longius recessisse, suoq; recessu hortum dedisse.

Alio quoque tempore cum idem uir uenerabilis lampadis uitreas in oratione, quæ per innumeras partes fracta dissiuisset, uehementissimum patris monasterii suum temens, lampadis protinus omnia fragmenta collegit, atque ante altare posuit, seque cum graui gemitu in orationē dedit. Cumque ab oratione caput leuasset, sanam lampadem reperit, quam timens per fragmenta collegerat. Sicque in duobus miraculis duorum patrum uirtutes imitatus est: in mole scilicet saxi, factum Gregorij qui montem mouit: in reparatio-
ne uero lampadis, uiritem Donati, qui fractum calicem pristina incolumitati restituit.

Petrus:

Habemus, ut uideo, de exemplis ue-

Gregorius:

Vlne aliquid in operatione Nonnosi de imitatione quoq; Helixi cognoscere?

Petrus:

Volo, atq; in hianter cupio

Gregorius:

Dum quadam die in monasterio u-

in oleis nullus appareret, uisum patri monasterii fuerat, ut circunquaque fratres in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent, quatenus ex mercede sui operis aliquantulum monasterio oleum deportarent. Quod uir Domini Nonnosus fieri cum magna humilitate prohibuit, ne exeuntes fratres ex monasterio dum lucra olei quærerent, animarum damna paterentur. Sed quia in monasterii arboribus oliuæ paucæ inesse uidebantur, eas colligi præcepit, & in prælio mitti, & quamlibet parum olei caute potuisset sub mœni deferri. Factumque est, & susceptū in paruo uasculo oleum, fratres Nonnosus Dei famulo detulerunt: quod ipse protinus ante altare posuit, cunctiq; egredientibus orauit, atque accessit postmodum fratribus præcepit ut hoc quod detulerunt oleum leuarent & per cuncta uasa monasterii exigue fundendo diuiderent, quatenus benedictione eiusdem olei omnia intusa uiderentur, quæ protinus ut erant uacua claudi fecit. Die uero altera aperta omnia plena reperta sunt.

Petrus:

CRobamus quotidie impleri uerba u-

Ioan. 3

*De Anastasio abbate monasterij quod Suppen-
tona uocatur. Cap. VIII.*

Gregorius:

Eodem quoq; tempore uenerandus uir Anastasius cuius superius memoriam feci, sanctæ Romanæ Ecclesiæ, cui deo athore deseruio, notarius fuit. Qui soli Deo uacare desiderans sermōem deseruit, multos in sanctis actibus uisū duxit: eique monasterio solerti custodia præfuit. Quo uidelicet in loco ingens desuper rupes eminet, & profundū subter præcipitiū pater. Quadā uero nocte cum iam oīpotens Deus eius uenerabilis uiri Anastasii labores remunerare decreuisset, ab alia rupe uox facta est, quæ producto sonitu clamaret dicēs: Anastasii ueni. Quo uocato, alij quoq; seprā

Q99 a fratres

meto ea quæ fuerat emissæ uox filius, & octauū fratrem uocauit. Quas dum apertè uoces congregatio audisset, dubium non fuit, quin eorum qui uocati fuerat obitus appropinquasse. Intra paucos igitur dies pinus uenerandus uir Anastasius, ceteri autem in eo ordine ex carne educti sunt, quo de rupis uertice fuerant uocati. Frater uerò ille ad quem uocandum uox patris filius, atque cum tunc nominauit, morientibus alijs paucis diebus, uixit & tunc uitam finivit: ut apertè monstraretur, quia interuentu uocis fluenti paruum uiuendi spacium negauerit. Sed mira res cōgigit: quæ uenerabilis uir Anastasius dum de corpore exiret erat quidam frater in monasterio qui superuivere cum nolebat: prouolutus uero eius pedibus, excepit eum lachrymis ab eo postulare, dicens: Per illum ad quem uadis deprecor, te adiuro ne septem dies super te in hoc mundo uiuam. ante cuius septimum diem etiam ipse defunctus est: qui tamen in illa nocte inter ceteros non fuerat uocatus: ut apertè claresceret, quæ eius obitum sola uenerabilis Anastasii intercessio obtinere potuisset.

Petrus:

Cum idem frater & uocatus inter ceteros non est, & tamen sancti uiri inter ceteros nonibus ex hac luce substractus, quid aliud datur intelligi, nisi quod hic quæ apud Dominum magni sunt meriti, obtinere aliquando possunt ea etiam quæ non

prædestinata non fuerunt, sed ea quæ sancti uiri orando efficiunt, ita prædestinatio quoque perennis regni prædestinatio ita est ab omnipotenti Deo disposita, ut ad hoc electi pro labore pueniant, quatenus postulando mereantur accipere, quod eis omnipotens Deus ante secula disposuit donare.

Petrus:

Robati mihi apertius uellem, si potest

Gregorius:

Hoc quod ego Petre intuli, cōcitate uia ad Abraham Dominus dixit: In Isaac uo-

crem multarum gentium constituit. Cui rursus promissit, dicens: benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli, & sicut arenam maris. Ex qua re aperte constat; quia omnipotens deus semen Abrahæ multum, licet per Isaac prædestinauerat, & tamen scriptum est. De precatus est Isaac Dñm p uxore sua, eo quod esset sterilis: & exaudivit eum, & dedit cōceptum Rebecæ. Si ergo multiplicatio generis Abrahæ per Isaac prædestinata fuit, cur coniugem sterilem accepit? Iam nimirum cōstat, quia prædestinatio precibus impletur: quando is in quo deus multiplicare semen Abrahæ prædestinauerat oratione obtinuit, ut filios habere potuisset.

Petrus:

Quia secretum ratio aperuit, nihil mihi dubietatis remanet.

De Bonifacio Terentianum cunctis episcopo, cap. IX.

Gregorius:

Varrem, ut recognoscas quales in ea uiri fuerint, & omnipotentis dei noticiæ quantum propinquat Petrus. Volo, atque hoc omnimodo expo co.

Gregorius:

Vit uir uir uenerabilis, Bonifacius non

adhuc

Ecclesiæ grauis ualde paupertas merat, quæ bonis mentibus esse solet custodia hu-

nani unā cū unumquodque uinea habebat: quæ quodā die ita gradine irruente uastata est, ut in ea paucis iuitibus parui rariq. ta cerni remanissent. Quā cum Dei p̄dictus uir reuerentissimus Bonifacius episcopus fuisset ingenuus, magnas omnipotenti Deo gratias retulit quia in ipsa laetitia ad huc inopia se angustiam cognouit. Sed cum iam id, ut exigeret, ut ipsi quoque rari cerni m̄serat mature scire potuisset, eiusmodi uir neq. ex more posuit cūq. solerti uigilia fer-

stantio presbytero nepoti suo, ut cuncta
tini uascula in eodisco omniaque doli-
ta ut antequam conficeret vice supersuta pre-
pararet. Quod cum nepos illius presby-
ter audisset, valde admiratus est quod qua-
si insana pateret quod uini uascula pre-
pararet quod uini si minimè haberet: nec in-
super inquit, cur talia iuberet:

preparauit. Tunc uir Dei uineam ingres-
sus, et ibi omnesque exinde egredi precepit, so-
lusque ibi cum uino aruulo puerulo re-
mansit, quem in eodem calcatorio depo-
suit, & calcari ipsos paucissimos tace-
re. Aliquid uini, desuere cepit hoc uir Dei
suis manibus in paterno uase suscipere, &
rara fuerant pro benedictione dividere:
ut ex eodem uino omnia uascula uix infu-
sa uiderentur. Cum uero ex liquore uini
procuraret prout presbyterum: uisitque
pauperes adesse. Tunc cepit uinum in
ta fuerant pauperum uascula implere.

Quibus cum se idonee satisfecisse conspi-
ceret, ex calcatorio iussit puerum discede-

lo proprio munitam reliquit: mox ad
cliam rediit. Die uero tertia prædicti in
Constantinum presbyterum uocauit, &
oratione facta apothecam aperuit, & ua-
sa in quibus tenuissimum liquorem in-
funderat, ubertim uinum fundentia iue-
nit: ita ut panimentum omne exerce-
ntia uina inuaderent, si ad hæc episcopus
tardius intrasset. Tunc terribiliter presby-
tero precepit, ne quouique ipse in corpo-
re uiuere, hoc miraculum cuiquam indi-
caret: perimescens uidelicet ne uirtute
facti fauore humano puluatus, inde intus
inane sceret, unde totis hominibus magnus
appareret: exemplum magistri sequens,

ut ut nos ad uiam duceat humilitatis,
ut ea quæ uidissent nemini dicerent:
quouique filia hominis à mortuis relur-
geret.

Petrus:

Q Via occasio apta se præbuit, libet in-

A prior noster cum duobus cæcis lumen red-
ditur, iussit ut memini dicerent, & il-
li abeuntes distanterunt eum in to-
tam terram illam? Nunquid nam ui-
ritus filius patri & sancto spiritui coæter-
nus hac in re uelle habuit, quod non po-
tuit implere, ut miraculum quod tacere
uoluit, minimè potuisset abscondi?

Gregorius:

R Edemptor noster per mortale cor-
B exemplum actionis præbuit, ut pro no-
strarum uirtutum modulo eius uirtutis se
quentes in offensione operis præsentis
uite carparamus uiam. Miraculum nan-
que faciens & tacere iussit, & tamen tace-
ri non potuit: ut uidelicet & electi ei
exempla doctrinæ illius sequentes in ma-
gnis quæ faciunt, latere quidem in nolun-
tate habeant, sed ut proinde alijs prodan-
tur in uirtutibus & magnæ humilita-
tis ut quod sua opera taceri appetunt, &
magnæ utilitatis sit quod eorum opera ta-
nus quicquam fieri & minimè potuit: sed
quid uelle eius membra debeant, quid re-
de eis etiam uolentibus fiat, doctrinæ eius
magisterio exemplum dedit:

Petrus:

Placet quod dicis,

Gregorius:

A cci episcopi opere superiunt, qui
eius memoriam fecimus, exequamur.
D Alio uero tempore B. Proculi martyris
natus propinquabat dies, quo in loco
uir nobilis Fortunatus nomine mane-
bat, qui magnis precibus ab eodem uenerabili
uiro postulauit, ut cum apud beatum marty-
rē missarum solennia ageret, ad benedictio-
nem dandam in suam domum declinaret. Vir
autem Dei negare non potuit, quod a
eo fortunati mente charitas poposcit.
peractis igitur missarum solenniis, cum ad prædi-
cti Fortunati uenisset mensam, priusquam
Deo hymnum diceret, sicut quidam ludam
te tribu solent querere, repente ante ianuam
cum simia uir altius & cymballa percussit.

Q 99 3 quem

Quem sanctus uir designatus audiens in
nitum dixit: Heu heu, mortuus est miser
iste, mortuus est miser iste. Ego ad men-
sam refectionis ueni, os adhuc ad laudem
Dei non aperui, & ille cum sima ueniens
percutit cymbala. Subiunxit quoque, & ait:
Ite, & pro charitate ei cibum potumque
tribuite, scitote tamen quia mortuus est.

Quod cum audisset, eadem domo percepisset, egredi ianuam

cecidit, ei que in uerticem uenit. Ex qua pro-
cussione prostratus in manibus iam semi-

uiti Dei sententiam funditus finiuit ui-
tam. Qua in re Petre pensandum est, qua-
tus sit uiris sanctis timor exhibendus: tem-
pla enim dei sunt. Et cum ad iracundiam
uir sanctus trahitur, quis alius ad irascen-
dum nisi eiusdem templi inhabitator exci-
tatur? Metuenda ergo tanto est ira iusto-
rum, quanto & constat: quia in eorum
cordibus ille prelorens est, qui ad inferen-
dam ultionem quam uoluerit, inualidus
non est.

Alio quoque tempore predictus Con-
stantius presbyter nepos eius equi-
tuum duodecim aureis uendidit, quos in
propria arca ponens ad exercendum opus
aliquod discessit. Tunc subito ad episco-
pum pauperes uenerunt, qui importune
precabantur, ut eis sanctus uir Bonifacius
episcopus ad consolationem suar inopiar
aliquid largire debuisset. Sed uir Dei quia
quid tribueret non habebat, xstare cepit
in cogitatione ne ab eo pauperes uacui
essent. Cui repente ad memoriam re-

equum quem sedere consueuerat uendidis-
set, atque hoc ipsum in arca suam precium
haberet. Absente igitur eodem nepote suo
accessit ad arcam, & pie uiolentus clau-
stra arcæ commouit, duodecim aureos tu-
lit, eosque indigentibus ut placuit, diuisit.
Itaque Constantius presbyter reuertens ex
opere, arcam fractam reperit, & caballi sui
precium quod in eam posuerat non inue-

re, & cum furoris nimio clamare: Oes hic
uiuunt, solus ego in domo hac uiuere non
possum. Ad cuius uocem uenit epis-
copus, oesque qui in eodem episcopo aderant,

et ceteri, tunc illa uir de templo uenire
uoluerat, cepit ille cum in templo respondere, di-
cens: Oes tecum uiuunt, solus ego autem hic
uiuere ante te non possum, redde mihi soli-
dos meos. Quibus uocibus, commotus episco-
pus, B. Mariæ uirginis ecclesiâ ingressus
est, & eleuatis manibus, extenso uestimento
stans cepit orare ut ei redderet, unde pro-
fiteri suæ in sania mitigari potuisset.
Cumque subito oculos ad uestimentum suum
inter extensa brachia rediit, repente in
sinu suo duodecim aureos inuenit ita sol-

utes, tanquam ex igne producti eadem
ora fuissent. Qui mox de ecclesiâ egres-
sus, eos in sinu furentis presbyteri proie-
cit, dicens: ecce habes solidos quos quæsi-

meam in huius ecclesiæ episcopum non eli-
geris propter tuam auaritiam. At qua sen-

tos presbyter pro adipiscendo episcopa-
tu præparabat. Sed uir Dei sermo præua-
luit, nam qualem Constantius in presby-
teratus officio uitam finiuit.

Alio quoque tempore duo ad eum Gothi
hospites, talitatis gratia uenerunt: qui
Rauenna se festinare professi sunt. Quibus
ipse paruum uas ligneum uino plenum ma-
nu sua præbuit, quod fortasse in prædium
ueniri habere potuissent: ex quo illi que ad-
uque Rauennam uenirent, biberunt. Go-
thi autem aliquantis diebus in eadem ci-
uitate morati sunt: & nouum quod a san-
cto uiro acceperant, quotidie in usu ha-
buerunt. Sicque usque ad eundem uenerat-

que bibere, & tamen non satietati
lo uase ligneo quod episcopus eis dederat
uinum non augetetur, sed nasceretur.

Nibus senex quidam clericus aduenit,
& ea que ipse de narrat silentio non tunc
pretereunda. Nā dicit quod quadam die
ingressus hortum magna huc et necarum
multitudine inuenit esse coopertum: qui
omnis holus in eo deperire cōspiciens, ad eas-
dem erucas conuersus dixit: Adiuro uos
in nomine Domini Iesu Christi, recedite hinc, at-
que hæc holera comedere nolite. Quæ res
tum ad uirum dei uerbum ita oēs egressi sunt,

et ceteri.

neret. Sed quid mirum quod hæc de episcopatus eius tempore narramus, quam iam apud omnipotentem Deum ordine simul & moribus creuerat, dum illa magis miranda sint quæ cum hic senex clericus adhuc puerulum fecisse testatur: Nam ait quod eo tempore quo cum matre sua puer habitabat, egressus hospitio, nonnisi quam sine linea, crebro etiam tunica reuerteretur. quia mox ut nudum quempiam inuenit nesciebat, nunc se expositum

ret. Quem mater sua frequenter increpare solebat, sed non quod nudus esset, sed quod ipse inops pauperibus uestimenta largiret. Quæ cum ad hunc modum saepe pendente triticum quod sibi in stipendium totius anni præparauit inuenit à se metipsam alapis pugnisque tunderet, quod

Bonifacius puer Dei, eamque uerbis quibus ualuit consolari cepit. Quæ cum nihil consolationis admitteret, hanc rogauit ut ab horreo exire debuisset, in quo ex omnium eorum tritico patrum quid inuentum est, totum in orationem dedit. Qui post paululum episcopus uolens eam matrem, quæ puerum tunc ex horreo exierat, in uisum suum adducere, non potuit ea matrem illius totius anni sumpens se congregasse gaudere. Quod cum uidisset, ait quæ sic celeriter posset quæ petuisset accipere. Hæc itaque in hospitii sui vestibulo gallinas nutrire confluenter: sed eas ex uicino rure uulpes ueniens auferebat. Quadam uero die dum in eodem vestibulo puer bonifacius staret, uulpes ex more uenit, & gallinam abstulit. Ipse autem concitatus, sternens apertis uocibus dixit: Placet tibi Domine, ut de nutrimentis matris meæ manducare non possim, ecce n. gallinas quas nutrit, uulpe comedir. Qui ab oratione cessans, uulpe cecidit. Mox autem uulpes rediit, gallinam quam ore tenebat dimisit, atque ipsa moriens ante eius oculos in terram cecidit. Petrus:

Valde mihi mirum uidetur, quod exaudire, reos in se sperantium, et

A. etiam in rebus uerbis honorat Deus.

Gregorius:

Hoc Petre ex magna conditoris nostra quæ præcipimus, sperare maiora debemus. Et laudatus uanque est in rebus uerbis puer sanctus & simplex, ut in paruis disceret quantum de Deo presumere in magnis petitionibus deberet.

Petrus:

Placet quod dicis:

De Fortunato Tuderina ciuitatis episcopo.

Cap. X

Gregorius:

Alius quidam uir et uenerabilis in eisdem partibus fuit Fortunatus nomine, Tuderinæ antistes Ecclesiæ, qui in efficiendis spiritibus immensæ uirtutis gratia pollebat, ita ut nonnunquam ab electis corporibus legiones demonum pelleret, & continuo orationis studio intentus, uictor contra se eorum multitudines superaret. Huius uiri familiarissimus fuit Iulianus nostræ Ecclesiæ defensor, qui ante non longum tempus in hac urbe defunctus est. Cuius ego quoque hoc didici, quod post mortem suam per aliquod tempus illius ausu familiaritatis intererat, eiusque post memoriam ad instructionem nostram quasi suam dulcedinem in ore retinebat.

In partibus Thuscæ, nunc habebat quæ intra breue tempus quo filium suum acceperat, cum eadem socru sua ad dedicationem oratorii B. Sebastiani martyris subsequente die ad dedicationem prædicti oratorii fuerat pro celsura, uoluptate carnis deuicta, à uiro suo se abstinere non potuisset. Hæc uero uictoria carnis uictoria deterteret perpetrata carnis delectatio, pro celsionem uictro imperaret uerecundia, plus erubescens uultum hominum, quam Dei iudicium metuens, cum socru sua ad dedicationem oratorii processit. Mox uero ut reliquæ B. Sebastiani martyris orationum ingressæ sunt, eandem prædictæ matronæ uirum malignus spiritus arm-

puit, & corā omni populo uexare cepit. Eiusdem uero oratorij preibiter, dum eā uelentissimē uexari conspiceret, ex altari proutinus sindonem tulit, eamq; operuit:

fit. Et quia ultra uires uoluit quicquā pre-

aderant, puellam in manibus ex oratorio

runt. Cūq; hanc antiquus hostis uexatione cōtinua uehementer attereret, ppin-

do persequentes, ad obtinendum salutis remedium maliciis tradiderunt, ut eius animam funditus exstingerent, cuius carni magicis artibus ad tempus prodelle conarentur. Ducta est itaque ad fluvium, etque in aquā iersa, ibique diutius incantationibus agere malefici moliebantur, ut it qui eam in ea erat diabolus exiret. Sed mirro omni potens Dei iudicio, dum ar-

tot moribus agitari, tot uocibus clamoribusq; peristrepere, quot spiritib; tenebat. Ilo parentes eius

Fortunatum episcopum duc-

dedi

in uno corpore contra se adu- te legionis aciem inuenit. Quam reddidit, ac si in eam ius proprium lus nunquam nauislet.

Alio quoq; tempore idem nris omni- portis Dei tamulus, ex obelo quodam homine immundum spiritum excu- sit. Qui malignus spiritus cum uelpeta- scente iam die, eceram ab hominibus ho- ram cerueret, peregrinum quempiam esse

reas & clamare: O uirum sanctum fortu-

nam hominem de hospitio suo expul- sit. Quare ubi requiescere debeam, & n- eitate eius non succuro. Tunc quidam in hospitio cum uxore sua & paruulo si o ad prunas sedebat, qui uocem eius audiens, & quid episcopus ei fecerat, qui

tens, hunc inuitauit hospitio sedere secū qua confabularentur, paruulum eius suū idem malignus spiritus intrauit, atque in eadem prunas protexit, ibique mors eius animam excussit. Qui orbatu miter, uel quem ipse suscepit, uel quem episco- pus expulsi agnouit.

Petrus:

Quid nam hoc esse dicimus, ut occi- quus hostis acciperet, qui hunc pe- reginum estimans, ad se hospitalitatis gratia uocasset:

Gregorius:

Multa Petre uidentur, bona sed non Vnde & in Euangelio ueritas dicit: Si oculus tuus nequam fuerit, totū corpus tuum tenebrosū erit. Quia cum peruer-

Mat. 6

Ego nanque hunc curum, qui quali hospitalitatem exhiberet, orbatu est: non pietatis opere delectatum arti- de episcopi derogatione. nam pena subiequenti innotuit, q; na precedens ma- lūceptio sine culpa non fuit. Sunt nanq; nonnulli qui idcirco bona facere studeant, ut gratiam alienę operationis obtine-

bons qua ceteros piebant. Qua- mo hunc uirum qui magnam

potius intendisse quam opet- ut meliora quam episcopus fecit, uide- tur, quatenus ipse suscepit eum quem ut Dominus fortunatus expulsi.

Iquod diuina intentio operationis non fuerit.

Gregorius:

Alio quoque tempore, dum oculo- rum quidam lunem amittet, ad hoc deductus intercessionis eius opem pe- tit, & impetrauit. Nam cum uir Dei oratione facta, oculis eius signum cru- ci imprimeret, ab eis proutinus luerit. I- la, non exstitit abiecit. Picterea equos cuiusdam

igitur expleto, sed et alia de senex de
eo & alia narrare. Sed quia nonnulli ade-
rant ad quos exhortandos occupabat, iā-
que diei tardior hora incubuerat, uene-
rabilis Fortunatus facti mihi audire non
licuit, quæ audire, si liceat, semper uo-
lo. Sed die alia idem senex tem de illo
magis adhuc mirabilem narrauit, dicens:
In eadem Tuderina urbe Marcellus qui
dā bonæ actionis uir, cū duab. sororibus
ipso sacratissimo uesperascente iā
celum aduolare uideretur, cunctis
ad aspiciendum. Quod cum
eius morte eius affligit, cunctiterunt fien-
tes ad uenerabile uirum Fortunatū, eiq;
magnis uocib. clamare cœperūt: Scimus
quia Apostolorum uitam tenes, leprosos
mundas, cæcos illuminas: ueni, & resu-
scita mortuū nostrū. Qui: mor ut cogno-
uit earū fratres defunctū, Bere & ipse etiā
de morte eius cœpit, eisq; respondit, di-
cens: Recedite, & hæc dicere nolite: quia
iussio omnipotentis Dei est, cui cōtraire
nullus hominū potest. Illis itaq; disceden-
tibus, tristis ex morte eius mansit episco-
pus. Ante exurgens lucis crepusculū, uocatis
duob. discipulis suis, perrexit ad domū
defuncti. Experta autē prece surrexit
noce defunctū per nomen uocauit, dicens:
Fratre Marcelle. Ille autē ac si leuiter dor-
miens, ad uicinā uocem quamuis modi-
fuit, atq; ad episcopum respiciens dixit:
O quid fecisti? O quid fecisti? cui episco-
pus, respondit dicens: Quid feci? At ille
ait. Duo hesterno die uenerunt, qui me,
exientes ex corpore in bonū locū duxe-
rūt, hodie autē unus missus est, q. dixit:
Reducite, eū q. Fortunatus episcopus in
domū eius uenit quib. uerbis expletis
mor ex infirmitate cōualuit, & i hac uita
diutius māsit. Nec tamen credendum est,
dubium nō est quod intercessoris sui pre-
cibus, potuit post mortē melius uiuere,

A qui & uideretur iadu r. omni, o. Sei
Deo placere. Sed cur multa de eius uita
dicimus, cum nunc usq; ad corpus illius
tot uirtutum documenta teneamus? De
moniacos quippe abioluere, xgros cura-
re quoniam ex fide petitur, ut uiuus
cum uenerat hoc indefinenter facere, &
apud mortua sua ossa perleuerat. Sed lu-
bet reire, adhuc ad Valeriæ provincie
partes narrationis atq; uerba reducere, de
quib. me eximia ualde miracula ex ore ue-
nerabilis Fortunati cuius lōge superius
bro ad me nunc usq; ueniens, dum facta
mihi ueterū narrat, noua refectione me
14. 11

*De Martyrii monacho provincia Valeria.
Cap. XI.*

Q Vidam nanq; in eadem prouin-
cia Martyrius nomine, deuotus
ex
n. i. g. i. t. a. m. o.
n. i. g. i. t. a. m. o.
ius panē submeritiū fecissent, eiq; obli-
ti essent crucis signum imprimere, sicut
in hac provincia crudi panes signo signa-
ri solent, ut
eior partiti
uideant, idē Dei tamulus aſſur
ferre uerbis signatum non fuisse congo-
uit. Cūq; iā panis ille prunis esset & cin-
ribus coopertus, dixit: quare hunc mini-
mū
dixit, ac si ingens in ignibus olla crepu-
10
u. n. e. t. a. m. o. n. i. g. i. t. a. m. o. n. i. g. i. t. a. m. o.

*De Scuro presbytero eiusdem provincia.
Cap. XII.*

I Neo etiam loco Interminis uallis dici-
tur, quæ à multis uerbo rustico Inter-
cina nominatur. In qua erat quidam
uir ualde admirabilis, nomine Seue-
rus, Ecclesie beate Mariæ Dei genitricis
& semp uirginis sacerdos. Hunc eū quidā
14. 11

missis concito nunciis rogauit ut ad se A
quātoocius posset ueniret, tamq; oratio-
nibus pro peccatis eius intercederet, ut
acta de malis suis penitentia solutus cul-
pa ex corpore exiret. Qui uidelicet sacer-
dos

unusquisque eorum, ut uia inuenien-
tibus diceret: Antecedite, ecce ego uos
subsequor. Cūq; uideret sibi in eodem
opere parum aliquid superesse, paululum
moram fecit, ut opus quod minimum re-
staret, exiret. Sed ecce uenerunt illi

grum pergere. Erit uero in itinere occur-
rentes, qui eum rogauerunt, si
eti sunt, dicentes: Pater quare tardasti? No-
li sanguari, quia iam defunctus est. Quo au-
dito ille contremuit, magnisq; uocibus

se interfectorem illius clamare coepit.
Fles itaque peruenit ad corpus defuncti,
seque coram lecto illius cum lachrymis in
terram dedit. Cūq; iam uehementer fle-
ret, in terram coram corpore defuncti

in terra se genuit, et ait: Domine, si
sanctus terra defuncti fueris, quid
dum multi qui circumstant aspicerent,
admirationis uocibus emissis coeperunt
amplius flere pro gaudio. Cūq; eum re-
quirerent ubi fueris uel quomodo redif-
set, ait illis: Non est hic corpus defuncti

ducebant, ex quorum ore & naribus ignis
exibat, quem tolerare non poterat. Cūq;
per obfensa loca in deducerent, subito
fulchre uisionis iuuenis cum aliis nobis
euntibus obuiam factus est, qui me trahē-
tibus dixit: Reducite illum, quia Seuerus
presbyter plangit: eius enim lachrymis
Dominus cum donauit. Qui, si Seuerus
promus de terra surrexit, eiq; peniten-
tiam agentis operis suae intercessionis pre-
buit. Et dum per dies septem de perpetua D
ageret, octaua die letus de corpore exi-
uit. Perpende Petre quæso hunc de quo
loquimur Seuerum quāam dilectum Do-
minus attendit, quem contritari nec ad
modicum pertulit.

Petrus:

A Dmiranda sunt ualde quæ dicis, quæ
me inuenio nunc usq; latuisse. Sed
quid esse dicimus, quod modo tales uiri
nequeunt inueniri?

Gregorius:

E Nec modo deesse existimo: neq; enim
si talia signa non faciunt, ideo tales non
sunt. Vix namq; uera æstimatio in uirtu-
te, et uirtus in meritis. Non ideo igitur tales
nam sunt plerique qui etiam signa non fa-
ciunt, signa tamen facientibus disparces
non sunt.

Petrus:

V Nam si non sunt, non potest ualid
sint quidam qui signa non faciunt,
& tamen signa facientibus disparces non
sunt?

Gregorius:

N Vnde etiam Paulus apostolus
Apostolus, Petro apostolorum pri-
mo in principatu apostolorum frater est.

Petrus:

S Cio planè, nec dubium est: quia etiam
S minimus omnium Apostolorum, plus
tamen omnibus laborauit.

Gregorius:

Q Vod bene ipse remiseris: Petrus
super mare pedibus ambulauit: Pau-
lus in mari naufragiū pertulit. Et in uno
eodemq; elemento ubi Paulus ire cum na-
ufragio perierat, Petrus uero in mari
peruenit. Apertè igitur constat, quia cū utriusq;
uirtus fuerit dispar in miraculo, utriusq;
tamen meritum dispar non est in cælo.

Petrus:

P Lacer fatror omnino quod dicis: ecce
P enim apertè noui, quia uita & non
signa querenda sunt. Sed quoniam ipsa
signa quæ sunt, bonæ uitæ testimonium
serunt: quæso te adhuc si quæ sunt referas,
ut esuentem me per exempla bonorum
pateat.

Gregorius:

V Ellem tibi in laudibus redemptoris
de uiri uenerabilis Benedicti miracu-
lis aliqua narrare, sed ad hæc explenda ho-
diei tempus uideo non posse suffice-
re. Libentius itaque hæc loquimur si aliud
exordium sumamus.

Primi libri Dialogi B. Gre-
gorii finis.

CAP.

CAPITA SECVNDIA *cognita.*

LIBRI,

DE VITA ET MI-

RACVLIS

B. Benedicti.

1 **D**ato.2 De tentatione carnis supe-
rata3 De temptatione carnis supe-
rata.4 De mendacia carnis supe-
reducto.5 De aqua quam in montis vertice ex
petra oratio produxit.6 De ferro ex profundo aqua in manu-
ducto.7 De Mauro eius discipulo, qui su-
perat.8 De serpente a quo discipulus
liberatus.9 De ingenti saxo per eius orationem le-
uato.

10 De famastico coquina incendio.

11 De puerulo cuiusdam
sanato.12 De puerulo cuiusdam
lam sumptu.13 De fratre Valentini monachi, quē
liberavit.14 De simulatione regis Totila depre-
cens.15 De prophetia qua de eodem rege To-
tila facta est.

16 De clerico a demonio liberato.

17 De prophetia destructionis monaste-
rii.18 De puerulo cuiusdam
liberato.De mappularum receptione a seruo 19
Dei cognita.De cogitatione monachi superba, a ui-
ro Dei cognita.De ducentis farina modys famis tem-
pore ante cellam inuenitis.De puerulo cuiusdam
liberato.De ancillis Dei qua post mortem per
eius oblationem communioni sunt
reddita.De puero monacho quem sepultum
terra proiecit.

De draconem in itinere inuenit.

De curatione morbi elephanti.

De solidis per miraculum debitori
redditis.De ampulla utrea in faxis proiecta
& non fracta.

De dolio uacuo, & alco repleto.

De monacho a demone liberato.

De mortuo suscitato.

De miraculo Scholastica sororis
eius.De anima sororis eius nisa qualiter
corpore sit expressa.De mundo ante oculos collecto, & de
anima Germani Capuana ciuita-De propheta sui exitus fratribus de-
nuntiata.De infana muliere in eius specu sa-
nata.

panem ferebat. Ad eundem uero specum à Romani cella iter non erat : quia excelsa desuper rupes eminebat, sed ex eadem rupe in longissimo fune ligatum Romanus deponere panem conuenierat, in qua etiam resti paruum tunica buxum inferuit, ut ad eius sonū uir Dei cerneret, quem exigens acciperet. Unde alterius refectio, cū quadam die fregit. Romanus tamen deiecit. Cum uero iam deus & Romanū uellet à labore Benedicere uitā in exemplū hominib demonstrare, ut posita supra candelabrum lucerna claresceret, quatenus omnibus qui in domo Dei sunt luceret, eisdem presbytero lōgus manēti, q̄ refectio nē si in paschali festiuitate parauerat, per uisum Dominum apparere dignatus est, dicens : Tu tibi delicias præparas, & Qui protinus surrexit, atq; in ipsa soleni tauerat, ad locū tetendit, & uisū Dei per specum reperit. Cunque oratione latrem confidissent, post dulcia uir ex colloquia, is qui aduenerat presbyter dixit : Surge sumamus cibum, quia est. Cui uir Dei respondit dicens : Scio quia pascha est, quia hodie uidere te merui. Lōgē quippe ab hominibus positis, ignorabat. Venerabilis autem presbyter rursus asseruit, dicens : Veraciter hodie resurrectionis Domini pascalis dies est, assistere tibi minime congruit : quia & ego ad hoc missus sum, ut omnipotentis dona Dei pariter sumamus. Benedicite igitur Dominū sumptis cibum. ad Ecclesiam suam presbyter recessit. Eodem quoq; tempore hunc in specu latrantem etiam pastores inuenerunt, ta cernerent, aliquam bestiam esse credi-

derunt : sed cognoscentes Dei famulum eorū multi ad pietatis gratiam à bestialitate mutati sunt. Nōmē itaq; eius p uicina loca innotuit cunctis. Factumq; est, ut ex illo iam tempore à multis frequentari cœpisset, qui cum ei cibum afferente corporis, ab eius ore in suo pectore alimenta referebant uir.

De inuasiōe carnis sup̄e ata. Cap. II.

Quadam uero die dum solus esset, uicinis, qui uulgo merula nominatur, circa eius faciem uolitare cœpit, eiusq; uultui importunē insistere, ita ut manu capi posset, hāc uir sanctus tenere uoluisset sed signo crucis edito, recessit. Tanta autem carnis tentatio aut eadem recedente secuta est, quantam quandam panque aliquando seminam uiderat, quam malignus spiritus ante eius mentis oculos reduxit, tantoque igne letus Dei animum in specie illius accendit, ut dum in eius pectore amoris flamma uim caperet, etiam penē desicere eremum uoluptate uictus deliberaret. Tunc subito superna gratia respectus, ad semetipsum reuertus est, atque uictum & ueptiū iuxta densa succrescere frutera conspiciens, exutus in dumento nudum se in illis spinarum aculeis & urticatum incendijs proiecit : ibique diu uolutatus, toto ex eis corpore uulneratus exiit, & per cutis uulnera eduxit à corpore uulnus mentis : quia uoluptatem traxit in dolorem, & foris arderet, extenuatq; intus illucēte ardebat. Vicit itaque peccatū q̄ mutauit sicut post discipulis ipse perhibebat, ita in eo est tentatio uoluptatis edomata, ut tale aliquid in se minime sentiret. Cœperunt postmodum multi iam mundū relinquere, atque ad eius magisterium festinare. Liber quippe à tentationis uino, uero iure iam factus est uirtutum magister. Vnde & per Moysen in Exodo præcipit, ut Leuita a nigrisq; annis & sup̄a ministrare debeat : ab anno uero quinquagesimo, custodes uasorum hant.

Petrus :

Petrus :

IAM quidem prolati testimonij mihi
aliquantum intellectus interlucet : sed
tamen hoc plenius exponi postulo.

Gregorius :

Lacet Petre : tu uidentem carnis
lucem , non intellegis : sed tu
autem sacra sunt fidelium mentes. Electi
se eos ac seruire necesse est , & obsequijs ,
laboribusq; fatigari. Cum uero iam men-
tis acie tranquilla calor recesserit tenta-
tionis , etores animarum fiunt.

Petrus :

Iacet , lacet quod dicis : sed quia pro-
ut de uita iusti debeas ea quæ sunt in choa-
ta percipere .

De uirgo frasse per signum crucis. Cap. III.

Gregorius :

Recedente igitur tentatione uir Dei
quali spinis erutis exculta terra de
uirtutum segete feracius tractus dedit.
exconio itaq; eximie conuersationis ce-

autem monasterium tuit, cuius congrega-
tionis pater defunctus est, omnisq; ex il-
lo congregatio ad eundem uenerabilem
Benedictum uenit, & magnis precibus ut
eis præesse deberet, petiit. Qui diu negan-

tibus conuenire non posse prædixit : sed
inictus quandoque precibus assensum de-
dit. Cuius in eodem monasterio regula-
ris uite custodiam teneret, nullique ut
prius, per actus illicitos in dextram la-
uamq; partem deflectere a conuersationis
itinere liceret : suscepti fratres insane se-
nientes, semetipsos prius accutare cœpe-
runt : uia hunc sibi præesse popo'cerant,
quorum scilicet torritudo in norma ius
rectitudinis ostendebat. Cuique sibi sub
eo conspicerent illicita non licere . & se
dolerent aduicera relinquere, durumque ef-
fer, quod in mente ueteri cogebantur no-
ua meditari, & quia grauis est semper pra-
uis moribus uita bonorum, tractare de

Aeius morte aliqui conari sunt, qui intro-
cum uas uitreum in quo ille pestifer po-
tus habebatur, recumbenti patri ex more
monasterij ad benedicendum fuisset ob-
latum, exiens manu benedictus, signum
crucis edidit, & uas quod longius tene-
batur, eodem signo rupit : sicq; contractū
est, ac si in illo uase mortis, pro cruce la-
pidem dedisset. Intellexit protinus uir
Dei, quia potum mortis habuerat, quod
portare non potuit signum uitæ : atque ili-
co surgens, uultu placido, mēte tranquil-

Bicens : Misereatur uestri fratres omni-
potens Deus, quare in me facere ista uolui-
stis? Nunquid non prius dixi uobis : quia
uestris ac meis moribus minimè conuen-
niret? Itē, & iuxta uestros mores, patrem
uobis querite : quia posthac me habere
minimè potestis. Tuncque ad locum dis-
lectæ solitudinis rediit, & solus in super-
ni spectatoris oculis habitauit secum.

Petrus :

Minus patenter intelligo, quid nam
sit, habitauit secum.

Gregorius :

Si sanctus uir contra se unanimitè cō-
spirantes, suæq; conuersationi longè
dissimiles, coactos diu sub se tenere uo-
luisse, fortasse sui uigoris usum, & modū
tranquillitatis absconderet, atque a con-
templationis lumine suæ mentis oculum
declinasset. Dumque quotidie illorum
correctione fatigatus minus curaret sua,
& se totitan relinqueret, & illos non in-
ueniret. Nā quoties per contagionis mo-
tum uirum extra nos ducimur, & nos-
sumus, & nobiscū non sumus : quia nos-

mur. An illū secū fuisse dicimus, qui in lō-
ginquam regionem abiit, portionem quā
acceptat contempsit, uni in ea ciuium
adhæsit, porcos panis quos cum mandu-
care uideret reliquas, & has eluxit, tamē
cum postmodū cœpit cogitare bona que
perdidit, scriptum de illo est, In se reuer-
tus dixit. Quanti mercedarij in domo pa-
tris mei abundāt panibus? Si igitur secū
fuit, unde ad se rediit? Hunc ergo uenera-
bilem uirum secū habitasse dixerim : quia

Luc. 15.

in sua semp. custodia circumspexit ante
oculos conditoris se semper aspiciens, se
examinans, extra se mentis suae
oculum non diuulgauit.

Petrus:

Quid ergo quod de apostolo Petro
angelus eductus fuisset, qui ad se re-
uersus dixit: nunc scio uere, quia misit
Dominus angelum suum, & eripuit me
de manu Herodis, & de omni expectatione
plebis Iudaeorum?

Gregorius:

Dicitur: quia aut per cogitationis
contemplationis gratiam super nos me-
tis ipsos leuamur. Ille itaq; qui porcos pa-
uit, uagatione mentis & immunditie sub
semetipsum coecidit: iste uero quem ange-
lus soluit eius mentem in eccliam tra-
xit. Vterq; ergo ad se rediit, quando
& ille ab errore operis se collegit ad cor,
& iste a contemplationis culmine ad hoc
rediit, quod in intellectu communi ut
prius fuit. Venerabilis igitur Benedictus
diuit, nam quoniamq; hunc contempla-
tionis ardor in altum rapuit, se procul du-
bio sub se reliquit.

Petrus: si de serere fratres debuit, q

Gregorius:

Vixquam inter postula sunt mali, ubi
inueniuntur aliqui qui adiuuentur boni.
Nam ubi omnimodo de bonis fractus de-
est, sit aliquando de malis labor uacans,
maximè si è vicino cause suppetant, quae
fructum Deo ferre ualeant meliorem. Vir
itaq; sanctus propter quem custodiendū
staret, qui omnes unanimiter se persequen-
tes cerneret? Et sepe agitur in animo per-
sectorum, quod silentio pretereundum
non est: quia cum laborem suum sine fru-
ctu esse considerent, in locum alium ad
laborem cum fructu migrant. Vnde ille

A cupit, & cū Christo esse, cui uiuere Chri-
stus est & mori lucrum, qui passionum
certamina non solum ipse appetit, sed ad
toleranda haec & alios accendit: Damasci

murum, funem sportamq; quæsiuit, seq;
latenter deponi uoluit. Nunquid non
Paulum mortem dicimus timuisse, quam
se ipse pro amore leia tentatur appetere?
Sed cum in eodem loco minorem sibi fru-
ctum adeile conspiceret, graui labore ad
laborem se alibi cum fructu seruauit. For-
tis etenim praeliator Dei tenens intra clau-
stra noluit, certaminis campum quæsi-
uit. Vnde idem quoque uenerabilis Bene-
dictus, si libenter audis, citius agnoscis:
quia non tantos ipse indociles deleuit,
quantos in locis alijs à morte animæ su-
scitauit.

Petrus:

Ita est ut doces, & manifesta ratio &
ipso latum congruum testimonium de-
clarat. Sed quæso ut de uita tanti patris
ad narrationis ordinem redeas.

Gregorius:

Cum sanctus uir diu in eadem solici-
taretur, multi ab eo in eodem loco ad om-
nipotentis dei sunt seruicium congrega-
ti, ita ut illic duodecim monasteria cum
omnipotentis Iesu Christi Domini opti-
lar one construeret, in quibus statutis
patribus, duodenos monachos deputa-
t. sua presentia aptius erudiri iudi-

nosq; & filios omni, orem Deo nutre-
dos dare. Tunc quoq; bonæ spei suas
soboles, Euclius Maurum, Tertulius ue-
ro patricius Placidum tradidit: è quibus
Maurus iunior cum bonis, olleret mo-
nibus, magni adiutor cepit existeret.
bat annos.

De castigatione monachi uagi. Cap. IIIII.

Incumquaque construxerat, quidam
monachus erat, qui ad orationem stare
nō poterat, sed mox ut se fratres ad studiū
orationis

orationis inclinabant, ipse egrediebatur foras, & mente vaga terrena aliqua & uisitata agebat. Cumq; ab abbate suo sepius fuisset admonitus, ad uirum Dei deductus est: qui ipse quoq; stultitiam eius uehementer increpauit, & ad monasterium reuertens, nix duob; diebus uiri Dei

2110. *lib. 2. cap. 11.*
uum proprium reuertens, uagari tempore

ab eodem monasterij patre quem constituerat, nunciatum fuisset, dixit: Ego uenio, cumq; per memetipsum emendo. Cumq; uir Dei uenisset ad idem monasterium, & constituta hora expleta p[re]ludicia sefe siatres in orationem dedissent, aspexit quod eundem monachum qui in oratione manere nō potuit, quidā niger puerulus per uestimenti simbram foras trahere.

2111. *lib. 2. cap. 12.*
e dicit: Numquid nō aspiciis quis est q

2112. *lib. 2. cap. 13.*
dentes dixerunt: Nō. Quibus ait: Oremus ut uos etiā uideatis quem iste monachus sequit. Cumq; per biduū esset oratū, Maurus monachus uidit: Pōp[ul]ianus uerō eius dē monasterij pater uidere non potuit. Die igitur alia expleta oratione uir Dei oratorium egrediens stantem foris monachum reperit, quem pro excitate cordis suauitatis ultimis a n[on] pro iam puerulo perculit, sed ad orationis studium immobilis permansit. sicq; antiquus hostis dominari non ausus est in eius cogitatione, ac si ipse percussus fuisset ex uerbere.

De fonte in uertice montis uiri Dei oratione pro
cap. 14.

In his autem monasterijs quæ in eodē loco constituerat, tria lustrum in superbus montis erant: & ualde erat fratribus laboriosum quod semper ad lacum oportebat descendere ut aquam haurire debuissent maxime quia dē deuexo montis latere erat graue descenditibus in timore periculum. Tunc coacti fratres ex eiusdem tribus monasterijs ad Dei famulum Benedictum uenerunt dicentes: Laboriosum uobis est propter aquam quotidie

A usq; ad lacum descendere. & ideo necesse est ex eodem loco monasteria mutari. quos blandē consolans dimisit, & nocte eadem cum paruo puerulo nomine piacido, cuius superius memoriam feci, eiusdem montis rupem ascendit ibiq; diutius orauit. Et oratione cōpleta tres petras in loco eodem pro signo posuit: atq; ad finē, cunctis illis nescientibus, monasterium rediit. Cumq; Die alia ad eum pro necessitate aquæ prædicti fratres rediissent dixit: Ite, & rupem illi in qua res superinueniuntur petras inuenieritis, in modū cū cauere: ualeat. n. omnipotens Deus etiā in illo montis cacumine aquam producere, ut uobis laborem tanti itineris dignetur auferre. Qui euntes rupem montis quam Benedictus prædixerat iam iudantem inuenierunt. Cumq; in ea concavum locum secutent, statim aqua repletus est: quæ tam sufficienter emanauit, ut nunc usq; ubertim defluat, atq; ab illo montis cacumine usq; ad inter. ora detrahetur.

De remissione ferri cum manubrio Cap. 15.

Clio quoq; tempore Gothus quidam n[on]it: quem Dei uir Benedictus libenter inuenit, quod ad falsis similitudinem falcastrum uocatur, ut de loco quodam uepres abscinderet, quatenus illic huius fieri deberet. Locus autē ipse quem mundandum Gothus susceperat, super ipsam laci ripam iacebat. Cumq; Gothus idem densitatem ueprum totius uirtutis ad illu succederet, iterum de manubrio proficiens in lacum cecidit, ubi scilicet tanta erat aquarum profunditas, ut ipse requiredi ferramenti nulla iam esset. Itaq; ferro perduto tremebundus ad Maurum monachū euenit Gothus, damnum quod fecerat nunciavit, & reatus sui egre poenitentia. Quo Maurus quoq; monachus, mox benedicto famulo Dei curauit indicare. Vn igitur Dñi Benedictus h[ic] audiēs accedebat ad lacū tulit de manu Gothi manubrium, & misit in laci, & mox ferrum profundum rediit, atq; in manubrium intrauit, qui statim ferramentum Gotho reddidit, dicens. Ecce labora, & noli conuulsi.

R. 11. De

neq. Quis ita erat ante eorum oculos. Ludo septem puellas mitteret; quæ coram ei

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

trib. ordinavit, & paucis secū monachis ablati habitacionem mutavit loci. Sicq; uir dei eius odia humiliter declinauit, quæ op

Petrus.

Mira sunt & multum stupenda quæ dicis. Nam in aqua ex petra produ

Gregorius:

Vir Dei Benedictus Petre unius dei spiritum habuit, qui per concessa redemptionis gratiam electorum corda omniū impleuit, de quo Ioannes dicit: Erat lux uera quæ illuminat omnem hominē uenientem in hūc mūdū. De quo rursus scriptum est. De plenitudine eius nos omnes accepimus. Nam sanctū Dei

homines per tuerunt. Non ita uirtutes habere, non etiam alijs tradere. Ille autē signa uirtutis dedit subditis, qui se datum signū Ionæ promisit inimicis: ut eam superbis mori dignaretur, coram humilibus resurgere, quatenus & illi uiderent quod contemnerent, & isti quod uenerantes amare debuissent. Ex quo mystico actum est ut dum superbi aspiciunt despectum mortis, humiles contrā acciperent gloriam potestatis.

Petrus:

Quæ te post hæc, ad quæ loca uir

Gregorius:

Sanctus uir ad aera demens loca in hostem mutauit. Nam tanto post grauiora prælia pertulit, quantum contra se aperte pugnantem ipsum malitiæ magistrum inuenit. Castrum namq; qd Castinū dicitur in excelsi montis latere situm est, qui uidelicet mons distenso sinu hoc idem castrum recipit, sed per tria milia in altū se subrigens uelut ad acra cacumen tendit: ubi uetustissimum sanū fuit, in quo ex antiquorum more gentium à stulto rusticorum populo Apollio colebatur. Circumquaq; etiā in cultu dæmonum luci succreuerant, in quibus adhuc eodē tēpore infidelium insana multitudo sacrificijs sacrilegis insudabat. Ille itaq; uir Dei perueniens contriuit idolum, subuertit aram, succendit lucos, atque in ipso templo Apollinis, oraculum beati Martini, ubi uero ara eiusdem Apollinis fuit, oraculum sancti Ioannis construxit. Sed per artem euentū sua uel multitudinem predicatione continua ad fidem uocabat. Sed hæc antiquus hostis tacitè non ferens, non occultè, uel

Dixit enim: edaperta uir uide euius patris oculis sese ingerebat, & magnis clamoribus uim se perpen conquerebatur, ita ut uoces illius etiam fratres audirent quamuis imaginem minime cernebant. Vt enim discipulis suis uenerabilis pater dicebat, corporalibus eius oculis idem antiquus hostis teretimus & succensus apparebat, qui in eum ore oculisque flammantibus seure

Rur 2 uidebatur.

diebant omnes : prius enim hunc vocabat ex nomine. Cui cum vir Dei minime responderet, ad eum mox contumelias erumpebat. Nam cum clamaret dicens: Benedicite Benedicite, & cum sibi nullo modo respondere conspiceret, protinus adiungebat, Maledicite non Benedicite, quid mecum habes? quid me persequeris? Sed iam nunc ex pestanda sunt contra Dei famulum antiqui hostis nova certamina, cui pugnam quidem volens intulit, sed occasionem uictoris ministravit inuitus.

De ingenti furore per uiri Dei orationem lenato. Cap. IX.

Quadam die dum fratres habitacula eiusdem cellæ construerent, lapis in medio iacebat, quæ in edificium leuare decreuerunt. Cumq; cum duo vel tres mouere nõ possent, plures adiuncti sunt, sed ita immobilis mansit ac si radicatus in terra teneretur, ut super eum ipse per se antiquus hostis sederet, quem tantorum uirorum manus mouere nõ possent. Difficultate igitur facta ad uirum Dei nullum est ut ueniret, & orando hostem repelleret, ut lapidem leuare possent. Qui mox non solum se, sed etiam ipsos abiecit, & abiit.

De famulico coquina incendio. Caput X.

Quam dum fodiendo altius penetrarent, preteritum illic idolum fratres inuenerunt. Quo ad horam casu in coquinâ proiecto exire ignis repêre usus est, atq; in cûctorum monachorû oculis quia omne eiusdem coquinæ ædificium consumeretur ostendit. Ceterq; iacendo fratres aquam ad ignem quasi extinguendo persisteret, puluatus eodem tumultu uir Dei aduenit. Qui eundem ignem in oculis fratrum esse, in suis uero non esse considerans, cepit protinus in orationem flexit, & eos

uir. fratres monuit ut oculos suos signarent, ut & sanum illud coquinæ ædificium assistere cernerent, & flammæ quas antiquus hostis sinxerat non uiderent.

De puero constricto à patre, sanato. Cap. XI.

Res ita exigebat, paulo altius enim suæ claustra morabatur. Cui antiquus hostis insultans apparuit, & ei quoddam

uir Dei per nunciũ celeritè fratri indicauit dicens: Fratres caute notate.

linum opprimens ruina contriuit. Contristati omnes, ac uehementer afflicti non damno parietis, sed contritione fratris, uenerabili patri

erant. Tunc idem pater Benedictus dilaceratum puerum ad se deferri iubet. Quem portare non nisi in sacco potuerunt: quia collapsi sana parietis non solum eius membra, sed etiam ossa contrierant. Precepitq; uir Dei statim eum in celâ sua in p̄uacio quo orare consueuerat prouci, missisq; foras fratribus cellâ clausi, qui orationi instantius quàm so-

sceret, de eius se interitu antiquus hostis benedictio insultare credidisset.

De monacho qui extra cellam comedere. Caput XII.

Cum etiam spiritu pollere, uentura præcari. Mos etenim cellæ fuit, ut

citè seruaretur, quatenus a fratribus am-
fratres egrediunt, & in eo tardiori com-
pulsus fuit hora demorari. Qui manere
iuxta religiosam feminam nouerat, eu-
ius ingressi habitaculum sumperunt ci-
ba. Quod cum sciret, benedictionem patris ex more petie-
runt. Quos ille protinus perconatus est
dicens: Vnde estis? Quare? Respondit
Nulquam. Quibus ille ait: Quare ita menti-
mini? Nunquid in habitaculo non intra-
stis? Nunquid hos atque illos non
licet non bibistis? Cumque eis venerabilis
pater & hospitium mulieris, & genera-
tionis, & quanta in monasterio fieret, re-
cognoscens cuncta quae egerant, ad eius
pedes se prosternens, & se delin-
quens confessus fuit. Ipse autem protinus cul-
pam pergit, pendens quod in eius ab-
sentia ultra non faceret, quem praesentem
sibi esse in spiritu sciret.

*De Petri & Valentini monachis, quem uir Dei
inuitauit ad cenam. Cap. XIII.*

Inter quosdam uirum, cuius mem-
inachi, cuius superius memoriam feci,
uis erat laicus, sed religiosus. Qui ut serui-
li orationem perciperet, & germanum
fratrem uideret, annis singulis de loco
suo ad cellam eius ieiunus uenire consue-
uerat. Quadam igitur die dum iter ad mo-
nasterium faceret, sciebat illi alter uisitor ad-
iunxit, qui sumendos cibos in itinere
portabat. Cumque iam hora tardior exire
uideret, dixit: Veni frater sumamus cibum
ne lassemus in uia. Cui ille respondit:
Asperne, uisitor, quia tu uenire
natura deo pariter. Si uel timor uisus
semper peruenire consueui. Quo respon-
so percepto ad horam conuiuator tacuit.
Nihil enim ei de spiritu inuicem
spatium egissent, rursus admonuit ut man-
ducarent. Noluit contentus qui ieiunus
peruenire ad cenam faceret, & cum eo
ad manducandum imitauerat, & cum eo
ieiunus adhuc pergere modicum consen-
sit. Cumque iter longius agerent, & eos
tardior hora fatigaret ambulantes, inue-
nerunt in itinere pratum & fontem, &
qua quae potant ad ieiunandum, corpora

delectantur. Tunc conuiuator ait:
Ecce aqua, ecce pratum, ecce amoenus lo-
cus in quo possumus refici & parum quie-
scere, ut uia eamus iter nostrum postmo-
dam incolumes explere. Cui igitur & uer-
ba auribus & loca oculis blandirentur,
tertia admonitione persuasus consensit
& comedit, uespertina uero hora perue-
nit ad cellam. Praesentat uisitor uenerabili
benedictio patris, sibi orationem petiit: sed
mox ei uir sanctus hoc quod in uia egerat
improperauit dicens: Quid est frater quod
malignus hostis qui tibi per conuiatorem
tuum locutus est. Semel tibi persuadere
non potuit, secundo non potuit, tertio ue-
ro persuasit, & te ad hoc quod uoluit supe-
rauit. Tunc ille reatum infirmæ suæ men-
tis agnoscens, & ei uisitoris
tâto magis cepit culpam delere & erube-
scere, quâto se cognouit etiam absentem
in Benedicti patris oculis deliquisse.

Petrus:

Entium uideo inesse, qui absentem disci-
pulum perconatur.

*De simulacris regis Totila deprehensa.
Cap. XIII.*

Gregorius:

Oporteret Petre ut interim scilicet, quate-
nus adhuc maiora cognoscas. Go-
thorum namque temporibus cum rex eorum
Totila sanctum uirum prophetæ habe-
re spiritum audisset, ad eius monasterium
pergens, paulo longius subleuit, eique se
uiscere. Tunc cum in itinere
ueniret, ipse sicut perfidæ mentis fuit, an-
nuntius Dei prophetæ spiritum haberet, ex-
plorare conatus est. Quidam uero eius spa-
tarius Riggo dicebatur, cui calciamenta
sua praebebat, eumque in uiscibus regali-
bus fecit, quem quasi in persona sua
re ad Dei hominem praecepit. In cuius obse-
quium uenerant comites multi. Vultericum,
Rudericum, & Blindinum, ut ante serui
Dei oculos ipsum regem Totilam esse si-
mulacris eius lateri obambulare, cui alia

Rex & quoque

etiam ex eisdem obsequiis quàm ex purpureis uestib. rex esse putaretur. Cumque idem Riggo decoratus uestib. obsequenti frequenter comitatus monasteriũ fuisset ingressus, uir Dei eminens sedebat, quem uenientem conspiciens cum iam ab eo audiri potuisset, clamauit dicens: pone si pone hoc quod portas, non est tuum. Qui Riggo protinus in terram cecidit. Et quia tanto uiro illudere præsumpserat, ex paurit omnesq; qui cum eo ad hominem loci ueniebant, terræ consternati sunt. Surgentes autem ad eum propinquare minime præsumpserunt, sed ad suum regem reuertentes, eum de negotio in quantum locutæ fuerant deprehensi.

*De propheta regi Totila, & Canulina uisita-
uissa. Cap. XV.*

Tunc per se idem Totila ad Dei hominem accessit, quem cum longè sedentem cerneret, non ausus accedere sese in terram dedit. Cui cum uir Dei his terre diceret, Surge, sed ipse ante eum de terra erigere se non auderet, Benedictus Christus, & cetera. Tunc Canulina, qui iussus est accedere ad regem, prostratumque de terra uenit, & cetera. Tunc uir atq; in paucis sermonib. cuncta quæ illi erant uentura prænuñciauit, dicens: Multa mala facis, multa mala fecisti, iam aliquando ab hac urbe recedens, per eundem Romam ingressurus es, mare transurus, nouem annis regnans, decimo morieris. Quibus auditis rex uehementer territus oratione petita recessit, atq; ex illo iam tempore minus crudelis fuit, & non multo post Romam adiit, ad Siciliam peruenit. Anno autem regni sui decimo, omnipotens Dei iudicio regnum cum uita perdidit. Præterea Canulina uisites Ecclesie ad eundem Dei famulum uenire cõfueuerat, quem uir Dei pro uite suæ merito ualde diligebat. Is itaq; dum cum illo de ingressu regis Totilæ & Romanæ uerbis perditione colloquium haberet, dixit: Roma tam amplius nõ inhabitetur. Cui uir Dñi respondit: Roma a gentibus non exterminabitur, sed tempestatibus coruscis,

Auribus ac terræ motu fatigata in semetipsa marcescet. Cuius prophetiæ mysteria nobis iam facta sunt luce clariora, qui in hac urbe dissoluta moenia, euerfas domus de troctas, & cetera. Tunc ce-
mus, eiusq; ædificia longo senio lassata quia ruinis crebrescentibus prosternantur uidemus: quamuis hoc honoratus eius discipulus, cuius milu relatione comper-
tum est, non tam ex ore eius aut de se perhibet. Sed quia hoc dixit, dictum sibi a fratribus fuisse testatur.

*De uero ad eundem locum uenisse ad tempus
Cap. XVI.*

Fodem quoque tempore quidã Aquilanus, & cetera. Tunc idem uir dicitur con-
xabatur, qui a uenerabili uiro Constantio eiusdem Ecclesie antistite per multa fue-
rat antea in hac urbe transgressus, ut sanari potuisset. Sed sancti Dei martyres nolue-
runt ei sanitatis donum tribuere, ut quan-
ta esset in Benedicto gratia demonstra-
rent. Ductus itaque est ad omnipotentis
Illi Dominus precibus fundens, antiquum
lumen in oculis suis restituit, & cetera.
pulis. Cui sanato præcepit dicens: Vade,
& posthac carnem non comedas, ad sa-
crum ordinem nunquam accedere præ-
sumas: quacumq; autem die ad sacrum or-
dinem accedere præsumperis, statim iuri
diaboli iterum mancipaberis. Discessit
autem clericus sanus, & sicut terre solet
animum penam recens, ea quæ in se
ceperat, interim custodit. Cui uero
de hac luce migrassens, & mino
ret, uerba uiri Dei quasi ex lōgo tempore
oblitis postposuit, atq; ad sacrum ordinem ac-
cessit: quem mox is qui reliquerat diabo-
lus tenuit, eumq; uerare quousq; animã
cui excuteret non cessauit.

Petrus:

Item idem uir dicitur, & cetera. Tunc
secreta penetravit: quia perspexit hunc
clericum ideo diabolo traditum, ne ad
sacrum ordinem auderet accedere.

Gregorius

Gregorius:

Quia diuinitatis præcepta seruaret,
 1. Cor. 6. cum in terra uiuere. Quia illi heret Domino
 unus spiritus est cum eo?

Petrus:

Sanus sit cum Domino spiritus qui
 Rom. 11. idem egregius prædicator dicit: Quis co-
 gnouit sensum Domini, aut quis confi-
 lauit, ut sciret Domini corde in eo.
 ueniens uidetur eius sensum cum quo
 unus unum factum fuerit, ignorare,

Gregorius:

Sancti uiri in quantum cum Deo unū
 1. Cor. 2. sunt, sensum domini non ignorant.
 Nam in 1. Cor. 2. Apostolus dicit: Quis
 enim scit hominum quæ hominis sunt,
 præter latas hominis mentis? Ita
 & quæ Dei sunt nemo cognouit, nisi spi-
 ritus Dei qui in corde dei nolle se dei
 sancta uirtute. Nova tenon per tam
 huius mundi accepimus, sed spiritū qui
 ex Deo est. Hinc iterum dicitur: Quod oculus
 non uidit, nec auris audiuit, nec in ois
 hominis ascendit quæ præparauit Deus
 diligētibus se, nobis autem reuelauit per
 spiritum suum.

Petrus:

Sic et eisdem Apostolo ea quæ Dei sunt
 Rom. 11. secretis spiritum suum clare ostendit
 per hoc quod ipse ait: Quia in mente
 Quia ratio in mente, et uirtus & uen-
 tix Dei, quàm incomprehensibilia sunt
 iudicia eius, & inuestigabiles uir eius?
 Sed rursum mihi hæc dicenti alia subori-
 tur quæstio. Nam Dauid propheta Domi-
 no loquitur dicens: In labiis meis pronū-
 ciaui omnia iudicia oris tui. Et cū uir
 sit nosse quàm etiam pronunciare. Id
 est quod Paulus incomprehensibilia esse De-
 iudicia asserit: Dauid autem hæc se om-
 nia non solum nosse, sed etiam in labiis
 pronunciasse testatur?

Gregorius:

Ad utraque hæc tibi superius sub bre-
 uiter ostendimus, quia in
 in quantum cum Domino unū sunt, sen-
 sum Dñi non ignorant. Omnes. n. qui de
 uotè Dominum sequuntur, et deuotione
 cum Deo sunt, & adhuc carnis corrupti-
 bilis grauati pondere cū Deo nō sunt: ac

A cultaq; Dei iudicia in quantum coniuncti
 sunt, sciunt: in quantum diuincti sunt,
 nesciunt. quia enim secreta eius adhuc per-
 fecte non penetrant, incomprehensibilia
 eius iudicia esse testantur. Qui uero men-
 tē ei inhaerent, atque inhaerendo uel sa-
 cris scripturæ eloquiis, uel occultis reue-
 lationibus in quantum accipiunt, agnos-
 cunt, & nouerunt hæc & pronunciant:
 iudicia enim quæ Deus tacet nesciunt,
 quæ Deus loquitur sciunt. Unde & Da-
 uid propheta cum dixisset: In labiis meis

P. 118

B pronunciaui omnia iudicia: protinus ad-
 didit, Oris tui, ac si apertè dicat: Illa ego
 iudicia & nosse & pronunciasse potui,
 quæ te dixisse cognoui. Nam ea quæ ipse
 nō loquitur, a nostra proculdubio cogni-
 tione abscondit. Concordat ergo prophe-
 tia Apostolicaq; sententia: quia & incom-
 prehensibilia sunt Dei iudicia, & tamen
 quæ de ore eius prolata fuerint, humanis
 labiis pronunciantur, quoniam scribi ab
 hominibus & prolata prodi possunt, &
 occultari non possunt.

Petrus:

In obiectione mox quæstiuicula patuit
 C. I. uir non solum in ore loquitur
 adhuc de uiri huius uirtute subiunge.

De destructione monasterii uiri ab ipso prædi-
 ca. Cap. XLII.

Gregorius:

Vir uiridum uis in orationibus po-
 mine eiusdem Benedicti patris suo-
 rat admonitione conuersus, qui pro uir-
 tute merito magnam apud eum familiari-
 tatis fiduciam habebat. Hic cum quadā die
 eius cellā fuisset ingressus, hunc amarissi-
 mē sētem repert. Cumq; diu subsisteret,
 eiusq; nō finiri lachrymas uideret, uocē ta-
 men uir Dei consueuerat orando plange-
 re sed moerendo, quæ nam cā tanti luctus
 existeret inquisiuit. Cui uir dei illico respō-
 dit: Omne hoc monasteriū qd̄ construxi
 & cuncta quæ fratrib. præparauī, oīpoten-
 tis Dei iudicio gentibus tradita sunt. Vix
 aut̄ obtinere potui ut mihi ex hoc loco
 animæ concederent. Cuius uocem tunc
 Theoprobis audiuit, nos aut̄ cernimus,
 q̄ destructū modo a Longobardorū gen-
 te eius monasterium scimus. Nocturno

R. 11. 4. enim

aliqui ex prece faciant, aliquando ex potesta-
te. Cum enim Ioannes dicat: quorquor
autem receperunt eum, dedit eis potesta-
tem filios Dei fieri: qui filij Dei ex potesta-
te sunt, quid mirum si signa facere po-
testate ualeant? Quia enim utroq; modo
miracula exhibeant, testatur Petrus qui
Thabitam mortuam orando suscitauit:
Ananiam uero & Sapphiram mentientes
mori increpando tradidit. Neque enim
orasse in eorum extractione legitur, sed
solummodo culpam quam meriti sunt:

De ligato rustico sola affectu nati Dei soluto.
XXVI.

C

ndix fuit Arianz. qui Totile regis
eleiz religioſos viros ardore immanifi-
nit crudelitatis exarſit, ita ut quiſquis
e clerico, monacho uve ante faciem ue-
nillet, ab eius manibus uiuus nullo mo-
do tolleretur.

z ſuſtinentis in rapinam rerum inhians
dum quendam ruſticum tormentis crude-
libus aſſigeret, eumque per ſupplicia di-
uerſa, lauiaret, uictus pœnis ruſticus ſeſe,
res ſuas Benedicto Dei ſamulo commen-
dat.

ad uiram hora reparatur. Tunc idem Gal-
la ceſſauit ruſticum tormentis aſſigere, ſed
eius brachia loris foribus aſtringens an-
te equum ſuum cœpſe impellere, ut qui
eſſet iudicatus qui eius res ſuſceperat de-
monſtraret. Quem ligatis brachijs ruſti-
cus antecedens duxit ad ſancti uis mona-
ſterij, eumque ante ingreſſum cellę ſolum
ſedeſtem reperit & legentē. Eidem autem
ſubſequenti & ſeruantu Gallice ruſticus di-
xit. Ecce iſte eſt de quo dixeram tibi, bene-
dictus pater. Quē dum ſecundo ſpiritu, cū

co terrore quo conluerat acturus se exiſti-
mans, magnis cepit vocibus clamare di-
ceſſans, Surge, & res illius ruflici redde
quas accepisti. Ad cuius uocem uir Dei
protinus oculos leuauit à lectione, enin-
que inuictus, mox etiam ruficum qui li-
gatus tenebatur attendit. Ad cuius bra-
chia dum oculos deflexiſſet, miro modo
illi lora deuoluerunt, ut diſſoluti tam con-
tinebantur. Cuius quò ligatus uenerat accepſſet
uim tremefactis Gallia ad terram conuulſa,
& ceruicem crudelitatis rigida ad eius ueſ-
tigia inclinans, ſe orationibus illius cõ-
mendauit. Vir autem ſanctus à lectione
interioſus tolli uerò benedictionem accipe-
ret præcepit. Inſanã ſe reducere uir à tã
ter crudelitatis inſania queſciuit debere,
admonuit. Qui ſtrauus rece dens nil ulte-
rius petere à ruflico præſumpſit, quem uir
domini non tangendo, ſed reſpiciendo ſol-
uerat. Ecce eſt Petre quod dixi: quia hi qui
omnipotenti deo familiaris ſeruũt, ali-
quando mira facere etiam ex poſſeſtate poſ-
ſunt. Qui enim ſcruocritatem Gorthi terribi-
lis ſcilens reſpreſſit, lora uerò nodoſque
ligatura que innocens brachia aſtrinxe-
rant oculis diſſoluit, ipſa miraculi celeritate
inducit, quia ex poſſeſtate acceperat
habere quod fecit. Ruſum quoque quale
quantumque miraculum orando ualuit
obtinere, ſubiungam.

De mortuo suo, citato. Cap. XXXII.

Quadam die cum fratribus ad agri-
culturam ruficus deſuncti filij corpus in
ulnis ferens orbicans luſu zſtans ad
monaſterij venit, Bñdictũ patre quæſiit.
Cui cũ dictũ eſſet quia idẽ pater cũ fratri-
bus in agro moraretur, protinus ante mo-
naſterij ianuã corpus exuncti filij piccit,
& dolore turbatus ad inueniendum uene-
rabilẽ patrem ſeſe in curſum conceſſit de-
dit. Eadẽ uerò hora nix Dei ab agri opere
iam cum fratribus reuertebatur. Cũ mox
ux orbatus ruficus aſpexit, clamare cepit
ut ſalutem ei colligeret. In die

Vir autem dei in hac nocte substitit dicens : A
Nunquid ego filium tuum tibi abstuli ?
Cui ille respondit : Mortuus est, ueni resu-
scita eum . Quod ut mox dei famulus audi-
uit, ualde contristatus est, dicens : Recedite
fratres, recedite hæc nostra non sunt, sed
sanctorum apostolorum . Quid nobis onera
uultis imponere, quæ non possumus por-
tare ? At ille, quem nimis cogebat dolor
in sua perstitit, iurans quod non recede-
ret, nisi eius filium resuscitaret . Quæ mox
Dei famulus inquisiuit, dicens : Vbi est ?
Cui ille respondit : Ecce corpus eius ad ia-
nuam monasterii iacet . Vbi cum uir Dei
eum stratis peruenisset, flexit genu, &
super corpusculum infantis incubuit, re-
sequeregens ad cælum palmas tendit,
dicens : Domine non aspicias peccata mea
sed fidem huius hominis qui resuscitari
filium suum rogat, & redde in hoc corpus-
culum animam quam abstulisti . Vix in
oratione uerba compleuerat, & regredien-
te anima ita corpusculum pueri omne co-
tremuit, ut sub oculis omnium qui ade-
rant apparuerit concussionem mirifica tre-
mendo palpitasse . Cuius mox manum te-

Secundum Petrum in hac uita Paulo
sublimior, qui de carnis suæ stimulo
ter dominum rogauit, & tamen
quod uoluit obtinere non ualuit . Ex qua
re necesse est ut tibi de uenerabili patre

Petrus dicitur .
Cap. XXXIII.

C. CXXXV.

Quam uisam erit Petre in hac uita Paulo
sublimior, qui de carnis suæ stimulo
ter dominum rogauit, & tamen
quod uoluit obtinere non ualuit . Ex qua
re necesse est ut tibi de uenerabili patre
a. Co. 12. Benedictio narrem : quia fuit quidam quod
uoluit, sed non ualuit implere . Soror
nanque eius Scholastica nomine, omni-
potenti domino ab ipso infantis tem po-
re dedicata, ad eum semel per annum ue-

nire consueuerat . Ad quam uiri dei non
longè extra ianuam in possessione mona-
sterii descendebat, quadam uero die uenit
ex more atque ad eam cum discipulis ue-
nerabilis eius descendit frater, qui totum
diem in dei laudibus, sacrisque colloquiis
ducentes, incumbentibus iam noctis te-
nebris simul acceperunt eos . Cumque
adhuc ad mentiam tenerent, & inter sacra

dem sanctimonialis scemina soror eius
eum rogauit, dicens : quæso te uir ista no-
cte non deteras, ut usque mane de cæle-
stis uite gaudiis loquamur . Cui ille re-
spondit : Quid est quod loqueris soror ?
Manere extra cellam nullatenus possum .
Tanta uero erat cæli serenitas, uenulla
in aere nubes appareret . Sanctimonialis
autem femina cum uerba fratris negan-
tis audisset, infertis digitis manus super
mentiam posuit, & caput in manibus om-
nipotentem dominum rogatura declina-
uit . Cuius de mensa leuaret caput, tan-
ta contusationis & tonitruu uirtus, tanta-
que inundatio pluuiæ erupit, ut neq; ue-
rabilis benedictus, neque fratres qui cum

caput de mensa leuaret, tanta contusationis
& tonitruu uirtus, tantaque inundatio pluuiæ
erupit, ut neque uerabilis benedictus, neque
fratres qui cum caput de mensa leuaret, tanta
contusationis & tonitruu uirtus, tantaque
inundatio pluuiæ erupit, ut neque uerabilis
benedictus, neque fratres qui cum caput de
mensa leuaret, tanta contusationis & tonitruu
uirtus, tantaque inundatio pluuiæ erupit, ut
neque uerabilis benedictus, neque fratres qui
cum caput de mensa leuaret, tanta contusa-
tionis & tonitruu uirtus, tantaque inundatio
pluuiæ erupit, ut neque uerabilis benedictus,
neque fratres qui cum caput de mensa leua-

ret, tanta contusationis & tonitruu uirtus,
tantaque inundatio pluuiæ erupit, ut neque
uerabilis benedictus, neque fratres qui cum
caput de mensa leuaret, tanta contusationis
& tonitruu uirtus, tantaque inundatio pluuiæ
erupit, ut neque uerabilis benedictus, neque
fratres qui cum caput de mensa leuaret, tanta
contusationis & tonitruu uirtus, tantaque
inundatio pluuiæ erupit, ut neque uerabilis
benedictus, neque fratres qui cum caput de
mensa leuaret, tanta contusationis & tonitruu
uirtus, tantaque inundatio pluuiæ erupit, ut
neque uerabilis benedictus, neque fratres qui
cum caput de mensa leuaret, tanta contusa-
tionis & tonitruu uirtus, tantaque inundatio
pluuiæ erupit, ut neque uerabilis benedictus,
neque fratres qui cum caput de mensa leua-
ret, tanta contusationis & tonitruu uirtus,
tantaque inundatio pluuiæ erupit, ut neque
uerabilis benedictus, neque fratres qui cum
caput de mensa leuaret, tanta contusationis
& tonitruu uirtus, tantaque inundatio pluuiæ
erupit, ut neque uerabilis benedictus, neque
fratres qui cum caput de mensa leuaret, tanta
contusationis & tonitruu uirtus, tantaque
inundatio pluuiæ erupit, ut neque uerabilis
benedictus, neque fratres qui cum caput de
mensa leuaret, tanta contusationis & tonitruu
uirtus, tantaque inundatio pluuiæ erupit, ut
neque uerabilis benedictus, neque fratres qui
cum caput de mensa leuaret, tanta contusa-
tionis & tonitruu uirtus, tantaque inundatio
pluuiæ erupit, ut neque uerabilis benedictus,
neque fratres qui cum caput de mensa leua-

Gregorius:

Trum tene Petre quod loquor: quia

Creatū est: quia ipsa luce visionis intima
mensuratur latetur latus, tantumq; expandit
verū ipsa uidentis anima etiam super se-
ipsum ē in interioribus ampliat, & du-

rac. Quid itaque mirum si mundum ante
se collectum uidit, qui tubicunatus in men-

1. _____

2. _____

3. _____

sed videtur animus est dilatus, qui in

011

C R I

I D

\mathbb{C}^n is a vector space over \mathbb{C} with the standard inner product.

VIETNAM: THE

Fig. 3. ΔT_{max} vs. ΔT_{min} for the Fe_2O_3 and Fe_3O_4 systems.

Quod regulam monachorum scripserit.

Quod regulam monachorum scripserit.
Cap. XXXVI.

Gregorius:

Lire multa narrare, sed quidam eius
studiosè prætereo: quia ad aliorum pe-
nita uo luenda testimo. Hoc aut nolo te-
reat, quod tui dei inter tot miracula quid-
in mundo claruit, doctrinæ quoq; uerbu
nō mediocriter fuisse. Nam scripturæ moni-
chorū regulā, disensione præcipuā leimo-
ne luentē. Cuius si quis uelit inuolius
mores uitāq; cognoscere, pōt in eadē insti-
tu

A invenire, quia sanctus vir nullo modo potuit aliter docere quam vivit.

De Capit. XXXVII.

[illegible]

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

uit, atq; inter duci
cilia membra sustinēt, erectis in colum

manib. hinc, & ultimum spiritum inter
verba orationis effluit. Qua scilicet die

duob. de eo fratrib. uni in cella comoran-
tibus lögins posito, revelatio unius

1. The first step is to identify the key components of the system. This involves understanding the hardware, software, and data involved. For example, in a web application, this might include the server, the database, and the user interface.

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 2. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 3. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

Chrysomitris tristis (Aud.)

obitum hinc pignores d
t, stabiles ex

1)

... ..

De infans muliere in eo sibi cura sanata.

cap. XXXVIII.

¿Qué es el seguro de vida?

tantummodo quiescebat, ubi hac quies

De infama muliere in eo sibi eam sanata.
cap. XXXVIII.

N Vpnāq, est res gesta quā na

lyuas & cipos die noctuq; uagabat, s
tantummodo uentitibus ubi hac quies

te lassitudo coegisset. Quadam uero die dum uaga nimium erraret, ad beati uiri Benedicti specum deuocens, ubiq; nesciens ingressa manit. Mane autem facto ita sanato sensu egressa est, ac si ea nunquam infirmitas capitis ulla tenuisset, quæ omni uiræ suæ terrore in eadem quam accepit salu tepeceperat.

Petrus :

Quidnam esse dicimus quod plerun-

tyrū sic esse sentimus ut non ita per corpora sua, quanta beneficia per reliquias ostendant, atq; illic maiora signa faciant, ubi minime per semetipsos iacent?

Gregorius :

Vbi in suis corporib. sancti martyres iacēt dubiū Petre nō est, q̃ multa ualeant signa demonstrare: sicut & faciūt, & per mentes quiescentib. innumera miracula ostendunt. Sed quia ab infirmis pōt mentib. dubitari, utrum ne ad exaudiendum ibi p̃sentes sint, ubi constat quia in suis corporib. non sunt, ibi necesse est eos maiora signa ostendere, ubi de eorum p̃sentia potest mens infirma dubitare. Quorum uero mens in Deo fixa est, tanto maius habet fidei meritum, quanto illic eos nouit & non iacere corpore, & tñ non deesse ab exauditione. Vnde ip̃a quoq; ueritas ut fidē discipulis augetet dixit: Si ego non abiero, paracletus nō ueniet ad uos. Cum enim couisset quia paracletus spiritus à patre semper procedat & filio, cur se filius recessurum dicit, ut ille ueniat qui a filio nunquā recedit? Sed quia discipuli in carne dñm cernentes, corporeis hunc oculis semper uidere stuebant, rectē eis dicitur: Nisi ego abiero, paracletus non ueniet. ac si aperit diceretur: Si corpus nō subtrahō quis fit amor spiritus, non ostendo: & nisi me deheritis carnaliter cernere, nunquā me dilectis spiritualiter amare.

Petrus :

Placet quod dicis.

Gregorius :

Aliquātulū iam à locutione cessantes, si uis, ut uerba nostra non in uacua narranda tendimus, loquendi uires interrim per silentium reparemus.

Libri secundi Dialogi de uita sancti Benedicti abbatis finis.

ACAPITATER

TII LIBRI.

De Paulino Nolano ciuitatis episcopo. 1

De Ioanne papa. 2

De Agapito papa. 3

De Dato Mediolanensi episcopo. 4

De Sabino Canusina ciuitatis episcopo. 5

De Casio Narmensis ciuitatis episcopo. 6

De Andrea Fundana ciuitatis episcopo. 7

De Constantino Apyuna ciuitatis episcopo. 8

De Juliano Lunensis ciuitatis episcopo. 9

De Sabino Placentino episcopo, qui Padum flumen per literas suas composuit. 10

De Cerbonio Populoni episcopo. 11

De Herculano Perusina ciuitatis episcopo. 12

De Isaac seruo Dei. 13

De Euthicio & Florentia seruis Dei. 14

De Marcio monacho de monte. 15

De monacho ex monte Argentario, qui mortuum suscitauit. 16

De Ecclesia beati Zenonis martyris, in qua aqua uisus portam apertam inundantes minime intrauerunt. 17

De ueterum p̃receptorum uita. 18

De Paulino & Constantino imperatores. 19

De presbytero provincia Valeria, qui furum ad spulcrum fecit terret. 20

- 23 De *h*one *Pr*est *ti*o *n*is *me* *u*o *q*ue
 24 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 25 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 26 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 27 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 28 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 29 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 30 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 31 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 32 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 33 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 34 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 35 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 36 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 37 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 38 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue

LIBER TERTIUS
 De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue

C

tur & de *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue
 uo *q*ue *u*o *q*ue *u*o *q*ue

De *l*o *m*o *q*ue *u*o *q*ue
 Cap. 15

C

metipsum tolle, serui me sursum esse

ecce, uirga inuenit, dicens: Ecce hunc

tem quidem aliquā nescio, sed hortum ve-
ne excolere scio. Quod ut gentilis valde
libenter accepit, cum in nutriendis holi-
era, & quædam herbas deferre co-
epit, & roganti viduæ reddidit si-
militer. Paulinus uero excolendi
ne crebro ingrederet hortum, suumque
hortulanum quædam requireret, & sapien-
tem valde hominem uideret, amicos ec-
cepit familiares desercere, & sæpius cum suo
familiari, uirumque herbas deferre co-
epit. Cunque nocentius ageret,
quandam uisum, & ait: Vide quid agas, & Vandalorum
regnum qualiter disponi debeat provide:
Quod dum rex audisset, illico respondit:
Ego uellem hunc de quo loqueris homi-
nem uidere. Cui gener eius, uenerabilis
senex, & ait: Rex contempsit. Has itaque ad
me uenisse, & ait: Tu mihi hæc est locutus agnoscas. Fa-
mulumque est. Et dum rex ad prandendū
discubuit, Paulinus ex suo opere holera
quæque & uirionia delaturus aduenit. Cū
autem aduenisset, ait: Domine, si tu
mihi hæc est locutus agnoscas. Famulumque est.
Et dum rex ad prandendū discubuit, Paulinus ex
suo opere holera quæque & uirionia delaturus ad-
uenit. Cū autem aduenisset, ait: Domine, si tu
mihi hæc est locutus agnoscas. Famulumque est.

quis esset, sed quis in terra sua fuisset indi-
casset, atque hoc ab eo iteratione frequen-
tis inquisitionis exigeret, vir Domini cō-
strictus magnis coniurationibus, rā non
ualens negare quid esset, episcopū se fuisse
testatus est. Quod possessor eius audiens
ualde perterritus, atque humiliter obtulit,
dicens: Pete quod uis, quatenus ad terrā
tuā à me cum magno munere reuertaris.
Cui uir domini Paulinus ait: Vñ est qd
mihi impedire beneficium potes, ut oēs
cristiani in hac regione possint
præterea in Africana regione perquisiti, cū
pnictis frumētis nauibus pro uenerandi
uiri paulini satisfactione in eius comita-
tu laxati sunt. post non multos uero dies
Vuandalorum rex occubuit, & Bag-illum
quod ad suā perniciē dispensante Deo p-
factum est, ut omnipotens Dei famulus
Paulinus uera prædiceret, & qui se in ser-
uitium solum tradiderat, cum multis à
seruitio ad libertatem rediret: illum uideli-
cet imitatus qui formam seruici assumpserat
ne nos essemus serui peccati. Cuius se-
quēs uestigia Paulinus ad tempus uolun-
tariē seruus factus est solus, ut esset post-
modum liber cum multis.

FCHU35:

Di non ualeo, fieri magis libet quàm aliquid dicere.

Gregorius :

Nam scriptum est, quia cum dolore
esset lateris tactus, ad extrema perductus
est. Dumque eius omnis domus in sua so-
litudine persisteret, cubiculum in quo iace-
bat, &ger, lacto terremotu contremuit, ora-
nesq; qui illic aderat in nullo terrore edocu-
sit, sicut, sancta illa anima carne soluta est.
factumq; est ut magnus pavor inuaderet
eos qui Paulini moerore uidere potuissent.
Sed quia hec quā superius dixi, Paulini
uirus ualde est intimata nūc si placet ad
miracula exteriora ueniamus, quæ & mul-
tis iam nota sunt, & ego tam religiosum
uirorū relatione diuini, ut de his omni-
modo ambigere non possim.

De sancto Iohanne papa.

Cap. II.

Gothorū tpe cū Iohannes uir beatissim-
 us ad Iustinianū seniorē principē perge-
 ret, in Corinthi partib. aduenit, cui neces-
 se fuit ut in itinere ad sedendū equus req-
 uiri debuisset. qd̄ illic quidā uir nobilis au-
 diēs equum quē p̄ magna māsuerudine
 habuit, ut eo ad loca alia pueniēte
 rat, p̄ suā cōiugē retrāsmitti. Factū
 ē ut ille ad certū locū praeclitus uir equo
 eodē subuehēte perductus est. Qui mox ut
 ex more uolūisset, ultra non ualuit, quia
 post sessionē rati pōtēstis mulierē se re-
 cūsaui. Cēpit nōq; immēso statu & fre-
 quasi despiciēdo, p̄lere, q̄a post m-
 rudēter inuitus, hūc ad eundē venerabi-
 lē uirū protinus remisit, magnis precibus
 edo dedicasset. De quo ēz illud mirabi-
 le a nostris senioribus narrari solet, q̄ in
 Cōstantinopolitana urbe ad portā quē uo-
 catur aurea, ueniēs, populorū turbis sibi
 occurrentibus in conspectu omnium ro-
 ganti exeo lumen reddidit, & manū su-
 per-

De sancto Agapio papa.

Cap. III.

Post nō multū uerō t̄pis erigēte cau-
 sa Gothorū, uir quoque beatissimus
 Agapitus huius sanctae Romanae Eccle-
 siae pōtēstis, cui deo dispēsante defuncto, ad
 Iustinianū principē accessit. Cui adhuc
 eēt quādā die in Ciceriariū iā partib. cur-
 que ulla uerba q̄dere neq; ex terra unq; sur-
 fuit an curationis illius haberet lūde, & in
 dū in uirtute dei ex auctoritate Petri siā
 salutis illius sp̄e habere se dicentē, p̄tinus
 uenerēdus uir orationi incubuit, & mis-
 sarū solēnia exortus, sacrificium in cōspe-
 ctu Dei omnipotentis immolauit. Quo

A peracto ab altari exiens claudi manum re-
 nuit, atq; assistente & aspiciente populo
 eum mox à terra in propius grēdibus ere-
 xit. Cūq; et Dominicum corpus in os
 mitteret, illa diu muta ad loquendū lin-
 gua soluta est. Mirati oēs, sicut p̄r gaudio
 cēperūt, eorūq; mentes ilico metus & re-
 uerētia inuasit, cū uidelicet cernerent qd̄
 Agapitus facere in uirtute Dom̄ ex adiu-
 uentio Petri potuisset.

De Nazio Medulanensi episcopo. Cap. IIII.

N Medulanēsis urbis ep̄us causa fidei
 exactus ad cōstantinopolitanā urbē
 ret, Corinthi deuenit. Qui dū largā domū
 ad hospitandū quēreret, q̄ comitatū illius
 totū terre potuisset. & uix inueniret, aspe-
 xit. eminus domū cōgruentis magnitudi-
 nis, eāq; sibi p̄paratā ad hospitādū iussit.
 Cūq; euidē loci incolae dicerēt in ea hūc
 manere nō posse, q̄a multis iā annis hanc
 diabolus inhabitaret, atq; ideo uacua re-
 mansisset: uir uenerabilis Datus respōdie
 dicēs. Imo ideo hospitari in domo eadē
 debemus, si hanc spiritus malignus inua-
 sit, & ab ea hominū habitatiōē repulit. In
 ea sibi ip̄e parari p̄cepit, securusq; illā, ann-

Citaeque in tempore noctis silentio cum uir
 dei quiesceret, antiquus hostis immensis
 uocibus, magnisque clamoribus cēpit
 imitari rugitus leonum, balatus peco-
 rum, ruditus asinorum sibilos serpentū,
 & gurgulietus, stridores forficū. Tūc
 Datus tot hōstiarū uocib. exenatus

Bene tibi cōiugi miser, tu ille es q̄ dixisti:
 Pōnā sedē meā ad Aqlonē, & ero similis al-

Deib. similis factus es: & q̄ imitari Deū indi-
 gne uoluisti. ecce, ut dignus es, beittas imi-
 taris. ad q̄ eius uocē, ut ita dicā, derectio-
 nē suā malignus spiritus erubuit. An nō
 erubuit, q̄ idē domū ad exhibēda mōstra
 q̄ cōstuerat, ulterius nō intrauit? Siquē
 postmodū fidelīū habitaculū facta est, q̄a
 dū eā unus ueraciter fidelis ingressus est,
 ab ei p̄tinus mendax spiritus atq; inde
 his abiecit. Sed oportet iā ut priora ta-
 ceamus, ad ea quae diebus nostris sunt ge-
 sta, ueniendum est.

Gregorius:

Vtique si oportet & de Dei nos sem-
per habere, & de nobis
sua infirmitate formidare: Ecce enim para-
diti cedrum concessam audimus & nō
evulsam, quatenus infirmis nobis & de
eius cōcussione nascatur timor, & de eius
stabilitate fiducia.

De Constantio Aquina civitatis
episcopo. Cap. VIII.

Vir quoque venerabilis uitæ Constan-
tias A. nre urbis episcopus fuit, B
qui nuper prædecessoris mei tempore bea-
te memorie Ioannis Pape defunctus est.
Hunc prophetie habuisse spiritum multi
testantur, qui eum familiariter scire po-
terant cuius inermulta loca sunt, ubi
pater noster recitatur, quæ prædictes fue-
runt, quod in die obitus sui cum à circum-
stantibus crederetur, ut stedis suffragan-
ter tam a nobis, quam a non pauperetur,
cum stedis recitauerunt, dicentes: quem
postea pater noster ait: Quis est
pater per prophetie spiritum respondit,
dicens: Post Constantium mulionem, C
post mulionem fullonem. O tu Aquina,
& hos habes. Quibus prophetie uerbis
ædixit, uix spiritum exhalauit extremis.
In quo defuncto eius Ecclesie pastoralis in-
teritus et curam Andreas Barchinensis,
qui quodam in die b. hystoriam meam, cum
sciret, a se ipso pater noster hoc ex la-
ta subducto, ad episcopatus ordinem lo-
uinus accersitus est, q in eadē ciuitate sul-
lo fuerat. Quo adhuc supersit ita cuncti
inhabitantes ciuitatis illius & barbaro-
sum gladiis & pestilentie immanitate ua-
stata, ut, ut postea testatur, nec cuius
episcopus fieret, nec quibus fieret inueni-
ri, & aliter scribam, completa est inter-
sententia: quatenus post decessum duo-
rum se sequentium eius Ecclesia pastorem
minimè haberet.

De Frigidiano Lucensi, clivariis
episcopo. Cap. IX.

Sed neq; hoc sileam quod narrante ui-
sro venerabili Venantio Lunensi epi-
scopo me ante biduum contigit agnoui.

A *sc. Lucanæ nanq; Ecclesiæ sibi met propinquæ, fuisse miræ virtutis uirum Frigidianum nomine narravit, episcopum cuius hoc opinatissimum à cunctis illic habitantibus testat memorati miraculum : quod Ausertis fluvius qui iuxta illius urbis muros inflebat, tæpe inundatione facta cursui sui alueum egressus, per agros diffundi cõsueverat, & quæcunq; sata & plantata repererat euertebat. Cuiq; hoc crebro fieret, & magna eiusdem loci incolæ necessitas urgeret : dato studio operis eum per loca alia deuare conati sunt. Sed quamuis diutius laboratum fuisset, a proprio alueo desecti non potuit. Tunc uir Domini Frigidianus rastrum sibi paruum fecit, ad alueum fluminis accessit, & solus orationi incubuit : atque eidem flumini præcipiens ut lequeretur, per loca quæq; ei uisa sunt, rastrum per terram traxit. Quem relicto alueo proprio tota fluminis aqua secuta est : ita ut funditus locum confueri cursus defereret, & ibi sibi alueum ubi tracto per terram rastro uir Domini, eundem fecerat, uis caret & quæque essent alimentis hominum profuturæ sata uel plantata ultra non læderet.*

De Sabino episcopo Placensino. Cap. X.

Hic quoque venerabilis vir Venar-
tius, a Placentina relatione cognoui, quod in Placentina urbe
perhibet gestum, quod uir quoque dei ueracis-
simus Ioannes in hac modo Romana ci-
uitate locum praefectorum seruans, qui in
eadem Placentina urbe est ortus & nutri-
tus, ita ut episcopus memorat, quia gestu
suerit attestat. In ea namque ciuitate Sabinu
m, unde a legumibus uirtutis episco-
pum. Cui dum de qualiam eius diaconus
nunciasset quod cursus sui Padus
alueum egressus Ecclesie agros occupas-
set, totaque illis loca utriendi seminibus
prostrutura, aqua eiusdem fluminis recedere
uenerabilis uir Sabinus episcopus respon-
dit, dicens: Vade, & die ei: mandat tibi epi-
scopus ut te compescas, & ad proprium
alueum redeas. Quod diaconus eius ad-
dicens, desepit & irritis. Tunc uir dei ac-
cessit notario discant, dicens: Sabinus
domini Iesu christi seruus commonitorium

re p[ro]fusa fuit. Tunc ad Leonem I. comes A
episcopus qui Vinculensi Ecclesiæ præ
rat, regem crudelissimum Totilam in
sensum omnimodo habebat. Cūq[ue] ad
eandem partes cum exercitu propinquas
set, curæ fuit episcopo per clericos suos
p[re]sentia ei transmittere, eiusque furoris in
saniam si posset muneribus mitigare.

Quæ ille ut vidit, protinus spreuit, atq[ue]
iratus suis hominib[us] iussit, ut eundē epi
scopum sub omni asperitate constri
rēt, eūq[ue] eius examini seruarent. Quem
dum feroces Gothi, ministri scilicet cru
delitatis illius tenuisset, circumdantes cū
uno in loco stare præceperunt: eiq[ue] in ter
ra circulum designauerunt, extra quem
pedem tendere iussimodo adficeret. Cū
ue[n]it Dei in sole nimio æstua[re]t, ab eis
den[ique] Gothi e[um] in laqueis, & designatione
circuli inclusit, repēte conuulsiones, &
convulsiones, & tanta vis pluuiæ erupit, ut hi
qui eum custodiendum acceperant, im
mensitatem pluuiæ ferre non possent. Et
dum magna nimis inundatio fieret, intra
eandem designationem circuli, in qua uir
Domini Fulgentius stetit, ne una quidem
gutta descendit. Quod dum regi
crudelissimo nuntiatum esset, illa mens ef
fusa ad magnā eius reuerentiam uersa est,
cuius p[re]sentiam prius insatiabili furore si
uebris conuulsione, & convulsione as
pernalium mentes potentia suæ miracula
per despectos operatur, ut qui superbē cō
tra præcepta ueritatis se eleuant, eorum
ceruicem ueritas per humiles premat.

De Herculano Perusino episcopo. Cap. XIII.

N[on] Vp quoq[ue] Floridus uenerabilis uir
memorable ualde miraculū, dicens: Vir
sanctissimus Herculanus nutritor meus
Perusinus ciuitatis episcopus fuit, et con
tinuus Gothorum exercitus obsedit,
ex qua multi ciuium fugerunt, qui famis
periculum ferre nō poterāt. Anno uerō 7.
non dum finito obsellam urbē Gothorū
exercitus intrauit. Tunc comes qui eidē
exercitui præerat, ad regē Totilā nūcios
misit, exquirens quid de episcopo uel po
pulo fieri iuberet. Cui ille præcepit, dicēs:

A Ipo[n]nas uertice caput, ad ca
neū, corrigiā tolle, & tūc caput eius am
puta, oēm uerō populū qui illic inuentus
est, gladio extingue. Tunc idem comes
uenerabilem uirum Herculanum episco
pum super urbis murum deductum, ca
neū truncauit, et usq[ue] eutem iam mortui
à uertice usq[ue] calcaneū incidit, ut ex eius
corpore corrigia sublata uideretur. Moxq[ue]
corpus illius extra murum proiecit. Tunc
quidam humanitatis pietate compulsi,
abscissum caput ei uici apruentes, cum

B uno parulo infante qui illic extinctus in
uentus erat, extra murum corruerunt, & eo
sepulchrum ei fecerunt. Quod & tran
dem eadem die 40. rex Totila iussit, ut
ciues urbis illius qui quolibet dispersi es
sent, ad eā sine aliqua trepidatione reme
rēt, & in uicinis inue[n]erant, inuendi li
centia accepta reuersi sunt. Sed cuius uitæ
corū episcopus fuerat memores, ubi sepul
tū esset corpus illius quæsierunt, ut hoc
iuxta honorem debitum in ecclesia beati
petri, ap[osto]li, humarent. Cuius & ad
sepulchrum, effusa terra inueniunt corpus
pueri pariter humani, utpote iam die
C XL. tabe corruptū & uermibus plenū, cor
pus uerō episcopi, ac si die eodem esset se
pultum. Et quod est adhuc magna admi
ratione uenerandum, quia ita caput eius
unitum fuerat, corpori, ac si nequaquam
fuisset abscissum, sic uel delictet ut nulla ue
stigia sectionis apparent. Cūq[ue] hoc &
ita terga uertentes, exquirentes si quod si
gnum uel de alia monstrari incisione po
tuisset, ita sanum atque intemeratum om
ne corpus inuentum est, ac si nulla hoc in
cisio terra tetigisset.

petrus:

D Quid uideat talis forma mor
tuorum quæ sunt pro exercitatio
ne uiuentium?

De Isaac seruo Dei.

Cap. XIII.

Gregorius:

P[ro]p[ter] hoc quod & tunc in t[em]p[or]e h[uius] fuit
iuxta Spoletanā urbē uir uitæ uenera
bilis, Isaac nōie, q[ui] usq[ue] ad extrema penē
Gothorū ipa peruenit quē nostrorū multi
nouerūt, & maxime sacra uirgo orzgonia,
q[ui] nūc in hac Romana urbe iuxta Ecclesiā
beate Marie semp[er] uirginis habitat. Que
dum

dubitas, quia eius uitam fidemq; nunc me A
ignoras.

Eodem quoque tempore in Nonensi pa-
tribus prouincie duo uiri in uita atq;
habitu sancte conuersationis habitabant,
quorum unus Euthicius, alter uero Flo-
rentius dicebatur. Sed idem Euthicius in
spiritali zelo atq; in seruire uirtutis se
exercebat multo magis animas ad Deum
perducere exhortando satagebat. Floren-
tius uero simplicitati atq; orationi deu-
tam ducebat uitam. Non longe autem erat
monasterium quod rectoris sui morte
erat destitutum, ex quo sibi monachi eun-
dem Euthicium praeesse uoluerunt. Qui
eum in praeceptis ac pietate non minus ad-
mis monasterium rexit, discipulorumq;
animas in studio sancte conuersationis
exercuit. Ac ne oratorium in quo prius
habitauerat solum remanere poruisset,
illuc uenerabilem uirum Florentium reli-

quit, et cum se in orationem dedit, atq; ab om-
nipotenti Domino petijt, ut ei illic ad ha-
bitandum aliquid solatium donare digna-
retur. Qui mox ut implens orationem,

Qui dum ad terram caput
destruxerat, aperire dabat intelligi quod
ad uirum Dei obsequium uenisset: quod uir
quoniam Dominum in se habebat, et in se
deum habebat, et in se Christum habebat,
et in se sanctum habebat, et in se gloriam
habebat, et in se uitam habebat, et in se
et in se salutem habebat, et in se et in se

cepit, dicens: Vade, atq; oues has
sum eijce, ad horam uero sextam reue-
tere. Coepit itaq; hoc indefinenter agere.
Iniungebat uerso cura pastoralis, & quas
manducare consueuerat, palcebat oues
bestia ieruna. Cum uir Domini reionare
uolebat ad nonam, praeceperat uerso eade
hora cum ouibus reuerti, cum uerso nolui-
set, ad sextam. In omnibus itaq; manda-
tis uiri Dei obtemperabat uersus, ut neq;
ad sextam iussus redire ueniret ad, non
neq; ad nonam iussus redire ueniret ad
sextam. Cumq; diu hoc ageretur, coepit in
loco eodem tante uirtutis fama longe la-
teq; crebrescere. Sed quia antiquus hostis
unde bonos cernit emittere ad gloriam,
inde peruersos per inuidiam rapit ad per-

lis Euthicii uehementer inuidentes q
eorum magister signa non faceret, & is q
solus ab eo relictus fuerat, tanto hoc mi-
raculo clarus appareret, eundem uersum in
fidantes occiderunt. Cuius hora qua
iussus fuerat non rediret, uir Dei Floren-
tius suspectus est redditus, & usq; ad hora
uesperam expectans, aliligi coepit quod is
quem ex simplicitate multa fratrem uoca-
re consueuerat, uersus minime reueteretur.
Die uero altera petierit ad agrum, ut
sum panter ouesq; quassituras: quem oc-
cisum reperit. Sed sollicitè inquirens, ci-
tius à quibus fuerat occisus inuenit. Tunc
se in lamentum dedit, fratrum malitiā

Benerandus uir Euthicius ad se deducti
consolari studuit, sed idem uir Domini
coram eo doloris magni stimulus accen-

derenti Deo, quia in hac uita ante occu-

cupiant, qui nihil se ledentē, uersum meū
occiderunt. Cuius uocem protinus uersus
diuina secuta est. Nam quatuor monachi
eundem uirum percussit, statim ele-
uato morbo percussus sunt, ut mem-
bris putrescentibus interirent. Quod sa-
ctum uir Dei Florentius uehementer
capuit, seq; ita fratribus maledixisse per-
mut. Omni enim uirz iux tempore de-
bat, quia exauditus fuerat, se crudelem,
se in eorum morte clamauit homicidam.

centem Dominum
ne uir mira simplicitatis
et in se gloriam habebat, et in se salutem habebat, et in se et in se

Petrus:

Nos, si fortasse cuiuslibet exagitatione

Gregorius:

Dan graue est, cum Paulus dicat: Ne-
la itaque quam grauis culpa est quae
separat à regno caelestis uitae.

Quia uero in hoc mundo malitia,
sed ex linguae incantis maledictionis
uerbum

[illegible]

...et per dicitur

ieri in le fortitudo.

1. The first step in the process is to identify the problem. This involves gathering information about the situation and understanding the needs of the stakeholders involved.

debat specie, moribus expleba
ad Ecclesiam beati Petri A

2015

elibanumq; ciuserunt. Sed die altero ita
illius inuentus est, ut non solum eius ca
ro ab ignibus, sed neq; extrema ullo mo
do uestimenta cremarentur.

petrus:

A Nzi juum trium puerorum miracu-
lum, cui proinde in grege
lesi non sunt.

Gregorius :

Iqua dissimuliter gestum est. Tunc quippe tres pueri ligati pedibus ac manibus in ignem, cuius flamma die altera requirit, in camino illis suis vestibus deambulantes reperit. Ex qua re colligitur, quia ignis in quo iactati fuerant qui eorum vestimenta non contigit, eorum virtutem et fortitudinem ostendit. Et non perire in obsequio iustorum, & habere flammam virtutem suam ad solatium, & non habere ad tormentum.

De Ecclesiâ beati Zenonis martyris, in qua
 quatuordecim diebus interfectus est.
 Cap. XIX.

Сар XIX.

Hic tam antiquo miraculo diebus
ante ceteros. Nam nuper Ioannes tribu-
one regis hanc urbem de rege Au-
tharico eo tempore in locu eodem ubi mira-
testatus est. Prædictus etenim in buius
parauit, dicens: Quia ante hoc fecit quin-
quennium quādo apud hanc Romanam
urbem alueum suum Tiberis egteilus est,
tantum crecens ut eius unda super mu-
ros urbis induceret, atq; inde iam maxi-
mas regiones occuparet, apud Veronen-
ti Zenonis maritus atque per
ianuam aperiret, aqua in eam minimè intra-
uit. Quæ paulisper crecens atq; ad fen-
estras Ecclesie quæ erāt tectis proximæ, per-
uenit, sicq; itans aqua Ecclesie ianuam
et clausit, ac si illud elementum liquidum in-
essent multi inuenti interieus, sed aquarū
multitudine omni Ecclesia circūdata, qua
possent egredi non haberent, ibiq; se litæ

A fame deicere formidarent, ad Ecclesie ianuam ueniebant, ad bibendum hauriebant aqua, quæ, ut prædixi, usq; ad fenestras effusa erat. Sed bibendum nullo modo distinebat. Hauriri itaq; ut aqua poterat, sed defluere ut aqua nō poterat. Stans autē ante ianuam ad ostendēdū cunctis meritū martyris, & aqua erat ad adiutorium, & quasi aqua non erat ad inuadendum locum. Quod ego antiquo antedicti ignis miraculo uere prædixi non fuisse dissimile, qui tū puerorū & uentilamenta haurio & inuadunt uent.

Mira sunt ualde sanctorum facta quae
minum uehementer stupenda. Sed quia
tantos nuper in Italia fuisse audio admi-
randos uirtutis uiros, nosse uelim si nullas
eos contigit antiqui hostis inuidias percu-
lisse, an ex inuidijs profecisse.

Gregorius :

Scitor, Vnde ergo vidtores sunt, nisi q̃
contra antiqui hostis infidias decertaue-
rent. Mangu...
ni, locutioni, atq; operi nostro semper in-
sit, si fortasse quid inueniar unde apud
examen æterni iudicis accusator existat.
Vis etenim nosse quomodo ad decipien-
dum semper assidat:

De Stephano presbytero praelato alerie, cui
diabolus caligat e sibi stratus. Cap. XX.

Quidam qui nunc nobiscum sunt, et
quam narro testantur. Vir uir-
tute et sapientia praeclarus. In
provinciae presbyter fuit, huius nostri
ecclesiae agnitionem. Qui quando in
proelio suo negligenter loquens praecipit,
dicens. Recede a me, ne caligarem.
Ad cuius uocem mox ceperunt se caligatum
ut aperire cōsisteret. Quod ei ipse qui nomina-
tus fuerat, ad extrahendas caligas diabo-
lus obediit. Quod mox ut presbyter ui-
bus clamare cepit, dicens. Recede miser,
recede: nō enim tibi, sed inācīpio meo lo-

The **cutus**

cutus sem. Ad cuius uocem protinus recessit, ita ut inuentæ sint magna iam ex parte dissolutæ corrigæ remanuisse. Quæ in se colligi potest, antiquus hostis qui tam præsto est factis corporalibus, quam nimis insidijs nostris cogitationibus insulat.

Petrus.

Lontra inimici insidias semper intendere, & continue quasi in acie stare.

Gregorius.

Laboriosum non erit, si custodiam nostrâ non nobis, sed gratiæ supernæ tribuimus: ita tamen ut & ipsi quantum possumus, sub protectione Dei uigilemus. Si autem antiquus hostis à mente corperit expellit ea diuina largitate; leuiterque agitur, ut non solum iam timeri non debeat, sed ipse etiam beneuenturum uirtute terreatur.

De puella conuer'a, cuius solo imperio homo est a demonio liberatus. Cap. XXI.

Remus Eleutherius senex pater, cuius memoriâ superius feci, testis extitit mihi que hoc intimare curauit, quod in Spolitana urbe puella quædâ iam nubile cuiusdâ primarij filia, celestis uitæ desiderio exarsit, cui, pater ad uiam uitæ resistere conatus est, sed cõrepto patre, conuersationis sanctæ habitum suscepit. Quæ ex se factû est ut eâ pater suæ substantiæ ea herede faceret, nihilque ei aliud nisi sex uncias uni-

prolocatæ corperit apud eâ. Iamque generis puellæ cõueriti, atque potèti Lino dedicata uirginitate seruire. Quadâ uero die idē Eleutherius abbas, uir uitæ uenerabilis, ad eâ gratia exhortationis atque zedificationis accesserat, & cū ea de uerbo Dei colloquēs sedebat, cū repente ex eodē fundo quem in sex uncias à patre perceperat, cum xenio rusticus uenit. Qui dum ante eos assisteret, maligno spiritu correptus cecidit, sanguisq; nimis illi duris, atque balatibus cepit. Tūc sanctimonialis sermone fortexit, atque nato nullo magnis clamoribus imperauit, dicens: Exi ab eo miser, exi ab eo miser. Ad cuius uocem mox per os uexati diabolus respondit dicens: Exi de isto exco, i quē Iuabor Casu,

autē iuxta porcus paruulus pascebat. Tūc sanctimonialis sermone præcepit dicens: Exi ab eo, & in hūc porcū ingredere. Qui statim de homine exiit, porcū quem iussus fuerat in uasit, occidit, & recessit.

Petrus.

Velim nosse, si saltem porcum concedere spiritu immundo debuit.

Gregorius.

Propositiæ regulæ nostræ actionis, sunt nostro à legione quæ hominem tenebat dictum est Si encis nos, mitte nos in gregē porcorū. Qui hāc & ab homine expulit, & in porcos se, eoq; in abyssum mittere concessit. Ex qua re etiam hoc colligitur quod ab e; cõcessione omnipotentis Dei nulla malignus spiritus cõtra hominē potestatem habeat quod in porcos intrare nō potuit, nisi pmissus. Illi ergo nos necesse est spōre subdi, cui & aduersa omnia subiungunt in uita, ut tātō nostris hostibus potiores simus, quā o cū authore omnium unum efficiamur per humilitatem. Quid autem mirum si electi quique in carne pos-

Math. 8

sum ipsa quoque ossa mortua plerunque

De presbitero prouincia Valeria, qui suum

In Valeria namque prouincia res est hæc quam natio mihiq; beate memo-

Ibi etenim quidā uenerabilis sacerdos erat, qui cum clericis suis Dei laudi-

us est

siq; caule in hærerebāt omni, atq; idē locus in quo sepi ultus est, ad eadē oues redēb. petuus erat. Quadam autem nocte cum clericis intra Ecclesiā psallentib. suruissset, ut ingressus canlas furtū faceret, nertuē tulit, & concitus exiit. Cū uero peruenisset ad locū ubi uir Dñi sepultus erat, repente hærē, & gressum mouere non potuit. Veruēt quidē de collo de- sunt, eūq; dimittere uoluit, sed manū lazare nō ualuit. Cæpit igit stare miser cū præda sua reus & ligatus. Volebat uerue

ccm

cē dimittere, nec ualebat. Volebat egredi
cū ueruece, nec poterat. Miro itaq;
fur q a uiuis uideri timuerat, hunc mor-
tū illius fuissent obitricē, immobilis persti-
tū. Facto autē mane, expletis laudib. Dei,
ab Ecclesia egressi sunt clerici, & inuen-
rūt ignotū hominē ueruecē tenēte ma-
nu. Res uenit in dubiū, utrū ueruecē tol-
lerat potuā. Mirati omnes, qā ingiellus
ligatus. Qui se p eo protinus in orationē
dederunt, suisq; precibus uix obtinere
uoluerunt, ut qui res eorum uenerat rape-
re, salte uacuu exire mereretur. Itaq;
serui diu steterat cum prēda captiuus,
quandoq; exijt uacuu & uber.

Petrus:

Aret quantū sit super nos dulcedi-
nis omnipotens Deus, cuius erga
nos sunt tam iocunda miracula.

*De abbate Præneste monis, cuiusq; presby-
tero. Cap. XXIII.*

Gregorius:

Præneste urbi mons præeminet, in C
est, uitorum Dei: quorum relatio-

it magnum hoc quod narro
nosse se restabant. In eo namq; monasterio
fuit pater uix uenerabilis, qui quendam
monachum nutrens, usq; ad reuerendos
rouerit mores. Cūq; cū in timore Dei
uideret excreuisse, in eodem sibi mona-
stio tunc presbyterū fecit ordinari. Cui
post ordinationē suam, quia non longē
abesset, eius exitus per reuelationē indi-

pulchrum pararet. Cui ille respondit: An-
te te quidē ego moriturus sum, sed tamen
uade, & sicut uis, prępara sepulchrū tuū.
Recessit igitur, & pręparauit. Cum non
cōst multos dies senex pater sebre puen-
tus, ad extrema puenit, atq; ahiuenti pef-
ne me. Cūq; ille diceret: Scis quia ego mo-
do te secuturus sum, utrosq; capere non
pōt, abbas pūnus respondit, dicens: Ita

A fac ut dixi, quia sepulchrum tuum ambos
nos capit. Desunctus itaq; est, atq; in se-
pulchro eodē q sibi presbyter parauerat
positus. Mox quoq; & presbyterum cor-
poris languor secutus est, quo languore
ad sepulchrū q sibi ipsi parauerat corpus
illius fuisset à fratrib. deportatū, aperto
eodē sepulchro uiderūt omnes q aderāt,
locum non esse ubi poni potuisset: quia

B deculerant, factam sibi sepeliendū diffici-
tatem uiderent, unus eorum exclamauit
dicens: O pater, ubi est quod dixisti, quia
sepulchrum istud ambos uos caperet. Ad
cuius uocem subito cunctis uidentibus
abbatis corpus q illic ante positum fue-
rat, & supinum iacebat, sese uertit in late-
re, & uacantem sepulchri locum ad sepe-
liendum presbyteri corpus prębuit, &
quia utrosque ille locus caperet, sicut
uiuus promiserat, mortuus impleuit. Sed
urbem in beati Petri apostoli monasterio
positum est, uis ne aliquid etiam in hac ur-
ceatulum corpus illius est positum au-

Petrus.

Volo, atq; id ut fiat magnopere depre-
cor.

*De Theodoro mansionario Ecclesię beati Pe-
tri apostoli urbis Romę. Cap. XXIII.*

Gregorius:

Artū eius Ecclesię custodē nonerūt, cu-
ius narratione innotuit res quę ei conti-
t ualde memorabilis. Quod quadam no-
re dum citius ad melioranda iuxta ta-
nuam lumina surrexisset, ex more li-

t, & lampadis resouebat lumen. Tunc
repente beatus Petrus apostolus in stola
candida deorsum in pauiētō constitit,
eiq; dixit: Colliberte quare tam citius
surrexistis? Quo dicto ab oculis aspicientis
euanuit, sed tantus in eum pavor irruit,

leret. *etiam si non videret. & non erat no-*
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

Petrus:

M *Itaque cum dicitur: et non erat no-*
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

Quid super hac re miraris petre? Nū-
 quidnam mēti excidit, quia cum
 Daniel propheta magnam illam ac
 terribilem uisionem uidit, ex qua etiā u-
 sione contremuit, protinus adiunxit: Et
 ego elangui & egrotavi per dies plurimos
 Caro enim ea quae sunt spiritus, capere
 non uale: & ideo nonnunquam cum
 meus humana ultra se ad uidendum duci-
 tur, necesse est ut hoc carnis uasculum
 quod ferre talenti pondus non ualeat, infir-
 metur.

Sed et cum dicitur: et non erat no-
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

Itaque cum dicitur: et non erat no-
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

A *Itaque cum dicitur: et non erat no-*
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

puella paralytica in eius Ecclesia perma-
 nens manibus reperit, & dissolutis reni-
 bus, ut uideretur, & non erat no-
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

ne certa esset, sed quis esset Abūdius igno-
 raret, cepit huc illuc, p. Ecclesiae loca se
 trahere, ut quis esset Abūdius in-
 ter. Cui repēte ipse factus est obuiū quē q-
 uis dicitur Petrus. & non erat no-
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

A *Itaque cum dicitur: et non erat no-*
 stros feruentibus sibi uoluit, nisi prae-
 sentia sui respectu ostendere, quia quicquid
 pro eius ueneratione agerent, ipse hoc p-
 mercede retributionis sine intermissione
 semper uideret.

ster B. Petrus apostolus ad te me misit, ut
 Manumque eius tenuit, & cā in statu suū
 in eius corpore perui ac membra solidata
 nulla remaneret. Sed si cūcta quae in eius
 Ecclesia gesta cognouimus, euoluere cona-
 mur, ab omnium iam proculdubio narra-
 tione conticescimus. Vnde necesse est, ut
 modernos patres quorum uita per Italiae
 provincias claruit, narratio se nostra re-
 torqueat.

De monacho solitario.

Cap. XXVI.

Nuper in Samnii provincia quidāne
 nam uiam ducebat, qui nostrorum mul-
 furatus. De cuius operis narratione unū
 auctorem non inficio: quia penē tot mihi
 illi deprehensos, seruis quā

& si giebāt. Et quae gladius formidare uix
 poterant, ex eius manu ictus ferule periti-
 mecebāt. Huius studiū fuit, nihil in hoc
 mundo habere, nihil curare omnes qui
 ad se charitatis causa ueniebant, ad aeter-
 nae uitae dei terra accedere. Si quando au-
 tem quorūlibet culpas agnosceret, nun-
 quam ab increpatione parceret sed amoris
 succensus studebat in eis uehemen-
 ter per linguam saeuire. Consuetudinē ue-
 rō nīcini uel longe positi eiusdem loci ac-
 cipiunt. & ei oblationes sua-

transmitteret, ut esset quod ipse ad se venientibus offerre posuisset. Quodā uerō tempore possessor quidam Carterius nomine, immundo desiderio deuiatus, quandam sanctimoniam seminā rapuit, si-
 mox ut uir Domini cognouit, ei per quos potuit, quæ fuerat dignus audire, mandauit. Cuiusq; ille sceleris sui conscius time-
 ret, atq; ad uirum Dei nequaquam accede-
 re præsumeret, ne forte huius aspectu ut de-
 nes suas, easq; inter oblationes aliorum
 sciperet. Sed cum eorū eo fuissent oblationes
 omnium deportatæ, uir Dei tacitus se-
 & uenas alias eugensar, eo cum
 oblationes quas idem Carterius
 ut atq; abiecti dicens: ite, & dicite eis: Ob-
 lationem suam omnipotenti Domino ab-
 ut præsentem quosque magnus timor in-
 ebentibus iudicaret.

Petrus:

Multos horum suspicor martyrium
 cutionis inuenisse.

Gregorius:

Duo sunt Petre martyri genera: unū
 eo. Nam et si persecutio delicti exterioris, mar-
 tyrii meritum in occulto est, cū uirtus ad
 passionē prompta flagrat in animo. Quia
 tyrium, testatur in euangelio Dominus: **D**
 qui Zebedæ filijs adhuc præ inhirmirate
 mentis maiora sessionis loca querentibus
 dicit: Potestis bibere calicem quem ego bi-
 biturus sum? Cui uidelicet cum responde-
 rent, Possumus: ait utriq; Calicem quidē
 meū bibetis, sedere autem ad dextrā meam
 uel sinistrā, non est meū dare uobis. Quid
 autem calicis nomen nisi passionis pocu-
 lum signat? Et cum nimirum constet quia
 Iacobi in passione occubuit, Ioannes ne-
 ro in pace Ecclesiæ quieuit, inuincibiliter
 conuenit, & hinc aperta passio nemina.

A cynum, quando & ille calicem Domini bi-
 beret, non est. De his autem talibus tātisq;
 uir, quorum superius memoriā feci, cur
 dicamus quia si persecutionis tempus ex-
 tuisset, martyres esse potuissent: qui oculi
 te an uqui hostis insidias tolerantes, suosq;
 in mundo aduersarios diligentes, cunctis
 carnalibus desiderijs resistentes per hoc qd
 se omnipotenti Deo in corde mastaue-
 runt, etiam pacis tempore martyres fue-
 runt: dum uotis modo temporibus ui-
 les quoq; & secularis uitæ personas, de
 quibus nil celestis gloriæ præsumi posse
 uidebatur, oborta occasione contingit ad
 martyrii coronas peruenisse?

*De quadraginta rursicis, qui pro eo quod carnes
 comedere immolatas noluerunt, a Longo-
 bardis occisi sunt. Cap. XXVII.*

Non sicut hi testantur qui interesse
 dis capti, carnes immolatas comedere
 re compellebant. Qui cum ualde resisteret
 & contingere cibū sacrilegum nollet, ce-
 pere Longobardi qui eos tenerant nisi
 immolata comederent, mortē eius mina-
 ri. At illi æternā potius uitam q̃ præsen-
 tem ac transitoria diligentes firmiter per-
 sisterunt, atq; in sua cōstantia simul om-
 nes occisi sunt. Quid itaq; isti, nisi uentatis
 martyres fuerunt, qui ne uentū comede-
 do, conditorum suum offenderent, ele-
 gerunt gladijs uitam finire?

*De multitudine captiuorum, qui pro eo quod ca-
 pri capre adorare noluerunt, occisi sunt.
 Caput XXVIII.*

Et quoque, cum edum, quædam
 ouissent: morte suo immolauerunt caput
 capre, diabolo, hoc ei per circuitū currētes,
 & carmine nefando dedicantes. Cuius il-
 lud ipsi prius submissis ceruicibus adora-
 rent, eos quoq; quos ceperant, hoc adora-
 re pariter compellebāt. Sed ex eis dē capti-
 uis maxima multitudo magis eligens mo-
 riēdo ad uitā mortālē tendere, q̃ ad ora-
 do uitā mortālē tenere: obtempere iussis
 Ter; sacri-

atque tam nobis, cum pharisaeis. Quod si
hic unus in luxuriā lapsus mox privatus
est dono miraculi, recto uidelicet omni po-
tēti Dei iudicio: ut qui carnis cōtinentiā
seruare neglexerat, sine lingua carnea nō
haberetur. *De his rebus. S. Hieron. pro*
Arianæ hereticos damnatione dixisse suffi-
ciat: nunc ad ea quæ nuper in Italia gesta
sunt signa redeamus.

De Eleutherio Ierno Dei. Cap. XXXIII.

IS autem cuius superius memoriā feci
Eleutherius pater monasterij bea-
ti Patris de Monte Cassino, quondam
urbis pomerij sicum est, diu mecum est in
habeant. *De his rebus. S. Hieron. pro*
ibique defunctus est. Quæ sui discipuli refe-
rebant plorādo mortuū suscitasse. Vir autē
cantæ simplicitatis erat & cōpunctionis,
ut dubium non esset quod illæ lachrymæ
ex tam humili simplici quē mente edire,
apud omnipotentē Deum multa obtine-
re pot.

lum narrabo, quod inquisitis mihi simpli-
citer & ipse furebatur. Quadam nanque
die dum iter carperet, factū uespere cum
ad secundam locū de esset, in monaste-
rium uirginū deuenit, in quo quidā puer
paruulus erat quē malignus spiritus om-
ni nocte uexare cōsueuerat. Sed sanctimo-
niales sœminæ ut uirum Dei suscepērunt
eum rogauerunt dicentes: Tecum pater
tuus. *De his rebus. S. Hieron. pro*
nigñe suscepit secum quē eum nocte eadē
tacere permisit. Facto autem mane cœpe-
runt sanctimoniales sœminæ eundē pa-
trē uigilanter inquirere, si quid ei puer
quem dederant nocte eadem cōfessisset. Qui
miratus cur ita requirerent, respondit: Na-

am & quod malignus spiritus nulla
2. De his rebus. S. Hieron. pro
mopere postulātes ut hunc secum ad mo-
nasterium tolleret: quia iam uexationem
istius uidere ipse non possent. Concessit
senex, puerum ad monasteriū duxit. Qui
cum multo tempore in monasterio fuis-
set, atque ad hunc antiquus hostis accede-
re minimē prætumpsisset, eundem lenis
animus de salute pueri immoderatus per-
territus tactus est. Nam coram positis fra-
tribus dixit: Fratres, diabolus sibi cum il-
lis sororibus locubatur. at uerō ibi ad ser-

De his rebus. S. Hieron. pro
cedere non prætumpsit postquam uocem
emisit hora eadem ac momēto idem puer
coram cunctis fratribus diabolo se inua-
dente uexatus est, quo uisō senex se pro-
taminat. *De his rebus. S. Hieron. pro*
tem diu fratres consolari uoluissent, respō-
dit dicens: Credite mihi, quia in nullius
uestrum ore hodie panis ingreditur, nisi
puer iste à dæmonio fuerit ereptus. Tūc
se in orationem cum cūctis fratribus stra-
uit, & eoque oratum est, quouique puer
à uexatione sanaretur. Qui tam plectē sa-
natus est, ut ad hunc malignus spiritus ac-
cedendi ausum ulterius non haberet.

Petrus:

CRedo quod ei elatio parua surrep-
it, et deus in paucos omnes
deus facti illius esse uoluit adiutores.

Gregorius:

Item Nannus pater mirabili so-
lus portare non potuit, dū sic hoc cum
fratribus & portauit. Huius uiri oratio
quantæ uirtutis esset, in memetipso exper-
tus sum. Nam cum quodam tempore in
monasterio in cōfessione uitalium paterer;
crebrisque angustis per horarum momē-
ta ad exitum propinquarem (quam medi-
ci mokstiam Græco eloquio syncopin uo-
cant) & nisi me frequentē fratres cibo re-
ficerent, uitalis mihi spiritus funditus in-
teritū uidetur: paschalis superuenit
dies. Et cum sacratissimo sabbato in quo
omnes & paruuli pueri ieiunant, ego ieiu-
nare non possem, cœpi plus morore quā
infirmate deheere. Sed tristis animus
cōsiliū citius inuenit, ut eundem ui-
rum Dei secreto in oratorium ducerem,

De his rebus. S. Hieron. pro
illo uirtus ad ieiunandum daretur, suis
apud omnipotentem Dominū precibus
obtineret quod & factum est. Nam mox
ut oratorium ingressi sumus, humiliter se
se cū lachrymis in orationē dedit, & post
eum benedictionis illius, uirulentem tantā
meus stomachus accepit, ut mihi fundi-
tus à memoria tolleretur cibus & xgri-
tudo. Cæpi mirari quis essem, quis fuerim:
quia & cum ad animum redibat infir-
mitas, nihil in me ex his quæ meminerā
recognoſcebam. Cunque in dispositione
monasterij

ita ut uirtute crucis quam uir Dei digito
 reddiderit, diruptis ulceribus moriatur.
 Quem si quando serpens in foramine fo-
 gerit, signo crucis os foraminis benedi-
 cit: statimq; ex foramine serpens iam mor-
 tuus trahitur. Quem tantæ uirtutis utrū
 ipse etiam uidere curauit: enimq; ad me de-
 ductum in infirmorum domo paucis die-
 bus manere uoluit: ubi, si qua adesset cura-
 tionis gratia, citius probari potuisset. Ibi
 autem quidam inter ægros alios mente
 caput iacebat, quem medici Græco uoca-
 bulo phreneticum appellant. Qui nocte
 quadam cum magnas uoces scilicet ut in-
 sanus) æderet, cunctosq; ægros immensis
 clamoribus perturbaret, ita ut nulli illic
 capere somnū liceret, fiebat res ualde mi-
 tabilis: quia unde uerus malè, inde omnes
 deterius habebant. Sed sicut & prius à re-
 uerentissimo Florido episcopo qui tunc
 cum prædicto presbytero illic pariter ma-
 nebat, & post a puero qui nocte eadem æ-
 grotantibus seruabat, subtiliter agnoui,
 in superiora domus secus ad orato-
 riam) incubuit, & statim eum sanum ad lectum
 proprium reduxit: ita ut nullas ulterius
 molestias) prædicti) cuiusdam) quodammodo
 præ aliquo clamore perturbaret: nec iam
 ægritudinem autem alienam, qui perfecte
 receperat mentem suam. Ex quo eius uno
 facto didicimus, ut de eo illa omnia au-
 dita crederemus.

Petrus:

MAgis uix edificatio est uidere ui-
 ros tam mira facientes, atque in ci-
 uibus suis Hierusalem celsiorem in terra D

De Maximiano Syracusana ciuitatis episcopo.

Capitulum

XXXV

Gregorius:

NEqui hoc silendū puto quod omnipo-
 tentium suum nunc Syracusanum episco-
 pus est monstrare miraculū. Nā dū iussio-
 nem) quodammodo) quodammodo) quodammodo)

Aurbis palatio responsis Ecclesiasticis deser-
 uirem, illuc ad me idem uenerabilis Ma-
 ximianus charitate exigente cum fratri-
 bus uenit. Qui cum ad monasterium meū
 R) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 potestate deprehensus, inestimabili ordine
 at) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 que) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 ita cognouit & gratiam, nam cum in eo-
 rum) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 fluctus sequerent, ex nauis clauis perditis ar-
 bor abscissa est, uela in undis proiecta, to-
 ta) quodammodo) quodammodo) quodammodo)

Bab omni fuerat sua cōpage dissoluta. Ri-
 mis itaq; patentibus intrauit mare, atq;
 usq; ad superiores tabulas impleuit nauē,
 ita ut non tñ nauis intra undas quā unde
 iā intra nauē esse uiderentur. Tunc in ea-
 dem nauī residentes non iam ex morte ui-
 cina, sed ex ipsa eius præsentia ac uisione
 turbati omnes, sibi met pacem dederunt,
 corpus & sanguinem redemptoris accepe-
 runt, Deo se singuli comendantes, ut eorū
 animas benignè susceperet, quorum
 corpora in tam pauenda morte tradiderat.
 Sed omnipotens Deus qui eorum mē-
 tes) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 tam mirabiliter seruauit. Nam diebus o-
 ctid) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 plena iter propriū peragens ena-
 tra) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 castri portum deducta est. Ex qua euerant
 omnes incolumes qui cum prædicto uene-
 rat) quodammodo) quodammodo) quodammodo)

post eos ipse quoq; fuisset egressus, mox
 in eiusdem portus profundum nauis de-
 mersa est, ac si illis egredientibus præ pon-
 de) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 hominibus in pelago aquas portauerat,
 at) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 tribus recedente, aquas sine hominib. in
 portu non ualuit portare: ut hinc omni-
 potens Deus ostenderet, quia hanc onu-
 llam suā manu tenebat, quæ ab homini-
 bus uacua & derelicta super aquas nō po-
 tuit manere.

De Sanctulo presbytero prouincia Nurfia.

Capitulum

XXXVI

Aapud me enim cuius superius memo-
 ri) quodammodo) quodammodo) quodammodo)
 Sanctulum nomine, qui ad me ex Nurfia
 prouia-

prouincia annis singulis venire consue-
unt. Sed ex eadem prouincia quidam mo-
nachus ante triduum uenit, qui grauis
tuncq; merore me percussit, quia eundem
uirum obijisse nunciauit. Huius ergo uiri
cibi non sine gem. tu dulcedinis secolo,
tam tamen sine formidine uirtutes nar-
ro, quas a uicinis eius sacerdotibus mita

Et sicut inter amantes se animos homi-
num magnam charitatis familiaritas au-

eratus, ipse quoque de his quæ egerat,
extrema quidam latere cogebatur. Hic

quædam

tu & animo, utrem uacuum ad prelo
derulit, laborantesque Longobardos le-

bendo potius quam petendo eum imple-

ri sibi dixit. Sed gentiles uiri quia tota iā
die frustra laborauerant, atque ab oluis
exigere oleum torquendo non poterant,
uerba illius molestè susceperunt, eumque
iniuriis insectati sunt. Quibus uir domi-
ni legiori adhuc uultu respondit dicens:

Si pro me oratis, illum utrem Sanctulo
impletus, & sic a uobis reuertetur. Cum-
que illi ex oluis oleum desuere non cer-
nerent, & uirum dei ad implendum utrē
sibi insistere uiderent uehementer accen-
si sunt.

Vir autem dei

ex

lum suis manibus iactauit. ex qua proti-

nus benedictione tanta ubertas olei eru-
it, ut Longobardi quiprius diu incassum
omnia, sed utrem quoque quem uir dei
derulerat implentes, gratias agerent:
quia is qui oleum petere uenerat, benedi-
cendo dedit quod postulabat.

Alio quoque tempore uehementi ubi-
rentis martyris Ecclesia fuerat a Longo-
bardis incensa. Quam uir dei restaurare
cupiens, artihces multos ac plures submi-
nistrantes operarios adhibuit, quibus ne-
cesse erat ut quotidiani sumptus laboran-

ibus sine dilatione preberentur. Sed
ei necesse uidem famis necessitate panis
uictum quærere: quia uires ad laborem
per inopiam non haberent. Quod uir
dei audiens, eos uerbis consolabatur for-
is promittendo quod decrat, sed ipse gra-
uiter ansiabatur intus exhibere cibi m
non ualens quem promittebat. Cum ue-
rò huc illucque anxius pergeret, deuenit
ad clibanum in quo uicinæ mulieres pri-
die panes coxerant, ibiq; incuruatus aspe-
xit ne forte panis a coquentibus reman-

Bisler. Tunc repente panem miræ magitu-
dinis, atq; insoliti candoris inuenit: quē
quidem tulit: sed deserte artificibus no-
lum, ne fortasse alienus esset, & culpam ue-
lut ex pietate perpetraret. Per uicinas ita-
que hunc mulieres derulit, eumq; omni-
bus ostendit ac ne cui earum remanisset
inquisiuit. Omnes autem quæ pridie pa-
nē coxerant, suū hunc esse negauerūt atq;
panes suos numero integro se a clibano
retrulisse professæ sunt. Tunc laetus uir do-
mini perrexit ad multos artifices eū uno

Crent admonuit, & quia eis anno-

nus inuitatis inuentum panem apposuit.

ex eo quam ipse panis fuerat fragmenta

collegit. Quæ die quinque altero eis ad re-

sectionem intulit sed id quod ex fragmen-

tis supererat, ipsa quoq; quæ apposita fue-

& quotidie edebant, & ex eo quante

Dmenta panis illius per eum cresce-

rent.

Petrus:

Mirares, atque in exemplū domini-

Gregorius:

Ipse Petre multos de uno panepaui per
que milia hominum satiauit per semetip-
sum, qui pauca seminis grana in innume

mul omnia creauit ex nihilo. Sed ne diu-
tius mireris quid in uirtute Domini ue-
nerandus uir Sanctulus exterius fecerit,
audi ex uirtute Domini qualis interiorius
fuit. Dre etenim quadama Longobardis
captus quidā diaconus tenebatur liga-
tus, eumq; ipsi qui tenuerant interficere
cogebant. At Sanctulus ait: Quia uos
Sanctulus ab eisdem Longobardis petijt
ut interficeret, et ego non interfici
quod polse se facere omni uos scitis.
Cuius mortem illius deliberasse eos cer-
nere, et interficere cogebant. Sed
buisset. Cui protinus responderunt: Ti-
bi quidem eam ad custodiendum damus:
sed ea, cōditione interposita, ut si ille
Domini libenter accipiens, prædictum
diaconum in suam suscepit fidem: quem
nocte media cum Longobardos omnes
fugeret. Surgē, & concitus fuge, liberet
te omnipotens Dominus. Ille ait: Non
fugerō, pro me sine dubio ipse mo-
rtem compulit, dicens: Surge & uade
in manu eius sum, et cum in me posu-
erit facere, quantum ipse permiseris. Fugit
itaque diaconus, & quasi deceptus in me-
dio fidei uisor remansit. Facto igitur ma-
ne Longobardi qui diaconum ad custodiē-
dum delectant uenerunt, quem dederant
petierunt: sed hunc uenerandus presby-
ter fugisse relictū dedit. Tunc illi inquirunt:
Scis ipse melius quid conuenit. Seruus
autem Domini constanter ait: Scio. Cui
dixerunt: Bonus homo es, nolumus te per
uarios cruciatus mori, elige tibi mortem
quam uis. Quibus uir Domini respondit
icens: In manu Dei sum, ea morte me
occidi permiserit. Tunc omnibus qui illic
aderant Longobardis placuit ut eum ca-
pire trunato debuissent, quatenus sine
trau cruciati uitam eius compendiosa
morte terminarent. eo nito ita: quod
Sanctulus qui inter eos pro sanctitatis re-
uerentia magni honoris habebatur, occi-

runz, sicut sunt nimiz crudelitatis, leri ad
spectaculum mortis. Circumsteterunt ita-
que acies. Vir autem domini deductus
in medium est, atque ex omnibus viris
fortibus electus est unus, de quo dubium
non esset quin uno ictu caput eius ab-
scinderet. Venerandus igitur vir inter ar-
matos deductus ad sua arma statim eue-
xit: nam petiit ut sibi paululum orandi li-
centia daretur. Cui domo concessum fuit.
B I tunc pertransiit & oravit. Quia in
paulo diutius oraret, hunc electus interfe-
cit. Tunc flexo genu tende ceruicem, Surrexit
autem vir domini, genu flexit, ceruicem
tendit: sed tenso collo eductam contra
se spatam intuens, hoc unum publice fe-
cit dixisti: Sancte Ioannes suscipe illam.
Tunc electus carnis fer euaginatam gla-
dium tenens, nisi forte in altum brachiū
percuissurus lenariz, sed deponere nullo
modo potuit, nam repente dirigit & ere-
le remansit. Tunc omnis Longobardo-
rum exercitus. Huiusmodi mortis spectacu-
lum aderat, in laudis fauorem conuersa
mirari cepit, nimirumque Dei cum timore
nenerari, quia profectū claruerat cuius
sanctitatis esset qui carnificis sui brachiū
in aere ligasset. Itaque postularus ut
surgeret, surrexit: postularus ut brachiū
sui carnificis sanaret, negauit dicens:
Ego pro eo nullo modo orabo, nisi mili-
ante iuramentum dederit quia cum ista
manu Christianum hominem non occi-
dat. Sed Longobardus idem qui (ut dicā)
brachium contra Deum tendendo perdi-
derat, cena sua exigente compellus est
iurare se Christianum hominem nunquā
occidere. Tunc vir Domini precepit di-
cens: Depone manum deorsum. Qui sta-
tim deposuit, atque illud adiunxit: Remic-
te gladium in uaginam. Et statim remisit.
Omnes ergo tante uirtutis hominem co-
noscentes, boues & iumenta quæ depre-
re uolebant, sed uir Domini tale munus
suscipere renuit, munus autem bonæ mer-
cedis quæ fuit dicens: Si mihi aliquid uul-
tis concedere, omnes captiuos quos habe

tas mihi tribuit, ut habeam unde pro vobis debeam orare. Factumque est, & omnes captivi cum eo dimissi sunt, atque superna gratia disponente, cum se unus pro uno morti obtulit, multos a morte liberavit.

Petrus:

Mira res, & quamvis hanc ab alijs & ipse cognoverim: vere tamē fateor, quia mihi quotiens natiatur innouatur.

Gregorius:

Non in hac te in Sanctulo mireris, sed pensa si potes quis ille spiritus fuerit, qui eius tam simplicem mentē tenuit atque in tanto virtutis culmine erexit. Vbi enim eius animus fuit quando morti pro proximo tam constanter decrevit, & pro temporali vita fratris unius suam de-

ditavit? quare ergo vis amoris illius cor tenuit quod mortem suam pro unius salute pro ximi non expavit? Scimus certē quia idem venerabilis vir Sanctulus ipsa quoque elementa literarum bene non novit, legis pręcepta nesciebat: sed quia plenitudo legis est charitas, legem totam in Dei ac proximi dilectione servavit, & quod foris in cognitione non noverat, intus vivebat in amore. Et qui nunquam fortasse sciebat quod de redemptore Ioan-

1. 70.

nobis animā posuit, sic & nos debemus pro fratribus animas ponere, tam sublimi apostolicum pręceptum faciendo magis placet cū hac nostra indocta scilicet docta ignorantia. Vbi hęc tibi illius disciplina eminet. Nos de virtutibus vacui loquimur, & quasi inter fructus lęta arbusta positi odoramus poma nec manducamus. Ille virtutum fructus capere noverat, quamvis hos in verbis odorari ne crebat.

Petrus:

Quidnam quęro tu esse existimas quod vivere ad ædificationem multorum poterant, aut penitus inveniri nequeunt, aut certe iam omni modo scirent.

Gregorius:

Magna remanentium meretur ut hi

Ahantur: & cū mundi hinc appropinquat, electi tolluntur, ne deteriora videant. Hinc enim propheta ait: Iustus perit, & nemo. Et si qui recordari colliguntur, quia non est qui intelligat. Hinc rursus scriptū est: Aperte exeat qui cōculcent eam, tollite de via la-

Hier 50

F. 103

, & tempus colligendi. Quod igitur

ut lapides ad ædificium cœleste colligantur, quatenus Hierusalem nostra in mensura suę constructionis excreseat. Nec tamen ita omnes electos subtrahi credimus ut soli in mūdo peracti remaneant: quia nunquam peccatores ad lamentum penitentur redirent, si nulla essent bonorū exēpla quę eorum mentem traherent.

Petrus.

Incassum subtrahi bonos queror, quia ipse carceratum & malos video.

De visione Redempti Ferentina civitatis episcopi. Cap. XXXVIII.

HAc de te nihil Petre mireris: nam ipsum usque venerabilis virum qui ante hos sex annos septem ex hoc mundo migravit, tua dilectio cognitum habuit.

posito valde familiariter iungebatur, quod Ioannis iunioris prædecessoris mei tempore de mundi hinc cognoverat,

circumire, pervenit ad Ecclesiam beati Eusebii.

die stratum beati tibi iuxta sepulchrum martyris voluit, atque ibi post laborem quievit cum nocte media ut assererat, nec perfecte vigilare poterat, nec dormiebat, sed de prellus ut solet somno, gravabatur quodam pondere vigilans animus. atque ante eum idem beatus martyr Eusebius assistit dicens: Redemte te vigilas? Cui respondit: Vigilo, qui ait: Finis venit universę carnis, hinc venit universę carnis, finis venit universę carnis. postquam triam vocem uisio martyris quę mentis eius oculis

his

Ille apparebat, euauit. Tunc uir Dei sur-
rexit. seq; in orationis lamentum dedit.
Mox enim illa terribilia in cœlum signa
secuta sunt, ut hastæ atq; acies igneæ ad
aquilonis parte uiderentur. Mox effera
et ongohardorum gens de uagina suæ ha-
bitationis educta, in nostram ceruicem
grassata est, atque humanum genus quod
in hac terra præ nimia multitudine quasi
spisse segetis more surrexerat, succisum
atuit. Nam depopulata, urbes, euerſa ca-
stra, concie mata Ecclesiæ destructa sunt
monasteria uirorum ac feminarum, deso-
lata ab hominibus prædia atque ab omni
cultore destituta, in solitudine uacat ter-
ra: nullus hanc possessor inhabitat, oc-

cupat hominum tenebat. Et quid in al-
di partibus agatur ignoro. Nam in hac
terra in qua nos uiuimus, finē suum mun-
do ergo nos necesse est instatius æterna quæ
ter temporalia fugisse. Despicendus à no-
bis hic mundus fuerat, etiam si blandie-
tur, si rebus prosperis demulceret animū,
ut postquam tot flagellis premitur, tanta
alacritate sanguatur, tot nobis quotidie
dolores ingenuat qd nobis aliud quam
ne diligatur clamat. Mi ha autem fuerat
quæ adhuc de electorum factis narrare de-
buissim, sed hęc hinc uo supprimo, quia
ad alia festino.

Petrus

Q Via multos intra sanctæ Ecclesiæ
premiū cōstitutos, de uita animæ
rate quæso ut debeas uel quæ ratione
possit agnosci, uel si qua animarum exē, la-
pino occurrunt, pro multorum edifica-
tione dicere, ut hi qui suscitantur, dilecti
cum carne animarum non finiri.

Cicero

I Aboriosum ualde opus est, & maxi-
mè occupato animo atq; ad alia ten-
dent. Sed si sunt quibus prodesse ualeat,
uoluntate meā procul dubio postpono uti-
litati proximorum, & in quantum deu-
m me ualuerit, quod anima post carnem
uiuat, subsepuenti hoc quarto uolumine
de monstrabo.

Libri tertij finis.

CAPITULI- BRI QVARTI.

Q *Quod anima carnalibus minus cre-
dantur, qui ea qua audiunt
per experimentum minime none-
runt.*

Quod sine fide neq; infidelis uiuat. 2

*Quod tres ipsi uis uisales sunt crea-
ti.* 3

B *De quaestione Salamonis qua dicitur,
Vnus interitus est hominis & su-
mme.* 4

*De quaestione anima inuisibiliter ex-
ennis, an sit qua uideri non possit.* 5

*Quod uita anima manentis in corpo-
re sicut deprehenditur ex motu
membrorum, sic uita anima
corpus in sanctis pensanda est ex
uirtute miraculorum.* 6

De egressibus animarum. 7

C *De egressu anima Speciosi monachi.* 8

De anima cuiusdam inclusi. 9

De egressu anima Spei abbatis. 10

De egressu anima l'ysini presbyteri. 11

*De anima Probi Reatina ciuitatis e-
piscopi.* 12

De transitu Galle ancille Dei. 13

De transitu Scruii paralytici. 14

De transitu Romula ancille Dei. 15

De transitu Tharsilla uirginis. 16

De transitu Alusa puella. 17

De transitu Alusa puella. 18

*estis aditus à parentibus claudi-
tur, cum ab eis male nutriuntur, ut
de puero blasphemus ostenditur &
postmodum declaratur.*

De transitu Stephani serui Dei. 19

De transitu Stephani serui Dei. 20

*in ipso egressu, sed post mortem ne-
rius declaratur.*

De transitu Stephani serui Dei. 21

De

22 De transitu Sorani abbatis.

23 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

24 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

25 Si ante restitutionem corporis recitantur in celo anima superiorum.

26 Quibus modis morientes aliqua prædicunt, & de morte cuiusdam adnociati, & de revelatione Gerontii ac Mellii monachorum, & de

transitu Patris Iuliani Monachorum.

27 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

28 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

29 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

30 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

31 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

32 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

33 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

34 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

35 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

36 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

37 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

38 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

39 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

40 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

41 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

42 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

43 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

44 De transitu Patris Iuliani Monachorum.

corpore posita penale aliquid de spiritu
puero.

De morte Chrysory & monachi eiusdem loci.

An post mortem reus purgatorius sit.

Cur in extremis temporibus tam multa de animabus clarescunt quæ antè latuerunt.

Virum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

visum unus gehenna ignis sit, an di-

Gregorius.

H Abent etiam infideles fidem, sed unam in Deum. Quam si utiq; haberent, infideles non essent. Sed hinc in sua perfidia redarguendi sunt, hinc ac fidei gratiam prouocandi: quia si de ipso suo invisibili corpore credunt quod minime uiderunt, cur invisibilia non credunt quæ corporaliter uidere non possunt?

Quod tres sint vitales spiritus creati.

Capit.

III.

N Am quia post mortem carnis uiuat anima, patet ratio, sed fidei admirata. Tres quippe vitales spiritus creauit omnipotens Deus. Vnum qui carne nō tegitur: alium qui carne tegitur, sed non cum carne moritur: tertium qui carne tegitur, & cum carne moritur. Spiritus namque est qui carne non tegitur, angelorū spiritus qui carne tegitur, sed cum carne non moritur, hominum: spiritus cum carne tegitur & cum carne moritur, iumentorum omniumq; brutorū animalium. Homo itaq; sicut in medio creatus est, ut esset inferior angelo, superior iumento: ita aliquid habet commune cum summo, aliquid commune cum imo immortalitatem scilicet spiritus cum angelo, mortalitatem uero carnis cum iumento: quousque & ipsam mortalitatem carnis gloria resurrectionis abiorbeat, & inherendo spiritui caro seruetur in perpetuum: quia & ipse spiritus inherendo carni seruetur in Deum. Quæ tamen caro nec in reprobis inter-

substitit, ut qui spiritu & carne peccauerunt, semper essentialiter uiuentes, & carne & spiritu sine fine moriantur.

Petrus.

R Annoni fidelium iacent cuncta quæ minum acque iumentorum tanta distinctione discernis, quid est quod Salomon ait: dixi in corde meo de hiis hominum ut probaret eos Deus, & ostenderet similes esse bestis? Idcirco unus interitus est hominis & iumentorum, & æqua utriusque conditio. Qui adhuc eandem suam sententiam subtiliter exequens adiungit: Sicut moritur homo, sic & illa moriuntur. Similiter spirant omnia, & nihil habet homo iumentis amplius. Quibus

A adhuc uerbis generalem diffinitionem subinfert dicens: Cuncta subiacent uariati, & omnia pergunt ad unum locum: de terra facta sunt, & in terram pariter reuertentur.

De qua sermo Salomonis qua dicitur: Finis in seruis est hominis & iumento totū. Ca. IIII.

Gregorius.

S Alomonis liber in quo hæc scripta sunt, Ecclesiastes appellatus est. Ecclesiastes autem propriè cōcionator dicitur. In concione uero sententia promittitur, i quam tumultuosa turbæ seditio compri-matur. Et cum multi diuersa sentiunt, p concionantis rationem ad unam sententiam perducuntur. Hic igitur liber idcirco concionator dicitur: quia Salomon in eo quasi tumultuantis turbæ suscepit sententiam, ut ea per inquisitionem dicat, quæ fortasse per tentationem imperita mens sentiant. Nam quot sententias quasi per

discussū suscipit. Sed cōcionator uerax uelut ex cuncta manu omnium tumultus sedat, eosq; ad unam sententiam reuocat, cum in eiu

Ecl. 1:

ibi termino ait: Finem in seruis est hominis & iumento. Deum time, & mandata eius observa, hoc est, n. omnis homo. Si enim in libro eodem p locutio em suam multorum personarum non susceperat, cui ad audiendum loquē d. hocem fecerit pariter omnes a monē. bati quingit in line l. i. dicit: Omnes i nter audiamus: ipse libi testis est, quia in se multarū personarum suscipiens quasi so-

& alia sunt quæ in

que alia quæ per rationem satisfaciunt. Alia

D huius mundi delectationibus dedit, alia uero in quibus ea eorum rationis sunt dilectatata, animū a delectatione cōpe car. ibi nō, ait. Hoc itaq; inhiuūum est bonū ut comedat quis & bibat, & sit a tristitia ex labore suo. Et longe inferius subiungit: Melius est ire ad domū luctus, quam ad domū conuiuii. Si enim bonū est in dā care & bibere, melius fuisse uidebat ad domū cōuiuii pergere quam ad domum luctus. Ex qua re ostenditur: quia illud ex intimamurū persona intulit, hoc uero ex rationis diffinitione subiūxit. Nā ipsas

Ecl. 1

Ecl. 7

Ecl. 3.

Lxx. 11.

In hoc mi finis eundem admonetur ho-
 turus sit. Rursus illic scriptum est: *artare*
 iuuenis in adolescentia tua. Et paulo post
 subditur: Adolescentia enim & voluptas
 dum hoc postmodum ua-
 num esse videtur, patenter indicat quia illa
 quasi ex desiderio carnali uerba intulit
 hæc uerò ex iudicii ueritate subiunxit. Si-
 cut ergo delectationem prius carnalium
 exprimens, curis postpositis denunciat
 tamen, postmodum ex iudicii ratione re-
 paretur, quam ad domum conuiuij:
 & sicut quod ait letari debere iuuenem in
 adolescentia sua, quasi ex deliberatione
 carnalium proponit, & tamen postmo-
 dum per diffinitionem sententiæ adole-
 scentiæ, & iudicium existeret
 ex mente infirmantium humanæ suspicio-
 nis sententiā proponit dum dicit: *Vnus*
 & æqua utriusque conditio. Sicut moritur
 sic & illa moriuntur. Similiter
 spirant omnia, & nihil habet homo
 amplius, qui tamen ex diffinitio-
 ne habet homo iumentis amplius, ipse rur-
 sum diffinitur quia habet aliquid sapiens
 non solum amplius a iumento, sed etiam
 ab homine stulto, uidelicet ut de pergat
 illuc ubi est uita. Quibus uerbis pri-
 mum indicat, quia hic hominum uita
 non est, quam esse alibi testatur. Habet
 ergo homo hoc amplius iumentis: quia
 illa post mortem non uiuit, hic uero tunc
 uiuere inchoat, cum per mortem carnis,
 hanc uisibilem uitam consummat. Qui
 etiam longe inferius dicit: Quodcūque
 tellus manus tua tacere, instanter operare:
 quia nec opus, nec tunc nec scia, nec sapiētia
 modo ergo unus interitus est homini &
 iumentis, & æqua utriusque conditio? Aut
 quomodo nihil habet homo iumentis
 amplius, cum iumentis post mortem car-

pro malis suis operibus post mortem car-
 moriuntur? Sed in utraque iam dispari
 sententiā demonstratur, quia conciona-
 tor uerax & illud ex reuerentia carnali in-
 tulit, & hoc postmodum ex spirituali ueri-
 tate diffinitur.

Petrus:

Liber nescisse quod requisiui, dum me
 quod nesciui. Sed quæso tibi me æquan-
 miter scias si ipse quoque apud te more
 personam suscepero, ut eisdem infirman-
 rum inquisitionem possim.

Gregorius:

Confiteor tibi te infirmari
 proximum æquamiter non fe-
 ram? cum paulus dicat: Omnibus om-
 nia factus sum, ut omnes facerem saluos.
 Quod ipse quoque dum ex confensio-
 ne in hac te amplexus
 uenerari debes, in qua morem egregi præ-
 dicatoris imitaris.

C De qua questione animæ inuisibiliter exstante, an
 sui quæ uidetur non possit. Caput V.

Petrus:

Quodam fratre moriente præsentem
 me iussit contingit. Qui repente dū
 loqueretur, uitalem remisit statum, & quæ
 prius mecum loquentem uidebam, subi-
 to extinctam uidi. Sed eius anima utrum
 egressa sit an non, non uidi: & ualde du-
 rum uideatur ut credatur res esse, quam
 nullus ualeat uidere.

Gregorius:

Quam non uidisti, quam & manen-
 tem in corpore non uides? Nunquid nā
 modo cum mecum loqueris, quia uidere
 in me non ualeas animam meam, idcirco
 me esse exanimem credis? Natura quip-
 pe animæ inuisibilis est, atque ita ex cor-
 pore inuisibiliter egreditur, sicut in cor-
 pore inuisibiliter manet.

Quid uita anime manentis in corpore sicut de
 prehenditur ex motu membrorum, sic uita
 anima post corpus in sanctis ponenda est
 ex uirtute mirabilium. Caput VI.

Vuu 1 pe-

Petrus:

Sus pensare possum ex ipsis motib. corporis: quia nisi corpori anima adesset, eundem membra corporis moueri non possent: uitam uero animae post carnem in quibus motibus quibusve operibus uideam, dicas: ut ex rebus uilis etiam colligam quod uidere non possum.

Gregorius:

Non quidem in motibus, sed in rebus dico: quia sicut uis animae uiuificat & mouet corpus, sic uis diuina implet quae creant omnia: & alia inspirando uiuificat alijs tribuit ut uiuant, alijs uero hoc solummodo praestat ut fiat. Quia uero esse non dubitas creatorem & regentem implentem & circumplectentem, transe dentem & sustinentem, in circumscriptis atque inuisibilibus Deum. ita dubitare non debes hunc inuisibilia obsequia habere. Debent quippe ea quae ministrant ad eius similitudinem tendere cui ministrant ut & quae inuisibili seruiunt, esse inuisibilia non dubitentur. Haec autem quae esse cre-

torum? Sicut ergo motum corporis, uitam animae manentis in corpore, ex euntis corpore pendere dicis.

Petrus:

Ratiō totum dicitur, sed mens re- credere, quod corporeis oculis non ualet uidere.

Amanent, pseudubio oculi in corpore ap- paret. Si igitur per se uidebant, cur discende- re anima nihil uident? Hinc ergo colligi-

per inuisibilia uidentur. Ponamus quo- que ante oculos mentis aedificari domus immensas moles leuari, pendere magnas in machinis columnas: quis (quare te) hoc opus operatur, corpus uisibile quod illas moles manib. trahit an inuisibilis anima quae uiuificat corpus? Tolle enim quod non uidetur in corpore, & mox im- mobilia remanent cuncta quae moueri ui- debantur, sic ut uisibilia corpora metallo- rum. Quia ex te pendendum est, quia in hoc quoque mundo uisibili nihil nisi per creaturam inuisibile disponi potest. Ne- sicut omnipotens Deus aspirando uel implendo ea quae ratione substant, & uiuificat & mouet inuisibilia: ita ipsa quoque inuisibilia implendo mouent ut uel sentiant carnalia corpora quae ui- dentur.

Petrus:

Iam compellor, qui prius in me in- humanum personam suscipiens de in- uisibilibus dubitabam. Ita quae placent cuncta quae uidentur. Sed tamen hanc uitam ani- mae in corpore manentis ex motu corpo- ris agnosco. Ita uitam animae post corpo- ris agnosco, cuius quibusdam rebus attendenti- bus cognoscere cupio.

Quia uita anima manens in corpore si, s. de

animae post corpus in sanctis pendenda est in uisibilibus materialium. Cap. I. 8.

Gregorius:

Iam in te cor paratum tua dilectio- nis inuenio, in allegatione mini- me laboro. Nūquid nam sancti Apostoli & martyres Christi praesentem uitam de- spicerent, & in mortem carnis animas ponerent, nisi certiores animarum ui- tam subiequissent. Tu uero ipse in- quies, quia uitam animae in corpore ma- nentis ex motibus corporis agnosco, & atque animarum uita post mortem carnis credide-

lib. 11. **C**randarum substantia rerum, argumē- rum non apparentium: hoc ueraciter dici- tur credi, quod non ualet uidere. Nā credi- tā non potest quod uidere potest. Ut tñ te bre- uiter reducā ad te, nulla inuisibilia nisi per in- uisibilia uidentur. Ecce enim cuncta corpo- rea oculis tui corporis alpicit, nec tamē ipse corporeus oculus aliquid corporeū uideret, nisi hunc res incorporea ad ui- dendum acueret. Nam tolle mentem quae non uidetur, & in eam patet oculus q- uidebat. Subtrahē animam corpori, re-

tuentiam præstet, mox per impatientiam peccatorum. **A**sq; modo miserabili ut culpa nostra unde sperare debuit terminum, inde sumat augmentum: idcirco nostra Deus infirma conspiciens flagellis suis custodiam permisit, atq; in percussione sua electis filiis nunc misericorditer iustus cecidit. Vñ venerabile senex dū exteriorib. tenebris premeret, interna nunquam luce destituit. Qui cum flagello fangaretur corporis, habebat per sancti spiritus custodiam consolationem cordis. Cum uero iam anni quadragesimi fuisset in exetate tem-
Bplur expletum, ei Dominus lumen reddidit: atq; ut monasterijs circumquaq; constructis uerbum uitæ predicaret, admodum uisitatis in circuitu fratribus cordis lumen aperiret. Qui statim iussis obtemperans, fratrum cœnobiaz circueiuit, mandata uitæ quæ agendo didicerat, prædicauit. Quintodecimo igitur die ad monasteriū suū peracta prædicatione reuersus est, ibiq; fratrum minister corporis & sanctorum cantus exorsus est. Qui illis psallentibus, orationi intentus animam re-
didit. Omnes uero fratres qui aderant, ex toto testis oratorij egressa aspiciendo
idcirco animam in columbæ specie apparuisse credendum est, ut omnipotens Deus ex hac ipsa specie ostenderet, quam simplici corde ei uis ille seruisset.

*De egressu anima Vrsini presby.
101. Cap. IX.*

Sed neque hoc sileam. quod uir uenerabilis abbas Stephanus, qui non longè ante hoc in hac urbe defunctus est, quem ipse etiam bene nosti, in eadem prouincia Nursiæ cōtingisse referebas. Aiebat. n. illic presbyter quidam commissam sibi
Qui ex tempore ordinationis acceptæ presbyteram suam ut sororem diligens, sed quæ hostem cauens, ad se proprius ac-

cedere nunquam sinebat, eamq; se sibi met propinquare nullo occasione permittens, ab ea sibi communionem funditus famulicis longè sint, à se plerumque etiam licita absceidunt. Vnde idem uir, ne unquā per eam incurreret culpam, sibi etiam per illam ministrari recusabat necessaria. Hic ergo uenerabilis presbyter cum longam uitæ impleisset ætatem, anno quadragesimo ordinationis suæ inardescente grani-

est Sed cum eum presbyteria sua conspiceret solutus iam membris quasi in morte distentum, si quod adhuc ei uitale spiramen inesset, naribus eius apposita cuculatus: Recede à me mulier, adhuc igniculus uiuit, pascam tolle. Illa igitur receden-

mer, bene ueniant domini mei: ad cœlestium seruium uestrum estis conuenire? Venio, uenio, gratias ago, gratias ago. Cūq; hoc iterata crebro uoce repeteret, quib. hoc diceret, non sui qui illū circūsteterāt, requirebāt. Quibus ille admittendo respondit, dicens: Nūquid hic conuenisse sanctos Apostolos non uidetis? beatum Petrum & Paulum primos non aspicitis? Ad quos iterum dicebat: Ecce uenit. ecce

uident, eos etiam sequendo testatus est. **D** quod plerumque contingit iustis, ut in morte sua sanctorum præcellentium uisiones aspiciant, ne ipsam mortis suæ ualem sententiam pertumescant: sed dum eorum menti interiorum eorum societatis ostenditur, a carnis suæ copula sint dolores & formidinis sanguatione soluantur.

*De anima Probi Regiæ urbis episcopi.
Cap. XII.*

Qui omni orientis Dei famulus, qui nunc in hac urbe monasterio

probi est quod forte in Reatin, & A
 Probo patru suo Reatinz ciuitatis epi-
 scopo mihi narrare consuevit, dicens:
 Quia appropinquante uitæ eius termi-
 ne, in quibusdam locis, & in quibusdam
 cumquaque transmissis colligere medicos
 studuit, si fortasse eius molestiæ subueni-
 ri potuisset. Sed congregari ex vicinis lo-
 cis undique medicos, ad tactum uenæ denū
 euaserunt eius exitum cuius affuturum.
 Sed cum iam tempus refectionis incum-
 beret, atque diei hora tardior excreuisset, B
 u. Candus Episcopus de illorum po-
 tione, & de illorum consilio, & de illorum
 a curantibus, & de illorum consilio, & de illorum
 maiores episcopij sui patres ascendere, se
 que post laborem reficiendo reparare. Om-
 nem nunc quoque prædictus Probus as-
 sumptis, & de illorum consilio, & de illorum
 candorem uentum suorum luce uincebant,
 C splendoris etiam claritate percussus,
 commotus, intrantes eos asperxit & agno-
 uit, atque eundem studentem, & de illorum
 temq; puerum consolari cepit, dicens:
 Noli timere: quia ad me sanctus Iuuenalis
 & sanctus Eleutherius martyres uenerunt.
 Ille autē tãtz uisionis nouitate nō ferens,
 cursu concito extra fores fugit, atque eos
 quos uiderat, prius ac medicos nūciauit. Qui
 eoncitē descenderunt, sed ægrum quem
 reliquerant, iam defunctum inuenerunt:
 D quod puer ferre nō potuit, q̄ hic remansit.

De a. s. m. G. m. l. e. Dei. Cap. XIII.

I Nterea neque hoc silendum arbitror, p
 est relatione compertum. Gothorum nan-
 que temporibus Gallia huius urbis nobi-
 lissima puella Symachi consulis ac patri-
 ej filia, intra adolescentiæ tēpora marito
 tradita, in unius anni spacio eius est mor-
 te uiduata. Quam dum feruente mūdi co-

pra ad iterandum, & de illorum consilio, & de illorum
 ætas uocaret, elegit magis spiritualibus nu-
 ptijs copulari Deo, in quibus à luctu in-
 cipitur, sed ad gaudia æterna peruenitur,
 quā carnalibus nuptijs subijci, quæ a læti-
 tia semp incipiunt, & ad finē est luctu ten-
 dunt. Huic autē cum ualde ignea cōf, eritio
 corporis incesset, corperunt medici dicere:
 quia nisi ad amplexus uiriles rediret, calo-
 re nimio contra naturā barbas esset habi-
 tura: quia quoq; pōt factū est. Sed sancta
 mulier nihil exterius deformitatis timuit
 quæ interius sponsi cœlestis speciem ama-
 uit: nec uenta est si hoc in illa fœderetur,
 quod à cœlesti sponso in ea non amaretur.
 Mox ergo ut eius maritus defunctus est,
 abiecto seculari habitu, ad omnipotentis
 Dei seruitium sese apud beati Petri aposto-
 li Ecclesiam monasterio tradidit, ibi que
 multis annis simplicitati cordis atque ora-
 tionis dedita, larga indigentibus elemosy-
 narum opera impendit. Cūq; omnipo-
 tens Deus perennem iam mercedem red-
 dere eius laboribus decreuisset, canceri ul-
 cere in mamilla percussa est. Nocturno au-
 tem tempore ante lectum eius duo cande-
 labra lucere consueuerant: quia uidelicet
 amica lucis, non solum spirituales, sed etiā
 corporales tenebras odio habebat. Quæ-
 dum nocte quadam ex hac eadem iaceret
 infirmitate fatigata, uidit beatum Petrum
 apostolum inter utraque candelabra, ante
 suum lectum consistisse, nec perterrita ti-
 muit, sed ex amore sumēs audaciam exul-
 tauit, & inquit: Quid est Domine mi, dā
 mihi sunt mihi peccata mea? Cui ille, be-
 nignissimi ut est uultus, inclinato capite
 annuit, dicens: Dimittā, nenu. Sed quia quā-
 dam sanctimonialem serminam in eodē
 monasterio præ cæteris diligebat, illico
 Cā. m. l. e. Dei. Cap. XIII. I. m. l. e. Dei.
 ta mecum ueniat. Cui ille respondit: Non,
 I. m. l. e. Dei. Cap. XIII. I. m. l. e. Dei.
 petus, die te erit trigesimo secutura. His
 itaque expletis, uisio Apostoli assistentis
 & colloquutis ei ablata est. At illa proti-
 nus cūctæ cōgregationes acciuit matrē,
 eiq; quid uiderent, quid ne audierent, indica-
 uit. Tertio autē die cum ea quæ iussa fue-
 rat sorore defuncta est. Illa uerō quam ip-
 sa poposcerat, die est trigesimo subsequuta.
 quod factum nunc usque in eodē mona-
 stio

cedentibus matribus traditum, narrare. Sic solent subtiliter iuniores quæ nunc sunt sanctimoniales uirgines, ac si illo in tempore huic tam grandi miraculo & ipse affuissent.

De transitu Seruuli paralytici.

Cap. XIII.

Sed inter hæc sciendum est, quia sæpe ceteri solent laudes ecclesies erumpere, ut dum illas libenter audiunt dissolutionem carnis ab animum sentire minime permittantur. Vnde in homelijs quoque Euangelij iam narrasse me memini, quod in ca porticu quæ euntibus ad Ecclesiam beati Clementis est petua, fuit quidam Seruulus nomine, cuius te quoque non ambi-

sed meritis diues erat, quem longa xgrotudo dissoluerat. Nam ex quo illum scire potuimus, usque ad finem uitæ paralyticus

est ut iuxta modum suum plenè sacram scripturam disceret, cum, sicut dixi, literas funditus ignoraret. Studebat semper in dolore gratias agere, hymnis Dei & laudibus diebus ac noctibus uacare. Sed cum iam tempus esset ut tanta eius patientia remunerari debuisset, membrorum dolor ad uitalia redijt. Cunque iam se morti proximum agnouisset, peregrinos uiros, atque in hospitalitatem susceptos admo-

nuit, ut surgerent, & cum eo Psalmos pro expecatione suæ exitus decantarent. Cunque cum eis & ipse moriens psalleret, uoces psallentium repente compescuit cum terrore magni clamoris, dicens: Tacete. Nunquid non auditis quantæ resonent laudes in cælo? Et dum ad eandem lau-

debas, & uiderat autem cor & in te, sancta illa anima carne soluta est. Quæ scilicet exeunte, tanta illic fragrantia odoris aspersa est, ut omnes qui illic aderant, in æstimabili suauitate repleerentur, ita ut per hoc patenter cognoscerent, quod eas laudes in cælo suscepissent. Cui rei monachus noster interfuit, qui nunc usque uiuit, & cum magno fletu attestat illius fragrantia non recessit.

De transitu Romula ancille Dei.

Cap. XV.

In eisdem quoque homelijs rem narraui se me recolo, quam Speculius comprehyter meus qui hanc nouerat me narrante attestatus est. Eo namque tempore quo monasterium petij, anus quædam Redēpra nomine, in sanctimoniali habitu constituta in urbe hac iuxta beatæ Mariæ sem-

uitam ducebant, ut eandem quam præfata quam prædixi eam magnis uitæ meritis anteibat. Præcipue mirum

os oris suæ ad alios

Sed quia plerumque hi quos iam homines perfectos æstimant, adhuc in oculis summi opificis aliquid imperfectionis habent: sicut sæpe imperiti homines nec-

& iam quasi perfecti laudamus, quæ tamen adhuc æstus confidetur & limat, laudat nam audit, & tamen ea tunde re meliorando nõ desinit hæc, quam prædiximus, Romula, ea quæ Græco uocabulo medici paralytin uocant, molestia cor-

& nunciavit. Quod postquam indicavit, adiunxit dicens: Vx ux pater Stephane, quid tibi contigit? cui statim vultu ac mente placida ille respondit: Vx quid illi contigit qui mihi hoc fecit. nam mihi quid contigit? In quibus eius verbis ostenditur, quod ipse in hoc seculo seculum fecerat, cui unum quod in sumptum mundi habuerat, tam securam perdebat mētem: magisq; illi eo dolebat qui peccatum commiserat, quam sibi qui peccati illius damna tolerabat: *De rebus in monasterio suranensi*. Hinc itaq; cum dies mortis egredi de corpore urgeret, conuenerunt multi ut tam sanctę anime de hoc seculo recedenti suas animas commendarent. Cunque lecto illius hi cui conuenerant, omnes assisterent, alij aliquid nullo modo potuerunt, alij omni ita uehementissimus timor percoluit, ut nulus egrediente illa sancta anima illic hi qui omnino nil uiderant, uno omnes timore percussi & territi fugerunt, ut palam daretur intelligi quę & quantauis esset, quę illam egredientem animam periret, cuius egressum nemo in terra potuisset.

Quid aliquando anima meritorium non in suo egressu, sed post mortem meriti declaratur. Cap. XX.

Sed inter hæc sciendum est, quia aliquid animę meritorium non in ipso suo exitu ostenditur, post mortem uero certius

fidelibus crudelia multa perpesi sunt, qui tamē, ut prediximus, ad ossa sua mortua, huius quotidie & miraculis clarescunt. *De duobus monachis Valenxi abbatis.* Cs. XXI.

Verum qui post in hac Romana urbe mihi fuerint nostri, meo quoq; monasterio pręfuit prius in Valenxi prouincia suum monasterium rexit. In quo dum Longobardi reuientes uenissent, sicut eius narratio ne dulces, duos eius monachos in ramis uinę arboris suspenderunt: qui suspensi, eodem die defuncti sunt. Facto autem ut pere, utrorumq; eorum spiritus claris illis apertisq; uocibus psallere cęperunt,

A ita ut ipsi quoque qui eos occiderant, effugerent, & terrerentur. Quas uidelicet uoces capiti quoque omnes qui illic aderant, audierunt, atq; eorū psalmodię postmodum testes extiterunt. Sed uocem istam, quoniam omnipotens Deus idcirco perungere noluit ad aures corporum, ut uiuentes qui ex carne essent, de carne decederent, & studeant, post carnis mortē uerius uiuāt. *De transitu Suran abbatis.* Cap. XXII.

Quibusdam religiosis quoq; uiris atq; uestantibus adhuc in monasterio Longobardorum captiuis, in hac prouincia quę Suran nominatur, quidam monasterij pater uitę uenerabilis Suranus nomine fuerit, qui captiuis aduenientibus, atque a Longobardorum depredatione fugientibus, cuncta quę in monasterio uidebatur habere, largitus est. Cunque in elemosynis uestimenta sua, ac fratrum omnia, & cellarium consumpsisset, quicquid habere in horto potuit expendit. Expensis uero rebus omnibus Longobardi ad eum subito uenerunt, eumque tenuerunt, & anrum ab eo petere cęperunt. Quibus cū ille diceret se omnino nihil habere, in uicino monte ab eis ductus est, in quo sylua immensę magnitudinis stabat. Ibi capteus quidam fugiens in caua arbore latebat: ubi unus ex Longobardis eductum eum. Cuius corpore in terram cadente, mons omnis protinus & sylua concussa est, ac si se forte non posse pondus sanctitatis eius diceret terra, quę tremuisset.

De transitu diaconi Ecclesie Maximi. Cap. XXIII.

Acia uirę ualē uenerabilis diaconus fuit quem inuentum Longobardi tenuerunt, quorum unus educto gladio caput eius amputauit. Sed cum corpus eius in terram caderet, ipse qui hunc capite truncauerat, immundo spiritu correptus, ad pedes eius corruit, & quod amicum Dei occiderit, inimico dei traditus ostendit.

Quid est hoc quęso te, quod omnipotens, post mortē cuius sanctitatis fuerint,

pinum suum, preparari sibi uestimenta
 induit, & p uia A
 post modicum ingraueſcente moleſtia
 eius ſunere per uiam Appiam neſcientes
 praxiderat, poſuerūt. Et cū eundē ui-
 rum curis ſecularibus obligatum, lucrisq;
 hoc
 fuerit erat, eius corpori ipſa uis animę
 reuelat. onibus agituz
 que apud nos geſta in monaſter
 is. In monaſterio etiam mori qu
 ante decennium G rontius diceba
 tur. Qui cū graui moleſtia corporis fuiſ-
 ſet depreſſus, in uitione nocturna albatos
 uitos & clari omnino do hibitus, in hoc
 ipſum monaſterium deſcendite de ſupe-
 rioribus alpeis. Qui dum etiam leſto
 inuentis aſſiſterent, unus eorum dixit: Ad
 hoc uenimus, ut de monaſterio Gregorij
 quosdam fratres in miliciam mutamus.
 atque alteri precipiens adiunxit: Scri-
 be Marcellum, Valentinianum, Agnellū,
 atque alios quorum nunc minime recor-
 dor. Quibus exoletis addidit dicens: Scri-
 be & hūc ipſum qui nos aſpicit. Ex qua
 uitione certus redditus praxidus frater,
 ſacto mane innotuit fratribus, qui & qui
 eſſent in breui ex eadem cella morturi,
 quos ſe etiam denunciant eſſe ſecuturū:
 cum die alio praxidus fratres mori cōpe-
 runt, atq; ſub eodē ordine ſe in morte ſe-
 renti ſunt, quo iuerant in deſcriptione no-
 minati. Ad extremū uero & ipſe obiit, qui
 eodē ſemore morituros praxidit. In ea
 quoq; mortalitate quę ante triennium
 hanc urbem uehementiſſi na clade deſta-
 uit, in Portuſenſis ciuitatis monaſterio
 Metheus dictus eſt, monachus adhuc in
 annis iuuenilib. cōſtitutus, ſed mirę ſim-
 plicitatis atq; humilitatis uir, q appin

diens, cuius & hęc relatione cognoui-
 buſſet, uerbis hūc per ualſorij cōſortare,
 cui enā adhuc de diuina miſericordia lon-
 ille reſpondit curſus ſui tempora eſſe
 cōpleta, dicēs apparuiſſe ſibi inuentē, atq;
 epiſtolas Jerul. iſle dicentē: Aperi & lege.
 Quib. apus aſſeruit, q. e & omnes q. co-
 dē tēpore à paxidito epiſcopo in paſchali ſe-
 ſtinitate fuerāt baptizati. ſcriptos in eiſdē
 epiſtolis literis aureis inueniſſet. Primum
 uidē, ut dicebat, ſuū nomē repenti, ac in
 de re certū tenuit, & ſe & illos de hac uita
 eſſe ſub celeſtitate migraturos. Factūq; eſt
 ut die eadē ipſe moreret, atq; poſt eū cū-
 ſti illi qui baptizati fuerāt ita ſecuti ſunt,
 ut intra paucos dies nullus eorū in hac
 uita remaneret. De quib. nimis cōſtat, q
 eos praxidus Dei famulos idcirco auro
 ſcriptos uiderat, q. eorū nomina apud
 fixa æterna claritas habereat. Sicut itaq;
 hi reuelationib. potuerūt uetura
 ſecte ita nonnuq; egreſſurę animę poſ-
 ſunt etiam miſteria celeſtia nō p ſomniū,
 ſed uigilando praxhibere. Ammonit nāq;
 monaſterij mei monachū bene noſti, qui
 dū eſt in ſeculari habitu cōſtitutus, Va-
 leriani huius uerbis a luneco, naturalē ſi-
 liā in coniugio ſortitus, eius obſequijs ſe-
 dale at p inuallanter adhaerebat, & q. atq;
 in eiſdē ſe do no agebant, nouerat. Qui mi-
 hi in monaſterio poſitus narrauit quod
 in ea mortalitate quę patrich Naſi tem-
 ponibus hanc urbem uehementer aſſi-
 ſit, in domo praxidus Valeriani puer
 alimentarius ſuit praxipue ſimplicitatis &
 humilitatis. Cum uero eiſdem aduocati
 domus ea ſem clale uallaretur, idem
 puer percuſſus eſt, & uſque ad mortē dedu-
 ctus. Qui ſubito ſublatus à praxentibus
 redijt, & hūc domum ſuam uocari ſo-
 cit. Cui ait: Ego in celo ſui, & qui de hac
 domo morturi ſunt agnoui. Ille, ille atq;
 ille morturi ſunt: tu uero ne timeas, quia
 in hoc tempore moriturus non es. Ut ue-
 ro ſcias quod me in celo fuiſſe uerum ſa-
 teor, ecce accepi illic ut lingua omniſi lo-
 quar. Nunquid tibi incognitum ſunt Gæ

Qua ratione credidisti, ne incorporeus sit spiritus?

Gregorius:

Sicut enim homines incorporei sunt, ita tenentur in corpore, cur non post mortem, cum incorporeus sit spiritus, etiam corporeo igne teneatur?

Petrus:

In uiuente quolibet idcirco incorporeus spiritus tenetur in corpore, quia uiuificat corpus.

Gregorius:

Si incorporeus spiritus Petre in hoc teneri potest quo uiuificat, quare non poenaliter & ibi teneatur ubi mortificat?

In tormento ignis, uidendo atq; sentiendo.

Sicq; ut res corporea increscat, crematur. Sicq; ut res corporea in-

dolor ac dolor inuisibilis trahatur, ut per in-

tem corporeum mens incorporea etiam

infernus uiuatur. Quod etiam per

reprobos animas teneri ignibus neget?

Petrus:

Ecce ratione ac testimonio ad credulitatem ad rigorem redit. Quomodo enim

quis incorporeos suspiciat?

Petrus:

Vis sanum sapiens esse spiritus corporeos dixit.

Gregorius:

Phenne ignem esse incorporeum an

Gregorius:

Estè reprobis ueritas in fine dicta. Ita est: Ite in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius.

A diaboli eiusq; angeli cum sint incorporei, corporeo sunt igne cruciandi: quid mirum si animæ, & antequam recipiant corpora possint corporea sentire tormenta?

Petrus:

Petere enim necesse est, ut in hac uolueris quaestione dubitare.

De morte Theodorici regis Arianæ. Cap. XXX.

Gregorius:

Postquam laboriosè credidisti, opereris. Fidei enim non solum ueritas, sed etiam

ante septem ferme annos defunctus est, ad me adhuc in monasterio positus crebro ueniebat, & mecum colloqui de animæ utilitate consueuerat.

Hic itaq; in hac quadam die narrauit, dicens: Theodorici regis temporibus pater soceri mei in Sicilia exactionem canonis

canonis exercebat, atq; iam ad Italiam redibat. Cuius nauis appulsa est ad insulam que Li-

liarius magnæ uirtutis habitabat, dum nautæ naui armamenta repararent, usum est prædicto patri soceri mei ad eundem

mendam. Quos uir Domini cum uidisset: eis inter alia colloquens dixit: Scitis quia rex Theodoricus mortuus est?

Cui illi prius responderunt: Absit, nos eum uiuentem dimimus, & nihil tale ad nos de eo nunc usq; perlatum est. Quibus Dei famulus ad hoc ait: Quia mortuus est: nam

he tercio die hora nona inter Ioannem papam & Symmachum patricium dilectissimus atq; dilectissimus & unctis manibus deductus, in hanc uicinam Vulcani collam iactatus est, quo illi audientes solliciti e-

die Theodorici regem inuenerunt fuisse mortuum, quo de eius exitu atq; supplicio Dei laudatuerat ostentum. Et iuxta Ioannem papam assequendo in custodia occidit, Symmachum quoq; patricium ferro

parauit, quos in hac uita inuoluit iudicauit.

De morte Reparati.

Cap. XXXI.

Idem quoq; tempore quo primus remota uix desiderio anhelabam, quidam honestas senex Deuldeidit nomine, ualde huius urbis nobilibus amicis, mihi quoq;

in amicitijs sedulè iungebatur, qui mihi

narrabat, dicens: Gothorum tempore quidam spectabilis uir, Reparatus nomine, venit ad mortem. Qui dum diu iam commutatus ac rigidus iaceret, uisum est quod ab eo funditus flatus uitalis exisset, atque, exanime remansisset corpus. Cumque & multi qui conuenerant, & cum iam mortui familia lugeret, subito sedit, & cunctorum plangentium in stuporem uertit sunt lachrymarum. qui reuersus ait Citius ad Ecclesiam beati Laurentii martyris, quae ex nomine conditoris Damasci uocatur, puerum mittere: & quid de Tyburcio presby

Qui uidelicet ille Tyburcius carnalibus

huc uita morumque, quoniam, bene Hortius eius nunc Ecclesiae presbyter meminit. Cum uero puer pergeret, narrauit idem Reparatus qui ad se reuersus fuerat, quod illum

fuerat rogos ingens, deductus autem Tyburcius presbyter in eo est superpositus, atque, supposito igne concrematus. Alius autem parabatur rogos, cuius a terra in caelum ex cumen tendi uidebatur. Cui emissae uoce clamatū est, cuius esset. Huius igitur dictis statim Reparatus defunctus est, puer uero qui

mortuum inuenit, qui uidelicet Reparatus

redit, narrauit, & obiit, aperte monstrat: nobis illa, non sibi uidetur, qui

adhuc concessum est uiuere,

construi Reparatus uidit, non quod apud

narraturus haec uiuentibus, illa de incendio prauorem uidit, ex quibus uenturi apud uiuentes corporeus ignis solet: ut per haec assueti uiuentes discerent, quid de insuetis timere debuissent.

De morte curialis cuius sepultura inuenta est. Cap. XXXII.

T provincia contigisse, ut uir uenerabilis Maximianus Syracusanus cepus, qui diu in hac urbe meo monasterio praefuit, narrare contineuit, dicens: Quod iam curialis illic sacratissimo Paschali sabbato iuueni iam eundem filiam in baptisma te suscepit. Qui post trimum diuinum reuerius, multoque uino inebriatus, eandem

A filiam suam secum manere petiit, eamque nocte illa, quod dictu nefas est perdidit. Cunque mane tacto surrexisset, reus cogitatione cepit ut ad balneum pergeret, ac si aqua balnei lauaret maculam peccati. Perrexit igitur, lauit, cepitque trepidare Ecclesiam in-

am, et uidebat homines: si uero uires, propiuscebat iudicium Dei. Vixit itaque, humana uere cuncta, & exiit ad Ecclesiam. sed tremebundus ac pauescente cepit atque, per hanc la momenta inspectus, quae hora immu-

B spiritui traideret, & coram omni populo ueraret. Cui, uerbemeter timeret, et in illa mislarum celebritate quali aduersi nihil con-

cert

te delinquitus est. Cuique sepulturae tractus fuisse, per longum tempus cunctis ui-

& si diu ossa eius conere & aut quousque,

C

omnipotens Deus faciens, ostendit quid eius anima in occulto perculit, cuius etiam corpus ante humanos oculos flamma consumpsit. Quae in re nobis quoque haec audientibus exemplum formidinis dare dignatus est: quatenus ex hac consideratione colligamus ad anima uiuens ac sentiens pro reatu

crematus.

D

in agnoscent. Cap. XXXIII.

Gregorius:

I Viuis rei sententia in uobis est dominicus, quam iam superius protulimus, luce clarius demonstrata. In quibus cum dictum esset: Homo quidam erat diues, & induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide & erat quidam medicus nomine Lazarus, qui acebat ad ianuam

Cunq; coram eo assistentes fratres psalle-
rent, emissâ subito & productâ uoce cla-
mauit, dicens: Vrsè ueni. Quod mox ut
dixit, eductus è corpore mortalem uitam
finiuit. Mirati sunt fratres quia hoc quod
moriens frater clamauerat, ignorabant.
Quo defuncto, in monasterio facta est ma-
gna tristitia. Quarto autem die quiddam
tribus necessarium fuit, ut ad monaste-
rium aliud longè positum transmitterent.
Illuc ergo cunctes fratres, omnes eiusdè
monasterij monachos tristes uehementer
inueniunt. Quibus cum dicerent. Quid
habetis, quod uos in tanto maiore depre-
ssis? Responderunt dicentes: Loci huius de-
solationem gemimus: quia unus frater
eius nos uita in hoc monasterio conti-
nebat, hodie quartus est dies quod ex hac
luce substractus est. Cunq; fratres qui ue-
nerant studiosè inquirent qualiter di-
ctus fuisset, responderunt. Virus, qui uo-
cationis eius horam subintrat inquiren-
tes, ipso eum momento cognouerunt eam
se de corpore, quo per Ioannem, qui apud
eum morabatur, re colligitur, quia utrorumque par fuerat
meritum, eisq; datum est ut in una mon-
itione socialiter uiuerent, quibus è corpo-
re contigit socialiter exire. Sed neque
in uita, atque in domo mea quæ mihi in hac
uita uidetur, quidam panque iuxta me uidua, Gal-
la dicebatur. Hec Eumorphi
uenem filium habebat, à quo
quidam Stephanus qui alio nomine Optio
dictus fuit, habebat. Sed idem Eumor-
phus ad extrema uita ueniens, uocauit
uerum suum, ei que præcepit, dicens: Va-
de citius & die Stephanus Optioni ut con-
citus ueniat, quia ecce nauis parata est, ut
ad Siciliam duci debeamus. Cunque hunc
puer infatigare crederet, & obedire recula-
ret, & cepit ille uehementer immine-
re, dicens: Vade & nuncia illi quod Ju-
co, quia non infans. Egressus est puer
ut ad Stephanum pergeret. Cunque in
medium iter uenisset, ei alius quidam
obuius factus est, qui hunc requisit, di-
cens: Quò uadis? Cui ille respon-
dit: Ad Stephanum Optionem à domino
meo missus sum. Atq; ille protinus dixit:

A Ab eo uenio, sed ante me hac hora defun-
ctus est. Reuersus uerò est puer ad Eumor-
phum dominum suum, sed iam eum mor-
tuum inuenit. Sicq; factum est ut dum al-
ter obuius uenit, & ex medio itinere puer
reuersus est, ut ex mensura spaci potuisset
colligi, quia uno momento utriq; fuerant
uocati.

Petrus:

T F.
quæro te, cur egredienti
ad Siciliam duci
mortuus prædixit?

Gregorius:

A Nimis uehiculo non eget: sed minimè
io, illud apparuit, quod per corpus al-
tius quo eius anima spiritaliter duci po-
tuit. Quod uerò se ad Siciliam duci te-
statur est, quid sentiri aliud potest, nisi q-
uod in locis in eius terra insulis eru-
dante igne tormentorum omne paruerunt
Quæ, ut solent narrare qui nouerunt, la-
te, quanto cer-
tante & eadem tormentorum loca am-
plius uideantur aperti. Quod omni-
pens Deus ad correptionem uiuentium
in hoc mundo uoluit ostendi, ut mentes

Joan. 14

ordines, & propter meritum consortia
commuiter letantur, & tamen unum de
natum omnes laborantes accipiunt. Qui
multis mansionibus distinguuntur: quia
& una est beatitudo quam illic per-
cipiunt & d'par retributionis qualitas, quâ
a diuersa consequuntur. Cui mi

Mat. 13

ait: Tunc dicam messoribus: Colligite. *Mat. 13*
ad comburendum in fasciculos ligant, cum
erant: ut superbi cum superbis, luxuriosi cum
luxuriosis, avari cum avaris, fallaces cum
fallacibus, invidi cum invidis, infideles cum
infidelibus ardeant. cum ergo humiles in cul-
pa, ad tormenta similia deducantur: quia
eos in locis peccatorum angeli deputant,
quasi zizaniorum fasciculos ad combu-
rendum ligant.

Petrus:

Ad inquisitionem meam responsionis
satisfactione patuit causa rationis.
Sed quid nam est, quod te, quod nonnulli
quasi per errorem extrahuntur e corpo-
re, ita ut facti exanimis redeant: & eorum
animas deduci?

Mat. 13
de mitione cum tam multis. Ca-
pitulum.

Gregorius:

Hoc cum sit Petre, si bene perpendi-
tur, non error, sed admonitio est. Su-
perna enim pietas ex magna misericordia
lucet, ut nonnulli eorum
tormenta inferni quae audita non credide-
rant, saltem uisa pertimescant. nam qui-
dam Illyricianus monachus, qui in hac ur-
be in monasterio mecum uivebat, mihi
narrare consueverat: quia quodam tempo-
re cum adhuc in eremo moraretur, agno-
uerit quod Petrus quidam monachus ex
regione oritur Hiberiae, qui et in loco ual-
de solitudinis, cui Euais nomen est, inhe-
rebat, sicut ipso narrante didicerat, prius-
quam eremum peteret, molestia corporis
interueniente defunctus est: sed protinus
corpori relictus, inferni se supplicia at-
que innumera loca flammarum uidisse te-
statur. qui etiam quosdam huius seculi
in eisdem flammis suspensos se ui-
disse narrabat. Qui cum iam ductus esset
in illas & ipse mergeretur, subito an-
gelum coruscum habitus apparuisse facha-
tur, qui cum in ignem mergi prohiberet.
Ceterum dicitur, quod & quatuor.

Abi post hac uisendum sic conuulsimè attēde.
Postquam uocem paulatim recalcrescenti-
bus membris ab aeternae mortis somno
euigilans, cuncta quae circa illum fuerant,
narrante. Tantisq; se postmodum re-
iunctis uigiliisq; constanter, ut inferni
eum uidisse & peremisse tormenta, e-
tiam si taceret lingua, conuersatio loque-
retur. Quippe omnipotentis Dei mira lar-
gitate in morte actum est, ne mori debuisset.
Sed quia humanum cor grauis ualde
duritiae esse solent: ipsa quoque poenitentiae
ostensio non æquè omnibus utilis est.

B Nam illis ait Stephanus, quem bene
noliti, de semetipso mihi narrare consue-
uerat: quia in Constantinopolitana urbe
pro quadam causa demoratus, molestia cor-
poris superueniente defunctus est. Cunctis
medicis itaque quatuor a latere eum
cum atque condiendum esset quæritus, &
die eodem minimè inuentus, subsequen-
te nocte corpus iacuit inhumatum. Qui
ductus ad inferni loca, uidit multa quæ
prius audita non credidit. Sed cum præfiden-
ti illic iudici presentatus fuisset, ab eo re-
ceptus non est, ita ut diceret: Non hunc ad-

C statim reductus in corpore est, & Step-
hanus ferrarius qui iuxta eum habitabat, ea-
dem hora defunctus est. Sicq; probatum
est uera fuisse uerba quæ audierat, dum hæc
effectus mortis Stephanus demonstrauit.

Ante triennium quoq; in hac pestilentia
quæ hanc urbem clade uehementissima de-

D ex coelitus uenire, & singulos quosq; feri-
re uidebant sicut nosti: Stephanus idem de-
functus est. quidam uero miles in hac ead-
em urbe nostra percussus, ad extrema per-
uenit. qui ductus e corpore exanimis
inuit sed citius rediit, & quæ cum eo
fuerant gesta narrauit. Atque enim, sicut
tunc res eadem etiam multis innotu, itaque
pons erat: sub quo niger atque caliginosus
fætoris intolerabilis nebulam exha-
lans fluuius decurrebat. Transacto autem
ponte, amœna erant prata atque uirentia,
odoriferis herbarum floribus exornata in
quibus albarum hominum conuenticu-
la esse uidebantur. Tantisq; in eodem lo-
co odor suauitatis inerat, ut ipsa suauita-
tis fragrantia illic deambulantes, habitā-
tesque saturaret. Ibi mansiones erant diuerso-

rum singulæ, magnitudine lucis
Ibi quedam miræ potentæ
sed cuius esset, non potuit agnosceret.
nis nonnulla habitacula, sed alia exurgens
sejoris nebula tægebat, alia aut exurgens
Hæc uero erat in prædicto pontebatio,
ut quisquis per eum uellet in ætherum
transire in tenebrosam scelerentemque
fluvium laberetur. Iusti uero quibus
culpa non obstitit, securo per eum gressu
ac libero ad loca amœna perueniunt.
Ibi etiam Petrus ecclesiasticæ familiaris
maiores, qui ante quadringentium est defunctus,
deorsum positum in locis tenebrosis
ac depressum uidisse confessus est. Qui
dum requireret cur ita esset, ea se dixit
audisse quæ nos qui eum in hac Ecclesiasticæ
domo nouimus scientes eius acta recolimus.
Dictum nanque est Hæc idcirco patitur
quia si quid ei pro facienda ultione
uidebatur, ad inferendas plagas plus
etiam. Quod sic fuisse, nullus qui illud
necognitum presbyterum uidisse fatebatur.
Iuncquem prædicantem Stephanum se
testatur est. Qui dum transire uoluisset,
eius pes lapsus est, & ex medio corpore
iam extra pontem deiectus, à quibusdam
teterrimis uiris ex flumine torrentibus,
per coxam deorsum, atque à quibusdam
albatibus & speciosissimis uiris ex
per brachia sursum trahi. Cūque hoc
luctamē esset, ut hunc bonus spiritus sursum,
mali deorsum traherent, ipse qui hæc
uidebat, ad corpus reuersus est. & quid
de eo plenius gestū sit minime cognouit.
Quia in re de eiusdem Stephani uita
datur intelligi quid sit. Quod si
mosynarum operatione certabant. Qui
enim per coxas deorsum, per brachia
trahatur sursum: patet nimirum quia &
electos amauerat, & carnis uirgibus
per se non resistit, quæ eum deorsum
traherent. Sed in illo occulto arbitri
examine quid in eo uicerit, & nos &
eum qui ui-

uia idem Stephanus postquā, sicut si
pus rediit, perfecte uitam minime correxit,
qui post multos annos de corpore ad
huc in certamine uitæ & mortis exiit.
Quæ de te colligitur, quia ipsa quoque
inferni supplicia com demonstrantur, alijs
nium fiat: ut isti uideant mala quæ
caueant, illi uero eo amplius puniantur,
quoniam inferni supplicia nec uisa &
cognita uitare uoluerunt. Petrus:

Quid est hoc quæso te, quod in amor
nis locis cuiusdam domus laterculis
aureis ædificari uidebatur? Ridiculum
est ualde si credimus quod in illa
uita adhuc metallicis talibus egemus.
sibi uult in amoris locis domus instru
Amor de Deo de se, cuius domus sub
uidebatur ædificari.

Gregorius:

Quid hoc si sanum sapit, intelligat?

hic operatur. Nam qui in æternæ
eius elemosynarum largitur. Nimirum
constat, quia auro ædificat mansionem
suam. Quod enim sepius memoriam
fugit ut dicerem, idem miles qui
hæc uiderat, narrabat, quod eosdem
laterculos aureos ad ædificationem domus
se-

colligitur, quia hi quibus hic
iusta

calciamenta solebat operari.

cabatur, sed in ea constructores sui solo
die sabati uidebant operari. Qui eiusdem
uiri postmodum subtiliter uita requirit.

laborabat, quicquid ex uestu atque uestitu
super esse potuisset, die sabato ad beati
petri Ecclesiam deferre consueuerat, atque

et uita non immerito domus ipsi.

Petrus.

I Ac de re mihi idoneo uideo satisfac
tum, sed quæso te, quid esse dicimus,
quod

quousque discedentis noctis reliquæ in
loccidies subsequenter perfectæ uertantur:
ita huius mundi finis iam cum futuri se-
culi exordio permiscetur, atque ipsæ reli-
quæ spiritualium permixtione translucent. Et
quæ illius mundi sunt, multa iam cerni-
mus, quia quasi in quodam mentis crepusculo
hæcne tamē

Petrus:

Placet enim tibi, si in tu to uir-
nemi mouet, quod post mortem ad pœna-
tangit potuit, & malignus spiritus ab ob-
fessit

Gregorius:

HAc in te magna debet omnipotentis
plex, agnosci. Cuius iudicio actum est, ut
idem uir Palschius & ipse intus ad aliquā
tum temporis reciperet quod peccasset, &
tamē ante humanos oculos mira per cor-
pus suum post mortem faceret, qui ante
mortem eis quoque cognoscentibus pia o-
derant, & de elemosynarum illius xsti-
matione falleretur, neq; ipsi sine ulsione
laxaretur, quia hanc seculi extinguit.

Petrus:

Pratione constitutus, nō solum quæ in
te igitur, sed etiam ipsa quæ in te
telligo, cogor iam peccata forma. Sed
eis pœnalibus inferni uestabatur ubinam
esse infernum putamus. Super hanc terrā,
an sub hac terra esse credendus est?

& bresse inferni credendus sit. Cap. XLII.

Gregorius:

HNonnulli namq; in quadam terrarū
parte infernum esse putauerunt. Alij ue-
ro hunc sub terra esse æstimant. Sed tamē
hec animus pulsat: quia si idcirco infer-
ni dicimus, quia infernus patet, quod ter-
ra à cælo est, hoc esse debet infernus a ter-
ra. Vnde & fortasse per Psalmistam dic-
tur: Liberaſti animam meam ex inferno
inferior: ut infernus superior in terra, in

Atur. Et Ioannis uox in æstimatione ista cō-
ligillis uidisse se dicere: quia nemo inuen-
tus est dignus neq; in cælo, neq; in terra,
neq; subter terram aperire librum & sol-
uere signacula eius, adiunxit: Et ego fle-
bam multum, quem tamen librum postea
per leonē de tribu Iuda dicere aperiri. Quo
uidelicet libro quid aliud quam sacra scri-
pta signaturū quam solus redemptor no-

Apo. 5

8 quæ in eo fuerant clausa pateſcit. Et nul-
lus in cælo, quia neq; angelus, nullus in
terra, quia neq; homo uiuens in corpore:
nullus subter terram dignus inuentus
est, quia neq; animæ corpore exiit aperi-
re uobis præter dominum sacri eloqui
secreta potuerunt. Cum ergo ad aperien-
dum librum nullus sub terra inuentus di-
citur, quid obſtet non uideo ut sub terra
infernus esse credatur.

Petrus:

Quæſio te: Vnus esse gehennæ ignis
credendus est, an quanta peccatorū
uelitas fuerit, tanta quoque æstimanda

Si unus autem gehenna ignis sit, an diuersi.

Caput

XLIII.

VNum quidē est gehennæ igitur, sed nō
res. Vniuersumq; etenim quantum exigit
culpa, ita illic sentitur pœna. Nam licet
tamen eundem solus ardorem g-
unus est modus incendi; quia quod hic
diuersitas corporum, hoc illic agit diuer-
tas peccatorum, ut & ignem non dī-
nisi in habeant, & tamen eodem lingū-
los diuulsiuiter exurat.

Petrus:

Nam qui semel illic meriti fuerint, semper
ardent.

*Si semper ardeant qui gehennæ incendio dī-
cuntur.*

Cap. XLIII.

Gregorius:

Cum est, quæ licet hinc nō est gaudio
bonorum,

bonorum, ita finis non erit tormento
malorum. Nam cum veritas dicit: Ibi
est porta in vitam eternam, ubi
est in vitam eternam: quia verum est
quod est in vitam eternam, ibi non
est tormentum, quia est Deus.

Quid si quis dicat: Idcirco peccantibus eternam poenam minatus est, tu eos à peccatorum perpetratione compe
scit. Gregorius :

Simulacra corrigere etiam falsa est pol
licitas, ut ad infinitum prouocaret. Sed
quis hoc dicere uel in **h**is **u**er
Et imitatus est quod non erat impletu
tus, cum diceretur in **o**rtu **u**erbi
cane compellimus.

Sic ut velim quomodo iustum sit ut cul-
pe debeat esse expulsiō et in fine
ne pōniatur.

Gregorius :

Hoc recte diceretur, si districtus iudex
faret. Iniqui enim ideo cum fine deli-
querunt: quia cum fine uixerunt. Nam
uoluitque utique, si potuissent sine fine ui-
uere, ut potuissent sine fine peccare. Olen-
dum enim quia in peccato semper uiue-
re cupiunt, qui nunquam desinunt pecca-
re dum uiuunt. Ad magnam ergo iustitiā
iudicantis pertinet, ut nunquam carere
apphio, qui in hac uita nunquam no-
nerunt carere peccato.

Petrus

Sed nullus iustus crudelitate pascitur,
Sed delinquens iustus a iusto domino
idcirco erudi precipitur, ut a nequitia cor-
rigatur. Ad hoc ergo uapulat, ut emenda-
ri possit. In qui autem gehennæ ignibus. D
traditur, h ad correctionem non perueniunt,
quo hinc semper ardebunt?

650, 2001455.

O Mnipotens Deus, quis pius est, miserum cruciatu non palcitur, quia uero iustus est, ab iniquorum ultione in perpetuum non sedatur. Sed inique omnes æterno supplicio deputati, tuamque iniquitate puniuntur, & tandem ad aliquid ardebunt: scilicet ut tu omnes & in Deo uideant gaudia

Aux percipiunt, & in illis respiciant dup-
plicia quæ eua'erunt: quatenus tanto ma-
gis in æternum gratiæ diuinæ debitores
se esse cognoscant, quanto in æternū ma-
le puniri conspiciunt, quæ eius adueto-
rio nocuerunt. *Petrus.*

Emicis suis quos tunc ardere vident,
non orabunt, quibus utiq; dictum est :
pro inimicis vestris orate ?

Gregorius:

PRO inimicis suis orant eo tēpore quo
eorum corda convertere, atq; ipsa conuer
tere. Quod si non facerent, non inimi
cis orandum est, nisi hoc quod Apосто
lus ait: Ut dei illis Deus praeveniat, am ad
cognoscendum veritatem, & relinquant
à diaboli laqueo, à quo capti tenentur ad
ipsius voluntatem.

PERIODS:

Placet ergo. Item melius pro illis tunc orabūt qui iam nullatenus possunt ad iustitiae opera ab iniquitate commutari?

Gregorius:

E Adem itaque cau a est cur non oretur
tunc pro hominibus igni æterno dā-
natis, quæ nunc etiam causa est ut non
oretur pro diabolo angelisq; eius æterno
supplicio deputatis. Quæ nunc etiam
causa est, ut non orent sancti homines
pro hominibus infidelibus, impiisq; de-
functis, quia pro eis unus, quos æterno
deputatos supplicio iam nouerunt, ante
illum iudicis iusti conspectum orationis
sue meritum callari refugiunt. Quod si
nunc quoque uiuentes iusti mortuis &
damnatis iniustus minime compatiūtur,
quando adhuc aliquid iudicabile de sua
carne sese perpetui etiam ipsi nouerunt :
quanto distinctius tunc in quorum tor-
menta te picunt, quando ab omni uitio
corruptionis exuti, ipsam iustitiam uici-
nius atq; actius inhierebunt? Sic quippe
eorum mentes per hoc quod iustissimo
iudici inhxrent, uis distinctionis absor-
bet, ut omnino eis non libeat, quicquid
ab illius æternæ regulæ sublimitate discor-
dat.

petrus:

Non est iam quod respondere debeat
aperit rationi. Sed hanc nunc
quæstionem mouet, quomodo aut

ima sociari, terrena celestibus iungi, unum
quoque ex uisibilib. atque inuisibilib. fieri
P.

mentis custodia post compunctionem. Ca. LIX.

Sinosmetipsos Deo in cordis edictio-
ne mactemus, quia quod passionis domini-
ca.

quod agimus. Tunc ergo uere pro nobis
la.

cerimus. Sed studendum nobis est ut etiā
post orationis tempora in quantum Deo
la. giēte possumus in ipso animum suo
ponderē & uigore seruemus, ne post cogi-
tatio huius dissoluatur, ne uana menti leti-
tia surrepat, & lucū compunctionis ani-
ma per incuriam huius cogitationis per-
dat. Sic quippe quod poposcerat, Anna
obtineat meruit, quia se post lachrymas
in eodem mentis uigore tenuit. Ne qua
la. sunt amplius in diuersa mutati. Quia igitur
non est oblita quod penit, non est pri-
uata munus.

De relaxandis culpis alienis, ut nostra relaxen-
tur. Caput LX.

¶ Sed inter hæc sciendum est, quia ille re-
cte sui delicta ueniam postulat, qui prius
la.

Mat. 9. nus enim non accipitur, nisi ante discor-
dia ab animo repellatur, dicente ueritate:
Si offeres munus tuum ante altare, & ibi

aliquid aduersum te, relinque munus tuū
ante altare, & uade prius reconciliari fra-
tri tuo, & tunc ueniens offeres munus
tuum. quia in te pensandum est cum om-
nis culpa munere soluiatur, quam grauis
est culpa discordia, pro qua nec munus
accipitur. Debemus itaque ad proximū,

dum, mente re, eiq; animum subdere,
humilitate illum ac beneuolentia placare:
ut scilicet conditor noster dum tale
B placitum nostræ mentis aspexerit, à pec-
cato nos soluat, qui munus pro culpa su-
mit. Veritatis aut uoce attestante didici-
mus, quia sciuit qui decem milia talen-

solutione debiti. Domino accepit. Sed
Mat. 18. uia conseruo tuo centum libi denarios

iustus exigi quod ei fuerat tā di-
Ex quibus uidelicet dictis constat, quia
si hoc quod in nos delinquatur, ex corde
non dimittimus, & illud iustus exigitur

la. tum licet, dum mu-
la. dum conuersionem nostrā
is qui culpas examinat, excusat, contle-
mus in lachrymis duritiam mentis, for-
memus in proximis gratiam benignita-
tis. Et audenter dico, quia salutari hostia
ost mortem non indigemus, si ante
mortem Deo ipsi hostia iocemur.

Benedicite pater, fili, spiritus sancte.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V X Y Z

Aa Jj Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Xx Yy Zz

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Uuu Vvv Xxx

Quod est in te, ut te non sperdet: A quo est in te, ut te non sperdet.

INDEX PRIOR -

[illegible]

IN GREGORIUM.

allopaylorum sol. tulinum uicit David. 1.	911.c	amare quod sumus plus debemus quam ea
quod sumus. 1.	766.c
alta seculi corrumpunt repente. 1.	165.b	amare non cre dita nemo potest. 2.	166.2
fouet sunt. 1.	1031.2	amare deum & proximum quid. 2.	174.b
spiritualibus uiris uitanda sunt.	ibid.	amatores mundi in puncto ad inferna deice-
dunt. 2.	916.d
alta glorians quis loquatur. 2.	901.d	contra amatores huius seculi. 1.	481.c
alta uidere nequit qui non animi intentione
in sublimibus ponit. 2.	1031.2	amatur minus quam erubescitur. 1.	814.c
alta quis amet. 2.	715.c	amantius contactu egrotos curat & alia
multa. 1.	1036.d
altare de terra domino facere quid sit. 1. 59.2	896.d	de Amantio presbytero provincie Thulox.
1.	1026.d
altare niancus accedere non deuet. 1.	4.1.c	2. 1.	308.c
altare nostrum dei est aliud. 2.	606.d	amantudine inuolui quid sit. 1.	71.b
altare dei quid sit. 2. 221.c. de eodem ibid.	989.c	2. 1.	189.2
altare domini quod sit. 2.	915.d	ambiguitate inuolui quid sit. 1.	91.d
altare arcis testamenti quid desig. 1.	1099.c	ambigua consilii indigent. 2.	1091.b
altare sunt peccatores. 2.	221.c	ambitio sola ambitio ab ordinatione im-
petit. 2.	138.2
altaria duo in lege quid designarint. 2.	850.d	ambrosii cordis retinenda. 2.	831.2
& 1099.d	988.c	ambrosii et alii duo hominum genera.
1.	496.2
altarii s. Medardi administratio. 2.	358.b	uide arrogantes superbos & elatos. 1.	741.2
altaris ministri familiares domestici dei sunt
2.	103.2	2. 1.	1044.d
altaris nomini compari. 1. cordis inter. 1.	103.2	2. 1.	61.c
altaria unde dicta. 2.	1130.d	ambulare in hyeme. 1.	467.2
altaria in seculis propter suam ambitione accendit
ad inferna deponit. 2.	1130.d	ambulare in uacuum. 1.	165.b
ambrosii populus lambens dicitur & 1130.2	1130.d	2. 1.	919.2
ambrosii signa. 2.	1130.d	ambulare in rete. quid sit. 2.	91.2
amalech captus quid signet. 2.	1130.d	ambulat coram Christo quis. 2.	928.2
amalech fecit in peccatis suis qui in se
lit. 2.	1130.d	amicitia malorum uitanda. 1.	938.2
quid Israeli ascendenti de Aegypto fece-
rit. 2.	1130.d	amici possunt dici qui persequuntur. 2. 308.2	467.2
amalech non uincitur nisi congregatur. 1.	1107.b	amicis omnia communicanda sunt. 2.	160.b
amalech uiri qui sunt. 2.	1116.b	amicum prosperis non indicat. 1.	661.b
amalech pater. 1. uidetur. 1. 1130.2	1116.b	amicus animae custos dicitur. 2.	661.b
amamus deum sicut patrem cum & 1130.2	1116.b	2. 1.	661.b
subditos amamus. 2.	1130.2	amicus	661.b
amantes minime amare est culpa maxima.
2.	650.c		
amare longum est si possent breue. 1.	372.1		
amare superiora iam sursum ire est. 1.	372.1		
amare deum non possumus dum malum
amamus. 2.	91.2		
amari deum uis semagis quam ea que con-
ducunt. 1.	372.1		

INDEX PRIOR

angeli albi in ascensione. 1.	315.b	angelorum officia quæ sint. 2.	337.a
angeli nos docent querere æternam. 1.	904.c	angelorum naturam superbia perculit. tom.	70.d
non requirendum unde veniant. 1.	19.a	angelorum chori Christo nato confono ore	661.d
angeli iussu dei uoluntati inserviunt. ibidem		conciunt hymnum. 1.	661.d
angeli electus ad adiutorium seruiunt. 1.	38.a	angelorum pro dignitatibus distinctio. 1.	73.c
ad tempus corpora assument. 1.	684.d	angelos iudicabimus. 2.	987.a
semper spiritus ac non angeli dicuntur to.		angelos superat redemptor. 2.	865.a
1.	348.d	angelus militia sua. ecclesi. 1.	71.b
angeli sanctificati sunt in unigen. 1.	801.d	angelus apostata ut ligatus sit. 1.	73.a
angeli per potum superbia perculi-		in quo lapsus fuerit. 1.	212.c
tunt. 2.	952.b	angelus ad monumentum apparès quid no-	
angeli pro negotiorum diuersitate in-		angelus angelum mittit interdum. 2.	339.d
tuntur. 1.	336.d	angelici naturæ similitudo. ibidem c	
angeli interni amoris uinculo deo iuncti to.		angelici spiritus dei milites dicuntur. tom.	413.b
2.	902.c	Angere est stringere. 2.	886.c
angeli orbem portant. 1.	221.c	Angeli quando ad fidem conuersi. 1.	608.b
angeli ad Abraham meridiem ueniunt. 1.	17.c	Angeli quando ad fidem conuersi. 2.	846.a
angeli spiritus tantum. 1.	71.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 3.	654.a
angeli apostata. 1.	56.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 4.	839.d
angeli ac homo simul creati.	970.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 5.	968.c
angeli ac homo simul creati. 2.	602.c	Angeli quando ad fidem conuersi. 6.	
angeli ac homo simul creati. 3.	292.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 7.	
angeli hominibus prestantiores. 1.	816.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 8.	
angeli hominibus prestantiores. 2.	168.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 9.	
angeli hominibus prestantiores. 3.	413.d	Angeli quando ad fidem conuersi. 10.	
angeli hominibus prestantiores. 4.	413.d	Angeli quando ad fidem conuersi. 11.	
angeli hominibus prestantiores. 5.	904.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 12.	
angeli hominibus prestantiores. 6.	604.d	Angeli quando ad fidem conuersi. 13.	
angeli hominibus prestantiores. 7.	19.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 14.	
angeli hominibus prestantiores. 8.	902.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 15.	
angeli hominibus prestantiores. 9.	71.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 16.	
angeli hominibus prestantiores. 10.	337.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 17.	
angeli hominibus prestantiores. 11.	137.d	Angeli quando ad fidem conuersi. 18.	
angeli hominibus prestantiores. 12.	119.a	Angeli quando ad fidem conuersi. 19.	
angeli hominibus prestantiores. 13.	18.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 20.	
angeli hominibus prestantiores. 14.	904.b	Angeli quando ad fidem conuersi. 21.	
angeli hominibus prestantiores. 15.	19.1	Angeli quando ad fidem conuersi. 22.	
angeli hominibus prestantiores. 16.	ibidem.c	Angeli quando ad fidem conuersi. 23.	
angeli hominibus prestantiores. 17.		Angeli quando ad fidem conuersi. 24.	
angeli hominibus prestantiores. 18.		Angeli quando ad fidem conuersi. 25.	
angeli hominibus prestantiores. 19.		Angeli quando ad fidem conuersi. 26.	
angeli hominibus prestantiores. 20.		Angeli quando ad fidem conuersi. 27.	
angeli hominibus prestantiores. 21.		Angeli quando ad fidem conuersi. 28.	
angeli hominibus prestantiores. 22.		Angeli quando ad fidem conuersi. 29.	
angeli hominibus prestantiores. 23.		Angeli quando ad fidem conuersi. 30.	
angeli hominibus prestantiores. 24.		Angeli quando ad fidem conuersi. 31.	
angeli hominibus prestantiores. 25.		Angeli quando ad fidem conuersi. 32.	
angeli hominibus prestantiores. 26.		Angeli quando ad fidem conuersi. 33.	
angeli hominibus prestantiores. 27.		Angeli quando ad fidem conuersi. 34.	
angeli hominibus prestantiores. 28.		Angeli quando ad fidem conuersi. 35.	
angeli hominibus prestantiores. 29.		Angeli quando ad fidem conuersi. 36.	
angeli hominibus prestantiores. 30.		Angeli quando ad fidem conuersi. 37.	
angeli hominibus prestantiores. 31.		Angeli quando ad fidem conuersi. 38.	
angeli hominibus prestantiores. 32.		Angeli quando ad fidem conuersi. 39.	
angeli hominibus prestantiores. 33.		Angeli quando ad fidem conuersi. 40.	
angeli hominibus prestantiores. 34.		Angeli quando ad fidem conuersi. 41.	
angeli hominibus prestantiores. 35.		Angeli quando ad fidem conuersi. 42.	
angeli hominibus prestantiores. 36.		Angeli quando ad fidem conuersi. 43.	
angeli hominibus prestantiores. 37.		Angeli quando ad fidem conuersi. 44.	
angeli hominibus prestantiores. 38.		Angeli quando ad fidem conuersi. 45.	
angeli hominibus prestantiores. 39.		Angeli quando ad fidem conuersi. 46.	
angeli hominibus prestantiores. 40.		Angeli quando ad fidem conuersi. 47.	
angeli hominibus prestantiores. 41.		Angeli quando ad fidem conuersi. 48.	
angeli hominibus prestantiores. 42.		Angeli quando ad fidem conuersi. 49.	
angeli hominibus prestantiores. 43.		Angeli quando ad fidem conuersi. 50.	
angeli hominibus prestantiores. 44.		Angeli quando ad fidem conuersi. 51.	
angeli hominibus prestantiores. 45.		Angeli quando ad fidem conuersi. 52.	
angeli hominibus prestantiores. 46.		Angeli quando ad fidem conuersi. 53.	
angeli hominibus prestantiores. 47.		Angeli quando ad fidem conuersi. 54.	
angeli hominibus prestantiores. 48.		Angeli quando ad fidem conuersi. 55.	
angeli hominibus prestantiores. 49.		Angeli quando ad fidem conuersi. 56.	
angeli hominibus prestantiores. 50.		Angeli quando ad fidem conuersi. 57.	
angeli hominibus prestantiores. 51.		Angeli quando ad fidem conuersi. 58.	
angeli hominibus prestantiores. 52.		Angeli quando ad fidem conuersi. 59.	
angeli hominibus prestantiores. 53.		Angeli quando ad fidem conuersi. 60.	
angeli hominibus prestantiores. 54.		Angeli quando ad fidem conuersi. 61.	
angeli hominibus prestantiores. 55.		Angeli quando ad fidem conuersi. 62.	
angeli hominibus prestantiores. 56.		Angeli quando ad fidem conuersi. 63.	
angeli hominibus prestantiores. 57.		Angeli quando ad fidem conuersi. 64.	
angeli hominibus prestantiores. 58.		Angeli quando ad fidem conuersi. 65.	
angeli hominibus prestantiores. 59.		Angeli quando ad fidem conuersi. 66.	
angeli hominibus prestantiores. 60.		Angeli quando ad fidem conuersi. 67.	
angeli hominibus prestantiores. 61.		Angeli quando ad fidem conuersi. 68.	
angeli hominibus prestantiores. 62.		Angeli quando ad fidem conuersi. 69.	
angeli hominibus prestantiores. 63.		Angeli quando ad fidem conuersi. 70.	
angeli hominibus prestantiores. 64.		Angeli quando ad fidem conuersi. 71.	
angeli hominibus prestantiores. 65.		Angeli quando ad fidem conuersi. 72.	
angeli hominibus prestantiores. 66.		Angeli quando ad fidem conuersi. 73.	
angeli hominibus prestantiores. 67.		Angeli quando ad fidem conuersi. 74.	
angeli hominibus prestantiores. 68.		Angeli quando ad fidem conuersi. 75.	
angeli hominibus prestantiores. 69.		Angeli quando ad fidem conuersi. 76.	
angeli hominibus prestantiores. 70.		Angeli quando ad fidem conuersi. 77.	
angeli hominibus prestantiores. 71.		Angeli quando ad fidem conuersi. 78.	
angeli hominibus prestantiores. 72.		Angeli quando ad fidem conuersi. 79.	
angeli hominibus prestantiores. 73.		Angeli quando ad fidem conuersi. 80.	
angeli hominibus prestantiores. 74.		Angeli quando ad fidem conuersi. 81.	
angeli hominibus prestantiores. 75.		Angeli quando ad fidem conuersi. 82.	
angeli hominibus prestantiores. 76.		Angeli quando ad fidem conuersi. 83.	
angeli hominibus prestantiores. 77.		Angeli quando ad fidem conuersi. 84.	
angeli hominibus prestantiores. 78.		Angeli quando ad fidem conuersi. 85.	
angeli hominibus prestantiores. 79.		Angeli quando ad fidem conuersi. 86.	
angeli hominibus prestantiores. 80.		Angeli quando ad fidem conuersi. 87.	
angeli hominibus prestantiores. 81.		Angeli quando ad fidem conuersi. 88.	
angeli hominibus prestantiores. 82.		Angeli quando ad fidem conuersi. 89.	
angeli hominibus prestantiores. 83.		Angeli quando ad fidem conuersi. 90.	
angeli hominibus prestantiores. 84.		Angeli quando ad fidem conuersi. 91.	
angeli hominibus prestantiores. 85.		Angeli quando ad fidem conuersi. 92.	
angeli hominibus prestantiores. 86.		Angeli quando ad fidem conuersi. 93.	
angeli hominibus prestantiores. 87.		Angeli quando ad fidem conuersi. 94.	
angeli hominibus prestantiores. 88.		Angeli quando ad fidem conuersi. 95.	
angeli hominibus prestantiores. 89.		Angeli quando ad fidem conuersi. 96.	
angeli hominibus prestantiores. 90.		Angeli quando ad fidem conuersi. 97.	
angeli hominibus prestantiores. 91.		Angeli quando ad fidem conuersi. 98.	
angeli hominibus prestantiores. 92.		Angeli quando ad fidem conuersi. 99.	
angeli hominibus prestantiores. 93.		Angeli quando ad fidem conuersi. 100.	

INDEX PRIOR

	94.d
animam per patientiam possidere. r.	106.d
animam prauam deus uincit multis modis
to. 1.	357.b
animam recta peccata domini emendare ad
fidei.	358.c
animam dura ad alia tollunt. 2.	399.C
animam in manibus portare quid sit. 1. 2. 3.	385.C
& 2. 899.d	
animam suam in corporibus duobus fuisse
to. 1.	173.d
animarum lucri studium firmum habet ter-
minum prefixum. 1.	696.C
animarum sanctarum in morte dignitas to-
mo. 2.	1079.b
animarum cura apud fides predicatorum quid
efficiat. 2.	980.C
animarum lucra querens omnia spirituali-
ter agit. 1.	1011.A
animarum sermo qualis. 1.	20.C
anima unipartem esse debere
to. 1.	1015.B
animarum utilitas omnibus hominibus per-
uenienda. 1.	725.A
animarum uerba ipsa sunt desideria. 1.	20.C
animarum magnus clamor est desiderium
magnum.	
animarum causa laborantibus concurrendum
est. 1.	
animarum curam suscipiens durz ac asperz
uir. 1.	
animas electus uisitatur dominus ex sua boni-
tate. 2.	885.C
animalia zgra separantur a sanis. 1.	848.d
animalia uentre a terra suspensa sunt, appen-
tus autem gulz ad terram inclinantur to-
mo. 1.	621.C
animalia agri quam libertatem habeant to-
mo. 1.	259.d
animalium quatuor perfectiones à Christo
manauerunt 1.	55.C
animalium sanctorum descriptio. 1.	57.d
animalia quatuor pennis ut uentur. 1.	65.d
animalium xio & reuersio, quid sit. 1.	60.C
animalia eunt & redeunt quid. 1.	261.C
animalium nomine accipiuntur qui terre-
nam mercedem requirunt. 1.	611.C. 1. 853.C
animalia diabolo immolare non conuenit to-
mo. 1.	782.d
animalia quatuor animalia sunt & uarietas eo-	
corpora oculis plena describun-
tur. 1.	80.C
animalia ut ambulare dicantur & eleuari to-
mo. 1.	81.A
animalium alie sunt uirtutes sanctorum to-
mo. 1.	88.C
animi humani proprium. 1.	499.C
animi turbati solarium. 1.	4.C
animorum caritas in eis qui longinquo in aeris
negat praeter charitas. 2.	734.b
animorum conspersiones diuerse sunt. tom-
o. 1.	147.C
animum inquietem secularia negocia red-
dunt. 1.	961.C
animum in uita reges delicta etiam tenet
tomo. 1.	184.b
animus cur de loco moueatur. 1.	661.b
animus humanus quando in alto stetit tomo.
1.	135.C
animum quid rapiat. 1.	99.C
animus in uita monastica quietus. 1.	961.C
animus uoluptuose multa appetit, necessa-
ria putans. 1.	348.d
animus semper erigendus ad certamen aduer-
sarii. 1.	487.A
animus per praua colloquia in terra et in no-
bis. 1.	843.C
animus expellitur in carnis delectationi-
bus. 1.	260.b
anna iniuriam patienter sustinuit. 2.	887.b
anna sterilis fleuit, pariens exultauit tomo.
1.	251.C
anna negans ascensum, quid sit. 2.	878.B
anna paterfamilias per se cum domino uiuere
debet. 1.	
anna paterfamilias per se totum quatuor
morsus. 1.	
anna paterfamilias per se quod pugnat tomo.
1.	889.C
anna paterfamilias per se a domino, quid
1. 2.	871.d
anna surgens quid. 1. 2.	875.C
anna ebria purata quid noter.	
anna uouens nouaculam non ascensuram fu-
pei caput filij quid noter. 1.	873.C
anna stetit coram Heli, quid sit. 1.	880.C
anna cur obtinere meruerit quod populo cerat
1.	944.B
anna cur obitu suo de se ipso non detulit, im-
exprimit.	

IN-GREGORIVM.

[illegible]

INDEX PRIOR

[illegible]

aqua hauriri, diffundere non poterat. no.	mo. 1.	313.7
aqua ex montibus, quid sit. 1.	arborum cortices manere quid sit. 1.	475.a
aqua contradictionis, tunc populi relin-	arborum cortices quid notent. 1.	475.a
quunt. 1.	arborum species saepe in fructu, non soli s re-	1014.b
quid sit. 1.	quiritur. 2.	1014.b
quid sit. 1.	arbuta quae tardius crescunt, annosa perda-	363.c
quid sit. 1.	rant. 1.	21.3
quid sit. 1.	arca testamenti. 1.	956.b
quid sit. 1.	capta quid signet. 2.	60.b
quid sit. 1.	arca sub pellibus mystice quid. 1.	867.d
quid sit. 1.	arca a lapide adiutorii alportata quid sit to-	967.a
quid sit. 1.	mo. 1.	912.d
quid sit. 1.	arca uacua est scientia sine bona operatione	353.d
quid sit. 1.	to. 2.	766.a
quid sit. 1.	arca cum suis partibus explicatur mystice	967.b
quid sit. 1.	tomio. 1.	166.d
quid sit. 1.	arca diluvii ecclesiae typus fuit to. 2. 360.a	216.c
quid sit. 1.	&c. 166.d	
quid sit. 1.	arca domini ferebatur per uaccas. 2.	979.a
quid sit. 1.	arca dei in domum Aminadab ducta quid	766.a
quid sit. 1.	notet & quibus commendata. 1.	967.b
quid sit. 1.	arca Noe in monte quiescentis post di-	972.a
quid sit. 1.	luuium significatio. 2.	912.c
quid sit. 1.	arca debitum pro peccato reddendum est	972.a
quid sit. 1.	tomio. 2.	
quid sit. 1.	arca dei pulchritudo extrinseca ut sit mini-	
quid sit. 1.	stro intuenda. 2.	
quid sit. 1.	arca Noe mensura. 2.	
quid sit. 1.	significatio. 2. 766.a.	
quid sit. 1.	reductio. 1.	
quid sit. 1.	arcam dimittere quid sit. 2.	
quid sit. 1.	uestibus portare, quid sit. 1.	
quid sit. 1.	arcam bethsamis pergere quid sit. 2.	
quid sit. 1.	&c. sequenti.	
quid sit. 1.	circunducere quid. 2.	
quid sit. 1.	arcam domini asserre quid. 2.	
quid sit. 1.	arcam in Dagon portare quid sit. 2.	
quid sit. 1.	archangeli angelis praesunt. 1.	
quid sit. 1.	archangeli summi duntaxat dicuntur. 2. 366.d	
quid sit. 1.	arcturi nomine ecclesia uniuersalis exprimi-	
quid sit. 1.	tur. 1.	
quid sit. 1.	arcturi uocabulo gentes signantur. 1. 671.c	
quid sit. 1.	arcturi resolutio ut fiat. 1.	
quid sit. 1.	arcturi produxit deus primo, deinde orio-	
quid sit. 1.	nas, &c. 1.	
quid sit. 1.	ab aquilone surgit. 1. 725.c. nunquam mer-	
quid sit. 1.	itur. 1. 116.a. septem componitur stel-	
quid sit. 1.	la. 1. 724.b. nunquam occidit. 1.	
quid sit. 1.	legem ortu suo signat. 1.	
quid sit. 1.	arcus	

INDEX PRIOR

arcus semper tenens debet inire. 1.	63.c	arma doctorum. 1.	7004.b
arcus est qui scilicet continet deum		armamentorum 2. 905.d. fabricare.	ibid.
designat. 1.	96.a	arma ferrea, quid sint. 1.	564.b
arcus insidias figurat. 1.	483.c	arma peccantium. 1.	245.b
arcum in manu tenere quid sit. 1.	483.d	arma minus ad infernum descendere. 1. d. c.	
area ecclesiam signat. 1.	761.a	armorum fulgor quid. 1.	719.c
area ecclesiam signat. 1. c. m. primates totius		armati ab inermibus cur victi. 1.	1079.a
Gallia. 1.	581.b	armatura piorum. 1. 174.c. & 1.	1004.b
area munitio. 1.	806.a	armatus lonatix portans arma quid desi-	1521.b
arelatensis monasterii privilegium. 1.	70.d	armilla quid demonstrent. 1.	736.d
area munitio est munitio munitio quid to-		armilla parva laus servata quid poterit tomo	1026.b
mo. 1.	215.d	armilla. 1.	1026.b
area munitio, dicitur hominis calceus		armus pectoris quid signat.	ibid.
tomo. 1.	151.2	arnulphus Romam tendit. 1.	841.d
arenia quae dicantur. 1.	751.b	armamentum laus servata de pace servanda to-	699.b
argenti nomine quid accipiat. 1.	129.b	mo. 1.	699.b
argenti nomine eloquia sacra accipiuntur		aromata virtutes designant. 1.	13.b
to. 1.	586.b. & 88.d	aromata in pulverem redigere. 1.	16.b
area munitio, dicitur hominis calceus		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
to. 1.	7.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
area munitio, dicitur hominis calceus		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
to. 1.	451.b	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
in dei laudibus impendere quid. 1. 919.d		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
argenti nomine munitio munitio quid sit to-		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
mo. 1.	433.a	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
argenti nomine munitio munitio munitio to-		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
mo. 1.	940.b	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
area munitio, dicitur hominis calceus		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
to. 1.	424.c	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
argenti nomine palam quae palam peccant. 1.	848.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arguere minus est quam corrumpere. 1.	378.c	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arianae haereseos damnatio. 1.	1012.c	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arianus episcopus Longobardorum suo er-		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
tori voluit dedicari Pauli templum to-		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
mo. 1.	1011.2	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
area munitio, dicitur hominis calceus		area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
to. 1.	817.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius dogma. 1.	471.b	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	731.c	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	136.2	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	1098.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	676.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	879.d	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	1130.2	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	1081.b	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a
arius tres deos esse credidit. 1.	729.c	area munitio, dicitur hominis calceus	801.a

IN GREGORIVM.

b com.

aurum obit. sum qd denotat. 1. 401.b & 434.d	baptisma quod proficit. 1.	777.2
aurum ceteris metallis preeminet. 1. 906.d.	baptisma quantum valeat apud nos. 1.	777.2
804.3.b	baptisma peccata & tamen anima succedunt. 2.	764.c
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	baptisma mysteriorum funditus culpa tollit. 2.	857.2
1.	baptisma iohannis quale. 2.	278.d
aurum ubi placet sibi & auxilium. 2.	non contulit gratiam.	ibid.
aurora est mens iusti. 1.	baptismus quales nos reddat. 1.	458.2
aurora quid signat. 1.	baptizati deo s. flectendo apud H. p. 2.	400.b
auroræ ortus mysticè quid.	baptizati mortui uiuent. 2.	765.c
qualis. 1.	baptizati inuiti quid faciant. 1.	474.d
auroræ locus quis sit. 1.	baptizati rebaptizandi non sunt. 2.	497.c
auster ludæos signat. 1.	baptizatos ubi presb. ueteri ungunt & episcopi. 2.	533.2
austri interiora quæ sint. 1.	baptisterium non sit monasterijs. 2.	525.2
austri nomine quid accipiat. 1.	barbarorum significatione. 1.	34.d
1.	barbam radentes qui sint. 1.	15.b
austri interiora seiferuenter tenet. 1. 601.c	barachel quid sonat. 1.	559.d
auroris uerba uultus rep. ascendere audent.	barachiel. 1. 639.a. & 638.c	638.c
1.	barbarianus monachus. 2.	695.c
2. 101.b	bases prophetas signant. 1.	689.b
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	batæ sunt animarum intentiones. 1.	694.2
1.	basileis terræ princeps interpretatur. 1.	211.b
2. 101.b	basilius in uicibus operibus primus fuit. 1.	966.2
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	Romæ crematus. 1. 967.b. sub habitu monachi. 1.	ibid.
1.	beatitudo uera. 2.	382.c
2. 101.b	beatitudo sanctorum. 2.	988.c
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	82.b
1.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	98.2
2. 101.b	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	ibid.
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	246.b
1.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	432.b
2. 101.b	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	812.c
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	832.b
1.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	805.2
2. 101.b	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	805.c
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	812.b
1.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	1052.d
2. 101.b	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	1115.c
aurum nuntius uel sapientie claritatem signat.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	1082.c
1.	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	342.b
2. 101.b	beatitudo hinc gloria nunc uidere non possunt. 1.	1091.d

INDEX PRIOR

[illegible]

IN GREGORIVM.

bones car Domini perdu	ad impia.	776.d
bones car Domini perdu	ad impia.	776.d
bones car Domini perdu	ad impia.	776.d
bonum esse inter malos laudabile.	1.	204.c
bonus quis non est.	2.	319.d
qui perfecte bonus.	2.	104.a
bonitas maxima.	2.	992.d
bonitas cunctis civitatis Episcopiuita		
ac miracula.	1.	972.b
bonifant heretici quales.	2.	778.a
bones in primatu dicitur.	2.	1085.b
bos quos significat.	1.	883.d & 163.d
bos eriturans.	2.	923.c
in bonis primo genito operari quid.	1.	204.c
bons nomine haecles accipiuntur.	1.	418.b
bouem in manu adducere quid sit.	tomo	1099.a
bones portantes mare xncam quos nocent.		901.c
bones arces quid tignat.	1.	472.a
bones in pradam tollere.	1.	1097.b
bones pro no tolluntur.	1.	894.a
bones ludzos operarios designant.	1.	701.d
bones iuxta rebus habet.	1.	1002.a
boun quinq; suga sensus repraesentant.	to.	342.c
bomino nunc bene operantes accipiuntur.		31.d
brachiorum nomine quid intelligatur.	tom.	311.b & 330.d
brachium excellens dicitur autem anticele-		
studo.	1.	706.a
brachium domini filius dicitur.		51.o
brachium dicitur quod est tortuositate		
pialis.	2.	914.d
breuitate conuersio ad fidem.	1.	642.a
bruchus quid.	1.	847.b
brunnilda xenodochiū extruxit.	2.	820.c
cuius pietas.	2.	807.d
buccellata rotunditate conficitur.	tom.	919.c
buccella panis est indeficiens delectan		
uita eterna.	2.	919.d
desiderare debemus.	2.	919.c
buccina canere quid sit.	2.	1069.c
buryrum unde.	1.	361.d
burys quos d. foner.	2.	232.a
buzi despectus interpretatur.	2.	52.b

busitis interpretatio. 1.	559.d
busi omne quid intelligitur. 1.	730.a
& 1.	459.c
C	
C aballum Gregorius misit Eleusino. 10.	
2.	739.a
cadaver unde. 1.	793.b
cadavera diuturnum qualia in sepulchris. 10.	
1.	390.d
cadentes quid docendi. 2.	826.a
cadere raro quid sit. 1.	773.c
cadere interdum & surgere iubemus. 10m.	
2.	98.a
cadere ac apertos oculos habere. 1.	673.d
cæcus quis. 1.	825.c
cæci qui sunt. 2.	1093.c
cæci illuminati cur miraculum publicave-	
runt. 1.	973.b
cæco offendiculum ponere. 1.	957.a
cæcus quadraginta annis, curatus est. 10m.	
1.	1430.b
cæcus liber sit a tribuitis. 2.	718.d
cæcus a deo illuminatus quid designet. 10m.	
2.	227.a
cæcitas Israelitarum. 2.	914.a
cæcitas in die. 1.	139.a
cæcitas magna quæ est. 2.	914.a
cæcitas nobis congenita. 1.	81.b
cæsar tempore Gregorii causis sacerdo ali-	
bus se non committit. 2.	537.d
cæsar parvulus Gregorius. 1.	527.d
cæsi membra sunt Antichristi. 1.	706.c
cæsi et alium tuum primum Inoch voca-	
rit. 1.	210.b
cæpi in terra fundamentum posuit. 1.	380.a
cain primus est natus. 1.	69.c
cur fratrem occidit. 1.	126.d
cain peccavit in spiritum sanctum. 2. 4	51.c
cur civitatem construxisse dicatur. 1.	119.a
cæci munera cur non reppererit dominus.	
2.	543.c
cain invidia quid nocuerit. 1.	922.a
cainphas prophetat. 2.	539.b
quomodo de Abraham natus. 1.	719.d
cæci et cæcili procedentes qui aut. 10m.	
2.	73.d
cæci nomine predicatorum accipiuntur.	
1.	718.b
calamus quid designat. 1.	820.b
b j calamus	

IN GREGORIUM.

in carne non esse quid sit. 1.	366.c	duobus modis accipitur in facit. 1. 1. c.	1. 1. c.
carne in quomodo superarent. 1.	1054.c	caro refingeret. 2.	1. 1. c.
carne in etiam periret pueri faceret. 1. 10.	909.2	caro semper est caro. 1.	2. 1. c.
1.	909.2	caro nostra post resurrectionem ad misericordiam	901.d
carne cum uitiis & concupiscentiis cruci-	201.2	non redit amplius. 2.	901.d
figere. 1.	395.c	caro quæ occidit animam. 1.	901.2
carne quæ nutriunt. 1.	237.d	caro quæ opem conferre spiritui non potest.	973.d
carne hominis unde esse conditam uoluit	1058.c	2.	321.a
Manichæus. 1.	238.d	caro spiritum nescit. 2.	10. 3.c
carne spiritus cur dominari debet. 2.	144.b	caro quatenus facienda est. 1.	10. 3.c
carnebus ac peccatis ueluti quid sit. 1.	54.b	caro nostra post resurrectionem qualis erit.	314.2
carne motus non edomatur per omnia. 1.	67.d	1.	120.2
1.	1058.c	caro adinuicem nos in bono & malo. 2.	407.d
carne & sanguinis nomine iuxta signantur.	1058.d	caro animæ ueluti est. 1.	860.b
1.	54.b	caro bonas cogitationes cur gignere nequeat	809.2
carne impetus ad quid impellat. 1.	1058.d	1.	342.b
carne motus qui non libenter ferunt. rom.	369.c	caro sine anima delectari nequit. 2.	498.d
2.	1058.c	carilago qualis sit. 1.	494.d
carne copula quare fieri debet. 1.	1058.c	caudæ nomine qui signantur. 1.	494.d
carne infirmitas quid faciat. 1.	1058.c	cauina dicuntur cogitationes prauæ. rom.	557.d
carne obediens quæ quæ sit. 1.	1058.c	1.	557.d
carne obediens quæ quæ sit. 2.	1058.c	cauina terre quid signent. 1.	557.d
carne obediens quæ quæ sit. 3.	1058.c	causa omnis diligenter inuestiganda. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 2.	1058.c	causa in generali, utilitas propria non atten-	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 3.	1058.c	datur. 2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 4.	1058.c	causa dubia, ubi sunt determinanda. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 5.	1058.c	causa incerta quomodo perscrutanda. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 6.	1058.c	2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 7.	1058.c	causis in dubiis ut se quis gerere debeat. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 8.	1058.c	2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 9.	1058.c	cautela pietatis adiutorio non munita, inu-	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 10.	1058.c	ma est. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 11.	1058.c	casibus subiectum quam uis illis. 2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 12.	1058.c	casus quousque ratio maior et paratior illis. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 13.	1058.c	1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 14.	1058.c	casus unus, est cautela aliorum. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 15.	1058.c	casus magnorum grauioribus sunt quam mino-	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 16.	1058.c	rum. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 17.	1058.c	casus humani intelligi nequeunt. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 18.	1058.c	casus iustorum qualis. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 19.	1058.c	casus semper in principio stant. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 20.	1058.c	casus filii Iob quid signent. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 21.	1058.c	casus Iob quid signent. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 22.	1058.c	casus Iob quid signent. 2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 23.	1058.c	casus Narnensis urbis episcopus quid sit.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 24.	1058.c	1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 25.	1058.c	casus uiuere uolentibus quid emendandum. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 26.	1058.c	2.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 27.	1058.c	castigat Deus quomodo. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 28.	1058.c	castigatio præsens quid sit. 1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 29.	1058.c	1.	557.d
carne impetus quomodo cooperatur. 30.	1058.c	1.	557.d

INDEX PRIOR

[illegible]

christus solus non regnat in coelis. 1. 84.b
 carnis tres mortuos in tribus locis iuxta
 uir quid sit. 1. 84.c
 christus non frustra afflicus est. 1. 93.a
 christus cum sit deus super omnia homi-
 nus est inter omnia. 1. 96.d
 christus in conceptu unctus est. 2. 779.a
 christus statutis diebus ascendit in ciuita-
 tem. 2. 867.d
 christus nasci noluit de infidelib. 2. 866.c
 christus prauem & in dolo apoc. 1. 93.a
 eccle. x. quando adit & ab ut. tom.
 2. 907.
 christus ut superbum hominem redimeret
 quid legit. 1. 91.
 christus quicquid precepto dixit exemplo
 fecit. 103.m
 christus cur Herodi non responderit. tom.
 1. 94.a
 christus manum tenens ambo bus po-
 1. 233.b
 christus piis premium est. 1. 882.c
 christus apertis oculis patrem exhibuit te-
 stem. 2. 893.c
 christus in agonia factus cur prolixius ora-
 rit. 1. 991.a
 christus uerè dolens dicitur. 1. 29.c
 christus cur ingemuerit. 1. 111.d
 christus non in dolo, astutus & non. 2. 63.c. & 1. 790.d
 christus de purgatorio. 1. 84.b
 christus cur non in ore dicitur. 1. 93.c
 christus contra historiam alpan. patiens ad
 poenam. 1. 233.c
 christus manus dei dicitur in iacris. 1. 119.b
 christus apprensus in carne filios reperit. to.
 2. 867.c
 christus omnia a patre accepit. 1. 104.2
 christus post parietem stetit. 1. 144.d
 christus cur noluerit rex fieri. 1. 892.d
 christus peccator asseritur esse. 2. 910.d
 Ch. a. 15 r. 1. Eleyson populus dicit. 1. 685.d
 christi sine Christo non possunt. 1. 701.d
 christi in opere collantes uia. 1. 275.b
 christiani multisunt nomine non fide. 1. to.
 2. 328.c
 christiani cum Christo unum corpus sunt. 1.

10. 1. 846.b
 christiani recti orientales uocantur. 1. 1
 christiani non de dea imperfecta terribi-
 lia demonibus non sunt. 2. 985.b
 christianos Christo ut adherere conue-
 niat. 2. 846.b
 christianum quibus oportet iungi. 2. 882.b
 christianus qui heri uult libertate done-
 tur. 1. 999.d
 christianus dei iudicem plus humanis uoci-
 bus timet. 2. 845.a
 christos dominum non debemus tangere. to.
 1. 847.d
 chrysaorij mors imparata. 2. 853.d
 cibatur nos deus uolumine sacro. 2. 109.2
 cibus conceptus, & cibus ad nationis
 causa. 1. 749.b
 cibus inordinare appetenti. 1. 933.b
 cibus spirituali instante, exterior differat. to.
 1. 845.b
 cibus non ad refectorem sed delecta-
 nem utimur. 2. 824.b
 cibus mentis quis. 2. 1098.a
 cibus quibus mundus & quibus non. 1. 858.b
 cibus & cibus. 1. 864. & 864.d
 cibus & cibus tollitur a cibus. 1. 895.c
 cibus. 2. 895.c
 cibus quomodo dandus est. 2. 1053.c
 cibus & cibus exhibetur. 1. 841.b
 cibus electi animi. 2. 909.c
 cicatrices quid. 1. 239.d
 cinerem hunc cinem comedere quid sit. to.
 2. 181.b
 cinem cinem & cinem. 1. 790.a
 cinem possessor interpretatur. 1. 790.a
 cinem cinem qua uia ad deum non per-
 uenerunt. 1. 1014.c
 cinem cinem & cinem solant bar. 1. 410.d
 cinem cinem & cinem. 1. 413.d
 cinem cinem & cinem. 1. 837.2
 cinem cinem quid hinc. 1. 401.a
 cinem cinem. 1. 309.b
 cinem cinem. 1. 847.d
 cinem cinem. 1. 847.d

coelum aer dicitur. 1.	38.c	co[n]tactum malaru[m] flammæ ut dissipetur. 2.	1107.d
coelum subuertit dominus. 1.	257.d		1137.b
coelum mons frugifer est. 2.	865.d	co[n]tentionem tanto motu peccare possumus. 1.	17.d
coelum continentiam quando coarctat. 1.	257.b	cogitatio unius alicuius nemo sibi tribuat. 1.	699.c
coelum per uiam angustam quærens non est. 1.	14.c	cogitatio num[er]i examen. 1.	76.c
coelum desertum uocatur. 1.	334.d	cogitatio num[er]i dicitur & op[er]um retenta. 1.	13.c
coel[us] ecclesia uocatur electorum. 1.	747.c	co[n]tentionem turba quo recte signatur. 1.	113.d
coelum uocari prædicatores recte. 1.	31.2	cogitationum uitiosarum in uirtutes conuersio. 1.	64.b
coelum quis ascendat. 1.	662.2		86.b
coena d[omi]ni quibusdam interdicitur. 2.	684.c	cogitationum uexetum animos diuersitas. ibidem & sequenti	
co[n]t[ra]t[us] fecit dominus. 1. 3. 4. 5. & 6.			
cogitamus semper. 2.	1107.d		
cogitanda bona cur.	ibidem		
cogitare praua peccare est. 1.	418.2		
cogitatio ligaculum mortuum malorum. 1.			
cogitatio illicita foedam reddit m[en]tem. 1.	905.d		
cogitatio humana quæ sit. 1.	520.b		
co[n]t[ra]t[us] humana quæ sit. 1.	161.b		
co[n]t[ra]t[us] humana quæ sit. 1.	1111.c		
cogitatio hominis radix est. 1.	309.c		
cogitatio dei immutabilis est. 1.	399.c		
cogitatio superbi uirtutibus n[on] dicitur. 1.	299.c		
cogitationes luxuriæ carbones sunt. 2. 117.2			
cogitationes malas qui commode diuidere possint. 2.	1137.d		
cogitationes superbas p[ro] uitare non possunt. 1.	1070.2		
cogitationes malæ ad cor uelociter ueniunt & fortiter compungunt. 2.	1069.c		
cogitationes turpes non uitat qui honestas in se non habet. 2.	1107.2		
cogitationes altas dominus odit. 2.	311.d		
cogitationes altas dominus odit. 2.	1115.d		
cogitationes altas dominus odit. 2.	1078.c		
cogitationis bonorum finis. 2.	1078.b		
cogitationis aditus ut occludatur spiritibus malis. 1.	ibid.2		
cogitationis nostræ domus quæ sit. 1.	1011.c		
cogitationum bonorum turba sunt mentis. 1.	1078.c		
	437.2		
	1014.2		
	391.2		
	cognoscimus		

IN GREGORIUM.

cognoscimus quæ. 1.	91.d	communione priuatis in mortis periculo	824.b
conquationis causa. 2.	858.b	matrimonium non degeat. 2.	824.b
colere uera satis non est. 2.	981.2	communiater uiuentibus forma est sama. 1.	921.c
colitur doctor à suis quando. 1.	1060.c	1.	511.c
ad collem domini uenire quid sit. 2.	1043.c	compalsio uera quæ sit. 1.	316.c
collem domini ubi inuenimus. 2.	1037.c	compalsionem proximi obsidet plerumque	511.b
collis quid sit. 1.	1037.2.& 1077.c	pietas talis. 2.	511.b
collis altitudo est montis. 1.	1036.c	compalsionis efficacia. 1.	511.b
collis filii dextræ est æterna celsitudo redē-	1076.c	compati ex corde nonnunquam plus est	511.b
ptoris. 2.	1076.c	quàm dare. 1.	511.b
colo credo ceterum currere. 1.	311.2	compedes nostræ quæ sint. 1.	134.d
colo. 1. per. 1. cuius. 1. quæ continet de ca-	840.2	completre debemus cum saluatione quæ	1091.c
tenis Petri contra omnia aduersa nos mu-	1010.c	nora sunt. 1.	1099.c
nit. 1.	1010.c	compunctio duplex. 1.	321.b
collum locutione designat. 2.	849.c	compunctionis diuersitas. 2.	1016.b
collum in ipso et per tractatores designat. 1. 7.c	423.c	in compunctione non fano. 1. scilicet, sed i u-	1063.d
collum superbiæ exprimit. 1.	21.d	ccus aliter plicationis quæ redus est. 10.	712.b
collum in ipso et per tractatores designat. 1. 7.c	21.d	2.	312.c
colubæ a ura. 2.	235.3	compactionis principia quæ. 1.	983.b
colubæ loquuntur spiritus sancti designat. 1.	366.1	compunctionis grana quædo menti insunt a	1016.b
2.	28.c	tur. 2.	1063.d
colubæ cur resideant iuxta aquas. 1.	28.c	computrescere qui i sit. 1. 673.2. & 1. 239.d	712.b
colubæ iuxta aquas. 1.	28.c	conceprio nariuitas dicitur. 1.	312.c
colubæ iuxta aquas. 1.	28.c	concipere dolorem quid sit. 1.	312.c
colubas uendere qui dicantur. 2. 233.2	233.2	cōcilia sine odio & inuidia celebranda sunt.	450.d
columnæ nubis mysterium. 1.	34.2	1.	450.d
columnæ cœli quid notent. 1.	420.b	cōcilia quatuor quos damnauerint heret-	544.2
collyrio oculos inungere. 1.	897.c	ticos. 2.	544.2
collyrium infirmos oculos curat. 1. 125.d	125.d	concilia quæ uer comparantur ei angelis.	507.d
cornæ capitis quid. 1.	37.2	2.	507.d
comam facere lucciso trunco quid sit. tom.	1295.b	contra Concilia quatuor quilo quatur, 222	586.c
1.	110.2	thema sit. 1.	507.d
comedere librum sacrum. 2.	110.2	contra concilia quinque prima errantes ex	507.d
commatrem si quis spiritalem in uxorem	853.d	communicantur. 1.	450.d
duxerit, sit anathema. 2.	853.d	concilia debent cum maturitate celebrari.	450.d
commendatio paterna filii mentem ad. 1.	829.b	1.	704.2
dit. 2.	829.b	conciliorum quatuor cum quinto prætitan-	463.d
comminationis dei est terror à filio sequentis	80.d	tia. 1.	532.b
supplicij. 1.	80.d	concilium Numidix peruersum. 1.	840.c
committimus innumerabilia peccata tom.	1070.b	concilium bis in anno fieri debere constitue	482.b
2.	1070.b	runt patres. 1.	459.d
communicare possumus tuos egrotos p. 110.	830.d	cōcilium quales debeat personas habere. 10.	211.c
na benedicente. 2.	605.d	1.	211.c
communicare non licet his qui excommuni-	596.b	cōcionator ut honore sic & uirtute audito	211.c
nicatis communicant. 1.	596.b	res superare debet. 1.	211.c
communiōne priuantur qui. 1.	596.b	2.	211.c
& 1138.c	596.b	2.	211.c

IN GREGORIVM.

c **conficien-**

INDEX PRIOR

eor scientia quem non accusat, liber est. 10.	consulta sacri eloqui gratiam dare nō pos-
1.	lunt. 2.
62.2	945.c
conscientiæ uulnus quando obducatur. 10.	consobrinam in uxorem ducens sit anathe-
3.	ma. 2.
967.d	100.1
consecratum semel iudæis non est restituen-	consolanti quæ sint necessaria. 1.
dum. 2.	30.b
683.2	consolatio unde petenda est. 1.
conscientia ubi sit. 10. 1. ut ad 10.	26.b
1.	consolatio inter flagella. 1.
83.2	714.2
consensus peccati ut fiat. 1.	consolationis modus. 1.
860.2	31.2
consilia bona ministrantes sacerdotes sumus.	consolationis ordo quis sit tenendus. 1. 30.d
2.	consortium impiorum fugiunt pij. 2. 381.b
1100.3	contemptio pulueris ad quid. 1.
consilia sacræ mentis subcreescunt uitz acti-	956.d
uz. 1.	in contemptu domini stare. 1.
885.c	908.b
consilia ubi locum habeant. 1.	& 1064.b.c
1091.2	in conspectum domini duobus modis ueni-
consilia salubria maiorum. 1.	mus. 1.
992.c	286.b
consilia ubi sunt petenda. 1.	in conspectu dei stare deferunt paruuli ui-
1091.2	ris fortioribus. 1.
consilia diuina ubi exponant. 2.	980.2
91.1	conspicere domini quid. 1.
& 10. 3.c	756.c
consilia mali spiritus ut ualeamus refellere	constantia superare nouit quod sçuit. 10m.
donu accipimus prius a domino. 2. 985.c	2.
constantia maiorum quam sint reuerenda. 10.	constantia dolores non sentire. 1.
2.	25.b
1083.c	constantini mater Helena. 1.
consilia impiorum seruiunt deo. 1.	776.d
137.c	constantini Imperator Romanam repub.
consilij conuiuium. 1.	77.2
11.2	constantij episcopi forma, statura & humi-
consilij nomine quid signatur. 1.	litas. 1.
274.d	970.2
consilij diuini cognitio quibus reuelatur.	uita & miracula. 1.
2.	979.b
941.c	constantinopolitana ecclesiæ sedi Apostoli-
consilio ut utamur. 2.	cæ subiecta est. 1.
946.2	685.b
consilium graue. 1.	uita Eudoniū & Macedoniū. 1.
463.c	463.c
consilium diuinitus cogitatione compre-	constantinopolis quales habuerit hæreti-
henditur. 1.	cos. 2.
1085.2	663.2
consilium dare stulto charitatis est. 1.	constitutio noua quæ. 1.
416.2	827.2
consilium cui fortitudinis rebus deest, uale	constuprari usq; ad uerticē, quid fiat. 1.
est. 1.	112.c
112.c	columnationis nostræ diē secure expectare
consilium ubi esse non potest. 1.	anima electa. 1.
188.c	901.c
consilium prædicatorum alij contemunt,	consuetudo soror nostra est. 1.
alij periciunt. 1.	326.d
970.d	consuetudo ex peccato inducitur. 1.
consilium diuinum dum deuitatur, imple-	116.c
tur. 1.	consuetudo bona uiri electi. 1.
117.b	414.2
consilia nostra uiribus nostris non tribua-	consuetudo contra uicem
mus. 1.	licam, immota maneat. 1.
40.c	483.d
consilia ad oculum super testamentum	consuetudine quid sit sape. 1.
161.c	712.2
consilia maiorum suadentur pro 1.	consuetudo carnalis
scipiunt animo. 1.	134.1
1056.d	contem-
consilia mali cauendi sunt. 1.	
571.c	
consilia maiorum impiorum	
1114.2	
consilia apud ueteres dignitas. 1.	
232.b	

IN GREGORIUM.

contemnentes donum erant igneales.		contemplationis penitus signantur.	tomio
2.	924.d	1.	147.a
contemnunt mali audacter quod boni au-		contemplationi sediri delicias con-	147.a
diunt. 1.	1066.b	1.	147.a
contemptor dei æmulum uidebit. 2.	924.b	contemplationi fere collapsæ spei reuo-	147.a
contemptores dei præcipue in celestium		gloriam reuocant.	147.a
gloriam.	ibid.c	contemplationis modus statuendus.	tomio
contemptoris brachium & domus quæ de-		1.	147.c
ibid.d		contemplationi mens diu non uacat. 1.	115.c
contemptoris in domo frater. 1.	ibid.a	contemplationibus oportet deus adfir-	to.
tur.	ibid.a	2.	976.c
de contemptu seculi huius. 1.	618.d	contemplationis gratia datur omnibus.	to.
contemptus subditorum auget meritum præ-		2.	179.c
dicti. 1.	113.b	contemplationis acies in gyrum cõcurritur.	
contemplatio quæ nobis mediocris est un-		2.	888.b
de procedat. 1.	193.c.d	contemplationis lumen subiecti sæpe acqui-	
contemplatio quæ nobis mediocris est un-		ruat prælati amittunt. 2.	932.b
de procedat. 1.	193.c.d	contemplationis prouectus qualis esse de-	
contemplatio cœlestium non a nobis profi-		beat. 1.	410.a
citur. 2.	823.c	contemplationis oculus sæpe confunditur.	
contemplatio Christi umbra est. 1.	1073.d	1.	244.a
contemplatio in angelos fiat postquàm a deo		contemplationis superne est magna latitu-	
recedit. 2.	888.c	do. 2.	1149.b
contemplatio diuina quid. 1.	110.a	contemplationum diuisio. 1.	172.c
contemplatio internæ lucis clarissima dies		contemplatiua uita dicitur filia.	tomio
1.	1073.a	1.	1109.b
contemplatio humorum requirit externorum		contemplatiua uita ab actiua orditur. tom.	
quietem. 1.	114.a	ibidem.c	
contemplatio internæ lucis clarissima dies		contemplatiua uita perpetuè durat. tomio	
1.	1073.a	1.	149.a
contemplatio humorum requirit externorum		contemplatiua uita cum actiua in quo con-	
quietem. 1.	114.a	ueniat & trahatur. 2.	1110.c
contemplatio internæ lucis clarissima dies		contemplatiua uita turbas multitudinis de-	
1.	1073.a	serit. 2.	1109.a.b. & 1110.a. & c.
contemplatio quanta sit uirtus. 1.	979.c	contemplatiuæ uitæ speculationes. 1.	149.a
contemplatio duplex. 2.	176.c	contemplatiuæ uitæ typus. 1.	149.d
à contemplatione abarcemur sæpe propter		contemplantes cur dona sua seruare queant.	
nostram negligentiam. 2.	884.b	1.	976.d
ad contemplationem cur difficulter ascen-		contemplatori perfecto nulla uxorū pu-	
damus.	ibidem	gna oritur. 1.	886.a
contemplationem quærentibus altiora sunt		contendere cum deo quid sit. 1.	212.c
pandenda. 1.	976.a	contendere cum deo in iudicio quid sit. to.	
contemplationem trinitatis ieiunando re-		1.	440.c
cupimus. 2.	1057.a	contentionibus finis nullus est si iudicata dif-	
		feratur. 2.	769.c
		contentionibus finis nullus est si iudicata dif-	
		feratur. 2.	769.c
		contentionibus finis nullus est si iudicata dif-	
		feratur. 2.	769.c

INDEX PRIOR

[illegible]

INDEX PRIOR

[illegible]

culpa origines mouet carnem. 1.	113.6.d	cunei Philistinorum tres, quid figurent. 10.	
culpa cum absconditur effugatur. 1.	95.2.a	1.	1078.b
culpa quod non tollitur, sed committitur. 1.	949.d	cupiditas sua quid agat. 1.	770.b
culpa quod non absconditur, sed altior nocentius. 1.	952.a	cupiditate oculis deo adherere non. 1.	
culpa patris filium non grauat. 2.	545.b	2.	701.f
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	1100.d	cupiditates carnales restringendae. 2.	398.a
culpa quae magna. 2.	887.d	cupiditati ipse celeritas tarda est. 1.	444.b
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	714.c	cupiditatibus liberi sunt sancti. 1.	86.c
culpa facile corripitur cum erubet. 1.	814.d	cupiditatis uituperium. 1.	193.a
culpa quae citius dimittitur. 1.	255.d	cupiditatum turbae. 1.	86.b
culpa reccus, post coactionem abscissam. 1.	1101.d	cura terrenarum rerum ingens est. 1.	38.b
culpa humani generis ubi absconditur. 2.	300.d	cura praesentium rerum ut sic habenda. 1.	10.
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	608.a	1.	248.d
culpa leuigata potest in uitis bene meritis. 1.	1104.a	cura alie ex negligentia est magnum peccatum. 1.	938.b
culpa quando puniendae. 2.	1100.d	curam habere secularium quid faciat. 1.	545.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	592.d	cura aliorum quae non debet sumere. 1.	564.b
culpa graues in omnibus aequa asperitate non sunt insequendae. 2.	1101.d	curialis mors. 1.	1048.d. & deinceps
culpa non solum oblauganda sed & insequendae sunt. 2.	921.c	curiositatis uitium graue est. 2.	348.d
culpa prius ex hominibus exque ad carceres interitum trahuntur. 1.	225.c	currus carnalium praetorum. 2.	994.b.c
culpa memoria erit beatitudine. 1.	93.a	currus tyranorum. 2.	995.d
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	352.a	currus decem unicuique electo in praelium deputantur. 2.	1070.a
culpa quomodo emendandae. 2.	714.d	currum fabricare. 2.	996.a
culpa in uita carnis libidinis resistit. 1.	73.d	fabricant prius. 2.	1003.c
culpa culpis feriuntur. 1.	610.b	curru antiquo pugnare consueuerunt. 2.	1002.a
culpa consensus unde. 1.	81.a	curtoris officium. 1.	226.d
culpam culpa iungere quid. 2.	713.c	curatorum in imperio inuenitur. 2.	324.a
culpam occidit se patitur a peccato perire. 1.	629.a	custodia reorum et penitentium quia corde opere uicem agamus. 1.	249.a
culpa sine increpatione non deserit deum. 1.	871.d	custodia dei opus habemus. 1.	194.d
culpa agnoscere ubi culpa non est, boni mentis est. 2.	858.c	custodire per intentionem quid sit. 1.	394.b
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	141.a	cutis nomine quid accipiat. 1.	319.b
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	1076.d	cyathi quid signet. 1.	485.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	1078.c	cynus polysidens dicitur. 2.	1112.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cynus ab amaleech discedere iussus, quid significet. 1.	ibid.b
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cyprus, quid significet. 2.	9.c
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cypriani sententia de martyribus. 2.	499.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cyprianus, quid significet. 2.	8.b
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cyriacus Constantinopolitanus, episcopus. 2.	688.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cyrilli duodecim capitula reprobata sunt. 1.	
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	1.	634.d. & 679.a
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	cyrillum in Apollinaris dogma incidisse. 1.	679.d
culpa quod non tollitur, sed altior nocentius. 2.	706.c	1.	

D

D Aemones praelia mouent contra nos in terra nostra. 2.

1079.a

dracones

INDEX PRIOR

[illegible]

IN GREGORIVM.

[illegible]

INDEX PRIOR

[illegible]

dei facies et quid. 1.	119.1	dei gloriam uidere iam non possumus. 2.	96.2
dei discipulos esse quid probet. 1.	81.1	dei quid sit. 1.	10.1
dei templi conscientia fidelium est. 1.	367.c	dei sententia quid ordinet. 1.	43.2.a
dei miracula usu uidelicet quotidiano. 1.	33.b	dei uocare, quid sit. 1.	395.b
dei stare. 1.	107.c	dei dictio communis est. 1.	12.c
dei iudicia uenerari debent. 1.	693.d	dei consilio dubitant etiam quæ repugnant.	154.c
dei nescire quid. 1.	18.c	1.	138.c
dei respicere quid. 1.	467.a	dei sapere & dei fortitudo idem. 1.	421.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	dei su. or. presentis ac futuri temporis qua-	297.d
dei interrogatiōi homo succedere non po-	219.b	lis. 1.	56.c
dei oculi cur sint super malos. 2.	403.c	dei esse quid. 1.	393.c
dei stare est nula mutacione uariari. 1.	117.c	dei gressus qui. 1.	651.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	dei annorum numerus quis dicatur. 1.	291.d
dei seruicio applicare improbatos, quam	727.c	dei oculos aperire, quid sit. 1.	465.2
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	dei uidere quid. 1.	180.b
dei nullo æterna non erit in terra. 2.	865.d	dei amore aduersa tolerare quid cōferat. 1.	106.2
dei testes qui sunt. 1.	242.d	dei uia a timore incipitur. 1.	663.a
dei gladius carnes comedit. 1.	431.d	dei uox quomodo audiat. 1.	431.c
dei uestigia quæ. 1.	255.a	dei manus uocatur filius eius. 1.	928.d
dei qui est uerbum genuisse. 1.	570.b	dei similitudo agnoscitur. 2.	846.c
dei iudicia super nos uult occultare. 1.	375.d	dei oculis omnia sunt aperta. 1.	430.d
1.	19.d	dei opertorium sancti dicuntur. 2.	345.c
dei sermo qualis. 1.	384.2	dei locutiōes cur dubiæ sint interdū. 2.	218.c
dei omnipotentia innumeratur. 1.	673.c	dei consiliarii qui fuerint. 1.	369.c
dei misericordia locus quis. 1.	107.c	dei opera quomodo laudare debem. 1.	252.2
dei uindicta status dicitur. 1.	219.d	deo qui placuerit hominibus licet dupli-	547.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	ceat tristari tamen non debet. 1.	407.c
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo placere perfecte. 1.	509.2
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	coram deo quis loquatur. 1.	287.c
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo quid laudabile sit. 2.	59.d
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo cur attribuantur uoces humanarū pas-	709.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	sionum. 1.	22.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo quando loquamur. 1.	37.d
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo quis uere seruiat. 1.	422.2
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo in nouissimis abyssi deambulare, quid	27.c
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	sit. 1.	597.c
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo transitoriè uti. 1.	99.b
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo placere sine uide est impossibile. 1.	701.d
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	in deo misericordia summum est. 2.	deo
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo non uariatur cursus temporis mutatio-	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	ne diei aut noctis. 1.	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo spiritum hominis & statum ad se trahe-	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	re, quid sit. 1.	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	a deo recedat duobus modis. 2.	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	deo qui aduocare uult cupiditatē abiciat.	
dei iudicia non sunt in terra. 1.	215.b	1.	

INDEX PRIOR

deo uiuentes, mundo sunt mortui. 1. 109. d	deus enim immutabilis fit quo pacto irasci
dicatur. 1. 183. c
deo adherere. 1. 104. c	de deo dicitur quod ad corpus pertinet. 10
2. 936. a
deo dies una est eternitas sita. 1. 27. d	deus summum & simplex bonum. 1. 925. d
deos alienos uocat scriptura dzmonia quæ
in limulachris habitant. 1. 981. d	deus maiestatem suam abscondit reprobis.
10. 2. 877. c
deos gentium filii israhel sæpe coluerunt. 10.
2. 100. c	deus lux immutabilis. 1. 27. c
deos alienos etiam hodie habemus. 1. 981. a	deus nulla forma circumscibitur. 1. 345. a
deorum nomine qui accipiuntur. 1. 1084. l
970. a	deus consiliarios quò ducat. 1. 274. b
deum arguere durum sonat. 1. 232. b	deus uoluntatem suam per angelos osten-
dat. 1. 683. b
deum seruo dicere dimitte me quid sit. 10.
1. 100. c	deus quando homini perfecte parcat. 10. 1.
194. a
deum nemo diligit qui fratrem odit. 1. 1069. c	deus homini quomodo loquitur. 1. 918. c
deum prouocare est de eius donis inter pro-
ximos superbire. 1. 272. d	deus mundum per se regit. 1. 597. b
deum qui nesciunt dei etiam famulos talio
reuerentur. 1. 272. d	deus tendentem ad iustitiam in tentatione
non deserit. 1. 239. a
deum ut uideamus sycomorum ascendere
10. 1. 100. c	deus quomodo uocandus. 1. 1143. b
deum ut uideamus sycomorum ascendere
1. 384. c	deus non auert à iusto oculos. 1. 67. b
deum ut uideamus sycomorum ascendere
1. 799. d	deus cur misericors & miserator dicatur. 10.
399. a
deum ex quo omnia uolunt compitimus qui
fit bonus. 1. 255. a	deus cuius obliuiscitur. 1. 406. a
deum ut uideamus sycomorum ascendere
1. 816. c	deus quando ex tenebris ad lumen exeat.
10. 1. 280. c
deum ut uideamus sycomorum ascendere
1. 110. c	deus an commoueat. 1. 45. a
deum ad se introducere aut iubere recede-
re. 1. 371. b	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deum adiuuare, quid sit. 1. 415. c	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deum ut uideamus sycomorum ascendere
1. 214. a	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus quibus se manifestet. 1. 924. d	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus per unum colla lubricorum deprimat.
10. 1. 818. d	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus dilectis quid faciat. 1. 904. d	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus cur incarnatus sit. 1. 144. c	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus duobus modis dicitur. 1. 17. b	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus ut uideamus sycomorum ascendere
1. 100. c	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus quem amat. 1. 346. a	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus ut uideamus sycomorum ascendere
1. 70. d	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus ut uideamus sycomorum ascendere
1. 299. b	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
deus loquentibus ut respondeat. 1. 289. d	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b
	deus ut uisus sit in patribus. 1. 458. b

IN GREGORIVM.

deus quo laetatur. 1.	60.2	deus omnia replet. 1.	23.2
cunctos praeuenit. 1.	83.1	deus ratio est rationalium creaturarum. 1.	734.2
ad sapientes in astucia comprehendit. 1.	100.2	to 1.	469.d
deus misericors cum gentes traxit, Iuxta	719.c	deus quibus sit in secreto. 1.	800.2
reputat. 1.	157.b	deus non irascitur. 1.	2.1070.2
deus virtutem carnis humilians spiritum	257.2	deus an sit in corpore. 1.	731.c
exaltat. 1.	407.c	deus solus immutabilis est. 1.	305.b
deus recordari proprie non dicitur. 1.	193.c	deus hominem contrarium posuit cum pecc	194.2
deus ut hominem magnificaret. 1.	155.c	caisset. 1.	236.b
deus quo modo diligendus. 1.	375.2	deus nisi tentamenta leuaret nemo diaboli	141.b
deus quales elegerit ministros. 1.	833.b	insidias portare posset. 1.	91.c
deus an sit in corpore. 1.	917.2	deus sanctorum locus quietis. 1.	737.b
deus an sit in corpore. 1.	942.b	deus an sit in corpore. 1.	20.c
deus an sit in corpore. 1.	939.c	deus lux est. 2.	410.b
deus cur quia sit Saran unde uenerit. 1.	13.c	deus an sit in corpore. 1.	20.c
deus an sit in corpore. 1.	311.d	deus an sit in corpore. 1.	440.d
deus an sit in corpore. 1.	160.c	deus an sit in corpore. 1.	76.d
deus an sit in corpore. 1.	41.2	deus an sit in corpore. 1.	191.c
deus an sit in corpore. 1.	120.2	deus an sit in corpore. 1.	341.d
deus an sit in corpore. 1.	400.d	deus an sit in corpore. 1.	719.b
deus a corporibus hominum in se similitu-	799.2. & dehinc.	deus an sit in corpore. 1.	868.b
deus an sit in corpore. 1.	780.c	deus an sit in corpore. 1.	274.b. & seq.
deus an sit in corpore. 1.	91.2	deus an sit in corpore. 1.	604.b
deus an sit in corpore. 1.	ibid.	deus an sit in corpore. 1.	914.2
deus an sit in corpore. 1.	389.d	deus an sit in corpore. 1.	256.2
deus an sit in corpore. 1.	234.2	deus an sit in corpore. 1.	256.c
		deus an sit in corpore. 1.	619.c
		deus an sit in corpore. 1.	225.d
		deus an sit in corpore. 1.	107.d
		deus an sit in corpore. 1.	235.b
		deus an sit in corpore. 1.	235.b

INDEX PRIOR

1.	de...	10.1.	de...
2.	de...	11.1.	de...
3.	de...	12.1.	de...
4.	de...	13.1.	de...
5.	de...	14.1.	de...
6.	de...	15.1.	de...
7.	de...	16.1.	de...
8.	de...	17.1.	de...
9.	de...	18.1.	de...
10.	de...	19.1.	de...
11.	de...	20.1.	de...
12.	de...	21.1.	de...
13.	de...	22.1.	de...
14.	de...	23.1.	de...
15.	de...	24.1.	de...
16.	de...	25.1.	de...
17.	de...	26.1.	de...
18.	de...	27.1.	de...
19.	de...	28.1.	de...
20.	de...	29.1.	de...
21.	de...	30.1.	de...
22.	de...	31.1.	de...
23.	de...	32.1.	de...
24.	de...	33.1.	de...
25.	de...	34.1.	de...
26.	de...	35.1.	de...
27.	de...	36.1.	de...
28.	de...	37.1.	de...
29.	de...	38.1.	de...
30.	de...	39.1.	de...
31.	de...	40.1.	de...
32.	de...	41.1.	de...
33.	de...	42.1.	de...
34.	de...	43.1.	de...
35.	de...	44.1.	de...
36.	de...	45.1.	de...
37.	de...	46.1.	de...
38.	de...	47.1.	de...
39.	de...	48.1.	de...
40.	de...	49.1.	de...
41.	de...	50.1.	de...
42.	de...	51.1.	de...
43.	de...	52.1.	de...
44.	de...	53.1.	de...
45.	de...	54.1.	de...
46.	de...	55.1.	de...
47.	de...	56.1.	de...
48.	de...	57.1.	de...
49.	de...	58.1.	de...
50.	de...	59.1.	de...
51.	de...	60.1.	de...
52.	de...	61.1.	de...
53.	de...	62.1.	de...
54.	de...	63.1.	de...
55.	de...	64.1.	de...
56.	de...	65.1.	de...
57.	de...	66.1.	de...
58.	de...	67.1.	de...
59.	de...	68.1.	de...
60.	de...	69.1.	de...
61.	de...	70.1.	de...
62.	de...	71.1.	de...
63.	de...	72.1.	de...
64.	de...	73.1.	de...
65.	de...	74.1.	de...
66.	de...	75.1.	de...
67.	de...	76.1.	de...
68.	de...	77.1.	de...
69.	de...	78.1.	de...
70.	de...	79.1.	de...
71.	de...	80.1.	de...
72.	de...	81.1.	de...
73.	de...	82.1.	de...
74.	de...	83.1.	de...
75.	de...	84.1.	de...
76.	de...	85.1.	de...
77.	de...	86.1.	de...
78.	de...	87.1.	de...
79.	de...	88.1.	de...
80.	de...	89.1.	de...
81.	de...	90.1.	de...
82.	de...	91.1.	de...
83.	de...	92.1.	de...
84.	de...	93.1.	de...
85.	de...	94.1.	de...
86.	de...	95.1.	de...
87.	de...	96.1.	de...
88.	de...	97.1.	de...
89.	de...	98.1.	de...
90.	de...	99.1.	de...
91.	de...	100.1.	de...
92.	de...	101.1.	de...
93.	de...	102.1.	de...
94.	de...	103.1.	de...
95.	de...	104.1.	de...
96.	de...	105.1.	de...
97.	de...	106.1.	de...
98.	de...	107.1.	de...
99.	de...	108.1.	de...
100.	de...	109.1.	de...
101.	de...	110.1.	de...
102.	de...	111.1.	de...
103.	de...	112.1.	de...
104.	de...	113.1.	de...
105.	de...	114.1.	de...
106.	de...	115.1.	de...
107.	de...	116.1.	de...
108.	de...	117.1.	de...
109.	de...	118.1.	de...
110.	de...	119.1.	de...
111.	de...	120.1.	de...
112.	de...	121.1.	de...
113.	de...	122.1.	de...
114.	de...	123.1.	de...
115.	de...	124.1.	de...
116.	de...	125.1.	de...
117.	de...	126.1.	de...
118.	de...	127.1.	de...
119.	de...		

deus pater eius ampliat ad-	ibid.	inuidiam accendit se mper. 1.	166.d
mo. 1.	67.c	duos instigat ad pugna, & unumq, a lat.	
deus rationis affectus mentis est casus homo. 1.	107.d	2.	344.2
2.	28.d	bonorum mētes etiam ingreditur. 1.	670.2
dextra & sinistra dei quid. 1.	10.2	diabolus quot modis loquitur ad deū. 1.	20.d
dextera uitam æternam designat. 2.	102.2	diabolus cur quandoque a tentationibus te-	
dextera dei est æternæ uitæ tortitudo. tom.	102.2	mittat. 1.	61.b
1.	299.2	per se nihil potest. 1.	22.d
dextera non nequit accipiat. 1.	393.b	diabolus quos rapiat. 1.	697.d
ad dexteram uerti, quid sit. 1.	103.d	diabolus quare sternitur. 1.	27.b
pro dextera a rebus laudat. 1.	736.d	diabolus per quos. 1.	48.c
dextera quid. 2. inuent. 1.	738.c	diabolus tentando Christum conscientia	
diabolus nomine intravit in paradiso tom.	715.b	penetrare non potuit. 1.	30.2
2.	867.c	diabolus quæ corda possideat. 1.	417.c
diabolus latronibus comparatur. 1.	778.2	diabolus di. calcitavit stephanum. 1.	1017.c
diabolus arbor pessima bonum fructū non	701.b	diabolus cuius conditionis fuerit. 1.	815.b
dedit. 1.	1011.2	diabolus quos non turbet. 1.	788.d
diabolus ad quæ nos ipse adigat. 1.	109.c	& 80.d	
diabolus leuto constantia. 1.	798.2	diabolus per occulta quærit irrumper. to.	
2.	701.b	2.	747.b
diabolus quæ ratione prauis arguit. 2.	1011.2	diabolus in uiuendi essentia etiam mouen-	
diabolus semper tentat bene agentibus. to.	1071.2	do subsistit. 1.	70.b
1.	798.2	diabolus cum mente Christi temerare non	
diabolus aliis leo aliis formica est. 1.	891.c	potuit quid fecerit. 1.	226.d
diabolus. 1.	140.2	diabolus sanctos hodie nō possidet sed ten-	
diabolus. 1.	583.b	tat. 1.	423.2
diabolus quos inter mortem. 1.	715.d	diabolus seriedi uires sibi nō tribuit. 1.	22.d
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus in quibus accusabit nos. 1.	92.b
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus non est formidandus. 1.	22.b
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus qualis exactor usura. 1.	92.b
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus ut a deo exeat. 1.	23.c
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus cur post baptismum demum Chri-	
diabolus ut. 1.	715.d	stum tentat. 1.	789.2
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus ut cogitationes & motus cordis	
diabolus ut. 1.	715.d	peruertat. 1.	37.d
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus quam uirtutem timet. 2.	89.2
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus non solum per se sed et per homi-	
diabolus ut. 1.	715.d	nes pugnat. 1.	1087.2
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus et tentet pios & impios. 4.	127.b
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus iure perdidit celsitudinem suam.	
diabolus ut. 1.	715.d	10.1.	863.b
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus quid persuadeat suis. 1.	861.d
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus qualiter. 1.	81.d
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus an nunc, alia in fine patietur to.	
diabolus ut. 1.	715.d	1.	71.d
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus qualia somnia hominibus inmit-	
diabolus ut. 1.	715.d	tat. 1.	190.c
diabolus ut. 1.	715.d	diabolus forma peregrini extinxit puerum. tom.	
diabolus ut. 1.	715.d	2.	976.c

fi 2.	705.c	10.1.	247.b
unde Auditores, Subdit. & Subiectos.		diuturni abusus. 1.	368.b
discordes ut sint admonendi. 1.	937.c	duces qui perierunt cur aquam	310.b
discordes excluduntur a hereditate. 10.	659.d	quam postuler. 1.	152.2
2.	90.b	duces uere pauperes	376.b
discordia malum maximum. 2.	90.b	duces ac pauperes non in palatio dormiunt.	433.c
discordia inter homines pergitur de ben. 1.	812.d	1.	614.c
10.2.	1019.d	duces apud Lucam. 16. quid signat. 1.	370.d
discordia iumenta sectorum perat in mentes. 1.	795.c	& 2.	184.2
discordia ex ecclesia pellenda est. 2.	3.d	diutem uelle fieri periculosum est. 1. 935.a	914.c & 434.b. & 110.2
discordia fratrum quæ causa. 1.	1469.2	diuites cur de larga facultate gloriatur. 10.	411.b
discordia inimica est deo. 1.	457.d	1.	193.c
discordia inter homines pergitur de ben. 1.	999.d	diuites multa portant in uia breui. 2.	66.a
discordia inter bonos & malos. 2.	848.d	diuites & gre seruauer. 1.	168.d
discordia inter bonos & malos. 2.	38.b	diuites in sacris literis qui dicantur. 1.	372.b
discordia inter bonos & malos. 2.	13.d	diuites prauis huius mundi. 1.	411.b
discordia inter bonos & malos. 2.	691.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
discordia inter bonos & malos. 2.	515.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
discordia inter bonos & malos. 2.	1144.c	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
discordia inter bonos & malos. 2.	38.b	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
dispensationis precepta sunt in sacris tom. 1.	917.c	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	94.c	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	82.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	1027.2	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	1027.c	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	1027.2	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	282.2	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
displicere hominibus multis uolant etiam in malis. 1.	ibid.2	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
disputationum locum habere subianatio. 10.	955.b	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
2.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
diuine domini & pauperem facere quid. 10.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
2.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
diuites in inferno cur filius Abraham uocet. 1.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
1.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
Lazarum in sinu Abraham uocet. 1.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c
diuites cur transierint fratrum dampnationem. 1.	877.d	diuturnum inperfectio. 1.	434.c

diuina bonitas quos respiciat. 2.	877.b	doctor electus medicina celestia. 2.	1000.c
diuina facta quando uere expleta. 1.	218.c	doctor ecclesie raro in publico, sepe fit in secreto. 2.	1015.c
diuina iudicia talia cunctis exprimuntur. 1.	828.1	doctor quæ tradit possidet cum prode non innotescere uult. 2.	831.2
diuinæ substantiæ præstantia. 1.	116.c	doctor charitatis utrumque affectum in se habet. 2.	1055.b
diuini iudicii occulta mensura est. 1.	697.2	doctor uolens nos de laqueis educere magnos sumit labores. 2.	1106.b
diuinitatem cōmuniōum rationes quare e non debemus. 1.	615.2	doctor cum infirmis infirmari debet. 1. tom. 2.	1017.b
diuinitatis simplex natura. 1.	427.b	doctor prius debet bonū ostendere quod alios uult edocere. 2.	187.c
diuinitatis plenitudo habitat in cōmuniō corporaliter. 2.	894.c	doctor ex omni parte perfectus esse debet. 1. tom. 2.	1105.2
diuinitatis plenior quando cernatur. 1. tom. 2.	871.d	doctores zelo prædici esse debent. 1.	623.b
diuinitatis oculus ante & post non habet. 1.	701.c	doctores adire possunt & redire cum uolunt. 2.	1050.c
diuinitatem cōmuniōum inuicibilem neantes opera intueantur. 1.	892.b	doctores quibus stellis comparantur 1. tom. 2.	215.b
docere ad bene mori quod docendi uirtutem non tenent. 1.	1113.c	doctores ecclesie quomodo rugire dicantur. 1.	744.d
docere cum imperio. 1.	566.2	doctores uocantur prophete. 2.	460.2
docendi uerus ordo quis sit. 1.	ibid.c	doctores excellentia dona habent. 2.	1108
docentes quid obseruare debeant. 1.	431.2	doctores reprobi quæ dicunt non amant. 2.	1012.2
docentur per duplici modo. 1.	933.d	doctores electi sibi metipsis & suis non parcunt. 2.	1101.d
docenti non trionendus auditorum professor. 2.	318.b	doctores ecclesiarum secreta aperire & factura reuelant. 1.	1037.b
docentium uita ardet. 1.	58.d	doctores tribus uirtutibus sunt præditi. 1. tom. 2.	1108.d
docentium uita ardet. 1.	732.d	doctores ecclesie cum tribus malis ueniunt contra hostes. 2.	1067.2
doctos perfectus quis sit. 1.	989.2	doctores ecclesie nec sine uitio sunt. 1. tom. 2.	1100.c
doctor cur eligitur. 2.	1030.c	doctores breuiter peritantes & triumphantes iactantiam uicium fugiunt. 1.	1082.2
doctor presertim in hoc pro suis subditis 1. tom. 2.	1113.d	doctores sancti contra uicium peccati boni operis seruant prædicant. 2.	1039.b
doctor unusquisque sortē teneat. 1.	1102.d	doctores quæ occulta iterant per uicium cordibus adiutorum 2.	635.b
doctor currus & auriga dicitur. 1.	211.b	doctores libere in ministerio diuinitatis non sunt. 1.	2114.2
doctor cunctis uirtutibus præstat omnibus modis. 1.	108.d	doctores mane doceant. 2.	950.2
doctor perfectus quibus inuigilat. 2.	878.d	doctores raro apparent in publico. 1. tom. 2.	1101.b
doctor contra uicium temperantia paret. 1. tom. 2.	114.b	doctores noui narrant quod sancti in praesentia ferant. 2.	1150.2
doctor sobrius qui sagat cum cōmuniō 1. tom. 2.	1127.d	doctores electi semper sunt in aperto certaminis campo. 1.	1082.2
doctor cui lo placeat hominibus. 1.	951.c		
doctor quæ pōnunt unde sumat. 2.	989.c		
doctor ex profectu aliorum, ad lucra aliorum consequenda succenditur. 2.	1099.2		
doctor adire unum & recedere a multis. 1.	1099.d		
doctor in uia charitatis pinguedinem habere debet. 2.	1140.2		

INDEX PRIOR

[illegible]

IN GREGORIVM.

d 4 dona

IN GREGORIUM.

ecclesia redemptoris est corpus. 1.	57.d	2.	889.c
ecclesia sine macula & ruga. 1.	34.a	ecclesia solet ob paradisi gaudia amari.	
ecclesia quæ suorum filios suos. tota.		ibid. d	
2.	877.c	ecclesia pro lucrando animabus & erum-	
ecclesia in cur decem uirginibus comparatur.		nas libenter sustinet.	ibid. d
2.	351.b	ecclesia uerum fidei gentibus prædicauit.	
ecclesia ut agat cum hæreticis. 1.	175.b	2.	877.b. & seq.
ecclesia diuersis electorum ministerijs uti-		ecclesia actiones suas non ostendat. 1.	34.b
tur. 1.	1004.a	ecclesia pro auditoribus acquirendis orat.	
in ecclesia non nihil debet. 1. & seq.		2.	880.d
ecclesia orbis gloriam desepxit. 1.	874.b	ecclesia est oculus cæcorum & pes claudi-	
ecclesia usq; in mundi finem possidebit pe-		cantium. 1.	477.a
nem uirt. 1.	876.d	ecclesia ut uicia corrigat. 1.	855.c
ecclesia multis contumeliis & tormentis tu-		ecclesia ab hostibus suis ut castrorum acies	
lit. 1.	870.c	timenda est. 1.	89.d
ecclesia inuita sua uita prædicare. 1.	878.a	ecclesia quâdo dolore suo præmatur. 1.	315.d
ecclesia uidet habere sapientiam ac pater-		ecclesia constituit in quod cui non præor-	
nam. 1.	426.c	dinasse nouerit. 1.	1139.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus.	601.d	ecclesia palmæ comparatur. 1.	480.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus tempore uiti-		ecclesia inter uerba libertatis custodiuit mæ-	
etionum amittit. 1.	342.b	luciam. 1.	873.c
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus non debet diu in x-		ecclesia ex uita uerbis sola deo placere desi-	
ra canones. 1.	487.d	derauit. 1.	874.a
ecclesia auctora dicitur.	74.c	ecclesia sicut fumus uirgula ex aromatibus	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia quos		ascendit. 1.	16.c
tentatio manifestat. 1.	768.d	ecclesia spiritualiter ebria credatur. 1.	873.c
ecclesia pro uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia	
1.	872.b	1.	474.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia tres tantum portas habet. 1.	191.d
ecclesia humiliter innocentie & ueritatis		ecclesia ab Abel incepit. 1.	174.b
sue uirtutem manifestat. 1.	874.d	ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		2.	360.a
1.	215.a	ecclesia primitiis ex duobus populis con-	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		struxta est. 1.	424.a
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia	
1.	911.c	1.	381.a
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia qualiter dolorum podus ferat. 1.	57.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia	
1.	871.b	1.	560.a
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia romana uniuersali ecclesie iura sua	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		transmisit. 1.	801.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia aduersitatibus proficit. 1.	58.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia dies suos non amittit. 1.	887.a
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia a fide catholica aberrare nequit. to.	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		2.	429.b
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia recte uidua dicitur. 1.	407.d
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesia os dilatacum habet contra Iudæos.	
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		2.	890.c. & seq.
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesie tres ordines. 1.	811.b
ecclesia in uirtutibus suis uirtutibus ac in poenitentia		ecclesie	

eloquium aduersum se dimittere. 1. ibid.	subesse debent. 1.	839. f
unde Script. Sacras literas, Verbum Dei.	episcopi bis in anno conuenire debeant. 1.	839. f
clitab quos designet. 1. 1143. b	episcopi indignatio qualis esse debeat. tom.	533. c
enigat dominus hunc mi genere ad salutem.	2. 529. c	
1. 1106. d	episcopi non idonei quantum obfint. 1. 1144. d	
eliphaz interpretatio. 1. 57. d	episcopi non de una, sed pluribus possunt	
enigat dominus hunc mi genere ad salutem.	enig ecclesia. 2. 811. c	
1. 802. d	episcopi in rebus forensibus non debent oc-	
enoch translatus est cum domino. 1. 89. 2	cupari. 2. 721. c	
enoch & Helias Antichristo occurrent. to.	episcopi uirtutes quibus emicant a spiritu	
1. 336. c. & 2130. a	santo accipiant. 2. 1145. c	
enoch & Helius Christi figurae aut atheniense.	episcopi actiones quae esse debeant. 1. 816. c	
1. 89. 2	hospitales esse debent. 2. 756. a	
enoch ut uixerit. 1. 89. 2	episcopis iurisdictio seruanda est. 1. 758. b	
seper uixit in electis prole. 1. 185. a. 2. 10. b	episcopis iura sua inuiolata seruanda sunt.	
per charitate spiritualiter uixit. 1. 253. d	2. 781. c	
dedicatio dicitur. 1. 385. a. & 210. b	in episcopo alioque officio sacro quid sit re-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	spiciendum. 1. 702. c	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopos decet castitatem seruare. 1. 1117. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopo ordinando pontifex manum im-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	ponit. 2. 852. a	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopo antequam deponatur loco, quid sit	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	faciendum. 2. 815. c. & deinceps	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcoporum facta praua non sunt oris gla-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	dio ferienda. 2. 847. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcoporum Londonie & Eboracae ciuita-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	tum distinctio. 2. 839. a	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcoporum uocantur magna cum diligentia	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	exanimandae sunt. 2. 684. b	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopum oportet potentem esse in terro-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	re. 2. 460. b	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopum oportet bonum testimonium ha-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	bere ab his qui foris sunt. 2. 1061. a	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopum prophana tractare non conue-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	nit. 2. 769. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus propter infirmitatem deponen-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	dus non est. 2. 767. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopos ordinari hinc episcopis non potest.	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	2. 856. a	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus qualis esse debeat. 1. 458. c	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus quis fieri non debeat. 1. 896. b	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus molestiam in se sentiens non pro-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	cedat in publicum. 2. 830. 2	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus ob propriam iniuriam nulli ex-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	communicet. 2. 498. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus in ecclesia qualiter agere debeat.	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	2. 853. d	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	episcopus ne non debeat qui usuras a nar-	
enig addi fons interpretatur hodi. 1. 8. b	10. 2.	

INDEX PRIOR

epistolae	734.C	et. 1. no. testatus prodest praedicationi	1079.C
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 2. no. testatus doctrinae patris	1079.C
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	expressitur. 1.	576.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 3. no. testatus multi confitentur	576.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	iussa maiorum. 2.	1128.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 4. no. testatus maiorum exenpla per humili-	1128.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	tatem reducit. 2.	1128.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 5. no. testatus euellit. 1.	1107.C
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 6. no. testatus ad ministerium oblatum	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 7. no. testatus scientia unde. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 8. no. testatus eloquentes exstet.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 9. no. testatus pietatem si perna	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	penitentia. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 10. no. testatus agricolae quos signet. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 11. no. testatus reprobatus fuerit. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 12. no. testatus Adamo dormiente producta sit. 10.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 13. no. testatus comparsio. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 14. no. testatus inultum propinatum. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 15. no. testatus gula unio decepta est. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 16. no. testatus per unum peccavit. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 17. no. testatus euangelistae facies & pennas habent. 10.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 18. no. testatus Christi semper sint. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 19. no. testatus dia continent. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 20. no. testatus erectio nostra unde. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 21. no. testatus erectionis ordo quis sit. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 22. no. testatus erectorem minus digne qui non periculi	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	intelligit. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 23. no. testatus erranti viam demonstraturus ipse errare non	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	debet. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 24. no. testatus erranti patientiam qui praestat, non est sine	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	suspensione erroris. 2.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 25. no. testatus errorem reprobantes re. tum se amare ostē	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	dunt. 1.	894.B
epistolae usque gerere apud hos deos	512.D	et. 26. no. testatus cruce toto pectore in terra repit. 1.	894.B

INDEX PRIOR

[illegible]

IN GREGORIUM.

[illegible]

INDEX PRIOR

[illegible]

vide Crucem & Afflictionem.

[illegible]

gregorius podagra laborauit.	678.b	gula dies est delectatio corpore satietatis .	1057.d
& 716.a		2.	1057.c
quo tempore Papa fuerit.	792.a	gula uinum agni uitiorum ad eod etiam	
montem mouit oratione.	971.c	animam producit.	1057.d
dehortatur episcopum Constantinopoli		gula uinum serpenti simile est.	1052.c
tantum ne uniuersalis uocetur.	569.c	& deinceps.	
gregorius non uult Noemi sed Mara uoca-		guis in carnis pro ventris sollicitudine mul-	
ri.	453.a	tus deprimuntur curis.	1052.d
fateretur se Græca non nouisse.	781.d	gutturis appellatione predicatio designa-	37.d
gregorij epistola ad Phocas Augustinm ro.		tur.	
2.	818.c		
gregori decretis qui subscribitur.	203.a	H	
gregorij synodus.	775.a	H Abēdi anxietas nunq̄ finitur.	265.d
gregoria uitaum de libris S. Augustini ro.		Habēti dabitur, ut sit intelligendum .	
2.	733.a	2.	1024.d
g. gregori tempore coronatus est Phocas ro.	804.	habituacium habemus ex deo.	986.c
2.	804.	habituacium receptis quaodo esse poss-	
gregoris modestia in Regum libro exponē-		simus.	701.d
do.	861.c	habitare in excelsis est cor in cœlestibus po-	
gregoris modestia in Regum libro exponē-		nere.	792.a
do.	861.c	habitatio nostra futura qualis.	888.d
gregoris modestia in Regum libro exponē-		do.	791.a
do.	861.c	halitus domini quis.	344.d
gregoris modestia in Regum libro exponē-		halitus unde in Ecclesia uenerit.	685.c
do.	861.c	in Hamo captus est diabolus.	300.c
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	2.	813.a
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
gregoris modestia in Regum libro exponē-		hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.
do.	861.c	hatholos huiusmodi sicut fit anathema.	ro.

substantia quæ. i.	169.2	heli nominauit. 2.	921.0
hæreticorum sarcophagus erga ecclesiam correptionis tempore. 1.	198.2	heli sacerdoti mors quid figurarit. 1.	861.d
hæreticorum excitas. 1.	58.c	heli cur filius percussus sit. 1.	905.c
hæreticorum imago amici Iob. 1.	128.b	heli filii sunt Israelitæ secundum carnem. 1.	908.c
hæreticorum facinorositatis quando accepta fiat deo. 1.	557.b	heli persona doctores bonos ueteris testamenti signat. 2.	911.b
hæreticorum nepotes. 1.	432.b	heli persona uetus sacerdotum & antiquorum patrum doctrinam signat. 1.	ibid.d
hæreticorum sermo non uenit. 1.	941.d	heli pro primitiis circa seculum filios honorauit. 2.	913.d
hæreticorum fides humilitas. 1.	59.2	heli uisio cur non manifesta fuerit. 2.	950.b
hebraei nomina ex preteritis interpretur diebus. 1.	2107.2	heli nomina ad centum debiles quid signent. 2.	957.b
hebraeus transiens interpretatur. 2.	59.c	heli Annam estimauit ebriam sicut Iudæi Apostolos. 2.	873.c
hebraei in altitudine comprehendunt. 1.	130.2	heli populum erudire debebat de reparatione in Christo. 1.	915.b
hebraei gentem patrem habuerunt. 2.	200.2	heli sedes in terra legis peritos insinuat. 1.	957.b
uide Iudæos.		heli poena terre prepositos inobedientes. 2.	861.b
heli Anna inuolans quid signet. 2.	869.d	heli duo filii capti quid designent. 2.	956.c
heli Anna tristis. 1.	869.0	& 959.b	
heli Anna uxorem Anna cognouit quid sit. 2.	876.c	heli magnas tenebras habuit. 2.	931.c
heli Anna dominum nobis insinuat. 2.	864.d	heli cogitata atque captione de sella cadit. 1.	959.c
heli Anna cum tota lamina arcens quid notet. 1.	872.d	heli moriens. 1.	ibid.d
heli Anna uxores dux quid designent. 2.	861.d	heli non sacerdotes domini dicuntur & postea filii Belial. 2.	868.d
heli Anna inter fuit Constantina. 1.	76.d	heli facies uisitationisq; institutoris ratio est arbitrij. 2.	920.2
heli mortuus noster per actum ledens quid signet. 2.	957.c	heli quadraginta annis iudicauit Israel. 1.	959.d
heli Anna in iubens diligere unum qui sit. 1.	873.b	heli inuolans emali iura templi quid sit. 2.	917.c
heli acute reprehendit & mansuete admonens quem notet. 2.	913.d	heli peccauit in tribus. 2.	915.c
carneales prelatos signat. 2.	887.2	heli uocem dei esse. 2.	945.c
excus fuit. 2.	931.2	heli humilitas. 1.	171.2
noua uita & octo annorum fuit. 2.	957.b	heli reus in iudicio contra Achab. 1.	170.c
duo figurat. 2.	880.d	heli parus presentia non cognouit. 1.	118.b
mentis ad sacerdotiam non uenit. 1.	915.d	& 23.2	
heli peccatum quantum fuerit cum non corripuerit filios. 1.	915.b	heli derisit sacerdotes Baal. 1.	167.d
heli carissimus uerus. 2.	911.2	heli coelum clausit & aperuit. 2.	893.c
heli innotuit dormire cum mulieribus quid sit. 1.	912.c	heli extitit uas auri excelsum. 1.	454.b
heli innotuit observans quid sit. 1.	872.d	heli quod sit assumptus. 2.	314.b
heli oculi duntaxat debent quid sit. 2.	915.b	heli in iudicio quid agunt diebus abstinent. 1.	263.b
heli acie hominis non fuit. 2.	940.2	heli excitabat Iudæos ad fidem redemptionis. 2.	912.c
& deinceps.			912.2
heli innotuit Annæ contradixit postea in eius deuotione sibi complacuit. 2.	874.d		
heli innotuit perit quos diuinus sermo be-			

INDEX PRIOR

helias ut maledixerit. 1.	69.c	holocaustum dare quid sit. 1.	13.c
helias ut dei restituta.	219.d	homicida post mortem summi pontificis cur
redeat ad patriam. 2.	75.b
heliatus est. 1.	500.c	homicida est qui fratrem odit. 1.	1039.c
heliomodo relictus. 1.	1000.a	homicida primo mane conlurgit. 1.	401.a
heliomodo relictus. 1.	511.b	homicidium uero & uoce. 1.	124.b
helixus cur per semetipsum. 1.	133.b	homilię euangelicę Gregorij in duas par-
tes. 1.	212.a
helixi humilitas. 1.	171.a	homo quam non sapiat. 2.	1063.b
helixus ut confuderit Toram. 1.	170.c	homo sic codices ut natura damnata cetero-
ri non preualeret. 2.	864.b
helixus prophetę spiritu interdum ca-
ruit. 1.	42.c	homo medium quiddam habet inter an-
gelos & iumenta. 1.	1034.b
heli a signum deorsum mittens, ac se-
atollens quem signet. 1.	536.b	homo antiquus, uel nouus quis sit. 1.	1010.b
helixus quem spiritum habuit. 2.	47.d	homo per se qualem hominem habuit. 1.	817.b
heli putauit se sapientiorē ceteris. 1.	500.c	homo ex iustitia liber est. 2.	860.d
heliu superbe tacuit. 1.	561.a	homo ab humo dictus. 1.	304.c
heliu uas sine operculo fuerat. 1.	563.a	homo in solo pane non uiuit. 2.	1011.b
heliu typum arrogantium tenet. 1.	594.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herba scientia atque doctrina eternę uitę.
1.	985.b. & deinceps.	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herbę omnes excepto. 1.	204.a	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herbę nomine in scriptura quid accipiat.
1.	717.d	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herbę nomine in scriptura quid signetur. 1.	434.a	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herbas mandere quid sit. 1.	ibid.	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herculano caput post mortem unitum est.
1.	1011.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herculano Perusino episcopo. 1.	ibid.	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
hericij natura. 1.	1014.a	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
hericij nomine impurus ac callidus intelli-
gitur. 1.	ibid. & seq.	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herodij corpus. 1.	761.c	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herodius & accipiter quid notet. 1.	771.a	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herodes quid in Christo quesierit. 1.	546.d	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
herodes male iurauit. 2.	1104.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
heredi quid. 2.	7.d	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
heredos tres portare. 2.	1034.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
heredem occidere. 1.	61.d	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
heredus pro peccatis immolabatur. 2.	1104.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
heredus. 2.	8.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
holocaustum totum incensum dicitur. 1.	13.b	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b
holocaustum compositum dicitur. 1.	961.a	homo in solo pane non uiuit. 1.	1011.b

homo reus ad ueniam sub deo non
melius uiuit. 1.	241.d	homo in peccatum lapsus perditur ac inuenitur. 2.	111.b
homo in terra, infernum, terra ac mare di-
tut. 1.	256.a	homo in angelis ducere debet quo iu-
ment. 1.	902.b
homo angelum adorauit. 1.	661.a	homo in peccato positus obliuiscitur in-
talitatis suae. 1.	598.c
homo quando etiam quiescendo perire de-
bit. 1.	183.a	homo in peccato se in membris amiserit. 1.	116.d
homo egens Christus est. 1.	442.c	homo sit tardus ad iram. 2.	715.d
homo in peccato non potest uenire. 1.	800.d	homo insensatus animalibus longe est me-
lior. 1.	112.b. & 237.c
homo non potest per se uenire ad finem te-
rit. 1.	22.b	homo quando incedat uiam ueritatis. com.
2.	62.a
homo uerus quid faciat. 2.	405.a	homo cunctis perfectus creatis. 1.	137.c
homo in peccato non potest uenire. 2.	44.c	homo more suum procedat. 1.	291.b
homo in peccato non potest uenire. 3.	71.a	homo in peccato non potest uenire. 1.	288.a
homo in peccato non potest uenire. 4.	202.a	homo animalis non homini praelatus est
1.	903.d
homo ad quid uenire potest. 1.	181.c	homo hostem suum timeat. 1.	830.d
homo ex multis ac multis uenire non pot-
est. 1.	571.b	homo animalis non percipit ea quae dei sunt.
2.	901.a
homo in peccato non potest uenire. 5.	415.b	homo maledicere prohibetur. 1.	67.b
homo in peccato non potest uenire. 6.	421.a	homo stipula dicitur. 1.	288.c
homo sine tentationibus uiuere non potest.
1.	575.b	homo semper inferior scientia diuinitatis.
2.	861.a
homo in homine cernit quid sit. 1.	145.d	homini ignota est uia sua. 1.	97.d
homo in peccato non potest uenire. 7.	1033.a	homini cur deus misertus. 1.	71.c
homo in peccato non potest uenire. 8.	860.d	hominis robur est anima rationalis. 1.	333.c
homo in peccato non potest uenire. 9.	409.a	hominis dignitas fulget per imagine. 1.	237.c
homo in peccato non potest uenire. 10.	347.b	hominis poena quae. 1.	291.b
homo in peccato non potest uenire. 11.	188.b	hominis uita cur umbrae potius quam soli
comparatur. 1.	191.c
homo in peccato non potest uenire. 12.	212.d	hominis dignitas super cetera animalia. 1.	420.a
homo in peccato non potest uenire. 13.	400.c	hominis prima felicitas. 2.	388.c
homo in peccato non potest uenire. 14.	802.a	hominis uita cur umbrae potius quam soli
comparatur. 1.	191.c
homo in peccato non potest uenire. 15.	904.b	hominis dies & anni discrepant ab annis
eternitatis. 1.	126.d
homo in peccato non potest uenire. 16.	600.d	hominis calamitas arena maris grauior. 1.	352.a
homo in peccato non potest uenire. 17.	238.c	hominis creationem nescit Manichaeus. 1.	237.d
homo in peccato non potest uenire. 18.	76.c	hominis uox commune est uocabulum om-
nibus nobis. 1.	299.b
homo in peccato non potest uenire. 19.	864.b		1000.b

INDEX PRIOR

hominis mens carnalis. 1.	116.d	aperuit. 1.	113.c
hominis donum quod. 1.	97.d	hominibus posterioribus quid naturaliter
est in hominibus. 1.	389.d
hominem querens deus magnificet. 1.	112.c	hominum & angelorum distinctio. 1.	18.b
hominem ex pulvere dei creare non
est. 1.	306.a	hominum uita duplex est. 1.	791.b
hominem finem suum latere cur uoluerit
deus. 1.	300.b	hominum duarum conditiones unde sint
1.	781.d
hominem infirmus nihil est. 1.	319.c	hominum uerba ad deum saepe sunt opera.
1.	211.b
homines quando esse incipiunt in honore.
1.	712.a	quid proprium. 1.	544.b
homines cur non facilius spiritualia credant.
1.	1033.d	hominum status subinde mutatur. 1.	891.2
homines falluntur facilius. 1.	272.a	hominum propago in terra non solum amaritu-
dine sed etiam tristitia ex parte. 1.	213.2
homines quia deo ad peccata rapiuntur. 1.	76.2	hominum uita sine peccato excepto Chri-
sto. 1.	295.c
homines sine crimine sed non sine peccato
esse possunt. 1.	516.a	hominum corda ingreditur sathanas rom.
1.	634.c
homines fluuiis comparantur. 1.	82.d	honor procedit ex timore.
honor et reproborum ueretur in dedecus. 1.	1071.d
homines naturae et uoluntatis sunt. 1.	1133.b	1.	1048.c
homines naturae sunt omnes aequales romo.
1.	517.d	honor nascitur causa operis. 1.	1048.c
homines prius in exilio mali in inferno uix-
erunt in terra reperiuntur. 1.	319.c	honor et ueretur etiam in multitudine prole
debet. 1.	580.d
homines praeter conscientiam sunt. 1.	642.b	honorem temporalem sancti contemnunt.
1.	94.d
homines angelorum naturas ut induere pos-
sunt. 1.	338.a	honorem suum alienis dare quid sit. 1.	1010
homines cuncti cur displiceant deo excepto
Christo. 1.	93.d	1.	923.d
homines cuius praria meditantur. 1.	697.b	honorem ecclesiae hodie pauci respiciunt.
1.	1048.c
homines omnes ad cognitionem ueritatis
uolunt deus uocare. 1.	1106.d	hominibus ex se non datur in eis. 1.	891.c
homines cur saepe ueneremur. 1.	71.d	hominibus mundum non est amiserunt.
1.	451.a
homines cuncti a uicariis origine de deo. 1.	1106.d	honor magis exhibitus in eorum communione
curritur. 1.	401.c
homines ubi profectus. 1.	1106.d	honorem a. nam praeferre nemo debet.
1.	967.a
homines ex profectus delectantur. 1.	1106.d	honores per rationem. 1.	843.b
homines cognoscunt. 1.	606.a	hominibus honor uelut tradimus. 1.	311.b
homines conditione integri, culpa autem
stati sunt. 1.	514.b	1.	411.d
homines propter iustitiam diligendi sunt.
1.	741.c	honores confestimur cur. 1.	771.a
homines a diabolo inspicui sunt. 1.	711.c	honoris premium quod. 1.	771.a
homines simplices agrestes sunt reprobis
sanctorum. 1.	1106.d	honoratus est dominus de illis laborantibus.
1.	703.a
hominibus placere nihil est. 1.	743.a	honoratus. 1.	963.a
hominibus & mors & doctrina Christi. 1.	86.c	hominibus in eis sensus. 1.	1106.c
hominibus primum seductor primus uocatus
est. 1.	86.c	gnitum esse
hominibus. 1.	1106.c
		hominibus superni. 1.	1108.a
		hominibus. 1.	1108.a
		hominibus. 1.	1108.a

ie honiat rex angularis lapidis in a. rem	689.c	ignoscere debemus. 1.	714.c
tenuit. 1.	140.2	iniqua perpetrans in iniquitate per adum	965.a
iecur incendere, quid sit. 1.	1057.2	iacet. 2.	1036.b
iecurileg. prop. 1. & Evangeliorum co-	817.d	illuminati sunt qui potu superbia deo	107.c
mendantur. 1.	983.c	illustratus in die est. 1.	918.d
ieiunia quando intermittenda. 1.	934.d	imago dei & similitudo. 1.	810.2
ieiunium sacerdotis iussu imponatur. rom.	1017.b	imagine dei agnoscitur in sacro	912.d
1. 2.	1052.1	1.	718.2
ieiunium ex propria delicti remissione est faci-	817.d	imagine habenda sunt. 1.	681.d
piendum. 1.	944.d	1.	718.2
ieiunium uocatur ad comestione. 1.	140.c	uide Picturas & Idola.	675.c
ieiunium antiqua gratiora de aqua p. 1. rem	1108.2	1.	675.c
fert. 2.	1148.c	1.	675.c
ieiunium inabus periculosa est eruptio fa-	91.c	1.	675.c
nis. 1.	890.d	1.	675.c
ietro arguit Moysen. 1.	91.c	1.	675.c
iesse in silva lenamen dicitur. 1.	890.d	1.	675.c
iesui planiciem siue desiderium meum so-	91.c	1.	675.c
nat. 1.	890.d	1.	675.c
iesus pro deo habitus a iudicis fuit. 1.	91.c	1.	675.c
iesus ex plenitudine cornu unctus fuit. rom.	890.d	1.	675.c
1.	91.c	1.	675.c
iesus saluatorem significat. 1.	890.d	1.	675.c
iesus nomen Christo competit. 1.	91.c	1.	675.c
iesus a quo spiritu ductus sit in desertum.	890.d	1.	675.c
1.	91.c	1.	675.c
iesum quem intelligant iudici. 1.	890.d	1.	675.c
uide Redempt. Christ. Dom. & Mediatorem.	91.c	1.	675.c
1.	890.d	1.	675.c
ignis inferni ad quid luceat. 1.	247.2	1.	675.c
ignis inferni ad quid luceat. 1.	247.2	1.	675.c
ignis nostri natura. 1.	247.2	1.	675.c
ignis electis ad solatium ardet, reprobis co-	247.2	1.	675.c
rit. 1.	771.d	1.	675.c
ignis aura flante fit grandior. 1.	247.d	1.	675.c
ignis obscuritate crucians lumen ad tormē-	247.d	1.	675.c
tum seruat. 1.	247.d	1.	675.c
ignis damnatorum lucem non habet. rom.	247.2	1.	675.c
1.	846.d	1.	675.c
ignis de coelo descendere, qui sit. rom.	917.c	1.	675.c
1.	1017.c	1.	675.c
ignibiles erunt deum contemnentes. rom.	341.d	1.	675.c
1.	8.d	1.	675.c
ignorantia est in nocte. 1.	1102.2	1.	675.c
ignorantia saepe peccatur. 1.		1.	675.c
ignorantia nox est. 1.		1.	675.c
ignorantia humanæ pelagus magnæ est.		1.	675.c
1.		1.	675.c

[illegible]

1. 377.
 impii in tentationibus quiescunt. 1. 377.
 impii nequaquam ueritatis lucem aspiciunt. 2. 377.
 1. 103.
 impii flagellatorum culpas metulantur ex
 poena. 1. 377-2
 impiorum supplicia cur eterna. 1. 1057-2
 impii corda nunc non sentiunt. 1. 1057.d
 impiorum in hac uita felicitas. 1. 369.d
 impiorum flamma ignis que fit. 1. 335.b
 impiorum tentationes quales sunt. 1. 63.
 impiorum oculi uident carnis desideria. 1. 161.
 1. 161.c
 impiis iusti mortui quia carnaliter non
 uiuunt uidentur. 1. 269-2. & seq.
 impiis inest in uita presenti lumen peccati
 ratis. 1. 330.b
 uide Maiores, Iniquos, & Reprobos.
 impotentia hominibus ingrata, at deo ac
 cepta est. 1. 804.c
 impudentes ut sint admonendi. 1. 918.2
 impuri ut sint curandi. 1. 922.c
 improbi recta uident sed ea facere dis
 mutant. 2. 881.c
 incantatores obteruans sit anathema. 1. 853.
 1. 853.
 incantatores esse persequendos. 1. 769.a
 incantationis modus. 1. 457.b
 incensum adolere, quid sit. 1. 915.b
 incestus est abominabilis deo & homi
 nibus. 1. 848.a
 incestus coniugii nomine reuocatur in
 nimie. 1. ibid. & deinceps
 incognita uisitanda non sunt. 1. 977.c
 inconstantes seipso negligunt. 1. 931.b
 inconstantes ut sint admonendi. 1. 931.b
 inconstancia ex leuitate generatur. 1. 931.d
 1. 931.d
 incorpoream rem corpoream tenet. 1. 1043.2
 increpacio stimulus dicitur. 1. 1081.a
 increpacio culpam detegit. 1. 900.d
 india mundum nobis signat. 1. 452.b
 1. 452.b
 indignatio tanta ac discretata timeatur magis
 quam iraceps. 1. 529.d
 1. 529.d
 indignatio dei multi malum faciente
 quam hominum. 1. 940.a
 1. 940.a
 indigni non debent esse digni. 1. 1002.
 rem accipiunt. 1. 1002.
 indignos promouere est illos deo preponere.
 1. 1012.

INDEX PRIOR

10.1.	923.a	tur.1.	977.b
indictionis manus in unctos domini nul-		infirmi ualida tribulatione pulsati de ac-	617.c
lus mittat.1.	847.c	infirmi accinguntur donec sterulis pariat.	974.b
indolenti sustollentes sed a contemplationem		10.2.	902.c
deuiant.1.	974.d	infirmorum appellatio recte beatis spiri-	894.b
indulgentie culpa est.1.	945.c	bus conuenit.2.	914.c
indulgentia sine uisio non est.1.	812.b	infirmorum nomine Apostoli accipiuntur.	1013.c
indulgetur minime quod est iustum & li-		2.	817.c
		infirmus reformat q̄ abicit salus.1.	537.d
indumenti mensura pro modo corporis re-		infirmus carnis exponitur.2.	346.b
datur.1.	921.c	infirmus multa nos cogit.2.	898.a
infantes ablascare.1.	877.c	infirmi humani proprium.1.	900.d
infantes apud ueteres baptizati sunt. tom.		infirmi carnis signat.1.	861.d
2.	470.b	infirmi in ferendis oneribus	331.d
infantes necessitatis tempore, baptizentur.		iuvat dominus.1.	141.d
1.	857.c	infirmi in malis non absconditur.1	839.a
infantia qualis pars etatis.1.	289.c	inimici predicatorum qui sint.2.	1094.a
infernus recte terra dicitur.1.	245.a	inimici esse possunt qui tamen impij non	541.b
infernus ut puniat.	ibidem	inimici electi mentis.1.	900.d
infernus lacus dicitur.	ibidem	inimici nostri in circuitu nostro sunt. tom.	1030.a
infernum ac celum quando coarctentur.		2.	1030.a
10.1.	257.b	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infernum subuertit dominus.1.	257.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inferni nomine Satan signatur.1.	417.b	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inferni poenas cur quid uideant.1.	1051.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inferos qui attingit nūquam ad lucem re-		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
dit.1.	245.c	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
ad inferos ducit ac reducit dominus. tom.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
2.	896.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
unde Gehennam.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infideles resurgunt omnes sed ad tormen-		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
rum.1.	639.a	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infidelis sine fide non uiuit.1.	1033.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infideles Christum afficiunt contumelus.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
1.	139.c	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infideles ad fidem ut perducantur. tom.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
2.	468.a	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inimica immobilis res reprobata.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
arrolli ad superna.1.	971.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infirma nostra roborantur in resurrectio-		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
nis gaudio.2.	901.d	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infirma sanctorum sunt robusta.2.	1055.c	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inimicus qui non facit misericordiam.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inimicus qui non facit misericordiam non cogit.		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inimicus item.1.	214.c	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infirmi robore accincti sunt.2.	894.b	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
& 902.c		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
infirmi etiam sunt in ecclesia.1.	911.a	inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a
inimicus ex flagitio aliorum culpas metun-		inimici nostros dilate iudicant. tom.	1030.a

iniquos dilant iam sed contrahent ali-	139.1	inimicus non potest quodammodo	611.b
iniqui do.1.	366.c	inimicam primam propinquam	304.c
iniqui tabernaculum caro est.1.	404.d	inimicum sicut nemo cognoscit sic nec exi-	72.c
iniqui ut rota ponuntur.1.	440.b	inimicum.1.	21.d
iniqui quasi palea sunt.1.	310.c	inimicus vere non confanitur.1.	106.2
iniqui modus est castis.1.	410.b	innocentes cur affligantur.1.	88.2.c
iniqui membra non bona.1.	109.d	innocentes omnium nomine signantur.1.	620.b
iniqui rum corda petra & scopuli dicuntur.	372.c	innocentia non tempore sed ratione defen-	1065.2
iniqui rum gloria brevis.1.	410.b	innocentia uitae red dit nos securos.2.	1065.2
iniqui ora non confuso in iudicio quanta testa-	109.d	innocentiae exemplum	1065.2
iniqui tur.2.1.	372.c	innocentiae exemplum	1065.2
iniqui ram consilium quae.1.	101.b	inobedientia membrorum incipit cum	1136.d
iniqui de Impios, Malos, & Reprobos.	1258.2	peccato primo.1.	1123.d
iniqui uitas omnis apud perfectos radicia no-	404.d	inobedientia Adamum paradiso eiecit.1.	934.c
iniqui habet.1.	101.b	inobedientia derisibilis ostenditur.1.	1110.c
iniqui cas omnis uanitas non contra.1.258.2	404.d	inobedientiae radix est superbia.1.	1074.2
iniqui ex omni uanitate uita.1.	404.d	inobedientiae culpa quantum timeri debeat.	1130.d
iniqui cas populi quod uita.1.	404.d	inobedientiae malum quod pepererit.1.	1073.b
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	inobedientes inueniuntur Adamum.2.	914.b
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	inobedientia deum in modo peccati.1.	145.d
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	inquinum domus dei qui fuerint.1.	344.2
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	infanas mentes cum placare possumus scan-	762.d
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	inducantur omnibus nostris sensibus spiri-	1105.2
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	itus mali.2.	1094.2
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	infidiae demonum nihil obsunt mortuis.1.	111.c
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	iniquitas omni po.1.	444.2
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	iniquitas omni po.1.	114.d
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	iniquitas omni po.1.	1112.2
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	intellectus animae uox est.1.	91.b
iniqui cas in magistratu ut sit corrigenda.1.	404.d	intellectus animae uox est.1.	91.b

intellectus conuiuium. 1.	112.a	ioannes Baptista arundo non fuit. 2.	101.a
intellectus dies est. 1.	8.d	ioannes Baptista durus sibi & alius fuit. 10.	101.b
intellectus est puritatis quid sit. 1.	109.b	1.	1009.c
intellectus sine sapientia est inutilis. 1.	12.c	ioannes zona aurea cinctus fuit. 1.	519.d
intellectus donū ut sit custodiendū. 1.	536.d	ioannes Baptiste mentis fortitudo. 2.	761.c
intellectus ut sit purior delectat opus
agere debeat. 2.	1079.d	ioannes cur plus quam propheta fuerit. 10.	136.d
intelligenter donum cur sepe stadios
sit. 1.	131.c	ioannes Baptista dominum nesciuit. 10.	1010
intelligentie lumen superbia abscondit. 10.	614.c	1.	947.b
intelligere qui cupit qualis sit, intueatur
seipsum. 1.	585.b	ioannes Baptista arundo non erat. 2.	236.c
intentione exterius abstrahit. 1.	1010	ioannes Baptista quem spiritum habuit. 10.	46.b
intentione boni operis turbat quietem
uisionis. 2.	886.b	1.	46.b
intentione honorum operum quos laqueos
habeat. 1.	14.d	1.	238.a
intentionis bonæ uirtus est charitas dei. 10.	879.c	ioannes Baptista cur quæsierit an Christus
esset Meisias. 1.	235.d
intercessor nullus est cum se non ornatus
erat peccat. 2.	922.d	ioannes Baptista innocentia. 1.	47.b
intercessore non exigit qui se deo indiget
habet. 1.	1010	ioannes Baptista capite truncatus est. 1.	24.a
interiorum nomine signatur populus
eius. 1.	671.c	1.	855.a
interius hominis & iumentum ut sit idem.
10. 1.	1035.c	ioannes Baptista auri excelsi eximius.
10. 1.	454.c
interrogare nostrum a deo. 1.	871.d	1.	1436.d
introversus noster a triclimum est amor. 10.	1035.a	ioannes Baptista securus est in spinationem
diuinitatis. 2.	910.b
1.	1035.a	1.	1131.b
interiori non deest quod non habet concupiscentia.
1.	519.c	ioannes cur in transformatione domini
caderit. 1.	885.b
intu nescit ex quo is deus manet. 1.	1010	asiam conuertit. 1.	270.d
intueatur homo cum per uicem. 1.	1010	ioannes cur suum euangelium scripserit. 10.	879.c & deinceps
1.	1010	1.	1004.c
inuidia ossa putrescunt. 1.	126.d & 127.a	ioannes Papa circum illuminauit. 1.	1004.c
inuidia erga quos exerceatur. 2.	126.d	1.	185.c
inuidia unde nascitur. 1.	442.c	ioannes Baptista quid sit puritatis quid
uoluerit. 1.	65.b
inuidie pictura. 1.	126.c	ioannes & flagella & conuitia habuit. 1.	150.b
inuidie remedium. 1.	127.b	frustra & non frustra percussus. 1.	45.d
inuidi ut sint admonendi. 1.	921	ioannes tentatio a die corporis. 1.	17.c
inuidis infelicius nihil. 1.	921.b	ioannes cur in transformatione domini
caderit. 1.	885.b
inuidosus minus uult dominus. 10.	1010	1.	557.c
1.	1010	ioannes Baptista quod modis inuitat ad
num. 1.	335.c
inuidi peccatoribus est peccatis æternis
gari. 2.	119.c	ioannes cuius fortitudinis fuerit. 1.	511.b
ioannes quo pacto interfecerit Amasiam. 10.	359.b	ioannes Baptista ex dono. 1.	49.a
1.	359.b	1.	1010

job lilium inter spinas. 1.	2.b	deum peccauit. 1.	17.1
job nec loquens nec tacens deliquit. 1.	49.c	job mentis ecclesiarum speciem tenet. 1.	21.2
job coniuga sapientiam mortificauit. 1.	49.c	job quibus dolorem poenae temperet. 1.	70.2
job prophetæ spiritum habuit. 1.	28.1.b	job planioribus uerbis inchoat. 1.	390.2
job ab auaritia alienus fuit. 1.	3.b.c	job amici plus iusto doluerunt. 1.	50.c
job holocaustis deum placere studuit. 1.	10.m.	job uerba in intimis rimanda sunt. 1.	225.d
1.	229.d	job tentatus & tribulationibus & iustificationibus. 1.	47.b
job tentationum ordo. 1.	556.c	job foris putrescens intus sanus extitit. 1.	ibid.
1.	119.d	job charitatis præcepta & erga homines seruauit. 1.	26.a
1.	119.d	job ministerium pietatis impendit. 1.	229.d
job eloquia tristitiam sunt. 1.	337.c	103 arguitur & reprobatur. 1.	103.d
job cõstans in amissione bonorum fuit. 1.	3.c	job uidit in spiritu Manichæorum dogma. 1.	237.d
job cum Ioanne Baptistâ collatio. 1.	47.b	103 misericors fuit. 1.	519.d
job tentatur per mulierem suam. 1.	47.b	job inter ueteres perfectus fuit. 1.	51.2
terrenas res contempsit. 1.	272.c	job Adam fortis fuit. 1.	48.b
job timidus non fuit. 1.	219.2	job quanta humilitate loquitur. 1.	368.b
callus fuit. 1.	ibidem	job humilitatis culmen tenuit. 1.	229.2
job nouerat quid deo quid proximo deberet. 1.	49.c	job gratiam hospitalitatis exhibuit. 1.	ibid.
1.	51.d	job quo tentationum ordine tentatus. 1.	103.c
job in uirtutibus & in electionem dei habuerunt. 1.	51.d	1.	127.b
job inuidus in bonis et alienus a malis. 1.	3.c	job contra tormenta patientiam tenuit. 1.	328.b
job deo soli sibi que cognitus fuit. 1.	555.c	1.	314.d
1.	50.d	job membrum sanctæ ecclesiæ. 1.	873.b
1.	76.b	job amici cur per se sacrificare non potuerint. 1.	431.b
job uerbis opposuit prudentiam, rebus uicanti. 1.	555.c	job amicis prauis recta plantauit. 1.	51.d
1.	518.d	job amicorum bona intentio. 1.	103.1
1.	47.d	1.	631.c
1.	426.d	103 per illam in unum gloria dicitur. 1.	5.b
1.	6.c	quem repræsentat. 1.	322.d
1.	254.c	cur percussus sit. 1.	17.c
1.	46.b	job tentatio ad uictoriam ducitur. 1.	150.b
1.	197.b	1.	426.a
1.	2.d	job ut dei flagellum desideret. 1.	223.a
1.	25.d	1.	330.c
1.	103.b	1.	236.c
1.	103.b	1.	103.b

PRIOR

iob mactatum refectio estonis colat. 1.	74.d
iob maledictio unde sit. 1.	69.d
iob a murmure alieno. 1.	157.d
iob tactus plaga gratias egit. 1.	150.b
iob requirendo negat. 1.	236.b
iocunditas humane delectationis panis no-	
mune exprimitur. 1.	574.c
johannes ad predicandum Niniuitis, ire recu-	
savit. 1.	138.a
jonas clamavit ad dominum & exauditus	
fuit. 2.	433.d
jona, ecce reprehensus est. tom. 1.	
2.	1102.d
jonathas quid designat. 2.	1095.c
jonathas reptans quid noter. 2.	1088.a
jonathas, columbe donū dicitur. 2.	1101.d
jordanis descensio eorum interpretatur. to.	
1.	823.d. & 824.c
2.	1073.c
jordanem transire, quid sit. 2.	1073.c
joseph unde liberatus ex carcere. 1.	137.a
eura fratribus uenditus. 1.	116.a
& 377	
josephi reliquens palium quid significet. tom.	
1.	35.c
joseph facinus fratrum dimittit & vindica-	
vit. 2.	212.d
joseph per charitatem libenter servivit. to.	
1.	253.a
josephus crucifixus fuit Hierusalem. 1.	756.b
josephus unde dicitur Cananite. 1.	
1.	315.a
josephus putatur. 1.	742.o
josephus autem filius. 1.	606.c
josephus de oratione usque fixit. 1.	823.b
josephus ad omnes reos pertinet de domini au-	
xilio.	
josephus non constans. 1.	657.d
joseph saluator dicitur. 1.	975.b
2. ioseph unde venit. 1.	742.b
ira laudanda a rationem sequatur. to.	
2.	741.d
iracundus qualis esse debeat. 1.	165.a
iram cum committitur nobis. 1.	243.c
iram in odium sumam. 1.	64.b
& 126.c	
ira mater quid pariat. 1.	324.c
ira ancilla iustitie sit. 1.	
ira saepe puratur quod est gratia. 1.	599.2
ira silentio in odium vertitur. 1.	824.c
ira quam utilis sit. 1.	824.d
ira edomanda est. 1.	741.d
ira per veram oculum mentis turbat. 1.	1057.b
1.	1155.c
ira sanctorum quam metuenda sit. 1.	1055.d
ira per unicum stultos trucidat. 1.	1265.c
ira ut vincatur. 1.	1085.d
ira requirit in bono stultici. 2.	1085.b
ira conceditur & tamen non est bona. 1.	1085.b
2.	851.b
ira ex zelo propter moderanda est. 1.	1202.a
ira lingua. 1.	124-2
ira superbie vicina. 1.	64-2
ira vicem amittit. 1.	124-2
ira rationi famulari debet. 1.	126.2
ira quando occurrere non oportet. 1.	741.b. & deinceps
est. 2.	86.c. & 1107.b
ira domus quæ sit. 1.	86.c. & 1107.b
ira diuina potest resistere. 1.	1107.b
prehenditur. 1.	99.d
ira remedium. 1.	125.b
ira diuine an resistere quis possit. 1.	219.b
nam superbi radices quanto lo accen-	
tus. 1.	741.d
iracundia ut sint admonendi. 1.	919.b
iracundi appetunt deus zelo saluati. 1.	
to. 1.	919.c
iracundi si cogitatione impetores sunt genera-	
tionis. 1.	114.d
iracundi da videtur perturbationem. 1.	115.c
iracundi locum habent. 1.	115.b
iracundi tempore non. 1.	115.c
irascitur deus maxime nobis quantum more	
natur. 1.	115.d
irascuntur qui iam cito & factis sedunt.	
1.	115.b
iraticum præsumt nam saepe velum patant.	
1.	919.c
ire in direktionem per viam quæ ducit Bethla-	
mes, qui. 1.	919.d
ira est. 1.	115.c
iriguum. 1.	1010.b
iris autem per se in oculis. 1.	96.a
iris arcus cernitur. 1.	1010.d
irrisio duplex. 1.	107.d
isaac aperire voluit inclinatōne Esau. 1.	170.b
1142.c	

INDEX PRIOR

agunt. 2.	1063.2	in hominum multis ferunt quitamen	
iud. am futurum magna formidinis	1064.1	Christi nolunt ferre. 2.	1113.d
iudiciorum hominis ac dei diuer. am. 10.	1065.1		1065.1
iudicium dei timendam esse docet ex. 10.	1066.1		437.b
Movius. 2.	1067.1		1068.2
iudicium extremum quale sit futurum. 10.	1068.1		848.a
1.	1069.1		1070.1
iudicij dies repentinus erit. 2.	1071.1		1072.1
iudicij dies temp. ante oculos po. 1. 13.	1072.b		1073.b
est. 2.	1073.b		1074.b
iudicij ordo ordinatus. 2.	1074.d		1075.b
iudicij perit. et di. cauta est munera. 1. 10.	1075.b		1076.b
ptio. 2.	1076.b		1077.b
iudicij ordo in rebus quid exigit. 10.	1077.b		1078.b
1.	1078.b		1079.b
iudicia dei. am. d. d. m. 1. 10.	1079.b		1080.b
1.	1080.b		1081.b
iudicia diuina abyssus multa sunt. 10.	1081.b		1082.b
2.	1082.b		1083.b
iudicia dei perit. et di. non de. emus. 10.	1083.b		1084.b
2.	1084.b		1085.b
iudicia non perit. et di. munera. 10.	1085.b		1086.b
2.	1086.b		1087.b
iudicia humana uelocia diuina immutabi-	1087.b		1088.b
lia. 1.	1088.b		1089.b
iudicia cur sint iustitia. 2.	1089.b		1090.b
iudicia dari petimus in absconditis. 10.	1090.b		1091.b
2.	1091.b		1092.b
iudicia dei. am. d. d. m. 1. 10.	1092.b		1093.b
2.	1093.b		1094.b
iudicia duo ex una re exhibuit deus. 10.	1094.b		1095.b
2.	1095.b		1096.b
iudicia dei a byssi dicuntur. 2.	1096.b		1097.b
iudicia dei ut profunda sint. 2.	1097.b		1098.b
iudicare dei damnare est. 2.	1098.b		1099.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1099.b		1100.b
obedire. 2.	1100.b		1101.b
iudicia dei. am. d. d. m. 1. 10.	1101.b		1102.b
gratiam aut odium sequuntur. 2.	1102.b		1103.b
iudicare quando debeat actor. 2.	1103.b		1104.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1104.b		1105.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1105.b		1106.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1106.b		1107.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1107.b		1108.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1108.b		1109.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1109.b		1110.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1110.b		1111.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1111.b		1112.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1112.b		1113.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1113.b		1114.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1114.b		1115.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1115.b		1116.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1116.b		1117.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1117.b		1118.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1118.b		1119.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1119.b		1120.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1120.b		1121.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1121.b		1122.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1122.b		1123.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1123.b		1124.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1124.b		1125.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1125.b		1126.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1126.b		1127.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1127.b		1128.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1128.b		1129.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1129.b		1130.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1130.b		1131.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1131.b		1132.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1132.b		1133.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1133.b		1134.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1134.b		1135.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1135.b		1136.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1136.b		1137.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1137.b		1138.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1138.b		1139.b
iudicare dei. am. d. d. m. 1. 10.	1139.b		1140.b

IN GREGORIUM.

infirmità

INDEX PRIOR

iustitia de electis uiris requatur. 2.	938.c	laia adradum murata sunt, quid sit. tomo	1.	278.d
iustitia diuina tempus iuxta non est.	tom.	labiorum nomine quid accipiat. 1.	346.b	
2.	1074.b	labris delinquitur duobus modis. 1.	49.c	
iustitia eleuat gentem. 2.	779.d	labentia etiam apud deum stant. 1.	193.c	
iustitia nostra quem iunct. 1.	626.b	labor pariter sit fructus ob mercedem ta-	1014.d	
iustitia nostra quae dicatur. 1.	583.a	laborantem consolari & pariter in labore	96.d	
iustitia nostra per puerum hominem. 1.	741.c	laborantes reficiuntur in uita contentari.	1109.d	
iustitia nostra si quis est domini. 1.	221.c	lac ex carne exprimitur. 1.	814.b	
iustitia nostra auctore comparata iniustitia	414.2	lac quid noceat. 1.	238.d. & 814.b	
est. 1.	532.d	lac paruulorum Amalechitarum. 1.	116.c	
iustitia falsa, quae sit. 1.	410.c	lactare paruulos ecclesiarum, est pabulo scri-	277.b	
iustitia nostra stabiles minime sunt. 1.	410.c	re os enutrire. 2.	1035.d	
iustitia uestimento comparatur. 1.	342.b	laetitia ex feruore spiritus p-	1035.d	
iustitia munit a morte.	ibid.	ducuntur. 1.	567.d	
iustitia amore sui diuertit. 1.	39.c	laetitia pariter potum dat dominus. 1.	1085.2	
iustitia quomodo uerè iustitia sit. 1.	59.b	laetitia iuxta est uoluptas. 1.	718.c	
iustitia humana coram deo est iniustitia. 1.	414.2	laetitia ut sint castigandi. 1.	915.b	
iustitia nostra deus comparata est iniustitia	119.1	laetitia seculi euascent repente. 2.	1065.b	
iustitia in iudicium uertitur. 1.	640.2	laetitia luxuria iuncta est. 1.	915.c	
iustitiae cultus silentium. 1.	172.b	laetitia luxuriam proponit diabolus. 1.	719.d	
iustitiae usus qui iniquitati moritur. 1.	448.c	laetitia septiformis. 1.	804.d. & seq.	
iustitiam multi defendunt ob nummos. 1.	224.b	lagenam uini portare. 1.	1035.2	
iustitiam sequi debet post tergum. 1.	741.d	laici non maxime episcopi debent. 1.	706.c	
iustitiam deferentes ab alto uirtutum monte	1073.c	laici ne sacerdotes fiant. 1.	582.b	
cadunt. 1.	1073.c	laici sunt episcopi in Gallis. 1.	706.c	
iustitiam peruersum iustitiam dimittitur,	1104.2	laicos repere debet. 1.	708.b	
quam compleatur. 1.	819.c	lambere quorum sit. 1.	1107.2	
iustitiam datum apud beati Petri cor-	819.c	lambere deus debet. 1.	1107.2	
pus. 1.	819.c	lambere deus debet. 1.	1107.2	
unde supra iuramentum.		lambere deus debet. 1.	1107.2	
iustitiam in nomine quae a malis permittitur.	626.b	lambere deus debet. 1.	1107.2	
1.	997.2	lambere deus debet. 1.	1107.2	
iunenes optimi. 1.	472.b	lambere deus debet. 1.	1107.2	
iunenes qui dicantur. 1.	1001.2	lambere deus debet. 1.	1107.2	
iunibus qui assumuntur ad sacerdotium,	389.c	lambere deus debet. 1.	1107.2	
quae sint praedicandi. 1.	125.b	lambere deus debet. 1.	1107.2	
iunentis qualis aetatis pars. 1.		lambere deus debet. 1.	1107.2	
iunentis constitutio. 1.		lambere deus debet. 1.	1107.2	
L		lambere deus debet. 1.	1107.2	
Laban pater iacobum gessit. 1.	251.d	lambere deus debet. 1.	1107.2	
Labii deus quando aperiat. 1.		lambere deus debet. 1.	1107.2	

IN GPF GORIVM.

[illegible]

INDEX PRIOR

leuita assumptus dicitur. 1.	115.c	2.	955.b
leuita assumpti interpretantur. 2.	976.b	legis Christi initium. 2.	252.c
leuiathan dicitur additamentum eorum. 10		leuiathan dicitur contra accusatus fuit. 10	1090
mo. 1.	102.b. 1. 300.c	2.	1148.c
leuiathan dicitur rectus & tortuosus. 10		legis Christi caritatem dicitur. 10	954.b
1.	73.1	2.	1090
leuiathan additamentum hominum sonat.		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	826.d	2.	1090
leuiathan faciem egestas antecedit. 10		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	851.c	2.	1090
leuiathan dentes. 1.	840.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan dicitur qui dicitur facere.		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	80.2	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan potest peritiam etiam dicitur. 10		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	826.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan oris medium intrare. 1.	840.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan sternutatio. 1.	844.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan dicitur regulus. 1.	840.2	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan luxurie facibus cor Salomonis		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
exussit. 1.	1167. & deinceps	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan potestati subiiciuntur in fine mu-		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
di sapientiores. 1.	858.2.b	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
leuiathan rex est superbiorum. 1.	868.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex. 1.	600	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex, Psalmi, & prophetarum continent passionem, resurrectionemque Christi. 10.		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	916.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex Moyfi comparatur hyemi. 2.	112.2	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex Moyfi qui continetur. 2.	1037.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex. 1.	871.	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
2.	871.	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex dei pro charitate accipitur. 1.	251.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex peccata indicare, uerum non auferre potuit. 1.	412.b	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex nos mortuos suscitare non potuit. 10.		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
1.	233.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex Christi que. 1.	919.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex Christi charitas est. 1.	945.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex dei multiplex dicitur. 1.	253.c	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex a domino spiritalis est accepta. 10		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
2.	955.b	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex regni Israelitici bisariam exponitur. 10.		legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
2.	1049.c. & seq.	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex dicta populo scripta in libro & posita coram domino, quid sit. 2.	1049.2	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
legis opera comparatione euangelii infirma fuerunt. 2.	871.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090
lex. 1.	871.d	legis Christi precepta dei sunt. 10	1090

IN GREGORIUM.

liberum arbitrium in electis & reprobis to.	584.d	licentia uix quando tunc potest subire	92.5
liberi originalis culpa sunt peccata, concupiscentia & uicia. 1.	838.a	licet. 1.	92.2
liberi ex deo non sunt. 2.	740.b	lignum in panem mittere, quid sit. 1.	53.4
liberi apud uetere. uenditi sunt. 2.	564.b	& 294.2	
libertas uiuendi iura. 1.	971.c	lignum confringere, quid sit. 1.	536.c
libertas nulla ubi culpa est. 1.	363.d	lignum cedricum nulla putredine deficit.	
libertas ubi ubi spiritus domini.	ibid.	1.	147.2
libertas conceditur per testamentum quibusdam. 1.	127.2	ligni nomine quid intelligatur. 1.	294.d
libertas tunc la est. 2.	1122.2	ligna pomitera quid sint. 1.	205.b
libertas in potestate non est. 1.	1122.2	lignorum praeputia auferre, quid sit. 1.	ibid.
libertas in potestate non est. 2.	1122.2	lilia de candelabro prodeuntia. 2.	74.2
libertas in potestate non est. 3.	1122.2	lilia quid significant. 1.	585.b.c
libertas in potestate non est. 4.	1122.2	& 2.	11.c
libertas in potestate non est. 5.	1122.2	lingua, quid sit. 1.	927.d. 928.b
libertas in potestate non est. 6.	1122.2	lingua aperienda & claudenda. 1.	133.d
libertas in potestate non est. 7.	1122.2	lingua maris quid sit. 1.	827.d
libertas in potestate non est. 8.	1122.2	lingua quando bene dirigitur. 2.	127.b
libertas in potestate non est. 9.	1122.2	lingua adulantium quomodo noceant. 1.	774.d
libertas in potestate non est. 10.	1122.2	lingua ianua mentis est. 1.	19.2
libertas in potestate non est. 11.	1122.2	lingua ianua mentis est. 2.	102.b
libertas in potestate non est. 12.	1122.2	lingua ianua mentis est. 3.	641.2
libertas in potestate non est. 13.	1122.2	lingua nostra qualis erga quosuis esse debeat. 1.	705.2
libertas in potestate non est. 14.	1122.2	lingua fauores pulvis sunt. 2.	905.d
libertas in potestate non est. 15.	1122.2	linguam retinere oportet, corde munito.	1078.2
libertas in potestate non est. 16.	1122.2	linguam munit per fletum, quid sit. 1.	1105.d
libertas in potestate non est. 17.	1122.2	linguam munit per fletum, quid sit. 2.	1070.d
libertas in potestate non est. 18.	1122.2	linguam nullis domare potest. 1.	795.b
libertas in potestate non est. 19.	1122.2	linguam qui non retinet concordiam dissipat. 1.	171.2
libertas in potestate non est. 20.	1122.2	linguam frenant boni uiri. 1.	104.d
libertas in potestate non est. 21.	1122.2	linum de terra nascitur. 1.	549.d
libertas in potestate non est. 22.	1122.2	linum subtilitatem signat. 1.	108.d
libertas in potestate non est. 23.	1122.2	lini nomine sacerdotum iudiciorum exprimitur. 1.	821.b
libertas in potestate non est. 24.	1122.2	lippus quis dicatur. 1.	897.b
libertas in potestate non est. 25.	1122.2	lippus quis dicatur. 2.	102.c
libertas in potestate non est. 26.	1122.2	litterae seculares in plano sunt. 2.	1079.d
libertas in potestate non est. 27.	1122.2	litterae seculares in plano sunt. 1.	912.b
libertas in potestate non est. 28.	1122.2	litterae seculares in plano sunt. 2.	912.b

lōh eruentur aliorum impietate 1.	2.2	luna in sa cro eloquio p quo ponit. 1.	127 c
& deinceps.		1.53.8.2 & 534.d	
lōh. lomas 2 sodomitis obfessa quid my.	14 c	lūx propriū quid fit. 1.	135 d
lōh. ei quando adorent domū a. 1.	113.1	lūx pientes diuitias diabolus appetit a.	257 b
2.	113.1	lūx quando dicatur super oues leuit. 10.	257 c
lū. quātu n possunt ab condantur pēg	1127 c	lūto in hzere quid fit. 1.	257.2
dicatur. 1.	1127 c	lūto quid significat. 1.	257.3
lūcas euāgelista per uisulam designat	63.2	lūto in a paritē terna. 1.	4.4.2
e 1. 1.	90.2 c	lūx occidit uisus datur pro retributione	974.2
lūcas e angelum auditu non uisu didicit.	10.	bonz operationis 2.	650.2
1.	92.2	lūx quando adueniat. 1.	113 b
lūcerna exstinguitur cū pastor moritur.	92.2	lūx iusti dies est. 2.	90 b
2.	92.2	lūx p o impius occidit. 1.	90 a
lūcerna qui nominatur nec uidet dē se	93. b	lūx p o ius datur qui iust. 1.	90 a
cur potius 2.	93. b	lūx p o ius con nūtatū in tenebras.	1071. d
lūcerna lumen est in testa, quid fit. 1.	373.2	2.	330. b
lūcerna impi quz fit. 1.	530. d	lūx iusti n quz fit. 1.	941. d
lūc. iust. 1.	941. d	lūx iustis dūtax oreano reprobos et sctos lu	714 c
lūc. iust. 1.	941. d	2.	714 c
lūc. iust. 1.	941. d	lūx iustis nobis inuisibilis est. 1.	1034 d
lūc. iust. 1.	941. d	lūx iustis cogit o per. speculum excitat non fa	410 d
lūc. iust. 1.	941. d	ciat mentem. 2.	94. b
lūc. iust. 1.	941. d	lūx iustis nomine accipiuntur. 1.	1011. b
lūc. iust. 1.	941. d	ante lucem surgere quid fit. 1.	203. c
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis & tenebras contrariū simul non pos	2 c
lūc. iust. 1.	941. d	sumus. 1.	883. d
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis minima frat non est nostri conamini.	1111. d
lūc. iust. 1.	941. d	2.	1146. d
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis in ecclesia qui scriptur erudit one	1027. c
lūc. iust. 1.	941. d	praditi sunt & oleo charitatis. 2.	1116.2
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis pastor super candelastrum per flam	1136. d
lūc. iust. 1.	941. d	mam uerbi. 2.	6.6. c
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis mane quid fit. 2.	114. b
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis perfecte donanda est in mente. 10.	319.2
lūc. iust. 1.	941. d	2.	254. d
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis omnia bona ueluti gladius consu	109. b
lūc. iust. 1.	941. d	mit. 2.	luxuria
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis duplex est. 1.	
lūc. iust. 1.	941. d	lūc. iustis percutienda est in corpore & demo	
lūc. iust. 1.	941. d	lienda in corde. 2.	
lūc. iust. 1.	941. d	luxuria in lumbis est. 1.	
lūc. iust. 1.	941. d	luxuria in uisibilibus, sctis in umbili	
lūc. iust. 1.	941. d	co est. 2.	
lūc. iust. 1.	941. d	luxuria in corde frenanda. 1.	
lūc. iust. 1.	941. d		

malapresentia cur nobis dura. 1.	161.2	mandata dei complentur seruendo. 1.	1066.c
mala quatenus creantur a domino. 1.	49.2	mandata dei graui non sunt. 2.	100.1
mala nulla sua natura substitunt.	ibid.	mandata seruantes non confunduntur. 1.	415.b
malu larens de manifesto nascitur. 1. 108.1.c		mandatum omne de sola est dilectione. 1.	307.d
malum principium magnum est malum. 1.	1135.d	mandagora herba qualis. 2.	31.c
malum maledicere. 1.	557.c	mane quid dicatur. 1.	121.b
malum per prophetam corrigitur. 1. 10. 10	850.2	mane surgere quid sit mystice. 2.	1027.c
malum grande. 2.	972.2	mare surgit ecclesia. 2.	875.c
malum praevalent cum domini eos deserit. 1.	631.d	manhu interpretatio. 1.	667.2
malum cum provocati donis ad meliora deberent peiores fieri. 1.	172.d	manna qualis cibus. 1.	134.c. & 500.c
malum cum uero corruant esse diu tolerancur. 1.	133.2	manichaei dogma quale. 1.	237.d
malis bonis iuncti profunt illis. 1.	768.b	manichaeus Moysen accusat. 1.	439.d
malis cur deus benefaciat. 1.	385.d	manifestationes interni luminis sunt dies electae mentis. 2.	883.2
malis cur in hac uita beneficit. 1.	94.b	manifesta haec non sequitur ira uindictae. 1.	356.2
malis quid proficiat bonos facere. 1.	100.d	manifesti facit sepe torpescunt dissolutionis ratione. 2.	139.d
malos bona in consummata non saluant. 1.	051.b	manifesti ut sint admonendi. 1.	929.b
malorum societas purgatio bonorum est. 1.	761.2	manifestae affectionis uerba. 2.	913.c
malus ad diem perditionis seruatur. 1. 377.c		manue uiso angelo pertimescit quid signet. 1.	214.d
malorum societas an uitanda sit. 2.	104.d	manue uxor uiso domino fit audax. 1.	ibid.
maledicere deo quid. 1.	9.1	marus in uisione est uirtus in contemplatione. 2.	139.d
maledicere sanctorum quatenus fiat. 1.	69.b	manus domini est uirtus diuinae potestatis. 1.	96.2.2
maledictum sacra scriptura approbat. 1.	69.2	maras nihilisim, quid sit. 1.	98.2.c
maledictum liuore. 1.	ibid.2	manus plagae est tortitudo percussiois. 1.	390.d
maledictorum passio. 1.	57.d	manus strigere, quid sit. 1.	437.2
malefici puniendi sunt. 2.	819.d	manus domini diuinae ultionis est seueritas. 1.	1063.2
maleficium cantermum. 2.	838.d	manus imponendae sunt minime usurarum amatoribus. 1.	734.c
maleficia contra prophetas non debemus. 1.	847.d	manus potestatem denotat. 1.	271.b
maligeni spiritus ascendere, quid sit. 1.	1071.b	manus imponere cognitis non debemus. 1.	731.d
malicia iudeorum. 2.	418.b	manus non cito imponenda episcopo. 1.	4703.2
malitia ardor cor semper curuat. 1.	54.b	manus	
unde impietatem, & iniquitatem.			
incipit Christiana ad libertatem perducantur a iudeis. 2.	516.d		
manu praempta sunt ad ecclesias. 1.	781.d		
mandata dispensatoria. 2.	927.c		

manus electio & potestas interius libertatis.	899.d	quo pacto contrigerit. 1.	437.d
manus deum exprobrare quid sit. 1.	743.b	mariz Magdalene penitentia quantaliter.	39.b
manus ad os ponere quid sit. 1.	34.b	maria soror Lazari uirx contemplatrix ty-	
manus deum caput exprobrum. 1.	916.c	pus. 1.	149.c
manum super os ponere quid. 1.	701.c	maritus corporis sui potestatem non habet.	
per manum impositionem spiritus sanctus		1.	764.b
datur. 1.	778.b	marito cum diaconorum transitus. 1.	41.d
maria amaritudine plenam fontis. 1.	712.d	martha & Maria duo uirx genera notant.	
marcellinus, antiochiae civitatis episcopus. 1.	970.d	10.1.	59.d
marcellinus proconsul Dalmatiz autor scripturarum ecclesiarum. 1.	651.b	martyr uerus quis. 1.	438.c
marcius monachus de monte Marisco. 10.		maritus non potest perire sed causa. 1.	499.2
1.	1014.2	martyres testes dicuntur. 1.	242.d
marcus euangelium non uisum sed auditu didicit. 1.	962.d	martyres non territi non possunt. 1.	166.c
marcellus nabe induitur quid sit. 1.	672.2	martyres charitate ardebant. 1.	41.b
mare subuertit dominus. 1.	257.d	maritus & uxor sunt duo & xianensi Constantinensi tempore conscripti sunt. 1.	100
mare diuisum est uirga. 1.	1090.2	2.	653.b
mare carcere circumdatur, quid sit. 1.	188.c	martyrum perire conueniuntur. 1.	866.2
mare hoc seculum designat. 1.	246.d	martyrii monachi deuotio. 1.	369.c
& 1070.c		martyrii duo genera sunt. 1.	345.a
mare uia corpora retrahit, mortua erant.		& 1.	1012.2
10.1.	96.2	masphat speculatio dicitur. 1.	982.d
maris rubri transitus, figura fuit baptismatis. 1.	774.c	masphat contemplatores fecerunt. 1.	255.d
maris huius seculi finem designat. 1.	246.d	mathematicorum se terra de stercore inclinationibus refutatur. 1.	246.2
maris aquas quam in utrum congregat. 10.		mathematicorum superstitio. 1.	817.c
1.	246.2	matthias Apostolus forte inuentus est tempore.	
maris terminus postea arena. 1.	215.d	2.	111.c
maris homines peccatores intelligantur. 10.		duodecimum locum sortitus. 1.	812.2
1.	256.d	matrimonium duorum fratrum cum duobus sororibus. 1.	855.c
margareta quandoque in sterquilimo hinc.		matrimonio non quoddam unde non secuta est soboles.	ibid.
10.2.	376.c	matrimonium inter affinitate propinquos fieri nequit. 1.	848.2
margaritae bonae emptor. 1.	931.d	& 100.b	
margaritae ante porcos non sparere debet. 1.	804.d	matrimonium castum est. 1.	401.b
maria sedens ad pedes domini quos facit. 1.	1109.c	inseparabile. 1.	534.d
maria soror Moysi lepra percussa. 1.	54.d	matrimonium uirum in quo sit. 1.	859.2
maria uirgo & ancilla & mater domini facit. 1.	453.c. & 2. 778.c	matrimonii lex in romana rep. 1.	855.c
maria dignitate electionis suae transcendit electarum creaturarum altitudinem. 10.		matrimoniorum gradus. 1.	853.d
1.	866.c. & deinceps.	uide coniugium.	
mariz uirgini cur gabriel missus sit. 1.	337.c	matrone & carius uirum a diabolo correptus. 1.	975.d
mariz obumbratio explicatur. 1.	819.d	matthaeus nesciuit dominum. 1.	1000.2
		947.2	
		matthaeus de terra subleuatus.	
		matthaei uocatio. 1.	716.2
			matthaeus

[illegible]

[illegible]

IN GREGORIUM.

mercenarii dies qui. 1.	179.c	minister sanctos imitari debet. 1.	980.2
mercedem nomine exprimitur ardor uitioni.	6.c	minister intruens arcem ad secularem conuen-	
1.		piscenciam moritur.	ibid.b
metra ex qualitate corporis stulti metan-	970.b	ministra non decriant usque in mudi fine n.	
tur. 1.		1.	949.c
meritum ex charitate uenit. 1.	92.2.2	ministri ecclesie uncti domini sunt. 2.	847.c
meritum altitudo in electis non est gona-		is nostri qui dei adiutores esse uolunt qua-	
lis. 1.	1054.d	les se debent. 1.	977.d
uide Opera.		ministra petto 1a ministerium commendat.	
meruli monachi instante morte uisio. tom.		2.	980.d
1.	1082.d	ministri boni pauci sunt. 1.	980.2
metis nomine quid signetur. 1.	335.c	ministerium quodrens quiescere non debet do-	
& 672.d		nec inueniat. 1.	1144.b
metis sancte ecclesie. 1.	482.2	ministros dabit dominus semper. 1.	951.c
metus fortitudinem docet. 1.	40.d	ministerium summi culminis possidens qua-	
michael significatio. 1.	337.2	lis sit. 1.	1091.b
michol David saltantem ridebat. 1.	679.d	ministerium uerbi commendat honor. 10.	
michol contemplatiua uitae signat. 1.	109.c	1.	1048.2
& actum.	ibid.b	ministerium inuit le quod. 1.	1097.d
milites sui ueris pro uniuersitate intel-		ministerium hominum non est ociosum.	
ligent. 1.	212.2	1.	1147.d
militemus numerus omnes numeros per-		ministerium committere reprobis quid im-	
fecte continet. 1.	19.b	portet. 1.	923.d
militemus numerus pro ecclesie perfectio-		ministerium ecclesie nullus nisi exercen-	
ne ponitur. 1.	806.c	tus subeat. 1.	681.b
millenarii numeri perfectio. 1.	884.2	ministerium laicorum qui indignus accet-	
& 884.2		condemnatur. 1.	816.b
millenarii numeri compositio. 1.	1067.d	ministerium munus quando fit acceptum deo.	
miles improvidus quis. 1.	578.b	1.	910.d
miles dei qualis esse debeat. 1.	174.d	ministerium legitatem non legitime habent-	
milites suos se a protegente doctores in-		res ignobiles sunt. 1.	924.d
1.	1030.d	ministerium dicatus qualis esse debeat. 1.	1091.b
milites Gedeonis. 1.	755.2	1.	1091.b
ministerium quomodo proponant. 1.	1082.d	ministerium seruantes in uentur. 1.	1091.c
1.	1082.d	10. 1.	1091.c
milites quomodo eligendi sunt. 10.		ministerium ipse non potest. 1.	1091.c
1.	1082.d	ministerium dei in laicis in laicis praedica-	
militemus summa quae. 1.	84.d	tionis pergere. 1.	943.c
ministerium in laicis. 1.	95.d	ministerium domino ante faciem precepto-	
ministerium appellatione quid accipiat. 1.	176.c	ris. 1.	910.2
1.		ministerium quod est potest. 1.	917.2
ministerium malorum ferendae sunt humiliter. 10.		ministerium domini qui sunt. 1.	1091.c
1.	1091.b	ministerium beatorum angelorum monstrat quon-	
ministerium effectus retulit dominus. 1.	1091.b	quam ministris sunt. 1.	1091.d
1.	949.b	ministerium doctores, presbiteros, Pastores, Co-	
ministerium etiam non sunt contemnenda. 1.	1091.b	cionatores, & Sacerdotes.	
1.	935.2	minores non sunt premendi sed adiuvandi.	
ministerium quis sit. 1.	1091.b	1.	834.b
ministerium probandus est primo. 1.	703.2	mirabilia dei enumerant. 1.	133.2. ibid.c

IN GREGORIVM.

[illegible]

INDEX PRIOR

ratio. 2.	137.b	miseres non nutriunt filios ob incontinen-	
moles curlocutus sit populo facit uelari.		tiam. 2.	817.c
1.	446.a	mulieres Amalechitz quæ sint. 2.	116.b
moyses cum legem accepit quadraginta die-		mulieres meretrices. 2.	921.d
buse ieiunauit. 2.	163.b	natiuitas leuius præcis non sexus in uitio	
moyses quando diuinam uocem audierat.		cet. 1.	49.b
1.	571.b	multiloquum fallacium generat. 2.	136.b
moyses per charitatem pro populo orauit.		multiloquum quanta pernam habeat. tomo	
1.	253.a	1.	928.b
moyses præfere & uoluit, & ol edunt. tomo		multiloquio uacantes ut sint instituent. tomo	
1.	895.a	1.	926.c
moyses atollens manus uiuere, deinde cas-		multo magis miseris plenus fit. 1.	116.b
perdit. 2.	114.c	multo magis sapientia, dei uero uirtute	
moyses spiritu plenus fuit. 2.	1140.b	conueritur. 2.	774.c
moyses famulus dei. 2.	847.d	multas mentis uicinas patitur exacerbo	
moyses auditur tacens. 1.	132.c	eum culpis. 2.	169.d
non eorum in & excundo exaberit ad		multitudine animarum crucifixus fuerit. tomo	
loquid noceat. 1.	901.a	1.	95.b
moyses quando mulus in laciem uoluit.		multus confusus est sex d ebui & sex xxi	
1.	616.a	bus consumetur. 2.	1009.b
moyses a populo uidendi matrem non po-		mundus igne iudicii cremabitur. 1.	46.a
tuit. 2.	1044.d	mundus igne purgabitur. 2.	91
moyses ut uideret deum. 2.	1034.d	net pios elicit. 1.	96.a
moyses iræ diuinæ resistit. 2.	119.c	mundus per se non potest durare. 1.	10
moyses ut humilis fuerit. 2.	171.c	1.	10
moyses & Samuel cur cecidentur a filiis israel.		mundus cum eo periret ad idem. 1.	10
1.	210.a	1.	441.f
moyses mare diuisit. 1.	893.a	mundum cum multis rebus continere non potest.	
moyses maritus gentis redemptor esse		1.	618.d. & seq.
potuit. 1.	492.b	mundum enim quælibet et precepta a to-	
moyses non solum non habuit. 1.	613.c	2.	735.c
moyses uel caput petram percussit. 1.	4.c	maximata carnis ipsius periculosa. 1.	1010
moyses uisum a sancta iura. Arah. et it.		1.	114.l
2.	765.a	mundi finis. 1.	849.d
moyses manna ab Aaron & Huribus		mundum in christo nascente donatum esse	
quid significent. 2.	332.d	scripta. 2.	241.c
moyses factus in æternam potant. 1.		mundi flores. 1.	191.b
12. 2.	893.b	mundus & anima hominis quod possint. tomo	
moyses & esset in terra israel. 1.		2.	235.b
moysi uirtutes unde fuerint.		mundus in christo nascendo. 1.	1010
mulier recta docere nescit. 1.	47.d	mundus in christo nascendo. 1.	1010
mulier uero propria morte & cruce		1.	1010
uiram. 2.	100.d	multa profuit. 1.	216.d
mulier enixa ab ecclesia non est arcebat.		mundum uita & pietate & bonitate apparet. 1.	
2.	817.a	1.	131.c
mulier uicina arque felix. 1.	471	mundi fructus ruina est. 2.	285.c
mundus religio & misericordia. 2.	370.a	mundus uero est in christo comparatur. tomo	
mulier nomine inhumitas, ore latigatur		1.	130.c
2.	191.b	mundi bona dei dona sunt. 2.	755.e
		mundi ruinæ uoces eius sunt. 2.	231.b
		mundi	

mundi iter cur asperum sit. 1.	943.a	mus. 2.	824.e
mundo morui seiplos cognoscunt. 1.	575.d	mat. m. x. sanctam scripturam fig. 1.	1.
2.	909.a	2.	8.2
mundo uiuimus cum mente in eum foris uagamur. 1.	97.c	na. m. n. r. t. e. s. i. n. p. e. r. s. e. c. u. s. i. o. n. e. i. n. s. i. d. i. u. m. i. c. r. i. e. n. t. i. s. a. c. c. u. s. a. n. t. 1.	119.b
in mundum et in morte perfide pati uolunt predicatorum. 2.	1000.d	murmurare in probatione non debemus. 1.	49.d
mundum diligentes sanctorum exempla feruenti sepe amore recipiunt. 2.	1095.a	mo. 1.	49.d
mundus corde quis. 1.	1017.a	na. m. n. r. t. e. s. i. n. p. e. r. s. e. c. u. s. i. o. n. e. i. n. s. i. d. i. u. m. i. c. r. i. e. n. t. i. s. a. c. c. u. s. a. n. t. 1.	119.b
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1018.b	etiam temporibus praestare. 1.	934.c
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	681.a	mus immundum est animal. 2.	963.a
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	883.a	mus puellae transitus. 1.	1041.d
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	mus quid signent. 1.	450.c
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	musica in luctu importuna. 1.	426.a
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	mat. m. n. r. t. e. s. i. n. p. e. r. s. e. c. u. s. i. o. n. e. i. n. s. i. d. i. u. m. i. c. r. i. e. n. t. i. s. a. c. c. u. s. a. n. t. 1.	119.b
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	cap. 1.	564.c
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	mutabilitas mors quaedam est. 1.	301.a
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	na. m. n. r. t. e. s. i. n. p. e. r. s. e. c. u. s. i. o. n. e. i. n. s. i. d. i. u. m. i. c. r. i. e. n. t. i. s. a. c. c. u. s. a. n. t. 1.	119.b
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	mus. 1.	8.d
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quid. 1.	108.b. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12. 10.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	2.	199.c. & seq.
mundus est qui foris in pacem non habet. 1.	1001.	myrmecoleon quomodo dicitur in 12.	

INDEX PRIOR

[illegible]

nucis perfectos designant. 1.	34.b	2.	213.c
nuda in fugere quid sit. 1.	133.b	oblaciones nostras quando sint acceptas d. 1.	1042.d
nuditatis spiritualis. 1.	41.d	1.	
nummi cur imagines habeant. 1.	928.d	uide Sacrificia & Offerre.	
humidit concilium quid statuit. 1.	532.b	oblato extinguit memoriam. 1.	71.c
humifmata ut examinentur. 1.	846.a	oblato locum nō habet in sincera dilectio	
nuptiarum summa condam ne excedat. 10.		ne. 1.	779.d
1.	472.2	oblato mortis umbra est. 1.	603.d
nuptias filio suo quando dicatur dominus		obrysum quid sit. 1.	533.2
parasse. 1.	358.c	obscura rebus patentibus permiscetur. 10.	
nuptiarum domus dicitur sancta ecclesia.		1.	687.2
1.	360.c	obsequia diuina quando bene exequantur.	
murum in uxorem ducens sit anathema 10.		1.	910.d
1.	853.d	contra obsecrationes. 1.	101.c
nutriens temporaliter satiabitur in æternū.		obumbratio in lacris quid. 1.	819.c
1.	786.b	occidit petri qui temporalia quærit. 1. 12.c	
nycticorax qualis sit avis. 1.	417.2	occidit dñs & uiuere faciat. 1. 913.d. 1. 896.c	
		occidentales coniugio tamant propinquas.	
		1.	853.b
		ociosum uerbum quid sit. 1.	228.b
		octonarius numerus quid designat. 1.	197.2
		& 32.c	
		occulta respicit deus. 1.	998.d
		oculi nomine quid designetur. 1.	321.d
		oculi carni cum tempore prodeunt & clau	
		duntur. 1.	228.d
		oculi lippi quales. 1.	897.b
		oculi sanctorum quid. 1.	991.d
		oculorum acies fumo lauciat. 1.	846.2
		oculos inclinare quid sit. 1.	389.c
		odium tenebrat conscientiam. 1.	126.d
		odium proximi impedit orationis fructum.	
		1.	104.d
		odor bonus ex uirtute est. 1.	349.d
		offerre debemus deo tria. 1.	889.c
		offerens ex muneribus nō placet. 1.	714.b
		uide supra oblato.	
		officij nouitas unicuique grauis. 1.	577.d
		olei filius. 1.	471.2
		oleum in capite. 1.	41.b
		oleum predicationis gratiam designat. 10.	1029.b
		1.	
		oleum a proximis petere quid sit. 1.	103.2
		olei ignis accenditur. 1.	1140.2
		oleum capiti regis adhibetur. 1.	1146.d
		oleum uicinis quid sit. 1.	425.b
		oliz Aegypti quid signent. 1.	413.b
		onager agrestem asinum signat. 1.	103.b
		onager quid significat. 1.	746.c
			onager

orandum pro inimicis cur sit. 1.	86.2.c	organum referri possunt ad predicationem e-	107. b
orantes qui minime exaudiuntur. 1.	388.c	demptoris. 2.	529.c
oratio ad Christum. 2.	450.c	orientem adire quid sit. 1.	323.2
oratio quo pacto fiat execrabilis. 1.	161.2	orientales praeiudices existunt. 1.	3.d
oratio uerum consolationis non est. 1.	13.d	orientales episcopi cum Cyrillo pacem ha-	679.b
oratio quae sit pro inimicis deo est accepta. 1.	220.b	buerunt. 2.	679.b
oratione operatio & contra fulatur. 1.	428.c	orientales ecclesiae quam sectentur fidem. 1.	679.c
oratio pauperibus communis. 2.	412.c	orientales episcopi venerantur synodum	679.c
orationem ueram quis praestet. 1.	41.c	Chalcedonensem. 1.	679.c
orationis ueræ uirtus quæ. 2.	310.b	origenes sine uerbo dominum uidere uo-	542.2.& deinceps
oratio nostra peris deus esse. 1.	540.2	luit. 2.	94.b
oratio execrabilis quæ sit. 1.	388.c	originitarum error. 1.	1136.c
orationi quatenus insistentum. 2.	227.c	originalis culpa qualem edat foetum. 1.	1136.c
oratio uirtutis pondus habens qualis sit to. 1.	839.d	orionas coelum edidit mystice quid. 1.	216.c.& deinceps
oratio resistere auid debet. 2.	433.d	orphani suum uel amisso patre recipiant. 1.	704.d
in oratione quæ postulanda sint. 1.	372.b	orphano gubernator ac protector est	757.2
oratio unicuique fidei competens. 1.	412.d	deus. 2.	779.b
oratio inanis est quando. 1.	769.2	orphani uiduisque prospiciendum est. 1.	779.b
& 999.c		os quod mentitur occidit animam. 1.	522.c
oratio hominis quibus non sufficit, pietas	913.c	os dilatatum super inimicos habere. 1.	900.d
redemptoris impleuit. 2.	913.c	os dei quid designet. 1.	664.2
uide Petrus & Preces.		ori parentes dicuntur iudæi. 2.	1044.c
orbis nomen ecclesiae subiecta fidelium mul-	897.2	os fortitu linem signat. 1.	190.b
circo designatur. 2.	897.2	ostia uirtutes signant. 2.	379.c
orbem portant Angeli. 1.	211.c	& 1.	379.c
orbem qui portant. 1.	221.2	ostia amatorum in facie reuelantur quæ sint. 1.	376.b
orbem paritura erat ecclesia uerbo. 1.	874.2	ostibus compingi quid sit. 1.	238.d
ordinatoribus in electione nihil suum relin-	1141.c	osanna quid. 1.	169.b
quitur. 2.	812.b	osculum pedes redemptoris quid sit. 1.	331.c
ordinatio episcoporum quomodo fiat. 1.	249.d	osculum dilectionis signum est. 1.	332.2
ordo in suppliciis seruatur. 1.	710.c	ostia claudere mystice quid. 1.	912.2
ordo etiam seruandus est in rebus spiritali-	1147.d	ostia claudere mystice quid. 1.	548.c
bus. 1.	520.b	ostia claudere mystice quid. 1.	82.b
ordines sacri uendi non debent. 2.	931.2	ostia claudere mystice quid. 1.	900.c
ordinum dignitate per se seruatur. 1.	736.b	oua in pulvere dominus calefacit. 1.	771.d
ordinum in ecclesia distinctio. 1.	736.b	ouis innocentiam signat. 1.	665.b
ordinibus in gregibus etiam dona possunt	736.b	ouis morbo cicienda est stabulo. 2.	782.2
		ouis Amalech quæ sit. 2.	1116.d

INDEX PRIOR

oues tollere in predam quid sit. 1.	1097.b	patres totos duos habere debet pastor. 10.	1035.d
oues nominantur electi omnes. 1.	1116.d	1.	64.b
ouium possessio quid signet. 1.	111.c	pastor boni notarius. 1.	453.b
ouium Christi palca quæ sint. 1.	1158.d	papa apostolicus iudicium ducere habet de-	751.a
oues in predam ducuntur prout uide-	747.b	bet. 1.	317.a
dum est. 1.	276.b	papa obsequium debet duci. 1.	128.c
in omne eorum iterare per Christum non o-	1012.a	paradisi hominis terra exstitit. 1.	197.b
1.		paradisi flamma cur ueritatis dicta. 1.	890.d
ora robustus domini interpretatur. 1.		1.	39.b
		paradisi ostia diabolus aperuit. 1.	75.c
		1.	1121.b
		parere debemus maioribus. 1.	511.a
		1.	1051.a
		parentum correctio in liberos qualis 1.	947.c
		1.	307.b
		parentum a deo accipere quid sit. 1.	126.d
		1.	934.b
		pariter se habent omnes quæ ad effectum ut-	1116.a
		que non pertrahunt. 1.	1010.b
		paruus quis. 1.	1121.b
		paruus ut loquatur dominus. 1.	1121.b
		paruus Amalechitarum qui sint. 1.	1121.b
		paruus humiles dicuntur. 1.	1121.b
		paruus dat gratiam dominus. 1.	1121.b
		paruus negligenda non sunt. 1.	1121.b
		paruus notat quando iudicamus. 1.	1121.b
		1.	1121.b
		pascuis laus. 1.	1121.b
		pastor hominum presentem notat. 1.	1121.b
		1.	1121.b
		pastor a magister in uocatus ut se in co-	1121.b
		gerere debeat. 1.	1121.b
		pastor a se in co bonum uideat de-	1121.b
		iusti quoque. 1.	1121.b
		pastor quid cogitare debeat in suo munere. 1.	1121.b
		1.	1121.b
		pastor de eadem terra reat. 1.	1121.b
		uide Antistites episcopos Sacerdotes Mi-	1121.b
		nistros Doctores & Concionatores. 1.	1121.b
		pastor ante Christum accipit uocem. 1.	1121.b
		1.	1121.b
		patres ueteres a se non sunt locuti. 1.	1121.b
		1.	1121.b

2.	945.C	patimur iusta.	361.
patris aeterni		patria aeterna carebit strepitum. 1.	217.B
patris aeterni	89.C	patris futurae locus qualis. 1.	217.2
1.		pauimentum designat fideles. 2.	177.D
patres paucos	89.B	paulus quomodo exercitus ululatum odori	
patres. 1.		ratus sit. 1.	783.B
patres saluatoris quales fuerint. 2.	866.C	paulus cur tentatus. 1.	831.2
patres antiqui scripturam loquuntur,		paulus lumen ut acciperet amisit. 1.	842.D
mentem uere non ualent. 2.	945.C	paulus in ciuitate fuit. 1.	1011.B
patres ueteris testamenti eadem fide salua-		paulus ut mortuus sit usque ad coelum se ex-	
ti sunt quia noui. 1.	157.2	tulit. 2.	873.B
patres antiqui peritantes fue-		paulus propter superbiam audiuit uocem	
runt. 1.	227.B	inreparationis. 2.	341.C
patres doctrina non discordant. 2.	679.C	paulus timebat repulsionem. 1.	711.B
patres hominum			657.D
1.			
2.	846.D	paulus in bonorum. 2.	963.C
patrum uirtutes quare nobis proponantur.		mundum despexit. 1.	761.D
2.	941.B		95.B
patrum antiquorum gesta sunt nobis pro-		paulus carni	
phetiz. 2.	439.B	paulus gelu tuit post uertus in aquam. tom.	
patrum cum nouis comparatio.			673.2
2.	1101.B	paulus cur fugerit. 1.	984.2
1.			
erant. 1.	854.1		
1.	106.D		
patientia radix cultusque est omnium uir-		paulus per charitatem manus persequen-	
tutum. 2.	344.B	tium humiliter pertulit. 1.	254.3
2.	82.C	paulus animam suam amando oderat. tom.	
patientia discenda est a Salvatore. 1.	925.2	2.	313.B
patientia ut sine munibus animus. 2.	135.D	paulus totum conuertit mundum. 1.	270.C
1.			
patientiae exempla. 2.	920.2		
1.	81.C	postea increpauit. 1.	114.2
patientia in prosperis nunquam			164.C
1.	281.C		
patientia exempla. 1.	170.C		
1.			
patientiam tenens animas possidet.	106.D	paulus ut omnia omnibus factus sit. 1.	145.C
patientia uere quis sit. 1.	285.B	paulus in conuersione cur ceciderit in facie.	
patientia melior est arrogante. 1.	919.2	2.	99.D
patientibus necessitatem subdia praebere		paulus cur Hierosolymam uenerit ad Pe-	
ecclesiastica debemus. 1.	671.2	trium. 1.	1031.C
1.		paulus cur in tertium caelum raptus. tom.	
			876.2

INDEX PRIOR

1.	103.b	paupertas macies est. 1.	308.C
paulus cur uas appellatus sit. 1.	454.b	paupertatis nomine humilitas signatur. 10.	
paulus cur Timotheum non per miraculum sanarit sicut & Publi patrē. 1.	665.2	1.	393.b
paulus aquilarum. 1.	793.d	paupertatem Christi amplectentes habent impugnationem eo dis. 1.	1042.d
paulus ad uolatum natus fuerat. 1.	132.d	pax reipub. a pace Ecclesie pendet. 1. 562.b	
paulus cor nouum accepit. 1.	873.2	1.	710.C
paulus de uas in quibus data exportat. 1.	1010.d	autem omnia. 1.	710.C
1.		pax reddit nos heredes dei. 1.	619.d
pauli fortis infirmitas. 1.	781.2	pax nostra ex desiderio conditores inchoatur. 1.	143.b
pauli uerba clauis erant. 1.	595.2	pax completitur charitatem. 1.	581.2
pauli alii quatuor. 1.	65.b	pax nostra quando plena sit futura. 1.	145.C
paulus deo propter Dianam Ephesiam. 1.	778.1	pax author deus. 1.	672.2
pauli quamvis quid signent. 1.	843.2	humilitatem docuit. 1.	812.d
paulus auri cordis in fluctibus maris integra stetit. 1.	712.d	unde Concordiam.	
paulus Neandri urbis episcopus. 1. 1002.2		1.	1243.C
& eq.		1.	1002.d
paulus in seipso & contemneretur. 1.	779.b	1.	644.2
pauper quis minime est. 1.	182.2	1.	1244.2
pauper spiritus quis est. 1.	1085.d	1.	1002.2
pauper de seipso erigi apte dicitur. 1000.		1.	840.d
1.	905.2	1.	1002.2
pauper uti fas moneri non debet. 1.	327.2	1.	99.C
1.		1.	400.C
pauper cum principibus se fecit quid sit. 1.	897.C	1.	1019.d
1.		1.	1004.b
pauper cum principibus se fecit quid sit. 1.	906.2	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperem facit & licet dominus. 1.	896.d	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperes rebus qui sint. 1.	905.C	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperes dicitur per uerba thesauros non habere. 1.	1002.2	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperes dicitur quia bona aeterna habent. 1.	905.b	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperes opprimantur a maioribus. 1.	793.C	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperem utilitas gradi non debet. 1.	741.b	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperem patientia in finem non perbit. 1.	340.b	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
pauperes in Sicilia trecenti soli si numerantur. 1.	845.b	1.	1018.b
1.		1.	1018.b
paupertas non leuiter fertur. 1.	1012.d	1.	1018.b
		1.	1018.b

IN GREGORIVM.

peccatum enim ne totius impletur mortuo.

2. 840.d

peccatum ex peccato nascitur. 1. 163.b

peccatum sine uindicta non laxatum. 1. 230.a

peccatum inhabitans membra nostra mortuo.

1. 112.b

peccatum non potest esse proculdum in

augmentandum est. 1. 1103.a

peccatum cum uoce quid. 1. 951.b

peccatum Adami omne liget qui non regerit.

1. 66.b

peccati partium discretio est habenda. 1. 860.a

2. 860.a

peccati seruus. 1. 93.a

peccati mater & uox quis sit. 2. 1136.c

peccati suggestio, delectatio, & consensus

1. 91.a

peccati iniquitas in manu, culpa uero in opere est. 1. 260.d

pro peccato cogitare, quid sit. 2. 929.b

peccato nemo caret nisi solus deus. 1. 1099.c

peccato animus non semper consentit. 1. 2. 972.d

peccata uitare prima uirtus. 1. 141.a

1. 141.a

peccata uirtutibus non sunt connexa sibi. 1. 132.a

peccata uirtutibus facile ante casum. 1. 1121.a

peccata flentibus dilura humilitatibus

1. 971.c

peccata plangimus cum pensare creperimus. 1. 392.a

peccata grauiora grauiorem poenam habent. 1. 361.d

peccata commissa aliter non sunt in

1. 1021.d

peccata maiora ut sunt reprehendenda.

1. 312.b

peccata maiora sunt. 2. 1021.d

peccata parentum quando in filios refluunt.

1. 373.d

peccata populi sacerdotum precibus delectantur. 1. 921.c

peccata nostra deo non nocent. 1. 612.a

peccata ex infirmitate spiritum non per

1. 1115.d

peccata quae dimittitur. 1. 1115.d

1. 1115.d

peccata confitentes corda conuertant. 1. 1115.d

1. 1115.d

peccata confitentes corda conuertant. 1. 1115.d

1. 1115.d

1. 1115.d

1. 1115.d

2. 1114.b

peccata magna ex rebus minimis non sunt capienda. 2. 845.d

peccata si desissent Christum uenisse non

1. 992.a

oportuisset. 2. 992.a

peccata commissa sunt in laqueis ut carerentur futura. 2. 978.a

peccata perpetrata corrigere uirtus secunda. 1. 141.a

ad peccata non impellunt nisi cum spirituum tentamen suggerunt. 2. 906.b

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

peccata deplorantes in agone mortis animi inueniant. 2. 928.d

h a peccatorem

INDEX PRIOR

phinees significatio. 1.	391.b
phreneticorum natura. 1.	631.a
pietura in ecclesia quid doceat. 1.	928.d
pietudo ut dicatur soporem inmittere. 1.	382.d
pietudo de amore ad deum. 1.	164.a
pietati nomine incubi signantur. 1.	1011.a
pietas sine scientia inutilis est. 1.	188.b
pie ordinata ac inordinata quæ sit. 2.	529.c
pietas cum humilitate sit iuncta. 1.	611.d
pius etiam peccator dici potest. 1.	125.a
pi mundi finem apertunt. 1.	1011.a
pi magnis donis præditi cur parvis careant. 1.	871.b
pi per euangelium nati quales existant. 2.	47.b
pi cur astringantur. 1.	871.b
pi cibum sumunt cum inter aduersa roborantur. 1.	701.d
pi Christo adherere debent. 1.	1005.b
pi sicut aurum in fornace probatur. 2.	38.a
pi lapsibus proficiunt. 1.	241.c
pi cum a deo relinquuntur ruine dispèdia non sentiunt. 1.	611.a
pi cur increpent malos. 1.	267.c
pi cum deridentur testem interiorem inuocant. 1.	921.d
pi ut se cōformet diuinæ uoluntati. 1.	451.d
piorum tentationes quales sint. 1.	63.c
piorum afflictiones Christi sunt. 1.	51.b
piorum bella diuersa sunt. 2.	1059.d
piorum flamma. 1.	330.d
piorum perfectio duo continet. 2.	974.a
unde Sanct. Iust. Beati. Elect. Fidel. & Bonos.	
piscatores subegerunt oratores. 1.	835.a
piscatores quædam habentia sunt. 1.	100.b
piscatores qui compræuocant electos. 1.	
placere hominibus. 1.	
placere deo & hominibus magis uultus est. 2.	911.b
nemo potest. 2.	731.b

plaga israelitarum intensio. 1.	956.d
plagæ duæ sunt. 1.	1089.c
plagæ interitus periculis & carnis. 1.	
1.	956.a
placatus ociosus. 2.	871.a
placatus et regius. 1.	411.f
plantatio iustorum duplex est. 1.	195.b
plantum nouum est dilectio. 2.	970.d
1.	666.c
1.	1011.a
alios habet. 2.	1011.a
plera des unde dictæ sint. 1.	723.c
pleiades surgunt ab Oriente. 1.	725.b
lenitudinis spiritus signum. 1.	1041.d
pluit domus in deserto manna. 2.	1090.a
populum etiam in bona significatione lami-
tur. 1.	951.b
culo cadentes qui intelliguntur. 1.	ibid.
p	1011.a
penitenti parit dominus. 1.	130.c
& 1.	213.b
penitentia ex nobis non est. 1.	414.c
penitentia uirtus qualis. 1.	903.d
penitentia uera tria habet. 2.	1134.b
penitentia utilitas. 1.	871.a
2.	903.f
penitentia spiritus uelociter quid. 1.	
1.	781.f
penitentiam uere agere quid. 2.	765.b
1.	874.a
1.	874.a
1.	754.c
penam similem subeunt doctor & auditor
colludent. 1.	1063.d
pollutum extra castra ire quid sit. 1.	140.c
1.	858.b
1.	814.d
1.	
pontifices speculatores orbis sunt. 2.	850.b
1.	810.c
uocare. 2.	1141.b
pontifices puros esse decet. 2.	871.d
populus cur aquis comparetur. 2.	647.d
1.	871.d
populus quid designetur. 1.	871.d

& 1.	978.a	scriptura habeat. 1.	989.b
portio in appellatione pates debet. 1.	963.b	predicator rex dicitur. 2.	9108.c
1.	963.b	predicator qualis esse debet. 2.	2147.b
portio in appellatione pates debet. 1.	941.b	predicator quis porta est. 1.	151.c
portio ad portam ire quid. 1.	809.a	predicator facit deus sine uita sanctitate. 1.	966.b
possimus sine deo nihil. 1.	806.b	hil est. 1.	2149.c
1.	806.b	predicator diues misericors semper esse de	
portio in appellatione pates debet. 1.	915.c	bet. 2.	2149.c
portio in appellatione pates debet. 1.	628.a	predicator qui debet dicitur debet. 1.	909.a
1.	723.a	2.	935.d
portio in appellatione pates debet. 1.	987.c	predicatorum prophanis forma. 1.	1017.b
portio in appellatione pates debet. 1.	100.c	predicatorum prophanis forma. 2.	1470.c
uide Culmen & Dignitatem.	100.c	predicatorum prophanis forma. 3.	1472.c
praecepta pauli pro uiribus proponenda	911.a	predicatoris domus. 2.	1024.b
sunt. 1.	1063.d	1.	921.c
praecepta charitatis a'pera sunt carnalibus.	1063.d	2.	1123.2
uide Mandatum.	1063.d	3.	266.c
praeceptes ut sint docendi. 1.	918.c	predicatorum prophanis forma. 4.	1470.c
1.	1071.d	2.	1021.b
praeordinare domino facere est. 1.	1071.d	3.	1040.b
praeordinata quae non sunt obtineri ne-	971.b	predicatorum prophanis forma. 5.	214.4
queunt. 1.	727.a	1.	211.b
praesentationem suam nullus intelligit	941.c	2.	31.c
aut cognoscit. 1.	911.d	3.	244.2
praedicare uolentes ante tempus. 1.	870.d	4.	244.2
praedicare quando liceat inueni. 1.	1018.a	5.	244.2
praedicando profunt multa, qui conditoris	1081.a	6.	244.2
displicent per multa. 2.	1018.a	7.	244.2
1.	1018.a	8.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	9.	244.2
1.	1018.a	10.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	11.	244.2
1.	1018.a	12.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	13.	244.2
1.	1018.a	14.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	15.	244.2
1.	1018.a	16.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	17.	244.2
1.	1018.a	18.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	19.	244.2
1.	1018.a	20.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	21.	244.2
1.	1018.a	22.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	23.	244.2
1.	1018.a	24.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	25.	244.2
1.	1018.a	26.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	27.	244.2
1.	1018.a	28.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	29.	244.2
1.	1018.a	30.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	31.	244.2
1.	1018.a	32.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	33.	244.2
1.	1018.a	34.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	35.	244.2
1.	1018.a	36.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	37.	244.2
1.	1018.a	38.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	39.	244.2
1.	1018.a	40.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	41.	244.2
1.	1018.a	42.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	43.	244.2
1.	1018.a	44.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	45.	244.2
1.	1018.a	46.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	47.	244.2
1.	1018.a	48.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	49.	244.2
1.	1018.a	50.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	51.	244.2
1.	1018.a	52.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	53.	244.2
1.	1018.a	54.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	55.	244.2
1.	1018.a	56.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	57.	244.2
1.	1018.a	58.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	59.	244.2
1.	1018.a	60.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	61.	244.2
1.	1018.a	62.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	63.	244.2
1.	1018.a	64.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	65.	244.2
1.	1018.a	66.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	67.	244.2
1.	1018.a	68.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	69.	244.2
1.	1018.a	70.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	71.	244.2
1.	1018.a	72.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	73.	244.2
1.	1018.a	74.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	75.	244.2
1.	1018.a	76.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	77.	244.2
1.	1018.a	78.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	79.	244.2
1.	1018.a	80.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	81.	244.2
1.	1018.a	82.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	83.	244.2
1.	1018.a	84.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	85.	244.2
1.	1018.a	86.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	87.	244.2
1.	1018.a	88.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	89.	244.2
1.	1018.a	90.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	91.	244.2
1.	1018.a	92.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	93.	244.2
1.	1018.a	94.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	95.	244.2
1.	1018.a	96.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	97.	244.2
1.	1018.a	98.	244.2
portio in appellatione pates debet. 1.	1018.a	99.	244.2
1.	1018.a	100.	244.2

uenire quod sit. 1. 1046.c
 prophetice locutionis consuetudo. 1. 104.d
 1. 31.b
 propiciationis ianuam pulsant sancti ma-
 gno cum precis affectu. 1. 99.b
 propiciatorum incarnati domini typus fuit. 1. 198.d
 2.
 propositum malum difficulter reuocamus. 1. 994.2
 2.
 proposita mala pertermittenda potius quam
 implenda sunt. 1. 1104.c
 prospera quid pariant. 1. 94.b
 prospera seculi euangeliscunt repente. tom. 1. 1065.b
 2.
 prospicere futura laudabile est. 1. 725.d
 profant ciues ciuibz & patres filius. tom. 1. 1104.b
 2.
 trahitur. 1. 579.b
 proterui ut sint instruendi. 1. 918.d
 proterui quando bene corrigantur. ibid.
 proverbia exprimentur uia moralē. 2. 3.d
 proximi cura gerenda est. 1. 894.2
 prudentia simplicitati iuncta esse debet. to. 1. 2.d
 prudentiam habuerunt Christi patres. to. 1. 867.2
 2.
 tur. 1. 31.b
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus qualis sit. 2. 1082.d
 1.
 uisissima prælia carnis. ibid.
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 1044.2
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 988.c
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 409.d
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 42.d
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 337.2
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 1067.c
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 409.2
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 912.d
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. 409.2
 pugna cum claudis cæcis pauperibus et de-
 tibus. 1. tom. 2.

pulli cornuorum filii gentilium. 1. 732.1
 pullare quando dominus dicatur. 1. 152.1
 pulueris nomine cogitationes accipiuntur. 1. 334.2
 pulueris nomine quid accipiat. 1. 294.d
 & 59.b
 pupilli tutores habeant. 1. 471.b
 pusillanimes ut reducantur ad iter bene agē-
 dū. 1. 25.b
 pusillanimes ut sint instruendi. 1. 918.d
 pusillanimes ut sint instruendi. 1. 941.2
 2.

() Vadragenarius numerus ad peccato-
 res pertinet. 1. 960.2
 2.
 rum. 1. 347.2
 2.
 quies in prælauone non inuenitur. 2. 110.2
 uiscere post dominum quid sit. 1. 681.2
 2.
 gnatus. 1. 6.d

R Acha qualis uox sit. 1. 521.d
 2.
 tatem signat. 1. 1031.c
 2.
 & 61.2
 radix iusti. 1. 294.d
 2.
 42.d
 337.2
 1067.c
 raptoris uia avaritia est. 1. 409.2
 2.
 912.d
 409.2
 tom. 2.

INDEX PRIOR

tom. 1.	875.b	Mediato.	tom.
ratio regit iracundiam in die iudicii de omni		redemptio omnium qui excellit omnes.	891.c
otioso uerbo. 1.	1071.b	2.	
ratio regit iracundiam. 1.	713.2	redire ad se non potest. 1.	160.b
rationem ex anima habemus. 1.	110.d	quid sit. 1.	113.2.b
rationem ira praeire non debet. 1.	741.d	redire ad se non potest. 1.	1091.c
unde intellectum.		2.	
ratio cum rebus oportet et praeceptum		regnum quando bene regatur. 1.	1021.b
1.		2.	
rationes et dubia quod non debent	896.0	regnum Christi ecclesiam designat. 1.	899.b
2.		2.	
reatus non dolor quod ducit ad	144.0	regnum. 1.	358.2
1.		2.	
reatum sine conuersione non derelinquit	873.c	regnum quando bene regatur. 1.	713.c
deus. 1.		2.	
rebecca ad isaac ueniens dorso cameli de ui	6.2	regnum Christi ecclesiam designat. 1.	899.b
sta quid signet. 1.		2.	
recedere a malo quid. 1.	10.c	regnum. 1.	358.2
receditur a domino duobus modis. 1.	99.b	2.	
2.		regnum. 1.	358.2
reconciliatio fratres ad alterum. 1.	378.d	2.	
2.		regnum. 1.	358.2
reconciliationis gratia. 1.	127.b	2.	
ditur. 1.	969.c	regnum. 1.	358.2
rector operatione fit praeceptus. 1.	899.2	2.	
2.		regnum. 1.	358.2
rector animarum uigilanti cura discernat	907.c	2.	
uita ac uirtutes. 1.		regnum. 1.	358.2
rectorum errores discutiet dominus. 1.	931.b	2.	
2.		regnum. 1.	358.2
unde Doct. Minist. Antist. Sacer. Praedica.		2.	
Pastores & Praefules.		regnum. 1.	358.2
1.		2.	
redemptio nostra per hominem fieri non po	634.0	regnum. 1.	358.2
tuit. 1.		2.	
quatenus sit integra. 1.	1016.b	regnum. 1.	358.2
post mortem nulla. 1.	185.2	2.	
1.		regnum. 1.	358.2
reparatio. 1.	930.b	2.	
reparatio in extima. 1.		regnum. 1.	358.2
2.		2.	
reparatio in intima. 1.	978.c	regnum. 1.	358.2
2.		2.	
reparatio in exterioribus. 1.	942.b	regnum. 1.	358.2
2.		2.	
unde Christum, Dominum, Iohannem, &c.		regnum. 1.	358.2

IN GREGORIVM.

[illegible]

INDEX PRIOR

dem. 2.	931.b	sanctissimum quod sit. 1.	1099.a
samuel trophaea potenter exhibuit et si infir-		sanctus et deus idem non est.	10mo
mus fuerit. 2.	998.d	2.	1012
samuelis domus in Ramath erat. 1.	989.b	3.	878.b
samuelis innocentia. 2.	1060.d	4.	10mo
samuelis filij iudices facti. 2.	990.2	5.	312.2
samuelis filij maligni.	ibid.	6.	10mo
samuels nil benignius. 1.	657.2	7.	713.c
sancta apostolica semel autoritate nulla		8.	319.d
amplius eget confirmatione. 2.	709.d	9.	194.c
sanctificare purgare est. 2.	1142.2	10.	
sanctificatio ducit in quietem. 2.	901.d	11.	
sanctificatio corporis. 2.	1141.b	12.	
sanctitatem dare est sanctificare. 1.	1101.b	13.	
sanctus spiritus ignis nomine notatur. 10mo.		14.	
2.	68.c	15.	
sancti iustos percutit. 10mo		16.	
10. 1.	1089.b	17.	
sanctus ut dominus nullus est. 2.	891.2	18.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		19.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	20.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		21.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	22.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		23.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	24.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		25.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	26.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		27.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	28.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		29.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	30.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		31.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	32.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		33.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	34.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		35.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	36.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		37.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	38.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		39.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	40.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		41.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	42.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		43.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	44.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		45.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	46.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		47.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	48.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		49.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	50.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		51.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	52.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		53.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	54.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		55.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	56.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		57.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	58.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		59.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	60.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		61.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	62.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		63.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	64.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		65.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	66.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		67.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	68.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		69.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	70.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		71.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	72.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		73.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	74.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		75.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	76.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		77.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	78.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		79.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	80.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		81.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	82.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		83.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	84.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		85.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	86.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		87.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	88.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		89.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	90.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		91.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	92.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		93.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	94.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		95.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	96.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		97.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	98.	
sancti in seipso sepe loquuntur, unde ad		99.	
gaudia subleuantur. 2.	1079.b	100.	

INDEX PRIOR

secularium gens intrat Italiam. 1.	732.d	runt. 2.	940.a
scorpio non morder a facie sed posterioribus nocet. 2.	103.a	secundum. 1.	1004.b
scriba doctus profert noua & uetera. 1.	880.a	secundum. 2.	1078.d
scribenda nesciunt noua. 2.	863.b	secundum. 3.	1078.d
scriptura non est mortua tantum sed & inefficiens. 1.	1022.c	secundum. 4.	1078.d
scriptura nunquam ex mensura tractatorum estimanda est. 2.	862.d	secundum. 5.	1078.d
scriptura subtiliter tractatur. 1.	ibid.	secundum. 6.	1078.d
scripturae sacrae sublimia tunc etiam ueneranda sunt cum non intelliguntur. 1.	862.b	secundum. 7.	1078.d
scriptura sacra oculis mentis speculum quoddam. 1.	16.d	secundum. 8.	1078.d
scripturae aem semel dictam pro confirmatione replicat. 1.	697.c	secundum. 9.	1078.d
scripturae. 1.	861.a	secundum. 10.	1078.d
scriptura accommo lat se caput nostro. 1.	215.c	secundum. 11.	1078.d
scriptura sacra dist. 1. est in quatuor partibus. 1.	74.c	secundum. 12.	1078.d
scripturae maris finis dicitur. 1.	79.a	secundum. 13.	1078.d
scripturae litteram exhibere potest ecclesia. 1.	877.d	secundum. 14.	1078.d
scripturae minime contemnenda non sunt. 1.	1078.d	secundum. 15.	1078.d
scripturae historia alia confirmat aliud tonat. 1.	65.d	secundum. 16.	1078.d
scripturae sacrae dignitas. 1.	484.b	secundum. 17.	1078.d
scripturae expositiones auro conferuntur ex quoniam ornamenta parantur. 1.	1078.d	secundum. 18.	1078.d
scripturae sacrae delectatio. 1.	388.a	secundum. 19.	1078.d
scripturae diuinae gradus est primus secularis doctrina. 2.	1078.d	secundum. 20.	1078.d
scripturae principia edidit Moyses. 1.	1078.d	secundum. 21.	1078.d
scripturae consuetudo cum aliquid orationi interit. 1.	112.b	secundum. 22.	1078.d
scripturae partium ordo. 1.	76.c	secundum. 23.	1078.d
scripturas ueteres sine doctore intelligere non possumus. 1.	880.b	secundum. 24.	1078.d
unde illoquii diuina, Sacrae litterae & Verbum dei.		secundum. 25.	1078.d
scriptores sacri dona spiritalia non conse-		secundum. 26.	1078.d

[illegible]

nitari reprobam laudantes reprobare. 1.	996.C	uiuendi bonus ordo quis. 2.	149.D
nitatur. 2.	996.C	uiuere. 1.	149.D
nititur. 1.	996.C	uiuere. 2.	149.D
nititur. 2.	996.C	uiuere. 3.	149.D
nititur. 3.	996.C	uiuere. 4.	149.D
nititur. 4.	996.C	uiuere. 5.	149.D
nititur. 5.	996.C	uiuere. 6.	149.D
nititur. 6.	996.C	uiuere. 7.	149.D
nititur. 7.	996.C	uiuere. 8.	149.D
nititur. 8.	996.C	uiuere. 9.	149.D
nititur. 9.	996.C	uiuere. 10.	149.D
nititur. 10.	996.C	uiuere. 11.	149.D
nititur. 11.	996.C	uiuere. 12.	149.D
nititur. 12.	996.C	uiuere. 13.	149.D
nititur. 13.	996.C	uiuere. 14.	149.D
nititur. 14.	996.C	uiuere. 15.	149.D
nititur. 15.	996.C	uiuere. 16.	149.D
nititur. 16.	996.C	uiuere. 17.	149.D
nititur. 17.	996.C	uiuere. 18.	149.D
nititur. 18.	996.C	uiuere. 19.	149.D
nititur. 19.	996.C	uiuere. 20.	149.D
nititur. 20.	996.C	uiuere. 21.	149.D
nititur. 21.	996.C	uiuere. 22.	149.D
nititur. 22.	996.C	uiuere. 23.	149.D
nititur. 23.	996.C	uiuere. 24.	149.D
nititur. 24.	996.C	uiuere. 25.	149.D
nititur. 25.	996.C	uiuere. 26.	149.D
nititur. 26.	996.C	uiuere. 27.	149.D
nititur. 27.	996.C	uiuere. 28.	149.D
nititur. 28.	996.C	uiuere. 29.	149.D
nititur. 29.	996.C	uiuere. 30.	149.D
nititur. 30.	996.C	uiuere. 31.	149.D
nititur. 31.	996.C	uiuere. 32.	149.D
nititur. 32.	996.C	uiuere. 33.	149.D
nititur. 33.	996.C	uiuere. 34.	149.D
nititur. 34.	996.C	uiuere. 35.	149.D
nititur. 35.	996.C	uiuere. 36.	149.D
nititur. 36.	996.C	uiuere. 37.	149.D
nititur. 37.	996.C	uiuere. 38.	149.D
nititur. 38.	996.C	uiuere. 39.	149.D
nititur. 39.	996.C	uiuere. 40.	149.D
nititur. 40.	996.C	uiuere. 41.	149.D
nititur. 41.	996.C	uiuere. 42.	149.D
nititur. 42.	996.C	uiuere. 43.	149.D
nititur. 43.	996.C	uiuere. 44.	149.D
nititur. 44.	996.C	uiuere. 45.	149.D
nititur. 45.	996.C	uiuere. 46.	149.D
nititur. 46.	996.C	uiuere. 47.	149.D
nititur. 47.	996.C	uiuere. 48.	149.D
nititur. 48.	996.C	uiuere. 49.	149.D
nititur. 49.	996.C	uiuere. 50.	149.D
nititur. 50.	996.C	uiuere. 51.	149.D
nititur. 51.	996.C	uiuere. 52.	149.D
nititur. 52.	996.C	uiuere. 53.	149.D
nititur. 53.	996.C	uiuere. 54.	149.D
nititur. 54.	996.C	uiuere. 55.	149.D
nititur. 55.	996.C	uiuere. 56.	149.D
nititur. 56.	996.C	uiuere. 57.	149.D
nititur. 57.	996.C	uiuere. 58.	149.D
nititur. 58.	996.C	uiuere. 59.	149.D
nititur. 59.	996.C	uiuere. 60.	149.D
nititur. 60.	996.C	uiuere. 61.	149.D
nititur. 61.	996.C	uiuere. 62.	149.D
nititur. 62.	996.C	uiuere. 63.	149.D
nititur. 63.	996.C	uiuere. 64.	149.D
nititur. 64.	996.C	uiuere. 65.	149.D
nititur. 65.	996.C	uiuere. 66.	149.D
nititur. 66.	996.C	uiuere. 67.	149.D
nititur. 67.	996.C	uiuere. 68.	149.D
nititur. 68.	996.C	uiuere. 69.	149.D
nititur. 69.	996.C	uiuere. 70.	149.D
nititur. 70.	996.C	uiuere. 71.	149.D
nititur. 71.	996.C	uiuere. 72.	149.D
nititur. 72.	996.C	uiuere. 73.	149.D
nititur. 73.	996.C	uiuere. 74.	149.D
nititur. 74.	996.C	uiuere. 75.	149.D
nititur. 75.	996.C	uiuere. 76.	149.D
nititur. 76.	996.C	uiuere. 77.	149.D
nititur. 77.	996.C	uiuere. 78.	149.D
nititur. 78.	996.C	uiuere. 79.	149.D
nititur. 79.	996.C	uiuere. 80.	149.D
nititur. 80.	996.C	uiuere. 81.	149.D
nititur. 81.	996.C	uiuere. 82.	149.D
nititur. 82.	996.C	uiuere. 83.	149.D
nititur. 83.	996.C	uiuere. 84.	149.D
nititur. 84.	996.C	uiuere. 85.	149.D
nititur. 85.	996.C	uiuere. 86.	149.D
nititur. 86.	996.C	uiuere. 87.	149.D
nititur. 87.	996.C	uiuere. 88.	149.D
nititur. 88.	996.C	uiuere. 89.	149.D
nititur. 89.	996.C	uiuere. 90.	149.D
nititur. 90.	996.C	uiuere. 91.	149.D
nititur. 91.	996.C	uiuere. 92.	149.D
nititur. 92.	996.C	uiuere. 93.	149.D
nititur. 93.	996.C	uiuere. 94.	149.D
nititur. 94.	996.C	uiuere. 95.	149.D
nititur. 95.	996.C	uiuere. 96.	149.D
nititur. 96.	996.C	uiuere. 97.	149.D
nititur. 97.	996.C	uiuere. 98.	149.D
nititur. 98.	996.C	uiuere. 99.	149.D
nititur. 99.	996.C	uiuere. 100.	149.D

IN GREGORIUM.

[illegible]

FINIS.

INDEX POSTERIOR

34 egressa est Dinā ut videret mulieres re-
gionis illius. 1.	949.d	391.a
tristēmīq; blanditijs delinuit.	ibid. 2	126.b
et ecce e terra eorum grauis simus sul-
nerum dolor est. 2.	931.b	627.a
tur assis me & odisti fecistis Chananeis.
ibidem		767.c
37 fecitque tunicam polymitam. 1.	16 b	450.c
putabat nos ligare manipulos. 1.	137.d	200.d
ecce somnietur vultus me, venite occidite
eum. 1.	126.a	200.d
39 quomodo ergo possum hoc malum face-
re. 1.	35.c	777.b
41 uidit Pharaō somnium. 1.	28.2.a	1200.b
42 misit Pharaō puerum quia peccaueratis
in fratrem nostrum. 2.	312.a	777.b
43 de die illa Pharaō puerum suum
misit in Aegyptum. 1.	312.b	777.b
47 accipite terram de terra agrestis. 1.	312.b	777.b
49 intrauit Isaac in Aegyptum cum mi-
nibus septuaginta. 1.	512.a	777.b
caruius leonis Iudaea praeda huiusmodi
distit. 1.	417.b	777.b
non deficiet sepe in de Iuda, nec dux re-
formore eius. 2.	999.b	777.b
Isachar affinis fortis accubans inter ter-
minos. 1.	7.c	777.b
fit Dan cohibere in uia creasces in terra. 2.	777.c	777.b
salutare exiit de terra domus eius. 1.	777.c	777.b
beatus est puer primogenitus eius. 1.	777.c	777.b
4. 1.	777.c	777.b
T unc ergo dixit dominus omni-
terricibus. 1.	417.b	777.b
2 qui fugiens de conspectu eius. 1.	771.b	777.b
3 uidit quod talis auderet de domo
burebatur. 1.	81 b	777.b
eransiens uidebo uisionem. 1.	377.c	777.b
in oculos meos propius uideret. 1.	81.b	777.b
& c. 2.	81.b	777.b
uocauit eum semine Isaac. 1.	627.b	777.b
sed neminem mittam te ad Pharaonem. 1.	627.b	777.b
ego sum qui sum, sic dicit dominus Itra-
1.	394.d	777.b
4 ot scio hominem non sum eloquens. 1.	92.d	777.b
ego obdormabo cor eius. 1.	275.a	777.b
5 uidit somnium & radice quoniam fec-
terat. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497.		

IN GREGORIUM.

[illegible]

INDEX POSTERIOR

16 abiit quoque in Gaza, & uidit ibi mulie-
 rem meretricem. 1. 286.b
 quod cum auissent Philistim, & percre-
 buisset ad eos intrasse Samson. Ibid.
 et clautum in carcere moerere coeperunt. 10.
 1. 164.b
 multoque plures interfecit moriens. 1. 709.c
 20 exire ultra debemus ad pugnam, 1. 339.a
 1. 339.a
R Vch 1. nolite me uocare noemi sed uo-
 cate me Mara. 1. 518.a
 1 **R** Eg. 1. Vultusque illius non sunt am-
 p. 1. 311
 2 dominus iudicabit fines terrarum. 1. 665.a
 2 audiuit omnia quae faciebant filii sui. 1. 13. c.
 6 10 lentes duas uaccas quae lactabant uir-
 los, iuxerunt ad plaustrum, &c. 1. 167.a
 ibant in directum uaccarum per uiam quae du-
 cit berhsamis, &c. 1. 313.d
 8 absit a me hoc peccatum in domino, ut
 cessam orare pro uobis. 1. 159.d
 15 nonne cum paruulus es in oculis tuis.
 1. 445.c. 564.b. &c. 1. 340.c
 melior est obedientia quam uisus. 1. 268.b
 16 igitur quandoque spiritus domini
 malus accipiebat saul, &c. 1. 915.b
 27 non possum sic incedere, quia non ulum
 habeo, &c. 1. 921.b
 c. 1. 846.b
 28 spiritus domini malus irruerat in saul.
 1. 212.a. 436.b
 tenebarque saul laceam & misit eam. 1. 116.b
 21 si mundi sunt pueri maxime a mulieri-
 bus manducant. 1. 859.b
 24 surrexit ergo dauid & praescidit oram
 chlamydis silenter. 1. 916.d
 30 puer aegypti ego sum seruus uiri ama-
 lechitae. 1. 349.d
 inuenerunt uirum aegyptium in agro &
 adduxerunt eum ad dauid. 1. 131.b
 3 **R** Eg. 1. Montes Gelboe nec ros nec
 pluuia ueniat super uos. 1. 61.b
 2 recede a me noli me prosequi ne compell-
 lar confiteri te in terram. 1. 930.a
 3 10 ab amasa mentum dextera tenuit, sed,
 &c. 1. 359.b
 4 uenientes filii Remmon Berochitae Re-
 chab & sama, &c. 1. 23.c

6 extendit Oza manum ad arcam dei & re-
 nuit eam. 1. 102.b
 c. 1. 102.b
 7 non tu edificabis mihi templum, quia uir
 sanguinum es. 1. 171.d
 inuenit seruus cor suum ut timeat. 1. 110.2.b
 11 dauid in solario deambulans Bersabee
 Viri concupiscit uxorem. 1. 60.d
 12 tu fecisti in abicodito ego uero faciam,
 &c. 1. 858.a
 16 nunquid pro his uerbis non occidetur
 Semei. 1. 56.b
 quid mihi & uobis filii Saruiz, dimitte eum
 & maledicat. 1. 742.d
 3 **R** Eg. 1. Quia in uasis templi inter co-
 &c. 1. 112.1
 3 apparuit autem dominus Salomoni per
 somnium nocte. 2. 932.b
 tunc uenerunt duae mulieres meretrices ad
 regem, &c. 2. 190.b
 dormiens oppressit eum. 1. 514.b
 6 domus autem cum edificaretur, lapidi-
 bus dedolatis, &c. 1. 812.a
 7 et stabant super duodecim boues. 1. 90.c
 10 et regis in medio templi, in
 prioro. 2. 168.b
 8 et regis in medio templi, in
 potestatem. 1. 341
 10 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 13 sicut leo iuxta alnum & non comedit
 1. 1044.d
 14 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 15 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 16 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 17 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 18 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 19 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 20 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 21 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 22 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 23 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 24 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 25 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 26 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 27 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 28 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 29 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 30 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 31 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 32 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 33 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 34 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 35 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 36 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 37 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 38 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 39 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 40 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 41 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 42 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 43 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 44 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 45 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 46 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 47 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 48 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 49 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 50 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 51 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 52 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 53 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 54 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 55 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 56 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 57 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 58 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 59 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 60 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 61 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 62 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 63 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 64 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 65 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 66 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 67 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 68 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 69 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 70 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 71 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 72 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 73 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 74 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 75 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 76 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 77 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 78 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 79 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 80 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 81 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 82 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 83 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 84 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 85 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 86 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 87 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 88 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 89 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 90 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 91 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 92 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 93 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 94 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 95 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 96 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 97 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 98 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 99 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d
 100 et regis in medio templi, in
 Salomonis, &c. 1. 444.d

IN GREGORIUM.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

& cogitabo pro peccato meo. l. 187.d
cor meu n dereliquit me. a. 101.b
qui retribuunt mala pro bonis detrahebūt
mihi. a. 101.a
38 polui ori meo custodiā dū cōsisteret pec-
cator aduersum me obmutus. &c. l. 163.d
uniuersa uanitas omnis homo uiuēs. l. 188.a
quāqua in im-agine dei ambulet homo ibi.c
39 eduxit de lacu miseriz & de luto facis.
l. 139.b
annunci & locutus sum, multiplicasti iustitias.
l. 276.l. 609.b
40 uniuersum stratum eius uerfisti in infir-
mitate eius. l. 189.c. 175.a
horum & s m e m q u o speraba n, & qui
e lebat panes meos. l. 343.c
arcum contere & confringer arma & scu-
ra comburet igni. l. 841.d
41 memor ero tui de terra Iordanis & Her-
monim. l. 814.d
ad T. l. 10 f f n i uocat in uoce cataracta-
rum tuarum. l. 669.d
in die mandabit dominus misericordiam
suam & nocte declarauit. l. 578.d
43 humiliasti nos in loco afflictionis tom.
l. 306.c. 640.d
44 lingua mea calamus scribz uoluit & li-
bera. l. b
accingere coradio tuo circa femur tuum p
tentissime. l. 94.d
ante de propere & prode & c. l. 12, & c. 10.
l. 5.d
unxte teus de istius oleo latinx pra co
fortibus tuis. l. 779.a
dix ex parte a et o d p r e m a r e l. 1212.a
spe o i s t o r a p r a t a s u o l. 1212.d
n a y h a & m u r a & c a b a d e h n e n z a s,
& c. l. c
om s gloria eius filix regni ab s. l. d
l. 826.d. 107.a. l. 117.d
aff te regina a dexteris tuis l. 117.d
rato. l. ibid.
ad h e t e f f l i x T. l. 117.d
c o n s t r u e s c o s p r i n c i p e s t u o s
l. 897.
45 transferentur montes in colinas. l. 117.d
l. 442.d. 113.b
k 3 uenite

77 tolle cibum & potum tuum	peffas valida. 2.	942.8
78 cibabis nos pane lachrymarum, & potabis nos	ergo iubilate deo omnis terra, cantate	
79 sumite platium & date tympanum. to.	& psallite deo nostro in cithara. tomo	
80	2.	891.d
81 exau hui te in abscondito tempest. 1.	underunt omnes fines terræ salutare dei. to.	
82 deus meus pone illos ut rotam & sicut stipulam. 1.	2.	892.a
83 uerbo domini coeli firmati sunt. 2.	cantate domino omnis terra commoueat	
84	à facie eius. 2.	96.2
85	100 misericordiam & iudicium cantabo tibi domine. 2.	216.d
86	ambulans in uia immaculata hic mihi	
87	101 domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te ueniat. 2.	412.d
88	2.	188.1
89	in seruatorum tuorum habitabunt ibi. 1.	86.b
90	mutabis ea & mutabuntur. 1.	483.c
91	102 ipse enim fecit signum nostrum. to.	
92	1.	321.c
93	clus lumine sicut uestimento. 1.	800.b
94	extendens cælum sicut pellem qui tegit	
95	2 quis superiora est. 2.	105.d.169.c
96	2.	66.c
97	suos ignem urentem. 1.	27.1
98	ascendunt montes & descendunt campi. to.	
99	1.	818.c
100	emittit fontes in conuallibus. 1.	189.b
101	montes excelsi ceruis. 1.	711.a
102	posuisti tenebras & facta est nox in ipso. to.	
103	emitte spiritum tuum & creata sunt. 1.	118.a
104	2.	893.c
105	104 uerbi quod man lauit in mille generationes. 1.	844.2.111.1
106	no'ne tages Christos meos, &c. 2.	847.d
107	qui emittit fontes in conualibus. 1.	971.d
108	106 ascendit utique ad cælos, & descendit utique ad abyssos. 1.	222.b
109	efficit eis conuentio super principes eorum, & educerent. 1.	472.a
110	saluum me fac dextera tua. 1.	944.2
111	1.	1
112	109 deus tuus uiuabit propterea exaltabitur. 1.	100.8

143 domine inclina oculos tuos & serue	745.2	141. b. & 2. 110. c	6 hi mihi spond. pro amico. 1.	916.3
1. portio mea domine uiuentium sit.	romo		142 ergo quod dico hi mi & uenecipsum li-	ibid.
144 memor an dicitur tur erat il	869.2		bera.	ibid.
145 in illa die parum est cogitationes	70.3		est uia quæ uidetur homini recta, nouissima	98. b
eorum. 1.	865. d		eius ducunt ad mortem. 1.	98. b
146 in illa die autem peccatores uisus ad r	873. d		7 in illa die autem, uisus ad r	185. c
ram. 1.			8 o uiri ad uos clamito. 1.	686.2
147 in illa die fines tuos, ad & ad uos	847. b		9 in illa die autem, uisus ad r	833. b
me. 1.			columnas septem. 1.	833. b
148 exultabant sancti in gloria, laudantur	84. b		immo ut ita dicitur, as nescit uinum, & pro-	410. d
in ciuitate. 1.	84. b		posuit mentem. 1.	577.2
149 in illa die, uisus ad r	84. b		10 aquæ furtiuæ dulciores sunt. 1.	ibid.
ibidem			panes occultos libenter edite.	ibid.
150 in illa die, uisus ad r	84. b		10 in illa die, uisus ad r	913. b
ibidem			denter. 1.	913. b
151 in illa die, uisus ad r	93.2. & 2. 89. c		in multiloquio non deest peccatum. 1.	916.2
152 in illa die, uisus ad r	84. b		11 manus in manu non erit innocens malus.	603. d
153 in illa die, uisus ad r	84. b		12 qui abscondit trumenta male dicitur in po-	941. c
154 in illa die, uisus ad r	84. b		pulis.	941. c
155 in illa die, uisus ad r	84. b		qui stultus est seruet sapienti. 1.	505. c
156 in illa die, uisus ad r	84. b		circulus aureus in naribus suis mulier pul-	758.2
157 in illa die, uisus ad r	84. b		chra & fatua. 1.	477.2
158 in illa die, uisus ad r	84. b		13 cogitationes iustorum iudicia. 1.	325
159 in illa die, uisus ad r	84. b		uerse impios & non erunt. 1.	619. b
160 in illa die, uisus ad r	84. b		14 in illa die, uisus ad r	106.2
161 in illa die, uisus ad r	84. b		do boum. 1.	116. d. 912. b
162 in illa die, uisus ad r	84. b		in morte domini fiducia fortitudinis. 1.	931. c
163 in illa die, uisus ad r	84. b		15 cor stultorum dissimile erit. 1.	114. c
164 in illa die, uisus ad r	84. b		uir animosus parit rixas. 1.	114. c
165 in illa die, uisus ad r	84. b		16 in illa die, uisus ad r	746. c
166 in illa die, uisus ad r	84. b		in illa die, uisus ad r	ibid.
167 in illa die, uisus ad r	84. b		secura mens quali iuge conuiuium. 1.	307.2
168 in illa die, uisus ad r	84. b		17 in illa die, uisus ad r	714. b
169 in illa die, uisus ad r	84. b		uota iustorum placabilia. 1.	641. b
170 in illa die, uisus ad r	84. b		18 abominatio dei est omnis arrogans. 1.	641. b
171 in illa die, uisus ad r	84. b		19 in illa die, uisus ad r	641. b
172 in illa die, uisus ad r	84. b		hit cum os suum. 1.	641. b
173 in illa die, uisus ad r	84. b		melior est patiens uir fortis, & qui d	641. b
174 in illa die, uisus ad r	84. b		natur animo suo expugnatore urbium.	641. b
175 in illa die, uisus ad r	84. b		20 in illa die, uisus ad r	641. b
176 in illa die, uisus ad r	84. b		21 in illa die, uisus ad r	641. b
177 in illa die, uisus ad r	84. b		22 in illa die, uisus ad r	641. b
178 in illa die, uisus ad r	84. b		23 in illa die, uisus ad r	641. b
179 in illa die, uisus ad r	84. b		24 in illa die, uisus ad r	641. b
180 in illa die, uisus ad r	84. b		25 in illa die, uisus ad r	641. b
181 in illa die, uisus ad r	84. b		26 in illa die, uisus ad r	641. b
182 in illa die, uisus ad r	84. b		27 in illa die, uisus ad r	641. b
183 in illa die, uisus ad r	84. b		28 in illa die, uisus ad r	641. b
184 in illa die, uisus ad r	84. b		29 in illa die, uisus ad r	641. b
185 in illa die, uisus ad r	84. b		30 in illa die, uisus ad r	641. b
186 in illa die, uisus ad r	84. b		31 in illa die, uisus ad r	641. b
187 in illa die, uisus ad r	84. b		32 in illa die, uisus ad r	641. b
188 in illa die, uisus ad r	84. b		33 in illa die, uisus ad r	641. b
189 in illa die, uisus ad r	84. b		34 in illa die, uisus ad r	641. b
190 in illa die, uisus ad r	84. b		35 in illa die, uisus ad r	641. b
191 in illa die, uisus ad r	84. b		36 in illa die, uisus ad r	641. b
192 in illa die, uisus ad r	84. b		37 in illa die, uisus ad r	641. b
193 in illa die, uisus ad r	84. b		38 in illa die, uisus ad r	641. b
194 in illa die, uisus ad r	84. b		39 in illa die, uisus ad r	641. b
195 in illa die, uisus ad r	84. b		40 in illa die, uisus ad r	641. b
196 in illa die, uisus ad r	84. b		41 in illa die, uisus ad r	641. b
197 in illa die, uisus ad r	84. b		42 in illa die, uisus ad r	641. b
198 in illa die, uisus ad r	84. b		43 in illa die, uisus ad r	641. b
199 in illa die, uisus ad r	84. b		44 in illa die, uisus ad r	641. b
200 in illa die, uisus ad r	84. b		45 in illa die, uisus ad r	641. b

IN GREGORIUM.

1. **106.1** *in tenebris ambulat. 2.* **156.d**
 3. *in tenebris ambulat. 2.* **1030.2**
 4. *in tenebris ambulat. 2.* **179.d**
 5. *in tenebris ambulat. 2.* **1039.b**
 6. *in tenebris ambulat. 2.* **817.2**
 7. *in tenebris ambulat. 2.* **1055.d**
 8. *in tenebris ambulat. 2.* **930.d**
 9. *in tenebris ambulat. 2.* **1031.c**
 10. *in tenebris ambulat. 2.* **65.b**
 11. *in tenebris ambulat. 2.* **919.d**
 12. *in tenebris ambulat. 2.* **795.b**
 13. *in tenebris ambulat. 2.* **231.c**
 14. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 15. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 16. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 17. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 18. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 19. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 20. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 21. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 22. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 23. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 24. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 25. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 26. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 27. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 28. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 29. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 30. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 31. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 32. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 33. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 34. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 35. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 36. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 37. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 38. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 39. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 40. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 41. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 42. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 43. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 44. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 45. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 46. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 47. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 48. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 49. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 50. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 51. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 52. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 53. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 54. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 55. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 56. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 57. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 58. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 59. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 60. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 61. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 62. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 63. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 64. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 65. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 66. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 67. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 68. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 69. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 70. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 71. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 72. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 73. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 74. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 75. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 76. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 77. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 78. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 79. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 80. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 81. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 82. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 83. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 84. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 85. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 86. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 87. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 88. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 89. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 90. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 91. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 92. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 93. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 94. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 95. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 96. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 97. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 98. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**
 99. *in tenebris ambulat. 2.* **1060**
 100. *in tenebris ambulat. 2.* **41.b**

1. **401.2** *adolescentula dilexerunt te. 2.* **401.2**
 2. **166.b** *poluerunt me custodem in uincis, uinea n*
 3. **716.d** *meam non custodisti. 1.* **716.d**
 4. **399.b.748.2** *indica mihi ubi pascas ubi cubes in meri-*
 5. **487.2** *dic. 1.* **487.2**
 6. **885.c** *namque non est, ut opulenter mulier es,*
 7. **391.2** *credere & accipere. 1.* **391.2**
 8. **810.2** *colim te in fide mea. 2.* **810.2**
 9. **885.c** *donec rex in recubitu tuo sis, Nardus mea*
 10. **391.2** *dedit odorem suum. 1.* **391.2**
 11. **810.2** *oculi tui columbarum. 1.* **810.2**
 12. **166.b** *2. benedixit tuique desideraueram te-*
 13. **166.b** *dit. 1.* **166.b**
 14. **166.b** *fuisti mihi in conspectu meo. 1.* **166.b**
 15. **166.b** *1. 14. d*
 16. **943.1** *leuissimum est tui dextera illius. 1.* **943.1**
 17. **1010.0** *plerabitur me. 1.* **1010.0**
 18. **166.b** *et dextera tua parietem nostram. 1.* **166.b**
 19. **166.b** *recedit a te effugam prospiciens per te. 1.* **166.b**
 20. **166.b** *tuam propter amorem meum, columba mea. 2.* **166.b**
 21. **166.b** *termosa mea. 1.* **166.b**
 22. **166.b** *1. 166.b*
 23. **166.b** *1. 166.b*
 24. **166.b** *1. 166.b*
 25. **166.b** *1. 166.b*
 26. **166.b** *1. 166.b*
 27. **166.b** *1. 166.b*
 28. **166.b** *1. 166.b*
 29. **166.b** *1. 166.b*
 30. **166.b** *1. 166.b*
 31. **166.b** *1. 166.b*
 32. **166.b** *1. 166.b*
 33. **166.b** *1. 166.b*
 34. **166.b** *1. 166.b*
 35. **166.b** *1. 166.b*
 36. **166.b** *1. 166.b*
 37. **166.b** *1. 166.b*
 38. **166.b** *1. 166.b*
 39. **166.b** *1. 166.b*
 40. **166.b** *1. 166.b*
 41. **166.b** *1. 166.b*
 42. **166.b** *1. 166.b*
 43. **166.b** *1. 166.b*
 44. **166.b** *1. 166.b*
 45. **166.b** *1. 166.b*
 46. **166.b** *1. 166.b*
 47. **166.b** *1. 166.b*
 48. **166.b** *1. 166.b*
 49. **166.b** *1. 166.b*
 50. **166.b** *1. 166.b*
 51. **166.b** *1. 166.b*
 52. **166.b** *1. 166.b*
 53. **166.b** *1. 166.b*
 54. **166.b** *1. 166.b*
 55. **166.b** *1. 166.b*
 56. **166.b** *1. 166.b*
 57. **166.b** *1. 166.b*
 58. **166.b** *1. 166.b*
 59. **166.b** *1. 166.b*
 60. **166.b** *1. 166.b*
 61. **166.b** *1. 166.b*
 62. **166.b** *1. 166.b*
 63. **166.b** *1. 166.b*
 64. **166.b** *1. 166.b*
 65. **166.b** *1. 166.b*
 66. **166.b** *1. 166.b*
 67. **166.b** *1. 166.b*
 68. **166.b** *1. 166.b*
 69. **166.b** *1. 166.b*
 70. **166.b** *1. 166.b*
 71. **166.b** *1. 166.b*
 72. **166.b** *1. 166.b*
 73. **166.b** *1. 166.b*
 74. **166.b** *1. 166.b*
 75. **166.b** *1. 166.b*
 76. **166.b** *1. 166.b*
 77. **166.b** *1. 166.b*
 78. **166.b** *1. 166.b*
 79. **166.b** *1. 166.b*
 80. **166.b** *1. 166.b*
 81. **166.b** *1. 166.b*
 82. **166.b** *1. 166.b*
 83. **166.b** *1. 166.b*
 84. **166.b** *1. 166.b*
 85. **166.b** *1. 166.b*
 86. **166.b** *1. 166.b*
 87. **166.b** *1. 166.b*
 88. **166.b** *1. 166.b*
 89. **166.b** *1. 166.b*
 90. **166.b** *1. 166.b*
 91. **166.b** *1. 166.b*
 92. **166.b** *1. 166.b*
 93. **166.b** *1. 166.b*
 94. **166.b** *1. 166.b*
 95. **166.b** *1. 166.b*
 96. **166.b** *1. 166.b*
 97. **166.b** *1. 166.b*
 98. **166.b** *1. 166.b*
 99. **166.b** *1. 166.b*
 100. **166.b** *1. 166.b*

IN GREGORIUM.

[illegible]

INDEX POSTERIOR

[illegible]

INDEX POSTERIOR

ecce in die ieiunij uestri inuenitur uo ūras
uestra.1.	933.b	mensis,&c.2.	203.2
ecce ad lites & contentiones ieiunatis per-
cutitis pugno.	ibid.	filij quoque Memphis & Taphneos con-
stuprauerunt te uique ad uentricem. como	1.
fulsollam te super altitudines terræ .	como	3 si dimiserit uir uxorem suam & illa rece-
dens duxerit uirum alium.1.	612.C
1.	790 d	frons mulieris meretricis facta est tibi , &c.	947.C
os enim domini locutum est hæc .	como	1.	382.C
1.	664.a	et uidit prauaricatrix soror eius iuda, quia
pro eo quod moechata esset , &c. como.	101.d
59 oua aspidum ruperunt & telas araneæ te
xuerunt.1.	360 d	idem	
60 qui sunt isti qui ut nubes uolant, & quasi
columbæ.1.	518.d	p	no-
61 quid habet anima tua iocundare uti
teamus.1.	1071.d	nis imber non fuit.1.	547.d
spiritus domini super me eò quod unxerit
me,&c.1.	71.d	4 uentem meum dolo.1.	109.b
63 torcular calcaui solus , & de gentibus,
&c.1.	143.b	5 percussisti eos, & non doluerunt, attriusti
eos,&c.1.	13.b
64 cecidimus quasi solum uniuersi , & ini-
quitates,&c.1.	188.C	polus arenam terminum mari præceptum
sempiternum.&c.1.	251.d
65 puer centum annorum morietur,& pec-
cator centum annorum maledictus erit.
1.	409.C.& 1.617.a	2	495.d
66 cœlum mihi sedes est , terra autem sca-
bellum pedum meorum.1.	171.d	6 laboraui sustinens.1.	184.d
&c.1.	21.d	8 attendi & auscultauis, nemo quod bonum
est loquitur.1.	333.d
super quem te		2 Dan auditus est fremitus curruū & equo-
rum.1.	
per humilem & quietum,&c.1.	114 d	immitā uobis serpentes regulos, qui	
ecce dominus in igne ueniet.1.	6 2.C	no	
sic statut semen uestrum & nomē uestrum .
2.	77.C	no	
erit mensis ex mense & sabbatum ex sab-
bato.	ibid.	no	
uermis eorum non morietur.	ibid d	no	
anima iusti sedes sapientiz est.1.	719 d	no	
I y ler 1. A.2,2, domine deos ecce nescio		no	
ecce ego construisti te super gentes hodie ut
euellas & destruas,&c.1.	431.a	no	
ollam succensam ego uideo , & faciem eius
a facie Aquilonis.1.	435.b	no	
2	110.d	no	
onager assuetus in solitudo in desiderio ani-
mo suo attraxit uentum amoris sui. como	399.d	no	
1.	948.a	no	
tenentes legem meam nescierunt me. como.		no	
2.		no	
om.		no	

INDEX POSTERIOR

- 11 non in latere, sed in latere, & pones eum
 coram te, &c. 1. 613.c
 12 tu fili hominis sume tibi gladium acutum
 radem, &c. 1. 34.c
 13 contritus cor eorum formicans & recedens
 a me, 1. 608.d
 14 cor meum in circum capitis mei, 1. 761.c
 15 fili hominis fode parietem. Et cum fodissent.
 1. 611.d. 777.a
 16 cor meum in latere, 1. 909.d
 17 ecce sex viri ueniebant de uia portæ su-
 perioris, &c. 1. 549.b
 18 et omne corpus earum, & colla & ma-
 nus pennarum, &c. 1. 467.b
 19 et splendor in circuitu eius & de medio eius
 quasi species electæ, 1. 683.c
 20 non ascendistis ex aduerso nec opposui-
 stis murum pro domo Israel, 1. 900.b
 21 propter hoc uidetis domum istam & non
 &c. ibidem. et 1. 460.a
 22 ipse qui locat parietem, autem in latere
 eum, 1. 427.c
 23 ut his qui constant per illos, non omnen-
 bit manus, 1. 908.d. 447.c
 24 uidit Noe, Daniel, & Job, 1. 763.b
 25 et si fuerunt tres uiri illi in medio eius Noe
 Daniel & Job, 1. 811.b
 26 in domum, ostende domum Israel templum,
 &c. 1. 585.a
 27 in die ortus tui, non est præcisus ut in
 tus tuus, 1. 809.d
 28 propter hoc in decore meo, qui ponitur
 super te, dicit dominus, &c. 1. 960.d
 29 hinc est quod in pace, et in ueritate
 nunciata es in nomine tuo, 1. 713.d
 30 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 & exaltavi humile, 1. 294.a
 31 omnis homo qui comederit unam acer-
 bam obtupescunt dentes eius, 1. 284.c
 32 in pace, et in ueritate, et in nomine
 tuum, uiuet, & non morietur, 1. 928.b
 33 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 et uiuat, 1. 804.b
 34 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 373.c
 35 ego dedi eis præcepta non bona, 1. 698.a
 36 uerba est mihi domus Israel in leoniam,
 &c. 1. 926.c
 37 fornicata sunt in Aegypto in adolescen-
 tia sua, &c. 1. 947.b
 38 sanguis eius in medio eius est, super lym-
 pidissimam petram effudit illi, &c. 1. 366.c
 39 multo labore sudatum est, & non exiit, &c.
 1. 926.a
 40 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 554.d
 41 tu signaculum similitudinis dei plenus
 sapientia & perfectus decore, 1. 815.d
 42 cherub extensus & protegens, 1. ibid.
 43 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 816.a
 44 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 916.a
 45 cedri non fuerunt altiores illo in para-
 do dei, &c. 1. 815.b
 46 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 581.a. 960.d. 2713.a
 47 ibi Assur et omnis multitudo eius, et in cir-
 cuitu eius sepulchra illius, 1. 247.c
 48 in circuitu illius sepulchra eius, oēs inter-
 fecit, &c. 1. 372.a
 49 descenderunt in internū eū armis suis, 1. 245.c
 50 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 372.a
 51 omnes iustitiae eius in obliuione erunt
 coram me, 1. 372.a
 52 quod tractum est non alligastis, & quod
 1. 184.d
 53 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 184.d
 54 cum ipsi sympidissimam, pastores uocant eum
 1. 372.a
 55 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 184.c
 56 tollam a uisceribus cor leonem, & dabo uo-
 bis cor carneum, 1. 260.b
 57 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 366.c
 58 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 741.d
 59 et in pace, et in ueritate, et in nomine
 1. 360.d
 60 unde oculi eius, & uultus eius in terra, &c.
 1. 186.a
 61 ostende domum Israel templum, 1. 585.a
 1. 186.a

44 sacerdotes caput suum radant. *ne co-*

mensus est cubitos mille et traduxit me

1) *Pauli.* *100.2*

se non coram te sed coram deo

trahit. *100.2*

centena milia assistebant. *413.2*

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et ego Daniel ligni et agrotavi per dies.

et mors tua o mors, ero mortuus tuus in fer

14 omne aufer iniquitate et accipe bonum, &

redormit utulos laborum nostrorum. *888.1*

redundat locustae comedit bruchum. *1.847.b*

experiessunt ebrii et flere. *ibid.*

uit fecit. *106.b*

compuruerunt iumenta in stercore suo. *905.2.409.d. 147.2*

A dilatandum terminum suum. *1. 940.c*

et sacrificare de fermentato laudem. *1. 190.d*

non plui, &c. *113.b*

et constituite in porta iudicium. *1. 130.d*

uocauit dominus iudicium ad ignem &

mittam famem in terram, non famem pa-

nis, neque sitim, &c. *108.d*

9 si exlauit se ab oculis meis profundo

maris, &c. *445.2*

I sis a facie domini, &c. *1. 138.2*

3 quis. *1. 969.c*

M ichi. dilata caluitium sicut aquila. *ro. 184.c*

2. *113.c*

N A. non iudicat deus in idipsum bis.

2. *436.c*

2. *184.2*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

2. *106.b*

beati pacifici, quoniam filii dei. 939.c
 uos estis sal terræ. 2. 270.a
 ad nihilum ualeat ultra nisi ut mutetur to-
 ræ & conculetur ab hominibus. 2. 941.b
 scilicet luceat lux uestra corâ hominib. 1. 957.a
 nolite putare quoniam ueni soluere legem
 a ut prophetas, &c. 2. 164.c
 qui in uobis est, non est in uobis. 1. 210, &c. 2. 525.c
 nolite putare quod ueni soluere legem terræ,
 sit sermo uester est est, non non. 2. 104.b
 si offers munus tuum ad altare, &c. 2. 90.a
 co uobis, omnis qui uiderit mulierem,
 qui uiderit uos, &c. 1. 910.a
 si autem non sit in uobis, non sit in uobis
 ram hominibus. ibid. 1. 207.b
 erant autem mercedem suam. 1. 74.c
 amen dico uobis, quia receperunt merce-
 dem suam. 1. 101.a
 ora patrem tuum. 1. 548.c
 si non a te, tu uenit in cælis. 1. 101.
 pater autem tuus prouidit tibi de nobis ho-
 et dimitte nobis debitum nostrum. 1. 261.d
 ne nos inducas in tentationem. 1. 46.c. 3. 23.d
 lucerna corporis tui est oculus tuus, &c.
 1. 693.2. 3. 23.d
 genetræ quæ nec erunt,
 exterminant facies suas ut appareant homi-
 nibus resurgentes. 1. 103.c
 nolite solliciti esse in crastinum. 1. 243.c
 nemo potest duobus dominis seruire. 1. 114.d
 melior est anima quam ei. 1. 939.a
 & hæc omnia aduentur uobis. 1. 372.c

hypocrita eice primū trabē d' oculo tuo ibi.
 omnis eam qui petit accipit. 2. 635.b
 quæ uultis ut faciant uobis homines, & uos
 eadem facite illis. 1. 145.b. 252.a
 intrate per angustam portam. 1. 173.d
 ex fructibus eorum cognoscetis. 1. 376.d
 non te in nomine tuo, pphetaum. 2. 176.b
 nunquam noui uos, discedite a me omnes
 qui operamini iniquitatem. 1. 274.c
 erat enim docens sicut protestatem habēs:
 non sicut scribæ & Pharisei. 1. 566.b
 8 sequat te quocunque ieris. 1. 143.c
 uulpes foueas habent, & uolucres cœli ni-
 dos filios autem hominis, &c. 1. 461.a
 permittite mihi prius ire et sepelire patrem
 meum. 1. 166.c
 si uultis uiuere, noliote mortuos sepelire
 mortuos suos. 1. 228.d
 si cecis nos, mitte nos in gregē porcorum.
 1. 1018.b
 9 uade in domum tuam. 1. 88.c
 uidit hominem sedentem in telonio. 1. 440.c
 accedens a tergo tetigit hmbria. 2. 1064.d
 et electa turba, intrauit, et tenuit manum
 uidete ne quis sciat. Abeuntes autē dissipa-
 uerunt eum per totam terrā illā. 1. 475.d
 meis quidem multa operari pauci, roga-
 te dominum meis, &c. 1. 671.d
 10 misit dominus leuis duodecim discipu-
 los suos, præcipiēs eis et dicens, &c. 2. 231.c
 estote prudentes sicut serpentes, & simpli-
 ces, &c. 2. 319.d
 cum eradent uos nolite cogitare quomodo
 aut quid loquamini. 1. 501.b
 non enim estis uos qui loquimini, sed spiri-
 tus sanctus qui loquitur in uobis. 1. 1018.b
 ne. 1. 279.c. & 1. 71.d
 quid putatis, quia pacem ueni mittere in
 terram. 1. 938.a
 non est discipulus super magistrum, nec
 seruus supra dominum. 1. 847.b
 tomagus domesticos eius. 1. 762.a
 1 3 qui

INDEX POSTERIOR

[illegible]

potens est deus de lapidibus suscitare filios
Abrah. 1. 712.b
4 sic est regnū dei quemadmodum si faciat
homo semen in terrā & dormiat. 2. 153.d
ultra in terrā fructificat, primū herbā, dein
despicā, deinde plenū frumentum. ibid.
5 quis me tetigit? cui cum discipuli respon-
dissent, &c. 1. 502.b
vade in domum tuam. 1. 186.d
6 de die in die partes per centum &
quinguenos. 1. 401.b
pete a me quod vis & dabo tibi. Et iuravit.
2. 1104.b
misit binos & binos. 1. 883.b
7 lucidum erit. 2. 79.b
8 misit digitos suos in auriculas, &
tetigit linguam eius & solutum
lumen linguar. 2. 112.b
num quod intrat in os, coquinat hominē
&c. 2. 763.a
9 soluti pharyngis auro habuerunt
lucidi sunt. ibid.
10 omnis creatura quam non parat
meus. ibid.
11 8 nūc eor super tui quia ceciderunt
9 cre lo domine, adiuua me
furde & mute spiritus, ego tibi precipio exi
habete sal in uobis & pacē habete inter uos
et uellimēra eius facta sunt cādida. 1. 800.c
bonum est nos hic esse. 2. 937.d
10 domino autem ceca sedentes iuxta uiam
clamauerunt. 1. 462.c
11 adduxerunt asinam, &c. & cum de super
fecerunt. 2. 168.d
nondum erat tempus sicorum. 1. 736.b
ne ex te post hac quisquam fructum in æter-
num edat. 1. 1134.a
12 daſſurq; signa magna, & prodigia. 1. 846.b
13 imo uidebunt filium hominis uenientē in
736.c
14 accepto pane grauius egit. 1. 35.c

ut uobis diuitibus qui habetis consolatio-
1. 103.d
2. 103.d
3. 103.d
4. 103.d
5. 103.d
6. 103.d
7. 103.d
8. 103.d
9. 103.d
10. 103.d
11. 103.d
12. 103.d
13. 103.d
14. 103.d
15. 103.d
16. 103.d
17. 103.d
18. 103.d
19. 103.d
20. 103.d
21. 103.d
22. 103.d
23. 103.d
24. 103.d
25. 103.d
26. 103.d
27. 103.d
28. 103.d
29. 103.d
30. 103.d
31. 103.d
32. 103.d
33. 103.d
34. 103.d
35. 103.d
36. 103.d
37. 103.d
38. 103.d
39. 103.d
40. 103.d
41. 103.d
42. 103.d
43. 103.d
44. 103.d
45. 103.d
46. 103.d
47. 103.d
48. 103.d
49. 103.d
50. 103.d
51. 103.d
52. 103.d
53. 103.d
54. 103.d
55. 103.d
56. 103.d
57. 103.d
58. 103.d
59. 103.d
60. 103.d
61. 103.d
62. 103.d
63. 103.d
64. 103.d
65. 103.d
66. 103.d
67. 103.d
68. 103.d
69. 103.d
70. 103.d
71. 103.d
72. 103.d
73. 103.d
74. 103.d
75. 103.d
76. 103.d
77. 103.d
78. 103.d
79. 103.d
80. 103.d
81. 103.d
82. 103.d
83. 103.d
84. 103.d
85. 103.d
86. 103.d
87. 103.d
88. 103.d
89. 103.d
90. 103.d
91. 103.d
92. 103.d
93. 103.d
94. 103.d
95. 103.d
96. 103.d
97. 103.d
98. 103.d
99. 103.d
100. 103.d

dominū deū tuū adorabis & illi soli serues.
 5 ascendit Iesus in nauiculam Petri, & ro-
 gavit ut a terra educeretur. 4:8.d
 ille autē sedebat in deserto & orabat. 1. 146.d
 6 exiit in montem orare. 1. 624.b
 diligite inimicos uestros, & benefacite his
 qui oderunt uos. 2. 361.d
 dimittite & dimittetur uobis, date & dabi-
 tur uobis. 1. 543.2
 hī posuerunt primum traxerunt de celo
 tuo. 1. 920.2
 7 ecce defunctus efferebatur, filius unicus
 eius. 2. 416.d
 rogauit ut cum illo. 2. 324.b
 et ferebat alabastrum. 2. 656.c
 dimissa sunt ei peccata multa, quoniam di-
 lexit multum u. 2. 625.2
 quis putas est fidelis dispensator & pru-
 dens. 1. 959.c
 8 cū turba plurima pueniret ad Iesū. 2. 159.2
 qui habet aures audiendi audiat. 2. 146.d
 si uicis nos, mitte nos in gregē porcorum.
 1. 22.1
 reuerrere primum in domum tuam, & nar-
 ra quanta tibi fecerit deus. 1. 148.c. 391.c
 9 Iesus autē respondit illis & dixit
 ipsum. 1. 824.d
 nemo mittens manum in aratrum, & aspi-
 ciens retro aptus est regno dei. 2. 61.2
 zacharius dum uidere prae turba nihil pos-
 set, sycomori, &c. 1. 680.b
 sine mortuos sepelire mortuos. 1. 34.2. 178.2
 bonum est nos hic esse. 2. 937.d
 10 designauit dominus Iesus et alios septua-
 ginta duos, &c. 2. 264.b
 nemo potest seruire duobus dominiis
 & exultare. 2. 192.c. 775.2
 uidebam Satanam quasi fulgur, de celo
 cadentem. 1. 911.c. 901.2. 1161.b
 confiteor tibi pater Domine celi & terre,
 multi reges & prophetae uoluerunt uidere
 quae uidetis. 2. 166.b
 infundens uinum & oleum. 2. 489.2. 901.b
 martha satagebat circa frequens ministe-
 rium Maria autem sedebat, &c. 2. 110.c

1. 149.c
 11 hac uoluntas tua sicut in caelo & in terra
 1. 366.b
 et ne nos inducas in tentationem. 1. 323.d
 ueni foras Lazare. 1. 544.d
 oē regnū in seipso diuisū nō stabit. 2. 246.c
 12 quid faciam, quia non habeo quo cōgre-
 gem fructus meos. 1. 363.2
 hac nocte repetent animā tuā à te. 1. 601.d.
 533.2. 435.d. 17.b. (tes. 1. 686.b. 2. 154.2
 sine lumbi uestri praecincti et lucernae ardē-
 quis putas est dispensator fidelis & prudēs.
 1. 959.c
 13 ne mittere uocem tuam in terra. 1. 318.d. 68.c
 nisi, &c. 2. 367.d
 cum uadis cū aduersario tuo ad principem,
 in uia. 2. 367.d
 melius est corpus quā uestimētū. 1. 935.2
 13 arborem facite & bonam, &c. 2. 311.c
 quis uestrum bouē aut asinum suum nō sol-
 nit in die sabbati, &c. 2. 805.b
 cōcedite intrare per angustā portā. 1. 292.b
 14 homo quidā fecit cenā magnā. 2. 346.2
 exi cito in plateas, & in uicos ciuitatis, &
 pauperes ac debiles, &c. 2. 1093.b
 omnis qui se exaltat, humiliabitur, &c. 10.
 2. 715.c. et 1071.d
 si autem nescitis quid faciat dominus
 matrem, &c. 1. 166.d. 2. 351.2
 nescitis quid faciat dominus
 det, &c. 2. 325.1
 15 erant appropinquantēs ad Iesum publi-
 cani & peccatores, &c. 2. 333.c
 ad quā uenit Iesus
 si perdidit drach unā. 1. 997.d
 gaudium erit in caelo super uno peccatore
 poenitentiam agente, &c. 1. 55.b
 reuersus in se dixit. Quāti mercenarii in do-
 mo patris mei abundant panib. 1. 983.d
 cito proferte stolam primam. 1. 295.d
 16 audiebant autem omnia haec pharisei,
 quē. aut auari. 1. 332.c. (311.d
 uos estis qui multiplicatis uos corā hoībus. 2.
 homo quidā erat diues, & induebatur pur-
 pura. 2. 370.b. 1. 614.b
 erat autem pauper. 1. ibidem
 pater Abraham miserere mei & mitte Laza-
 rum, ut intingat. 1. 34.c. 310.b
 10001.

INDEX POSTERIOR

recepisti bona in uita tua. i.	944 d	de hoc, ecce duo uiri. i.	28.2
rogo te pater Abraham ut mittas eū in do-		uos autē sedete in ciuitate donec induami-	
num patris mei, &c. i.	184.2	ni uirtute ex alto. 2.	894.b
17 occurrerunt Christo decem uiri leprosi,		duo ex discipulis Iesu ibant ipsa die in ca-	
i.	103.c	stellum, &c. 2.	291.d
ubi inque fuerit corpus, illuc congrega-		hæc sunt uerba quæ locutus sum ad uos,	
tur & aquilæ. i.	1044.d	cum adhuc essem uobiscum, &c. tom.	
18 ecce ascendimus Hierosolimam. tom.		2.	294.b
2.	216.2	Iohan. i. In principio erat uerbum, & uer-	
deus gratias ago tibi, non sum sicut ceteri		bum, &c. tom.	1.1.2
hominum. 1.	10.d	in propria uenit & sui eum nō receperunt.	
deus propicius esto mihi. 1.	383.2	1.	241 d
ieiuno bis in sabbatho, decimas de omniū		2.	241 d
quæ posideo. i.	474.d	eis potestatem filios dei fieri. tom. 2.	
omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui		97.d	
se humiliat exaltabitur. 2.	715.c	uerbum caro factum est & habitauit in no-	
cum appropinquaret Iesus Hierusalem, ui-		bis. 2.	778.d
dens ciuitatem, &c. 1.	365.2	super quem uideris spiritum descendente,	
negociamini dum uento. 1.	30.2	& manentem super eum. 1.	34.b
habet, &c. 1.	37.c	non sum propheta. 2.	1024 b
multi uestimenta sua sternebāt in uia & cla-		c.	1.2.
mabant dicētes, O ianna, benedictus qui,		1.2.	47.2
&c. 1.	160 c	tes & Leuitas ad Ioannem, &c. tom.	
21 in illo tempore dixit Iesus discipulis		2.	147.1
suis: cum audietis prælia, &c. tom. 2.	342.2	cum esses sub signo uidia.	147.1
in p. ciuita uel. 1. 106.C. 920.2		2. quid mihi & tibi mulier nondum uenie	736.2
8. 2.	106.C. 920.2	hora mea. 1.	736.2
pronciebat autem uidua duo æra minuta.		implere hydrias aqua. 2.	73.b
2.	617.2	cathedras uendentium columbas euerit.	
in illo tempore dixit Iesus discipulis suis:		2.	268.2
Erunt signa in sole. 2.	123.1	15, &c. 1.	617.1
22 ego autem in medio uestri sum sicut qui		2.	280.2
min. strar. 2.	93.2 d	nemo ascendit in cælum nisi qui de cælo	
23 ego autem qui habet tunicam uendat eam		nisi quis ren-	
& emat gladium. 2.	25.d	uerit ex aqua & spiritu san-	
23 si uis uidi ligno hæc faciāt in arido quid		cto, &c. 2.	
fieri. 1.	295.d	2.	
interrogabat autem Herodes illum multis		2.	
se. moribus &c. 1.	547.2	2.	
24 ipse nihil illi ref. ondebatur. 1.	270.d	2.	
pater ignoret illis quia nesciunt quid faciūt		2.	
2.	44.2	2.	
hodie mecum eris in paradiso. 1.	203.2	2.	
24 et inuenerunt lapidem reuolutum a mo-		2.	
numento. 2.	1028.2	2.	
et factum est dum mente consternata esset		2.	

INDEX POSTERIOR

fonti. 1.	120. c	1.	167. c
ne e... ecclesiam, non habentem maculam, &c. 1.	507. b	5 u u autem fratres non essis in rene... 1. 2	nos des... quam tur compendat
6 non est nobis colluctatio aduersus carnē & sanguinem. 2.	1085. a	1.	602. a
stare... 10.	931. a	line intermissione orate. 2.	887. c
ca... pacis. 2.	35. a	2	112, &c. 1.
1) Hilip. 1. Mihi uiuere Christus est, & mori lucrum. 1.	155. a	12, &c. 1.	101. b
desiderium h... 1. Tolu... cum Christo esse, multo melius.	ibid.	12, &c. 1.	336. a
cupio dissolui & esse cum Christo.	tom.	ut referetur in suo tempore 1	72. b
1	93. c	1	1087. a
1 superbo... arbitantes	tom.	lam hunc notate, &c. 1.	938. d
q... non rip... 1.	54. d	et nolite ut inimicum existimare illum. 10.	ibidem
1	20. a	1	93. b
dominus exaltat... 1.	88. a	1	93. b
qui cū esset diues, pauper pro nobis factus est. 2.	412. a	1	93. b
in medio nationes prauas & peruersas, inter quos lucere &c.	711. d	1	93. b
3 una enim autem... 1.	61. d	1	93. b
nostra conuersio... 1.	105. b	1	93. b
4... 1.	470. a. 1	1	93. b
8 & in omnibus bonis, &c. 1.	191. c	1	93. b
scio manducare & esurire. 2.	105. b	1	93. b
1	470. a. 1	1	93. b
1 Thessalon. 1. nec querentes ab hominibus, &c. 1.	600. c	1	93. b
2 uolui uenire ad nos ego quidem Paulus, & semel & iterum, &c. 1.	672. b	1	93. b
3... 1.	56. d	1	93. b
4... 1.	105. b	1	93. b
5... 1.	470. a. 1	1	93. b
6... 1.	191. c	1	93. b
7... 1.	105. b	1	93. b
8... 1.	470. a. 1	1	93. b
9... 1.	600. c	1	93. b
10... 1.	672. b	1	93. b
11... 1.	56. d	1	93. b
12... 1.	105. b	1	93. b
13... 1.	470. a. 1	1	93. b
14... 1.	191. c	1	93. b
15... 1.	105. b	1	93. b
16... 1.	470. a. 1	1	93. b
17... 1.	600. c	1	93. b
18... 1.	672. b	1	93. b
19... 1.	56. d	1	93. b
20... 1.	105. b	1	93. b
21... 1.	470. a. 1	1	93. b
22... 1.	191. c	1	93. b
23... 1.	105. b	1	93. b
24... 1.	470. a. 1	1	93. b
25... 1.	600. c	1	93. b
26... 1.	672. b	1	93. b
27... 1.	56. d	1	93. b
28... 1.	105. b	1	93. b
29... 1.	470. a. 1	1	93. b
30... 1.	191. c	1	93. b
31... 1.	105. b	1	93. b
32... 1.	470. a. 1	1	93. b
33... 1.	600. c	1	93. b
34... 1.	672. b	1	93. b
35... 1.	56. d	1	93. b
36... 1.	105. b	1	93. b
37... 1.	470. a. 1	1	93. b
38... 1.	191. c	1	93. b
39... 1.	105. b	1	93. b
40... 1.	470. a. 1	1	93. b
41... 1.	600. c	1	93. b
42... 1.	672. b	1	93. b
43... 1.	56. d	1	93. b
44... 1.	105. b	1	93. b
45... 1.	470. a. 1	1	93. b
46... 1.	191. c	1	93. b
47... 1.	105. b	1	93. b
48... 1.	470. a. 1	1	93. b
49... 1.	600. c	1	93. b
50... 1.	672. b	1	93. b
51... 1.	56. d	1	93. b
52... 1.	105. b	1	93. b
53... 1.	470. a. 1	1	93. b
54... 1.	191. c	1	93. b
55... 1.	105. b	1	93. b
56... 1.	470. a. 1	1	93. b
57... 1.	600. c	1	93. b
58... 1.	672. b	1	93. b
59... 1.	56. d	1	93. b
60... 1.	105. b	1	93. b
61... 1.	470. a. 1	1	93. b
62... 1.	191. c	1	93. b
63... 1.	105. b	1	93. b
64... 1.	470. a. 1	1	93. b
65... 1.	600. c	1	93. b
66... 1.	672. b	1	93. b
67... 1.	56. d	1	93. b
68... 1.	105. b	1	93. b
69... 1.	470. a. 1	1	93. b
70... 1.	191. c	1	93. b
71... 1.	105. b	1	93. b
72... 1.	470. a. 1	1	93. b
73... 1.	600. c	1	93. b
74... 1.	672. b	1	93. b
75... 1.	56. d	1	93. b
76... 1.	105. b	1	93. b
77... 1.	470. a. 1	1	93. b
78... 1.	191. c	1	93. b
79... 1.	105. b	1	93. b
80... 1.	470. a. 1	1	93. b
81... 1.	600. c	1	93. b
82... 1.	672. b	1	93. b
83... 1.	56. d	1	93. b
84... 1.	105. b	1	93. b
85... 1.	470. a. 1	1	93. b
86... 1.	191. c	1	93. b
87... 1.	105. b	1	93. b
88... 1.	470. a. 1	1	93. b
89... 1.	600. c	1	93. b
90... 1.	672. b	1	93. b
91... 1.	56. d	1	93. b
92... 1.	105. b	1	93. b
93... 1.	470. a. 1	1	93. b
94... 1.	191. c	1	93. b
95... 1.	105. b	1	93. b
96... 1.	470. a. 1	1	93. b
97... 1.	600. c	1	93. b
98... 1.	672. b	1	93. b
99... 1.	56. d	1	93. b
100... 1.	105. b	1	93. b

vidit nullus, &c. v. 460. a
 qui solus habet immortalitatem. i. 604. b
 radix omnium malorum est cupiditas. i. 494. b
 sapere. i. 914. c
T In te laboras, & in vincula tua
 male operans. i. 71. d
 si compari, & ceteris. i. 10. a
 4 in ista oportune importune. i. 901. d
 non solum autem mihi, sed et his qui dili-
 gunt aduentum eius. i. 218. b
A D Titum. i. Qui consentit se nosse
 deum, & ceteris. i. 74. a
 iuxta de eodem. i. 10. b
H eus est, & ceteris. i. 10. a
 4 uariet, & ceteris. i. 212. d
 com. i. 10. a
 cor cogitationum. i. ibid.
 9 in qua. i. 10. a
 Aaron & tabula. i. 902. a
 10 non delerentes collectionem nostram, si-
 cut est consuetudinis. i. 96. d
 rem diem. i. 89. c
 11. i. 27. d
 12. i. 305. d
 13. i. 669. c. 755. a
 abraham in casulis habitare. i. 110. b
 moniam. i. 767. b
 et ceteris. i. 310. a
I Ac si quem non est transmutatus
 autem ad loquendum. i. ibid.
 4. i. 10. a
 5. i. 10. a
P lura Regem. aut nos in ista. i. 147. a

propter quod succinctorum. i. 1144. d
 illis, sobriis. i. 519. c
 2. i. 1144. d
 1 qui peccatum non fecit, nec dolus inuen-
 tes est in ore eius. i. 35. d
 3 unusquisque sicut accepit gratiam, in alie-
 rutrum illam administrantes. i. 691. b
 parati semper ad satisfactionem omni po-
 scienti uos rationem, &c. i. 912. c
 4 esse prouidentes, & uigilate in orationi-
 bus ante omnia. i. 85. a
 non uos, & ceteris. i. 57. d
 5. i. 1020. b
 6. i. 907. b
P lura. Ministrare in fide uestra uirtu-
 tem, in uirtute scientiam. i. 931. c
 in abstinentia autem potentiam. i. ibid.
 hic est filius meus dilectus in quo mihi be-
 ne complacui. i. 865. d
 1. i. 2. a
 2. i. 950. d
 3. i. 1186. d
 4. i. 194. d
 5. i. 866. b
 6. i. 110. b
 7. i. 400. c
 8. i. ibid.
 9. i. 96. c
 10. i. 111. c
 11. i. 111. c
 12. i. 111. c
 13. i. 111. c
 14. i. 111. c
 15. i. 111. c
 16. i. 111. c
 17. i. 111. c
 18. i. 111. c
 19. i. 111. c
 20. i. 111. c
 21. i. 111. c
 22. i. 111. c
 23. i. 111. c
 24. i. 111. c
 25. i. 111. c
 26. i. 111. c
 27. i. 111. c
 28. i. 111. c
 29. i. 111. c
 30. i. 111. c
 31. i. 111. c
 32. i. 111. c
 33. i. 111. c
 34. i. 111. c
 35. i. 111. c
 36. i. 111. c
 37. i. 111. c
 38. i. 111. c
 39. i. 111. c
 40. i. 111. c
 41. i. 111. c
 42. i. 111. c
 43. i. 111. c
 44. i. 111. c
 45. i. 111. c
 46. i. 111. c
 47. i. 111. c
 48. i. 111. c
 49. i. 111. c
 50. i. 111. c
 51. i. 111. c
 52. i. 111. c
 53. i. 111. c
 54. i. 111. c
 55. i. 111. c
 56. i. 111. c
 57. i. 111. c
 58. i. 111. c
 59. i. 111. c
 60. i. 111. c
 61. i. 111. c
 62. i. 111. c
 63. i. 111. c
 64. i. 111. c
 65. i. 111. c
 66. i. 111. c
 67. i. 111. c
 68. i. 111. c
 69. i. 111. c
 70. i. 111. c
 71. i. 111. c
 72. i. 111. c
 73. i. 111. c
 74. i. 111. c
 75. i. 111. c
 76. i. 111. c
 77. i. 111. c
 78. i. 111. c
 79. i. 111. c
 80. i. 111. c
 81. i. 111. c
 82. i. 111. c
 83. i. 111. c
 84. i. 111. c
 85. i. 111. c
 86. i. 111. c
 87. i. 111. c
 88. i. 111. c
 89. i. 111. c
 90. i. 111. c
 91. i. 111. c
 92. i. 111. c
 93. i. 111. c
 94. i. 111. c
 95. i. 111. c
 96. i. 111. c
 97. i. 111. c
 98. i. 111. c
 99. i. 111. c
 100. i. 111. c

BIBLIOTHECA • THE SEMINARIO

VENEZIA • 1808

30711

18. 1808. _____

